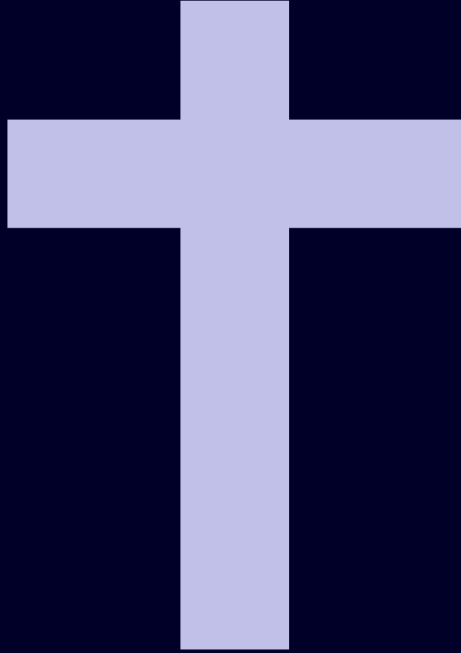

Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala do bi ka Iisa

Masi iŋ daŋla

New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)

Jamaw ta Marbinto: Kabarre ta Gala do bi ka Iisa Masi in dan^{la}
New Testament in Dangaléat (CD:daa:Dangaléat)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dangaléat

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dangaléat

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2021-11-01

Contents

Matiye	1
Maark	45
Luk	73
Yaaya	120
Akt	154
Roomen	199
1 Korentiye	221
2 Korentiye	241
Galaat	254
Epeziye	261
Pilipiye	268
Koloosiye	273
1 Tesalonisiye	278
2 Tesalonisiye	282
1 Timote	285
2 Timote	291
Tiit	295
Pilemon	298
Hebru	300
Zaak	316
1 Piye	322
2 Piye	328
1 Yaaya	332
2 Yaaya	337
3 Yaaya	338
Zuud	339
Apokalips	341

Kabarre ta Gala ta Matiye Pile ka kaawor

Maktumne-an, gee kuuk awalle kaawe kadar na Matiye kat siirta. Naar min paliinna ku Iisa kuuk orok in seera. Ya ku garkiya Kabarre taat Maark siirtu in ta Luk, nu kolaag oki Matiye a Lebi. Matiye naar Yuudince ho na siir do Yuudinnar. Ampaa ko, na ibingit rakki Kitamne ta Jamaw ta Awalle ho na siirig werin dakina do maktumney. Na ibingit oki aadin ta Yuudinnar. Taar-at ko taat berji botol na siiriicot maktumne-an do Yuudinnar in gee okinco kuuk raka ase in Iisa Masi. Awalle, Yuudinna, nuur aada taat gaanuun kaawiico di. Kar Matiye gay gaaraacog Iisa ho na piliig odinco in botol ta pey, a maman nuu ibine baay ta gaanuunco. Kar agindaw ku Yuudinnar gay rakaatdo kaaw-ata. An-sii ko, nu pocig Iisa in nuur okinco kuuk aadaaga. Maajirna gay yaa gaarin Kabarre ta Gala do gee okinco kuuk do adiy ka kidar.

Tamba ta Iisa Masi

¹ Nuur-an sin ku tamba ta Iisa Masi, ron ka Dawuud kaak ron ka Ibraayim.

² Ibraayim weetu Isaaka, Isaaka weetu Yakuub, Yakuub weetu Zuuda in sintay

³ ho Zuuda weetu Perees in Zaara, nuur-an yaaco sin ti Tamaar. Perees gay weetu Esroom, Esroom weetu Araam,

⁴ Araam weetu Aminadaab, Aminadaab weetu Nasoon ho Nasoon weetu Salmoon.

⁵ Salmoon weetu Booz, yaaco gay sin ti Raab. Booz gay weetu Obeed, ron ti ka Ruut. Obeed weetu Jeese,

⁶ Jeese weetu sultan Dawuud.

Dawuud gay weetu Selemaan, atan Selemaan awalle, ta daaciy ta gem rakki nu kolaag Uuri.

⁷ Selemaan weetu Robowaam, Robowaam weetu Abiya, Abiya weetu Aza,

⁸ Aza weetu Jozapaat, Jozapaat weetu Joraam ho Joraam weetu Oziyaas.

⁹ Oziyaas gay weetu Jowataam, Jowataam weetu Akaaz ho Akaaz weetu Ezekiyaas.

¹⁰ Ezekiyaas gay weetu Manaase, Manaase weetu Amoon ho Amoon weetu Zoziyaas.

¹¹ Zoziyaas gay weetu Jekoniyaas in sintay do wiktin taar-at ko gee ku Babiloon nosiriico do gee ku Israyeel ho nu iyiig do kidco.*

¹² Min nu iyiig Babiloon-ak, Jekoniyaas weeyiig Salatiyeel, Salatiyeel gay weetu Zorobabeel,

¹³ Zorobabeel weetu Abiyuud, Abiyuud weetu Eliyakiim, Eliyakiim weetu Azoor,

¹⁴ Azoor weetu Sadok, Sadok weetu Akiim ho Akiim weetu Eliyuud.

¹⁵ Eliyuud gay weetu Eliyazaar, Eliyazaar weetu Mataan, Mataan weetu Yakuub

¹⁶ ho Yakuub weetu Yuusup. Yuusup ko obit mic taat nu koliy Mariyam taat weeyig Iisa kaak nu koliy Masi.

¹⁷ Tamba okintit ko anta : min Ibraayim nam sultan Dawuud gin orok in pood tamba. Min sultan Dawuud nam wiktin taat nu iyiig gee ku Israyeel Babiloon gin orok in pood tamba, ho min wiktin taar-ata nam wiktin taat nu weeyig Masi gin orok in pood tamba.

Weenji ka Iisa Masi

¹⁸ Talon maman nu weeyiig Iisa Masi. Yaaco Mariyam, taar kaawco mat ko in Yuusup a nuu obe. Kar gay, min na bal weye misa in taar di, ta ictu adi in gudurre ta Ruwwin ta Bun di.

¹⁹ Yuusup dubilti, naar gem sellen ho na rakaado imilin oorinti kara. Paa ko, na ictu niyine a naa totirinti in bugumiy.

²⁰ Min na pakira misan di, dubil ka *Rabbin Bun bayniji do soonikar ho na kaawiji aman : « Yuusup, ron ka Dawuud, dak gineno kolaw. Icit Mariyam do gerin ar daacin, asaan adti naar asa min gudurre ta Ruwwin ta Bun di.

²¹ Ta asa wee mico, ya ta wee kiiji diye sin Iisa† asaan na asa jilin geenji min do zunuubinnico. »

* **1:11** Anne-an kaawa a gee ku Israyeel nu obig berrina do kid ka Babiloon (2 Ruwa 24.12-16). † **1:21** 'Iisa' : Sin-an diya a 'Bun jilaw'.

22 Maanna-ak kuuniytu ar taat Rabbin Bun kaawtu awalle in bi ka nabiinçey aman :

23 « Cokiyon ! Gemso taat bal aawe mitko asa ice adi ho taa wee mico. Ya ta wee, mic-ak, nuu kolin " Emanuweel ". » † Siŋ-ak diya aman : « Bun goy in ginte. »

24 Min Yuusup niintu, na iciit Mariyam ar daaciy uudin taat dubil ka Rabbin Bun kaawiji.

25 Kar gay, na bal weye in taara nam ta weeyig ronçi. Hiyya, mic-ak, Yuusup diyiji siŋ Iisa.

2

Asinco ka gay ibinindi

1 Nu weeyig Iisa do hellin ta Beteleyem do kid ka Zuude do wiktin taat sultan kaak nu koliy *Herood tiya misa meennuwiy. Min nu weeyiiga, gay ibine kaalnal uctu min coke ka pati ho nu baawtu Zeruzaleem.

2 Kar nu inditu aman : « Moo mic kaak nu weetu daabiney ho asa gine sultan ka *Yuudinnar-aka ? Ni talig kaaloy bayin min coke ka pati ho ni as abdiyinji. »

3 Min sultan Herood doriit kabarre-at, na barjiltu yoo gee okinco ku Zeruzaleem oki.

4 Na numiig agindaw ku gay satkiner okinco in agindaw ku gaanuundi ho na indiigu aman : « Momon ga wer kaak nuu weenji Masi kaak Bun dobtu ? »

5 Nuur gay telkiji aman : « Nuw weenji do hellin ta Beteleyem do kid ka Zuude, asaan nabiinçe siirit awalle do Kitamner aman :

6 " Kanke Beteleyem, do kid ka Zuude, ka seener, min do hellinnan ku Zuude-aŋ, ka kapakdo tak-tak,

asaan min kanken di asa amile tatkaw kaak asa tale kaaco do gee ku Israyeel. " »*

7 Hiyya, min Herood doriit kaaw-at, na koliig in cigile gay ibine kaalnal-aku ho na indiigu a nuuji gaare wiktin taat kaal-ak bayintu.

8 Min nu gaariiji, na naamiig Beteleyem ho na kaawiico aman : « Baan, indon samaane do bi ka mic-aka. Ya ku gas weriy di, ku asiidu kaawe. Paa kat, nun meendu sa yaa 6aa abdiyinji. »

9 Min sultan kaawiico pa-ak, nu ictu botilco. Do deetiŋco, nu talig kaal kaak awalle nu taltu min coke ka pat-aka. Naar gay sinja sinjen di in unji nam na daktu pey do wer kaak mic goyiyo.

10 Min nu taliig kaal pey do wer-aka, aditco miintu in galal.

11 Hiyya, nu unjitu geero ho nu gasiig mic-ak in yaaco Mariyam. Nu dersitu do unji ho nu abdiyiiga. Kar nu piliig gaminco ho nu beriji gamin kuuk kaalne : daabne, *dokkanne ho in itir kaak nu koliy miir.

12 Min naar-ak, Bun miniig gee-ak do sooni-ikar a nu baanno pey wer ka Herood. Hiyya, nu yeptu do darrico in botol ta pey.

Gade ka kaar do kid ka Meser

13 Min gay ibine kaalnal-ak yeptu do darrico, dubil ka *Rabbin Bun bayniji do Yuusup do sooniikar ho na kaawiji aman : « Ucu, icig mico in yaaco ho gadon do kid ka Meser. Goyon annere nam yiriy taat naan kaawe ja kat kii yeepe. Yampa, Herood yaa bariyin mico naa deenji. »

14 Hiyya, in aando-at di, Yuusup uctu, na iciig mic-aka in yaaco ho nu gadu kayco Meser.

15 Nu goytu anner kee nam sultan Herood mattu. Ta kuuniytu ampa-ak asaan kaaw taat Rabbin kaawtu in bi ka nabiinçey yaa ase do werti. Kaaw-at aman : « Nu kolig ronçu a naa amile min Meser. »

Dee ka kooginar

16 Min Herood ibintu kadar gay ibine kaalnal caaciyga-ak, na dapintu aale. Paa ko, na kaawiico do askirnay a nu 6aa do hellin ta Beteleyem yoo hellinnan kuuk mootu, nuu deen koogin kuuk miday kuuk elginco bal nece seera. Elgin-ak, Herood girsico min menaw kuuk gay ibine kaalnal kaawiji.

17 Ansii ko, kaaw taat nabi Zeremi kaawtu awalle do Kitamner astu do werti aman :

18 « Nu dora koriya do geeger ka Raama, ale dakina ho in morke oki.

Ta Raseel kat ala kooginti.

Ta rakaado a nuu doodinti† asaan nu mate.

» †

† 1:23 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 7.14. * 2:6 Wer ka gase kaawor do Mise 5.1. † 2:18 'doodinti' : Werin daarin, nu kaawa a 'salinti'. † 2:18 Wer ka gase kaawor do Zeremi 31.15.

Yeepe kaak min Meser

¹⁹ Wiktin taat Herood mattu, Yuusup gay goy misa Meser. Hiyya, dubil ka Rabbin Bun̄ bayniiji do sooniikar

²⁰ ho ɲa kaawiiji aman : « Ucu ! Icig mico in̄ yaaco ho yeepon̄ do kid̄ ka Israyeel, asaan ɲuur kuuk raka deen̄ mic-ak mat ko. »

²¹ Do wer-ak, Yuusup uctu, ɲa iciig mico in̄ yaaco ho ɲu yeeptu Israyeel.

²² Kar ɲa dortu kadar Arkelawuus ron̄ji ka Herood icit Meennaw ta tacco do kid̄ ka Zuude. Do wer-ak, kolaw obiiga ho ɲa rakaado goye do kid̄ ka Zuude-aka. Kar *dubil ka Bun̄di miniig pey do sooniikar. Paa ko, ɲa deettu do kid̄ ka Galile.

²³ ɲa ɓaawtu goye do hellin rakki ɲu kolaat Nazareet. Ta kuuniytu ampa-ak, asaan kaaw taat nabiinna kaawtu awalle as do werti aman : « ɲu asa kolin̄ a ɲa Nazareyence. »

3*Asinji ka Yaaya-Batist*

(Maark 1.1-8, Luk 3.1-18, Yaaya 1.19-28)

¹ Do wiktin taar-at, Yaaya-Batist astu do kalaan ka Zuude ho ɲa teestu gaare kaaw ta Bun̄di aman :

² « Ibinon̄ nigin̄ko, rason̄ goye kaak awalle asaan *Meennaw ta Bun̄di askon̄ ko moota ! »

³ ɲaar ko Yaaya kaak nabi Ezaayi kaawtu biy awalle aman :

« Gaay ton̄go kaawa do kalaaner aman :

“ Siyon botol ta Rabbiner.

Siyon̄jiig botilay-ak dalaɲ. ” »*

⁴ Kesuuney ta Yaaya, ɲu siyit in̄ law ku lokumi ho ɲa duunit maasoy in̄ karrabin̄ ka zaami. Teen̄ji gay, ɲa eeyma bagi in̄ yiime.

⁵ Gee dakina asiiji min Zeruzaleem, min kid̄ ka Zuude okin̄ji ho min kid̄in̄ kuuk moota in̄ barre kaak ɲu kolij Zurdan.

⁶ Min ɲu asiiji, ɲu gaariig zunuubinnico do un̄co ka geemir ho Yaaya *batiziyiig do barre ka Zurdan-aka.

⁷ Min Yaaya taltu kadar gee kuuk ɲu kolij *Pariziyenna in̄ *Sadusiyenna asiiji dakina a ɲaa batiziyin̄co, ɲa kaawiico aman : « Talon̄ ja, kun̄ gee kuuk ar aalin-an̄ku ! Ku pakira a kuu pake min dapin̄ko ta Bun̄di

* **3:3** Wer ka gase kaawor do Malasi 3:1 ho Ezaayi 40:3.

taat asaw walla ? Ku gasit kaaw-an min momo ?

⁸ Hadi, ginon̄ gamin ku samaane kuuk gaara a ku rasig goyin̄ko kaak awalle.

⁹ Dakon̄ osenno do aditko aman : “ Gi koogin ku tatte Ibraayim ko, ” asaan ka seener, Bun̄ nec soke min do dambay-an̄ di ɲaa rabilin̄ ron̄ ku Ibraayim.

¹⁰ Din̄ gay jekin, ɲaar goy ko ka doliye atiydi min do caarco. Ay et kaak waado ron̄ kuuk samaane, ɲuu doliyin̄ji ho ɲuu accin̄ do aki.

¹¹ Nun batiziyaaiko in̄ amay. Pa-ak gaara kadar ku rasig goyin̄ko kaak awalle. Kar gay, gin gem kaak pakginu kat asaw. Nun sa da necdo kaak naa sorin̄ ɲugiray. Gem ɲaar-ak yaako batiziyin̄ko in̄ Ruwwin ta Bun̄di ho in̄ ako.

¹² ɲa ob garta do pisin̄ji, ɲaa yiile *geme ka putiri ho ɲaa leen̄ do urdey. Kar bun̄ gay, ɲa orin̄ do ak taat matdo tak-tak. »

Batem ka Iisa Masi

(Maark 1.9-11, Luk 3.21-22, 4.1-13)

¹³ Min ɲaar-ak, Iisa uctu min kid̄ ka Galile. ɲa dakiig gas Yaaya do barre ka Zurdan a ɲaa *batiziyin̄ji.

¹⁴ Kar ɲaar gay zer raka pooce. ɲa diyiiji do Iisa aman : « Kin̄ke kat yaan batiziyindu ga, ki kaawiy a nun kat yaan batiziyee ! »

¹⁵ Iisa gay telkiiji aman : « Paado, din̄ ginteɲ maanna-an̄ ampaa di, asaan gii necin taat Bun̄ rakiyo. » Hiyya, Yaaya ooytu, ɲa batiziyiig Iisa.

¹⁶ Min ɲa batiziyga, Iisa amiltu min do amiydi ho ta bite-an̄ di, samaan piltu waakilak. Kar ɲa taliit Ruwwin ta Bun̄di paayiiji ar ammaama ho ta goyiiji.

¹⁷ Kar ɲa dora gaay kaawa min kuwa ka samaaner aman : « ɲaar-an̄ Ron̄du, nu elgig dakina ho adir miin in̄ galal do bi kan̄ji. »

4*Gece ka Iisa Masi*

¹ Min ɲaar-ak, Ruwwin ta Bun̄di ɲaamiig Iisa do goosiner a *Seetanne yaa gecin̄ji.

² Do wer-ak, menaw orok pood, yiriyo aando, ɲa bal okume yoo maanna. Min menaw-ak gaastu, mey diyaaga.

³ Seetanne, gay gecindi, sinjiiji moota do Iisa ho na kaawiji aman : « Ya kin kat Ronj ka Bunji-ak, kaawco do dambay-an a nuu rafile tee. »

⁴ Iisa gay telkiiji aman : « Nu siir do Kitamner aman : " Gem ke goyaado do bi ka teendi di, illa gay in ay kaaw taat amila min do Bunji oki. " * »

⁵ Min naar-ak, Seetanne iyiig Iisa Zeruzaleem, geeger kaak Bun dobtu. Na diyiiig kuwa do kaay ka *ger ka Bunji

⁶ ho na kaawiji aman : « Ya kin kat Ronj ka Bunji-ak, beer keder, asaan nu siir do Kitamner aman :

" Bun yaaco kaawe do dubilji do bi kanji.

Dubal-ak yaan acume† do pisinco.

Paa kat, asinji dooyido in dambay. " ‡ »

⁷ Iisa gay telkiiji aman : « Nu siir do Kitamner aman : " Ki gecaagdo *Rabbin Bunjin. " § »

⁸ Kar Seetanne iyiig pey do kaat ka damba taat bolok. Na gaariijig kidin ku sultinniidi okinco kuuk do duniiner in samaanuwco.

⁹ Na kaawiji aman : « As kii derse untu kiin abdiyindu, kar naan berin gamin-an okinco. »

¹⁰ Kar Iisa gay telkiiji aman : « Yalla baa annere Seetanne ! Nu siir do Kitamner aman : " Kii abdiye Rabbin Bunjin keeji di ho naar di kii derse unci. " * »

¹¹ Min naar-ak, Seetanne rasiiga, kar *dubal ku Bunji asiiji ho nu taltu kaaci.

Durce ka riyor do kid ka Galile

¹² Do wiktin taar-at, nu obig Yaaya danayne. Min Iisa dortu pa-ak, na deettu do kid ka Galile, naa teese riyoy.

¹³ Kar gay, na bal goye do geeger ka Nazareet, na da goy do geeger ka Kapernayuum. Geeger naar-ak goy do bi ka barrer ka Galile, do kid ka Zabiloon in ka Neptali.

¹⁴ Ta kuuniytu ampa-ak, asaan kaaw taat nabi Ezaayi kaawtu awalle as do werti aman :

¹⁵ « Kin kid ka Zabiloon in ka Neptali,

Kin kaak aaniy in barre,

Kin goy aar barre ka Zurdan,

Galile, kin kid kaak Yuudinnado oki goyiyo !

¹⁶ Nuur kuuk goy do gondikor yaa tale portikaw dakin aale.

Nuur kuuk goy do kid ka kellaam ku muuti, portikaw asaaco bayne. » †

¹⁷ Min wiktin taar-at di, Iisa teestu gaare kaaw ta Bunji aman : « Ibinon niginjo, rason goye kaak awalle, asaan *Meennaw ta Bunji askon ko moota ! »

Kole ka maajirna kuuk awalle

(Maark 1.16-20, Luk 5.1-11)

¹⁸ Yiriy rakki Iisa jaawa do bi ka barre ka Galile. Na gastu sinja seer, gay cabe boosir : Simon kaak nu koliy oki Piyeer in sinji Andre. Nu caba boosi wiktin taat na gasiigu.

¹⁹ Iisa diyiiico aman : « Ason aadonnu ho naako gininjo gay cabe geemir. »

²⁰ Kodok di, nu rasiig ribbinco ho nu aadiiga.

²¹ Iisa sinjitu pey unda sood ho na gastu sinja seer ku pey, nuur kun Zaak in sinji Yaaya, ronji ku Zebede. Nu goy siya ribbinco in tacco ka markabar. Min Iisa gasiigu, na koliigu

²² ho kodok di, nu rasiig markabco in tacco ho nu aadiiga.

Coole in bilde ka geemir

(Maark 1.39, Luk 5.12-16)

²³ Iisa jaawiig kid ka Galile okinji. Na bildiy gee do geray ku salaaner ku *Yuudinnar, na gaariy Kabarre ta Gala ta Meennaw ta Bunji ho na cooliig gee kuuk gin ay raduwa ho ay gem kaak ziy galjido.

²⁴ Do wer-ak, Iisa, sinji altu do kid ka Siri okinji ho nu iyiiig gee kuuk raduwco keetiti keetiti : kuuk aarid obgu, kuuk gin punpun ho kuuk rungiye. Okinco, na cooliigu.

²⁵ Gee dakina astu min Galile, min darre ta Geegirnay ku Orok, min Zeruzaleem, min kid ka Zuude ho min kid kaak aar barrer ka Zurdan. Okinco, nu aadiig Iisa.

5

Gaare ka kaawor kuwa ka dambar

* 4:4 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 8.3. † 4:6 'acume' : Werin daarin, nu kaawa a 'okume'. ‡ 4:6 Wer ka gase kaawor do Soom 91.11-12. § 4:7 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.16. * 4:10 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.13. † 4:16 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 8.23-9.1.

¹ Min Iisa taltu dakinaw ta geemir-ak, ɲa coktu ka dambar ho ɲa goytu. Maajirɲay asiji moota ho

² ɲa teestu garkiyoŋco.

Galal ta ta6

³ Do garaaney-at, ɲa kaawa aman :
« Galal do ɲuur kuuk ibina kadar gelbinco aaye do unji ka Bunɲi, asaan *Meennaw ta Bunɲi taar loco.

⁴ Galal do ɲuur kuuk alaw, asaan Bunɲi asa dooɲco.

⁵ Galal do ɲuur kuuk dalullay, asaan Bunɲi asaaco rasiŋ kid loco.

⁶ Galal do ɲuur kuuk bariya goye kaak Bunɲi rakiyo ar gem kaak mey diyaaga bariya tee ho see, asaan Bunɲi asaaco beriŋ maan kaak ɲu bariyo.

⁷ Galal do ɲuur kuuk tala amindaw ta eenco, asaan Bunɲi asa tale aminduwco.

⁸ Galal do ɲuur kuuk gelbinco *cawar, asaan ɲu asa taliŋ Bunɲi.

⁹ Galal do ɲuur kuuk amra gee do werinco, asaan Bunɲi asa kolin a ɲu kooginay.

¹⁰ Galal do ɲuur kuuk ɲu taabiyaagu do goyiŋco kaak Bunɲi rakiyo, asaan *Meennaw ta Bunɲi, taar loco.

¹¹ Galal loko ya gee waraako, ya ɲu taabiyaako ho ya ɲu diyaako kaawin maalan di, asaan ku aamin lotu.

¹² Aaciyon ho goyon do galal asaan haginko taat Bunɲi yaako bere ka samaaner-at, taar dakina. Ansi-ak, ku kuuniy ar nabiinna kuuk awalle. ɲuur oki, ɲu taabiyoŋ ar kuŋko.

Maral in portikaw

¹³ « ɲa kuŋkon kat ar maral ku duniiner. Ya maral-ak kat cille, gii giniŋ pey maman ɲuu aawe ? Illa ɲuu oriŋ kara, gee yaaco jaawe.

¹⁴ « ɲa kuŋkon kat ar portikaw ta duniiner. Geeger kaak ɲu pinig kuwa ka dambar, ɲaar cigallo.

¹⁵ Ginno oki gem kaak biy lampa ho ɲa zu6kiit in bardila. Kar gay, ya gem biy lampa-ak, ɲa diyit do wer ka jadan. Paa kat, gee kuuk unja do ger-ak yaa talin portikuwti.

¹⁶ Ansii ko, portikuwko, ta ceeru do unco ka geemir a gee yaa tale riy taat samaan ku giniyo ho ɲu ozilin Takko Bunɲi ka kuwa ka samaaner.

Garaan do bi ka gaanuundi

¹⁷ « Dakon pakirenno a nu as deen *gaanuun kaak Muusa siirtu wala kaawin kuuk nabiinna kaawtu. Nu bal ase deenco, nu as a gamin-an yaa ase do werco.

¹⁸ Cokiyon, naako kaawe seene, min kida ho samaane bal bire misa, Kaawin kuuk Bunɲi kaawtu-anku, yoo rakki oki amilaado min do gaanuundi. ɲuu goye kee nam gamin okiŋco yaa kuuniye.

¹⁹ Paa ko, min gaanuun okinji, ɲaar kaak karmiyigdo kaak kapak tak-tak ho ɲa ja-gaag eenji ɲuu gine ar ɲaara, ɲa asa gine kapak tak-tak do *Meennaw ta Bunɲi. Kar gay, ɲaar kaak karmiyaaga ho gaaraag do eenji ɲuu gine ar ɲaara, ɲa asa gine tatko do Meennaw ta Bunɲi.

²⁰ Ka seener nu kaawaako, ya kuŋ kat bal gine taat Bunɲi rakiyo pakgig agindaw ku gaanuundi in *Pariziyenna, ku unjaado do Meennaw ta Bunɲi.

Garaan do bi ka dapinkor

²¹ « Ku dor ɲu kaawco do aginiyte aman : “ Dak deenno gemo. Ay gem kaak dee gemo, ɲuuji dukume seriine. ”

²² Hadi nun gay kaawaako aman : Ay gem kaak dapina in sinji, nec ɲuu sakkiyoŋ do wer ka gay seriiner. Ay gem kaak wara sinji a ɲa ibanno maanna, nec ɲuu sakkiyoŋ do wer ka gay seriiner kaak tatiko. Ay gem kaak wara sinji a ɲaa oliyo, nec ɲuu acciŋ do ak ta ba oole.

²³ Ya ki 6aa do *ger ka Bunɲi a kiji bere *satkine, kar do wer-ak, ki pakirtu kadar sinjin gin kaaw in kinke,

²⁴ rasit satkineŋ ede ho duw 6aa amron ja, kar kat kii yeepe berin satkineŋ-ata.

²⁵ « Ya waan sakkiyoŋcin, daan kaawko kodok di botildi. Yampa, adineŋ yaan iye do gay dukume seriiner. Kar gay dukume seriiner-ak yaan bere do pise ka askirnar, ho ɲuur gay yaan unje danjaayne.

²⁶ Nu kaawaajin, ki gediraado kii imile kaan min do danjaayner-ata, illa ya ki gaasit ja tak-tak hokumne taat ɲu diyijin.

Garaan do bi ka baaye ka munjam

27 « Ku dor ɲu kaaw aman : “ Waan ɓaayaado munjam. ”*

28 Kar nun gay kaawaako aman : Ay gem kaak tala daaciy ta gemor ho ta deej, ɲaar-ak ar ɲa wey ko in taara do gelbiney.

29 Ya odoɲ ta meeda kat iyaacin do zunuubinnar-ak, dimta. Guna ya maannaɲ rakki nige, min ak taat matdo yaa teen zin okinji.

30 Ya pisinjin ka meeda kat iyaacin do zunuubinnar-ak, dukumga ho accig kara. Guna ya maannaɲ rakki nige, min ak taat matdo yaa teen zin okinji.

Garaan do bi ka totiriikar

31 « Ku dor ɲu kaaw pey aman : “ Ya waan totirit daaciy, ɲaati bere katkat ta totiriikar. ”†

32 Kar nun gay kaawaako aman : Gem ginno botol ɲaa totirin daaciy, illa ya ta kokina miday kara. Ya gem totirit daaciy, ɲa ɲaamit do zunuubinnar ya ta ob mitik ka pey. Ho gem kaak ob daatik taat ɲu totirta, ɲaar oki unje ziy do zunuubinnar.

Garaan do bi ka togiliikar

33 « Ku dor oki ɲu kaawco do aginiyte aman : “ Ya ki togil do unji ka *Rabbiner, necit kaawon. Dak yeepenno pey aaro. ”‡

34 Kar nun gay kaawaako aman : Dakon togilenno tak-tak : wala in samaane, asaan ɲa wer kaak Bun goyiyo,

35 wala in kida, asaan ɲa wer kaak ɲa leeyiy asinji, wala in Zeruzaleem, asaan ɲa geeger ka Sultan kaak tatiko,

36 wala in kaan ka meenji, asaan ki gedi-raado rabilin durwen rakki portiko wal pondiko.

37 Ya ki ooy sa, ooyu ho ya ki pook sa, pooku. Yampa kaaw taat ɲu gaayiy gaaye, taar asa min do *Seetanner.

Garaan do bi ka kapuuni

38 « Ku dor ɲu kaaw aman : “ Ya gem dimit odoɲ, kin sa dimjiit tanji ho ya ɲa sik saanon, kin sa sikijig kanji. ”§

39 Kar nun gay kaawaako aman : Ya gem ginaako maan kaak samaanno, dakon

kapiyenno. Ya waan baasinjin do gargumon ta meeda, newsiijit taat rakki oki.

40 Ya waan sakkiyinjin do bi ka parlaman, rasjita ho berjit pey batkon min kaatiya.

41 Ya waan kusbiyinjin a kii iyiin goroy kilomeetir rakki, iyiit kilomeetir seera.

42 Beri do ay waan kaak indaacin maanna ho dak newsenno kop do waan kaak telka maannaɲ.

Garaan do bi ka ele ka adiner

43 « Ku dor ɲu kaaw pey aman : “ Kii elin gijin* ho kii yilin adinen. ”

44 Kar nun gay kaawaako aman : El-guwoɲ adinko ho salkiyguwoɲco do ɲuur kuuk taaɓiyaako.

45 Ansii kat, kuu gine koogin ku Takko kaak kuwa. Pa-ak asaan ɲaar sa cokaat patoy do gee kuuk jookumo ho in kuuk sellen. ɲa ɲokaag amiyji do ɲuur kuuk goy in botol do unji ho do ɲuur kuuk goyinco in botiliido oki.

46 Kar ya kun kat el gee kuuk elgiikon di, maa haginir taat Bun yaako bere ? Gay oba miirir oki elgig ɲuur kuuk elgig di !

47 Kar ya ku ooya do sintikon di, maa biidir kaak ajbay ku giniyo ? ɲuur kuuk ibanno Bun oki gina pa !

48 ɲaar-ak, kuuniyoɲ *cawar ar Takko Bun ka kuwa. »†

6

Garaan ta bere do pokirnar

1 Iisa kaaw pey aman : « Pakiron, ya ku gina riy taat Bun rakiyo, dakon gaarenno do unco ka geemir. Yampa Takko kaak kuwa yaako toɓin hagin ta riyko-ata.

2 Ya ki raka bere maan do pokirinɓer, dak delenno darin do odin ku geemir ar gee kuuk abdiya Bun in binjiko di. Gee-ak, ɲu el gaare zinjiko do berindi do geray ku salaaner ho do botilniidi a gee yaa ozilinco. Ka seener nu kaawaako : gee ɲuur-ak gasit ko haginco.

* 5:27 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.14, Deteronoom 5.18. † 5:31 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 24.1.

‡ 5:33 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.12, Nombir 30.3, Deteronoom 23.22-24. § 5:38 Wer ka gase kaawor do

Ekzood 21.24, Lebitik 24.20, Deteronoom 19.21. * 5:43 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18. † 5:48 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.2.

³ Kar kinj gay, ya ki gina oyaw in pisinji ka meeda, ka nugila ibinaado maan kaak ki beriyo.

⁴ Ansii ko, maan kaak ki bertu yaa goye in cigile. Paa kat, Takko Bunj kaak talaag ay maan kaak ki giniy in cigile yaan berin hagineñ.

Garaan do bi ka salaaner

⁵ « Ya ku salkiyaw, dakonj salkiyenno ar gee kuuk abdiya Bunj in binjico di. Njur el salkiye in peyinco do geray ku salaaner ho do botilniidi a paa kat, gee yaa taliñco. Ka seener nu kaawaako : gee njuur-ak gasit ko haginco.

⁶ Kar kinj gay, ya ki salkiyaw, unju zugar ho dibirga. Indig Takko Bunj kaak goy do wer kaak ki cigiltu-aka. Paa kat, naar kaak talaag ay maan kaak ki giniy in cigile yaan berin hagineñ.

⁷ « Ya ku salkiyaw, dakonj deelenno taar di kuu goye ar gee kuuk ibanno Bunj. Gee njuur-ak, do tañco a wal in deele ka kaawinco-ak kat Bunj ya cokiyoñco.

⁸ Dakonj icenno tañco, asaan Takko Bunj ibingig maan kaak arumko min ku bal in dinji.

⁹ Cokiyonj maman kuu salkiye : Baaba, Bunj kaak goy kuwa ka samaaner, gee okinco yaa ibine kadar sinji kunjin njuur keeco.

¹⁰ *Meennuwinj yaa ase do duniiner. Gee okinco, nu ginguwonj taat ki rakiyo keder ar nu gingiy kuwa ka samaaner.

¹¹ Berni tee kaak yaani nece yiriya.

¹² Saamiyningu zunubinni ar nin oki saamiygiy do gee kuuk niginti.

¹³ Dakni rasenno *Seetanne yaani gece, kar gay gooyni minniny.

[Asaan locin di Meennaw, gudurre ho in *darjine elgin in elgina. *Aamin.]*

¹⁴ « Ya kunj kat saamiyaaco do eenko, Takko kaak kuwa yaako saamiye loko oki.

¹⁵ Kar ya ku saamaydo do eenkonj gay, Takko Bunj saamiyaakonno tak-tak zunubinniko.

Garaan do bi ka sayamner

¹⁶ « Ya ku ic sayamne, dakonj ritinenno ar gee kuuk abdiya Bunj in binjico di. Njur yiimiit wijeenco, paa kat, gee yaa taliñ a nu ic sayamne. Ka seener nu kaawaako, gee njuur-ak gasit ko haginco.

¹⁷ Kar kinj gay, ya ki ic sayamne, acit wijeeneñ ho kockac itir.

¹⁸ Paa kat, gee ibiniydo kadar ki ic sayamne, illa Takko kat talaag maan kaak gee giniy in cigile. Naar kaak talaag maan kaak ki giniy-ak yaan berin hagineñ.

Garaan do bi ka mallel

¹⁹ « Dakonj atkenno malle do duniiner, yampa gujin yaa cokinji, nadaane yaa obinji ho kokinay asa dimin gero, nu kokininji.

²⁰ Kar gay, bariyonj malle kaak do unji ka Bunji, asaan anner-ak, gujin ginno, wala nadaane wala kokinaw.

²¹ Nu kaawiy pa-ak, asaan wer kaak ki dummiyiy malleñ-ak, gelbinen sa goy eden di.

Portikaw ta zinjar

²² « Odina, njuur ko lampa ta zinjar. Ya odinan tala samaane, zin okinji goy do portikaw.

²³ Kar ya odinan tallo samaane gay, naar-ak zin okinji goy do gondikor. Ansii ko, ya portikaw taat Bunj diyijin do gelbinen kat gondiko, gondikaw-at yaa gine dulum !

Dobe Bunj wala gurus

²⁴ « Ginno waan kaak yaa gine riy do agindaw seera. Ya na gina pa, ka rakki, naa elinji ho ka rakki gay, naa pociñji. Kar pey, ka rakki, naa ice kaawoy ho ka rakki gay, na icaatdo. Ku gediraado abdiye Bunj ho kuu abdiye pey gurus.

Diye ka kaar

²⁵ « Do saan taar-an, nu kaawaako aman : Dakonj moyenno do bi ka teendi wala ka isindi. Goyinco, naar pakgig tee kaak ku tiyo, ho zinjico, njuur pakgit kesuun taat ku isiyo wal maman ?

²⁶ Talonj diidi, nu luwdo ho nu seddo, wala nu liya gamin do urder. Illa Takko Bunj ka kuwa-an di beraaco tee. Kar kunj gay pakgigdo diid serek walla ?

* **6:13** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarinj ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

27 Waa minninko, in̄ pikirre ta meen̄ji di gedirgiy gaaye yiriy rakki do menuwiy ?

28 Kar maa di ku moyiy do bi ka isindi ? Talon̄ maman booyaw amiliy do kalaaner, wala nu wasaw, wala nu azaw.

29 Kar nu kaawaako, sultan Selemaan, in̄ *darjiney okintiti sa, bal gine kesuun taat yaa nece in̄ rakki min do booyaw-aku.

30 Gañ kaak yiriyta goy do kalaaner ho kaak kawtan di nuu orin̄ji do ak din sa, Bun̄ imilaaji booyaw. Kar kun̄ yelee-an̄ kat na isiikonno maman ? Talon̄ gee kuuk imaanco soof-an̄ku !

31 Dakon̄ moyenno aman : “ Gii tee maa ? Gii see maa ? Gii ise maa ? ”

32 Gamin nuur-ak, illa gee kuuk ibanno Bun̄ kat diya kayco. Kar kun̄ gay, Takko Bun̄ kaak goy ka samaaner ibingig gamin kuuk yaako nece.

33 Bariyon̄ ja *Meennaw ta Bun̄di ho goye kaak Bun̄ rakiyo. Kar gamin kuuk dak gay, Bun̄ yaako berin̄co oki.

34 Dakon̄ moyenno ta neginda, asaan neginda taar goy in̄ tanti. Taaḅin ta yiriy rakki nec ko do yiriy taar-at di. »

7

Dukume ka seriiner

1 Iisa kaaw pey aman : « Dakon̄ talenno zin̄kiko ar gay dukume seriiner, paa kat Bun̄ dukumiikonno seriin loko.

2 Asaan Bun̄ yaako dukume seriine ar kun̄ dukumiy do een̄ko. Naako yeepin̄ maan kaak kun̄ gin̄iy do geemir.

3 Maman ki taliy gañ kaak kapak kaak goy do od ta sin̄jin̄, kar et kaak goy do odon̄ tan̄jin̄ gay, ki talgigdo ?

4 Kin̄ kaak gin̄ et tatik do odon̄, kar maa ki kaawiy do sin̄jin̄ aman : “ Gem kol sin̄ji, rasin ja naa icin̄ gañ kaak goy do odon̄-an̄ka ? ”

5 Tal ja gem kaak kaawa in̄ biy di-an̄ka ! Gedar ja do od tan̄jin̄, kii tale karan̄, kar kii imilin̄ gañ kaak goy do od ta sin̄jin̄.

6 Dakon̄ berenno gamin ku Bun̄di do kan̄ir, yampa, nuu newse nuuko umin̄ko. Dakon̄ orenno duurko do un̄co ka kinzi-irnar, yampa, nuuco jaawe kaaco.

Inde ka Bun̄di

* 7:15 ‘pulkina’ : Werin daarin̄, nu kolaag a ‘kulkina’ wala a ‘pilgay’.

7 « Indon̄ ho Bun̄ yaako berin̄ kaak ku in̄diyo, bariyon̄ ho Bun̄ yaako berin̄ kaak ku bariyiyo, kokon̄ ho Bun̄ yaako pilin̄ dibiro.

8 Asaan naar kaak indaw ho bariyaw-ak, Bun̄ yaaji bere, ho naar kaak kokaw oki, Bun̄ yaaji pile.

9 Minninko-an̄ goy gem kaak ya ron̄ji kat indaag mappa, naaji bere dambi walla ?

10 Ho ya na indaag booso, naaji bere aalo walla ?

11 Kun̄ kuuk gina jookum din sa iban bere gamin kuuk samaane do kooginko, kar maa di, Takko kaak goy ka samaaner beriicodo gamin kuuk samaane do nuur kuuk indaaga !

12 Ginoḅco do geemir gamin okin̄co ar taat kun̄ rakiy a nuuko gine loko. An ko taat nu siirtu do *gaanuun ka Muusa ho in̄ makaatamna ku nabiinnar.

Botilay kuuk seera

13 « Un̄jon̄ min botol ta nelel ! Asaan botol taat berel, taar iya gee do aki. Dibirti tatko ho gee dakina un̄ja melen̄ min ede.

14 Kar taat iya gee do janni gay, taar nelel ho dibirti sa kapak di. Gee soof di kuuk gasaata.

Nabiinna kuuk raada

15 « Yaman pakron̄co do gee kuuk gina zin̄kiko ar nabiinna. Ya nu as do werko, nu gina zin̄kiko dalullay ar tamgi, kar do aditco gay, nu motilay ar pulkina*.

16 Ku ibingig gee-ak min do riyco ar taat ku ibingig atay min do ron̄co. Gee cimdo sin̄a min et kaak gin̄ jamay. Ho gee okaddo gapra min do gurkuḅu.

17 Ay et kaak samaane wiya ron̄ kuuk samaane, kar ay et kaak samaanno wiya ron̄ kuuk samaanno.

18 Et kaak samaan-ak waado ron̄ kuuk samaanno ho et kaak samaanno-ak waado ron̄ kuuk samaane.

19 Ay et kaak waado ron̄ kuuk samaan-ak, nuu doliyin̄ji ho nuu erin̄ji.

20 Ar gi ibiniig et-ak min do ron̄ji, kuu ibinin̄ gee in̄ riy ta nu giniyo.

Maajirna kuuk taḅ

21 « Gee kuuk kolaan a “ *Rabbine, Rabbine ”, wala okin̄co yaa un̄je do *Meennaw

ta Bunđi ? Ha'a, illa njuur kuuk gina riy taat Tanni ka kuwa rakiyo.

²² Do yiriy ta seriiner, gee dakina asaadu kaaw aman : " Rabbine, Rabbine, in sin kunjij ko, ni gaartu kaawin ar nabiinna. Ni atiktu aaridna ho ni gintu gamin dakin kuuk ajbay in sin kunjij ! Maman ki ibingiydo ? "

²³ Hiyya, naaco kaawe do gee njuur-ak aman : " Nu ibingikonno bat. Yalla 6aan annere, kunj gee kuuk gina jookumo ! "

Geray kuuk seera

²⁴ « Do bi naar-ak ko, ay gem kaak cokiyaat kaawor ho aadaat in botilti, naar-ak ar gem kaak gin ilim ho pinig geriy ka maari.

²⁵ Amay nokt, balal miintu, nu tambiltu ho us abirtu wuu-wuu. Okinco, nu duk-siyig ger-aka. Kar in taar-at oki, ger-ak bal eeze asaan nu pinig ka maari.

²⁶ Kar ay gem kaak cokiyit kaawor-anta ho rawit biti gay, naar-ak ar gem kaak oliyo kaak pinig geriy do yiror.

²⁷ Amay nokt, balal miintu, nu tambiltu ho us abirtu wuu-wuu. Okinco, nu duk-siyig ger-aka ho na eeztu dizic. »

Bilde kaak in izinne

²⁸ Min Iisa gaasiit kaawoy, gee okinco ajbiyitu do bildinji-aka,

²⁹ asaan bildinji arro ka agindaw ku gaanuundi. Kar naar gay bildaag in izinne.

8

Cale ka burdumdi

(Maark 1.40-44, Luk 5.12-16)

¹ Min Iisa paaytu min ka dambar, gee dakina amiltu aadinji.

² Min naar-ak, gem kaak gin burdum 6aawtu, na dersitu do unji ka Iisa ho na indiig aman : « Gem kol *Rabbiney, kii gedire kiin calindu ya ki ooye. »

³ Iisa naamtu pisinji, na diiriiga ho na kaawtu aman : « Hii, nu ooye, din calu ! » Ek di na caltu *cawar min do burdumji.

⁴ Kar Iisa kaawiji do gem-ak aman : « Yaman dak kaawenno bat do waanna. Kar gay, 6aa gaar zin do gay satkiner ho ber *satkin uudin taat *gaanuun ka Muusa kaawtu. Paa kat, nuu ibine kadar ki cale. »

Coole ka gay riyor ka tatkaw ka askirin ku Room

⁵ Wiktin taat Iisa unjitu do hellin taat nu kolij Kapernayuum, tatkaw rakki ka askirnar kaak gin askirin miya do aaroy 6aawiji moota ho na indiig a naa gaayinji. Na kaawiji aman :

⁶ « Gem kol Rabbiney, nu gin gay riyor rakki weya kar geero. Na rungiye ho taabin patiy kaay. »

⁷ Iisa telkiji aman : « Yalla nu 6aa coolinji. »

⁸ Kar tatkaw-ak gay telkiji aman : « Gem kol Rabbiney, nun bal nece kii unje do gerir. Kar gay baanu, kaaw kaawen di, gay riyor-an yaa coole.

⁹ Nun meendu oki aada ta aginduwir ho nu gin askirin do aaror. Ya nun kat kaaw do rakki minnino a " Baa ! " Ek di na 6aayo. Ya nu kol rakki ka pey a " Asu ! " Ek di na asiyo. Kar ya nu gaarji do gay riyor a " Ginit riy-anta ! " Ek di na giniita. »

¹⁰ Min Iisa doriit kaaw-at, na ajbiyiji do tatkaw-aka. Kar na kaawiico do gee kuuk aadaaga-ak aman : « Nu kaawaako ka seener, min gee ku Israyeel okinco, nu bal tale gem kaak gin imaan ar naar-anja.

¹¹ Nu kaawaako pey, gee dakina yaa ase min coke ka pati wala min gale ka pati, nuu goye keder do tee ka iidin ta *Meennaw ta Bunđi in Ibraayim, Isaaka ho in Yakuub.

¹² Kar njuur kuuk pakira a zer Meennaw ta Bunđi do pisinco gay, nuu atkin kara do gondikor. Do wer-ak, nuu eeyme saanco ho zulinco yaa mine dakina. »

¹³ Hiyya Iisa kaawiji do tatkaw-ak aman : « Yeep ko geero, taat ki inditu in imaanjin, Bun yaan berinti. » Do wiktin-at di, gay riyor ka tatkaw ka askirnar-ak cooltu.

Coole ka gee dakina

(Maark 1.29-31, Luk 4.38-41)

¹⁴ Min naar-ak, Iisa 6aawtu wer kan Piyer. Min na unjitu geero, na gasit kogoy weyaw, ziti kobire.

¹⁵ Na obiig pisinti ek di ziti ooltu. Min naar-ak, ta uctu ho ta taltu kaaci.

¹⁶ Min pat gale, nu iyiji do Iisa gee dakina kuuk aaridna obgu. Na kaawa kaawen di aaridna amiliyo ho na coolig okinco kuuk radaw oki.

¹⁷ Ampaa ko, kaaw taat nabi Ezaayi kaawtu awalle astu do werti aman : « Na sokig gamin kuuk taaḍiyaate ho ḥa icit raduwte do kaay. »*

Gee kuuk raka aadiḥ Iisa

¹⁸ Min Iisa taliit dakinaw ta gee kuuk leyga, ḥa kaawiico do maajirḥay a ḥuu aale aar barrer.

¹⁹ Kar rakki min agindaw ku gaanuundi ḡaawiiḥi moota ho ḥa kaawiiḥi aman : « Gem kol Tacco, ay wer kaak ki ḡaayiy di naaḥ aade. »

²⁰ Iisa telkiiji aman : « Bolli, ḥuur gin biddinco ho diid sa gin geriyco, kar nun *Roḥ gemor gay, nu bal gine wer kaak naa unje kaar. »

²¹ Kar rakki min maajirḥay diyiiji aman : « Gem kol Rabbinney, beror ja botol taat nu ḡaay tiisiḥ tanni. »

²² Iisa gay telkiiji aman : « Rasig gee ku mate yaa tiisiḥ momtinco ho kiḥ gay aadnu. »

Peye ka usi

(Maark 4.35-41, Luk 8.22-25)

²³ Min ḥaar-ak, Iisa ḥeptu markaba ho maajirḥay gay aadiḡa.

²⁴ Tala kar us teestu abire gidi-gidi-gidi do barrer ho amay paka puk-puk nam ḥu gaay miiniḥ markaba. Kar do wiktin taarat, Iisa gay weyaw.

²⁵ Paa ko, maajirḥa ḡaawiiḥi do Iisa ho ḥu niiniḡ aman : « Gem kol Rabbinney, uc kiite jilinte ! Amay tiyaate ! »

²⁶ Ḥaar gay telkiico aman : « Maa di ku giniy kolaw ? Sando, imaanko sood ampa ! » Hiyya, ḥa uctu, ḥa leesiiḥi do usi ho do amiydi. Ek di wer bugumtu dil.

²⁷ Okinco, ḥu ajbiyḥu tak-tak ho ḥu kaawtu aman : « Ḥaar-aḥ kat maa gemir kaak nam usu ho amay din sa karmiyaaga ? »

Coole ka gee kuuk aariḍna obgu

(Maark 5.1-20, Luk 8.26-39)

²⁸ Min wer bugume, Iisa aaltu in markaba do kid ka gee kuuk ḥu koliiy Gadariyenna.† Do wer-ak, gin gee seer

kuuk aariḍna obgu amiltu min do maggindi ho ḥu ḡaawiiḥi. Gee-ak motilay aale nam waan gedarro aade min do botol-ata.

²⁹ Gee-ak teestu koole aman : « Ki rakaani gine maman, Iisa, Roḥ ka Buḥdi ? Ki asintin ko taaḍiye walla ? Wiktin taat Buḥ diytḥu bal nece misa. »

³⁰ Serek sood min do wer-aka, gin kinziirna dakina kuuk gooyaw.

³¹ Aariḍna-ak marmiliiji do Iisa aman : « Ya ki rakaani atke sa, atkini ni ḡaay unje do kinziirna aḥkure. »

³² Iisa gay telkiico aman : « Yalla amilon min do gee-aḥku ! » Hiyya, aariḍna-ak amiltu ho ḥu unjitu do kinziirnar. Kodok di, min ka dambar, kinziirna-ak eeztu tem in ḡadco, ḥu sollitu do barrer ho amay teeyigu.

³³ Gee kuuk gooya kinziirna-ak ḡadtu min do wer-aka ho ḥu deettu do geegirdi. Ḥu iyiicot kabarre okintit ta gee kuuk seer aariḍ obtu-aku.

³⁴ Kar gee ku geeger-ak amiltu okinco ḥaamiḥ Iisa. Min ḥu ḥaamiḡa, ḥu kaawiiḥi a ḥaa baane, ḥaa rasiḥ kidco.

9

Coole ka gem kaak runḡiye

(Maark 2.1-12, Luk 5.17-26)

¹ Min ḥaar-ak, Iisa ḥeptu markaba, ḥa aaltu barre ho ḥa birtu do geegirji.

² Min ḥa ottu, gee daariḥ iyiiḥi gem runḡiye ka dariḥgildi. Min Iisa taliit imaanco ta gee-aku, ḥa diyiiji do runḡiiner-ak aman : « Gem kol ronji, um biḥ zunuubinnaḥ, ḥu saamiyjinḡu. »

³ Do wer-ak, min agindaw ku gaanuundi, daariḥ kaawiy do aditco aman : « Gem ḥaar-aḥ niga biy in Buḥ ! »

⁴ Iisa gay ibiniit pikirrico ho ḥa kaawiico aman : « Maa di aditko osiy gallo ampa ? »

⁵ Ya nu kaaw aman : « Zunuubinnaḥ, ḥu saamiyjinḡu » wala « Ucu ho jaawu », taat moo meleḥ ?

⁶ Kar gay, nu raka kuu ibine kadar nun *Roḥ gemor gin gudurre ta saamiye zunuubinnar do duniiner. » Kar pey ḥa diyiiji do runḡiiner-ak aman : « Nu kaawiiḥi-aḥ, ucu, icig dariḥgiljin ho deet geero. »

* **8:17** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.4. † **8:28** 'ho kid ka gee kuuk ḥu koliiy Gadariyenna' : Kid ḥaar-aḥ ḥu kolaag 'Gadara'.

⁷ Hiyya, gem-ak uctu ho ña deettu.

⁸ Min gee taltu pa-ak, kolaw unjiico ho ñu teestu ozile Bunj kaak ber gudurre ar taaran do geemir.

Kole ka Matiye

(Maark 2.13-17, Luk 5.27-32)

⁹ Iisa uctu min do wer-aka ho ña deettu. Do botildi, ña taltu gay obe miirir, sinji Matiye, kaak goy do riyoy. Kar ña kaawiiji aman : « Uc aadnu. » Hiyya, Matiye uctu ho ña aadiiga.

¹⁰ Iisa 6aawtu in maajirnay do ger ka Matiye ho ñu goytu tee. Do wer-ak, gay obe miirir in gee kuuk goyiŋco arro astu dakina tee in ñuura.

¹¹ Min *Pariziyenna taltu pa-ak, ñu indiig maajirnay aman : « Maa di tatkuwko tiy in gay obe miirir ho in gee ku pey kuuk gina jookum-aŋku ? »

¹² Kar Iisa dorit kaawco ho ña telkiico aman : « Gee kuuk cewey baraydo daptoor, illa ñuur kuuk radaw.

¹³ Paa ko, nun oki bal ase do gee kuuk tala ziŋkico a ñu sellen. Nu as do ñuur kuuk ibina kadar ñu gina jookumo. Kar kuŋ gay, 6aan bariyon baati ta kaaw taat Bunj kaawtu awalle aman : “ Nu rakaado *satkine, nu raka illa kuu gine selliŋkaw do geemir. ”* »

Bilde ka Iisa, ñaar marbinto

(Maark 2.18-22, Luk 5.33-39)

¹⁴ Min ñaar-ak, maajirnay ku Yaaya-Batist 6aawiiji do Iisa ho ñu indiig aman : « Nini in Pariziyenna icgiy sayamne, kar maajirnan kuŋin gay, maa di ñu icgiydo ? »

¹⁵ Iisa gay telkiico aman : « Gee kuuk ñu kolig do iidin ta obindi, ya ñu goy misa in ñaar kaak obe, wala ñuu gonde ? Ha'a, ñu gondaado ! Kar gay, wiktin yaa ase taat ñuu icin ñaar kaak obe min do datikco. Yiriy taar-at kat, ñu asiy ice sayamne. »

¹⁶ Ña kaawiico pey aman : « Waan naallo kesuun taat zoode in giteen† kaak marbinto. Yampa giteen-ak obaat mirin ta 6okiyo ho mutti gaayiy pey tatiko.

¹⁷ Waan laado maam kuuk eelaw do etirsinna kuuk taay ko. Yampa, maam-ak yaa pikiŋ etirsinna-aku, ñuu ñaale keder ho

etirsinna-ak sa yaa nige. Kar gay, gee liya maam kuuk eelaw illa do etirsinna kuuk marbinto. Ampaa kat, seerco, ñu nigiydo. »

Coolle ka daatkor in nooye ka micar

(Maark 5.21-43, Luk 8.40-56)

¹⁸ Min Iisa kaawaaco misan di, tatkaw ka *Yuudinnar rakki astu dersa do unji ho ña kaawiiji aman : « Romor mat diŋka-aŋ di. As kiiti diye pisiŋji do kaati taa nooye. »

¹⁹ Hiyya, ña uctu in maajirnay ho ñu aadiig tatkaw-aka.

²⁰ Do wer-ak, gin daatik rakki baarti taa6iyaata. Elgin orok in seer, ñu miŋa miŋen di. Ta sinjitu moota do aaroy ta Iisa, kar ta diirit biti ka kesuuney.

²¹ Ta giniy pa-ak asaan do adti ta kaawa aman : « Ya nu gedir diirin bit ka kesuuney-an di, naa coole. »

²² Min ta diiriita, Iisa kolsitu ho ña taliita. Ña diyiitit aman : « Gem kol romoy, um bike, imaanke cooliŋke. » Ta bite-aŋ di, daatko-at cooltu.

²³ Wiktin taat Iisa ottu do ger ka tatkaw-ak, ña gastu gee dakina in palindina alaata.

²⁴ Kar Iisa diyiico aman : « Yalla amilon min anne, mic sa weya di, ta bal mate. » Kar gee-ak gay ajimiyaag Iisa.

²⁵ Min ñu amiltu kara, Iisa unjitu zugar, ña obiig pisinti ka mic-ata ho ta uctu.

²⁶ Hiyya, kabarre-at totirtu do adti ka darrer okintiti.

Coolle ka noolin seera

²⁷ Wiktin taat Iisa amiltu min do wer-aka, noolna seer aadiig in kolinco aman : « *Ronj ka Dawuud, tal aminduwni ! »

²⁸ Min ña ottu geer, noolna-ak 6aawtu do unji. Iisa gay indiigu aman : « Ku amniya kadar nu nec piliŋ odinko walla ? » Ñuur gay telkiiji aman : « Hii, gem kol *Rabbiney, ni amniyaw. »

²⁹ Hiyya, Iisa diiriig odinco ho ña kaawtu aman : « In imaanko-anta, Bunj yaako bere ar taat ku rakiyo. »

³⁰ Ek di odinco piltu ho Iisa karmiig aman : « Ha', yaman dakonj kaawenno tak-tak do waanna. »

* 9:13 Wer ka gase kaawor do Ooze 6.6. † 9:16 'giteene' : Werin daarin ñu kolaat a 'lawne'.

³¹ Kar ɲuur gay, min ɲu amiltu di, ɲu teestu ko kaawe do bi ka Iisa do darre-at okintiti.

Coole ka gem kaak aarid sokumig biy

³² Wiktin taat noolna-ak amiliyo, ɲu iyijji pey gem kaak aarid sokumig biy.

³³ Iisa atkiig aarid-aka ho min ɲaar-ak di, gem-ak biy piltu. Hiyya, gee okiŋco ajbiyitu tak-tak ho ɲu kaawtu aman : « Maan ar ɲaar-aŋ, gi bal talin yiriy rakki do kid ka Israyeel ! »

³⁴ Kar Pariziyenna gay kaawtu aman : « Gem-aŋ atkaag aaridna in gudurre ta tatkaw ka aaridnar ! »

Tale ka amindaw ta geemir

³⁵ Iisa birtu do geegirniidi ho do hellinni-idi okiŋco. ɲa garkiyiigu do geray ku salaaner ku Yuudinnar, ɲa gaariy Kabarre ta Gala ta *Meennaw ta Bunɗi, ɲa cooliy ay raduwa ho ay gem kaak ziy galjido.

³⁶ Iisa tal amindaw ta gee kuuk dakin-aku asaan zinƙico oolgu ho ɲu rawte, ɲu jaawa ar tamgi kuuk ginno gay gooyiŋco.

³⁷ Min pa-ak, ɲa kaawiico do maajiray aman : « Riy ta sedindi goy dakina, kar gay riyor gay sooda.

³⁸ Indon meenji gay morgor a ɲaa ɲaame gay riyor do sedinji. »

10

Paliinna kuuk orok in seera

(Maark 3.13-19, Luk 6.12-16)

¹ Min pa-ak, Iisa koliig maajiray kuuk orok in seera. ɲa beriico izinne taat ɲuu atke aaridna in gudurre taat ɲuu coole ay raduwa ho ay gem kaak ziy galjido.

² An ko sinco ku paliinna kuuk orok in seera : Simon ja kaak Iisa koliig oki Piyer in sinji Andre, Zaak ron ka Zebede in sinji Yaaya,

³ Pilip in Bartelemi, Tooma in Matiye kaak ica miiri, Taade in Zaak ronji ka Alpe,

⁴ Simon kaak mala do darrey, ho Zuudas Iskariyoot kaak asaaji isine do Iisa.

Naame ka paliinna kuuk orok in seera

(Maark 6.7-13, Luk 9.1-6)

⁵ Wiktin taat Iisa ɲaamiig paliinnay kuuk orok in seer do riyor-ak, ɲa taayigu aman : « Dakon baanno do gee kuuk Yuudinnado ho dakon unjenno yoo do geeger rakki ka kid ka Samari.

⁶ Kar gay, baanco do tamgi kuuk rawte min gee ku Israyeel.

⁷ Ya ku deeta do botildi, gaaron Kabarre ta Gala aman : « *Meennaw ta Bunɗi askon ko moota ! »

⁸ Coolon gee kuuk radaw, nooyon gee kuuk mate, calon burdumna ho atkon aaridna. Bun berko maalan di, beron oki maalan di.

⁹ Ya ku baawaw, dakon icenno gurus, wala daabne, wala tammin ku poddiner.

¹⁰ Dakon icenno mokolle, wala batik seer, wala ɲugir ku pey, wala donkilo. Ya ta6 gay, gay riyor nec gase teenji.

¹¹ « Do ay geeger wala do ay hellin taat ku paaytu, bariyon ja gem kaak nec yaako obinƙo samaane ho goyon do wer-ak di nam kuu deete.

¹² Ya ku unja do gerdi, kaawonco aman : « Aapiy ta goy in kunƙo. »

¹³ Ya gee ku gerdi kat obinƙo samaane, aapiy yaaco goye. Kar ya ɲu pook obinƙon gay, aapiy-at yaako yeepe do maaniiko.

¹⁴ Kar wer kaak gee pook obinƙo ho ɲu pook cokiye kaawinko, kokon burintal kuuk do asinƙo* ho amilon min do ger-aka wala min do geeger-aka.

¹⁵ Ka seener nu kaawaako, yiriy taat Bun yaa dukume seriin do geemir, gee ku geeger ɲaar-ak yaaco gine radpak geeger ka Sodom in ka Gomoor†. »

Taabin taat yaa ase

(Maark 13.9-13, Luk 21.12-17)

¹⁶ Iisa kaawtu pey awalle aman : « Cokiyon, nu ɲaamaako ar ron ku tamgir do datik ta pulƙinar. Goyon neenduway ar aalna ho dalullay ar ammaamna.

¹⁷ Gooyon zinƙiko min do gee ku duni-ner, asaan do menaw ku asaw, ɲuuko sakkiiyƙo ho ɲuuko koocinƙo in kordinƙo do geriyco ku salaaner.

* **10:14** 'kokon burintal kuuk do asinƙo' : Pa-ak gaara kadar ya gee ku geeger-aŋ jag min botol ta samaane sa, do gaayico. † **10:15** 'geeger ka Sodom in ka Gomoor' : Gee ku geegiray-ak goy do wiktin ta Ibraayim. Bun idiig geegirniico asaan goyiŋco jookum aale (Zeneez 19.24-28).

18 Do bi kanto, njuuko iyinjo do unjo ka guberneernar ho do sultinniidi. Paa kat, kuuco kaawin seenko loco ho do gee kuuk Yuudinnado oki.

19 Ya nu obinjo ho nu sakkiyinjo, dakon moyenno do kaaw taat kuu kaawe, wala maman kuu ose binjiko. Kaawin nuur-ak, Bun yaako gaarinjo do wiktin-at di.

20 Kaawin kuuk kuu kaawe-ak, nuur asdo min loko, nu asa min Ruwwin ta Takko Bun.

21 Gee asa bere sinja ku maaniico, nuu deenjo ho aginay sa yaa gine pa do kooginjo. Koogin asa gine adin ku aginiyco ho nu asa bariye muuto.

22 Do bi kanto, gee dakina asaako pocijko. Kar gem kaak obit imaanji bombo nam do muutoy gay yaa gase jile.

23 Ya nu taabiyaako do geeger rakki, gadon do ka pey. Nu kaawaako ka seener, ku necaagdo gegirnay ku Israyeel okinjo di, nun *Ronj gemor yaa ase.

24 « Ku iban kadar *maajirince, naar pakgidjo tatkuwiy kaak bildiga ho gay riyoy oki pakgidjo gemoy.

25 Nec di maajirince yaa gine ar gem kaak bildiga ho gay riyoy oki yaa gine ar gemoy. Ya gee niga binjiko in mee gerdi a na Belzebuul‡, do geenji ku geer gay, nu nige binjiko paka !

Gine ka kolaw do Bunji

(Luk 12.2-7)

26 « Dakon gineno kolaw do geemir asaan gamin okinjo kuuk cigile, nuu imilinjo kara, ho kuuk nu rakaado a gee yaa ibininjo sa, nuuco gaarinjo nuu ibininjo.

27 Kaawin kuuk nu kaawiiko in aando, kaawonju in yiriyo. Kar kuuk ku dortu in semsume, peyon do wer kaak jadan ho gaaronju.

28 Dakon gineno kolaw do nuur kuuk ida zi ka gemor ho gedarro idin kelmoy. Illa ginon kolaw do Bun kaak nec ide zi ka gemor in kelmoy do aki.

29 Gee gidaydo ga diid seer in tamma rakki di ? Yampa ya rakki minnino gal keder oki, Takko Bun iban.

30 Kar kun gay, duruwko okintiti, Bun osta.

31 Naar-ak, dakon gineno kolaw. Do unji ka Bunji, kunjo kat kaalin pakgid diid okinjo !

32 « Ay gem kaak kaawa do unjo ka geemir a na maajirincer, nun oki yaa kaawe do unji ka Tanni ka kuwa a na kanto.

33 Kar ay gem kaak poodaan do unjo ka geemir gay, nun sa yaa pociinji do unji ka Tanni ka kuwa. »

Rawte ka goyindi in gase ka jilindi

(Luk 12.51-53, 14.26-27)

34 « Dakon pakirenno kadar nu as iye aapiye do adiy ka kidar. Nu bal ase iye aapiye, illa taasinja.

35 Ka seener gay, nu as eerin gemo in ronji, mica in yaaco, geema in kogti.

36 Paa ko, do adiy ka gerco, nuu goye adine. §

37 « Gem kaak elgig tacco wal yaaco pak nunu, turro kanto. Ho gem kaak elgig ronji wal romoy pak nunu, turro oki kanto.

38 Gem kaak icgidjo etoy ka taabiner a naan aadindu, naar-ak oki turro kanto.

39 Gem kaak raka jile goyinji, naa rawtinji. Kar waan kaak rawtaag goyinji do bi kanto gay, naa gase goye kaak tab.

Hagin ta nuur kuuk gaayaag gee ku Bunji

(Maark 9.41)

40 « Naar kaak obinjo samaane, ar na obin nun meendu. Ho naar kaak obin nunu, ar na obig naar kaak naamintu.

41 Gem kaak oba nabiinjo do geriy do saan taat na nabiinjo, Bun yaaji bere haginey ar taat na beriy do nabiinjo. Ho naar kaak oba gem kaak goy goye in botiliy do unji ka Bunji, do saan ta goyinji-ak, Bun yaaji bere haginey ar taat na beriy do gem-aka.

42 Gem kaak gaaya rakki min maajirnar do saan taat na maajirincer, Bun yaaji berin haginey. Ka seener nu kaawaako, yoo na bera amay sood ku maala pondik-an di do maajirnar kuuk sinjo allo misa, naa gasin haginey. »

11

Inde ka Yaaya-Batist

(Luk 7.18-35)

‡ 10:25 'Belzebuul' : Naar tatkaw ka aaridnar kaak nu koliy pey 'Seetanne'. § 10:36 Wer ka gase kaawor do Mise 7.6.

1 Min Iisa taayig ko maajirnay kuuk orok in seera, na birtu bilde gee ho gaare Kabarre ta Gala do geegirnay kuuk do kid-aka.

2 Do wiktin taar-at, Yaaya-Batist goy danaayne. Do wer-ak, na dor gee kaawa do bi ka gamin kuuk Masi giniyo. Paa ko, na naamtu daarin min maajirnay a nu baa indin Iisa aman :

3 « Kin ko Masi kaak yaa ase wala ni ere ka pey ? »

4 Iisa gay telkiico aman : « Baan kaawonji do Yaaya do taat ku dortu ho ku taltu :

5 noolin talaw, mersin jaawa tal-tal, burdumin calaw, dunguyuyin doraw, gee ku mate nooyaw ho kuuk pokirna gasit Kabarre ta Gala.

6 Galal do naar kaak talintu ho rasgitdo imaanji do bi kanto. »

7 Min maajirna ku Yaaya yeeptu, Iisa teestu kaawe do bi ka Yaaya do gee dakina kuuk goy ede-ak aman : « Ku baaw tale maa do kalaaner ? Coor taat us awkaata walla ? Ha'a !

8 Yampa, ku baaw tale maa ? Gem kaak is kesuun taat samaane walla ? Ha'a ! Njuur kuuk is kesuun taat samaan-at, njuur goy do geray ku sultinniidi.

9 Yampa, ku baaw tale waa ? Nabiince ga ? Hii, ka seener, nu kaawaako, kun tal gem kaak pakgig nabiince.

10 Yaaya-Batist, naar ko kaak Bunj kaawtu do Kitamner a naa naame awalle min Iisa Masi. Kitamne kaaw aman :

“ Nun naa naame gay tabiriikar unci a naan siyin botilin. ”*

11 Nu kaawaako, min gee kuuk nu weeyig ween di-an, ginno kaak tatik pakgig Yaaya-Batist. Kar sando, naar kaak kapak do *Meennaw ta Bunji-ak gay, naar tatik pakgig Yaaya.

12 Min wiktin taat Yaaya-Batist gaariy kaaw ta Bunji yoo dinjka, gee raka a Meennaw ta Bunji yaa ase in guwaane ho njuur kuuk gin gudurre gay raka gaaminti.

13 *Gaanuun kaak Muusa siirtu kaaw do bi ka Meennaw ta Bunji-ata. Nabiinna okinco oki kaawe nam do wiktin ta Yaaya.

14 Ya ku gin niyine, ooyon kaaw-anta : Yaaya, naar ko *Eli kaak zer yaa ase†.

15 Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye ! »

16 Iisa kaawtu pey aman : « Gee ku dinjkan, njuur ar maa geenda ? Gee njuur-ak ar koogin kuuk goy ba beger ho kuuk koola do koolinco aman :

17 “ Ni paanko perinna a kuu waare, kar ku bal waare. Ni riyko riyin ku muuti, kar ku bal ale. ”

18 Di talon, wiktin taat Yaaya astu, na taado ho na saado do bi ka abaadiner. In taar-an oki, nu diya aman : “ Aarid obga. ”

19 Kar wiktin taat nun *Ronj gemor astu, nu tiyaw ho nu siyaw ho nu kaawa aman : “ Talon ja, maan gemir kaak adiy begirjanjka ! Na taa ho na saa ! Na royco ka gay obe miirir in gee kuuk gina jookumo. ” Gee kuuk ooya ilim ta Bunji gay, nu ibiniit tak kadar taar sellen. »

Gee ku geegirnay kuuk pook aamine (Luk 10.13-15)

20 Min naar-ak, Iisa teestu leese do gee ku geegirnay kuuk na gintu gamin dakina kuuk ajbay, asaan nu bal ibinin niginco. Na diyiico aman :

21 « Do gaaiyko, kun gee ku geeger ka Koraziin ! Do gaaiyko, kun gee ku geeger ka Betsayda ! Na lokon ko Bunj gintu gamin kuuk ajbay. Ya na ginig gamin-an do geeger ka Tiir in ka Sidon, ta-an nu ibinig niginco min awalle, in duune ka zamimdi ho in kokire ka buti do kayco.

22 Do saan taar-an ko, nu kaawiiko, do yiriy ta Bunj yaa dukume seriin do geemir, geegirnay ku Tiir in Sidon tanco ginaado rad aale ar tanjo.

23 Kun gee ku geeger ka Kapernayuum, ya do tanjo a Bunj yaako coonjko kuwa ka samaaner walla ? Ha'a, illa naako orinjko ba oole. Ya Bunj ginig gamin kuuk ajbay-an do geeger ka Sodom‡, geeger-ak yaa goye yoo dinjka.

24 Do bi naar-ak ko, nu kaawaako, yiriy taat Bunj yaa dukume seriine, taabinko yaa gine rad aale pakgit ta gee ku Sodom. »

* **11:10** Wer ka gase kaawor do Malasi 3.1. † **11:14** Kaaw ta Bunji kaawa a Bunj yaa naamen ja gem ar nabi Eli, kar kat, Masi yaa ase (Malasi 3.23). ‡ **11:23** 'geeger ka Sodom' : Gee ku geeger-ak goy do wiktin ta Ibraayim. Bunj idiig geegirco asaan goyinco jookum aale (Zenecz 19.24-28).

Gase ka jamiin ta taḅ
(Luk 10.21-22)

²⁵ Do wiktin taar-at, Iisa ictu kaawo aman : « Baaba, kinj di *Rabbin ka samaaner ho ka kidar, nu ozilaacinj do bi kaak ki cigilig maanna-ak do gee kuuk iban kaawna ho do gee kuuk gin ilim, kar ki bayincog do njuur kuuk gina zinƙico naada.

²⁶ Ka seener, kinj kat raka a taa kuuniye ansi. »

²⁷ Iisa kaawtu pey do geemir aman : « Tanni berduug gamin okinco do pisindu. Waan ibingigdo Ronj kat waa, illa Tati. Waan ibingigdo Tati, illa Ronjo ho njuur kuuk Ronj-ak raka a njuu ibininji.

²⁸ « Asondu okinco kunj kuuk rawe min gorko ta ooma ho naako jammiyinjo.

²⁹ Icon gor taat nu beriiko ho bilde kaak nu bildinjo asaan nun dalulle ho gelbiner oola. Paa kat, kuu gase jamiine taat taḅ.

³⁰ Ka seener, bilde kaak nu bildinjo, njaar raddo ho gor taat naako bere, taar oomno. »

12

Iisa in yiriy ta sabitdi
(Maark 2.23-28, Luk 5.33-39)

¹ Yiriy rakki ta *sabitdi, Iisa dukuma datik morginar. Maajirnay gay mey diyaagu ho nu teestu yiime ganduulinna, nu eeymiyo.

² Min *Pariziyenna taliigu, nu diyiiiji do Iisa aman : « Talig ja maajirnaḅ gina maan kaak *gaanuunte toḁiite in eele ka geeror ! »

³ Iisa gay telkiico aman : « Ku bal garkiyin ga maan kaak Dawuud in eenji gintu yiriy rakki taat mey diyiiigu ? »

⁴ Na unjitu do *ger ka Bunji in eenji ho nu teetu mappa kaak nu bertu *satkin do Bunji. Zer tee njaar-ak, nu bal gine botol taat nu teenji, gaanuunte ber botol illa do gay satkiner di.

⁵ Do gaanuun-ak, ku iban tam kadar ya gay satkiner gina riycu do ger ka Bunji in yiriy ta sabitdi oki, nu nigaado maanna.

⁶ Kar nun gay kaawaako, maan goy anne kaak tatik pak ger ka Bunji !

⁷ Bunj kaaw do Kitamney aman : « Nu rakaado satkine, nu raka illa kuu gine sellinkaw do geemir. »* Ya ku iban baat ta kaaw-anta, ku diyaado kaaw do eenko maalan di.

⁸ Asaan nun *Ronj gemor di mee sabitdi. »

Gem kaak pisinji mate
(Maark 3.1-6, Luk 6.6-11)

⁹ Min ede-ak, Iisa uctu ho na daktu unja do ger ka salaaner ka Yuudinnar.

¹⁰ Do wer-ak, gin gem rakki pisinji mate. Pariziyenna kuuk goy ede-ak rakaaji diye kaaw do Iisa. Do bi njaar-ak ko, nu indiig aman : « *Gaanuunte ber botol ta coole gemor in yiriy ta sabitdi walla kawwi ? »

¹¹ Iisa gay telkiico aman : « Waa minninko, in yiriy ta sabitdi, ya na gin tamga rakki di ho na gal do beendi, na baayido imilinji ? »

¹² Hadi, gem gay, njaar pakgig tamig serek wal maman ? Paa ko, gaanuun bertu botol gii gine sellinkaw do gemor in yiriy ta sabitdi. »

¹³ Hiyya, Iisa kaawiiiji do gem kaak pisinji mat-ak aman : « Paanig pisinjin. » Ek di na paaniiga ho pisinji cooltu ar giji.

¹⁴ Min njaar-ak, Pariziyenna amiltu ho nu numtu dee kaawco maman njuu deen Iisa.

¹⁵ Iisa ibinit pikirrico, paa ko, na deettu min do wer-aka.

Iisa, gay riyor kaak Bunj doḁtu

Wiktin taat Iisa deeti-ak, gee dakina aadaaga ho na coolig kuuk radaw okinco.

¹⁶ Kar na karmiig tak a njuu gaarinjido.

¹⁷ Ampaa ko, kaaw taat Bunj kaawtu awalle in biy ka nabi Ezaayi as do werti aman :

¹⁸ « Anj ko gay riyor kaak nu doḁtu.

Nu elgiga ho galilil okintit goy in njaara.

Naaji bere Ruwwiner.

Njaar yaa gaare botol taat samaane do dar-rinay okinco.

¹⁹ Na gidaado in gemo. Na koolaado.

Gee doraado gaayay do botilay ku helliner.

²⁰ Na yiimaatdo coor taat koonjo ko.

Njaar diyaatdo lampa taat gaay ko mate.†

* 12:7 Wer ka gase kaawor do Ooze 6.6. † 12:20 'coor taat koonjo ko' in 'lampa ta gaay ko mate' : danjil taar-an kaawa a nja kuuniye dalulle in gee kuuk imaanco misa sooda. ‡ 12:21 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 42.1-4.

Naa gine paa nam n̄aa tale nosirraw ta selin̄kaw ta Buṅdi.

21 Ho gee kuuk min darrinay okiṅco yaa diye gelbinco in̄ n̄aara. »‡

Iisa in̄ tatkaw ka aaridnar
(Maark 3.22-30, Luk 11.14-23)

22 Yiriy rakki, gee iyiji gem kaak aarid sokumig biy ho n̄a noolo oki. Iisa cooliiga. Gem-ak teestu kaawe ho odinay sa piltu.

23 Gee okiṅco kuuk n̄um-ak ajbiyту tak tak ho n̄u kaawtu aman : « N̄aar-an̄ ginaado ron̄ ka sultan Dawuud walla ? »

24 Kar min Pariziyenna doriit kaaw-at gay, n̄u diyту aman : « Gem-an̄ atkaag aaridna illa in̄ gudurre ta Belzebuul, tatkaw ka aaridnar ! »

25 Iisa gay ibingit pikirrico ho n̄a diyiico aman : « Ay meennaw taat geenti taasiṅa benannico, taar asa gale. Ho ay geeger kaak geenji kaawco baḡdo, n̄aar asa totire. Ho ay gee kuuk adiy ka gerco rakki, ya kaawco baḡdo, n̄u asa eere.

26 Ya *Seetanne kat atka giji seetanne, n̄a taasiṅa ziy ka meenji di. Pa-ak gay, maman meennuwi yaa taaye ?

27 Nu indaako pey, ya in̄ gudurre ta Belzebuul kat nu atkiy aaridna, kar maajirikon̄ gay, n̄u atkiy aaridna-ak in̄ gudurre ta waa ? Maajirin ku maaniikon̄ di yaako dukume seriine.

28 Kar ya nu atka aaridna in̄ Ruwwin ta Buṅdi, n̄aar-ak gaara kadar *Meennaw ta Buṅdi askon̄ ko loko.

29 « Ku iban di, waan gediraado unje do ger ka gem kaak bombo, n̄aa soke gamnay, illa ya n̄a duunig ja. Kar ya n̄a duunig gay, n̄aa gedire sokin̄ gamnay bal kaawo.

30 Waan kaak in̄ nunno-ak, n̄aar adiner. Waan kaak n̄umno gee in̄ nunu, n̄aar-ak totiraagu totire.

31 Do bi n̄aar-an̄, nu kaawaako a Buṅ yaa saamiye ay zunuubinna ku geemir yoo n̄uur kuuk bin̄kico amila gallo in̄ n̄aara oki. Kar gem kaak niga biy in̄ Ruwwin ta Buṅdi gay, Buṅ saamiyaajido.

32 Ya gem kaak nig biy in̄ nun *Ron̄ gemor, Buṅ yaaji saamiye. Kar gem kaak waraat Ruwwin ta Buṅdi gay, n̄a

saamiyaajido do duniin-anta yoo taat asa neginda. »

Eto in̄ ronji
(Luk 6.43-45)

33 « Cokiyon̄, ya et kaak samaane, ronji sa yaa gine samaane. Kar ya et kaak samaanno gay, ronji sa yaa gine samaanno. Asaan gi ibiniig et-ak min do ronji.

34 Talon̄ kate, kun̄ gee kuuk ar aalin-an̄ku ! Kun̄ aditko pondiko, kar maman kaaw taat yaa amile min bin̄kico yaa gine samaane ? Ka seener, kaaw taat goy do adir-at, taar ko amila kara.

35 Gem kaak sellen̄, amila minniney kaawin kuuk goy do adiy kaak portiko. Kar gem kaak jookum gay, amila minniney kaawin kuuk goy do adiy kaak pondiko.

36 Nu kaawaako, do yiriy ta Buṅ yaa dukume seriine, gee yaa ose bin̄kico do ay kaaw taat n̄u kaawtu bal baati.

37 Asaan in̄ kaawnan̄-ak ko, Buṅ yaan̄ dukume seriine ho n̄aa ibine kadar bin̄ gala wala gallo. »

Inde ka gamin kuuk ajbay
(Maark 8.11-12, Luk 11.29-32)

38 Min n̄aar-ak, Pariziyenna daarin̄ in̄ agindaw ku gaanuundi kaawiji do Iisa aman : « Gem kol *Rabbine, ni raka kii gine do un̄ni maan kaak ajbay kaak gaara kadar Buṅ kat tabirin̄cin̄. »

39 Iisa gay telkiico aman : « Gee ku din̄ka-an̄ n̄uur jookumo ho n̄u newsiji kop do Buṅdi. N̄u raka a naaco gaare maan kaak ajbay. Kar gay, illa n̄uu tale maan ka ajbay kaak nabi Yuunus§ gaartu-ak di.

40 Yuunus gay, awalle, gumba sidga, yiriyo aando n̄a goy do atti nam mena subba. Ampaa ko, nun Ron̄ gemor oki yaa gine mena subba do maginer.

41 Min gee ku Niniib cokiyit kaaw ta nabi Yuunus-ak, n̄u ibinig nigiṅco. Sando, anne-an̄ gay, gin gem kaak pakgig Yuunus ! Do saan taar-at ko, yiriy taat Buṅ yaa dukume seriine, gee ku Niniib-ak yaa uce do un̄co ka gee ku din̄ka ho n̄uuco diye kaawo.

§ 12:39 'Yuunus' : Yuunus, n̄aar nabiṅce kaak Buṅ n̄aamtu do gee ku Niniib a n̄uu jipte goyiṅco. Wer ka gase kaawor do maktumne ta Yuunus.

⁴² Sultinca taat asa min watiine* oki yaaco diyé kaawo, asaan ta as min kidin kuuk serek aale a taa cokiyin sultan Selemaan kaak iban kaawna. Sando, anne-an gay, gin gem kaak pakgig sultan Selemaan serek ! »

*Yeepe ka aariddi
(Luk 11.24-26)*

⁴³ Iisa kaawtu pey aman : « Ya aarid amil min do gemor, na baayiy do kalaaner ho na bariyy wer kaak naa goye. Kar ya na bal gasen gay,

⁴⁴ na osiig adiy aman : “ Nun naa yeepe do gerir kaak awalle nu amiltu minninye. ” Ek di na yeepiyo. Na gasiig ger-ak goy maala. Nu sooyiig sakaan ho siy samaane.

⁴⁵ Paa ko, aarid-ak baayiy bariye eenji peesira kuuk jookum pakgiga. Nu asiya sawa, nu unjiy do ger-aka ho nu goyiyo. Hiyya, gem-ak, raduway gaayiy dakin pak ta awalle. Ansii ko, taaco kuuniye do gee ku dinka kuuk jookum-an ku. »

*Atan Iisa in sintay
(Maark 3.31-35, Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Wiktin taat Iisa kaawa misa do gee kuuk num dakin-ak, yaaco in sintay gay pey kara. Nu bariya botol taat nuuji kaawe.

⁴⁷ [Gem rakki asiji kaaw do Iisa aman : « Gem kol tacco, yaako in sintan goy kara, nu indaacin. »]†

⁴⁸ Iisa gay telkiji aman : « Yaani kat waa ho sintar gay kun waa ? »

⁴⁹ Kar na gaariig maajirnay ho na kaawtu aman : « Talon, an ko yaani ho sintar.

⁵⁰ Ka seener, ay gem kaak gina taat Tanni ka kuwa rakiyo, naar di sindu, boor ho yaani. »

13

*Danjil ta gay luwor
(Maark 4.1-9, Luk 8.4-8)*

¹ Yiriy taar-at di, Iisa amiltu min do ger-aka ho na birtu bi ka barrer. Do wer-ak, na goytu, na garkiyiy gee.

* **12:42** 'sultinca taat asa min watiine' : Sultinca-at, ta min Seeba. Ta as talin Selemaan wiktin ta na goyiy sultan ka Israyeel (1 Ruwa 10.1-10). † **12:47** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. * **13:4** 'Wiktin taat na luwiya-ak' : Luw taar-at, nu dawiiig dawé ar ginte liyiy buur. † **13:8** 'ron miya' : Do darre ta Israyeel, ya ganduulic rakki ka geme wee ron orok subba, na samaan ko. Ya ronji miya, naar-ak, na samaan paka.

² Gee dakina numiiji nam na coku ka markaba, kar na goytu. Geen gay goy do gongumor.

³ Na gaarco kaawin dakina in dele ka danjal. Na kaawiico aman : « Cokiyon ! Gin gem rakki baa luwo do morgoy.

⁴ Wiktin taat na luwiya-ak,* busumji daarin sollitu do botildi ho diid teeyiig okinco.

⁵ Busumji daarin sollitu do wer kaak gin karniyo ho kiday perew di. Kodok di busam-ak amiltu asaan kidco sood di.

⁶ Wiktin taat pat korsitu, ta aayiig kuuk amil-aku asaan nu bal paaye caari.

⁷ Daarin gay sollitu do wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu maadiy sawa nam pompal-ak gootiigu.

⁸ Kar daarin gay sollitu do kid kaak samaane, nu amiltu nam nu neetu. Ganduulin daarin wee ron miya,† daarin orok bijigiyo ho daarin gay orok subba ! »

⁹ Iisa gaaytu pey aman : « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye ! »

*Inde ka baat ta danjal
(Maark 4.10-12, Luk 8.9-10)*

¹⁰ Min naar-ak, maajirnay baawiji moota do Iisa ho nu indiig aman : « Maa di, ki deliico danja ? »

¹¹ Naar gay telkiico aman : « Bun gaarkon loko gamin kuuk cigile kuuk kaawa do bi ka Meennuwiya. Yampa, do gee ku pey gay, na todcogu.

¹² Gem kaak gine, Bun yaaji gaaye dakina min kuwa. Kar naar kaak bal ginen gay, ka sood kaak na gintu oki, Bun yaaji imilinji.

¹³ Do bi naar-ak ko, nu deliico danja, asaan ya nu tala sa, ar nu tallo ho ya nu cokiya sa, ar nu cokaydo ho kayco icdo maanna.

¹⁴ Ampaa ko, taat nabi Ezaayi kaawtu awalle astu do werti aman :

“ Kuu cokiye paa, kar ku ibinaado baati.

Kuu tale paa, kar ku talaado maanna.

¹⁵ Asaan kayco ku geemir-an bombo,

deŋginco amil lawa,
odinco, ɲu timingu,
pa ɲuu tale in ɔdinco,
pa ɲuu dore in ɔdeŋginco,
pa ɲuu diye ɔ gelbinco.
ɲu pɔoc jipte goyɔncɔ in nunu,
paa kat nu baltu gedire coolɔncɔ. ”‡

16 Kuɲ gay, galal loko asaan ɔdinko talaw
ho ɔdeŋginko doraw !

17 Taat nu kaawiiko-an, ka seener, nabi-
inna dakina in gee kuuk awalle kuuk
goyɔncɔ sellen ɔ unji ka Buɲdi rak tale
maan kaak ku taliyo, kar ɲu bal talinji. ɲu
raka dorin maan kaak ku doriyo, kar ɲu bal
dorinji. »

Baat ta danɲil ta gem ka luwaw
(Maark 4.13-20, Luk 8.11-15)

18 « Cokiyon, naako gaare baat ta danɲil ta
gem ka luwaw.

19 Gee kuuk dorit kaaw taat ɲu gaariico
ɔ bi ka *Meennaw ta Buɲdi ho ɲu ibanno
baati, ɲuur-ak ar botol taat busam solliititi.
*Seetanne gay asiy imiliit kaaw-at min ɔ
aditco.

20 Daarin gay ar kid kaak gin karniyo
kaak busam solliiji. Gee ɲuur-ak cokiyaat
kaaw ta Buɲdi ho kodok di ɲu ooyiit in galal.

21 Kar kaaw-at gay, ɲu rasgit ɔ taa paaye
caari, ɲu obiit ɔ menuwir di. Ya taaɔin ase
wal gee waraagu ɔ bi ka imaanco, ek di ɲu
rasiita.

22 Kar daarin gay ar kid kaak gin pompal
kuuk busam sollico. ɲuur-ak dorit kaaw ta
Buɲdi, kar ɲu pakira dakina ɔ gamin ku
duniiner ho malle oki ɔaaniigu. Ampaa ko,
kaaw-at wadirgiy ɔ, ta uciy maala.

23 Gee daarin gay ar kid kaak samaane.
ɲuur-ak cokiyiit kaaw ta Buɲdi ho gas baati
samaane nam kaaw-at wadirtu. Gee ɲuur-
ak ar ganduulin kuuk wiyaw. Daarin wee
ron miya, daarin orok bijigiy ho daarin gay
orok subba. »

Danɲil ta busam kuuk samaanno

24 Min ɲaar-ak, Iisa deliico danɲil ta pey
aman : « Cokiyon, naako gaare Meennaw
ta Buɲdi taar ar maa. Taar ar gem kaak luw
busam kuuk samaane ɔ morgoy.

25 In aando, wiktin taat gee weyaw,
adiney astu, ɲa luwtu busam kuuk
samaanno ɔ morgo-aka, kar ɲa ɔeettu.

26 Wiktin taat busam kuuk samaane
maadtu ho ɲu imiltu ganduulinna, kuuk
samaanno-ak oki imiltu kuɲco.

27 Hiyya, gay riyoy dakiiji kaaw ɔ mee
morgor aman : “ Gem kol Tacco, ki luw
busam kuuk samaane ɔ morgon, kar
kuuk samaanno-an gay min momo ? ”

28 ɲaar gay telkiico aman : “ ɲa adin kat
iyduugu. ” Gay riyoy indiig pey aman : “ Ki
raka nii rotinco walla ? ”

29 ɲaar gay telkiico aman : “ Ha’a, ra-
songu. Ya ku rotaagu, *geme oki yaa rote.
”

30 Rason ɲuu maade sawa di nam wiktin
ta seɔndi yaa nece. Do wiktin taar-at kat,
naaco kaawe ɔ gay seɔndi a ɲuu doɔe ja
ɲuur kuuk samaanno, ɲuu ɔuuniɲco kaa
kaa ho ɲuuco diye ako. Kar kat, ɲuu sokin
*geme ɲuu leen ɔ urder. »

Danɲil ta busum kaak ɲu koliy mutaard
(Maark 4.30-32, Luk 13.18-19)

31 Iisa deliico pey danɲil rakki aman : «
Meennaw ta Buɲdi taar ar busum ka mu-
taard kaak gem luwtu ɔ morgoy.

32 Min ron okinco, ɲaar di kapak tak-
tak. Kar ya ɲa amile ho ɲa maade, ɲa
ɔeetiyy tatik pak gamin okinco kuuk amila
ɔ jineendi nam ɲa giniy ar et kaak ɔiid sa
saayiy geriyco ɔ leeginay. »

Danɲil ta gelel
(Luk 13.20-21)

33 Iisa deliico danɲil ta pey aman : «
Meennaw ta Buɲdi taar ar *gele taat sood
di daatik liyiy ɔ kurgal kuuk dakina, ta
eɔiigu, ho ɲu uciy gusus. »

Maa di Iisa kaawiy in dele ka danɲal
(Maark 4.33-34)

34 Iisa kaawig kaawin-an okinco in dele
ka danɲal ho ɲa kaawiicog illa in dele ka
danɲal di.

35 Ansii ko, ta kuuniyту in kaaw taat
nabiinco kaawtu awalle aman :
« Naa pile bir in dele ka danɲal.
Naa imile baaco ta gamin kuuk goy cigile
min kilgiye ka duniiner. »§

Baat ta danil ta busam kuuk samaanno

³⁶ Hiyya, Iisa rasiig gee ho ɲa birtu geero. Maajirnay dakiig gasa ho ɲu indiig aman : « Baan ja, gaarni baat ta danil ta busam kuuk samaanno do morgor-anƙa ? »

³⁷ Iisa telkiico aman : « Naar kaak luw busam kuuk samaan-ak, ɲa nun *Ronj gemor.

³⁸ Morgo-ak, taar ko duniine. Busam kuuk samaane, ɲuur gee kuuk do Meennaw ta Bunɗi. Kar busam kuuk samaanno-ak gay, ɲuur gee kuuk ic kaaw ta Seetanner.

³⁹ Adin kaak luw busam kuuk samaanno-ak, ɲaar ko Seetanne*. Sede, ɲaar ko gaase ka duniiner ho gay seɗindi gay, ɲuur *ɗubal ku Bunɗi.

⁴⁰ Uudin taat gay seɗindi rotiy gaɗ kaak samaanno ho ɲu oriig do aki, ampa ko, ɗubal ku Bunɗi asiy gine do gaase ka duniiner.

⁴¹ Nun Ronj gemor yaa tabire ɗubildu, ɲuu atkiɲ min do Meennuwir gee okiɲco kuuk jookumo in ɲuur kuuk isiniig eenco a ɲuu rasin imaanco.

⁴² Kar ɲuu oriɲco do ak ta matdo. Do wer-ak, gee yaa ale ho ɲuu eeyme saanɗo.

⁴³ Kar ɲuur kuuk goy sellen do unji ka Bunɗi gay, ɲuu irne ar pato do Meennaw ta Tacco Bunj. Ya ku gin denjina, laan denjinko samaane, kuu cokiye ! »

Danil ta malle ka cigile

⁴⁴ « *Meennaw ta Bunɗi taar ar malle kaak cigil do morgor. Gem rakki gaasiiga ho ɲa cigiliig pey do wer-ak di. Gem-ak adiy giniiji gal aale nam ɲa baayiy gidiiɲ gamnay okiɲco ho ɲa asiy gidiiɲ morgo-aka. »

Danil ta duur ta kaalne

⁴⁵ « Meennaw ta Bunɗi taar ar pey taa-jiriɲce kaak bariya duur kuuk samaan aale.

⁴⁶ Ya ɲa gas taat kaalin aale, ɲaa gidiiɲ gamnay okiɲco ho ɲa asiy gidiiɲ duur-ata. »

Danil ta ribini

⁴⁷ « Meennaw ta Bunɗi taar ar pey ribin ta yaarko taat gee cabiy ay biyaw ku boosir do barrer.

⁴⁸ Ya ta miine, gay cabindi daaniit do bi ka amiydi. Kar ɲu goyiy keder, ɲu dobiig boos kuuk samaane samaane ɲu leeyiig do gombirkor ho kuuk samaanno gay, ɲu oriigu.

⁴⁹ Ansii ko, do gaase ka duniiner, ɗubal ku Bunɗi asiy eeriɲ gee kuuk sellen min kuuk jookumo.

⁵⁰ ɲuur kuuk jookum-ak gay, ɲu oriɲco do ak ta matdo. Do wer-ak ko, gee dakina yaa ale ho ɲuu eeyme saanɗo. »

Gamin kuuk marbinto in kuuk taay ko

⁵¹ Iisa indiig maajirnay aman : « Has din ku iban baaco ta kaawin-an okiɲco walla ? » ɲuur gay aman : « Hii, ni iban. »

⁵² Naar gay yeepiico pey aman : « Di ya pa-ak, ay gem kaak iban *gaanuun ka Bunɗi ho ɲu garkiyig do bi ka *Meennaw ta Bunɗi, ɲa ar mee gerdi kaak soka min malley gamin kuuk marbinto in kuuk taay ko. »

Iisa do geeger ka Nazareet (Maark 6.1-6, Luk 4.16-30)

⁵³ Min Iisa gaastu in dele ka danlay-at, ɲa deettu min do wer-aka.

⁵⁴ Na birtu do geeger ka Nazareet do wer kaak ɲa maadtu. Na teestu garkiye gee do gerco ka salaaner. Gee kuuk cokiyaaga-ak, okiɲco ajbiytu tak-tak. ɲu kaawtu benan-nico aman : « Ilimji-an, ɲa gasit min momo ? Gudurre taat ɲa giniy gamin kuuk ajbay-an, ɲa gasit min momo ?

⁵⁵ Ni iban kadar ɲa ronj ka gay gerkide atiydi. Yaaco-at wal sinti Mariyam doo ? Sintay wal ɲu kun Zaak, Yuusup, Simon in Zuud doo ?

⁵⁶ Sintay kuuk daad sa goy in ginte. Kar gamnay-an gay, ɲa gasit min momo ? »

⁵⁷ Hiyya, pikirrico-at todiico ɲu baltu aamine do Iisa. Kar Iisa diyiiico aman : « Ay wero, nabiɲce, ɲu karmiyaag di. Illa do wer kaak ɲu weeyiiga ho do adiy ka gerco di, ɲu karmiygigdo. »

⁵⁸ Do bi ka imaanco taat sood-at ko, Iisa baltu gine gamin dakina kuuk ajbay do wer-aka.

* 13:39 'Seetanne' : Na gin sinj ku pey a 'Diyaabul'.

14

Muutuy ta Yaaya-Batist (Maark 6.14-29, Luk 9.7-9)

¹ Do wiktin taar-at, sultan *Herood*, guberneer ka Galile, dortu gee kaawa bi ka Iisa.

² Kar na kaawiico do gay riyoy aman : « Gem-an naar Yaaya-Batist ! Naar nooy min do muuti. Paa ko, na gintu gudurre taat na giniy gamin kuuk ajbay. »

³⁻⁴ Do wiktin taat Yaaya goyiy misa in odinay, Herood gay obit Herodiyaad, daaciy ta sinji Pilip. Do bi naar-ak ko, Yaaya kaawiji do Herood aman : « *Gaanuun baljin bere botol taat kii obin Herodiyaad. » Min Herood dortu pa-ak, na bertu izinne nu obiig Yaaya, nu duuniig in jinzirre ho nu unjiig danaayne.

⁵ Na raka deenji, kar gay na gina kolaw do *Yuudinnar asaan gee okinco talaag ar na nabiince.

⁶ Ba aaro, yiriy rakki, nu iidiya alguw ta Herood. Do wer-ak, romti ta Herodiyaad unjitu waare do unco ka geemir. Min Herood taliita-ak, ta ajbiyga

⁷ nam na togiltu a naati bere ay maan kaak ta inditu di.

⁸ Yaaco gay naamiit a taa indin Herood aman : « Nu raka kiidu berin kaay ka Yaaya-Batist annen di do gartar ! »

⁹ Do wer-ak, sultan Herood adiy nigtu. Kar min na togil do unco ka geemir gay, na bertu izinne a nuuti berin maan kaak ta inditu.

¹⁰ Paa ko, na naamtu gemo do danaayner, nuu dukumin kaay ka Yaaya-Batist.

¹¹ Min nu dukumga, na iyiig do gartar ho na beriitig do gemso-ata. Taar gay iciiga ho ta iyiitig do yaaco.

¹² Min naar-ak, maajirnay ku Yaaya asiig ic momtey ho nu tiisiiga. Kar nu baawtu minin Iisa do maan kaak kuuniye.

Bere ka teendi do gee alip beey

(Maark 6.30-44, Luk 9.1017, Yaaya 6.1-14)

¹³ Min kabarre-at galiiji do Iisa, na neptu markaba ho na deettu serek min gee. Kar min gee kuuk dakin-ak dortu a na amile,

nu amiltu min do helliniico in asinco, nuu jarbiy do bi ka barrer ho nu aadiiga.

¹⁴ Min Iisa paaytu min ka markaba, na gasiig gee kuuk dakin-aku. Do wer-ak, na taltu aminduwco ho na teestu coolin nuur kuuk radaw.

¹⁵ Wiktin taat pat gale, maajirnay sinjiiji moota ho nu kaawiji aman : « Gem kol tacco, pat-an deete ho wer sa serek. Kaawco do gee-anku a nuu totire do hellinniidi, nu baayiy gidiye tee. »

¹⁶ Iisa gay telkiico aman : « Ha'a, kuuniyaado ta nuu deete, kun maaniikon di beronco tee ! »

¹⁷ Kar nuur gay telkiiji aman : « Ni gin mappa beeyi in boos seer di ! »

¹⁸ Naar gay kaawiico aman : « Iyondaug anne. »

¹⁹ Min pa-ak, na diyico do geemir a nuu goye ka gan ka balan. Min nu goye, na sokiig mappa kaak beeyi in boos kuuk seer-aku, na jaaltu kaay ka samaaner ho na deltu barkin do Bunji. Kar na pirsiiig mappa ho na beriicog do maajirnar a nuu deedin do gee-aku.

²⁰ Okinco nu teetu, nu aaytu. Kar tee kaak dak-ak gay, nu numiiga nam na miin girdin orok in seera.

²¹ Miday kuuk goy ede-ak yaa nece ar alip beey pa, daadi in koogin gay, nu bal osinco.

Jiwi kuuk ka amiydi

(Maark 6.45-52, Yaaya 6.15-21)

²² Min naar-ak, kodok di, Iisa diyico do maajirnay a nuu nepe ka markabar nuuji ogire ar barrer. Naar gay daktu a naa naaminco ja gee-aku.

²³ Min na naamiigu, na coktu ka dambar a naa inde Bun. Wiktin taat pat gale oki, na goy keeji di ka dambar.

²⁴ Markab gay ot ko datik barrer. Us teestu abire dakina ho amay kuuk uca gulban-gulban-ak sa tanjilaaga. Us naamiiga nam markabco sinjaado.

²⁵ In datik kawtira, Iisa jaawa ka amiydi, na ica botol ta maajirnay.

²⁶ Wiktin taat maajirna-ak taliig Iisa jaawa ka amiydi-ak, kolaw unjiico. Nu kaawtu aman : « Hey yaman kelmo ! » ho in koluwco, nu teestu koole.

* **14:1** 'sultan Herood' : Naar ko nu koliy oki 'Herood Antipaas'.

²⁷ Kar kodok di Iisa diyiico aman : « Oboŋ aditko. Na nunun di, dakon gineno kolaw ! »

²⁸ Piyer ictu kaawo ho na kaawiji aman : « Gem kol *Rabbine, ya ka seener na kinke-ak, beror botol naa jaawe ka amiydi naan gase. »

²⁹ Iisa telkiji aman : « Di naar-ak, asu ! » Ek di Piyer paaytu min ka markabar, na aaniyig Iisa ho na teestu jaawe ka amiydi.

³⁰ Min Piyer aawiig us abira rad-ak, kolaw unjiiji ho na teestu nooriye do amiydi. Na kooltu rada aman : « Rabbine jorkinu ! »

³¹ Kodok di, Iisa naamiiji pise, na obiiga ho na diyiiji aman : « Imaanji goy misa sooda ! Maa di adin gintu seera ? »

³² Min pa-ak, seerco, nu coku ka markabar ho us sa peytu min abirinji.

³³ Kar maajirna kuuk goy ka markabar dersitu do unji ka Iisa ho nu diytu aman : « Way, kinke-an Ron ka Bunji ka seener ! »

*Coole ka geemir do kid ka Zenezareet
(Maark 6.53-56)*

³⁴ Min Iisa in maajirna aaliig barre-ak, nu ottu do kid ka Zenezareet.

³⁵ Min gee taliigu, nu ibiniig Iisa ho nu totiriit kabarey do kid okinji. Ampaa ko, nu iyijig geenco okinco kuuk radaw.

³⁶ Nu marmiliji a naa rasinco nuu diire kin bit ka kesuuney-at di. Paa ko, okinco kuuk diirta-at cooltu.

15

*Iisa in aadanna ku aginiydi
(Maark 7.1-13)*

¹ Ba aaro, daarin min *Pariziyenna in agindaw ku gaanuundi uctu min Zeruzaleem ho nu baawiji do Iisa. Nu indiig aman :

² « Maa di maajirnan karmiyig do aadanna ku aginiydi ? Ya nu raka tee, maa di nu acyid do pisinco ar kaak aginiye diyiite ? »

³ Iisa gay telkiico aman : « Kar kun gay, maa di ku aadiy aadanna ku aginiyko ku maaniikon di ho ku karmiyig do ka Bunji-aka ? »

⁴ Bun gay diy aman : « Ber horoomin do yaako in takko. » Pey na kaaw aman : «

Waan kaak niga biy in tacco wala in yaaco, tanji-at illa muutu. »

⁵ Kar kun gay garkiya gee a nuu kaawe do aginiyco aman : « Maan kaak zer naako bere ka gaayor, taar-at *satkin taat waaliya Bun. »

⁶ Ho ku kaawa kadar naar kaak kaawa ampa-ak, necig ko na gediraado pey naaco bere horoomine in gaayoy-ata. Paa ko, ku poociit kaaw ta Bunji ho ku makiit in ta aginiyko ku maaniiko.

⁷ Talon gee kuuk kaawa in binjico di ho ta aditco gay keetiti-anju ! Kaaw taat Bun diytu do bi kanjo, taar ka seener. Na kaaw awalle in bi ka nabi Ezaayi aman :

⁸ « Gee nuur-an beraadu horoomin in binjico di,

kar aditco gay serek min nunu.

⁹ Abaadin taat nu abdiy-in-an, taar uca maalan di,

asaan garaan taat nu garkiyiy gee sa, geen di imilit min do kayco. »* »

*Maan kaak nigaag gemo do unji ka Bunji
(Maark 7.14-23)*

¹⁰ Min naar-ak, Iisa koliig gee okinco ho na diyiico aman : « Laan denginko samaane kuu ibinin baat ta kaaw-anta :

¹¹ maan kaak gem tiyo, naar nigig do do unji ka Bunji. Kaak nigaaga-ak, illa kaaw taat amila min do biy. »

¹² Kar maajirna baawiji moota ho nu indiig aman : « Ki iban kadar kaawnan-an nigig aditco ku Pariziyennar walla ? »

¹³ Iisa gay telkiico aman : « Ay et kaak Tanni ka kuwa bal taatinji, nu asa rotinji.

¹⁴ Rason oola Pariziyenna-anju ! Nuur noolna kuuk daana noolna ! Ya nool kat daana giji noolo, seerco, nuu solle do beendi. »

¹⁵ Piyer ictu kaawo aman : « Gaarin ja baat ta danlan-anta. »

¹⁶ Iisa newsiico loco aman : « Kun oki kayko dibir ga ? »

¹⁷ Ku ibanno ga maan kaak gem tiy-ak unja do adiy ho ba aar gem-ak baay dooye ? »

¹⁸ Kar kaaw taat amila min do bi ka gemor, taar min do gelbiney ho taar ko taat niga gemo do unji ka Bunji.

* **15:9** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 29.13.

¹⁹ Asaan min do gelbiney-ak ko amiliy pikirre taat samaanno ta naamiig do dee ka geemir, do kokine ka miday wal daad kara, do baaye kaak munjam, do kokinaw, diye ka kaawor kaak bal botol ho na nigiy biy in gee.

²⁰ Gamin nuur-an ko kuuk niga gemo do unji ka Bunji ! Kar gay, tee kaak bal ace ka pisindi ar ka aadinco, naar nigdo gemo do unji ka Bunji. »

*Ase ka daatik taat Yuudiŋcaɗo
(Maark 7.24-30)*

²¹ Min Iisa gaasiit kaawoy, na uctu min do wer-aka ho na deettu do kid ka Tiir in ka Sidon.

²² Tala kar daatik rakki taat Yuudiŋcaɗo baawiiji do Iisa. Caarti min gee ku Kana kuuk do kid-aka. Ta astu marmile do Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! Romor, aarid obta ho na taabiyaat ko taabiye ! »

²³ Kar Iisa gay da pillo biy. Maajiray baawiiji moota ho nu kaawiiji aman : « Kaawti do daatko-an a taa deete, yampa ta aadiite in koolinti kon di-an gay maman ! »

²⁴ Naar gay telkitu aman : « Nun, nu naamintu do gee kuuk ar tamgi kuuk rawte do kid ka Israyeel. »

²⁵ Kar daatko-at astu dera do unji ho ta diytu aman : « Gem kol Rabbiney, baanu jorkinu ! »

²⁶ Iisa gay telkiitit aman : « Kuuniyaado nuu icinji tee ka kooginar ho nuu orin do kanir. »

²⁷ Daatko-at kaawiiji aman : « Gem kol Rabbiney, kaawon-an ka seener. Kar kan sa, nuur tiya meerin kuuk gaama min do pise ka gemco di. »

²⁸ Kar Iisa telkiitit aman : « Way ! Kanke-an imaanke-an dakina ! Taa kuuniye ar taat ka rakiyo. » Hiyya, do wiktin-at di, romti cooltu.

Coole ka gee dakina

²⁹ Min naar-ak, Iisa birtu do bi ka barre ka Galile. Na coktu ka kooti ho na goytu.

³⁰ Gee dakina baawiiji, nu iyiji gee kuuk radaw : mersina, noolna, gee kuuk zinƙico galcodo, dungaluyyuna, in kuuk gin raduwnay ku pey. Okinco, nu iyig do unji ka Iisa ho na cooligu.

³¹ Min gee-ak taliig dungaluyyuyin doraw, kuuk zinƙico galcodo coolaw, mersin jaawa tal-tal ho noolin talaw-ak, nu ajbiytu tak-tak. Do wer-ak, nu teestu ozilin Bunj ka Israyeel.

*Bere ka teendi do gee alip pood
(Maark 8.1-10)*

³² Min pa-ak, Iisa koliig maajiray ho na diyico aman : « Gee-an, nu tala amin-duwco, asaan mena subba nu goy in nun di ho nu ginno maan ka teendi. Nu rakaado naamin aditco aaye, yampa, gudurrico yaa arme botildi. »

³³ Maajiray indiig aman : « Kalaan ta-anƙa, kar gi aaniye momo, gii gase tee kaak yaa necin gee kuuk dakin ta anƙu ? »

³⁴ Naar gay indiig aman : « Ku gin mappa minaw ? » Nuur gay telkiiji aman : « Ni gin mappa peesira in tenilna minaw-minaw pa. »

³⁵ Kar Iisa kaawiico do gee-ak a nuu goye keder.

³⁶ Hiyya, na sokiig mappa kaak peesir-aka in tenilna-aku. Na deliiji barkin do Bunji, na pirsiiigu ho na beriicog do maajiray. Nuur gay deediig do gee-aku.

³⁷ Okinco, nu teetu, nu aaytu. Maajirna sokiig tee kaak dake nam na miin girdin peesira.

³⁸ Miday kuuk tee gay, nuur alip pood. Daadi in koogin gay, nu bal osinco.

³⁹ Min nu tee, Iisa naamiig kat gee-aku. Kar na neptu markaba ho na birtu do kid ka Magadaan.

16

*Inde ka maan ka ajbay
(Maark 8.11-13, Luk 12.54-56)*

¹ Min naar-ak, *Pariziyenna in *Sadusiyenna sinjiiji moota do Iisa. Nu rakiiji dibe. Nu indiig a naaco gaare maan kaak ajbay kaak asa min do Bunji.

² Kar naar gay telkiico aman : « Ya pat gala zil-zil-zil, ku kaawgiy a wer yaa gine gala asaan pat ta guddinir ginig samaan dindiko.

³ In wer dugus-dugus sabaan cokaw, ku kaawgiy a yiriyta-an amay yaa ase asaan bunj derde. Ku iban gaare baaco ta gamin

kuuk ka samaaner, kar gamin ku gaarindi kuuk kuuniya diŋka gay, ku ibanno baaco.

⁴ Gee ku diŋka-aŋ, ŋuur jookumo ho ŋu newsiji kop do Buŋdi. Ŋu raka a naaco gaare maan kaak ajbay. Kar gay, illa ŋuu tale maan ka ajbay kaak nabi Yuunus gaartu-ak di. » Kar ŋa rasiigu ho ŋa deettu.

*Gel ta Pariziyennar in ta Sadusiyennar
(Maark 8.14-21)*

⁵ Wiktin taat maajirna aaltu aar barrer, ŋu rawte ice mappa.

⁶ Kar Iisa kaawiico aman : « Yaman pakiron ! Goyon godom min *gel ta *Pariziyennar in ta *Sadusiyennar. »

⁷ Min pa-ak, maajirna kaawiy benannico aman : « Ŋa kaawiite ampa-aŋ asaan gi bal ice mappa kar di walla ? »

⁸ Iisa ibinit pikirrico ho ŋa indiig aman : « Talon gee kuuk imaanco sood-aŋku ! Maa di, ku kaawiy benanniko a gi bal ice mappa ? »

⁹ Yoo diŋ oki kayko dibir di misa walla ? Ku rawtig ko mappa kaak beey ku deedu do gee kuuk alip beey-aku ho in girdin minaw kuuk ku soktu-aku ?

¹⁰ Ku rawtig ko pey mappa ka peesira ku deedu do gee kuuk alip poof ho in girdin minaw ku soktu-aku ?

¹¹ Kar maa di, ku ibingiydo kadar nu kaawgikonno do bi ka mappa wiktin taat nu kaawiiko a kuu goye godom min do gel ta Pariziyennar in ta Sadusiyennar ! »

¹² Min maajirnay dortu pa-ak, ŋu ibintu kadar ŋa bal kaawe a ŋuu goye godom min gel ta ŋu giniy mappa, illa ŋuu goye godom min garaan ta Pariziyennar in ta Sadusiyennar.

*Iisa, ŋaar Masi kaak Buŋ dobtu
(Maark 8.27-30, Luk 9.18-21)*

¹³ Min pa-ak, Iisa baawtu do kidka Sezare ka Pilip. Ŋa indiig maajirnay aman : « Do bi ka nun *Ron gemor-aŋ, gee kaawa a nu waa ? »

¹⁴ Ŋuur gay telkiji aman : « Daarin kaawa a ki Yaaya-Batist, daarin a ki *Eli ho daarin gay a ki Zeremi wal nabiince ka pey min awalle. »

¹⁵ Iisa gay indiigu aman : « Kar kun gay kaawa a nu waa ? »

¹⁶ Simon kaak ŋu koliy oki Piyer telkiji aman : « Kinke *Masi kaak Buŋ dobtu, Ron ka Buŋdi, Buŋ kaak goy mento. »

¹⁷ Iisa telkiji aman : « Galjin Simon, ronji ka Yaaya. Ŋa Tanni ka kuwa kat gaarjin seen-anta, yampa ŋa gemno. »

¹⁸ Nun gay kaawaajin aman : « Kin Piyer* ho do dambi-aŋ ko, naa piniŋ *Eglizdu ho muut sa gediraajido do Egliz-aka. »

¹⁹ Naan berin kerilna ku *Meennaw ta Buŋdi. Maan kaak kii pociŋ keder, kuwan sa ŋuu pociŋji, ho maan kaak kii ooyin keder, kuwan sa ŋuu ooyinji. » »

²⁰ Hiyya, Iisa karmiig maajirnay a ŋuu kaawenno tak-tak do waanna a ŋaar ko Masi kaak Buŋ dobtu.

*Kaaw ta Iisa do bi ka muutuy in nooyinji
(Maark 8.31-9.1, Luk 9.22-27)*

²¹ Min yiriy taar-at di, Iisa teestu kaawe waran do maajirnay aman : « Nun baa Zeruzaleem. Aginay, agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi, ŋuun taabiin dakina. Ŋuu asiin deendu ho yiriy ta subbin kar gay, naa nooye. »

²² Min pa-ak, Piyer imiliig serpiya ho ŋa leesiji aman : « *Rabbine, Buŋ yaan gooye ! Maan sa asaajinno tak-tak ! »

²³ Kar Iisa kolsiig Piyer ho ŋa kaawiji aman : « Baa annere, Seetan-aŋka ! Ki todaadu botol. Pikirren taar arro ta Buŋdi, taar ar ta geemir di. »

²⁴ Kar Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Ya waan kaak rakaan aadindu, ŋaa pooce pey bariye galal ta meenji, ŋaa icin etoy ka taabiner ho ŋaan aadindu. »

²⁵ Asaan waan kaak raka jile goyinji ka meenji, ŋaa rawtinji. Kar waan kaak rawtaag goyinji do bi kanto gay, ŋaa gase goye kaak ta6.

²⁶ Yampa, ya gem kaak obit duniin okintit do pisinji ho ŋa rawtig goyinji, ŋaar-ak galilti gay maa ? Ŋaa bere maa ŋaa gidiye goye ka gaasdo ?

²⁷ Ka seener gay, nun Ron gemor naa ase in *darjin ta Tanni ho in dubilji. Do wer ŋaar-ak, naa kappiye do ay gemo do riy taat ŋa gintu.

* 16:18 'Piyer' : In kaaw ta Grek, Piyer-ak a 'dambi'.

²⁸ Ka seener nu kaawaako, min gee kuuk goy anne-an, daarinco mataado di, nuun talin nun Ronj gemor asa ar Sultan. »

17

Newse ka zi ka Iisa (Maark 9.2-13, Luk 9.28-36)

¹ Gin mena bijigiy, Iisa koliig Piyer, Zaak in sinji Yaaya ho na iyig keeco kuwa ka damba ta bolok.

² Tala kar Iisa, ziy newse. Wijeeney irna pit-pit ar pato ho kesuuney newis portik kar ar nirne.

³ Ta bite-an di, nabiinna seer bayintu. Nabiinna-ak, nuur Muusa in *Eli kat kaawa in Iisa.

⁴ Hiyya Piyer kaawiiji do Iisa aman : « Gem kol tacco, gala ni goyiy anne-anka. Ya ki rakaw niiko siye tarram subba, rakki locin, rakki do Muusa ho rakki gay do Eli. »

⁵ Min Piyer kaawa misan di, uce irnaw gootiigu ho min do uc-at amila gaaya taat kaawa aman : « Naar-an Rondu, nu elgig dakina ho adir miin in galal do bi kanji. Cokiyon kaawoy ! »

⁶ Min maajirna doriit kaaw-at, kolaw obiigu nam nu zubik kefer.

⁷ Iisa sinjiico moota, na kedkidiiigu ho na kaawiico aman : « Ucon, dakon ginenna kolaw ! »

⁸ Nu jaaltu kayco, kar nu bal tale pey waanna, illa Iisa keeji di.

⁹ Wiktin taat nu paayiy min ka dambar, Iisa karmiig maajirnay aman : « Yaman, dakon kaawenno do waanna do maan kaak ku taltu-anka nam nun *Ronj gemor naa nooyen ja min do muuti. »

¹⁰ Kar maajirnay indiig aman : « Maa di agindaw ku gaanuundi kaawiy a *Eli yaa asen ja ? »

¹¹ Iisa gay telkiico aman : « Hii, Eli yaa ase, naa leen gamin-an do botilco.

¹² Kar gay, nu kaawaako, Eli naar as ko, kar gee gay bal ibininji. Nu taabiyig ar taat nu raktu. Ansii ko, nun Ronj gemor oki, nu asiin taabiyindu. »

¹³ Paa kat, maajirna ibintu kadar na kaawaaco do bi ka Yaaya-Batist.

Coole ka mic kaak gin punpun (Maark 9.14-29, Luk 9.37-43a)

¹⁴ Wiktin taat Iisa in maajirnay yeepco do gee kuuk dakin-ak, gem rakki sinjiiji moota ho na dersitu do unji.

¹⁵ Kar na kaawiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, tal amindaw ta rondu. Na gin punpun. Ya punpunji ucji aale, na galgiy do aki wal do amiydi.

¹⁶ Nu icyog do maajirnan, kar nu bal gedire coolinji. »

¹⁷ Iisa kaawtu aman : « Kun gee ku dinka-an, ku geenno ho imaanko sa sooda. Dakdu mena mina naa goye in kunko ho naako sosinjo pey ? Iyig ronjin-an anne. »

¹⁸ Min nu iyjiiga, na leesiji do aarid kaak iyiji punpun-aka. Hiyya, na amiltu. Ek di mic-ak cooltu.

¹⁹ Min naar-ak, maajirna amiltu keeco ho nu indiig Iisa aman : « Gem kol tacco, maa di ni baltu gedire atkin aarid-anka ? »

²⁰ Naar gay telkiico aman : « Ku baltu gedire-ak asaan imaankon di sooda. Nu kaawaako ka seener, ya ku gin imaan kapak ar busum ka mutaard, nec kuuti kaawe do damba-an aman : " Janju annere. " Ek di taa janke, maan begiraakonno.

²¹ [Kar gay, aarid naar-an, kuu gedire imilinji-ak, illa in inde ka Bunji ho in ice ka sayamner ja.]* »

Deele ka kaaw ta Iisa do bi ka muutuy (Maark 9.30-32, Luk 9.43b-45)

²² Yiriy rakki, maajirna numtu okinco do kid ka Galile. Iisa kaawiico aman : « Nun Ronj gemor, nu asaan berindu do pise ka midir.

²³ Nuun deendu ho yiriy ta subbin kar gay, naa nooye. » Min nu doriit kaaw-at, nu goytu aminda tak-tak.

Miiri ka ger ka Bunji

²⁴ Wiktin taat Iisa in maajirnay ottu do geeger ka Kapernayuum, gay obe miirir ka *ger ka Bunji baawiiji do Piyer ho nu indiig aman : « Tatkuwko kappaydo miiri ka ger ka Bunji walla ? »

²⁵ Piyer gay telkiji aman : « Na kappay. » Kar wiktin taat Piyer† unjiy geero, Iisa ictu kaaw awalle ho na indiig aman : «

* **17:21** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. † **17:25** 'Piyer' : Nu kolaag oki Simon.

Simon, kin gay pakira maa do kaaw-anta ? Sultinnay kuuk do duniiner ica miiri ho patanti min do waa ? Min do geenco ku geero wala min do gee ku kara ? »

²⁶ Piyer telkiiji aman : « Min do gee ku kara. » Iisa gay kaawiiiji aman : « Di ya pak, koogin ku sultinniidi maan isgigdo.

²⁷ Di in taar-an oki, gi rakaado nige aditco ku gay obe miirir-an ku. Do saan taar-an ko, kii icin jambaatjin, ki 6aa do barrer, kii cabe boosi. Boos kaak kii ice awalle-ak di, pilig biy kii gase tamma rakki. Icgga, naar necten ko kiite kappiye miirte seerte. »

18

Inde kaak a waa tatik paka (Maark 9.33-37, Luk 9.46-48)

¹ Do wiktin taar-at, maajirna sinjiiji moota do Iisa ho nu indiig aman : « Do *Meennaw ta Bunji, waa tatik paka ? »

² Iisa koltu mico, na iyig do datikco

³ ho na kaawtu aman : « Ka seener nu kaawaako, ya ku bal jipte goyinko ho ku bal gine zinkiko naada ar koogina, ku unjaado tak-tak do Meennaw ta Bunji.

⁴ Gem kaak gina ziy kapak ar mic-an ka, naar-ak di kaak tatik paka do Meennaw ta Bunji.

⁵ Gem kaak obig samaane mic ar naar-an ka do bi kanto, ar na obintu nun meendu. »

Unje ka do zunuubinnar (Maark 9.42-48, Luk 17.1-2)

⁶ Iisa kaawtu pey aman : « Gem kaak unja rakki min eenji kuuk imaanco sooda do zunuubinnar, guna nuuji duune tolo do gaayay ho nuu accin do barrer.

⁷ Way duniine ! Gamin dakina goy do duniiner kuuk iya gee do zunuubinnar ! Ka seener gay, gamin nuur-ak yaa goyen di doo. Kar naar kaak iya eenji do zunuubinnar gay, taa bin yaa gale do kaay !

⁸ Ya pisinjin wal asinjin kat iyaacin do zunuubinnar, dukumga ho acig kara. Gunjin kii unje do goye ka gaasdo in pise rakki wal merso, min kii unje in pisinjin wal in asinjin seer do ak taat matdo.

⁹ Ya odoñ di iyaacin do zunuubinnar, dimta. Guna kii unje in odoñ rakki di do goye ka gaasdo, min kii unje in odinan seerco do aki. »

Danjil ta tamga ta rawte (Luk 15.3-7)

¹⁰ « Yaman, min koogin-an, dakon aanenno rakki minninc. Asaan nu kaawaako, *dubal ku Bunji kuuk gooyaag koogin-an goy doo do unji ka Tanni ka kuwa.

¹¹ [Kar nun *Ron gemor as jile nuur kuuk rawte.]*

¹² « Ku pakira maa ? Ya gem kat gin tamgi miya ho rakki minninc rawte, naa gine maman ? Naa rasin kuuk dakina ka dambar in gemo, kar na 6aayiy bariyin ta rawte-ata wal maman ?

¹³ Ka seener nu kaawaako, ya na gasta, naa aaciye. Ho aaciynji-ak yaa pake aaciye ka nuur kuuk dakin bal rawte.

¹⁴ Ansii ko, Takko kaak goy ka samaaner rakiydo yoo rakki min koogin-an yaa rawte. »

Nige ka sinor

¹⁵ Iisa kaawtu pey aman : « Ya sinjin kat nigjin, 6aa gasig keejin di ho gaarjiig maan kaak na nigiji. Ya na cokiynin, naar-ak ki amir in sinjin.

¹⁶ Kar ya na pooce gay, kol gem rakki wala gee seera. Paa kat, kaaw yaa mate in saadonna seer wala subba ar kaak Kitamne kaawiyof.

¹⁷ Ya na pook cokiyn saadonna-aku, kaawco do gee ku *Eglizdi. Kar ya na pook cokiyn gee ku Eglizdi-ak gay, talig ar na gem kaak ibanno Bun wal gay obe miirir.

¹⁸ « Ka seener nu kaawaako, maan kaak ku pookig keder, kuwan sa, nuu pookinji, ho maan kaak ku ooyig keder, kuwan sa, nuu ooyinji.

¹⁹ « Nu kaawaako pey, ya seer minninko dee kaawco keder a nuu inde maanna min do Tanni ka kuwa, maanna-ak, naaco berinji.

²⁰ Ka seener gay, ay wer kaak gee seer wal subba num in sin kunto, nun gay datikco. »

* **18:11** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. † **18:16** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19.15.

Danjil ta gay riyor kaak pooc saamiye

²¹ Hiyya, Piyer sinjiiji moota do Iisa ho na indiig aman : « Gem kol *Rabbiney, ya sindu kat nigdu, naaji saamiye dees minaw ? Dees peesira walla ? »

²² Iisa gay telkiiji aman : « Ha'a, dees peesirro. Illa orok peesira kat peesira ! »

²³ Naako gaare *Meennaw ta Bunji taar ar maa. Taar ar Sultan kaak raka ose gurus in gay riyoy.

²⁴ Min na tees ose, nu iyiji gay riyor rakki kaak yaaji kappiye tammin nononono.

²⁵ Kar gay riyor-ak gay bal gedire kappiye daanay. Hiyya Sultan-ak bertu izinne a nuu gidiyinco ar berrina : naara, daaciy, kooginay in gamnay okinco. Na kaawtu pak a naaji kappiyin daanay-ata.

²⁶ Min pa-ak, gem-ak dersitu do unji ho na marmiliji aman : « Gem kol tacco, ic subirraw di, naan kappiyinti okintiti ! »

²⁷ Hiyya, tatkuwi-ak taltu aminduwiy, na saamiyijit daanay ho na rasiig na deettu.

²⁸ Do deetinji, na naamtu in rakki min eenji kuuk nu giniy riy sawa. Gem-ak, na aadaag daan sood pa. Na gaɓguɓiiga ho na kaawiji aman : « Yalla kappiyorduut daanar ! »

²⁹ Giji-ak dersitu do unji ho na marmiliji aman : « Gem kol royay, ic subirraw di, naan kappiyinti ! »

³⁰ Kar ka boodaaga-ak gay pooce. Na sakkiyiiga ho nu obiig danjaayne, illa ya na kappiyit ja daanay.

³¹ Min gay riyor taliig maan kaak asji do royco-ak, aditco nigtu tak-tak ho nu dakiji os okintiti do tatkuwco.

³² Min nu osiji, tatkuwco kaawiico a nuuji iyin gay riyor-aka. Kar min nu iyiga, na leesiji aman : « Talon gay riyor kaak gelbiney samaanno-anka ! Nun kat saamiyjin daanan okintiti asaan ki marmildu. »

³³ Nun tal aminduwin. Zer kin sa yaa tale amindaw ta sinjin doo ? »

³⁴ Hiyya, tatkaw-ak dapintu aale ho na naamiig gem-ak a nuu asirin do riyor nam naa kappiyin daanay okintiti. »

³⁵ Kar Iisa kaawtu aman : « Ampaa ko, Tanni kaak goy ka samaaner yaako gine,

ya rakki minninko saamaydo do sinji in gelbin rakki. »

19

Garaan do bi ka totiriikar (Maark 10.1-12)

¹ Min Iisa gaastu in garaaney, na uctu min kid ka Galile ho na baawtu do kid ka Zuude, aar barre ka Zurdan.

² Gee dakina aadiiga ho na cooliig geenco kuuk radaw.

³ Kar *Pariziyenna daarin baawiji moota, nu rakiy gaase baay. Paa ko, nu indiig aman : « *Gaanuunte bera botol taat gem yaa totirin daaciy do ay maan kaak ta nigtu walla ? »

⁴⁻⁵ Iisa gay telkiico aman : « Kitamne kaaw aman : « Do teesindi, Bun kilgiyiig mitko in daatko. »* » Kar na kaawtu pey aman : « Do bi naar-ak ko, mitko yaa rasiin tacco in yaaco, na baayiy nune in daaciy, ho seerco, nuu gine ar gem rakki di do unji ka Bunji. Ku garkiyit doo-at kaaw-anta ? »

⁶ Ampa-ak, nu seerro pey, nu num ko ar gem rakki di. Maan kaak Bun duunga-ak, gem ipiraagdo ! »

⁷ Pariziyenna indiig aman : « Hadi, maa di Muusa gay bertu botol do gemor taat naa bere maktumne ta totiriikar do daaciy ? »

⁸ Iisa gay telkiico aman : « Muusa berko botol taat kuu totirin daditko asaan kayko bombo. Yampa, do teesindi-ak taar paado. »

⁹ Nu kaawaako, ya gem totirit daaciy ho nu bal obin in gemo, kar na obtu ta pey, taar-at daaciydo ar na kokina karan di. »

¹⁰ Kar maajiray kaawiji aman : « Ya ampa-ak, guna mitik yaa goye bal daatko. »

¹¹ Iisa gay telkiico aman : « Gee okinco gediraado icin kaaw-anta, illa nuur kuuk Bun berco ja. »

¹² Ka seener, gee daarin, min nu weeyiig di, botol ta obindi, Bun todcota. Daarin gay, nu ticgu†. Kar daarin gay, maaniico kat ic niyine a nu obaado daad do bi ka *Meennaw ta Bunji. Naar kaak nec icin bilde naar-anka, na icga ! »

Iisa in koogin kuuk naada (Maark 10.13-16, Luk 18.15-17)

* 19:4-5 Wer ka gase kaawor do Zeneez 1.27. † 19:12 'ticgu' : Werin daarin, nu kaawa a 'kircigu'.

¹³ Min ñaar-ak, gee iyijji koogin do Iisa a ñaaco lee pise ho ñaaco inde barkin min do Bunđi. Kar maajirñay gay leesiico do gee-aku.

¹⁴ Kar Iisa ñiyiico aman : « Rason koogin-añ yaadu ase. Dakonco todenno, asaan Meennaw ta Bunđi, taar do gee kuuk ar koogin-añku. »

¹⁵ Hiyya, ña leeyiico pisinji, kar ña deettu min do wer-aka.

Iisa in gay gamnar

(Maark 10.17-31, Luk 18.18-30)

¹⁶ Min ñaar-ak, gem rakki baawijji do Iisa ho ña indiig aman : « Gem kol tacco, naa gine maa kaak sellen naa gase goye ka gaasdo ? »

¹⁷ Iisa gay telkijji aman : « Maa di ki indiin do bi ka maan kaak sellen ? Illa maan rakki di kaak sellen. Ya ki raka goye ka gaasdo, karmiyig *gaanuun ka Bunđi. »

¹⁸ Gem-ak indiig aman : « Gaanuun ka moo ? » Iisa gay telkijji aman : « Dakon deenno gee, kuñ miday, dakon kokinenno daad kara ho kuñ daad oki, dakon kokinenno miday kara, okinjo, dakon kokinenno gamna ho dakon diyenno kaaw do gemor maalan di.

¹⁹ Beron horoomine do aginiyko ho elguron eenko ar zinika ku maaniiko. » ‡

²⁰ Dubil-ak kaawijji aman : « Gaanuun-añ okinji nu karmiyga. Di kar naa gine maman pey ? »

²¹ Iisa kaawijji aman : « Ya ki raka gine zin *cawar, baa gidiyig gamnan okinjo kuuk ki gintu ho berig gurusji do pokirnar, kar kii gase malle kuwa ka samaaner. Min ki gin ko ampa-ak, asu ho aadnu. »

²² Min dubil-ak doriit kaaw-at, ña yiimiit wijeeneñ asaan ña gay gamnar.

²³ Iisa kaawiiico do maajirñay aman : « Ka seener nu kaawaako, unje ka do Meennaw ta Bunđi, ñaar rada do gay gamnar !

²⁴ Nu ñiyaako pey a lokumo gediraado taa bire min do bee ka ripirrer. Kar do gay gamnar gay, unje do Meennaw ta Bunđi yaaji gine pey rad paka. »

²⁵ Min maajirñay doriig kaaw-at, ñu ajbiyту tak-tak ho ñu kaawtu aman : « Di ampa-añ gay, waa yaa gase jile ? »

²⁶ Kar Iisa gay taliig yalaan ho ña ñiyiico aman : « Maan kaak patiya kayco ku geemir, do Bunđi gay, ña melen di. »

²⁷ Hiyya, Piyer ictu kaawo, ña ñiyijji aman : « Cokay, ni rasig gamin okinjo, ni aadinjin. Nin gay yaa gase maa ? »

²⁸ Iisa ñiyiico aman : « Ka seener nu kaawaako, ya kid newis marbinto, nun *Ron gemor yaa goye ka seesdu ka *darjiner. Kar kuñ kuuk orok in seer aadintu gay, kuu goye do seesna ku sultan, kuu dukume seriine do tamba ta orok in seer ta gee ku Israyeel.

²⁹ Ya gem kaak rasig geriy, sintay, aginiyji, kooginay wala morginay do saan tanto, ñaa gase dakin pak miya. Ho ñaa gase pey goye ka gaasdo.

³⁰ Gee dakina kuuk ogir dinja yaa ñake aaro ho dakina kuuk aaro yaa ogire. »

20

Danjil ta mee jineendi in gay riyoy

¹ Iisa kaawtu pey aman : « Cokiyon, naako gaare *Meennaw ta Bunđi taar ar maa. Gin mee jineendi rakki kaak amil bariye gay riyor in kawtir wer dugus-dugus a ñu baa gine riy do jineenji.

² Ña gastu gee, ñu deetu kaawco a ñaaco kappiye ar kaak ñu kappiygiy eel ta riyor, kar ña ñaamiig do jineenji.

³ Ña amiltu pey in pat parrika ta kawtira ho ña gastu gay riyor ku pey do wer ka berel ka helliner. Ñu goy maalan di.

⁴ Ña kaawiiico aman : « Kuñko oki, baañ ginon riy do jineendu ho naako kappiye maan kaak yaako kuuniye. »

⁵ Hiyya, ñu baawtu. Kar mee jineendi-ak amiltu pey in yiriyo ho ña ñaamiig pey do jineenji ñuur kuuk goy maala-aku. In pat subba oki, ña gintu pa.

⁶ Ba aaro, ña amiltu pey in pat beey ta maako. Ña gastu pey gee goy maalan di do wer ka berel-aka. Ña indiig aman : « Maa di ku eeliy do wer-añ di bal riyo ? »

⁷ Ñuur gay telkijji aman : « Di gem dakinti kollo do riyor-ak gay ! » Ña ñiyiico aman : « Di ñaar-ak, kuñko oki baañ ginon riy do jineendu. »

‡ 19:19 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12-16, Deteronoom 5.16-20, Lebitik 19.18.

⁸ « Min pat gale, mee jineendi kaawiiji do gay kappiye gurusdi aman : “ Kolig gay riyor ho ay gem di, kappiyiy ar kaak nu kappiygiy eel ta riyor. Tees ja in nuur kuuk as ba aaro, kar kii gaase in kuuk as awalle. »

⁹ Hiyya, nuur kuuk tees riy in pat beey ta maako-ak astu, ho ay gem di, na kappiyiiji ar eel ta riyor.

¹⁰ Na kappiyiit do ay gemo nam na ottu do nuur kuuk as awalle. Nuur gay pakira a wal naaco kappiye dakin paka. Kar nuur oki, na kappiyco ar ta eenco di.

¹¹ Min na kappiyiico, aditco nigtu in mee jineendi

¹² ho nu kaawiiji aman : “ Nuur-an kat as ba aaro ho nu gin riy pat rakki di. Nin-an taabiy in riyo, ni icit pat do kayni nam ni eeltu. Kar kat ki kappiyinti sawa di ! ”

¹³ Kar mee jineendi-ak telkiiji do min-ninco rakki aman : “ Gem kol royay, nun tiyaacinno. Gi kaaw ja a naan kappiye tamma rakki do eelon wal maman ? ”

¹⁴ Icig gurusjin ho deettu ! Ya nu raka kappiye do naar kaak as ba aaro ar kaak nu kappiyiijin locin, taar-an isginno.

¹⁵ Nu gin botol taat naa gine maan kaak nu rakiy in gurusdu wal nu ginno ? Wala ki giniit hasuudinaw-an asaan nu sellen ? ” »

¹⁶ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Paa ko, gee kuuk aaro yaa ogire ho kuuk ogire yaa dake aaro. »

Kaaw ta subbinjar ta Iisa do bi ka muutuy in nooyinji

(Maark 10.32-34, Luk 18.31-34)

¹⁷ Min naar-ak, Iisa coontu Zeruzaleem. Wiktin taat nu baayiyo, na koliig maajirnay kuuk orok in seer keeco di ho na kaawiico aman :

¹⁸ « Cokiyon, din gi 6aa Zeruzaleem. An-ner ko, nun *Ron gemor, nuun berin do pise ku agindaw ku gay satkiner ho in agindaw ku gaanuundi, nuu dee kaawco a nuun deendu.

¹⁹ Kar nuun berin pey do gee kuuk Yu-udinnado, nuudu samtiye, nuun koocin in kordingo ho nuun doodin ka etor. Kar yiriy ta subbinjar gay, naa nooye. »

Inde ka atan Zaak in Yaaya
(Maark 10.35-45)

²⁰ Min naar-ak, daaciy ta Zebede sinjiiji moota do Iisa in kooginti kuuk seer-aku. Kar ta dersitu do unji asaan ta raka indin maanna.

²¹ Iisa gay indiit aman : « Ka raka maa ? » Taar gay aman : « Baanon ja, wiktin taat ki asiy teen *Meennuwin, nu raka a kooginar kuuk seer-an, rakki yaa goye do meedan ho rakki gay do nuginan. »

²² Iisa telkiico aman : « Kun bal ibine baay ta maan kaak ku indiy-aka. Kuu gedire seen *kordindi ta taabiner taat naa see-anta walla ? » Nuur gay aman : « Hii, nii gedire. »

²³ Iisa telkiico aman : « Ka seener, kuu ase see min do kordindir ta taabiner-ata. Kar do goye kaak do meedar wala do nuginan gay, nun ginno botol ta naa berinji. Werin nuur-ak, Tanni kat siyig do nuur kuuk na dootu. »

²⁴ Min maajirna kuuk orok doriit kaawco-at, nu dapiniico do sinja kuuk seer-aku.

²⁵ Hiyya, Iisa koliig okinco ho na kaawico aman : « Ku iban kadar meennay ku duniiner hokumiyaag geenco in guwaane ho aginduwco goyaaco do kayco.

²⁶ Kar lokon gay, ta ginaado pa. Min-ninko ya gem kaak raka gine tatkaw, illa naa ginen ja ar gay riyko,

²⁷ ho ya minninko rakki raka ogire, illa naa ginen ja ar berriko.

²⁸ Ansii ko, nun Ron gemor, nu bal ase a gee yaadu gine riyo. Nun as a naa gine riy do geemir, naa bere zir do nuur kuuk goy do zunuubinnar a gee dakina yaa gase jile. »

Coole ka noolin seera

(Maark 10.46-52, Luk 18.35-43)

²⁹ Iisa in maajirnay amiltu min geeger ka Zeriiko, nu baayiy Zeruzaleem ho gee dakina aadiiga.

³⁰ Do wer-ak, gin noolin seer kuuk goy do bit ka botildi. Nu dortu a Iisa bira min ede ho nu teestu koole rada aman : « Gem kol *Rabbinni, *Ron ka Dawuud, tal amin-duwni ! »

³¹ Gee kuuk dakin-ak gay awniico aman : « Ha', bugumon ! » Kar nuur gay jaalaat pey gaayco aman : « Gem kol Rabbinni, Ron ka Dawuud, tal aminduwni ! »

³² Iisa peytu, ɲa koliigu ho ɲa indiig aman : « Ku raka naako gine maa ? »

³³ Ɗuur gay telkiiji aman : « Gem kol Rabbinni, pilniig odinni ! »

³⁴ Iisa taliit aminduwco ho ɲa diiriig odinco. Ek di odinco piltu ho ɲu teestu aadinji.

21

Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan

(Maark 11.1-11, Luk 19.28-40, Yaaya 12.12-19)

¹ Wiktin taat Iisa in maajirnay ɓaawtu moota in Zeruzaleem, ɲu ottu do koot ka Olibiyennar, moota in hellin rakki taat ɲu kolij Betpaze. Do wer-ak, Iisa tabirtu maajirnay seera

² ho ɲa diyiiico aman : « Baan do hellin ta goy unɗa antare. Ya ku ote, kuu gase ɗurkila duune in ronɗi. Ipironta ho iyondu-uta in ronɗi.

³ Ya waan indaako a maa di ku ipiriit ɗurkil-anta, telkonji aman : “ Ɗa *Rabbin kat rakaata. ” Ek di ɲaako rasinjo kuudu iyinti. »

⁴ Ta kuuniytu ampa-an a kaaw taat nabiinɗe kaawtu awalle astu do werti aman :

⁵ « Kaawonco do gee kuuk do geeger ka *Siyon aman :

Talon, sultinko asaako,

Ɗa dalulle ho ɲa ɲep ɗurkila,

ka seener, ɲa ɲep ronj ka ɗurkilal. »*

⁶ Maajirna-ak ɓaawtu ho ɲu gintu ar kaak Iisa kaawiico.

⁷ Ɗu iyijit ɗurkila in ronɗi, ɲu siddiyiig in kesuunco ho Iisa ɲeptu kuwa.

⁸ Gee dakina deerit kesuunco do botildi. Daarin gay, yiimtu tapar ku atiydi ho ɲu leeyiig do botildi.†

⁹ Gee kuuk jaawa do unji ho kuuk aadaaga kooliy aman :

« Hozanna, *Ronj ka Dawuud !

Barkin do ɲaar kaak asa in sinj ku Rabbine ! Hozanna, ozilintej Bunje

kaak goy kuwa ka samaaner ! »‡

* **21:5** Wer ka gase kaawor do Zakariya 9.9. † **21:8** Do aadinco, ya ɲu raka karmiye gemo, ɲu deerit kesuunco ho in tapar ku atiydi do botol taat gem-ak aadiyo. ‡ **21:9** Wer ka gase kaawor do Soom 118.25-26. § **21:13** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 56.7. * **21:16** Wer ka gase kaawor do Soom 8.3.

¹⁰ Wiktin taat Iisa unjiy Zeruzaleem, gee ku geegirdi okinco gina yik-yik. Ɗu indiy zinƙico aman : « Ɗaar-an gay maa gemira ? »

¹¹ Gee kuuk dakin-ak telkitu aman : « Ɗa Iisa, nabiinɗe kaak min geeger ka Nazareet, kid ka Galile. »

Iisa do ger ka Bunɗi

(Maark 11.15-19, Luk 19.45-48, Yaaya 2.13-22)

¹² Min pa-ak, Iisa unjitu do *ger ka Bunɗi ho ɲa teestu atkin okinco kuuk suugiya atta-aku. Ɗa akiliicog taabulnico ku gee kuuk maka gurus ho in seesna ku gee kuuk suugiya ammaamna.

¹³ Ɗa kaawiico aman : « Kitamne kaaw aman : “ Gerir, ɲaar ger ka salaaner. ” § Kar kun gay ginig ger ka kokiniydi. »

¹⁴ Wiktin taat Iisa goy misa do ger ka Bunɗi-ak, noolna in mersina asiji ho ɲa cooliigu.

¹⁵ Agindaw ku gay satkiner in ku gaanundi dapiɗtu min ɲu taliig gamin kuuk ajbay Iisa giniyo, in koogin kuuk koola do ger ka Bunɗi aman : « Hozanna, barkin do *Ronj ka Dawuud ! »

¹⁶ Ampaa ko, ɲu kaawiji do Iisa aman : « Ki cokiyiit kaawco-ata ? » Iisa telkiico aman : « Hii, nu cokiyta. Ho do Kitamner ɲu kaaw aman :

“ Bunni, ki giniy nam koogin ku ɲaada oki, oziliika yaa amile min do birƙico.

Ho ɲuur kuuk siya misa buw sa yaan ozile. ”*

Kaaw-an, ku bal garkiyin yiriy rakki walla ? »

¹⁷ Min pa-ak, Iisa uctu ho ɲa rasiigu. Ɗa deettu min do geeger ka Zeruzaleem ho ɲa daktu wal Betani.

Iisa in et ka waado

(Maark 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Min wer waltu, Iisa yeptu do geeger ka Zeruzaleem ho mey gay diyaaga.

¹⁹ Ɗa taltu et kaak ɲu kolaag *pigiye do bit ka botildi ho ɲa ɓaawtu do baay. Ɗa kociltu, kar ɲa bal gase yoo ronjo, illa tapar di. Ɗa kaawiji do et-ak aman : « Kinke-an

wiyaado pey yoo ronjo ! » Min ña kaawtu pa-ak, ta bite-anj di et-ak aaytu yarap.

²⁰ Min maajirnay taliig et aaye-ak, ñu ajbiyту tak-tak. Kar ñu indiig Iisa aman : « Maman et-anj aaytu kodok ampa ? »

²¹ Iisa gay telkiico aman : « Ka seener nu kaawaako, ya ku gin imaan ho aditko seerro-ak, kuu gedire giniñ maan kaak nu gintu do et-anjka ho kaak pak ñaar-anjka oki. Kuu gedire kaawe do damba-an aman : “ Ucu, ñaa gal do barrer ! ” Ek di Bunj yaa janjinti.

²² Ay maan kaak ku indiy inj imaan min do Bunji, ñaako berinji. »

*Izinne ta Iisa asa min momo ?
(Maark 11.27-33, Luk 20.1-8)*

²³ Min ñaar-ak, Iisa unjitu do ger ka Bunji ho ña teestu garkiye gee. Kar agindaw ku gay satkiner inj *aginay ku Yuudinnar ñaawiji ho ñu indiig aman : « Waa berinji botol taat ki giniig gamin-anjku ? Izinne-an, ki gasit min momo ? »

²⁴ Iisa gay telkiico aman : « Nun oki yaako indinjo maanna inj kaaw rakki di. Ya ku telkidu, naako gaarin waan kaak beraadu botol taat nu giniig gamin-anjku.

²⁵ Waa ñaamig Yaaya-Batist a ñaa *batiziye gee ? Ña Bunj wala ñu geen di ? » Kar agindaw-ak teestu mee benannico aman : « Kar giiji telkenj kat a maa ? Ya gi telkiji a ña Bunj kat ñaamga, ñaate indinte pey aman : “ Maa di ku poociit kaawoy ? ”

²⁶ Kar ya gi telkiji aman : “ Ñu geen kat ñaamga, ” ñaar-ak, paa gee kuuk dakin-anj yaate uce, asaan okinjo pakira a Yaaya, ñaar nabiinje. »

²⁷ Hiyya, ñu telkiiji do Iisa aman : « Ni ibanno waan kaak ñaamga. » Kar Iisa gay kaawiico aman : « Di ñaar-ak, nun oki gaaraakonno waan kaak berdu botol taat nu giniig gamin-anjku. »

Danjil ta koogin seera

²⁸ Min pa-ak, Iisa kaawiico aman : « Pakironj do danjil taat naako dele-anta : Gin gem rakki, kooginay seera. Ña kaawiji do ronji kaak aawo aman : “ Yiriyta-anj, ki ñaa gine riy do jineendi. ”

²⁹ Kar ronji-ak gay telkiiji aman : “ Ha'a, nu ñaado. ” Kar ba aar gay, ña moyiit kaawoy-ata ho ña ñaawtu.

³⁰ Kar tacco kaawiji pey do aaroy a ña ñaa gine riy do jineendi. Ñaar gay telkiiji aman : “ Hii baaba, naa ñaawe ! ” Kar ña daktu. »

³¹ Kar Iisa indiig agindaw ku gay satkiner inj *aginay ku Yuudinnar-ak aman : « Kaawondu ja, min koogin kuuk seer-anj, ka moo ginit riy taat tacco gaariico-ata ? » Ñuur gay telkiiji aman : « Ñaar kaak aawo-aka. » Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Ka seener nu kaawaako, gay obe miirir inj azbinna yaako ogire do *Meennaw ta Bunji.

³² Ka seener gay, Yaaya-Batist asko gaar botol taat samaane ho kunj gay bal icin kaawoy. Kar azbinna inj gay obe miirir gay icta. Ku taliig inj odinko maan kaak ña gintu, kar inj taar-an oki, ku bal nedimin pikirriko ho ku bal icin kaawoy. »

Danjil ta gay gooye jineendi kuuk jookumo

(Maark 12.1-12, Luk 20.9-19)

³³ Iisa kaawtu pey aman : « Cokiyonj, naako dele danjil ta pey. Gin mee jineendi rakki. Ña taattu atay kuuk ñu kolij *binj do jineen-aka ho ña ñaamiig inj kelel†. Ña siyту dukitka taat ñuu miyinjon ku atiydi-aku. Kar ña pintu ger bolok a ñuu coke kuwa ñuu gooyinji. Hiyya, ña rasig jineen-ak do gee daarin a ñuu gooyinji ho ña deettu marti.

³⁴ Do wiktin taat ronj-ak nee, ña ñaamtu gay riyoy do gee kuuk gooyaag jineen-ak a ñuujji berin haginey.

³⁵ Kar gay gooyindi-ak obiig gay riyor-aku. Ka rakki ñu koociiga, ka seerinjar ñu deeyiiga, kar ka subbinjar gay ñu dawig inj dambay, nam ñaar oki mattu.

³⁶ Kar mee jineendi-ak ñaamtu gay riyor ku pey, dakin pak kuuk awalle. Kar ñuur oki, gay gooyindi-ak giniig ar kaak ñu giniig eenco ku awalle.

³⁷ Ba aaro, mee jineendi ñaamiicog ronji. Ña kaawiy do adiy aman : “ Ronjdu-anj, ñuu karmiyinji. ”

³⁸ Kar min gay gooyindi-ak taliig ronji ñaaco-ak, ñu kaawtu benannico aman : “

† 21:33 ña ñaamiig inj kelel' : Werin daarin, ñu kaawa a 'ña ñaamiig inj jaaba'.

Talon, ankar ko kaak ya tacco mate, jineen yaaji dake. Ason, daantenga, kar jineen yaate dake lote ! ”

³⁹ Hiyya, do wer-ak, nu obiiga, nu imiliig kara min do jineendi ho nu deeyiiga. »

⁴⁰ Min pa-ak, Iisa indiig gee kuuk cokiyaaga-ak aman : « Ya mee jineendi kat as gay, naa giniŋco maman ? »

⁴¹ Nuur gay telkiiji aman : « Nuur gee kuuk gelbinco samaanno-aku, naa taaḅiyiŋ ko taaḅiyee nam naa deenŋco. Kar naa berin jineen-ak do gee ku pey kuuk yaaji berin haginey ya wiktin ta okidiŋji nece. »

⁴² Iisa gay kaawiico aman : « Do Kitamner, nu kaaw aman :

“ Na dambi kaak gay pinindi accitu, Naar ko gin dambi kaak taḅ ka gerdi. An ko maan kaak Rabbin Bun gintu, Ho na ajbiyinte tak-tak. ” ‡

Kaaw-an, ku bal garkiyin yiriy rakki walla ? »

⁴³ Iisa kaawiico pey aman : « Do bi naar-ak ko, Bun yaa imilin *Meennuwiyy minninko ho naa berin do gee ku pey kuuk yaa gine maan kaak Bun rakiyo.

⁴⁴ [Ay waan kat galji do dambi-anka, naa yiime karap-karap, ho ya dambi-an kat galji do gemor gay, naa rigiŋinji dagiygay.] § »

⁴⁵ Min agindaw ku gay satkiner in *Pariziyenna doriig dele ka danlay-at, nu ibintu kadar na ceera loco.

⁴⁶ Min naar-ak, nu bariyyi botol taat nuu obinji, kar gay, nu gina kolaw do odin ku geemir, asaan okiŋco nu talaag Iisa ar nabiŋce.

22

Danil ta gee kuuk nu kolig do iidiner (Luk 14.15-24)

¹ Iisa kaawiico pey do geemir in dele ka danlal aman :

² « Cokiyon, naako gaare *Meennaw ta Bundi taar ar maa. Taar ar sultan kaak gin tee do iidin ta obe ka ronji.

³ Na naamtu gay riyoy a nuu baa kole gee kuuk siŋco goya do teendi. Kar nuur gay pooce.

⁴ Min nu pooce, na naamtu gay riyor ku pey a nuuco kaawe do gee-an aman : “ Jamaŋce*, teendu naar nee ko, nu dapsiyig barkiydu ho mallel kaak neere-neere. Gamin okiŋco odinco nece. Ason kate do tee ka obindi. ”

⁵ Kar nuur kuuk nu koliy-ak bal icin kaaw-at do aditco. Daarin deet do riyiico, daarin deet do morginco ho daarin gay deet do suuginiico.

⁶ Kar daarin gay obiig gay riyor-aku, nu koociig ko kooce nam nu deeyiigu.

⁷ Hiyya, sultan adiy nigtu. Na naamtu askirnay nu deeyiig gay dee geemir-aku, ho geegirco sa, nu erga.

⁸ Min pa-ak, na kaawiico do gay riyor aman : “ Tee ka iidin ta obindi naar nee ko. Kar gee kuuk siŋco goy-ak gay bal ture teenji.

⁹ Din amilon do naamiig ta botilniidi ho ay gem kaak kuu naame-ak, kaawonji a naa ase tee. ”

¹⁰ Hiyya, gay riyor amiltu. Nu numiig gee okiŋco kuuk nu gastu, nuur kuuk samaane in kuuk samaanno oki. Paa ko, ger kaak nuu iidiye-ak miintu in gee.

¹¹ Min sultan unjitu do wer kaak marti goyiy-ak, na taltu gem rakki kaak bal ise kesuun ta iidiner.

¹² Kar na indiig aman : “ Gem kol royay, ki unjitu anne bal kesuun ta iidiner-an gay maman ? ” Gem-ak gay bal pile biy.

¹³ Hiyya, sultan-ak kaawiico do gay riyor aman : “ Gem-an, duunonjiig asinji in pisinji ho accon kara do gondikor. Do wer ka taaḅiner-ak, naa ale ho naa eeyme saanji. ”

¹⁴ Ampaa di oki, gee dakina, nu koliigu, kar kuuk Bun doḅtu gay, nuur sood di. »

Kappiye ka miirir

(Maark 12.13-17, Luk 20.20-26)

¹⁵ Min naar-ak, *Pariziyenna baawtu dee kaawco. Nu bariye botol taat nuu obinji Iisa in kaawo.

¹⁶ Min kaawco mate, nu naamtu maa-jirinc do daarin in daarin min nuur kuuk aadaag *Herood. † Gee-ak kaawiiji do Iisa

‡ 21:42 Wer ka gase kaawor do Soom 118.22-23. § 21:44 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bundi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. * 22:4 ‘jamaŋce’ : Werin daarin, nu kaawa a ‘jamaangi’. † 22:16 ‘gee kuuk aadaag Herood’ : Gee nuur-ak kaawa a gee okiŋco yaa kappiye miiri do gee ku Room. Kar Pariziyenna gay ello kapuune.

aman : « Gem kol tacco, ni iban kadar ki kaawa seene. Ki garkiya gee in botol ta Bunji taat ta6. Kin isgicinno in gee kuuk kayco jaale ho ki ginno kolaw do geemir.

17 Hadi kaawniñ ja, *gaanuunte kaaw a gii kappiye miiri do Sezaar, sultan ka tatik ka Room, wala gi kappiyaado ? »

18 Kar Iisa gay ibinit pikirrico taat samaanno. Paa ko, na telkiico aman : « Talon gee kuuk kaawa in binjico di anku ! Maa di ku dibiidu ? »

19 Gaarondu ja tamma ka kappiye miirir-aka ? » Hiyya, nu gaariijig tamma-aka.

20 Kar Iisa indiigu aman : « Kaa in sin kuuk siir kuwa-an gay ku waa ? »

21 Nu telkiiji aman : « Ku Sezaar. » Kar Iisa kaawiico aman : « Di naar-ak, gamin ku Sezaar, beronjiig do Sezaar, ho ku Bunji sa, beronjiig do Bunji. »

22 Min nu doriit kaawoy-at, nu ajbiyту tak-tak. Kar nu rasiiga ho nu deettu.

Kaawo do bi ka nooyindi

(Maark 12.18-27, Luk 20.27-40)

23 Yiriy taar-at di, gee daarin kuuk nu koliy *Sadusiyenna baawiiji do Iisa. Gee nuur-ak kaawa a gee ku mate, nuur nooydo. Nu astu indin Iisa aman :

24 « Gem kol tacco, Muusa siir do Kitamner aman : “ Ya gem ob daatko ho na mat bal mico, sinji yaa obin murgil-ata. Paa kat, taaji wee koogin do sinji kaak mate. ”

25 Cokay, gin sinja peesira do datikni. Ka aawo obtu daatko, kar na mattu bal mico. Ampaa ko, na rasiit murgil-at do sinji kaak aaroy. Sinji-ak obiita.

26 Min na obta, naar sa mattu. Ka subbinjar obiita. Naar oki mattu. Okinco, sinja kuuk peesir-ak obiita ho nu siibiyту bal koogina.

27 Min nu siibiye, ba aar taar sa menuwti gaastu.

28 Do taar-an, kaawniñ ja, do yiriy ta nooyindi, min kuuk peesir-an, ka moo taa gine daaciy ? Asaan okinco-an midiyti ! »

29 Iisa gay telkiico aman : « Kunjo-an rawte, asaan ku ibanno kaaw ta Bunji wala gudurrey.

30 Ka seener, do yiriy ta nooyindi, ginno pey obe. Gee yaa goye ar *dubal ku Bunji kuuk goy ka samaaner.

31 Do bi ka nooyindi, ku bal garkiyin kaaw taat Bunji kaawiiko-anta wal maman ? Na kaaw aman :

32 “ Nun Bunji ka Ibraayim, Bunji ka Isaaka ho Bunji ka Yakuub. ” »† Iisa kaawtu pey aman : « Na Bunji do ka gee kuuk mate, kar gay, na Bunji ka gee kuuk goy mento. »

33 Gee okinco kuuk dorit garaaney-at ajbiyту tak-tak.

Gaanuun kaak pakgig okinco

(Maark 12.28-34, Luk 10.25-28)

34 Min nu dortu kadar Iisa gedirco do *Sadusiyennar nam nu gedarro pey pile binjico-ak, *Pariziyenna numtu a nuuji baawe.

35 Min nu ote, rakki min agindaw ku gaanuundi ictu kaawo a naaji dibe in kaawo. Na indiig aman :

36 « Gem kol tacco, min gaanuun ka Muusa okinji-an, ka moo paka ? »

37 Iisa telkiiji aman : « Kii elin *Rabbin Bunjin in gelbin rakki, in kelmon okintiti ho in pikirren okintiti. §

38 Naar-an ko gaanuun kaak awalle kaak pakgig okinco.

39 Goy pey ka seerinkar kaak ar naar-anja. Na diya aman : “ Kii elin gijin ar zin ka meenjij. ”*

40 *Gaanuun ka Muusa okinji in kaawin kuuk nabiinna kaawtu, okinco num do kuuk seer-an di. »

Masi in sultan Dawuud

(Maark 12.35-37, Luk 20.41-44)

41 Min Pariziyenna goy misa do wer ka numinco-ak, Iisa indiig aman :

42 « Ku pakira maa do bi ka Masi ? Naa gine ron ka waa ? » Nuur gay telkiiji aman : « Naa gine ron ka Dawuud. »

43 Iisa indiig aman : « Ya ta as ampan gay, maa di Ruwwin ta Bunji naamig Dawuud, na koliig a “ Rabbine ” ? Ka seener, Dawuud kaaw awalle aman :

44 “ Rabbin Bunji kaawji do Rabbiner aman : As goy do meedar

‡ 22:32 Wer ka gase kaawor do Ekzood 3.6. § 22:37 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.5. * 22:39 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18. † 22:44 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1.

nam wiktin taat naaco gedire do adinen,
 nuu gine wer ka lee asinjij. ”†

⁴⁵ Kar ya Dawuud kat kolaag Masi a “ Rab-
 biner ”, di maman nja gine ronji ? »

⁴⁶ Do wer-ak, waanco rakki sa balji gedire
 telke yoo maanna. Min yiriy taar-at, nu
 cimtu kayco cat, yoo waan sa indigigdo
 pey.

23

Do gaayiyco agindaw ku Yuudinnar
(Maark 12.38-39, Luk 11.43-46, 20.45-46)

¹ Min naar-ak, Iisa kaawiico do maajirnay
 inj gee kuuk dakin-ak aman :

² « Agindaw ku gaanuundi inj Pariziyenna,
 Bun berco riy a nuu gaare baay ta gaanuun
 ka Muusa do geemir.

³ Ampa-ak, karmiyon kaawco ho ginonj
 ay maan kaak nu kaawiiko. Kar gay, dakonj
 icenno botilco, asaan goyincō turro inj taat
 nu gaariy do geemir.

⁴ Nu duun gor oom aale ho nu diyit do
 geemir. Kar nuur maaniico gay, nu gaaydo
 gee tak-tak inj icile ka gor-ata.

⁵ Riyco okintit taat nu giniy-at, nu rakiy a
 gee yaa taliñco di. Gamin kuuk nu duuniy
 a nu rawtaagdō Bun, nu ginaag aginda. Ho
 batik sa, nu isa kuuk gin gamin ciilay-ciilay.

⁶ Ya nu kolig do teendi, nu doba werin
 kuuk taḅ ho do geray ku salaaner, nu el
 goye unḅa.

⁷ Nu el a gee yaaco ooye inj karaamine do
 werin kuuk gee numiyo ho nu el pey a gee
 yaa kolguwiñ a “ *Rabbine ”.

⁸ Kar kunj gay, ya nu kolaako a “ Gem
 kol Rabbiney ”, dakonj ooyenno, asaan kunj
 okinjo sinṅa di, ho Rabbinko sa, naar rakki
 di.

⁹ Do kidar, dakonj kolenno gemo a “ Takko
 ”, asaan Takko naar rakki di ho na goy kuwa
 ka samaaner.

¹⁰ Ya nu kolaako a “ Gem kol tatkaw ” oki,
 dakonj ooyenno. Asaan Tatkawko, naar oki
 rakki di : naar ko Masi.

¹¹ Kaak tatik minninko yaa gine gay
 riyko.

¹² Kaak jaala kaay datik geemir, Bun yaa
 oninji, ho kaak ona kaay gay, Bun yaa
 jaalinji.

¹³ « Do gaayiyko, kunj agindaw ku gaanu-
 undi inj kunj Pariziyenna. Kun kuuk kaawa
 inj binjikon di ! Ku todaat botol ta *Meen-
 naw ta Bunḅi do geemir. Ka seener, kunj
 maaniiko unjaado ho ku rasaado nuur kuuk
 raka unje.

¹⁴ [« Do gaayiyko, kunj agindaw ku gaanu-
 undi inj kunj Pariziyenna. Kun kuuk kaawa
 inj binjikon di ! Ku sokaacog gamin ku
 murgilgildi ho pey do salaankon sa, ku
 osa kaawin dakina a paa kat gee yaako
 ozilinjo. Do bi naar-ak ko, seriin tanjo yaa
 gine rad paka.]*

¹⁵ « Do gaayiyko, kunj agindaw ku gaanu-
 undi inj kunj Pariziyenna. Kun kuuk kaawa
 inj binjikon di ! Ku aaliig barrinay ho ku
 jaawiig adiy ka kidar okinji a kuu gase gem
 rakki kaak yaa ice abaadinko. Kar naar
 kaak ic kaawko gay, ku giniig a gem-anj tur
 ka aki pagkiko.

¹⁶ « Do gaayiyko, kunj noolna gay daane
 noolnal-anju ! Ku diya aman : “ Ya gem
 looga inj *ger ka Bunḅi, taar-at tiyaado. Kar
 ya gem looga inj daabne ka ger ka Bunḅi
 gay, taar-at yaa tee. ”

¹⁷ Hey, talonj kat oliyay ho noolna-anju
 ! Kaawondu ja, maa kaak tatik paka :
 daabne kaak do ger ka Bunḅi wala ger ka
 Bunḅi kaak ginaag daabne *cawar ? Na ger
 ka Bunḅi kat paka wal maman ?

¹⁸ Ku kaawiy pey aman : “ Ya gem looga
 inj wer kaak nu giniy *satkin do Bunḅi, taar-
 at tiyaado. Kar ya na looga inj maan kaak nu
 bertu satkin-ak gay, taar-at kat yaa tee. ”

¹⁹ Hey, talonj kat noolna-anju ! Kaa-
 wondu ja, maa kaak tatik paka : ta satkin
 taat nu giniy kat paka wala na wer kaak nu
 giniy satkine kaak ginaat satkin cawar kat
 paka. Na wer kaak nu giniy satkin kat paka
 wala maman ?

²⁰ Ya gem looga inj *wer ka satkiner-aka,
 na looga inj naara ho inj gamin okinjo kuuk
 nu leetu kuwa.

²¹ Ya gem looga inj ger ka Bunḅi-ak, na
 looga inj naara ho inj Bunj kaak goy atta.

* **23:14** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarinj ku Bunḅi kuuk nu siirtu min awalle inj kaaw ta Grek.

22 Ya gem looga in samaane, na looga in sees ka Bundi ho in meenji kaak goyji kuwa.

23 « Do gaayiko, kun agindaw ku gaanu-undi ho in kun Pariziyenna. Kun kuuk kaawa in binjikon di ! Ku bera zakaane do Bundi min tapar kuuk do jineendi, nuur kuuk diyaw ho kuuk aawa gala. Ku karmiyig gaanuun in gamin ar nuur-anju, kar kaawin kuuk ta6 pak gay, ku rasgu : dukume ka seriiner kaak do botiliy, selinjaw taat do geemir ho in imaan ta do Bundi. Zer nuur-an ko kuuk kuu gine paka, ho nuur kuuk dak gay, dakon aanincodo.

24 Kun noolna gay daane noolnal-anju ! Ku iban cille† pitpidin min do amiydi, kar sando ku sida lokkam !

25 « Do gaayiko, kun agindaw ku gaanuundi ho in kun Pariziyenna. Kun kuuk kaawa in binjikon di ! Dawkinko in parkikko, ku acaag arirco samaane. Kar aditco gay, ku tooyigdo. Ampa-ak, aditko miin in gamin ku kokinaw ho in gamin kuuk gelbinko rakiyo.

26 Hey, Pariziyence kaak nool-anja ! Tooyit ja adti ka dawkar samaane, paa kat aarti oki yaa gine wayar.

27 « Do gaayiko, kun agindaw ku gaanu-undi ho in kun Pariziyenna. Kun kuuk kaawa in binjikon di ! Ku ar maggan kuuk nu ooyco maan portiko min kara. Ya ki talaag min kara-ak, nu samaane. Kar atta gay miin in kaas ku gee kuuk mate ho in ay gamin kuuk zoode.

28 Kunjo oki, do unco ka geemir, ku gaara zinikiko a ku goy in botol do unji ka Bundi. Kar ta aditkon gay keetiti ho ta miin in gamin ku jookumo.

29 « Do gaayiko, kun agindaw ku gaanu-undi ho in kun Pariziyenna. Kun kuuk kaawa in binjikon di ! Ku siy maggan aginda do nabiinna ku awalle, ho pey, do nuur kuuk goy sellen do unji ka Bundi gay, ku siiriig magginco samaane.

30 Kar ku kaaw aman : « Ya nin kat goy do wiktin taat aginiyni deeyiig nabiinna, ni gediraado dee kaawni in nuura nam nii mine baarco. »

31 Ansi-ak, kun maaniikon di imil bayko a ku kooginco kuuk gee kuuk deeyiig nabiinna !

32 Di naar-ak, riy taat aginiyko teestu-at, gaasonta !

33 Kun kuuk ar aalin-anju ! Kun koogin ku koosinar‡ ! Kuu gine maman, kuu pake min ak ta ba oole ?

34 Do bi naar-an, cokiyon, naako naame nabiinna, gee kuuk iban kaawna ho agindaw ku gaanuundi kuuk ta6. Kuu aadin gee-ak geeger in geeger kuu obinco. Ya ku obgu, daarin, kuu deenco, daarin, kuu doodin ka atiydi, ho daarin gay, kuu koocinco do geriyko ku salaaner.

35 Ampa-ak, do gaayiko, gee okinco kuuk aginiyko mintu baarco awalle-anju, min Abeel kaak sellen do unji ka Bundi yoo Zakariya ron ka Baraaki. Zakariya-ak, ku deeyiig datik taat in ger ka Bundi ho in wer kaak nu giniy satkine.

36 Ka seener nu kaawaako, muut ta gee okinco-an yaaco gagire do gee ku dinja ! »

Iisa in gee ku Zeruzaleem (Luk 13.34-35)

37 « Tubina, tubina, gee ku Zeruzaleem, kunjo kuuk daggig nabiinna, ho nuur kuuk Bun naamiiko oki, ku zeergig in dambay nam nu matiyo. Dees minaw, nu ictu niyin a naako numinjo, kun gee ku Zeruzaleem, ar kokir taat gootig ronji in gezgirti. Kar kun gay pooce !

38 Di naar-ak, goyiro in gerko.

39 Ka seener nu kaawaako, ku talaanno pey tak-tak nam yiriy taat kuu asiy kaawe aman : « Rabbin Bun yaa barkiyin naar kaak as in sin kunji ! » § »

24

Dime ka ger ka Bundi (Maark 13.1-2, Luk 21.5-6)

1 Min naar-ak, Iisa amiltu min do *ger ka Bundi. Wiktin taat na deetiyo, maajirnay baawiji moota ho nu kaawiji aman : « Gem kol tacco, tal ja samaanaw ta ger ka Bundi-anja. »

2 Kar Iisa gay telkiico aman : « Hii, ku talaag ger-anja ? Ka seener nu kaawaako,

† 23:24 'cille' : Werin daarin, nu kaawa a 'miye'. ‡ 23:33 'koosinar' : Werin daarin, nu kolaag a 'koringi'. § 23:39 Wer ka gase kaawor do Soom 118.26.

wiktin yaa ase taat n̄aa dime, yoo dambi rakki kaak n̄u diytu d̄o giji sa goyaado. »

*Gamin kuuk gaara gaase ka duniiner
(Maark 13.3-13, Luk 21.7-19)*

³ Min pa-ak, Iisa coktu ka koot ka Oli-biyennar ho n̄a goytu. Maajirnay baawiiji keeco ho n̄u indiig aman : « Gem kol tacco, kaawniñ ja, gamin-an̄ yaa ase kimin ? Ho kaawniñ maan kaak yaani gaare asin̄jiñ ho in̄ gaase ka duniiner. »

⁴ Iisa gay telkiico aman : « Yaman pakiron̄, dakon̄ rasenna zin̄kiko n̄uuko jagin̄ko.

⁵ Gee dakina yaa ase in̄ sin̄du ho n̄uu kaawe aman : “ N̄a nun ko *Masi ! ” N̄u asa rawte gee dakina min d̄o botilco ta samaane.

⁶ Moota ho serek ku asa dore gee kaawa d̄o bi ka gartar. Yaman, dakon̄ barjilenno. Ka seener, gamin-an̄ yaa asen̄ ja, kar duniin gay gaasaado misa.

⁷ Darre in̄ darre asa taasine ho sultan in̄ sultan oki asa taasine. Meya yaa un̄je d̄o werin daarin̄ ho kid̄ asa azire.

⁸ Ar kaak daatik aawiy atti ka weendi, gamin okin̄co-an̄ sa gaara kadar gaase ka duniiner gaaye.

⁹ Gee kuuk ibanno Bun̄ yaako yilin̄ko d̄o saan tanto. N̄uuko taabiyn̄ko ho n̄uuko deen̄ko.

¹⁰ Do wiktin taar-at, gee dakina yaa rasin imaanco. N̄uu isine d̄o benannico ho n̄uu yile oki zin̄kiko.

¹¹ Nabiinna dakina kuuk raada yaa bayne ho n̄uu jage gee dakina in̄ raadinco.

¹² Zunuubinna gaaya gaayen di nam gee dakina, elin̄co yaa gine sooda.

¹³ Kar gem kaak obit imaanji bombo nam d̄o muutuy gay, n̄aa gase jile.

¹⁴ Kabarre ta Gala ta *Meennaw ta Bun̄di-at, n̄u asa gaarin d̄o duniin okintiti nam gee ku ay darre yaa dorinti. Kar kat duniin yaa gaasen̄ kate. »

*Taabin ta dakina
(Maark 13.14-23, Luk 21.20-24)*

¹⁵ « Gem kaak garkiyaat kaaw-an, n̄aa ibininti ! Ku asa tale gay nigindi kaak Bun̄ yiliyo d̄o ger ka Bun̄di. Maanna-ak, nabi Daniyeel kaaw biy.

¹⁶ Ya ku talga, gee kuuk goy d̄o geeger ka Zuude, illa n̄uu gade d̄o bayco ku dambinidi.

¹⁷ Waan kaak jammiya kara gediraado un̄je atta, n̄aa soke gamnay.

¹⁸ Ansii di oki, kaak deet d̄o morgoy sa yeepaado geero, n̄aa icin batkoy.

¹⁹ Radco d̄o daad kuuk in̄ aditco ho kuuk macpi d̄o menaw n̄uur-aku !

²⁰ Indon̄ Bun̄, gamin-an̄ yaa asenno d̄o koyin ku elgol kuuk ku gediraado gade kayko ho d̄o yiriy ta eele ka geeror !

²¹ Ka seener, wiktin taat kuu talin maanna-aka, taabin yaa gine dakina d̄o geemir pak taat gee aawtu min Bun̄ kilgiyit duniine yoo din̄ka. Kar ta deelaado pey tak-tak.

²² Ya Bun̄ kat bal peyin taabin kodok, waan pakaado. Kar gay, n̄a peyit kodok d̄o saan ta gee kuuk n̄a dobtu.

²³ Do mena n̄uur-ak, ya n̄u kaawaako aman : “ Talon̄, Masi, n̄aar goy anne ! ”, wala aman : “ N̄aar goy annere ! ”, dakon̄ cokiyin̄codo.

²⁴ Ka seener, gay raadindi dakina yaa ase : daarin̄ yaa kaawe a n̄uur ko Masi ho daarin̄ a n̄uur nabiinna. N̄uu gine gamin dakina kuuk ajbay in̄ kuuk gaara gudurrico a n̄uu jage gee. N̄uu jage yoo n̄uur kuuk Bun̄ dobtu ya n̄uu gedire.

²⁵ Ha ! Yaman nun sa minin̄kon̄ ko.

²⁶ « Di n̄aar-ak, ya n̄u kaawaako aman : “ Cokiyon̄, Masi goy d̄o goosiner ! ”, dakon̄ baanno. Wal ya n̄u kaawaako aman : “ N̄a cigile-ak anne ! ”, dakon̄ cokiyin̄codo.

²⁷ Ka seener gay, ar bun̄ kaak irn̄aw cip-pit min baay yoo gale ka pati, nun *Ron̄ gemor oki, naa ase pa.

²⁸ Cokiyon̄ pey, d̄o ay wer kaak maan mattu-ak di, daamarlin paayiyo. »

*Yeepe ka Ron̄ gemor
(Maark 13.24-27, Luk 21.25-28)*

²⁹ « Min mena ku taabiner-ak bire, kodok di pat yaa mate, kooy sa ceeraado pey, kaalin yaa solle min kuwa, ho gamin kuuk gin gudurre ka samaaner asa azire.

³⁰ Kar kat, maan kaak gaara asindu ka nun Ron̄ gemor yaa bayne kuwa. Gee okin̄co

kuuk do adiy ka kidar yaa aaye ale. Gee-ak yaan talin nun *Ronj gemor asa datik ucar in gudurre ho in *darjin okintiti.

³¹ Perin yaa ale rada, kar naa naame dubildu do adiy ka kidar okinji. Dubal-ak yaa numin gee kuuk nu dobtu min do coke ka pati yoo do gale ka pati. »

*Danjil ta et kaak nu koliy pigiye
(Maark 13.28-31, Luk 21.29-33)*

³² « Cokiyon danil ta *pigiye. Ya ku tala leeginay kat eccaw ho nu lee, ku iban ko kadar kabun gaaye.

³³ Ampaa di, kunjo oki, ya ku talaag gamin-an asaw, ibinon kadar nun Ronj gemor, nu gaay ko ote.

³⁴ Ka seener nu kaawaako, gee ku dinjan an mataado di, gamin-an okinco yaa ase.

³⁵ Samaane in kida yaa sawle, kar kaaw-nar gay rawtaado tak-tak. »

*Wiktin taat Ronj gemor yaa yeepe
(Maark 13.32-37, Luk 17.26-30, 34-36)*

³⁶ « Kar do yiriy ta moo in pat ta moo naa yeepe gay, waan ibinaagdo, wala *dubal ku Bunji, wala nun Ronjo. Tatte Bunj keeji di iban.

³⁷ Yiriy taat nun Ronj gemor, naa yeepe-ak, taa kuuniye ar maan kaak asco do geemir wiktin ta nabi Nowe.

³⁸ Ka seener, min wiktin ta amay kuuk dakina bal teen misa gee, nu tiyaw ho nu siyaw. Nu oba daadi ho gemsico oki, nu beriico miday. Nu giniy paa di nam yiriy taat Nowe unjitu do markab ka tatiko.

³⁹ Wiktin taat nu giniy paa di-ak, amay paaytu ho teeyiig okinco. Do yeepe ka nun Ronj gemor oki, ta asa gine pa.

⁴⁰ Do wiktin taar-at, ya gee seer gawna do morginco, ka rakki nuu icinji ho ka rakki nuu rasiinji.

⁴¹ Ya daad seer eygaw, ta rakki nuu icinti ho ta rakki nuu rasinti.

⁴² Di naar-ak, goyon mento, asaan ku ibanno yiriy ta moo *Rabbinko yaa yeepe.

⁴³ « Diyon do kayko samaane : ya mee gerdi kat iban wiktin taat kokin yaa ase in aando, naa goye mento ho na rasaagdo naa dobe jolo.

⁴⁴ Do bi naar-ak, kunjo oki, siyon zinjiko, asaan ku ibanno wiktin taat nun Ronj gemor, naa yeepe. »

*Gay riyor kaak sellen in kaak jookumo
(Luk 12.41-48)*

⁴⁵ « Ampa-an gay, kuuniyon ar gay riyor kaak sellen ho neenduwo. Naar di kaak mee gerdi yaa diyinji a naa tale do kaay ka geriy. Kar ya wiktin nece, naa bere tee do gee kuuk nu giniy riy sawa.

⁴⁶ Nu kaawaako, galal do gay riyor kaak do wiktin taat tatkuwiyy yeepe, naa gasin na ginaat riy-ata.

⁴⁷ Ka seener nu kaawaako, gem-ak, tatkaw yaaji berin gamnay okinco do pisinji.

⁴⁸ Kar gay, ya gay riyor ka jookumo osiig adiy a tatkuwiyy yeepdo kodok,

⁴⁹ kar na teesiy koocin eenji ku riyor, na tiyaw ho na siyaw nam na ibanno ziy.

⁵⁰ Ampa-ak, tatkuwiyy yaa ase yiriy taat na ergigdo ho wiktin taat na ibingitdo.

⁵¹ Paa kat, tatkaw-ak yaa taabiyyin ko taabiye ar nu taabiyyig nuur kuuk kaawa in binjico di. Do wer ka taabiner-ak, nuu ale ho nuu eeyme saanco. »

25

Danjil ta gemsa ku orok

¹ Iisa kaawtu pey aman : « Do wiktin taar-at, *Meennaw ta Bunji yaa kuuniye ar danil ta gemsa ku orok kuuk sok lampinco, nu baa naamin dubil kaak obe.

² Min gems-ak, kuuk beey neenduway ho kuuk beey gay oliyay.

³ Nuur kuuk oliyay-ak sokiig lampinco kar nu balco ice zaadin ka sewindi.

⁴ Kar nuur kuuk neenduway gay sokiig lampinco ho nu iciico pey zaadin do dewniico.

⁵ Nu yokiig dubile-ak kee. Min na asdo kodok, gems-ak teestu gonce nam okinco wey iciigu.

⁶ « In datik aando, nu dortu gem koola rada aman : " Ha', talon dubil ote ! Amilonj naamonja ! "

⁷ Min gems-ak dortu pa-ak, okinco nu niintu ho nu biyyig lampinco.

⁸ Kuuk oliyay-ak indiig eenco aman : " Yaman lampinni mataw, beronin ja sood min sewinjo-aka. "

⁹ Kar kuuk neenduway-ak telkiico aman : “ Ha’a, ɲa necaatenno okinte. Baan, dakon giday. ”

¹⁰ Ek di kuuk oliyay-ak deettu gidaye sewe. Wiktin taat ɲu deete, dubil-ak astu aarco. Kar gemsaa kuuk siy ko zinkico unjitu in ɲaara do wer ka obindi. Min ɲu unje, ɲu dibiriit botol.

¹¹ Kar ba aaro, kuuk oliyay-ak astu kate. Nu koliy rada aman : “ Gem kol tacco, pilni botol ! ”

¹² Kar dubil-ak telkiico aman : “ Nu kaawaako seene, nu ibingikonno. ” »

¹³ Hiyya, Iisa kaawtu pey aman : « Goyon mento, asaan ku ibanno yiriyo wala pat taat naa yeepe. »

*Danjil ta gay riyor ku subba
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ « *Meennaw ta Bunɗi-at yaa kuuniye oki ar gem kaak ɓaa marti. ɲa koliig gay riyoy ho ɲa beriicog malley amaanne do piŋco.

¹⁵ Ka rakki, ɲa berji tammin beey ku daabner, ka seerɲkar, seer ho ka subbiɲkar, rakki. Ay gem di ɲa berji uudin ta gudurrey. Min ɲa beriicog gurus-ak, ɲa deettu marti.

¹⁶ Kar gay riyor kaak gas tammin beey-ak, kodok di, ɲa teestu taajire ho ɲa gastu tammin beey min kuwa.

¹⁷ ɲaar kaak gas seer-ak oki gintu pa ho ɲa gastu tammin seer min kuwa.

¹⁸ Kar ɲaar kaak gas tamma rakki-ak gay daktu ecar bee ho ɲa tiisiig gurus ka gemoy-aka.

¹⁹ « Goytu kee, gemco astu min do martuiy. ɲa koliig gay riyor-aku a ɲaa tale maan kaak ɲu gintu in gurus-aka.

²⁰ Gay riyor kaak gas tammin beey-ak astu ho ɲa gaariijig gurus kaak ɲa gastu min kuwa. Kar ɲa diytu aman : “ Gem kol tacco, an gurus kaak ki beriidu amaanne ho ka an gay kaak nu gastu min kuwa. ”

²¹ Gemoy-ak oziliig aman : “ Seese, kinke-an gay riyor kaak samaane ho kaak nec naan amniye. Do gamin kuuk sood-an sa, ki gaar zin kadar naan amniye ho diŋ gay naan bere kat kuuk dakina. As aacay in nunu. ”

²² ɲaar kaak gas tammin seer-ak astu ho ɲa diytu aman : “ Gem kol tacco, an gurus

kaak ki beriidu amaanne ho ka an gay kaak nu gastu min kuwa. ”

²³ Gemoy-ak oziliig aman : “ Seese, kinke-an gay riyor kaak samaane ho kaak nec naan amniye. Do gamin kuuk sood-an sa, ki gaar zin kadar naan amniye ho diŋ gay naan bere kat kuuk dakina. As aacay in nunu. ”

²⁴ Kar ba aaro, ɲaar kaak gas tamma rakki-ak astu ho ɲa diytu aman : “ Gem kol tacco, nu ibingicin kin gem tongo. Ki sedaw gamin kuuk ki bal luwɲco ho ki soka gamin kuuk ki bal suude tinŋon.

²⁵ Ampaa ko, nu gintu kolaw ho nu dakiig tiis gurusjin. Diŋ gay, ɲaar ko-an ka, obig maannan. ”

²⁶ Kar gemoy-ak kaawiji aman : “ Kinke-an gem kaak napkiyaado. Ki zegilo ! Ki iban min awalle oki kadar nu seda gamin kuuk nu bal luwɲco ho nu soka gamin kuuk nu bal suude tinŋor.

²⁷ Ya ki iban ansi-ak, zer kii leen gurusdu-an do wer ka dummaayner. Ansi kat ya nu yeepe, naa gasin gurusdu wee. ”

²⁸ Kar ɲa kaawtu aman : “ Icon tamma-ak minnney ho beronjiig do ɲaar kaak gin orok-aka.

²⁹ Cokiyon naako kaawe, waan kaak gine, Bun yaaji gaaye min kuwa nam ɲaa goye do bidinaw. Kar ɲaar kaak bal ginen gay, ka sood kaak ɲa gintu oki, Bun yaaji imilinji.

³⁰ Kar gay riyor kaak napkaydo gay, atkon kara do gondikor, do wer kaak ɲu alaw ho ɲu eeyma saanŋo. ” »

Seriin ta ba aaro

³¹ « Wiktin taat nun *Ron gemor yaa yeepe do *darjiner in dubal okinŋo, nu asiy goye ka seesdu ka sultinnaw.

³² Gee kuuk do adiy ka kidar okinŋo asa ɲume untu. Kar naa eeriŋco ar gay gooyindi eergiy tamgi in awgi.

³³ Kar naa dibirin tamgi do meedar ho awgi gay do ɲugilal.

³⁴ Kar nun kaak sultan, naaco kaawe do kuuk do meedar aman : « Kun kuuk Tanni barkiyin ko-an, ason ho unjon do Meennaw taat Bun siytu loko min kilgiye ka duniiner.

³⁵ Asaan mey deentu ho ku berdu tee. Ibin deentu ho ku berdu see. Nu ɓaawko martaw ho ku obintu samaane.

³⁶ Nu tukinka ho ku berdu kesuune. Nu radaw wala ŋu obintu danjaayne ho ku dakintu tala.

³⁷ Hiyya, ŋuur kuuk sellen do unji ka Bunɗi-ak yaadu telke aman : “ Gem kol *Rabbine, kimin ni taliŋcin meɗ diyaacin ho ni beriiŋ tee ? Kimin ibin diyaacin ho ni beriiŋ see ? ”

³⁸ Kimin ki asinti martaw ho ni obinŋcin samaane ? Kimin ki tukinka ho ni beriiŋcin kesuune ?

³⁹ Kimin ki radtu wala ŋu obinŋcin danjaayne ho ni dakiŋcin tala ? ”

⁴⁰ Min pa-ak, nun kaak sultan, naaco telke aman : “ Ka seener nu kaawaako, ya ku ginit riy taar-an do rakki min do sinŋtar kuuk sinco allo tak-tak-an, ar ku ginit lotu. ”

⁴¹ « Kar ba aaro, naaco newse do kuuk do ŋugilal aman : “ Kuŋko-an Bun surpiyinko, etiron minniner serek. Baan do ak taat ŋu biytu do *Seetanner in dubilji. Ak-at matdo tak-tak. ”

⁴² Asaan meɗ deentu ho ku baldu bere tee. Ibin deentu ho ku baldu bere see.

⁴³ Nu baawko martaw ho ku dakintu obdo. Nu tukinka ho ku baldu bere kesuune. Nu radaw wala ŋu obintu danjaayne ho ku bal baa talindu. ”

⁴⁴ Hiyya, ŋuur kuuk do ŋugilal-ak yaadu telke aman : “ Gem kol Rabbine, kimin ni taliŋcin ki meɗa wala ibino, ki marte wala tukinka, ki radaw wala do danjaayner ho ni dakiŋcin gaaydo ? ”

⁴⁵ Min pa-ak, naaco telke aman : “ Ka seener nu kaawaako, ya ku bal ginin riy taar-an do rakki min do sinŋtar kuuk sinco allo tak-tak-an, ar ku bal ginin lotu. ”

⁴⁶ Gee ŋuur-ak baa goye doo do ak taat matdo ho ŋuur kuuk sellen do unji ka Bunɗi-ak gay yaa gase goye ka gaasdo. »

26

Dee ka kaawor do muut ta Iisa

(Maark 14.1-2, Luk 22.1-2, Yaaya 11.45-53)

¹ Min Iisa gaasiig kaawin-an okinco, ŋa diyiico do maajirnay aman :

² « Ku iban kadar iidin ta *Paak daktit ko mena seer di. Ek di nun *Ron gemor, ŋuun berindu do ŋuur kuuk yaan doodin ka etor. »

³ Hiyya, agindaw ku gay satkiner in *aginay ku Yuudinnar numtu do geriy ka gem rakki sinji *Kayip, ŋa *Mee satkiner ka tatko.

⁴ Nu deetu kaawco a ŋuu obin Iisa in cigile ho ŋuu deenji.

⁵ Nu kaawtu benannico aman : « Gi gedi-raado obin yiriy ta iidiner, yampa, gee yaa barjile. »

Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa

(Maark 14.3-9, Yaaya 12.1-8)

⁶ Yiriy rakki, Iisa goy do geeger ka Betani do ger ka Simon kaak dukum burɗum.

⁷ Wiktin taat ŋa goytu tee, daatik rakki asiig gasa. Do pisinti, ta gin dew ka dambir kaak ŋu kolaag albaatir. Dewti-ak miin in itir kaak gasdo badam. Ta kockiciiji do kaay ka Iisa.

⁸ Min maajirna taliig maanna-ak, aditco nigtu ho ŋu kaawtu aman : « Maa di ta nigiiŋ itir-an dur di ? »

⁹ Ya gi gidiyig itir-an, nec gii gase gurus dakina ho gii deedin do pokirnar ! »

¹⁰ Min Iisa doriit kaawco-at, ŋa diyiico aman : « Maa di ku taabiyyit daatko-anta ? Riy taat ta giniidu-an samaane. »

¹¹ Ka seener, pokirna, ŋuur goy doo in kuŋko, kar nun gay goyaado in kuŋko doo.

¹² Min din di ta kockicdu ko itir, uudin ta neginda ŋuu unjin zir do maginer.

¹³ Ka seener nu kaawaako, ay wer kaak ŋuu gaarin Kabarre ta Gala do adiy ka kidar, ŋuu moye bit ka daatko-anta ho ŋuu ose do maan kaak ta gintu. »

Isine ka Zuudas do Iisa

(Maark 14.10-11, Luk 22.3-6)

¹⁴ Min ŋaar-ak, Zuudas Iskariyoot kaak min paliinna ku Iisa ku orok in seer-ak, baawiico do agindaw ku gay satkiner

¹⁵ ho ŋa kaawiico aman : « Ya nu gaarko maman kuu obin Iisa-ak, kuudu bere maa ? » Hiyya, ŋu beriji tammin orok subba ku gurusdi.

¹⁶ Min yiriy taar-at di, ŋa teestu bariye botol taat maman ŋaaco gaarin Iisa, ŋuu obinji.

Iidin ta Paak

(Maark 14.12-21, Luk 22.7-14, 21-23, Yaaya 13.21-30)

17 Yiriy taat awalle ta iidin ta mappa ka bal gele*, maajirna sinjiiji moota do Iisa ho nu indiig aman : « Ki raka a ni baate gine tee ka Paakdi momo ? »

18 Iisa gay telkiico aman : « Baan do geegirdi do wer ka gem rakki pa ho kaa-wonji aman : " Tatkaw kaawa a wiktiney gaaye. Na asa iidiye iidin ta Paak do gerin in maajirnay. " »

19 Hiyya, maajirnay baawtu, nu giniit ar taat Iisa kaawiico ho nu giniico tee.

20 Min pat gale, Iisa goytu tee in paliin-nay kuuk orok in seera.

21 Wiktin taat nu tiyo, na diyiiico aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. »

22 Min nu doriit kaaw-at, zinikico ooliig koloc. Kar nu teestu indinji rakki rakki aman : « *Rabbine, na nununno doo ? »

23 Iisa gay telkiico aman : « Naar kaak pisinni or do parki-an di, naar-ak di yaadu isine.

24 Nun *Ron gemor asa mate ar taat Kitamne kaawtu do bi kanto. Kar gay, radji do gem kaak isindu ! Gem-ak, ya nu bal weenji sa guna ! »

25 Zuudas kaak isinaaji-ak indiig aman : « Gem kol Rabbiney, na nununno doo ? » Iisa gay telkiiji aman : « Kin meenji kaawit ko. »

Tee ka Rabbine
(Maark 14.22-26, Luk 22.14-20, 1 Korentiyen 11.23-25)

26 Wiktin taat nu goytu tee, Iisa ictu mappa, na deliiji barkin do Bunji, na pirsiiiga ho na beriicog do maajirnay. Kar na kaawiico aman : « Oboŋ ho taan, naar-an zir. »

27 Kar na ictu pey *kordindi, na deliiji barkin do Bunji ho na beriicota. Kar na kaawiico aman : « Saan okinjo,

28 asaan nuur-an baarir. Baar-an duunit *Jamaw ta marbinto taat Bunji asiye obe in gee. Baar-ak yaa mine do bi ka gee dakina a nuu gase saamiye ka zunuubinnico.

29 Nu kaawaako aman : " Nu siyaado pey maam ku *binji nam yiriy taat naa see

kuuk marbinto in kunjo do Meennaw ta Tanni. " »

30 Hiyya, nu riytu riyin ku iidiner, kar nu amiltu, nu baayiy coke koot ka Olibiyennar.

Kaawo do bi ka tatire ka Piyer
(Maark 14.27-31, Luk 22.31-34, Yaaya 13.36-38)

31 Do wer-ak, Iisa kaawiico do maajirnay aman : « In aando-an di, okinjo, kuun rasindu. Ka seener, Kitamne kaaw aman : " Naa deen gay gooyindi ho tamgiy yaa totire. " »†

32 Kar Iisa kaawtu pey aman : « Wiktin taat nu nooy min do muuti gay, naako ogire do kid ka Galile. »

33 Piyer gay kaawiiiji aman : « Ya okinco-an rasiŋin oki, nun gay rasaacinno tuk. »

34 Iisa gay telkiiji aman : « Cokay, naan kaawe seene, do aando-anta, kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

35 Piyer gay telkiiji aman : « Ya nu mata in kinje oki, nu tatiraado a nu ibingicinno. » Kar maajirna okinjo kaawtu paa di.

Inde ka Bunji Jetsemaane
(Maark 14.32-42, Luk 22.39-46)

36 Hiyya, Iisa in maajirnay ottu do wer kaak nu kolaag Jetsemaane ho na kaawiico aman : « Goyon anne, nun baa inde Bunj annere. »

37 Min na baayiy, na iciig Piyer in koogin ku Zebede kuuk seera : Yaaya in Zaak. Do wer-ak, kelmoy amiltu ho ziy sa oolga.

38 Kar na kaawiico aman : « Kelmol tiyaan but-but ar naa mate. Kun goyon anne ho goyon mento in nunu. »

39 Na sinjitu unja sood, na dersitu ho na noodig unji keder, kar na teestu inde Bunji aman : « Baaba, ya an kat niyinen, etirit taaŋin-an minniner. Yampa, taa gineno ar taat nun rakiyo, illa taat kin rakiyo. »

40 Min naar-ak, na yeepiico do maajirnay kuuk subba. Kar na gasig nu weyaw. Na kaawiiiji do Piyer aman : « Ku bal gedire goye mento sood in nunu ?

41 Goyon mento ho indiguwon Bunji kuu goye bombo ya *Seetanne geaako. Gelbin

* 26:17 'iidin ta mappa ka bal gele' : Ta iidin ta Yuudinnar taat nu kolij oki Paak. Do iidin taar-at, nu moyiy wiktin taat Bunji imilliig aginiyco min darre ta Meser (Ekzood 12.1-27). † 26:31 Wer ka gase kaawor do Zakariya 13.7.

ka gemor, njaar gin niyin taat nja gine taat samaane, kar ziy gay gedarro. »

⁴² Ka seerinkar, na deettu pey inde Bun aman : « Baaba, ya taaabin-an kat etiraado minniner illa naa seenti ja, njaar-ak niyin tanjin di paka ! »

⁴³ Kar na yeptu pey do maarjirnay ho na gasiig nu weyaw nam nu gedarro pilin odinco.

⁴⁴ Min njaar-ak, na rasiigu ho na deettu pey inde Bun ka subbinakar. Na deeliig kaawin nuur-ak di.

⁴⁵ Min na inde Bun, na yeptu do maajir-nay ho na diyiiico aman : « Ku weyaw ho ku darma misa ? Way, din wiktinti nec kate. Nun *Ron gemor, nuun berindu do pise ku gay zunuubinnar.

⁴⁶ Talon, gem kaak isindu-an asa ko eka ! Ucon, njaamintenga ! »

Obinji ka Iisa

(Maark 14.43-50, Luk 22.47-53, Yaaya 18.3-12)

⁴⁷ Min Iisa kaawa misan di, Zuudas min paliinna kuuk orok in seer astu in gee dakina. Min gee-ak, daarin gin *seepinpan ho daarin gay gin donkilay. Agindaw ku gay satkiner in *aginay ku Yuudinnar kat naamgu.

⁴⁸ Zuudas gaarco botol taat maman nuu obin Iisa. Na kaawiico aman : « Njaar kaak naa baamiye, naaji gine cuud, na njaar ko ku rakiyo. Obonga ! »

⁴⁹ Min nu ottu do wer-aka, Zuudas sinjiiji moota do Iisa ho na ooyiiji aman : « Seek, gem kol Rabbiney ! » Kar na baamiyiiga ho na giniiji cuud.

⁵⁰ Iisa gay telkiiji aman : « Ab roya, maan kaak iyincin-an, ginga ! » Hiyya, gee-ak baawiji moota ho nu obiiga.

⁵¹ Ek di rakki min maajir-nay ku Iisa ceptu *seepiney, na asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na dukumijit dengey.

⁵² Kar Iisa kaawiji aman : « Unjig seepinen-an do caapoy, asaan okinco kuuk jaawa in seepinpan-ak, nuu deenco in seepinpan.

⁵³ Ya do tanjin, ki pakira a nu gediraado indin Tanni yaadu male walla ? Ya nu indiga, kodok di njaadu njaame dubal dakin dakina‡.

⁵⁴ Kar ya nu gina ampa-ak gay, maman taat nu siirtu awalle do Kitamner yaa ase do werti ? Asaan Kitamne kaaw a taa kuuniye ansi. »

⁵⁵ Min njaar-ak, Iisa newsiico do gee-ak aman : « Kun kawta, nu goy in kunko do *ger ka Bun di. Maa di ku obginno annere ? Ku astu in seepinpan ho in donkilay a kuun obindu. Wala nu kokino ?

⁵⁶ Kar gay, ta kuuniytu ampa-ak a kaaw taat nabiinna siirtu awalle do Kitamner yaa ase do werti. » Min njaar-ak, maajir-nay okinco gadtu, nu rasiiga.

Iisa do unco ka agindaw ku gay satkiner (Maark 14.53-65, Luk 22.54-55, 63-71, Yaaya 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Gee kuuk obig Iisa-ak iyig do ger ka *Kayip, *mee satkiner ka tatko. Do wer-ak ko, agindaw ku gaanuundi in *aginay ku Yuudinnar numtu.

⁵⁸ Piyer gay aadaag min serek nam nu ottu do ger ka mee satkiner-aka. Kar na unjitu do wer ka berel ka gerdi-aka ho na goytu in askirna. Na raka tale maman nuu deen kaawco.

⁵⁹ Sando, agindaw ku gay satkiner in agindaw ku Yuudinnar bariya botol taat nuuji diye kaaw do Iisa nuu deenji. Ya kaawat do wertido oki, do tanco-at, ta ginaado maanna.

⁶⁰ Gee dakina uctu, nu diyiji kaaw ta raadiner, kar in taar-at oki, nu balji gase oorne. Ba aaro, gee seer uctu ho nu kaawtu aman :

⁶¹ « Gem-an kaawa a njaa dimin ger ka Bun di-an ka, kar do menaw subba di, njaa pinin do weriy. »

⁶² Hiyya, mee satkiner-ak uctu ho na kaawiji do Iisa aman : « Kin telkaacodo ga ? Gee-an kaawa do bi kanjin doo ? »

⁶³ Kar Iisa gay buguma di. Kar mee satkiner-ak togiliji aman : « In Bun kaak goy mento-an ka, kaawnin ja, kin ko *Masi, Ron ka Bun di walla ? »

⁶⁴ Iisa gay telkiiji aman : « Kin meenjin kaawit ko. Kar gay, nu kaawaako, dak

‡ 26:53 'dubal dakin dakina' : Iisa kaawa do bi ka orok in seer 'leziyon'. Leziyon rakki, askirinti yaa gine maan ka alip subba (3000) wal alip bijigi (6000) pa.

mena sood di§, nun *Ron gemor, kuun talin nu goy do meeday ta Bunj kaak gin gudurre okintiti, ho kuun talin pey wiktin taat naa ase min ka samaaner inj uca. »

⁶⁵ Min mee satkiner dortu pa-ak, na eeriit kesuuney* ho na diytu aman : « Na niga biy inj Bunj ! Wala gi raka pey saadine ! Ku doraaga, na geema ziy inj Bunj !

⁶⁶ Ya loko-ak, gee gininji maman ? » Nu telkiiji aman : « Taar-an nec ko iye muutuy. »

⁶⁷ Do wer-ak, nu piciji ulna do wijeeneey, nu koociiga, ho daarin gay baasiiga

⁶⁸ ho nu kaawiji aman : « Hey Masi-anjka, ya kinj kat nabiince-ak, kaawni ja waa kaak menningin† ? »

Tatire ka Piyer do bi ka Iisa

(Maark 14.66-72, Luk 22.56-62, Yaaya 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Do wiktin taar-at, Piyer gay goy kara do wer ka berel-aka. Kar gay riyor rakki baawiji moota ho ta kaawiji aman : « Kinjke oki goy inj Iisa, gem kaak min Galile ! »

⁷⁰ Kar Piyer gay tatiriig Iisa do unco ka geemir ho na diytu aman : « Nu ibanno taat ka rakiy kaawe. »

⁷¹ Kar wiktin taat na raka nere min do wer-aka, gay riyor taat pey taliiga ho ta diyico do gee kuuk goy ede-ak aman : « Talon, gem-anj oki inj Iisa kaak min Nazareet. »

⁷² Ka seerinjar, Piyer tatirtu pey ho na togiltu aman : « Inj Bunj, nu ibingigdo gem-anjka tara ! »

⁷³ Jammiy sooda, gee kuuk goy ede-ak baawiji do Piyer ho nu kaawiji aman : « Ka seener, kinjke sa min nuura ! Ni ibinaacin min do kaawon-an di. »

⁷⁴ Min naar-ak, na togiltu pey aman : « Inj Bunj-anjka, nu diykon doo a nu ibingigdo gem-anjka ! Ya nu raada sa, Bunj, naan surpiyindu. » Min na kaawtu pa-ak di, kokir boogtu.

⁷⁵ Ek di Piyer moyiit kaaw taat Iisa kaawiji aman : « Awal ta kokir yaa booge,

kii tatire dees subba a ki ibinginno. » Hiyya na amiltu kara ho na zugiiig ale.

27

Iisa wer ka Pilaat

(Maark 15.1, Luk 23.1-2, Yaaya 18.28-32)

¹ Inj kawtir wer dugus-dugus, agindaw ku gay satkiner okinco inj *aginay ku Yuudinnar deetu kaawco a nuu deen Iisa.

² Do wer-ak, nu duuniiga, nu iyiiga ho nu beriiig do Pilaat kaak gee ku Room diyiiig guberneer do wer-aka.

Muut ta Zuudas

(Akt 1.18-19)

³ Min Zuudas kaak isinji do Iisa taltu kadar nu raka deen Iisa-ak, ginji rada. Hiyya, na baawiico do agindaw ku gay satkiner inj *aginay ku Yuudinnar a naaco yeepin tammin kuuk orok subba-aku.

⁴ Min na gasiigu, na diyco aman : « Nun di bir gallo asaan nu isinji do gem-anj nuu deen maalan di ! » Nuur gay telkiiji aman : « Ginir ! Nin isgininno, taan gagire do gaayan ! »

⁵ Min Zuudas doriit kaaw-at, na dawiiig gurus-ak do *ger ka Bunji ho na deettu zikide ziy.

⁶ Kar agindaw ku gay satkiner ipiniig gurus-aka ho nu diytu aman : « *Gaanunte berro botol taat gii numin gurus-anj inj kaak gi dummiyiy do ger ka Bunji, asaan na gurus ka kayar. »

⁷ Hiyya, nu deetu kaawco, nu iciig gurus-aka ho nu daktu giday morgo ka gem kaak pina gamin inj golno. Nu gidiiig morgo-ak a naa gine wer kaak nuu tiiguwe awraatina.

⁸ Do saan taar-at ko, yoo yiryta nu koliig morgo-ak aman : « Morig ka baarir. »

⁹ Ansii ko, kaaw taat nabi Zeremi kaawtu awalle astu do werti aman : « Nu ic tammin orok subba ku gurusdi. Gee ku Israyeel talaag gurus-anj nec ko inj kayay.

¹⁰ Kar inj gurus-ak, nu gidiiytu morgo ka gem kaak pina gamin inj golno ar taat *Rabbin Bunj kaawiidu. »*

§ 26:64 'lak mena sood di' : Inj kaaw ta Grek, nu kaawa 'min dinjka'. Kar gay, wiktin ta nu kaawiy ampa-ak, nu raka kaawe a maanna-anj yaa ase kodok-kodok di. * 26:65 'na eeriit kesuuney' : Do aadin ta Yuudinnar, eere ka kesuuni-ak gaara kadar aditco nige. † 26:68 'menningin' : Werin daarin, nu kaawa a 'doosinji'. * 27:10 Wer ka gase kaawor do Zakariya 11.12-13 inj Zeremi 32.6-15.

Iisa do unji ka Pilaat

(Maark 15.2-15, Luk 23.3-25, Yaaya 18.33-19.16)

11 Min ɲu beriig Iisa do gubeneer Pilaat, Pilaat indiig aman : « Kiŋ ko sultan ka Yuudinnar walla ? » Iisa gay telkiiji aman : « Kiŋ meenjin kaawit ko. »

12 Agindaw ku gay satkiner in *aginay ku Yuudinnar diyiji kaawna, kar Iisa gay bugum mayaata.

13 Kar Pilaat kaawiji aman : « Ki doraag doo di gee-aŋ diyijin kaawin-aŋku ? »

14 ɲaar gay balji telke maanna nam gubeneer din sa ajbiy tak-tak.

15 Ay iidin ta *Paakdi, gubeneer Pilaat imilgiy gem rakki min daŋaayne, ɲaar kaak gee inditu.

16 Do wiktin taar-at, gin gay daŋaayner rakki sinji alaw, ɲu kolaag Iisa Barabaas.

17 Pilaat indiig gee kuuk num dakin-ak aman : « Naako pike waa min do daŋaayner ? Iisa Barabaas wala Iisa kaak ɲu koliy Masi ? »

18 Pilaat ibina tam kadar min hasuudinaw di, agindaw-ak iyijig Iisa.

19 Do wiktin taat Pilaat goy misa do sees ka seriiner, daacy ɲaamiiji kaawo aman : « Yaman cim kaan min kaawin ku gem-aŋka. ɲa bal nige maanna. Maako-an nu bal weye min sooniika do bi kanji. »

20 Do wer-ak, agindaw ku gay satkiner in aginay ku Yuudinnar isinaag gee ku dakin-ak, ɲuu indin Pilaat a ɲaaco pikin Barabaas, kar Iisa gay ɲuu deenji.

21 Ampaa ko, wiktin taat gubeneer Pilaat indiig pey gee-ak aman : « Min kuuk seer-aŋ, ka moo ku rakiy naako pike ? » ɲuur gay telkiiji aman : « Barabaas ! »

22 Pilaat indiigu pey aman : « Kar Iisa kaak ɲu koliy Masi gay, naa ginin maman ? » Okinco, ɲu telkiiji aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! »

23 ɲa indiigu pey aman : « Kar ɲa nig maa di ? » ɲuur gay koola koolen di aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! »

24 Min Pilaat taltu kadar ɲa gediraacodo ho kaawco bira maan ka pey-ak, ɲa ictu amay ho ɲa aciig pisinji do unco ka geemir.

Kar ɲa diytu aman : « Di ɲaar-ak giniro, nun maan isginno in muut ta gem-aŋka ! »

25 Gee okinco telkiiji aman : « Ya an di kaawon-ak, baariy ɲu gagirni do gayiyni yoo do kooginni ! »

26 Hiyya, Pilaat pikiicog Barabaas. Kar Iisa gay, ɲa diyiico a ɲuu koocin in kordingo. Min ɲu koocga, ɲa beriicog do askirnar a ɲuu doodin ka etor.

Ajimiika ta askirnar do Iisa

(Maark 15.16-20, Yaaya 19.2-3)

27 Min ɲaar-ak, askirnar ku Pilaat iyig Iisa do geriy ka gubeneer. Askirnar okinco numtu do wer-aka, Iisa gay datikco.

28 Do wer-ak, ɲu cimijiit kesuuney ho ɲu isiiji batik ta dindik buŋ ar ta sultinniidi.

29 Kar ɲu siyiji jakumne ta jamiidi ho ɲu isiiji ar jakumne ta sultinniidi. Min ɲu isjiigu, ɲu beriiji eto do pisinji ka meeda ar ka sultan icgiyo. Kar ɲu dersiy do unji ho ɲu ajimiyig aman : « Gem kol sultan ka *Yuudinnar, ooyaajin ! »

30 Kar do wer-ak, ɲu piciji ulna ho ɲu iciig etoy-aka, ɲu menniig do kaay.

31 Min ɲu ajimiyig ko ajimiye, ɲu cimijit batko-ata, kar ɲu isiijit tanji, ɲu baay doodin ka etor.

Doodo ka Iisa ka etor

(Maark 15.21-32, Luk 23.26-43, Yaaya 19.17-27)

32 Min ɲu amiliy min do geegirdi, ɲu ɲaamtu in gem rakki pa sinji Simon. Gem-ak min geeger ka Sireen†. Askirna asiriig a ɲa icin etoy ka Iisa.

33 ɲu ottu wer rakki ɲu kolaag Golgota. Pa-ak diya aman : « Dawik ta kaar. »

34 Do wer-ak, ɲu beriiji do Iisa maam kuuk amse in maan kaak yuutu. Min ɲa aawiig di, ɲa pooctu seenco.

35 Hiyya, ɲu doodiig ka etor. Min ɲu doodga, ɲu deediit kesuuney werin dakina ho ay gem di iciy taat galji.

36 Ba aaro, askirna-ak goytu ede ɲuu gooyinji.

37 Kar do et ka Iisa gay, ɲu dood maan kuwa do kaay. Do maanna-ak, ɲu siir maan kaak iy obinji aman : « ɲaar-aŋ ko Iisa, sultan ka Yuudinnar. »

† 27:32 'Sireen' : ɲa kid ka gee ku pondiko kaak goy in munsakne.

38 Gin kokinay seera oki ɲu doodgu do serpay ka atiydi, rakki do meeday ho rakki gay do ɲugilay.

39 Gee kuuk bira min ede-ak sekiiyiy kayco ho ɲu wariig Iisa aman :

40 « Kin kaak rak dimiɲ ger ka Buɲdi ho in menaw subba di kii pine ka pey, ya kin kat Roɲ ka Buɲdi-ak, jil kat doo ziɲ ka meenjin ho paay min ka etor ! »

41 Yoo agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi, in *aginay ku Yuudinnar sa samtiyaaji aman :

42 « Na jil gee ku pey, kar diɲ gay, ɲa gedarro jile ziy ka meenji ! Sultan ka Israyeel kat ampa ? Paay diɲ di min ka etor, kar niin aamine.

43 Na diyiiɲ kaay in Buɲ ho ɲa kaawiy a ɲa Roɲ ka Buɲdi. Di ya Buɲ elgiga-ak, diɲ ɲa jilga kate ! » ‡

44 Yoo kokinay kuuk ɲu doodtu ka atiydi in ɲaara oki, waraag pa.

Muut ta Iisa
(Maark 15.33-41, Luk 23.44-49, Yaaya 19.28-30)

45 Min pat ottu yiriyo, ta mattu. Wer astu gondiko do kid okinji nam pat subba ta maako.

46 Do wiktin taar-at, Iisa kooltu rada aman : « Eli, Eli, lema sabaktani ? » Ansi-ak aman : « Buɲdu, Buɲdu, maa di ki pociinu ? » §

47 Gee daarin kuuk goy moota-ak dorga ho ɲu diytu aman : « Cokiyon ja, ɲa kolaag *Eli ! »

48 Do wer-ak, rakki minnincɔ gaɲtu ɲa ictu bit ka jardor, ɲa duuniit do bi ka etor ho ɲa coopiig do maam kuuk tooro. Kar ɲa beriiɲig do Iisa a ɲaa coode.

49 Daarin gay kaawiy aman : « Eron ja, gii tale ya Eli kat asa jilinji. »

50 Ba aar, Iisa kooltu pey rada kar ɲa mattu.

51 Min ɲa mattu, zimilla kuuk bigira* ɲu caaltu atta do ger ka Buɲdi eertu min datko min kuwa yoo keder. Do wer-ak, kid sa azirtu ho dambinay sa doostu.

52 Maggan pile ho min gee kuuk sellen do unji ka Buɲdi ho mate, dakina nooye.

53 Gee-ak amiltu min do magginco ho min Iisa nooytu, ɲu baawtu Zeruzaleem, geeger kaak *cawar, ho gee dakina taliigu.

54 Min ɲa mattu, tatkaw ka askirin ku Room in geenji kuuk gooyaag Iisa taliig kid azire in ay maan kaak kuuniy-ak, kolaw obiig tak-tak ho ɲu kaawtu aman : « Way, gem-an Roɲ ka Buɲdi ka seener ! »

55 Do wer-ak, goy oki daad dakina kuuk aadiɲ Iisa min kid ka Galile ho ɲu taliy kaaci. ɲu taliy min serek.

56 Minnincɔ goy Mariyam ta Magdala, Mariyam atan Zaak in Yuusup, ho in atan koogin ku Zebede.

Unje ka Iisa do maginer
(Maark 15.42-47, Luk 23.50-56, Yaaya 19.38-42)

57 In pat ta maako, gin gem rakki ɲu kolaag Yuusup min geeger ka Arimate. Na gay gamnar ho ɲaar oki min maajirna ku Iisa.

58 Gem-ak dakiig gas Pilaat ho ɲa in-diig momtey ka Iisa. Hiyya, Pilaat beriico izinne do askirnar a ɲuuji berinji.

59 Min ɲaar-ak, ɲa dakiig paaya ho ɲa maliyiig in batik marbinto.

60 Kar ɲa iciiga ho ɲa unjiig do magin ta meenji taat ɲu doodtu ka dambar. Maginat, yoo momte rakki oki, ɲu baltit unje. Min pa-ak, ɲa tunkiltu dambi tatik, ɲa dibiriit magin-ata, kar ɲa deettu.

61 Wiktin taar-at, Mariyam ta Magdala in gaati Mariyam goy keder aaniiy magine.

Gooye ka maginer

62 Ka kawtinti, in yiriy ta *sabitdi†, agindaw ku gay satkiner in *Pariziyenna numtu ho ɲu baawtu wer ka Pilaat.

63 Min ɲu ottu, ɲu diyiji aman : « In karaamineɲ, ni moy kaaw taat gay raadindi-an kaawtu min ɲa goy misa in odinay. Na kaaw aman : " In menaw subba di, naa nooye min do muuti. " »

64 Baaɲu, gem kol tatkaw, diyco do askirnan a ɲuu gooyin magin-an nam mena subba. Yampa, maajirnay asa kokiniɲ momtey ho ɲuu diyee do geemir aman : " Na nooye min datik ta gee ku mate. " Kar

‡ 27:43 Wer ka gase kaawor do Soom 22.9. § 27:46 Wer ka gase kaawor do Soom 22.2. * 27:51 'bigira' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'bakar'. † 27:62 'yiriy ta sabitdi' : Yuudinna siya ja zinƙico in yiriy ta jimeener, kar yiriy ta sabit gay, ɲu eeliy geero.

raade kaak ba aar-an yaa pakiŋ ka awalle.
»

⁶⁵ Kar Pilaat kaawtu aman : « Paa ko, askirin eku. Baan in ɲuura ho kaawoŋco a ɲuu gooyin magine ar taat ku rakiyo. »

⁶⁶ Hiyya, ɲu ɓaawtu do maginer, ɲu ɲaariig dambi ka do bit-aka, kar ɲu rasiig askirna-ak yaa gooyinti.

28

Nooye ka Iisa

(Maark 16.1-10, Luk 24.1-12, Yaaya 20.1-10)

¹ Min yiriy ta *sabit birtu, in dumaas kawtir kawtira, Mariyam ta Magdala in gaati Mariyam ɓaawtu talin magine.

² Min ɲu ottu, aawa kar kid azirtu linic. *Dubil ka Buɗi paaytu min ka samaaner. Na tunkiliig dambi kaak do bit ka maginer-aka ho ɲa goyiiji kuwa.

³ Dubile-ak, ziy irɲa ar irɲe ka buɗi ho kesuuney portik kar ar ɲirɲe.

⁴ Min askirin kuuk gooyaat magine taliig maanna-ak, kelimco amiltu nam ɲu aziraw. ɲu sollitu keder ar gee ku mate.

⁵ Kar dubil ka Buɗi kaawiico do daad-ak aman : « Dakoŋ gineno kolaw. Nu iban kadar ku bariya Iisa kaak ɲu doodtu ka etor-aka.

⁶ Naar ginno anne, ɲa nooye ar taat ɲa kaawiiko. Asoŋ, taloŋ, aŋ ko wer kaak ɲu diyiiiga.

⁷ Kar ɓaan kodok, dakoŋco kaaw do maajirnay aman : “ Iisa ɲaar nooye ho ɲa ogirkoŋ ko do kid ka Galile. Anner kat, ku ɓaayiy talinji. ” An di ta iyintu. »

⁸ Min ɲu doriit kaaw-at, kodok di ɲu uctu min do maginer. Kolaw obiigu ho galal sa miin aditco. In gadco, ɲu iyaat kabarre-at do maajirnay.

⁹ Tala kar, Iisa ɲaamaagu ho ɲa diyiiico aman : « Nu ooyko ! » Kar daad-ak sinjiiji moota, ɲu obiig asinji ho ɲu abdiyiiiga.

¹⁰ Hiyya, Iisa diyiiico aman : « Dakoŋ gineno kolaw. Baan kaawoŋco do sintar a ɲu ɓaa do geeger ka Galile. Anner kat, ɲu ɓaan talindu. »

¹¹ Wiktin taat daad-ak ɓaawiico do maajirnay, askirin daarin kuuk gooyaat maginat ɓaawtu do geegirdi. ɲu osiico do agindaw ku gay satkiner gamin okiŋco kuuk kuuniye.

¹² Do wer-ak, agindaw ku gay satkiner in *aginay ku Yuudinnar numtu, ɲu deetu kaawco. ɲu beriico gurus dakina do askirnar

¹³ ho ɲu kaawiico aman : « Yaman, kuu kaawe a maajirnay kokinig momte-ak aando wiktin taat ku weyiyo.

¹⁴ Ya kaaw-an kat gal do dengey ta guberneer, nin di yaa gaasin in ɲaara ho yaako dake kayko. »

¹⁵ Min ɲu kaawiico pa-ak, askirna iciig gurus-aka ho ɲu giniit ar taat ɲu kaawiico. Ansii ko, kaaw-at totirtu do Yuudinnar okiŋco yoo dinka a maajirnay kat kokinga.

Bayne ka Iisa do maajirnay

(Maark 16.14-18, Luk 24.36-49, Yaaya 20.19-23, Akt 1.6-8)

¹⁶ Ya do maajirna ku Iisa kuuk orok in rakki gay, ɲu ɓaa do kid ka Galile, do damba taat ɲa kaawiico.

¹⁷ Min ɲu taliiga, ɲu abdiyiiiga. Kar minnino, daarin gay aditco osaw.

¹⁸ Kar Iisa ɓaawiico ho ɲa kaawiico aman : « Buɲ berduut gudurre okintit kuwa ho keder.

¹⁹ Ansi-ak, ɓaan do gee ku darrinay okiŋco, ginongu maajirnar, *batiziyongu in sin ku Tati, ku Roŋo, in ku Ruwwin ta Buɗi

²⁰ ho bildongu ɲuu gine gamin okiŋco kuuk nu kaawiiko. Nun gay goy in kuŋko kun kawta nam duniin yaa gaase. »

Kabarre ta Gala ta Maark Pile ka kaawor

Kabarre-an, ɲa Maark kat siirta. Ɗaar attanno in paliinna kuuk orok in seera. Kar ɲa gin riy in rakki minnincɔ sinji Piyer. Ɗa dorig kaawin okinco kuuk Piyer ostu. Paa ko, ɲa gastu botol taat ɲa siiriig gamin kuuk Iisa gintu ho kuuk ɲa kaawtu. Min okinco kuuk siirit kabarre ta Iisa, ɲa Maark kat siirit awalle. Ɗa siirit do gee kuuk Yuudinnado a ɲuu ibine kadar Iisa, ɲaar ko Masi kaak Buɲ ɲaamtu a ɲaa jile gee.

Min Iisa teestu riyoy do kidar, ɲa gaarit Meennaw ta Buɲdi, ɲa cool gee ho ɲa atke aaridna. Ɗa kaaw in izinne taat asa min kuwa. Min gee taliig maan kaak ɲa giniyo, ɲu indiy zinƙico a ɲaar-an gay waa ? Min tatkaw ka askirin ku Room taliig maan kaak kuuniye wiktin taat ɲu doodig Iisa ka etor, ɲa kaawtu aman : « Ka seener, gem-an Roɲ ka Buɲdi. » Maark raka a gee kuuk garkiyyaat maktumne-an asa oki ibiniɲ Iisa ar tatkaw ka askirnar-ak ibiniiga.

Gay tabiriikar Yaaya-Batist

(Matiye 3.1-12, Luk 3.1-18, Yaaya 1.19-28)

¹ An ko baati ta Kabarre ta Gala, ta kaawa do bi ka Iisa Masi, Roɲ ka Buɲdi.

²⁻⁴ Gem rakki, sinji Yaaya, as mine gee do bi ka asinji ka Iisa. Do bi ka Yaaya-ak ko, Buɲ kaawtu awalle do maktumne ta nabi Ezaayi aman :

« Nun naa ɲaame gay tabiriikar unci a ɲaan siyin botilin.

Gaay tonɲo kaawa do kalaaner aman :
" Siyon botol ta *Rabbiner.

Siyonjiig botilay dalan. " »*

Wiktin ta Yaaya goyiy do kalaaner, gee asiji moota ho ɲa diyco aman : « Ibinon niginƙo, rason goye kaak awalle, ɲuuko *batiziyinƙo ho Buɲ yaako saamiyin zunubinniko. » Kar ɲuur kuuk ooye, ɲa batiziyigu.

⁵ Gee dakina asiji min kid ka Zuude ho min do geeger ka Zeruzaleem. Kar ɲu

gaariig zunubinnico do unco ka geemir ho Yaaya batiziyig do barre ka Zurdan-aka.

⁶ Kesuuney ta Yaaya, ɲu siyit in law ku lokumi ho ɲa duunit maasoy in karrabin ka zaami. Teenji gay, ɲa eeyma bagi in yiime.

⁷ Ɗa kaawiico do gee-ak aman : « Gin gem kaak pakginu kat asaw. Nun sa da necdo kaak naa sorin ɲugiray.

⁸ Nun batiziyako in amay, kar ɲaar gay yaako batiziyinƙo in Ruwwin ta Buɲdi. »

Batem ka Iisa

(Matiye 3.13-4.11, Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Do wiktin taar-at, Iisa uctu min geeger ka Nazareet do kid ka Galile, ɲa dakiig gas Yaaya. Min ɲa gasga, Yaaya batiziyig do barre ka Zurdan.

¹⁰ Wiktin ta Iisa imiliy kaay min do amiydi, ɲa taliig samaan pil waakilak. Kar Ruwwin ta Buɲdi paayiji ar ammaama.

¹¹ Do wer-ak, ɲa dortu gaay kaawa min kuwa ka samaaner aman : « Ƙinƙe ko rondu, nu elgicin dakina ho ki berdu galal dakina. »

¹² Min ɲaar-ak di, kodok di, Ruwwin ta Buɲdi ɲaamiig Iisa do goosiner.

¹³ Ɗa gintu menaw orok pood do wer-aka. Wiktin ta ɲa goyiy ede-ak, *Seetanne astu gecinji. Ɗa goy ko in kumin ku yeer di ho *dubal ku Buɲdi gay tala kaaci.

Kole ka maajirnar kuuk awalle

(Matiye 4.12-22, Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Yiriy rakki, ɲu obiig Yaaya danjaayne. Min ɲaar-ak, Iisa baawtu do kid ka Galile, ɲa teestu gaare Kabarre ta Gala ta asa min do Buɲdi.

¹⁵ Ɗa kaawiy do geemir aman : « Wiktinti taar ase. *Meennaw ta Buɲdi askon ko moota. Jipton goyinƙo ho icon Kabarre ta Gala ! »

¹⁶ Goytu kee, Iisa jaawiy do bi ka barre ka Galile. Ɗa gastu gay cabe boosir seera : Simon in sinji Andre. Wiktin taat ɲa gasiigu, ɲu caba in ribbinco.

¹⁷ Iisa diyico aman : « Ason aadonnu ho naako gininƙo gay cabe geemir. »

¹⁸ Kodok di ɲu rasiig ribbinco ho ɲu aadiiga.

* 1:2-4 Wer ka gase kaawor do Malasi 3.1, Ezaayi 40.3.

19 Iisa sinjitu pey unḁa soof ho ḁa gasiig kuḁ Zaak inḁ sinji Yaaya, ronji ku Zebede. Nu goy siye ribbinco ka markabar inḁ tacco.

20 Do wer-ak, Iisa ḁiyiico aman : « Aadonnu ! » Hiyya, ḁu rasiig markabco inḁ tacco ho ḁu aadiiga.

*Coole ka gem ka aarid obga
(Luk 4.31-37)*

21 Goytu kee, Iisa baawtu do geeger kaak ḁu koly Kapernayuum inḁ maajirnay. Inḁ yiriy ta *sabitdi, ḁa unḁitu do ger ka salaaner ka Yuudinnar ho ḁa teestu bilde gee.

22 Gee kuuk cokiyaaga-ak ajbiyту do bildinḁji, asaan bildinḁji-ak arro inḁ ka agindaw ku gaanuundi. Kar gay, ḁa bildaag inḁ izinne.

23 Wiktin ta Iisa garkiyiy-ak, gem kaak aarid obga astu. Kar ḁa teestu koole aman :

24 « Wayyay, Iisa ka min Nazareet, ki rakaani gine maman ? Ki asinti ide walla ? Nun iban tam kadar kinḁe gem kaak Buḁ doḁtu ho ḁa ḁaamtu. »

25 Iisa leesiiḁi do aarid-ak aman : « Yalla bugam ho amal min do gem-anḁka ! »

26 Aarid-ak azbiig gem-ak zid-zid-zid, kar ḁa amiltu inḁ koriyay.

27 Gee okinḁco ajbiyту, ḁu teestu kaawe benannico aman : « Way ! Taar-an garaan ta marbinto, ḁa kaawiit inḁ izinne ! Gem-an awḁa yoo do aaridnar ho ḁu karmiyaaga ! »

28 Kodok di, kabarrey ta Iisa totirtu do kid ka Galile okinḁji.

*Coole ka gee dakina
(Matiye 8.14-15, Luk 4.38-41)*

29 Hiyya, ḁu amiltu min do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho ḁu baawtu wer kaḁ Simon inḁ Andre. Zaak inḁ Yaaya sa baawtu inḁ ḁuura.

30 Kogoy ta Simon gay radaw. Ta weyaw, ziti kobire. Wiktin ta Iisa astu, ḁu miniiga.

31 Na sinjitu moota, ḁa obtu pisinti, kar ḁa copiliita. Ek di ziti ooltu ho ta teestu tale kaaco.

32 Inḁ maako, min pat gale, ḁu iyiiḁig gee okinḁco kuuk radaw, inḁ gee kuuk aaridna obgu.

33 Gee ku geegirdi okinḁco ḁumtu wer geero.

34 Kar Iisa cooltu gee dakina kuuk gin ay biyaw ta raduwar ho kuuk aaridna obgu oki. Aaridna-ak, ḁa balco rase botol taat ḁuu kaawe, asaan ḁu ibingiga.

*Coole inḁ bilde ka geemir
(Luk 4.42-44)*

35 Ka kawtinti, Iisa saktu inḁ kawtira. Na uctu min do geegirdi ho ḁa deettu do kalaaner. Do wer-ak, ḁa teestu inde Buḁ.

36 Simon inḁ eenḁi amiltu joriyinḁji.

37 Min ḁu gasga, ḁu ḁiyiḁi aman : « Gee okinḁco joriyaacin. »

38 Iisa gay ḁiyiico aman : « Yallinte wer ka pey, do hellinnan anḁkure. Annere oki nu baa gaare kaaw ta Buḁdi. Taar-an di taat iyintu. »

39 Ampaa ko, ḁa jaawiig kid ka Galile okinḁji. Na gaariy kaawin do geray ku salaaner ku Yuudinnar ho ḁa atkiy aaridna.

*Cale ka burdumdi
(Matiye 8.1-4, Luk 5.12-16)*

40 Gem kaak gin burdum asiḁi do Iisa. Na dersitu do unḁi, ḁa loklikiḁi aman : « Gem kol Rabbiney, kiin gedire calindu ya ki ooye. »

41 Iisa taltu aminduwiy, ḁa ḁaamtu pisinḁji, ḁa diiriiga ho ḁa kaawtu aman : « Hii, nu ooye, diḁ calu ! »

42 Ek di ḁa caltu *cawar min do burdumji.

43 Min ḁaar-ak, Iisa ḁaamiiga ho ḁa karmiig aman :

44 « Yaman, dak kaawenno bat do waanna. Kar gay, baa gaar zin do gay satkiner ho ber *satkin uudin taat gaanuun ka Muusa kaawtu. Paa kat, ḁuu ibine kadar ki cale »

45 Gem-ak gay deettu, ḁa daktu tees ose wer okinḁji maan ka coolga. Do bi ḁaar-ak ko, Iisa pooctu unḁe do geegirdi, ḁa goyту do kalaaner di. Geen gay digaaḁi digen di.

2

*Coole ka gem kaak runḁiye
(Matiye 9.1-8, Luk 5.17-26)*

1 Gin menaw, Iisa yeepту do geeger ka Kapernayuum ho gee dortu kadar ḁa duw ko geero.

² Do wer-ak, gee asiy asiyo nam wer arme, kara oki wer ginno. Do wer-ak, Iisa gaariico kaaw ta Bunji.

³ Wiktin ta Iisa kaawiyo, gee iyiji gem ka rungiye. Minnino gee pood icilga.

⁴ Geen gay goy dakina ede, nu bal gedire iyin do unji ka Iisa. Hiyya, nu coktu kuwa ka gerdi, aaniy do wer kaak Iisa goyiyo ho nu noomtu bee. Min nu noomiig bee, nu paayiig gem ka rungiy-ak in darningal.

⁵ Min Iisa taliit imaanco, na diyiji do rungiiner-ak aman : « Gem kol ronji, zunuu-binnan, nu saamiyjinu. »

⁶ Do wer-ak, agindaw ku gaanuun ka *Yuudinnar sa goya. Min nu doriit kaaw ta Iisa, nu teestu kaawe do aditco aman :

⁷ « Gem-an diya a maa ? Na nigiy biy in Bunj. Waa yaa gedire saamiye zunuubinna ? Illa Bunj keeji di ! »

⁸ Kodok di, Iisa ibiniit pikirrico ho na kaawiico aman : « Maa di ku giniit pikirre taar-an do aditko ? »

⁹ Ya nu diy do rungiiner-an aman : « Zunuubinnan nu saamiyjinu » wala ya nu diyiji aman : « Ucu, icig darningiljin ho jaawu », taat moo melen ?

¹⁰ Kar gay, nu raka kuu ibine kadar nun *Ronj gemor, nu gin gudurre ta saamiye zunuubinnar do duniiner. » Kar pey na diyiji do rungiiner-ak aman :

¹¹ « Nu kaawiiin-an, ucu, icig darningiljin ho deet gerko. »

¹² Kodok di, min do unco ka geemir, gem-ak uctu, na iciig darningilji ho na deettu. Okinco, nu ajbiyту tak-tak. Nu oziliig Bunj ho nu diyту aman : « Maan naar-an, gi bal taliin yiriy rakki ! »

Kole ka Lebi

(Matiye 9.9-13, Luk 5.27-32)

¹³ Min naar-ak, Iisa yeptu pey do bi ka barre ka Galile. Gee dakin asiiji, na gaariico kaaw ta Bunji.

¹⁴ Iisa sinjitu sood min do wer-aka ho na taltu gay obe miirir rakki, sinji Lebi ronj ka Alpe. Na goy do riyoy. Kar Iisa diyiji aman : « Uc aadnu ! » Ek di Lebi uctu, na aadiiga.

¹⁵ Iisa baawtu in maajirnay do ger ka Lebi ho nu goyту tee. Do wer-ak, gay obe miirir in gee kuuk goyinco arro astu dakina tee in nuura. Nu goyiy do wer-ak, asaan

min gee kuuk aadaag Iisa, gee ar nuur-an goy dakina.

¹⁶ Min *Pariziyenna kuuk agindaw ku gaanuundi oki taltu kadar Iisa tiya in gee-ak, nu indiig maajirnay aman : « Maa di, na tiyiy in gee-anju ? »

¹⁷ Iisa doriit kaawco ho na telkiico aman : « Gee kuuk cewey baraydo daptoor, illa nuur kuuk radaw. Nun bal ase do gee kuuk tala zinikico a nu sellen. Nu as do nuur kuuk ibina kadar nu gina jookumo. »

Inde do bi ka sayamner

(Matiye 9.14-17, Luk 5.33-39)

¹⁸ Yiriy rakki, maajirnay ku Yaaya-Batist in Pariziyenna ictu sayamne uudin ta nu icgiyo. Gee astu indin Iisa aman : « Maajirin ku Yaaya-Batist in ku Pariziyennar ica sayamne. Maa di, kunjin gay icgiydo ? »

¹⁹ Iisa telkiico aman : « Gee kuuk nu kolig do iidin ta obindi, ya nu goy misa in naar kaak obe, wala kuu gedire kuuco kaawe a nuu ice sayamne ? Ha'a, nu gediraado ice sayamne wiktin ta gem kaak ob goy datikco ! »

²⁰ Kar gay, wiktin yaa ase taat nuu icin naar kaak obe min do datikco. Yiriy taar-at kat, nu asiy ice sayamne. »

²¹ Kar Iisa kaawiico pey aman : « Waan naallo kesuun taat zoode in giteen kaak marbinto. Yampa, giteen-ak obaat mirin ta bokiyo ho mutti gaayiy pey tatiko. »

²² Waan laado maam kuuk eelaw do etirsinna kuuk taay ko. Yampa, maam-ak yaa pikin etirsinna-aku, nuu naale keder ho etirsinna-ak sa yaa nige. Kar gay, gee liya maam kuuk eelaw illa do etirsinna kuuk marbinto. »

Iisa in yiriy ta sabitdi

(Matiye 12.1-8, Luk 6.1-5)

²³ Yiriy rakki ta *sabitdi taat *Yuudinna eelgiy geero, Iisa in maajirnay aadtu do morginar. Wiktin ta nu biriyo, maajirnay teestu yiime kay ku *gemer, nu eeymiyo.

²⁴ Pariziyenna taliigu, kar nu diyiji do Iisa aman : « Talu ! Maa di, maajirnan giniy maan kaak gi gingigdo in eele ka geeror ? »

²⁵ Iisa telkiico aman : « Ku bal garkiyin ga maan kaak Dawuud in eenji gintu yiriy rakki taat mey diyigu ? »

26 Do wiktin taat Abiyataar goy *mee satkiner ka tatko, Dawuud unjitu do ger ka Bunđi ho na teetu mappa kaak nu bertu *satkin do Bunđi ho na beriico do eenji oki. Zer tee naar-ak, nuur bal gine botol taat nu teenji, illa gay satkiner di. »

27 Iisa kaawiico pey aman : « Geen ke wala nu kilgiyig do bi ka eele geeror di ? Ha'a ! Nu diyit yiriy ta sabitdi a taa gaaye gee.

28 Naar nun *Ron gemor di mee sabitdi. »

3

Coole ka gem kaak pisinji mate (Matiye 12.9-14, Luk 6.6-11)

1 Kar Iisa unjitu pey do ger ka salaaner ka *Yuudinnar-aka ho na gastu gem kaak pisinji mate.

2 Adin gay dibijji do Iisa. Nu rakiy tale ya naa coolin gem-ak in yiriy ta sabitdi, kar nuuji diye kaawo.

3 Iisa kaawijji do gem kaak pisinji mat-ak aman : « Ucu ! As datik anne ! »

4 Iisa indiig gee ku talaaga-ak aman : « *Gaanuunte kaaw a gii ginguwe taat sellen wala gii ginguwe taat jookumo in yiriy ta *sabitdi ? Gii jilguwe gee wala gii idguwico ? » Nuur gay bugum di.

5 Min na indiig pa-ak, na taliig gee-ak in dapinko, asaan dengingo amil lawa. Kar na yeepijji do gem ka pisinji mat-ak aman : « Taarig pisinjin. » Ek di na taariiga ho pisinji cooltu do weriy.

6 Min naar-ak, *Pariziyenna amiltu. Ek di nu deetu kaawco in gee ku aadaag sultan *Herood maman nuu deen Iisa.

Gee dakina in Iisa

7 Iisa in maajirnay uctu ho nu baawtu do bi ka barre ka Galile. Gee dakin aale aadiiga. Nu asa min Galile, min Zuude,

8 min Zeruzaleem ho min kid ka Idume. Goy kuuk asa min aar barre ka Zurdan ho min kid ka geeger ka Tiir in ka Sidon. Gee-ak asijji do Iisa, nu dor maan kaak na giniyo.

9 Iisa diyiiico do maajirnay a nuuji iyin markab moota paa gee kuuk dakin-ak yaa tiryinji.

10 Uudin taat na cooliy gee-ak, gee ku radaw okinco akiliy zinjico, nu rakiy dirinji.

11 Ya gee ku gin aaridna talga-ak, nu solligiy do unji ho nu kooliy aman : « Kinjen di Ron ka Bunđi. »

12 Kar na karmiig tak a nuu gaarinjido.

Paliinna kuuk orok in seera (Matiye 10.1-4, Luk 6.12-16)

13 Min naar-ak, Iisa coktu ka dambar. Na koltu gee kuuk na rakiyo ho nu asijji.

14 Do wer-ak, na dobtu minnino gee orok in seera, na diyiiico sin a nu paliinna. Na dobiigu asaan na raka nuu goye in naara, naa tabirinco, nu baay gaare Kabarre ta Gala

15 ho nuu atikguwe aaridna.

16 An ko sinco ku paliinnar kuuk orok in seera : Simon kaak Iisa koliig oki Piyer,*

17 Zaak ron ka Zebede in sinji Yaaya kuuk Iisa koliig oki Bowanergees, sin nuur-an diya aman : " gee ku ar dildile ka bunđi ",

18 Andre, Pilip, Bartelemi, Matiye, Tooma, Zaak ronji ka Alpe, Taade, Simon kaak mala do darrey,

19 in Zuudas Iskariyoot, naar kaak asaaji isine do Iisa.

Iisa in geenji ku geero

20 Min naar-ak, Iisa yeptu geero. Gee dakina numijji pey nam Iisa in maajirnay bal gase wiktin ta nuu tee.

21 Min sintay dortu pa-ak, nu astu a nuu iyin gerco, asaan nu kaawa do aditco a na oliyaw.

Iisa in tatkaw ka aaridnar (Matiye 12.22-32, Luk 11.14-23, 12.10)

22 Agindaw ku *gaanuun ka Yuudinnar astu min Zeruzaleem ho nu kaawtu aman : « Na gin *Seetanne kaak nu koliy Belzebuul† ! » Ho nu kaawtu pey aman : « Gem-an atkaag aaridna illa in gudurre ta tatkaw ka aaridnar ! »

23 Kar Iisa koliigu, na deliico danla aman : « Maman Seetanne yaa gedire pey atke ziy ?

24 Ya meennaw taat geenti taasiina benannico, maman goyinco yaa baawe ?

* 3:16 'Piyeer' : Sin nuur-an diya a 'dambi'. † 3:22 'Belzebuul' : Nu sin ku rakki ku Seetanner.

25 Ho ya gee kuuk do adiy ka gerco kat ello zinƙico, maman goyiŋco yaa baawe ?

26 Pa-ak, ya Seetanne kat ello ziy ho ya geenji kat kaawco baƙdo, gudurrey gedi-raado taa taaye, illa taa peye.

27 « Ku iban di, waan gediraado unje do ger ka gem kaak bombo, naa soke gamnay, illa ya na duunig ja. Kar ya na duunig gay, naa gedire sokiŋ gamnay bal kaawo.

28 Ka seener nu kaawaako, Buŋ yaa saamiye zunuubinna okiŋco ku geemir yoo nuur kuuk biŋkico amila gallo in naara oki.

29 Kar gem kaak niga biy in Ruwwin ta Buŋdi gay, Buŋ saamiyaajido. Gem naar-ak gin zunuubinna kuuk gaasdo tak-tak. »

30 Iisa kaawiy pa-ak, asaan nu diya a na gin aarid.

Ataŋ Iisa in siŋtay

(Matiye 12.46-50, Luk 8.19-21)

31 Min naar-ak, ataŋ Iisa in siŋtay astu. Nu peytu kara, kar nu naamtu gem baawtu kolinji.

32 Gee dakina leyig Iisa datko, kar gem-ak diyiiji aman : « Gem kol tacco, yaako in siŋtaŋ goy kara, nu indaaciŋ. »

33 Kar Iisa telkiji aman : « Yaani kat waa ho siŋtar gay kuŋ waa ? »

34 Na taliig gee kuuk leyga-ak, kar na diytu aman : « Talon, aŋ ko yaani ho siŋtar.

35 Ka seener, ay gem kaak gina taat Buŋ rakiyo, naar di siŋdu, boor ho yaani. »

4

Danil ta gay luwor

(Matiye 13.1-9, Luk 8.4-8)

1 Iisa teestu pey garkiye gee do bi ka barre ka Galile. Gee dakina numiiji nam na cok ka markabar, kat na goytu. Geen gay goy do gonjumor.

2 Na gaariico kaawin dakina in dele ka danjal. Na kaawiico aman :

3 « Cokiyon ! Gin gem rakki baa luwo do morgoy.

4 Wiktin taat na luwiya-ak*, busumji daarin sollitu do botildi ho diid teeyiig okiŋco.

5 Busumji daarin sollitu do wer kaak gin karniyo ho kiday perew di. Kodok di, busam-ak amiltu asaan kidco sood di.

6 Wiktin taat pat korsitu, ta aayiig kuuk amil-aku asaan nu bal paaye caari.

7 Daarin gay sollitu do wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu maadiy sawa nam pompal-ak gootiigu, yoo ron sa nu bal imile.

8 Kar daarin gay sollitu do kid kaak samaane nam nu neetu. Ganduulin daarin wee ron orok subba, daarin orok bijigiy ho daarin gay miya†. »

9 Kar Iisa kaawtu pey aman : « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye ! »

Baat ta danil ta gay luwor

(Matiye 13.10-17, Luk 8.9-10)

10 Wiktin ta Iisa siŋjitu sood min gee-ak, maajiray in gee kuuk goy do serpey indiig a naaco gaare baat ta danjal.

11 Na telkiico aman : « Buŋ gaarkon loko maan kaak cigile kaak kaawa do bi ka *Meennuwiya. Kar do gee ku pey gay, na kaawaaco in dele ka danjal.

12 Asaan
« Ya nu tala sa, ar nu tallo
ho ya nu cokiya sa, ar nu cokaydo.
Yampa, ta-aŋ nuu jipte goyiŋco
ho Buŋ yaaco saamiye. »‡ »

13 Kar Iisa diyiico aman : « Ku ibanno baat ta danjal-anta walla ? Kar di maman kuu ibine baat ta danjal ta pey ?

14 Anne-ak, gem kaak luwaw, naar totira kaaw ta Buŋdi. Nuur kuuk cokiyaat kaaw gay, nuur ar wer ka busam solliyo.

15 Gee daarin, nuur ar bit ka botildi, wer ka kaaw-at totiriyo. Min nu doriit kaaw-at di, *Seetanne asiy imiliit min do aditco.

16 Kar daarinco gay, nuur ar wer kaak gin karniyo. Nu cokiyiit kaaw ta Buŋdi ho kodok di, nu ooyiit in galal.

17 Kar kaaw-at gay, nu rasgitdo taa paaye caari, nu obiit do menuwir di. Ya taabin ase wal gee waraagu do bi ka imaanco, ek di nu rasiita.

18 Pey daarinco ar wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu cokiyiit kaawo,

* 4:4 'Wiktin taat na luwiya-ak' : Luw taar-at, nu dawiiig dawee ar ginte liyiy buur. † 4:8 'ron miya' : Do darre ta Israyeel, ya ganduulic rakki wee ron orok subba, na samaan ko. Ya ronji miya, naar-ak, na samaan paka. ‡ 4:12 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10.

¹⁹ Kar gay, nu pakira do goyinco di, nu bariya malle ka duniiner, nu diya gelbinco do gamin ku duniiner. Gamin nuur-ak imiliit kaaw taat nu dortu min do aditco ho ta rawtiy maala.

²⁰ Gee daarin gay ar wer ka samaane. Nuur-ak cokiyiit kaawo, nu ooyiita ho ta wiyiy roŋ : daarin wee roŋ orok subba, daarin orok bijigiŋ ho daarin gay miya. »

Danjil ta lampa (Luk 8.16-18)

²¹ Kar Iisa diyiiico aman : « Ginno gem kaak biya lampa ho na zu6kiit in bardila wala na diyiiit ba danlil. Kar gay, ya gem biy lampa-ak, na diyiiit do wer ka jadan.

²² Gamin okinco kuuk cigile, nuu imilinco kara, ho kuuk nu rakaado a gee yaa ibiniŋco sa, nuu ibiniŋco nam nuu taliŋco waraŋ.

²³ Ya ku gin dengina, laan denginko samaane kuu cokiye. »

²⁴ Iisa diyiiico pey aman : « Pakiron samaane do maan kaak kuu cokiye ! Buŋ yaako yeepin maan kaak ku giniy do geemir, kar naako gaaye pey min kuwa.

²⁵ Gem kaak gine, Buŋ yaaji gaaye pey min kuwa. Kar naar kaak bal ginen gay, ya na diy kaay a na gin maanna oki, nuuji imilin minninye. »

Danjil ta busumdi

²⁶ Iisa diyitu pey aman : « *Meennaw ta Buŋdi ar gem kaak liya buur.

²⁷ Gem-ak, aando, na weyiyo, yiriy na goyiy mento, kar na ibanno maman kooy amiliyo ho ta maadiyo.

²⁸ Ta amiliy-ak, kid boosit ko. Ta teesiy ja min aaro, ta buriyiyo, ta pikiyo, ta obiy roŋ, kar kat ta niyiyo.

²⁹ Ya koo-at nee, gem-ak iciy goole, na teesiy sede, asaan wiktin ta sedindi nec ko. »

Danjil ta busum kaak nu koliy mutaard (Matiye 13. 31-34, Luk 13.18-19)

³⁰ Iisa diyitu pey aman : « *Meennaw ta Buŋdi taar ar maa ho naa gaarin in danjil ta moo ?

³¹ Taar ar busum ka mutaard kaak gem luwtu. Min roŋ okinco, naar di kapak tak-tak.

³² Kar ya na amile ho na maade, na deetiy tatik pak gamin okinco kuuk amila do jineendi. Na imiliy leegin aginda nam diid sa saayiy geriyco do leeginay. »

³³ Ansii ko, Iisa garkiyiy gee in dele ka danlal dakina ar taar-an di, uudin taat nuu gedire obe do kayco.

³⁴ Na garkiyiy gee illa in dele ka danlal di. Kar ya nu dak keeco in maajirney gay, na gaariico baati okintiti.

Peye ka usi (Matiye 8.23-27, Luk 8.22-25)

³⁵ Yiriy taar-at di, in maako, Iisa diyiiico do maajirney a nuu aale aar barrer.

³⁶ Iisa gay goy ka markabar di. Kar maajirney deettu in naara, nu rasiig gee do gongumor. Markabin daarin sa deettu in nuura.

³⁷ Kodok di, us teestu abire gidi-gidi-gidi do barrer ho amay teestu awke. Amay aastu do markabar nam na miintu.

³⁸ Wiktin taar-at, Iisa gay weya do markabar aaro nam na tokume. Maajirney niiniig aman : « Gem koltacco, kin isiŋcinno ga ? Ucu ! Amay tiyaate. »

³⁹ Iisa niintu, kar na leesiji do usi ho na diyiiico do amiydi aman : « Bugumon ! Yalla peyon ! » Ek di us peytu ho wer siimtu dil.

⁴⁰ Kar Iisa kaawiico do maajirney aman : « Maa di ku giniy kolaw ansi ? Yoo dinka, ku amnaydo misa walla ? »

⁴¹ Nuur gay kolaw unjiico, kar nu teestu inde zinŋkico aman : « Naar-an kat maa gemir kaak nam usu in amay din sa karmiyaaga ? »

5

Coole ka gem kaak aarid obga (Matiye 8.28-34, Luk 8.26-39)

¹ Min naar-ak, Iisa in maajirney ottu aar barre ka Galile, do kid ka gee ku nu koliy Zerazienna.

² Iisa paaytu min ka markabar. Tala kar gem rakki aarid obga amiliiji min do maggindi.

³ Gem-ak goyinji do maggindi di. Yoo in jinzirre oki, nu gedarro duuninji.

⁴ Awalle, nu doodgiijiig asinji in jinzirre ho nu duungiijiig pisinji in zirŋac. Kar na

okidiig zirnac ho ɲa kilig jinzirre. Ginno pey gem ka bombo yaa gedire duuninji.

⁵ Yiriyo, aando, goyinji do maggindi ho ka dambiniidi di. ɲa kooliyo ho meenji di awriy zinƙay in dambay.

⁶ Min ɲa taliig Iisa min serek di, ɲa iciig gadi ho ɲa astu dera do unji.

⁷ Kar ɲa kooltu rada aman : « Ki rakaan ginin maman, Iisa, roŋ ka Buŋ ka kuwa ? Baanu, nu indaaciŋ, dakin taabiindudo ! »

⁸ Gem-ak kaawiy pa-ak, asaan Iisa diyiiji aman : « Amal, rasig gem-aŋka, aarid ka maala-aŋka. »

⁹ Kar Iisa indiig aman : « Kin sinjin waa ? » ɲaar gay telkiiji aman : « Nun sinɗu " Dakinaw ", asaan nin dakina. »

¹⁰ Kar ɲa loklikiiji do Iisa a ɲaa ɲaaminɗodo kara min do darrer.

¹¹ Do wer-ak, gin kinziirna dakina gooya ka dambar.

¹² Aaridna loklikiiji do Iisa aman : « Atikni ni baay unje do kinziirna aŋkure. »

¹³ Iisa ooytu. Hiyya, aaridna-ak amiltu min do gem-aka ho ɲu unjitu do kinziirnar. Kodok di, min ka dambar, kinziirna-ak okinco eeztu tem in gadco, ɲu sollitu do barrer ho amay teeyigu. Kinziirna-ak yaa nece ar alip seer pa.

¹⁴ Min gee kuuk gooya kinziirna-ak taliig maan kaak kuuniy-ak, ɲu gadtu, ɲu iyiit kabarre-at do geegirdi ho do hellinniidi. Min gee doriit kabarre-at, ɲu astu talin maan kaak kuuniy-aka.

¹⁵ ɲu asiiji do Iisa ho ɲu taliig gem ka aaridna obga-ak goy keder, ɲa coole nam ɲa is ko kesuune. Min ɲu taliiga-ak, kolaw obiigu.

¹⁶ Gee kuuk talig maanna-ak osiico do eenco maman gem kaak aaridna obga-ak cooltu ho maman aaridna-ak unjitu do kinziirnar.

¹⁷ Kar gee-ak kaawiji do Iisa a ɲaa baane, ɲaa deete min do kidco.

¹⁸ Wiktin taat Iisa neptu ka markabar, ɲa rakiy ko deete, gem ka cool-ak loklikiiji a ɲa baa in ɲaara.

¹⁹ Iisa gay poci. Kar ɲa diyiiji aman : « Yeep gerko, gasgu geenjin ho osco maan kaak Buŋ giniinjin ho maman ɲa taltu amin-duwin. »

²⁰ Gem-ak deettu. ɲa teestu kaawe do kid kaak ɲu koliy Geegirnay ku Orok. ɲa osicog ay maan kaak Iisa giniiji. Gee okinco ku dorit kaawoy-at abiytu.

Coole ka daatkor in nooye ka micar (Matiye 9.18-26, Luk 8.40-56)

²¹ Wiktin taat Iisa yeeptu in markaba min aar barrer, ɲa paaytu do gonɗumora ho gee dakina asiiji.

²² Do wer-ak, gin gem rakki sinji Jayrus astu. ɲaar ko tatkaw ka ger ka salaaner ka *Yuudinnar. Min ɲa taliig Iisa, ɲa dersitu do unji.

²³ ɲa loklikiiji aman : « Romor ta kapak raka mate. As kiiti lee pisinjin do kaati, taa coole ! »

²⁴ Hiyya, Iisa deettu in ɲaara. Gee dakina aadiigu nam ɲu tiryaga.

²⁵ Do wer-ak, gin daatik rakki baarti taabiyaata. Elgin orok in seer, ɲu miɲa minen di.

²⁶ Ta taabiy dakina, ta jaaw do gay dawner dakina, ta gaasig ka pisinti. In taar-at oki ta bal coole, baarti goy miɲa di.

²⁷ Ta dortu gee kaawa do bi ka Iisa, ta sinjitu moota min aar ta geemir, ta diiriit bit ka kesuuney.

²⁸ Ta giniy pa-ak asaan do adti ta kaawa aman : « Ya nu gedir diirin bit ka kesuuney-an di, naa coole. »

²⁹ Ek di baarti peytu, ta aawtu ziti kadar ta coole.

³⁰ Do wer-ak, Iisa aawtu kadar gudurre amil min do ziy. ɲa kolsitu, ɲa indiig gee-ak aman : « Waa diirit kesuuner ? »

³¹ Maajirnay telkiiji aman : « Ki tala di gee tiryacin, kar ki indiy kat a " waa ga diirintu " ? »

³² Iisa gay talaag di, ɲa rakiy ibine waa kaak diirga.

³³ Daatko-at kolaw obiita, ta teestu azire asaan ta iban maan kaak astiti. Ta astu, ta dersitu do unji, kar ta kaawijiit seen okintiti.

³⁴ Iisa diyiitit aman : « Gem kol romoy, imaanke coolinke. Baa in aapiye. Raduwke rasiŋke. »

³⁵ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, gee astu min ger ka Jayrus tatkaw ka ger ka salaaner-aka ho ɲu kaawiji aman : «

Romon taar mat ko. Maa di ki taabiyyig pey *Rabbin-anjka ? »

³⁶ Kar Iisa doriit kaaw-ata ho na telkijji do Jayrus aman : « Dak ginenna kolaw. Aaman di. »

³⁷ Iisa todiico do geemir a nuu aadiñcodo, illa na kol Piyer, Zaak, in sinji Yaaya.

³⁸ Min nu ottu wer kan Jayrus, Iisa gastu gee dakina hawiyaw. Nu alaw ho nu koolaw.

³⁹ Iisa unjitu geero, na kaawiico do gee-ak aman : « Maa di ku aliyo ho ku giniy hawne ? Mic-an taar bal mate, ta weya di. »

⁴⁰ Gee-ak ajimiyaag Iisa. Kar naar gay imiliig okiñco kara, illa dak aginiyti ku micar in maajirnay ku subba di. Kar na unjitu zugar, wer ka mic-at goyiyo.

⁴¹ Na obiit min do pisinti ho na kaawiitit aman : « Talita kum ! » Ampa-ak aman : « Gem kol romoy, nu kaawaake : ucu ! »

⁴² Mic-at uctu puruk, ta teestu jaawe. Elginti orok in seera. Do wer-ak, ta bico sa amallo ho nu ajbiyitu tak-tak.

⁴³ Kar Iisa karmiig a nu kaawenno tak-tak do gemor ho na diyiico pey a nuuti bere tee.

6

Iisa do geeger ka Nazareet (Matiye 13.53-58, Luk 4.16-30)

¹ Hiyya, Iisa amiltu min do wer-aka, na deettu do darrey ho maajirnay sa aadiiga.

² Yiriy ta *sabitdi, Iisa baawtu do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho na teestu garkiye gee. Nuur kuuk cokiyaaga-ak, okiñco ajbiyitu tak-tak. Nu kaawtu benannico aman : « Kaawnay-an, na gasig min momo ? Ilimji ho gudurre taat na giniy gamin kuuk ajbay-an, na gasig min momo ? »

³ Yampa, na ginaado gem ka gerkiide atiydi-aka, ronji ka Mariyam, sinco kan Yakuub, Yuusup, Zuud in Simon ? Sinjay ku daad sa goy in ginte annen doo di ? » Taaran ko todco aamine.

⁴ Kar Iisa diyiico aman : « Ay wero, nabiinçe, nu karmiyaag di. Illa do wer kaak nu weeyiiga ho do adiy ka gerco di, nu karmiyigdo. »

* **6:11** 'kokoñ burintal kuuk do asinjo' : Pa-ak gaara kadar ya gee ku geeger-an jag min botol ta samaan sa, do gaayico.

⁵ Do wer-ak, Iisa bal gine gamin dakina ku ajbay, illa na lee pisinji do gee minaw minaw paa di ku radaw ho nu cooltu.

⁶ Iisa ajbiyitu do bi ka imaanco taat sood-ata.

Kar na jaawig hellinnan ku moota in geeger ka Nazareet, na garkiyiy gee.

Naame ka paliinna kuuk orok in seera (Matiye 10.5-15, Luk 9.1-6)

⁷ Yiriy rakki, Iisa koliig maajirnay kuuk orok in seera ho na beriico izinne taat nuu atke aaridna. Na naamiig seer, seer.

⁸ Na kaawiico aman : « Yaman ya ku baawaw, dakoñ icenno yoo maanna, wala tee, wala mokolle, wala gurus, illa donkilo.

⁹ Isoñ nuñgira ho kesuun sa taat do zinñikon di. »

¹⁰ Kar na kaawiico pey aman : « Do ay ger kaak ku paaytu, goyoñ eden di nam menuwko yaa gaase. Ya menuwko gaase, kar kuu deete min do ger-aka.

¹¹ Kar wer kaak gee pook obinjo ho nu pook cokiye kaawkoñ gay, deeton min ede ho kokon burintal kuuk do asinjo.* Pa-ak yaaco gaare kadar nu gin jookumo. »

¹² Maajirnay deettu, nu teestu kaawe do geemir a nuu jipte goyiñco.

¹³ Nu atkiy aaridna ho nu etiliico sewe do gee kuuk radaw, kar gee-ak cooliyo.

Muutuy ta Yaaya-Batist (Matiye 14.1-12, Luk 9.7-9)

¹⁴ Wiktin taat *Herood dortu gee kaawa bi ka Iisa, sinji alaw aale, asaan nu diya aman : « Gem-an, naar Yaaya-Batist ! Naar nooy min do muuti. Paa ko, na gintu gudurre taat na giniy gamin kuuk ajbay. »

¹⁵ Kar daariñ a na *Eli. Daariñ gay a na nabiinçe kaak ar nabiinna kuuk min awalle.

¹⁶ Min Herood doriig kaawin-an okiñco, na diytu aman : « Na Yaaya-Batist kaak nu dukumtu kaay-ak di nooye. »

¹⁷⁻¹⁸ Do wiktin taat Yaaya goyiy misa in odinay, Herood gay obit Herodiyaad, daacyi ta sinji Pilip. Do bi naar-ak ko, Yaaya kaawiji do Herood aman : « *Gaanuun baljin bere botol taat kii obin Herodiyaad, daacyi ta sinjin. » Min Herood dortu pa-ak,

na bertu izinne nu obiig Yaaya, nu duuniig in jinzirre ho nu unjiig danaayne.

¹⁹ Herodiyaad obijit do Yaaya, ta bariya ko muutuy di. Kar ta bal gase botol.

²⁰ Herood gay karmiyaag Yaaya. Ya na cokiya kaawoy, kaaw-at barjilaaga. In taar-at oki, na el cokiye kaawnay. Asaan na iban kadar Yaaya kaawa seene ho na gem sellen do unji ka Bunji. Do bi naar-ak ko, Herood gooyaag min do Herodiyaad.

²¹ Kar yiriy rakki, Herood gintu iidin ta alguway. Na koliig agindaw ku darrer, agindaw ku askirnar ho in aginay ku Galile okinco.

²² Do wer-ak, romti ta Herodiyaad unjitu waare do unco ka geemir. Min Herood in gee kuuk na koltu taliita-ak, ta ajbiygu nam Herood kaawiitit a naati bere ay maan kaak ta inditu di.

²³ Kar na togiliitit aman : « In Bun, ya maan kaak ka inditu di, naake berinji yoo cenne† ta meennuwir oki. »

²⁴ Hiyya, mic-at amiltu, ta indiit yaaco aman : « Naa inden kat maa ? » Yaaco gay telkiitit aman : « Baa indig kaay ka Yaaya-Batist. »

²⁵ Mic-at yeepiiji kodok do sultan ho ta kaawiiiji aman : « Nu raka kiidu berinji kaay ka Yaaya-Batist annen di do gartar ! »

²⁶ Do wer-ak, sultan Herood adiy nigtu. Kar min na togil do unco ka geemir gay, na bal nakire pey do kaawoy.

²⁷ Ek di sultan tabirtu askirinco ho na beriiiji izinne a na baa iyinji kaay ka Yaaya-Batist. Askirinco-ak baawtu do danaayner ho na dukumiig kaay ka Yaaya-Batist.

²⁸ Min na dukumga, na iciig do gartar ho na beriitig do gemso-ata. Taar gay beriitig do yaaco.

²⁹ Wiktin ta maajirnay ku Yaaya doriit kabarre-at, nu asiig ic momtey ho nu tiisi-iga.

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Luk 9.10-17, Yaaya 6.1-14)

³⁰ Min paliinna yeeptu, nu osiiji do Iisa gamin okinco kuuk nu gintu ho bilde kaak nu bilditu gee.

³¹ Gee dakina asiyo ho nu yeepiyo nam Iisa in maajirnay bal gase wiktin ta nuu tee. Iisa diyiiico do maajirnay aman : « Yallinte yeero, ku baay dak jammiye sooda. »

³² Hiyya, nu neptu markaba ho nu deettu keeco yeero.

³³ Wiktin taat nu deeti-ak di, gee dakina ibiniig wer kaak nu baayiyo. Gee ku min do hellinniidi okinco amiltu in asinco, nu gadtu, nu baawtu do wer-aka nam nu ogiri-ico do kun Iisa.

³⁴ Min Iisa paaytu min ka markabar, na gasiig gee kuuk dakin-aku. Do wer-ak, na taltu aminduwco, asaan nu ar tamgi kuuk ginno gemco ka gooyindi. Kar na teestu bildinco in kaawin dakina.

³⁵ Wiktin taat pat gal ko, maajirnay sinjiiji moota ho nu kaawiiiji aman : « Gem kol tacco, pat-an deete ho wer sa serek. »

³⁶ Kaawco do gee-an a nuu totire do hellinniidi ho do geray ku gee kuuk goy yeero, nu baayiy gidiye tee. »

³⁷ Kar Iisa telkiico aman : « Kun maanikon di beronco tee ! » Nuur gay indiig aman : « Gee-an, gurus dakin ja kat yaaco nece. Ki raka a ni baa gidiye paa di walla ? »‡

³⁸ Iisa gay diyiiico aman : « Baan, dakon tala, ku gin mappa minaw. » Nu daktu tala, kar nu kaawiiiji aman : « Ni gin mappa beeyi in boos seera. »

³⁹ Iisa diyiiico aman : « Kaawonco do gee-an a nuu goye ka gan ka balan. »

⁴⁰ Hiyya, nu goytu, nu deettu werin dakina, daarin miya, daarin gay orok beey.

⁴¹ Min nu goye, na sokiig mappa kaak beey in boos kuuk seer-aku, na jaaltu kaay ka samaaner ho na deltu barkin do Bunji. Kar na pirsiiig mappa ho na beriicog do maajirnar a nuu deedin do gee-aku. Boos ku seer-ak sa, na deediicog okinco.

⁴² Okinco nu teetu, nu aaytu.

⁴³ Kar maajirin miintu girdin orok in seer in mappa ho boos kuuk dak-aku.

⁴⁴ Miday kuuk tee-ak gay yaa nece ar alip beey pa. §

† **6:23** 'cenne' : Werin daarin, nu kaawa a 'serpe'. ‡ **6:37** Wer-an, maajirnay ku Iisa kaaw do bi ka 'deniye miy seera'. Gurus naar-ak nec in kaak gem yaa gase do koyin porpod ku gawnar. § **6:44** 'alip beey' : Daadi in koogin gay, nu bal osinco.

Jiwi kuuk ka amiydi
(Matiye 14.22-33, Yaaya 6.15-21)

⁴⁵ Min njaar-ak, kodok di, Iisa diyiico do maajirnay a nuu nepe ka markabar nuuji ogire ar barrer aaniiy geeger ka Betsayda. Njaar gay daktu a nja naaminco ja gee-aku.

⁴⁶ Min nja naamiigu, nja coktu ka dambar a nja inde Bun.

⁴⁷ Pat gale, maajirnay in markabco ot ko datik barrer. Iisa gay dak keeji kara.

⁴⁸ Us teestu abire gidi-gidi-gidi, nja naamiigu nam markabco sinjaado. In datik kawtira, Iisa jaawa ka amiydi, nja ica botilco nam nja gaay birinco.

⁴⁹ Wiktin taat nu taliig Iisa jaawa ka amiydi-ak, nuur a wal ta kelmo ho nu teestu koole rada.

⁵⁰ Okinco min nu taliiga-ak, kolaw unjiico tak-tak. Kar kodok di Iisa diyiico aman : « Oboŋ aditko ! Nja nunun di, dakon gineno kolaw. »

⁵¹ Kar nja coktu in nuura ka markabar, us peytu min do abirinji ho maajirnay sa ta bico amalio.

⁵² Nu ajbiyitu-ak asaan maan ka Iisa gintu in mappa-ak sa, nu bal ibine baay, kayco dibire.

Coole ka geemir do kid ka Zenezareet
(Matiye 14.34-36)

⁵³ Min Iisa in maajirnay aaliig barre-ak, nu ottu do kid ka Zenezareet ho nu peyiig markabco do gonjumor.

⁵⁴ Nu paaytu keder, kodok di gee ibiniig Iisa.

⁵⁵ Gee-ak jaawiig kid ka Zenezareet okinji, nu miniy zinico do wer ka Iisa ottu, kar nu iyijig geenco kuuk radaw in darinilnico.

⁵⁶ Do ay helline wal geeger wal do geray ku gee kuuk goy yeero, nu imiliig geenco ku radaw do wer ka berel. Kar nu marmiliji a nja rasiŋco nuu diire kin bit ka kesuuney-at di. Paa ko, okinco kuuk diirta-at cooltu.

7

Iisa in aadanna ku aginiydi
(Matiye 15.1-9)

¹ Gee ku nu koliiy *Pariziyenna in agindaw daarin ku *gaanuun ka *Yuudinnar astu min Zeruzaleem. Nu numiiji do Iisa.

² Nu tal maajirnay daarin bal karmiye ace ka pisinco ar ka aginiyco gingiy ya nu raka tee.

³ Ka seener gay, Pariziyenna in Yuudinna okinco, nuur karmiya kaaw taat aginiyco rasiico. Uudin ta aadin ta aginiyco, nuur taado ya nu bal ace pisinco samaane.

⁴ Ya nu yeep min do suuginer, nu aca ja asinco kar kat nu tiyio. Ta taar-anno di, nu karmiya pey gamin ku pey kuuk aginiyco gaariico ar ace ka *kordindinar, ka balsinsindi in ka kongilgildi ku hadinner.

⁵ Pariziyenna in agindaw ku gaanuun ka Yuudinnar indiig Iisa aman : « Maa di maajirnan icydo kaaw taat aginiyte rasiite ? Ya nu raka tee, maa di nu acgiydo pisinco ar kaak aginiyte diyiite ? »

⁶ Iisa diyiico aman : « Talon gee kuuk kaawa in binico di ho ta aditco keetitanju ! Kaaw taat Bun diytu do bi kanjo, taar ka seener. Nja kaaw awalle in bi ka nabi Ezaayi aman :

“ Gee nuur-an beraadu horoomin in binico di,

kar aditco gay serek min nunu.

⁷ Abaadin taat nu abdiyin-an, taar uca maalan di, asaan garaan taat nu garkiyiy gee sa, geen di imilit min do kayco. ”* »

⁸ Kar Iisa kaawiico pey aman : « *Gaanuun kaak Bun kaawtu, kun rasig serpiya, kar ku karmiya kat kaaw ta geemir.

⁹ Ku zeeda pooce gaanuun ka Bundi, kar ku makiig in kaaw ta aginiydi !

¹⁰ Muusa, njaar diyko aman :

“ Ber horoomine do yaako in takko. ”

Nja diy pey aman :

“ Waan kaak niga biy in tacco wala in yaaco,

tanji-at, illa muutu. ”†

¹¹ Kar kun gay garkiya gee a nuu kaawe do aginiyco aman : “ Maan kaak zer naako bere ka gaayor, taar-at *satkin taat waaliya Bun, ”

* 7:7 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 29.13. † 7:10 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12, Deteronoom 5.16.

12 ho ansi-ak, nu gediraado pey nuuco bere.
13 Kaawin kuuk ku gaariy do zinjiko, nuur deet kaaw ta Bunji. Ku gina pey gamin dakina kuuk ar nuur-anju. »

Gamin kuuk nigaag gem do unji ka Bunji (Matiye 15.10-20)

14 Kar Iisa koliig pey gee, na kaawico aman : « Laan denginko samaane ho cokiyon ! Naako dele danja.

15 Maan kaak gem tiyiy, naar nigaagdo do unji ka Bunji. Naar maan ka amila min do gelbiney kat nigaag do unji ka Bunji. [

16 Ya ku gin dengina, laan denginko samaane kuu cokiye. »]‡

17 Wiktin ta Iisa rasiig gee na unjitu geero, maajirnay indiig aman : « Gaarnin ja baat ta danjal-anta. »

18 Iisa telkiico aman : « Kun kayko dibir ga ? Talon, maan ka gem tiyiy-ak, naar niggigdo do unji ka Bunji.

19 Maan ka gem tiyiy-ak, naar unja do adiy, kar ba aaro, gem-ak baay dooye. Maan ka gem tiyiy-ak, naar naamgigdo naa gine gamin ku samaanno. » Iisa kaawtu pa-ak a gamin okinco, nuur ku teendi.

20 Kar Iisa kaawtu pey aman : « Kaaw ta gem kaawiyo in maan ka na giniyo, nuur di nigaag do unji ka Bunji.

21 Asaan min do gelbiney-ak ko amiliy pikirre taat samaanno ta naamiig do baaye kaak munjam, do kokinaw, do dee ka geemir,

22 do kokine ka miday wal daad kara. Ampaa ko, nu giniy tamaanaw, nu giniy motol, nu caaciyiy gee, nu giniy ta nu rakiyo, nu giniy hasuudinaw, nu nigiy binjiko in eenco, nu icyi zinjiko, ho nu pociy jipte goyinco.

23 Nuur-an ko gamin ku samaanno kuuk amila min do adiy ka gemor, ho nigaag do unji ka Bunji. »

Ase ka daatik taat Yuudincaado (Matiye 15.21-28)

24 Min Iisa gaasiit kaawoy, na uctu min do wer-aka ho na deettu do kid ka Tiir. Na unjitu do ger rakki, na rakaado waan yaa

ibine a na goy ede. Kar gay, na bal gedire cigile ziy.

25-26 Tala kar daatik rakki romti aarid obta dortu gee kaawa do bi ka Iisa, ta asiji. Taar gay Yuudincaado, nu weeyit do geeger Siri do ka kid ka Penisi. Min ta asiji, ta dersitu do unji ho ta marmiliiji aman : « Gem kol tacco, baanu ! Atkig aarid-an min do romor. »

27 Iisa diyitit aman : « Ras ja koogin yaa aaye ! Yampa, kuuniyaado nuu icinji tee ka kooginar ho nuu orin do kanir. »

28 Daatko-at kaawiji aman : « Gem kol *Rabbiney, kaawon-an ka seener. Kar kan sa, nuur tiya meerin kuuk gaama min do pise ku kooginar di. »

29 Min pa-ak, Iisa diyitit aman : « Kaawke ka seener ! Yeep ko gerke, aarid, naar amil ko min do romke. »

30 Hiyya, daatko-at duwtu geero. Min ta ote, ta gasiit romti aarid rasta ho ta jammiya ko ka danjil.

Coole ka gem kaak dunguyuuu

31 Min Iisa kaawtu in daatko-at, na deettu min kid ka Tiir, na aadtu min kid ka Sidon in kid kaak nu koliy Geegirnay ku Orok ho na birtu do biy barre ka Galile.

32 Do wer-ak nu iyiji gem kaak dunguyuuu ho gaayay amallo. Nu marmiliiji do Iisa a naa lee pisinji do gem-ak naa coole.

33 Min naar-ak, Iisa obiig gem-aka, na imiliig serek min do geemir ho na kolnijig denginay ku gem-ak in kormay\$, kar na pictu ulna do kormay ho na diirijiit leesey ta gem-aka.

34 Iisa kociltu kuwa, na niiztu ho na diyiji do gem-ak aman : « Eppata ! » ansi-ak aman : « Pilu ! »

35 Do wer-ak, kodok di, gem-ak teestu cokiye, leesey teestu awke, ho na baagtu kaawe samaane.

36 Iisa kaawiico do gee okinco aman : « Dakon kaawenno do gemor. » Min na kaawiico pa-ak, nuur gay totiraat kat kaaw do geemir.

37 Gee-ak ajbiyitu tak-tak ho nu diytu aman : « Way, gem-an gina riy samaane

‡ 7:16 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. § 7:33 'kormay' : Werin daarin, nu kaawa a 'pernay'.

nam dunḡuyuyin sa, ɲa coolaagu ɲu doriyo ho gee kuuk gaayico amallo sa, kaawiyo ! »

8

Bere ka teendi do gee alip pood (Matiye 15.32-39)

¹ Do wiktin taar-at gee dakina ɲumtu ho ɲu ginno maan ka teendi. Min pa-ak, Iisa koliig maajirnay ho ɲa diyiico aman :

² « Gee-aɲ, nu tala aminduwco, asaan mena subba ɲu goy in nun di ho ɲu ginno maan ka teendi.

³ Ya nu ɲaamaag aditco aaye, gudurrice yaa arme botildi, asaan daariŋco as min serek. »

⁴ Maajirnay telkiiji aman : « Kalaan ta aɲka, kar giico gase tee momo kaak yaa neciŋco ? »

⁵ Iisa indiig aman : « Ku gin mappa minaw ? » ɲuur gay aman : « Ni gin mappa peesira »

⁶ Kar Iisa kaawiico do gee-ak a ɲuu goye keder. Hiyya, ɲa sokiig mappa kaak peesir-aka, ɲa deliiji barkin do Buɲdi, ɲa pirsiga ho ɲa beriicog do maajirnay a ɲuuco deediŋji. Hiyya, maajirnay deediicog do gee-aku.

⁷ ɲu gin oki tenilna minaw-minaw pa. Iisa deliiji barkin do Buɲdi do tenilna-aku ho ɲa diyiico do maajirnay a ɲuuco deediŋco oki !

⁸ Okinco, ɲu teetu, ɲu aaytu. Maajirna sokiig kaak dake nam ɲu miin girdin peesira.

⁹ Miday ku tee-ak yaa nece alip pood pa.* Iisa diyiico aman : « Baan kate ! »

¹⁰ Kar kodok di, ɲa ɲeptu markaba in maajirnay ho ɲu birtu do kid ka Dalmanuta.

Inde ka gamin kuuk ajbay (Matiye 16.1-4)

¹¹ *Pariziyenna astu, ɲu teestu meele in Iisa. ɲu rakiiji dibe. ɲu indiig a ɲaaco gaare maan kaak ajbay kaak asa min do Buɲdi.

¹² Iisa niiztu puus kar ɲa diytu aman : « Maa di gee ku diŋka indiy maan kaak ajbay ? Ka seener nu kaawaako, gee ku diŋka-aɲ, nu gediraado naaco gine maan kaak ajbay loco. »

¹³ Kar ɲa rasiigu, ɲa ɲeptu markaba ho ɲa aaltu aar barrer.

Maajirnay ku Iisa bal ibiniŋ misa (Matiye 16.5-12)

¹⁴ Min ɲu ottu datik barrer, maajirnay pakirtu a ɲu bal ice tee, ɲu gin mappa rakki di do markabco.

¹⁵ Iisa taayiigu aman : « Yaman pakiron ! Goyon godom min gel ta Pariziyennar in ta *Herood. »

¹⁶ Maajirnay kaawtu benannico aman : « ɲa kaawiite pa-ak asaan gi bal ice mappa-aɲ di walla ? »

¹⁷ Iisa ibiniit pikirrico ho ɲa indiig aman : « Maa di ku kaawiy aman : “ Gi bal ice mappa-aɲ di walla ? ” Yoo diŋ sa ku tallo misa walla ? Kayko icdo misa ? ɲu goy misa bombo di ? »

¹⁸ Ku talig gamin okinco kuuk nu gintu ho ku dorig gamin okinco kuuk nu diytu, kar kayko icdo di bat.

¹⁹ Wiktin taat nu pirsiiig mappa ka beeyi, miday alip beey teetu, ku miin girdin minaw in ka dake ? » ɲuur gay telkiiji aman : « Ni miin girdin orok in seera. »

²⁰ Kar Iisa indiigu pey aman : « Hadi wiktin taat nu pirsiiig mappa ka peesira, gee alip pood teetu-ak gay, ku miin girdin minaw in ka dake ? » ɲuur gay telkiiji aman : « Ni miin girdin peesira. »

²¹ Iisa diyiico pey aman : « Yoo diŋ sa ku ibinginno a nu waa ? »

Pile ka noolol

²² Hiyya, Iisa in maajirnay ottu Betsayda. Annere, ɲu daaniiji nool rakki, kar ɲu marmiliiji aman : « Gem kol *Rabbiney, baanu ! Diirga, ɲaa pile. »

²³ Iisa obiig pisiŋji ka nool-ak, ɲa imiliig serek min do helliner. Kar ɲa giniiji ulin do odinay, ɲa leeyiiji pise ho ɲa indiig aman : « Ek kat ki tala maanna ? »

²⁴ Nool-ak telkiiji aman : « Nu tala gee ar atay, kar ɲu jaawaw. »

²⁵ Iisa leeyiiji pey pise do odinay. Gem-ak odinay piltu. ɲa taliy ko karaan.

²⁶ Min ɲaar-ak, Iisa diyiiji aman : « Deet ko gerko, dak jagenno do helliner. »

Piyer diya a Iisa, ɲaar Masi (Matiye 16.13-20, Luk 9.18-21)

* 8:9 'alip pood' : Daadi in koogin gay, ɲu bal osiŋco.

27 Min njaar-ak, Iisa in maajirnay deettu do hellinnan ku moota in kid ka Sezare ka Pilip. Do botildi, na indiig maajirnay aman : « Do bi kanto, gee kaawa a nu waa ? »

28 Njuur gay telkiiiji aman : « Daarin kaawa a ki Yaaya-Batist, daarin, a ki Eli, ho daarin gay, a ki min nabiinna ku min awalle. »

29 Kar Iisa indiig pey aman : « Hadi kun gay diya a nu waa ? » Piyer telkiiiji aman : « Kinke Masi kaak Bun dobtu. »

30 Kar Iisa karmiig maajirnay a nu kaawenno tak-tak do waanna a njaar ko Masi kaak Bun dobtu.

*Kaaw ta Iisa do bi ka muutuy in nooyinji
(Matiye 16.21-28, Luk 9.22-27)*

31 Kar Iisa teestu pey bildin maajirnay aman : « Illa nun *Ron gemor, naa taabiyeñ ja dakina. Aginay ku darrer, agindaw ku gay satkiner ho in agindaw ku gaanuundi yaan pocindu. Njuu asiin deendu ho yiri ta subbin kar gay, naa nooye. »

32 Na kaawcot ko waran di. Kar Piyer imiliig serpiya ho na leesiji.

33 Kar Iisa kolsiig maajirnay ho na uciji do Piyer aman : « Baa annere, Seetan-an ka ! Pikirren, taar arro in ta Bun di, taar ta geemir di. »

Maman gii aadin Iisa

34 Kar Iisa koliig gee kuuk dakina ho in maajirnay, na diyico aman : « Ya waan kaak rakaan aadindu, naa pooce pey bariye galal ta meenji, naa icin etoy ka taabiner ho naan aadindu. »

35 Asaan waan kaak raka jile goyinj ka meenji, naa rawtinji. Kar waan kaak rawtaag goyinj do bi kanto ho do bi ka Kabarre ta Gala gay, naa gase goye kaak ta6.

36 Yampa, ya gem kaak obit duniin okintit do pisinji ho na rawtig goyinj, njaar-ak galilti gay maa ?

37 Naa bere maa naa gidiye goye ka gaasdo ?

38 Gee ku din ka, nuur gina taat samaanno ho nu newsiji kop do Bun di. Ya gem kaak gina sokañ lotu in do kaawnar do unco ka gee-aku, nun Ron gemor oki, naaji gine sokañ do wiktin taat naa ase in *darjin ta Tanni ho in ta *dubal ku Bun di kuuk *cawar oki. »

9

1 Iisa diyico pey aman : « Ka seener nu kaawaako, min gee kuuk goy anne-an, daarinco mataado di nuu talin *Meennaw ta Bun di asa in gudurre. »

*Newse ka wijeen ta Iisa
(Matiye 17.1-13, Luk 9.28-36)*

2 Gin mena bijigiy, Iisa koliig Piyer, Zaak in Yaaya ho na iyig keeco kuwa ka damba ta bolok. Tala kar Iisa ziy newse.

3 Kesuuney deettu portik kar nam ta diya odina. Min irnen di, do adiy ka kidar okinji, ginno gem kaak ya acin portik ansi.

4 Ta bite-an di, maajirna taltu nabiinna seer bayintu. Nabiinna-ak, nuur Muusa in *Eli kat kaawa in Iisa.

5 Hiyya, Piyer kaawiji do Iisa aman : « Gem koltacco, gala ni goyiy anne-an ka. Niiko siye tarram subba, rakki locin, rakki do Muusa ho rakki gay do Eli. »

6 Kar Piyer gay ibanno taat naa kaawe, asaan kolaw obgu.

7 Min Piyer kaawa misan di, uc gootiigu ho min do uc-at amila gaay kaawa aman : « Njaar-an Ron du, nu elgig dakina. Cokiyon kaawoy ! »

8 Kodok di, maajirnay taliy-ak Muusa in Eli sawle, illa Iisa keeji di goya.

9 Min nu paayiy min ka dambar, Iisa karmiig maajirnay aman : « Yaman, dakoñ kaawenno do waanna do maan kaak ku taltu-an ka nam nun *Ron gemor, naa nooyen ja min do muuti. »

10 Nu ooyiit kaawoy. Kar nu teestu inde zin kico aman : « Na raka kaawe maa, na diyiy a " naa nooyen ja an ka ? " »

11 Kar maajirnay indiig aman : « Maa di agindaw ku gaanuundi kaawiy a *Eli yaa asen ja ? »

12 Iisa gay telkiico aman : « Hii, Eli yaa ase, naa leen gamin-an do botilco. Kar ku iban di nu siir do Kitamner a nun Ron gemor, naa taabiye dakina ho gee yaan pocindu. »

13 Kar gay nu kaawaako, Eli njaar as ko, kar gee gay taabiye ar taat nu rakiyo uudin taat Kitamne kaawtu. »

*Coole ka gem kaak gin punpun
(Matiye 17.14-21, Luk 9.37-43a)*

14 Wiktin ta Iisa in maajirnay ku subba yeepiy do eenco, nu gastu gee dakina numco do eenco-aku. Min gee-ak, goy oki agindaw ku gaanuundi meela in nuura.

15 Min gee-ak taliig Iisa, nu raastu, nu gadtu a nu baaji ooye.

16 Iisa indiig maajirnay aman : « Ku meela do bi ka moo in agindaw-anju ? »

17 Gem rakki min datik geemir diyiji aman : « Gem koltacco, nu iyin rondu, ki-idu coolinji. Na gin aarid ka todaaji kaawo.

18 Ay wer kaak aaridji ucji, na accigig keder nam biy amila toppiyo, na eeyma saanji ho ziy aayiy yap. Nu indig maajirnan a nuuji atkinji, kar gay, nu bal gedire. »

19 Iisa kaawiico aman : « Kun gee ku dinka-an, ku geenno ho imaanko sa sooda. Dakdu mena mina naa goye in kunjo ho naako sosinjo pey ? Iyiig ronji-an anne. »

20 Kar nu iyijiga. Min aarid talig Iisa-ak, na azbiig mic-ak zid-zid-zid. Na galto keder, na tunkiliyo nam biy amila toppiyo.

21 Iisa indiig takan mic-ak aman : « Min kimin aarid-an obiiga ? » Naar gay telkiji aman : « Min na kapaki.

22 Kun kawta, aarid naamgig do aki wal do amiydi, na rakiy deenji. Ya kii gedire kiini gaaye, tal aminduwni. »

23 Iisa telkiji aman : « Maa di ki diyiy a " ya ki gedire kiini gaaye ? " Do naar kaak aamine, botol goya a naa gine ay maanna. »

24 Kodok di, takan mic-ak kaawtu rada aman : « Nu aamin kadar kii gedire gini maanna-anja. Kar gay, gaayorduut pey imaandu ! »

25 Min Iisa taltu kadar gee numa numen di-ak, na leesiji do aarid-ak aman : « Kin aarid, ki ginaag gee dunguyuuyna ho ki toda awke ka leser. Yalla amal rasig mic-anja ho dak yeepenno pey tak-tak ! »

26 Aarid-ak kooltu rada, na azbiig mic-ak zid-zid-zid, kar na amiltu. Do wer-ak, mic-ak weytu lasaan nam gee ku goy ede-ak kaawiy aman : « Na mate ! »

27 Hiyya, Iisa obiig min do pisinji, na copiliiga ho mic-ak peytu.

28 Wiktin ta Iisa unjitu geero, maajirnay indiig aman : « Gem koltacco, maa di ni baltu gedire atkin aarid-anja ? »

29 Iisa gay telkiico aman : « Kar gay, aarid naar-an, kuu gedire imilinji-ak, illa in inde ka Bundi ja. »

Iisa kaawa pey do bi ka muutuy in nooyinji

(Matiye 17.22-23, Luk 9.43-45)

30 Min naar-ak, Iisa deettu min ede in maajirnay ho nu aadtu min kid ka Galile. Iisa rakaado gee ya ibine wer ka na goyiyo,

31 asaan na garkiyaag maajirnay. Na diyiico aman : « Nun ron gemor, nu asaan berin do pise ka midir, nuun deendu ho yiriy ta subbinjar gay, naa nooye. »

32 Kar nuur gay bal ibinin baat ta kaawoy. Paa ko, nu gintu kolaw taat nuu indin Iisa do bi naar-aka.

Inde kaak a waa tatik paka

(Matiye 18.1-5, Luk 9.46-48)

33 Hiyya, nu ottu kat Kapernayuum. Wiktin ta nu goyiy geero, Iisa indiig maajirnay aman : « Ku meela do bi ka moo botildi ? »

34 Nuur gay bugum cit-cit, asaan botildi, nu meel benannico a nuu ibine waa kaak tatik paka.

35 Min naar-ak, Iisa goytu keder, na kolig maajirnay ku orok in seera, na diyiico aman : « Ya gem kaak raka ogire do unji ka Bundi, naa dake aar ta eenji ho naa gine gay riycu. »

36 Kar Iisa obtu mic rakki, na iyiig do datikco, na diyiig do tumkay ho na diyiico aman :

37 « Gem kaak obig mic-an samaane do bi kanto, ar na obin nun meendu. Kar gay, gem kaak obintu, na da obdo nun di, na obig naar kaak naamintu. »

Waan kaak adiy pondikdo in kunjo, naar kanjo

(Luk 9.49-50)

38 Yaaya diyiji do Iisa aman : « Gem koltacco, ni gas gem kaak atka aaridna in sinji kunji ho nin gay todaaji asaan naar in gintenno. »

39 Kar Iisa gay kaawtu aman : « Dakonji todenno. Asaan ginno waan kaak yaa gedire gine maan kaak ajbay in sinj kunto ho ba aar, naa nige pey biy in nunu.

40 Waan kaak adiy pondikdo in kunjo, naar kanjo.

41 Gem kaak gaayaako, Buñ yaaji berin haginey. Ka seener nu kaawaako, ñaa gasin haginey yoo ña beraako amay sood ku maala pondik-añ di do saan ta ku geenji ku Masi. »

*Gale kaak do zunuubinnar
(Matiye 18.6-9, Luk 17.1-2)*

42 Iisa kaawtu pey aman : « Gem kaak unja rakki min eenji kuuk imaanco sooda do zunuubinnar, ñuuji duune tolo do gaayay ho ñuu acciñ do barrer sa guna.

43 Ya pisiinjin kat iyaaciñ do zunuubinnar-ak, dukumga. Gunjin kii unje in pisiinjin rakki di do goye ka gaasdo min kii unje in pisiinjin seerco do ak taat matdo. [

44 Do wer ñaar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.]*

45 Ya asinjin kat iyaaciñ do zunuubinnar-ak, dukumga. Gunjin kii unje in asinjin rakki di do goye ka gaasdo min kii unje in asinjin seerco do ak taat matdo. [

46 Do wer ñaar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.]†

47 Ya odoñ di iyaaciñ do zunuubinnar-ak, dimta. Guna kii unje in odoñ rakki di do *Meennaw ta Buñdi, min kii unje in odinan seerco do ak taat matdo.

48 Do wer ñaar-ak, gur ku matdo tiyiig momtina ho ak sa goy doo.

49 Uudin taat ak siyiig hadinne ho uudin taat maral giniig tiw gala, Buñ sa icit taabine, ña newsiig gemo, ña giniy *cawar.

50 Ku iban tam kadar maral ñuur gala. Kar ya ñuur kat cille gay, kuuco gaaye maa, ñuu aawe ? Ñaar-ak, kunjo oki goyon gala ar maral ho goyon in aapiye benanniko. »

10

*Garaan do bi ka totiriikar
(Matiye 19.1-12, Luk 16.18)*

1 Min ñaar-ak, Iisa uctu min ede, ña baawtu do kid ka Zuude, aar barre ka Zurdan. Pey gee dakin aale ñumiiji, ña teestu garkiyiñco uudin ta ña garkiyiigu.

2 *Pariziyenna daarin baawiiji moota, ñu rakiy gaase baay. Paa ko, ñu indiig aman : «

* 9:44 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buñdi kuuk ñu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. † 9:46

Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Buñdi kuuk ñu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. * 10:6 Wer ka gase kaawor do Zeneez 1.27, 5.2. † 10:8 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.24.

*Gaanuunte bera botol taat gem yaa totirin daaciy walla ? »

3 Kar Iisa gay telkiico aman : « Muusa gay, ñaar rasko maa gaanuun da ? »

4 Ñuur gay diyiiji aman : « Muusa ber botol a gem ya siire maktumne ta totiriikar ho ñaa totirin daaciy. »

5 Min Iisa dortu pa-ak, ña diyiico aman : « Muusa berko botol taat kuu totirin daditko asaan kayko bombo.

6 Yampa, do teesindi, Buñ kilgiyit duni-ine, ña kilgiyig mitko in daatko.*

7 Do bi ñaar-ak ko, mitko yaa rasiñtacco in yaaco, ña baayiy ñume in daaciy,

8 ho seerco, ñuu gine ar gem rakki di do unji ka Buñdi. Ampa-ak, ñu seerro pey, ñu ñum ko gem rakki di.†

9 Maan kaak Buñ duunga-ak, gem ipiraagdo. »

10 Wiktin taat ñu unjitu geero, maajirnay ku Iisa indiig pey do bi ka totiriikar.

11 Ña kaawiico aman : « Gem kaak totirit daaciy ho ña obtu ta pey, ñaar-ak kokina karan di.

12 Ar taar-an ko, geem taat rasig mitti ho ta obtu ka pey, taar-at kokina karan di. »

Iisa barkiya koogina

(Matiye 19.13-15, Luk 18.15-17)

13 Gee iyiji koogin do Iisa a ñaaco lee pise, ñaa barkiyiñco. Kar maajirnay gay leesiico do gee-aku.

14 Min Iisa taliig maajirnay leesaaco do geemir-ak, ña dapiñtu ho ña diyiico aman : « Rason koogin-añ yaadu ase. Dakoñco todenno, asaan *Meennaw ta Buñdi taar do gee kuuk ar koogin-añku.

15 Ka seener nu kaawaako, ya waan kaak bal ooyin Meennaw ta Buñdi ar mico, ña unjaado tak-tak. »

16 Hiyya, ña baamiyiig koogina, ña leeyiico pise ho ña barkiyiigu.

Iisa in gay gamnar

(Matiye 19.16-30, Luk 18.18-30)

17 Do wiktin ta Iisa amiltu ko, gem rakki ñaamiig in gadiy. Ña dersitu do unji, kar ña indiig aman : « Gem koltacco, kin kaak

sellen, naa gine maman naa gase goye ka gaasdo ? »

¹⁸ Iisa gay diyijji aman : « Maa di ki koliin a nu sellen ? Ginno gem kaak sellen do kidar, illa Buñ keeji di.

¹⁹ Kin ibingig gaanuun kaak Buñ bertu do geemir : « Dakon deenno gee, kun miday, dakon kokinenno daad kara ho kun daad oki, dakon kokinenno miday kara, okinjo, dakon kokinenno gamna, dakon raadenno in sin ku gemor, dakon diyenno kaaw do gemor, beron horoomin do aginiyko. » »‡

²⁰ Gem-ak telkijji aman : « Gem kol tacco, nu karmiyig gaanuun-ak okinji min nu kapak di. »

²¹ Iisa taliig gem-ak ajbiyga ho na elgig dakina, na kaawijji aman : « Dakin pey maan rakki : 6aa gidiyig gamnan okinjo ho deedig gurus-ak do pokirnar. Paa kat, kii leen malleñ do unji ka Buñdi. Kar asu, aadnu. »

²² Min gem-ak doriit kaaw-at, na yiimiit wijeene yasaan na gay gamnar.

²³ Iisa taliig maajirnay kuuk goy do serpey, na diyico aman : « Unje kaak do *Meennaw ta Buñdi, naar rada do gay gamnar ! »

²⁴ Kaawoy-at unjiico kolaw do maajirnay. Kar Iisa diyico pey aman : « Gem kol sintay, unje ka do Meennaw ta Buñdi, naar rada !

²⁵ Lokumo gediraado taa bire min do bee ka ripirrer. Kar do gay gamnar gay, unje do Meennaw ta Buñdi yaaji gine pey rad paka. »

²⁶ Do wer-ak, maajirnay ajbiy tu tak-tak, nu indiy zin kico aman : « Di ampa-an gay, waa yaa gase jile ? »

²⁷ Kar Iisa gay taliig yalaan ho na diyico aman : « Maan kaak patiya kayco ku geemir, do Buñdi gay, na melleñ di. »

²⁸ Min naar-ak, Piyer diyijji aman : « Cokay, ni rasig gamin okinjo a niin aade. »

²⁹⁻³⁰ Kar Iisa diy tu aman : « Ka seener nu kaawaako, ya gem kaak rasig geriy, sintay, aginiyji, kooginay wala morgoy do saan tanto in Kabarre ta Gala, do goye ka dinja, naa gase pey pak miya : geray, sinta, aginay,

koogina in morgina. Wariy sa, naa gase. Kar do wiktin taat yaa ase neginda gay, naa gase goye ka gaasdo.

³¹ Gee dakina kuuk ogir dinja yaa dake aaro, ho dakina kuuk aaro yaa ogire. »

Iisa kaawa do bi ka muutuy in nooyinji (Matiye 20.17-19, Luk 18.31-34)

³² Min naar-ak, Iisa in maajirnay ictu botol ta Zeruzaleem. Iisa ogiriico. Kar maajirnay in gee kuuk aadaagu, kolaw unjiico do maan ka yaaji ase Zeruzaleem. Iisa koliig maajirnay ku orok in seera, na teesiico gaare maan ka yaaji ase.

³³ Na kaawiico aman : « Cokiyon, din gi coona Zeruzaleem. Anner ko, nun *Ron gemor, nuun berin do pise ku agindaw ku gay satkiner ho in agindaw ku gaanuundi, nuu dee kaawco a nuun deendu. Kar nuun berin do gee kuuk Yuudinnado.

³⁴ Gee-ak yaadu samtiye, nuudu pice ulna, nuun koocindu in kordingo ho nuun deendu. Kar yiriy ta subbin kar gay, naa nooye. »

Inde kan Zaak in Yaaya (Matiye 20.20-28)

³⁵ Min naar-ak, Zaak in Yaaya, kooginay ku Zebede, baawijji moota do Iisa ho nu diyijji aman : « Gem kol tacco, ni raka kiini ginin maan kaak niin inde-anja. »

³⁶ Iisa indiigu aman : « Ku raka naako gine maa ? »

³⁷ Nuur gay telkijji aman : « Ya ki icit Meennuwin, ni raka gemni rakki yaa goye do meedan ho rakki gay do nugilan. »

³⁸ Kar Iisa diyico aman : « Kun bal ibine baay ta maan kaak ku indiy-anja. Kuu gedire kuu seen *kordindi ta taa binner taat naa see-anta walla ? Kuu gedire ooyin *batem ka taa binner kaak eraan-anja walla ? »

³⁹ Nuur gay telkijji aman : « Hii, nii gedire. » Iisa kaawiico aman : « Ka seener, kuu gedire see kordindir taat naa see ho kuu ooyin batem kaak nu kaawtu.

⁴⁰ Kar do goye kaak do meedar wala do nugilal gay, nun ginno botol ta naa berinji. Werin nuur-ak, Buñ siyig do nuur kuuk na dobtu. »

‡ 10:19 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12-16, Deteronoom 5.16-20.

⁴¹ Min maajirna kuuk orok doriit kaawco-at, nu dapiniico do kun Zaak in Yaaya.

⁴² Hiyya, Iisa koliig okinco ho na kaawico aman : « Ku iban kadar meennay ku duniiner hokumiyaag geenco in guwaane ho aginduwco goyaaco do kayco.

⁴³ Kar lokon gay, ta ginaado ampa. Minninko, ya gem kaak raka gine tatkaw, illa naa ginen ja ar gay riyko,

⁴⁴ ho ya minninko rakki raka ogire, illa okinco, naa ginen ja ar berriko.

⁴⁵ Asaan nun *Ron gemor, nu bal ase a gee yaadu gine riyo. Nun as a naa gine riy do geemir, naa bere zir do nuur kuuk goy do zunubinnar a gee dakina yaa gase jile. »

*Pile ka nool rakki
(Matiye 20.29-34, Luk 18.35-43)*

⁴⁶ Min naar-ak, Iisa in maajirnay ho in gee dakina kuuk aadaaga-ak, nu ottu do geeger ka Zeriiko. Min nu aaliig geeger-ak, nu gastu nool kaak goy oce do bit ka botildi. Nool-ak, nu kolaag Bartime, na ronji ka Time.

⁴⁷ Min na dortu kadar na Iisa kaak min Nazareet kat biraw-ak, na teestu koole aman : « Iisa, *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

⁴⁸ Gee dakina awniji aman : « Ha', bugam ! » Kar naar gay gaayay jaala jaalen di aman : « Iisa *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

⁴⁹ Iisa peytu, na diyu aman : « Kolonga ! » Nu dakiji diy aman : « Obig adin ! Ucu, na kolaacin. »

⁵⁰ Hiyya, nool-ak acciit batkoy, na uctu in beerinji ho na baawiji do Iisa.

⁵¹ Min na baawe, Iisa indiig aman : « Ki raka naan gine maa ? » Nool-ak telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nu raka kin odinar yaa pile-an di. »

⁵² Iisa gay diyiji aman : « Baa kate, imaanjin jilincin. » Ta bite-an di, odinay piltu ho na aadiig Iisa.

11

*Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan
(Matiye 21.1-11, Luk 19.28-40, Yaaya
12.12-19)*

¹ Wiktin taat Iisa in maajirnay baawtu moota in Zeruzaleem, nu ottu do koot ka Olibiyennar, moota in hellinnan kuuk nu koliy Betpaze in Betani. Do wer-ak, Iisa tabirtu maajirnay seera.

² Na diyico aman : « Baan do hellin ta goy unda-antare. Ya ku ote, kuu gase ron durkilal duune. Yiriy rakki waan bal nepinji. Ipironga ho iyonduuga.

³ Ya gem indaako aman : « Maa di ku ipirig ron durkil-an ka ? » Telkonji aman : « *Rabbin kat rakaaga ho naako yeepinji kodok di. » »

⁴ Hiyya, nu baawtu, nu gasiig ron durkil-ak duun do botildi, moota in ger ka gemor. Nu ontu ipirinji.

⁵ Wiktin taat nu ipiriiga, gee daarin kuuk goy ede-ak indiig aman : « Naar ku gina maa ? Maa di ku ipiriig ron durkil-an ka ? »

⁶ Nuur gay telkiico aman : « Rabbin kat rakaaga ho naako yeepinji kodok di. » Min pa-ak, gee-ak rasiigu, nu deettu.

⁷ Hiyya, maajirin ku seer-ak iyijig ron durkil-ak do Iisa. Nu siddiyig in kesuunco ho Iisa neptu kuwa.

⁸ Gee dakina deerit kesuunco do botildi. Daarin gay yim tapar min do kalaaner, nu leeyig do botildi.

⁹ Gee kuuk jaawa do unji ho kuuk aadaaga kooliy aman « Hozanna, Rabbin Bun yaa barkiyin naar kaak asa in sin kunji !

¹⁰ Bun ya barkiyin Meennaw ta asaw, Meennaw ta tatte sultan Dawuud. Ozilintej Bunje kaak goy kuwa ka samaaner ! »

¹¹ Min naar-ak, Iisa unjitu Zeruzaleem, na baawtu do *ger ka Bunde ho na taliig gamin okinco kuuk goy atta. Min na taliigu, na amiltu in maajirnay ku orok in seera ho nu birtu do hellin ta Betani, asaan pat deete.

*Iisa in et ka waado
(Matiye 21.18-19)*

¹² Ka kawtinti, wiktin ta nu amiliy min Betani, Iisa mey diyaaga.

¹³ Na taltu min serek et ar buguwa lee. Iisa baawtu tale ya na gase ronji. Kar gay, min na otiji moota, illa na tala tapar di, asaan wiktin ta weenji misa.

14 Hiyya, Iisa diyiiiji do et-ak aman : « Waan aawaado pey ronjin tak-tak ! » Wiktin ta na kaawiy pa-ak, maajirnay doraaga.

Atke ka gee kuuk suugiya do ger ka Bunji (Matiye 21.12-17, Luk 19.45-48, Yaaya 2.13-22)

15 Min naar-ak, Iisa in maajirnay yeeptu pey Zeruzaleem. Iisa unjitu do ger ka Bunji ho na teestu atkin nuur kuuk suugiya attaku. Na akiliicog taabulnico ku gee kuuk maka gurus ho in seesna ku gee kuuk suugiya ammaamna.

16 Kar do gee kuuk jalla gaminco nu biriy min do ger ka Bunji sa, na todco.

17 Min naar-ak, na garkiyiigu ho kaawiico aman : « Kitamne kaaw aman : " Gerir, naar gin ger ka salaaner ka gee okinco. " * Kar kuñ gay ginig ger ka kokiniydi. »

18 Agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi doriit riy ta Iisa gintu. Nu teestu bariye botol taat maman nuu deenji. Kar gay, nu gina kolaw asaan gee okinco ajbiy tak-tak do garaan taat na garkiyiigu.

19 In pat ta maako, Iisa in maajirnay amiltu min do geegirdi.

Kaaw ta buguw ta aaye (Matiye 21.20-22)

20 Ka kawtinti in kawtira, wiktin taat nu yeeptu Zeruzaleem, nu taliig et ka Iisa surpiytu-ak aay yarap min do caariy.

21 Piyer moyit kaawoy ta Iisa ho na diyiiiji aman : « Gem kol tacco, talig et ka ki surpiytu-an aay yarap. »

22 Iisa diyiiico do maajirnay aman : « Cokiyon, nu kaawaako ka seener, aaminon do Bunji in gelbin rakki !

23 Ya gem diyitit do damba-an aman : « Ucu, 6aa gal do barrer. » Nec Bunji yaa janinti. Kar Bunji yaaji ooye-ak, illa ya adiy seerro ho na aamin in gelbin rakki kadar maan kaak na inditu-ak yaa kuuniye.

24 Ansi-ak, nu kaawaako, ay maan kaak ku indiy min do Bunji-ak, diyon do gelbinko kadar ku gasig ko ho Bunji yaako berinji.

25 Kar ya ku tees salaane ho ya ku gin kaaw in gemo, saamiyonji ja. Ansii

* 11:17 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 56.7, Zeremi 7.11.

Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

ko, Takko kaak goy ka samaaner yaako saamiyin zunuubinniko oki. [

26 Kar ya ku saamaydo do eenko, Takko kaak goy ka samaaner sa saamiyaakonno zunuubinniko.]† »

Izinne ta Iisa asa min momo (Matiye 21.23-27, Luk 20.1-8)

27 Kar Iisa in maajirnay yeeptu pey Zeruzaleem. Wiktin ta Iisa jaawiig ger ka Bunji, agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi ho in *aginay ku Yuudinnar 6aawiji moota.

28 Nu indiig aman : « Waa berjin botol ki giniy gamin-an ku ? Izinne-an, ki gasit min momo ? »

29 Iisa gay telkiico aman : « Nun oki yaako indin ko maanna in kaaw rakki di. Ya ku telkidu, naako gaarin waan kaak beraadu botol taat nu giniig gamin-an ku.

30 Waa naamig Yaaya-Batist a naa *batiziye gee ? Na Bunji walla nu geen di ? Telkondu ja. »

31 Nuur gay teestu meele benannico aman : « Kar giiji telken kat a maa ? Ya gi telkiji a na Bunji kat naamga, naate indinte pey aman : " Maa di ku pooiit kaawoy ? " »

32 Kar ginte gediraado gii diye a " nu gee kat naamga. " Nu gina kolaw do geemir, asaan gee okinco pakira kadar Yaaya-Batist, naar nabiiñce ka seener. »

33 Hiyya, nu telkiiji do Iisa aman : « Ni ibanno waan kaak naamga. » Kar Iisa gay kaawiico aman : « Di naar-ak, nun oki gaaraakonno waan kaak berdu botol taat nu giniig gamin-an ku. »

12

Danjil ta gay gooye jineendi kuuk jookumo

(Matiye 21.33-46, Luk 20.9-19)

1 Min naar-ak, Iisa teesiico dele danja do agindaw ku *Yuudinnar aman : « Gin mee jineendi rakki. Na taattu atay kuuk nu koliy *bin do jineen-aka ho na naamiig in keel*. Na siytu dukitka taat nuu miyin ronji ku atiydi-aku. Kar na pintu ger bolok a nuu coke kuwa nuu gooyinji. Hiyya, na rasig

† 11:26 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku

* 12:1 'naamiig in keel' : Werin daarin, nu kaawa a 'na naamiig in

jaaba'.

jineen-ak do gee daarin a nuu gooyinji ho na deettu marti.

² Do wiktin taat ron-ak nee, na naamtu gay riyor do gee kuuk gooyaaga a nuuji berin haginey.

³ Kar gay gooyindi-ak obiig gay riyor-aku, nu koociiga ho nu atkiig pisinji orok.

⁴ Wiktin taat gem ka jineendi taliig na as pisinji aaye-ak, na naamtu ka pey. Nuur gay, min na otiico, naar sa nu obiiga, nu wariiga ho nu kayiig do kaay.

⁵ Min naar-ak, gem ka jineendi-ak naamtu ka pey. Naar-ak sa, nu deeyiig kalak. Na naamtu gay riyor dakina ku pey, daarin, nu koocgu, daarin gay, nu deegu.

⁶ Gem kaak dakji-ak illa ronji kon di, na elgig dakina. Kar na osiig adiy aman : " Rondu-an, nuu karmiyinji. " Kar na naamiig ba aaro.

⁷ Kar min gay gooyindi-ak taliig ronji baaco-ak, nu kaawtu benannico aman : " Talon, ankar ko kaak ya tacco mate, jineen yaaji dake. Ason, daantenga kar jineen yaate dake lote. "

⁸ Hiyya, nu obiiga, nu deeyiiga ho nu acciig kara min do jineendi. »

⁹ Min pa-ak, Iisa indiig gee kuuk cokiyaaga-ak aman : « Mee jineendi-ak yaa ginico maman ? Na asa deen gee kuuk gooyaag jineen-aka ho naa berin do gee ku pey.

¹⁰ Kar na kaawiico pey aman : Kaaw taat nu siirtu do Kitamner-an baati maa ?

" Na dambi kaak gay pinindi accitu, Naar ko gin dambi kaak ta6 ka gerdi.

¹¹ An ko maan kaak *Rabbin Bun gintu, ho na ajbiyinte tak-tak. "† »

¹² Min naar-ak di, agindaw ku *Yuudinnar ibintu kadar Iisa deliit danlay-at, na ceera loco. Paa ko, nu bariy botol taat nuu obinji. Kar gay, nu gin kolaw do geemir. Hiyya, nu rasiig nu deettu.

Kappiye ka miirir

(Matiye 22.15-22, Luk 20.20-26)

¹³ Agindaw ku Yuudinnar naamiiji gee do Iisa a nuuji dibe in kaawo. Min gee-ak,

gin *Pariziyenna daarin in gee ku *Herood oki.‡

¹⁴ Nu dakiiji kaaw aman : « Gem kol tacco, ni iban kadar ki kaawa seene. Ya kaaw sa, ki kaawaat do gee okinco. Kin isgicinno in gee kuuk kayco jaale. Ki garkiya gee in botol ta Bundi taat ta6. Hadi kaawnin ja, *gaanuunte kaaw a gii kappiye miiri do Sezaar, sultan ka tatik ka Room wala kawwi ? Gii kappiye wala gi kappiyaado ? »

¹⁵ Kar Iisa gay iban kadar nu bal imilin ta aditco. Na diyico aman : « Maa di ku dibiidu ? Iyondur ja tamma rakki, naa tale. »

¹⁶ Nu iyiji. Kar Iisa indiigu aman : « Kaa in sin kuuk siir kuwa-an gay ku waa ? » Nu telkiiji aman : « Ku Sezaar. »

¹⁷ Min naar-ak, Iisa diyico aman : « Di naar-ak, gamin ku Sezaar, beronjiig do Sezaar, ho ku Bundi sa, beronjiig do Bundi. »

Kaaw ta Iisa taar-at ajbiygu.

Kaawo do bi ka nooyindi

(Matiye 22.23-33, Luk 20.27-40)

¹⁸ Min naar-ak, gee kuuk nu kolij *Sadusiyenna baawiji moota do Iisa. Gee nuur-ak kaawa a gee ku mate, nuur nooydo. Nu astu indin aman :

¹⁹ « Gem kol tacco, Muusa siirte do gaanuunji aman : " Ya gem ob daatko ho na mat bal mico, sinji yaa obin murgil-ata. Paa kat, taaji wee koogin do sinji kaak mate. "§

²⁰ Cokay, gin sinja peesira. Ka aawo obtu daatko, kar na mattu bal mico.

²¹ Ka seerinkar oki obiit daatko-ata. Naar oki mattu bal mico. Ka subbinjar obiita, naar oki mattu.

²² Hiyya, okinco sinja ku peesir-ak obiita ho nu siibiytu bal koogina. Ba aaro, taar sa menuwti gaastu. »

²³ Kar Sadusiyenna-ak indiig Iisa aman : « Do taar-an, kaawnin ja, do yiriy ta nooyindi, min kuuk peesir-an, ka moo taa gine daaciy ? Asaan kuuk peesir-an okinco midiyti ! »

† 12:11 Wer ka gase kaawor do Soom 118.22-23. ‡ 12:13 'Pariziyenna in gee ku Herood' : Gee ku Herood kaawa a gee okinco yaa kappiye miiri do gee ku Room. Kar Pariziyenna gay ello kapuune. § 12:19 Wer ka gase kaawor do Deteronom 25.5-6.

²⁴ Iisa gay telkiico aman : « Kunjo-aj rawte, asaan ku ibanno kaaw ta Bunji wala gudurrey.

²⁵ Ka seener, do yiriy ta nooyindi, ginno pey obe. Gee yaa goye ar *dubal ku Bunji kuuk goy ka samaaner.

²⁶ Do bi ka nooyindi, ku bal garkiyin kaaw taat do gaanuun ka Muusa wiktin taat Bun bayniiji do pompil kaak kobir ako, wal maman ? Na kaaw aman : " Nun Bun ka Ibraayim, Bun ka Isaaka ho Bun ka Yakuub. " »*

²⁷ Iisa kaawtu pey aman : « Na Bun do ka gee kuuk mate, kar gay, na Bun ka gee kuuk goy mento. Do taar-an, ku rawte tak-tak. »

*Gaanuun kaak pakgig okinco
(Matiye 22.34-40, Luk 10.25-28)*

²⁸ Wiktin ta Iisa meeliy in gee ku nu koliy *Sadusiyenna, tatkaw rakki ka gaanuun ka *Yuudinnar oki hadire. Min tatkaw-ak taltu kadar Iisa telkiico samaan-ak, na baawiiji moota ho na indiig aman : « Gem kol tacco, min gaanuun ka Muusa okinji-an, ka moo paka ? »

²⁹ Iisa telkiiji aman :
« Cokiyon, koogin ku Israyeel !

*Rabbin Bunte, naar rakki di.

³⁰ Kii elin Rabbin Bunjin in gelbin rakki, in kelmon okintiti, in pikirren okintiti ho in gudurren okintiti.†

³¹ An gay ka aadaag ka awalle :
Kii elin giji ar zin ka meenjin.‡
Min ku seer-an ginno pey gaanuun ka pakgigu. »

³² Hiyya, tatkaw ka gaanuundi diyiiji do Iisa aman : « Seese, gem kol tacco ! Kaawon-an ka seener. Rabbine, naar ko Bun kaak rakki-an di ho ginno ka pey.

³³ Gii elin Bun in gelbin rakki, in pikirrite okintiti ho in gudurrite okintiti. Ho gii elin eente ar zin ka ku maaniite. Gamin nuur-an pakgig *satkin ta mallel ho in satkin taat gee beriy do Bunji. »

³⁴ Min Iisa taltu kadar gem-ak telkiji in ibine-ak, na diyiiji aman : « Kinke-an serekdo in *Meennaw ta Bunji. » Min yiriy taar-at, nu cimtu kayco cat, yoo waan sa indigigdo pey.

*Masi in sultan Dawuud
(Matiye 22.41-46, Luk 20.41-44)*

³⁵ Wiktin ta Iisa garkiyiy gee do *ger ka Bunji, na diy aman : « Maman agindaw ku gaanuundi kaawiy a Masi naar ron ka Dawuud ?

³⁶ Ya na ron ka Dawuud, maa di Ruwwin ta Bunji naamig sultan Dawuud meenji na diytu aman : « Bun kaawji do Rabbiner aman :

" As goy do meedar nam wiktin taat naaco gedire do adinen, nuu gine wer ka lee asinjin. "§

³⁷ Paa ko, Dawuud meenji oki kolaag Masi-ak a " Rabbine ". Di maman naa gine ronji ? » Wiktin ta na kaawiy pa-ak, gee dakina goya. Kaawoy-at ginco gala.

*Do gaayico agindaw ku Yuudinnar
(Matiye 23.1-36, Luk 20.45-47)*

³⁸ Wiktin taat Iisa garkiyiy gee, na kaawico aman : « Goyon godom min agindaw ku gaanuundi kuuk el jaawe in batik ku aginda ho el a gee yaaco ooye do werin kuuk gee numiyo.

³⁹ Do geray ku salaaner, nu el goye unda ho ya nu kolig do teendi, nu doba werin kuuk ta6.

⁴⁰ Nu tiyaag murgilgal in neendaw. Kar do salaanco sa, nu osa kaawin dakina a paa kat, gee yaa ozilinco. Do bi naar-ak ko, taabin tanco yaa gine rad pak ta gee okinco. »

*Bere ka murgilal
(Luk 21.1-4)*

⁴¹ Kar Iisa goytu moota in maan kaak gee liyiy gurus do ger ka Bunji ho na taliy maman gee liyiy gurus do maanna-aka. Gay gamnar liya gurus dakina.

⁴² Kar murgil rakki pokirinca astu. Ta leetu tammin seer kuuk bal baaco.

⁴³ Hiyya, Iisa koliiig maajirnay ho na diyiico aman : « Ka seener nu kaawaako, murgil-an ber gurus dakina pakgig gee okinco kuuk liya gurus do maanna-an ka,

⁴⁴ asaan okinco-an ber min gurusco kaak daka maala. Kar murgil-an gay, in pokirruwti, gurusti kaak nec taa tee do menuwir, okinji ta berga. »

* 12:26 Wer ka gase kaawor do Ekzood 3.5. † 12:30 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.4-5. ‡ 12:31 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18. § 12:36 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1.

13

Dime ka ger ka Bunđi (Matiye 24.1-2, Luk 21.5-6)

¹ Wiktin ta Iisa amiliy min do *ger ka Bunđi, min maajirnay rakki diyiji aman : « Gem kol tacco, tal ja dambay-an̄ku, tal ja pine-an̄ka ! »

² Iisa telkiiji aman : « Ka seener ɗa samaane, kar wiktin yaa ase taat ɗuu dime, yoo dambi rakki kaak ɗu diytu do giji sa goyaado. »

Gamin kuuk gaara gaase ka duniiner (Matiye 24.3-14, Luk 21.7-19)

³ Min pa-ak, Iisa coktu ka koot ka Oli-biyennar ho ɗa goytu aanii ger ka Bunđi. Do wer-ak, maajirnay kuɗ Piyeɗ, Zaak, Yaaya in̄ Andre goy keeco. Ɗu indiig aman :

⁴ « Gem kol tacco, kaawnin̄ ja, gamin-an̄ yaa ase kimin ? Ho kaawnin̄ maan kaak yaani gaare asin̄co ka gamin-an̄ okin̄co. »

⁵ Iisa gay telkiico aman : « Yaman pakiron̄, dakon̄ rasenno zin̄kiko ɗuuko jagin̄ko.

⁶ Gee dakina yaa ase in̄ sin̄du ho ɗuu kaawe aman : “ Ɗa nun ko Masi ! ” Ɗu asa rawte gee dakina min do botilco ta samaane.

⁷ Ya ku dora gee kaawa do bi ka gartar, moota wala serek, dakon̄ barjilenno. Ka seener, gamin-an̄ yaa asen̄ ja, kar duniin̄ gay gaasaado misa.

⁸ Darre in̄ darre asa taasine ho sultan in̄ sultan oki asa taasine. Werin daarin̄ kid asa azire ho mey yaa ase. Ar kaak daatik aawiy atti ka weendi, gamin okin̄co-an̄ sa gaara kadar gaase ka duniiner gaaye.

⁹ « Kuɗ gee kuuk aadintu gay, yaman pakiron̄ do goyin̄ko ! Gee asaako iyin̄ko do werin ku dukume seriiner, ɗu asaako koocin̄ko do geray ku salaaner. Do bi kanto, ɗuuko iyin̄ko do un̄co ka guberneernar ho do sultinniidi. Paa kat, kuuco kaawin seenko.

¹⁰ Kar gay, Kabarre ta Gala, ɗuu gaarin ja do darrinay okin̄co.

¹¹ Wiktin taat yaa ɗu obin̄ko ho ɗu sakkiyin̄ko, dakon̄ moyenno do kaaw taat kuu kaawe. Kaawin ɗuur-ak, Ruwwin ta

Bunđi yaako gaarin̄co do wiktin-at di. Kaa-won̄ kaaw taat ta diyiiiko di. Ampa-ak, ɗa kuɗo kat kaawaw, ta Ruwwin ta Bunđi.

¹² Do wiktin taar-at, gee asa bere sin̄ta ku maaniico ɗuu deen̄co ho aginay sa yaa gine paa do kooginco. Koogin asa gine adin ku aginiyco ho ɗu asa bariye muutco.

¹³ Do bi kanto, gee dakina asaako poochin̄ko. Kar gem kaak obit imaanji bombo nam do muutuy gay, ɗaa gase jile. »

Taaɓin ta dakina (Matiye 24.15-28, Luk 21.20-24)

¹⁴ « Gem kaak garkiyyaat kaaw-an, ɗa iban baati ! Ku asa tale maan ka nigindi kaak Bun̄ yiliyo goy do wer kaak kuu-naydo kan̄ji. Ya ku talga, gee kuuk goy do geeger ka Zuude, illa ɗuu gade do bayco ku dambiniidi.

¹⁵ Waan kaak jammiya kara gediraado un̄je atta ɗaa soke gamnay.

¹⁶ Ansii di oki, kaak deet do morgoy sa yeepaado geero, ɗaa icin batkoy.

¹⁷ Radco do daaf kuuk in̄ aditco ho kuuk macpi do menaw ɗuur-aku !

¹⁸ Indon̄ Bun̄, gamin-an̄ yaa asenno do koyin ku elgol ku rada.

¹⁹ Ka seener do wiktin taar-at, taaɓin yaa gine dakina do geemir pak taat gee aawtu min Bun̄ kilgiyiit duniine yoo din̄ka. Kar ta deelaado pey tak-tak.

²⁰ Ya Bun̄ kat bal peyin taaɓin kodok, waan pakaado. Kar gay, ɗa peyit kodok do saan ta gee kuuk ɗa doɓtu.

²¹ Do mena ɗuur-ak, ya ɗu kaawaako aman : “ Talon̄, Masi, ɗaar goy anne ! ”, wala aman : “ Ɗaar goy annere ! ”, dakon̄ cokiyyin̄codo.

²² Ka seener, gay raadindi dakina yaa ase : daarin̄ yaa kaawe a ɗuur ko Masi ho daarin̄ a ɗuur nabiinna. Ɗuu gine gamin dakina kuuk ajbay in̄ kuuk gaara gudur-rico a ɗuu jage gee. Ɗuu jage yoo ɗuur kuuk Bun̄ doɓtu ya ɗuu gedire.

²³ Kuɗ gay, yaman pakiron̄ ! Nun minin̄kon̄ ko. »

Yeepe ka Ron̄ gemor (Matiye 24.29-31, Luk 21.25-28)

²⁴ Kar Iisa kaawiico pey do maajirnay aman : « Do menaw ɗuur-ak, ya taaɓin-at bire, pato yaa mate, kooy sa ceeraado pey,

²⁵ kaalin yaa solle min kuwa ho gamin kuuk gin gudurre ka samaaner asa azire.

²⁶ Kar kat, gee yaan talin nun *Ronj gemor yaa ase datik ucar in gudurrer okintiti ho in *darjiner.

²⁷ Naa naame *dubildu do adiy ka kidar okinji, nuu numin gee kuuk nu doftu min do coke ka pati yoo do gale ka pati. »

*Danjil ta et kaak nu koliy pigiye
(Matiye 24.32-35, Luk 21.29-33)*

²⁸ « Cokiyon danjil ta *pigiye. Ya ku tala leeginay kat eccaw ho nu lee, ku iban ko kadar kabun gaaye.

²⁹ Ampa di kunjo oki, ya ku talaag gamin-an asaw, ibinon kadar nun *Ronj gemor, nu gaay ko ote.

³⁰ Ka seener nu kaawaako, gee ku dinjan mataado di, gamin-an okinjo yaa ase.

³¹ Samaane in kida yaa sawle, kar kaawnar gay rawtaado tak-tak.

*Wiktin taat Ronj gemor yaa yeepe
(Matiye 24.36-44)*

³² « Kar do yiriy ta moo in pat ta moo naa yeepe gay, waan ibinaagdo, wala *dubal ku Bunji, wala nun Ronjo. Tatte Bunj keeji di iban.

³³ Yaman pakiron, goyon mento asaan ku ibanno kimin wiktin-at yaa ase.

³⁴ Maanna-an, naar ar gem kaak 6aa marti. Na rasiig geriy do gay riyoy. Ay gem di na gaarji riy taat naa gine ho do gem kaak gooyaajiig geriy gay, na diyiji a naa goye mento.

³⁵ Di naar-ak, goyon mento, asaan ku ibanno yiriy ta moo mee gerdi yaa yeepe. Kin naa ase in maako, datik aador, in kokir ka awalle wal in kawtira !

³⁶ Ya na yeep rimsilik sa, na gasaakonno ku weye.

³⁷ Taat nu kaawiiko-an, nu kaawiit do gee okinjo : « Goyon mento ! »

14

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Luk 22.1-2, Yaaya 11.45-53)*

¹ Dak ko menaw seer di, *Yuudinna yaa gine iidinco taat nu koliy *Paak ho in ta mappa kaak bal *gele. Agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi bariya

botol taat nuu obin Iisa in cigile a nuu deenji.

² Nu kaawtu benannico aman : « Gi gedi-raado obin in yiriy ta iidiner, yampa, gee yaa barjile. »

*Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa
(Matiye 26.6-13, Yaaya 12.1-8)*

³ Yiriy rakki, Iisa goy do geeger ka Betani do ger ka Simon kaak dukum burdum. Wiktin taat na goytu tee, daatik rakki unjitu. Do pisinti ta gin dew ka dambir kaak nu kolaag albaatir. Dewti-ak miin in itir kaak gasdo badam, nu kolaag « naar ». Itir-ak, nu bal amsin in maan ka pey. Min ta unjitu, ta kilciit gaay ta dewti kar ta kockiciiji itir do kaay ka Iisa.

⁴ Min gee kuuk goy ede-ak, daarin dapintu ho nu kaawiy benannico aman : « Maa di ta nigiiig itir-an dur di ?

⁵ Ya gi gidiyig itir-an, nec naate iye gurus pak tammin miy subba ho gii deedin do pokirnar. » Do wer-ak, nu uciitit do daatko-ata.

⁶ Kar Iisa gay diytu aman : « Rasonta ! Maa di ku taabiya ? Riy taat ta giniidu-an samaane.

⁷ Ka seener, pokirna nuur goy doo in kunjo ho ya ku rakaw, nec kuuco gine taat samaane. Kar nun gay goyaado in kunjo doo.

⁸ Ta gin ta gudurriti. Min din di ta kockicidu ko itir, uudin ta neginda nuu unjin zir do maginer.

⁹ Ka seener nu kaawaako, ay wer kaak nuu gaarin Kabarre ta Gala do adiy ka kidar, nuu moye bit ka daatko-anta ho nuu ose do maan kaak ta gintu. »

*Isine ka Zuudas do Iisa
(Matiye 26.14-16, Luk 22.3-6)*

¹⁰ Hiyya, min paliinna ku Iisa kuuk orok in seer-aku, rakki kaak nu kolaag Zuudas Iskariyoot 6aawtu do agindaw ku gay satkiner ho na kaawiico in maman naaco gaarin Iisa, nuu obinji.

¹¹ Min nu doriit kaaw ta Zuudas, aawco gala. Nu diyiji a nuuji bere gurus. Min yiriy taar-at di, Zuudas teestu bariye botol taat maman naaco gaarin Iisa, nuu obinji.

Iidin ta Paak
(Maark 14.17-21, Luk 22.7-14, 21-23, Yaaya 13.21-30)

¹² Yiriy taat awalle ta iidin ta mappa ka bal *gele, yiriy taar-at, ɲu daggiy baar, ɲu gingiy tee ka *Paakdi. Maajirnay indiig Iisa aman : « Ki raka a ni ɓaate gine tee ka Paak momo ? »

¹³ Kar Iisa tabirtu maajirnay seera ho ɲa diyiico aman : « Baan do geegirdi, kuu ɲaame in gem rakki icil jalin ka amiydi, aadonɲa. »

¹⁴ Do ger kaak ɲaa unje, kaawonji do mee ka gerdi-ak aman : « Tatkaw ɲaaminti a niin inde wer kaak ɲaa tee tee ka iidiner in maajirnay ? »

¹⁵ Kar ɲaako gaare ger berel ka gusuurdi, gamnay okinco goy ko. Edeɲ ko, kuute gine tee. »

¹⁶ Hiyya, maajirnay ɓaawtu do geegirdi. ɲu gasiig gamin-ak uudin taat Iisa kaawico ho do wer-ak ko, ɲu gintu tee ka Paakdi.

¹⁷ Min pat gale, Iisa in paliinnay ku orok in seer ottu.

¹⁸ Wiktin taat ɲu tiyo, ɲa diyiico aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. ɲaar kaak tiya in nun-an di. »

¹⁹ Min ɲu doriit kaaw-at, zinƙico ooliig koloc. Kar ɲu teestu indinji rakki rakki aman : « ɲa nununno doo ? »

²⁰ Iisa gay telkiico aman : « Min kunjo kuuk orok in seera, ɲa ɲaar kaak pisinni oraw do parki-an di. »

²¹ Ka seener, nun *Ron gemor asa mate ar taat Kitamne kaawtu do bi kanto. Kar gay, radji do gem kaak isindu ! Gem-ak, ya ɲu bal weenji sa guna ! »

Tee ka Paak ta Marbinto
(Matiye 26.26-30, Luk 22.14-20, 1 Korentiyen 11.23-25)

²² Wiktin taat ɲu goytu tee, Iisa ictu mappa, ɲa deliiji barkin do Bunɲi, ɲa pirsiga ho ɲa beriicog do maajirnay. Kar ɲa kaawico aman : « Oboɲ ho taan, ɲaar-an zir. »

²³ Kar ɲa ictu pey *kordindi, ɲa deliiji barkin do Bunɲi ho ɲa beriicota ho okinco seetu.

²⁴ Kar ɲa diyiico aman : « ɲuur-an baarir. Baar-an duunit *Jamaw ta marbinto taat

Bun asiy obe in gee ho kuuk min do saan ta gee dakina.

²⁵ Ka seener nu kaawaako, nu siyaado pey maam ku *binɲi nam yiriy taat naa see kuuk marbinto do *Meennaw ta Bunɲi. »

²⁶ Hiyya, ɲu riytu riyin ku iidiner, kar ɲu amiltu ɲu ɓaayiy coke koot ka Olibiyennar.

Kaaw do bi ka tatire ka Piyer
(Matiye 26.31-35, Luk 22.31-34, Yaaya 13.36-38)

²⁷ Do wer-ak, Iisa kaawico do maajirnay aman : « Okinjo, kuun rasindu, asaan do Kitamner ɲu kaaw aman : « Naa deen gay gooyindi ho tamgiy yaa totire. »* »

²⁸ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Wiktin taat nu nooy gay, naako ogire do kid ka Galile. »

²⁹ Piyer gay kaawiji aman : « Ya okinco-an rasiɲin oki, nun gay rasaacinno tuk. »

³⁰ Iisa gay telkiiji aman : « Cokay, naan kaawe seene, yiriyta-an di, do aando-anta, kokir boogaado dees seer di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

³¹ Piyer gay wakiliiji aman : « Ha'a, ya nu mata in kinke oki, nu tatiraado a nu ibingicinno » Kar maajirna okinco kaawtu paa di.

Inde ka Bunɲi Jetsemaane
(Matiye 26.36-46, Luk 22.39-46)

³² Hiyya, Iisa in maajirnay ottu do wer kaak ɲu kolaag Jetsemaane ho ɲa kaawico aman : « Goyon anne, nun ɓaa inde Bunɲi. »

³³ Kar ɲa koliig Piyer, Zaak in Yaaya. Do wer-ak, kelmoy amiltu ho ziy sa oolga.

³⁴ Kar ɲa kaawico aman : « Kelmol tiyaan but-but ar naa mate. Kun goyon anne ho goyon mento. »

³⁵ ɲa sinjitu unɲa sooda, ɲa dersitu ho ɲa teestu inde Bunɲi a ɲa rakaw ɲaaji etirin wiktin ta taaɓiner-an minniney.

³⁶ ɲa indiig aman : « Baaba, locin-ak raddo, etirit taaɓin-an minniner. Yampa, taa ginenna ar taat nun rakiyo, illa taat kin rakiyo. »

³⁷ Min ɲaar-ak, ɲa yeepiico do maajirnay kuuk subba. Kar ɲa gasiig ɲu weyaw. ɲa kaawiji do Piyer aman : « Simon, ki weya

* 14:27 Wer ka gase kaawor do Zakariya 13.7.

ga ! Ki bal gedire goye mento pat rakki di oki ?

³⁸ Goyon mento ho indiguwon Bun kuu goye bombo ya *Seetanne gecaako. Gelbin ka gemor, naar gin niyin taat naa gine taat samaane, kar ziy gay gedarro. »

³⁹ Ka seerinkar na etirtu, na inditu Bun ho na deeliig kaawnay nuur-ak di.

⁴⁰ Kar na yeeptu pey do maarjiray ho na gasiig nu weyaw nam nu gedarro pilin odinco, nu ibanno taat nuuji kaawe.

⁴¹ Min na inde Bun ka subbinakar, na yeepiico ho na diyiico aman : « Ku weyaw ho ku darma misa ? Way, diij wiktinti nec kate. Nun Ron gemor, nuun berindu do pise ku gay zunuubinnar.

⁴² Talon, gem kaak isindu-an asa ko eka ! Ucon, naamintenga ! »

Obinji ka Iisa

(Matiye 26.47-56, Luk 22.47-53, Yaaya 18.3-12)

⁴³ Min Iisa kaawa misan di, Zuudas min paliinna kuuk orok in seer astu in gee dakina. Min gee-ak, daarin gin *seepinpan ho daarin gay gin donkilay. Agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi ho in *aginay ku Yuudinnar kat naamgu.

⁴⁴ Zuudas, kaak isinji do Iisa, gaarco botol taat maman nuu obinji. Na kaawiico aman : « Naar kaak naa baamiye, naaji gine cuud, na naar ko ku rakiyo. Obonga, deetonga ho goyon samaane. »

⁴⁵ Min nu ottu, ta bite-an di Zuudas sinjiiji moota do Iisa ho na ooyiiji aman : « Gem kol *Rabbiney ! » Kar na baamiyiiga ho na giniiji cuud.

⁴⁶ Hiyya, nuur kuuk daarin baawiji moota ho nu obiiga.

⁴⁷ Ek di rakki min maajiray ku Iisa ceptu seepiney, na asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na dukumiijit dengey.

⁴⁸ Kar Iisa piltu biy aman : « Ku astu in seepinpan ho in donkilay a kuun obindu. Wala nu kokino ?

⁴⁹ Kun kawta, nu goy in kunjo do *ger ka Bun di ho nu garkiyiy gee. Maa di ku obginno annere ? Kar gay, ta kuuniyutu

ampa-ak a kaaw taat nu siirtu do Kitamner yaa ase do werti. »

⁵⁰ Min naar-ak, maajiray okinco gadtu, nu rasiiga.

⁵¹ Do wer-ak gin dubil rakki kaak aadaag Iisa. Na ginno kesuune illa na kakil zimilla di. Gee-ak obaaga.

⁵² Naar gay pikicog zimillay-aku ho na gadtu tukinka.

Iisa do unco ka agindaw ku gay satkiner (Matiye 26.57-68, Luk 22.54-55,63-71, Yaaya 18.13-14,19-24)

⁵³ Min naar-ak, nu iyiig Iisa do ger ka mee satkiner ka tatko. Do wer-ak ko, agindaw ku gay satkiner, agindaw ku gaanuundi in *aginay ku Yuudinnar numtu.

⁵⁴ Piyer gay aadaag min serek nam nu ottu do ger ka mee satkiner-aka. Kar na unjitu do wer ka berel ka gerdi-aka ho na goytu in askirna, nu ooriy ako.

⁵⁵ Sando, agindaw ku gay satkiner in agindaw ku Yuudinnar bariya botol taat nuuji diye kaaw do Iisa, nuu deenji. Ya kaaw-at do wertido oki, do tanco-at, ta ginaado maanna.

⁵⁶ Ka seener gay, gee dakin diyiji kaaw ta raadiner, kar kaawco gay rakki do.

⁵⁷ Gee daarin uctu, nu diyiji kaaw ta raadiner aman :

⁵⁸ « Ni dorig gem-an kaawa a naa dimin ger ka Bun di kaak gee pintu-an ka, kar do menaw subba di, naa pine ka pey. Ger naar-ak, nuur geenno kat yaa piniiji. »

⁵⁹ Do kaaw taar-an sa, kaawco rakkido.

⁶⁰ Hiyya, mee satkiner ka tatko uctu do unco ka geemir, na indiig Iisa aman : « Kin telkaacodo ga ? Gee-an kaawa do bi kanjin doo ? »

⁶¹ Kar Iisa gay buguma di, na telkido. Min naar-ak, mee satkiner ka tatko indiig pey aman : « Kin ko Masi, Ron ka Bun kaak gee abdiyiy walla ? »

⁶² Iisa gay ooytu aman : « Hii ! Na nun ko ho kuun talin nun *Ron gemor goy do meeday ta Bun kaak gin gudurre okintiti ho kuun talin pey wiktin taat naa ase min ka samaaner in uca. »†

† 14:62 Wer ka gase kaawor do Daniyeel 7.13.

‡ 14:63 'na eeriit kesuuney' : Do aadin ta Yuudinnar, eere ka kesuuni-ak gaara kadar aditco nige.

⁶³ Min mee satkiner dortu pa-ak, ɲa eeriit kesuuney‡ ho ɲa ɗiytu aman : « Wala gi raka pey saadine !

⁶⁴ Ku doraaga, gem-aɲ nigiy biy in Buɲ-aɲka ! Ya ɗo taɲko, gem-aɲ, gii giniɲ maman ? » Kar okiɲco ɗiytu aman : « Taar-an nec ko iye muutuy. »

⁶⁵ Min gee kuuk goy ede-ak, daariɲ teesiiji pice uliɲ ɗo Iisa. ɲu ɗuuniig odinay, ɲu koociiga ho ɲu indiig aman : « Hey nabiɲce-aɲka, kaawniɲ ja waa kaak menɲiɲciɲ§ ! » Kar askirna ɲaamiig Iisa in baase.

Tatire ka Piyer ɗo bi ka Iisa

(Matiye 26.69-75, Luk 22.56-62, Yaaya 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Wiktin taat Piyer goyiy kara ɗo wer ka berel ka gerdi, gay riyor ta mee satkiner ka tatko astu.

⁶⁷ Ta taliig Piyer oora ako, ta ibiniiga, kar ta diyiji aman : « Kinke oki, ki goy in Iisa kaak min Nazareet-aka. »

⁶⁸ Kar Piyer gay tatirtu aman : « Nu ibingigɗo. Nu ibanno taat ka rakiy kaawe. » Min pa-ak, Piyer amiltu kara min ɗo wer-aka, ɲa peytu ɗo bit ka botildi. Hiyya, kokir boogtu.

⁶⁹ Gay riyor-at gay taliiga ho ta ɗiyiico ɗo gee kuuk goy ede-ak aman : « Kuɲ gem-aɲ ɲaar min ɲuura tara. »

⁷⁰ Piyer gay tatira di pey. Darum sooda, gee kuuk goy ede-ak diyiji pey ɗo Piyer aman : « Ka seener, kinke sa min ɲuura, asaan kinke min Galile. »

⁷¹ Kar Piyer teestu togile aman : « In Buɲ-aɲka, nu diyko ɗoo a nu ibingigɗo gem kaak ku kaawiy-aɲka ! Ya nu raada sa, Buɲ, ɲaa daan kara. »

⁷² Do wer-ak di, kokir boogtu ka seeriɲkar. Ek di Piyer moyiit kaaw taat Iisa kaawiji aman : « Awal ta kokir yaa booge dees seera, kii tatire dees subba a ki ibinginno. » Hiyya, ɲa amiltu kara ho ɲa zugiig ale.

15

Iisa ɗo unji ka Pilaat

(Matiye 27.1-2,11-14, Luk 23.1-5, Yaaya 18.28-38)

¹ In kawtir wer dugus-dugus, agindaw ku gay satkiner, *aginay ku Yuudinnar, agindaw ku gaanuundi in gay dukume seriiner, okiɲco ɲumtu dee kaawco. Min ɲu deetu kaawco, ɲu ɗuuniig Iisa, ɲu iyiga ho ɲu beriijig ɗo Pilaat, gubeneer ka Room.

² Pilaat indiig Iisa aman : « Kin ko sultan ka Yuudinnar walla ? » Iisa gay telkiiji aman : « Kin meenjin kaawit ko. »

³ Agindaw ku gay satkiner diyiji kaawin dakina.

⁴ Pilaat indiig pey aman : « Ki telkaado ga ? Ki doraag doo di kaawin okiɲco kuuk ɲu diyijiɲ-aɲku ? »

⁵ Kar Iisa gay balji telke maanna nam Pilaat din sa ajbiye.

⁶ Ay iidin ta *Paakdi, gubeneer Pilaat imilgiy gem rakki min daɲaayne, ɲaar kaak gee inditu.

⁷ Do wiktin taar-at, gin gem rakki sinji Barabaas, goy daɲaayne. Gem-ak, ɲu obig daɲaayin sawa in eenji kuuk ɲu barjiliig gee ho ɲu dee gemo.

⁸ Gee dakina baawiji ɗo Pilaat. ɲu teestu indinji a ɲaaco gine maan kaak ɲa gingiyco ay iidin ta Paakdi.

⁹ Pilaat telkiico aman : « Ku raka naako pikiɲ Sultan ka Yuudinnar walla ? »

¹⁰ Pilaat ibina tam kadar min hasuudinau di, agindaw ku gay satkiner iyijiig Iisa.

¹¹ Do wer-ak, agindaw ku gay satkiner isiniig gee-ak a ɲuu indin Pilaat ɲaaco pikiɲ Barabaas.

¹² Pilaat indiigu pey aman : « Kar ɲaar kaak ku koliy Sultan ka Yuudinnar-aɲ gay, naa giniɲ maman ? »

¹³ ɲuur gay baagtu koole aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! »

¹⁴ Pilaat indiigu pey aman : « ɲaar nig maa di ? » ɲuur gay koola koolen di aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! »

¹⁵ Pilaat rakaado nige aditco ku gee-aku. Hiyya, ɲa pikiicog Barabaas. Kar Iisa gay, ɲa diyiico a ɲuu koociɲ in kordingo. Min ɲu koocga, ɲa beriicog ɗo askirnar a ɲuu doodiɲ ka etor.

Ajimiika ta askirnar ɗo Iisa

(Matiye 27.27-31, Yaaya 19.2-3)

§ 14:65 'menɲiɲciɲ' : Werin daariɲ, ɲu kaawa a 'doosiɲci'.

16 Min njaar-ak, askirna iyiig Iisa do geriy ka guberneer, nu unjiig atta. Kar nu koliig eenço askirna okinço.

17 Do wer-ak, nu isiiji batik ta dindik bun ar ta sultinniidi. Kar nu siyiji jakumne ta jamiidi ho nu isiiji ar jakumne ta sultinniidi.

18 Kar nu teesiji ooye aman : « Seek, sultan ka Yuudinnar ! »

19 Kar nu menjiig do kaay in eto, nu piciji ulna ho nu dersiy do unji, ansi-ak a nu karmiyaaga.

20 Min nu ajimiyig ko ajimiye, nu cimijit batko-ata, kar nu isijit tanji, nu baay doodin ka etor.

Doodo ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Luk 23.26-43, Yaaya 19.17-27)

21 Wiktin nu baayiyo, nu njaamtu in gem rakki paa sinji Simon. Gem-ak min geeger ka Sireen* ho na asa min yeero. Na takan Alekzandir in Rupuus. Nu asiriig a naa icin etoy ka Iisa.

22 Kar nu iyiig Iisa do wer rakki nu kolaag Golgota. Pa-ak diya aman : « Dawik ta kaar. »

23 Do wer-ak, nu rakki bere maam kuuk amse in dawin kaak nu koliy « miir ». Naar gay pooce.

24 Hiyya, nu doodiig ka etor. Min nu doodga, nu deediit kesuuney werin dakina ho ay gem di icyi taat galji.

25 Wiktin taat nu doodiig Iisa, pat nec parrika ta kawtira.

26 Nu siirtu kaaw taat iy obinji aman : « Naar-an ko sultan ka Yuudinnar. »

27 Gin kokinay seera oki nu doodgu do serpay ka atiydi, rakki do meeday ho rakki gay do nugilay. [

28 Ansii ko, kaaw ta nu siirtu do Kitamner astu do werti aman : « Nu osig in gee kuuk jookumo. »]†

29 Gee kuuk bira min ede-ak sekiiy kayco ho nu wariig Iisa aman : « Hey ! Kin kaak rak dimin *ger ka Bunji ho in menaw subba di, kii pine ka pey,

30 jil kat doo zin ka meenjin ho paay min ka etor ! »

31 Yoo agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi sa samtiyaaji do Iisa, nu kaawiy benannico aman : « Na jil gee ku pey, kar din gay, na gedarro jile ziy ka meenji !

32 Seese Masi, sultan ka Israyeel. Paay din di min ka etor, nii tale kar niin aamine. » Yoo kokinay kuuk nu doodtu in naara oki waraaga.

Muut ta Iisa
(Matiye 27.45-56, Luk 23.44-49, Yaaya 19.28-30)

33 Min pat ottu yiriyo, ta mattu. Wer astu gondiko do kid okinji nam pat subba ta maako.

34 Do wiktin taar-at, Iisa kooltu rada aman : « Eli, Eli, lema sabaktani ? » Ansi-ak aman : « Bunju, Bunju, maa di ki pociinu ? »‡

35 Gee daarin kuuk goy moot-ak dorga ho nu diytu aman : « Cokiyon ja, na kolaag *Eli ! »

36 Do wer-ak, rakki minnino gadtu na ictu bit ka jardor, na duuniit do bi ka etor ho na coopiig do maam kuuk tooro. Kar na beriijig do Iisa a naa coode. Kar na diytu aman : « Eron ja, gii tale ya Eli kat asa paayin min ka etor. »

37 Kar Iisa kooltu rada ho na mattu.

38 Min na mattu, zimilla kuuk bigira§ nu caaltu atta do ger ka Bunji eertu min datko min kuwa yoo keder.

39 Min tatkaw ka askirin ku Room ka pey do unji ka Iisa taltu maman Iisa mattu-ak, na diytu aman : « Way, gem-an Ron ka Bunji ka seener ! »

40 Do wer-ak, goy oki daad daarin kuuk aadig Iisa. Nu talii min serek. Minnino goy Mariyam ta Magdala, in Mariyam atan Zaak ka kapaki in Zooze, ho in Salome.

41 Nu aadig Iisa wiktin ta na goyiy Galile, nu talii kaaci. Do wer-ak goy oki daad dakina ku pey, kuuk coon in naara Zeruzaleem.

Unje ka Iisa do maginer
(Matiye 27.57-61, Luk 23.50-56, Yaaya 19.38-42)

42 Wiktin taat Iisa mattu ka etor, *Yuudinna okinço siya zin kico do yiriy ta

* 15:21 'Sireen' : Na kid ka gee ku pondiko kaak goy in munsakne. † 15:28 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. ‡ 15:34 Wer ka gase kaawor do Soom 22.2. § 15:38 'bigira' : Werin daarin, nu kaawa a 'bakar'.

sabitdi. Yiriy taar-at teesa min gale ka pati nam gale ka pat ta kawta. Do aadinco ta Yuudinnar, waan unjaado gem ka mate do maginer in yiriy ta sabitdi.

⁴³ Do wer-ak, gin gem rakki nu kolaag Yuusup min geeger ka Arimate. Naar oki min agindaw ku darrer ho gee karmiyaaga. Na era ase ka *Meennaw ta Bunji. Yuusup bal rake a zi ka Iisa yaa goye ka etor in yiriy ta sabitdi. Na baawiji do Pilaat bal kolaw ho na indiig zi ka Iisa.

⁴⁴ Min Pilaat dortu kadar Iisa mat ko, na ajbiyutu tak-tak. Kar na koliig tatkaw ka askirnar-aka ho na indiiga ya Iisa mat ko jammiye.

⁴⁵ Min Pilaat doriit kaaw ta tatkaw ka askirnar-ak, na beriji botol do Yuusup na baayiy paayin zi ka Iisa.

⁴⁶ Hiyya, Yuusup gidiytu kapanne, na paayig zi ka Iisa min ka etor ho na maliyig in kapanne-ata. Min na maliyga, na baawtu unjiig do magin taat nu dodditu ka dambar. Min pa-ak, na tunkiltu dambi ho na dibiriit magin-ata.

⁴⁷ Wiktin taar-at, Mariyam ta Magdala in Mariyam atan Zooze goy tala do wer kaak nu diyig Iisa.

16

Nooye ka Iisa

(Matiye 28.1-8, Luk 24.1-12, Yaaya 20.1-

10)

¹ Min yiriy ta sabit birtu, kun Mariyam ta Magdala, in Mariyam atan Zaak, in gaaco Salome gidiytu itir, nu baawiji kockice do zi ka Iisa.

² In yiriy ta dumaas, wer dugus-dugus sabaan cokaw, nu amiltu, nu baayiy do maginer.

³ Do botildi, nu kaawiy benannico aman : « Waa yaate tunkiliin dambi min do bit ka maginer ? »

⁴ Kar nu jaaltu kayco, nu tala kar dambi ka tatiko-ak waan tunkilig ko.

⁵ Wiktin taat nu unjiyo, nu gastu dubil rakki goy keder in serip ta meeda. Dubil-ak is kesuun portiko. Min nu taliiga-ak, kolaw obiigu.

⁶ Kar dubil-ak kaawiico aman : « Dakon ginunno kolaw. Nu iban kadar ku bariya

Iisa ka min Nazareet kaak nu dooftu ka etor. Naar ginno anne, na nooye. Talon, an ko wer ka nu diyiga.

⁷ Kar baan, dakonco kaaw do maajirnay in do Piyer aman : « Naar ogirkon ko do kid ka Galile. Anner kat, ku baayiy talinji uudin ta na kaawiiko. » »

⁸ Hiyya, daad-ak amiltu ho nu gadtu serek min do maginer. Asaan nu barjile ho nu azira jug-jug. Min kolaw di yoo do waan sa, nu bal kaawe.

Bayne ka Iisa do Mariyam ta Magdala *(Matiye 28.9-10, Yaaya 20.11-18)*

⁹ [Min Iisa nooytu, yiriy ta dumaas in kawtir kawtira, na bayniitit ja do Mariyam taat min geeger ka Magdala, taat na atiktu aaridna peesira min do ziti.

¹⁰ Ta baawtu, ta osiico do nuur kuuk awalle goy in naara. Nu morkaw ho nu alaw.

¹¹ Kar nuur gay, min nu doriit kaawti taat a ta talig Iisa nooye-ak, nu bal icin kaawti.

Bayne ka Iisa do maajirnay seera *(Luk 24.13-35)*

¹² Min naar-ak, Iisa ziy newsitu ho na bayniico do maajirnay kuuk seera do wiktin taat nu baayiy yeero.

¹³ Hiyya, nu yeptu geero ho nu osiico do eenco maan kaak kuuniyco botildi. Kar nuur gay bal icin kaawco.

Bayne ka Iisa do maajirnay kuuk orok in rakki

(Matiye 28.16-20, Luk 24.36-49, Yaaya 20.19-23, Akt 1.6-8)

¹⁴ Hiyya, ba aar Iisa bayniico do maajirnay kuuk orok in rakki do wiktin ta nu tiyiyo. Na leesiico do bi ka imaanco taat sooda ho in kayco kuuk bombo, nu icgiydo kaaw ta gee kuuk talig na nooye.

¹⁵ Kar Iisa diyico aman : « Jaawon adiy ka kidar okinji. Gaaron Kabarre ta Gala do gee okinco.

¹⁶ Naar kaak aamine ho nu *batiziyga, Bun yaa jilinji. Kar naar kaak bal aamine gay, Bun yaaji dukume seriine.

¹⁷⁻¹⁸ An ko gamin kuuk ajbay kuuk yaa gaare a gee-an aamin lotu : nuur kuuk aamin lotu-ak yaa gedire atke aaridna in sindu ho nuu gedire kaawe kaawin kuuk

marbinto. Njuu obe aalna wal ya nu see kop taat diya sa, ginaacodo maanna. Njuu lee pisiŋco do gee ku radaw ho gee-ak yaa coole. »

Coone ka Iisa ka samaaner
(Luk 24.50-53, Akt 1.9-11)

¹⁹ Min *Rabbin Iisa kaawiico pa-ak, Buŋ coonig ka samaaner ho ŋa diyiig do meeday.

²⁰ Min ŋaar-ak, maajirnay totirtu do ay wero, nu gaariy Kabarre ta Gala. Rabbin gaayiigu nu giniy gamin kuuk ajbay kuuk gaara kadar kaawco ka seener.]*

* **16:20** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daariŋ ku Buŋdi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

Kabarre ta Gala ta Luk Pile ka kaawor

Gee kuuk awalle kat kaaw min daayum kadar Luk siir makaatamna seera : ta rakki ko-anta ho ta seerɪŋkar gay, Akt, riy taat paliinna gintu. Luk gay, ɲaar paliinno ho ɲa bal taliɲ Iisa in ɔdinay. Kar gay, ɲa daptoor ho ɲaar oki hadire ɔ wiktin taat Pool gaariy Kabarre ta Gala ɔ gee kuuk Yuudinnado. ɲa bariy baaco samaane ta gamin okiɲco kuuk kuuniye ɔ goyiɲji ka Iisa min ɔ teesindi. Gamin ɲuur-aɲ ko kuuk berji botol ɲa siiriit Kabarre ta Gala-anta. ɲa siirit ɔ gem rakki kaak Yuudince ɔ sinji Teyopil ho min loci ko Kabarre-an totirtu ɔ gee kuuk Yuudinnado kuuk goy ɔ ay wero ho kaawa Grek.

ɲa gaariico baaco ku kaawin kuuk rada ho aadanna ku Yuudinnar. Luk gaara oki ele kaak taɔ kaak Buɲ gintu ɔ kooginar, ɔ daatir, ɔ pokirnar, ɔ awraatinnar ho ɔ ɲuur kuuk gee pooɲgu. Maktumne-an gaara kadar Kabarre ta Gala, taar asa oki in galal, in ɔziliika ho in salaane. Luk raka a gee okiɲco kuuk ɔ adiy ka kidar yaa ibine kadar Iisa, ɲaar gay jiliɲco.

Teesinti ka Kabarre ta Gala ta Luk

¹ Gem kol sinji Teyopil, min awalle, gee dakina gec siiriɲ gamin kuuk kuuniy ɔ datikte.

² ɲu gaarten gamin-ak ar kaak awalle gee kuuk tal in ɔdinco osiitenɲu, ɲuur-ak riyco ta gaare kaaw ta Buɲdi di.

³ Ampa-ak, nun oki, aldu gala taat min nu bariytu baaco samaane ta gamin okiɲco kuuk kuuniy min ɔ teesindi, nu siiriijiɲ gamin-ak rakki rakki locin.

⁴ Nu siiriijiɲ-ak asaan kii ibine seen ta garaan taat ki gastu.

Dubil ka Buɲdi gaara weenji ka Yaaya-Batist

* **1:5** 'gay satkiner ku Abiya' : Min wiktin taat Dawuud goy sultan, ɲu deediɲ gay satkiner werin orok seer in pood (24). Do wiktin taar-at, Abiya tatkaw ka gay satkiner ka porpodiɲkar. Kar min gay satkiner okiɲco, werco kaak rakki asgiy gine riy ɔ ger ka Buɲdi menaw peesira, kar ɲu rasiit kamin ɔ eeɲco. Zakariya gay, ɲaar gay satkiner min gee ku Abiya. † **1:14** 'aaciye' : Werin daariɲ, ɲu kaawa a 'dagine'.

⁵ Do wiktin taat *Herood goyiy sultan ka Zuude, gin gay satkiner rakki ɲu kolaag Zakariya. ɲa gina riy ɔ *ger ka Buɲdi in gay satkiner ku Abiya.* Daaciy, sinji Elizabeet, ta min tamba ta *Haruun.

⁶ Zakariya in daaciy, seerco, ɲu gee sellen ɔ unji ka Buɲdi, ho in gelbin rakki, ɲu karmiyaag *gaanuun ka Buɲdi okiɲji.

⁷ Kar ɲuur gay bal wee asaan Elizabeet, taar mogina ho seerco ɲu zaɔ ko tak-tak.

⁸ Yiriy rakki, tamba taɲ Zakariya as gine satkine ɔ ger ka Buɲdi asaan ta kaminco.

⁹ Zakariya kat ta gal ɔ kaay a ɲa ɔaa onne *dokkanne atta ɔ *ger ka Buɲdi ar kaak gay satkiner gingiy ɔ aadinco.

¹⁰ Wiktin taat dokkanne onniy-ak, gee okiɲco gay goy salkiya kara.

¹¹ Tala kar, *ɔubil ka Buɲdi bayniiji ɔ Zakariya ho ɲa pey ɔ meeday ta wer kaak dokkanne onniy-aka.

¹² Min Zakariya taliig ɔubil-ak, ɲa barjiltu ho kolaw obiiga.

¹³ Kar ɔubil-ak gay kaawiiiji aman : « Zakariya, dak gineno kolaw. Buɲ cokiyit salaaneɲ. Daaciɲ Elizabeet yaan wee mico. Ya ta wee, kii kolin Yaaya.

¹⁴ Adin yaa gine portik aale ho gee dakina yaa aaciye† in kinke ɔ bi ka weenji.

¹⁵ Asaan mic-ak asa gine gay riyor tatko ka Buɲdi. Wala ɲa siya maama, wala ɲa siya argi. Min ɔ adti ka yaaco di, Ruwwin ta Buɲdi miinig ko.

¹⁶ ɲa asa iyiɲ koogin ku Israyeel dakina ɔ botol ta *Rabbince Buɲ.

¹⁷ ɲaa ogiriɲ unji, ɲaa gine riyoy in gudurre ho in ruwwine ar kaak nabi *Eli gintu awalle. ɲaa amriɲ aginay in kooginco ho ɲaa newsin gee kuuk kayco bombo ɲuu gine gee sellen. Paa kat, ɲaa ɲume gee kuuk yaa kuuniye kunji. »

¹⁸ Zakariya telkiiiji ɔ ɔubil ka Buɲdi-ak aman : « Nunu in daatur, seertini ni zaɔ ko, kar maman naa ibine kadar maanna-aɲ ka seener ? »

¹⁹ Dubil-ak kaawiiiji aman : « Nun ko kaak ɲu koliy Jibriin kaak peya ɔ unji ka Buɲdi.

Na naamintu a naan̄ iyin kabarre ta gala-
antā.

²⁰ Kar kin̄ gay bal aamine do kaawor. Kaawor-at yaa asen di do wiktinti. Do saan taar-at ko, Bun̄ yaan̄ sokumin̄ bin̄ nam yiriy taat gamin-ak yaa kuuniye. »

²¹ Wiktin taat Zakariya kaawiy in̄ dubil ka Bun̄di-ak, gee kuuk eraag kara gay ajbiyitu do taaye kaak na taaytu atta-aka.

²² Min na amiltu, biy sokume. Illa na tawga in̄ pisin̄ji di. Ampaa ko, gee-ak ibintu kadar maan bayin̄ji atta do ger ka Bun̄di.

²³ Hiyya, min kun̄ Zakariya deet kam-
inco, nu yeepu geero.

²⁴ Ba aaro, daaciy Elizabeet ictu adi. Koyin beey ta cigil geer di. Ta kaawtu do adti aman :

²⁵ « Way, Rabbin tal kaatu. Din̄ na imil-
duut kat sokuṇuwir min un̄co ka geemir. »

Dubil ka Bun̄di gaara ween̄ji ka Iisa

²⁶ Adti ka Elizabeet nec ko koyin bijigiy, kar Bun̄ naamiig *dubiley Jibriin do geeger ka Nazareet do kid̄ ka Galile.

²⁷ Na naamiig do gemso rakki, sin̄ti Mariyam taat kaawco mat ko in̄ Yuusup a nuu obe. Yuusup gay, naar min baa taṇ Dawuud.

²⁸ Dubil-ak un̄jitu do werti, na ooyiititi, ho na kaawiitit aman : « Kan̄ aacay, ka gas barkin min do Bun̄di. Na goy in̄ kan̄ke. »

²⁹ Min Mariyam doriit kaawoy-at, ta bar-
jiltu tak-tak. Kar ta ostu do adti aman : « Taar-an gay baati maa ? »

³⁰ Dubil-ak kaawiitit aman : « Dak gi-
nenno kolaw, Mariyam, asaan ka gas barkin ta Bun̄di.

³¹ Kaa ice adi, kaa wee mico ho kaaji diye sin̄ Iisa.

³² Mic-ak, sin̄ji asa aale. Nuun̄ kolin̄ Ron̄ ka Bun̄ ka kuwa. Rabbin Bun̄ yaaji berin̄ sees ka sultan kaak min ka tacco Dawuud.

³³ Na goye sultan ka gee ku Israyeel doo ho meennuwiy gaasaado tak-tak. »

³⁴ Mariyam telkiiji do dubil-ak aman : « Maanna-an̄ yaa kuuniye maman asaan nun ibanno misa mitko ? »

³⁵ Dubil-ak kaawiitit aman : « Ruwwin ta Bun̄di yaake ase ho gudurre taat min kuwa yaake gootin̄ke ar kelmo. Ansii ko, mic

kaak kaa wee-ak yaa goye sellen̄ do un̄ji ka Bun̄di ho nuu kolin̄ Ron̄ ka Bun̄di.

³⁶ Cokay ! Elizabeet taat min baako oki in̄ adti. Taar taat gee osiy a ta mogina din sa, din̄ adti koynay bijigiy ko ho taa wee mico.

³⁷ Asaan ginno maan kaak pak Bun̄. »

³⁸ Min pa-ak Mariyam kaawtu aman : « Nun gay riyor ta Rabbiner. Kaaw taat ki kaawiidu-an yaa ase do botilti. » Hiyya, dubil-ak rasiita ho na deettu.

Mariyam baati ooye do Elizabeet

³⁹ Menaw nuur-ak di, Mariyam uctu ho ta birtu sak-sak in̄ un̄ti do kid̄ ka Zuude do geeger rakki ka dambar.

⁴⁰ Ta un̄jitu do ger kan̄ Zakariya ho ta ooyiitit do Elizabeet.

⁴¹ Min Elizabeet doriit ooyti-at di, mic kaak do adti-ak teestu awke ho Ruwwin ta Bun̄di miiniita.

⁴² Ta kaawtu in̄ gaay tongo aman : « Min daad okin̄co-an̄, kan̄ken di Bun̄ barkiyin̄ke ho mic kaak do adke oki, na barkiyga.

⁴³ Nun gay waa, taat nam atan̄ Rabbiner asiin talindu ?

⁴⁴ Talu, do wiktin taat nu dorig gaayke di, mic kaak do adir-an̄ alji gala nam na awke.

⁴⁵ Galal loke, kan̄ taat aamin do kaaw taat Rabbin kaawiike a taa nece do werti ! »

⁴⁶ Kar Mariyam ictu riye aman : « Nu ozila Rabbin Bun̄, naar kaak tatiko.

⁴⁷ Gelbiner miin in̄ galal, asaan Bun̄ ji-
laanu.

⁴⁸ Na tal aminduwir, nun taat gay riyoy ho din̄ na jaalintu.

Ka seener gay, min yiriyta baayiy in̄ un̄ti, gee okin̄co yaa kaawe a Bun̄ berdu galal,

⁴⁹ asaan Bun̄ kaak gin gudurre okintiti berdu gamin kuuk samaan lotu.

Sellen̄ gay sin̄ji.

⁵⁰ Aminduwiy goy doo do gee kuuk karmiyaaga.

⁵¹ Na gaarit gudurrey in̄ soriyay. Na totirig gee kuuk jaala zin̄kico kuwa.

⁵² Na paayig sultinnay min do jardico, ho na jaalig masaakanna kuwa.

⁵³ Gee kuuk mey diyaagu, na berco tee,

‡ 1:54 'mogig' : Werin daarin̄, nu kaawa a 'sakuwig'.

ho gay gamnar gay, ɲa atkiig in pisiŋco orok.

- ⁵⁴ ɲa mogig[‡] gay riyoy, gee ku Israyeel.
Ansi-ak, ɲa moyiig tale ka aminduwi.
⁵⁵ Aminduwi-at, ɲa taliit doo do Ibraayim in tambaay
ar taat ɲa kaawiico do aginiyte. »
⁵⁶ Min ɲaar-ak, Mariyam taaytu wer ka Elizabeet ar koyin subba pa, kar ta yeeptu gerco.

Weenji ka Yaaya-Batist

- ⁵⁷ Elizabeet, min menuwti ku weendi nectu, ta weetu mico.
⁵⁸ Mutkiyti in aginiyti dortu a Rabbin tal aminduwti-ak, ɲu aacytu in taara.
⁵⁹ Min mic-ak gintu menaw porpod, kar ɲu astu do *dukume ka selɲol. Zer ɲu rakji diye siɲ ku tacco Zakariya.
⁶⁰ Kar yaaco gay kaawiico aman : « Ha'a, paado ! Gii kolin Yaaya. »
⁶¹ ɲuur gay telkiitit aman : « Do baako, ginno gem kaak siɲji pa. »
⁶² Kar ɲu kaawiji in pisiŋco do tacco Zakariya aman : « Ki raka ronji, gii kolin waa ? »
⁶³ ɲaar gay inditu maan ka siirindi, kar ɲa siirtu aman : « Siɲji Yaaya. » Hiyya, gee-ak okiŋco ajbiyitu.
⁶⁴ Do wer-ak, biy piltu kate ho ɲa teestu kaawe. ɲa oziliig Buɲ.
⁶⁵ Gee-ak kolaw unjiico. Kaaw-at totirtu do kid okiŋji ka dambiniidi ka Zuude ho ɲu kaawa ko do bi ɲaar-ak di. Okiŋco, gee kuuk doriit kaaw-at, kolaw unjiico,
⁶⁶ ɲu obiit do gelbinco ho ɲu diytu aman : « Mic-aɲ asa gine maa gemira ? » Ka seener, gudurre ta Buɲdi goy in ɲaara.

Zakariya ozila sellin^{kaw} ta Buɲdi

- ⁶⁷ Ruwwin ta Buɲdi miiniig Zakariya takan mic-aka, ɲa teestu kaawe ar nabiinŋce aman :
⁶⁸ « Oziliika do Rabbine, Buɲ ka Israyeel asaan ɲa mogiig geenji ho ɲa jiliigu.
⁶⁹ ɲa imilte Gay Jilindi kaak gin gudurre min do tamba ta gay riyoy Dawuud.
⁷⁰ An ko kaaw taat min awalle Buɲ kaawico
do nabiinnay kuuk ɲa doɓtu
ho ɲuur gay kaawit do geemir.
⁷¹ Kaaw-at, taar ko taat Buɲ diytu

a ɲaate jilinte min do adinte
ho min do pise ka gee kuuk elgitenno.

- ⁷² ɲa tal amindaw ta aginiyte
ho ɲa bal rawtin jamuwi taat taɓ ɲa obtu in ɲuura.
⁷³ Jamaw-at, taar ko taat Buɲ togiltu do tatte Ibraayim
⁷⁴ a ɲaate jilinte min do adinte
ho gii abdiyiŋji bal kolaw.
⁷⁵ Ampaa ko, gii gine sellen ho *cawar do unji,
do menuwte kuuk ɲa beriite do duni-
iner. »
⁷⁶ Zakariya kaawtu pey do ronji Yaaya aman :
« Gem kol ronji, yiriy rakki, ɲu asaan kole
a ki nabiinŋce ka Buɲ ka kuwa,
asaan kii ogire do Rabbiner ho kiiji
siyin botiliy.
⁷⁷ Kiico gaare do geenji maman ɲuu gase
jile
ho zunuubinnico, ɲuuco saamiyiŋco.
⁷⁸ Ka seener, Buɲ, ɲaar tala aminduwte ho
ɲa elgiite.
Paa kat, ɲaate ceerin portikuwi
min kuwa ar pat taat cokaw.
⁷⁹ Taa ceerin gee kuuk goy do gondikor ho
muut eraagu.
Paa kat, ceerinti-ak yaate iyinte do
botol ta aapiyer. »
⁸⁰ Hiyya, mic-ak maadiyo ho ɲa gintu
bombo do ruwwiner. ɲa goytu do kalaaner
nam yiriy taat ɲa gaartu ziy do gee ku Isray-
eel.

2

Weenji ka Iisa (Matiye 1.18-25)

- ¹ Do wiktin taar-at, sultan kaak tatik ka Room kaak ɲu kolig Sezaar Ogist bertu izinne a ɲuu osin gee kuuk goy do adiy ka kidar okiŋji.
² Ose kaak awalle-ak kuuniyitu do wiktin taat Kiriniyuus goy guberner ka Siri.
³ Ay gem di ɓaawtu do geegirji, ɲu osiiga.
⁴ Yuusup sa uctu min do geeger ka Nazareet, kid ka Galile, ɲa ɓaawtu do geeger ka Dawuud kaak ɲu kolig Beteleyem do kid ka Zuude asaan ɲaar min tamba ta Dawuud.
⁵ Yuusup ɓaawtu sawa in gemsoy Mariyam taat in adti, ɲu osiigu.

⁶ Do wiktin taat ɲu goyiy misa Beteleyem, Mariyam koyinti ku weendi nece.

⁷ Min adti aawiita, ta weeyig aawti, kar ta maliyig in ɲaɲguuna ho ta deeriig do kolooyner. Ta deeriig pa-ak asaan wer ginno do zugin ku martir.

⁸ Do wer ɲaar-ak, gin gay gooyindi kuuk goy yeero. ɲu gooya mallico in aando.

⁹ *Dubil ka Buɲdi bayniico ho *darjin ta Buɲdi gootiig in portikuwti. Kolaw obiig tak-tak.

¹⁰ Dubil-ak kaawiico karan ɲaman : « Dakoɲ gineno kolaw, nu iyko kabarre taat yaa bere galal dakina do gee okiɲco.

¹¹ Do aandite-an di, do geeger ka Dawuud*, ɲu weeko Gay Jilindi. ɲaar ko Masi ho *Rabbine.

¹² Aɲ ko maan kaak yaako gaare kuu ibiniɲji : ku ɲaa gase mico, ɲu maliyig in ɲaɲguuna ho ɲu deeriig do kolooyner. »

¹³ Ta bite-aɲ di, dubal ku Buɲdi dakina paaytu min ka samaaner, ɲu gasiig ka awalle-aka ho ɲu teestu ozile Buɲ.

¹⁴ Do oziliɲco-ak, ɲu riya aman : « Darjin do Buɲ kaak goy kuwa ka samaaner ho aapiye do gee kuuk ɲa elgiyo kuuk goy keder. »

¹⁵ Wiktin ta dubal ku Buɲdi-ak coontu kuwa ka samaaner, gay gooyindi-ak kaawtu benannico aman : « Yallinteɲ ja Beteleyem, gi ɲaa talin maan kaak kuuniye, maan kaak Rabbin Buɲ gaariite. »

¹⁶ Kodok di, ɲu uctu, ɲu ɲaawtu do geeger-aka. ɲu gasiigu, Mariyam in Yuusup ho in mic kaak ɲu deertu do kolooyner-aka.

¹⁷ Min ɲu taliig mic-ak, ɲu osiicot taat dubil ka Buɲdi kaawiico do bi kaɲji.

¹⁸ Gee okiɲco kuuk cokiyit kaaw ta gay gooyindi-ak ajbiyitu tak-tak.

¹⁹ Kar Mariyam gay obig gamin-aɲ okiɲco do adti ho ta pakira dakina loco.

²⁰ Hiyya, gay gooyindi-ak ictu botilco. Do yeepiɲco, ɲu jaalig sin ku Buɲdi kuwa ho ɲu oziliig do gamin okiɲco kuuk ɲu dortu ho kuuk ɲu taltu, asaan ɲu as do botilco uudin taat dubil ka Buɲdi kaawiico.

Iisa, ɲu iyiig do ger ka Buɲdi

²¹ Min mic-ak gintu menaw porpod, wiktin astu taat ɲuuji *dukume selno ho ɲuuji diye sin. Hiyya, ɲu diyiji sin Iisa kuuk *dubil ka Buɲdi gaariitit do Mariyam min ta bal ice misa adi.

²² Goytu kee, menaw nectu kuuk ɲuu gine *satkin taat ɲuu kuuniye *cawar do unji ka Buɲdi uudin ta *gaanuun ka Muusa kaawtu. Hiyya, Yuusup in Mariyam iciig mic-aka, ɲu deettu Zeruzaleem ho ɲu iyiig do Rabbiner do *ger ka Buɲdi.

²³ ɲu gintu pa-ak asaan do gaanuun ka Buɲdi, ɲu siir aman : « Ay mic kaak aawo, ɲuu beriɲji do Rabbiner. »†

²⁴ ɲuuji gine satkine. Satkin-at gay, ɲuuji berguwe toeerin seera wala ammaamin seer kuuk ɲaada.‡

²⁵ Do geeger ka Zeruzaleem, gin gem rakki sinji Simeyon. ɲaar gem sellen do unji ka Buɲdi ho ɲa karmiyaaga. ɲa era asiɲji ka Gay Jilindi ka gee ku Israyeel. Ruwwin ta Buɲdi goy in ɲaara

²⁶ ho ta miniig a ɲa mataado, illa ɲa talin ja in odinay, Masi kaak Buɲ ɲaamtu-aka.

²⁷ Paa ko, Ruwwin-at ɲaamiig do ger ka Buɲdi. Do wiktin taar-at di, Iisa, aginiyji iyiig do wer-aka a ɲuuji gine gamin kuuk gaanuun kaawtu.

²⁸ Hiyya, Simeyon iciig mic-ak do pisiɲji ho ɲa oziliig Buɲ aman :

²⁹ « Gem kol Rabbiney, din ki necit kaawoɲ. Rasin ko, nun gay riyon, naa mate in aapiye.

³⁰ Ka seener, nu tal ko in odinar maman kiini jile.

³¹ Jile ɲaar-ak ko kaak ki bertu do unco ka gee okiɲco.

³² Taar portikaw do gee okiɲco a ɲuu ibiniɲji, ho taar *darjine do geenjin ku Israyeel. »

³³ Min aginiyji ku micor cokiyit kaaw ta Simeyon-at, ɲu ajbiyitu.

³⁴ Simeyon barkiyiigu ho ɲa kaawiitit do Mariyam atan Iisa aman : « Do bi ka ronke-aɲ, gee ku Israyeel, dakina yaa solle, dakina gay yaa coone. Mic-aɲ, ɲaar maan

* **2:11** 'geeger ka Dawuud' : geeger-ak, ɲaar geeger ka Beteleyem, wer kaak ɲu weeyig Sultan Dawuud. † **2:23** Wer ka gase kaawor do Ekzood 13.2,12. ‡ **2:24** Wer ka gase kaawor do Lebitik 12.8.

ka gaarindi ka Bunđi kaak gee asiy meele do bi kanji.

³⁵ Ansii ko, kaaw taat cigile do aditco, n̄aa imilin kara. Kar kanke Mariyam gay, taabin yaa noomiñ gelbinke ar n̄u waacinke in garta. »

³⁶ Do wer-ak, gin pey nabiinca rakki sinji Aan. Ta romoy ta Panuwel min tamba ta Azeer. Taar za6 ko tak-tak. Ta goytu in mitti elgin peesira, kar n̄a mattu.

³⁷ Min n̄a mattu, ta goytu murgila nam elginti nectu orok porpod in pood (84). Aan-at goyinti, aando, yiriyo, ta goy ko do ger ka Bunđi di, ta gina riy tanji : ta ica sayamne ho ta salkiyaw.

³⁸ Wiktin taat Simeyon oziliy Bun-ak, Aan sa goya. Taar oki teestu ozile Bun ho ta kaawiy do bi ka mic-ak do gee okinco kuuk era jile ka Zeruzaleem.

³⁹ Min aginiyji ku Iisa gaasiit riy taat gaanuun ka Rabbin kaawtu, n̄u yeeptu do gee girco Nazareet do kid ka Galile.

⁴⁰ Mic-ak maadiyo ho n̄a denriyo. Ibine kaak asa min do Bunđi miinga ho Bun berji barkin dakina.

Iisa unje do ger ka Bunđi

⁴¹ Ay elgo, aginiyji ku Iisa baggiy Zeruzaleem do iidin taat n̄u kolig *Paak.

⁴² Min elginay ku Iisa nectu orok in seera, uudin ta aadinco, aginiyji iyiig in n̄uura.

⁴³ Min iidin-at gaase, n̄u yeeptu. Kar Iisa gay daktu Zeruzaleem. Sando, aginiyji balji pakire.

⁴⁴ Do tanco-at a wal Iisa toliya ko in gee kuuk yeepa in n̄uura. N̄u eeltu in jiwi, kar n̄u teestu bariyin datik ta aginiyco in royinco kuuk goy ede.

⁴⁵ Kar gay, n̄u bal gasinji. N̄u bariyiy paa nam n̄u yeeptu pey Zeruzaleem atta.

⁴⁶ Mena seer, n̄u bariya bariyen di. Kar yiriy ta baay ka subinkar gay, n̄u gasiig do *ger ka Bunđi. N̄a goy keder datik ta agindaw ku gaanuundi, n̄a cokiyyigu ho n̄a indiigu.

⁴⁷ Gee kuuk cokiyaaga-ak okinco ajbiyту do telkinji ka micor-aka, asaan n̄a telkaaco in ibine dakina.

⁴⁸ Wiktin taat aginiyji taliiga, n̄uur sa ajbiyту. Kar yaaco kaawiji aman : « Gem kol ronji, maa di ki giniini ampa ? Talu, nunu in takko, seertini kelimni amile do wiktin taat ni bariyiicin. »

⁴⁹ Iisa gay telkiico aman : « Maa di kuu bariyiinu ? Ku ibanno kadar nun naa ginin riyoy ta Tanni do geriy walla ? »

⁵⁰ Kar aginiyji gay bal ibine baat ta kaawoy-ata.

⁵¹ Min n̄aar-ak, Iisa yeeptu Nazareet in n̄uura ho n̄a karmiyiy kaawco. Yaaco gay obig gamin-an okinco do adti.

⁵² Hiyya, Iisa maadiyo, ibininji sa gaaiyo. N̄a goyiy sellen do unji ka Bunđi ho do unco ka geemir.

3

Asinji ka Yaaya-Batist

(Matiye 3.1-12, Maark 1.1-8, Yaaya 1.19-28)

¹ Do wiktin taar-at, Tibeer, sultan kaak tatiko, gin ko elgin orok in beey do meenuwiy. Pons Pilaat gay goy guberner ka Zuude. *Herood Antipaas tala kaati ka Galile ho sinji Pilip gay goy kaati ka Iture in Terakoniit. Lisaniyaas gay goy kaati ka Abileen.

² *Han in *Kayip gay agindaw ku gay satkiner. Do wiktinco-at ko, do kalaaner, Bun berijit kaawoy do Yaaya ron ka Zakariya.

³ Yaaya jaawiig biy ka barre ka Zurdan. N̄a kaawiy do geemir aman : « Ibinon niginco, rason goye kaak awalle, n̄uuko *batiyiyinco ho Bun yaako saamiyin zunuu-binniko. »

⁴ Ampaa ko, taat nabi Ezaayi siirtu awalle do maktumney astu do werti aman :

« Gaay tongo kaawa do kalaaner aman :

“ Siyon botol ta *Rabbiner.

Siyonjiig botilay-ak dalan.*

⁵ Zoolna, gee yaa tiisinco, dambinay in kootat, gee yaa eeziinco. Botilay kuuk kooliyaw, gee yaa siyinco dalan, ho zorgilna, gee yaa siyinco sataan.

§ 2:38 'jile ka Zeruzaleem' : Do wiktin taar-at, Yuudinna dakina pakira kadar Bun yaaco n̄aame Masi kaak yaa jilinco min do pise ka gee ku Room. * 3:4 Wer ka gase kaawor do Malasi 3.1. † 3:6 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.3-5.

6 Paa kat, gee okiŋco yaa tale jile ka Bunđi.
”† »

7 Min ŋaar-ak, gee dakina ɓaawiiji ɗo Yaaya a ŋaa batiziyiŋco. Ŋaar gay kaawiico aman : « Talon ja, kunj gee kuuk ar aalin-anƙu ! Ku pakira a kuu pake min dapiŋko ta Bunđi taat asaw walla ? Ku gasit kaawan min momo ? »

8 Hadi, ginon gamin ku samaane kuuk gaara a ku rasig goyiŋko kaak awalle. Dakon osenno ɗo aditko aman : “ Gi koogin ku tatte Ibraayim ”, asaan ka seener, Bun nec soke min ɗo dambay-an di, ŋaa raɓilin ron ku Ibraayim.

9 Din gay, jekin ŋaar goy ko ka doliye atiydi min ɗo caarco. Ay et kaak waado ron kuuk samaane, ŋuu doliyiŋji ho ŋuu accin ɗo aki. »

10 Kar gee-ak indiig Yaaya aman : « Hadi, nii gine zinjini maman ? »

11 Ŋaar gay telkiico aman : « Gem kaak gin kesuun seera, ɗo kaak ginno gay, ŋaaji bere rakki. Kar gem kaak gin maan ka teendi sa, ɗo kaak ginno gay, ŋaaco deediŋji oki. »

12 Do wer-ak, gay obe miirir sa ɓaawiiji ɗo Yaaya a ŋaa *batiziyiŋco ho ŋu indiig aman : « Gem kol tatkaw, nin gay, nii gine maman ? »

13 Ŋaar gay telkiico aman : « Ku ginno botol ta kuu gaaye gurus ɗo geemir min kuwa. Icon maan kaak ŋu kaawikon di. »

14 Do wer-ak, pey gin askirna. Ŋuur sa indiig Yaaya aman : « Kar nin-an gay, nii gine maman ? » Ŋaar gay telkiico aman : « Dakon gaamenno gurus ka gemor, wala kuuji diye kaaw maala. Illa kuu peye in gurus ka ŋu beriiko ɗo koyer di. »

15 Wiktin taar-at, gee eraag ko Masi kaak Bun kaawtu a ŋaa ŋaame-aka, kar ŋu indiy zinjico aman : « Yaaya-an ko yaa gine ŋaara walla ? »

16 Yaaya gay kaawiico ɗo gee okiŋco aman : « Nun batiziyaako in amay. Kar gay, gin gem kaak pakginu kat asaw. Nun sa da necɗo kaak naa sorin ŋugiray. Gem ŋaar-ak yaako batiziyiŋko in Ruwwin ta Bunđi ho in ako.

17 Ŋa ob garta ɗo pisinji, ŋaa yiile *geme ka putiri ho ŋaa leen ɗo urdey. Kar bun gay, ŋaa orin ɗo ak taat matɗo tak-tak. »

18 Ansii ko, Yaaya taayiig gee in kaawin dakina ku pey kuuk gaara Kabarre ta Gala.

*Herood obig Yaaya-Batist danjaayne
(Matiye 14.3-4, Maark 6.17-18)*

19-20 *Herood kaak tala kaati ka Galile gay obit Herodiyaad, daaciy ta sinji Pilip ho ŋa gin pey gamin kuuk jookum ku pey. Do taar-at ko, Yaaya leesiji dakina. In taar-ata oki, Herood bal cime kaay. Ŋa gin pey maan kaak jookumo, ŋa obig Yaaya danjaayne.

*Batem ka Iisa
(Matiye 3.13-17, Maark 1.9-11)*

21 Min Yaaya, ŋuu bal obin misa danjaayne ho ŋa *batiziyiig gee okiŋco-ak, Iisa oki, ŋa batiziyiiga. Wiktin taat Iisa salkiyiyo, samaan piltu waakilak.

22 Do wer-ak, Ruwwin ta Bunđi paayiji ar ammaama, ho ŋa dortu gaay kaawa min kuwa ka samaaner aman : « Kinke ko rondu, nu elgicin dakina ho ki berdu galal dakina. »

Tamba ta Iisa

23 Wiktin taat Iisa teestu gine riyoy-ak, elginay yaa nece ar orok subba pa. Gee gay a wal ŋa ron ka Yuusup, ronji ka Eli-aka.

24 Eli gay ronji ka Mataat, Mataat ronji ka Lebi, Lebi ronji ka Melsi, Melsi ronji ka Janaay, Janaay ronji ka Yuusup.

25 Yuusup gay ronji ka Matatiyaas, Matatiyaas ronji ka Amos, Amos ronji ka Nawuum, Nawuum ronji ka Esli, Esli ronji ka Nagaay.

26 Nagaay gay ronji ka Maat, Maat ronji ka Matatiyaas, Matatiyaas ronji ka Simeyiin, Simeyiin ronji ka Josees, Josees ronji ka Joda.

27 Joda gay ronji ka Yowanaan, Yowanaan ronji ka Reeza, Reeza ronji ka Zorobabeel, Zorobabeel ronji ka Salatiyeel, Salatiyeel ronji ka Neeri.

28 Neeri gay ronji ka Melsi, Melsi ronji ka Addi, Addi ronji ka Kosaam, Kosaam ronji ka Elmadaam, Elmadaam ronji ka Eer.

† 3:29 'Iisa' : Iisa ŋaar-an, ŋa Iisa Masido, ŋa gem ka pey.

²⁹ Eer gay ronji ka Iisa‡, Iisa ronji ka Eliyezeer, Eliyezeer ronji ka Joriim, Joriim ronji ka Mataat, Mataat ronji ka Lebi.

³⁰ Lebi gay ronji ka Simeyon, Simeyon ronji ka Zuuda, Zuuda ronji ka Yuusup, Yuusup ronji ka Jonaam, Jonaam ronji ka Eliyakiim.

³¹ Eliyakiim gay ronji ka Meleya, Meleya ronji ka Menna, Menna ronji ka Mattata, Mattata ronji ka Nataan, Nataan ronji ka Dawuud.

³² Dawuud gay ronji ka Jeese, Jeese ronji ka Obeed, Obeed ronji ka Booz, Booz ronji ka Sala, Sala ronji ka Nasoon.

³³ Nasoon gay ronji ka Aminadaab, Aminadaab ronji ka Admiin, Admiin ronji ka Arni, Arni ronji ka Hesroon, Hesroon ronji ka Perees, Perees ronji ka Zuuda.

³⁴ Zuuda gay ronji ka Yakuub, Yakuub ronji ka Isaaka, Isaaka ronji ka Ibraayim, Ibraayim ronji ka Teera, Teera ronji ka Nawoor.

³⁵ Nawoor gay ronji ka Seruug, Seruug ronji ka Rewu, Rewu ronji ka Peleeg, Peleeg ronji ka Ebeer, Ebeer ronji ka Seela.

³⁶ Seela gay ronji ka Kenaan, Kenaan ronji ka Arpaksaad, Arpaksaad ronji ka Seem, Seem ronji ka Nowe, Nowe ronji ka Lemeek.

³⁷ Lemeek gay ronji ka Matusaleem, Matusaleem ronji ka Henok, Henok ronji ka Yereed, Yereed ronji ka Malaleyeel, Malaleyeel ronji ka Kenaan.

³⁸ Kenaan gay ronji ka Enoos, Enoos ronji ka Seet, Seet ronji ka Aadum, Aadum gay, naar ko ronj ka Bunđi.

4

Gece ka Iisa Masi (Matiye 4.1-11, Maark 1.12-13)

¹ Iisa miin in Ruwwin ta Bunđi. Min na yeepiy min do barre ka Zurdan-ak, Ruwwin-at naamiig do goosiner.

² Do wer-ak, *Seetanne astu gecinji. Menaw orok pood, na gecaag gecen di ho Iisa bal okume yoo maanna. Min menaw-ak gaastu, Iisa, mey diyaaga.

* **4:4** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 8.3. † **4:8** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.13. ‡ **4:11** 'acume': Werin daarin, nu kaawa a 'okume'. § **4:11** Wer ka gase kaawor do Soom 91.11-12. * **4:12** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.16.

³ Hiyya, Seetanne kaawiiji aman : « Ya kin kat Ronj ka Bunđi-ak, kaawiy do damban a naan rabile tee. »

⁴ Iisa gay telkiiji aman : « Nu siir do Kitamner aman : " Gem ke goyaado do bi ka teendi di. " * »

⁵ Min naar-ak, Seetanne iyiig pey do wer kaak kuwa aale ho kodok di, na gaariijig kidin ku sultinniidi okinco kuuk do duni-ner.

⁶ Kar na kaawiiji aman : « Izinne in malle ku sultinniidi-an, okinco, naan berinco. Gamin-an, nu berduug do pisindu ho nun naa berin do ay waan kaak nu rakiy di.

⁷ Kin gay, ya ki ooy ki abdiyintu-ak, gamin-an okinco locin. »

⁸ Iisa gay telkiiji aman : « Nu siir do Kitamner aman : " Kii abdiye *Rabbin Bunjin keeji di ho naar di kii derse unci. " † »

⁹ Min naar-ak, Seetanne iyiig Iisa Zeruza-leem ho na diyiiig kuwa do kaay ka *ger ka Bunđi, kar na kaawiiji aman : « Ya kin kat Ronj ka Bunđi-ak, beer keder,

¹⁰ asaan nu siir do Kitamner aman : " Bun yaaco kaawe do dubilji nuun gooye, "

¹¹ ho nu siir pey aman : " Dubal-ak yaan acume‡ do pisinco. Paa kat, asinji dooyiydo in dambay. " § »

¹² Iisa gay telkiiji aman : « Nu siir do Kitamner aman : " Ki gecaagdo Rabbin Bunjin. " * »

¹³ Min Seetanne gaasiig gecinji kaak na geciiig Iisa, na rasiiga ho na deettu min-niney a naa ere wiktin ta pey.

Iisa do geeger ka Nazareet (Matiye 4.13-17, Maark 1.14-15)

¹⁴ Min naar-ak, in gudurre ta Ruwwin ta Bunđi, Iisa yeepu do kid ka Galile ho gee okinco kuuk goy ede-ak kaawa ko do bi kanji di.

¹⁵ Na bilda gee do geray ku salaane ku *Yuudinnar ho gee okinco ozila ko naar di.

Nu pooçig Iisa do geeger ka Nazareet (Matiye 13.53-58, Maark 6.1-6)

¹⁶ Iisa baawtu do geeger ka Nazareet do wer kaak na maadtu. Ay yiriy ta *sabitdi,

na baggiy do ger ka salaaner ka Yuudinar. Ampaa ko, yiriy ta sabit taar-at oki, na unjitu pey do ger ka salaaner. Min na unje, na uctu a naa garkiye Kitamne.

¹⁷ Nju berijji maktumne taat nabi Ezaayi siirtu. Min na obta, na piliita, ho na gastu wer kaak kaawa aman :

¹⁸ « Ruwwin ta Bunji goy in nunu asaan na doointu
a naa gaarin Kabarre ta Gala do pokirnar.

Na naamintu a naa kaawe aman :

“ Gee kuuk goy do danjaayner, njuu pikiñco.

Njuur kuuk noolna, njuu piliñ odinco.

Njuur kuuk nu taabiyaagu, njuuco imilin taabinco.

¹⁹ Na naamintu a naa gaarin elgo taat kuu talin barkin ta Rabbin Bunj. ” »†

²⁰ Min na gaastu in garaaney, na maliyit maktumne-at do werti, kar na berijit do gay riyor ho na goytu. Gee kuuk goy do ger-ak, okiñco, odinco gooya ko naar di.

²¹ Iisa gay teesiico kaawe aman : « Kaaw taat ku dortu ho nu garkiytu min do Kitamner-ata, yiriyta-an kat wiktinti nece. »

²² Gee okiñco kuuk cokiyaaga-ak ajbiyту do kaawin kuuk unja do gelbiner na kaawiico ho nu teestu kaawe samaane do bi kanji. Kar nu diyту aman : « Naar-an wal roj ka Yuusup doo di ? »

²³ Kar Iisa telkiico aman : « Ka seener gay, ku asaadu kaawe ar kaak nu kaawgiy aman : “ Kin gay coole geemir, diñ gay cool kat zin ka meenjin. ” Kuudu kaawe pey aman : “ Ni dorig gamin okiñco kuuk ki gintu Kapernayuum, diñ gay ginig anne do darre ta meenjin oki. ” »

²⁴ Kar na deeltu pey aman : « Ka seener nu kaawaako, ginno nabiinçe kaak gee ku darrey ica kaawoy.

²⁵ Nu kaawaako ka seener, do wiktin taat nabi *Eli goyiy-ak, gin murgilgal dakina do kid ka Israyeel ho mey yaarko unjitu do wer okinji asaan elgin subba in koyin bijigi amay bal noke.‡

²⁶ Kar gay, Bunj bal naamin *Eli do murgilgal kuuk goy do kid ka Israyeel-aku, na naamig do murgil rakki taat goy do hellin ta Sarepta, do kid ka Sidon.

²⁷ Kar do wiktin ta nabi Elize gay, gin gee dakina kuuk dukum burdum do darre ta Israyeel. Kar Elize da cooldo yoo rakki minninc. Illa na cool gem rakki sinji Naama min darre ta Siri. »

²⁸ Min gee kuuk goy do ger ka salaaner doriit kaaw ta Iisa-ak, okiñco, nu dapiñtu aale.

²⁹ Kar nu uctu putur ho nu teestu akilinji nam nu imiliig kara min do geeger ka Nazareet. Geeger-ak, nu piniig kuwa ka kooti. Paa ko, gee-ak iyii Iisa do wer kaak jerle a njuu akilinji pey, naa tunkile kefer.

³⁰ Kar Iisa gay uctu, na birtu min do datikco ho na deettu.

Coole ka gem kaak aarid obga (Maark 1.21-28)

³¹ Min naar-ak, Iisa baawtu do geeger ka Kapernayuum, do kid ka Galile ho na bildiy gee in yiriy ta *sabitdi.

³² Gee kuuk cokiyaaga-ak ajbiyту do bildinji-aka, asaan na kaawa in izinne.

³³ Atta do ger ka salaaner-ak, gin gem rakki kaak aarid obga. Gem-ak koola rada aman :

³⁴ « Wayyay, Iisa ka Nazareet, ki rakaani gine maman ? Ki asinti ide walla ? Nu ibingicin tam, kin ko kaak Bunj dobtu ho na naamtu. »

³⁵ Iisa telkiiji do aarid-ak in gaay tonjo aman : « Yalla bugam ho amal min do gem-anjka ! » Hiyya, aarid-ak acciig gem-ak bup do datikco ho na amiltu min do gem-aka. Kar gem-ak uc cewey di, maan sa bal gininji.

³⁶ Gee-ak okiñco ajbiyту tak-tak ho nu kaawtu benannico aman : « Taar-an gay maa kaawra ? Gem-anj kaawa in izinne ho in gudurre do aaridnar, ek di nu amiliy min do geemir. »

³⁷ Hiyya, do adiy ka kid ka Galile okinji, gee kaawa ko do bi ka Iisa di.

Coole ka gee dakina (Matiye 8.14-17, Maark 1.29-34)

³⁸ Min naar-ak, Iisa amiltu min do ger ka salaaner ho na baawtu wer kan Simon. Min na unjitu geero, na gasiit kogoy, ziti kobire. Nju indiig Iisa a naa ase talinti.

† 4:19 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 61.1-2. ‡ 4:25 Wer ka gase kaawor do 1 Ruwa 17.1.

³⁹ Iisa 6aawiititi ho ɲa oniititi, kar ɲa kaawtu in gaay tongo do raduw-at a taa rasinti. Ek di ta rasiita. Ta bite-an di, geemat uctu ho ta teestu tale kaaco.

⁴⁰ Wiktin taat pat gale, gee ku geegerak iyiig geenco okinco kuuk radaw in ay biyaw ta raduwar do Iisa. Na leeyiico pise ho ɲa cooliigu.

⁴¹ Aaridna amiliy min do gee dakina in koriyco aman : « Kinke Ron ka Bunji ! » Kar Iisa gay awniico ho ɲa todiico kaawo, asaan ɲu ibingig a ɲaar ko *Masi.

Iisa gaara Kabarre ta Gala do geray ku salaaner

(Maark 1.35-39)

⁴² Min wer waltu, Iisa amiltu, ɲa deettu do kalaaner. Gee dakina amiltu bariyinjii. Min ɲu gasga, ɲu leyiiga a ɲaa deetenno.

⁴³ Kar Iisa gay kaawiico aman : « Nun naa 6aa do geegirnay ku pey a naa gaarin Kabarre ta Gala ta *Meennaw ta Bunji. Do riy taar-an ko, Bun ɲaamiinu. »

⁴⁴ Hiyya, Iisa uctu, ɲa 6aawtu do kid ka Zuude, ɲa gaariy Kabarre ta Gala do geray ku salaaner ku *Yuudinnar.

5

Dobe ka maajirna kuuk awalle

(Matiye 4.18-22, Maark 1.16-20)

¹ Yiriy rakki, Iisa 6aawtu do biy ka barre kaak ɲu kolig Zenezareet. Gee dakina asiji a ɲuu cokiye kaaw ta Bunji. Gee-ak akila zinƙico, ɲu raka a ɲuuji 6aawe moota.

² Iisa jaaltu kaay ho ɲa taltu markabin seera goy do biy ka barrer. Gay cabindi* gay paay ko ace ribbinco.

³ Iisa 6aawtu, ɲa coktu ka markab ka Simon-aka ho ɲa kaawiji a ɲaa sinjin sood min do gongumor†. Hiyya, ɲa goytu in baay ho ɲa teestu bilde gee.

⁴ Min Iisa gaastu in bilde ka geemir, ɲa kaawiji do Simon aman : « Sinjite pey unɗa do wer ka baata ho pikkironƙu ribbinko kuu cabe boosi. »

⁵ Simon telkiiji aman : « Gem kol tacco, aando-an okintit, ni caba caben di, kar ni bal gase yoo maanna. Kar gay, min ki kaawdu, naa pikkirin ribban. »

* **5:2** 'Gay cabindi' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'gay dee boosir'. † **5:3** 'Do gongumor' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'bi joorner'. ‡ **5:13** 'diriiga' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'ecimiiga'. § **5:14** Wer ka gase kaawor do Lebitik 14.2-32.

⁶ Hiyya, ɲu pikkiriigu ho ɲu soktu boos dakina nam ribbinco sa eeraw.

⁷ ɲu jaaliico pise do eenco kuuk goy do markab ka pey a ɲuu jorkinco. Eenco-ak astu ho okinco, ɲu miiniig markabinco seerco in boosi nam markabinco-ak raka nooriye.

⁸ Min Simon-Piyer taliig maanna-ak, ɲa dersitu ris do asinji ku Iisa ho ɲa kaawiji aman : « Gem kol *Rabbiney, etar mininer asaan nu gin zunuubinna. »

⁹ Simon kaawtu pa-ak, asaan ɲaar in eenji, okinco, ɲu ajbiye do bi ka boos kuuk dakina ɲu soktu-aku nam kolaw sa obgu.

¹⁰ Min eenji ku Simon kuuk ajbiy-ak, goy oki Zaak in Yaaya, kooginay ku Zebede. Kar Iisa diyiiji do Simon aman : « Dak gineno kolaw. Min yiriyta-an, ki cabaado pey boosi, illa kii cabguwen ko geen di. »

¹¹ Hiyya, ɲu iyiig markabinco do gongumor, ɲu rasiig in gaminco okinco ho ɲu aadiig Iisa.

Cale ka burɗumdi

(Matiye 8.1-4, Maark 1.40-45)

¹² Ba aaro, Iisa goy do geeger rakki ho gem kaak dukum burɗum asiji. Min gemak taliig Iisa, ɲa dersitu do unji nam ɲa noodiig unji keder, kar ɲa loklikiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, kiin gedire calindu ya ki ooye. »

¹³ Iisa ɲaamtu pisinji, ɲa diiriiga‡ ho ɲa kaawtu aman : « Hii, nu ooye, diɲ calu ! » Ek di ɲa caltu *cawar min do burɗumji.

¹⁴ Iisa karmiig gem-ak aman : « Yaman, dak kaawenno bat do waanna. Kar gay, 6aa gaar zin do gay satkiner ho ber *satkin uudin taat *gaanuun ka Muusa kaawtu. Paa kat, ɲuu ibine kadar ki cale. »§

¹⁵ Min ɲaar-ak, gee kaawa ko kaawin kunji di pak ka awalle. Gee dakina numiyo, ɲu cokiyiy kaawoy ho ɲa cooliigu min do raduwniico.

¹⁶ Kar Iisa gay amilgiy do kalaaner keeji di ho ɲa salkiygiyo.

Coolle ka gem kaak rungiye

(Matiye 9.1-8, Maark 2.1-12)

17 Yiriy rakki, wiktin taat Iisa bildiy gee, agindaw ku gaanuundi in gee kuuk nu koliy *Pariziyenna sa goya. Gee-ak, asa min hellinnan okinco ku Galile in ku Zude ho min geeger ka Zeruzaleem oki. Gudurre ta Rabbin Bun goy in Iisa a naa coole gee.

18 Gee daarin pa astu, nu icil gem kaak rungiye ka darinildi. Nu bariya botol taat nuu unjin do gerdi a nuu iyin do Iisa.

19 Kar gay, gee tid aale nam nu bal gedire unjinji. Ampaa ko, nu coktu kuwa ka gerdi-aka, nu noomtu bee ho nu paayig in darinilji datik geemir do unji ka Iisa.

20 Min Iisa taliit imaanco ta gee-aku, na diyiji do rungiiner-ak aman : « Gem kol ronji, zunuubinnan, nu saamiyjinu. »

21 Do wer-ak, agindaw ku gaanuundi in Pariziyenna teestu kaawe do aditco aman : « Na maa gemir kaak niga biy in Bun-anka ? Waa yaa gedire saamiye zunuubinna ? Illa Bun keeji di ! »

22 Kar Iisa gay ibiniit pikirrico ho na kaawiico aman : « Maa di ku giniit pikirre taar-an do aditko ?

23 Ya nu kaaw aman : “ Zunuubinnan, nu saamiyjinu ” wala “ Ucu ho jaawu ”, taat moo melen ?

24 Kar gay, nu raka kuu ibine kadar nun *Ron gemor, nu gin gudurre ta saamiye zunuubinnar do duniiner. » Kar pey, na diyiji do rungiiner-ak aman : « Nu kaawijin-an, ucu, icig dariniljin ho deet gerko. »

25 Kodok di, gem-ak uctu do unco ka geemir okinco, na iciig darinilji, na deettu gerco ho na oziliy Bun.

26 Do wer-ak, gee okinco kolaw obiigu, nu ajbiyту tak-tak ho nu teestu ozile Bun. Nu kaawiy aman : « Yiriyta, gi tal gamin kuuk ajbaw aale. »

Kole ka Lebi

(Matiye 9.9-13, Maark 2.13-17)

27 Min naar-ak, Iisa amiltu kara ho na taliig gay obe miirir, sinji Lebi, kaak goy do riyoy. Kar Iisa kaawiji aman : « Uc aadnu. »

28 Ek di Lebi uctu, na rasiig gamnay okinco ho na aadfiiga.

29 Kar Lebi iyiig Iisa do geriy, na depiyiga. Gay obe miirir dakina in gee kuuk pey sa tee in nuura.

30 Pariziyenna in agindaw ku gaanuundi kuuk goy ede-ak teestu gujumjume. Nu kaawiico do maajirnay ku Iisa aman : « Maa di ku tiyiyo ho ku siyiy in gay obe miirir ho in gee ku pey kuuk gina jookumanju ? »

31 Iisa telkiico aman : « Gee kuuk cewey baraydo daptoor, illa nuur kuuk radaw.

32 Nun bal ase do gee kuuk tala zinico a nu sellen. Nu as do nuur kuuk ibina kadar nu gina jookumo a nuu rasiin goyinco kaak awalle. »

Inde do bi ka sayamner

(Matiye 9.14-17, Maark 2.18-20)

33 Pariziyenna indiig Iisa aman : « Maa-jirna ku Yaaya-Batist in kuni ica sayamne doo ho nu salkiyaw. Kar kunjin gay tiyaw ho nu siyaw. »

34 Iisa telkiico aman : « Gee kuuk nu kolig do iidin ta obindi, ya nu goy misa in naar kaak obe, wala kuu gedire kuuco kaawe a nuu ice sayamne ? Ha'a, kaawaacodo.

35 Kar gay, wiktin yaa ase taat nuu icin naar kaak obe min do datikco. Yiriy taar-at kat, nu asiy ice sayamne. »

36 Iisa deliico pey danla aman : « Waan erro giteen min do batik ta marbinto a naa naale batik taat zoode. Yampa, batik taat marbinto-at oki eere ho giteenti sa numaadu in taat zoode.

37 Waan laado maam kuuk eelaw do etirsinna kuuk taay ko. Yampa, maam-ak yaa pikin etirsinna-aku, nuu naale keder ho etirsinna-ak sa yaa nige.

38 Kar gay, gee liya maam kuuk eelaw illa do etirsinna kuuk marbinto.

39 Waan kaak aaw ko maam kuuk nee-ak ello pey kuuk eelaw. Asaan gee kaawa aman : “ Maam kuuk nee kat gala. ” »

6

Iisa in yiriy ta sabitdi

(Matiye 12.1-8, Maark 2.23-28)

1 Yiriy rakki ta *sabitdi, kun Iisa bira min do morginar. Maajirnay teestu yiime kay ku *gemer, nu sooyiyo ho nu eeymiyo.

2 Do wer-ak, gin *Pariziyenna daarin kuuk kaawiico aman : « Maa di ku giniy maan kaak *gaanuunte todiite in eele ka geeror ? »

3 Iisa telkiico aman : « Ku bal garkiyin ga maan kaak Dawuud in eenji gintu yiriy rakki taat mey diyigu ? »

4 Dawuud unjitu do *ger ka Bunji, na teetu tee kaak nu bertu *satkin do Bunji, ho na beriico do eenji oki. Zer tee naar-ak, gem ka pey ginno botol taat naa teenji, illa gay satkiner di. »

5 Iisa kaawiico pey aman : « Nun *Ronj gemor di mee sabitdi. »

*Coole ka gem kaak pisinji mate
(Matiye 12.9-14, Maark 3.1-6)*

6 Gin menaw, in yiriy ta sabit ta pey, Iisa unjitu do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho na teestu bilde gee. Do ger-ak, gin gem kaak pisinji ka meeda mate.

7 Agindaw ku gaanuundi in *Pariziyenna dibiji do Iisa, nu rakiy tale ya naa coole gem in yiriy ta sabitdi, kar nuuji diye kaawo.

8 Sando, Iisa gay ibinit pikirrico. Na diyiji do gem kaak pisinji mat-ak aman : « Uc pey datik ta geemir. » Ek di na uctu, na peytu.

9 Kar Iisa kaawiico aman : « Nu indakon ja : gaanuunte kaaw a gii ginguwe taat sellen wala gii ginguwe taat jookumo in yiriy ta sabitdi ? Gii jilguwe gee wala gii idguwico ? »

10 Min na indig pa-ak, na taliig gee-ak okinco, kar na kaawiji do gem kaak pisinji mat-ak aman : « Taarig pisinjin. » Ek di na taariiga ho pisinji cooltu do weriy.

11 Min agindaw ku gaanuundi in Pariziyenna taliig maanna-ak, nu dapintu aale ho nu testu kaawe benannico do maan kaak nuuji gine do Iisa.

*Paliinna kuuk orok in seera
(Matiye 10.1-4, Maark 3.13-19)*

12 Yiriy rakki, Iisa coktu ka dambar a naa salkiye. Na waltu kuwa in inde ka Bunji.

13 Min wer waltu, na koliig maajiray, kar na doftu minnincorok in seera ho na koliig a nu *paliinna.

14 Paliinna-ak, nuur ko : Simon kaak Iisa koliig oki Piyer* in sinji Andre, Zaak in Yaaya, Pilip in Bartelemi,

15 Matiye in Tooma, Zaak ronji ka Alpe, Simon kaak mala do darrey,

16 Zuud ronji ka Zaak, ho in Zuudas Iskariyoot kaak asaaji isine do Iisa.

*Coole ka geemir
(Matiye 4.23-25)*

17 Kar ba aaro, wiktin taat Iisa paayiy min ka dambar in paliinnay-aku, na peytu do wer-aka, in gee dakin dakina ku pey min kid okinji ka Zuude, min Zeruzaleem, ho min geegiray ku Tiir in Sidon kuuk goy do biy ka barrer.

18 Gee okinco-ak as a nuu cokiye kaawoy ho naa coolinco. Nuur kuuk aaridna obgu sa, Iisa coolgu.

19 Ay gem di raka diirinji, asaan gudurre taat amila min do ziy-at coolaag gee okinco.

*Iisa kaawa do bi ka galal in taabine
(Matiye 5.1-12)*

20 Do wer-ak, Iisa jaaltu kaay, na taliig maajiray ho na teestu kaawe aman :

« Galal do kun kuuk pokirna, asaan *Meennaw ta Bunji taar loko.

21 Galal do kun kuuk mey diyaako dinja, asaan tee yaako necinjo.

Galal do kun kuuk zulinjo minaw dinja, asaan ku asa site in galilko.

22 « Galal loko ya gee elgiikonno, ya nu yilaako, ya nu waraako ho ya nu kaawaako jookumo, asaan ku aamin do nun *Ronj gemor.

23 Aaciyon min galal wiktin taat gamin-ak as ko, asaan haginko taat Bunj yaako bere ka samaaner-at, taar dakina. Ansii ko, aginiyco ku geemir-an taabiig nabiinna oki pa.

24 « Kar gay, do gaayiko kun gay gamnar, asaan ku gasit ko galilko.

25 Do gaayiko kun kuuk dinj tee necinjo, asaan mey asaako deenjo.

Do gaayiko kun kuuk sita dinja, asaan kuu asa ale do taabinko.

26 « Do gaayiko kun kuuk gee okinco ozi-laako,

* 6:14 'Piyer' : Sin nuur-an diya a 'dambi'.

asaan awalle aginiyco ozilaag nabi-inna kuuk raada oki. »

*Ele ka adiner
(Matiye 5.38-48, 7.12)*

²⁷ « Kar gay, do kun kuuk cokiyaanu, nu kaawaako : Elguwon adinko ho ginguwonco sellen do nuur kuuk elgiikonno.

²⁸ Indonco barkin ta Bunji do nuur kuuk surpiyaako ho salkiyonco do nuur kuuk taafiyaako.

²⁹ « Ya waan baasinjin do gargumon, newsijit taat rakki oki. Ya waan gaamit batkon, rasjit ta kapak oki.

³⁰ Beriy do ay waan kaak indacin maanna ho ya waan gaamig maannan, da icenno pey biy.

³¹ Ginonco do geemir ay maanna ar taat kun rakiy a nuuko gine loko.

³² « Ya kun kat el gee kuuk elgiikon di, maman Bun yaako ozilinko ? Gee kuuk jookumo oki elgig nuur kuuk elgiigu !

³³ Ya kun kat gina sellen do nuur kuuk ginaako sellen di, maman Bun yaako ozilinko ? Gee kuuk jookumo oki gina pa !

³⁴ Ya ku bera daan do gee kuuk yaako kappiyinti di, maman Bun yaako ozilinko ? Gee kuuk gina jookumo oki bera daan do eeno ya nu hariya a nuuco kappiyinti.

³⁵ Kar gay, elguwon adinko, ginguwonco sellen. Berguwonco daana ho dakon hariyenno a nuuko kappiyinti. Ansii kat, kuu gine kooginay ku Bun ka kuwa ho kuu gase haginko taat dakina oki. Asaan Bun, naar sellen do gee okinco, nuur kuuk ozilgido yoo kuuk motilay oki. »

*Dukume ka seriiner
(Matiye 7.1-5)*

³⁶ Iisa gaaytu pey aman : « Kuuniyon sellen ar Takko ka sellen.

³⁷ Dakon talenno zinikiko ar gay dukume seriiner, paa kat, Bun dukumiikonno seriine loko. Dakon diyenno kaaw do gemor, paa kat, seriin ta Bunji obaakonno. Saamiyonco do gee kuuk ginaako jookumo ho Bun yaako saamiye loko.

³⁸ Beron ho Bun yaako bere. Naako bere ar gem kaak liya koo do girdor, na yakyiki-iga, na nonyiiga nam ta sollaw. Ampaa ko, Bun yaako yeepin maan kaak ku giniy do geemir. »

³⁹ Iisa deliico pey danla aman : « Nool kat daangiy giji noolo walla ? Ha'a, daanno. Yampa seerco, nuu solle do beendi.

⁴⁰ *Maajirin, naar pakgido tatkuwiya kaak bildiga, kar naar kaak nu bildig samaane gay yaa nece in kaak bildiga.

⁴¹ « Maman ki taliy gan kaak kapak kaak goy do od ta sinjin, kar et kaak goy do odon tanjin gay, ki talgido ?

⁴² Kin kaak gin et tatik do odon, kar maman ki kaawiy do sinjin aman : " Gem kol sinji, rasin ja naa icin gan kaak goy do odon-anja ? " Ki tallo et kaak goy do odon walla ? Tal ja gem kaak kaawa in biy di-anja ! Gedar ja do tanjin, kii tale karan, kar kii imilin gan kaak goy do od ta sinjin. »

*Maajirin kaak tab
(Matiye 7.16-20,12.33-35)*

⁴³ « Et kaak samaane waado ron kuuk gallo ho et kaak samaanno oki waado ron kuuk gala.

⁴⁴ Asaan ay eto, gee ibinaag min do ronji. Gee okaddo ron ku buguwar wala ron ku karunder min do et kaak gin jamay.

⁴⁵ Gem kaak sellen-ak, sellinkuwiya asa min do adiy kaak portiko. Kar gem kaak jookum gay, jookumiy-at sa asa min do adiy kaak pondiko. Ka seener, kaaw taat goy do adiy-at, taar ko na imiliit kara. »

⁴⁶ Iisa kaawiico pey aman : « Maa di ku koliin aman : " *Rabbine, Rabbine " in binikikon di, kar kuu gingitdo taat nu kaawiiko ?

⁴⁷ Naar kaak asa lotu, kaak cokiyaat kaawor ho kaak aadaat in botilti, na ar waa ?

⁴⁸ Gem naar-ak ar gem kaak pina gero. Na eciriy ja beenay baata, na paayig dulaayinna ku gerdi ho na teesiy pine ar gem kaak pinig geriy ka maari. Paa kat, ya tambal aadji sa naa eeziydo, asaan na pin bombo.

⁴⁹ Kar gay, ya gem kaak cokiyaat kaawor ho aadgitdo in botilti, naar ar gem kaak pin ger bal dulaayinna. Ya tambal aadji-ak, kodok di na eeziy nam na nigiy tak-tak. »

7

*Gay riyor ka tatkaw ka askirin ku Room
(Matiye 8.5-13)*

1 Min Iisa gaasit kaawoy okintit do geemir, na deettu pey Kapernayuum.

2 Do geeger-ak, gin tatkaw rakki ka askirin ku Room kaak gin askirin miya do aaroy. Tatkaw-ak gin gay riyoy rakki radaw nam na gaay mate. Naar gay, na elgiga.

3 Paa ko, wiktin taat na dortu gee kaawa do bi ka Iisa, na tabiriiji aginay daarin ku *Yuudinnar, nuuji diye a naa ase coolin gay riyoy.

4 Min aginay-ak ottu moota do Iisa, nu wakiliiji marmile aman : « Gem-an nec ta ki gaayinji,

5 asaan na elgig geente ho naar di oki pinig gerni ka salaaner. »

6 Hiyya, Iisa uctu na baawtu in nuura. Wiktin taat na gaay ote geero, tatkaw ka askirnar-ak naamtu roynay a nuuji diye aman : « Gem kol *Rabbiney, dak taabiyenno asaan nun bal nece kii unje do gerir.

7 Do saan taar-at ko, nun meendu baljin baawe. Kar gay baanu, kaaw kaawen di, gay riyor-an yaa coolé.

8 Nun meendu oki aada ta aginduwir ho nu gin askirin do aaror. Ya nun kat kaaw do rakki minnino a " Baa ! " Ek di na baayo. Ya nu kol rakki ka pey a " Asu ! " Ek di na asiyo. Kar ya nu gaarji do gay riyor a " Ginit riy-anta ! " Ek di na giniita. »

9 Min Iisa doriit kaaw-at, na ajbiyiiji do tatkaw-aka. Kar na newsiico do gee ku aadaaga-ak ho na kaawiico aman : « Nu kaawaako ka seener, min gee ku Israyeel okinco, nu bal tale gem kaak gin imaan ar naar-anja. »

10 Hiyya, gee kuuk tatkaw tabirtu-ak yeeptu geero. Min nu yeepe, nu gasiig gay riyor-ak cool ko.

Nooye ka ronj ka murgilal

11 Min naar-ak, Iisa uctu, na deettu do geeger kaak nu koliig Nayiin. *Maajirnay in gee dakina ku pey aadaaga.

12 Wiktin taat na gaay ko unje do gegirdi-ak, na naamtu in gee kuuk icil momte. Momte-ak gay, na ronj ka murgilal. Ronji rakki di gaasiiji. Gee dakina ku gegirdi-ak gay aadaata.

13 Min Rabbin taliita, na taltu aminduwti ho na kaawiitit aman : « Bugam, dak alenno pey ! »

14 Kar Iisa sinjitu moota ho na diirig darinjal-aka. Min na diiriig di, gee kuuk icil momte-ak peytu dut. Kar Iisa kaawtu aman : « Gem kol ronji, nu kaawaajin, ucu ! »

15 Ek di momte-ak nooytu, na goytu in baay, kar na teestu kaawe. Hiyya, Iisa beriitig do yaaco.

16 Gee-ak okinco ajbiyitu tak-tak nam kolaw sa unjiico ho nu kaawtu aman : « Ozilinten Bunte ! Na iyte nabiince tatko do datikte. » Ho nu kaawtu pey aman : « Bun as mogin geenji. »

17 Hiyya, kabarre-at totirtu do kid ka Zude okinji yoo do kidin kuuk moota oki.

Inde ka Yaaya-Batist (Matiye 11.2-19)

18 Min naar-ak, maajirnay ku Yaaya-Batist osiijig gamin okinco kuuk Iisa gintu-ak do tatkuwco. Min nu osiiji pa-ak, Yaaya koltu minnino seera

19 ho na naamiig do Rabbin Iisa a nuu indinji aman : « Kin ko Masi kaak yaa ase wala ni ere ka pey ? »

20 Min nu otiiji, nu kaawiiji aman : « Yaaya-Batist naaminti a niin inde aman : " Kin ko Masi kaak yaa ase wala ni ere ka pey ? " »

21 Do wiktin taar-at, Iisa gay coola gee dakina min do raduwniico, na bera aapiye do mersinar, na atka aaridna ho na pila odin ku noolin dakina.

22 Iisa telkiico aman : « Baan kaawonji do Yaaya do taat ku taltu ho ku dortu : noolin talaw, mersin jaawa tal-tal, burdumin calaw, dunguyuyin doraw, gee ku mate nooyaw ho kuuk pokirna gasit Kabarre ta Gala.

23 Galal do naar kaak talintu ho rasgit do imaanji do bi kanto. »

Iisa kaawa do bi ka Yaaya-Batist (Matiye 11.7-11)

24 Min gee kuuk Yaaya-Batist tabirtu-ak deettu, Iisa teestu kaawe do bi ka Yaaya do gee dakina kuuk goy ede-ak aman : « Ku baaw tale maa do kalaaner ? Coor taat us awkaata walla ? Ha'a !

25 Yampa, ku 6aaw tale maa ? Gem kaak is kesuun taat samaane walla ? Ha'a ! Njuur kuuk is kesuun ta samaan-at, njuur gay gamnar kuuk goy do geray ku sultinniidi.

26 Yampa, ku 6aaw tale waa ? Nabiinçe ga ? Hii, ka seener nu kaawaako, kunj tal gem kaak pakgig nabiinçe.

27 Yaaya-Batist, njaar ko kaak Bunj kaawtu do Kitamner a njaa njaame awalle min Iisa Masi. Kitamne kaaw aman :

“ Nun naa njaame gay tabiriikar unci

a njaañ siyin botilin. ”*

28 Nu kaawaako, min gee kuuk nj weeyig ween di-anj, ginno kaak tatik pakgig Yaaya. Kar sando, njaar kaak kapak do *Meennaw ta Bunji-ak gay, njaar tatik pakgig Yaaya.

29 Gee okinco inj gay obe miiri oki cokiyiig Yaaya. Nju ibin kadar Bunj, njaar sellen ho nj ooytu, Yaaya *batiziyiigu.

30 Kar *Pariziyenna inj agindaw ku gaanu-undi gay poociit taat Bunj rakiy a njuu gine, nj bal ooyin batem njaar-aka. »

31 Iisa kaawtu pey aman : « Gee ku dinjka-anj, njuur ar maa geenda ho nj tur kunj waa ? »

32 Gee njuur-ak ar koogin kuuk goy ba beger ho kuuk koola do koolinco aman : “ Ni paanko perinna a kuu waare, kar ku bal waare. Ni riyko riyin ku muuti, kar ku bal ale. ”

33 Di talonj, wiktin taat Yaaya-Batist astu, nj taado ho nj saado do bi ka abaadiner, oki ku diya aman : “ Aarid obga. ”

34 Kar wiktin taat nun *Ronj gemor astu, nu tiyaw ho nu siyaw, ho ku kaawa aman : “ Talonj ja maan gemir kaak adiy begirji-anjka ! Nja tiyaw ho nj siyaw ! Nja royco ka gay obe miirir inj gee kuuk gina jookumo. ”

35 Gee kuuk ooya ilim ta Bunji gay, nj ibiniit tak kadar taar sellen. »

Iisa do ger ka Simon kaak Pariziyençe

36 Min njaar-ak, *Pariziyençe rakki kolig Iisa gerco a nj 6aa tee. Iisa ooytu, nj 6aawtu wer ka gem-aka ho nj goytu tee.

37 Do geegirdi-ak, gin daatik rakki taat gin oorne. Min ta dortu kadar Iisa goy tiya

do ger ka Pariziyençer-ak, ta ictu gazzaz wic-wic† miin inj itir, kar ta dakig gasa.

38 Min ta gasga, ta jopintu inj alinti do aaroy ta Iisa,‡ zulinti etiltu do asinji ho ta suudiig inj duruwti. Kar ta ginijji cuud do asinji ho ta kockiciico itir.

39 Min Pariziyençe kaak kolig Iisa talit pa-ak, nj kaawtu do adiy aman : « Ya gem-anj kat nabiinçe ka seener-ak, njaa ibine kadar daatik taat diirga-an gin oorne. »

40 Iisa kaawijji do gem-ak aman : « Cokay Simon, nu gin kaawo, naan kaawinti. » Simon telkiiji aman : « Gem kol tacco, kaaworduuta. »

41 Kar Iisa deliiji danja aman : « Gee seer ic daana ta gurusdi min do gemor. Ka rakki ic tammin miy beey§, rakki gay tammin orok beey. »

42 Kar uudin taat seerco nj ginno maan kaak njuu kappiyinti-ak, gem-ak saamiyicota. Min ku seer-anjku, ka moo yaa elinji paka ? »

43 Simon telkiiji aman : « Ya do tanto-at, kaak daanay dakina, nj saamiyjiita. » Iisa kaawijji aman : « Hii ! Binj gala. »

44 Min nj kaawijji pa-ak, nj newsitit do daatko-ata ho nj kaawijji do Simon aman : « Ki taliit daatko-anta ? Min nu unjitu gerko, ki baldu bere amay kuuk naa ace asindu. Taar gay acduug asindu inj zulinti ho ta suudiig inj duruwti. »

45 Kinj baldu gine cuud, taar gay min ta unjitu di, ta aay gine cuud do asindu.

46 Kinj baldu kockice itir do kaar, taar gay kockicdu do asindu.

47 Ansii ko, ka seener nu kaawaajinj, gem-an zunuubinniti kuuk dakin-ak, nj saamiytigu. Do bi njaar-ak ko, ta gaarig elinti dakina. Kar gay, njaar kaak nj saamiyji sood-ak, elinji oki sooda. »

48 Kar Iisa kaawiitit do daatko-at aman : « Gem kol romoy, zunuubinnike nj saamiykenju. »

49 Gee kuuk nj koltu do teendi-ak kaawtu do aditco aman : « Njaar maa gemir kaak nam saamiya zunuubinna kare ? »

* 7:27 Wer ka gase kaawor do Malasi 3.1. † 7:37 'gazzaz wic-wic' : gazzaz-ak, nj siyig inj dambay kuuk nj kolij 'albaatir'. ‡ 7:38 'ta jopintu inj alinti do aaroy ta Iisa' : Do aadin ta Yuudinnar, ya nj tiyaw, nj danjlaw, asinco gay inj aaro. § 7:41 'tammin miy beey' : Tamma rakki nec inj gurus kaak gem gasiy do el ta riyor.

⁵⁰ Kar Iisa gay kaawiitit do daatko-at aman : « Imaanke jilinke, 6aa in aapiye. »

8

Iisa in gee kuuk aadaaga

¹ Min naar-ak, Iisa birtu do geegirniidi ho do hellinniidi a naa gaare Kabarre ta Gala ta *Meennaw ta Bunji. Paliinna kuuk orok in seer goy in naara,

² in daaf daarin kuuk Iisa atiktu aaridna minnino ho kuuk cool min do raduwniico. Daaf-ak, minnino goy Mariyam, taat min Magdala, taat Iisa atiktu aaridna peesira min do ziti,

³ Zaan, daaciy ta Suuza, gay riyor kaak tatik ka sultan *Herood, ho in Sizaan. Daaf-ak in eenco dakina ku pey gaayaag kun Iisa in gaminco.

Danjil ta gay luwor

(Matiye 13.1-9, Maark 4.1-9)

⁴ Gee dakin aale amiltu min ay geeger ho nu asiji do Iisa. Nu numiy do wer ka Iisa goyiyo ho na deliico danja aman :

⁵ « Cokiyon ! Gin gem rakki 6aa luwo do morgoy. Wiktin taat na luwi-ak*, busumji daarin sollitu do botildi. Gee jaawiico kaaco ho diid teeyiig okinco.

⁶ Busumji daarin sollitu do kid kaak gin karniyo. Min nu amiltu di, nu aaytu asaan wer cokdo oola.

⁷ Daarin gay sollitu do wer kaak gin pompal kuuk gin jamay. Nu maadiy sawa nam pompal-ak gootiigu.

⁸ Kar daarin pey sollitu do kid kaak samaane. Nu amiltu, nu maadtu ho nu imiltu ganduulinna. Ay ganduulic di weetu ron miya†. » Iisa gaaytu pey aman : « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye ! »

Baat ta danjil ta gay luwor

(Matiye 13.10-23, Maark 4.10-20)

⁹ Min naar-ak, maajirnay indiig Iisa aman : « Danjan-an baati maa ? »

¹⁰ Iisa telkiico aman : « Bun gaarkon loko gamin kuuk cigile kuuk kaawa do bi ka *Meennuwi. Kar do gee ku pey gay, nu delco dele danja.

« Paa ko, ya nu tala sa, ar nu tallo, ya nu cokiya sa, kayco icdo maanna. »‡

¹¹ An baat ta danja-anta : Busam-ak, nuur gaara kaaw ta Bunji.

¹² Busam kuuk solle do botildi-ak, nuur gee kuuk cokiyaat kaaw-ata, kar *Seetanne gay asiy imiliit min do aditco. Na imiliita-ak, pa nuu aamine ho nuu gase jile.

¹³ Busam kuuk solle do kid kaak gin karniyo-ak gay, nuur gee kuuk cokiyaat kaaw-ata ho nu ooyiit in galal. Kar imaanco gay paaydo caari, nu obiit do menuwir di. Kar wiktin taat Seetanne gecaag di, nu rasiita.

¹⁴ Busam kuuk solle do pompal kuuk gin jamay-ak, nuur gee kuuk cokiyaat kaaw-ata, kar nu diy gelbinco do gamin ku duniiner ho paa ko, ronco darsigiydo. Gamin ku duniiner-ak, nuur pikirre ta duniiner in galilti ho in joriye ka mallel oki.

¹⁵ Kar busam kuuk solle do kid kaak samaan-ak gay, nuur gee kuuk cokiyaat kaaw-ata, nu obit bombo do aditco ku portiko, nu rasgitdo tak-tak nam nu wiyiy ron. »

Danjil ta lampa

(Maark 4.21-25)

¹⁶ Iisa gaaytu do kaawoy aman : « Ginno gem kaak biy lampa ho na zu6kiit in bardila wala na diyit ba danjil. Kar gay, ya gem biy lampa-ak, na diyit do wer ka jadan. Paa kat, gem kaak unja do ger-ak yaa talin portikuwti.

¹⁷ Gamin okinco kuuk cigile, nuu imilinco kara, yoo kuuk gee ibingigdo oki, nuu ibininco nam nuu talinco waran.

¹⁸ Yaman pakiron samaane maman ku doriig kaawin kuuk nu kaawiiko ! Kar naar kaak gine, Bun yaaji gaaye pey min kuwa. Kar naar kaak bal ginen gay, ya na diy kaay a na gin maanna oki, nuuji imilin minniney. »

Atan Iisa in sijtay

(Matiye 12.46-50, Maark 3.31-35)

¹⁹ Wiktin taat Iisa kaawiy-ak, yaaco in sijtay astu talinji. Kar wer gay tide. Paa ko, nu baltu gedire ote moota in naara.

* 8:5 'Wiktin taat na luwi-ak' : Luw taar-at, nu dawiig dawé ar ginte liyiy buur. † 8:8 'ron miya' : Do darre ta Israyeel, ya ganduulic rakki wee ron miya, naar-ak, na samaan paka. ‡ 8:10 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9.

²⁰ Hiyya, gee miniig Iisa aman : « Gem kol tacco, yaako in sinṭanṭ goy kara, ṅu in daaciṅ. »

²¹ Kar Iisa gay telkiico aman : « Yaani in sinṭar, ṅuur gee kuuk cokiyaat kaaw ta Buṅdi ho ginaat in botilti. »

Peye ka usi

(Matiye 8.23-27, Maark 4.35-41)

²² Yiriy rakki, Iisa ṅeptu markaba in maajirṅay ho ṅa kaawiico aman : « Aalinte aar barrer. » Ek di ṅu deettu.

²³ Wikṭin taat ṅu aaliy barre, Iisa gay aayiig wey yarap. Kodok di, us teestu abire gidi-gidi-gidi do barrer ho amay aastu do markabar nam amay-ak raka teṅco.

²⁴ Paa ko, maajirṅay baawiji do Iisa ho ṅu niiniig aman : « Gem kol tacco, ucu, amay tiyaate ! » Hiyya, Iisa niintu ho ṅa awṅiji do usi ho do amiydi. Ek di ṅu peytu ho wer siimtu dil.

²⁵ Kar ṅa kaawiico do maajirṅay aman : « Yoo diṅ sa, ku aamanno misa walla ? » Kar maajirṅay gay kolaw obgu, ṅu ajbiyṭu tak-tak ho ṅu indiy zinṅkico aman : « ṅaar-aṅ kat maa gemir kaak min ṅa awiṅtu di, usu in amay oki karmiyaaga ? »

Coole ka gem kaak aarid obga

(Matiye 8.28-34, Maark 5.1-20)

²⁶ Min ṅaar-ak, Iisa in maajirṅay ottu do kid ka gee kuuk ṅu koliig Zeraziyenna kaak goy aar barrer, serek min Galile.

²⁷ Min Iisa paayṭu min ka markabar, gem rakki astu ṅaaminji. Gem-ak aaridna obga. ṅa asa min do geeger-aka, kar taaye ṅa goy ko karan di. ṅa goy tukinkin di. Gem-ak goydo zugar, illa goyiṅji do maggindi di.

²⁸ Min ṅa talig Iisa, ṅa kooltu rada ho ṅa zuṅkitu guṅ do asinji. Kar ṅa kaawtu in gaay tonṅo aman : « Ki rakaan ginin maman, Iisa, roṅ ka Buṅ ka kuwa ? Baṅu, nu in daaciṅ, dakin taabiṅdu do ! »

²⁹ Gem-ak kaawiy pa-ak, asaan Iisa kaawji ko do aarid-ak a ṅaa amile minninyey. Awalle oki, aarid-ak accigiya. Paa ko, ṅu doodiig piṅji in asinji in jinziṅrina a ṅuu goyiṅji geero. Kar gem-ak dukumiigu ho aarid-ak ṅaamiig do kalaaner.

³⁰ Do wer-ak, Iisa indiig aman : « Kiṅ sinjiṅ waa ? » ṅaar gay telkiiji aman : «

Nun sinṅu “ Dakinaw ”. » ṅa kaawtu pa-ak asaan aaridna dakina unje do ziy.

³¹ Aaridna-ak loklikiiji do Iisa a ṅaa ṅaaminṅodo do bee kaak sugulṅul ba oole.

³² Do wer-ak, gin kinziirna dakina gooya ka dambar. Kar aaridna-ak indiig Iisa a ṅaaco bere botol taat ṅu baay unje do kinziirna-aku. Hiyya, Iisa ooytu

³³ ho aaridna-ak amiltu min do gem-aka, ṅu unṅitu do kinziirnar. Kodok di, min ka dambar, kinziirna-ak okiṅco eeztu tem in gaṅco, ṅu sollitu do barrer ho amay teyi-igu.

³⁴ Wikṭin taat gee kuuk gooya kinziirna-ak taliig maan kaak kuuniy-ak, ṅu gaṅtu, ṅu iyiit kabarre-at do geegirdi ho do hellinniidi.

³⁵ Min gee doriit kabarre-at, ṅu astu talin maan kaak kuuniy-aka. ṅu baawtu moota do Iisa ho ṅu gasiig gem kaak aarid obga-ak coole. ṅa is kesuune ho kaay sa as ko do weriy. ṅa goy keder do unji ka Iisa. Min ṅu taliiga-ak, kolaw obiigu.

³⁶ Gee kuuk talig maanna-ak osiico do eṅco maman gem kaak aarid obga-ak cooltu.

³⁷ Ek di gee ku kidar-ak okiṅco kolaw obiig aale ho ṅu kaawiji do Iisa a ṅaa deete min do kidco. Hiyya, Iisa ṅeptu markaba a ṅaa deete.

³⁸ Gem kaak aarid amil minninyey-ak loklikiiji do Iisa a ṅaa ba in ṅaara. Kar Iisa gay ṅaamiig aman :

³⁹ « Yeep gerko ho osit okintit taat Buṅ giniijin. » Hiyya, gem-ak yeepṭu ho ṅa osiig maan kaak Iisa giniiji do adiy ka geegirdi okiṅji.

Coole ka daatkor in nooye ka micar

(Matiye 9.18-26, Maark 5.21-43)

⁴⁰ Wikṭin taat Iisa yeepṭu min aar barrer, gee dakina ṅaamiiga asaan okiṅco ṅu yoka ṅaar di.

⁴¹ Do wer-ak, gin gem rakki sinji Jayrus astu. ṅa tatkaw ka ger ka salaaner. ṅa dersitu do asinji ku Iisa ho ṅa loklikiiji a ṅaa baawe gerco,

⁴² asaan romoy taar rakki di ho ta mataw. Elginti yaa nece ar orok in seer pa.

Wikṭin taat Iisa baayiyo, do botildi gee dakina nam ṅu tiryaga.

⁴³ Min do gee-ak, gin daatik rakki baarti taabiyaata. Elgin orok in seer, nu minen di. Ta orig ka pisinti okinji do gay dawner. Kar gay ginno gem kaak gedir coolta.

⁴⁴ Ta sinjitu moota do aaroy ta Iisa kar ta diiriit bit ka kesuuney. Ek di baarti-ak peytu min do mininco.

⁴⁵ Do wer-ak, Iisa indiig gee-ak aman : « Waa diirintu ? » Okinco, nu tatirtu. Kar Piyer gay kaawiji do Iisa aman : « Gem kol tacco, nuur gee kuuk dakin-an di tiryacin. »

⁴⁶ Kar Iisa gay telkiico aman : « Ka seener, waan diirintu asaan nu aaw gudurre amil min do zir. »

⁴⁷ Min daatko-at ibintu kadar ta gedi-raado cigilin maan kaak ta gintu-ak, ta astu in azirinti, ta dersitu do asinji. Kar ta testu ose do unco ka geemir okinco maan kaak naamit ta diiriig Iisa ho maman kodok di ta cooltu.

⁴⁸ Iisa kaawitit aman : « Gem kol romoy, imaanke coolinke. Baa in aapiye. »

⁴⁹ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, waan astu min ger ka Jayrus-aka ho na kaawiji aman : « Romon, taar mat ko, dak taabiynjido pey rabbin-anja. »

⁵⁰ Kar Iisa doriit kaaw-ata ho na telkiji do Jayrus aman : « Dak ginenco kolaw. Aaman di, kar kii tale ya ta bal coole. »

⁵¹ Min Iisa ottu wer ka Jayrus-ak, na kol Piyer, Yaaya in Zaak ho in aginiyti ku micar di a nuu unje in naara. Kar gee kuuk dakin gay, na todco.

⁵² Gee okinco kuuk goy ede-ak alaw ho marmilaw do kaat ka micar. Kar Iisa kaawico aman : « Dakon alenno. Taar bal mate, ta weya di. »

⁵³ Gee-ak ajimiyaag Iisa, asaan nu iban kadar taar mate.

⁵⁴ Min naar-ak, Iisa obiig pisinti ka micar-ata ho na kaawitit in gaay tonjo aman : « Gem kol romoy, ucu ! »

⁵⁵ Ek di mic-at nooytu ho kodok di ta uctu. Kar Iisa kaawico a nuuti bere tee.

⁵⁶ Aginiyti ku micar-at ajbiytu tak-tak, kar Iisa karmiig a nu kaawenno do gemor maan kaak kuuni-anja.

* **9:5** 'kokon burintal kuuk do asinjo' : Pa-ak gaara kadar ya gee ku geeger-an jag min botol ta samaane sa, do gaayico.

9

Naame ka paliinna kuuk orok in seera (Matiye 10.5-15, Maark 6.7-13)

¹ Yiriy rakki, Iisa numiig *paliinnay kuuk orok in seera ho na beriico gudurre in izinne a nuu atke aaridna okinco ho nuu coole gee min do raduwniico.

² Kar na naamiig nu baay gaare *Meenaw ta Bunji ho nuu coole gee.

³ Na kaawico aman : « Yaman ya ku baawaw, dakon icenno yoo maanna, wala donkilo, wala mokolle, wala tee, wala gurus. Kar kesuun sa, taat do zinikon di.

⁴ Do ay ger kaak ku paaytu, goyon eden di nam menuwko yaa gaase. Ya menuwko gaase, kar kuu deete min do ger-aka.

⁵ Kar wer kaak gee pooc obinjo-ak, deeton min ede ho kokon burintal kuuk do asinjo.* Pa-ak yaaco gaare kadar nu gin jookumo. »

⁶ Min naar-ak, paliinna deettu. Nu baawiy do ay helline, nu gaariy Kabarre ta Gala ho ay wero nu cooliy gee.

Herood Antipaas barjil do bi ka Iisa (Matiye 14.1-12, Maark 6.14-29)

⁷ Wiktin taat *Herood, guberneer ka Galile, doriig gamin okinco kuuk kuuniyaw-ak, na barjiltu asaan gee daarin kaawa a Iisa-ak, naar ko Yaaya-Batist kat nooye min do muuti.

⁸ Kar daarin a na *Eli kat bayne, ho daarin pey a na nabiince kaak min awalle kat nooy min do muuti.

⁹ Kar Herood gay kaawtu aman : « Naar nun meendu-an ko kaak dukumig kaay ka Yaaya. Kar naar maa gemir pey nu kaawiy biy dakin ampa-anja ? » Hiyya, Herood testu bariye botol taat naa talin Iisa.

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Maark 6.30-44, Yaaya 6.1-14)

¹⁰ Min paliinna yeptu, nu osiji do Iisa gamin okinco kuuk nu gintu. Kar Iisa koliigu, nu amiltu keeco do wer rakki, moota in geeger kaak nu koliig Betsayda.

¹¹ Kar min gee kuuk dakin-ak dortu kadar kun Iisa deete, nu ictu botilco. Hiyya,

Iisa n̄aamiigu, n̄a gaariico Meennaw ta Bun̄di ho n̄a cooliig n̄uur kuuk bariya aapiy ta zin̄kico.

¹² Wiktin taat pat galaw, paliinnay kuuk orok in̄ seer-ak baawiiji moota do Iisa ho n̄u kaawiiji aman : « Kaawco do gee-an̄ a n̄uu deete. N̄u baayiy gase maan ka teendi do hellinnan kuuk moota ho n̄uu wale. Yampa, anne-an̄ kalaane. »

¹³ Kar Iisa gay kaawiico aman : « Kun̄ maaniikon di beron̄co tee ! » N̄uur gay telkiiji aman : « Ni gin̄ mappa beeyi in̄ boos seer di. Ki raka a ni bāa gidiye tee kaak yaa necin̄ gee-an̄ku walla ? »

¹⁴ Miday kuuk goy ede-ak yaa nece ar gee alip beey pa.† Hiyya, Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Kaawon̄co do gee-an̄ a n̄uu goye keder, deedon̄gu orok beey beey. »

¹⁵ Paliinna ooyit kaawoy ho n̄u kaawiico n̄u goytu keder.

¹⁶ Min n̄aar-ak, Iisa sokiig mappa kaak beeyi in̄ boos kuuk seer-aku, n̄a jaaltu kaay ka samaaner ho n̄a deltu barkin do Bun̄di. Kar n̄a pirsiigu ho n̄a beriicog do *maajirnar a n̄uu deedin̄ do gee-aku.

¹⁷ Okin̄co, n̄u teetu n̄u aaytu. Kar tee kaak dak-ak gay, n̄u n̄umiiga nam n̄a miin girdin orok in̄ seera.

*Iisa, n̄aar Masi kaak Bun̄ dobtu
(Matiye 16.13-19, Maark 8.27-30)*

¹⁸ Yiriy rakki, Iisa salkiya keeji. Maajirnay sa goy in̄ n̄aara. Kar n̄a indiigu aman : « Ku dora gee kaawa a nu waa ? »

¹⁹ N̄uur gay telkiiji aman : « Daarin̄ kaawa a ki Yaaya-Batist, daarin̄ a ki *Eli, ho daarin̄ gay a ki nabiince kaak min awalle kat nooy min do muuti. »

²⁰ Iisa kaawiico pey aman : « Kar ya do tan̄kon̄ gay a nu waa ? » Piyer ictu kaawo aman : « Kin̄ ko *Masi kaak Bun̄ dobtu. »

²¹ Kar Iisa karmiig tak-tak-tak a n̄uu kaawenno do waanna.

²² N̄a gaaytu aman : « Illa nun *Ron̄ gemor, naa taabiyeŋ ja dakina. Aginay ku darrer, agindaw ku gay satkiner ho in̄ agindaw ku gaanuundi yaan pocindu. N̄uu asiin̄ deendu ho yiriy ta subbin̄kar gay, naa nooye. »

²³ Kar Iisa kaawiico do gee okin̄co aman : « Ya waan kaak rakaan aadindu, n̄aa pooce pey bariye galal ta meen̄ji, n̄aa icin̄ etoy ka taabiner kun kawta ho n̄aan aadindu.

²⁴ Asaan waan kaak raka jile goyin̄ji ka meen̄ji, n̄aa rawtin̄ji. Kar waan kaak rawtaag goyin̄ji do bi kanto gay, n̄aa gase goye kaak ta6.

²⁵ Yampa, ya gem kaak obit duniin okintit do pisin̄ji ho n̄a rawtig goyin̄ji wala n̄a meen̄ji di id ziy, n̄aar-ak galilti gay maa ?

²⁶ Ya gem kaak gina sokaŋ lotu in̄ do kaawnar, nun Ron̄ gemor oki, naaji gine sokaŋ do wiktin taat naa ase in̄ *darjin ta Tanni ho in̄ ta *dubal ku Bun̄di kuuk *cawar oki.

²⁷ Ka seener nu kaawaako, min gee kuuk goy anne-an̄, daarin̄co mataado di, n̄uu talin Meennaw ta Bun̄di. »

*Newse ka wijeŋ ta Iisa
(Matiye 17.1-8, Maark 9.2-8)*

²⁸ Min Iisa kaawtu pa-ak, gintu ar mena porpod, n̄a koliig Piyer, Yaaya in̄ Zaak ho n̄u coktu ka dambar a n̄uu salkiye.

²⁹ Wiktin taat Iisa salkiyiyo, wijeŋey newsitu ho batkoy sa deettu portik kar nam ta diya odina.

³⁰⁻³¹ Tala kar nabiinna seer bayintu datik ta *darjin taat asa min do Bun̄di. Nabiinna-ak, n̄uur Muusa in̄ *Eli kat kaawa in̄ Iisa a maman n̄a baay gaasin riyoy in̄ muutu Zeruzaleem.

³² Do wer-ak, Piyer in̄ een̄ji gay aayig wey yarap. Kar min n̄u niintu, n̄u taliig Iisa in̄ darjiney in̄ gee seer goy in̄ n̄aara.

³³ Wiktin taat gee-ak rakiy deete, Piyer ictu kaawo aman : « Gem kol tacco, gala ni goyiy anne-an̄ka. Niiko siye tarram subba, rakki locin, rakki do Muusa ho rakki gay do Eli. » Kar Piyer gay ibanno taat n̄a kaawiyo.

³⁴ Wiktin taat Piyer kaawiy pa-ak, tala kar uc asiig goota. Min paliinna taltu kadar uc gootaagu-ak, kolaw obiigu.

³⁵ N̄u dortu gaay amila min do ucer, ta kaawa aman : « N̄aar-an̄ ron̄du. Nun kat do6ga. Cokiyon kaawoy ! »

† 9:14 'gee alip beey pa' : Daafi in̄ koogin gay, n̄u bal osin̄co.

³⁶ Min gaay-at kaawtu pa-ak, paliinna taltu ko Iisa keeji di. Min nu taliig gamin-ak, nu obiig do aditco ho do menaw nuur-ak, nu bal kaawe do gemor maan kaak nu taltu.

*Coole ka gem kaak gin punpun
(Matiye 17.14-18, Maark 9.14-27)*

³⁷ Ka kawtinti, min Iisa in paliinnay kuuk subba paaytu min ka dambar, gee dakina astu naaminji.

³⁸ Min datik ta geemir-ak, gin gem rakki koola aman : « Gem koltacco, baanu, tal do kaay ka rondu-an, naar rakki di ! »

³⁹ Aarid obgiiga ho na koolgiy koolgiyo. Na tunkilgiyo in gudurre nam biy amila toppiyo. Na taabiyaag ko taabiye nam na amila in rada.

⁴⁰ Nu indig maajirnan a nuu atkinji, kar nu bal gedire. »

⁴¹ Iisa kaawtu aman : « Kun gee ku dinka-an, ku geenno ho imaanko sa sooda. Dakdu mena mina naa goye in kunjko ho naako sosinjo pey ? Iyiig ronji-an anne. »

⁴² Min mic-ak asiiji moota-ak, aarid acciig keder ho na tunkiliy burdujukul-burdujukul. Kar Iisa awniji do aarid-aka. Ek di na cooliig mic-aka ho na beriijig dotacco.

⁴³ Gee-ak okinco ajbiyту tak-tak ho nu kaawtu aman : « Way, Bun-an sa tatko ! »

*Kaaw ta Iisa do bi ka muutuy
(Matiye 17.22-23, Maark 9.30-32)*

Min gee okinco ajbiyту do gamin okinco kuuk na giniy-ak, Iisa kaawiico do maajir-nay aman :

⁴⁴ « Laan denginko samaane kuu cokiye taat naako kaawe dinka : Nun *Ron gemor, nu asaan berindu do pise ka midir. »

⁴⁵ Kar nuur gay bal ibinin kaawoy asaan ta kaaw agunuwa. Paa ko, nu baltu gase baati ho nu gintu kolaw taat nuu indin Iisa do bi naar-aka.

*Inde kaak a waa tatik paka
(Matiye 18.1-5, Maark 9.33-37)*

⁴⁶ Min naar-ak, paliinna meela benannico a nuu ibine waa kaak tatik paka.

⁴⁷ Iisa gay ibiniit pikirrico. Hiyya, na koltu mic rakki ho na diyig do unji.

⁴⁸ Kar na kaawiico aman : « Gem kaak obig mic-an samaane do bi kanto, ar na obin nun meendu. Kar gay, gem kaak obintu, na ob naar kaak naamintu. Asaan ya nu talaako okinjo, naar kaak nu talaag a na gina ziy kapak, naar ko kaak tatik paka do unji ka Bunji. »

Waan kaak adiy pondikdo in kunjko, naar kunjko

(Maark 9.38-40)

⁴⁹ Yaaya kaawiji do Iisa aman : « Gem koltacco, ni gas gem kaak atka aaridna in sinji kunjji ho nin gay todaaji asaan naar in gintenno. »

⁵⁰ Kar Iisa gay telkiji aman : « Dakonji todenno asaan waan kaak adiy pondikdo in kunjko, naar kunjko. »

Iisa 6aa Zeruzaleem

⁵¹ Wiktin taat Bun gaay ko icin Iisa naa coonin kuwa ka samaaner, Iisa diy kaay tak illa a na 6aa Zeruzaleem.

⁵² Na naamtu gay tabiriikar yaaji ogire. Gay tabiriikar-ak ottu do hellin rakki ta Samari asaan nuu siye zinikico nuu yoke asinji.

⁵³ Kar gee ku helliner-at gay pood naaminji, asaan na bira Zeruzaleem.‡

⁵⁴ Min kun Zaak in Yaaya doriit kaawat, nu kaawiji do Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, ya ki ooye, nii inde ak taat yaa paaye min ka samaaner yaa idin gee-anju. »

⁵⁵ Kar Iisa gay newsiico ho na karmiigu. §

⁵⁶ Kar nu deettu do hellin ta pey.

*Maman gem yaa aadin Iisa
(Matiye 8.19-22)*

⁵⁷ Wiktin taat nu deetiyo, do botildi, gem rakki kaawiji do Iisa aman : « Ay wer kaak ki 6aayiy di naan aade. »

⁵⁸ Iisa telkiji aman : « Bolli, nuur gin biddinco ho diid sa gin geriyco, kar nun Ron gemor gay, nu bal gine wer kaak naa unje kaar. »

‡ 9:53 'na bira Zeruzaleem' : Gee ku Samari, nuur adinco ku Yuudinnar min in elgina. Nu rakaado a gee kuuk min Galile yaa bire min do kidco ya nu 6aa Zeruzaleem. § 9:55 In kaaw ta Grek, do makaatamna daarin kuuk awalle, nu siir do wer-an aman : « Iisa kaawiico aman : " Ku ibanno maan ruwwinir ta unjiko ku kaawiy ampa. Asaan nun Ron gemor, nu bal ase taat naa idin gee, nu as taat naa jilico. " »

⁵⁹ Kar Iisa kaawiiji do gem ka pey aman : « Aadnu. » Gem-ak telkiiji aman : « Gem kol Rabbiney, beror ja botol taat nu baay tiisin tanni. »

⁶⁰ Iisa gay kaawiiji aman : « Rasig gee ku mate yaa tiisin momtinco. Kar kin gay, baa gaarit *Meennaw ta Bunji. »

⁶¹ Gem ka pey kaawiiji do Iisa aman : « Gem kol Rabbiney, nun naan aade. Kar beror ja botol taat nu baaco bere ooya taat ba aaro do geendu. »

⁶² Iisa gay telkiiji aman : « Gem kaak gawnaw ho kolsa aaroy-ak, naar turro do Meennaw ta Bunji. »

10

Iisa naamiig maajirnay kuuk orok peesira in seera

¹ Min naar-ak, *Rabbin doftu pey maajirin orok peesira in seera. Na naamiig seer seer unci do geegirnay okinco ho do werin okinco kuuk meenji yaa baawe.

² Na kaawiico aman : « Riy ta sedindi goy dakina, kar gay riyor gay sooda. Indon meenji gay morgor a naa naame gay riyor do sedinji.

³ Ucon baan ! Nu naamaako ar ron ku tangir do datik ta pulkinar*.

⁴ Ya ku baawaw, dakon icenno do pisinjo wala gurus, wala mokolle, wala nugira. Dakon peyenno kuu ooye in gee do botildi.

⁵ Do ger kaak kuu unje-ak, kaawonco ja aman : " Aapiy ta Bunji yaa goye do ger-ank. "

⁶ Kar ya do ger-ak kat gin gem ka aapiyer, aapiy-at yaa goye in naara. Yampa, ya gem ka aapiyer ginno, aapiy-at yaa yeepe do maaniiko.

⁷ Goyon do ger-aka. Taan ho saan gamin kuuk nuuko bere, asaan gay riyor nec gasin hagin ta riyoy. Dakon jankenno gero in gero.

⁸ Ya ku unje do geeger ho nu naaminjo samaan-ak, taan gamin kuuk nu beriikon di.

⁹ Coolon gee kuuk radaw do wer-aka ho kaawonco do geemir aman : " *Meennaw ta Bunji askon ko moota. "

¹⁰ Kar ya ku unje do geeger ho nu balko naaminjo samaan gay, baan do werin kuuk berel ku geeger-aka ho kaawonco aman :

¹¹ " Ni kokaakon yoo burintal ku geegirko kuuk sopirig asinni. Kar gay, ibinon tam kadar Meennaw ta Bunji askon ko moota. "

¹² Ka seener nu kaawaako, yiriy taat Bun yaa dukume seriin do geemir, gee ku geeger naar-ak yaaco gine radpak geeger ka Sodom.† »

Geegirnay kuuk pook aamine do Iisa (Matiye 11.20-24)

¹³ Min naar-ak, Iisa kaawtu pey aman : « Do gaaiyko, kun gee ku geeger ka Koraziin ! Do gaaiyko, kun gee ku geeger ka Bet-sayda ! Na lokon ko Bun gintu gamin kuuk ajbay. Ya na ginig gamin-an do geeger ka Tiir in ka Sidon, ta-an nu ibinig niginco min awalle, in duune ka zamimdi ho in kokire ka buti do kayco.

¹⁴ Do saan taar-at ko, do yiriy ta Bun yaa dukume seriin do geemir, geegirnay ku Tiir in Sidon tanco ginaado rad aale ar tanjo.

¹⁵ Kun gee ku geeger ka Kapernayuum, ya do tanjo a Bun yaako coonjo kuwa ka samaaner walla ? Ha'a, illa naako orinjo ba oole. »

¹⁶ Iisa kaawiico pey do maajirnay aman : « Gem kaak cokiyaako, na cokiyaan nunu. Gem kaak pookaako, na pookaan nunu. Kar gem kaak pookaanu-ak, na pookaag naar kaak naamintu. »

Yeepe ka maajirin kuuk orok peesira in seera

¹⁷ Goytu kee, maajirin kuuk orok peesira in seer yeeptu in galal. Nu kaawiy aman : « Gem kol *Rabbinni, aaridna din sa karmiyaani yaa ni kaawaaco in sinjin. »

¹⁸ Iisa gay telkiico aman : « Wiktin taat ku goy misa do riyor, nu jaaliy kaar ho nu tal *Seetanne gala min kuwa ka samaaner ar irne ka bunji.

¹⁹ Di cokiyo ! Nun berko gudurre taat kuu jaawe ka aalnal ho do erindilnal. Nu berko gudurre taat kuuji gedire do adin ka tatko yoo maan sa asaakonno.

* **10:3** 'pulkina' : Werin daarin, nu kolaag a 'kulkina' wala a 'pilgay'. † **10:12** 'geeger ka Sodom' : Gee ku geeger-ak goy do wiktin ta Ibraayim. Bun idiig geegirco asaan goyinco jookum aale (Zeneez 19.24-28).

20 Kar gay, dakon aacyenno do bi kaak a aaridna karmiyaakon di, aacyon do bi kaak a nu siirig sinjo kuwa ka samaaner. »

*Gaare ka Kabarre ta Gala do pokirnar
(Matiye 11.25-27, 13.16-17)*

21 Wiktin taat Iisa kaawiy-ak di, Ruwwin ta Bunji miiniig in galal ho na kaawtu aman : « Baaba, kin di Rabbin ka samaaner ho ka kidar, nu ozilaacin do bi kaak ki cigilig maanna-ak do gee kuuk iban kaawna ho do gee kuuk gin ilim, kar ki bayincog do nuur kuuk gina zinkico naada. Ka seener, kin kat raka a taa kuuniye ansi. »

22 Iisa kaawtu pey do geemir aman : « Tanni berduug gamin okinco do pisindu. Waan ibingigdo Ron kat waa, illa Tati. Waan ibingigdo Tati, illa Ronjo ho nuur kuuk Ron-ak raka a nuu ibiniji. »

23 Kar Iisa newsitu do maajirnay ho na kaawiico do nuur keeco di aman : « Galal loko, kun kuuk taliig maan kaak ku taliyo !

24 Asaan ka seener nu kaawaako, nabinna ho in sultinnay dakina kuuk awalle rak talin maan kaak ku taliyo, kar nu bal talinji. Nu raka dorin maan kaak ku doriyo, kar nu bal dorinji. »

Danjil ta gem kaak sellen min Samari

25 Do wer-ak, tatkaw ka gaanuundi rakki astu. Na weyiiji do Iisa min kefer aman : « Gem kol tacco, naa gine maman naa gase goye ka gasdo ? »

26 Iisa kaawiji aman : « Do *gaanuunte nu siir a maa ? Ya ki garkiyaaga-ak, maman ki ibiniy baay ? »

27 Gem-ak telkiji aman : « Kii elin Rabbin Bunjin in gelbin rakki, in kelmon okintiti, in gudurren okintiti ho in pikirren okintiti. ‡ Kii elin giji ar zin ka meenjin. § »

28 Iisa kaawiji aman : « Kaawon-an ka seener. Ginig gamin-an ku, kar kii gase goye ka gasdo. »

29 Kar tatkaw ka gaanuundi-ak gay raka gaare kadar indinji-an samaane. Paa ko, na indiig pey Iisa aman : « Gidu-ak gay naar waa kaak naa ele ? »

30 Iisa deliiji danil aman : « Gin gem rakki paaya min Zeruzaleem, na baa Zeriiko. Wiktin taat na baayo, kokinay dukumiiji botol. Nu gaamiig gamnay okinco ho nu koociig ko kooce nam nu gaay deenji.

31 Ba aaro, gay satkiner rakki paaya min do botol-ata. Min na taliig gem-ak, na jagtu serek ho na birtu.

32 Kar gem rakki kaak min caar kan Lebi* ottu do wer-aka. Min na taliig gem-ak, naar oki jagtu serek ho na birtu.

33 Kar gem rakki min geeger ka Samari baa marti ho na aada min botol-ata. Min na ottu do wer-aka, na gasiig gem-aka ho na taltu aminduwiyaale.

34 Na sinjiiji moota, na aciig mutiyi in dawne ho na ooyiico sewe, kar na maliyijigu. Na nepiig ka durkilji, na iyig do ger ka obe martir, kar na taltu kaaci.

35 Ka kawtinti, na imiltu tammin seer† ku gurusdi, na berijig do meenji ka ger ka obe martir-aka ho na kaawiji aman : « Gem kol sinji, gem-an, taliy kaaci. Ya gurus kaak nu beriji kat arme, do yeepindu naan kappiyinji. »

36 Min Iisa gaasiit kaawoy-ata, na indiig tatkaw-ak aman : « Ki indiinu a " Gidu gay waa ? " Din gay nun indaacin, min gee kuuk subba kuuk gasig gem kaak nu kooc-aka, ka moo giji ? »

37 Tatkaw-ak telkiji aman : « Gem kaak ginji sellen. » Hiyya, Iisa kaawiji aman : « Di naar-ak, baa, kinke oki gin ar naara. »

Iisa goy wer kan Maart in Mariyam

38 Wiktin taat kun Iisa baay Zeruzaleem, do botildi, nu ottu do hellin rakki. Do hellinat gin daatik rakki sinji Maart taat naamiigu gerti.

39 Maart gin boo nu kolaat Mariyam. Ta daktu goy kefer moota in *Rabbin Iisa ho ta cokiyiy kaawoy.

40 Kar Maart gay gina tukina ho riy patiy kaati. Paa ko, ta kaawiji do Iisa ho ta kaawiji aman : « Gem kol Rabbinney, tal ja, boor-an rasduut riy ta tukinar-an okintit do kaar. Ampa-ak, ya locin samaane walla ? Di kaawti taan gaayindu dako. »

‡ 10:27 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 6.4-5. § 10:27 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18. * 10:32 'gem rakki kaak min caar kan Lebi' : Gee nuur-ak gaayaag gay satkiner do Ger ka Bunji. † 10:35 'tammin seer' : Tamma rakki nec in gurus kaak gem gasiy do el ta riyor.

⁴¹ Rabbin telkiitit aman : « Maart, Maart, ka moya gamin dakina ho gelbinke goy eden di.

⁴² Kar gay, illa ka diye gelbinke do maan rakki di. Mariyam, taar do6 maan kaak samaan paka ho ginno waan kaak yaati imilinji. »

11

Iisa bildiig maajirnay do bi ka salaaner (Matiye 6.9-13, 7.7-11)

¹ Yiriy rakki, Iisa salkiya do wer rakki. Wiktin taat na gaastu in salaaney, *maajirincey rakki kaawiji aman : « Gem kol *Rabbiney, bildini ja maman nii salkiye ar kaak Yaaya-Batist bildiig maajirnay. »

² Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Ya ku salkiyaw, kaawon aman :

“ Baaba, gee okinco yaa ibine kadar sinji kunjin nuur keeco.

Meennuwin yaa ase do duniiner.

³ Berguwaani tee kaak yaani nece yiriyta.

⁴ Saamiyningu zunuubinni, asaan nin oki saamiyaaco do gee okinco kuuk niginti.

Ho dakni rasenno *Seetanne yaani gece. ”

⁵ Iisa iciico pey kaaw aman : « Ya minninko rakki gin roya, na dakig gas datik aandor ho na kaawiji aman : “ Gem kol royay, beror ja daan ta mappa subba di,

⁶ asaan royar rakki as kar min marti ho nu ginno maan kaak naaji bere amay. ”

⁷ Kar ya royay-ak telkiji min zugar aman : “ Rasin godom ! Nun dibirit ko botilni. Nunu in kooginar, ni cok ko. Nu gediraado pey uce naan bere maanna. ”

⁸ Ka seener nu kaawaako, ya royay ucaado do saan taat nu royna oki, ya gem-ak wakila inde, naa ucen di, naaji bere maan okinji kaak na indiyo asaan na wakila bal soka.

⁹ Kar nun gay kaawaako : indon ho Bun yaako berin kaak ku indiyo, bariyon ho Bun yaako berin kaak ku bariyiyo, kokon ho Bun yaako pilin dibiro.

¹⁰ Asaan naar kaak indaw ho bariyaw-ak, Bun yaaji bere, ho naar kaak kokaw oki, Bun yaaji pile.

¹¹ Minninko-an goy gem kaak ya ronji kat indaag booso naa tee, naaji bere aalo walla ?

¹² Ho ya na indaag diisa naa tee, naaji bere erindile walla ? Ha'a, beraajido.

¹³ Kun kuuk gina jookum din sa iban bere gamin kuuk samaane do kooginko, kar maa di Tatte ka kuwa beriydo Ruwwiney do nuur kuuk indaaga ! »

Iisa in tatkaw ka aaridnar (Matiye 12.22-30, Maark 3.22-27)

¹⁴ Yiriy rakki, Iisa coola gem kaak aarid sokumig biy. Min na atkiig aarid-ak di, gem-ak biy piltu. Hiyya, gee kuuk dakin goy ede-ak ajbiytu tak-tak.

¹⁵ Kar gee daarin minninko gay kaawtu aman : « Gem-an atkaag aaridna illa in gudurre ta Belzebuul*, tatkaw ka aaridnar. »

¹⁶ Daarin pey raka gecinji ho nu indiig a naaco gaare maan kaak ajbay kaak asa min do Bundi.

¹⁷ Kar Iisa gay ibingit pikirrico ho na kaawiico aman : « Ay meennaw taat geenti taasiina benannico, taar yaa gale ho geriyti sa yaa eeze do eenco.

¹⁸ Ku kaawa a nu atka aaridna in gudurre ta Belzebuul. Kar nu indaako, ya Seetanne kat taasiina ziy ka meenji di-ak, maman meennuwiyy yaa taaye ?

¹⁹ Nu indaako pey, ya in gudurre ta Belzebuul kat nu atkiy aaridna, kar maajirinkon gay, nu atkiy aaridna-ak in gudurre ta waa ? Maajirin ku maaniikon di yaako dukume seriine.

²⁰ Kar ya nu atka aaridna in gudurre ta Bundi, naar-ak gaara kadar *Meennaw ta Bundi as ko loko.

²¹ « Ya gem kaak mitko in gartiy kat gooya geriy, ginno waan kaak yaa wakin malley.

²² Kar ya gem kaak mitik pakgiga ho gedirji gay, na gaamin gartiy kuuk na diytu kaay ho naa deedin gamin okinco kuuk na gaamtu min do gem-aka.

* 11:15 'Belzebuul' : Nuur sin ku rakki ku Seetanner.

²³ « Waan kaak in nunno-ak, naar adiner. Waan kaak numno gee in nunu, naar-ak totiraagu totire. »

Yeepe ka aariddi
(Matiye 12.43-45)

²⁴ Iisa kaawtu pey aman : « Ya aarid amil min do gemor, na baayiy do kalaaner ho na bariyiy wer kaak naa goye. Kar ya na bal gasen gay, na osiig adiy aman : “ Nun naa yeepe do gerir kaak awalle nu amiltu minney. ”

²⁵ Ek di na yeepiyo. Na gasiig ger-ak sooy sakaan ho siy samaane.

²⁶ Paa ko, aarid-ak baayiy bariye eenji peesira kuuk jookum pakgiga. Nu asiyo sawa, nu unjiy do ger-aka ho nu goyiyo. Hiyya, gem-ak, raduway gaayiy dakin pak ta awalle. »

Galal ta ta6

²⁷ Min Iisa kaawtu pa-ak, gin daatik rakki min datik geemir taat kaawiji in gaay tongo aman : « Galal do daatik taat sosinjin do adti ho berjin buwti ! »

²⁸ Kar Iisa telkiitit aman : « Nun gay kaawaake, galal do nuur kuuk cokiyaat kaaw ta Bunji ho ginaat in botilti. »

Iisa pooc gine maan kaak ajbay
(Matiye 12.38-42)

²⁹ Min naar-ak, gee dakina asiji moota do Iisa ho na teesiico kaawe aman : « Gee ku dinka-an, nuur jookumo. Nu raka a naaco gaare maan kaak ajbay. Kar gay, illa nuu tale maan ka ajbay kaak nabi Yuunus† gaartu-ak di.

³⁰ Asaan uudin taat nabi Yuunus kuu-niytu maan kaak gaaraw do gee ku Niniib, nun *Ron gemor oki naa kuuniye pa do gee ku dinka.

³¹⁻³² Min gee ku Niniib cokiyit kaaw ta nabi Yuunus-ak, nu ibinig niginco. Sando, anne-an gay, gin gem kaak pakgig Yuunus ! Do saan taar-at ko, yiriy taat Bun yaa dukume seriine, gee ku Niniib-ak yaa uce do unco ka gee ku dinka ho nuuco diye kaawo. Sultinca taat asa min watiine‡ oki

yaaco diye kaawo, asaan ta as min kidin kuuk serek aale a taa cokiyin sultan Selemaan kaak iban kaawna. Sando, anne-an gay, gin gem kaak pakgig sultan Selemaan serek ! »

Danjil ta lampa
(Matiye 5.15, 6.22-23)

³³ Iisa gaaytu do kaawoy aman : « Ginno gem kaak biy lampa ho na zu6kiit in bardila wala na diyit do wer ka cigile. Kar gay, ya gem biy lampa-ak, na diyaat do wer ka jadan. Paa kat, gee kuuk unja do ger-ak taliy portikuwiti.

³⁴ Odinan, nuur ko lampa ta zin. Ya odinan tala samaane, zin okinji goy do portikaw. Kar ya odinan tallo samaane gay, naar-ak, zin okinji goy do gondikor.

³⁵ Naar-ak goy godom, yampa portikuwin yaa gine gondiko.

³⁶ Ya zin okinji goy do portikaw ho na ginno weriy kaak goy do gondikor-ak, goyinji okinji yaa goye do portikaw taat ar lampa taat caapinjin portik kar. »

Iisa in aadanna ku aginiydi
(Matiye 23.1-36, Maark 12.38-40)

³⁷ Min Iisa gaastu in kaawoy-ak, *Pariziyence rakki koliig gerco a nu 6aa tee. Hiyya, Iisa ooytu, na baawtu do wer ka gem-aka ho nu goytu tee.

³⁸ Min Pariziyence-ak taltu kadar Iisa tiya bal ace ka pisindi ar kaak nu gingiy do aadinco-ak, na ajbiyitu.

³⁹ Paa ko, Rabbin Iisa kaawiji aman : « Kun Pariziyenna, ku iban ace aar ta dawkinar in ta parkikdi. Kar attan gay, gelbinko miin in kokinaw ho motol.

⁴⁰ Talon kat gee kuuk ibanno maanna-an ku ! Bun kaak kilgiyig aarco ta gamin-an, na naar di oki kaak kilgiyig gelbin ka gemor wala maman ?

⁴¹ Di gamin kuuk do dawkinar ho do parkikdi-ak, beroncog do pokirnar. Paa kat, kuu goye *cawar do unji ka Bunji. »

⁴² Iisa gaaytu pey aman : « Do gaayiko, kun Pariziyenna ! Ku bera zakaane do

† 11:29 'Yuunus' : Naar nabiince kaak Bun naamtu do gee ku Niniib a nuu jipte goyinco. Wer ka gase kaawor do maktumne ta Yuunus. ‡ 11:31-32 'sultinca taat asa min watiine' : Sultinca-at, ta min Seeba. Ta as talin Selemaan wiktin ta na goyiy sultan ka Israyeel (1 Ruwa 10.1-10). § 11:42 'nuur kuuk diyaw' : Iisa kaawa do bi ka tapir rakki kaak nu kolaag 'menthe' in nassarinca wala 'naana' in soginga. * 11:42 'nuur kuuk aawa gala' : Iisa kaawa do bi ka tapir rakki kaak nu kolaag 'rue' in nassarinca.

Bun̄di min tapar kuuk d̄o jineendi, n̄uur kuuk d̄iyawſ ho kuuk aawa* gala. Kar gay, ku dukumgitd̄o seriin in̄ botilti ho ku elgigd̄o Bun̄. Zer n̄uur-an̄ ko kuuk kuu gine paka, ho n̄uur kuuk d̄ak gay, dakon̄ aan̄in̄cod̄o.

43 « Do gaayiyko, kun̄ Pariziyenna ! Ku el goye un̄da d̄o geemir d̄o geray ku salaaner ho ku el a gee yaako ooye in̄ karaamine d̄o werin kuuk gee n̄umiȳo.

44 « Do gaayiyko, kun̄ Pariziyenna ! Kun̄ ar maggan kuuk gee jaawaaco kaaco asaan n̄u pakirgiycod̄o. »†

45 Gem rakki min agindaw ku gaanuundi kaawiji d̄o Iisa aman : « Gem kol tacco, ki kaawiy ampa-an̄, ki waraani nini oki. »

46 Kar Iisa gay telkiji aman : « Kun̄ agindaw ku gaanuundi oki, d̄o gaayiyko ! Ku diyco gor oom aale d̄o geemir. Kar kun̄ maaniikon̄ gay diirgitd̄o in̄ pisin̄ko wala ku gaayaag in̄ icile.

47 « Do gaayiyko, kun̄ kuuk siyiig maggan kuuk samaane ku nabiinna kuuk awalle. Nabiinna-ak, aginiyon̄ di deegu !

48 Ansi-ak, ku gaara kadar ku ooy in̄ taat aginiyko gintu. N̄uur deeyig nabiinna, kar kun̄ gay siyco maggan.

49 Do saan taar-at ko, Bun̄ in̄ ibinin̄ji kaawtu aman : « Nun naaco tabire nabiinna in̄ paliinna. N̄uu deen̄ daarin̄ ho daarin̄co gay, n̄u taabiyn̄ taabiyn̄ di. »

50 Min d̄o kilgiye ka duniiner, n̄u deeyig nabiinna dakina ho baarco gay yaaco gagire d̄o gee ku din̄ka.

51 Ka seener nu kaawaako, Bun̄ yaa taabiyn̄ gee ku din̄ka-an̄ d̄o muut-at okintiti, min̄ muutuy ta Abeel yoo ta Zakariya kaak n̄u deeyig d̄o *ger ka Bun̄di, datik in̄ wer kaak n̄u giniy *satkine ho in̄ wer kaak atta *cawar aale.‡

52 « Do gaayiyko, kun̄ agindaw ku gaanuundi ! Kun̄ kuuk gin kerle ka pile kayir d̄o pisin̄ko. Kar in̄ kerle-ak oki, ku bal pile kayko ku maaniiko ho ku tod̄co d̄o n̄uur kuuk raka a kayco yaa pile. »

53 Min Iisa amiltu min ger ka Pariziyencer-ak, agindaw ku gaanuundi

in̄ Pariziyenna dap̄intu aale in̄ n̄aara ho n̄u teestu indin̄ji in̄ kaawin dakina.

54 N̄u rakaaji dibe a n̄uu gase oorin taat n̄u obin̄ in̄ kaawo.

12

Gine ka kolaw d̄o Bun̄di (Matiye 10.26-27)

1 Wiktin taat Iisa kaawiy-ak, gee asiyo nam n̄u nepida zin̄kico. Hiyya, Iisa teestu kaawe d̄o maajirnay aman : « Pakiron̄ ja ! Goyon̄ godom min lees ta *Pariziyennar ! Taar ar *gele taat ucaag gamin okin̄co. Dakon̄ kuuniyenno gee kuuk kaawa in̄ bin̄kico di ho ta aditco gay keetiti.

2 Gamin okin̄co kuuk cigile, n̄uu imilin̄co kara, ho kuuk n̄u rakaado a gee yaa ibinin̄co sa, n̄uuco gaarin̄co n̄uu ibinin̄co.

3 Ansii ko, gamin okin̄co kuuk ku kaawiy in̄ aando, gee yaa cokiyin̄co in̄ yiriyo, ho kuuk ku semsumiy zugar in̄ een̄ko sa, gee asa cokiyin̄co waran̄ d̄o wer okin̄ji. »

4 « Kar nu kaawaako d̄o kun̄ kuuk roynar : dakon̄ gineno kolaw d̄o n̄uur ku diya zi ka gemor ho gedarro gine maan kaak pak n̄aar-an̄ka.

5 Nun, naako gaare waan kaak kuuji gine kolaw : waanna-ak, n̄a Bun̄ kaak gin gudurre, ya ku mate, n̄aa gedire orin̄ko d̄o aki. Nu kaawaako seene, n̄a n̄aar kat kuuji gine kolaw !

6 « Gee gidayd̄o ga diid beeyi kuuk n̄aada in̄ gurus seer di ? Yampa, ya rakki minn̄inco gal keder oki, Bun̄ iban.

7 Kar kun̄ gay, duruwko okintiti, Bun̄ osta. N̄aar-ak, dakon̄ gineno kolaw. Do un̄ji ka Bun̄di, kun̄ko kat kaalin pakgig diid okin̄co ! »

Ooye wal pooce ka Iisa Masi (Matiye 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

8 « Nu kaawaako waran̄ : ay gem kaak kaawa d̄o un̄co ka geemir a n̄a *maajirin̄cer, nun *Ron̄ gemor oki, naa kaawe d̄o un̄co ka *d̄ubal ku Bun̄di a gem-an̄ kanto.

9 Kar ay gem kaak pooceanu d̄o un̄co ka geemir gay, nun Ron̄ gemor oki, naa pocijn̄ji d̄o un̄co ka d̄ubal ku Bun̄di.

† 11:44 Do aadin ta Yuudinnar, ya gem nepid̄o magine, n̄a cawarro d̄o un̄ji ka Bun̄di ho salaaney oki, Bun̄ ooyaatd̄o.

‡ 11:51 Wer ka gase kaawor d̄o Zeneez 4.8, 2 Kronik 24.20-22.

10 Ya waan kaak biy amila gallo do nun Ron gemor, Bun yaaji saamiye. Kar ya waan kaak niga biy in Ruwwin ta Bundi gay, Bun saamiyaajido.

11 « Ya nu sakkiyaako do geray ku salaaner, wala do unco ka sultinniidi, wal nuur kuuk gin izinne, dakoŋ moyenno do kaaw taat kuu imile kayko.

12 Asaan do wiktin taar-at di, Ruwwin ta Bundi yaako gaare taat kuu kaawe. »

Iisa kaawa do bi ka malle ka duniiner

13 Min gee kuuk dakin-ak, gem rakki kaawiji do Iisa aman : « Gem kol tacco, kaawiy do sindu a nii deedin malle kaak tanni rasinti-anŋka. »

14 Iisa telkiji aman : « Ab roya, waa diyintu a naako dukume seriin ta gaminko ho naako deedin malliko ? »

15 Kar na kaawiico do nuur okinco aman : « Goyon godom ! Dakoŋ elenno malle ka duniiner, asaan goye ka gemor, Bun tallo malle kaak na gintu, ya malle-an kat dakin nam wer ka leenji ginno oki. »

16 Iisa deliico danla aman : « Gin gay gamnar rakki kaak kiday niya gamna.

17 Gem-ak kaawiy do adiy aman : “ Naa gine kat maman ? Nu bal gine werin kuuk naa leen gamin-anŋku. ”

18 Hiyya, na ictu niyin aman : “ An ko taat naa gine ! Naa diminco urdinar, naa pine kuuk aginda paka, naa leen gamnar okinco in mallel atta.

19 Ampa-ak, naa kaawe pey do adir aman : Gem kol sinji, ki gin tee ka elginar. Dinŋa-an jammay, taa, saa ho kanju do duniinen. ”

20 Kar Bun gay kaawiji aman : “ Tal ja gem kaak ibanno maanna-anŋka ! Do aando-an di, nuu icin ruwwinen ho gamin kuuk ki gintu kirip-kirip-an gay, ki rasiŋ do waa ? ” »

21 Hiyya, Iisa gaasiit kaawoy aman : « Di talon ! Naar-an maan kaak yaaji ase do gem kaak bariya malle do meenji di : do unco ka geemir-ak, na gay mallel, kar do unji ka Bundi gay, na ar maan kaak maala. »

Malle ka tab (Matiye 6.25-34)

22 Kar Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Do saan taar-an, nu kaawaako aman : do goyiŋko, dakoŋ moyenno do bi ka teendi wala ka isindi.

23 Asaan goye, naar pakgig tee kaak ku tiyo, ho zinŋka, nuur pakgit kesuun taat ku isiyo.

24 Talon diidi, nu luwdo ho nu seddo. Nu bal gine urdina wala werin kuuk nu dummiyin gaminco. Kar Bun beraaco tee. Kar kun gay pakgig diid serek !

25 Waa minninko, in pikirre ta meenji di gedirgiy gaaye yiriy rakki do menuwiy ?

26 Ya maan kaak kapak-an din sa, ku gedirgijido, kar maa di ku pakiriy do gamin ku pey ?

27 Di talon maman booyaw amiliy do kalaaner, wala nu wasaw, wala nu azaw. Kar nu kaawaako, sultan Selemaan, in *darjiney okintiti sa, bal gine kesuun taat yaa nece in rakki min do booyaw-aku.

28 Gaŋ kaak yiriyta goy do kalaaner ho kaak kawtan di nuu oriŋji do ak din sa, Bun imilaaji booyaw. Kar kun yeel-an kat na isiikonno maman ? Talon gee kuuk imaanco sood-anŋku !

29 Kar kun gay, dakoŋ diyenno gelbinko do gamin ku teendi wala ku seendi di. Dakoŋ obenno tirit do gamin-aku.

30 Gamin nuur-ak, illa gee kuuk ibanno Bun kat diya kayco. Kar kun gay, Takko Bun ibingig gamin kuuk yaako nece.

31 Bariyon ja *Meennaw ta Bundi, kar gamin kuuk dak gay, Bun yaako berinco oki. »

32 Iisa gaayiitit do kaawoy aman : « Kun kuuk ar hidbiner taat sood di, dakoŋ ginnenno kolaw. Naar-ak, alji gala do Takko, naako berin Meennaw, kuu hokumiye in naara.*

33 Gidiyon gaminko ho beron gurus-ak do pokirnar. Ampa-ak, ku dummiyiig malliko do unji ka Bundi, do wer kaak na rawtaado. Wer-ak samaane, na zoodaado tak-tak. Kokinay gediraado kokininji ho gujin sa cokaagdo.

34 Nu kaawiiko pa-ak, asaan wer kaak ku dummiyiig malliko-ak, gelbinko sa goy eden di. »

* 12:32 'naako berin Meennaw, kuu hokumiye in naara' : Talon oki do Luk 22.29.

Siye ka zinjkar do ase ka Rabbiner

35 « Duunon masisko bombo, peyon kay asinjo ho rason lampinko yaa obe.

36 Goyon mento ar gay riyor kuuk era tatkuwco kaak asa min do iidin ta obindi a ya na ote ho na kooca botol, kodok di nuuji pile.

37 Galal do gay riyor kuuk goy mento wiktin taat tatkuwco ase. Ka seener nu kaawaako, ya tatkuwco gasiig nu goy mento-ak, naar meenji sa yaa unje pisinji do riyor, naaco kaawe a nuu goye keder ho naaco bere tee.

38 Ya na as datik aandor wala datik kawtira oki, galal do gay riyor kuuk na gasig nu goy mento.

39 « Diyon do kayko samaane : ya mee gerdi kat iban wiktin taat kokin yaa ase, naa rasiinji naa dobe jolo walla ?

40 Kunjo oki, siyon zinjiko, asaan ku ibanno wiktin taat nun *Ron gemor, naa yeepe. »

Gay riyor kaak sellen in kaak jookumo (Matiye 24.45-51)

41 Min naar-ak, Piyer indiig Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, ki deliit danla-an lonin di wala do gee okinco ? »

42 Kar Rabbin Iisa telkiji aman : « Gay riyor kaak sellen ho neenduwo, kaak mee gerdi yaa diyinji a naa tale do kaay ka geriy ho ya wiktin nece naa bere tee do gay riyor-ak, naar waa ?

43 Nu kaawaako, galal do gay riyor kaak do wiktin taat tatkuwiyyeepe, naa gasin na ginaat riy-ata.

44 Ka seener nu kaawaako, gem-ak, tatkaw yaaji berin gamnay okinco do pisinji.

45 Kar gay, ya gay riyor-ak osiig adiy a tatkuwiyyeepdo kodok, kar na teesiy koocin eenji gay riyor, na tiyaw ho na siyaw nam na ibanno ziy.

46 Ampa-ak, tatkuwiyyaa ase yiriy taat na ergigdo ho wiktin taat na ibingitdo. Paa kat, tatkaw-ak yaa taabiyyin ko taabiye ar nu taabiyyiig nuur kuuk gingitdo riy in botilti.

47 Naar kaak ibingit di riy taat tatkuwiyyaakiy a naaji gine, kar na pood gininti-ak gay, nuu koocin ko kooce.

48 Kar naar kaak ibingitdo riy taat tatkuwiyyaakiy a naaji gine gay, ya na gina maan kaak nec yaaji iye kooce oki, nuu koocin sood di. Do naar kaak nu berji dakina, nuu inde oki minniney dakina. Ho do naar kaak nu diyji amaanne dakina, nuu inde oki minniney dakin paka. »

Eere ka geemir do bi ka Iisa (Matiye 10.34-36)

49 « Asindu-an, nu as iye ako do kidar, ho do tanto-ak, nu raka a illa nuu biyinti ko.

50 Naa unje do taabiner ar gem kaak nu nooriyig do amiydi. Nuun *batiziyindu in batem ka taabiner. Maanna-an yaan oomin ko oome nam wiktiney yaa nece.

51 Ku pakira a nu astu-an, nu iy aapiy do kidar walla ? Ha'a, nu bal iye. Asindu-an a gee yaa eere benannico.

52 Talon, min dinja-an di, ya gee beey kat goy do adiy ka gerco, kaawco numaado. Kuuk subba kaawco yaa waale in kuuk seera, ho kuuk seera oki, kaawco ya waale in kuuk subba.

53 Do bi kanto ko, gee yaa eere : gem in ronji ho mico in tacco, geema in romti ho mica in yaaco, geema in kogti ho kogo in kogti oki. Paa kat, gee dakina yaa eere. »†

Maman gem yaa ibine baat ta wiktiner (Matiye 16.2-3)

54 Iisa kaawiico pey do gee kuuk dakin-ak aman : « Ya ku tala Bun diy uce in gale ka pati, kodok di ku kaawiy aman : " Yaman bun asaw. "‡ Kar kaawko asiy do botilti ho na nokiyo.

55 Kar pey, ya ku tala us abira min watine, ku kaawiy aman : " Yaman wer yaa gine tongo. " Kar na giniy tongo.

56 Talon gee kuuk kaawa in binjiko di ho ta aditco gay keetiti-anku ! Ku iban gaare baaco ta gamin kuuk keder ho in kuuk ka samaaner. Kar maa di gamin kuuk kuuniya din gay, ku ibingiydo baaco ? »

Dee ka kaawor (Matiye 5.25-26)

† 12:53 Wer ka gase kaawor do Mise 7.6. ‡ 12:54 'gale ka pati' : Do darre ta Israyeel, bun liya uca in gale ka pati.

⁵⁷ Iisa gaayitit do kaawoy aman : « Maa di maaniiko icgiydo niyin taat kuu ibiniñ gamin kuuk sellen kuu giniñ in botilco ? »

⁵⁸ Ya waan sakkiyiñcin, daan kaawko botildi di. Yampa, adinen yaan iye do wer ka dukume seriiner. Kar gay dukume seriiner-ak yaan bere do pise ka askirnar, ho nuur gay yaan unje dañaayne.

⁵⁹ Nu kaawaajin, ki gediraado kii imile kaan min do dañaayner-ata, illa ya ki gaasit ja tak-tak hokumne taat nu diyiiñin. »

13

Jipte ka goyindi

¹ Do wiktin taar-at, gee daarin astu ho nu osiiji do Iisa maan kaak gubeneer Pilaat gintu. Na deeyig gee daarin min Galile do wiktin taat nu giniy *satkine. Paa ko, baar ku geemir-ak amsitu in kuuk nu giniy satkine.

² Min Iisa dorit kaawco, na telkiico aman : « Talon muutco ta gallo ta gee-aku. Ku pakira a muutco gaara kadar zunuubin-nico pakgig zunuubinna ku gee ku Galile kuuk bal mate walla ? »

³ Ha'a, pakgigdo. Nu kaawaako, ya ku bal ibiniñ niginjo, okinjo, muutko yaa gine gallo ar tañco.

⁴ Pey, gee kuuk orok in porpod kuuk mat wiktin taat durdurre ka geeger ka Silowe eeziico-ak, ku pakira a zunuubin-nico pakgig ku eenco kuuk goy Zeruzaleem walla ? »

⁵ Ha'a, pakgigdo ! Nu kaawaako, ya ku bal ibiniñ niginjo, okinjo, muutko yaa gine oki gallo pa. »

Danjil ta et kaak waado

⁶ Kar Iisa deliico danla aman : « Cokiyon, gem rakki gin jineene. Do jineen-ak, gin et ar buguwa. Gem-ak gaawtu okide ronji, kar na bal gase yoo rakki. »

⁷ Kar na kaawiji do gay riyoy aman : « Talu ! Gin ko elgin subba, nu asgiy okide ronj ku et-anja, kar nu gasdo maanna. Doliyiig kara asaan na ica wer maala. »

⁸ Kar gay riyoy-ak telkiiji aman : « Gem koltacco, rasig pey do elgol-anta. Naaji siye porda do baay ho naaji lee dooyo. »

⁹ Pa-ak, wal naa ween din ga ronj weeno*. Kar ya na bal ween gay, kii doliyiñi di. » »

Iisa cool geem ta radaw in yiriy ta sabitdi

¹⁰ Yiriy rakki ta *sabitdi, Iisa goy bilda gee do ger ka salaaner.

¹¹ Do wer-ak, gin daatik rakki aarid obta nam elgin orok in porpod ta goy koon di. Ta gedarro taa peye tal.

¹² Min Iisa taliit daatko-at, na koliita ho na kaawiitit aman : « Kan coole min do raduwke. »

¹³ Min naar-ak, Iisa leetu pisinji do kaati, ek di ta peytu tal ho ta teestu ozile Bunj.

¹⁴ Kar tatkaw ka ger ka salaaner-ak dapintu do bi kaak a Iisa cool geem in yiriy ta sabitdi. Do bi naar-ak ko, na kaawico do gee kuuk dakin-ak aman : « Gi gin mena bijigiy ku riyor. Do mena nuur-ak kat kuu ase nuuko coolinjo. Yampa, dakon asenno in yiriy ta sabitdi. »

¹⁵ Kar *Rabbin Iisa telkiiji aman : « Kun gee kuuk kaawa in binjikon di ho ta aditkon gay keetiti ! In yiriy ta sabitdi, waa kaak iparro berkiy wala durkilji min do saayney† ho na gaayiji bere amay ? »

¹⁶ Kar daatko-an, taar min tamba ta Ibraayim. *Seetanne duunit nam elgin orok in porpod. Kar maa di nu ipiriitdo min do raduwti in yiriy ta sabitdi ? »

¹⁷ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, adiney okinjo sokañ deeyiig ko dee. Kar gee kuuk dakin-ak gay, aaciyaw do gamin okinjo kuuk ajbay na gintu.

Danjil ta busum kaak nu koliy mutaard (Matiye 13.31-32, Maark 4.30-32)

¹⁸ Min naar-ak, Iisa kaawtu aman : « *Meennaw ta Bunji taar ar maa ho naa taskiyin in maa ? »

¹⁹ Taar kapak ar ronj ka mutaard kaak gem luwtu do jineendi. Ronj-ak amiltu, na maadtu ho na gintu ar eto nam diid sa saaytu do leeginay. Meennaw ta Bunji oki pa. »

Danjil ta geled (Matiye 13.33)

²⁰ Iisa kaawtu pey aman : « Meennaw ta Bunji taar naa taskiyin in maa ? »

* 13:9 'weeno' : Werin daarin, nu kaawa a 'zootira' wala 'daayum'. † 13:15 'saayne' : Werin daarin, nu kolaat a 'denjile'.

²¹ Taar ar *gele taat sood di taat daatik liyiy do kurgal kuuk dakina, ta edfiigu ho nu uciy gusus. »

Botol ta nelel
(Matiye 7.13-14,21-23)

²² Wiktin taat Iisa baay Zeruzaleem, na aada geegirnay ho hellinnan in bilde ka geemir.

²³ Do botildi, waan rakki indiig aman : « Gem kol *Rabbiney, Bun yaa jile gee sood di walla ? » Kar Iisa diyiico do gee kuuk goy do wer-ak aman :

²⁴ « Zeedon kuu unje min do botol ta nelel. Asaan nu kaawaako, gee dakina yaa bariye botol taat nuu unje, kar nu gedi-raado.

²⁵ « Wiktin yaa ase taat mee gerdi yaa uce naa dibirin botol. Ya ku goy kara do wiktin-ata, ku as kooce dibiro ho kuu indin aman : “ Gem kol tacco, pilni botol. ” Naar gay yaako telke aman : “ Nu ibanno kun min momo ? ”

²⁶ Kar kuuji telke aman : “ Ni tee ho ni see in kinke. Ki bilde oki gee do werin kuuk berel ku geegirni. ”

²⁷ Kar mee gerdi-ak yaako telke pey aman : “ Nu ibanno kun min momo, etiron serek minniner, okinjo, kun gee kuuk gina jookumo. ”

²⁸ Kar do wiktin taat kuu talin aginiyko Ibraayim, Isaaka, Yakuub ho in nabiinna okinjo do *Meennaw ta Bundi, kar kun gay, nuuko orinjo kara-ak, kuu eeyme saanjo ho zulinjo yaa mine dakina.

²⁹ Do Meennaw ta Bundi-at, gee yaa ase min coke ka pati, min gale ka pati, min watiine ho min munsakne. Okinjo, nuu goye keder do tee ka iidin ta Meennaw ta Bundi.

³⁰ Ansii ko, min gee kuuk din goy aaro, daarin yaa ogire, ho min gee kuuk din ogire, daarin yaa dake aaro. »

Iisa in gee ku Zeruzaleem
(Matiye 23.37-39)

³¹ Do wiktin taar-at, *Pariziyenna daarin baawiji do Iisa ho nu kaawiji aman : « Uc min anne, deet wer ka pey. Yampa, *Herood rakaan dee. »

³² Iisa gay telkiico aman : « Baan kaa-wonji do guberneer kaak neenduw ar sokriya-ak aman : “ Min yiriyta yoo kawta, nu gina riy ta atke aaridnar ho ta coole geemir. Kar yiriy ta subbinjar gay, naa gaasin riy-ata. ”

³³ Kar gay, nu ic ko botol ta Zeruzaleem. Min yiriyta, kawta ho neginda oki, illa naa sinje in undu. Yampa, nabiinjo, nu dag-gigdo kara min do geeger-aka.

³⁴ « Tubina, tubina, gee ku Zeruzaleem, kunjo kuuk daggig nabiinna, ho nuur kuuk Bun naamiiko oki, ku zeergig in dambay nam nu matiyo. Dees minaw, nu ictu niyin a naako numinjo, kun gee ku Zeruzaleem, ar kokir taat gootig ronji in gezgirti. Kar kun gay pooce !

³⁵ Di naar-ak, goyiro in gerko. Ka seener nu kaawaako, ku talaanno pey tak-tak nam yiriy taat kuu asiy kaawe aman : “ Rabbin Bun yaa barkiyin naar kaak as in sin kunji ! ” ‡ »

14

Coole ka gemor in yiriy ta sabitdi

¹ Yiriy rakki in yiriy ta *sabitdi, rakki min agindaw ku *Pariziyennar baawtu in Iisa do geriy a nu baa tee. Gee kuuk goy ede-ak okinjo leeyig odinco ruum do Iisa ya naa nepidin *gaanuunco wala kawwi.

² Do wer-ak, gem rakki gin raduw ta waase zinjar goy do unji ka Iisa.

³ Iisa ictu kaawo ho na indiig agindaw ku gaanuundi in Pariziyenna aman : « Gaanuunte beraate botol ta coole gemor in yiriy ta sabitdi wala kawwi ? »

⁴ Kar nuur gay bugum cit-cit. Do wer-ak, Iisa obiig gem kaak radaw-aka, na cooliiga ho na kaawiji a naa deete.

⁵ Min naar-ak, Iisa iciico kaawo do gee kuuk do ger-ak aman : « Waa minninko in yiriy ta sabitdi, ya ronji wala berkiy kat gal do beendi, baayido imilin kodok ? »

⁶ Do bi naar-ak oki, nu bugum di cit-cit. Nu bal gedire telke.

Taayika do bi ka dobe ka wer ka goyindi

‡ 13:35 Wer ka gase kaawor do Soom 118.26.

⁷ Min gee kuuk ñu koltu-ak, ay gem di bariya wer kaak taɓ ñaa goye unɗa. Min Iisa taltu pa-ak, ña deliico danla aman :

⁸ « Ya waan kolinɗin do iidin ta obindi, dak goyenno unɗa. Paa ñuu kole gem kaak tatik pakgicin.

⁹ Yampa, gem kaak kolinɗo-ak yaan kaawe aman : “ Gem kol sinji, uc rasig wer-an do gijin. ” Hiyya, kii učen kat in kaan waase, ki ɓaay goye aar ta geemir.

¹⁰ Kar gay, ya waan kolinɗin-ak, goy aar ta geemir di. Ampaa kat, ya kaak kolinɗin-ak ase, ñaan kaawe aman : “ Gem kol royay, as kii goye unɗa anne. ” Paa kat, gee kuuk ku tiyy sawa yaa ibine kadar kin kaan jaale.

¹¹ Nu kaawiy pa-ak, asaan ya gem kaak jaala ziy do unco ka eenji-ak, Bun yaa yeepin kapak tak-tak, ho ya gem kaak yeepa ziy kapak gay, Bun yaa jaalinji. »

Kole ka pokirnar do teendi

¹² Min ñaar-ak, Iisa kaawiji do ñaar kaak kolig do teendi aman : « Ya ki kol gee a ñu ɓaa tee do gerin, yiriyo wala aando, dak kolenno roynan, sintan, gee ku adiy ka gerko, wala mutkiyin kuuk gay gamnar. Yampa, ñuur oki yaan kole ho ñuun kapiyin hagine taat ñu teetu.

¹³ Kar gay, ya ki bera tee ka iidiner, kol pokirna, mersina, noolna in kuuk zinɗiko galcodo.

¹⁴ Ya ki gina pa-ak, kii gase galal, asaan ñuur gediraado ñuun kapiyin hagine taat kin beriico. Illa Bun kat yaan kapiyinti do wiktin taat ñaa nooyin ñuur kuuk goy in botol do unji. »

Danjil ta gee kuuk ñu kolig do iidiner (Matiye 22.1-10)

¹⁵ Min gee kuuk tiyaw dortu pa-ak, rakki kaawiji do Iisa aman : « Galal do ñaar kaak yaa goye do tee ka iidin ta *Meennaw ta Bundi. »

¹⁶ Iisa gay deliiji danla aman : « Gem rakki gina iidine. Ña koltu gee dakina do teendi.

¹⁷ Pat ta teendi nece, ña ñaamtu gay riyoy rakki a ña ɓaa kole gee kuuk sinco goya aman : “ Ason kodok ! Tee ñaar nee ko. ”

¹⁸ Kar ñuur gay, okinco imiltu kayco a ñu otaado. Ka awalle-ak kaawiji do gay riyoy-ak aman : “ Baanu, kaawiy do tatkuwin ñaadu saamiye. Din di nu gidiy morgo, illa nu ɓaa ja talinji. ”

¹⁹ Ka seerinɗar kaawiji aman : “ Baanu, kaawiy do tatkuwin ñaadu saamiye. Din di nu gidiy barkay orok ku riyoy, nu ɓaa ja gecinco. ”

²⁰ Ka subbinɗar kaawiji aman : “ Nun daabiner di ob daatko. Do bi ñaar-ak ko, nu gediraado naa ɓaawe. ”

²¹ Hiyya, gay riyoy-ak yeetu do tatkuwi ho ña osiijig kaawinco-aku. Min tatkaw-ak doriig kaawin-ak, ña dapiɗtu ho ña kaawiji do gay riyoy-ak aman : “ Gad kodok do werin kuuk berel ho do botilay ku geegirdi. Baa kolig pokirna, mersina, noolna ho in kuuk zinɗiko galcodo. ”

²² Jammiy sooda, gay riyoy-ak yeetu, ñaa kaawiji do tatkuwi aman : “ Gem kol tacco, nu ginit taat ki kaawiidu, kar wer gay goy di dake. ”

²³ Hiyya, mee gerdi-ak kaawiji aman : “ Baa do botilay ku yeero ho gee kuuk kii ñaame, wakilco ñuu unje, paa kat, gerir yaa miine in gee.

²⁴ Ka seener nu kaawaako, min gee kuuk awalle nu koltu ho pooc-an, yoo waan sa aawaagdo teendu. ” »

Maman gem yaa aadin Iisa (Matiye 10.37-38)

²⁵ Yiriy rakki, Iisa ica botol ho gee dakin aadaaga. Ña kolsitu ho ña kaawiico aman :

²⁶ « Ya waan kaak rakaan aadindu, illa ñaan elindu pak aginiyi, daaciy, kooginay, sintay ho ziy ka meenji oki. Yampa, ña ginaado tak-tak *maajirinɗer.

²⁷ Ya waan kaak icaagdo etoy ka taabiner a ñaan aadindu, ñaar-ak gediraado gine maajirinɗer.

²⁸ Ya minninko rakki raka pine ger tatiko, illa ña goya ja keder, ñaa tale ya gurusji yaaji nece ñaa peyin ger-aka.

²⁹ Yampa, ya ña durcit baay ho ña bal peyinji, gee okinco kuuk biraw yaaji samtiye aman :

³⁰ “ Huu, talon ja, gem-an tees pine gero kar ña bal peyinji ! ”

³¹ Ya sultan rakki raka taasine in giji, illa na tala ja in askirnay kuuk alip orok ya naa gedire taasine sultan kaak gin orok seer alip askirna do aaroy.

³² Ya na gediraado gay, naaji naame pali-inna min nu misa sereki, nuuji kaawe do sultan-ak a nuu gine maman garta yaa peye. »

³³ Iisa gaayitit pey do kaawoy aman : « Minninko rakki gediraado naan aadindu ya na bal rasiñ malley okinji kaak na gintu. »

*Maral kuuk cille
(Matiye 5.13, Maark 9.50)*

³⁴ Iisa kaawtu pey aman : « Ku iban tam kadar maral, nuur gala. Kar ya nuur kat cille gay, kuuco gaaye maa nuu aawe ? Ha'a, ginno maanna.

³⁵ Maral kuuk cille-ak, nuur kuunaydo diyarre do kidar wala do morginar. Gee oraag ka suusi. Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye. »

15

*Danjil ta tamga ta rawte
(Matiye 18.12-14)*

¹ Yiriy rakki, min gay obe miirir in gee ku pey kuuk gin zunuubinna, dakina baawiji do lisa a nuu cokiynji.

² Do wer-ak, *Pariziyenna in agindaw ku gaanuundi dapiñtu ho nu kaawtu aman : « Gem-an jaawa in gee kuuk gin zunuubinna ho na tiya in nuura. »

³ Iisa gay deliico danla aman :

⁴ « Cokiyon, ya rakki minninko gin tamgi miya ho ta rakki rawte, naa gine maman ? Naa rasiñ kuuk dakina do kalaaner in gemo ho na baayiy bariyin ta rawte nam naa gasinti.

⁵ Ya na gasta, naa aaciye ho naa icin do gornay.

⁶ Naa yeepe geero ho min na ote, naa kolin roynay in mutkiyyi ho naaco kaawe aman : « Ason, aaciyon in nunu asaan tamgar taat rawte-at, nu gasta. »

⁷ Ka seener nu kaawaako, ampaa kat, ya gem rakki gay zunuubinnar ibinig niginji, *dubal ku Bunđi yaa aaciye dakina. Aaciye naar-ak pakgig aaciye kaak dubal-ak yaa aaciye in gee kuuk orok parrika in parrika

kuuk pakira a nu goy ko in botol do unji ka Bunđi ho isgigdo in jipte ka goyinco. »

Danjil ta gurus ka rawte

⁸ Iisa gaayitit do kaawoy aman : « Ya daatik rakki gin tammin orok ku gurusdi ho rakki rawte, ta biyaado lampa taa tale samaane ho taa elne lapad-lapad adiy ka gerti nam taa gasinji walla ?

⁹ Ya ta gasga, ta kolin gaadinti in mutkiyti ho taaco kaawe aman : « Ason, aaciyon in nunu, asaan tammar kaak rawte, nu gasga. »

¹⁰ Ka seener nu kaawaako, dubal ku Bunđi yaa aaciye oki dakin pa, ya gay zunuubinnar rakki kat ibinig niginji. »

Danjil ta koogin seera

¹¹ Iisa kaawtu pey aman : « Gem rakki gin koogin seera.

¹² Yiriy rakki, ronji ka kapak kaawiji do tacco aman : « Baaba, baanu, min malle-an, berduut ko hagner. » Hiyya, tacco ooytu ho na deediicog malley do kooginay seerco.

¹³ Gin menaw seer subba, ronji ka kapak-ak gidiyiig gamnay okinco ho na deettu in gurusji do darre ta serek. Anner-ak, na kanjit ko kanje in gurus nam wer kaak na gaasiiga.

¹⁴ Wiktin taat na gaasga, mey yaarik unjitu do darre-ata ho maan kaak naa tee sa ginno tak-tak.

¹⁵ Hiyya, na baawtu bariye riyo. Gem rakki min do darre-at iciiga, na naamiig gooye kinziirna do morginay.

¹⁶ Do wer-ak, na raka kin miine adiy in keckil* kaak kinziirna eeymiy-ak di oki, waan bergijido.

¹⁷ Hiyya, na pakiriit kat duniin kee ho na kaawtu aman : « Way, nun-an kati, gay riyor ku tanni tiya maak-kawtira nam nu pica siro. Kat nun gay mata anne in meya !

¹⁸ Nun naa yeepe in tanni ho naaji kaawe aman : Baaba, nu nig do unji ka Bunđi ho do unjin.

¹⁹ Dakin talindudo pey ar ronji. Talin ko ar nu gay riyon di. »

²⁰ Hiyya, na uctu, na deettu wer ka tacco. Min na asa misa serek di, tacco taliiga ho na taltu aminduwiyy dakina. Na uctu in

* 15:16 'keckile' : Werin daarin, nu kaawa a 'goddo'.

gadiy, ɲa baawtu ɲaaminji. Min ɲu ɲaame, ɲa baamiyiig tipic ho ɲa giniiji cuud.

²¹ Kar ronji kaawiiji aman : “ Baaba, nu nig do unji ka Bunɗi ho do unjin. Dakin talindudo pey ar ronjin. ”

²² Kar tacco gay kaawiico do gay riyoy aman : “ Kuɲ-anɲku, gadon kodok. Iyonjit kesuun taat kaalne-ata ho isonjiita. Unjonji korkido ho isonji oki ɲugira. ”

²³ Iyon ijilin kaak dub-dub-aka ho dapsiyonga. Gininte iidin yaarko ho aaciyinte !

²⁴ Gii iidiye-ak asaan rondu kaak ku taliyan, ar ɲa mate ho din gay ɲa goy in odinay. Na rawte ho din gay, nu gasga. ” Hiyya, ɲu teestu iidine.

²⁵ « Wiktin taar-at, ronji ka aawo gay deet yeero. Do yeepinji, min ɲa gaay ote geero, ɲa dora ganjin alaw. ”

²⁶ Hiyya, ɲa koltu gay riyor rakki ho ɲa indiig aman : “ Naar maa di kuuniy geero ? ”

²⁷ Gay riyor-ak telkiiji aman : “ Naar sinjin kaak kapak-ak doo ase ho takko dapsiyig ijilin kaak dub-dub-aka, asaan ɲa as in cewey. ”

²⁸ Min ronji ka aawo dortu pa-ak, ɲa dapintu aale ho ɲa pooctu unje geero. Kar tacco amiltu salinji a ɲaa unje geero.

²⁹ Naar gay telkiiji do tacco aman : “ Cokay baaba ! Gin elgin dakina nu gina riy locin di ho yiriy rakki nu bal pooce kaawon. Kar lotu gay, yoo ron awkor oki, ki baldu bere naa iidiye in roynar. ”

³⁰ Kar gay, wiktin ta ronjin kaak kanje in malle in azbinna as gay, ki dapsiyiig ijilin kaak dub-dub-aka. ” »

³¹ Tacco gay telkiiji aman : « Gem kol ronji, kin goy doo in nunu ho gamin kunto, okinco, ɲuur kunjin di. ”

³² Kar gay, ya ta6-ak, ginte iidiye ho ginte aaciyee, asaan sinjin kaak ki taliyan, ar ɲa mate, ho din gay, ɲa goy in odinay. Na rawte ho din gay, nu gasga ! »

16

Danjil ta gay riyor kaak neenduwo

¹ Yiriy rakki, Iisa deliico pey danla do maajirnay aman : « Gem rakki gay gamnar, ɲa gin gay riyor rakki ɲa beriiig gamnay do pisinji. Kar gee daarin astu ɲu osiiji

do tatkaw-ak aman : “ Yaman gay riyon-an nigaag gamnan. ”

² Tatkuwiy-ak koliiga ho ɲa kaawiiji aman : “ Nu dor gee kaawa jookumo do bi kanjin. Osor ja gurus kaak ki gastu, asaan min yiriyta-an ki goyaado pey tak-tak kaaco ka gamnar. ”

³ Kar gay riyor-ak osiig adiy aman : “ Tatkuwir imilaan min do riyor. Gawin sa, nu ka gawnarro ho naa oce sa, soka diyaanu. Kar nun-an, naa gine zir maman ga ? ”

⁴ Wayya ! Nun iban maan kaak naa gine. Ansi-ak, ya ɲa imilin min do riyor oki, gee goy di kuuk yaan obindu tara ! ”

⁵ Kar ɲa koliig ɲuur okinco kuuk ic daan ta tatkuwiy a ɲuu ase rakki rakki. Naar kaak asji awalle-ak, ɲa kaawiiji aman : “ Daanan minaw taat kiiji kappiye do tatkuwir ? ”

⁶ Naar gay telkiiji aman : “ Nun, naaji kappiye yogingan miya ku sewindi. ” Kar gay riyor-ak telkiiji aman : “ Aan katkidjin ta daani, goy keder kodok ho siir yogingan orok beey di. ”

⁷ Kar ɲa kaawtu pey do ka pey aman : “ Kin gay tanjin minaw ? ” Naar gay telkiiji aman : “ Nun, naaji kappiye suwaalin miya ku *gemer. ” Gay riyor-ak kaawiiji aman : “ Aan katkidjin ta daani, goy keder kodok ho siir suwaalin orok porpod di. ”

⁸ Hiyya, tatkuwiy oziliig gay riyoy kaak jookumo asaan ɲa ginit riyoy in neendaw. Ka seener, gee ku do duniiner-an, neenduwco taat benannico pakgit ta ɲuur kuuk goy do portikaw ta Bunɗi. »

⁹ Iisa gaaytu pey aman : « Ka seener nu kaawaako, obguwon roynaw in gurus kaak jagaag gee ku duniiner. Paa kat, wiktin taat gurus-ak gaase, Bun yaako obinjo do geriy kuu goye doo. ”

¹⁰ Naar kaak gaara ziy a ɲuu amniyinji in gamin kuuk sooda, kuuk dakina oki, ɲaaco gedire. Kar ɲaar kaak nigaag gamin kuuk sood-ak gay, kuuk dakina oki, ɲaa niginco. ”

¹¹ Ya gamin ku duniiner kat ku balco gedire-ak, waa yaako amniye gamin kuuk ta6 ?

¹² Ya ku tiya gamin ku geemir, ku maanikon gay, waa yaako berinco. ”

13 « Ginno gay riyor kaak yaa gine riy do agindaw seera. Ya na gina pa, ka rakki, naa elinji, ho ka rakki gay, naa pociñji. Kar pey, ka rakki, naa ice kaawoy, ho ka rakki gay, na icaatdo. Ku gediraado abdiye Bun ho kuu abdiye pey gurus. »

Iisa kaawa do bi ka gaanuun in Meennaw (Matiye 11.12-13, 5.31-32, Maark 10.11-12)

14 Do wer-ak, *Pariziyenna kuuk goy cokiya kaawin ku Iisa-ak samtiyaaji asaan nu el gurus dakina.

15 Kar Iisa kaawiico aman : « Kun Pariziyenna, ku el gaare zin̄kiko do un̄co ka geemir a ku gee sellen̄. Kar Bun gay ibingit ta aditko. Asaan maan kaak gee taliig taḡ-ak, Bun gay yilaaga.

16 « Taat *gaanuun ka Muusa kaawtu in taat nabiinna gaartu, taḡco di tee kee nam wiktin taat Yaaya-Batist astu. Min na ase, nu gaariit ko Kabarre ta Gala ta *Meennaw ta Bundi ho ay gem di oosa kaay a naa un̄je.

17 Ku tala maman ? Samaane in̄ kida, nuu sawle melen̄ di walla ? Ha'a, melen̄do. Kar nun gay kaawaako, taar-at oki melen̄ min wer rakki kaak nu siirtu do gaanuundi yaa amile.

18 « Gem kaak totirit daaciy ho na obtu ta pey, naar-ak kokina karan di. Kar gem kaak ob daatik taat mitti totirta, taar-at oki daaciydo. »

Danjil ta gay gamnar in Lazaar

19 Iisa deltu dan̄la aman : « Gin gem rakki gay gamnar. Na isa kesuun taat samaane, dindiko ho kaalne, ho kun kawta na gina iidine, na tiya gala.

20 Gin oki pokirin̄ce rakki sin̄ji Lazaar. Na weya do botol ta geero ta gay gamnar-aka. Zin̄kay okin̄co mutay di.

21 Ya gay gamnar-ak tiyaw, na raka kin tee kaak gaama keder-ak di, oki na gasdo. Illa kan̄ kat asa meraag mutiyji.

22 Yiriy rakki, pokirin̄ce-ak mattu ho *ḡubal ku Bundi iyiig do wer kaak Ibraayim goyiyo. Kar gay gamnar oki mattu ho nu tiisiiga.

23 Gay gamnar-ak taaḡiya dakina ba oole. Na jaaltu kaay ho na taliig min serek Ibraayim in Lazaar kaak goy do serpey.

24 Hiyya, na teestu koole aman : « Kuk, gem kol tacco Ibraayim, tal aminduwir. Kaawiy do Lazaar naa coopin̄ kormoy do amiydi, naadu corre do bir, gaayar yaa boosen ḡako. Yampa, ak-an patiy kaar. »

25 Kar Ibraayim kaawiji aman : « Gem kol ronji, pakar do goyin̄ji ka awalle. Ki gas galal ho Lazaar gay taaḡiye. Din̄ anne-an̄, Lazaar gas galal, na jammiy kate ho kin̄ gay taaḡiyaw.

26 Ta taar-anno di, gin oki bee baata ḡatikte. Ansii kat, ya gee kuuk uc min anne raka ḡaa do werko wala kuuk min do werko ho rakaani ase-ak, nu gediraado nuu aalin̄ bee-aka. »

27 Hiyya, gay gamnar-ak kaawtu aman : « Baan̄ ja, naamig Lazaar do ger ka tanni.

28 Nu gin kur sin̄tar beey, na ḡaa minin̄co paa nuur oki yaa ase do wer kaak nun taaḡiyiy-an̄ka. »

29 Ibraayim telkiji aman : « Sin̄tan̄, nuur gin ko gaanuun kaak Muusa siirtu ho in taat nabiinna gaartu. Illa nuu ice kaawco ! »

30 Gay gamnar-ak kaawiji aman : « Gem kol tacco Ibraayim, taar-an soodco. Illa ya waan kaak min ba oole ḡaawco ja kat, nuu ibinin̄ nigin̄co. »

31 Ibraayim gay kaawiji aman : « Ya nu poc icin̄ gaanuun kaak Muusa siirtu ho in kaawin kuuk nabiinna gaartu-ak, ya waan kaak nooy min do muuti kaawco oki, nu icaado kaawoy. » »

17

Taayik ta Iisa do bi ka saamiyindi (Matiye 18.6-7,21-22, Maark 9.42)

1 Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Gamin goy di kuuk iya gee do zunuubin- nar. Kar naar kaak un̄jaag eenji do zunuu- binnar gay, do gaayay.

2 Gem naar-ak, nuuji ḡuune tolo do gaayay ho nuu accin̄ do barrer, guna min naa un̄je rakki min eenji kuuk imaanco sooda do zunuubinnar.

3 Yaman goyon̄ godom !

« Ya sin̄jin̄ kat nigjin̄, leesiy. Kar ya na ibinig nigin̄ji-ak, saamiyiy.

4 Ya yiriy rakki di na nigjin̄ dees peesira ho na asji dees peesira a kiiji saamiye, naar- ak saamiyiy. »

Imaan taat kapak gin gudurre

⁵ Min naar-ak, paliinna kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Rabbinni, gaayninta imaanni. »

⁶ Kar *Rabbin Iisa telkiico aman : « Nu kaawaako, ya ku gin imaan kapak ar roŋ ku mutaard, nec kuuji kaawe do et-aŋ aman : “ Janku do barrer. ” Ek di ŋaa janke. »

Gay riyor kaak ginit riyoy

⁷ Iisa kaawtu pey aman : « Ya rakki min-ninko gin gay riyor kaak gawnaaji wala kaak gooyaaji, ya ŋa asa curtaŋ min yeer di, kiji kaawen ko a ŋaa tee walla ?

⁸ Ha'a, kaawaajido. Kiji kaawe aman : “ Sorig gamnaŋ ho is ku pey, ginor maan naa tee. Kar wiktin taat nu tee aay ja, kat kin asiy tee ba aaro. ”

⁹ Gem-ak yaa oziliŋ gay riyoy asaan ŋa ginit riy okintit taat ŋa gaariiji walla ? Ha'a, ozilaagdo.

¹⁰ Ansi-ak kuŋko oki, ya ku ginit riy okintit taat Buŋ gaariiko, kaawo aman : “ Nin gay riyor kuuk maala, ni ginit riyni taat ŋu gaarintin di. ” »

Iisa iŋ gee orok kuuk dukum burdum

¹¹ Wiktin taat Iisa baayiy Zeruzaleem, ŋa aaliig gunŋar ku kid ka Samari iŋ ka Galile.

¹² Min ŋa gaay unje do helliner, gee orok kuuk dukum burdum baawtu ŋaaminji. Min ŋu ŋaamtu, ŋu peytu serek

¹³ ho ŋu teestu koole aman : « Hey, gem kol tacco Iisa, tal aminduwni ! »

¹⁴ Min Iisa taliigu, ŋa kaawiico aman : « Baan gaaron zinŋkiko do gay satkiner. » Hiyya, min ŋu ba misan di, ŋu caltu ko.

¹⁵ Min ŋu tal zinŋkiko cale, rakki minninc yeeptu do Iisa ho do yeepinji-ak ŋa oziliy Buŋ iŋ gaay tongo aman : « Darjin do Buŋdi ! Darjin do Buŋdi ! »

¹⁶ Kar min ŋa ottu do wer ka Iisa, ŋa dersitu do unji nam ŋa noodig unji keder ho ŋa oziliiga. Gem-ak min kid ka Samari.

¹⁷ Hiyya, Iisa kaawtu aman : « Gee kuuk orok-ak okinco bal cale walla ? Kar kuuk parrik gay moo ?

¹⁸ Talon kate, min okinco kuuk cale-aŋ, illa ŋa marte-aŋ di kaak yeep ozile Buŋ. »

¹⁹ Kar Iisa kaawiji do gem-ak aman : « Ucu, ba kate. Imaanjin kat jilinŋin. »

Ase ka Meennaw ta Buŋdi (Matiye 24.23-28,37-41)

²⁰ Min naar-ak, *Pariziyenna indiig Iisa aman : « *Meennaw ta Buŋdi yaa ase kimin ? » Naar gay telkiico aman : « Meennaw ta Buŋdi, taar asaado ar maan kaak gee taliyo.

²¹ Gee kaawaado aman : “ Talon, ta anta ” wal “ Taar ko antare, ” asaan, ka seener, Meennaw ta Buŋdi, taar goy ko datikko. »

²² Kar Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Wiktin yaa ase taat ku rakaan talin nun *Roŋ gemor ho ku talaanno, yoo yiriy rakki di oki.

²³ Gee yaako kaawe aman : “ Talon naar ko anka ” wal “ Naar ko anŋkare. ” Dakon baanno ho dakon aadiŋcodon.

²⁴ Ka seener gay, nun Roŋ gemor, naa ase ar buŋ kaak irŋaw cippit min baay yoo gale ka pati.

²⁵ Kar gay, illa nun Roŋ gemor, naa taaŋiyen ja dakina ho gee ku dinŋa yaan pocindu.

²⁶ Yiriy taat nun Roŋ gemor, naa yeepe-ak, taa kuuniye ar maan kaak asco do geemir wiktin ta nabi Nowe.

²⁷ Wiktin taar-at, gee tiyaw, ŋu siyaw ho ŋu oba daadi nam yiriy taat Nowe unjitu do markab kaak tatiko. Hiyya, amay kuuk dakina paaytu ho kuuk boka boke teeyig gee okinco.

²⁸ Ampaa di oki, do wiktin ta gem kaak ŋu koliy Loot : gee tiyaw ho siyaw, ŋu gidiya gamna ho ŋu imila gaminco ku gidiyir. ŋu taata atay ho ŋu pina geray.

²⁹ Kar gay, yiriy taat Loot amiltu min do geeger ka Sodom*, Buŋ nokiico ak ta baruukiner, ho okinco, ŋa idiigu dakap.

³⁰ Ampaa ko, wiktin taat nun Roŋ gemor, naa ase oki, taa kuuniye pa.

³¹ « Yiriy taar-at, gem kaak jammiya kara gediraado unje atta ŋaa soke gamnay. Ansii di oki, kaak deet do morgoy sa yeepaado geero.

* **17:29** 'geeger ka Sodom' : Gee ku geeger-ak goy do wiktin ta Ibraayim. Buŋ indiig geegirco asaan goyiŋco jookum aale (Zeneez 19.24-28). † **17:32** 'daacyi ta Loot' : Daacyi ta Loot raŋiltu marlo asaan Buŋ kaawtit a ta kolsaado ho taar gay kolse (Zeneez 19.26).

³² Moyon do taat astit do daacy ta Loot.†

³³ Gem kaak gooya ziy asa rawtinji ho kaak rawtaag ziy asa jilinji.

³⁴ Nu kaawaako, do aando taar-ata, ya gee seer weya ka danlil, ka rakki nuu icinji ho ka rakki nuu rasiñji.

³⁵ Ya daad seer eygaw, ta rakki nuu icinti ho ta rakki nuu rasinti. [

³⁶ Ya gee seer baa do morgor, ka rakki nuu icinji ho ka rakki gay nuu rasiñji. »]‡

³⁷ Kar maajirnay ku Iisa indiig aman : « Gem kol Rabbinni, maanna-an yaa kuu-niye momo ? » Njaar gay telkiico aman : « Do wer kaak maan mattu-ak di, damaarlin paayiyo. »

18

Gay seriiner in murgila

¹ Min njaar-ak, Iisa deliico pey danla do maajirnay a nuu salkiyguwe doo, nuu rasenno tak-tak.

² Na kaawiico aman : « Gin gem pa gay dukume seriiner do geeger rakki. Na karmaydo Bun ho na indado*.

³ Do geeger-ak, gin oki murgil rakki. Ta baggiyji do ka seriiner-aka. Ta sakkiyiiji aman : « Gem kol tatkaw, baanu, talit kaawni in adiner-anka. »

⁴ Dees dakina zer na poocaadi, kar min njaar-ak, na osiig adiy aman : « Ka seener, nu karmaydo Bun ho nu indado.

⁵ In taar-an oki, naati talin kaawti paa di. Yampa, daatko-an todu wero. Ya nu talit kaawti, taan rasindu, naa gase kaar. »

⁶ *Rabbin Iisa gaayitit do kaawoy aman : « Talon ja gay dukume seriiner kaak bagdo botol-anka ! Din sa na talit kaaw ta murgil-anta.

⁷ Kar ya nuur kuuk Bun dobtu alaaji yiriyo ho aando, maa di na dukumiicodo seri-ine. Wala nja taaye talin kaawco ? Ha'a, taayaado.

⁸ Ka seener nu kaawaako, kodok di Bun yaaco dukume seriin in botilti. Kar maan rakki goya, wiktin ta nun *Ron gemor naa yeepe, naa gase gee kuuk gin imaan walla ? »

Danil ta Pariziyencer in ta gay obe miirir

⁹ Iisa deltu danla rakki do gee kuuk tala zinikico a nu goy in botol do unji ka Bun di ho nu talaag eenco ar maan ka maala. Na kaawiico aman :

¹⁰ « Yiriy rakki, gee seer unje salaane do *ger ka Bun di. Ka rakki Pariziyence, ka rakki gay, gay obe miirir.

¹¹ Pariziyence-ak teestu salkiye do adiy in ka peyinji aman : « Bun du, nu delaajin barkine asaan nun arro gee kuuk kokinay, kuuk jookumo ho kuuk kokina miday wal daad kara. Naan ozile asaan nun arro gay obe miirir-anka.

¹² Do suugin rakki, nu ica sayamne menaw seera ho nu bera zakaane min gamnar okinco kuuk nu gasiyo. »

¹³ Kar gay obe miirir-ak gay, peytu aaro ho na oniig kaay. Na rakaado kocile tak-tak ka samaaner. Na obiig gongumoy ho na lokliktu aman : « Bun du, tal aminduwir, nun gay zunuubinnar. »

¹⁴ Iisa gaayitit pey do kaawoy aman : « Ka seener nu kaawaako, do wiktin taat gay obe miirir-ak yeeptu geero, Bun talga a na goy in botol do unji. Kar Pariziyence gay, na poocga. Asaan njaar kaak jaala ziy, Bun yaa oninji ho njaar kaak ona ziy gay, Bun yaa jaalinji. »

Iisa in koogina

(Matiye 19.13-15, Maark 10.13-16)

¹⁵ Do wiktin taar-at, gee daarin iyiig kooginco ku naada do Iisa a naaco lee pise, nja barkiyinco. Min maajirna taliigu, nu leesiico do gee-aku.

¹⁶ Kar Iisa gay koliig koogin-aku ho na kaawtu do maajirnay aman : « Rason koogin-an yaadu ase. Dakonco todenno, asaan *Meennaw ta Bun di taar do gee kuuk ar koogin-an ku.

¹⁷ Ka seener nu kaawaako, ya waan kaak bal ooyin Meennaw ta Bun di ar mico, na unjaado tak-tak. »

Iisa in gay gamnar

(Matiye 19.16-30, Maark 10.17-31)

¹⁸ Do wer-ak, tatkaw ka *Yuudinnar rakki indiig Iisa aman : « Gem kol tacco, kin kaak sellen, naa gine maman naa gase goye ka gaasdo ? »

‡ 17:36 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bun di kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. * 18:2 'indado' : Werin daarin, nu kaawa a 'inaddo' wala a 'jaalaydo'.

19 Iisa gay telkiiji aman : « Maa di ki koliin a nu sellen ? Ginno gem kaak sellen do kidar, illa Buñ keeji di.

20 Kin ibingig *gaanuun kaak Buñ bertu do geemir : « Kun miday, dakon kokineno daad kara ho kun daad oki, dakon kokineno miday kara, okinjo, dakon deeno gee, dakon kokineno gamna, dakon raadenno in sin ku gemor, beron horoomin do aginiyko. » »

21 Gem-ak telkiiji aman : « Nu karmiyiig gaanuun-an okinji min nu kapak di. »

22 Min Iisa dortu pa-ak, na kaawiiji aman : « Dakin pey maan rakki : 6aa gidiiyig gamnan okinjo ho deedig gurus-ak do pokirnar. Paa kat, kii leen malleñ do unji ka Buñdi. Kar asu, aadnu. »

23 Min gem-ak doriit kaaw-at, na yiimiit wijeene yasaan na gay gamnar.

24 Min Iisa taltu kadar gem-ak yiimit wijeene yasaan, na kaawtu aman : « Unje ka do Meennaw ta Buñdi, naar rada do gay gamnar !

25 Ka seener, lokumo gediraado taa bire min do bee ka ripirrer. Kar do gay gamnar gay, unje do Meennaw ta Buñdi yaa gine pey rad paka. »

26 Gee kuuk cokiyaaga-ak kaawtu aman : « Di ampa-an gay, waa yaa gase jile ? »

27 Iisa gay telkiico aman : « Maan kaak patiya kayco ku geemir, do Buñdi gay, na melen di. »

28 Hiyya, Piyer kaawiiji do Iisa aman : « Kar nin kuuk rasig gaminni ho ni aadiñcin-an gay ? »

29 Kar Iisa kaawiico aman : « Ka seener nu kaawaako, ya gem kaak rasig geriy, daacyi, sintay, aginiyji, kooginay do saan ta *Meennaw ta Buñdi-ak,

30 do goye ka dinja, naa gase dakin paka, ho do wiktin taat yaa ase neginda gay, naa gase goye ka gaasdo. »

Kaaw ta Iisa do bi ka muutuy in nooyinji (Matiye 20.17-19, Maark 10.32-34)

31 Min naar-ak, Iisa koliig paliinna kuuk orok in seer keeco ho na kaawiico aman : « Cokiyon, din gi coona Zeruzaleem. Anner kat, gamin okinjo kuuk nabiinna siirtu do saan ta nun *Ron gemor-ak yaa ase uud-into.

32 Nuun berin do pise ka gee kuuk Yu-udinnado, nuun warindu, nuudu samtiye ho nuudu pice ulna.

33 Nuun koocindu in korfinjo ho nuun deendu. Kar yiriy ta subbinjar gay, naa nooye. »

34 Kar paliinnay gay ibanno tak-tak maan kaak Iisa rakiy kaawe asaan nu cigilcot baat ta seener.

Coolle ka noolol (Matiye 20.29-34, Maark 10.46-52)

35 Wiktin taat kun Iisa gaay ote do geeger ka Zeriiko, gin nool kaak goy oce do bit ka botildi.

36 Min na doriig gee kuuk dakina biraw-ak, na inditu maan kaak kuuniye.

37 Nu telkiiji aman : « Na Iisa kaak min geeger ka Nazareet kat biraw. »

38 Hiyya, na teestu koole aman : « Iisa *Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

39 Gee kuuk ogir-ak, awniiji aman : « Ha', bugam ! » Kar naar gay, gaayay jaala jaalen di aman : « Iisa, Ron ka Dawuud, tal aminduwir ! »

40 Iisa peytu ho na kaawiico a nuuji iyinji. Min nu iyiiji, Iisa indiig aman :

41 « Ki raka naan gine maa ? » Nool-ak telkiiji aman : « Gem kol Rabbiney, nu raka kin odinar yaa pile-an di. »

42 Iisa gay telkiiji aman : « Odinan, nu pilon. Imaanjin kat coolinjin. »

43 Ta bite-an di, odinay piltu. Min naar-ak, na aadiig Iisa ho na oziliy Buñ, ho gee okinjo kuuk taliig maanna-ak, nuur oki oziliig Buñ.

19

Iisa in Zaase

1 Kun Iisa unjitu do geeger ka Zeriiko, kar nu bira in unjo.

2 Do geeger-ak, gin gem rakki paa sinji Zaase. Na tatkaw ka gay obe miiri ho na gay gamnar.

3 Na bariya botol taat naa talin a Iisa kar waa. Kar gay, na talgid do asaan na geeram ho gee ginji dakina.

4 Hiyya, na gadtu unja, na caktu ka et kaak nu koliy sikomoor. Paa kat, naa talin Iisa ya na biraw.

⁵ Min Iisa ottu do wer-aka, na jaaltu kaay ho na koliig aman : « Zaase, paay kodok. Yiriyta-an illa nu baa paaye gerko. »

⁶ Kodok di, Zaase paaytu ho na naamiig Iisa in galal.

⁷ Min gee okinco taltu pa-ak, nu teestu gujumjume aman : « Ha', talon gem-an baa paaye do wer ka gay zunubinnar-anka ! »

⁸ Min naar-ak, Zaase peytu do unji ka *Rabbin Iisa ho na kaawiji aman : « Gem kol Rabbinney, nun naa berin serip ta mallel do pokirnar ho ya nu ic gurus do gemor in gaayo, naaji yeepin dees poodi. »

⁹ Hiyya, Iisa kaawiji aman : « Yiriyta-an Bun as jilin gee ku ger-anka, asaan Zaase oki min ron ku Ibraayim. »

¹⁰ Ka seener gay, nun *Ron gemor as bariye gee kuuk rawte, naa jilinco. »

Danil ta sultan in gay riyor (Matiye 25.14-30)

¹¹ Iisa gaayitit pey do danlay do gee kuuk cokiyaaga, asaan naar gaay ko ote Zeruzaleem ho gee pakira kadar *Meennaw ta Bundi taar asa ko.

¹² Danlay-at aman : « Gin gem rakki baaco tiya meennaw. Na raka baa marti serek a nuu darjiyinj sultan do darrey, kar kat naa yeepe.* »

¹³ Paa ko, na koltu min gay riyoy gee orok. Na deediico tammin orok kuuk nu koliy 'miin'† ho na kaawiico aman : « Ginon in naar riyo nam yiriy taat naa yeepe. »

¹⁴ Kar gee ku darrey gay elgigdo. Paa ko, nu naamtu gee do aaroy, nuuji kaawe do sultan kaak tatko aman : « Gem-an ni rakaagdo kiini darjiyin sultan. »

¹⁵ In taar-ata oki, nu darjiyiiga ho na yeeptu do darrey. Min na yeepe, na koliig gay riyoy kuuk na berco gurus-aku, na raka tale maan kaak nu gastu min kuwa.

¹⁶ « Kaak awalle baawtu ho na kaawtu aman : « Gem kol tacco, gurusji-an iy pey eenji orok min kuwa. »

¹⁷ Sultan-ak oziliig aman : « Seese, kinke-an gay riyor kaak samaane. Do gamin kuuk sood-an sa, ki gaar zin kadar naan amniye.

Naar-ak, naan diye tatkaw, kii goye kaaco do geegirnay kuuk orok. »

¹⁸ « Ka seerin kar baawtu ho na kaawtu aman : « Gem kol tacco, gurusji-an iy pey eenji beey min kuwa. »

¹⁹ Sultan gay oziliig aman : « Seese, kinke-an oki, naan diye tatkaw, kii goye kaaco do geegirnay kuuk beey. »

²⁰ « Kar gay riyor ka pey astu ho na kaawtu aman : « Gem kol tacco, an gurusji. Nu duuniig in nannguuna ho nu dummiyjinga. »

²¹ Nu ginaajin kolaw asaan kin gem tongo. Ki soka gamin kuuk ki bal suude tingon‡ ho ki seda gamin kuuk ki bal luwinco. »

²² « Sultan-ak kaawiji aman : « Talon ja gay riyor kaak napkiyaado-anka ! Naan obe in kaaw taat amil min do bin. Ki iban kadar nun gem tongo. Nu soka gamin kuuk nu bal suude tingor ho nu seda gamin kuuk nu bal luwinco. »

²³ Ya ki iban pa-ak, maa di ki dummiy-gigdo gurusdu wer ka dummaayner ? Ansii kat, ya nu yeepe naa gasin gurusdu wee. »

²⁴ Kar na kaawiico do nuur kuuk goy ede-ak aman : « Icon tamma-ak minninye ho beronjiig do naar kaak gin orok-aka. »

²⁵ Kar nuur gay kaawiji aman : « Gem kol tacco, naar gin ko tammin orok ! »

²⁶ Sultan-ak telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe, waan kaak gine, Bun yaaji gaaye min kuwa. Kar naar kaak bal giney gay, ka sood kaak na gintu oki, Bun yaaji imilinji. »

²⁷ Kar adiner kuuk rakaado a naa gine sultinco-ak gay iyonduug anne ho daangu untu. » »

²⁸ Min Iisa gaastu in kaawoy, na ogiriico, nu ictu botol taat coona Zeruzaleem.

Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan (Matiye 21.1-11, Maark 11.1-11, Yaaya 12.12-19)

²⁹ Wiktin taat Iisa gaay ote do hellinnan kuuk nu koliy Betpaze in Betani, moota in koot ka Olibiyennar, na tabirtu maajirnay seera.

* **19:12** Do aadin ta gee ku Room, na sultan ka tatik kat darjiya sultinnay do kidinco. † **19:13** 'miin' : Miin rakki, na gurus kaak gem gasiy do mena miya ku riyor. ‡ **19:21** 'tingon' : Werin daarin, nu kaawa a 'wer erindin'.

³⁰ Na kaawiico aman : « Baarj do hellin ta unḡa antare. Ya ku ote, kuu gase roḡ ḡurkilal ḡuune. Yiriy rakki, waan bal neḡinji. Iḡironḡa ho iḡonḡuuga.

³¹ Kar ya waan indaako aman : “ Maa di ku ipirig roḡ ḡurkil-anḡa ? ” Telkonḡi aman : “ *Rabbin kat rakaaga. ” »

³² Maajirḡay ḡaawtu ho ḡu gasiig gamin-ak uudin taat Iisa kaawiico.

³³ Wiktin taat ḡu ipiriiga, maaniico ku ḡurkil-ak indiigu aman : « Maa di ku ipirig roḡ ḡurkilal-anḡa ? »

³⁴ Njuur gay telkiico aman : « Rabbin kat rakaaga. »

³⁵ Hiyya, ḡu iyiiḡig do Iisa. Kar inḡ kesu-unco ḡu siddiyiiga ho ḡu neḡiig Iisa.

³⁶ Wiktin taat Iisa ḡaawiy-ak, gee ḡeeraaji kesuunco§ unḡi.

³⁷ Min ḡa paayiy min do koot ka Olibiyen-nar ho ḡa gaay ko ote Zeruzaleem, maajir-nay okinḡo inḡ dakinuwco-at alco gala. Nju teestu ozile Bunḡ inḡ gaay tonḡo do gamin okinḡo kuuk ajbay ḡu taltu.

³⁸ Do ozilinḡo-ak, ḡu kaawiy aman : « Rabbin Bunḡ yaa barkiyinḡ sultan kaak as inḡ sinḡ kunḡi ! Aapiye kuwa ka samaaner ho *darjin do Bunḡi do wer-aka ! »

³⁹ Min gee-aku, gin *Pariziyenna daarinḡ kaawiiḡi do Iisa aman : « Gem kol tacco, awinḡo do maajirnanḡ a ḡuu bugume. »

⁴⁰ Iisa gay telkiico aman : « Nu kaawaako, ya ḡuur kat bugume, dambay gay yaa koolenḡ kate. »

Iisa inḡ gee ku Zeruzaleem

⁴¹ Wiktin taat Iisa gaay ko ote do geeger ka Zeruzaleem ho ḡa talaag ko, ḡa altu do saan ta geenḡi

⁴² aman : « Wayyayo, gee ku Zeruzaleem ! Yiriyta-anḡ ku bal ibine maman aapiy yaa ase ! Kar dinḡ gay, aapiy taar-at cigilko, ku gediraado gasinti.

⁴³ Wiktin yaa ase taat adinko yaa pine durdurre, ḡuuko leyinḡo ḡatko nam ku gediraado amile ho ḡuuko taasiḡinḡo.

⁴⁴ Njuuko idinḡo dakap, kunḡo inḡ geegirko, yoo dambi rakki sa goyaado do giḡi, asaan

ku bal ibinin wiktin taat Bunḡ astu a ḡaako moginḡo* . »

Atke ka gee kuuk suugiya do ger ka Bunḡi (Matiye 21.12-17, Maark 11.15-19, Yaaya 2.13-22)

⁴⁵ Min ḡaar-ak, Iisa unḡitu do *ger ka Bunḡi ho ḡa teestu atkinḡ gee kuuk suugiya atta-aku.

⁴⁶ Na ḡiyiico aman : « Kitamne kaaw aman : “ Gerir, ḡaar gin ger ka salaaner. ”† Kar kunḡ gay ginig ger ka kokiniydi. »

⁴⁷ Min ḡa atkiigu, kun kawta, Iisa ḡildiig gee do ger ka Bunḡi. Kar gay, aginay ku darrer, agindaw ku gay satkiner inḡ ku gaanu-undi bariya botol taat ḡuu deenḡi.

⁴⁸ Kar ḡu ibanno maman ḡuu obinḡi asaan gee okinḡo cokiyaaga ho ḡu tala ko ḡaar di.

20

Izinne ta Iisa asa min momo ? (Matiye 21.23-27, Maark 11.27-33)

¹ Yiriy rakki, wiktin taat Iisa ḡildiy gee do *ger ka Bunḡi ho ḡa gaariico Kabarre ta Gala, agindaw daarinḡ ḡaawiiḡi, ḡuur agin-daw ku gay satkiner inḡ ku gaanuundi, inḡ aginay ku darrer oki.

² Nju indiig aman : « Kaawni ja, waa berjinḡ botol taat ki giniiḡ gamin-anḡku ? Izinne-an, ki gasit min momo ? »

³ Iisa gay telkiico aman : « Nun oki naako indinḡo, kar telkonḡu :

⁴ “ Waa ḡaamig Yaaya ḡa *batiziyiy gee ? Na Bunḡ walla, ḡu geen di ? ” »

⁵ Nju teestu meele benannico aman : « Kar giḡi telkenḡ kat a maa ? Ya gi telkiji a ḡa Bunḡ kat ḡaamga, ḡaate indinte pey aman : “ Maa di ku poociit kaawoy ? ”

⁶ Kar ya gi telke aman : “ Nju gee kat ḡaamga, ” gee kuuk okinḡo-anḡ yaate daw-inte inḡ dambay ḡuute deente, asaan okinḡo, ḡu pakira kadar Yaaya, ḡaar nabiinḡe. »

⁷ Hiyya, ḡu telkiḡi do Iisa aman : « Ni ibanno waan kaak ḡaamga. »

⁸ Kar Iisa gay kaawiico aman : « Di ḡaar-ak, nun oki gaaraakonno waan kaak berdu botol taat nu giniig gamin-anḡku. »

§ 19:36 ‘ḡeeraaji kesuunco’ : Awalle do darre ta Israyeel, ya gem kaak sinḡi alaw kat biraw, gee ḡeeraaji kesuunco wala zimilla do botildi. Njaar-ak gaara kadar gem-ak, ḡu talaag ar sultan. * 19:44 ‘moginḡo’ : Werin daarinḡ, ḡu kaawa a ‘sakuwinḡo’. † 19:46 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 56.7.

Danjil ta gay gooye jineendi kuuk jookumo

(Matiye 21.33-46, Maark 12.1-12)

⁹ Do wer-ak, Iisa deliico danjil do gee-ak aman : « Gin mee jineendi rakki. Na taattu rezeñ, na rasig do gay riyor a nuu gooyinji, kar na deettu marti ho na taaytu.

¹⁰ Do wiktin taat ron-ak nee, na naamtu gay riyor do gee kuuk gooyaaga a nuuji berin haginey. Kar gee kuuk gooyaaga-ak, koocig gay riyor kaak na naamtu-aka ho nu atkiig pisinji orok.

¹¹ Kar mee jineendi-ak naamtu gay riyor ka pey. Gee kuuk gooyaaga-ak koociiga, nu wariiga ho naar oki, nu atkiig pisinji orok.

¹² Na naamtu pey ka subbinjar. Naar-ak oki, nu koociiga, nu awriiga ho nu acciig kara min do jineendi.

¹³ Kar mee jineendi-ak osiig adiy aman : “ Di naa gine maman ? Naa naame ron ka adir kaak nu elgiy dakina. Naar-ak, nu karmiyinji ! ”

¹⁴ Kar min gay gooyindi-ak taliig ronji baaco-ak, nu kaawtu benannico aman : “ Talon, ankar ko kaak ya tacco mate, jineen yaaji dake. Daantenga kar jineen yaate dake lote. ”

¹⁵ Hiyya, nu imiliig kara min do jineendi ho nu deeyiiga. »

Min pa-ak, Iisa indiig gee kuuk cokiyaaga-ak aman : « Mee jineendi-ak yaa giniŋco maman ?

¹⁶ Na asa deen gee kuuk gooyaag jineen-aka ho naa berin do gee ku pey. » Min gee-ak doriit kaawoy-at, nu kaawtu aman : « Tuɓina, maan naar-an, Bun yaa iyinjidō tak-tak ! »

¹⁷ Kar Iisa gay taliig yalaan ho na kaawico aman : « Kitamne kaaw aman : “ Na dambi kaak gay pinindi accitu,

Naar ko gin dambi kaak taɓ ka gerdi. ”*

Kaaw-an baati maa ?

¹⁸ Ay gem kaak galji do dambi-anka, naa yiime karap-karap ho ya dambi-an kat galji do kaay gay, naa rigininji dagiygay. »

Kappiye ka miirir

(Matiye 22.15-22, Maark 12.13-17)

¹⁹ Min Iisa gaasiit kaawoy, agindaw ku gaanuundi in agindaw ku gay satkiner ibintu kadar Iisa deliit danlay-at, na ceera loco. Min naar-ak di, nu teestu bariye botol taat nuu obinji. Kar gay, nu gina kolaw do geemir.

²⁰ Min pa-ak, nu gooya ko naar di. Nu naamiiji gee kuuk gina zinƙico a nu sellen do unji ka Bunɗi. Gee-ak raka obinji in kaawo a nuu gase botol taat nuu iyinji do unji ka guberneer kaak gin izinne.

²¹ Paa ko, nu indiig Iisa aman : « Gem kol tacco, ni iban kadar bildinjin in kaawnan, nuur do botilco. Kin isgicinno in gee kuuk kayco jaale. Ki bilda gee in seen ta Bunɗi.

²² Hadi kaawnin ja, gaanuunte kaaw a gii kappiye miiri do Sezaar, sultan ka tatik ka Room, wala gi kappiyaado ? »

²³ Kar Iisa gay ibiniit neenduwco ho na kaawiico aman :

²⁴ « Gaarondū ja tamma ka gurusdi. Kaa in sin kuuk siir kuwa-an gay ku waa ? » Nu telkiiji aman : « Ku Sezaar. »

²⁵ Kar Iisa kaawiico aman : « Di naar-ak, gamin ku Sezaar, beronjiig do Sezaar, ho ku Bunɗi sa, beronjiig do Bunɗi. »

²⁶ In neenduwco-at oki, nu bal gase kaaw taat nuu obinji do unco ka geemir. Do wer-ak, nu bugumtu dil, nu ajbiy do telke kaak na telkiico.

Kaawo do bi ka nooyindi

(Matiye 22.23-33, Maark 12.18-27)

²⁷ Min naar-ak, gin gee daarin nu kolaag *Sadusiyenna. Gee nuur-ak kaawa a gee ku mate, nuur nooydo. Nu baawiji moota do Iisa

²⁸ ho nu indiig aman : « Gem kol tacco, Muusa siirte do gaanuunji aman : “ Ya gem ob daatko ho na mat bal mico, sinji yaa obin murgil-ata. Paa kat, taaji wee koogin do sinji kaak mate. ”†

²⁹ Cokay, gin sinja peesira. Ka aawo obtu daatko, kar na mattu bal mico.

³⁰ Ka seerinjar oki obiit daatko-ata. Naar oki mattu bal mico.

³¹ Ka subbinjar oki paa di, nam okinco kuuk peesir-ak obiita ho nu mattu bal koogina.

³² Ba aar, daatko-at sa, menuwti gaastu.

* **20:17** Wer ka gase kaawor do Soom 118.22. † **20:28** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.5-10.

³³ Do taar-an, kaawniñ ja, do yiriy ta nooyindi, min kuuk peesir-an ka moo taa gine daacyi? Asaan kuuk peesir-an okiñco midiyti! »

³⁴ Iisa gay telkiico aman : « Gee ku diñka, nuur obaw.

³⁵ Kar gay, gee kuuk Buñ berco botol a nuu goye do duniin taat asa neginda ho kuuk asa nooye min do muut-ak, ginno pey obe.

³⁶ Gee nuur-ak mataado tak-tak asaan nuu gine ar *dubal ku Buñdi. Nuu gine koogin ku Buñdi asaan na nooyig nooye.

³⁷ Do bi ka nooyindi, Muusa gaarit waraŋ do wiktin taat Buñ bayniiji do pompil kaak kobir ako. Na koliig Buñ aman : “*Rabbine, kiñ Buñ ka Ibraayim, Buñ ka Isaaka ho Buñ ka Yakuub.”

³⁸ Na Buñdo ka gee kuuk mate, kar gay, na Buñ ka gee kuuk goy mento. Asaan do unji ka Buñdi, gee ku subba-an, okiñco goy mento. »

³⁹ Agindaw ku gaanuundi daariñ ictu kaawo aman : « Gem kol tacco, an kat kaawo. »

⁴⁰ Min naar-ak, nu bal gedire pey indin tak-tak.

Masi in sultan Dawuud

(Matiye 22.41-46, Maark 12.35-37)

⁴¹ Min pa-ak, Iisa kaawiico aman : « Maman gee kaawiy a Masi, naar *ronj ka Dawuud? »

⁴² Ya na ronj ka Dawuud, maa di sultan Dawuud meenji kaawiy do maktumne ta *Soom aman :

“ Rabbin Buñ kaawji do Rabbiner aman : As goy do meedar

⁴³ nam wiktin taat naaco gedire do adinen, nuu gine wer ka lee asinjin. ” ‡

⁴⁴ Paa ko, Dawuud kolaag Masi-ak a “ Rabbiner ”. Di maman naa gine ronji? »

Do gaayico agindaw ku Yuudinnar

(Matiye 23.1-36, Maark 12.38-40)

⁴⁵ Do wiktin taat gee okiñco cokiyy-ak, Iisa kaawiico do maajirnay aman :

⁴⁶ « Goyon godom min agindaw ku gaanuundi kuuk el jaawe in batik ku aginda ho el a gee yaaco ooye do werin kuuk gee numiyo. Do geray ku salaaner,

nu el goye unja ho ya nu kolig do teendi, nu dofa werin kuuk tañ.

⁴⁷ Nu tiyaag murgilgal in neendaw. Kar do salaanco sa, nu osa kaawin dakina, paa kat, gee yaa oziliñco. Do bi naar-ak ko, taañin tañco yaa gine rad pak ta gee okiñco. »

21

Bere ka murgilal

(Maark 12.41-44)

¹ Iisa jaaltu kaay ho na taliig gay gamnar kuuk bera gurus do Buñdi. Gurusco-ak, nu leeyiig do koopor ka goy do *ger ka Buñdi.

² Na taltu oki murgil rakki pokiriñca tak-tak. Ta bertu tammin seer kuuk bal baaco.

³ Kar Iisa kaawtu aman : « Ka seener nu kaawaako, murgil-an ber gurus dakina pakgig gee-an okiñco,

⁴ asaan nuur ber min gurusco kaak daka maala. Kar murgil-an gay, in pokurruwti, gurusti kaak nec taa tee do menuwir, okinji, ta berga. »

Dime ka ger ka Buñdi

(Matiye 24.1-2, Maark 13.1-2)

⁵ Do wer-ak, gee daariñ gay kaawa do bi ka ger ka Buñdi aman : « Talon ja, ger-an nu pinig samaanaw, nu siirig in gamin kuuk gee bertu do Buñdi ho in dambay kuuk samaane. »

⁶ Kar Iisa gay telkiico aman : « Okiñco kuuk ku taliy-an, wiktin yaa ase taat nuu dime, yoo dambi rakki kaak nu diytu do giji sa goyaado. »

Gamin kuuk gaara gaase ka duniiner

(Matiye 24.3-14, Maark 13.3-13)

⁷ Gee kuuk cokiyaaga-ak indiig Iisa aman : « Gem kol tacco, gamin kuuk ki kaawiy-an yaa ase kimin ho kaawniñ ja maan kaak yaani gaare asiñco? »

⁸ Iisa gay telkiico aman : « Yaman pakiron, dakon rasenno zinjiko nuuko jaginjo. Gee dakina yaa ase in sindu ho nuu kaawe aman : “ Na nun ko Masi! ” wal “ Wiktin taar nec ko! ” Kar kunj gay, dakon icenno kaawco.

⁹ Ya ku dora gee kaawa do bi ka gartar ho gee amila sawirnaw, dakon barjilenno. Ka seener, gamin-an yaa asen ja, kar duniin gay gaasaado misa. »

‡ 20:43 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1.

¹⁰ Kar Iisa kaawiico pey aman : « Darre in darre asa taasine ho sultan in sultan oki asa taasine.

¹¹ Kid asa azire linic. Meya in raduwa yaa ase anne-anne do kidin daarin. Gee yaa tale gamin kuuk isa kolaw ho gamin kuuk gaara gudurre ta Bunji kuuk asa min kuwa ka samaaner.

¹² Kar gay, awal taat gamin-an yaa ase, gee yaako obinjo do bi kanto, nuuko taabiyojko. Nuuko iyojko do geray ku salaaner, nuuko unjiko danjaayne, nuuko iyojko do unjo ka sultinniidi ho do guberneernar.

¹³ TaaBin taar-at yaako bere botol taat kuu kaawe seene do bi kanto.

¹⁴ Min dinjka-an, diyoj do kayko, dakon moyenno do kaaw taat kuu imile kayko,

¹⁵ asaan nun naako bere lees ta gala ho in ibine kaak nam adinko sa gediraado yaako meeliko wala yaako telke.

¹⁶ Nam aginiyko, sintiko, jaamko ho royinko ku maaniikon di yaako sakkiyojko do wer ka seriine. Minninko daarin, nuu deenco.

¹⁷ Gee dakina yaako yiliko do saan tanto.

¹⁸ Kar gay, yoo duruwko rakki sa galaado keder.

¹⁹ Goyoj bombo, zeedon do imaanko. Paa kat, kuu gase goye ka gaasdo.

Zeruzaleem asa ide

(Matiye 24.15-21, Maark 13.14-19)

²⁰ « Wiktin taat ku tala askirin leyig geeger ka Zeruzaleem, ibinoj kadar na gaay ko ide.

²¹ Do menaw nuur-ak, gee kuuk do kid ka Zuude, illa nuu gade do bayco ku dambiniidi, kuuk do geeger ka Zeruzaleem yaa amile kodok yeero ho kuuk yeero unjaado do geegirdi.

²² Bun yaaco peyin do kayco do menaw nuur-aku, asaan gamin kuuk nabiinna sirtu do makaatamnar as do botilco.

²³ Radco do daad kuuk in aditco ho kuuk macpi do menaw nuur-aku ! Gee ku darreat yaa taabiye aale in dapinko ta Bunji.

²⁴ Gee daarin, nuu deenco in *seepinpan, daarin, nuu obinjo nuu iyojko do darriyo. Kar gee kuuk Yuudinnado gay

yaa icin geeger ka Zeruzaleem, nuu gine do ginico nam wiktinco yaa bire.

Yeepe ka Ronj gemor

(Matiye 24.29-31, Maark 13.24-27)

²⁵ « Min ka samaaner, kuu talin gamin kuuk gaara gudurre ta Bunji : ka pati, do koyer, do kaalnal. Do kidar, barre yaa uce gulban-gulban ho gee yaa dore hawin ta amiydi gidi-gidi-gidi nam gee kuuk do adiy ka kidar okinjo kellimco yaa amile ho kolaw yaa obinjo.

²⁶ Ya nu pakira do gamin kuuk yaa ase do adiy ka kidar-ak, kellimco amiliyo nam nu mataw, asaan gamin kuuk gin gudurre ka samaaner asa azire.

²⁷ Kar kat, gee yaan talin nun *Ronj gemor yaa ase datik ucer in gudurrer okintiti ho in *darjiner.

²⁸ Do wiktin taat gamin-an baynaw-ak, jaalon kayko kuwa, asaan Bun gaay ko jiliko. »

Danjil ta et kaak nu kolij pigiye

(Matiye 24.32-35, Maark 13.28-31)

²⁹ Min naar-ak, Iisa deliico pey danla aman : « Talon ja *pigiye-anjka ho atay okinjo-anjku.

³⁰ Ya ku talaag nu eccaw, kun maaniiko iban ko kadar kabun gaaye.

³¹ Ampaa di kunjo oki, ya ku talaag gamin-an baynaw, ibinoj kadar *Meenaw ta Bunji gaay ko.

³² Ka seener nu kaawaako, gee ku dinjka-an mataado misan di, gamin-an okinjo yaa bayne.

³³ Samaane in kida yaa sawle, kar kaaw-nar gay rawtaado tak-tak. »

Goye ka mento

³⁴ Kar Iisa kaawtu pey aman : « Yaman pakiron ! Dakon diyenno gelbinko lenlen do seendi di ho do pikirre ta gamin ku duniiner. Ya ku gina ampa-ak, yiriy ta dukume seriiner yaako cokinjo bordiko,*

³⁵ ar boos kuuk nu sokig in ribino. Ansii ko, gee kuuk goy do adiy ka kidar okinji, taaco ase loco.

³⁶ Goyoj mento ho salkiyon doo. Paa kat, kuu gase gudurre taat kuu pake min do

* **21:34** 'bordiko' : Werin daarin, nu kaawa a 'gugal'.

gamin okiŋco kuuk yaako ase ho kuu 6aa do unɗu, nun *Ron gemor, bal sokaŋ. »

³⁷ In yiriyo, Iisa bildigiy gee do ger ka Bunɗi. In aando gay, na ɓaggiy wale kuwa ka koot ka Olibiyennar.

³⁸ Kar in kawtir wer dugus-dugus, gee okiŋco asgiy do ger ka Bunɗi, ɗuu cokiyoŋji.

22

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Maark 14.1-2, Yaaya 11.45-53)*

¹ Iidin ta mappa kaak bal *gele taat *Yu-udinna koliy *Paak gaay ko.

² Agindaw ku gay satkiner ho in agindaw ku gaanuundi bariya botol taat ɗuu deen Iisa, kar ɗu gina kolaw do geemir.

³ Do wer-ak, *Seetanne unjiiji do Zuudas kaak ɗu koliy oki Iskariyoot, ɗaar min pali-inna ku Iisa kuuk orok in seera.

⁴ Na 6aawtu do agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gay gooye *ger ka Bunɗi ho na kaawiico in maman ɗaaco gaarin Iisa, ɗuu obinji.

⁵ Gee-ak, aawco gala ho ɗu kaawtu a ɗuuji bere gurus.

⁶ Hiyya, Zuudas ooytu ho na teestu bariye botol taat maman ɗaaco gaarin Iisa do wiktin taat ya gee dakin ginno ja.

*Iidiye ka iidin ta Paakdi
(Matiye 26.17-25, Maark 14.12-21, Yaaya 13.21-30)*

⁷ Yiriy ta iidiner astu, yiriy taar-at, ɗu daggiiy baar, ɗu gingiy tee ka *Paakdi.

⁸ Iisa ɗaamiig Piyer in Yaaya. Na kaawico aman : « Baan ku 6aate gine tee ka iidin ta Paakdi. »

⁹ Nuur gay indiig aman : « Ki raka a ni 6aate gine tee momo ? »

¹⁰ Iisa telkiico aman : « Cokiyon samaane, ya ku unjaw do geegirdi, kuu ɗaame in gem rakki icil jalin ka amiydi. Aadonɗa do ger kaak ɗaa unje.

¹¹ Kaawonji do mee gerdi-ak aman : « Tatkaw ɗaaminti a niin inde wer kaak ɗaa tee tee ka iidiner in maajirnay. »

¹² Kar ɗaako gaare ger berel ka gusuurdi, gamnay okiŋco goy ko. Edeŋ ko, kuute gine tee. »

¹³ Hiyya, maajirin 6aawtu, ɗu gasiig gamin-ak uudin taat Iisa kaawiico ho do wer-ak ko, ɗu gintu tee ka Paakdi.

*Tee ka Paak ta marbinto
(Matiye 26.26-30, Maark 14.22-26, 1 Ko-rentiyen 11.23-25)*

¹⁴ Wiktin taat pat nectu ta teendi, Iisa goytu tee in *paliinnay

¹⁵ ho na kaawiico aman : « Min taabiner bal ase misa-an, nu raka ja a illa gii tee sawa tee ka iidin ta Paakdi-anta.

¹⁶ Nu kaawiiko ampa-ak asaan min tee ɗaar-an, nu tiyaado pey tee ka iidin-anta nam yiriy taat Bun asiy gaare baat ta iidin-an do Meennuwi. »

¹⁷ Kar na iciit *kordindi, na deltu barkin do Bunɗi ho na kaawtu aman : « Obon kordindi-anta, kuu see, kuu dakguwe do zinƙiko.

¹⁸ Ka seener nu kaawaako, min dinƙa-an, nu siyaado pey maam ku *binɗi nam yiriy taat *Meennaw ta Bunɗi yaa ase. »

¹⁹ Kar na ictu mappa, na deliiji barkin do Bunɗi, na pirsiga ho na beriicog do maajirnay. Kar na kaawtu aman : « ɗaar-an zir kaak naa bere *satkin do saan taŋko. Ginguwon ansii kat kuu moyguwe bir. »

²⁰ Min ɗu tee, na beriico oki kordindi ar kaak na beriico mappa ho na kaawtu aman : « Kordindi-an gaara *Jamaw ta marbinto taat Bun asiy obe in gee in baarir kuuk min do saan taŋko.

²¹ Kar gay talon, gem kaak asaadu isine pisinni ora do parki.

²² Ka seener, nun *Ron gemor asa mate ar taat Bun kaawtu. Kar gay, radji do gem kaak isindu ! »

²³ Min Iisa kaawtu pa-ak, maajirnay teestu inde zinƙiko aman : « Waa kaak yaa ginin riy-anta ? »

Inde kaak a waa tatik paka

²⁴ Min ɗaar-ak, maajirna teestu meele be-nannico a minnino-an waa tatik paka.

²⁵ Kar Iisa kaawiico aman : « Sultinnay ku duniiner goy kaaco ka geenco. ɗu hoku-miyaag geenco in guwaane, kar ɗu raka pey a gee yaa kolinco a " gay sellinƙaw ".

²⁶ Kunƙo-an, dakoŋ ginenna ar ɗuura. Minninko, gem kaak tatik paka yaa tale ziy

ar ɲa kapak, ho ɲaar kaak hokumiya yaa gine ar gay riyor.

²⁷ Naako indinƙo : ya ɗo tanƙo, gem kaak tiya kat tatko wala kaak iya tee ? Kaak tiyaw-ak ɗoo di ? Kar nun gay, nu goy datikko ar gay riyor kaak iyaako tee.

²⁸ Kunƙo-aɲ ko, wiktin taat taaɓin gasintu, ku balnu rasindu.

²⁹ Do saan taar-at ko, nun naako berin Meennaw ɗo pisinƙo ar Tanni Bunj beriidu-uta.

³⁰ Paa kat, ku asiy tee ho kuu see in nunu ɗo *Meennuwir. Ku asiy goye ar sultinnay, kuu ɗukume seriin ɗo tamba ta Israyeel taat orok in seera. »

*Iisa kaawa ɗo Piyer a ɲa asa tatire
(Matiye 26.31-35, Maark 14.27-31,
Yaaya 13.36-38)*

³¹ Iisa kaawiiji ɗo Simon Piyer aman : « Simon cokay samaane, Seetanne indig Bunj a ɲaako dodiyinƙo ar ɲu dodiyiy *game.

³² Kar nun gay indijin Bunj imaanjin giniyɗo sooda. Kar wiktin taat Seetanne gecinƙin ko ho ki goy pey bombo ɗo imaanjin, ɗenrig sinƙan oki. »

³³ Piyer gay kaawiiji ɗo Iisa aman : « Gem kol *Rabbine, ya ɲu unjaacin ɗaɲaayne wala ɲu diyaacin oki, nun rasaacinno. »

³⁴ Kar Iisa telkiiji aman : « Piyer, nu kaawaajin ka seener, yiriyta in aando-anta, kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

Gurus, mokolle in seepine

³⁵ Min ɲaar-ak, Iisa indiiɗi maajirnay aman : « Wiktin taat nu ɲaaminƙo ɗo riyor, ku bal soke ɗo pisinƙo wala gurus, wala mokolle, wala ɲugira. Do wiktin taar-at, maan arumko walla ? » ɲuur gay telkiiji aman : « Ha'a ! Maan balni arme. »

³⁶ Kar ɲa kaawiico aman : « Min ɗinƙa-aɲ, kaak gin gurus, ɲa icga. Kaak gin mokolle oki, ɲa icga. Kaak ginno *seepin gay, ɲa gidiyit batkoy ho ɲaa gidiyee seepine.

³⁷ Kar nu kaawaako, kaaw taat ɲu siirtu ɗo Kitamner ɗo bi kanto yaa ase ɗo werti. Kaaw-at aman : " ɲu asa talin ɲaar oki atta in gee kuuk jookumo. " * Ka seener,

* **22:37** Wer ka gase kaawor ɗo Ezaayi 53.12. † **22:44** Kaaw taar-an ginno ɗo makaatamna daarin ku Bunj kuuk ɲu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. ‡ **22:47** 'ɲa giniiji cuud' : Do aadin ta Yuudinnar, ya ɲu ooya ɗo gem kaak ɲu ibingiga, ɲu gingiy pa.

kaawin okinƙo kuuk ɲu siirtu ɗo bi kanto-ak gaay ko nece. »

³⁸ Maajirnay kaawiiji aman : « Gem kol Rabbinni, aɲ seepinpan seera. » Iisa gay telkiico aman : « Rason kaaw-anta. »

*Iisa ɗo koot ka Olibiyennar
(Matiye 26.36-46, Maark 14.32-42)*

³⁹ Min ɲaar-ak, Iisa amiltu in maajirnay min ɗo geegirdi. Nu ɓaawtu ɗo koot ka Olibiyennar uudin ta ɲa ɓaggiyo.

⁴⁰ Min ɲu ottu ɗo wer-ak, ɲa kaawiico aman : « Indon Bunj kuu goye bombo ya Seetanne gecaako, kuuji gedire. »

⁴¹ Kar Iisa etirtu minnincɗo serek sood, ɲa dersitu ho ɲa indiy Bunj aman :

⁴² « Baaba, locin-ak raddo, etirit taaɓin-an minniner. Yampa, taa ginenna ar taat nun rakiyo, illa taat kin rakiyo. » [

⁴³ Hiyya, *ɗubil ka Bunj bayniiji a ɲaa ɗenrinji.

⁴⁴ Iisa kelmoy amile nam ɲa tala aminda. Do wer-ak, ɲa salkiytu in gelbin rakki paa nam tingoy etila cus-cus ar baar.] †

⁴⁵ Min ɲa gaastu in salaaney, ɲa uctu ho ɲa yeeptu wer ka maajirnay. Min ɲa ottu, ɲa gasiig ɲu weye asaan ɲu moya gamin okinƙo kuuk ɲu dortu ho kuuk yaa ase ba aarɗo.

⁴⁶ Kar ɲa indiiɗi aman : « Maa di ku weyiyo ? Ucon, indon Bunj kuu goye bombo ya *Seetanne gecaako. »

*Obinji ka Iisa
(Matiye 26.47-56, Maark 14.43-50,
Yaaya 18.3-11)*

⁴⁷ Min Iisa kaawa misan di, tala kar gee asaw. Zuudas kaak min paliinna kuuk orok in seer ogirco. ɲa ɓaawiiji ɗo Iisa, ɲa baamiyiiga ho ɲa giniiji cuud. ‡

⁴⁸ Kar Iisa gay kaawiiji aman : « Zuudas, nun kaak *Ron gemor, in cuud-an di, ki isiniidu ! »

⁴⁹ Min maajirin ku Iisa taltu maan kaak yaa kuuniye-ak, ɲu indiiɗi aman : « Rabbine, ni asidin gee-aɲ in seepinpan walla ? »

⁵⁰ Ek di rakki min maajirnay ku Iisa ceeptu seepiney, ɲa asidiig gay riyor kaak

gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na dukumiijit dengey ta meeda.

⁵¹ Kar Iisa ictu kaawo aman : « Ha'a, paado, goyon werko rakki ! » Kar na atiiit denge-at do werti.

⁵² Min pa-ak, Iisa kaawiico do agindaw ku gay satkiner, ku gay gooye ger ka Bunji ho *aginay ku Yuudinnar aman : « Ku astu in seepinpan ho in donkilay a kuun obindu, wala nu kokino ? »

⁵³ Nun sa goy doo in kunjo do ger ka Bunji. Maa di ku obginno annere ? Kar din gay, wiktin tanjo ase, taar taat gondikaw^S yaa gaare gudurruti. »

Tatire ka Piyer do bi ka Iisa

(Matiye 26.57-58,69-75, Maark 14.53-54,66-72, Yaaya 18.12-18,25-27)

⁵⁴ Min naar-ak, nu obiig Iisa, nu iyiiig do ger ka mee satkiner ka tatko ho nu unjiig atta. Piyer gay aadaag min aaro, datikco dukume.

⁵⁵ Min naar-ak, gee daarin naamtu ako do wer ka berel nu ooriyo. Piyer oki goytu in nuura.

⁵⁶ Daatik rakki gay riyor taliig Piyer oora ako, ta taliig yalaan ho ta kaawiico do gee-ak aman : « Ha', talon gem-an oki in naara ! »

⁵⁷ Kar Piyer gay tatirtu aman : « Ha'a, nu ibingigdo gem-anja. »

⁵⁸ Jammiiy sood, gem ka pey taliiga ho na kaawtu aman : « Kin oki rakki min maajirnay ku Iisa doo ? » Kar Piyer telkiji aman : « Ha'a, nun min nuurro. »

⁵⁹ Goytu kee, yaa gine ar pat rakki pa, kar gem rakki ka pey wakiliy di aman : « Ka seener gay, gem-an, naar goy in naara asaan naar oki min kid ka Galile. »

⁶⁰ Kar Piyer gay telkiji aman : « Hey kinke-anja, kaawon-an gay min momo ? » Min na bal deen kaawoy misan di, kokir boogtu.

⁶¹ Do wer-ak, Rabbin kolsiig Piyer ho na taliig yalaan. Hiyya, Piyer moyiit kaaw taat Rabbin kaawiji aman : « Yiriyta in

aando-anta, kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

⁶² Min naar-ak, Piyer amiltu kara ho na zugiig ale.

Nu koocig Iisa ho nu warga *(Matiye 26.67-68, Maark 14.65)*

⁶³ Gee kuuk gooyaag Iisa ajimiyaiga ho nu koociiga.

⁶⁴ Nu duuniig odinay ho nu indiiig aman : « Hey nabiince-anja, kaawnin ja waa kaak menningin* ! »

⁶⁵ Kar nu wariig ko ware.

Iisa do unjo ka agindaw ku gay satkiner *(Matiye 26.59-66, Maark 14.55-64, Yaaya 18.19-24)*

⁶⁶ Min wer waltu, *aginay ku Yuudinnar numtu, nuur agindaw ku gay satkiner in agindaw ku gaanuundi. Kar gee kuuk gooyaag Iisa-ak iyiiicoga.

⁶⁷ Min nu iyga, nu indiiig Iisa aman : « Kaaw ta gaayan, ya kin ko Masi kaak Bun dootu. » Naar gay telkiico aman : « Ya nun kat diyaako, ku amniyaanno,

⁶⁸ ho ya nun kat indaako, ku yeep-aadudo.

⁶⁹ Kar gay, dak mena sood di†, nun *Ron gemor yaa goye do meeday ta Bun kaak gudurre okintit do pisinji. »

⁷⁰ Do wer-ak, okinco kaawtu aman : « Di pa-ak, kin ko Ron ka Bunji walla ? » Naar gay telkiico aman : « Kun maaniiko kaawit ko a na nunu. »

⁷¹ Hiyya, nu kaawtu benannico aman : « Maaniite cokiyit ko ta biy, wala gi raka pey saadine ! »

23

Iisa do unji ka Pilaat *(Matiye 27.1-2,11-14, Maark 15.1-5, Yaaya 18.28-38)*

¹ Do wer-ak, gee ku dukuma seriin-ak uctu okinco, nu iyiiig Iisa do unji ka gu-berneer Pilaat*.

² Min nu iyiga, nu diyiji kaaw aman : « Ni gasig gem-an as nigin darrini ho

^S 22:53 'gondikaw yaa gaare gudurruti' : Gudurre ta gondikaw, ta gudurre taat amilaw min do Seetanner di.

* 22:64 'menningin' : Werin daarin, nu kaawa a 'doosinci'. † 22:69 'dak mena sood di' : In kaaw ta Grek, nu kaawa 'min dinja'. Kar gay, wiktin ta nu kaawiy ampa-ak, nu raka kaawe a maanna-an yaa ase kodok-kodok di. * 23:1 'Pilaat' : Naar Roomince, na Yuudince do. Sultan ka tatik ka Room diyiiig guberneer do kidin ku Zeruzaleem.

na isinaag gee a nuu kappiyenno miiri do Sezaar, sultan ka tatik ka Room. Na gina ziy a na Masi, ansi-ak a na Sultan. »

³ Pilaat indiig Iisa aman : « Kin ko sultan ka Yuudinnar walla ? » Iisa gay telkiiji aman : « Kin meenjin kaawit ko. »

⁴ Pilaat kaawiico do agindaw ku gay satkiner ho do gee kuuk dakin-ak aman : « Nun bal gase oorin taat naa obin gem-anjka. »

⁵ Kar gee kuuk diyji kaaw-ak wakiliy kon di aman : « Na isinaag gee in bildinji, min kid ka Galile yoo kid ka Zuude okinji nam na astu anne. »

Iisa do unji ka sultan Herood

⁶ Wiktin taat Pilaat dortu-ak, na inditu aman : « Gem-an min Galile walla ? »

⁷ Kar min nu kaawiji a Iisa asa min do kid ka Galile do wer kaak *Herood Antipaas goy kaaci, na naamiijiga. Do menaw nuur-ak, Herood oki goy do geeger ka Zeruzaleem.

⁸ Min nu ottu ho Herood taliiga-ak, alji gal aale asaan min awalle na raka talinji. Na dor gee kaawa biy ho na raka talin naa gine maan kaak ajbay.

⁹ Do wer-ak, na indiig in kaawin dakina, kar Iisa gay bugum mayaas.

¹⁰ Agindaw ku gay satkiner in ku gaanu-undi sa goya. Nu diyiji kaawin kuuk ooma.

¹¹ Do wer-ak, Herood in askirnay wariiga. Nu isiji batik taat samaane ho nu ajimiijiga. Kar nu naamiijig pey do Pilaat.

¹² Awalle Herood in Pilaat, nuur adine ho yiriy taar-at di nu amirtu.

Nu iyiig pey Iisa do unji ka Pilaat

(Matiye 27.15-26, Maark 15.6-15, Yaaya 18.39-19.16)

¹³ Min nu yeepig Iisa, Pilaat numiig *Yuudinna in aginduwco in agindaw ku gay satkiner

¹⁴ ho na kaawiico aman : « Ku iyduug gem-anjka ho ku diyji kaawo a na isinaag gee a wer yaa nige. Kar nu indig unko ho min kaawin okinco kuuk ku diyji, oorin rakki sa nu balji gase taat yaaji iye obe.

¹⁵ Herood oki balji gase oorin taat naa obinji. Paa ko, na naamitennga. Di naar-ak, gem-an naar ginno oorin taat yaaji iye muutu.

¹⁶ Ansi-ak, naa koocinji di kar naa pikinji. » [

¹⁷ Do ay iidin ta *Paak, do aadiney, Pilaat imilgiyco do Yuudinnar gem rakki min do danjaayner.]†

¹⁸ Kar gay, okinco, nu teestu obe kuuri aman : « Daag gem-anjka ho pikiniig Barabaas. »

¹⁹ (Barabaas gay, nu unjiig danjaayne asaan na barjilig gee ku geegirdi ho na dee gemo.)

²⁰ Pilaat gay, do tanji-at, na raka pikin Iisa. Ampaa ko, na kaawiico paa do gee kuuk dakin-aku.

²¹ Kar nuur gay kaawiy rada aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! »

²² Ka subbinjar, Pilaat ictu pey kaawo aman : « Naar nig maa di ? Yoo oorin rakki taat nec yaa iye muutuy oki, nu balji gase. Naa koocin in kordinjo kar naa pikinji. »

²³⁻²⁴ Kar nuur gay wakila di kaawe rada aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! » Gaayco jaala jaalen di nam Pilaat giniicot taat nu rakiyo.

²⁵ Na pikiicog Barabaas ar taat nu inditu, naar kaak barjilig gee ku geegirdi ho dee gemo. Kar Iisa gay, na beriicog do pise ka askirnar a nuuji gine taat gee-ak rakiyo.

*Doodo ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Maark 15.21-32,
Yaaya 19.17-27)*

²⁶ Nu iyiig Iisa do wer kaak nuu deenji ho nu iciig et kaak nu doodin kuwa. Do botildi, nu naamtu in gem rakki pa sinji Simon. Gem-ak min geeger ka Sireen‡ ho na asa min yeero. Nu asiriig naa icilin et-ak do goroy ho naa aadin Iisa.

²⁷ Gee dakin aale aadaaga. Minnincog goy oki daad kuuk alaw ho kuuk marmilaw do saan tanji.

²⁸ Iisa kolsiig daad-aku ho na kaawiico aman : « Kun daad ku Zeruzaleem, dakon alenno lotu. Illa alon ta maaniiko ho ta kooginko,

† 23:17 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. ‡ 23:26 'Sireen' : Na kid ka gee ku pondiko kaak goy in munsakne.

29 asaan wiktin yaa ase taat gee yaa kaawe aman : “ Galal do moggan, nuur kuuk bal aawe wee ho kuuk bal bere popo tak-tak. ”

30 Do menaw nuur-ak, gee yaa kaawe do dambiniidi aman : “ Sollonni do kayni ” ho do kotat aman : “ Gootonni. ”§

31 Ka seener, ya et kaak balan kat nu doliyaag ampa-ak, kar kaak aay gay nuu giniñji maman ? »*

32 Do werco-ak, nu iytu oki kokinay seera a nuu deenço in Iisa.

33 Min nu ottu do koot kaak nu koliy « Dawik ta kaar », nu doodig Iisa ka etor. Nu doodiig oki kokinay-aku : rakki do meeday ho rakki gay do nugilay.

34 Min nu doodig Iisa, na inditu tacco Bun aman : « Baaba, saamiyco do gee-anju asaan nu ibanno maan kaak nu giniyo. » Kar askirna-ak deediit kesuun ta Iisa werin dakina ho ay gem di icy taat galji.

35 Gee gay talaaga. Nuur agindaw ku Yuudinnar oki samtiyaaji aman : « Na jil gee ku pey. Din gay, na jil ziy ka meenji ya naar kat Masi kaak Bun dobtu kare ! »

36 Askirin oki samtiyaaji. Nu baawiiiji moota ho nu beriiiji maam ku tooro

37 ho nu kaawiiiji aman : « Ya kin kat sultan ka Yuudinnar-ak, jil kat doo zin ! »

38 Kar do et ka Iisa, nu dood maan kuwa do kaay kaak nu siirji aman : « Naar-an jo sultan ka Yuudinnar. »

39 Rakki min kokinay kuuk nu doodtu-ak wariig Iisa aman : « Kinke-an doo ko kaawa a ki Masi kaak Bun dobtu-aka ! Jil zin ho kiini jile oki ! »

40 Kar kokin ka seerinakar-ak gay leesiiiji do giji aman : « Ginte-an, nu obinte nuute deente ar naara. Kin ginno kolaw do Bun di walla ?

41 Tante-an taar do botilti asaan nuute deente do maan kaak gi gintu. Kar naar-an gay nig maa ? »

42 Kar na kaawtu pey aman : « Gem kol tacco Iisa, dakin rawtinno do wiktin taat ki asiy teen meennuwin. »

43 Iisa gay telkiiiji aman : « Ka seener nu kaawaajin, yiriyta-an di, ki baa goye do

janni in nunu. »

Muut ta Iisa
(*Matiye 27.45-56, Maark 15.33-41, Yaaya 19.28-30*)

44-45 Wiktin taat pat nectu yiriyo, ta mattu. Wer astu gondiko do kid okinji nam pat subba ta maako. Do *ger ka Bun di sa, zimilla kuuk nu duuntu do botol taat unja do wer kaak *cawar aale eertu min datko min kuwa yoo keder.

46 Hiyya, Iisa kooltu rada aman : « Baaba, nu diyit ruwwiner do pisinçin. » Kar min na kaawtu pa-ak di, na mattu.

47 Min tatkaw rakki ka askirin ku Room taliig gamin okinço kuuk kuuniy-ak, na oziliig Bun ho na kaawtu aman : « Way, ka seener, gem-an bal nige maan tak-tak ! »

48 Do wer-ak, goy gee dakina kuuk as tale maan kaak kuuniye. Min nu totirtu, nu deliig gonguminco min nige kaak aditco nigtu.

49 Roynay ku Iisa okinço ho in daad kuuk aadiig min Galile-ak peytu serek ho nu taliy maan kaak kuuniya-aka.

Unje ka Iisa do maginer
(*Matiye 27.57-61, Maark 15.42-47, Yaaya 19.38-42*)

50-51 Do wer-ak, gin gem rakki nu kolaag Yuusup. Naar min geeger ka *Yuudinnar kaak nu koliy Arimate. Gem-ak goyinji samaane ho na sellen do unji ka Bun di. Na era ase ka *Meennaw ta Bun di. Naar min *aginay ku Yuudinnar, kar gay, na bal ooye do kaawco ho do maan kaak nu gintu.

52 Na baawtu gasin Pilaat ho na indiig zi ka Iisa.

53 Kar na paayiiig min ka etor, na maliyig in kapanne ho na baawtu unjiig do magin taat nu dooditu ka dambar. Magin-at, yoo momte rakki oki nu balti diye.

54 Yiriy taar-at ta siye ka zin kar asaan yiriy ta *sabitdi gaay ko.

55 Daad kuuk as min Galile in Iisa-ak aadiig Yuusup min aaro. Nu taliit maginata ho maman nu deeriig Iisa.

56 Kar nu yeeptu do geriyco ho nu teestu siye gamin kuuk nuuji ooye do momtey ka

§ 23:30 Wer ka gase kaawor do Ooze 10.8. * 23:31 Danil ta et kaak balan in kaak aaye : Et kaak balan, naar gaara gem kaak bal gine orne ho kaak aaye gay gaara kaak gin orne. Iisa, naar bal gine orne ho nu doodig ka etor.

Iisa : itir in sewe. Kar gay, in yiriy ta sabitdi, nu bal 6aawe do maginer, nu eeltu geero uudin taat *gaanuun kaawtu.

24

Nooye ka Iisa

(Matiye 28.1-10, Maark 16.1-8, Yaaya 20.1-10)

¹ In yiriy ta dumaas, wer dugus-dugus, daad-ak sokiig gamin kuuk nu siytu a nuuji ooye do ziy ka Iisa ho nu 6aawtu do bit ka maginer.

² Min nu ote, nu gasig dambi kaak nu goottu magin-ak tunkil serpiya.

³ Nu unjitu do maginer, kar nu bal gasin zi ka *Rabbin Iisa.

⁴ Nu ajbiyту nam ta bico sa amallo. Do wer-ak, tala kar gee seer kesuunco irna pit-pit bayniico.

⁵ Daad-ak kolaw obiigu nam nu onig kayco. Kar gee-ak kaawiico aman : « Maa di ku bariyiy gem kaak goy mento min datik ta gee kuuk mate ? »

⁶ Naar kawwi do maginer, na nooye. Pakiron do kaaw taat na kaawiiko wiktin taat na goyiy Galile.

⁷ Kaaw-at aman : " Illa nun *Ron gemor, nuun berin do pise ka gee kuuk jookumo. Nuun doodin ka etor ho yiriy ta subbin kar gay, naa nooye. " »

⁸ Hiyya, daad-ak moyiig kaawin kuuk Iisa kaawiico.

⁹ Nu yeepu min do maginer ho nu osiicog gamin okinco kuuk nu taltu do paliinna kuuk orok in rakki ho do gee okinco kuuk aadig Iisa.

¹⁰ Daad kuuk iyiit kabarre do paliinnar-ak, nuur Mariyam ta min geeger ka Magdala, Zaan, Mariyam atan Zaak ho in daad daarin ku pey.

¹¹ Kar min paliinna-ak doriit kabarre-at, do tango a wal daad-ak osa kaawin kuuk bal baaco din ga. Paa ko, nu baltu amniyico.

¹² Kar Piyer gay uctu, na iciig gadi na 6aawtu do maginer. Min na ottu, na yogiltu ho na taltu jardad di goy keeco. Do wer-ak, na ajbiyту tak-tak. Hiyya, do yeepinji na osiig kat adiy do maan kaak kuuniye.

Maajirna seer do botol ta Emayuus (Maark 16.12-13)

¹³ Do yiriy taar-at di, maajirna seer ku Iisa 6aa do hellin taat nu koliy Emayuus. Hellin-at, min Zeruzaleem yaa nece ar kilo-meetir orok.

¹⁴ Do botildi nu kaawiy benannico do gamin okinco kuuk kuuniye.

¹⁵ Wiktin taat nu kaawiy ho nu meeliy-ak, Iisa meenji jorkiigu ho na toliyy in nuura.

¹⁶ Maajirna-ak talaaga, kar gay, maan todco nuu ibininji.

¹⁷ Iisa indiig aman : « Ku meela do bi ka moo botildi ? » Do wer-ak, nu peytu dut ho nu yiimiit wijeenco.

¹⁸ Rakki minninco sinji Kileyopaas telkiji aman : « Min gee kuuk goy Zeruzaleem, kin keejin di ibingig do gamin kuuk kuuniy do menaw-an ku walla ? »

¹⁹ Iisa indiig aman : « Nuur maa ? » Nuur gay telkiji aman : « Maan kaak asji do Iisa ka min Nazareet ! Naar nabiince tatiko. Do unji ka Bun di ho do unco ka gee okinco, na gaarit gudurrey in gamin kuuk na giniyo ho in kaawin kuuk na kaawiy.

²⁰ Aginduwte ku gay satkiner in aginiyte ku darre berig do pise ka agindaw ku Room a nuu obinji, nuuji diye kaawo ho nuu deen ka etor.

²¹ Zer nin pakir a wal naar ko kaak asa jilin gee ku Israyeel min adinco. Kar taar gay bal ase pa, ho din gay gin ko menaw subba min gamin-an kuuniyту.

²² Illa gay daad daarin minninni iyinti kaawin kuuk ajbay. Nu sak bit ka maginer,

²³ kar nu bal gasin ziy ka Iisa. Nu asinti kaaw a *dubal ku Bun di bayinco ho nu kaawiico a na goy mento.

²⁴ Minninni, daarin 6aawtu do maginer ho nu gasiig gamin-ak uudinco ar taat daad-ak kaawiico. Kar naar gay, nu bal gasinji. »

²⁵ Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Kun maa di kayko dibirtu ampa ? Kaawin okinco kuuk nabiinna iyiiko-an ku, maa di nu unjigikonno kodok ? »

²⁶ Ka seener, nabiinna kaaw a illa Masi kaak Bun dobtu yaa taabiyeen ja ampa, kar kat, naa unje do *darjiney. »

²⁷ Kar Iisa gaariico baaco ta kaawin kuuk nu siirtu do saan tanji. Na teestu in makaatamna ku Muusa in ku nabiinnar nam na gasiit Kitamne okintiti.

²⁸ Wiktin taat nu gaay ote do hellin taat maajirna-ak baayiyo, Iisa gintu ar na bira in unji.

²⁹ Kar nuur gay todiji aman : « Ha'a, gem kol sinthe, as in nini asaan pat-an deete. » Hiyya, Iisa ooytu ho na baawtu goye in nuura.

³⁰ Wiktin taat nu goyiy kefer do teendi, na ictu mappa ho na deltu barkin do Bunji. Na pirsiga ho na deediicoga.

³¹ Do wer-ak odinco piltu kate ho nu ibiniig Iisa. Kar ta bite-an di, na sawiltu min do unco.

³² Min pa-ak, nu kaawtu benannico aman : « Min na kaawiite do botildi ho na gaariite baat ta Kitamner-at, kaaw-at eruwginteno walla ? »

³³ Kodok di, nu uctu ho nu yeptu Zeruzaleem. Nu gasiig *paliinna kuuk orok in rakki num in eenco.

³⁴ Maajirna-ak, kaawiico do nuur kuuk asa min hellin ta Emayuus-ak aman : « Ka seener, *Rabbin nooye ! Na bayinji do Simon. »

³⁵ Kar maajirin ku seer-ak osiico oki maan kaak kuuniyco do botildi ho maman nu ibiniig Iisa do wiktin taat na pirsig mappa.

*Bayne ka Iisa do maajirnay
(Matiye 28.16-20, Maark 16.14-18,
Yaaya 20.19-23, Akt 1.6-8)*

³⁶ Wiktin taat nu kaawa misan di, tala kar Iisa goy datikco ho na kaawiico aman : « Aapiye, taa goye in kunjo ! »

³⁷ Do wer-ak, nu raastu ho kolaw obiigu, nuur a wal ta kelmo.

³⁸ Kar Iisa gay kaawiico aman : « Maa di ku barjiliyo ho aditko gintu seera ?

³⁹ Talon pisindu ho asindu. Ka seener na nunu ! Diironnu ho kuu tale asaan kelim taar bal gine kuma wala kaaso ar ku taliy nun gintu-anja. »

⁴⁰ Min na kaawiico pa-ak, na gaariico pisinji in asinji.

⁴¹ Alco gala ho nu ajbiyту tak-tak, kar in ajbiyınco-ak oki, nu bal amniye loci. Paa ko, Iisa indiig aman : « Ku gin maan ka teendi walla ? »

⁴² Nuur gay aman : « Hii, ni gine. » Kar nu persiiji boos ka bike.

⁴³ Iisa iciiga ho na teeyig unco.

⁴⁴ Kar na kaawiico aman : « Aan taat nu kaawiico wiktin taat nu goyiy in kunjo : Gamin kuuk siir do bi kanto do *gaanuun ka Muusa, do makaatamna ku nabiinnar ho in ta *Soom, okinco yaa asen ja uudinco. »

⁴⁵ Do wer-ak, Iisa piliig kayco ho nu ibiniit kat baat ta Kitamner.

⁴⁶ Na kaawiico aman : « An kaaw taat siir do Kitamner : " Illa Masi yaa taabiye ja, naa mate, kar yiriy ta subbinjar gay naa nooye min do muuti. »

⁴⁷ Paa kat, gee yaa gaare Kabarre ta Gala in sin kunji min Zeruzaleem yoo adiy ka kidar okinji. Kabarre-at a nuu ibinin ni-ginco, nu pociin goyınco kaak samaanno ho Bun yaaco saamiyin zunuubinnico.

⁴⁸ Kun kon di gee kuuk talig gamin-an in odinko.

⁴⁹ Kar nun meendu yaako naame maan kaak Tanni kaawtu a naako bere. Kun gay, goyon do geeger-an di nam gudurre taat asa min kuwa* yaako miininjo. »

*Iisa coona ka samaaner
(Maark 16.19-20, Akt 1.9-11)*

⁵⁰ Min naar-ak, yiriy rakki Iisa imiliig maajirnay min do geeger-aka, na iyig moota in hellin ta Betani. Do wer-ak, na jaaltu pisinji ho na barkiyigu.

⁵¹ Wiktin taat na barkiyigu-ak di, na etirtu minnino ho Bun coonig ka samaaner.

⁵² Do wer-ak, nu abdiyiga, kar nu yeptu Zeruzaleem in galal dakina.

⁵³ Min nu yeepe, nu baggiy do *ger ka Bunji ho nu oziliiga.

* 24:49 'gudurre taat asa min kuwa' : Gudurre-at, taar Ruwwin ta Bunji.

Kabarre ta Gala ta Yaaya Pile ka kaawor

Maktumne-an, gee kuuk awalle kat kaaw min daayum kadar ɗa Yaaya kat siirta. Yaaya, ɗaar min paliinna kuuk orok in seera. Kar ɗa bal siirin sinji kuuk Yaaya-ak ɗo maktumne-anta. Illa ɗa siir aman : « ɗaar kaak Iisa elgiyo » (Yaaya 13.23).

Maktumne ta Yaaya, taar ginno dele ka danjal. Kar gay, ta gin kaawin dakina kuuk Maark, Matiye in Luk bal siirɗo. Ta kaawa oki ɗo bi ka gamin peesira kuuk ajbay Iisa gintu. ɗuur ko kuuk gaara a Iisa, ɗaar Ronj ka Bunɗi. Ta kaawa pey ɗo bi ka Iisa kaak meela in gee ar : maajir-nay, Nikodeem, daatik taat min geeger ka Samari, agindaw ku Yuudinnar ho sinɗay ku Lazaar. Yaaya siir ɗo gee okinɗo kuuk bariya botol, seene ho in goye ka gaasɗo. Gamin ɗuur-an, illa in Iisa kat ɗuu gasinɗo.

Iisa Masi, ɗaar Kaaw ta Bunɗi

¹Awalle, min Bun bal kilgiyin misa duniine, gem kaak ɗu koliy Kaaw ta Bunɗi goy ko. ɗa goy sawa in Bun ho ɗaar meenji di Bun.

²Min Bun bal kilgiyin misa duniine, ɗa goy ko in ɗaara.

³In Kaaw-at di, Bun kilgiyiig gamin okinɗo. Maan ginno kaak ɗa kilgiytu bal taara.

⁴Ta taar kat ber goye ɗo gamin okinɗo. Ho in goye kanti ko, gee taltu portikaw.

⁵Portikaw-at caapiy ɗo gondikor, kar gondikaw baltit gine maanna.

⁶Kar gay, gin gem rakki kaak Bun ɗaamtu, ɗu kolaag Yaaya-Batist.

⁷ɗaar as kaawe ɗo geemir ɗo bi ka ɗaar kaak gaarit portikaw-ata, asaan gee yaa cokiye kaawoy ho ɗuu aamine in ɗaara.

⁸Yaaya gay, ɗaar meenjiɗo kat portikaw, ɗaar as kaawe biti di.

⁹Portikaw-at taar ko seene. Taar as ɗo adiy ka kidar ho ta caapiy ɗo gee okinɗo.

¹⁰Gem kaak ɗu koliy Kaaw-ak, ɗaar goy ɗo adiy ka kidar. In ɗaar ko, Bun kilgiyiig

kida. Kar gee kuuk ɗo adiy ka kidar gay bal ibininji.

¹¹ɗa ɓaaw goye in geenji ku meenji, kar geenji gay bal obinji.

¹²Kar ɗo gee kuuk obga ho kuuk aamin in sinji, ɗa berco botol taat ɗuu gine koogin ku Bunɗi.

¹³ɗuu gine kooginay-ak, asaan Bun kat bercog wee ka marbinto. Wee ɗaar-ak wala isgig in niyin ta gemor, wala in pikirre ta gemor.

¹⁴Gem kaak ɗu koliy Kaaw-ak gintu gemo ho ɗa astu goye in ginte. Gi talit *darjiney taat ɗa gastu min Tacco Bun. Darjiney-at, taar ko ta Ronji ka danjiro.* In barkiney, ɗa elgiy gee ho ɗa gaariico seen ta Bunɗi.

¹⁵Yaaya gay, ɗaar kaaw biy. ɗa kaawtu raɗa aman : « Talon ! An ko gem kaak nu kaawiiko awalle aman : “ Gin gem rakki kaak yaa ase ɗo aaror, kar gay, ɗa ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, ɗaar goy ko. ” »

¹⁶Paa ko, in sellinɗuwi-at, ɗa barkiyiite dakina, okinte ɗa barkiyaaten di gaay in gaayo.

¹⁷Awalle Bun berten *gaanuun min ɗo pise ka Muusa. Kar barkin in seen gay, Bun bertenɗu in ase ka Iisa Masi.

¹⁸Ginno waan kaak talig Bun. Illa Ronji ka danjiro, ɗaar kaak goy sawa in Bun-ak di, gaartenɗa.

Kaawo ɗo bi ka Yaaya-Batist (Matiye 3.1-12, Maark 1.1-8, Luk 3.1-18)

¹⁹Yiriy rakki, agindaw ku Yuudinnar kuuk goy Zeruzaleem ɗaamtu gay satkiner in gee ku min baaco tan *Lebi a ɗuu gasin Yaaya. Min ɗu gasga, ɗu indiig aman : « Kin waa ? »

²⁰ɗaar gay balco cigile maanna. ɗa telkiico aman : « Nun-an Masido. »

²¹ɗuur gay indiig pey aman : « Di kin ke waa ? Wal kin ko *Eli ? » Yaaya gay telkiico aman : « Ha'a ! Nun Elido. » ɗu indiig pey aman : « Di wal kin ko nabiinɗe kaak ɗu kaawtu biy ɗo Kitamner-aka ? » ɗaar gay telkiico aman : « Ha'a ! ɗa nunno. »

²²Kar ɗuur gay diyiji aman : « Di kin waa ? Ki kaawa maa ɗo bi kanjin ? Asaan

* 1:14 'dangiro' : Werin daarin, ɗu kaawa a 'kida di' wal 'rakki di'.

ni raka niico yeepe kaaw do njuur kuuk naaminti. »

²³ Yaaya telkiico aman : « Nun ko gem kaak nabi Ezaayi kaawtu biy aman : “ Gin gem rakki koola do kalaaner a *Rabbinte asaw. Ucon, siyonji botol dalañ. ”† »

²⁴ Min gee kuuk nu naamtu do Yaaya, goy oki gee kuuk nu koliy *Pariziyenna.

²⁵ Nu indiig aman : « Di ya kin kat Masido, wala ki Elido, wala ki nabiincedo kaak nu kaawtu biy do Kitamner-ak, maa di ki *batiziyiy gee ? »

²⁶ Yaaya telkiico aman : « Nun-an batiziya gee in amay di. Kar gem rakki goy do datikko kaak ku ibingigdo.

²⁷ Gem-ak yaa ase do aaror, kar gay, nun bal nece kaak naa one, naa sorin nugiray. »

²⁸ Maanna-ak kuuniy do wer kaak Yaaya batiziyiy gee, do geeger ka Betani, aar bar-rer kaak nu koliy Zurdan.

Iisa Masi, naar Ronj Tamgi ka Bunji

²⁹ Ka kawtinti, Yaaya taliig Iisa asaaji. Do bi kanji, na diytu aman : « Talon, an ko *Ronj tamgi ka Bunji, naar sooya zunuubinna ku geemir.

³⁰ Do bi kanji ko, nu diytu aman : “ Goy gem rakki kaak yaa ase do aaror, kar gay, naar ogirdu. Asaan min nu bal ase misan di, naar goy ko. ”

³¹ Awalle, nunu oki ibingigdo. Kar din gay, nun as *batiziye gee in amay a naa gaarinji do gee ku Israyeel. »

³² Do bi ka Iisa Masi, Yaaya kaawtu pey aman : « Nu tal Ruwwin ta Bunji paayiji do Iisa ar ammaama ho ta goyiji.

³³ Awalle nun ibingigdo oki, kar gay, Bunj kaak naamintu a naa batiziye gee in amay kat kaawdu aman : “ Ki asa tale gem rakki, Ruwwin ta Bunji yaaji paaye ho taaji goye. Gem naar-ak ko asa batiziye gee in Ruwwin ta Bunji. ”

³⁴ Nun talig maanna-ak in odinar ho nu kaawaako ka seener, gem-an, naar Ronj ka Bunji. »

Gee kuuk tees aadin Iisa

³⁵ Ka kawtinti, Yaaya-Batist goy pey do wer-ak in maajirnay seera.

³⁶ Do wiktin taat na taliig Iisa biraw, na kaawtu aman : « Talon, an ko *Ronj tamgi ka Bunji ! »

³⁷ Maajirnay ku Yaaya ku seer-ak dorit kaawoy taat na kaawtu-ata ho nu teestu aadin Iisa.

³⁸ Iisa kolsitu ho na tala nu aadaaga. Na indiig aman : « Ku aadin gay ku bariya maa ? » Njuur gay diyiji aman : « *Rabbine, kin goy momo ? » (Sin ku Rabbin-ak diya a « Tatkaw ».)

³⁹ Naar gay telkiico aman : « Ason tala. » Hiyya, nu daktu tal wer ka na goyiyo. Wiktin taar-at yaa necen ko pat pood ta maako. Hiyya, nu eeltu in naara.

⁴⁰ Min gee seer kuuk doriit kaaw ta Yaaya ho aadiig Iisa-ak, Andre sinji ka Simon Piyer sa goya.

⁴¹ Na uctu dakiig gas sinji Simon ho na miniig aman : « Ni gasig *Masi. » (Sin ku Masi-ak diya a « Naar kaak Bunj dobtu. »)

⁴² Kar na iyijig Simon do Iisa. Iisa taliig yalaan kar na diyiji aman : « Kinke Simon, ronj ka Yaaya. Min yiriyta-an gee yaan kolen ko Sepaas. » (Sin ku Sepaas-ak diya a « Piyer ».)

⁴³⁻⁴⁴ Ka kawtinti, Iisa ictu niyin taat naa baawe do kid ka Galile. Do botildi, na naamtu in gem rakki sinji Pilip kaak min Betsayda, werco kan Andre in Piyer. Iisa diyiji do Pilip aman : « Aadnu ! »

⁴⁵ Kar Pilip gay baa tale gem rakki sinji Natanayeel. Pilip diyiji do Natanayeel aman : « Ni gasig gem kaak nu kaawtu biy do Kitamner, do *gaanuun ka Muusa ho do makaatamna ku nabiinnar oki. Na Iisa ronji ka Yuusup min geeger ka Nazareet. »

⁴⁶ Kar Natanayeel gay diyiji aman : « Has min Nazareet kat amilgiy maan ka samaane ? » Pilip gay telkiiji aman : « Asu, ki baa tale. »

⁴⁷ Min Iisa taliig Natanayeel gaayji ko ote-ak, na kaawtu do biy kanji aman : « Talon ! An kat gem ka Israyeel kaak ta6. Naar-an, yoo raadin rakki oki, amilaado minninye. »

⁴⁸ Natanayeel gay indiig aman : « Maman ki ibinginu ? » Iisa telkiiji aman :

† 1:23 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.3. ‡ 1:42 'Piyer' : 'Sepaas' in kaaw ta Yuudinnar ho 'Piyer' kaak asa min kaaw ta Grek, njuur baaco rakki di a 'dambi'.

« Do wiktin taat Pilip gasiñcin do baat ta buguwar-ak di, nun taliñcin ko. »

⁴⁹ Min pa-ak, Natanayeel kaawtu aman : « Gem kol Rabbiney, nu iban kadar kin kat Roñ ka Bunđi, Sultan ka Israyeel ! »

⁵⁰ Iisa telkiiji aman : « Nu kaawaajin ja a nu taliñcin do baat ta buguwar-ata, ampaa doo wal ki aamintu kadar nu Roñ ka Bunđi ? Hadi ki asa tale misa gamin kuuk ajbay pa-ak ñuur-añku.

⁵¹ Cokiyon, naako kaawe seene. Ku asa tale samaan yaa pile waakilak ho *dubal ku Bunđi yaa paayguwe ho ñuu cokguwe, ñuu birguwe min do werir, nun *Roñ gemor. »

2

Maan ka ajbay kaak Iisa teestu gine

¹ Min ñaar-ak, menaw seer birtu. Kar gee gay gina iidin ta obindi do geeger ka Kana, kid ka Galile. Do iidin taar-at, Mariyam atan Iisa goya.

² Kar Iisa in maajirnay sa, ñu ñaamco, ñu astu.

³ Kar ba aar, maam ku *binđi kuuk gee siyo gaase. Hiyya, atan Iisa ñiyiiji do ronñi aman : « Gee-añ, seenco arme. »

⁴ Iisa telkiitit aman : « Iya, nun gay yaa gine maa ? Nun wiktiner misa taat naa gaare zir. »

⁵ Min pa-ak, yaaco ñiyiico do gay riyor aman : « Ya taat ña kaawiikon di, ginonta. »

⁶ Kar do wer-ak gay gin guwin bijigiy ku dambiydi. Guwin-ak, *Yuudinna aciy zinñkico do aadinco a ñuu goye *cawar do unji ka Bunđi. (Ay guw di ica jeliñgin pood wal beey.)

⁷ Iisa ñiyiico do gay riyor-ak aman : « Miinoñ guwin-añ in amay ! » Kar ñu miiniig pal-pal-pal.

⁸ Min guwin-ak miine, Iisa ñiyiico aman : « Din gay itinonj* min amay-añku, kuuji iye do meeram.† » Hiyya, ñu itinñtu, ñu iyiji.

⁹ Min ñu iyijigu, amay-ak rañil ko maam ku binđi. Ñuur kuuk itinig amay-ak iban wer kaak ñu asiyo. Kar meeram gay ibanno. Min ña aawiigu, ña koliig gem ka obe

¹⁰ ho ña ñiyiiji aman : « Kun kawta, gee bera ja maam ku yuutu, kar ya gee aay koñ gay, ñu beriy kuuk yuutinñkuwco sooda. Di kin gay dummiyig kuuk yuutu yoo ñinñka ! »

¹¹ Maan kaak gaara gudurre ta Bunđi-aka, ñaar ko maan kaak Iisa gintu awallico ta gamnar. Ña ginig do geeger ka Kana, kid ka Galile. Ansii ko, Iisa gaartu *darjiney do geemir ho maajirnay aamintu loci.

¹² Min ñaar-ak, Iisa in yaaco ho in siñtay kuuk goy oki do wer-aka yoo maajirnay, okinco, ñu uctu ho ñu birtu do geeger ka Kapernayuum. Do wer-ak, ñu goytu menaw sooda.

Atke ka taajirnar min do ger ka Bunđi (Matiye 21.12-13, Maark 11.15-17, Luk 19.45-46)

¹³ Menaw ku iidin ta Yuudinnar taat ñu koliy *Paak gaaye. Kar Iisa uctu, ña baawtu do geeger ka Zeruzaleem.

¹⁴ Min ña ottu, ña unñitu do *ger ka Bunđi. Do ger-ak gin gee ku gidiya barkay, tamgi in ammaamna. Atta-ak gin oki gee kuuk maka gurus. Ñu deerig gaminco ka taabulnal.

¹⁵ Min Iisa taltu pa-ak, ña soktu mernan ho ña siytu kordinño, kar ña atkiig okinco kara, yoo tamgico in barkiyco. Gee ku maka gurus-ak, ña akiliig taabulnico ho ña dawiiig gurusco.

¹⁶ Ña kaawiico do taajirin ku ammaamnar-ak aman : « Imilonñ gaminko-añ min anne ! Ger ka Tanni, dakonñ giniñjido ger ka suuginer ! »

¹⁷ Do wer-ak, maajirnay ku Iisa moyiit kaaw taat ñu siirtu do Kitamner aman : « Gem kol *Rabbiney, nu elgig gerinñ dakina. Ya nu moyaw-ak, adir erwaan ar ako. » ‡

¹⁸ Hiyya, agindaw ku Yuudinnar indiig Iisa aman : « Ni raka kiini gaare maan kaak ajbay, nii ibine kadar Bunđ ko tabiriñcin, ki giniig maanna-añka. »

¹⁹ Iisa gay telkiico aman : « Dimonñ ger-añka. Ya ku ñimig gay, do menaw subba di, nun naa peyin do weriy. »

²⁰ Ñuur gay ñiyiiji aman : « Ger-añ, ñu pinig do elgin orok pood in bijigiy. Kar kin

* 2:8 'itinonj' : Werin daarin, ñu kaawa a 'dokiño'. † 2:8 'meeram' : Meeram-ak, ñaar ko ñeeda tee ka iidiner do geemir. ‡ 2:17 Wer ka gase kaawor do Soom 69.10.

gay maman do menaw subba di, ki kaawiy a kii piniñji ! »

²¹ Sando, wiktin taat Iisa kaawiy do bi ka gerdi-ak, na kaawa do bi ka ziy ka meenji.

²² Ba aar, min Iisa nooytu min do muuti, maajirnay moyiit kaawoy-ata. Paa ko, nu aamintu do kaaw taat nu siirtu do Kitamner ho do taat Iisa kaawtu.

Iisa iban adat ku geemir

²³ Do wiktin taat Iisa iidiiyid iidin ta *Paak do geeger ka Zeruzaleem, na gin gamin ku ajbay dakina. Min gee taliig gamin ku ajbay-ak, dakina minninc piltu binjico a nu aamin in naara.

²⁴ Kar Iisa gay bal amniyinc, asaan okinc, na ibingit ta aditco.

²⁵ Na rakaado a gem yaaji ose do biy ka gemor, asaan na ibingit okintit taat goy do adiy ka gemor.

3

Nikodeem indaag Iisa

¹ Kar gin gem rakki sinji Nikodeem. Na min gee ku nu koliiy *Pariziyenna ho na min *agindaw ku Yuudinnar.

² Yiriy rakki, na dakiig gas Iisa in aando, na diyiji aman : « Gem kol Tacco, ni iban kadar Bun kat tabirinçin, ki asiini bilde, asaan ginno gem kaak yaa gedire giniñ gamin kuuk ajbay ar kuuk ki gintu-anju ya Bun in naarro. »

³ Iisa telkiji aman : « Cokay, naan kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa gedire talin *Meennaw ta Bun di ya nu bal ween wee ka marbinto. »

⁴ Nikodeem gay indiiig aman : « Maman gem kaak tatik ko, nuu ween pey marbinto ? Ampa-ak, naa unje pey do atti ka yaaco kat taa weenji wal maman ? »

⁵ Iisa diyiji aman : « Cokay, naan kaawe seene ! Ginno gem kaak yaa unje do Meennaw ta Bun di ya nu bal ween in amay ho in Ruwwin ta Bun di.

⁶ Nuur kuuk nu weeyig ween di, nuur goy koogin ku geemir di. Kar nuur kuuk nu weeyig in Ruwwin ta Bun di gay, nuur koogin ku Bun di.

⁷ Dak ajbiyenno do kaawor taat aman : « Illa ku asa ja wee wee ka marbinto. »

⁸ Pakar ja do usi. Na abiriyo ho na aaniyiy wer kaak na rakiy di. Gee cokiya abirinji kaak na abiriyo, kar gay, gee ibanno wer kaak na asiyo ho kaak na baayiyo. Hadi, gem kaak nu weeyig in Ruwwin ta Bun di sa, naar paa di. »

⁹ Kar Nikodeem indiiig aman : « Maman maanna-an yaa kuuniye ? »

¹⁰ Iisa telkiji aman : « Kin sinjin ale, ki tatkaw ka *gaanuun ka gee ku Israyeel, kat ki ibingido gamin-anju ?

¹¹ Di cokay, naan kaawe seene ! Nin kaawa do bi ka maan kaak ni ibingiyo ho kaak ni taltu in odinni, kar kun gay rakaado ice kaawni.

¹² Ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy do adiy ka kidar din sa, ku aamanno, kar maman kuu aamine ya nu kaawaako do bi ka gamin kuuk goy kuwa ka samaaner ?

¹³ Asaan ginno waan kaak coon ka samaaner, illa nun *Ron gemor di paay min kuwa.

¹⁴ Ku iban kadar gin ko elgin dakina, nabi Muusa siytu aal ka hadinner, na caaliig kuwa ka etor do wiktin taat nu goyid do goosiner. Uudin ta na caaliig aal-aka, nun Ron gemor oki, nu asaan caalindu ka etor ansi.*

¹⁵ Nu asaan caalin ka etor-ak a gem kaak aamin lotu yaa gase goye ka gaasdo do unji ka Bun di.

¹⁶ Ka seener, Bun elig gee ku duniiner okinc nam na tabiriig Ronji kaak dangiro a ay gem kaak aamin loci idiydo maala, kar gay, naa gase goye ka gaasdo.

¹⁷ Bun, naar bal tabirin ronji do duniiner a seriin yaa obin gee, kar gay, na tabirig a naa jilin gee okinc.

¹⁸ Gem kaak aamin do Ron ka Bun di, seriin obaagdo. Kar naar kaak bal aamine loci gay, seriin obig ko, asaan na bal aamine do Ron ka Bun di kaak dangiro.

¹⁹ Talu, maman seriin yaa obe gee : portikaw as do duniiner, kar geen gay el gondikaw kat guna, asaan nu gina gamin kuuk jookumo.

²⁰ Ka seener gay, gee kuuk gina jookum-ak, nuur elgitdo portikaw ho nu baggitido,

* 3:14 Wer ka gase kaawor do Nombir 21.9.

asaan ɲu rakaado gee yaa taliɲ gaminco kuuk jookum ɲu giniy-aku.

²¹ Kar gee kuuk gina riy taat samaane do unji ka Bunɗi gay, ɲuur ɓaa do portikaw, asaan gee yaa tale waraɲ kadar ɲu gina gamin kuuk samaane do unji ka Bunɗi. »

Kaawo do bi ka Iisa in Yaaya

²² Min ɲaar-ak, Iisa in maajirɲay uctu, ɲu deettu do kid ka Zuude. Do wer-ak, ɲu taaytu ho Iisa *batiziyiy gee.

²³ Do wiktin taar-at, Yaaya-Batist sa batiziya gee. ɲaar gay goy kid ka Enon, moota in Saliim, asaan do wer-ak gin amay dakina. Gee asiiji ho ɲa batiziyiigu.

²⁴ Kar do wiktin taar-at, Yaaya, ɲu bal obin misa daɲaayne.

²⁵ Yiriy rakki, maajirɲay ku Yaaya daarin teestu meele in *Yuudinɓe rakki do bi ka aadinco. Aadinco-at kaawa do bi ka acindi kaak gem yaa gine *cawar do unji ka Bunɗi.

²⁶ Do wer-ak, maajirna-ak dakiig gas Yaaya ho ɲu diyiji aman : « Gem kol Tacco, gem kaak goy awalle in kinke aar barre ka Zurdan, ɲaar kaak ki kaawinti biy-ak, din ɲa tes kar batiziyee gee ho gee okinco ɓaa ko loci di. »

²⁷ Yaaya gay telkiico aman : « Gem gedi-raado gine maan kaak Bunɗi balji kaawe.

²⁸ Ku dor di nu kaawko a nun Masido. Kar gay, nun gem kaak Bunɗi tabirtu yaaji siyin botiliy.

²⁹ Ku iban di mitik in daatko, yiriy ta ɲuu obe, ɲaar ko mitti ho royay gay, ɲaar goy do serpey, ɲa cokiyiy gaayay, ansi-ak galji. Di nun sa paa di. Nun ko royay ka mitkor. Din ka-an galilil nec kat do werti.

³⁰ Min yiriyta ɓaayiy in unti, sinji kunji yaa coone ho kunto gay yaa one. »

Gem kaak asa min kuwa ka samaaner

³¹ « ɲaar kaak asa min kuwa ka samaaner, ɲaar pakgig gee okinco. Kar ɲaar kaak asa min do kidar gay, ɲaar goy do kidar di ho ɲa kaawa do bi ka gamin kuuk do adiy ka kidar di. Ka seener, ɲaar kaak asa min kuwa ka samaaner, [ɲaar pakgig gee okinco.]†

³² ɲa kaawa do bi ka maan kaak ɲa taltu ho ɲa dortu, kar gay, ginno gem kaak icit kaawoy.

³³ ɲaar kaak icit kaawoy gay gaara kadar Bunɗi kaawa seene.

³⁴ Kar gay, ɲaar kaak Bunɗi tabirtu gay, ɲaar kaawa kaaw taat Bunɗi beriji, asaan Bunɗi berji Ruwwiney okintiti.

³⁵ Tatte Bunɗi, ɲaar elgig Ronji ho ɲa berji izinne do gamin okinco.

³⁶ Gem kaak aamin do Ronɗi ka Bunɗi, ɲaar gas goye ka gaasdo. Kar gay, ɲaar kaak poo aamine do Ronɗi ka Bunɗi, ɲaar gasaagdo goye ɲaar-aka. Kar gay, dapiɲko ta Bunɗi yaa paaye kaaci. »

4

Iisa kaawa in daatik taat min Samari

¹⁻³ Pariziyenna dortu kadar gee kuuk aadaag Iisa ho kuuk Iisa *batiziyiy-ak gin dakin pakgig gee kuuk aadaag Yaaya. Ka seener gay, Iisa ɲaar meenjidoo kat batiziya gee, illa maajirɲay di. Min Iisa doriit kaawat, ɲa uctu min Zuude ho ɲa ictu botol ta Galile.

⁴ Do ɓaanji, ɲa aad min kid ka Samari.

⁵ Hiyya, ɲa ottu do geeger ka Samari kaak ɲu koliy Sikaar. Geeger-ak moota in morig kaak Yakuub beriji awalle do ronji Yuusup.

⁶ Do wer-ak ko, Yakuub ecirtu bee ka amiydi. Min Iisa in maajirɲay ottu do wer-aka, Iisa rawe. Ampaa ko, ɲa daktu goy do bi ka beendi. Pat nec ko yiriyoo.

⁷⁻⁸ Wiktin taat Iisa jammiyiy-ak, maajirɲay gay ɓaawco gidiye tee do geegirdi. Awalle min ɲuu deete, daatik rakki min kid ka Samari ɓaaw amay. Ta gasiig Iisa do bi ka beendi-aka. ɲa indiit aman : « Beror ja amay, naa see. »

⁹ Daatko-at kaawiji aman : « Kin kat *Yuudinɓe, kar maman ki indiin a naan bere amay, nun taat *Samariteɲca ? » Sando, Yuudinna in gee ku Samari gay kaawco ɓagdo.

¹⁰ Iisa telkiitit aman : « Ya ka iban maan kaak Bunɗi beriyoo ho ya ka ibingig ɲaar kaak kaawaake a " beror amay ", zer kan kat

† 3:31 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunɗi kuuk ɲu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

yaan indindu ho naake bere amay kuuk bera goye kaak ta6. »

11 Daatko-at diyiiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, bee-añ baata aale ho kin bal gine maan ka itinindi. Kar maman kii gasin amay kuuk bera goye-aka ? »

12 Migini* Yakuub ko berintin bee-añka. Naar meenji sa seetu amiyji, yoo kooginay ho malley oki. Do tanjin-ak, kin kat tatik pakgig Yakuub walla ? »

13 Iisa telkiitit aman : « Ya gem kaak see amay ku beendi-añ, ibin yaa obin pey. »

14 Kar gem kaak yaa see amay kuuk naaji bere gay, ibin obaagdo pey. Amay kuuk naaji bere-ak yaaji goye ar concal kuuk bera goye ka gaasdo do unji ka Bunji. »

15 Daatko-at telkiiji pey aman : « Gem kol Rabbiney, beror ja amiyjin-aku a ibin obinno pey ho nu asiydo pey deese amay min do beendi. »

16 Iisa diyiiitit aman : « Baa, kolig mitke, kar kuu ase. »

17 Taar gay aman : « Nun bal gine mitko. » Iisa kaawiitit aman : « Way, ka kaaw seene a ka bal gine mitko-añka. »

18 Asaan awalle ka ob miday beey ho kaak din ku goyiy-añ sa, ña mitkenno. Do taar-an ka kaaw seene. »

19 Hiyya, do wer-ak, ta kaawiiiji aman : « Gem kol Rabbiney, nu tala kadar kin nabiinçe. »

20 Aginiyni ku Samari abdiy Bun kuwa ka damba-anta, kar kun Yuudinna diya a wer ka abdiye Bunji, ñaar Zeruzaleem. »

21 Iisa telkiitit aman : « Gem kol yaaco, cokay : wiktin asaw taat ku abdiyyigdo Tatte Bun kuwa ka damba-an di wal Zeruzaleem di. Icit kaawor-anta. »

22 Kun gee ku Samari, ku abdiya Bun kaak ku ibingigdo. Kar nin Yuudinna gay ibingig ja kat ni abdiyyiga, asaan ñaar kaak yaa jile gee amil min do Yuudinnar. »

23 Kar gay, wiktin asaw ho din taar as ko taat gay abaadiner kuuk ta6 yaa abdiye Bun in gelbin rakki ho in botol ta seener. Asaan Tatte Bun, ñaar raka a gee yaa abdiyyin ansi. »

24 Bun, ñaar ruwwine ho ñuur kuuk abdiyaaga, illa ñuu abdiyyin in gudurre ta

Ruwwin ta Bunji ho in seene. »

25 Daatko-at telkiiji aman : « Nu iban kadar Masi yaa ase, ñaar kaak Bun yaa tabire ña asiy jilin gee. Ya ña ase, ñaani gaarin gamin okinco. »

26 Iisa telkiitit aman : « Na nun kaak kaawaake-añ ko Masi. »

27 Do wiktin taat ña kaawiy pa-ak ko, maajirnay astu min bariye tee. Nu ajbiyту do bi kaak ña kaawa in daatko. Kar waanco ke bal gedire indin aman : « Ki rakaati maa ? » wala « Maa ki kaawiy in taara ? »

28 Min ñaar-ak, daatko-at rasig jelingiti, ta deettu do geegirdi ho ta dakiig min gee aman :

29 « Amilon, ason talon ! Gem-añ gaarduug gamin okinco kuuk nu gintu ! Wal ñaa gine Masi ga ! »

30 Hiyya, nu amiltu, nu dakiig gasa. »

31 Do wiktin taat ta deettu mine gee, maajirnay diyiiiji aman : « Gem kol Tacco, kin okam dak maanna tara ! »

32 Naar gay telkiico aman : « Nun gin tee kaak kun ibingigdo. »

33 Maajirnay kaawiy benannico aman : « Di gem-añ, waan iyji tee ga ? »

34 Iisa diyiiico aman : « Nun, teendu, illa naa ginin taat ñaar kaak ñaamintu rakiyo ho naa gaasin ja tak riy taat ña beriidu. »

35 Na diyiiico pey aman : « Kaaw agunuw rakki kaawa aman : " Dak ko koyin pood di, kar gee yaa sede. " Nun gay diyaako a talon ja morgin-añku. Koo nee ko, ta raka ko sede. »

36 Gem kaak sedaw, ñaar gasaag ko maan ka yaaji nece do elgol ho ya ña numig gamin-añku, ña numiig do goye ka gaasdo. Ansii ko, ñaar kaak luwaw in ñaar kaak sedaw, nu aaciyiy sawa. »

37 An gay kaaw agunuw ta pey, taat diya aman : « Añka-añ luwaw ho añ gay sedaw. » Taar sa seene. »

38 Nu tabirin ko sede do morig kaak ku bal gawninji. Gee ku pey gawinga, kar kun gay tiya tingico. »

39 Do kaaw ta daatkor taat aman : « Gem-añ gaarduug gamnar okinco kuuk nu gintu », gee dakina kuuk min geeger ka Samari-ak aamintu do Iisa. »

* 4:12 'Migini' : Werin daarin, nu kaawa a 'tanni ka tatko'.

⁴⁰ Wiktin taat gee ku Samari otiiji do Iisa, nu kaawijji a naa baane naa jammiye do werco. Hiyya, na gintu menaw seer in nuura.

⁴¹ Do wiktin taat Iisa goytu in nuura, gee ku Samari dakina pak ku awalle aamintu in Iisa, asaan nu dorig meenji kat kaawco.

⁴² Hiyya, nu diyiiitit do daatko-at aman : « Din nin aamintu-an do kaaw taat ni dortu min do meenji Iisa. Ni bal aamine do kaaw tanken di ho ni iban kadar ka seener, naar ko yaa jilin gee. »

Iisa cool ronj ka tatkaw rakki

⁴³ Min Iisa gin ko menaw seer Samari, na uctu min wer-aka ho na ictu botol ta Galile.

⁴⁴ Iisa meenji diy aman : « Nabiinçe, gee karmiyigido do darrey ta meenji. »

⁴⁵ Kar gay, do wiktin taat Iisa ottu do kid ka Galile, gee ku Galile obig samaane, asaan nuur sa baaw iidiye iidin ta *Paak Zeruzaleem ho nu talig gamin okinco kuuk Iisa gintu do iidin-ata.

⁴⁶ Hiyya, Iisa yeptu do geeger ka Kana, do wer kaak na newsiig amay maam ku *bindi. Geeger-ak sa do kid ka Galile. Do geeger ka Kapernayuum gay gin tatkaw rakki ronji radaw.

⁴⁷ Wiktin taat tatkaw-ak dortu a Iisa uc min Zuude, na astu gasinji do kid ka Galile. Na marmilijji do Iisa a na baa coolin ronji kaak gaay mate.

⁴⁸ Kar Iisa diyijji aman : « Ya ku bal tale gamin kuuk ajbay in kuuk gaara gudurre ta Bunji, kun amniyaado bat ! »

⁴⁹ Tatkaw-ak wakiliiji aman : « Gem kol Tacco, asor kodok paa rondu yaa mate. »

⁵⁰ Iisa gay telkiiji aman : « Yeep ko do gerin, ronjin, naar cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do kaaw ta Iisa ho na yeptu do geriy.

⁵¹ Do yeepinji, na naamtu in gay riyoy kuuk baa gasinji. Nu diyijji aman : « Ronjin, naar cewey ko ! »

⁵² Tatkaw-ak indiigu aman : « In maa patira na aawiig zi cewey ? » Nuur gay telkiiji aman : « Duudi, in pat rakki ta yiriyo kat zi ooltu. »

⁵³ Takan mic-ak pakirtu kadar pat taarat ko Iisa kaawijji aman : « Ronjin naar

cewey ko. » Hiyya, tatkaw-ak aamintu do Iisa in gee ku geriy okinco.

⁵⁴ Naar-an maan kaak ajbay ka seerin kar kaak Iisa gintu do kid ka Galile. Na ginig do wiktin taat na yeptu min kid ka Zuude.

5

Iisa cool rungiine

¹ Min naar-ak, *Yuudinna iidiya iidinc do geeger ka Zeruzaleem ho Iisa baawtu hadire.

² Do geeger-ak, gin dibir rakki kaak nu koliy dibir ka Tamgir. Moota in dibir-ak, gin koriy taat nu kolaat Betzaata in kaaw ta *Hebru ho do bit ka koriyor-at, nu siy kellam beeyi.

³ Kellam-ak miin in gee kuuk radaw : noolna, mersina in rungiina. [Gee-ak era wiktin taat amay ku koriyor yaa awke.

⁴ Asaan werin daarin, *dubil ka Bunji paaygiy do koriy-ata, na awkigig amay-aku. Kar min gee kuuk radaw, kaak paay awalle di cooliyo, yoo raduway ta maa oki.]*

⁵ Kar do wer-ak, gin gem rakki kaak raduway gin ko elgin orok subba in porpod.

⁶ Iisa taliig gem-ak danje ho na dor kadar raduway taay ko, kar na indiig aman : « Ki raka kii coole walla ? »

⁷ Gem-ak telkiiji aman : « Gem kol *Rab-biney, nu bal gine gem kaak yaan paayin do koriyor wiktin taat amay awkiyo. Ya nu baa paayen di, waan ka pey ogirdu ko. »

⁸ Iisa diyijji aman : « Din ucu, maliyit argan ho deettu ! »

⁹ Hiyya, kodok di, gem-ak cooltu. Na maliyit argay ho na deettu. Sando, yiriy taar-at gay ta *sabitdi.

¹⁰ Min agindaw ku Yuudinnar taliig gem-aka ho nu diyijji aman : « Hey kinke-an ka ! Yiriya-an sabit, kar maa di ki iciit argan ? Taar-an, *gaanuun todta. »

¹¹ Naar gay telkiico aman : « Gem kaak coolintu-an ko diydu a naa maliyin argar ho naa deete. »

¹² Agindaw-ak indiig pey aman : « Naar waa kaawjin pa ? »

* 5:4 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

13 Kar gem-ak gay ibingigdo gem kaak coolga, asaan min Iisa coolig di, na unjitu datik ta gee kuuk dakin goy do wer-aka.

14 Kar ba aaro, Iisa dakiig gas gem kaak na cooltu-ak do *ger ka Bunji ho na diyiji aman : « Diñ ki cool ko. Kar gay, dak ginno pey zunuubinna, yampa omaayin yaan ase pey pak taat asjin awalle. »

15 Gem-ak dakiico os do agindaw ku Yuudinnar a na Iisa kat coolga.

16 Min naar-ak, Yuudinna teestu taaḅiyin Iisa, asaan na coolig gem-ak in yiriy ta sabitdi.

17 Iisa gay teesiico ose baati aman : « Tanni, naar ginaat riyoy yoo yiriyta ho nun sa gina ar tanji-at di. »

18 Do kaawoy taar-an ko, agindaw ku Yuudinnar bariyy botol taat nuu deenji, asaan naar bal aalin gaanuun ka sabitdi di, kar gay, na diy a Bun kat Tacco ho ansi-ak, na gina zi nec in Bun.

Bun berji izinne do Ronji

19 Iisa gay diy pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun Ron ka Bunji, nu gedarro gine maan keedu. Nu tala gamin kuuk Tanni giniyo, nun sa giniy ar kunji di. Gamin kuuk Tanni giniy-ak, nun Ronji sa gina nuur di.

20 Asaan Tanni naar elgiinu ho na gaaraadu ay maan kaak na giniyo. Naadu gaare pey gamin ku aginda pak nuur-anju nam kuu ajbiye tak-tak.

21 Ka seener gay, Tanni, naar nooya gee ku mate ho na beriico goye. Ar taar-at ko, nun kaak Ronji sa bera goye do gee kuuk nu rakiyo.

22 Pey Tanni, meenji dukumaado seriin do geemir, kar gay, na berdu izinne do nun Ronji, naa dukume seriin do geemir.

23 Ansii ko, gee okinco yaadu bere hoomine ar kaak nu beriiji do Tanni. Gem kaak bergiidudo hoomine do nun Ronjo, naar bergiido do Tanni kaak tabirintu.

24 « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem kaak cokiya kaawor ho na aamina do kaak tabirintu, naar gas ko goye ka gaasdo. Naar-ak, seriin obaagdo. Kar gay, naar aad ko min do muuti ho na tees ko goye kaak taḅ.

25 Cokiyon, naako kaawe pey seene : wiktin yaa ase ho taar as ko taat gee ku mate yaa cokiyin gaayar, nunu kaak Ron ka Bunji, ho kuuk cokiyaata yaa gase goye ka gaasdo.

26 Asaan ar Tanni beriy goye do geemir, nun kaak Ronji sa, na berdu botol a naa bere goye do geemir.

27 Ho na berdu pey izinne a naa dukume seriin do geemir, asaan nun *Ron gemor.

28 Dakon ajbiyenno do gamin kuuk nu kaawiiko-anju. Wiktin yaa ase taat gee ku mat okinco yaa cokiyin gaayar

29 ho nuu nooye. Gee kuuk gin riy taat samaane, nuur yaa gase goye ka gaasdo. Kar gee kuuk gin riy taat jookum gay, seriin yaa obinco.

30 « Nun gediraado gine maan keedu. Ya nu dukuma seriin do geemir, nu dukumaat uudin taat Tanni diyidu. Kaaw taat nu dukumta-at, taar do botilti, asaan nu gina riy taat Bun kaak tabirintu rakiy di, yampa, nu ginno ta meendu di. »

Saadinna ku Iisa

31 Iisa kaawtu pey aman : « Ya nun meendu di diya a kaawor-an seene, man gee yaa ibine a nu kaawa seene ?

32 Kar gay, gin waan ka pey kat kaaw bir ho nu iban kadar kaaw taat na kaawiy-at, taar seene.

33 Kun kat tabirji gee do Yaaya-Batist ho naar sa kaawko seene bi kanto.

34 Nun gay, na gemno kat yaa kaawe bir. Kar gay, ya nu kaawa pa-ak, nu raka a kuu gase jile.

35 Yaaya, naar goy ar lampa do geemir ho na ceeriico. Do wiktin taar-at, portikaw-at berko galal.

36 Kar gay, nun gin saadin kaak tatik pakgig Yaaya. Ka seener, riy taat Tanni beriidu ho taat nu giniy-at, taar ko saadiner ho ta gaara kadar na Tanni kat tabirintu.

37 Ho Tanni kaak tabirintu sa, meenji saadiner. Kar kun gay bal dorin kaawoy ho ku bal talin wijeney bat.

38 Ku icgitdo kaaw do kayko, asaan ku bal aamine in nun kaak na tabirtu.

39 Ku el garkiye do Kitamner a kuu gase baati, asaan ku pakira kadar ansii di kuu gase botol taat yaako iyinjo do goye ka

gaasdo. Sando, Kitamne-an sa kaawa bi kanto di.

⁴⁰ Kar gay, ku rakaado ase lotu a naako bere goye ka gaasdo.

⁴¹ « Nun-an baraydo oziliik ta asa min do geemir.

⁴² Nun ibingiko. Nu iban tak kadar ku elgido Bun min do aditko.

⁴³ Nun as asaan Tanni kat tabirintu ho ku poc obindu. Kar gem kaak as in ta kaay di gay, ku obaaga.

⁴⁴ Ku el ozile zinkiko, kar gay, ku baraydo oziliik taat asa min do Bun di. Kar di man kuu aamine lotu ?

⁴⁵ Dakon moyenno a nun kat naako sakkiyinko do Tanni. Naar kaak yaako sakkiyinko gay, na Muusa kaak ku diytu gelbinko.

⁴⁶ Zer, ya ku aamin ka seener in Muusa, nec kuun aaminindu oki, asaan naar siir do bi kanto ko.

⁴⁷ Kar gay, ya ku amnaydo in taat Muusa siirtu, maman kuu aaminin kaawor ? »

6

Bere ka teendi do gee alip beey

(Matiye 14.13-21, Maark 6.30-44, Luk 9.10-17)

¹ Min naar-ak, Iisa aaltu barre ka Galile, naar di nu koliy oki barre ka Tiberiyaad.

² Gee dakina aadiiga, asaan nu tal gamin kuuk ajbay na giniy do wiktin taat na cooliy gee kuuk radaw.

³ Iisa coktu ka dambar in maajirnay ho nu goytu.

⁴ Do wiktin taar-at, iidin ta *Yuudinnar taat nu koliy Paak gaay ko.

⁵ Kar Iisa jaaltu kaay ho na taltu kadar gee dakina asaaji. Hiyya, na indiig Pilip aman : « Momon ga gii gidiye tee kaak yaa nece do gee-an okinco ? »

⁶ Iisa kaawiy pa-ak, asaan na raka gecin Pilip di. Yampa, na iban ko maan kaak naa gine.

⁷ Pilip gay telkiji aman : « Gee-an, gurus ka eel ta gee miy seer sa necaado yaaco gidiye tee, ya ay gem di yaa okume maan kapak kapak oki. »

⁸ Min maajirnay, rakki kaak nu kolaag Andre, sinji ka Simon Piyer diyiji do Iisa aman :

⁹ « Mic rakki goy anne kaak gin mappa beey ka oorze* ho in boos seera. Kar nuur-an gay yaa nece maa do gee kuuk dakin-an ku ? »

¹⁰ Iisa kaawiico do maajirnay aman : « Diyonco do gee-an a nuu goye keder. » Kar nu goytu. Wer-ak gin gan ka balan dakina. Gee-ak yaa nece alip beey†.

¹¹ Hiyya, Iisa sokiig mappa-aka, na jaaltu kaay ka samaaner ho na deltu barkin do Bun di. Kar na pirsiga ho nu deediicog do gee kuuk goy keder-aku. Kar pey, Iisa sokiig boos-aku, na barkiyiigu ho nuur oki, na deediicog ar ka mappar-aka. Okinco, nu teetu, nu aaytu.

¹² Min nu tee aaye, Iisa diyico do maajirnay aman : « Numon tee ka dak-an ka, dakon rasenno maan keder. »

¹³ Hiyya, nu sokiig mappa ka dake nam nu miin girdin orok in seer min do mappa ka beey-ak di.

¹⁴ Min gee-ak taltu maan ka ajbay kaak Iisa gintu-ak, nu diytu aman : « Way ! Gem-an nabiiñce ka seener. Naar ko kaak nu diytu awalle a naa ase do duniiner. »

¹⁵ Kar Iisa uctu ho na etirtu pey keeji ka dambar, asaan na ibin ko kadar gee-an raka obinji nuu darjiyin sultan.

Jiwi kuuk ka amiydi

(Matiye 14.22-27, Maark 6.45-52)

¹⁶ In maako, maajirnay ku Iisa baawtu do bi ka barrer.

¹⁷ Nu daktu nep markaba a nuu aaniye geeger ka Kapernayuum aar barrer. Do wiktin taar-at, wer aando ko, kar Iisa bal jorkinco misa.

¹⁸ Kar us dakina paaytu ho na abiriy do amiydi nam amay awka dakina.

¹⁹ Min maarjirna-ak deet ko serek ta kilomeetir beey wal bijigiy, nu taliig Iisa asaaco moota do markabco. Na jaawa ka amiydi. Do wer-ak, kolaw obiigu.

²⁰ Iisa gay diyico aman : « Na nunun di, dakon ginenno kolaw. »

* 6:9 'mappa beey ka oorze' : Oorze-ak, na gan ar *geme.

† 6:10 'alip beey' : Daaf in koogin gay nu bal osinco.

21 Zer maajirnay-ak rak icin Iisa do mark-abco, kar tala kar na dooy ko kefer, nu ot ko do wer kaak nu baayio.

Iisa ar tee kaak gee tiyo

22 Ka kawtinti, gee kuuk dak aar barrer-ak pakirtu kadar awalle gin markab rakki di do wer-aka ho nu iban kadar Iisa bal nepe in maajirnay do markab-aka, nuur deet keeco di.

23 Ba aar, markabin ku pey uctu min geeger ka Tiberiyaad. Nu asiig gas gee do bi ka barrer, do wer kaak *Rabbin Iisa deltu barkin do Bunji ho na beriico tee.

24 Min gee-ak taltu kadar Iisa in maajirnay ginno do wer-aka, nu neptu markabna ho nu aaniytu Kapernayuum, nu baayiy bariyinj.

25 Nu dakiig gas Iisa aar barrer ho nu indiig aman : « Gem kol Tacco, kin as anne kimin ? »

26 Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, ku bariyin sa, asaan nu berko tee ku aaytu. Yampa, ku bariyginno, asaan ku ibin ko baaco ta gamin kuuk ajbay nu gintu.

27 Nu kaawaako a zeedon, kuu gase tee kaak taayaw ho kaak bera goye ka gaasdo. Yampa, dakon zeedenno do tee kaak taaydo. Tee kaak taayaw-ak, na nun *Ron gemor ko kaak yaako berinji, asaan Tanni Bun berdu maan kaak gaara kadar nu gin izinne min loci. »

28 Nuur gay telkiiji aman : « Nii gine maman a nii necin taat Bun rakiyo ? »

29 Iisa telkiico aman : « Riy taat Bun rakiy-at, illa kuu aamine in nunu kaak na tabirtu. »

30 Nuur gay diyiji aman : « Ya ki raka nii aamine in kinke-ak, gaarni ja maan kaak ajbay kaak gaara kadar Bun kat tabirinjin. Kiini gine maa ? »

31 Awalle, do wiktin taat aginiyni goyiy do goosiner, nu tee tee kaak nu koliy " maan " ‡. Ansii ko, nu siirtu do Kitamner aman : " Bun berco tee kaak asa min kuwa ka Bunji. " »

32 Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, na Muusado kat berko tee

kaak asa min kuwa ka Bunji, naar kaak beraako tee kaak ta6 gay, naar Tanni.

33 Asaan tee kaak Bun beriyo, naar ko kaak asa min kuwa ho bera goye do geemir. »

34 Kar gee-ak kaawiji aman : « Gem kol Tacco, kun kawta, berguwaani tee naar-aka. »

35 Kar Iisa kaawiico aman : « Tee kaak bera goye kaak ta6-ak, na nun ko. Gem kaak as lotu, mey diyaagdo, ho naar kaak aamin lotu, ibin diyaagdo tak-tak.

36 Nun kaawkon ko a ku talintu, kar ku bal aamine.

37 Ay gem kaak Tanni beriidu yaadu ase, ho naar kaak asaadu, nu poocaagdo bat.

38 Nu poocaagdo-ak, asaan ya nu paay min ka samaaner, nu paay a naa gine riy ta naar kaak naamintu. Yampa, nu bal paaye a naa gine riy taat nu rakiy di.

39 An ko riy taat naar kaak naamin rakiyo : min nuur kuuk na beriidu, nu rawtaado rakki minnino, kar gay, do yiriy ta ba aaro, illa naa nooyinco min do muuti.

40 Ka seener, an ko taat Tanni rakiyo : ay gem kaak talin nun Ronjo ho kaak aamin in nunu yaa gase goye ka gaasdo, ho nun gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro. »

41 Min naar-ak, *Yuudinna teestu osin Iisa asaan na kaaw aman : « Nun tee kaak paay min ka samaaner. »

42 Nuur gay diytu aman : « Gem naar-an, na Iisa, ronji ka Yuusup-ak doo di ? Gi ibingig kun tacco in yaaco. Maman na kaawiy dinka a na paay min ka samaaner ? »

43 Kar Iisa gay telkiico aman : « Dakon osenno benanniko.

44 Waan gediraado yaadu ase ya Tanni kaak naamintu baldu iyinji. Ho naar kaak asaadu gay, naa nooyinji do yiriy ta ba aaro.

45 Do makaatamna ku nabiinnar, nu kaaw aman : " Bun yaa bildin gee okinco. " § Ay gem kaak cokiya kaaw ta Bunji ho ica kaawoy yaa ase lotu.

46 Ginno bat gem kaak talig Bun, illa naar kaak as min do Bunji keeji di talga.

47 « Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak aamina lotu gay, naa gase goye ka gaasdo.

‡ 6:31 'maan' : Na tee kaak Bun bertu do gee ku Israyeel do goosiner (Ekzood 16.13-15). § 6:45 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 54.13.

⁴⁸ Nun ko tee ka bera goye.

⁴⁹ Aginiyko tee tee kaak ŋu koliy maan do goosiner, kar in taar-at sa, ŋu mattu di.

⁵⁰ Kar gay, ya gem tiya tee kaak paay min ka samaaner-ak, ŋa mataado.

⁵¹ Nun ko tee kaak paay min ka samaaner ho kaak bera goye. Gem kaak tiya tee ŋaar-aŋ yaa gase goye ka gaasdo. Tee kaak naa bere-aŋ, ŋaar zir ka meendu. Naa berinji-ak a gee ku duniiner yaa gase goye kaak ta6. »

⁵² Min ŋa kaawtu pa-ak, *Yuudinna teestu leese benannico aman : « Maman gem-aŋ kaawiy a ŋaate bere ziy kat gii tee ? »

⁵³ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, nun *Ronj gemor, ya ku tiyaagdo zir ho ku siyaagdo baarir, ku gasaagdo goye kaak ta6-aka.

⁵⁴ Gem kaak tiya zir ho siya baarir, ŋaar yaa gase goye ka gaasdo, ho nun gay, naa nooyin do yiriy ta ba aaro.

⁵⁵ Asaan zir, ŋaar tee kaak ta6, ho baarir sa, ŋuur see kaak ta6.

⁵⁶ Gem kaak tiya zir ho siya baarir-ak, ŋaar yaa goye in nunu ho nun sa yaa goye in ŋaara.

⁵⁷ Tanni kaak ŋaamintu, ŋaar goy mento ho nun sa goy do saan tanji. Ampaa ko, ŋaar kaak tiya zir yaa gase goye do saan tanto.

⁵⁸ ŋaar-aŋ ko tee ka ta6 kaak paay min ka samaaner. ŋa arro tee kaak aginiyko teetu, kar ŋu mattu di. Gem kaak tee tee ŋaar-aŋ, ŋaa gase goye ka gaasdo. »

⁵⁹ Iisa kaawiig kaawnay-aŋ do geeger ka Kapernayuum wiktin taat ŋa bildiy gee do ger ka salaaner ka Yuudinnar.

Dakin min gee ku aadaag Iisa rasga

⁶⁰ Min maajirnay dortu kaaw taat Iisa kaawtu-at, daarinco diytu aman : « Kaaw-an taar rad aale. Waa yaa ooyinti ? »

⁶¹ Iisa gay iban tak kadar maajirnay leesa benannico. Kar ŋa kaawiico aman : « Kaawor-an erwig aditko walla ?

⁶² Kar di, kuu gine maman wiktin ta kuun talin nun *Ronj gemor naa yeepe do wer kaak nu paaytu-aka ?

⁶³ Taar Ruwwin ta Bunji ko taat bera goye. Gem keeji di gediraado gine maanna.

Kar gay, kaawin kuuk nu kaawiiko awalle-ak, ŋu asa min do Ruwwiner ho ŋu bera goye.

⁶⁴ Kar gay, do datikko, goy gee ku aamanno. » Iisa gay ibingig ko min do teesindi, ŋuur kuuk bal aamine in ŋaara ho ŋaar kaak asa gaarinji do adiney oki.

⁶⁵ Iisa kaawiico pey aman : « An ko kaaw taat nu kaawiiko min awalle : ya Tanni Bunj bal bere botol do gemor, gem gediraado yaadu ase. »

⁶⁶ Min ŋaar-ak, dakin min gee ku aadaag Iisa rasiiga, ŋu pooctu aadinji.

⁶⁷ Kar Iisa indiig maajirnay ku orok in seera aman : « Kunj sa rakaan rasindu walla ? »

⁶⁸ Simon Piyer telkiiji aman : « Gem kol Tacco, nin-aŋ gay, nii aade pey waa ? Kinke-aŋ ko kaak kaawa kaaw taat bera goye ka gaasdo.

⁶⁹ Ni iban ho ni aamina kadar kinke-aŋ ko kaak Bunj dobtu ho ŋa ŋaamtu. »

⁷⁰ Iisa gay telkiico aman : « ŋaar nun ko kaak dobinjo, kunjko kuuk orok in seer-aŋku. Kar gay, minninko, rakki, ŋaar seetanne. »

⁷¹ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, ŋa kaawa do bi ka Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot. ŋaar sa min do maajirnay ku Iisa kuuk orok in seera ho ŋaar ko kaak asaaji isine do Iisa.

7

Iisa yeep Zeruzaleem do iidiner

¹ Min ŋaar-ak, Iisa uctu jaawe do kid ka Galile. ŋa rakaado baawe do kid ka Zuude, asaan *agindaw ku Yuudinnar bariyaaga a ŋuu deenji.

² Do wiktin taar-at, iidin ta Yuudinnar taat ŋu koliy Tabernaakile as ko moota.

³ Kar sintay ku Iisa diyiji aman : « Uc 6aa do kid ka Zuude, asaan anner kat maajirnan sa yaa tale riy taat ki giniyo.

⁴ Ya gem kaak raka a sinji yaa ale, ŋaar ginaado gamin in cigile. Kin gina gamin kuuk ajbay, ŋaar-ak samaane. Ginig gamin-aŋ do unco ka gee okinco, ansii kat, ŋuun ibine. »

⁵ Ka seener, maaniico sintay ku Iisa din sa aamanno in ŋaara.

⁶ Kar Iisa diyiiico aman : « Wiktin taat naa 6aawe bal nece misa. Ya lokonj gay, taar samaan ko !

⁷ Gee kuuk do kid-an, nuur pooaakonno. Kar gay, nu oyaanno nunu, asaan nu kaawaaco seene do bi ka gamin kuuk samaanno nu giniyo.

⁸ Kunj 6aanj do iidin-anta. Nun gay 6aad0 misa, asaan wiktiner bal nece misa. »

⁹ Min na kaawiico pa-ak, na daktu do kid ka Galile.

¹⁰ Wiktin taat sintay ku Iisa deettu do iidin-at, naar oki 6aawtu inj cigile, na bal gaare ziy.

¹¹ Do wiktin taat gee iidiiyo, agindaw ku Yuudinnar bariyiiga ho nu indiy aman : « Naar kat moo ? »

¹² Gee dakina kuuk hadir do iidin-at meeliy benannico do bi ka Iisa. Daarinj kaawa aman : « Gem-an, naar sellen. » Kar daarinj gay diya aman : « Na caaciya gee. »

¹³ Kar gay, nu semsuma di, asaan nu gina kolaw paa agindaw ku Yuudinnar yaa dorinj kaawinco-aku.

¹⁴ Do wiktin taat iidin-at ottu datko, Iisa unjitu do *ger ka Bunji ho na teestu bilde gee.

¹⁵ Gee ku cokiyaaga-ak ajbiyту ho nu diyту aman : « Maman gem-an ibiniy gamin dakina, kar na bal garkiye di ? »

¹⁶ Iisa gay telkiico aman : « Garaan taat nu garkiyo-ak, taar asdo min do meendu, kar gay, ta asa min do Bunj kaak naamintu.

¹⁷ Ya gem raka gine maan kaak Bunj rakiyo, naa ibine ya bildindu-an asa min do Bunji wal nu garkiya gee inj kaar ka meendu di.

¹⁸ Ya gem kaak garkiya inj kaay ka meenji di, naar raka a sinj ku meenji yaa ale. Kar gem kaak gina riy a sinj ku naar kaak tabirga yaa alenj gay, na kaawa seene ho na ginaat riyoy inj botilti.

¹⁹ Naar Muusa ko kaak berko *gaanuun, kar minninkonj gay, ginno gem rakki oki kaak karmiyaaga. Pa-ak gay, maa di ku rakiin deendu ? »

²⁰ Gee-ak telkiiji aman : « Ki gin aarid do kaan wal maman ki kaawiy a ni rakaanj dee ? »

²¹ Iisa kaawiico aman : « Nun gin maan rakki di ho okinj ku ajbiyту.

²² Muusa kaawko a kuu *dukumguwe selno do kooginko kuuk miday. Kar maanna-an, na Muusado kat teesga, nu aginiyi. Inj taar-at ko, yiriy ta sabitdi sa, ku dukuma di selno.

²³ Ya yiriy ta sabit oki, ku dukuma selno do gemor ho ku niggigdo gaanuun ka Muusa, maa di ku dapiniidu ya nu cool gem do yiriy ta sabitdi ?

²⁴ Dakonj obenno rikimit do maan kaak gee taliy di. Kar gay, pakironj do botol ta seener. »

²⁵ Min gee kuuk goy Zeruzaleem, daarinj kaawtu aman : « Na naar-anj doo ko kaak nu bariyiy a nuu deenji-aka ?

²⁶ Talonj ! Di naar doo ko kaawa pey do datik ta geemir-anjka ? Kar aginduwte kaawgijido maanna-anj gay maa ? Di wal nu ibinig ko kadar na naar ko Masi kaak Bunj doftu ?

²⁷ Zer, naar-anj gay, gee ibinig aginiyi. Kar gay, Masi kaak Bunj yaa tabire-ak, gee ibinaado wer kaak naa ase. »

²⁸ Kar do wiktin taat Iisa garkiyy gee do ger ka Bunji-ak, na kaawtu rada aman : « Anj kat ku ibingin ta6i ? Ku iban wer kaak nu asiyo walla ? Nun bal ase inj ta kaar di. Kar waan kaak tabirintu-anj gay, naar ka amaanner ho kunj ibinigdo.

²⁹ Nu ibingiga, asaan nu asa min do weriy ho naar ko kaak tabirintu. »

³⁰ Hiyya, nu teestu bariye botol taat nuu obinji, kar nu bal gedire asaan wiktiney goy misa.

³¹ Min naar-ak, gee dakina aamintu inj naara ho nu kaawiy aman : « Ya Masi ase-ak, naa gine gamin kuuk ajbay pak nuur kuuk gem-anj gintu walla ? »

Pariziyenna raka obinj Iisa

³² Wiktin taat *Pariziyenna dortu gee semsuma do bi ka Iisa, nuura inj agindaw ku gay satkiner, nu naamtu gee a nu 6aa obinj Iisa.

³³ Iisa gay kaawtu aman : « Nun goy pey inj kunjko do wiktin sooda, kar kat naa yeepe gasinj naar kaak tabirintu.

³⁴ Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado 6aawe wer kaak nun, naa 6aawe. »

³⁵ *Yuudinna teestu kaawe benannico aman : « Naar 6aa momonj ga nam gee

gasiigdo kare ? Wal na baa wer kaak Yu-udinna goyiy in Grekna, wal na baa bildin Grekna doo walla ?

³⁶ Na kaawiite aman : " Kuun bariyindu ho ku gasaanno, asaan ku gediraado baawe wer ka nun, naa baawe. " Kar kaawoy-an gay raka kaawe maa ? »

Amay kuuk bera goye do geemir

³⁷ Yiriy ta gaase ka iidiner, taar yiriy ta yaarko. Yiriy taar-at ko, Iisa peytu datik ta geemir ho na teestu kaawe rada aman : « Ya gem kaak ibin diyaaga, illa naadu ase ho naa see.

³⁸ Naar kaak aamin in nunu, ar na gas od ta amiydi do gelbiney. Ampaa ko, amay kuuk bera goye yaa gade min do gelbiney ar taat nu kaawtu do Kitamner. »

³⁹ Wiktin taat Iisa kaawtu pa-ak, na kaawa do bi ka Ruwwin ta Bunji taat gee kuuk yaa aamine in naara yaa gase. Sando, wiktin taar-at, Ruwwin-at bal ase misa, asaan Iisa, Bun bal darjiyin misa.

Gee meela do bi ka Iisa

⁴⁰ Min gee dorig kaawin-ak, daarin diyu aman : « Gem-an, naar Nabiince kaak ta baa kaak nu kaawtu awalle a naa ase-aka. »

⁴¹ Daarin gay kaawtu aman : « Naar ko *Masi kaak Bun dobtu. » Kar daarin gay diyu aman : « Masi ke amilaado min kid ka Galile,

⁴² asaan nu kaaw do Kitamner kadar Masi yaa amile min baa ta Dawuud ho naa ase min Beteleyem, geeger ka Dawuud. »

⁴³ Ansii ko, gee meeltu benannico do bi ka Iisa nam nu eertu.

⁴⁴ Daarinco raka obin Iisa, kar gay, nu bal gedire.

⁴⁵ Gee kuuk nu naamtu a nuu obin Iisa yeeptu do wer kaak agindaw ku gay satkiner in *Pariziyenna goyiyo. Kar agindaw-ak indiig aman : « Maa di ku obigdo Iisa ? »

⁴⁶ Nu telkiico aman : « Ginno gem kaak yaa gedire kaawe ar kaawin kuuk Iisa kaawtu anjure. »

⁴⁷ Kar Pariziyenna diyiico aman : « Kunjo-an oki, na rawtinjon ko ?

⁴⁸ Min ginte Pariziyenna, ginno rakki kaak aamin in Iisa, yoo aginduwte oki.

⁴⁹ Njuur kuuk aamin in Iisa-ak, nuur ibingigdo *gaanuunte. Njuur gee kuuk surpiye ! »

⁵⁰ Nikodeem oki goy in Pariziyenna-aku. Naar ko kaak yiriy rakki dakig gas Iisa. Do wer-ak, na uctu ho na kaawiico do Pariziyenna-ak aman :

⁵¹ « Gaanuunte diya a gi gediraado obe gemo in taar-anta ! Illa ya gi dor ja min do biy ho gi ibin maan kaak na gintu. »

⁵² Njuur gay telkiiji aman : « Naar kin sa min Galile wal maa ? Garkay ja do Kitamner kat kii ibine kadar nabiince amilaado bat min Galile. »

[
⁵³ Min naar-ak, nu totirtu, ay gem di deettu do geriy.

8

Daatik taat kokina mitik kara

¹ Kar Iisa gay uctu, na coktu ka koot ka Olibiyennar.*

² Kar ka kawtinti in kawtir kawtira, na yeeptu, na unjitu do *ger ka Bunji ho gee okinco asig gasa. Na goytu ho na teestu bildinco.

³ Hiyya, agindaw ku gaanuundi in *Pariziyenna obtu geem taat kokina mitik kara. Nu iyit datik geemir do unji ka Iisa.

⁴ Kar nu kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, talu, ni obit geem-an kokina mitik kara.

⁵ Do bi naar-ak ko, Muusa siirtu do *gaanuunte a geem taat gina ansi-ak, nuu zeerin in dambay nam nuu deenti. Kar kin gay, kaawon maa ? »

⁶ Nu indiig pa-ak, asaan nu rakiy a naa dee jookumo, ansii kat, nuu gase botol taat nuu obinji. Iisa gay onig kaay ho na teestu siire in perney keder.

⁷ Nu wakiliy wakiliy inde, kar Iisa jaaltu kaay ho na kaawiico aman : « Minninko, kaak ginno zunuubinna, na ic dambi awalle ho na zeerta. »

⁸ Kar na ontu pey, na teestu siire pey keder.

* 8:1 'koot ka Olibiyennar' : Koot-ak, nu koliig pa-ak, asaan na gin et dakina kaak nu koliy Olibiye.

⁹ Min ɲu dortu pa-ak, ɲu teestu amile rakki rakki, min jaminna yoo ku ɲaada, dak ko Iisa keeji di in daatik taat pey datko-ata.

¹⁰ Kar Iisa jaaltu pey kaay, ɲa indiit daatko-at aman : « ɲu moon di gee kuuk obinje-aku ? Moon di kuuk sakkiyinje-aku ? »

¹¹ Ta telkiji aman : « Gem kol *Rabbiney, ginno yoo gemo. » ɲaar gay telkiitit aman : « Nun sa naake rasiŋke. Baa ho dak ginno pey zunuubinna. »[†]

¹² Iisa kaawiico pey do gee ku cokiyaaga-ak aman : « Nun ko portikaw ta duniiner. ɲaar kaak aadaanu jaawaado do gondikor, kar gay, ɲaa gasin portikaw taat bera goye. »

¹³ *Pariziyenna kaawiji aman : « Ki kaawa do bi ka meenjin di, ansi-ak, kaawon, gee icaatdo. »

¹⁴ Iisa gay telkiico aman : « Ya nun kat kaawa do bi ka meendu sa, kaawor, taar ka seener, asaan nun iban wer kaak nu asiyo ho wer kaak nu baayiyo. Kar kuŋ gay ibanno wer kaak nu asiyo ho kaak nu baayiyo. »

¹⁵ Kuŋ dukuma seriine ar taat gee giniy di. Nun gay dukumaado seriin ansi.

¹⁶ Ya nun kat diya kaaw gay, tanto seene, asaan nun keedudo, kar gay, in Tanni kaak tabirintu-ak, nin sawa.

¹⁷ Do *gaanuunko, gee garkiyat kaaw taat kaawa aman : « Ya kaaw ta saadonna seer as werti rakki, kaaw-at ka seener. »[‡]

¹⁸ Nun kaawa do bi ka meendu di ho Tanni kaak tabirintu sa kaawa do bir. »

¹⁹ Gee-ak indiig Iisa aman : « Takkon gay goy momo ? » ɲaar gay telkiico aman : « Wala ku ibinginu, wala ku ibingig Tanni. Ya ku ibinginu, ku ibingig Tanni oki. »

²⁰ Iisa kaawiig kaawnay-an wiktin taat ɲa bildiy gee do ger ka Bunji, moota in wer kaak gee beriy maan do Bunji. Kar ɲu bal obinji, asaan wiktiney goy misa.

Iisa ko kaak goya

²¹ Iisa kaawiico pey aman : « Nun, naa deete. Ya nu deete, kuun bariyindu, kar

gay, ku gasaanno, kuu mate in zunuubiniko. Ku gediraado baawe wer kaak nu baayiyo. »

²² *Agindaw ku Yuudinnar teestu kaawe benannico aman : « ɲa kaawiy a gee gediraado baawe wer kaak ɲa baayiy-an, ɲa raka dee ziy walla ? »

²³ Iisa telkiico aman : « Nun asa min kuwa, kar kuŋ gay min keder. Kuŋ min do duniin-anta, kar nun gay min ka samaaner. »

²⁴ In taar-an ko, nu kaawiico aman : « Ku asa mate in zunuubinniko. » Ka seener, ya ku aaminaado kadar 'nun kaak goya'[§], ku asa mate in zunuubinniko. »

²⁵ Kar ɲu indiig aman : « Kinje waa ? » Iisa telkiico aman : « Min awalle, nu kaawko a maa ? »

²⁶ Nu gin kaawin dakina do bi kanjo ho naako deenco. Nu gaara do duniiner kaawin kuuk ɲaar kaak tabirintu beriidu di, ho ɲaar gay kaawa seene. »

²⁷ Gee-ak, ɲuur bal ibine kadar ɲa kaawiico do bi ka Tacco Bunj.

²⁸ Ampaa ko, Iisa kaawiico aman : « Wiktin taat ku asiy jaalindu, nun *Ron gemor, ku asiy ibine kadar 'nun kaak goya'. Ku asiy ibine pey kadar riy taat nu giniy-an, ta meendudo, kar gay, nu kaawaako taat Tanni Bunj gaariidu. »

²⁹ ɲaar kaak tabirintu goy in nunu. ɲa balnu rasiin keedu, asaan nu gina doo maan kaak ɲa elgiyo. »

³⁰ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, gee dakina aamintu in ɲaara.

Horrina in berrina

³¹ Kar do *Yuudinna kuuk aamin in ɲaar-ak, Iisa kaawiico aman : « Ya ku obit kaawor-an bombo, kuu kuuniye maa-jirnar kuuk ta6. »

³² Ku asiy ibine seen taat kaawa do bi ka Bunji ho seen-at yaako giniŋko horrina. »

³³ ɲu telkiji aman : « Nini min tamba ta Ibraayim ho ni berrinno bat ku gemor. Maman ki kaawiy a nii gine horrina ? »

[†] 8:11 Wer ka gase kaawor 7.53-8.11 ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk ɲu siirtu min awalle in kaaw ta Grek. [‡] 8:17 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19.15. [§] 8:24 'nun kaak goya' : Sinj ɲuur-an gaara sinj ku Bunji do Jamaw ta Awalle (Ekzood 3.14-15).

³⁴ Iisa gay telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ay gem kaak gina zunuubinna, naar berre ka zunuubinnar.

³⁵ Berre-ak, naar kuunaydo ronj ka geero, kar gay, ronj ka geer-ak goy ronj ka geer di.

³⁶ Ya Ronj ka Bunji kat imilaako min do berrinjaw, ku asa kuuniye horrina ka seener.

³⁷ Nu iban kadar ku amil min tamba ta Ibraayim. Kar ku rakaan deendu asaan ku pocit kaawor.

³⁸ Nun kaawaako maan kaak Tanni gaariidu. Kar kunjko gay gina taat takko kaawiiko. »

³⁹ Nu telkiji aman : « Nin, tanni, naar Ibraayim. » Kar Iisa kaawiico aman : « Ya ka seener, kunj koogin ku Ibraayim-ak, kuu gine ar taat na gintu.

⁴⁰ Dinj gay, ku rakaan deendu. Maa di ? Ku rakiin deendu-anj, asaan nu kaawaako seen ta Bunji. Ibraayim, naar ginno tak-tak maan ar naar-anjka !

⁴¹ Kunjko, ku gina gamin kuuk takko giniy di. » Njuur gay telkiji aman : « Nin buuminno, tanni, naar rakki di, naar ko Bunjan di. »

⁴² Iisa diyiico aman : « Ka seener, ya Bunj kat Takko, kuun elindu, asaan nun sa asa min do Bunji, naar kat naamintu. »

⁴³ Maa di ku ibingitdo taat nu kaawiiko-anta ? Ku ibingitdo-ak, asaan ku gedarro icin kaawor.

⁴⁴ Takko kanjko, naar *Seetanne. Ku el gine gamin kuuk na rakiyo. Min do teesindi sa, naar usin dee ka geemir. Na kaawdo seene, asaan ginno seen loci. Ya na raadaw, na kaawa kaaw taat tanji di, asaan naar ko gay raadindi ho na tacco ka gay raadindi.

⁴⁵ Kar nun gay, nu kaawa seene. Inj taarat ko, ku aaminginno.

⁴⁶ Waan minninko yaadu diye kaaw kadar nu gin zunuubinna yoo rakki oki walla ? Ya nu kaawaako seene, maa di ku aamanno do kaawor.

⁴⁷ Ya waan gin gem ka Bunji, naar cokiya kaawin ku Bunji. Kar kunj gay, ku cokaydo, asaan ku gee ku Bunjido.

Iisa inj Ibraayim

⁴⁸ *Agindaw ku Yuudinnar kaawiji do Iisa aman : « Ya ni kaawa a ki min *Samari

ho ki gin aarid do kaan, kaaw-an ka seen-erro walla ? »

⁴⁹ Naar gay telkiico aman : « Nun bal gine aarid, kar gay, nu bera horoomin do Tanni ho kunj gay bergidudo horoomine.

⁵⁰ Nun baraydo ozile ka meendu, kar gay, gin waan ka pey kat rakaaga ho kaak asa tale baat ta kaaw-anta.

⁵¹ Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak obit kaawor-an bombo, na mataado tak-tak. »

⁵² Agindaw ku Yuudinnar diyiiji aman : « Dinjka-anj, ni iban kadar aarid obinjin. Ibraayim, naar mat ko. Ho nabiinna oki, njuur mat ko. Kar kinke gay, ki kaawiy a gem kaak obit kaawon bombo, naar mataado tak-tak.

⁵³ Tatte Ibraayim, naar mate. Ki pakira kadar kinj kat tatik pakgiga walla ? Nabinna oki, njuur mate. Do tanji-at, kinj gay waa kina ? »

⁵⁴ Iisa gay telkiico aman : « Nun baraydo ozile ka meendu. Ya nu bariya ozile ka meendu-ak, ta ginno baati. Naar kaak ozilaanu, naar Tanni. Ku diya a naar ko Bunjko.

⁵⁵ Ka seener gay, kunj ibingigdo ho nun kat ibingiga. Ya nu diya a nu ibingigdo, nun sa yaa gine raada ar kunjko. Kar gay, nu ibingiga ho nu obit kaawoy bombo.

⁵⁶ Min Ibraayim goy misa inj odinay, na pakir do yiriy ta weendu ho na aacyi dakina. Kar min na taliit yiriy-ata, adiy gintu portik aale. »

⁵⁷ Agindaw ku Yuudinnar diyiiji aman : « Kinj, elginañ bal nece misa orok beey-anj di, ki talig ko Ibraayim walla ? »

⁵⁸ Iisa telkiico aman : « Cokiyon, naako kaawe seene, min Ibraayim nu bal ween misan di, nun goy ko. »

⁵⁹ Min na kaawtu pa-ak, nu soktu dambay a njuu zeerinji. Hiyya, Iisa toopintu inj gee, na amiltu min ger ka Bunji ho na deettu.

9

Pile ka noolol

¹ Yiriy rakki, Iisa biraw ho do botildi, na gastu noolo. Min nu weeyig di, naar nool ko.

² Min *maajirnay taliiga, nu indiig Iisa aman : « Gem kol Tacco, gem-anj, min nu

weeyig di, ɲa nool ko. Ɗaar kat gin zunuu-binna, wala aginiyi ji kat gin zunuubinna ? »

³ Iisa telkiico aman : « Gem-aɲ nooltu-aɲ, wala ɗo bi ka zunuubinna ku aginiyi ji, wala ku meenji. Ɗa nooltu-aɲ a gee yaa tale maan kaak Buɲ yaaji gine. »

⁴ Min pat goy misa, illa gii ginin riy ta ɲaar kaak ɲaamintu. Aando asaw ho ɗo aando-an, gem gediraado gine riy.

⁵ Min nun goy misa ɗo duniiner, nun portikaw ta gee ku duniiner. »

⁶ Hiyya, min Iisa kaawtu pa-ak, ɲa pictu ulɲay ho ɲa liiptu golɲo. Kar ɲa torziig golɲo-ak ɗo odin ku nool-aka.

⁷ Kar ɲa ɗiyiiji aman : « Baa acig odinaɲ ɗo koriy taat ɲu boktu ɲu koliy Silowe. » (Siɲ kuuk Silowe-ak ɗiya a « tabire ».) Hiyya, nool-ak daktu ac odinay. Min ɲa acgu, odinay piltu karaɲ. Kar ɲa yeepu ɗo geriy.

⁸ Mutkiyiy iɲ gee kuuk talig wiktin taat ɲa ociy-ak indiy ziɲkico aman : « Gem-aɲ ar nool kaak goygiy oce-ak ɗoo ? »

⁹ Daariɲco ɗiya aman : « Hii, ɲa ɲaara. » Daariɲco gay aman : « Ha'a, ɲa ɲaarro. Gem-aɲ ar ɲaar di. » Kar ɲaar gay telkiico aman : « Ka seener, ɲa nunu ko. »

¹⁰ Ɗu indiig aman : « Kar maman odinaɲ piltu ? »

¹¹ Ɗaar gay telkiico aman : « Gem kaak ɲu koliy Iisa kat liip golɲo, ɲa torziig ɗo odinar kar ɲa ɗiyiidu aman : " Baa acig odinaɲ ɗo koriy ta Silowe. " Nu ɓaawtu, nu dakiig aca, ek di, nu teestu tale. »

¹² Ɗu indiig pey gem-ak aman : « Kar diɲ gay, ɲa moo ? » Ɗa telkiico aman : « Baana ! Nu ibanno wer kaak ɲa ɗeettu. »

Pariziyenna indaag nool ka pile

¹³ Gem kaak awalle nool-ak, ɲu iyiiɲ ɗo uɲco ka Pariziyennar.

¹⁴ Sando, yiriy taat Iisa liiptu golɲo iɲ ulɲay ho ɲa piliig odin ku nool-ak, ta yiriy ta *sabitdi.

¹⁵ Pariziyenna oki indiig gem-aka a ɲa ginji maa ɗo odinaɲ ɲu piltu. Ɗa ɗiyiico aman : « Ɗa torzidu goliɲ ɗo odinar, kar nu dakiigu aca, ek di odinar piltu. »

¹⁶ Pariziyenna daariɲ ɗiytu aman : « Gem-aɲ, ɲaar asɗo min ɗo Buɲdi, asaan ɲa

karmayɗo *gaanuun kaak kaawa ɗo bi ka yiriy ta sabitdi. » Daariɲco gay ɗiytu aman : « Ya gem-aɲ gin zunuubinna, maman ɲaa gine gamin ku ajbay ? » Min ɲaar-ak, ɲu eertu.

¹⁷ Ɗu indiig pey nool kaak pil-ak aman : « Kiɲke gay pakira maa ɗo bi ka gem kaak pilig odinaɲ ? » Ɗa telkiico aman : « Ɗaar nabiinɲe. »

¹⁸ Kar gay, agindaw ku Yuudinnar aamanno kadar ɲu weeyig gem-aɲ noolo ho diɲ odinay pile. Ampaa ko, ɲu koliig aginiyi ji.

¹⁹ Kar ɲu indiig aman : « Gem-aɲ ronko walla ? Ka seener, min ku weeyig di, ɲa nool ko walla ? Diɲ gay, maman ɲa taliyo ? »

²⁰ Aginiyi ji-ak telkiico aman : « Hii, ɲa ronni ho min ni weeyig di, ɲaar nool ko. »

²¹ Kar ni ibanno maman odinay piltu. Ho ni ibanno gem kaak pilgu. Indon meenji, ɲaar sa tatik ko nec ɲaako kaawe. »

²² Aginiyi ji kaawtu ansi-ak, asaan ɲu gina kolaw ɗo agindaw ku Yuudinnar. Ka seener, agindaw-ak deet ko kaawco kadar ay gem kaak kaawa a Iisa ko Masi kaak Buɲ doɓtu, ɲuu atkiɲji min ɗo gerco ka salaaner.

²³ Iɲ taar-at ko, aginiyi ji ku nool-ak ɗiytu aman : « Indon meenji, ɲaar sa tatik ko nec ɲaako kaawe. »

²⁴ Pey *Pariziyenna koliig gem-ak ka seeriɲkar ho ɲu ɗiyiiji aman : « Kaaw ja seen taat Buɲ weenɲiɲ ! Nin iban kadar gem kaak cooliɲciɲ-aɲ, ɲaar gin zunuubinna. »

²⁵ Gem-ak telkiico aman : « Nu ibanno ya ɲa gin zunuubinna wala ɲa bal gine. Kar gay, nu iban maan rakki di : awalle nu noolo, diɲ gay, nu talaw. »

²⁶ Ɗu indiig pey aman : « Ɗaar ginjiɲ maa ? Maman ɲa piliig odinaɲ ? »

²⁷ Ɗa telkiico aman : « Nun kaawkon ko, kar ku bal icin kaawor. Kar ku indaan pey maa ? Kuɲko oki raka gine maajirɲay walla ? »

²⁸ Ɗu uciiji aman : « Ɗa wanjiɲ, kiɲ kat *maajiriɲcey ! Nin-aɲ maajirin ku Muusa. »

²⁹ Ni iban kadar Buɲ kaawji ɗo Muusa, kar gay, gemon-aɲ, ni ibanno wer kaak ɲa asiyo. »

³⁰ Gem-ak telkiico aman : « Way, nun-aŋ ajbiye ! Gem-aŋ kat pilig odinar ho ku ibanno wer ka ŋa asiyo !

³¹ Gi iban tak kadar Buŋ ooydo kaaw ta gem kaak gin zunuubinna, kar gay, ŋa ooya gem kaak karmiyaaga ho gina taat Buŋ rakiyo.

³² Min kilgiye ka duniiner, gi bal dore tak-tak gem kat pil odin ku gemor kaak ŋu weeyig noolo.

³³ Ka seener, gem-aŋ, ŋaar as min do Buŋdi, yampa, ŋa gediraado giniŋ maanna-aŋka. »

³⁴ Pariziyenna-ak telkiiji aman : « Kiŋ din sa, min ŋu weeŋciŋ di, ki miin ko iŋ zunuubinna, kar ki raka bilde kuŋ waa ? » Min ŋaar-ak, ŋu atkiig kara.

³⁵ Min Iisa dortu kadar ŋu atkiig gem-aka, ŋa deettu bariyiŋji. ŋa dakiig gasa ho ŋa kaawiiji aman : « Ki aamina iŋ nun *Roŋ gemor walla ? »

³⁶ Gem-ak telkiiji aman : « Gem kol *Rab-biney, ŋaar waa kaak naa aamine iŋ ŋaara ? »

³⁷ Iisa diyiiji aman : « ŋa nun ko kaak ki taliy kaawiijiŋ-aŋka. »

³⁸ Hiyya, gem-ak kaawiiji aman : « Rab-bine, nu aamin iŋ kiŋke. » Min ŋa kaawtu pa-ak, ŋa dersitu do unji.

³⁹ Kar Iisa kaawiiji aman : « Nun as do duniiner a dukume ka seriiner yaa kuuniye : kuuk tallo asa tale, ho kuuk talaw gay asa gine noolna. »

⁴⁰ Pariziyenna daariŋ kuuk goy do serpey ta Iisa doriit kaawoy-ata ho ŋu indiig aman : « Ki pakira a nin sa noolna walla ? »

⁴¹ Iisa telkiico aman : « Ya kuŋ kat noolna, ku bal gine zunuubinna. Kar gay, uudin taat ku kaawiy a ku talaw, ansii ko, ku goyiy iŋ zunuubinnikon di. »

10

Danil ta tamgir iŋ gay gooyindi

¹ Iisa kaawiico pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : ya gem do b min do joli, ŋaar kokino ho ŋa bandiŋce.

² Kar gay, ŋaar kaak unja min do botildi, ŋaar kat gay gooyindi.

³ Gem kaak gooya wer geer yaaji pile botol. Tamgi iban gaayay, ŋa koliig rakki rakki iŋ siŋco ho ŋa imiliig kara.

⁴ Ya ŋa imilig okiŋco, ŋaar ogiriico ho ŋuur gay aadiig min aaro, asaan ŋu ibingiga.

⁵ Kar gay, ŋu aaddo gem kaak ŋu ibingigdo. Ya ŋu dor gaay ta gem kaak ŋu ibingigdo, ŋuu gade minniney serek. »

⁶ Min Iisa deliicot danil-ata, gee bal ibine baati.

⁷ Ampaa ko, Iisa diytu pey aman : « Cokiyon, naako kaawe seene : nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyiyoy.

⁸ Gee kuuk as awalle, ŋuur kokinay ho ŋu bandina, kar tamgi gay bal ooyiŋco.

⁹ Nun ko dibir ka wer kaak tamgi goyiyoy. Gem kaak aada min lotu, ŋaa gase jile. ŋaa unjiguwe, ŋaa amilguwe ho ŋaa gase tee.

¹⁰ Kokin asiy kokiniyo, ŋa diyiig gee ho ŋa nigiyoy. Nun gay, nu as a gee yaa gase goye kaak ta6.

¹¹ Nun ko gay gooyindi kaak ta6. Gay gooyindi kaak ta6-ak, ŋaar yaa ooye muut do bi ka tamgiy.

¹² Gem kaak ŋu gidiyig gidiyen di, tamgi-ak kuŋjido. Ampaa ko, ya ŋa tala pulkina* asa di, ŋaa gade, ŋaa rasiŋ tamgi-aku. Kar pulkin gay yaa totiriŋco.

¹³ Gem kaak ŋu gidiyig gidiyen di-ak, ŋaar isgigdo iŋ tamgi.

¹⁴⁻¹⁵ Nun ko gay gooyindi kaak ta6. Nu ibingig tamgir ho ŋuur sa ibinginu. Nu ibingigu ar Tanni ibinginu ho nun oki ibingig Tanni. Naa bere zir naa mate do bi ka tamgir.

¹⁶ Nu gin pey tamgi ku pey kuuk bal unje misa iŋ eeŋco. Illa naa iyiŋco a ŋuu nume iŋ eeŋco. Ampaa ko, ŋuu cokiye gaayar ho ŋuu gine hidbin rakki, ho gay gooyiŋco oki rakki.

¹⁷ Tanni, ŋaar elgiinu, asaan naa bere zir do muuti, kar naa gasiŋji pey ya nu nooye.

¹⁸ Ginno gem kaak yaan deendu, nu meendu ko bera zir do muuti. Nu gin botol taat naa mate ho nu gin gudurre taat naa nooye. Aŋ maan kaak Tanni kaawiidu a naa gine. »

¹⁹ Min agindaw ku Yuudinnar doriit kaaw ta Iisa-at, ŋu eertu werin seera.

* **10:12** 'pulkina' : Werin daariŋ, ŋu kolaag a 'kulkina' wala a 'pilgay'.

20 Dakinuwco kaawtu aman : « Gem-an, ñaar oliyo ho ña gin aarid. Maa di ku cokiyiy kaawoy ? »

21 Kar daarin gay diytu pey aman : « Bat, gem-an, ñaar oliydo. Ña bal gine aarid. Maa oliyir kaak kaawa ansi ! Oliy kat gedirgiy pile odin ku noolnal walla ? »

Yuudinna pocig Iisa

22 Wiktin taar-at, ta siteener ho ñu iidiya iidin ta pile ka *ger ka Buñdi Zeruzaleem.

23 Do menaw ku iidiner-ak, yiriy rakki, Iisa kaariy atta do ger ka Buñdi-aka. Kar ña peytu do kelim taat ñu koliy kelim ta Selemaan.

24 Yuudinna daarin numtu pey do unji ho ñu diyiji aman : « Kimin ja kat kiini mine ? Kaawni warañ ya kinke-an ko Masi kaak Buñ doftu wala kawwi ! »

25 Iisa gay telkiico aman : « Nun kaawkon ko, kar ku bal icin kaawor. Gamin kuuk nu gintu in gudurre ta Tanni kaawa ko warañ do bi kanto. Gamin-an nec ko kuu ibine kadar nun ko kaak Buñ tabirtu.

26 Kar gay, ku bal aamine, asaan ku tamgirro.

27 Ar tamgi kuuk cokiyaat gaay ta gay gooyinco, geendu sa cokiyaat gaayar. Nu ibingigu ho ñu aadaanu.

28 Nu beraaco goye ka gaasdo. Ñu mataado tak-tak ho ginno gem kaak nec gaaminco min do pisindu.

29 Tanni kaak berduugu-ak, ñaar gin gudurre pak gee okinco. Ginno gem kaak nec gaame maan min pise ka Tanni.

30 Nunu in Tanni, nin rakki di. »

31 Min *Yuudinna dortu pa-ak, ñu ipintu dambay a ñuu zeerinji ñuu deenji.

32 Kar Iisa gay kaawiico aman : « Nu gin gamin dakin kuuk ajbay do unko in gudurre taat Tanni beriidu. Ku talig in odinko. Min gamin-an, ka moo ku rakiin deen in dambay ? »

33 Yuudinna diyiji aman : « Ni diyaacinno do bi ka maan kaak samaane ki gintu. Ni rakiin dee-ak, asaan ki niga bin in Buñ. Kin kat gem di, kar ki gina zin ar Buñ ! »†

34 Iisa telkiico aman : « Ñu siir do *gaanu-unco kadar Buñ kaaw aman : “ Kunjo ko buñnay. ”‡

35 Ansi-ak, ñuur kuuk cokiyaat kaawoy, ñu kolaag a 'buñnay' ho gee iban kadar gee siimaatdo kaaw ta Buñdi.

36 Kar nun gay, Buñ dofintu ho ña naamintu do duniiner. Kar maman ku diyidu kaawo a nu niga bir in Buñ wiktin taat nu kaawtu a nu Ron ka Buñdi ?

37 Ya nu ginno riy ta Tanni, dakonnu aaminindudo.

38 Kar ya nu gina riy ta Tanni gay, ya ku aaminginno oki, aaminon in gamin kuuk nu gintu-aku. In taar-at ko, kuu ibine warañ a Tanni goy in nunu ho nun sa goy in ñaara. »

39 Agindaw ku Yuudinnar teestu pey bariyinji a ñuu obinji, kar gay, ña paka di.

40 Iisa yeptu pey aar barre ka Zurdan do wer kaak Yaaya-Batist *batiziyiy gee awalle ho ña goytu do wer-aka.

41 Gee dakina asiji ho ñu diyiji aman : « Yaaya bal gine yoo maan rakki oki ka ajbay, kar kaawoy taat ña kaawtu do bi ka Iisa gay, taar as do botilti. »

42 Hiyya, gee dakina kuuk 6aa do wer-ak aamintu in Iisa.

11

Muut ta Lazaar

1-2 Gin gem rakki, sinji Lazaar. Ña goy do hellin ta Betani in sintay ku daadi, Mariyam in Maart. Mariyam gay, taar ko taat kocicji itir do asinji ku *Rabbin Iisa ho ta sooyjig in duruwti. Kar yiriy rakki, Lazaar-ak galtu raduwa.

3 Sintay-ak ñaamiiji gem do Iisa a ñaa mininji. Min gem kaak ñu ñaamtu-ak ote, ña kaawiji do Iisa aman : « Gem kol Tacco, royan Lazaar radaw. »

4 Min Iisa dorit kaaw-at, ña diytu aman : « Raduway taar-an diyaagdo. In raduw taaran ko, gee yaa tale *darjin ta Buñdi. Ho in taar ko oki, gee yaa tale darjin ta Ron ka Buñdi. »

5 Iisa gay elgig kun Maart in booti ho in Lazaar oki.

† 10:33 Wer ka gase kaawor do Lebitik 24.16. ‡ 10:34 Wer ka gase kaawor do Soom 82.6.

⁶ Kar gay, do wiktin taat ŋa dortu kadar Lazaar radaw, ŋa bal uce kodok. Ŋa goy ja pey menaw seer do wer-aka.

⁷ Min ŋaar-ak, ŋa kaawiico do maajirnay aman : « Yeepinte Zuude. »

⁸ Kar maajirnay gay telkiiji aman : « Gem kol Tacco, misa-aŋ di, ŋu rakaan deede in dambay, kar diŋ pey ki raka yeepe annere ? »

⁹ Iisa gay diytu aman : « Min kawtira yoo maako, wer, ŋaar yaa goye karan di. Ŋaar kaak jaawa in yiriy-ak, ŋa batako, asaan ŋa tala karan. »

¹⁰ Kar ŋaar kaak jaawa in aando gay, ŋaar tallo karan ho ŋa batkaw, asaan ŋa ginno portikaw do gelbiney. »

¹¹ Min ŋaar-ak, Iisa kaawtu pey aman : « Royte Lazaar weye, kar gay, nu baa niinji. »

¹² Maajirnay telkiiji aman : « Gem kol Rabbinni, ya ŋa weyaw-ak, ŋaa coole doo di. »

¹³ Sando, Iisa gay rakaaco kaawe a Lazaar mate. Ŋuur gay a wal ŋa kaawa do bi ka wey ku maalan di.

¹⁴ Hiyya, Iisa piliicot waran aman : « Lazaar mat ko. »

¹⁵ Kar gay, ya nu ginno do serpey wiktin taat ŋa radiyo oki, adir gala, asaan ansii ko, ku gastu botol taat kuu aamine in nunu tak-tak. Diŋ gay ucinte, gi baa talinji. »

¹⁶ Hiyya, Tooma kaak ŋu koliy pey Didim diyico do eenji aman : « Yallinte, ginte oki, gi baa mate in Rabbinte ! »

¹⁷ Min ŋu ottu do wer-aka, ŋu dortu kadar Lazaar goy ko do maginer. Ŋa gin ko menaw poodi.

¹⁸ Kar Betani in Zeruzaleem gay, datikco yaa nece ar kilomeetir subba pa.

¹⁹ Ansii ko, *Yuudinna dakin asiico ooya do kun Maart in Mariyam do sinco ka mate.

²⁰ Min Maart dortu kadar Iisa gaay ko ote do helliner, ta uctu, ta baawtu ŋaaminji. Mariyam gay daktu geero.

²¹ Min Maart otiji do Iisa, ta diyiji aman : « Gem kol *Rabbiney, zer ya ki goya, sindu mataado. »

²² Kar diŋka-aŋ sa, nu iban kadar ya ki inde maan do Bunji, ŋaan berinji. »

²³ Iisa diyitit aman : « Sinke, ŋaar yaa nooye. »

²⁴ Maart telkiiji aman : « Nu iban kadar ŋa asa nooye do wiktin taat gee okinco asiyo nooye do yiriy ta ba aaro. »

²⁵ Kar Iisa gay kaawitit aman : « Nun ko kaak bera goye do geemir ho ŋa nun di oki kaak nooya gee. Gem kaak yaa aamine in nunu, ya ŋa mate oki, ŋa asa nooye, ŋaa goye pey. »

²⁶ Ho ya gem kaak goy misa in odinay aamina in nun-ak, ŋa mataado tak-tak. Maanna-aŋ, ka aamina walla ? »

²⁷ Taar gay telkiiji aman : « Ka seener, gem kol Rabbiney, nu aamin kadar kin ko Masi, Ron ka Bunji, ŋaar kaak yaa ase do duniiner. »

²⁸ Min Maart kaawtu pa-ak, ta yeptu kolin booti Mariyam. Ta semsumiitit aman : « Rabbin ase, ŋaa kolaake. »

²⁹ Min Mariyam dortu pa-ak, ta uctu puruk, ta baawiji.

³⁰ Sando, Iisa bal unje misa do helliner. Ŋa goy misa do wer kaak Maart ŋaamiiga-ak di.

³¹ Min Mariyam baawiji do Iisa, *Yudinna kuuk as ooya do kun Mariyam goy misa gerco. Min ŋu taliit Mariyam uctu puruk-ak, ŋuur sa aadiita. Ya do tanco-ak a wal ta baa ale do maginer.

³² Hiyya, Mariyam ottu do wer kaak Iisa goyiyo. Min ta taliiga, ta dersitu do unji ho ta kaawiji aman : « Gem kol Rabbiney, zer ya ki goya, sindu mataado. »

³³ Iisa taliit Mariyam alaw in Yuudinna kuuk aadta oki. Hiyya, ziy ooliiga ho ŋa barjiltu.

³⁴ Ŋa indiig aman : « Ku diyig momtey-ak momo ? » Ŋuur gay telkiiji aman : « Gem kol Rabbinni, as niin gaare. »

³⁵ Kar meenji Iisa teestu ale.

³⁶ Min Yuudinna taliig Iisa alaw-ak, ŋu diytu aman : « Talon ja, ŋa elgig Lazaar ! »

³⁷ Kar daarin minnincio gay diytu aman : « Ŋa pil odin ku noolol, maa di ŋa baltu gedire jilin Lazaar min do muuti ? »

Nooye ka Lazaar

³⁸ Iisa gay, ziy ooliig di misa wiktin taat ŋu ottu do maginer. Magin-at gay, ŋa girpi*.

* 11:38 'girpi' : Werin daarin, ŋu kaawa a 'pugurum'.

Nu diyiiḡ momtey ka Lazaar atta ho ɲu dɪbiriit in dambi tatko.

³⁹ Hiyya, Iisa kaawiico aman : « Tunḡilon dambi-aḡka. » Maart gay diyiiḡ aman : « Gem kol Rabbiney, momtey-aḡ, ɲaar menuwiy poof ko atta. Wiktin-an, ɲaa zooden ko. »

⁴⁰ Iisa telkiitit aman : « Nu balke kaawe kadar ya kaḡ kat aamin in nunu, ka asa tale *darjin ta Buḡdi walla ? »

⁴¹ Hiyya, ɲu tunḡiliḡ dambi-aka. Kar Iisa gay jaaliḡ kaay ho ɲa diytu aman : « Gem kol Tacco, nu ozilaaciḡ do cokiye kaak ki cokiyiinu.

⁴² Ho nu iban kadar ki cokiyaan doo, kar gay, nu kaawiy pa-ak do bi ka gee kuuk goy in nun-aḡku a ɲuu aamine kadar kin kat tabirintu. »

⁴³ Min ɲa kaawtu pa-ak, ɲa koliḡ Lazaar rada aman : « Lazaar, amal kara ! »

⁴⁴ Ek di Lazaar kaak mat-ak amiltu. Pisiḡ in asiḡji, ɲu maliyjiḡ in jardaḡ ho ɲu suriyiḡ kaay oki. Do wer-ak, Iisa diyiiico aman : « Ipiroḡga ho rasoḡ ɲaa deete. »

*Dee ka kaawor do muut ta Iisa
(Matiye 26.1-5, Maark 14.1-2, Luk 22.1-2)*

⁴⁵ *Yuudinna dakina kuuk baawco ooya ho in Mariyam taliḡ maan kaak Iisa gintu ho ɲu aamintu in ɲaara.

⁴⁶ Kar daariḡco gay dakiḡ gas *Pariziyenna ho ɲu osiico do bi ka maan kaak Iisa gintu.

⁴⁷ Kar agindaw ku gay satkiner in Pariziyenna numtu ho ɲu diytu aman : « Gem-aḡ, ɲaar gina gamin dakina kuuk ajbay. Diḡ gay, gii giniḡ maman ? »

⁴⁸ Ya gi rasaag paa di, gee okiḡco yaa aamine in ɲaara. Kar gee ku Room asa diḡmiḡ *ger ka Buḡdi ho ɲu asa nigin darrite. »

⁴⁹ Minninco, gin gem rakki, siḡji *Kayip. Do elig taar-at, ɲaar ko *mee satkiner ka tatko. Do wer-ak, ɲa uctu ho ɲa kaawiico aman : « Kuḡ, kayko dɪbire.

⁵⁰ Ku ibanno ga ? Ya gem rakki mat do bi ka gee okiḡco, ɲaar-ak, guna min darrite okintit yaa ide. »

⁵¹ Sando, kaaw taat ɲa kaawiy-at, taar asdo min loci di. Kar gay, ar ɲaar di mee satkiner ka tatko, ɲa kaawiy ar nabiḡnce kadar Iisa asa mate do bi ka Yuudinna okiḡco.

⁵² Kar gay, ɲa bal mate do bi ka Yuudinna keeco di. Na mat a koogin ku Buḡdi kuuk totir do adiy ka kidar okiḡji yaa ɲume werco rakki do unji ka Buḡdi.

⁵³ Min yiriy taar-at di, agindaw ku Yuudinna deetu kaawco a ɲuu deen Iisa.

⁵⁴ Min ɲaar-ak, Iisa jaawa ko in cigilen di min do agindaw ku Yuudinna. Na uctu ho ɲa deettu do geeger rakki moota in goosin kaak ɲu kolaag Epraayim. Do wer-ak, ɲa daktu goy in maajirnay.

⁵⁵ Min iidin ta Yuudinna taat ɲu koliy Paak gaaye, gee dakina uctu min gegirnay okiḡco ho ɲu baawtu Zeruzaleem. Nu baaw siye ziḡkico a ɲuu gine sellen do unji ka Buḡdi do iidin-ata.

⁵⁶ Gee kuuk as do iidin-at bariyaag Iisa. Do adiy ka ger ka Buḡdi, ɲu kaawiy benannico aman : « Gem-aḡ kat yaa ase do iidiner walla ? Wala ku pakira maa ? »

⁵⁷ Nu kaawiy pa-ak, asaan agindaw ku gay satkiner in Pariziyenna kaaw kadar ya gem ibingig wer kaak Iisa goyiy-ak di, illa ɲaa minninco a ɲuu baawe obiḡji.

12

*Kockice ka itirdi do kaay ka Iisa
(Matiye 26.6-13, Maark 14.3-9)*

¹ Wiktin taat iidin ta *Paak daktit ko menaw bijigiḡ di, Iisa uctu ho ɲa deettu Betani, hellin ta Lazaar kaak ɲa nooytu-aka.

² Min ɲa ottu, ɲu giniḡji tee ho Maart iyiicoga. Min gee ku tee in Iisa-ak, Lazaar sa goya.

³ Kar Mariyam ictu dew miin in itir kaak gasdo badam. Itir ɲaar-ak, ɲu ginig in et kaak ɲu koliy « naar » ho ɲu bal amsiḡji. Mariyam kockicijiḡ itir-ak do asiḡji ku Iisa ho ta sooyijiḡ in duruwti. Deenji iciḡ adiy ka gerdi okiḡji.

⁴ Min maajirnay ku Iisa, rakki kaak ɲu kolaag Zuudas Iskariyoot kaak asaaji isine do Iisa diytu aman :

† 11:55 'ɲu baaw siye ziḡkico' : Yuudinna, ya ɲu raka gine sellen do unji ka Buḡdi, ɲu aca ja ziḡkico uudin ta aadinco.

⁵ « Talon ja ! Maa di gi gidiiyigdo itir-an unnda ho gii deedin gurus do pokirnar ? Itir-an nec iye gurus tammin miy subba* . »

⁶ Wiktin taat na kaawiy pa-ak, na pakarro do pokirnar, na meenji kat kokino. Min awalle, naar ko dummiyaacog gurusco ho na iciiy sood-sood do meenji.

⁷ Iisa gay diyiiji do Zuudas aman : « Rasit oolo ! Ta ginig maanna-an uudin taat nu asiidu gine ya nu unjaan do maginer.

⁸ Pokirna, nuur goy doo in kunjko, kar nun gay goyaado doo in kunjko. »

⁹ *Yuudinna dakina dortu kadar Iisa goy Betani. Nuur sa baawtu. Baanco gay, nu bal baa talin Iisa di, kar gay, nu baaw talin oki Lazaar kaak na nooytu-aka.

¹⁰ Hiyya, agindaw ku gay satkiner deetu kaawco a nuu deen Lazaar oki,

¹¹ asaan do bi ka Lazaar ko, gee dakina icdo kaawco, nu aamina ko do kaaw ta Iisa di.

Unje ka Iisa Zeruzaleem ar Sultan

(Matiye 21.1-11, Maark 11.1-11, Luk 19.28-40)

¹² Ka kawtinti, gee dakin aale kuuk baa iidin Zeruzaleem dortu kadar Iisa asa do geegirdi.

¹³ Gee-ak dukumtu carig in margigti, nu baawtu naamin Iisa botildi. Nu kooliy rada aman :

« Darjin do Bunji !

*Rabbin Bun yaa barkiyin naar kaak asa in sin kunjji.

Talon, na naar ko Sultan ka Israyeel.

Ozilintenga ! »†

¹⁴ Do botildi, Iisa gastu ron durkilal ho na neptu uudin taat nu siirtu do Kitamner aman :

¹⁵ « Dakon ginenna kolaw, kunj gee ku geeger ka Siyon‡.

Talon, sultinko asaako,

na nep ron durkilal. »§

¹⁶ Do wiktin taar-at, maajirnay bal ibine misa baaco ta gamin-an ku. Ba aar, min Iisa gasit ja *darjiney kat nu moytu maan kaak Kitamne kaawtu do bi kanji ho nu ibintu kadar maan kaak gee gintu-an necit kaawata.

¹⁷ Do wiktin taat Iisa nooyiig Lazaar ho na koliig min do maginer, gee dakin aale goya. Naar-ak ko, nu dakiico os do eenco maan kaak Iisa gintu.

¹⁸ Do taar-at ko, gee dakin astu naaminji. Nu astu-ak, asaan nu dorig maan kaak ajbay Iisa gintu.

¹⁹ Pariziyenna gay kaawiy benannico aman : « Ku talaw, dinka-an, gi gediraado gine maanna. Gee okinco-an aada ko naar di. »

Grekna daarin as talin Iisa

²⁰ Min gee kuuk baaw Zeruzaleem a nuu abdiye Bun do wiktin ta iidiner-at, Grekna oki goya.

²¹ Nu dakiig gas Pilip kaak min Betsayda taat do kid ka Galile ho nu diyiiji aman : « Gem kol Tacco, ni raka talin Iisa. »

²² Pilip dakiiji kaaw do Andre, kar seerco, nu baawiiji do Iisa ho nu kaawiiji.

²³ Iisa diyiico aman : « Din kat wiktinti nece taat nun *Ron gemor, naa gasin *darjiner.

²⁴ Cokiyon, naako kaawe seene, ya gem luwa koo, na tiisiig bungiy ho ta amiliyo. Maanti kaak dak keder zoodiyo, kar in naar-ak ko, ta wiyiy ron dakina. Yampa, ya na bal luwinti, ta goy taar di.

²⁵ Ampaa ko, gem kaak el goye ka duniiner, na asa rawte ziy maala. Kar gem kaak obdo tirit do goye ka duniiner-an gay, na asa gase goye ka gaasdo.

²⁶ Ya gem kaak rakaadu gine riyo, illa naan aadindu. Ampaa ko, wer kaak nu baayiyoy, gay riyor-ak yaa bagguwe oki in nunu. Gem kaak ginaadu riy-ak, Tanni yaaji bere horoomine.

²⁷ « Dinka-an, kelmol amile. Do Tanni gay, naaji kaawe kat maa ? Wala naa gedire naaji kaawe a " Gem kol Tacco, etirit taabin-an minniner ? " Ha'a, nu kaawaajido, asaan do bi naar-an ko, nun astu do duniiner.

²⁸ Maan kaak naaji kaawe-ak aman : " Gem kol Tacco, jaalig sinjin kuwa. " » Min naar-ak, gee dortu gaay taat kaawa min

* **12:5** 'tammin miy subba' : Tamma rakki nec in gurus kaak gem gasiy do el ta riyor. † **12:13** Wer ka gase kaawor do Soom 118.25-26. ‡ **12:15** 'geeger ka Siyon' : Nuur-an sin ku rakki ku geeger ka Zeruzaleem. § **12:15** Wer ka gase kaawor do Zakariya 9.9.

kuwa ka samaaner aman : « Nu jaalig ko ho naa jaalin pey. »

²⁹ Gee kuuk goy do wer-ak doriit gaay-ata ho nu diyту aman : « Naar-an, buŋ kat awnaw. » Kar daarin gay diy aman : « Na *dubil ka Buŋdi kat kaawji. »

³⁰ Iisa gay kaawiico aman : « Gaay-an bal kaawe a nun kat yaa dore, illa kunjon di. »

³¹ An ko wiktin taat nuu dukumin seriin ta gee kuuk goy do adiy kidar. Diŋ, Buŋ yaa atkin sultan ka duniiner min do adiy ka kidar.

³² Kar nun gay, wiktin taat nuun jaalin kuwa-ak, naa iyin gee okinco lotu. »

³³ Wiktin taat Iisa kaawiy pa-ak, na gaara maman na asiy mate.

³⁴ Gee-ak kaawiji aman : « Do *gaanu-undi, nu siir a Masi mataado tak-tak. Kar kinke-an gay, maman ki kaawiy a *Ron gemor-ak, nuu jaalin kuwa. Ron gemor-ak, naar waa ? »

³⁵ Kar Iisa diyiiico aman : « Portikaw goy misa in kunjo do mena sood di. Jaawon min portikaw goy misa in kunjo. Jaawon do portikaw paa gondikaw yaako gootinjo, asaan gem kaak jaawa do gondikor, naar ibanno wer kaak na baayiyo. »

³⁶ Aaminon do portikaw do wiktin taat ta goy misa in kunjo. Ansii kat, kuu gine gee ku portikaw. »

Min Iisa kaawtu pa-ak, na daktu cigal serek minninc.

Yuudinna bal aamine in Iisa

³⁷ Iisa gin gamin dakina kuuk ajbay do unco ka geemir. Kar in taar-an oki, gee bal aamine in naara.

³⁸ Maanna-an ko gaara kadar kaaw ta nabi Ezaayi as do botilti aman :

« Gem kol *Rabbiney, waa icit kaaw taat ni kaawtu ? »

Ki gaarit gudurren do waa di ? »*

³⁹ Ezaayi gaarig pey maan kaak todco do geemir a nuu aamine in Iisa.

⁴⁰ Na kaawtu aman :

« Buŋ timincog odinco ho na ginig kayco bombo. »

Na ginig a nu talaado in odinco ho diyaado maan do gelbinco. »

Ampaa ko, nu newsiido loci pa naa coolinco. »†

⁴¹ Ezaayi diyту pa-ak, asaan na talit *darjin ta Iisa ho na kaaw biy.

⁴² In kaaw ta Ezaayi-at, agindaw ku Yuudinnar dakin aamintu in Iisa. Kar gay, nu bal gaarin imaanco do geemir, asaan nu gina kolaw do Pariziyennar, pa nuu atkin min do ger ka salaaner.

⁴³ Gee-ak raka a gee yaa elinco di. Do tanco-at, nu tala kadar ele naar-an pakgig kaak asa min do Buŋdi.

Iisa, naar portikaw ta duniiner

⁴⁴ Iisa kaawtu rada aman : « Naar kaak aamin in nunu, na bal aamine in nun di, na aamin oki in naar kaak tabirintu. »

⁴⁵ Ho naar kaak talintu, na talig naar kaak tabirintu oki.

⁴⁶ Nun kaak portikaw, nu as do duniiner. Ampaa ko, ay gem kaak aamin in nunu goyido do gondikor.

⁴⁷ Ya waan cokiya kaawor ho na ginno maan kaak nu kaawiyo, na nununno kat yaaji dukume seriine, asaan nu as do duniiner a naa jile gee, nu bal ase a naaco dukume seriine.

⁴⁸ Kar naar kaak poccintu ho icdo kaawor, in kaaw taar-at ko, seriin asiy obinji do yiriy ta ba aaro.

⁴⁹ Ka seener gay, nun bal imilin kaawan min do kaar. Kar gay, na Tanni kaak tabirintu kat berduut kaaw-anta, asaan naa gaarin do geemir.

⁵⁰ Nun iban kadar kaaw taat Buŋ kaawtu-an, taar bera goye ka gaasdo do geemir. In taar-at ko, kaaw okintit taat nu kaawiyo, taar asa min do Tanni. »

13

Iisa aca ase ku maajirnay

¹ Wiktin taat iidin ta *Paak gaaye, Iisa ibin ko kadar wiktin taat naa rasin duniin nec ko ho naa yeepen ko do Tacco. Na elgig geenji kuuk do adiy ka kidar in ele kaak gaasdo tak-tak.

² In maako, Iisa in maajirnay goyту tee. Sando, *Seetanne unje ko do adiy ka Zuu-das, ronji ka Simon Iskariyoot a naaji isine do Iisa.

* 12:38 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.1. † 12:40 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10.

³ Iisa iban kadar ɲa asa min ɔo Bunɔi ho ɲaa yeepe pey loci. ɲa iban oki kadar Tacco berjiig gamin okiɲco ɔo pisiɲji.

⁴ Wiktin taat ɲu tiyo, Iisa uctu ho ɲa soriit batkoy, ɲa ictu ɲaɲguuna ho ɲa ɔuunit maasoy.

⁵ Kar ɲa weertu amay ɔo maan ka acindi ho ɲa teestu aciɲ ase ku maajirnay ho ɲa sooyiɲco iɲ ɲaɲguun kuuk ɔo maasoy-aku.

⁶ Wiktin taat ɲa otiiɲi ɔo Simon Piyer, Simon pooctu aman : « Gem kol *Rabbiney, kiɲke acaadudo ase kunto. »

⁷ Iisa ɔiyiiji aman : « Diɲka-aɲ, kiɲ ibanno maan kaak nu giniy-aɲka, kar gay, neginda ja kat ki asiy ibiniɲji. »

⁸ Simon Piyer ɔiyiiji aman : « Ha'a ! Kiɲ acaadudo tak-tak ase kunto. » Iisa gay telkiiji aman : « Ya nu balɲiɲ aciɲ gay, kiɲ gasaado pey hagineɲ iɲ nunu. »

⁹ Ampaa ko, Simon Piyer ɔiyiiji aman : « Gem kol Rabbiney, kiɲ acaado asindu di, kiidu aciɲ pisindu ho kaar oki. »

¹⁰ Kar Iisa ɔiytu aman : « Ya gem kaak ac ko ziy-ak, ɲaar *cawar ko, illa asiɲji di raka ace. Kuɲ cawar ko, kar gay, okiɲkonno. »

¹¹ ɲaar ibingig ko gem kaak asaaji isine. Paa ko, ɲa kaawtu aman : « Okiɲko, ku cawarro. »

¹² Min Iisa aciig asiɲco ku maajirnay, ɲa isiit batkoy ho ɲa goytu pey ɔo teendi. Kar ɲa indiigu aman : « Has, ku ibinig maan kaak nu giniiko-aɲka walla ? »

¹³ Kuɲ kolaan a " Gem kol Tacco " wal " Gem kol Rabbiney ". Ya ku kaawa ampa-ak, ku kaawa seene, asaan ɲa nun ko.

¹⁴ Hadi, ya nun kat Takko ho Rabbinko kaak acig asiɲko, kuɲko oki, kuu acguwe asiɲko benanniko.

¹⁵ Maanna-aɲ, nu gaarkoɲ a kuu gin-guwe ar kaak nu gaariiko.

¹⁶ Cokiyon, naako kaawe seene : berre, ɲaar pakgigdo gemoy, ho gem kaak ɲu tabirtu sa, ɲa pakgigdo gem kaak tabirga.

¹⁷ Diɲ gay, maanna-aɲ, ku ibingig ko, ho ya ku karmiyga, kuu goye ɔo galal.

¹⁸ Kar gay, nun kaawaado ɔo bi ka kuɲ okiɲko. Nun ibingig geendu kuuk nu doɔtu-aku. Kar gay, kaaw taat ɲu siirtu ɔo Kitamner yaa ase ɔo wertu aman : " Gem

kaak tee iɲ nunu, gin adiner. "»*

¹⁹ Nu minaakoɲ ko min diɲka, ya maanna-ak ase, kuu aamine kadar ɲa nun kaak nunu.

²⁰ Cokiyon, naako kaawe seene : gem kaak obig samaan ɲaar kaak nu tabirtu, ar ɲa obintu nun meendu, ho ya ɲa obintu gay, ar ɲa obig oki ɲaar kaak ɲaamintu. »

Seetanne unje ɔo adiy ka Zuudas

(Matiye 26.20-25, Maark 14.17-21, Luk 22.21-23)

²¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, kelmoy amiltu piw ho ɲa kaawiico bal cigile aman : « Ka seener nu kaawaako, rakki minninko yaadu isine. »

²² Maajirnay teestu tale odinco, asaan ɲu ibanno Iisa kaawa ɔo bi ka waa.

²³ Min maajirna-ak, ɲaar kaak Iisa elgiyo goy ɔo serpey.

²⁴ Simon Piyer kaawiiɲi iɲ odinay a ɲaa indiɲ Iisa ɔo gemoy kaak ɲa kaawiyoy.

²⁵ Hiyya, *maajiriɲce-ak oniiɲi ɔo Iisa ho ɲa indiig aman : « Gem kol Rabbiney, ɲaar waa ? »

²⁶ Iisa telkiiji aman : « Naa ice lokumne, naa ocumin ɔo tiwir, kar naajig berin ɔo gem-aka. » Kar Iisa ictu lokumne, ɲa ocumiita ho ɲa beriiɲit ɔo Zuudas, ronji ka Simon Iskariyoot.

²⁷ Min Zuudas obiig lokumne-at, Seetanne unjiiji. Kar Iisa ɔiyiiji aman : « Zuudas, maan kaak ki rakiy gine-ak, ginig kodok. »

²⁸ Min gee kuuk tiya iɲ Iisa-ak, waanco rakki sa bal ibinin kaawoy.

²⁹ Sando, Zuudas gay, ɲaar ko dum-miyaacog gurusco. Ansii ko, maajirin daariɲ pakirtu a wal Iisa kaawji ɔo Zuudas a ɲa ɔaa gidiye tee ka iidiner, wal ɲaa deede gurus ɔo pokirnar.

³⁰ Zuudas gay, min ɲa okumiit lokumney-at, kodok di, ɲa amiltu kara. Wer gay aando.

Iisa ber gaanuun kaak marbinto

³¹ Min Zuudas amiltu kara, Iisa ɔiytu aman : « Diɲka-aɲ, nun *Roɲ gemor, nu gasit ko *darjiner. Iɲ nun ko, gee taliit darjin ta Bunɔi.

* 13:18 Wer ka gase kaawor ɔo Soom 41.10.

³² Asaan nu gaaraat darjin ta Bunđi do geemir ho Bun sa gaaraat tanto do geemir. Dak ko sood di, ñaaco gaarinti, ñaan coonin kuwa, ni ñaayiy goye sawa.

³³ Gem kol kooginay, nu taayaado pey in kunjko. Ku asaan bariyindu, kar gay, diñ nu kaawaako taat nu diyiiico do *Yuudinnar aman : " Ku gediraado ñaawe wer kaak nu ñaayiyo. "

³⁴ Nu beraako *gaanuun ka marbinto : " Elguwoñ eenko ar ku elgiy zinjka ku maaniko. Ar kaak nu elgiiko, kunjko oki elguwoñ zinjko. "

³⁵ Ya ku el zinjko, ñaar-ak, gee yaa ibine kadar ku maajirnar. »

Iisa ñiya a Piyer asa tatirinji
(Matiye 26.31-35, Maark 14.27-31, Luk 22.31-34)

³⁶ Simon Piyer indiig aman : « Gem kol Rabbiney, ki ñaa momo ? » Iisa telkiji aman : « Diñka-añ, ki gediraado kiin aadindu do wer kaak nu ñaayiyo, kar gay, neginda ja kat ki asiin aadindu. »

³⁷ Piyer ñiyiiji aman : « Maa di nu gediriido naañ aade diñka ? Nun ooy a naa mate do bi kanjin. »

³⁸ Iisa gay telkiji aman : « Ka seener, ki ooy kii mate do bi kanto walla ? Di cokay, naañ kaawe seene : kokir boogaado di, kii tatire dees subba a ki ibinginno. »

14

Iisa ko botol taat iya gee do Tacco Bun

¹ Iisa ñiytu pey aman : « Dakoñ ginenna kolaw. Beroñ gelbinko do Bunđi ho lotu oki.

² Do ger ka Tanni, werin goy dakina. Paa ko, nu dakiiko kaawdo a nu ñaako siye wero.

³ Ya nu ñaawe ho nu dakko siy wer gay, naa yeepe ho nu asiiko sokinjo, ku ñaayiy goye oki do wer kaak nu ñaayiyo.

⁴ Kun ibingit botol taat iya gee do wer kaak nu ñaayiyo »

⁵ Tooma diyiiiji aman : « Gem kol *Rabbiney, nin ibanno wer kaak ki ñaayiyo. Kar gay, maman nii ibinin botilin ? »

⁶ Iisa ñiytu aman : « Nun meendu ko botol-ata. Nun di oki seene ho goye. Waan

ginno kaak yaa ñaa do Tanni ya ña bal bire min lotu.

⁷ Uudin taat ku ibinginu, kuu ibinin oki Tanni. Kar gay, min diñ di, kunj ibinig ko ho ku talga. »

⁸ Pilip ñiyiiji aman : « Gem kol Rabbiney, gaarnin ja Takko, ek di, necintin ko. »

⁹ Iisa telkiji aman : « In elgin-añ kat gi goy sawa di, geekaade Pilip, yoo diñ sa ki ibinginno di misa ? Ya gem kaak talintu, ñaar talig Tanni oki. Kar maa di ki kaawiy aman : " Gaarnin ja Takko ".

¹⁰ Ki bal aamine kadar nu goy in Tanni ho Tanni goy in nunu walla ? Kaawor taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni. Ñaar kat goy in nunu ho ñaar di ginaat riyoy-anta.

¹¹ Aaminon do kaawor a nun goy in Tanni ho Tanni goy in nunu. Ya ku gediraado aamine do kaawor-at sa, aaminon do bi ka riy taat nu giniyo.

¹² Cokiyon, nu kaawaako seene : gem kaak yaa aamine in nunu, ñaa gedire ginin gamin kuuk nu giniyo. Ña gin pey botol ñaa gine gamin kuuk pak ñuur-añku, asaan nun coona wer ka Tanni.

¹³ Ho gamin okinco kuuk kuu inde in sinđu, nu asa gininco. Ansi-ak, Roñ ka Bunđi yaa gaarin *darjin ta Tacco.

¹⁴ Ya ku inda maan in sinđu, nun naa gininji. »

Iisa ñiy a ñaa ñaame Ruwwin ta Bunđi

¹⁵ Iisa ñiytu pey aman : « Ya ku elgiinu, kuu cokiye kaawor.

¹⁶ Naako indin Tanni ho ñaako ñaame waan ka pey kaak asaako gaayinjo. Ñaa goye doo in kunjko.

¹⁷ Waanna-ak gay, ta Ruwwin ta seener. Gee kuuk el gamin ku duniiner, ñuur gasaado, asaan ñu talgitdo ho ñu ibingitdo. Kar kunjko gay ibingita, asaan ta goy in kunjko ho taa goy ko do gelbinkon di.

¹⁸ Ansi-ak, nu rasaakonno gollina. Nu asa goye in kunjko.

¹⁹ Dak sood di, gee kuuk el gamin ku duniiner talaanno pey. Kun gay yaan talindu, asaan nun goya ho kunjko oki yaa goye.

²⁰ Yiriy taar-at, ku asiy ibine kadar nun goy in Tanni ho kunj goy in nunu, ho nun sa goy in kunjko.

21 « Ay gem kaak cokiya kaawor ho ɲa karmiyaata, ɲaar ko elgiinu ho Tanni sa yaa elin ɲaar kaak elgiinu. Nun sa naa elinji ho nu cigilaajido maanna. »

22 Zuud diyiiji do Iisa aman : « Gem kol *Rabbiney, maman ki kaawiy a kii gaare zin loni, kar do gee kuuk el gamin ku duniiner gay, ki cigiliy zin ? » (Zuud-ak gay, ɲaar keeji min Zuudas Iskariyoot.)

23 Iisa telkijji aman : « Gem kaak elgiinu-ak, yaa karmiyin kaawor ho Tanni sa yaa elinji. Seertini in Tanni niiji baawe ho ni baayiy goye in ɲaara.

24 Gem kaak elginno, ɲaar karmaydo kaawor. Ibinon kadar kaaw taat nu kaawiiko-an, nu bal imilin min do kaar, kar gay, ta asa min do Tanni kaak ɲaamintu.

25 Nu kaawiikonta do wiktin taat nu goy misa in kunjo.

26 Ruwwin ta Bunji taat Tanni Bun yaako ɲaame in sindu-at, taar ko yaako gaarin gamin okinco ho taako moyin kaawnar okinco.

27 « Dinka-an, nun deetaw ho nu rasaako aapiye. Aapiy taat nu rasiiko-an, taar aapiy tanto di. Nun bergitdo ar gee ku duniiner bergiyo. Dakon barjilenno ho dakon ginenna kolaw.

28 Ku dor di, nu diyo a " nu deetaw ho naako yeepe ". Zer ya ku elgiinu, aditko yaa gine portiko, asaan nu coona wer ka Tanni, ɲaar kaak pakginu.

29 Min gamin-an bal ase misa, nu kaawkonta ko a wiktin taat gamin-an yaa kuuniye, kuu aamine in nunu.

30 Nun kaawaado pey dakina in kunjo, asaan sultan ka duniiner asaw. Kar gay, ɲa ginno gudurre lotu.

31 Illa gee ku duniiner yaa ibine kadar nu elgig Tanni ho gamin okinco kuuk nu giniy-ak, nu ginaag uudin taat ɲa kaawiidu. Din gay ucon, deetinte min anne ! »

15

Iisa ar et kaak ɲu kolij bin

1 Iisa diyiico pey do maajiray aman : « Nun ar et kaak ta6 kaak ɲu kolij *bin ho Tanni gay gemoy ka et-aka.

2 Leeginay kuuk waado, ɲa dukumaagu. Kar ɲuur kuuk wiya gay, ɲa siyiigu. Pa-ak, ɲu wiyiy pey dakin paka.

3 Kunjo gay, in kaawin kuuk nu kaawiiko-ak, ku gin ko *cawar.

4 Goyguwon in nunu ar nun goyiy in kunjo. Ya ɲu dukumig leegina, ɲu waado. ɲu wiy-ak, illa ya ɲu goy do etco. Kunjo oki, ya ku raka gine maan kaak Bun rakiyo, illa kuu goyguwe in nunu.

5 Ay gem kaak goy in nunu, nun oki goy in ɲaara, ɲaa wee dakina. Asaan bal nunu, ku gediraado gine maanna.

6 ɲaar kaak goyaado in nunu, ɲu acin kara ar leegin kuuk ɲu dukumig min do etco. Leegin-ak, ɲu aayaw, kar ɲuu numinco, ɲuu orin do aki taa teenco.

7 Kunjo gay, ya ku goy in nunu, kaawor oki goy in kunjo, indiguwon maan kaak ku rakiy di ho kuu gasinji.

8 Talon maman *darjin ta Bunji yaa bayne waran. Taa bayne-ak ya ku wiya ron dakina, asaan ansii kat kuu gaare kadar ku maajirnar kuuk ta6.

9 Nun elgiiko ar kaak Tanni elgiinu. Goyguwon do ele kanto.

10 Ya ku karmiyaat kaawor, kuu goyguwe do ele kanto-aka. Nun oki, nu karmiyit kaaw taat Tanni kaawiidu ho nu goyiy do elinji.

11 « Nu kaawiiko ansi-ak a galilil yaa goye in kunjo ho galilko yaa ase do werti.

12 Anjo ko *gaanuun kaak nu beriiko : elguwon zinikiko ar kaak nu elgiiko.

13 Ele kaak pak ele okinji, illa gem kaak ooy muut do bi ka roynay ku bici.

14 Ku kuuniyutu roynar-ak ya ku ginaat taat nu kaawiiko.

15 Nu kolaakonno pey gay riyor, asaan gay riyor-ak, ɲaar ibanno maan kaak gemoy giniyo. Nu kolaako roynar, asaan nu gaarkon gamin okinco kuuk nu dortu min do Tanni.

16 Kunjo gay, kunjo balnu dobindu, kar gay, nu meendu kat dobinjo. Nu ɲaaminjo a ku baayiy wee ron kuuk yaa taaye doo. Ansi-ak, maan kaak kuu inde min do Tanni in sindu, ɲaako berinji.

17 Maan kaak nu indiy minninkon gay, illa kuu elguwe zinikiko. »

Gee yilaag kun Iisa in geenji

¹⁸ Iisa kaawtu pey aman : « Ya gee yilaako-ak, ibinonj kadar nun kat nu yilin ja awalle.

¹⁹ Ya kunj kat ar gee ku duniiner, gee ku duniiner yaako elinjo asaan ku geenco. Kar gay, ku arro gee ku duniiner-anjku. Na nun ko kaak dobinjo a kuu goye keeko min gee ku duniiner-anjku. Do bi naar-ak ko, nu yiliiko.

²⁰ Moyon kaaw taat nu kaawiiko a " berre, naar pakgigdo gemoy ". Gee taabiyintu, ho nu asaako taabiyinjo kunjko oki. Ya nu karmiyiit kaawor tanto, nuu karmiyin tanjo oki.

²¹ Gamin-anj okinjo, nuuko giniinjo do bi kanto, asaan nuur ibingigdo naar kaak tabirintu.

²² Zer, ya nu bal ase ho nu balco kaawe, naar-ak, nu bal gine zunuubinna yoo rakki. Dinj gay, nu ginno botol taat waan yaaco saamiyin zunuubinnico.

²³ Gem kaak yilaanu, naar yilaag Tanni oki.

²⁴ Do unjo, nu giniig gamin kuuk ajbay kuuk waan bal giniin yiriy rakki. Ya nu bal gine ampa-ak, nu ginno zunuubinna. Kar gay, nu talig gamin kuuk nu gintu-aku, ho inj taar-at sa, dinj nu yilaanu ho yilaag Tanni oki.

²⁵ Do gaanuunco, nu siir aman : " Nu yilin bal botol. " * Gee-anj yilintu asaan kaaw taat nu siirtu-an yaa ase do wertu.

²⁶ « Nu baako naame min do Tanni waan kaak yaako gaayinjo. Taar Ruwwin ta seener, ta asa min do Tanni. Ya ta ase, taako goye saadiner.

²⁷ Kunjo oki yaa goye saadinnar, asaan min do teesindi, gi goy sawa di.

16

¹ « Nu diyiiiko ansi-ak a ku rawtiitdo imaanko.

² Nu asaako atkinjo min do geriyco ku salaaner ho wiktin asaw taat gee asiiko dagguwinjo. Nuur kuuk yaako deenjon gay, loco-ak, illa nuu gine riy ta Bunji.

³ Maanna-anj, nuu giniinji, asaan nu ibingigdo Tanni ho nun sa, nu ibinginno.

⁴ Nu kaawiiko min dinja-anj, asaan wiktin taat maanna-ak yaa ase, kuu ibine kadar nu mininjon ko. Min do teesindi,

nu balko kaawin gamin-anjku, asaan nu goy misa in kunjko. »

Riy taat Ruwwin ta Bunji giniyo

⁵ Iisa diyiiico pey do maajirnay aman : « Dinj gay, nun coona ko wer ka naar kaak tabirintu. Kar minninko, rakki sa indiginno aman : " Ki baa momo ? " »

⁶ Ku barjiltu-anj, asaan nu diyko a nu deetaw.

⁷ Sando, nun gay kaawaako seen di a ya nu deet di guna. Asaan ya nu bal deete, waan kaak asaako gaayinjo asaakonno. Kar ya nu deet gay, nu baako naaminji.

⁸ Ya na as gay, na asaaco gaare do gee ku duniiner kadar maan kaak nu pakiriy do bi ka zunuubinnar, do bi ka maan kaak do botiliy ho do bi ka seriiner, naar do botiliy.

⁹ Na asaaco gaare do bi ka zunuubinnar, asaan nu bal aamine in nunu.

¹⁰ Na asaaco gaare do bi ka maan kaak do botiliy-ak, asaan nu coona do Tanni ho ku talaanno pey.

¹¹ Ho do bi ka seriiner gay, na asaaco gaare, asaan sultan ka duniiner, seriin obig ko.

¹² « Dak gamin dakina kuuk nu balko kaawinjo misa. Kar gamin nuur-ak gay, ya nu kaawkongu dinja, ku ibinaado baaco.

¹³ Wiktin taat Ruwwin ta seener yaa ase, taako iyinjo do botol ta seener okintiti. Ka seener gay, ta kaawaakonno gamin kuuk ta imiliy min do kaati. Kar gay, taako kaawe gamin okinjo kuuk ta dortu ho taako gaare gamin okinjo kuuk yaa ase neginda.

¹⁴ Ruwwin ta seener-ak yaa ice min tanto ho taako gaarinjo. Ampaa ko, ta asaaco gaare gudurre ta *darjiner.

¹⁵ Gamin ku Tanni okinjo, nuur kunto oki. Do taar-an ko, nu diyiiiko aman : " Ruwwin ta seener asa gaare gudurre ta darjiner, asaan gamin kuuk taako gaare-ak, nuur min lotu. " »

Taabin yaa newse in galal

¹⁶ Iisa diyiiico pey aman : « Dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu pey. »

¹⁷ Min maajirnay ku Iisa, daarinj indiy zinjico aman : « Na raka kaawe maa ? Na

* 15:25 Wer ka gase kaawor do Soom 35.19, 69.5.

diyiy a dak ko sood di, gi talaagdo pey ho ba aar sood di, gi asiy talinji. Ho pey, na diyiy a naa coone wer ka Tacco. Gamin-an raka kaawe maa ? »

¹⁸ Maajirnay indiy pey zinikico aman : « Na kaawiy a " dak ko sood di ", kar kaawoy-an raka kaawe maa ? Gi ibanno baati. »

¹⁹ Sando, Iisa iban kadar maajirnay raka indinji. Ampaa ko, na diyiiico aman : « Kaawor taat a " dak ko sood di, ku talaanno pey ho ba aar sood di, kuun talindu-an " kat, ku bal ibine baati wala maman ?

²⁰ Hadi, cokiyoŋ, naako kaawe seene : ku asa ale ho ku asa marmile. Gee ku duniiner gay asa site. Ku asa taabiye, kar taabinko gay yaa newse in galal.

²¹ Daatik taat atti awaata, ta taabiya dakina. Ta taabiyiy-ak, asaan wiktinti ta weendi nec ko. Kar ya mic amil koŋ gay, kodok di, ta rawtiit taabinti ho ta aaciyo, asaan ta wee roŋ gemor.

²² Kuŋ sa, diŋ ku taabiyaw. Kar gay, nu asaako talinjo pey, ho do yiriy taar-at, aditko yaa miine in galal, ho galal-at, waan gaamaatdo pey minninko tak-tak.

²³ « Yiriy taar-at, ku indaanno pey yoo maanna. Ka seener nu kaawaako waraŋ : ay maan kaak ku indiy in sindu, Tanni yaako berinji.

²⁴ Yoo diŋka, ku bal inde misa maan in sindu. Indiguwoŋ ho kuu gase. Ansii kat, aditko yaa miine in galal. »

Iisa gedirtit ko do duniiner

²⁵ Iisa kaawtu pey aman : « Nu kaawkoŋ gamin-an okinco in dele ka danjal. Kar gay, wiktin asaw taat nu deliikonno pey danja. Naako kaawoŋ ko waraŋ di do bi ka Tanni.

²⁶ Yiriy taar-at, kuu inde Buŋ in sindu. Nu kaawaakonno a naako inde Tanni do bi kaŋko,

²⁷ asaan ka seener, Tanni meenji elgi-iko. Na elgiiko-ak, asaan ku elgiinu ho ku aamin kadar nu as min do Buŋdi.

²⁸ Nu as min do Tanni ho nu goytu do duniiner. Diŋ gay, nu rasaat ko duniin-anta ho nu coona wer ka Tanni. »

²⁹ Maajirnay diyiji aman : « Tal di, diŋ ki kaawa ko waraŋ. Ki dello pey danja.

³⁰ Diŋ ni tal ko kadar kiŋ iban gamin okinco, nam gamin kuuk gee rakiy yaan

inde oki. Do taar-an ko, ni aaminiiy kadar ki as min do Buŋdi. »

³¹ Iisa telkiico aman : « Diŋ ja kat ku aamine walla ?

³² Hadi, wiktin asaw ho taar as ko, taat ku asiy totire, ay gem di yaa ice botiliy, kuun rasindu keedu. Kar nun gay keedudo, asaan Tanni goy in nunu.

³³ Gamin-an, nu kaawkoŋ min diŋka, asaan kuu goye in aapiye in nunu. Ka seener, kuu taabiy do duniiner. Kar gay, duunoŋ masisko, asaan nun gedirtit ko do duniiner-anta. »

17

Iisa inda Buŋ do bi ka geenji

¹ Min Iisa kaawtu pa-ak, na jaaliig kaay ho na indiig Tacco Buŋ aman : « Baaba, wiktinti ase. Beror ko *darjine do nun kaak Ronjiŋ a nun sa, naa gaarin darjineŋ.

² Ki berduug gee okinco do pisindu. Ansi-ak, naaco bere goye ka gaasdo do gee okinco kuuk ki beriidu-anju.

³ Goye ka gaasdo-ak, illa nuuŋ ibine, kiŋ Buŋ keejiŋ di ka seener, ho nuu ibiniŋ pey naar kaak ki tabirtu, nun ko Iisa Masi.

⁴ Nu gaarit darjineŋ do adiy ka kidar ho nu gaasit ko riy okintit taat ki beriidu a naa gine.

⁵ Diŋ gay, Baaba, berduut ko darjin unci loci. Darjin-at, nu ginit ko in kiŋke min duniin bal kilgiye misa.

⁶ « Gee kuuk ki doŋtu min do duniiner ho ki beriidu-ak, nuuŋ ibingiŋ, asaan nu gaariŋciŋ loco. Nu gaariŋciŋ a nuuŋ ibine. Okinco, nu kuŋjiŋ, ki berduugu ho nu karmiya kaawoŋ.

⁷ Diŋ nuuŋ iban kadar gamin okinco kuuk nu gintu asa min lociŋ,

⁸ asaan nu gaarcot kaawoŋ taat ki beri-idu ho nu cokiya. Nu iban kadar ka seener, nu asa min lociŋ ho nu aamin kadar na kiŋ ko tabirintu.

⁹ « Nu indaacinno do bi ka gee ku duniiner, kar gay, nu indaaciŋ do bi ka nuuŋ kuuk ki beriidu, asaan nu kuŋjiŋ.

¹⁰ Gee okinco kuuk kunto, nuuŋ kuŋjiŋ, ho gee okinco kuuk kuŋjiŋ, nuuŋ kunto. Ho in gee nuuŋ-an ko, nu gaariy darjiner.

¹¹ Diŋ gay, nun, naa rasin ko duniine ho naa coone do weriŋ. Nuuŋ gay goy misa

do duniiner. Baaba, kinj kaak *cawar aale, gooygu in gudurre tanji, gudurre taat ki beriidu. Gooygu a nuu kuuniye ar gem rakki, ar kinje in nunu, gi rakki.

¹² Wiktin taat nu goyiy in nuura, nu gooyig in gudurren taat ki beriidu. Nu gooyigu nam waanco sa bal rawte, illa naar kaak yaa rawte a kaaw taat nu siirtu do Kitanner yaa ase do werti.

¹³ Dinj gay, nun coona ko do werin. Ya nu kaawa pa-ak wiktin taat nu goy misa do duniin-an, nu kaaw a galal taat nu gintu yaa miinin aditco tak.

¹⁴ Nu gaarcot kaawon, kar gee ku duniiner gay yilgu, asaan nu attanno in nuura, ar nun oki attanno in gee ku duniiner-aku.

¹⁵ Nu indaacinno a kii imilin min do duniiner, kar gay, nu indacin a kii gooyin min do *Seetanner.

¹⁶ Nuur gee ku duniinerro ar nunu gemitdo.

¹⁷ Ginu a nuu kuuniye kunjin tak-tak in botol ta seener. Seen gay, taar ko kaawon.

¹⁸ Nu tabiraag gee-ak do adiy ka kidar, ar nun oki, ki tabirin do adiy ka kidar.

¹⁹ Do bi kanco, nu ras zir okinji loci a nuur oki yaa kuuniye geenji tak-tak.

²⁰ « Kar gay, nu indaacinno do bi maajirnar kuuk goy dinjka-an di, nu indacin oki do bi ka gee kuuk asa aamine in nunu in kaaw taat nuuco kaawe.

²¹ Nu indacin a nuur okinco yaa kuuniye rakki. Baaba, kinj goy in nunu ar nun goy in kinje, nu raka a nuur oki yaa nume in ginte a gee ku duniiner yaa ibine kadar kinj kat tabirintu.

²² Nu bercot darjin taat ki beriidu lotu a nuu kuuniye ar gem rakki, ar kinje in nunu, gi rakki.

²³ Nun goy in nuura ho kinj goy in nunu. Ansi-ak, nu gin botol taat nuu kuuniye ar gem rakki di, ho ampaa ko, gee ku duniiner yaa ibine kadar na kinj ko kaak tabirintu ho ki elgiigu ar kaak ki elgiinu.

²⁴ « Baaba, gee-an, ki berduugu. Nu raka a nuu goye in nunu ay wer kaak nu goyiyo. Ampaa ko, nuu talin darjiner. Ki berduut darjine-at, asaan ki elgin min duniin bal kilgiye misa.

²⁵ Baaba, kinj ginaag ay maan in botiliy. Gee ku duniiner, nuur balin ibine. Kar nun gay ibininjin ho geendu-an sa ibin kadar kinj ko kaak tabirintu.

²⁶ Nu gaarincin loco ho naan gaare pey a ele kaak ki elgiinu yaa goye loco oki. Ho nun meendu sa, naa goye in nuura. »

18

Obinji ka Iisa

(Matiye 26.47-56, Maark 14.43-50, Luk 22.47-53)

¹ Min Iisa gasiit kaawoy-ata, na uctu in maajirnay ho nu deettu aar corkilol kaak nu koliy Sedron. Wer-ak gin jineene. Iisa in maajirnay unjitu do jineen-aka.

² Wer-ak, Zuudas kaak asaaji isine do Iisa sa ibingiga, asaan wer-ak, Iisa in maajirnay jaawgiy in menaw.

³ Hiyya, do wer-ak, Zuudas uctu in askirin ku Room ho in askirin ku agindaw ku gay satkiner in ku Pariziyennar. Na ogiriico ho na iyiig do jineen-aka. Askirnak sok garti, biruwna ho in lampina.

⁴ Iisa gay, naar iban ko maan kaak yaaji ase. Ampaa ko, na asiico moota ho na indiigu aman : « Ku bariya waa ga ? »

⁵ Nuur gay telkiiji aman : « Ni bariya Iisa kaak min Nazareet. » Iisa diyiiico aman : « Na nun ko anka. » Do wer-ak, Zuudas kaak isinaaji do Iisa-ak sa goya.

⁶ Do wiktin taat Iisa diytu aman : « Na nun ko anka », nu dendirtu aaro ho nu sollitu keder.

⁷ Iisa indiig pey aman : « Ku bariya waa ga ? » Nuur gay diyiji aman : « Ni bariya Iisa kaak min Nazareet. »

⁸ Iisa telkiico aman : « Nu diykon doo a nun ko anka. Ya na nun di kaak ku bariyiyak, rason maajirnar-an yaa deete. »

⁹ Na kaawtu ansi-ak, asaan kaaw taat na kaawtu awalle yaa ase do werti aman : « Baaba, min gee kuuk ki beriidu-an, nu bal rawte yoo waan minnico. »*

¹⁰ Hiyya, do wer-ak, Simon Piyer kaak gin *seepin-ak ceepiiga ho na asidiig gay riyor kaak gina riy do *mee satkiner ka tatko ho na dukumijit dengey ta meeda. Gay riyor-ak, sinji Malkuus.

* 18:9 Wer ka gase kaawor do Yaaya 6.39, 17.12.

11 Iisa gay diyijji do Piyer aman : « Unjig seepinen-an do caapoy. Ya locin-ak, taabin taat Tanni kaawtu a naa taabiye-at, nu aawaatdo walla ? »

12 Min naar-ak, askirna in tatkuwco, in askirin ku agindaw ku Yuudinnar okinco, nu obiig Iisa ho nu duuniiga.

Iisa do unji ka mee satkiner ka tatko

13 Hiyya, nu iyijig ja do gem rakki, sinji *Han. Naar gay, takaan daaciy ta *Kayip. Do elig taar-at, Kayip ko *mee satkiner ka tatko.

14 Naar ko kaak taayig agindaw ku Yuudinnar aman : « Guna ya gem rakki di mat do bi ka gee okinco. »

Tatire ka Piyer do bi ka Iisa

(Matiye 26.69-70, Maark 14.66-68, Luk 22.55-57)

15 Simon Piyer in giji *maajirince ka pey aadaag Iisa. Maajirince ka pey-ak gay, mee satkiner ka tatko ibingiga. Paa ko, na unjitu in Iisa do ger ka mee satkiner ka tatko.

16 Kar Piyer gay pey kara do bit ka botildi. Hiyya, maajirince kaak mee satkiner ka tatko ibingiy-ak amiltu kara. Na kaawiitit do daatik taat gooya botol a taa rasin Piyer yaa unje oki.

17 Wiktin taat Piyer unjiyo, daatik taat gooya botol-at indiig aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-an doo ? » Piyer telkiitit aman : « Ha'a, nun maajirinceydo. »

18 Do wiktin taar-at, us diyaw. Paa ko, gay riyor in askirin kuuk gooya wer-ak biytu ako nu ooriyo. Piyer sa peytu in nuura, na ooriyo.

Mee satkiner ka tatko indiig Iisa

(Matiye 26.59-66, Maark 14.55-64, Luk 22.66-71)

19 Kar mee satkiner ka tatik indiig Iisa do bi ka maajirnay ho do bi ka bilde kaak na bildiy gee.

20 Iisa gay telkiiji aman : « Nun kaaw bal cigile do unco ka gee okinco. In menaw, nu bildigiy gee do geray ku salaaner ho do *ger ka Bundi. Nu bal kaawe maan tak-tak in cigile.

21 Kar maa di ki indiin pey ? Ya ki rakaw, indig ja gee kuuk dorintu. Nuur iban taat nu kaawiico. »

22 Do kaawoy taar-at, askirince rakki min kuuk peya do wer-ak baasiig Iisa. Na kaawiiji aman : « Ampaa kat ki telkiiji do mee satkiner ka tatko walla ? »

23 Kar Iisa gay telkiiji aman : « Ya nu kaaw jookumo, gaarduug ja nigindu. Kar ya kaaw taat nu kaawtu-an kat do werti gay, maa di ki baasiinu ? »

24 Min naar-ak, *Han naamiig Iisa do *Kayip, *mee satkiner ka tatko. Wiktin taat na naamiijiga-ak, Iisa, nu bal ipirin misa.

Tatire ka Piyer

(Matiye 26.71-75, Maark 14.69-72, Luk 22.58-62)

25 Wiktin taar-at, Piyer gay oora misa ako. Kar nu indiig pey aman : « Kinke oki min maajirnay ku gem-an doo ? » Kar Piyer gay tatirtu aman : « Ha'a, nun maajirinceydo. »

26 Kar min gay riyor kuuk gina riy do mee satkiner ka tatko-ak, goy gem rakki jaamay ka gem kaak Piyer dukumtu dengey-aka. Gem-ak diyijji do Piyer aman : « Kinke-an, nu balin tale in Iisa do jineendi walla ? »

27 Piyer gay tatirtu pey. Hiyya, do wer-ak, kokir boogtu.

Iisa do unji ka Pilaat

(Matiye 27.1-2,11-14, Maark 15.1-5, Luk 23.1-5)

28 Kar in kawtir kawtira, nu amiltu min do ger ka *Kayip ho nu iyig Iisa do ger ka Pilaat, tatkaw ka Room. Kar agindaw ku Yuudinnar-ak bal unje, asaan nu rakaado nige zinkico uudin taat *gaanuunco diytu awalle min nuu tee tee ka *Paakdi.

29 Ampaa ko, Pilaat amiliico, na dakiig gas kara. Kar na indiig aman : « Gem-an, ku gasji maa kaawra ? »

30 Agindaw-ak telkiiji aman : « Ya gem-an kat bal nige-ak, zer ni iyaajigdo anne. »

31 Pilaat gay diyico aman : « Di naar-ak, obonga ku maaniiko, ku baayiy deen kaawoy uudin taat gaanuunco diytu. » Nuur gay telkiiji aman : « Nin bal gine botol taat nii dee gemo. »

32 Iisa gay kaaw ja ko maman na asiy mate. Ansii kat, uudin taat agindaw-ak kaawtu, kaaw-at astu do werti.

³³ Min njaar-ak, Pilaat unjitu pey do geriy, na koliig Iisa, kar na indiig aman : « Has, kinke-an ko sultan ka Yuudinnar walla ? »

³⁴ Iisa telkiiiji aman : « Kaawon-an, ki meenjin di pakire wala gee ku pey kat kaawjin bir ? »

³⁵ Pilaat gay kaawiiiji aman : « Ya locin-ak, nu *Yuudinçe walla ? Njuur gee ku darren in agindaw ku gay satkiner kat iyinçin lotu. Kaawor ja, ki nig maa ? »

³⁶ Iisa telkiiiji aman : « Jardor tanto, taar do duniinero anne. Zer ya jardor kat anne-ak, wiktin-an, geendu jilintu ko min do pise ku agindaw ku Yuudinnar. Kar gay, jardor tanto, taar do duniinero anne. »

³⁷ Kar Pilaat indiig aman : « Ya pa-ak, kinke-an ko sultan doo ? » Iisa gay telkiiiji aman : « Kin meenjin kaawit ko. Nun, nu weentu ho nu as do duniiner asaan naa gaare seene. Gee kuuk raka seene, njuur cokiya kaawor. »

³⁸ Pilaat indiig Iisa aman : « Seen gay taar maa ? »

Pilaat berig Iisa njuu doodin ka etor (Matiye 27.15-31, Maark 15.6-20, Luk 23.13-25)

Min Pilaat kaawtu pa-ak, na dakiig gas pey Yuudinna-aku ho na kaawiico aman : « Gem-an, nu balji gase kaaw taat yaa iye muutuy. »

³⁹ Kar gay, kun gin aadin taat nu pikgiyko gem ka danjaayner do iidin ta *Paakdi. Kar din gay, ku raka naako pikin sultan ka Yuudinnar walla ? »

⁴⁰ Njuur gay kooliiji aman : « Ha'a, njaarro. Ni raka Barabaas ! » Sando, Barabaas-ak gay, njaar bandinçe.

19

Pilaat ooy a njuu doodin Iisa

¹ Pilaat unjitu pey do geriy. Na diyiiico do askirnar a njuu koocin Iisa in kordinço.

² Askirna-ak siyiiiji jakumne ta sultinniidi ta jamiidi. In ajimiye kaak nu ajimiyyiga-ak, nu isijit do kaay. Kar pey nu isijit batik ta sultinniidi taat dindiko.

³ Nu 6aawiiiji moota, kar nu ooyiiiji aman : « Gem kol sultan ka *Yuudinnar, seek ! » Kar nu koociiga.

⁴ Pilaat amiltu pey kara. Na diyiiico do Yuudinnar aman : « Talon ! Naakon imilin

Iisa kara. Ansi-ak, kuu ibine kadar nu balji gase oorin taat yaa iye muutuy. »

⁵ Hiyya, Iisa amiltu kara in jakumne ta jamiidi do kaay ho in batik ta dindik-at do ziy. Pilaat diyiiico aman : « An gemko ! »

⁶ Min agindaw ku gay satkiner in askirin kuuk gooya *ger ka Bunji taliig Iisa-ak, nu teestu koole aman : « Doodig ka etor ! Doodig ka etor ! » Pilaat gay kaawiico aman : « Icon ku maaniiko dakon dood ka etor, asaan nun-an balji gase oorin taat yaa iye muutuy. »

⁷ Gee-ak telkiiiji aman : « Nin gin *gaanuun kaak kaawa a nja mate, asaan na diya a na Ron ka Bunji. »

⁸ Min Pilaat dortu pa-ak, kolaw obiig pey dakin paka.

⁹ Na unjitu pey do geriy. Kar na dakiig gas Iisa ho na indiig aman : « Kinke asa min momo ? » Kar Iisa gay balji telke yoo maanna.

¹⁰ Min njaar-ak, Pilaat diyiiiji aman : « Lotu kat ki rakaado kaawe ? Ki ibanno a nu gin botol taat naan pike wal taat naan doode ka etor walla ? »

¹¹ Iisa telkiiiji aman : « Ya ki gin botol taat kiin doodin ka etor-ak, illa taat Bun beriijin min kuwa. In taar-ak kat, njaar kaak berintu do pisinjin ic kaya pak tanjin. »

¹² Min njaar-ak, Pilaat bariya ko botol taat nja pikin Iisa di. Kar Yuudinna gay tees pey koole aman : « Ya ki pikig gem-an, ki royaydo ka sultan ka tatik ka Room ! Asaan gem kaak gina ziy sultan-ak, njaar adiney ka sultan ka tatik ka Room ! »

¹³ Min Pilaat dortu pa-ak, nja imiliig Iisa kara. Na goytu do wer ka seriiner kaak nu pintu in dambay. Wer ka seriiner-ak, Yuudinna kolaag in kaawco a « Gabbata ». »

¹⁴ Sando, ka kawtinti gay iidin ta *Paakdi. Pat ot yiriyo. Do wer-ak, Pilaat kaawiico aman : « Talon, an sultinko ! »

¹⁵ Njuur gay teestu pey koole aman : « Ibiniy weriy ! Ibiniy weriy ! Doodig ka etor ! » Pilaat indiig aman : « Ku raka naa doodin sultinko ka etor walla ? » Agindaw ku gay satkiner telkiiiji aman : « Ni bal gine sultan ka pey. Sultinni-ak, njaar ko sultan ka tatik ka Room-an di. »

¹⁶ Hiyya, Pilaat beriicog Iisa, nu 6aayiy

doodin ka etor. Kar askirna-ak obiiga ho nu deettu in naara.

*Dooda ka Iisa ka etor
(Matiye 27.32-44, Maark 15.21-32, Luk 23.26-43)*

¹⁷ Wiktin taat Iisa amiliy min do geegirdi-ak, meenji di icig etoy kaak nu baayiy doodinji. Na aaniyту wer kaak nu baayiy doodinji-aka. Wer-ak, nu kolaag a « Dawik ta kaar » ho in kaaw ta *Yuudinnar gay, nu kolaag a « Golgota ».

¹⁸ Min nu ottu do wer-ak, askirna-ak doodiig Iisa ka etor. Nu doodtu pey gee seer ka atiydi, rakki do meeday, rakki gay do nugilay.

¹⁹ Pilaat diyico do geenji a nuu siire maanna, nuu doodin ka etoy ka Iisa. Maanna-ak, nu siirji aman : « Iisa kaak min Nazareet, sultan ka Yuudinnar. »

²⁰ Yuudinna dakina garkiyiig maan kaak nu siirtu-aka, asaan wer kaak nu doodiig Iisa-ak mootan di in geeger. Ho siire-ak sa, nu siirig in kaaw ta Yuudinnar, in ta Roominar ho in ta Greknar.

²¹ Min agindaw ku gay satkiner ku Yuudinnar taliig maan kaak Pilaat siirtu-ak, nu baawiji. Nu diyiji aman : « Maa di ki siiriy aman : " Sultan ka Yuudinnar " ? Nin raka kii siire aman : " Gem-an diya a na sultan ka Yuudinnar. " »

²² Pilaat gay telkiico aman : « Kaaw taat nu siirtu-at, nu siirta. »

²³ Askirin gay, min nu doodiig Iisa ka etor, nu deedit kesuoney werin pood, ay gem di ictu wer rakki. Kar na gin pey batik yaarko taat bal orpe, nu azit werti rakki di min kuwa yoo baata. Taar sa nu iciita.

²⁴ Do bit kanti ko, askirin kaawtu benanico aman : « Dakinte eerintido. Kanjinte kanjen di. Gem kaak ta galji di yaa icinti. » Ampaa ko, kaaw taat nu siirtu do Kitamner astu do werti aman : « Nu deedit kesuuner ho nu kanje in batkor ta yaarko. »*

²⁵ Moota in et kaak nu doodiig Iisa-ak gay, daad peya ede, nuur atan Iisa, in booti Mariyam, in daacyi ta Kilopaas ho in Mariyam taat min geeger ka Magdala.

²⁶ Wiktin taat Iisa taliit yaaco ho na taliig *maajirincey kaak na elgiyo peya do serpiti-ak, na diyitit aman : « Iya, an ko ronke. »

²⁷ Kar na kaawiji pey do maajirincey aman : « An ko yaako. » Min naar-ak di, maajirince-ak iyit atan Iisa do geriy.

*Muut ta Iisa
(Matiye 27.45-56, Maark 15.33-41, Luk 23.44-49)*

²⁸ Min naar-ak, Iisa kaawtu aman : « Ibin diyaanu. » Ka seener, na ibina ko kadar riyoy gaase, na kaawtu pa-ak a kaaw taat nu siirtu do Kitamner yaa ase do werti.

²⁹ Do wer-ak gin bardil miin in maam tooro ku *bindi. Askirna-ak ictu bit ka jardor, nu duuniit do kordin ta et kaak nu kolyi « Isoop ». Nu coopiig do maamar, kar nu naamiijig do bi ka Iisa.

³⁰ Min Iisa aawiiga, na diyту aman : « Hiyya, ta nece. » Min naar-ak, na oniig kaay ho ruwwiney amiltu.

Nu waacig Iisa do serpey

³¹ Uudin taat nu siya ko zinke do yiriy ta *sabitdi, agindaw ku *Yuudinnar bal rake a momtin kuuk nu doodtu-ak yaa goye pey kuwan di. Asaan yiriy ta sabit-at, taar yaarko. Hiyya, nu kaawiji do Pilaat a naaco kaawe do askirnar nuu baa yiimin asinco ku gee kuuk nu doodtu-aku.

³² Hiyya, askirna-ak baawtu. Gee kuuk nu doodiig in Iisa-ak, nu yiimicog asinco. Ay gem di, nu yiimig asinji rakki rakki.

³³ Wiktin taat nu otiji do Iisa gay, nu gasig ko na mate. Min pa-ak, nu bal ko yiimin asinji.

³⁴ Kar min askirna-ak, rakki ictu garta, na waaciig Iisa do serpey ho baar in amay amiltu.

³⁵ Gem kaak siirkon gamin-an talig in odinay ho kaawoy-an ka seener. Naar meenji iban kadar kaawoy taat na kaawiy-an ka seener ho na kaawiy a kunjo oki yaa aamine.

³⁶ Kar awalle gay, nu siir do Kitamner aman : « Yoo kaasoy rakki sa, nu bal yiiminji. »† Maanna-an kuuniyту asaan kaaw-an yaa ase do werti.

* **19:24** Wer ka gase kaawor do Soom 22.19. † **19:36** Wer ka gase kaawor do Ekzood 12.46, Nombir 9.12 ho Soom 34.21. ‡ **19:37** Wer ka gase kaawor do Zakariya 12.10.

³⁷ Do wer ka pey ñu siir do Kitamner aman : « Yiriy rakki, odinco, ñu asa aaniyin do ñaar kaak ñu waacig do serpey. »‡

Unje ka Iisa do maginer

(Matiye 27.57-61, Maark 15.42-47, Luk 23.50-56)

³⁸ Min gamin-añ birtu, gin gem rakki min geeger ka Arimate kaak ñu kolaag Yuusup. Ñaar sa maajirinçey ka Iisa. Kar ña bal kaawe do geemir, asaan ña gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Ña baawiji do Pilaat ho ña dakiig inda a ñaaji rase botol, ña baayiy paayin zi ka Iisa. Hiyya, Pilaat ooytu Yuusup ña paayinji, ña baayiy tiisinji.

³⁹ Kar gin pey gem ka pey, ñu kolaag Nikodeem. Ñaar ko kaak awalle baawji dak ko do Iisa in aando-aka. Ñaar gay iytu itir kaak ña amsig buw ku atay kuuk ñu koliy « miir » in « alowes ». Itir ñaar-ak, oominkuwiy yaa nece in jelin ka amiydi.

⁴⁰ Yuusup in Nikodeem ictu jardo, ñu kockiciitit itir uudin taat Yuudinna gingiy ya ñu tiisa geenco, kar ñu maliyiig zi ka Iisa in kapanne.

⁴¹ Do wer kaak ñu doodiig Iisa-ak gay gin jineene rakki. Kar atta do jineendi-ak gay gin magin taat ñu baltit unje misa gemo.

⁴² Uudin taat ka kawtinti sabit ko, pey magin-at sa moota di-ak, hiyya, ñu unjiig zi ka Iisa do maginer-ata.

20

Nu bal gasin zi ka Iisa do maginer

(Matiye 28.1-8, Maark 16.1-8, Luk 24.1-12)

¹ Yiriy ta dumaas, Mariyam taat min Magdala saktu, ta baayiy do maginer. Min ta ottu, ta tala kar dambi kaak ñu dibiriit magin-ak, ñu tunkilig serpiya.

² Hiyya, ta yeeptu in gadi, ta dakiig gas kun Simon Piyeer in maajirin kaak Iisa elgiyo ho ta kaawiico aman : « Ñu imilig *Rabbinte, kar ni ibanno wer kaak ñu diyiga. »

³ Min Piyeer in *maajirinçey-ak doriit kaawti, ñu uctu ho ñu aaniytu do maginer.

⁴ Do baanço-ak, ñu gada di. Kar gay, maajirinçey kaak rakki-ak gada pakig Piyeer. Ampaa ko, ña ogiriiji do maginer.

⁵ Kar ña yogiltu do maginer. Ña taltu jardad di goy keder, kar gay, ña bal unje.

⁶ Kar ba aar, Simon Piyeer sa ottu. Min ña ote, ñaar-ak unjitu kalak do maginer. Ñaar sa taliig jardad kuuk goy keder-aku.

⁷ Ña taliit pey jarid taat ñu maliyiig kaay ka Iisa. Jardo-at, ñu bal diyin sawa in jardad ku awalle-aku. Kar gay, ñu maliyit keetiti ho ñu diyig keetiti.

⁸ Min ñaar-ak, maajirin kaak ogirji do Piyeer do maginer-ak unjitu oki. Ña taltu in odinay ho ña aamintu kadar Iisa nooye.

⁹ Ka seener gay, yoo yiriy taar-ata, maajirin bal ibinin kaaw taat ñu siirtu do Kitamner taat diya a Iisa asa nooye min datik ta gee kuuk mate.

¹⁰ Hiyya, maajirin kuuk seer-ak yeeptu do geriyco.

Iisa num in Mariyam taat min Magdala

(Matiye 28.9-10, Maark 16.9-11)

¹¹ Mariyam taat min Magdala-at gay yeeptu pey do maginer. Ta peyiy do bit ka maginer ho ta aliyo. In alinti, ta yogiltu atti ka maginer

¹² ho ta taltu *dubal ku Bunji seer kuuk is batik portik kar. Ñu goy do wer kaak ñu diyig zi ka Iisa, rakki in kaay, rakki in asinji.

¹³ Dubal ku Bunji-ak indiit aman : « Kan ala maa ga ? » Taar gay telkiico aman : « Ñu imilig *Rabbiner, kar nu ibanno wer kaak ñu diyiga. »

¹⁴ Min ta kaawtu pa-ak, ta kolsitu ho ta taliig Iisa peya do wer-aka. Kar gay, ta bal ibininji.

¹⁵ Kar Iisa indiit aman : « Kan ala maa ga ? Ka bariya waa ? » Mariyam gay ginig a ña gay gooye jineendi, ta diyiji aman : « Gem kol sinji, ya ña kin kat icig sa, gaaror weriy, nu baayiy icinji. »

¹⁶ Iisa koliit in sinji aman : « Mariyam ! » Ta kolsitu ho ta kaawiji in kaaw ta *Yuudinnar aman : « Rabbuni ! » Ansi-ak aman : « Gem kol Tacco ! »

¹⁷ Min ñaar-ak, ña diyitit aman : « Dakin obindudo, asaan nu bal coone misa do Tanni. Kar gay, dakig gas sintar, diyco a nun coonaaji do Tanni kaak Takko oki. Nun coona do wer ka Bunji kaak Bunji oki. »

18 Hiyya, Mariyam taat min Magdala-at yeeptu, ta dakiig gas maajirnay ho ta miniig aman : « Nu talig Rabbine. » Kar ta osiicot kaaw taat na kaawiititi.

Bayne ka Iisa do maajirnay

(Matiye 28.16-20, Maark 16.14-18, Luk 24.36-49)

19 Do dumaas taar-at di, in maako, maajirin numtu do ger rakki. Ger-ak, nam nu dibirig in kerle min atta, asaan nu gina kolaw do agindaw ku Yuudinnar. Do wiktin taat nu goyiyo, Iisa astu, na peytu do datikco ho na kaawiico aman : « Aapiy taa goye in kunjko ! »

20 Min na kaawtu pa-ak, na gaariico pisinji in serpey. Min maajirin taliig Rabbir-ak, aditco gintu portiko.

21 Iisa diyiiico pey aman : « Aapiy taa goye in kunjko ! Uudin taat Tanni tabirintu do datikko, nunu oki tabiraako do adiy ka kidar, ku baayiy gine riyor. »

22 Min na kaawtu pa-ak, na biyiriico usu ho na diyiiico aman : « Ooyon Ruwwin ta Bunji.

23 Nu diyaako, ya ku saamiy zunuubinna ku gemor, Bun sa yaaji saamiye. Kar ya ku poc saamiye zunuubinna ku gemor gay, Bun sa saamiyaajido. »

Iisa kaawa in Tooma

24 Yiriy taat Iisa asiico do maajirnay-ak, rakki minnincin ginno. Naar sinji Tooma kaak nu koliy oki Didim.

25 Kar ba aar Tooma astu. Eenji kaawiji aman : « Ni talig Rabbine ! » Kar Tooma gay telkiico aman : « Ya nun kon di bal tale delin ku pontinar kuuk do pisinji, ya nu bal naame kormor do delin ku pontinar ho ya nu bal naame pisindu do del taat do serpey, nu aaminaado bat. »

26 Astu suugin ta pey, yiriy ta dumaasdi, maajirnay ku Iisa numtu pey do ger-aka. Kar yiriy taar-at, Tooma goya. Ger-ak, nu dibirig pey in kerle min atta. Kar Iisa asiico pey, na peytu datikco ho na kaawiico aman : « Aapiy taa goye in kunjko ! »

27 Kar Iisa diyiiiji do Tooma aman : « Kin kaak meela-anaka, talig pisindu ho naam kormon anne. Naamig pey pisinjin do del ta serper. Min yiriyta-an, pey ko min meelo ho aaman ! »

28 Tooma telkiji aman : « Kinke Rabbiner ho Bunju ! »

29 Iisa diyiiiji aman : « Ki aamintu asaan ki talintu. Kar gay, nu diyaajin, galal do gee kuuk balin talindu ho aamine. »

Baati ta maktumne-anta

30 Iisa gin pey gamin kuuk ajbay dakina kuuk maajirnay taltu in odinco. Kar gay, waan bal siirin atta do Kitamne-anta.

31 Kar gay, gamin okinco kuuk nu siirtu-an, nu siirig a kuu aamine kadar Iisa, naar Masi kaak Bun dobtu, ho naar ko Ron ka Bunji. Ya ku aamin do kaaw-anta, in sin kunjji, kuu gase goye kaak ta6.

21

Iisa bayinco do maajirnay ku peesira

1 Ba aar, Iisa bayniico pey do maajirnay do bi ka barre kaak nu koliy Tiberiyaad. Talon maman na bayniico.

2 Maajirnay ku Iisa peesira goy werco rakki. Nuur gay kun Simon Piyer, in Tooma kaak nu koliy Didim, in Natanayeel kaak min Kana kid ka Galile, in koogin ku Zebede ho in maajirin seer ku pey.

3 Simon Piyer diyiiico do eenji aman : « Nu baa cabe boosi. » Nu kaawiji aman : « Gi baa sawa. » Hiyya, nu daktu nep markabco ho nu deettu. Nu daktu tees cabe. Kar do aando taar-at, nu bal gase yoo maanna.

4 Min wer wale, Iisa peyiico do gonjumor. Kar maajirnay gay bal ibininji.

5 Iisa indiiig aman : « Gem kol kooginay, has ku bal ice yoo maanna ? » Nuur gay telkiji aman : « Hii ! Yoo maanna, ni bal ice. »

6 Iisa diyiiico aman : « Di naar-ak, pikkiron ribinko in pise ka meeda, ek di, kuu gase. » Hiyya, nu pikkiriit ribinco uudin taat na kaawiico. Kar ta miintu nam nu gedarro daaninti.

7 Maajirin kaak Iisa elgiy-ak diyiiiji do Piyer aman : « Gem kaak kaawte-an, na *Rabbine ! » Min Piyer dortu a na Rabbir-ak, na isiit batkoy taat na cimtu wiktin taat na baay cabe ho na galtu do amiydi.

8 Maajirin ku pey-ak gay daaniit ribinco in boosti ho nu caktu do gonjumor in markabco. Asaan gonjum serekdo, naa nece ar kocingil miy seer di.

⁹ Min ɲu paaytu keder, ɲu taltu ako taat ɲu leetit boos kuwa ho ɲu taltu pey mappa.

¹⁰ Iisa ɗiyiico aman : « Iyundu min boosko kuuk ku soktu-aŋku. »

¹¹ Hiyya, Simon Piyer coktu ka markabar, ɲa ɗaaniit ribin keder. Atta ta gin boos ku aginda miya in orok beey in subba (153). Kar in dakinaw ta boosir-aŋ sa, ribinco bal eere.

¹² Iisa koliig aman : « Asoŋ, kuu tee. » Hiyya, ɲu astu. Kar waanco bal gece indin aman : « Kin waa ? » asaan ɲuur iban ko katar ɲa Rabbine.

¹³ Iisa sinjitu moota, ɲa ictu mappa ho ɲa deediicoga. Kar ɲa beriico pey boosi.

¹⁴ Bayninji ɲaar-ak, ka subbinjar ko do maajirnay min ɲa nooytu.

Iisa kaawa in Piyer

¹⁵ Min ɲu teetu, Iisa indiig Simon Piyer aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgin pak eenjin walla ? » ɲaar gay telkiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban katar nu elgin. » Iisa kaawiji pey aman : « Di ɲaar-ak, tal kaaco ka ron tamgir-aŋku. »

¹⁶ Kar pey Iisa indiig ɓaayiy ka seerinjar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » ɲaar gay telkiji aman : « Hii, Rabbiner, ki iban katar nu elgin. » Iisa ɗiyiji aman : « Di ɲaar-ak, tal kaaco ka ron tamgir-aŋku. »

¹⁷ Kar pey Iisa indiig ɓaayiy ka subbinjar aman : « Simon, ronji ka Yaaya, has ki elgiinu walla ? » Wer-ak, Piyer adiy nigtu do bi kaak Iisa indig dees subba aman : « Has ki elgiinu walla ? » Kar ɲa telkiji do Iisa aman : « *Rabbiner, ki iban gamin okinco. Ki iban katar nu elgin. » Iisa gay ɗiyiji aman : « Di ɲaar-ak, tal kaaco ka ron tamgir-aŋku. »

¹⁸ Cokay ! Naan kaawe seene. Do dubiluwin, kin meenjin duuna karraabiney, ki ɓaayiy wer kaak ki rakiyo. Kar ya ki zaɓ gay, waan ka pey kat yaan duuninji ho ɲaan iye do wer kaak ki rakiyo do ɓaawe. »

¹⁹ Iisa kaawiy pa-ak, asaan ɲa raka gaare maman Piyer asiy mate do oziliik ta Bunji. Hiyya, min ɲa kaawtu pa-ak, ɲa ɗiyiji do Piyer aman : « Aadnu ! »

Iisa in maajirin kaak ɲa elgiyo

²⁰ Piyer kolsitu ho ɲa taliig *maajirin kaak Iisa elgiy-ak aadaag min aarco. ɲaar ko kaak awalle onji dak ko do Iisa do wiktin ta teenco ho ɲa indiig aman : « Gem kol *Rabbiney, ɲa waa kaak yaan isine ? »

²¹ Min Piyer taliig maajirin-ak, ɲa indiig Iisa aman : « Gem kol Rabbiney, di ɲaar gay, maa yaaji ase do kaay ? »

²² Iisa telkiji aman : « Ya nun kat raka a ɲaa goye paa nam naa yeepe do duniiner gay, kin maa isgin ? Kin aadin di ! »

²³ Do wer-ak, kabarre totiriico do datik ta sinjar a maajirin-ak ɲaar-ak mataado tak-tak. Sando, Iisa gay ɗiyiji do Piyer aman : « Ya nun kat raka a ɲaa goye paa nam naa yeepe do duniiner gay, kin maa isgin ? » Yampa, ɲa balji diye a maajirin-ak mataado.

²⁴ ɲa maajirin kaak Iisa kaawiy biy-aŋ ko kaak kaawig gamin-aŋku ho ɲa siiriig siire. Di nin gay iban katar ɲa kaawa seene.

²⁵ Iisa gin pey gamin dakina ku pey. Zer, ya ɲu siiraag gamin-aŋ okinco-ak, nu ibina katar adiy ka kidar okinji gediraado icinco.

Akt Riy ta paliinna ku Iisa Masi Pile ka kaawor

Luk siir makaatamna seera : taat awalle Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka riy taat Iisa Masi gintu kefer. Ta seerinkar gay, taar ko maktumne ta Akt-anta, taat kaawa do bi ka riy taat paliinna gintu min Bunj cooniig Iisa ho na diyig do serpey. Iisa Masi, paliinna talgigdo in odinco ar ka awalle. Kar gay, na goy datikco in Ruwwin ta Bunji. Ruwwin-at gaayaag maajirin ku Iisa do gaare ka Kabarre ta Gala.

Luk siirit maktumne-an do gem rakki sinji Teyopil (Akt 1.1) in gee okinco kuuk raka ibine gamin kuuk kuuniye min Iisa nooytu min do muuti. Ampaa ko, ya gee dorit Kabarre ta Gala ho nu ooyta, nu teesiy ko Egliz. Luk gaara ja maman Egliz teestu Zeruzaleem in Yuudinna. Na gaaraate pey maman Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka Iisa totirtu do kid ka Palestin okinji ho do darrinay kuuk leyig barre kaak nu koliy Mediteraane, nam Room, geeger ka Tatko. Kar min do werin nuur-ak ko, dinj oki kretiyenna gaariit Kabarre-at do gee kuuk goy do adiy ka kidar okinji.

Maajirna era Ruwwin ta Bunji

¹ Gem kol sinji Teyopil, nu siir ko do maktumner taat awalle gamin okinco kuuk Iisa Masi gintu ho kaawin okinco kuuk na gaartu min Bunj naamiiga

² nam yiriy taat Bunj cooniig ka samaaner. Min na bal coone misa, in gudurre ta Ruwwin ta Bunji kat na dobtu gee a nuu goye paliinna, kar na gaariico maan kaak nuu gine.

³ Ka seener, min na nooytu, na bayinco loco. Na goy in nuura mena orok pood ho na gaariico gamin dakina kuuk gaara kadar ka seener, na goy in odinay. Na kaawco do bi ka *Meennaw ta Bunji.

⁴ Yiriy rakki, wiktin taat nu rakiy tee, na diyico aman : « Dakon amilenno min Zeruzaleem, illa ku eren ja maan kaak

Takko Bunj kaawtu a njaako bere. Maan njaar-ak, nu kaawkonnga ko.

⁵ Ar kaak awalle Yaaya *batiziyig gee in amay, dinj gay, dak ko mena sood di, Bunj yaako batiziyinjo in Ruwwiney. »

Iisa coona ka samaaner

⁶ Yiriy rakki, gee numtu in Iisa Masi ho nu indiig aman : « *Rabbine, a do wiktin anta-an ko, kii berin pey *darjin pisinco do gee ku Israyeel* ga ? »

⁷ Iisa gay telkiico aman : « Njaar Tanni in izinney kat na diyit wiktine. Kar kunj gay, ku bal gine botol taat kuu ibininti.

⁸ Kar gay, wiktin taat Ruwwin ta Bunji asko paaya, ku asiy gase gudurre taat ku asiy kaawe bi kanto do geeger ka Zeruzaleem, do kid okinji ka Zuude in ka Samari, ho do ay wer ka duniiner, nam kuu gaasin wer okinji. »

⁹ Min na kaawtu pa-ak, Bunj cooniig Iisa Masi min do unco, kuwa ka samaaner. Wiktin taat na cooniyo, uce asiig goota nam nu talgigdo tak-tak.

¹⁰ Wiktin taat nu wakiliy kocile-ak, tala kar gee seer kesuunco portiko do serpico.

¹¹ Kar nu kaawiico aman : « Gee ku Galile, maa di ku peyiy kay asinjo ampa, ku kociliy samaane ? Na Iisa kaak Bunj coontu kuwa-ak di, yeepinji sa asa gine ar kaak ku taliig na coontu unjo-an di. »

Nume ka paliinnar

¹² Min gee ku seer-ak deettu, maajirna paaytu min ka koot ka Olibiyennar†, nu yeeptu Zeruzaleem. Zeruzaleem mootan di, yaa nece ar kilomeetir rakki.

¹³ Min nu ottu Zeruzaleem, nu unjitu geero ho nu coktu kuwa ka gusuurdi, wer kaak nu numgiyo. Do wer-ak, goy Piyer, Yaaya, Zaak in Andre, Pilip in Tooma, Bartelemi in Matiye, Zaak ron ka Alpe, Simon kaak mala do darrey, ho Zuud ron ka Zaak.

¹⁴ Nu numgiy in menaw ho nu indiy Bunj in gelbin rakki. Daad darin, in Mariyam atan Iisa, ho in sinjay ku Iisa, nuur sa goy in nuura.

* 1:6 'ki berin pey darjin pisinco do gee ku Israyeel' : Gee ku Israyeel era a Iisa asa icin meennaw ta gee ku Israyeel min do gee ku Room. † 1:12 'koot ka Olibiyennar' : Koot-ak nu kolliig pa-ak, asaan na gin atay dakina kaak nu koliy Olibiye.

Nu dobig Matiyaas kat yaa makin Zuudas

¹⁵ Do mena nuur-ak, yiriy rakki, gee ku aamine numtu maan ka miya in orok seer (120) gemo. Do wiktin taar-at, Piyer uctu datikco ho na kaawtu aman :

¹⁶⁻¹⁷ « Gem kol sintay, ku iban kadar Zuudas, naar minninte ho riyoy sa ba serpite, kar gay, naar di kaak ogirco do nuur kuuk as obin Iisa. Maanna-ak as do weriy asaan Ruwwin ta Bunji kat kaawji do Dawuud min awalle a naa siirin do Kitamner a taa kuuniye ampa.

¹⁸ Nu berji gurus do Zuudas a naaco gaarin Iisa Masi. In gurus-ak, na gidiytu morgo. Do wer-ak, na zuokitu guo nam aadiy okinco sa booye.

¹⁹ Gee ku Zeruzaleem okinco doriig maan kaak asji do kaay ka Zuudas. Do saan taar-at ko, nu kolaag morgo-ak a " Akeldamma. " Pa-ak diya aman : " Morig ka baarir " in kaawco.

²⁰ Cokiyon taat Sultan Dawuud siirtu do maktumne ta *Soom do bi ka Zuudas aman :

" Geriy sa, nu pocijnji
ho waan sa goyaajido. "‡
Na siir pey aman :

" Gem ka pey kat yaa icin riyoy. "§

²¹ Do bi ka siirindi-an ko, gii ice gem kaak yaa makin Zuudas. Gem naar-ak yaa gine min gee kuuk goy in ginte do wiktin taat Rabbin Iisa goyiy misa,

²² min wiktin taat Yaaya *batiziyiga nam yiriy taat Bun coonig kuwa ka samaaner min do datikte. Illa gem-ak yaa kuuniye minninte ginte kuuk talig in odinte nooye ka Rabbinte Iisa Masi. »

²³ Min nu doriit kaaw ta Piyer-at, nu dootu gee seer : ka rakki, sinji Yuusup Barsabaas ho gee gay kolaag Zustuus, ka seerin kar gay sinji Matiyaas.

²⁴ Min pa-ak, nu inditu Bun aman : « *Rabbin ki ibingig gelbin ka gee okinco. Gaarni min gee ku seer-an ka moon di ki dootu,

²⁵ asaan gem-ak zer yaa goye *paliine yaa makin Zuudas. Yampa, Zuudas, naar rasi ko riyoy ho na deet kar wer ka waaliyga. »

²⁶ Hiyya, do wer-ak, nu indiig Bun a naaco dobe naar kaak na rakiyo.* Bun gay dobiig Matiyaas. Hiyya, na numtu in paliinna kuuk orok in rakki.

2

Ruwwin ta Bunji paaya do geenji

¹ Yiriy ta iidin ta Pantekoot astu, gee nuur-ak numtu okinco do wer rakki.

² Kodok di, nu dora kar hawin paaytu min kuwa ar us kaak abira gidi-gidi-gidi nam na miniig wer ka nu goyio.

³ Nu tala kar maan amila ar lesas ku aki, lesas-ak totirtu ho nu paayiy do ay kaa ka gemor.

⁴ Ruwwin ta Bunji gay miniigu ho nu teesit kat kaawe kaawin kuuk kunco do uudin taat ta gaariico a nuu kaawe.

⁵ Do wiktin taar-at, do Zeruzaleem, gin *Yuudinna kuuk obit abaadinco bombo ho kuuk asa min darrinay okinco kuuk do adiy ka kidar.

⁶ Min hawin-at kuuniyту, gee dakina dortu, ho nu astu talin maanna-aka. Nu barjiltu asaan nu cokiya nuur kuuk kaawa kaawin kuuk kunco do ho ay gem di cokiya waan kaawa in kaaw ta darrey.

⁷ Maanna-an patiy kayco, taat nuu kaawen ke nu ibanno. Nu indintu zin kico aman : « Okinco kuuk ku taliy-an, nu min Galile di walla ?

⁸ Maman gee-an di gediriy kaawe kaawin ku darrite ?

⁹ Minninte asa min ay darre : min Partees, min Medi, min Elaam, min Mezopotami, min Zuude, min Kapadoos, min Pont, ho min Aazi.

¹⁰ Goy kuuk as min Prizi, min Pampili, min Meser, min kid ka Sireen ka Libi, min Room,

¹¹ min Kreet ho min darre ta Sogindi. Minninte goy kuuk Yuudinna ho kuuk Yuudinnado ku aada abaadin ta Yuudinnar. Yampa, okinte, gii doraagu nu kaawa in

‡ 1:20 Wer ka gase kaawor do Soom 69.26. § 1:20 Wer ka gase kaawor do Soom 109.8. * 1:26 Awalle, wiktin ta gee ku Israyeel raka ibine waa kaak Bun yaa dobe, nu inda ja Bun, kar nu siiriig sin ku gee okinco do gamnar, nu leeyiig gamin-ak do baldumner, nu sekiiya ho nu oriig keder. Paa kat, nuu tale waan kaak Bun yaa dobe.

kaawin ku darriniyte do bi ka gamin kuuk ajbay ku Bunji. »

¹² Okinco, nu ajbiyту dakina, taat nu kaawen ke nu ibanno. Nu inditu zin kico aman : « Taar-an gay baati maa kate ? »

¹³ Kar daarin gay ajimiyaagu ho nu diyico aman : « Nu see aay di ! »

Piyer kaawa do geemir

¹⁴ Min nu cokiytu kaaw taat gee kaawtu-ak, Piyer astu unco in paliinna kuuk orok in rakki, kar na kaawiico rada do geemir aman : « Gem kol sintay, kun kuuk Yu-udinna in kun okinco kuuk goy Zeruzaleem, laan denginko samaane do taat naako kaawe ho girsonti do taat kuuniyaw.

¹⁵ Nu kaawa a gee-an see aaye. Kar sando, ka seenerro, taar kat daabinti pat parrik di !

¹⁶ Kar din gay taat nabi Zowel kaawtu min awalle as kat do werti.

¹⁷ Na kaaw aman :

“ An taat Bun kaawtu :

Do wiktin taat yaa ase, naako paayin Ruwwiner ay wer do gee okinco.

Kooginko ku miday in ku daadi asiy kaawe ar nabiinna, do dubilko ho do gemsiko naaco bayne gamna nuu tale.

Kar do aginiykon gay, naaco kaawe in sooniika.

¹⁸ Ka seener, menaw nuur-ak, naa berin Ruwwiner ay wero do gay riyor kuuk miday ho in kuuk daadi.

Paa kat, nu asiy gine nabiinnar.

¹⁹ Nu asiy gine gamin kuuk ajbay dakin ka samaaner ho keder oki.

Gee asa tale baar, ako, in uc ku mooydi.

²⁰ Pat asa mate ho koy oki asa newse dindik ar baar,

ja kat yaa ase yiriy ta *Rabbiner.

Yiriy taar-at yaarko ho gin *darjine.

²¹ Wiktin taar-at, ay gem kaak inda Bun in sin ku Rabbine yaa gase jile. ”* »

²² Piyer deeliit pey kaawoy aman : « Cokiyon sellen, kun gee ku Israyeel, do taat naako kaawe. Ku iban tam kadar Bun gin gamin kuuk ajbay dakina do datikko.

Na ginig gamin-ak in Iisa Masi kaak min geeger ka Nazareet asaan naako gaare kadar naar kat tabirga.

²³ Gem-ak, Bun meenji ko berkon do pisinco ar taat na raktu. Naar iban ko min awalle ho na ictu niyine do maan kaak ku asiji gine do kaay. Paa ko, ku beriig do gee kuuk ibanno Bun a nuu doodin ka etor kar naa mate.

²⁴ Kar Bun gay jilig min do diiginey ho na nooyig min do muuti asaan muut ginno gudurre kaaci.

²⁵ Ka seener gay, nabi Dawuud kaawko do Kitamner aman :

“ Nu talaag Rabbine untu doo,

na goy do serpar paa kat, nu galiydo.

²⁶ Do saan taar-at ko, adir gintu portiko ho kaawnar sa gintu gala,

asaan nu iban kadar in imaandu kat naa baay jammiye do unji ka Bunji.

²⁷ Asaan Rabbine, ki rasinno ba oole ho ki ooyaado kadar nun gemon yaa zoode keder.

²⁸ Ki gaarduut botol taat bera goye ho kiidu miinin adir in galal

do wiktin taat naa goye in kinke. ”† »

²⁹ Piyer diyту pey aman : « Gem kol sintay, naako kaawe waran, Migite Dawuud, naar mate, nu diyig do girpi‡ kaak yoo din oki goy kar do darrite.

³⁰ Kar naar gay nabiince ho na iban kadar Bun togile a gem rakki min do tambaay asa tee meennaw.

³¹ Sando, Dawuud naar iban ko min awalle kadar Masi kaak Bun dobtu asa nooye. Do bi naar-ak ko, na diyту aman :

“ Bun bal rasiinji do datik ta gee kuuk mate ho ziy sa bal zoode do maginer. ”

³² Ansii ko, nu kaawiiko aman : Bun nooyig Iisa Masi-aka, ho okintini, ni talig na goy in odinay.

³³ Bun cooniiga, kar na diyig do meeday, kar na beriji Ruwwiney taat na kaawtu a naaji bere. Maan kaak na gastu min do tacco, na berintin loni. Taar-an ko taat ku doriyo ho ku taliy dinka.

³⁴ Ya Dawuud meenji sa, naar bal coone kuwa. Kar gay, na kaaw do bi ka Iisa Masi aman :

* 2:21 Wer ka gase kaawor do Zowel 3.1-5. † 2:28 Wer ka gase kaawor do Soom 16.8-11. ‡ 2:29 'girpi' : Werin daarin, nu kaawa a 'pugurum'.

“ Rabbin kaawji do Rabbiner aman :
Asu goy do meedar

³⁵ nam wiktin taat naa asirin adinen,
nuu gine wer ka lee asinjin. ”§

³⁶ Kar gay cokiyon, kun okinjo gee ku Is-
rayeel, ibinon tam kadar na Iisa Masi kaak
ku doodtu ka etor-ak, na naar ko Bunj diytu
*Rabbine ho Masi ! »

Gee alip subba num in kuuk aamine

³⁷ Min gee-ak doriit kaaw-at, nu barjiltu
tak-tak, kar nu indiig Piyer in eenji pali-
inna aman : « Gem kol sinjay, ampa-ak gii
ginen kat maman ? »

³⁸ Piyer gay telkiico aman : « Ibinon
niginjo ho ay gemo, nu *batiziyinji in sin
ku Iisa Masi, kar Bunj yaako saamiyin
zunuubinniko ho naako bere Ruwwiney.

³⁹ Asaan maan kaak na kaawtu-ak, naako
berinji yoo do kooginko ho do gee kuuk
goy serek oki. Ka seener, na berinji do gee
okinjo kuuk naa kole. »

⁴⁰ Piyer kaawco pey kaawin dakina a
nuu ooyinjo ho naa iskinjo*. Na diyco pey
aman : « Gee ku dinja-an, nuur samaanno.
Pikon botilco ! Ek di kuu gase jile. »

⁴¹ Gee kuuk ooy kaawin ku Piyer-ak, nu
batiziyiigu. Yiriy taar-at, gee gaay nece alip
subba numtu in gee kuuk aamin do Iisa
Masi.

Goye ka gee kuuk aamine

⁴² Gee okinjo kuuk aamine obit garaan-
at bombo taat paliinna bildiigu a nuu goye
ar sinja kuuk tacco rakki. Nu goye sawa :
teenjo, seenjo sawa ho salaanco sa sawa.

⁴³ Do wiktin taar-at, paliinna gin gamin
dakina kuuk ajbay in gudurre ta Bunji ho
gamin-an unjiico kolaw do geemir.

⁴⁴ Gee kuuk aamin-ak, okinjo kaawco
rakki ho nu numaag gaminco sawa.

⁴⁵ Nu gidiaag gaminco, ho gurusco-ak
gay, nu deediig benannico, ay gem di do wer
kaak naaji nece.

⁴⁶ Kun kawta, nu numa in gelbin rakki do
hoosin ta *ger ka Bunji. Do geriyco, nu tiya
sawa in galal, bal ice ka zinjo.

⁴⁷ Hiyya, do wer-ak, nu oziliy Bunj ho
gee okinjo elgiigu. Ansii ko, kun kawta,
Rabbin jiliy gee ku pey asgiy nume in nuura.

3

Piyer in Yaaya cool gem kaak rungiye

¹ Yiriy rakki, do wiktin ta salaaner in pat
subba, Piyer in Yaaya coona do hoosin ta
*ger ka Bunji ka *Yuudinnar.

² Na gin gem rakki rungiye min nu weeyi-
iga. Kun kawta, nu iyiiga, nu diyig do botol
ta ger ka Bunji taat nu kolij « Botol taat
Samaane » a naa oce min do gee kuuk asa
unje ede.

³ Wiktin taat gem-ak taliig kun Piyer in
Yaaya asa unje ede-ak, na indiigu aman : «
Gem kol sinjay, berondu dak da. »

⁴ Min nu doriit kaaw-at, nu peytu ho nu
taliig yalaan. Kar Piyer diyiji aman : « Talni
samaane. »

⁵ Ek di gem-ak taliig samaane. Na hariya
a wal naa gasen ko maan minninco.

⁶ Kar Piyer gay diyiji aman : « Wala
nu gin gurus, wala nu gin daabne. Kar
gay, maan kaak nu gintu di, naan berinji,
in sin ku Iisa Masi ka min Nazareet, nu
kaawaajin-an : ucu ho jaawu ! »

⁷ Do wer-ak, Piyer obiig pisinji ka meeda,
na jaaliiga. Ta bite-an di, asinji ku gemor-
ak paantu tal

⁸ ho na uctu parak, na peytu tal, ho na
teesit jiwi. Na unjitu in paliinna do ger ka
Bunji ho na jaawiyo, na beriyo, ho na oziliy
Bunj.

⁹ Gee okinjo taliig na jaawaw ho na ozila
Bunj

¹⁰ ho nu ibiniig a na gem kaak goygiy
oce do botol taat nu kolij a « Botol taat
Samaane » ta ger ka Bunji. Okinjo, nu
ajbiyitu tak-tak do maan kaak kuuniyji do
gem-aka.

Piyer kaawa do geemir do ger ka Bunji

¹¹ Piyer in Yaaya unjitu ba tarmi ta ger ka
Bunji taat nu kolij « Tarum ta Selemaan »
ho gem kaak nu cooltu-ak ob baaco di. Gee
dakina aaniyiigu in gadco asaan nu ajbiy
aale.

¹² Min Piyer taliig nu asaaco-ak, na
diyico aman : « Gee ku Israyeel, maa di ku
ajbiy pa do gem kaak cool-anja ? Maa di ku
taliini ampa ? Ku pakira a gem-ak, nin kat

§ 2:35 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1. * 2:40 'iskinjo' : Werin daarin, nu kaawa a 'huusininjo'.

coolig in gudurrini walla ? Wal a nin din kat samaane do unji ka Bunji ?

13 Ha'a, paado ! Na Bun ka Ibraayim, ka Isaaka, ho in ka Yakuub, naar di oki Bun ka aginiyte kaak berit *darjiney do gay riyoy Iisa. Kun maaniikon di obiiga, ku iyiig do unji ka Pilaat. Kar do wiktin taat na raka pikiñji, kun gay pooce.

14 Ku indig naako pike naar kaak dee gemo ho kaak sellen do unji ka Bunji ho bal niger gay, ku pooce.

15 Paa kat, ku deeyig naar kaak bera goye. Kar Bun gay nooyig min datik ta gee ku mate, nin gay saadonna.

16 Gem-an coole in gudurre ta sin ku Iisa. Nun gay aamin in naara ho paa kat, gem kaak ku taliyo ho ku ibiniy-an cooltu-anka. In amaanne taat in sin ku Iisa Masi kat, na gastu gudurre tak-tak.

17 « Din gay gem kol sijtay, nu iban tam kunjo ho in aginduwko, pooce kaak ku poociig Iisa-ak asaan ku ibanno maanna.

18 Kar gay, ampa-ak, Bun necit kat taat na kaawtu awalle in binjico ku nabiinnar aman : " Masi kaak naako tabire asa taabiye. "

19 Dinjka-an gay, ibinon niginjo, rason botol ta samaanno ho aadon Bun, kar naako saamiyin zunubinniko.

20 Kar kat, *Rabbin Bun yaako bere wiktin ta aapiyer, kar naako naamin pey Masi kaak na dootu loko min awalle, naar ko Iisa.

21 Dinjka-an, Iisa Masi yaa goyen ja kuwa ka samaaner nam yiriy taat Bun asiy newsin gamin okinjo marbinto ar taat na kaawtu min awalle in binjico ku nabiinna kuuk na dootu.

22 Ka seener, nabi Muusa gay kaaw do Kitamner aman : " Rabbin Bun yaako dobe nabiince kaak ar nunu min do sijtiko. Cokiyon ay kaawoy-ata.

23 Ay gem kaak poociit kaawoy-at, nu imilin kara min do gee ku Bunji ho nuu deenji. "*

24 Nabiinna okinjo kuuk kaaw min wiktin ta Samiyeel kaawtu rakki rakki maan kaak yaa kuuniye do menaw-anju.

* 3:23 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 18.15, 18.19. gaanuun ka Yuudinnar, nu dukamno seriin in aando.

25 Gem kol sijtay, kaaw taat Bun kaawtu in binjico ku nabiinnay, taar loko. Ampa-ak, ku unje ko do jamaw taat Bun obtu in aginiyko, wiktin taat na kaawiji do Ibraayim aman : " Min baa tanjin di, naa barkiyin gee okinjo kuuk goy do duniiner. "†

26 Awalle, Bun naamig ja gay tabiriikar Iisa Masi loko. Na naamiiga-ak a naako barkiyinjo ho ay gem di yaa rase goyinjika jookumo. »

4

Piyer in Yaaya do unjo ka agindaw ku Yuudinnar

1 Wiktin taat Piyer in Yaaya kaawiy misa do geemir di, *agindaw ku Yuudinnar daarin astu : gay satkiner, tatkaw ka askirnar kaak gooya ger ka Bunji, ho in *Sadusiyenna oki.

2 Min nu taliig di, nu dapintu asaan Piyer in Yaaya bilda gee a Bun nooyig Iisa min do muuti. Ansii kat, gee oki asiy nooye.

3 Hiyya, nu obiigu ho nu unjiig danaayne. Nu waltu atta asaan pat deete.*

4 Kar gay, min gee kuuk cokiyit kaaw ta paliinnar do *ger ka Bunji-ak, dakina aamintu. In nuur kuuk awalle, okinjo, nuu nece ar gee alip beey (5000) pa.

5 Ka kawtinti, agindaw ku Yuudinnar, manjikina ho agindaw ku gaanuundi numtu okinjo do geeger ka Zeruzaleem.

6 Do wer-ak, gin gem rakki nu kolaag *Han, *mee satkiner ka tatko, in *Kayip, Yaaya, Alekzandir, ho in gee okinjo ku adiy ka ger ka gay satkiner ka tatko-aka.

7 Kar Piyer in Yaaya, nu imiliig min do danaayner ho nu iyiig unjo, nu indiigu aman : « Ku coolig gem-an in gudurre ta waa ho in sin ku waa ? »

8 Min naar-ak di, Bun miiniig Piyer in Ruwwiney kar na kaawiico aman : « Kun agindaw ku Yuudinnar ho in ku darrer :

9 yiriyta ku indaani do bi ka a ni ginji sellen do rungiiner-anka ho ku raka ibine in maman gem-an cooltu.

10 Di naar-ak, ya gem-an, ku talaag na pey unjo cewey-an, kun ibanno yoo gee ku

† 3:25 Wer ka gase kaawor do Zeneez 22.18. * 4:3 Do

Israyeel okiŋco kadar gem-aŋ gas aapiye in siŋ ku Iisa Masi kaak min Nazareet. Ta barkin taŋji kat coolig gem-aŋka. Naar ko ku doodtu ka etor ho Buŋ gay nooyig min do muuti.

11 Do bi ka Iisa, ŋu siirtu do Kitamner aman :

“ Na dambi kaak gay pinindi accitu.

Naar ko gin dambi kaak ta6 ka gerdi. ”†

12 Ka seener, jile goy in naar di. Min do duniiner okintiti, Buŋ bal diye siŋ ku pey do geemir a ŋuu gase jile, illa siŋ kuŋji di. »

13 Do wiktin taar-at, agindaw ku abaadin ta Yuudinnar‡ ajbiytu tak-tak, asaan ŋu talaag Yaaya in Piyer bal garkiye, kar ŋu kaawaaco do uŋco bal kolaw. ŋu ibintu kadar ŋu gee kuuk aadiig Iisa.

14 Kar gay, min ŋu taliig gem kaak cool-ak goy uŋco, ŋu ibanno kaaw tak-tak taat ŋuuco telke.

15 Hiyya, ŋu kaawiico aman : « Amilonj kara min anne ! » Min ŋu amiltu, agindaw ku Yuudinnar teestu kaawe benannico do bi kaŋco.

16 ŋu kaawtu aman : « Di gee-aŋ gi giniŋ maman ? Gee okiŋco kuuk goy Zeruzaleem gin kabarre kadar ŋuur ko ginig maan kaak ajbay-aŋka. In taar-an, gi gediraado gi meelee.

17 Kar gay, gi rakaado kadar kabarre-an yaa totire do geemir. Diŋka-aŋ giico tode, ŋu kaawenno bat in siŋ ku Iisa do waanna ho ya ŋu kaawa pey, ŋuu aawe rada. »

18 Min naar-ak, ŋu koliig Piyer in Yaaya ho ŋu diyiiico aman : « Yaman kawiyonj tak-tak-tak, dakonj kaawenno ho dakonj bildenno pey gee in siŋ ku Iisa. »

19 Kar ŋuur gay telkiico aman : « Ya loko-ak, taat moo samaane, nii iceŋ kat taat moo, kaawin kuŋkonj wala kaaw ta Buŋdi ?

20 Nin gay bugumaado. Ni kaawin taat ni taltu ho ni dortu min do Iisa. »

21 Kar agindaw ku Yuudinnar teestu karminco pey, kar ŋu rasiigu asaan ŋu balco gase oorne taat ŋuu obiŋco ho gee okiŋco ozilaag Buŋ do maan kaak kuuniye.

22 ŋu oziliiga-ak asaan gem kaak cool-ak ajbiyiig gee-aku, elginay yaa pake orok pood.

Salaan ta gee kuuk aamine

23 Min agindaw ku Yuudinnar-ak piki-igu, Piyer in Yaaya dakiig gas eenco ho ŋu osiicog maan kaak agindaw ku gay satkiner ho agindaw ku Yuudinnar kaawi-ico.

24 Min ŋu doriit kaawco-at, okiŋco, ŋu teestu salkiye sawa in gelbin rakki. Do salaanco-at ŋu kaawa aman : « *Rabbin Buŋ, ŋa kiŋke-aŋ ko kaak kilgiyig samaane in ki6a, barre ho in gamin okiŋco kuuk goya.

25 Na kiŋke-aŋ ko kaak berit Ruwwinen do migini§ Dawuud kaak gay riyonj. Ruwwin-at ko naamig ŋa kaawiy aman : Na dambi kaak gay pinindi accitu, “ Maa di gee ku duniiner saariy motol ? ŋu diya kaawco maala.

26 Sultinnay siy ziŋkico do gartar.

Ho agindaw num a ŋuu pociŋ Rabbine ho Sultan kaak ŋa do6tu. ”*

27 Hii, ka seener, *Herood in Pons Pilaat numtu Zeruzaleem in gee kuuk Yuudinna in kuuk Yuudinnado a ŋuu pociŋ gay riyonj kaak ki do6tu ho ki darjiytu.

28 Ampa-ak, ŋu ginit okintit taat ki kaawtu min awalle ho taat ki raktu in gudurreŋ.

29 Kar diŋ gay, Rabbine talu, ŋu saraaninta. Berni gudurreŋ taat ni gaarin kaawonj bal kolaw.

30 Gaar gudurreŋ, kii coole gee ho in siŋ ku Iisa, kii gine gamin kuuk gaara gudurreŋ ho kuuk ajbay, naar kaak ki do6tu do riyonj. »

31 Wiktin taat ŋu gaastu in salaane, werco kaak ŋu goyiy-ak teestu azire. Okiŋco, Ruwwin ta Buŋdi miiniigu ho ŋu 6aawtu gaare kaaw ta Buŋdi bal kolaw.

Gee kuuk aamin deeda gaminco benannico

32 Gee kuuk aamine, okiŋco kaawco rakki ho gelbinco oki rakki. Paa ko, ŋu numiig gaminco okiŋco sawa. Ginno gem kaak yaa kaawe a maanna-aŋ kanto.

† 4:11 Wer ka gase kaawor do Soom 118.22. ‡ 4:13 ‘agindaw ku Yuudinnar’ : Gee ŋuur-ak, ŋu orok peesira in rakki gemo. Tatkuwco, naar mee satkiner ka tatko ho riyco gay, ta dukume seriiner ta abaadin ta Yuudinnar. § 4:25 ‘migini’ : Werin daariŋ, ŋu kaawa a ‘tanni ka tatko’. * 4:26 Wer ka gase kaawor do Soom 2.1-2.

³³ Paliinna kaawtu do bi ka Rabbin Iisa aman : « Na nooye ho ni talig in odinni. » Nu kaawtu in gudurre okintiti ho in gee ku aamin-ak, okinco, Buñ barkiyiig dakina.

³⁴ Do datikco, ginno gem kaak arumji maanna. Asaan ay gem kaak gin kida ho gin ger-ak di gidiyiig gamnay ho na iyiig gurusji.

³⁵ Nu beriig do pise ka paliinnar ho nuur gay, deediig gurus-ak do ay gemo uudin taat yaaji nece.

³⁶ Do datikco, gin gem rakki nu kolaag Yuusup. Paliinna gay, kolaag pey a na Barnabaas, sin-ak kaawa a « Gem kaak iska gee ». Naar min baa tañ Lebi, kar nu weeyig do kid ka Sipre.

³⁷ Gem naar-ak gin kida. Na gidiyiiga, kar na iyiig gurus-aka, na beriig do paliinnar.

5

Raade ka Ananiyaas in Sapiira

¹ Gin gem rakki nu kolaag Ananiyaas in daaciy Sapiira. Nu deetu kaawco a nu gidiyin kidco.

² Min nu gidiyga, nu kaawtu a naa dukumin gurus-ak daarin ho kaak dak gay, naa iyiin do paliinnar.

³ Min pak, Piyer kaawiji aman : « Ananiyaas, maa di ki rasiig *Seetanne unjitu do gelbinen ? Ki dukumiig gurus kaak ki gidiyiig kidañ, kar ki raadiy do Ruwwin ta Buñdi.

⁴ Min ki bal gidiyin misa kid-an sa, na kanji wal maman ? Ho min ki gidiyiig ko sa, gurus sa kanji wal maman ? Kar maan kaak naamincin ki raadiy ampa-an gay maa ? Iban kadar raadinji-an, ki bal raade do geemir, ki raad do Buñdi. »

⁵ Min Ananiyaas doriit kaaw-at, na galtu ho na mattu. Hiyya, nuur kuuk dorit kabarre-at, okinco, kolaw obiigu.

⁶ Wiktin taat na mattu, dubal astu, nu maliyiig ziy in kapanne, nu iyiig do maginer ho nu tiisiiga.

⁷ Min nu tiisiga, yaa nece ar pat subba pa. Daaciy ta Ananiyaas unjitu do wer kaak paliinna goyiyo. Ta bal gasin kabarre-ata.

⁸ Do wer-ak, Piyer gaariitig gurus kaak mitti iyiico. Ho na indiit aman : « Kid kaak ku gidiytu-an an di gurusji walla ? » Ta

taliig gurus-aka kar ta telkiiji aman : « Hii, na naar ko an di »

⁹ Kar Piyer gay telkiitit aman : « Maman ku ictu niyin in mitke a kuu gecin Ruwwin ta Buñdi ? Di cokay, gee kuuk asa min tiisin mitke as ko moota in geero. Nuuke icinke kanke oki. »

¹⁰ Ar kaawte-an di, ta galtu do unji, kar ta mattu. Dubal-ak astu do wer-aka, nu unjitu, kar nu gasit ta mat ko. Hiyya, nu iciliita, nu iyiita ho nu tiisiit do serpey ta mitti.

¹¹ Hiyya, *Egliz okinji in gee okinco kuuk dorit kabarre-at, kolaw unjiico dakina.

Paliinna gina gamin dakina kuuk ajbay

¹² Do wiktin taar-at, paliinna gintu gamin dakina kuuk ajbay, kuuk gaara gudurre ta Buñdi do unco ka geemir. Gee kuuk aamine numgiy okinco werco rakki do *ger ka Buñdi, do wer kaak nu koliy ba tarum ta Selemaan.

¹³ Kar gee kuuk kara gay gina kolaw taat nuu nume in nuura. Yampa, nuur sa kaawa samaane do bi kanco.

¹⁴ Paa di oki, goy gee dakina, miday ho daadi, nu duuntu masisco, nu aamintu do *Rabbine ho nu numtu in nuura.

¹⁵ Do saan ta gamin kuuk ajbay kuuk paliinna giniyo, nu imilaag gee kuuk radaw do botilniidi, nu leeyiig do argigdi ho do darinilnal. Nu giniy ansi-ak a wal paa kat, ya Piyer biraw kar kelmoy yaa goote din ga minninco rakki, naa gasen din ga aapiye.

¹⁶ Min darrinay ku moota in Zeruzaleem sa, gee dakina astu. Nu iyiig geenco ku radaw ho in kuuk aarid obgu. Gee-ak okinco, Buñ coolgu.

Nu obig paliinna danaayne

¹⁷ *Mee satkiner ka tatko ho in nuur kuuk goy in naara kuuk min *Sadusiyenna, ictu niyine a nuu obin paliinna. Nu ictu niyin-ak asaan nu ginaaco hasuudinaw.

¹⁸ Min pa-ak, nu obiigu, kar nu unjiig danaayne, do wer kaak nu obiy gee doo.

¹⁹ Kar gay, in aando, Rabbin naamtu dubiley piliig dibirin ku danaayner. Na imiliig paliinna kara, kar na diyico aman :

²⁰ « Baan do ger ka Buñdi, anner kat, kuuco gaare do geemir kaaw taat bera goye kaak marbinto. »

21 Min paliinna dortu pa-ak, in kawtir kawtira, nu baawtu do ger ka Bunđi ho nu teestu gaarin garaanco.

In kawtir-at di, mee satkiner ka tatko in nuur kuuk goy in naara uctu in tańco. Nu numiig aginay ku darrer ku Israyeel a nuu dee kaawco. Kar nu naamtu askirna, nuu iyin paliinna-ak min do dańaayner, nuu indinco.

22 Min nu ottu do dańaayner, nu bal gasinco. Ek di nu yeptu ho nu osiico do maan kaak kuuniye.

23 Nu kaawtu aman : « Ni baaw do dańaayner ho ni gasig dibirniiti dibir gap-gap. Askirna gay goy ede do werco. Kar gay, min ni piliig dibirna-ak, yoo waan sa ginno atta. »

24 Min tatkaw ka askirnar ka ger ka Bunđi in agindaw ku gay satkiner gasiit kabarre-at, nu ibanno taat nu kaawe oki. Do wer-ak, nu indiy kat zinńkico do maan kaak asco do paliinnar.

25 Min pa-ak di, waan gay astu min do ger ka Bunđi, na diyiico aman : « Cokiyon ! Yaman, gee kuuk ku obtu do dańaayner-an, din goy kur do ger ka Bunđi, nu garkiya gee. »

26 Kodok di tatkaw ka askirnar amiltu in geenji a nuu obiin paliinna, nuu iyiińco. Kar gay, nu obiig in taat ool di, asaan nu gina kolaw pa gee yaa dawinco in dambay.

27 Min nu ottu do wer kaak agindaw ku *Yuudinnar numgiyo, nu iyiiig paliinna unco, ho mee satkiner ka tatko teestu indinco

28 aman : « Has ni todkonno tak-tak a ku garkiyenno in sin ku Iisa ? Di talon ja maan kaak ku gintu-anńka ! Ku kaawcot kaawan okintit do gee ku Zeruzaleem okinco ho wal maanko ku raka a baar ku gemor-an yaa gagire do gaayiyni kuni. »

29 Piyer in eenji telkiico aman : « Ku iban kadar gii karmiyeń ja Bunđ, kar gii karmiye kat gee.

30 Kunńko ko kuuk deeyig Iisa Masi, ku doodig ka etor. Kar gay, Bunđ ka aginiyte nooyig min do muuti,

31 na coonig kuwa ho na diyig do meeday. Na diyig tatkaw ho Gay Jilindi a naa pile botol do gee ku Israyeel, nuu ibinin niginco,

nuu rasiń goye kaak awalle ho Bunđ yaaco saamiyin zunuubinnico.

32 Nin tal in odinni ho Ruwwin ta Bunđi oki saadine, taar ko taat Bunđ bertu do gee kuuk karmiyaaga. »

33 Wiktin taat nu doriit kaaw-at, nu dapintu aale nam nu gaay deen *paliinna.

34 Do wer-ak, gin gem rakki min *Pariziyenna, nu kolaag Gamaliyeel. Naar gay tatkaw ka gaanuundi ho gee okinco karmiyaaga. Wiktin taat nu rakiy deen paliinna, na uctu datikco ho na kaawtu a nuu imilin ja paliinna sooda.

35 Min nu imiliigu, na diyiico aman : « Gem kol sintay gee ku Israyeel, girsonti do taat kuuco gine do gee-anńku.

36 Pakiron do elgin kuuk bir moota-anńku. Gin gem rakki nu kolaag Tedaas. Na gina ziy gem tatiko. Na gas gee yaa gaaye miy pood kuuk aadaaga. Kar naar gay, nu deeyiiga ho geenji sa totirtu. Hiyya, werco simtu dil.

37 Min naar-ak, amiltu pey gem ka pey nu kolaag Zuudas. Na min geeger ka Galile. Wiktin taat agindaw ku Room osiy gee, gem-ak amiltu sawirnew ho gee dakina aadiiga. Naar oki nu deeyiiga ho geenji sa totirtu.

38 Din gay, nu kaawaako : Cimon kayko min do gee-anńku ! Rason nuu deete. Asaan ya pikirrico ho riyco kat asa min do geemir, taar yaa peye keetit di.

39 Kar gay, ya riyco taat nu giniyan kat asa min do Bunđi, ku gediraado peyin ampa, yampa, ku asa gine adiney ku Bunđi ! »

Hiyya, gay seriiner ooyiit kaaw ta Gamaliyeel.

40 Min naar-ak, nu iyiiig paliinna ho nu kaawiico do askirna a nuu koocinco. Nu koociigu, kar nu kaawiico a nuu icenno pey bat bi ka Iisa. Hiyya, nu rasiigu, nu deettu.

41 Paliinna rasiig gay seriiner in gelbinco kaak portiko, asaan Bunđ taliig nu nec icin taańine taat do bi ka sin ku Iisa.

42 In taańin taat nu awtu-anta oki, do ger ka Bunđi yoo do geriydi sa, kun kawta, nu garkiya di gee. Nu gaartu Kabarre ta Gala a Iisa, naar *Masi kaak Bunđ dońtu.

6

Nu doḅ gee peesira kuuk yaa gaayinḅ paliinna

¹ Do wiktin taar-at, maajirna ku Iisa Masi, illa gaaya gaayen di. Kar gay, *Yuudinna kuuk aamine kuuk kaawa kaaw ta Grek sakkiytu do eeḅco kuuk kaawa *Hebru. Nu kaawtu kadar kun kawta, ya nu deeda gamin ku teendi, nu rawtaag murgilgilco.

² Min *paliinna kuuk orok in seer doriit sakuunco-at, nu numiig gee kuuk aamin do Iisa, kar nu diyiico aman : « Ta kuu-niyaaninno nii rase gaare kaaw ta Buḅdi ho nii oben ko do deede ka gamin ku teendi di.

³ Ampa-ak, gem kol sintay, doḅonḅ min-ninko gee peesira, kuuk goyiḅco samaane, miin in Ruwwin ta Buḅdi, ho gin ilim dakina. Paa kat, niico rasin riy-an do piḅiḅco.

⁴ Nin-aḅ gay, nii bere ziḅkini okiḅco do salaaner ho do gaare ka Kaaw ta Buḅdi do geemir. »

⁵ Gee okiḅco kuuk num-ak ooyiit kaaw taat paliinna diyiico a nuu gine. Nu doḅiig ja Etiyeen kaak obig imaanji bombo ho Ruwwin ta Buḅdi gaayaaga. Kar nu doḅtu pey Pilip, Prokoor, Nikanoor, Timon, Parmenaas, ho Nikola kaak min geeger ka Antiyoos. Naar Yuudiḅcedo, kar min awalle, na ictu ja niyine do abaadin ta Yuudinnar, kar ba aar gay, na aamintu do Iisa Masi.

⁶ Hiyya, do wer-ak, nu iyiig gee ku peesir-ak do uḅco ka paliinnar a nuuco lee pise do kayco ho nuuco inde barkin ta Buḅdi yaa gaayinḅco.

⁷ Paa kat, gee ku ibiniit kaaw ta Buḅdi gaayiy gaayen di, ho do Zeruzaleem, gee ku aamin do Iisa Masi oki wadirtu ho gay satkiner dakina numtu in nuura.

Nu obig Etiyeen

⁸ Buḅ barkiyiig Etiyeen dakina ho na berji gudurre, na giniy gamin kuuk ajbay in kuuk gaara gudurre ta Buḅdi do datik ta geemir.

⁹ Kar gay, *Yuudinna daarinḅ teestu mee in nuura. Nuur-aḅ gay astu min werin seera. Daarinḅ astu min geeger ka Sireen in ka Alekzandir, nu numgiy do ger ka salaaner kaak nu koliy « Wer ka berrin

kuuk nu piktu. » Kar daarinḅ gay asa min waay Silisi ho min Aazi.

¹⁰ Yuudinna nuur-ak gay, min do meelco, nu balji gedire do Etiyeen, asaan na kaawa in ibine kaak Ruwwin ta Buḅdi beriji.

¹¹ Hiyya, nu deewintu gee a nuu kaawe aman : « Ni dorig Etiyeen niga biy in *gaanuun ka Muusa ho in Buḅ. »

¹² Nu isiniig gee ku dakina, in agindaw ku darrer, ho in gee kuuk bilda gaanuun ka Muusa oki. Okiḅco, nu teesiig Etiyeen. Nu obiiga, kar nu iyiig do uḅco ka *aginay ku Yuudinnar.

¹³ Do wer-ak, nu iytu pey gee kuuk raada a nuu kaawe aman : « Gem-aḅ wakila di nige biy in *ger ka Buḅdi ka *cawar ho in gaanuun ka Muusa.

¹⁴ Ni dorig na kaawa a gem kaak nu koliy Iisa kaak min Nazareet-ak ko yaa diminḅ ger ka Buḅdi, ho na naar di pey kaak yaa makin aadanna kuuk Muusa rasiite. »

¹⁵ Do wiktin taar-at, gee okiḅco kuuk goy do wer-ak gooyaag ko Etiyeen di, asaan wijeeneḅ irna ar ta *ḅubil ka Buḅdi.

7

Etiyeen kaawa do uḅco ka agindaw ku Yuudinnar

¹ Kar *mee satkiner ka tatko indiiḅ Etiyeen aman : « Kaawin kuuk nu kaawiy do bi kanjin-aḅ ka seener walla ? »

² Naar gay telkiji aman : « Gem kol aginiyi ho gem kol sintay, cokiyonḅ, wiktin taat Ibraayim goyiy misa do darre taat nu koliy Mezopotami ho min na bal deete misa goye do geeger ka Haran, Buḅ ka *darjiner bayniiji uḅci.

³ Kar na diyiiji aman : “ Amal rasig geenjinḅ ho in darrenḅ, ho 6aa do kid kaak naanḅ gaare. ”

⁴ Min naar-ak, Ibraayim amiltu min do darre ta Kalde ho na deettu goye Haran. Min tacco mattu, Buḅ kaawiji a na 6aa goye do darre taat ku goyiy dinḅka.

⁵ Buḅ diyiiji a naaji berin darre-ata, ho tambaay sa yaa goye ede. Kar do wiktin taar-at gay, Buḅ todji wero, yoo kaak na diyin baay oki ginno. Ho do wiktin taar-at, na ginno misa yoo mico.

⁶ An ko kaaw ta Buḅ kaawiji awalle do Ibraayim aman : “ Tambaanḅ asa goye do

darre ta geemir. Nu asiy ginin berrina ho nu taabiyinco nam elgin miy pood.

⁷ Kar gee kuuk obig geendu berrina-ak gay, nu asaaco gaarinti. Min naar-ak, koogina-ak yaa amile min annere ho nuu asiin abdiyindu anne. ”

⁸ Min na kaawtu pa-ak, Bun obtu jamaw in Ibraayim kar na diyiji aman : “ *Dukume ka selno yaa gine dele ta jamuwte. ” Paa ko, min Ibraayim weeyig Isaaka, yiriy ta porpodinakar, na dukumiji selno. Isaaka oki dukumji selno do Yakuub. Ho Yakuub gay, dukumco selno do kooginay ku orok in seer, nuur ko kuuk aginiyte.

⁹ « Koogin ku Yakuub gay giniji hasuud-inaw do sinco Yuusup. Nu gidiyig ar berre do geemir. Kar nu iyig kat Meser. Kar Bun gay goy in naara

¹⁰ ho na jilig min do taabin okintiti. Na berji ibine dakina. Na ginig gem sellen do unji ka Parawon, sultan ka darrer. Do bi naar-ak ko, Parawon diyig guberner ka Meser okintiti, yoo geriy oki, na rasjig do pisinji.

¹¹ Goytu kee, mey astu wer okinji ka Meser yoo do kid ka Kana, wer kaak Yakuub goyiyo. Gee taabiy dakina ho aginiyte sa, gaminco ku teendi arumco tak-tak.

¹² Min Yakuub dortu kadar *geme goy Meser, na naamiig aginiyte baaco gidiyee tee ho nu iyico.

¹³ Min tee-ak gase, ka seerinakar, na naamiig a nuu baaco gidiyee pey. Wiktin ta nu ottu, Yuusup bariytu botol taat sintay ibiniiga. Paa kat, Parawon oki gintu kabarre kadar nu gee ku Yuusup.

¹⁴ Min naar-ak, Yuusup naamtu a nuu kolin tacco Yakuub in geenji okinco. Okinco, nu nec gee orok peesira in beey (75).

¹⁵ Kar min Yakuub doriit kaaw-at, na uctu na deettu Meser in geenji okinco. Goytu kee, na mattu in kooginay okinco kuuk aginiyte.

¹⁶ Nu iyig momtinco Sisem, Kar nu tiisiig do magin taat Ibraayim gidiytu awalle in poddine min do koogin ku Amoor kaak min Sisem.

¹⁷ « Goytu elgin kee, geente ku goy Meser weetu ko wee ho nu gintu dakina. Sando,

wiktinti kat ase taat kaaw ta Bun kaawiji do Ibraayim astu do werti.

¹⁸ Sultan ka pey gay coktu, na teestu goye kaati ka Meser ho naar gay ibingigdo Yuusup.

¹⁹ Na caaciyig geente ho na taabiyig aginiyte aale. Na asiraag a nuu orin kooginco kuuk nu weetu daabinco a paa kat nuu mate.

²⁰ Wiktin taar-at ko, nu weeyig Muusa. Naar gay samaane do unji ka Bundi. Koyin subba aginiyi cigilig gerco.

²¹ Min cigilinji gin ko rada, nu iciiga nu diyig kara. Kar rom ta Parawon asig gasa ho ta iciiga. Ta iyig gerti, ta maadiig ar ronji ka meenti.

²² Paa ko, nu bildiig gamin dakina kuuk gee ku Meser ibingiyo. In taar-at ko, gee ibingig in kaaw taat na ibingiyo ho in riy taat na gingiyo.

²³ « Min Muusa elginay nectu orok pood, na ictu niyine a na baa talin sintay, gee ku Israyeel.

²⁴ Kar min na ottu do wer ka sintay, na tala kar gem rakki min Meser kooa rakki minninc. Na baawtu male do sinji nam na deeyiiga.

²⁵ Ya do tanji-at, na pakira kadar sintay gee ku Israyeel yaa ibine a Bun yaa jilinco in sin kunji. Kar sando, taar gay paado.

²⁶ Ka kawtinti, Muusa gastu min sintay seer taasinaw. Na rak leynco ho na diyico aman : “ Gem kol sintay, naar kun sintado ga ? Maa di ku taasiyo ? ”

²⁷ Kar gay, naar kaak gedirji do giji-ak akiliig Muusa ho na kaawiji aman : “ Waa diyinjin tatkaw ho gay dukume seriini ? ”

²⁸ Ki rakaan deendu ar duudi ki deeyiig gem kaak min Meser-aka walla ? ”

²⁹ Min na doriit kaaw-at, Muusa kolaw obiiga. Na gadtu kaya min Meser ho na birtu do darre ta Madiyaan. Na daktu goy ar awraatince ho do darre-at, na weetu koogin seera.

³⁰ « Na goytu elgin orok pood do darre-ata. Yiriy rakki, moota in damba ta Sinayi, Bun bayniiji do Muusa ar dubiley, datik pompil kaak kobir ako.

³¹ Muusa talig kadar ak ergigdo pompil-ak ho na ajbiytu. Na sinjitu moota a naa

pandiyinji samaane. Min na pandiyiiga, na dortu gaay ta *Rabbine taat diya aman :

³² " Na nun-añ ko Buñ ka aginiyjin, Buñ ka Ibraayim, ka Isaaka, ho in ka Yakuub. " Do wer-ak, Muusa teestu azire, asaan kolaw obga. Na gedarro pey tale tak-tak.

³³ Min pa-ak, Rabbin kaawiji pey aman : " Sorig nūgiran asaan wer kaak ki diyig asinjin-añ, naar *cawar.

³⁴ Ka seener, nu tal taabin ta geendu Meser. Nu dorig niizınco ho nu as jilinco. Din gay ucu, nu naamaacin Meser. " * »

³⁵ Kar Etiyeen kaawtu pey aman : « Na Muusa kaak gee ku Israyeel pooctu-ak doo di, nu diyiji aman : " Waa diyinjin tatkaw ho gay dukume seriini ? " Sando, na meenji Buñ kat naamga a naa goye tatkaw ho gay jilindi. Na naamig wiktin taat na asiiji ar *dubil ka Buñdi ho na bayniiji do pompil-aka.

³⁶ Muusa ko imilig gee kuuk Israyeel min Meser. Na gintu gamin kuuk ajbay in kuuk gaara gudurre ta Buñdi, wiktin taat nu goyiy misa Meser, wiktin taat nu aaltu barre kaak dindiko ho do elgin kuuk orok pood nu goytu do goosiner.

³⁷ Na Muusa di pey kaak diyco do gee ku Israyeel aman : " Buñ asaako bayne nabiınce ar nunu min do datikko. " †

³⁸ Min gee ku Israyeel numtu do goosiner, na Muusa-ak di kaak goy datikko in dubil ka Buñdi ho in aginiyte, wiktin taat dubil-ak kaawiji ka damba ta Sinayi. Paa kat, Buñ beriji kaawoy a naate gaarinti, taar ko taat bera goye ka gaasdo.

³⁹ Kar gay, aginiyte nuur pook karmiyinji ho nu pocit kaawoy oki. Nuur gay diy kayco a illa nuu yeepe Meser di.

⁴⁰ Wiktin taat Muusa bal paaye misa min ka dambar, nu kaawiji do *Haruun aman : " Siyte margi gii icinji kar gii jaawe in naar unte. Asaan gi ibanno maan kaak asji do maan Muusir kaak imilinte min Meser. "

⁴¹ Hiyya, do wiktin taar-at, nu siytu maan ar ijilinco. Nu teestu abdiyini ho nu giniig ar margico. Kar nu gintu iidine do maan kaak nu siytu in pisinco-aka.

⁴² Kar Buñ gay newsiico kopo. Na rasiig

nu abdiyiy gamin kuuk ceera kuwa ka samaaner ar taat nu siirtu do maktumne ta nabiinnar aman :

" Koogin ku Israyeel,
do elgin kuuk ku gintu orok pood do goosiner,

ku gin *satkinkan in malle
ho gamin ku pey kat lotu walla ?

⁴³ Ha'a paado !

Ku icig zug ka margir kaak nu koliy Malook ho ku icig pey margi kaak ar kaalo kaak nu koliy Repaan.

Gamin kuuk ku siytu in pisinco-añ di,
ku abdiyig ar nu marginko.

Do bi naar-ak ko, naako atkinco serek aar Babiloon. " ‡

⁴⁴ « Wiktin taat aginiyte goyiy misa do goosiner, nu gin *kuraarin taat nu siytu do Buñdi. Muusa siyig ar taat Buñ kaawiji. Na pinig sawa-sawa ar taat na gaariiji. In ger-ak ko, gee ku Israyeel yaa ibinguwe a Buñ goy in nuura.

⁴⁵ Goytu kee, gee-ak rasiit kuraarin-at do kooginco. Kar nuur gay iciit kuraarin-at, nu deettu in taara ho nu iyit wiktin ta nu unji do darre taat Buñ beriico. In tatkuwco Zoozuwe, nu nosiriico do gee ku darre-ata. Naar Buñ kat atkiig gee-ak unco. Ampaa ko, kuraarin ta Buñdi-at goytu nam wiktin ta sultan Dawuud.

⁴⁶ Dawuud gay goy samaane do unji ka Buñdi ho na indiig a naaji bere botol taat naaji pine wer kaak naa goye. Naar Buñ ka aginiyji ku Yakuub.

⁴⁷ Kar gay, na ronji Selemaan kat pinjig ger-aka.

⁴⁸ Yampa, Buñ ka kuwa goyaado atta do ger kaak gem di pintu, asaan na tatik aale. Ar taat Buñ kaawtu in bi ka nabiınce aman :

⁴⁹ " Rabbin diy aman :

Samaane, naar wer kaak nu goyiyo ho nu hokumiyo.

Ho kid gay, naar wer kapak di nu leeyiy asindu ho nu jammiyio.

Kuudu pine maa gerda ?

Wer kaak nu baay jammiye gay momo ?

⁵⁰ Na nun di kilgiyig gamin-añ okinco in pisindu. " § »

* 7:34 Wer ka gase kaawor do Ekzood 3.1-10. † 7:37 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 18.15, 18. ‡ 7:43 Wer ka gase kaawor do Amos 5.25-27. § 7:50 Wer ka gase kaawor do Ekzood 66.1-2.

⁵¹ Etiyeen diyiico pey aman : « Kun, kayko bombo do unji ka Bunđi ! Denginko amil lawa. Ku meelgit Ruwwin ta Bunđi ! Ku ginaag gamin sawa-sawa ar taat aginiyko giniyo.

⁵² Maa nabiñcir kaak aginiyko daktu taaḅaydo ? Nu deeyig ñuur kuuk kaaw do bi ka gem kaak sellen pakgig gee okiñco. Naar ko kaak diñ kun deetu kaawko nam ku deeyiiga.

⁵³ Bun berko gaanuunji in botol ta dubilji. Kar kun gay pooç karmiyinji. »

Muut ta Etiyeen

⁵⁴ Min Etiyeen kaawtu pa-ak, gee ku seriner dapintu ar aditco yaa doose nam nu uma korumco.

⁵⁵ Naar gay miin in Ruwwin ta Bunđi, ña kociltu kuwa. Na taliit *darjin ta Bunđi ho Iisa Masi gay peya do meeday.

⁵⁶ Na kaawiico do gee-ak aman : « Talon ja ! Nu tala samaan pile ho *Ron gemor gay peya do meeday ta Bunđi. »

⁵⁷ Gee kuuk dorit kaaw-at teestu koole rada ho nu tiriig denjinco in piñco paa nu cokiynji pey. Kar okiñco, nu uciiji,

⁵⁸ nu obiig cap, kar nu imiliig kara min do geegirdi a ñuu dawin in dambay. Min amil kara, nu cimiig batikco ho nu leeyiig ba serpe ta dubil rakki sinji Sawuul ho nu teestu dawinji.

⁵⁹ Wiktin taat nu dawiiga-ak di, Etiyeen inditu Bun aman : « Gem kol Rabbiney Iisa, icit ruwwiner ! »

⁶⁰ Hiyya, ña dersitu ho ña kooltu rada aman : « Rabbine, saamiyco do gee-anju. » Min ña kaawtu pa-ak, ña mattu.

8

¹ Dubil kaak nu koliy Sawuul-ak, kaawco rakki in gee kuuk deeyig Etiyeen.

Sawuul taabiyaag geenji ku Iisa

Yiri taar-at di, taabin taat rada asiiji do *Egliz ka Zeruzaleem. Paa kat, nu totirtu okiñco do kid ka Zuude in ka Samari, illa dak ko paliinna di Zeruzaleem.

² Gee kuuk karmiyaag Bun tiisig Etiyeen ho nu alit muutuy dakina.

³ Kar Sawuul gay bariya botol taat ñaa rawtin Egliz ka Iisa tak-tak. Na unja gero in

gero, ña obiigu, miday in daadi, ho ña unjiig danjaayne.

Pilip gaara Kabarre ta Gala Samari

⁴ Gee kuuk totir-ak teestu jaawe do hellinniidi, nu gaariy Kabarre ta Gala.

⁵ Paa ko, Pilip uctu min Zeruzaleem, ña baawtu do geeger ka tatik ka Samari. Kar ña teestu kaawe a Iisa, ñaar *Masi kaak Bun doḅtu.

⁶ Gee okiñco ictu niyine nu baawtu cokiye samaane kaaw ta Pilip, asaan nu dor kadar ña gina gamin kuuk ajbay ho diñ gay maaniico taliig in odinco.

⁷ Do wer-ak, nu tala gee dakina kuuk gin aaridna coolaw. Aaridna-ak amiliy in kooliñco. Nu tala gee ku rungiye in mersin dakina kuuk coolaw oki.

⁸ Ansii ko, gee ku geegirdi-ak, galilco gintu dakina.

⁹ Do wiktin taar-at, gem rakki sinji Simon, goy ko do geeger-aka. Na gina olgaw* min daayum ho gee dakina ajbiyaaji. Na tala ziy ar ñaar di gemo.

¹⁰ Ho gee okiñco kuuk aginda yoo ku ñaada karmiyaag dakina. Nu kaawa aman : « Gem-an, ñaar gudurre ta Bunđi taat nu koliy gudurre ta yaarko. »

¹¹ Nu cokiyaat kaawoy, asaan min daayum, ña ajbiyaag gee in olguwi.

¹² Kar diñ gay, Pilip iyiicot Kabarre ta Gala ta kaawa do bi ka *Meennaw ta Bunđi ho do bi ka Iisa Masi. Min nu dorit Kabarreat, miday in daadi aamintu, kar nu *batiziyiigu.

¹³ Meenji Simon oki aamintu ho nu batiziyiiga. Na obtu baay ta Pilip ho ña ajbiyту wiktin taat ña taliig Pilip giniy gamin kuuk ajbay ho kuuk gaara gudurre ta Bunđi.

¹⁴ Wiktin taat paliinna kuuk goy Zeruzaleem dortu a gee ku Samari ooyit kaaw ta Bunđi, nu ñaamiicog Piyer in Yaaya.

¹⁵ Min nu ottu Samari, nu indiico Bun do gee ku aamine a ñaaco bere Ruwwiney.

¹⁶ Asaan Bun balco ñaame misa Ruwwiney datikco. Nu *batiziyiig in sin ku *Rabbin Iisa Masi.

¹⁷ Hiyya, Piyer in Yaaya leeco pise do kayco, kar Bun beriico kat Ruwwiney.

* 8:9 'olgaw' : Werin daarin, nu kaawa a 'olgi'.

18 Min Simon taltu kadar Bun paayco Ruwwiney do gee-an̄ku wiktin taat paliinna leeco pisiñco do kayco, ña imiltu gurus a ñaa bere do Piyer in̄ Yaaya

19 ho ña ñiyiico aman : « Nun sa, berindu gudurre-anta, naa lagguwe pisindu do geemir ho ñu gasguwe Ruwwin ta Bun̄di. »

20 Kar Piyer gay telkiiji aman : « Hey kin̄ke-an̄ka, wala gurusjin̄, wala meen̄jin̄, Bun̄ yaako idiñko jot, asaan kin̄ pakira kadar kii gidiye maan kaak Bun̄ beriig maalan di !

21 Do riy-an̄ maan isgicinno. Ki ginno botol taat kii un̄je kaan̄ do wer-an̄ka, asaan gelbinen̄ samaanno do un̄ji ka Bun̄di.

22 Taat ki inditu-an̄ taar samaanno. Ibinig nigin̄ji ho indig Bun̄, wal ñaan̄ saamiye diñ ga ?

23 Nu tala kadar adiñ teen̄ci do gamin-an̄ku ho ki ñeet berre ka zunuubinnar. »

24 Kar Simon telkiico aman : « Kun̄kon̄ sa salkiyondu, paa kat, kaaw taat ku kaawtu-an̄ ginaadudo maanna. »

25 Min ñaar-ak, Piyer in̄ Yaaya wakilit kaawe do geemir do maan kaak ñu taltu min do Iisa Masi ho ñu gaariy kaaw ta Rabbiner. Kar ñu yeeptu Zeruzaleem. Do botildi, ñu gaariit pey Kabarre-at do hellinnan dakina ku Samari.

Pilip in̄ gem kaak min Etiyopi

26 Pilip gay goy misa Samari. Kar *ðubil ka Bun̄di astu ñiyiiji aman : « Ucu ! Aanay watiine. Ic botol taat do goosiner taat amila min Zeruzaleem aan̄iy Gaza. »

27 Hiyya, kodok di Pilip uctu ho ña ñeettu. Wiktin taat ña ñaay botildi, ña tala kar gem kon di un̄ci. Gem-ak gay, tatko min Etiyopi.† Ña gina riy ta tañ in̄ Kandas sultin̄ca ta Etiyopi ho gaminti okiñco do pisiñji. Ña asa abdiye Bun̄ Zeruzaleem

28 ho diñ gay, ña ñep ka puusji ho ña yeepa ko do geriy. Do botildi, ña garkiya maktumne ta nabi Ezaayi.

29 Wiktin taat Pilip taliig gem-aka, Ruwwin ta Bun̄di kaawiiji aman : « Jorkig gem ka puusdi an̄kare. »

30 Hiyya, Pilip iciig gadi, ña jorkiiga. Min ña otiiji moota, ña cokiyaag gem-ak garkiyaw, kar ña indiig aman : « Has garkiyin̄ji-an̄, ki iban baay walla ? »

31 Gem-ak telkiiji aman : « Maman naa ibine baay ka garkiyindu ya gem baldu gaare ? Ñepu, kiidu gaare baay. »

32 Wer kaak ña garkiyiy-ak kaawa aman :
« Ña ar tamga kaak ñu ñaanaag ñu ñaa dapsiyin̄ji.

Wal ar ron̄ tamgi kaak allo ya ñu dukumaag laway.

Paa ko, biy sa ña bal piliñji.

33 Ñu eebiyga ho seen sa ñu todjiita.

Waa di pey asa kaawe bi ka kooginay ?

Menuwiy kuuk do duniiner sa, ñu gaasgu.
»‡

34 Gem-ak indiig Pilip aman : « Baan̄ ja kaawor, nabiñce-an̄ kaawa do bi ka waa ansi-an̄ka ? Ña kaawa do bi ka meen̄ji di, wal do gem ka pey ? »

35 Hiyya, do wer-ak, Pilip teestu gaare Kabarre ta Gala ta Iisa Masi min do wer kaak ña garkiyiy-aka.

36 Ñu toliytu kee nam ñu ottu do wer kaak gin amay. Gem-ak kaawiiji do Pilip aman : « Talu, amay goy-an̄ku. Maa yaadu tode pey *batem, naa gine gem ka Iisa Masi ? »

37 [Pilip gay telkiiji aman : « Ya ki aamin ka seener do gelbinen̄ in̄ Iisa Masi-ak, maan todaajinno, naan̄ batiziye. » Kar gem-ak telkiiji aman : « Hii, nu aamin kadar Iisa Masi, ñaar Ron̄ ka Bun̄di. »]§

38 Kar gem-ak kaawtu a ñuu peyin̄ puus. Ñu paaytu, ñu daktu paay do amiydi, ho Pilip batiziyiiga.

39 Wiktin taat ñu amiltu min do amiydi, Ruwwin ta Bun̄di iciig Pilip ho gem-ak bal talin̄ pey tak-tak. Kar ñaar gay icit botiliy, ña ñeettu in̄ galal.

40 Pilip gay, tala kar, ña goy ko Azoot di. Min ede-ak, ña aaniytu Sezare, ho do botildi, ay wer kaak ña ottu di, ña gaariy Kabarre ta Gala nam ña ottu Sezare.

† 8:27 'tatko min Etiyopi' : in̄ nassariñca ñu kolaag a 'eunuque'. Gee ñuur-ak, ñu ticgu (kircigu) ho do wer-ak, sultinnay icgu ar gee kuuk amaannico. ‡ 8:33 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.7-8. § 8:37 Kaaw taar-an̄ ginno do makaatamna daarin̄ ku Bun̄di kuuk ñu siirtu min awalle in̄ kaaw ta Grek.

9

Rabbin Iisa kolaag Sawuul
(Akt 22.6-16,26.12-18)

¹ Do wiktin taar-at, gem kaak sinji Sawuul-ak taabiyaag gee kuuk aamin do *Rabbin Iisa ho na bariya muutco. Na dakiig gas *mee satkiner ka tatko Zeruzaleem.

² Na daktu inda izinne a nuuji bere makaatamna a naaco iyin do agindaw ku ger ka salaaner ka Damaas. Makaatamna-ak beraaji botol taat naa obin miday in daad ku iciit Botol ta Iisa, naa iyin Zeruzaleem.

³ Min na gasiig makaatamna-aku, na iciit botol ta Damaas in eenji. Wiktin taat nu gaay ote do geegirdi, tala kar portikaw wic min ka samaaner yoo do kaay.

⁴ Do wer-ak, tala kar Sawuul gal keder bup. Kar na doriit gaay ta gemor kolaag aman : « Sawuul, Sawuul, maa di ki taabiyiin ampa-anka ? »

⁵ Sawuul gay indiig aman : « Rabbin, kin waa ? » Gaay-at telkiji aman : « Naar nun Iisa Masi ko kaak ki taabiyiy-anka.

⁶ Ucu, unju do geegirdi. Anner kat, naan gaare maan kaak kii gine. »

⁷ Kar eenji kuuk nu toliiy sawa-ak, peytu dut. Nu bal gedire pile bin kico asaan kelimco amile. Nu dora gaaya, kar nu tallo waanna.

⁸ Min naar-ak, Sawuul uctu, na piliig odinay, kar na tallo. Min do wer-ak, eenji obiig min do pisinji, nu daaniig yoo Damaas.

⁹ Menuwiw subba, na tallo tak-tak, wala na tiyaw, wala na siyaw.

Sawuul odinay pile

¹⁰ Gin gem rakki pa goy Damaas, nu kolaag Ananiyaas. Na *maajirincey ka Iisa Masi. *Rabbin bayniji ho na koliig aman : « Ananiyaas ! » Naar gay oyiji aman : « Hoy Rabbin, nun ko anka ! »

¹¹ Rabbin kat kaawaajin aman : « Ucu, 6aa din di do botol taat berel nu koliy " Dalan ", do geriy ka Zuudas ho indiig gem rakki sinji Sawuul min Tars. Din na goy kar salkiyaw.

¹² In salaaney-at kat, Bun gaariiji gem kaak nu koliy Ananiyaas, naa unje gerci, naaji lee pise do kaay a odinay yaa pile. »

¹³ Ananiyaas gay telkiji aman : « Nu dor gee dakina kaawa do bi ka gem-anka. Nu osduug gamin kuuk samaanno na giniy Zeruzaleem do gee kuuk aamin in sin kunjin.

¹⁴ Ho nu kaawa pey kadar agindaw ku gay satkiner berji izinne a naa obin gee kuuk aamin okinco. Do bi naar-ak ko, na astu yoo anne. »

¹⁵ Kar Rabbin gay kaawiji aman : « Uc 6aa paa di, gasig gem-aka, asaan na nun ko do6ga, naadu ginin riyor. Naa jaawe in sin kunto ho naan gaarindu do gee kuuk Yuudinnado in sultinniico, yoo do gee ku Israyeel oki.

¹⁶ Nun meendu yaaji gaare gamin kuuk yaa taabiin do bi kanto. »

¹⁷ Hiyya, Ananiyaas uctu ho na deettu. Kar na unjitu do ger-aka, na dakiig gas Sawuul. Kar na leeyig pisinji do kaay ho na kaawiji aman : « Sawuul, gem kol sinji, naar Rabbin kat naamintu. Naar ko Iisa Masi kaak ki taltu bayinjin do botildi wiktin taat ki asiy anne. Naar ko naamintu loci, asaan odinan yaa pile, ho Bun yaan bere Ruwwiney. »

¹⁸ Ta bite-an di, gamin ar aar ta gugurundi sollitu min do odinay ku Sawuul ho na teestu pey tale. Hiyya, na uctu ho Ananiyaas *batiziyiiga, naa gine gem ka Iisa Masi.

¹⁹ Do wer-ak, nu iyiji kat tee. Na teetu ho na gastu pey gudurre.

Sawuul gaara kaaw Damaas

Sawuul gin mena in maajirna Damaas, kar na bal taaye.

²⁰ Min na goy misa, na teestu ko gaare kaaw ta Bundi do ger ka salaaner ka *Yuudinnar. Na kaawico aman : « Iisa Masi, naar Ron ka Bundi. »

²¹ Gee kuuk cokiyaaga-ak, okinco ajbiyitu. Kar nu teestu inde benannico aman : « Naar-an doo ko gem kaak awalle taabiyaag gee kuuk aamin in sin ku Iisa Masi Zeruzaleem-aka ? Asinji-an, na da asdo gay obe geemir ho naa iyinco do unco ka agindaw ku gay satkiner walla ? »

²² Kar Sawuul gay, kun kawta wakila kaawe in gelbin rakki do Yuudinna kuuk goy Damaas. Na kaawaaco waran kadar

Iisa, ñaar ko Masi kaak Bun ñaamtu ho Yuudinna-añ gay gedarro meelinji.

²³ Min ñaar-ak, goytu kee, Yuudinna deetu kaawco a ñuu deen Sawuul.

²⁴ Ñu duunji kur botilay yiriyo aando. Ampaa kat, ya ña deeta min do helliner, ñuu obinji ñuu deenji. Kar gem rakki gay dakiig mina aman : « Ñu rakaan dee. »

²⁵ Paa kat, in aando di, gee ku aadaag Sawuul iciiga, ñu saliiig do barner ho ñu aaliig aar durdurrer ka geegirdi.

Sawuul goy Zeruzaleem

²⁶ Hiyya, Sawuul amiltu min Damaas, ña birtu Zeruzaleem. Min ña ottu, ña rak ñume in maajirna. Kar ñuur gay gina kolaw asaan ñu aamniygig do misa kadar ña aada Iisa in gelbin rakki.

²⁷ Kar Barnabaas gay ooyga ho ña iyiicog do paliinnar. Ña osiico in maman Sawuul taliig Rabbin bayniiji do botol ta Damaas ho in maman Rabbin kaawiiiji. Kar ña osiico a maman ña gaartu kaaw bal kolaw in siñ ku Iisa Masi do geeger ka Damaas.

²⁸ Min ñaar-ak, Sawuul ñumtu in ñuura ho ñu baawiy asiyo Zeruzaleem sawa, ho Sawuul kaawiy kaaw ta Bun di bal kolaw in siñ ku Rabbine.

²⁹ Ña kaawiy oki do Yuudinna kuuk kaawa Grek ho ñu meelgiyo. Kar ñuur gay illa bariya botol taat ñuu deenji di.

³⁰ Min gee kuuk aamin in Iisa Masi doriit kaaw-at, ñu baawtu gasin Sawuul, ñu imilig kara min do geegirdi ho ñu toliytu yoo Sezare. Min ede-ak, ñu ñaamiiga, ña deettu Tars.

³¹ Do wiktin taar-at, *Egliz goy in aapiye do kid ka Zuude yoo kid ka Galile in ka Samari. Gee ku Eglizdi-ak obtu tirit do botol ta Bun di, ñu karmiyaat kaawoy ho in gudurre ta Ruwwin ta Bun di, ñu wadiriy in uñco.

Coole ka Eene

³² Do wiktin taar-at, Piyer teestu jaawe kee do atti ka darre okintiti. Kar yiriy rakki, ña dakiig gas gee ku Bun di kuuk goy Lidda.

³³ Min Piyer ottu do wer-ak, ña gastu gem rakki sinji Eene. Ñaar gay rungiye. Elgin porpod, ña weya ka danlil di.

³⁴ Do wer-ak, ña kaawiiiji aman : « Eene, Iisa Masi coolinjin. Ucu ho maliyig gamnan. » Ek di ña uctu puruk kay asinji.

³⁵ Hiyya, gee okinco ku Lidda in gee kuuk goy do kid ka patal ka Saroon taliig gem ka cool-aka ho ñu aamintu do Rabbin Iisa.

Nooye ka Dorkaas

³⁶ Kar gin geem rakki do geeger ka Jappa ñu kolaat Tabiita taat aamin in Iisa. (Siñ kuuk Tabiita-ak, in kaaw ta Grek kaawa a « Dorkaas* ».) Geem-at kun kawta, ta gina samaane do geemir ho gaminti oki, ta beraag do pokirnar.

³⁷ Min Piyer goy misa Lidda di, ta galtu raduwa kar ta mattu. Ñu aciiit momta-ata, kar ñu dakiit deer kuwa ka gusuurdi.

³⁸ Min maajirna kuuk goy Jappa dortu kadar Piyer goy moota, Lidda di-ak, ñu ñaamtu gee seera. Ñu dakiiji kaawa aman : « Gem kol sinje, baanu ! Asnin ja kodok-kodok. »

³⁹ Hiyya, Piyer uctu pasuwat ho ña baawtu in ñuura. Min ñu ottu, ñu iyiig wer kaak ñu deerit momta-ata. Murgilgal okinco asiig gas Piyer in alinco ho ñu teesiji gaare kesuun taat Tabiita orpitu wiktin taat ta goyiy misa in odinti.

⁴⁰ Piyer kaawiico do gee-ak a ñuu amile kara, kar ña dersitu inde Bun. Min ña inditu Bun, ña newsiitit do momta-ata ho ña koliit aman : « Tabiita, ucu ! » Hiyya, ta piliig odinti. Min ta taliig Piyer, ta uctu, ta goytu in baati.

⁴¹ Do wer-ak, Piyer obiig pisinti, ña copiliita, ta peytu. Kar ña koliig murgilgal-aku ho in gee ku aamine, ña gaariicot ta nooye.

⁴² Gee okinco kuuk do geeger ka Jappa doriit kabarre-ata ho gee dakina aamintu do Rabbin Iisa.

⁴³ Piyer taaytu ede do ger ka Simon, gay amye zamindi.

10

Bayne ka dubil ka Bun di do Korney

¹ Gin gem rakki ñu kolaag Korney, min geeger ka Sezare. Ña tatkaw ka askirnar miya. Askirin kuuk guul werco rakki-ak, ñu kolaag askirin ku Itali.

* 9:36 'Dorkaas' : Siñ ñuur-añ diya a 'botila'.

² Gem-ak sellen. Na abdiya Bun in geenji ku geriy okinco. Na oya do pokirna kuuk *Yuudinna ho salaan ta Bunde gay, na war-raydo.

³ Yiriy rakki, in pat subba ta maako, na taliig *dubil ka Bunde bayniji waran do geriy. Dubil-ak koliig aman : « Korney ! »

⁴ Wiktin taat Korney taliiga-ak, kolaw gay obiiga. Na telkiji aman : « Maa di gem kol *Rabbiney ? » Naar gay telkiji aman : « Bun cokiye salaanen ho na talig pisinji kaak ki beriy do pokirnar-aka. Do bi naar-ak ko, na pakirjin kat locin.

⁵ Kar din di, naam gee do geeger ka Jappa, nu baayiy kole gem rakki sinji Simon naa ase. Naar di nu koliy pey Piyer.

⁶ Naar martey ka gem rakki nu kolaag oki Simon, naar kaak amya zamam. Geriy moota in bi ka barrer. »

⁷ Wiktin taat dubil ka Bunde gaasit kaa-woy, na deettu. Min pa-ak, Korney koliig gay riyoy seer in askirinsey rakki kaak obit kaaw ta Bunde bombo.

⁸ Hiyya, Korney osiicog gamin okinco kuuk kuuniye, kar na naamiig Jappa.

Piyer tala gamin kuuk Bun todtu

⁹ Ka kawtinti in yiriyo, wiktin taat gee ku Korney baay misa do botildi ho nu gaay ko ote Jappa, Piyer gay coktu ka gerdi a naa salkiye.

¹⁰ Mey gay diyaaga ho na rak tee. Wiktin taat nu giniiji misa tee-ak, do salaaner, Bun gaariiji maanna.

¹¹ Na tala samaan pile ho maan ar zimilla paaya min kuwa. Zimilla-ak, nu obig binjico poodikco.

¹² Kar do datik ta zimilla-ak gay, gin ay biyaw ta kumnar : kuuk asinco poodi, kuuk poypiyaw ho in kuuk zewaw.

¹³ Do wer-ak, Piyer dortu gaay diyaaji aman : « Piyer ucu, obu min kumin-anju, daa, kii tee ! »

¹⁴ Piyer gay telkiji aman : « Ha'a, gem kol Rabbiney ! Yiriy rakki nu bal tee kumin kuuk ki todtu-anju kuuk niga gemo do unjin. »*

¹⁵ Gaay-at deeliiji pey aman : « Maan kaak Bun diyig samaane, dak diyenno a na samaanno. »

¹⁶ Gaay-at deeltu paa di dees subba, kar ta coontu ka samaaner.

¹⁷ Do wer-ak, Piyer ajbiyту maala do maan kaak na taltu, asaan na bal ibine baay. Sando, do wiktin taar-at, gee kuuk Korney naamtu-ak inde ko wer kaak Simon gay amye zamimdi goyiyo, ho din gay, nu ot ko do bit ka botildi.

¹⁸ Min nu unjitu, nu koliig gem ka gerdi ho nu indiig aman : « Simon kaak nu koliy oki Piyer goy do ger-anja walla ? »

¹⁹ Piyer gay goy misa, na pakira do maan kaak na taltu, ho do wiktin taar-at di, Ruwwin ta Bunde kaawiji aman : « Piyer, yaman gee subba indaacin kure.

²⁰ Ucu, paayu, baa in nuura. Dak pocenno, asaan nun kat naamgu. »

²¹ Hiyya, Piyer paaytu, na dakiig naam gee-aku, kar na diyiico aman : « Nun ko-anja kaak ku bariyiyo. Ku bariyin-an oy di ? »

²² Nuur gay telkiji aman : « Nin-an, Korney tatkaw ka askirnar-an kat naaminti. Naar gem kaak goy in botol ho na abdiya Bun. *Yuudinna okinco sa ozilaaga. Ho *dubil ka Bunde gay kaawji a naa naame gee, nuun kole, kiji baawe do geriy, naa cokiye kaawnan. »

²³ Hiyya, Piyer naamiigu na unjiigu geero. Na obiig samaane, nu waltu do wer-aka. Kar ka kawtinti, nu uctu. Piyer tolytu in nuura. Sinjay daarin min Jappa sa gaayga.

Piyer do ger ka Korney

²⁴ Ka kawtinti, kun Piyer ottu Sezare. Korney gay numig geenji in roynay ku ta6, nu yokiy asinji.

²⁵ Kar wiktin taat Piyer unjiy ger-ak, Korney naamiiga. Na galto bup do unji ho na ooyiji.

²⁶ Piyer gay telkiji aman : « Ha'a, dak ginenno ampa. Ucu ! Nun sa gem ar kinken di. » Kar Piyer obiig pisinji, na copiliiga.

²⁷ Wiktin taat na kaawiy misa in Korney-ak di, na unjitu geero ho na tala gee num dakina.

²⁸ Min naar-ak, na kaawiico aman : « Ku iban kadar nin *Yuudinna, *gaanuunni todtinti roynaw in gee ku Yuuddinado wala nii unje do geriyco. Kar Bun gay gaardu

* **10:14** Wer ka gase kaawor do Lebitik 4.14.

waran, ya naa pooce gemo ho naa kaawe a na samaanno do unji ka Bunji do bi ka tambaay di, ta botiltido.

²⁹ Do bi naar-ak ko, wiktin taat nu kolintu, nu bal meelee, nu asiikon di. Diŋ gay, kaawondu ja, maa di ku koliinu ? »

³⁰ Korney gay telkiiji aman : « Gin ko mena subba, ar pat anta, pat subba ta maako, nu goy gertu, nu salkiyaw ho nu taltu gem rakki bayniidu untu waran. Kesuuney irna pit-pit.

³¹ Ho na kaawiidu aman : « Korney, Bun dorit salaanen ho na bal rawtin oyaw taat ki giniy do pokirnar.

³² Diŋ naam gee Jappa. Nu 6aa kolin Simon kaak nu kolii oki Piyer a naa ase anne. Naar marte ka Simon, gay amye zamindi kaak goy do bi ka barrer. »

³³ Naar-ak di, nu naamtu gee kodok-kodok dakinčin baray. Barkin do asinji. Diŋ gay, okinte gi goy do unji ka Bunji. Ni yokaacin nii cokiye kabarre taat Bun naaminčin a kiini kaawe. »

Piyer kaawa wer ka Korney

³⁴ Hiyya, Piyer uctu na teestu kaawe aman : « Diŋ nu ibin kate kadar Bun eerro gee.

³⁵ Bun ooya ay gemo, min ay ba ta geemir, ya na karmiyaaga ho ya na gina samaane do unji.

³⁶ Bun berit kaawoy do gee ku Israyeel : taar ko Kabarre ta Gala ta aapiyer in botol ta Iisa Masi, naar kaak Rabbin ka gee okinco.

³⁷ Ku iban ko kadar maanna-an naar tees min wiktin taat Yaaya-Batist kaawiy do geemir aman : « Ason, nuuko *batiziyin ko, » ho ku iban oki maan kaak kuuniy do kid ka Galile ho astu kat do kid ka Zuude okinji.

³⁸ Ku ibina maman Bun beriji gudurre ta Ruwwiney do Iisa Masi kaak min Nazareet. Na 6aay ay wero, na giniy sellinkaw do geemir ho na cooliy gee kuuk *Seetanne obgu, asaan Bun goy in naara.

³⁹ Nin-an ko gee kuuk hadire. Ni tal in odinni maan kaak Iisa Masi gintu do kid ka Israyeel ho do geeger ka Zeruzaleem. Ba aaro, nu doodiig ka etor ho nu deeyiiga.

⁴⁰ Kar gay, gin mena subba Bun nooyiiga ho na daktu gaar ziy do geemir.

⁴¹ Na bal gaare ziy do gee okinco, kar gay, na gaarig loni, nini kuuk Bun doftu min awalle. Ni talig in odinni, nin-an ko tee ho see in naara wiktin taat na nooytu.

⁴² Iisa Masi kaawinti a ni gaarin Kabarre ta Gala do geemir ho nii kaawe do bi kanji a naar ko kaak Bun doftu a na dukume seriin do gee ku goya in kuuk mate.

⁴³ Nabiinna okinco kaaw do bi kanji. Nu diytu aman : « Ay gem kaak aamina in sin ku Iisa Masi, Bun yaaji saamiyin zunuu-binnay okinco. » »

Bere ka Ruwwin ta Bunji do gee kuuk Yuudinnado

⁴⁴ Wiktin taat Piyer kaawa misan di, Ruwwin ta Bunji paayiico do gee ku cokiyaaga.

⁴⁵ Gee kuuk as in Piyer min Jappa ajbiyту tak-tak. Nuur *Yuudinna kuuk aamin ko do Iisa Masi. Nu kaawtu aman : « Doron ja, Bun beraat Ruwwiney yoo do gee kuuk Yuudinnado ! »

⁴⁶ Nu cokiyaag gee-ak kaawa in kaawin kuuk kunco do ho nu oziliy tatkaw ta Bunji. Hiyya, Piyer kaawtu aman :

⁴⁷ « Diŋ gee-an gas Ruwwin ta Bunji ar ginte gasiita. Ginno maan kaak yaaco tode pey gii *batiziyin do amiydi. »

⁴⁸ Do wer-ak, Piyer kaawiico do gee-ak aman : « Ason niiko batiziyin ko in sin ku Iisa Masi. » Min nu batiziygu, Korney in geenji indiig Piyer a naa goye menaw seer wal subba in nuura. Ek di na ooytu.

11

Piyer kaawa do maan kaak kuuniy Sezare

¹ Sin ta kuuk min Zuude in paliinna dortu kadar gee kuuk Yuudinnado cokiyyit kaaw ta Bunji, nuur oki ooyiita.

² Min Piyer yeptu Zeruzaleem, sin tay kuuk Yuudinna teestu karminji

³ ho nu kaawiji aman : « Maa di ki giniig maanna-an ka ? Kat ki unjitu do wer ka gee kuuk Yuudinnado ho ki tiy in nuura ! »

⁴ Min pa-ak, Piyer osiico maan kaak bire min do baay. Na kaawiico aman :

⁵ « Nu goy do geeger ka Jappa, wiktin taat nu salkiyiyo, Bun gaariidu maanna. Na paayig min ka samaaner moota in nunu.

Maanna-ak ar zimilla ho ɲu obig biɲkico poodfikco.

⁶ Nu taliig samaane datik ta zimilla-aku ho adco gin kumin kuuk asinco pood, kumin ku yeero, kuuk poypiyaw ho in gamin kuuk zewaw.

⁷ Min ɲaar-ak, nu dortu gaay diyaadu aman : “ Piyer ! Ucu, obu min kumin-aɲku, daa, kii tee ! ”

⁸ Kar nun gay telkiiji aman : “ Ha’a, gem kol *Rabbiney, yiriy rakki, nu bal tee kumin kuuk ki todtu-aɲku kuuk niga gemo do unjin. ”

⁹ Gaay-at deeliiji pey aman : “ Maan kaak Buɲ diytu a ɲa samaane dak diyenno a ɲa samaanno. ”

¹⁰ Gaay-at deeltu paa di dees subba, kar ta coontu ka samaaner.

¹¹ Do wiktin taar-at di, gee subba astu geero, do wer kaak ni goyiyo. Gee-ak gay, ɲu ɲaamduug min Sezare.

¹² Ruwwin ta Buɲdi gay kaawdu aman : “ Ucu, ɓaa in ɲuura, dak pocenno. ” Sinɲa ku bijigiy kuuk nu iytu anne-aɲ aadintu yoo Sezare, ho okintini, ni unjitu do ger ka Korney.

¹³ Do wer-ak, Korney osintiit kaaw taat *dubil ka Buɲdi astu kaawiiji gerci. Dubil-aɲ diyiiji aman : “ Diɲ ɲaam gee Jappa, ɲu ɓaayiy kole gem rakki sinji Simon ɲaa ase. ɲaar di ɲu koliy oki Piyer.

¹⁴ ɲaam kaawe kaaw taat yaako bere jile, locin ho in geenjin okinco kuuk do gerin. ”

¹⁵ Kar nun gay, wiktin taat nu teestu kaawe do kuɲ Korney-ak di, Ruwwin ta Buɲdi paayiico do kayco ar kaak ta paayiite kaate awalle.

¹⁶ Hiyya, nu moyiit kaaw taat Rabbin kaawtu aman : “ Yaaya, ɲaar *batiziyig gee in amay. Kar kuɲ gay, ɲuuko batiziyin ko in Ruwwin ta Buɲdi. ”

¹⁷ Hiyya, nu taltu kadar Buɲ berco Ruwwiney uudin taat ɲa beriite min gii aamintu in sin ku Rabbin Iisa Masi. Ya do tanto, nun gay waa naaji tode do Buɲdi do maan kaak ɲa rakiy gine ? »

¹⁸ Min ɲu doriit kaaw ta Piyer-at, gee okinco bugumtu. ɲu diytu aman : « Ozil-inten Buɲte. ɲa pilco botol oki do gee kuuk Yuudinnado a ɲuu ibinin niginco, ɲuu rasiɲ goyinco kaak awalle ho ɲuu gase goye ka

gaasdo. »

Gaare ka Kabarre ta Gala do gee ku Antiyoos

¹⁹ Min ɲu deeyig Etiyeen di, ɲu teestu taaɓiyin gee ku aamine ho do saan taar-at ko ɲu totirtu serek. Minninco, daarin gadtu yoo kid ka Penisi, ka Sipre ho do geeger ka Antiyoos. Do darrinay-ak, ɲu gaara kaaw ta Buɲdi do Yuudinnar di.

²⁰ Kar gay, min gee ku aamine kuuk goy Antiyoos-aku, daarin kuuk as min Sipre ho kuuk as min Sireen teestu gaare Kabarre ta Gala ta Rabbin Iisa Masi do gee kuuk Yuudinnado.

²¹ Gudurre ta Buɲdi goy in ɲuura. Do bi ɲaar-ak ko, gee dakina ooyiit kaaw ta Buɲdi ho ɲu diyig gelbinco in Iisa Masi.

²² Kabarre-at galu do denginco ku gee kuuk goy do *Egliz ka Zeruzaleem. Hiyya, ɲu ɲaamiig Barnabaas yaa ɓaa talinco Antiyoos.

²³⁻²⁴ ɲu ɲaamiiga-ak asaan ɲaar gem sellen, ɲa obit imaanji bombo ho ɲa miin in Ruwwin ta Buɲdi. Min ɲa ottu Antiyoos, ɲa taltu barkin taat Buɲ gintu do geenji ho adiy gintu portiko. Okinco, ɲa kaawiico a ɲuu goye bombo in Rabbinco. Do wiktin taar-at di, gee dakina aamintu do Rabbin Iisa, kar ɲu numtu kat in ɲuura.

²⁵ Min ɲaar-ak, Barnabaas ɓaawtu gasin Sawuul do geeger rakki ɲu kolaag Tars.

²⁶ Min ɲa gasiiga, ɲa iyig Antiyoos. Seerco, ɲu algitu ede. ɲu numgiy in gee ku Eglizdi. ɲu bilditu gee dakina. Do wer-ak ko, ɲu teestu awalle kolin maajirna a ɲu kretiyyenna.

Gaayo do sinɲa ku Zeruzaleem

²⁷ Yiriy rakki, nabiinna daarin uctu min Zeruzaleem, ɲu birtu Antiyoos.

²⁸ Minninco rakki sinji Agabuus. Ruwwin ta Buɲdi ɲaamiig ɲa kaawtu aman : « Cokiyon, yaman mey yaako asa-ata do wer okinji. » (Mey-at as dak ko, wiktin taat Kilood goytu sultan ka tatik ka gee ku Room.)

²⁹ Min maajirna dortu pa-ak, ɲu ictu niyyine a ay gem di yaa bere maanna do gee kuuk aamine kuuk goy do kid ka Zuude. Ay gem di yaa bere do wer kaak piɲ nectu di.

³⁰ Hiyya, ɲu captu gurus, kar ɲu beriig do Barnabaas in̄ Sawuul a ɲuu iyiiɲ do agindaw ku Egliz ka Zuude ho ɲuu berin̄ do pisin̄co.

12

Herood deeyig Zaak ho ɲa unjig Piyer dan̄aayne

¹ Wiktin taar-at, sultan *Herood teestu taabiɲin̄ gee daarin̄ ku *Egliz ka Zeruzaleem.

² Na bertu izinne a ɲuu deen̄ Zaak, sin̄ji ka Yaaya in̄ *seepine.

³ Kar min ɲa taltu kadar maanna-ak alco gala do *Yuudinnar, ɲa obiig oki Piyer wiktin taat ɲu giniy iidin taat ɲu koliy iidin ta mappa ka bal *gele.

⁴ Min ɲa obga, ɲa unjiig dan̄aayne. Kar ɲa imiltu askirin orok in̄ bijigiy yaa gooyin̄ji. Na leeyig pood, pood. Do tan̄ji-at, ɲa raka ya iidin ta *Paak bir ja, kar ɲaa iyin̄ un̄co ka geemir ɲaaji dukume seriine.

⁵ Hiyya, Piyer goyiy di misa do dan̄aayner, kar gee ku *Eglizdi gay indiiji Bun̄ dakina in̄ gelbin rakki.

Bun̄ imilig Piyer min do dan̄aayner

⁶ Sultan *Herood diyit ko yiriy taat ɲaa iyin̄ Piyer do un̄co ka geemir ɲaaji dukume seriine. Kar yiriy taar-at di, min wer bal wale misa, Piyer weya datik ta askirna seera. Pisin̄ji, ɲu duunig in̄ jinzirre. Kar askirin ku pey gay goy do werco do bit ka dan̄aayner.

⁷ Tala kar *dubil ka Bun̄di bayintu. Werak caaptu portik kar. Na kedkidiig Piyer, ɲa niintu. Kar dubil-ak diyiiji aman : « Yaman uc ja kodok ! » Na uctu, ek di jinzirre kiltu min do pisin̄ji.

⁸ Kar dubil ka Bun̄di kaawiiji pey aman : « Duunit maason̄ ho isig ɲugiran̄. » Piyer ooyiit kaaw-ata. Kar dubil-ak kaawiiji pey aman : « Isit batkon̄ kar aadnu. »

⁹ Ek di Piyer aadiig *dubil ka Bun̄di-aka ho ɲa amiltu min do dan̄aayner. Do pikirrey, ɲa ibanno kadar taat dubil-ak giniiji-at ka seener. Do tan̄ji-at a wal ɲa soona din̄ ga.

¹⁰ Wiktin taat ɲu baayiyo, ɲu gas ja wer rakki ka askirin gooyiyo. Kar un̄da, ɲu gastu ku pey. Kar kat ɲu ottu do bit ka botol ta hadinner taat gee amiliy do geegirdi. Bit

ka botol-at piltu keetit di. Hiyya, ɲu amiltu min do dan̄aayner ho ɲu toliytu sooda. Tala kar dubil ka Bun̄di-ak rasga.

¹¹ Min ɲaar-ak Piyer ibintu kat ziy samaane do maan ka asji ho ɲa diytu aman : « Din̄ka-an̄, nu iban kat ka seener kadar *Rabbin Iisa tabirduug dubiley a ɲaan jilindu min do pise ka Herood ho do ay maan kaak samaanno Yuudinna rakiidu gine. »

¹² Min Piyer ibintu ziy, ɲa deettu wer ka daatik rakki taat ɲu kolaat Mariyam atan̄ Yaaya kaak ɲu koliy oki Maark. Do ger-ak, gee dakina ɲum salkiye.

¹³ Min Piyer ottu do wer-aka, ɲa kooctu botol ta gerdi. Kar geem rakki sin̄ti Rood taat gina riy ede amiltu pile botol.

¹⁴ Min ta ibiniit gaay ta Piyer-at, gintit gala nam ta bal pile botol, ta yeptu ja minin̄ eenti kuuk goy atta aman : « Na Piyer ! Na goy kar bit ka botildi. »

¹⁵ Nuur gay telkiitit aman : « Ka oliya ga, wal maanke maa ? » Kar taar gay wakila di aman : « Ka seener, ɲa Piyer tara. » Nuur gay aman : « Wal ɲaa gine dubil ka Bun̄di kaak gooyaaga ga ? »

¹⁶ Piyer gay wakila di kooce bi botildi nam ɲu astu piliiji. Min ɲu piliiji-ak, ɲu taliiga ho ɲu ajbiytu tak-tak.

¹⁷ Kar Piyer gay tawgiig pisin̄ji a ɲuu bugume, kar ɲa osiico maan kaak Rabbin giniiji, ɲa imiliig min do dan̄aayner. Ho ɲa diyiiico pey aman : « Baan̄, iyon̄cot kaaw-an do kun̄ Zaak ho in̄ sin̄ta ku pey. » Hiyya, do wer-ak, ɲa uctu, ɲa rasiigu ho ɲa birtu wer ka pey.

¹⁸ Kar wiktin taat wer waltu gay, askirin kuuk gooyaag Piyer-ak taltu kadar ɲa kooɲe ho kelimco amiltu. ɲu diytu aman : « Naar maa asji do Piyer ? »

¹⁹ Min Herood dortu pa-ak, ɲa ɲaamtu gee baawtu bariyin̄ji. Kar gay, ɲu bal gasin̄ji. Ho askirin kuuk gooyaaga-ak, ɲa indiigu do maan kaak asji, kar ɲa deeyiigu. Min ɲaar-ak, Herood deettu min do kid ka Zuude, ɲa baayiy goye do geeger ka Sezare sooda.

Muut ta sultan Herood

²⁰ Do menaw ɲuur-ak, *Herood dapintu in̄ gee ku Tiir in̄ ku Sidon. Sando, ɲuur gay

dee kaawco a ɲu ɓaa amre in ɲaara asaan ɲu gasaag teenco min do kiday. Paa kat, ɲu dewiniig tatkaw rakki gay amaanney ka sultan, sinji Blastus, a ɲaa iyiinco do unji.

²¹ Hiyya, Herood gay dukumiico yiriy taat ɲaaco kaawe. Yiriy taar-at, ɲa isit ke-suuney ta sultinnaw, ɲa goytu ka sees ka sultan ho ɲa kaawtu do unco ka geemir okinco.

²² Min gee-ak doriit kaawoy, ɲu teestu koole rada aman : « ɲaar-an bun ga, gem di kaawa ansi ! »

²³ Wiktin taat Herood doriit kaaw ta geemir-at, adiy gintu portiko. Kar kodok di, dubil ka Rabbin Bun diyiji raduwa : ɲu gur ku adir. Hiyya, ɲa mattu. Muutuy-at asaan ɲa rakaat *darjin ta Bun di do meenji.

²⁴ Kar kaaw ta Bun di gay, gee dakina cokiyiita ho dakin sa ooyiita.

²⁵ Barnabaas in Sawuul gay, ɲuur gaasit ko riyco Zeruzaleem. Do deetinco, ɲu iciig Yaaya kaak ɲu koliy oki Maark, kar ɲu yeepu Antiyoos.

13

Martaw ta awalle ta Pool

Ruwwin ta Bun di ɲaamig Pool in Barnabaas do riyor

¹ Do *Egliz ka Antiyoos, gin gee kuuk garkiyaagu ho in nabiinna oki : ɲuur Barnabaas, Simeyon kaak ɲu koliy oki Pondiko, Lisiyuus kaak min Sireen, Manayeen kaak maad in Sultan *Herood, ho in Sawuul.

² Yiriy rakki, wiktin taat ɲu ictu sayamne ho ɲu salkiyiy do *Rabbiner, Ruwwin ta Bun di kaawiico aman : « Imilonduug Barnabaas in Sawuul do riy taat nu koliig a ɲuudu gine. »

³ Kar min ɲu ictu pey sayamne ho ɲu salkiytu, ɲu asiico laa pise do kayco ho ɲu rasiig ɲu deettu gine riy ta Bun di.

Barnabaas in Sawuul do kid ka Sipre

⁴ Ar taat Ruwwin ta Bun di ɲaamiig Barnabaas in Sawuul do riyor, ɲu deettu do geeger ka Seluusi. Min ede-ak, ɲu ɲeptu markaba, ɲu deettu Sipre, do kid kaak datik amiydi.

⁵ Min ɲu ottu do wer-ak, ɲu paaytu do geeger ka Salaamin ho ɲu teestu gaare

kaaw ta Bun di do ger ka salaaner ka *Yuudinnar. Wiktin taar-at, Yaaya-Maark sa goy in ɲuura, ɲa gaayaagu.

⁶ Kar min ɲu gaay birin kid okinji ka Sipre, ɲu ottu do geeger ka Papoos. Do wer-ak, ɲu ɲaamtu in gem rakki, ɲu kolaag Baarlisa, ɲa Yuudinco. ɲaar gay olgo ho ɲa gina ziy ar nabiinco.

⁷ ɲa goy do serpey ta guberneer kaak ɲu kolaag Serziyuus Poluus. Guberneer-ak iban gamna. ɲa koliig Barnabaas in Pool do geriy, asaan ɲa raka a ɲuujj gaare kaaw ta Bun di.

⁸ Kar olga-ak gay todco, asaan ɲa rakaado a guberneer-ak yaa aamine do Iisa Masi. (Olga-ak, ɲu kolaag in kaaw ta Grek a « Elimaas ».)

⁹ Min ɲaar-ak, Ruwwin ta Bun di miiniit gelbiney ka Sawuul kaak ɲu kolaag oki Pool. Paa ko, Pool taliig gem-ak yalaan do odinay

¹⁰ ho ɲa kaawiji aman : « Kinke-an gem kaakraada. Ki caaciya gee ! Talon ja ron ka seetanner-an ka ! Ki adin ka ay maan kaak samaane. Botol ta *Rabbiner-an, illa a ki niginti ja.

¹¹ Hadi din cokay samaane : Rabbin Bun yaan gide ho ki asiy noole, kii taaye, ki talaatdo pato. » Min ɲaar-ak di, ɲa nooltu, wer giniiji dulum. ɲa danduma meeda ɲugila a ɲaa gasen di gemo yaa daaninji.

¹² Min guberneer taliig maan kaak asji do Elimaas-ak, ɲa ajbiyту tak-tak do garaan taat asa min do Rabbin Bun ho ɲa aamintu do kaawoy.

Pool gaara kaaw ta Bun di Antiyoos ta Pisidi

¹³ Kar Pool in eenji gay, ɲu amiltu min Papoos ho ɲu ɲeptu markaba ɲu aaltu Perz do kid ka Pampili. Min ɲu ottu, Yaaya-Maark rasiig kat ede ho ɲa yeepu Zeruzaleem.

¹⁴ Min ɲaar-ak, kun Pool amiltu min Perz, ɲu ictu botol taat ɓaa Antiyoos do kid ka Pisidi. Yiriy ta *sabitdi, ɲu unjitu do ger ka salaaner ka *Yuudinnar ho ɲu goytu.

¹⁵ Kar gee kuuk do ger ka salaaner-ak garkiytu min do *gaanuun kaak Muusa siirtu ho in maktumne ta nabiinnar. Do wer-ak, agindaw ku ger ka salaaner-ak kaawico do kun Pool aman : « Ya ku gin kaaw

taat yaani bere gudurre sa kaawonninta kate. »

¹⁶ Hiyya, Pool uctu. Na tawgitu pisinji a nuu bugume. Kar na diyiiico aman : « Kun gee ku Israyeel ho kun kuuk karmiya Bun, cokiyonnu !

¹⁷ Bun ka geente ku Israyeel, naar ko kaak dobig aginiyte. Na wadiriigu wiktin taat nu goyiy do kid ka Meser. Kar in gudurrey tanji kat na imiliig min ede.

¹⁸ Bun tal kaaco ka geenji do wiktin taat nu goyiy do goosiner ar elgin orok pood pa.

¹⁹ Min pa-ak, na idiig gee ku darrinay kuuk peesira kuuk goy do kid ka Kana ho na beriicog kid-ak do geenji.

²⁰ Min gamin-ak kuuniyту, kid-an goy do pisinco ar elgin miy pood in orok beey (450) pa.

« Min naar-ak, Bun dobtu min aginiyte gay seriiner a nuuco dukumin kaawco kee nam do wiktin taat nabi Samiyeel yaa ase.

²¹ Wiktin taat Samiyeel goyiy misa in odinay, aginiyte inditu Bun a naaco imile sultan. Ek di Samiyeel darjiyiico Sawuul ron ka Kiis, min tamba ta Benjamin. Na goyту elgin orok pood min nu darjiyiiga.

²² Min naar-ak, Bun paayiig Sawuul min do meennuwiy ho na darjiyiig Dawuud kaak Bun kaawtu biy aman : " Naar Dawuud, ronji ka Jeese kat nu eltu. Na gine ay maan kaak gelbiner rakiyo. "

²³ Min tamba ta Dawuud ko amiltu Iisa Masi kaak Bun kaawtu a naa naame do gee ku Israyeel a naa jiliŋco. Ansii ko, kaaw taat Bun kaawiji do Dawuud min awalle-at as kat do werti.

²⁴ Min Iisa bal teese misa riy ta Bunđi, Yaaya-Batist astu kaawiico do gee ku Israyeel okiŋco aman : " Ibinon niginko, rason goye kaak awalle ho naako *batiziyinŋko. "

²⁵ Wiktin taat Yaaya-Batist gaay gaase riyoy ta Bunđi, na diyту aman : " Ku taliin kar a nu waa ? Nun sa Masido kaak ku eriyo. Kar gay, cokiyon, na asa-ak aaror ho nun meendu sa da necdo kaak naa sorin nugiray. "*"

²⁶ « Gem kol sintay, kun kuuk min tamba ta Ibraayim ho kun kuuk karmiya Bun,

na lote kat Bun naamiite kaawoy a naate jilinte.

²⁷ Min Iisa astu do duniiner, gee ku Zeruzaleem ho in aginduwco, nu bal ibine a naar ko Masi. Nu balco girse do kaawin ku nabiinnar do bi kanji kuuk nu garkiyiico ay sabit. Kar gay, wiktin ta nu obliig Iisa ho nu deeyiiga, kaaw taat nabiinna kaawtu-at astu do werti.

²⁸ Gee-ak balji gase yoo oorin rakki taat nec iye muutuy. In taar-at di oki, nu indiig Pilaat a naa deenji. Na ooytu, nu dakig da.

²⁹ Hiyya, min kaaw taat Kitamne kaawtu do bi kanji astu tak do werti, nu paayiig min ka etor, kar nu unjiig do maginer.

³⁰ Kar Bun gay nooyiig min do muuti.

³¹ Min na nooyga, Iisa bayinco mena dakina do gee kuuk jaaw in naar awalle min do kid ka Galile yoo do geeger ka Zeruzaleem. Din gay, nuur kon di saadinnay do unco ka geemir

³² ho nin meenini iyaakonta Kabarre ta Gala : ta taar ko taat Bun kaawiico do aginiyte min daayum,

³³ ho dinŋka, do ginte kooginco, na necta wiktin taat na nooyit Iisa Masi min do muuti. Ar taat nu siirtu do *Soom ta seerinŋkar aman :

" Kinŋe-an ko Rondu,

min yiriyta-an, nun ko Takko. "†

³⁴ Bun gaartu pey do aginiyte kadar na nooyig min do muuti ho ziy zoodaado keder. Ansii ko, Bun kaawtu aman :

" Naako bere barkin taat nu kaawtu a naaji bere do Dawuud,

taar ko kuu diye do kayko. "‡

³⁵ Paa ko, do wer ka pey, do maktumne ta Soom, Dawuud kaaw aman :

" Ki rasaagdo gem kaak ki dobtu

yaa zoode maala do maginer. "§

³⁶ Dawuud gay, wiktin taat na goyiy misa in odinay, na ginit riy ta Bunđi ar taat Bun raktu, kar na mattu. Min na mattu, gee unjiig momtey-ak in aginiyi. Hiyya, do wer-ak, na zoodtu.

³⁷ Kar Iisa Masi gay bal zoode do maginer. Bun nooyig min do muuti.

* 13:25 'sorin nugiray' : Riy ta sore nugirar-an, taar ta berrer. † 13:33 Wer ka gase kaawor do Soom 2.7. ‡ 13:34 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 55.3. § 13:35 Wer ka gase kaawor do Soom 16.10.

38-39 Gem kol sinṭay, ibinoṅ tam kadar in sinṭ ku Iisa kat ni gaariikon Kabarre ta Gala taat kaawa a Buṅ saamiykoṅ zunuubiniko. Ya ku aamin in sinṭi, Buṅ yaako saamiyiṅ zunuubinniko okiṅco. Saamiye ar ṅaar-anṅ, ku gasaagdo do gaanuun ka Muusa.

40 Diṅ gay, yaman goyoṅ godom ! Yampa, maan kaak nabiinna siirtu-an yaako ase do kayko. Nu siir aman :

41 “ Cokiyon samaane, kuṅko gee ku dṅapal. Kuu ajbiye ho ṅuuko idiṅko !

Asaan naa gine maan kaak ajbay do zamanniko.

Maan ṅaar-ak, ya ṅu osaakonṅa sa, ku aaminaajido. ”* »

42 Wiktin taat Pool amiltu in Barnabaas min ger ka salaaner-ak, gee-ak indiigu a ṅuu yeepe yiriy ta sabit ta asaw ṅuuco deelin kaaw-ata.

43 Min ṅu totirtu, gee dakina kuuk *Yuudinna ho in kuuk karmiyaag *gaanuun ka Muusa aadiig Pool in Barnabaas. Nu kaawiico do gee-ak a ṅuu obe rikimit do barkin ta Buṅdi.

44 Min yiriy ta sabit astu, anuwco gee ku geegirdi numtu cokiye kaaw ta Buṅdi.

45 Kar gay, min Yuudinna taliig gee-ak, aditco miintu in hasuudinaw. Paa ko, ṅu teestu meeliṅ Pool ho ṅu wariiga.

46 Kar Pool in Barnabaas gay kaawiico bal kolaw aman : « Loko, kuṅ Yuudinna ja kat niiko gaare kaaw ta Buṅdi, kar kuṅ gay poocta. Ampa-ak, ku gaara kadar ku bal ture gase goye ka gaasdo. Hadi diṅ gay, ni baaco iyin kaaw-an do gee kuuk Yuudinnado.

47 Taar-an gay taat Rabbin kaawinti a ni kaawe aman :

“ Nu diyinṅin ar portikaw

taat yaa ceere do darrinay okiṅco.

Ki iyiiṅ kaaw taat bera jile

do gee okiṅco ku duniiner. ”† »

48 Min gee kuuk Yuudinnado doriit kaaw-at, ṅu aacytu. Nu deliiji barkin do Buṅdi do bi ka kaawoy. Ho gee okiṅco kuuk Buṅ doḅtu a ṅuu gase goye ka gaasdo, ṅuur sa aamintu in Iisa Masi.

49 Kaaw ta Buṅdi-at totirtu do kid okiṅji.

50 Kar Yuudinna gay, akilaag daad kuuk sinṭco alaw kuuk abdiyaag Buṅ ka Yuudinnar, in agindaw ku geegirdi. Nu isiniig gee a ṅuu taabiṅin Pool in Barnabaas ho ṅu atkiṅ min do kidco.

51 Hiyya, Pool in Barnabaas, do deetiṅco, ṅu kokiig burintal ku asiṅco‡. Min ṅaar-ak, ṅu birtu do geeger ka Ikoniyoos.

52 Kar *maajirna kuuk goy do geeger ka Antiyoos gay, Ruwwin ta Buṅdi miiniig gelbinco ho aditco gintu portik ar buguwa.

14

Pool in Barnabaas goy Ikoniyoos

1 Min *paliinna-ak ottu do geeger ka Ikoniyoos, ṅu daktu pey unja do ger ka salaaner ka *Yuudinnar. Do wer-ak, ṅu gaartu kaaw ta Buṅdi paa nam gee dakina kuuk Yuudinna in kuuk Yuudinnado aamintu do Iisa Masi.

2 Kar gay, Yuudinna kuuk pood aamine isiico biṅka do ṅuur kuuk Yuudinnado a ṅuu nige aditco ku sinṭa ku aamine.

3 In kaawin ṅuur-ak oki, Pool in Barnabaas taaytu do geeger-aka. Nu kaawa bal kolaw in amaanne taat ṅu gintu do *Rabbin Iisa. Rabbin Buṅ gaayaagu, ṅu giniy gamin kuuk ajbay in kuuk gaara gudurrey. In gamin-ak ko, gee ibiniy kadar ṅu kaawa seene do bi ka barkin ta Buṅdi.

4 Gee ku geegirdi-ak, deedtu werinco seera : daariṅ deet in Yuudinna ho daariṅ gay deet in kuṅ Pool.

5 Min ṅaar-ak, Yuudinna in gee kuuk Yuudinnado ho in aginduwco ictu niyine a ṅuu taabiṅin paliinna, ṅuu dawin in dambay ṅuu deenṅco.

6 Min kabarre-at galiico do kuṅ Pool in Barnabaas-ak, ṅu gadtu kayco. Nu aaniyту geegirṅay kuuk do kid ka Likawoni, Listir, Derbe, in geegirṅay kuuk moota.

7 Do kid ṅaar-ak oki, ṅu gaara Kabarre ta Gala.

Pool in Barnabaas goy Listir

* 13:41 Wer ka gase kaawor do Habakuuk 1.5. † 13:47 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 49.6. ‡ 13:51 'ṅu kokiig burintal ku asiṅco' : Pa-ak gaara kadar ya gee ku geeger-anṅ jag min botol ta samaan sa, do gaayiyco.

⁸ Gin gem rakki do geeger ka Listir. Na rungiye min nu weeyiiga. Na bal jaawe tak-tak. Na goy in baay di.

⁹ Yiriy rakki, na cokiyyit kaaw ta Bunđi taat Pool kaawtu. Pool gay gooyiig yalaan, na tal imaanji ho na iban kadar ta nec coolinji.

¹⁰ Do wer-ak, Pool kaawtu rada aman : « Ucu, pey kay asinjin ! » Ek di gem-ak uctu in beerinji ho na teestu ko jiwi.

¹¹ Gee dakina goy do wer-aka. Min nu taliig maan kaak Pool gintu-ak, nu teestu kaawe in kaawco ta Likawoni aman : « Talon ja margin kat ic zi ka gemor, kar nu paaytu datikte ! »

¹² Nu kolaag Barnabaas « Zeyuus », ho Pool gay, nu kolaag « Ermees » asaan naar ko gay iye kaawor.

¹³ Ger ka margi Zeyuus goy moota in unje ka geegirdi. Min mee satkiner kaak goy ede dorit kaaw-at, na daktu ob barkay ho na ictu booyaw. Barkay-ak, na duuniico booyaw, kar na iyyig do bi ka botildi. In gee-ak, na raka gine *satkin do Pool in Barnabaas.

¹⁴ Min kun Pool doriit kaaw-at, nu eeriit kesuunco* ho nu iciig gadi. Nu aaniyyig gee-aku in koolinco aman :

¹⁵ « Gem kol sintay, maa ga ku giniy ampa ? Nin sa gee ar kunjo-an di. Ni iyko Kabarre ta Gala a kuu rasiñ marginko kuuk ginno paydinco. Ason do Bun kaak goy doo. Naar kaak kilgiyig samaane in kida, in amay ho ay maan kaak goy do duniiner.

¹⁶ Awalle Bun rasig gee ku ay darre ic iy botol taat nu rakiyo.

¹⁷ In taar-at oki, na gaariico do geemir a naar sellen in nuura. Sellinkuwi-at, ku taliit uudin taat na nokiiko amay ho gaminko niyy ay elgo. Ka seener gay, na naar di kaak beraako tee in galal dakina. »

¹⁸ In kaawin kuuk nu kaawiico-an ku oki, gee-ak tirig denjinco. In taar-at oki, nu gediriico, nu baltu gine *satkine.

¹⁹ Min naar-ak, *Yuudinna daarin uctu min Antiyoos ta Pisidi ho min Ikoniyoos. Min nu ottu do wer-aka, nu isiniig gee-ak a kabarre taat Pool iyyiico-an taar seenno. Ek di nu teestu dawin Pool in dambay a nuu

deenji. Nu daaniiga, nu imiliig kara min do geegirdi. Do tanco-at a na mat ko.

²⁰ Min gee ku aamin numtu do unji, Pool uctu paa di ho na yeptu pey do geegirdi. Kar ka kawtinti, nu birtu in Barnabaas do geeger ka Derbe.

Pool in Barnabaas yeep Antiyoos ta Siri

²¹ Min nu ottu Derbe, nu gaariit Kabarre ta Gala ho gee dakina aamintu do Iisa Masi. Min naar-ak, nu yeptu do geegiray ku Listir, Ikoniyoos ho in Antiyoos ta Pisidi.

²² Do ay geeger, nu iskaag gee kuuk aamine a nuu goye bombo do imaanco. Nu kaawaaco aman : « Gii gasen ja taañin dakina unte, kar gii unje kat do *Meennaw ta Bunđi. »

²³ Do ay *Egliz, nu liyaaji agindaw. Kar nu ic iy sayamne, nu salkiyiico do agindaw-aku, kar nu rasiig do pisinji ka *Rabbin Iisa kaak nu aamintu in naara.

²⁴ Min pa-ak, Pool in Barnabaas deettu. Nu aaliig kid ka Pisidi, kar nu daktu ot do kid ka Pampili.

²⁵ Do wer-ak, nu teestu gaare Kaaw ta Bunđi do geeger ka Perz. Min nu gaastu, nu birtu do bi ka barrer kaak nu koliy Attaliya.

²⁶ Kar min do wer-ak, nu ictu pey markaba ho nu yeptu do geeger ka Antiyoos ta Siri. Eden ko, wiktin taat nu rakiy deete, nu salkiyiico a Bun yaa gaayinco do riy taat din nu gaastu-anta.

²⁷ Wiktin taat nu ottu do wer-aka, nu numiig gee ku Eglizdi. Kar nu osiicog gamin okinco kuuk Bun gintu in nuura. Nu osiico pey maman Bun gaariico botol do gee kuuk Yuudinnado ho maman nuur oki aamintu do Iisa Masi.

²⁸ Hiyya, do wer-ak, Pool in Barnabaas gintu mena dakina in gee kuuk aamine.

15

Nume ka Eglizdi Zeruzaleem

¹ Yiriy rakki, gee daarin uctu min Zuude kar nu baawtu Antiyoos. Gee-ak teestu garkiyin sinja aman : « Ya kun kat *dukamno selno ar ka *gaanuun ka Muusa kaawtu, ku gasaado jile. »

* 14:14 'nu eeriit kesuunco' : Do aadin ta Yuudinnar, eere ka kesuuni-ak gaara kadar aditco nige.

² Pool in Barnabaas pocit kaaw-ata ho do bi naar-ak ko, nu meeltu paa in nuura. Kar ba aaro, nu ictu niyine a Pool in Barnabaas in sinja daarin ku pey, nu baay talin kaawat Zeruzaleem do unco ka paliinnar ho in agindaw ku *Eglizdi.

³ Min pa-ak, gee ku Egliz ka Antiyoos beriico zaadin ka botildi, kar nu naamiigu.

Min nu naamgu, nu aaltu kid ka Penisi ho in ka Samari. Do botildi, nu gastu sinja ho nu osiicot okintit kaaw taat gee kuuk Yuudinnado din sa ooyit kaaw ta Bunji. Ho okinco, maanna-ak berco galal dakina.

⁴ Min nu ottu Zeruzaleem, gee ku Egliz-ak obiig samaane, wala paliinna, wala agindaw okinco. Kar nu osiicot kaaw okintit taat Bunji gintu in nuura.

⁵ Kar gay, gee daarin min Pariziyenna kuuk aamin do Iisa Masi uctu aman : « Gee kuuk Yuudinnado-an, illa giico dukume ja selno, ho diyonco a nuu karmiyin gaanuun ka Muusa. »

⁶ Do wer-ak, paliinna ho in agindaw ku Eglizdi numtu a nuu talin kaaw-ata.

⁷ Min nu meeltu paa, Piyer uctu ho na kaawiico aman : « Gem kol sinjay, ku iban kadar Bunji do bin minninko min daayum a naa gaarin Kabarre ta Gala do gee kuuk Yuudinnado. Paa kat, nuu cokiyinti ho nuu aamine do Iisa Masi.

⁸ Bunji kaak iban gelbin ka geemir gaaraako kadar na ooyiy gee-ak do wiktin taat na beriicot ja Ruwwiney ar taat na beriiten lote.

⁹ Ginte in nuura, Bunji talaate sawa di do unji ho na saamiyig zunubinnico asaan nu aamin do Iisa Masi.

¹⁰ Di din gay, maa di ku rakiy nige adiy ka Bunji ? Dakon ginenco pa. Ku raka rase goro do maajirnar. Gor taat ooma* nam aginiyte sa bal gedire sosinti ho nini oki gediraatido !

¹¹ Ha'a, paado ! Ni iban kadar na Bunji kat jilinti in barkin ta *Rabbin Iisa ar taat na jiliig nuur oki. »

¹² Min pa-ak, gee okinco kuuk num ede-ak bugumtu. Kar Barnabaas in Pool osicog gamin okinco kuuk Bunji gintu in nuura

do unco ka gee kuuk Yuudinnado gamin kuuk ajbay ho in kuuk gaara gudurrey.

¹³ Min nu gaasit kaawco, Zaak† piltu biy, kar na diytu aman : « Gem kol sinjay, laan denginko samaane, cokiyonnu !

¹⁴ Simon, naar kaawintin ko a maman min do teesindi Bunji taltu kaaco ka gee kuuk Yuudinnado ho na dobtu minnenco yaa gine geenji.

¹⁵ Kaaw-at numtu in kaaw taat nabiinna kaawtu min daayum. Ampaa di, gi garkiyiy do Kitamner aman :

¹⁶ « Min naar-ak, naa yeepe pini pey geriy ka Dawuud kaak gale.

Yoo na eez tak-tak oki, naa ase pey piniinji, naa peye pey do weriy.

¹⁷ Ampaa kat, gee okinco asiin bariyindu.

Hii, ka seener, tamba ta geemir okinco taat nu koltu yaa gine geendu.

An kaaw taat Rabbin Bunji kaawtu,

¹⁸ naar kaawig ko min daayum maan kaak naa gine. † »

¹⁹ Zaak gay diytu pey aman : « Ya do tanto-at, dakonco ginenco kaawin do gee kuuk Yuudinnado asaan nu aamin ko in Bunji.

²⁰ Kar gay, siirintenco maktumne ho giico kaawe aman : « Dakon teenno kum kaak nu satgiytu do marginar. Na gallo. Gooyon zinikiko min baaye kaak munjam. Dakon teenno kum kaak patiiis. Ho baar oki, dakon teenco do. »

²¹ Giico siire ampa-ak, asaan min daayum, gee gaaraag gaanuun ka Muusa do ay geeger ho nu garkiyaag do ger ka salaaner ka Yuudinnar ay *sabit. »

Maktumne do kretienna kuuk Yuudinnado

²² Do wer-ak, *paliinna, aginay, in gee ku *Egliz okinco ictu niyine a nuu do be minnenco gee kuuk nuu naamin Antiyoos sawa in Pool ho in Barnabaas. Hiyya, nu dobtu gee seer kuuk sinjico karmiyaagu : Zuud kaak nu koliy oki Barsabaas ho in Silaas.

²³ Kar nu naamiig in maktumne taat kaawa aman :

« Nin sinjiko in paliinna ho in aginay ku Eglizdi, ni ooyko dakina. Ni ooyko kun

* **15:10** 'gor taat ooma' : Anne-an kaawa do bi ka karaamin ta gaanuun ka Muusa. † **15:13** 'Zaak' : Na sinji ka Iisa Masi. ‡ **15:18** Wer ka gase kaawor do Amos 9.11-12.

siŋta kuuk Yuudinnado kuuk goy Antiyoos do kid ka Siri ho in ka Silisi.

²⁴ Ni dor kadar gee minninni baawko. Gee-ak barjilinko in kaawin kuuk imila kel-lam ku geemir. Kar gay, nin balco bere yoo botol rakki taat nu ginin riy-anta.

²⁵ Do bi naar-ak ko, ni deetu kaawni a nii dobe gee kuuk niiko naame in Pool ho in Barnabaas, siŋtini kuuk ni elgiyo.

²⁶ Njuur-an ko kuuk lee baarco do bulel do riy ta Rabbinte Iisa Masi.

²⁷ Din gay, ni naamaakonngu Zuud in Silaas. Njuur ko yaako kaawe karan bi in bi kaaw taat ni siiriiko do maktumner-anta.

²⁸ Ka seener gay, Ruwwin ta Bunđi gaayinti ni ictu niyine a ni diyaakonno pey goro, illa kuu karmiye gamin daarin di kuuk Kitamne todtu :

²⁹ dakon teenno kum kaak nu satgiyту do bunniydi, dakon teenno baar, dakon teenno kum kaak patiiis ho dakon baayenno munjam. Ya kuu karmiyiit kaaw taar-an, ta samaane. Nin siŋtiko kuuk goy anne kat ooyko dakina. An di kaawni. »

³⁰ Hiyya, kun Pool deettu Antiyoos in maktumne-ata. Min nu ottu, nu numiig gee ku Eglizdi, kar nu beriicot pisiŋco.

³¹ Min nu garkiyiita, okiŋco aditco ginco gala asaan ta denjirgu.

³² Zuud in Silaas kuuk maaniico nabiinna sa kaawiico kee do gee ku Eglizdi a nuu obin imaanco-at bombo.

³³ Do wer-ak, nu gintu menaw ede, kar siŋtiko ku Antiyoos naamiigu in Bunđ a nuu yeepe do gee kuuk naamgu. [

³⁴ Kar ba aar gay, Silaas ictu niyine a naa dake Antiyoos.]§

³⁵ Pool in Barnabaas oki daktu. In eenco dakina, nu bilda gee ho nu gaariico kaaw ta Bunđi.

Pool in Barnabaas eere

³⁶ Gintu menaw, Pool kaawiji do Barnabaas aman : « Yeepte, gi baa talin siŋta kuuk goy do ay geeger kaak gi gaartu kaaw ta Bunđi. Gi baa talin goye ka imaanco. »

³⁷ Barnabaas ooyit kaaw ta Pool, kar na raka iyiin Yaaya kaak nu koliy oki Maark in nuura.

³⁸ Kar Pool gay pooce. Na rakaado Yaaya-Maark yaa baa in nuura, asaan awalle wiktin ta nu goyiy Pampili, na deettu, na rasiig nu giniy riy keeco di.

³⁹ Barnabaas gay diy kaay kadar Yaaya-Maark yaa baawe. Do bi naar-ak ko, kaawco waaltu tak-tak nam nu eertu. Barnabaas iciig Yaaya-Maark, nu neptu markaba ho nu aaltu Sipre.

⁴⁰ Kar Pool gay dobiig Silaas. Gee ku Egliz deliico barkin ta Bunđi, kar nu deettu.

⁴¹ Nu jaawtu do kid ka Siri ho in ka Silisi ho nu gaayiig gee ku Egliznar a nuu goye bombo do imaanco.

16

Martaw ta seerin kar ta Pool

Pool in Silaas icig Timote a naa baa in nuura

¹ Min naar-ak, Pool ottu do geeger ka Derbe ho in ka Listir. Do wer-ak, nu gastu *maajiriŋce rakki kaak nu kolaag Timote. Na ron ti ka *Yuudiŋcar taat aamin do Iisa Masi. Kar tacco gay, Grekiŋce.

² Timote, siŋtay ku Listir in ku Ikoniyoom ozilaag dakina.

³ Pool raka iyin in naara. Do bi naar-ak ko, na *dukumiji selno do saan ta Yuudinnar kuuk goy do darrinay-aku. Okiŋco, nu iban kadar tacco Grekiŋce.

⁴ Min naar-ak, nu amiltu jiwu geeger in geeger. Nu kaawiico do gee ku ay *Egliz do niyin taat paliinna in agindaw ictu Zeruzaleem ho nu taayiig a nuu rasinno kaaw-ata.

⁵ Hiyya, do Egliznar-ak, imaanco gaayio ho kun kawta, nu gasiy gee ku pey numiy in nuura.

Sooniik ta Pool do kid ka Trowaas

⁶ Min naar-ak, zer nu rak gaare kaaw ta Bunđi do darre ta Aazi. Kar Ruwwin ta Bunđi gay todtu. Hiyya, nu aaltu do kid ka Prizi in ka Galaasi.

⁷ Min nu ottu moota in Miizi, nu rak zer baawe Bitini. Kar gay, Ruwwin ta Iisa todtu pey a nu baanno ede.

⁸ Paa ko, nu birtu min do kid ka Miizi ho nu paaytu bi ka barre ka Trowaas.

§ 15:34 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunđi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

⁹ In aando, Pool soontu aman : « Gem rakki min Maseduwaan peyji unçi ho ña marmiliji aman : “ Gem kol sinji, asniñ ja Maseduwaan, kiini gaaye. ” »

¹⁰ Hiyya, min Pool soontu pa-ak, kodok di, ni* bariytu botol ta ðeetindi ðo kid ka Maseduwaan, asaan ni ibin tam kadar ña Buñ kat kolinti a ni ðaa gaare Kabarre ta Gala ðo gee anjkure.

Kuñ Pool ot ðo geeger ka Pilip

¹¹ Min Trowaas, ni ñeptu markaba, ni aaniytu ðalan ðo kid ka Samotraas, ðatik barrer. Kar ka kawtinti, ni ottu Neyapoliis.

¹² Min eðe-ak, ni birtu ðo geeger ka Pilip ðo kid ka Maseduwaan. Kid-ak, ñu ðeedga ho Pilip gay, ñaar geeger tatik ðo kid ka awalle. Gee ku Room kat hokumiyaaga. Ni gintu mena dakina eðe.

¹³ Yiriy ta *sabitdi, ni amiltu min ðo geeger-aka, ni ðaawtu moota in baala, wer kaak ni hariyyi a *Yuudinna numgiyo ho ñu salkiygiyo. Do wer-ak, ni gas daad ñume. Ni goytu in ñuura ho ni kaawiico.

¹⁴ Min ðo daad-ak, rakki ñu kolaat Liidi. Ta asa min geeger ka Tiyaatiir. Ta suugiya tooðina samaane kuuk dindiko† ho ta ab-diya Buñ. Wiktin taat ta cokiyiit kaaw ta Pool, *Rabbin Buñ newsiig gelbinti ho ta iciit kaawoy.

¹⁵ Hiyya, ni *batiziyiita in geenti ku geer okiñco. Min ni batiziyiita, ta kolinti, kar ta kaawinti aman : « Ya ku ooy ko a nu aamin tað ðo Rabbiner, asoñ goyoñ gertu. » Do wer-ak, ta wakiliy paa nam ni ooytu.

Ñu obig Pool in Silaas ðaayne

¹⁶ Yiriy rakki, wiktin taat ni ðaay ðo wer ka salaaner, ðerre rakki asinti gasa. Taar gay olga. Ta kaawa ðo maan kaak yaa ase misa in gudurre ta aarid kaak obta. In kaawinti-ak di, aginduwti jalliy gurus.

¹⁷ Daatko-at teestu aadinni in koolinti, nini in Pool aman : « Sando, gee ñuur-an kuuk gina riy ta Buñ ka kuwa ! Ñu gaaraako botol taat Buñ yaako jilinjo. »

¹⁸ In menaw, ta aadaani paa di. Kar ba aaro, Pool dapintu. Ña kolsitu, kar ña kaawiji ðo aarid kaak obta-ak aman : « In

sin ku Iisa Masi, nu diyaaji, amal min ðo daatko-anta ! » Kodok di, ña amiltu suu ña rasiita.

¹⁹ Min aginduwti taltu kadar ñu gasaado pey gurus min ðo daatko-at, ñu obiig Pool in Silaas. Ñu iyiig ðo wer kaak gee ku geegirdi numgiyo, ðo unço ka agindaw ku darrer.

²⁰ Do wer-ak, gee ku Room goy dukuma seriine. Min ñu ottu, ñu sakkiyiig ðo unço aman : « Gee-an, ñuur as barjilin geegirte ! Yaman, ñu Yuudinna.

²¹ Kar ñu as gaare aadanna kuuk nin gee ku Room din sa ooygiðo ho gingigdo. »

²² Do wer-ak, gee kuuk num-ak uciico ðo kuñ Pool in Silaas. Kar gay seriiner ku Room gay kaawiico a ñuu soriin kesuunco ho ñuu koociñco in kordingi.

²³ Min ñu koociig zuð-zuð-ak, ñu unjiig ðo ðaayner. Kar ñu diyiiji ðo gay gooye ðaayner-ak a ñaa gooyin samaane.

²⁴ Min gem-ak doriit kaaw-at, ña unjiig ðo ðaayner atta kar ña dooðiig asiñco ðo dugildi.

Tatkaw ka ðaayner aamin in sin ku Iisa Masi

²⁵ In ðatik aandor, Pool in Silaas teestu salaane ho ñu riyiy riyin ku ozile Buñdi. Eeñco kuuk goy ðo ðaayner gay cokiyaagu.

²⁶ Tala kar, kid teestu azire raða nam baat ta ðaayner gaay ðime. Do wer-ak, ðibirniico okiñco piltu waakilak keeco di ho ay jinzirre ka gay ðaayner-ak sa kile.

²⁷ Do wer-ak, tatkaw ka ðaayner-ak raastu, ña uctu puruk. Ya ña tala kar botilay ku ðaayner kon di pile. Ña pakirtu a wal gay ðaayner okiñco gaðe, ho ña ceeptu *seepiney a ñaa ðee ziy.

²⁸ Kar Pool gay, astu gaar gaayay raða aman : « Hey, Hey ! Dak denno ziñ, okintini ni goya ! »

²⁹ Min pa-ak, gay gooye ðaayner-ak inditu ako a ñaa tale. Kar ña unjitu atta karak. Min ña unje, kelmoy oki amile ho ña ðersitu ris ðo unço kan Pool in Silaas.

³⁰ Jammiy sooda, ña imiliig min ðo ðaayner. Kar ña indiigu aman : « Gem

* **16:10** 'ni bariytu' : Luk kaak siirit maktumne-an oki atta ðo maliyal. † **16:14** 'tooðina samaane kuuk dindiko' : Awalle tooðina ku dindiko-an, ñuur kaalne ho ñu gasdo badam.

kol aginiyji, naa gine maman naa gase jile ? »

³¹ Nuur gay telkiiji aman : « Aaman in sin ku *Rabbin Iisa di kar kii gase jile, kinke ho in geenji ku geero. »

³² Hiyya do wer-ak, nu gaariiji kaaw ta Bunji do gay gooye danjaayner-aka ho do gee okinco kuuk adiy ka geriy.

³³ In aando-at di, na iyigu do wer kaak gin amay ho na teyiricog mutiyco. Do wer-ak, nu *batiziyig gay gooye danjaayner-aka in geenji.

³⁴ Min naar-ak, na iyig kat kun Pool do geriy ho na beriico tee. Gem-ak in adiy ka geriy okinji, aditco gintu portiko asaan nu aamin do Bunji.

³⁵ Min wer waltu, gay seriiner ku Room naamtu gee a nuuji kaawe do tatkaw ka danjaayner a naa pikin gee-an min do danjaayner.

³⁶ Hiyya, gem-ak iyit kabarre-at do Pool aman : « Gay seriiner berdu izinne a naako imilinko min do danjaayner. Di naar-ak, amilon ko ho baan in aapiye. »

³⁷ Pool gay iban kadar nu obaagdo gem ka Room do danjaayner ya nu balji dukume ja seriiney. Ampaa ko, na osiico baati aman : « Nin kat nu bal goyin misa kaawni-an di, ek di nu koocinti do unco ka geemir. Nin sa Yuudinnado, ni Roomina. In taar-at oki, nu obinti danjaayne. Din gay a nuuni imile in cigile-ak gay maa ? Ha'a, pa-ak ni oyaado. Maaniico kat nu ason nuuni imile. »

³⁸ Kar gee-ak iyit kaaw ta Pool in Silaas do gay seriiner. Min nu doriit kaawco taat diya a nu Roomina, kolaw obiigu.

³⁹ Hiyya, nu astu nu obtu aarco ho nu imiliig min do danjaayner. Kar nu diyiiico pey a nuu amile min do geeger-aka.

⁴⁰ Min nu amiltu min do danjaayner, nu deettu wer ka Liidi-ata ho nu gasiig sinja okinco ede. Nu iskiigu, kar nu iciit botilco, nu deettu.

17

Pool in Silaas ot do geeger ka Tesalonik

¹ Kar min nu amiltu min geeger ka Pilip, Pool in eenji, nu birtu ja min do geeger ka Ampipoliis in ka Apolooni. Kar kat, nu

ottu do geeger ka Tesalonik. Do wer-ak, *Yuudinna gin ger ka salaaner.

² Ar taat na usintu ko, Pool baawtu do ger ka salaaner. Na kaawgico kaaw ta Bunji min do Kitamner. *Sabit subba, na jaawa di.

³ Do wiktin taat na baawiico-ak di, na gaariico min do Kitamner a *Masi kaak Bun dobtu asa taabiye, naa mate ho naa nooye. Ho na kaawiico aman : « Iisa kaak nu kaawiiko biy-anja, na naar ko Masi kaak ku eriyu. »

⁴ Min gee kuuk cokiye, Yuudinna daarin astu num in kun Pool in Silaas. Gin gee dakina kuuk Yuudinnado kuuk abdiya Bun kuuk as oki num in nuura, in pey daad dakina kuuk sinco alaw.

⁵ Kar Yuudinna kuuk bal aamine do Iisa Masi gay ginaaco hasuudinaw. Paa ko, nu baawtu bariye maan geenda kuuk ginno kay min do suuginer. Nuu barjilin gee in geeger okinji. Kar kat, nu baawtu duksiyin ger ka Jaason a nuu gasin Pool in Silaas. Zer nu raka iyin do wer kaak gee ku darrer numgiyo,

⁶ kar nu bal gasinco. Paa ko, nu obiig Jaason in sinja daarin ho nu iyig do unco ka agindaw ku gegirdi. Do wer-ak, nu teestu koole aman : « Waay, talon kate ! Maan geenda-an as nigin duniin okintiti. Din nu as kuude anne !

⁷ Jaason obiig do geriy ! Gee-ak gay, okinco pocig *gaanuun ka sultinte ka Room. Do tanco-at, a gin sultan ka pey, nu kolaag Iisa. »

⁸ Min agindaw ku gegirdi doriit kaawat, nu barjiltu okinco in gee ku darrer oki.

⁹ Hiyya, Jaason in eenji, nu poocutu pikinco, illa a nuu kappiyen ja maanna.

Pool in Silaas ot do geeger ka Beere

¹⁰ In aando, sinja ku Tesalonik nolpiig kun Pool in Silaas a nuu deete do geeger ka Beere. Min nu ottu annere, nu daktu unja do ger ka salaaner ka *Yuudinnar.

¹¹ Yuudinna kuuk do geeger naar-ak pikirrico samaane pakgit nuur ku Tesalonik. Nu cokiyaat Kabarre ta Gala ho nu ooyiit in galal. Kun kawta, nu garkiya kaawin kuuk do Kitamner a nuu tale yaa

kaawin kuuk Pool kaawiico-aŋ do botilco wala do botilcodo.

¹² Minninco dakina aamintu do Iisa Masi. Min do Greknar gay, goy daad kuuk siŋco alaw kuuk aamine ho in miday dakina oki.

¹³ Kar min Yuudinna kuuk goy Tesalonik dortu kadar Pool gaara kaaw ta Buŋdi do geeger ka Beere oki, ŋu astu barjilin gee ku geegirdi a ŋuu pocin kaawco.

¹⁴ Kodok di, siŋta ŋolpiig Pool, ŋu iyiig bi ka barrer, ho ŋu ŋeptu markaba. Kar Silaas in Timote gay, daktu Beere.

¹⁵ Pool in eenji kuuk ŋaamaaga-ak, ŋu birtu in markaba yoo do geeger ka Aten. Hiyya, Pool kaawiico do eenji-ak aman : « Ya kuu yeepe, diyonco do kuŋ Silaas in Timote a ŋu asaan gasin kodok anne. »

Pool ot do geeger ka Aten

¹⁶ Wiktin taat Pool eriig kuŋ Silaas in Timote do geeger ka Aten, ŋa taliig geeger-ak miin cak in margina. Do saan taar-ak ko, gelbiney nigtu.

¹⁷ Paa ko, ŋa baawtu do ger ka salaaner ka *Yuuddinna ho ŋa kaawiico do Yuuddinna in gee kuuk Yuuddinna do kuuk abdiya Buŋ. Ho ŋa baawtu pey do wer ka gee ku geegirdi ŋumgiyo ho kun kawta ŋa kaawico do gee okinco kuuk bira do birinco.

¹⁸ Do wer-ak, gin toksina daarin kuuk meela in Pool. (Toksina-ak, illa ŋu aadaag gem kaak ŋu kolaag Epikuur, wala kaak ŋu kolaag Zeno). * Min toksina-ak, daarin inda aman : « Gay osindi-aŋ kaawa a maa ga ? » Ho daarin gay aman : « Wal ŋa gaara margin kuuk min karan ga ? » ŋu indiy ampa-ak, asaan ŋu doriig Pool kaawa do bi ka Iisa Masi in nooyinji.

¹⁹ Min ŋaar-ak, ŋu iyiig Pool do koot ka Ayeropaaz†, wer kaak agindaw ku geegirdi sooriygiyo ho ŋu diyiiji aman : « Ni raka kiini gaarin kaawin kuuk marbinto kuuk ki bildiy gee-aŋku.

²⁰ Ki kaawiini kaawin kuuk yiriy rakki ni bal doriŋco ho din gay, ni raka gase baaco samaane. »

²¹ (Ya ta6-ak, goyinco ka gee ku Aten okinco ho in martico, illa ŋu el cokiye ho ŋu el ose kaawin kuuk marbinto di.)

²² Do wer-ak, Pool uctu datikco ho ŋa diyiico aman : « Kuŋ gee ku Aten, cokiyon ! Nu tala kadar, do ay maanna, ku gee kuuk obig marginko bombo.

²³ Ka seener, min nu jaawiig geegirko, nu talig werinko ku satkiner ku marginko. Nu taliy kee nam nu gas wer rakki kaak ku si-irji kuwa aman : « Buŋ kaak gee ibingigdo. » Di ŋaar-ak, ason, naako gaare baay ta Buŋ kaak ku abdiyiyo ho ku ibingigdo-aŋka.

²⁴ Buŋ ŋaar-ak ko kaak kilgiyit duniine ho in gamin okinco. ŋaar di *Rabbin kaak goy kuwa ka samaaner ho keder. ŋa goydo do geray ku margin kuuk geen di siytu.

²⁵ ŋa rakaado tak-tak gaay ta gemor. ŋaar keeji di beraate ay maanna, yoo siikime kaak gi goyiy oki.

²⁶ ŋa ŋaar di kaak kilgiyig gee okinco min gem rakki di ho ŋa totiriig do adiy ka kidar okinji. ŋa ŋaar di eerit pudiya in maawa. Ho ŋa ŋaar di dukumig gungar ku kidco okinji.

²⁷ Buŋ gintu pa-ak a ŋuu bariye botiliy badam-badam wal ŋuu gasinji din ga ? Zer ŋaar gay serekdo min do ay gemo,

²⁸ asaan in ŋaar di gi siikimiyo, gi goyiyo ho gi jaawiyo. Ka seener gay, gee daarin minninko miliyna kaaw aman : « Ginte okinte koogin ku Buŋdi. »

²⁹ Ka seener, okinte gi kooginay. Ampa-ak, dakinte pakirenno pey kadar Buŋ, ŋaar ar margi kaak gee siytu in daabne, wala in poddine, wala in dambay. Dakinte pakirenno kadar in pikirre ta maaniite wala in ibininte, gii gedire siye Buŋ.

³⁰ Buŋ balco obinti do gamin kuuk ŋu gintu awalle, asaan ŋu bal gine ibine. Kar din gay, ŋa kolaag gee okinco kuuk goy do ay wero a ŋuu ibinin niginco.

³¹ Yampa, Buŋ diy yiriy rakki taat ŋaa gine seriin in botilti do gee okinco kuuk do duniiner. Seriin-at yaa kuuniye in gem rakki kaak ŋa dobtu. Gem-ak, ŋa nooyig min do muuti. Paa kat, gee yaa ibine kadar ŋa ŋaar ko kaak Buŋ dobtu. »

* **17:18** Gee kuuk aadaag Zeno, ŋu kolaag Estoyisiyenna. Kar ŋuur kuuk aadaag Epikuur gay, ŋu kolaag Epikuuriyenna. † **17:19** 'Ayeropaaz' : ŋa ger kaak gee ŋumiya dakina.

³² Wiktin taat gee-ak doriit kaaw taat Pool kaawtu aman : « Bun nooy gem min do muuti », daarin teestu ajimiynji, kar daarin gay diyiji aman : « Ni raka ki asaani deelin pey kaaw-an neginda. »

³³ Min naar-ak di, Pool rasiigu ho na deettu.

³⁴ Kar gay, min gee ku goy ede-ak, goy di kuuk da as num in naara ho aamintu in Iisa Masi. Minnino rakki nu kolaag Deniis min gee ku seriiner ku Aten. Ta rakki gay, sinji Damariis ho gin gee kuuk pey oki.

18

Pool goy do geeger ka Korent

¹ Min naar-ak, Pool uctu min geeger ka Aten ho na birtu Korent.

² Min na ottu, na gastu gem rakki *Yuudince nu kolaag Akilaas. Nu weeyig do darre ta Pont. Daabiney, na as in daacy Prisil* min geeger ka Room, asaan sultan Kilood kat ber izinne nu atkiig *Yuudinna okinco min Room. Pool daktu num in nuura,

³ asaan riyoy sa ar tango di. (Na siya tarram in tandina.) Na goy gerco ho nu gina riy sawa.

⁴ Ay *sabit, Pool baggiy do ger ka salaaner. Na icgiy kaawo. Na raka a naaco gedire do Yuudinnar in do Greknar oki.

⁵ Min Silaas in Timote astu min Maseduwaan, goye ka Pool okinji na gaara kaaw ta Bundi di, na bariya botol taat naaco gedire do Yuudinnar a Iisa, naar Masi kaak Bun dobtu.

⁶ Kar nuur gay pocit kaawoy-ata ho nu teestu warijni. Do wer-ak, na ergiit kesu-oney kar na kaawiico aman : « Ya ku tar zinkiko sa, ku maaniiko kat nige ho nun isginno bat. Min ku poc-ak, nun deetaw in gee kuuk Yuudinnado. »

⁷ Hiyya, na amiltu min ger ka salaaner. Na baawtu wer ka gem rakki kaak goy moota in ger ka salaaner, sinji Tituyuus Zustuus. (Na Yuudince do kar na abdiya Bun.)

⁸ Gin gem rakki, tatkaw ka ger ka salaaner, nu kolaag Krispuus. Na aamin do *Rabbin Iisa Masi, yoo geenji okinco ku

geero. Min do geeger-ak oki, gee dakina kuuk cokiyit kaaw ta Pool, aamintu ho nu *batiziyiigu.

⁹ Yiriy rakki, in aando, Rabbin bayniji do Pool. Na kaawiji aman : « Dak ginno kolaw. Kaawco di, dak bugumenno,

¹⁰ asaan nun goy in kinke. Waan gedi-raado yaan diye pise. Do geeger-an, goy geendu dakina. »

¹¹ Pool goytu do geeger ka Korent maan ka elgo in koyin bijigiy ho na gaariico kaaw ta Bundi do gee okinco.

Pool do unji ka tatkaw Galiyon

¹² Do wiktin taar-at, Galiyon, naar guberneer ka darre ta Akayi. *Yuudinna deetu kaawco a nu sakkiyin Pool. Hiyya, nu iyiig do wer ka seriiner

¹³ ho nu diytu aman : « Yaman, gem-an isinaag gee a nuu abdiye Bun maala. Abdiyince arro in *gaanuunte. »

¹⁴ Pool raka ice kaawo, kar Galiyon gay dukumtu min do biy. Kar na newsiico do Yuudinnar aman : « Kun Yuudinna, cokiyon, ya gem-an kat niginji aale, kin na kokine wala na nig maa, naa ice subirraw di guna, naako cokiyinjo.

¹⁵ Di kunjo meela do kaawin kuuk maalan di. Ku meela do bi ka kaawnar in sin. Ku kaawa do gamin kuuk goy do gaanuunko kanjon di. Di naar-ak giniron ! Do gamin nuur-an, nun unjaado kaar. »

¹⁶ Min pa-ak, Galiyon atkiig gee-ak min wer ka seriiner.

¹⁷ Hiyya, gee-ak obiig gem rakki sinji Sosten, naar tatkaw ka ger ka salaaner ka Yuudinnar. Nu koociig do wer ka seriiner di, kar Galiyon gay, isgid do, na newsiico kopo.

Pool yeepa do geeger ka Antiyoos

¹⁸ Min naar-ak, Pool goytu kee Korent. Kar sintay gay na rasiig ede, illa na icit Prisil in Akilaas di ho nu birtu Sankeeres. Do wer-ak ko, Pool oodiig kaay asaan na togil in Bun. Hiyya nu neptu markaba, nu aaltu do kid ka Siri.

¹⁹ Min nu ottu do geeger ka Epez, Pool rasiig eenji Prisil in Akilaas, kar naar gay unjitu do ger ka salaaner a na baa meele in Yuudinna.

* 18:2 'Prisil' : Nu kolaat oki Priska.

²⁰ Min ɲu meeltu paa, Yuudinna-ak indiig a ɲaa goye in ɲuura. Kar ɲaar gay pooce.

²¹ Do deetinji, ɲa kaawiico aman : « Naako yeepe ya Buɲ pildu botol. » Hiyya, min Epeez-ak, ɲa ɲeptu markaba, ɲa deettu.

²² ɲa paaytu Sezare, kar ɲa birtu ja Zeruzaleem a ɲa baaco ooye do gee ku *Eglizdi. Kar kat, ɲa yeeptu do geeger ka Antiyoos.

Martaw ta subbiɲkar ta Pool

Apoloos goy do geeger ka Epeez in ka Korent

²³ Pool gintu menaw Antiyoos, kar ɲa birtu pey do kid ka Galaasi ho in ka Prizi. Do ay wer kaak ɲa ottu, ɲa denriig sinɲa in kaaw ta Buɲdi.

²⁴ Do wiktin taar-at, Yuudinɲe rakki kaak ɲu kolaag Apoloos as Epeez. Gem-ak, ɲu weeyig Alekzandri. ɲa iban kaawna ho ɲa iban pey Kitamne.

²⁵ ɲu bildig samaane do Botol ta Rabbin Iisa Masi. Paa ko, ɲa zeediyo, ɲa gaariy Kabarre ta Gala in galal. ɲa bildiy gee in botol do bi ka Iisa Masi. Kar ɲaar gay, illa ɲa iban ko *batem ka Yaaya-Batist di.

²⁶ Do ger ka salaaner ka Yuudinnar, ɲa kaawa kaawin ku Buɲdi bal kolaw. Min Prisil in Akilaas doriit kaawoy, ɲu iyiig gerco a ɲuuji gaare botol ta Buɲdi samaane.

²⁷ Ba aar gay, Apoloos raktu baawe do kid ka Akayi. Sinɲa ku Epeez iskiiga ho ɲu siirtu maktumne do gee kuuk aamine kuuk goy do kid-aka a ɲuu obin samaane. Hiyya, Apoloos deettu Akayi. Min ɲa ottu, ɲa obco wero do gee kuuk aamin do Iisa Masi in barkin ta Buɲdi.

²⁸ Ka seener gay, ɲa gaar waran do unco ka gee okinco a Kitamne kaawa a Iisa, ɲaar *Masi kaak Buɲ dobtu. Min ɲa kaawtu pa-ak, Yuudinna bugumtu dil nam ta ɲuu kaawe sa, ɲu ibanno.

19

Pool yeepey Epeez

¹ Min Apoloos goy misa Korent, Pool gay aaltu Aazi, wer ka gin dambinay, kar ɲa ottu Epeez. Do wer-ak, ɲa gastu gee daarin kuuk aamin do Iisa Masi

² ho ɲa indiigu aman : « Min ku aamintu-an, Ruwwin ta Buɲdi paayko walla ? » ɲuur gay telkiiji aman : « Ha'a, yiriy rakki gem balni kaawe biti. »

³ Pey Pool indiigu aman : « Di maa *batemda ku gastu ? » ɲuur gay aman : « Nin gas batem ar kaak Yaaya-Batist kaawtu. »

⁴ Pool kaawiico aman : « Yaaya batiziyig gee kuuk ibinig niginco ho ɲa kaawiico do gee ku Israyeel a ɲuu aamine do gem kaak yaa ase do aaroy. Gem-ak gay, ɲa Iisa Masi. »

⁵ Min ɲu doriit kaaw ta Pool-at, ɲu ooytu ho ɲa batiziyiigu in sinɲa ku *Rabbin Iisa.

⁶ Pool leeco pise do kayco ho Ruwwin ta Buɲdi paayiico. Ek di ɲu teestu ko kaawe kaawin kuuk kunco do ho ɲu gaariy kaaw taat ɲu gastu min do Buɲdi.

⁷ Gee-ak, okinco yaa nece ar orok in seer pa.

⁸ Kun kawta Pool baggiy do ger ka salaaner nam koyin subba. ɲa gaariy kaaw ta Buɲdi bal kolaw do bi ka *Meennaw ta Buɲdi. ɲa zeeda a gee-ak yaa icin kaawoy.

⁹ Kar *Yuudinna kuuk dakin gay tirig denjinco ho ɲu pooctu aamine do kaaw-ata. Botol ta Rabbin Iisa, ɲu ginit ar maan kaak maala do unco ka geemir. Do wer-ak, Pool amiltu in maajiray ho ɲa iyiig do lekkool ta gem rakki kaak ɲu koliig Tiranuus. Kun kawta, Pool garkiyiigu do wer-aka.

¹⁰ Garaan-at taaye, gin elgin seera. Paa ko, gee okinco kuuk goy do darre ta Aazi doriit kaaw ta Buɲdi, kuuk Yuudinna in kuuk Grekna oki.

Koogin peesira ku Skeeba

¹¹ Buɲ gina gamin kuuk ajbay aale min do Pool.

¹² Ampaa ko, ɲu iciig ɲanɲuunay wal zimillay, ɲu wakiy ziy ka Pool ho ɲu iyiico do gee kuuk radaw. Ek di gee-ak cooliyo ho aaridnico oki amiliy min do zinɲkico.

¹³ Do wer-ak, *Yuudinna daarin kuuk jaawa do darre geciy atke aaridna min do geemir in sinɲa ku *Rabbin Iisa. ɲu kaawiico do aaridna aman : « In sinɲa ku Rabbin Iisa Masi kaak Pool kaawtu, nu diyiiko-an : Yalla, amilonɲ, ibinonɲ werko ! »

¹⁴ Yuudinɲe rakki, ɲu kolaag Skeeba, ɲa tatkaw ka gay satkiner ho ɲa gin koogin

miday peesira. Kooginay-ak oki atta in gee kuuk giniit riy-anta.

¹⁵ Kar yiriy rakki gay, min nu geciy atke aarid min do gemor, aarid-ak telkiico aman : « Iisa Masi, nu ibingiga ho Pool sa, nu dor nu kaawa biy. Kar kunjon gay, ku kun waa kina ? »

¹⁶ Kar gem kaak gin aarid-ak teestu taasiin koogin-aku. Na gin gudurre pakgig nuur okinco. Na koociig ko kooce nam nu gadtu min do geriy. Min nu gadtu, zinkico mutay di ho kesuunco eer caak-caak nam nu gaay dake tukinka.

¹⁷ Min gee ku Epeez doriit kabarre-at, kolaw unjiico, *Yuudinna in Grekna okinco. Min naar-ak, sin ku Rabbin Iisa jaaltu kuwa.

¹⁸ Hiyya, min gee kuuk aamine, dakina astu imilin kara gamin kuuk nu gintu jookumo.

¹⁹ Min nuur kuuk gina olgaw sa, dakina numiig katkidinco ho nu eriig do unco ka geemir. Katkidna-ak, tamminco* orok beey alip (50 000).

²⁰ Ampaa kat, in gudurre ta Rabbinne, kaaw-at gaaya gaayen di ho ta totirtu do wer okinji.

Gee ku Epeez barjile

²¹ Min maanna-ak kuuniyту, Ruwwin ta Bunji naamiig Pool a naa baawe Zeruzaleem. Ya na baawaw, naa aaden ja min Maseduwaan ho min Akayi. Na diyiico do gee kuuk aamin-ak aman : « Ya nu ot anner-ak, naa bire oki yoo Room. »

²² Min pa-ak, na naamtu ja do darre ta Maseduwaan gee seer kuuk gina riy baaci, Timote in Erast. Kar naar meenji gay goytu job Epeez, do kid ka Aazi.

²³ Do wiktin taar-at, wer barjil aale Epeez do saan ta Botol ta Iisa Masi.

²⁴ Gee ku Epeez pintu awalle ger tatik ka margico taat nu koly *Artemis. Do wer-ak, gin garpo rakki nu kolaag Demetriyuus. Na garpa geray naada-naada† in poddine ar ger ka Artemis-anka. In geenji ku riyor, nu gidiyiig geray-aku ho nu iyico gurus dakina.

²⁵ Yiriy rakki Demetriyuus numiig geenji ku riyor ho in gee kuuk gina riy ar taar-ata. Na kaawiico aman : « Gee-an talon, in riy-an di gi gintu gay gamnar.

²⁶ Kar gay, ku talaag di ho ku doraag di maan kaak kuuniyaw-anka. Gem kaak nu koly Pool-an kaawa do geemir a margin kuuk gi siytu-an, nuur arro Bun kaak ka seener. Pool gedirco do gee dakina kuuk cokiya, Epeez do di nam yoo do kid ka Aazi okinji.

²⁷ Ya Pool kat wakila in riyoy taar-anta, riyte yaa nige. Na nigaado riy tanten di ho na nige oki ger ka Artemis, taar taat sinti alaw nam gee okinco ku Aazi in kuuk adiy ka kidar okinji sa abdiyaata. Din ku talaw, margite Artemis-an, riy ta Pool yaa cillin maala ho sinti sa yaa mate. »

²⁸ Min gee-ak dorit kaaw-at, nu dapintu ho nu teestu koole aman : « Artemis ta Epeeziyennar, sinti jaal kuwa ! »

²⁹ Min gee-ak teestu koole pa-ak, gee dakina kuuk do geeger okinji asiico num kaaco. Gin gee seer min Maseduwaan kuuk aadaag Pool do martuwiy, sinco Gaayuus in Aristaark. Min gee-ak taliigu, nu obiigu ho nu iyig do wer ka kanjir‡, nuuco gine seriine.

³⁰ Do wer-ak, zer Pool raka ice kaaw datik geemir, kar gee kuuk aamin gay todiji.

³¹ Gin gee aginda ku hokumiyaw kuuk min kid ka Aazi. Nu roynay ku Pool. Nu naamiiji kaawo aman : « Dak baanno do wer ka kanjir-aka ! »

³² Do wer kaak Gayuus in Aristaark goyiy-ak, hawin dakina. Ay gem di koola anne-anne. Daarin gay koola kur ampa ho daarin pey koola ansi. Anuwco ta geemir ibanno maan kaak iyig do wer-aka.

³³ Min gee kuuk okinco-ak, Yuudinna ictu minnino gem rakki kaak nu kolaag Alekzandir. Nu taayiiga, kar nu akiliig unda a naaco kaawe do geemir. Hiyya, Alekzandir jaaltu pisinji unco, naa ose biy.

³⁴ Kar gay, min gee ku Epeez taltu kadar na Yuudinco, nu pooctu cokiynji. Nu obtu

* **19:19** 'tamminco' : Tamma rakki nec in gurus kaak gem gasy do el ta riyor. † **19:24** 'geray naada-naada' : Geray-ak ar ku kanjir, kar gee-ak iyig do geriyco ho nu abdiyaagu ar marginco. ‡ **19:29** 'wer ka kanjir' : In nassarinca, nu kolaag 'theatre', Wer kaak gee numgiy dakina ho nu talgiy ay maanna. Wer ka kanjir ka Epeez nec ice gee orok seer in bijigi alip (26 000).

kuuri werco rakki di, aman : « Artemis ta Epeeziyennar, sinti jaal kuwa ! » Nju obiit kuurico paa di zuu-zuu-zuu, nam taay pat seera.

³⁵ Hiyya, ba aaro, gem rakki kaak gina riy ta siirindi do geegirdi uctu. Na gedirtu na bugumiig gee-aku ho na kaawiico aman : « Gee ku Epeez, gee okiŋco iban kadar ginte gooyaag ger ka Artemis taat sinti alaw in dambi kaak ar taara kaak gal min kuwa ka samaaner.

³⁶ Gem ke gediraado meelee do bi naar-anka. Hadi bugumon. Ya ku raka gine maanna, pakiron ja samaane kar kat kuu gininji.

³⁷ Ku sakkiyiig gee-an ane, wala nu nig binjkico in sin ku Artemis, wala in gerti.

³⁸ Ya Demetriyuus in eenji gay riyor kat raka sakkiye waanna-ak, gee ku seriiner goya. Nju iyiiŋ gee-ak do unco do mena kuuk nu leetu ku seriiner.

³⁹ Ya ku gin kaaw ta pey, gi baa deen do unco ka gee kuuk iban *gaanuun.

⁴⁰ Yampa, binjkite yaa gine gallo. Ya gi goyaado samaane, gee ku Room yaate diye a ginten di ginig kaawin-anku. Ya nuur kat indaate do baat ta kaaw-anta, kar giico telke a maa ? »

⁴¹ Min gem-ak gaasiit kaawoy-at, na diyiiico do gee kuuk num-ak a nuu totire.

20

Martaw ta Pool do kid ka Maseduwaan in ka Grees

¹ Min kaawin kuuk Epeez-ak gaastu tak-tak, Pool numiig gee kuuk aamin do Iisa Masi ho na iskiig do imaanco. Na beriico ooya, kar na ictu botol ta Maseduwaan.

² Wiktin taat na jaawiy do darre-ata, na kaawiico dakina do gee ku aamine ho na iskiigu a nuu goye bombo do imaanco. Min naar-ak, na birtu do kid ka Grees.

³ Do wer-ak, Pool goytu koyin subba. Niyiney astu taat naa deete Siri. Na gaay ice markaba, kar kabarre galiiji kadar *Yu-udinna deet ko kaawco a nuu obinji. Ampaa ko, na duwtu, na ictu botol ta Maseduwaan.

⁴ Gee kuuk naamaaga-ak kun Sopateer ronji ka Piruus min Beere, Aristaark in giji Sekonduus min Tesalonik, Gayuus min Derbe, Tisik in Tropim min Aazi, ho in Timote oki.

⁵ Njuur ogirinti, nu baani ere do geeger ka Trowaas.

⁶ Nin gay, ni iidiyit ja iidin ta mappa ka bal *gele do geeger ka Pilip. Kar kat, ni neptu markaba, ni deettu. Menuwni beey do amiydi, ni jorkiig kat Trowaas. Do wer-ak, ni dee suugin rakki.

Pool nooyig Etikuus min do muuti

⁷ Do wiktin taat ni goyiy misa Trowaas, in yiriy ta sabitdi*, ni numtu in maako ho ni deedtu mappa sawa.† Kar Pool teestu kaawe do gee kuuk num-aku. Na ictu niyine a naa deete ka kawtinti, ampaa ko, na kaawtu paa nam datik aandor.

⁸ Do wiktin taar-at, ni goy ka gusuurdi ho nu biy lampin dakina.

⁹ Gin dubil rakki nu kolaag Etikuus. Na goy do bi ka peneetirdi do gusuur ka subbinjar. Uudin taat Pool kaawiy kee-ak, na aayiig wey yarap. Tala kar na gaam bup min kuwa. Nu astu copilinji, kar sando, naar gay mat ko.

¹⁰ Pool gay paaytu min kuwa, na oniiji, na iciiga, na gogiyiiga, kar na kaawtu aman : « Yaman, dakoŋ barjilenno, na nooye. »

¹¹ Min naar-ak, Pool coktu pey ka gusuurdi. Na pirsiiig mappa ho na teetu. Min na teetu, na kaawiy pey paa nam wer waliiji. Hiyya, na beriico ooya ho na deettu.

¹² Min naar-ak, gee iyiiig dubil kaak nooy-ak do geriy in aapiye ho okiŋco gelbinco weytu.

Martaw ta Pool do geeger ka Mile

¹³ Min Trowaas, Pool deet in asinji do geeger ka Asoos. Nin gay neptu markaba ho ni ogiriiji do geeger-aka ar taat na rakiyo.

¹⁴ Min Pool gasinti ede-ak, na neptu markaba in nini ho ni birtu do geeger ka Mitileen.

¹⁵ Min Mitileen, ni amiltu, kar ka kawtinti ni ottu do geeger ka Kiyoy. Ka neginditi,

* **20:7** 'yiriy ta sabitdi in maako' : In siire ka daayum, nu siir in kaaw ta Grek a 'yiriy ta awalle in maako'. Do aadin ta Greknar a ta 'yiriy ta dumaasdi', Kar do aadin ta Yuudinnar gay a ta 'yiriy ta sabitdi'. † **20:7** 'deedtu mappa sawa' : Werin daarin, nu kaawa a 'ice ka kominiyon (sen-sen)'. Tee naar-ak moya satkin ta Iisa Masi taat ka etor.

ni ottu do geeger ka Samoos. Kar ta antar gay, ni ottu kat Mile.

¹⁶ Ni bal peye Epeez. Pool rakaado tanjile do kid ka Aazi-aka, asaan na raka ote kodok-kodok Zeruzaleem. Ya do tanji-at a naa hadire do iidin ta Pantekoot.

Ooy ta ba aaro do agindaw ku Egliz ka Epeez

¹⁷ Paa kat, wiktin ta ni goy misa Mile, Pool naamtu kaaw do agindaw ku *Egliz ka Epeez a nu asa gasinji.

¹⁸ Min nu asiiji, na ooyiico kar na kaawico aman : « Cokiyon, min yiriy taat nu astu unko do kid ka Aazi, ku iban maman nu goytu in kunjko.

¹⁹ Nu gintu riy taat *Rabbin beriidu, bal ice ka zir. Zulinu min dakina. Nu taaBiye do bi ka Yuudinnar kuuk dee kaawco a nuun obindu.

²⁰ Ku iban kadar nu balko cigile yoo maan rakki kaak yaako napkiyinjo. Nu gaarko ho nu bildinjo in gamin dakina do unco ka geemir ho do geriyko oki.

²¹ Nu kaawco do Greknar ho do Yuudinnar a nuu ibinin niginco do unji ka Bunji ho nuu aamine do Rabbinte Iisa Masi.

²² « Kar din gay, nu ba Zeruzaleem, asaan Ruwwin ta Bunji kat naamaanu a naa baawe. Kar gay, nu ibanno maan kaak yaadu ase annere.

²³ Illa gay, ay geeger kaak nu baawtu, Ruwwin ta Bunji minaanu a nuun obindu danayne, ho nuun taaBiyyin dakina.

²⁴ Ya do tanto kin di-ak, goyindu nu balji gine hajine. Kar gay, maan kaak ta lotu-ak, illa naa gaasin ja riy taat Bunji beriidu. Riy-at gay, taar gaare ka Kabarre ta Gala ta barkin ta Bunji.

²⁵ « Min nu goy datikko, nu gaarkon *Meennaw ta Bunji. Kar din gay, nu iban tam kadar ku talaanno pey tak-tak.

²⁶ Do bi naar-ak ko, nu kaawiiko waran : ya minninko goy gem kaak tar ziy sa, nun isintudo,

²⁷ asaan nu kaawkon okintit taat Bunji kaawtu. Nu balko cigile yoo maanna.

²⁸ Goyon godom, gooyon zinjiko ku maaniiko ho gooyon gee ku Eglizdi kuuk Ruwwin ta Bunji beriiko. Gooyon Egliz ka Bunji ar gem kaak gooya tamgi. Dakon rawtenno kadar Egliz-ak, Bunji gidiiig in baar ku Ronji Iisa Masi.

²⁹ « Yampa, ya nun kat gin kawwi, nu iban kadar gee yaako ase do datikko ar pulkina[‡] a nuu nigin Egliz,

³⁰ nam do datikko di oki asa amile gee kuuk asaako gaare kaawin ku raadiner. Yoo gee kuuk aamin din sa, asa aadinco.

³¹ Di naar-ak, ucon kuwa ! Moyon do taat nu kaawiiko. Ta gin ko elgin subba, yiriy, aando, nu taayaakon di nam zulinu min do bi kanjo.

³² « Kar din gay, nu rasiinjo in Bunji ho in barkin ta kaawoy. Na gin gudurre taat naako gaayinjo do imaanko, ho in naar di, kuu gasin haginko taat na bertu do gee okinco kuuk na dobtu kunjji.

³³ Kar nun meendu gay, nu bal rake ice maan minninko, wala gurus, wala daabne, wala kesuune.

³⁴ Asaan kunj sa iban tam kadar nu gin riy in pisindu a naa gase maan kaak nun meendu naa tee bir yoo eendu.

³⁵ Do riy okintit taat nu gintu, nu gaarko botol taat maman gi gaayin pokirna. Ansii ko, gi rawtiitdo kaaw taat Rabbin Iisa kaawtu aman : " Galal do gem kaak beraw, pakgit gem kaak obaw. " »

³⁶ Hiyya, min naar-ak, nu dersitu ho Pool salkiytu.

³⁷ Nuur okinco, nu teestu ale, nu baamiyig Pool ho nu beriiji ooya ta ba aaro.

³⁸ Okinco, nu goytu aminda, asaan Pool kaawco a nu talaagdo pey tak-tak. Hiyya, min pa-ak, nu naamiig yoo do markabar.

21

Pool yeep Zeruzaleem

¹ Min ni eertu min in gee-ak, ni neptu markaba ho ni birtu sak-sak do geeger ka Koos. Ka kawtinti, ni birtu Rood. Kar min ede-ak, ni birtu geeger ka Patara.

‡ 20:29 'pulkina' : Werin daarin, nu kolaag a 'kulkina' wala a 'pilgay'. Sidon goy do kid-aka. Gee ku Room numig kid ka Penis sawa in ka Siri.

* 21:2 'kid ka Penis' : Geegirnay ku Tiir in
† 21:3 'Sipre' : Na kid kaak goy datik amiydi.

² Do wer-ak, ni gastu markab kaak 6aa do kid'ka Penisi*. Hiyya, ni neptu ho ni deettu.

³ Ni rasiit Sipre† in̄ n̄ugila, kar ni birtu do kid'ka Siri. Min ni ottu do geeger ka Tiir, ni paaytu. Do wer-ak ko, gee paayiig gamin kuuk atta do markab-aka.

⁴ Tiir atta, ni gas gee kuuk aamin do Iisa Masi ho ni goytu in̄ n̄uur mena peesira. Sando n̄uur gay, Ruwwin ta Bun̄di mingu do maan kaak yaaji ase do Pool ho n̄u kaawiji aman : « Yaman, dak 6aanno Zeruzaleem ! »

⁵ Hiyya, min mena kuuk peesir-ak bire ho ni rakiy deete, sin̄ta ku Tiir amiltu, daditco wala kooginco, n̄u n̄aaminti yoo kara min do geegirdi. Do bi ka barrer, ni dersitu ho ni salkiytu.

⁶ Min ni gaastu in̄ salaane, ni bertu ooy do zin̄kini, kar ni neptu markaba, ni deettu. Kar gee kuuk aamin-ak yeeptu do geriyco.

⁷ Min ni amiltu min do geeger ka Tiir, ni birtu Petolemays. Min ni ottu, ni gasiig sin̄ta ho ni eeltu in̄ n̄uura.

⁸ Ka kawtinti, ni neptu pey markaba ho ni birtu do geeger ka Sezare. Do wer-ak, ni paaytu do ger ka Pilip ho ni goytu. Pilip-ak gaara Kabarre ta Gala ho n̄a min gee ku peesira kuuk n̄u dobtu awalle Zeruzaleem a n̄uu gaayin̄ *paliinna.

⁹ N̄a gin gemsa pood kuuk bal obe misa. Gems-ak gaara kabarranna kuuk n̄u gasiy min do Bun̄di.

¹⁰ Min ni taaytu ede-ak, nabiin̄ce rakki kaak n̄u kolaag Agabuus astu min Zuude.

¹¹ N̄a asinti gasa, n̄a iciig karrabin̄ce‡ ka Pool ho n̄a duuniig asin̄ji in̄ pisin̄ji. Kar n̄a kaawtu aman : « An kaaw taat Ruwwin ta Bun̄di kaawiyo : Mee karrabin̄cer-an̄, n̄u asa duunin̄ Zeruzaleem ar kaak nun duuniig zir-an̄ka. Kar n̄u asa iyin̄ do gee kuuk ibanno Bun̄. »

¹² Min ni doriit kaaw-at, nini ho in̄ sin̄ta ku Sezare, ni deesji kaawe do Pool aman : « Yaman, dak 6aanno Zeruzaleem ! »

¹³ Kar n̄aar gay telkinti aman : « Maa di ku aliy ampa ? Ku raka yiimin gartar walla ? Ya n̄u duunaan Zeruzaleem, wala ya n̄u diyaan do bi ka *Rabbinte Iisa oki, nun ooy di. »

¹⁴ Min n̄a pocit kaawni, ni dakji wakallo pey kaawo. Ni kaawtu aman : « Di n̄aar-ak ta Rabbinten di un̄da ! »

¹⁵ Min mena kuuk ni gintu Sezare nectu, ni ruytu, kar ni ictu botol ta Zeruzaleem.

¹⁶ Gee kuuk aamine kuuk min Sezare iyiinti do wer ka gem kaak n̄u kolaag Menason, ni paaytu do geriy. Gem-ak, n̄aar min kid'ka Sipre, ho min n̄a aamintu do Iisa Masi-ak taay ko.

Pool ot Zeruzaleem wer ka Zaak

¹⁷ Min ni ottu Zeruzaleem, sin̄ta n̄aaminti in̄ galal.

¹⁸ Kar ka kawtinti, Pool in̄ nini, ni 6aawtu kat talin̄ Zaak do geriy. Do wer-ak, ni gasiig agindaw ku *Eglizdi okin̄co n̄ume.

¹⁹ Pool ooyiico, kar n̄a osiicot rakki rakki riy taat Bun̄ gintu in̄ n̄aara do datik ta gee kuuk Yuudinnado.

²⁰ Min agindaw ku Eglizdi doriit kaaw-at, okin̄co, n̄u deliiji barkin do Bun̄di. Kar n̄u diyiji do Pool aman : « Ki talaw, gem kol sin̄te, *Yuudinna dakina aamin do Iisa Masi. Ya ki osaagu, kii gase alpanna, ho okin̄co, gelbin̄co goy misa in̄ *gaanuun ka Muusa.

²¹ N̄uur dor gee osiicin̄ a ki garkiyaag Yuudinna okin̄co kuuk goy datik ta gee kuuk ibanno Bun̄ a n̄uu pociin̄ gaanuun ka Muusa. N̄u dor pey kadar ki kaawco do gee-ak a n̄u *dukumaado sel̄no do kooginco ho n̄uu rasin̄ aadanna ku Yuudinnar.

²² Gee sa yaa doren̄ ko kur a kii ase. Ampa-an̄ gay, gii gine maman ?

²³ Ya pa-ak gay, ooyit kaawni-anta. Anne, ni gin gee pood kuuk togil in̄ Bun̄.

²⁴ Di n̄aar-ak, iyiig gee-ak in̄ kin̄ke do *ger ka Bun̄di. Siyon zin̄kiko sellen̄ ar taat gaanuunte kaawtu. Kar kin̄ meen̄jin̄ kappiyig gurus ka *satkiner taat n̄uu oode kayco. Paa kat, gee okin̄co yaa ibine kadar kaawin kuuk n̄u osin̄ci-an̄, n̄uur ka seenerro, kar n̄uu ibine kadar kin̄ke oki karmiyaag gaanuun ka Muusa.

²⁵ Do gee kuuk aamine kuuk Yuudinnado gay, ni ictu niyine ho ni siirco dak ko a n̄u teenno kum kaak n̄u satgiytu do bun̄niydi, n̄u teenno baar, n̄u teenno kum kaak patiiis, ho n̄u 6aayenno mun̄jam. »

‡ 21:11 'karrabin̄ce' : In̄ nassarin̄ca, n̄u kolaag a 'santir' (ceinture).

²⁶ Pool ooyit kaaw ta aginiydi-ata. Kar ka kawtinti, na iyiig gee ku pood-ak in naara ho nu daktu siy zinjico sellen ar kaak gaanuun kaawtu. Min nu gaastu siye ka zinjico, Pool unjitu do ger ka Bunji a naa inde yiriy ta moo, siye ka zinjkar yaa peye ho nuuco gine satkine.

Nu obig Pool

²⁷ Min mena kuuk peesira ku siye zinjkar-ak gaay gaase, Pool yeeptu do ger ka Bunji. Do wer-ak, gin Yuudinna kuuk asa min kid ka Aazi. Wiktin taat nu taliig Pool do ger ka Bunji, nu isiniijig gee okinco ho nu obiiga.

²⁸ Nu isiniijigu ho nu kooltu aman : « Gee ku Israyeel, jorkonni ! An ko gem kaak nigaag sinje, in gaanuunte, ho in ger ka Bunje oki. Na gaara kaaw do ay wero do gee okinco. Din na unjiig kuude gee kuuk Yuudinnado oki atta do ger ka Bunji. Ampa-an, maa na nigig ko kalcak-kalcak wer kaak *cawar-anka. »

²⁹ (Ka seener, awalle, nu talig Pool Zeruzaleem in gem rakki kaak nu kolaag Tropim. Naar kaak asa min Epeez ho do tango-at a Pool iyiig atta do ger ka Bunji.)

³⁰ Hiyya, geeger okinji barjiltu ho nu asiy min ay wero. Min nu obiig Pool, nu imiliig kara, kar nu dibiriig botilay kodok-kodok.

³¹ Uudin taat nu rakiy deenji, kabarre galiiji do tatkaw ka askirin ku Room a yaman Zeruzaleem okintit barjile.

³² Kodok di, na soktu askirna in agin-duwco, nu aaniiig gee-aku in gadco. Min gee kuuk koocaag Pool taliig tatkaw in askirnay asaw-ak, nu peytu.

³³ Do wer-ak, tatkaw-ak sinjiiji moota do Pool, kar na kaawiico do askirnay a nuu obinji ho nuu duunin in jinzirin seera. Hiyya, na indiig gee-ak aman : « Gem-an, naar waa ho na nig maa ? »

³⁴ Gee kuuk num ede-ak, ay gem di koola do koolinji nam tatkaw-ak sa ibanno baat ta koriyco. Hiyya, min pa-ak, na kaawiico do askirnay a nuu iyiin Pool do ger ka tatik ka askirnar.

³⁵ Min nu ottu do wer-aka, Pool naaltu asiinji ka gusuurdi a naa coke kuwa, kar gee gay akilaaga nam askirin asiig jaal kuwa.

³⁶ Gee kuuk aadaaga-ak koola aman : « Daanja ! Daanja ! »

Pool osa biy do unjo ka sinjay Yuudinna

³⁷ Wiktin taat nu rakiy ko unjin Pool do ger ka tatik ka askirnar, Pool indiig tatkaw ka askirnar-ak aman : « Baañu, beror botol, naan kaawe dak sooda ? » Naar gay telkiiji aman : « Ki iban kaaw ta Grek walla ? »

³⁸ Naar kinke-an doo ko gem kaak min Meser coy kaawin unda-aka, naar kaak amil sawirnew do goosiner in gee alip pood-aka ? »

³⁹ Pool gay telkiiji aman : « Ha'a, na nunno. Nun Yuudinje. Nu weentu Tars do kid ka Silisi. Geeger naar-ak, sinji alaw. Baañu, beror botol, naaco kaawe do gee-anku. »

⁴⁰ Ek di tatkaw-ak beriiji botol ta kaawor. Hiyya, Pool uctu, na peytu do unji ka ger-aka. Na jaaltu pisinji a gee yaa bugume. Okinco, nu bugumtu, kar na kaawiico in kaaw ta Yuudinnar.

22

¹ Pool teestu kaawe aman : « Gem kol aginiyji, gem kol sinjay, cokiyon taat naako kaawe dinka, naa imile kaar. »

² Min nu doriig Pool kaawa in kaawco-ak, nu bugumtu dil. Pool gay, kaawiy deetiy in unji di. Na diytu aman :

³ « Nun *Yuudinje, nu weentu Tars do kid ka Silisi. Kar nun maad anne Zeruzaleem di. Gamaliyeel gay garkiyintu maman naa ibine ta6 *gaanuun ka aginiyte. Nu giniit riy ta Bunji in gelbin rakki ar kaak kunjo giniy riyoy yoo dinka.

⁴ Gee kuuk aadaat botol ta *Rabbin Iisa, miday in daadi, nu taa6iygu, nu duuniig in jinzirrina, nu unjiig danjaayne, ho nu deegu.

⁵ *Mee satkiner ka tatko in aginay kuuk nume in naara, nuur yaadu rabile saadinnar. Nuur di kuuk berdu maktumne a naaco iye do sinja kuuk Yuudinna kuuk goy do geeger ka Damaas. Ya nu ot annere, naa obin gee kuuk aamin in Iisa Masi, naa iyiin Zeruzaleem, nuu taa6iyinco. »

Pool kaawa maman Iisa Masi koliiga (Akt 9.1-19, 26.12-18)

⁶ Pool gaayitit do kaawoy aman : « Wiktin taat nu amiltu Damaas in yiriyo, nu gaayiy ko ote, tala kar maan irintu cippit min kuwa ka samaaner paayidu.

⁷ Min njaar-ak, nu galtu bup. Dora kar gaay ar ta gemor kolaan aman : " Sawuul, Sawuul, maa di ki taabiyyin ampa ? "

⁸ Nun gay aman : " Rabbine, kinj waa ? " Kar gaay-at gay telkiidu aman : " Na nun Iisa Masi kaak min Nazareet kat ki taabiyyi-anjka. "

⁹ Gee kuuk aadaan-ak oki, talit portikaw-at samaane. Kar gay, nu bal dorin gaay taat kaawaadu-ata.

¹⁰ Hiyya, nu teestu pey inde aman : " *Rabbine, di naa gine maman ? " Rabbin gay telkiidu aman : " Ucu, 6aa do geeger ka Damaas. Kar anner-ak, kii gase waan yaan gaarin ay maan kaak Buñ rakiy kii gine. "

¹¹ Kar portikaw-at gay noolintu. Nu tallo tak-tak. Min pa-ak, eendu obiig pisindu, nu daanintu nam yoo Damaas.

¹² « Do wer-ak, gin gem rakki nu ko-laag Ananiyaas. Na gem sellen ho na obig bombo gaanuun ka aginiyte. Yuudinna okinco kuuk do geeger-ak ozilaaga.

¹³ Na asintu gasa, kar na kolintu aman : " Sawuul, gem kol sinji, pilig odinan. " Min kaawoy-at di, odinar piltu. Nu taliig karan na pey untu.

¹⁴ Kar na kaawiidu pey aman : " Buñ ka aginiyte dobinčin min awalle a kii ibinin taat na rakiyo. Na dobinčin a kii talin njaar kaak sellen ho ki cokiye gaayay.

¹⁵ Na dobinčin a kii gine saadiney ka Iisa do gamin okinco kuuk ki taltu ho ki dortu, kiico kaawin do geemir.

¹⁶ Kar dinj gay, ki era pey maa ? Ucu, diyiiit amaaneñ in sinj ku Iisa Masi, nuun *batiziye ho njaan saamiyin zunubinnan. " »

Pool osa maman nu naamiig do gee ku Yuudinnado

¹⁷⁻¹⁸ Pool kaawtu pey aman : « Min nu yeeptu Zeruzaleem, yiriy rakki, nu unjitu do ger ka Buñdi, nu salkiytu. Kar Rabbin Iisa Masi bayniidu ho na kaawiidu aman : " Ucu, amal kodok-kodok min Zeruzaleem, asaan geenti rakaatdo kaaw taat ki kaawiy do bi kanto. "

¹⁹ Nun gay telkiji aman : " Di Rabbine, maaniico iban tam kadar awalle, wiktin taat nu jaawiy do geray ku salaaner, nu

koocgig gee kuuk aamin in kinje, nu obgi-igu, ho nu unjigiig danjaayne.

²⁰ Esa do wiktin taat nu deeyig saadineñ Etiyeen-ak, nun oki goya. Inj gee kuuk deega-ak, nin kaawni sawa, ho nun ko kaak gooyaat kesuunco. "

²¹ Kar Rabbin gay deeliidu pey aman : " Baa paa di, nu naamaacinj serek, wer ka gee kuuk Yuudinnado. " »

Pool inj tatkaw ka askirin ku Room

²² Gee-ak cokiyiig Pool nam wiktin taat na diytu a Buñ naamig do gee kuuk Yuudinnado. Do wer-ak, nu teestu koole aman : « Daan gem-anj kara ! Dakon rasiñido nja goye do kid-anjka ! »

²³ Min pa-ak, koolinco jaala jaalen di, nu soriit kesuunco ho nu ergiita, nu sokiy pey kida ho nu dawiy kuwa.*

²⁴ Hiyya, tatkaw ka askirin ku Room-ak diyiiico do askirnar aman : « Obonj gem-anjka, unjon atta ho kooconj inj kordingo. Paa kat, nja kaawe seene ho naa ibine baat ta koriyco. »

²⁵ Ek di nu teestu duuninji a nuu koocinji. Do wer-ak, Pool diyiji do tatkawco aman : « Yaman, kawiyon, ya nu bal dukume misa seriine, ku gin botol taat kuu kooce Roomince walla ? »

²⁶ Min gem-ak doriit kaaw-at, na daktu ceer dengey ta tatkaw-aka. Na diyiji aman : « Yaman, gem-anj, njaar Roomince. Ansi-anj, gii giniñ maman ? »

²⁷ Hiyya, tatkaw-ak asiig gas Pool, kar na indiig aman : « Kaawor ja ta6, kinje Roomince walla ? » Pool gay telkiji aman : « Hii, nun Roomince. »

²⁸ Kar tatkaw-ak kaawiji pey aman : « Ki taliin nu ginit Roomince-anj, esa nu kappiy gurus dakin ja. » Pool gay telkiji aman : « Nun gay, min nu wentu, nu Roomince. »

²⁹ Kodok di, gee kuuk raka zer koocinji-ak rasiiga. Meenji tatkaw ka askirnar din sa, kolaw obga, asaan na doodig Roomince inj jinzirre.

Pool do unco ka agindaw ku gay seriiner

³⁰ Tatkaw ka askirnar-at raka ibine baat ta kaaw taat Yuudinna diyiji do Pool.

* **22:23** 'nu soriit kesuunco ho nu ergiita, nu sokiy kida ho nu dawiy kuwa' : Do aadin ta Yuudinnar, sore ka kesuuner in dawwe ka kidar gaara kadar nu dapin aale.

Ampa ko, ka kawtinti, ɲa koliig agindaw ku gay satkiner in ku seriiner okiŋco. Kar ɲa kiliig jinzirin ku Pool ho ɲa iyiig do unco.

23

¹ Min ɲu iyiig Pool do unco, ɲa taliig gay seriiner-ak yalaan, kar ɲa kaawtu aman : « Gem kol sintay, riy taat nu gintu do unji ka Bunɗi yoo diŋka, taar samaane. Do bi ɲaar-ak ko, gelbiner weytu. »

² Kar gay, *mee satkiner ka tatko kaak ɲu kolaag Ananiyaas diyiico do gee kuuk goy moota in Pool-ak aman : « Baasonjiig biy-aka ! »

³ Min pa-ak, Pool kaawiiiji aman : « Bun meenji di yaan baase. Kin kaak ar dur-durre kaak ɲu ooyji maan portik min kara. Kin goy annen doo di, kiidu dukume seriine ar kaak *gaanuun kaawiyo, kar kin gay, maa di ki aaliig gaanuun, ki kaawiy a ɲuun baasindu-aka. »

⁴ ɲuur kuuk goy moota in Pool-ak kaawiiiji aman : « Kinke-an di gedirgiy warin mee satkiner ka tatko ka Bunɗi ! »

⁵ Pool gay telkiico aman : « Gem kol sintay, saamiyendu, nu ibanno kadar ɲa ɲaar ko mee satkiner kaak tatiko. Yampa, Kitamne kaawa aman : “ Dakon warin do tatkaw ka darriko. ”* »

⁶ Pool iban kadar gay dukume seriiner-an, daarinco *Sadusiyenna ho daarinco gay *Pariziyenna. Do saan taar-at ko, ɲa jaaltu gaayay do unco aman : « Gem kol sintay, nun Pariziyenche ho aginiydu sa Pariziyenna. Ya yiriyta ku tala ɲu dukumaadu seriine, ɲu ginaat asaan nu diy gelbiner kadar Bun asa nooyin gee ku mate. »

⁷ Min ɲu doriit kaaw-at, Pariziyenna in Sadusiyenna testu meele. Hiyya, gee kuuk num-ak astu eer werinco seera.

⁸ Ya ta Sadusiyennar, ɲuur diya a gee kuuk mate, ɲuur nooydo. Ho ɲu diya pey kadar *dubal ku Bunɗi ginno, in ruwwin-nay oki. Kar ta Pariziyennar gay, a gamin ɲuur-ak goya.

⁹ ɲu meeliy kee nam hawinco jaal kuwa. Hiyya, Pariziyenna daarin kuuk bilda gee in gaanuun, uctu kaawe rada aman : « Talon, gem-an ni balji gase orne. Kin

taa gine ruwwine, wala dubil ka Bunɗi kat kaawji sa, gi ibanno. »

¹⁰ Meelco raka bire maan kaak pey, nam tatkaw ka askirnar-ak din sa kolaw obga a pa ɲuu eerin ziy ka Pool yarak-yarak. Do saan taar-at ko, ɲa kaawiico do askirnay aman : « Paayon ! Imilon min datik ta geemir. Azbon min do pisinco ho iyon atta. » Hiyya, ɲu iyiiga.

¹¹ In aando-at di, Rabbin bayniiiji do Pool ho ɲa kaawiiiji aman : « Zeeɗu, ki kaaw samaane anne Zeruzaleem do bi kanto. Nu raka ki deelin pey kaawon-an do geeger ka Room. »

Dee ka kaawor do bi ka Pool

¹² Ka kawtinti in kawtira, Yuudinna daarin numtu in cigile ho ɲu togiltu in Bun aman : « Wala ni tiyaw, wala ni siyaw, illa ya Pool ɲu deeyig ja. »

¹³ Gee kuuk togil-ak pak orok pood.

¹⁴ *Yuudinna-ak baawtu gasin agindaw ku gay satkiner ho in aginay ku darrer ho ɲu kaawiico aman : « Nin-an sa togil in Bun. Illa ya Pool mat ja, kat ni tee ho ni see.

¹⁵ Ansi-ak, ni indaako in gay seriiner okiŋco aman : “ In don diŋ di tatkaw ka askirnar, ɲaako ɲaamin pey Pool. Kuuji kaawe kadar ku raka goyin pey kaawoy. ” Nin gay siy ko zinƙini ya ɲu asa do botildi di, kar nii deenji. »

¹⁶ Kar ron ka booy ta Pool gay dorit kaaw-ata. Kodok di, ɲa birtu do ger ka tatik ka askirnar, ɲa unjitu, ho ɲa miniig Pool.

¹⁷ Do wer-ak, Pool koltu rakki min agindaw ku askirnar. Kar ɲa kaawiiiji aman : « Iyiig dubil-an do tatkuwin. ɲa gin kaaw ooma ɲaaji kaawe. »

¹⁸ Askirinche-ak toliytu in dubil-aka, ɲa iyiig do tatkuwiy. Kar ɲa diyiiiji aman : « Pool kaak goy do daɲaayner-an kolintu kar ɲa diydu a naan iyinji dubil-anƙa, ɲa gin kaaw ooma ɲaaji kaawinti. »

¹⁹ Tatkaw-ak obiig pisinji ho ɲa imiliig dubil-ak kara. Kar ɲa indiig aman : « Ki gin maa kaawra kiidu kaawe ? »

²⁰ ɲaar gay osiiji aman : « Yaman, Yuudinna dee kur kaawco a ɲuun inde a kii iyyin Pool kawta do unco ka gay seriiner. ɲuun kaawe a ɲu raka goyin pey kaawoy.

* 23:5 Wer ka gase kaawor do Ekzood 22.27.

21 Kar kinke gay, dak amniyiñcodó ! Gee pak orok pood isji guba nam nu togil in Bun a nu tiyaado ho nu siyaado, illa ya nu deeyig ja Pool. Gee-anjur siy ko zinjico. Illa nu era ko tanjin di ya kii ooye. »

22 Min tatkaw doriit kaaw-at, na diyiji do dubil-ak aman : « Yaman, dak imilino kaaw-an tak-tak kara. » Kar na rasiig, na deettu.

Nu janjig Pool Sezare

23 Tatkaw-ak koltu gee seer min agindaw ku askirnay ho na kaawiico aman : « Numon askirin miy pood maaya, in orok peesira daljay. Min nuur kuuk maay-ak, miy seer in gartico. Siyon zinjico, in pat parrika ta aandor ku 6aa Sezare.†

24 Imilonji oki pisay kuu iynji Pool in aapiye do wer ka gubneer Peliks. »

25 Tatkaw-ak siirtu oki maktumne do gubneer, na kaawiji aman :

26 « Gem kol gubneer Peliks, nun Kilodiyuus Lisiyaas ooyjin dakina in karaamine.

27 Yuudinna obig gem kaak ni naamiijn-anka. Nu raka deenji. Wiktin taat nu dortu kadar na Roomince, nu astu moginji‡ in askirnar, nu jiliig min do pisinco.

28 Nu raka ibine maman Yuudinna diyiji kaawo. Paa ko, nu iyiiig do unco ka agindaw ku seriiner-aku.

29 Min nu dorit kaaw ta agindaw-ak di, nu ibintu kadar nu diyiji kaawo do bi ka gaanuunco di. Kar gay, do gaanuun ka Room, na bal nige maan kaak yaa iye muutuy, yoo do danayner oki nu obaagdo.

30 Kar min waan astu minintu kadar Yuudinna sooriya do gem-an a nuu deenji, kodok di nu ictu niyine a naan naaminji. Kar nu kaawiico do nuur kuuk diyji kaaw-ak a nu 6aa sakkiyin do werin. »

31 Askirna-ak giniit ar taat na kaawiico. Nu iyiiig Pool in aando-at di nam do geeger ka Antipatriis.

32 Kar ka kawtinti, askirna ku maay-ak yeepu do werco Zeruzaleem. Nuur daljay in Pool gay, birtu in unco yoo Sezare.

33 Min nu ottu Sezare, askirna-ak beriit maktumne-at do gubneer Peliks ho nu gaariijig Pool.

34 Gubneer-ak garkiyiit maktumne-ata, kar na indig Pool aman : « Ki asa min darre ta moo ? » Naar gay telkiji aman : « Nu asa min darre ta Silisi. »

35 Min na dortu pa-ak, na telkiji aman : « Di yaa pa-ak, gee kuuk diyji kaaw-ak, ya nu as di, kar gii talin kaawon. » Hiyya, na bertu izinne do askirnay, nuu iyin Pool do ger kaak nu pintu do sultan *Herood.

24

Pool do unji ka gubneer Peliks

1 Min Pool ottu Sezare, mena beey bir ko, kar *Yuudinna daarin astu min Zeruzaleem : nuur Ananiyaas, *mee satkiner ka tatko, in gem rakki gay malol sinji Tertuluus, ho in agindaw daarin ku pey. Nu astu do unji ka gubneer Peliks ho nu sakkiyig Pool.

2 Gubneer-ak naamtu gee a nu 6aa iyin Pool. Min nu iyiiga, Tertuluus-ak ictu kaawo aman : « Gem kol Gubneer, in barkin tanjin kat ni gasit aapiy do darre-anta. In ibine ka riyon, ki siyig goyinni ho ki gaayinti.

3 Ni delaajin barkine do gamin okinco kuuk ni gastu min locin ay wiktine ho do wer okinji.

4 Kar gay, nu tanjilaacinno dakina. Naar-ak baanu, berni botol taat kiini cokiye sood di.

5 Yampa, ki talaw, gem-an naar gemno. Na barjilig Yuudinna okinco kuuk goy do duniiner ho na tatkuwco ka gee kuuk nu kolaag Nazariyenna.

6 Na rak nigin *ger ka Bundi oki. Do bi naar-ak ko, ni obiiga. [Ni rakaaji dukume seriine ar kaak *gaanuunni ka Yuudinnar kaawtu.

7 Kar tatkaw Lisiyaas gay, asinti gal atta. Na imiliig Pool min do pisinni in rada.

8 Kar na kaawinti a ni 6aa sakkiyin do unjin.]* Din kin meenjin gubneer indig gem-anka, kii gasin baati ta sakuunni taat ni sakkiyiiga. An di kaawor. »

† 23:23 'Sezare' : Na geeger tatiko. Na wer kaak askirna dakina ku Room goyiy do kid ka Zuuda. ‡ 23:27 'moginji' : Werin daarin, nu kaawa a 'sakuwinji'. * 24:8 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bundi kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

⁹ Yuudinna okinčo kuuk goy do wer-ak ooyit kaaw-ata ho ŋu kaawtu a ta do botilti di.

Pool osa biy

¹⁰ Min ŋaar-ak, guberner jaaliiji pise do Pool a ŋaa kaawe. Ek di ŋa kaawtu aman : « Gem kol gubernerji Peliks, nu iban, ŋa kinke-aŋ ko mee seriiner ka darrer in elgina. Paa ko, in amaanner ta rakki, nu astu ose bir do unjin, naa imile kaar.

¹¹ Pakaado mena orok in seer di, nu astu Zeruzaleem a naa abdiye Buŋ do geriy. Kin meenji 6aa baray baati.

¹² Min nu ottu do wer-aka, ya nu goy do *Ger ka Buŋdi, ya nu goy do ger ka salaaner, wala do wer ka pey, nu meello in gee ho nu barjilgido.

¹³ Gee-ak, ŋu gediraado gaare seen ta kaawco, asaan kaaw-at ginno baati.

¹⁴ Kar nun gay raka naan kaawin kaaw-an waran do unjin. Ka seener, nu aadaat Botol ta Iisa Masi taat ŋu kaawiy a ta samaanno. Kar gay, nun abdiya Buŋ ka aginiyte, nu aamina do makaatamna ku Muusa ho in ku nabiinnar oki.

¹⁵ Nu diy gelbiner in Buŋ a ŋaa nooye gee kuuk goy in botol in kuuk goydo in botol ar ŋuur maaniico oki diytu gelbinco pa.

¹⁶ Do saan taar-at ko, nu zeediy goye in gelbin kaak samaane do unji ka Buŋdi ho do unčo ka geemir.

¹⁷ « Nu gin elgin dakina kara, kar nu yeptu kat Zeruzaleem. Nu as iye gaayo do geendu ho naa gine *satkin do Buŋdi.

¹⁸ Wiktin taat ŋu gasin do ger ka Buŋdi, nu siy ko zinƙar ar kaak *gaanuunte kaawtu. Do wiktin taar-at, gee dakina ginno in nunu ho wer sa bal barjile.

¹⁹ Ya seen goya, zer Yuudinna kuuk min kid ka Aazi kat gasintu. Ya ŋu gin kaaw in nunu, zer ŋuur kat yaa ase ose binƙico do unjin.

²⁰ Wal gee kuuk ki taliy-aŋ, ŋuur ko kuuk hadire do wiktin taat ŋu sakkiyin do unčo ka agindaw ku seriiner, ŋuudu gaarin maan kaak nu nigtu.

²¹ Ya do tanto-at, nu iban maan rakki di. Wiktin taat nu uctu datikco, nu kaaw in

gaay tonƣo aman : “ Nun aamina kadar Buŋ asa nooyin gee ku mate. ” Wal do kaaw taar-an din ga, ŋu sakkiyintu anne ? »

²² Naar Peliks, ŋu kaawiiji min awalle do bi ka Botol ta Iisa Masi. Ek di ŋa diyiico do gee kuuk sakkiyiig Pool-ak aman : « Ya yiriy taat tatkaw Lisiyaas as annen di, naa talin kaawko. »

²³ Kar ŋa beriiji izinne do tatkaw ka askirnar a Pool yaa goye do daŋaayner di. Kar ŋu rasiig us yaaji gade dak sooda ho ŋu diyiico do geenji a ŋuu tale kaaci.

Pool goy elgin seer do daŋaayner

²⁴ Gintu menaw, yiriy rakki, Peliks in daacy Dursiil, ŋu astu talin Pool. Daacy ta Peliks, taar *Yuudinca. Peliks naamtu waan yaa iyin Pool ŋuu cokiynji, ŋaa kaawe do bi ka imaan taat do Iisa Masi.

²⁵ Min ŋu iyiga, ŋa ictu kaawo. Na kaawiy do bi ka goye kaak sellen, do obe ka zinƙar ho do seriin ta Buŋdi taat yaa ase. Min Peliks doriit kaaw-at di, kolaw obiiga. Kar ŋa diyiji do Pool aman : « Dinƙa-aŋ deettu, ho ya yiriy taat nu gas pisindu di, kar naan kole pey. »

²⁶ Do gelbiney gay, ŋa diy kaay oki a Pool yaaji iye gurus. Do saan taar-at ko, in menaw ŋa kolgig a ŋuu jammiye.

²⁷ Elgin kuuk seer birtu, Peliks paaytu ho Porsiyuus Pestuus gay makiiga. Kar Peliks bal imilin Pool min do daŋaayner asaan ŋa raka a Yuudinna yaaco aawe gala.†

25

Ŋu iyig Pool do unji ka Pestuus

¹ Min Pestuus ottu Sezare, ŋa gin mena subba di, kar ŋa uctu ho ŋa deettu Zeruzaleem.

² Do wer-ak, min gee ku *Yuudinna, agindaw ku gay satkiner, in aginay daarin ku pey astu do unji ka Pestuus a ŋuu sakkiyin Pool. Ŋu wakiliiji

³ inde aman : « Baanu, ni raka a kii janƙin Pool anne Zeruzaleem. » Sando, Yuudinna gay dee kaawco a ŋuu deenji do botildi.

⁴ Kar Pestuus gay telkiico aman : « Pool, naar goy daŋaayne ta Sezare ho nun meendu sa gaay ko 6aawe.

† 24:27 'Peliks bal imilin Pool min do daŋaayner' : Gaanuun ka Roominar kaaw kadar ya gem ŋu obig daŋaayne elgin seer ho ŋa ginno orne, zer ŋuu pikiŋji.

⁵ Rason aginduwko yaan naamin Sezare, ho ya gem-an kat nige sa, kar nu sakkionga. »

⁶ Do wer-ak, Pestuus gintu mena orok kan porpodi, kar na yeptu Sezare. Min na ottu Sezare, ka kawtinti, na deettu do wer ka seriiner ho na bertu izinne a nuu iyin Pool ?

⁷ Min nu iyiiga, Yuudinna kuuk min Zeruzaleem leyig datikco ho nu diyiji kaawin dakina kuuk ooma. Kar gay, nu bal gedire gaare baat ta sakuunco.

⁸ Hiyya, Pool imiltu kaay aman : « Nun bal nige tak-tak : wala in *gaanuun ka Yuudinnar, wala in *ger ka Bunji, wala in sultan kaak tatik ka Room. »

⁹ Pestuus raka a Yuudinna yaaco aawe gala. Ek di na indiig Pool aman : « Ki raka baawe Zeruzaleem kat nu baan dukumin seriineŋ annere wal maman ? »

¹⁰ Pool gay telkiiji aman : « Ha'a, nun goy ko do unco ka gay seriiner ku sultan kaak tatiko. Annen di nuudu talin kaawor. Nun sa balco nige yoo maan rakki do Yuudinnar. Naar kin meenji oki iban tam.

¹¹ Ka seener, ya nu gin orne ho nigindu kaak nu nigtu kat nec iye muutur, naar-ak daan kara. Kar gay, ya kaawin kuuk nu diyidu-an kat in botilcodo, waan ginno botol taat naan iyin do unco. Di yaa pa-ak, naa kolin sultan kaak tatik ka Room. Nu raka anner kat naadu talin kaawor. »

¹² Hiyya, Pestuus deetu kaawco in gay taayinji, kar na kaawiji do Pool aman : « Min kin meenjin kat koliig ko sultan-aka, meenjin baa wer ka sultan. »

Pool do unji ka Agripa

¹³ Gintu menaw, sultan *Agripa in booy Bereniis astu Sezare a nu baaji ooye do Pestuus.

¹⁴ Ar taat nu astu gine menaw, Pestuus gaarijit baat ta kaaw ta Pool aman : « Peliks ras kar gem rakki do danaayner anne.

¹⁵ Wiktin taat nu goyiy Zeruzaleem, *aginay ku Yuudinna daarin astu talindu, minnino, daarin agindaw ku gay satkiner. Nu astu sakkiiŋ gem-aka ho nu indintu a taaji peye do kaay.

¹⁶ Kar nun gay telkiico a nin gee ku Room, ya waan sakkiiyig gemo, ni numaag ja gem-ak in gee kuuk nu giniy kaawna kat naa imile kaay unco. Ya na bal imile kaay gay, ni rasaakongado kat bat.

¹⁷ Hiyya, agindaw ku Yuudinnar-ak astu anne in nunu. Kar ka kawtinti, nu bal taaye, nu baawtu do wer ka seriiner ho nu goytu do werir, kar nu naamtu a nuu iyin Pool do undu.

¹⁸ Min Yuudinna kuuk diyiji kaaw-ak astu, nun gay pakirtu a wal nu diyji kaaw ooma. Sando ta paado.

¹⁹ Nu meeltu in Pool do bi ka abaadinco tanco ho do maan gemir pa nu kolaag Iisa. Naar mat ko, kar Pool gay a na nooye.

²⁰ Nun gay, kaaw ar taar-an patiy kaar, nu gediraado naa deen anne. Do saan taar-at ko, nu indiig Pool ya naa gedire baa Zeruzaleem kat nuu gaasin kaawoy.

²¹ Kar Pool gay pooce. Kar na inditu a na baa do unji ka sultan ka Room. Anner kat nuuji dukumin seriiney. Paa ko, nu diyiico do askirnar, nuu gooyinji do danaayner nam wiktin yaa nece taat naa iyinji do unji ka sultan kaak tatik ka Room. »

²² Hiyya, Agripa kaawiji do guberneer Pestuus aman : « Nun meendu oki raka cokiin gem-anka. » Pestuus gay telkiiji aman : « Kawtan di ki dorinji-aka. »

²³ Ka kawtinti, sultan Agripa in Bereniis* istu gaminco ku sultinniidi ho nu baawtu do ger ka tatik kaak gee numgiyo. Wiktin ta nu unjitu do wer-aka, agindaw ku askirnar, in ajaawanna ku geegirdi aadiigu. Min gee-ak okinco nune, Pestuus naamtu gee a nuuco iyinji Pool.

²⁴ Min nu iyiiga, guberneer Pestuus ictu kaawo aman : « Gem kol sultinji ho in kunko okinco kuuk as anne-anku, ku talaag gem-anka : Yuudinna okinco asdu kaaw biy. Nu kaawdu ja Zeruzaleem, kar nu asiidu pey anne. Kar kaawco gay, a illa nuu deenji.

²⁵ Yampa, nun gay, dakji gasdo orne taat nec iye muutuy. Min naar kat rak baawe do wer ka sultan kaak tatik ka Room-ak, nu bertu botol ta nuu iyinji.

²⁶ Kar gay, nu taliy paa, nu ginno kaaw

* 25:23 'Bereniis' : Taar booy ta sultan Agripa.

taat ta6 naaji siire do sultan do bi naar-aka. Ek di nu iyiig uncin kin meenji sultan Agripa in gee okinco kuuk num-anku. Ya ku deejit kaawoy di, wal naa gase kat maan kaak naa siire.

²⁷ Asaan ya lotu-ak, ya nu bal gase baat ta kaawor, nu gediraado naa naamin Room. »

26

Pool osa biy do unji ka sultan Agripa

¹ Do wer-ak, sultan *Agripa diyiji do Pool aman : « Nu berji kaawo, imal kaan. » Hiyya, Pool jaaltu pisinji ho na teestu ose biy aman :

² « Gem kol sultinji, yiriyta-an galdu. Nu iciy kaaw do unji do kaawin okinco kuuk Yuudinna diyidu.

³ Yiriyta galdu pey asaan nu iban kadar kin meenji ibingig samaane aadanna okinco ku *Yuudinnar yoo kaawinco ku meelol. Do bi naar-ak gay, ic subiraw ho cokiynu.

⁴ « Yuudinna okinco ibingig goyindu min nu dubile. Nu ibingin min nu uciy in geendu ho wiktin taat nu goyiy Zeruzaleem.

⁵ Nu aadig goye ka Pariziyennar. Goye naar-an rada, pakgig goye okinji ka abaadinte. Ya nu rakaw, gee-an nec kaawe bir asaan nu ibingin min daayum.

⁶ Kar din gay, ya nu talaat kaawor, nu talaat asaan nu diy gelbiner do kaaw taat Bun kaawiico do aginiyte a naa gine.

⁷ Kaaw-at, Yuudinna okinco era a taa ase do werti. Tamba taat orok in seer ta gee ku Israyeel gina riy ta Bundi yiriyo aando do bi naar-aka. Gem kol sultinji, ki talaw, ya nu sakkiyaanu, nu sakkiyaan do bi ka kaaw-an di.

⁸ Kun Yuudinna, maa di ku kaawiy a Bun gediraado nooyin gee ku mate ?

⁹ « Ya do tanto gay, awal nu bariy ay botol taat nu pociin Iisa ka Nazareet.

¹⁰ Riy taar-at ko, nu teestu gine Zeruzaleem. Nu gas izinne min do agindaw ku gay satkiner ho nu meendu oki obtu gee ku Bundi dakina do danayner. Kar wiktin taat nu rakiy deenco sa, nu ooye.

¹¹ Nu baay do ay ger ka salaaner, nu taabiyyigu a nuu rasin imaanco. In

dapinkor taat aale loco, nu taabiyyigu oki yoo do darrinay kuuk pey.

Pool kaawa maman Bun koliiga (Akt 9.1-19,22.6-16)

¹² « Do bi naar-ak ko, yiriy rakki agindaw ku gay satkiner beriidu izinne a naa baawe Damaas.

¹³ Gem kol sultinji, in yiriyo, wiktin taat nu baayiy do botildi, tala kar maan irintu cippit pak cir ku pati paayinti kaani min kuwa ka samaaner, in eendu kuuk ni baay marti.

¹⁴ Do wer-ak, okintini, ni sollitu keder. Dora kar gaay ar ta gemor kolaanu in kaaw ta *Yuudinnar aman : " Sawuul, Sawuul, maa di ki taabiyyin ampa ? Kin kaan bombo ar berki kaak nu koocaaga, kar kaan ka bombinkaw-an maalan di. "

¹⁵ Nun gay aman : " *Rabbine, kin waa ? " Kar Rabbin gay telkiidu aman : " Na nun Iisa kat ki taabiyy-anka !

¹⁶ Di naar-ak, uc kay asinjin. Nu baynijin-an a kii gine gay riyor kanto. Kii gine saadiner ho kiico kaawe do geemir a nu bayinjin yiriyta. Kar naan bayne pey ho naan gaare gamin ku pey kiico kaawe.

¹⁷ Naan naame do gee kuuk Yuudinna in kuuk Yuudinnado ho do werin-ak okinco, naan gooye.

¹⁸ Nu naamaacin loco a ki baa pilin odinco. Kii imilin min do gondikor, kii iyin do portikaw. Kii imilin min do pise ka *Seetanner, kii iyin do Bundi. Ya nu diyit imaanco lotu, nuu gase saamiye ka zunubinnico ho nuu gase pey haginco in nuur kuuk Bun dobtu. " »

Pool osa do riy taat na gintu

¹⁹ Kar Pool diytu pey aman : « Gem kol Sultinji *Agripa, nu bal pociin maan kaak bayindu min ka samaaner-aka.

²⁰ Kar gay, nu kaawco ja do gee ku Damaas in gee ku Zeruzaleem, kar nu deettu do geegirnay okinco ku Zuude, ho ba aar gay, do darrinay kuuk geenco ibanno Bun. Nu kaawiico a nuu ibinin niginco, nuu ase do Bundi ho nuu gine gamin kuuk gaara a ka seener nu ic goye ka pey.

²¹ Do saan taar-at ko, Yuudinna obintu min do *ger ka Bundi a nuun deendu.

²² Kar gay, yoo yiriyta, Bun gooyintu. Nu goyiy saadiney, nu kaawiy seen ta Bundi do unco ka gee okinco, gee kuuk aginda in kuuk naada oki. Nu kaawiico do gamin kuuk Muusa in nabiinna kaawtu min daayum a nuu ase. Nu balco gaaye yoo maanna.

²³ Kaawinco-ak diya aman : " Masi kaak Bun dobtu asa taabiye, naa mate ho na asa nooye awalle min do gee kuuk mate. Naa gaare do gee ku Yuudinna in kuuk Yuudinnado portikaw taat yaa iyin do botol ta jilindi. " »

Pool kolaag sultan Agripa a naa aamine

²⁴ Wiktin taat Pool osiy biy-ak, Pestuus dukumiit kaawoy ho na jaaliit gaayay aman : « Pool, ki oliyo ! Ki garkiy dakina nam ki oliye ! »

²⁵ Pool gay yeepijiit aman : « Koonje, in karaaminen, nu diyiijin-an nun oliydo. Kaar kanto ho taat nu kaawiy-an ka seener.

²⁶ Nu kaawit kaaw-at do sultan *Agripa ho nu iban kadar na gin kabarre do gamin-an okinco. Do bi naar-an ko, nu imiliit taat do adir bal kolaw. Nu iban tam kadar ginno maan kaak begirji, asaan gamin-an bal ase in cigile.

²⁷ Hadi kinke sultan Agripa, an kat ki aamina do kaawin kuuk nabiinna kaawtu ? Ya lotu-ak, nu iban kadar kin kat aaminaaco ! »

²⁸ Do wer-ak, Agripa telkiji do Pool aman : « Do tanjin-at a hiyya, kiin newsin ko kretiyeñce melen ansii di walla ? »

²⁹ Pool gay telkiji aman : « Nu inda Bun locin, yiriyta wal neginda, ki asa gine ar nunu, bal jinzirrina-an ku ! Ho nu inda pey paa do bi ka gee okinco kuuk cokiyaan dinka. »

³⁰ Min Pool gaasiit kaawoy, Sultan Agripa uctu, in guberner Pestuus, in Bereniis, ho in gee okinco kuuk goy in nuura.

³¹ Wiktin taat nu amiltu kara, nu kaawtu benannico aman : « Gem-an, na bal nige maan kaak yaa iye muutuy, yoo danaayne oki, nu obaagdo. »

³² Agripa gay diyiji do Pestuus aman : « Zer yaa gem-an kat bal sakkiye do wer ka sultan ka tatik ka Room-ak, pat-an gi pikga. »

27

Nu naamig Pool Room

¹ Guberner Pestuus ictu niyine a nuuni iye in markaba do unji ka sultan ka tatik ka Room. Paa ko, nu koliig tatkaw ka askirnar rakki kaak nu kolaag Juliyuus ho nu beriiig Pool do pisinji, in gee daarin ku pey kuuk goy do danaayner. Juliyuus gay min askirna kuuk ginaaji riy do sultan ho na gin askirna miya do aaroy.

² Ni neptu markaba kaak uca min geeger ka Adraamiit ho na baa do kid ka Aazi. Do markab-ak, Aristaark kaak min Tesalonik do kid ka Maseduwaan sa goy in nini.

³ Ka kawtinti, ni ottu do geeger ka Sidon. Juliyuus naar gem sellen in Pool, ek di na beriji botol a na baa talin geenji yaaji bere gaayco.

⁴ Min ni amiltu min Sidon, us naamaani tongo. Ampaa ko, ni jagtu do kid ka Sipre kaak goy datik amiydi. Wer-ak, usuy sooda.

⁵ Min naar-ak, ni jarbitu min do kid ka Silisi in ka Pampili. Hiyya, ni ottu do geeger ka Mira do kid ka Liisi.

⁶ Min ni ottu, tatkaw ka askirnar-ak gastu markaba ka pey kaak asa min geeger ka Alekzandri ho na baa do kid ka Itali. Hiyya, na paayinti min do markaba kaak ni astu ho ni neptu ka pey.

⁷ Min ni deettu min Mira, ni sinjiy sood-sood. Ni gintu menaw dakina do amiydi, kar in taabine kat ni ottu do geeger ka Kiniid. Min do wer-ak, ni amiltu, kar us gay pey naamaani tongo nam na todintiit botol. Ek di ni jagtu pey. Ni kedirtu wer kaak nu kolaag Salmone do kid ka Kreet kaak goy datik amiydi. Hiyya, ni birtu moota in kid ka Kreet, wer kaak usuy sooda.

⁸ Do wer-ak, ni sinjiy sood-sood, ni birtu kee nam ni ottu do wer rakki nu kolaag « Bopoor* », moota in geeger ka Laaze.

⁹ Min ni ottu do wer-ak, ni taltu kadar martuwni taaya aale. Ya ni kondira in martuwni-anta, yaani gine rada. Asaan

* **27:8** 'Bopoor' : Kaaw-an kaawa a 'binjico ku barriniydi kuuk samaane'. † **27:9** 'yiriy ta sayamner ta Yuudinnar' : Ay elgo, ya wiktin ta sayamner ote, us teesiy abire dakina do wer-aka.

yiriy ta sayamner ta *Yuudinnar†, taar bir ko ho barre, amiyji yaa awke dakina. Do bi njaar-ak ko, Pool miniig gee kuuk goy do markab-ak aman :

10 « Gem kol sintay, nu tala kadar ya martuwte-an kat deeta in unti, markabte in gamnay yaa ide. Kar ginte maaniite oki, akuun amay yaate teente. »

11 Kar gay, tatkaw ka askirnar pocit kaaw ta Pool ho na diy kaay in kaaw ta gem ka suugiya markaba ho in ta mee markabar.

12 Nu kaawtu kadar wer ka ni goyiy-an kuuniyaado in menaw kuuk us diyaw. Do bi njaar-ak ko, gee anuwco kaawtu a nuu deete min ede. Ya Bun ooy-ak, nu raka a nuu ote do bi ka barrer ka pey do kid ka Kreet kaak nu kolaag Peniks. Do wer-ak, in siteene oki, goyinjii samaane. Us abarro dakina.‡ Nu pakira a ya nu ot ede, nuu eren ja wiktin taat ya us bire.

Kurumbiine akilaag markaba

13 Jammiy sooda, nu awa kar us sala-lala-la min watiine teestu abire. Ampa-ak, gee ku markab-ak raka ko deete, nu pakira a martuwco-at yaa kuuniye. Min njaar-ak, nu teeniig hadinne kaak ooma nu duuniig markaba awalle, ho nu deettu. Nu aadtu moota in kid ka Kreet.

14 Kar gay, jammiy sooda, kurumbiine taat nu koliiy « Erakiloon§ » paayiy min ka dambinay ku Kreet.

15 Kurumbiin-at naamiig markabni nam ni gedarro sinje unda. Hiyya, ni aadiy ko wer ka us baay di.

16 Min pa-ak, ni birtu moota in kid kapak kaak nu kolaag Koda kaak goy datik amiydi. Wer-ak, kurumbiin ool dak ko sooda. Markabni kaak tatko gin pey markab kapak kaak nu duunig do aaroy. Markab kaak kapak-ak, zer us gaay deetinji. Min us ool dak ko sooda, ni taabiyyit ja kee kat ni gediriiji do markab kaak kapak-aka.

17 Nu teeniig markab-ak, nu iciiga ho nu diyiiig kuwa do ka tatko. Kar nu zerdiiig markab kaak tatko-ak in mernan, pa nja

dime. Nu gina kolaw paa nu solle do yir ka Sirt do kid ka Libi. Paa ko, nu duuntu maan aaro do amiydi yaa peyin markab-ak sood-sood. Hiyya, ni aadiy pey wer ka us baay di.

18 Ka kawtinti, us wakila paa di. Hiyya, nu teestu orin gaminco do barrer.

19 Ka neginditi, gee ku markab-ak maaniico di oriig gamnay do barrer.

20 Mena kuuk baay in unco, kurumbiin gay poc seene. Ni tallo tak-tak pato wala kaalna. Ba aaro, nin sa bal diye pey kayni a nii amile cewey.

21 Gee kuuk goy do markab-ak taay bal tee. Hiyya, Pool uctu datikco ho na kaawico aman : « Gem kol sintay, ya ku ooyit kaawor-at sa, guna, zer gi amilaado min Kreet. Ya gi bal amile, taabine ho kasaarne-an asaakonno.

22 Kar din gay, obon aditko, minninko rakki sa mataado. Illa markab di yaa ide.

23 Ka seener, in aando, *Rabbiner Bun kaak nu abdiyyo naamduug dubiley.

24 Kar dubil-ak kaawiidu aman : “ Pool, dak gineno kolaw. Nuun ginin seriinen do unji ka sultan kaak tatik ka Room. Kar pey Bun, njaar sellen in kinke. Ampa-ak, naanjile in gee okinco kuuk do markaba. ”

25 Di gem kol sintay, obon aditko. Nun gin amaanaw do Bundi. Kaawoy sa yaa ase do botilti uudin taat na kaawiidu.

26 Nu taliy-an taate peye unda do kid kaak datik barrer. »

27 Ni gin mena orok in pood min kurumbiin-at teestu. Ta deetinti do barre kaak nu koliiy Adriyatiik. In datik aando, gee kuuk gina riy ta markab-ak, pakirtu a wal ni gaay ko ote do kidar.

28 Do bi njaar-ak ko, nu ictu dambi kaak nu duuniig in merno ho nu acciig do amiydi a nuu geeme baatinkuwiy. Baatinkuwiy gay nec orok subba in peesira meetir. Ni sinjitu unda sood, kar nu geemtu pey. Do wer-ak, nu gastu orok seer in porpod meetir.

29 Nu geemiy pa-ak, asaan nu gina kolaw kadar markabco akuun yaa dooye in dambay. Do bi njaar-ak ko, nu ortu hadin-nina pood duun aaro a nuu peyin markaba, nam wer sa walgicodo kodoki.

‡ 27:12 Ya gem unja do bi ka barrer ka Peniks-ak, na unja min nugil sood in gale ka pati wala in meeda sood in gale ka pati. Ansi ko, in siteene, us abarro pey dakin do wer-aka. § 27:14 'Erakiloon' : Na us kaak abiraw. Do kid ka Kreet, ay elgo, na uca min nugil sood in coke ka pati.

³⁰ Min njaar-ak, gee kuuk gina riy ta markabar paayiig markab kaak kapak-aka ho nu kaawtu a nuu 6aa duuniñ hadinnina ku pey unnda. Kar nu raada di. Nu raka nere min do markabar, nuu rasiñ eenço.

³¹ Kar Pool gay diyiji do tatkaw ka askirnar in geenji aman : « Yaman, ya ku rasig gee-anj kat paay min do markabar, ku pakaado tak-tak. »

³² Hiyya, askirna-ak dukumiig mernan kuuk nu duunit markab kaak kapak-aka, ho nu rasiig nja deettu do amiydi keeji.

³³ Wiktin taat nu eriy wer yaa wale, Pool kaawiico aman : « Talon ja, gin mena orok in pood kat ku era eren di ho ku bal okume yoo maanna.

³⁴ Dinja-anj okumo dak maanna, paa kat kuu gase gudurre kuu jile zinikiko. Nu kaawaako pey, Bun yaa jile ay gemo minninte, nam durwey* rakki sa galaado. »

³⁵ Min nja kaawiico pa-ak, nja ictu mappa ho nja deltu barkin do Bunji do unço okinço. Kar nja pirsiiiga ho nu teestu tee.

³⁶ Hiyya, nuur okinço obtu gelbinço ho nu teetu.

³⁷ Okintini kuuk do markab-ak, ni nec gee miy seer in orok peesira in bijigiy (276).

³⁸ Min nu teetu, nu aaytu, teenço kaak dak-ak, nu oriig do barrer, paa kat, markab yaa dake cewey.

³⁹ Min wer waltu, ni taliig kid-aka, kar gee ku markab-ak bal ibininji. Kar ni taltu wer rakki gin yiro. Paa ko, nu ictu niyine, ya taaco kuuniye, nuu iyiiñ markaba do wer-aka.

⁴⁰ Hiyya, nu dukumiig mernan ku hadinner kuuk peyig markab-aka, nu rasiig do amiydi. Kar nu ipiriig pey mernan min do atay kuuk seer kuuk turaag markaba. Kar nu duuntu zimilla berel do et ka unçi. Paa kat, us akiliig yoo do yir-aka.

⁴¹ Nu sinjiy paa di sood-sood nam markab-ak dooy in yir kaak bayanno min do amiydi. Unji ka markabar orbitu do yiror ho nja gedarro ko sinje unnda. Kar baay ka markabar gay, amay kuuk paka puk-puk-ak gay nam cirga.

⁴² Askirna ic niyine a nuu deen gee ku danjaayner okinço. Paa kat, minninc rakki pakaado min do amiydi.

⁴³ Kar tatkaw ka askirnar gay rak jilin Pool. Paa ko, nja todiico a nuu ginenna riy taar-anta. Nja kaawiico do nuur kuuk iban amay, nuu paaye awalle nam nu 6aayiy amile kara.

⁴⁴ Nuur kuuk ibanno amay gay yaa obe sarpanje wala serpay ku markabar ho nu aadiñço. Nu gintu ar taat tatkaw-ak kaawtu. Paa ko, okinço, nu amiltu cewey min do amiydi.

28

Pool do kid ka Maalt

¹ Min okintini amil cewey, nu kaawinti a kid-anj sinji Maalt. Nja goy datik amiydi.

² Gee ku darre-ak obinti samaane. Do wer-ak, us diyaw ho amay sa teestu noke. Paa ko, nu njaaminti ako ho ni ooriyo.

³ Pool soktu atay a nja leenço do aki. Kar wiktin ta nja leeyiigu, aal umiig do pisinji ho nja caaltu asaan ak cokiiji tongo.

⁴ Wiktin taat gee ku Maalt taliig aal kaak kaltuw do pisinji-ak, nu kaawtu benannico aman : « Gem-anj, ka seener, njaar daa gee. Min do amiydi din sa nja pake, kar seriin ta Bunji gay rasaagdo, nja maten di ka. »

⁵ Do wer-ak, Pool ergiig aal-ak do aki ho nja bal aawe yoo maanna.

⁶ Okinço nu era akuun pisin yaa waase ho wal nja galeñ ko bup di, nja mate. Nu yokiy paa, yoo maan sa gingigdo. Hiyya, nu ictu kaaw ta pey ho nu kaawtu aman : « Way, njaar-anj oki bun rakki ! »

⁷ Moota do wer-ak, gin gem rakki kaak nu kolaag Publiyuus. Min agindaw ku kid-ak, njaar di kaaco. Nja obinti ar sintay in gelbin rakki. Ni gintu mena subba do geriy.

⁸ Sando, takan Publiyuus gay radaw. Zinkay tongo ho nja tennaw. Nja weya ka danlil. Min Pool doriit kaaw-at, nja unjitu, nja leeyiiji pisinji do kaay ho nja salkiyiiji. Ek di gem-ak cooltu.

⁹ Min gee kuuk radaw ku pey doriit kabarre-at, nu asiig gas Pool ho nja cooliigu.

¹⁰ Gee ku darrer-ak berinti horoomin dakina. Wiktin taat ni rakiy nepe markaba nii deete, nu berinti oki zaadin ta martuwni.

Pool ot do geeger ka Room

* 27:34 'durwey' : Werin daarin, nu kolaat a 'law ta kaar'.

11 Ni goytu do kid ka Maalt koyin subba, kar ni neptu markaba. Markab-ak gay, nu kolaag « Diyoskuur » ho na min kid ka Alekzandri. Na goy wiktin ta siteener do kid ka Maalt.

12 Min ni neptu markab-ak, ni birtu do geeger ka Siraakuuz. Min ni ottu do wer-aka, ni jammiytu mena subba.

13 Min ede, ni jarbitu moota in kid-aka nam ni ottu do geeger ka Riggiyo. Ka kawtinti, us kaak asa min watiine teestu abire. Hiyya, ni amiltu min ede. Ni gin mena seer ja kat ni ottu Puuzol.

14 Do geeger naar-ak, ni gastu gee ku aamin do Iisa indinti a nii goye mena peesira in nuura. Min mena kuuk peesir-ak gaastu, hiyya, ni birtu kat Room.

15 Gee ku aamine ku Room gas kabarrini a ni asa do botildi. Paa ko, nu uctu a nuuni naame. Nu naaminti do werin kuuk nu kolaag « Suugin ta Apiyuus » ho « Geray Subba ku Martir ».* Min Pool taliigu, na deliiji barkin do Bunji ho na denjirtu.

16 Min ni ottu Room, nu beriiji izinne a naa goye ger keeji di. Do wer kaak na goyiy gay, gin askirinçe gooyaaga.

Pool gaara kaaw ta Bunji Room

17 Gin mena subba, Pool koliig agindaw ku Yuudinnar ku Room a nuu nume do weriy. Min nu numtu, na kaawiico aman : « Gem kol sinjay, nun kaak ku taliy-an, nu obintu min Zeruzaleem ho nu sakkiyintu do unco ka gee ku Room kuuk goy annere. Nu obintu maalan di, wala nu nig in geente, wala nu nig aadanna ku aginiyte.

18 Min gee ku Room taliit kaawor, nu rak pikindu asaan nu bal gase oorin taat yaa iye muutur.

19 Kar Yuudinna gay pooce ho kaaw-at gindu rada. Ek di nu birtu sakkiye do wer ka sultan ka tatik ka Room. Kar sakkiyindu gay, nu rakaado loomayin ta sinja ku darrer.

20 Do bi naar-ak ko, nu kolinko gii naame ho naako gaare baati. Kun ibingig maan kaak gee ku Israyeel eriyo. Do saan taar-ak ko, nu doodintu in jinzirre. »

21 Kar agindaw ku Yuudinnar gay telkiiji aman : « Nin anne, ni bal gase yoo mak-tumne rakki min Zuude taat kaawa bin ho ginno sinni kaak as min annere kaak nig biy in kinke.

22 Kar nin gay raka cokiya taat kin meenji pakiriyo, asaan ni iban, ay wero, gee kaawa gallo do botol taat ki aadiy-anta. »

23 Hiyya, nu diytu yiriy rakki taat nuu nume.

Min yiriy taar-at astu, Yuudinna dakina numtu pey do weriy, pak ka awalle. Min kawtira yoo maako, Pool osiico kaawin dakina. Na gaariico *Meennaw ta Bunji. Ho na bariya pey botol taat naaco gedire do bi ka Iisa Masi min do *gaanuun ka Muusa ho min makaatamna ku nabiinnar.

24 Daarin ooyit kaaw-ata ho daarin gay poocta.

25 Kaawco bal nume ho nu raka deete. Do wer-ak, Pool kaawiico pey aman : « Kaaw taat Ruwwin ta Bunji kaawiico do aginiyko min do bi ka nabi Ezaayi, taar ka seener.

26 Ta kaawa aman :
 « Baa gasig gee-an ku ho kaawco aman :
 Kuu cokiye paa, kar ku ibinaado baati.
 Kuu tale paa, kar ku talaado maanna.

27 Asaan kayco ku geemir-an bombo,
 denjinco amil lawa,
 odinco, nu timingu,
 pa nuu diye do gelbinco,
 pa nuu dore in denjinco,
 pa nuu tale in odinco,
 Nu pook jipte goyico in nunu,
 paa kat, nu baltu gedire coolinco. ”† »

28 Kar Pool kaawiico pey aman : « Diyon do kayko, Bunji iyiit Kabarre ta Gala ta jile geemir do gee kuuk Yuudinnado. Gee nuur-ak kat yaa ooyin kaaw-ata. »

29 [Min Pool gaasiit kaawoy, hiyya, *Yuudinna amiltu min do geriy ho nu teestu meelee benannico.]‡

30 Min naar-ak, Pool goytu pey elgin seer karaat do ger kaak na ajjirtu-aka. Do geriy-ak, na obaag ay gem kaak asa talinji di.

31 Kar na gaariicot Meennaw ta Bunji ho na garkiyiigu do bi ka *Rabbin Iisa Masi bal kolaw. Ginno waan kaak todaaji.

* 28:15 Wer ka numinco-ak serek pak kilomeetir orok beey min Room. † 28:27 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 6.9-10. ‡ 28:29 Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bunji kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

Roomen Maktumne taat Pool siirtu do gee ku Room Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna kuuk goy do geeger ka Room. Na siirit do wiktin taat na baayiy martaw ta subbin̄kar. Na raka iyin Kabarre ta Gala do darrico. Pool gaaraat garaaney a gee okin̄co kuuk do adiy ka kidar gin zunuubinna. Kar Bun̄ gay elgiigu, ya nu Yuudinna wala nu Yuudinnado. Ka seener, Iisa Masi mat do bi kan̄co. Ampaa ko, gee okin̄co kuuk aamin loci, Bun̄ yaa jilin̄co, naa ginin̄co nuu goye in̄ botol do un̄ji. Jile naar-ak, Bun̄ berig maala bal kapuune do geemir ho in̄ gudurre ta Ruwwin ta Bun̄di, nuu n̄ume in̄ Iisa Masi.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Pool, gay riyor ka Iisa Masi kat siiraat maktumne-anta. Bun̄ ko kolintu a naa kuuniye *paliine ho na do bintu a naa gaarin Kabarre ta Gala ta Bun̄di.

² Ta taar ko taat Bun̄ kaawtu min awalle in̄ bin̄ka ku nabiinnar a naate naaminti. Kaaw-at, nu siirit do Kitamner.

³⁻⁴ Ta kaawa do bi ka Ron̄ji Iisa Masi, naar ko *Rabbinte. Do bi ka ween̄ji kaak do duniiner, na min tamba ta sultan Dawuud. Kar in̄ Ruwwin ta Bun̄di gay, min na nooytu min do muuti, nu gaariig in̄ gudurre kadar na Ron̄ ka Bun̄di.

⁵ In̄ Iisa Masi, Bun̄ barkiyintu nu kuuniytu paliine a naa jaalin̄ sin̄ ku Iisa kuwa ho min do darrinay okin̄co, naa iyin̄ gee dakina kuuk yaa aamine loci ho yaa karmiyin kaawoy.

⁶ Kun̄ oki min gee-aku, kun̄ kuuk Bun̄* kolin̄ko a kuu gine geen̄ji ku Iisa Masi.

⁷ Nu siiraako do kun̄ kuuk goy do geeger ka Room, kun̄ okin̄ko kuuk Bun̄ elgiiko ho na kolin̄ko a kuu kuuniye geen̄ji. Tatte Bun̄

in̄ *Rabbinte Iisa Masi yaako barkiyin̄ko ho yaako iye aapiye.

Martaw taat Pool rakiy 6aa Room

⁸ Awalle-ak, naa delen̄ ja barkin do Bun̄di in̄ sin̄ ku Iisa Masi do bi kan̄ko okin̄ko, asaan do duniin okintiti, gee kaawa do bi ka imaanko.

⁹⁻¹⁰ Ay wiktin taat nu inda Bun̄, nu rawatdo biko. Do taar-an, Bun̄ meen̄ji oki saadiner, naar kaak nu ginaaji riy ta gaare Kabarre ta Gala do bi ka Ron̄ji in̄ gelbin rakki. Na iban kadar nu inda doo do salaaner a ya na ooye, naadu pile botol, nu baako talin̄ko.

¹¹ Ka seener, nu gin niyin dakina a nu baako talin̄ko. Ansi-ak, naako iyin̄ maan kaak Ruwwin ta Bun̄di beriidu a naako den̄rin̄ko do imaanko.

¹² Pak taar-an oki, nu rakiy 6aa talin̄ko-ak a paa kat, ginte iske benannite do imaan taat numinte okinte in̄ Iisa Masi.

¹³ Gem kol sin̄tay, nu raka kuu ibine do kayko kadar dees dakina, nu icgiy niyine a nu baako talin̄ko. Kar gay, yoo din̄ka, Bun̄ baldu pile misa botol. Nu raka kadar riyor taat naa gine do datikko-at yaa 6aa in̄ un̄ti ar kaak ta gintu do darrinay ku pey.

¹⁴ Riy taat Bun̄ beriidu-at a naa gaarin Kabarre ta Gala do gee okin̄co. Naa gaarin do nuur kuuk kayco pile† in̄ kuuk kayco dibire. Naa gaarin do nuur kuuk iban gamna in̄ kuuk ibanno.

¹⁵ Do bi naar-ak ko, nu rakiy 6aa gaarin Kabarre ta Gala do kun̄ kuuk goy do geeger ka Room oki.

Gudurre ta Kabarre ta Gala

¹⁶ Nu gaara Kabarre ta Gala bal sokañ. Ka seener, taar ko gudurre ta Bun̄di taat na jiliy ay gem kaak aamin do Iisa Masi, nuur kuuk *Yuudinna ja, kar kat kuuk Yuudinnado oki.

¹⁷ Asaan in̄ Kabarre-at, Bun̄ gaara man gee yaa goye in̄ botol do un̄ji. Nu goyiy in̄ botol-ak, illa in̄ imaan, min do teesindi yoo do gaasindi. Uudin taat nu siirtu do

* **1:6** 'kun̄ kuuk Bun̄ kolin̄ko': Do Kitamne taat nu jiptitu in̄ nassarina, gee daarin̄ jiptit kaaw-an a 'kun̄ kuuk Iisa Masi kolin̄ko'. † **1:14** 'kayco pile': Anne-an, Pool kaawa do bi ka Grekna in̄ kuuk Greknado. Awalle-ak, Grekna tala zin̄kico a nuur di gee kuuk iban goye ka duniiner kaak ta6. Kar gee okin̄co kuuk pey gay, nu talaagu ar nu geenno. ‡ **1:17** Wer ka gase kaawor do Habakuuk 2.4.

Kitamner aman : « Gem kaak jaawa in botol yaa goye do saan ta imaanji. »‡

Zunuubinna ku gee kuuk Yuudinnado

¹⁸ Buṅ gaarit dapinkoy min kuwa ka samaaner do zunuubinna okinco ku geemir in giniṅco kaak ṅu giniy bal botol. In gamin ku samaanno-ak, ṅu ticiit seen ta Buṅdi.

¹⁹ Buṅ gaarit dapinkoy loco, asaan ka seener, ṅu iban waraṅ gamin kuuk ṅuu gedire ibine do bi ka Buṅdi. Gamin-ak, Buṅ meenji kat gaarcogu.

²⁰ Asaan min Buṅ kilgiyiit duniine, gamin ku Buṅdi kuuk gee talgigdo ar gudurrey, Buṅnuwi, gee gedar ibiniṅco min do riy taat ṅa giniyo ya ṅu pakiraaco. Naar-ak, gee ginno botol taat ṅuu imile kayco.

²¹ ṅu ginno botol-ak, asaan in ibiniṅco kaak ṅu ibingig Buṅ-ak oki, ṅu poci bere horoomine ho dele ka barkiner taat kuniy loci. Kar gay, ṅu jage nam ṅu pakira do gamin kuuk gaaygigdo in maanna ho ṅu rasiit gondikaw unjitu do gelbinco kaak jookum-aka.

²² Ya loco-ak, ṅu gaara zinḱico do unco ka geemir a ṅu gin ilim. Kar sando, ṅu oliyay.

²³ Ampaa ko, ṅu rasiig abdiye ka Buṅ kaak matdo ho gin *darjine a ṅuu abdiye gamin kuuk maaniico di siytu. Gamin-ak, ṅu waya ar diidi, wal gamin kuuk asiṅco poodi, wal kuuk poypiya poypiye, wal gemo. Kar gem gay, ṅaar asa maten di.

²⁴ Do saan taar-an ko, Buṅ rasiig ṅu giniy gamin ku ginindido uudin taat gelbinco rakiy di. Na rasiigu, ṅu nigtu zinḱico ku maaniico in gamin ku sokaṅ.

²⁵ ṅu makit seen ta Buṅ in raadine. ṅu rasig abdiye in gine ka riyor do Buṅ kaak kilgiyig gamin okinco, kar gay, ṅu abdiya gamin kuuk ṅa kilgiytu di, ho ṅu gina riy loco. Kar sando, ṅa Buṅ kat gee oziliy elgin in elgina ! *Aamin.

²⁶ Do saan taar-an ko, Buṅ rasiig ṅu giniy gamin ku sokaṅ kuuk gelbinco elgiyo : daadi weydo in miday, illa ṅu bariya zinḱico daadi.

²⁷ Miday oki gina pa, ṅu weydo in daadi. Gelbinco kaak samaanno ṅaamiig a illa ṅuu bariye zinḱico miday. ṅu gina gamin

ku sokaṅ benannico ho ampaa ko, in gamin kuuk ṅu giniy-ak, ṅuur maaniico gasiit kat taṅco.

²⁸ Uudin taat ṅu poci ibiniṅ Buṅ, ṅa rasiig in pikirrico taat jookum-ata ho ansii ko, ṅu giniy gamin kuuk gee gingigdo.

²⁹ Gee ṅuur-ak, gelbinco miin in ay biyaw ta gamin ku gallo : gamin kuuk in botilcodo, kuuk samaanno, ele ka gamin ku geemir ho motol. Gelbinco miin in hasuudinaw, dee ka geemir, giduwa, tee ka geemir in neendaw ho gamin ku pey kuuk arro. ṅu diya raadin do geemir

³⁰ ho ṅu osa gee. ṅu adin ku Buṅdi, ṅu is binḱa, ṅu dapal ho ṅu dela gonguminco. ṅu imila gamin kuuk jookumo min do kayco kuuk gee bal taliṅ yiriy rakki. ṅu karmiy-gigdo aginiyco.

³¹ Pikirrico bal baati ho ṅu necgitdo kaawco. ṅu ello gee ho ṅu tallo amindaw ta geemir.

³² ṅu ibingit tam seriin ta Buṅdi taat kaawa a gee kuuk ginaag gamin-aṅ, taṅco-at, illa muutu. Kar in taar-at oki, ṅu goy di ginaag gaminco-aku, ho pey, ṅu ozilaag ṅuur kuuk gina gamin ar ṅuur-aṅku.

2

Dukume ka seriin ta Buṅdi

¹ Kin kaak gina zin a ki gay dukume seriiner, ya ki waa oki, ki ginno botol taat kii imile kaan. Paa ko, wiktin taat ki dukuma seriin do gem ka pey, bin ka meenji di diyaacin, asaan kin oki gina jookumo ar ṅaara.

² Gi iban kadar Buṅ dukumaaco seriin in botilti do ṅuur kuuk gina gamin kuuk jookum-aku.

³ Kin kaak dukuma seriin do geemir do gamin ku jookumo kuuk ṅu giniyo, kar kin meenjin oki ginaagu, ki pakira a kii pake min do seriin ta Buṅdi walla ?

⁴ Sellinḱaw ta Buṅdi taat dakina, ki ginaat bees walla ? Subirruwi ho dalulluwi, ki ginaag ar maan kaak maala walla ? Ki ibanno kadar Buṅ ginaaji sellinḱaw a kii ibiniṅ niginjin ho kii jipte goyinjin walla ?

⁵ Kar gay, denginan amil lawa ho ki poci jiptin goyinji. Paa ko, ki meenjin di iytu omaayin yaarko do kaan do yiriy taat Buṅ

yaa gaarin dapinkoy. Do yiriy taar-at, Bun yaaco dukume seriin do geemir in botilti

⁶ ho ay gem di, nyaaji kappiyin hagin ta riy taat na gintu.

⁷ Do nuur kuuk zeeda gine sellinkaw a Bun yaaco bere *darjine, horoomine ho goye ka gaasdo gay, Bun yaaco berin goye-aka.

⁸ Kar gay, gee daarin bariya gamin kuuk galco di, ho ampaa ko, nu poociit seen ta Bundi, nu rasiig zinkico nu unjiy do gamin kuuk in botilcodo. Do gee nuur-ak, Bun yaa paayin dapinkoy taat na dapiniico aale.

⁹ Ka seener, do nuur kuuk gina jookum gay, Bun yaa taabiyyin ko taabiye. Taa bin taar-at yaa gasin ja *Yuudinna, nuur kuuk dorit kaaw ta Bundi awalle, ho taa gasin nuur kuuk Yuudinnado oki.

¹⁰ Kar do nuur kuuk gina sellinkaw gay, Bun yaaco bere darjine, horoomine ho nyaaco iye aapiye. Gamin-an, Bun yaa berin ja do Yuudinnar, nuur kuuk dorit kaaw ta Bundi awalle, ho nya berin do nuur kuuk Yuudinnado oki.

¹¹ Asaan Bun, naar erro gee.

¹² Gee okinco kuuk gina zunuubinna ho ibingigdo *gaanuun kaak Muusa siirtu yaa mate bal seriin taat gaanuun-ak yaaco dukume. Kar nuur okinco kuuk gina zunuubinna ho kuuk ibingig gaanuun gay, nuuco dukume seriin in gaanuun-aka.

¹³ Asaan gee kuuk cokiyaag gaanuun in denginco di, Bun talgigdo a nu goy in botol do unji, illa nuur kuuk karmiyaaga.

¹⁴ Gee kuuk Yuudinnado, nuur ibingigdo gaanuun ka Muusa. Kar sando, nu ibingig do gelbinco maan kaak kuuniy in gaanuun. Ampaa ko, werin daarin, nu giniy maan kaak gaanuun kaawtu, asaan gaanuun-ak goy do gelbinco.

¹⁵ Ampa-ak, nu gaara kadar maan kaak gaanuun kaawtu-ak, ar Bun diyig do gelbinco. Pikirrico oki gaara pa, asaan ya nu gina taat jookumo, ta aditco ku maaniico di yaaco diye kaawo. Ho ya nu gina taat samaan gay, taar di oki yaa imilinc.

¹⁶ Gamin okinco-an yaa bayne do yiriy taat Bun yaa dukume seriine. Uudin taat nu gaariy Kabarre ta Gala, do yiriy taar-at, Bun yaa dukume seriin in botol ta Iisa

Masi do gamin okinco kuuk gee cigiltu do gelbinco.

Yuudinna in gaanuun ka Muusa

¹⁷ Kar kin kaak kaawa a ki *Yuudince, ki diya gelbinen do *gaanuundi ho ki dapiliy a ki gem ka Bundi.

¹⁸ Do tanjin a ki ibingit taat Bun rakiyo ho in bilde kaak ki gastu min do gaanuundi, ki iban do be taat samaane.

¹⁹ Ki tala zin a ki nec daane noolna. Ki pakira a kin portikaw taat yaa ceerin nuur kuuk goy do gondikor.

²⁰ Ki pakira a ki nec bilde gee kuuk kayco dibire in nuur kuuk ar koogina do imaandi, asaan kin pakira kadar in gaanuun, ki gin ibine kaak ta6 ho in seen ta Bundi okintiti.

²¹ Ansi-ak, kin bilda kat gee ku pey, kar maa di ki bildigiydo zin ka meenjin? Kin di a « dakon kokinenno », kar maa di kin gay kokiniyo?

²² Kin di a « mitko in daatko, nuu kokinenno kara », kar maa di kin gay kokiniy daadi? Kin yilaag bunay, kar maa di ki kokiniy gamin kuuk nu bertu *satkin do geriyco.

²³ Kin dapilaw do bi ka gaanuun ka Muusa, kar maa di ki karmiyigdo gaanuun-aka? Ansi-ak, ki nigii sin ku Bundi.

²⁴ Ka seener, do Kitamner, nu siir aman : « Do bi kanon di, gee kuuk Yuudinnado nigiy bin kico in Bun. »*

²⁵ Ka seener, Bun kaaw a kuu *dukume selno yaa gaare kadar ku geenji. Dukume ka selnol naar-an samaane ya ku karmiyaag gaanuun. Kar ya ku karmiyigdo gay, ar nu balko dukume selno.

²⁶ Kar gay, do gem kaak karmiyaag gaanuun, ya nu balji dukume selno oki, Bun yaa talin ar na dukum ko selno.

²⁷ Ka seener, nu berkon gaanuun do pisin ko ho nu dukumko selno. Kar ya ku karmiyigdo gaanuun, naar kaak nu balji dukume selno ho karmiyaaga-ak yaako dukume seriine.

²⁸ Asaan Yuudince kaak ta6, nu ibingigdo min do gamnay kuuk gee talaagu, ho

* 2:24 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 52.5. † 2:28 'deley' : Werin daarin, nu kaawa a 'doloy'.

dukume ka selḥol kaak taḅ oki, ḡu ibingigḁo min ḁo ḁeley†.

²⁹ Kar Yuudince kaak taḅ, illa ḡu ibinaag min ḁo gelbiney, ho dukume ka selḥol kaak taḅ gay, ḡaar maan kaak Ruwwin ta Buḡdi giniy ḁo gelbin ka gemor, yampa, ḡa ḡaarro kaak ḡu siirtu ḁo gaanuundi. Yuudince kaak taḅ-ak gasḁo ozile min ḁo geemir, illa min ḁo meenji Buḡ.

3

¹ Ampa-ak, *Yuudinnaw gay, galilti maa ? Ho dukume ka selḥol-ak gay, galiliy maa ?

² Ka seener, galilco dakina ḁo ay maanna. Asaan awalle-ak, Buḡ iyig ja kaawnay ḁo Yuudinnar.

³ Ka seener, Yuudinna daarin bal necin kaaw taat Buḡ kaawiico. Kar gay, taar-an yaaji toḁe ḁo Buḡdi ḡaa necin tanji walla ?

⁴ Ha'a, toḁaajido ! Ya gee okinco kaawa raadine oki, Buḡ, ḡaar gin seene. Ar kaak ḡu siirtu ḁo Kitamner aman :

« Gem kol *Rabbiney, min ḁo kaawon di, gee ibinaacin a ki ḅaa inḡ botol

ho ḁo wer ka seriiner, kin di nosiraw. »*

⁵ Naako gaare maman gee daarin pakiriyo. Gee-ak ḁiya aman : « Ka seener, ni jag min botol taat samaane. Kar gay, jaginni-ak gaayaag gee a ḡuu tale waran kadar Buḡ gina ay maan inḡ botiliy. Ya jaginni gaayaag gee, maa di Buḡ yaa paayin dapinkoy kaani ? » Gee-ak gin botol taat ḡu kaawe ampa walla ?

⁶ Ha'a, ginno. Ya Buḡ ginno ay maanna inḡ botiliy-ak, maman ḡaa gedire dukume seriine ḁo gee ku duniiner okinco ?

⁷ Kar gem ka pey yaa ḁiye aman : « Ka seener, nu raade. Kar gay, raadindu-ak gaayaag gee a ḡuu talin waran seen ta Buḡdi. Ampaa ko, gee yaa ozilinji gaay inḡ gaayo. Kar ya raadindu-ak kat ḡaamaag gee ḡu oziliy Buḡ, maa di, seriin ta Buḡdi yaan obindu ar gem kaak gin zunuubinna ? »

⁸ Kar ya kaaw-an kat samaane gay, maa di gi kaawiyḁo aman : « Gininte gamin

kuuk samaanno a ḡuur kuuk samaane yaa amile minnincō ? » Ka seener, gee daarin osaan a nu meendu kat kaaw pa. Kar sando, ḡu raada di. Gee-ak, illa ḡuu gasin tanco.

Ginno gem kaak ḅaa inḡ botol ḁo unji ka Buḡdi

⁹ Inḡ taar-an gay, gi kaawe pey maa ? Ginte *Yuudinna, gi pakgig gee ku pey walla ? Ha'a, pakgigḁo. Nu gaarko min awalle kadar gee okinco unje kayco ḁo zunuubinnar, kuuk Yuudinna inḡ kuuk Yuudinnado oki.

¹⁰ Ar kaak ḡu siirtu ḁo Kitamner aman : « Ginno gem kaak ḅaa inḡ botol ḁo unji ka Buḡdi, yoo rakki oki ginno.

¹¹ Ginno gem kaak gin pikirre ta taḅ.

Ginno gem kaak bariya botol ta Buḡdi.

¹² Gee okinco amil min botol taat samaane ho okinco, pikirrico jag min seen ta Buḡdi.

Ginno gem kaak gina sellinkaw, yoo rakki oki ginno.†

¹³ Gee-ak, kaawin kuuk amila min ḁo korkorinco‡ iya muutu.

Lesisco imila kaawin ku caaciyindi ho binḡico gay amila kaawin kuuk ar kop ta aalol.§

¹⁴ Min binḡico-ak, amila suruupine inḡ kaawin ku yuutu.*

¹⁵ Inḡ asinco kuuk caway-ak, ḡu gadgiy dee gee.

¹⁶ Do ay botol taat ḡu aadiy-at, ḡu iya taaḅine inḡ nige ka werdi.

¹⁷ ḡu bal ibinin botol ta aapiyer.†

¹⁸ ḡu ginno kolaw bat ḁo Buḡdi. »‡

¹⁹ Sando, gi iban kadar kaawin okinco kuuk ḡu siirtu ḁo *gaanuundi, ḡu siirig ḁo ḡuur kuuk gaanuun goy ḁo kayco. Paa kat, yoo gemo gasiyḁo botol taat ḡaa imile kaay. Seriin ta Buḡdi yaa obinḡ gee ku duniiner okinco, asaan okinco, ḡu nig ḁo unji.

²⁰ Ansi-ak, Buḡ talaado gemo a ḡa goy inḡ botol ḁo unji asaan ḡa karmiyaag gaanuun. Ka seener gay, gaanuun-ak, illa ḡa gaayaag gee a ḡu ibinin zunuubinnico.

* **3:4** Wer ka gase kaawor ḁo Soom 51.6. † **3:12** Wer ka gase kaawor ḁo Soom 14.1-3 ho 53.2-4. ‡ **3:13** 'korkorinco' : Werin daarin, ḡu kaawa a 'korlinco'. § **3:13** Wer ka gase kaawor ḁo Soom 5.10 ho 140.4. * **3:14** Wer ka gase kaawor ḁo Soom 10.7. † **3:17** Wer ka gase kaawor ḁo Ezaayi 59.7-8. ‡ **3:18** Wer ka gase kaawor ḁo Soom 36.2.

Buñ giniig gee goyiy in botol do unji in imaan

²¹ Kar diñ gay, Buñ gaarte maman ña giniite gi goyiy in botol do unji. Ña giniite ansi-ak, ña balte gininte in botol ta gaanu-undi. Taar-an ar kaak gaanuun ka Muusa in nabiinna kaawit ko min awalle.

²² Buñ ginaag gee goyiy in botol do unji do bi ka imaanco taat do Iisa Masi. Ña giniy ampa-ak do gee okiñco kuuk aamin in ñaara. Gee okiñco, ñuur sawa di,

²³ asaan okiñco, ñu gin zunuubinna, ho okiñco, datikco dukum in Buñ ka *darjiner.

²⁴ Kar Buñ gay, in barkiney, ña ginaag gee goyiy in botol do unji, bal kapuune, in jile kaak Iisa Masi jiliig gee min do zunuu-binnico.

²⁵⁻²⁶ Ar tamga kaak ñu beriy *satkine do saamiye ka zunuubinnar, Buñ berig Iisa a ñuur kuuk aamin in ñaara yaa gase saamiye ka zunuubinnico. Ampaa ko, Buñ gaartu a ña ginaag ay maanna in botiliy. Awalle, ña gin riy in botilti wiktin taat ña ictu subir-raw ho ña rasig gee kuuk gin zunuubinna bal seriine. Diñ gay, Buñ gaaraat pey riyoy taat in botilti ho ña ginaag ñaar kaak obit imaan taat do Iisa Masi yaa goye in botol do unji.

²⁷ Ampa-ak gay, waa kaak yaa dapile ? Ginno yoo waanna ! Waan dapiliydo-ak, asaan taat tiyaw do unji ka Buñdi-at, ta riydo taat gi giniyo, kar gay, illa imaan taat gi aaminiyo.

²⁸ Maan kaak naa kaawe-an ko kaak ni kaawiy do geemir : gem kaak goy in botol do unji ka Buñdi, goy in botol ta imaan, yampa, ña goydo do saan taat ña karmiyaag gaanuun.

²⁹ Buñ, ñaar ka *Yuudinnar di walla ? Ha'a, ñaar Buñ ka gee okiñco, kuuk Yuudinna in kuuk Yuudinnado oki.

³⁰ Asaan Buñ, ñaar rakki di, ho gee kuuk Yuudinna, ña ginaag a ñuu goye in botol do unji do saan ta imaanco, ho kuuk Yuudinnado oki, ña ginaag a ñuu goye in botol-ak do saan ta imaanco.

³¹ Ya ni kaawa pa-ak, ni talaag gaanuun ar maan kaak maala walla ? Ha'a, talgigdo ! Kar seener, ni talaag gaanuun ar kaak Buñ taliiga.

4

Maan kaak Ibraayim gaariyo

¹ Pakiron do goyinji ka tatte Ibraayim. Maa kaak asji ? Gii kaawe kat maa do bi kanji ?

² Buñ ginig a ña goy in botol do unji. Ya ña ginig do bi ka riy taat ña giniyo, zer ña gin botol taat ñaa dapile. Kar do unji ka Buñdi gay, ña ginno botol taat ñaa dapile.

³ Ka seener, Kitamne kaaw aman : « Ibraayim, ñaar diy gelbiney in Buñ. Do bi ka imaanji-at ko, Buñ taliig a ña goy in botol do unji. »*

⁴ Ka seener, gem kaak gina riyo, ñu kappiyaaji. Maan kaak ñu kappiyiiji-ak, ñaar bere ka maalanno, ñaar maan kaak waaliyaaga.

⁵ Ña Buñ kat ginaag gay zunuubinnar, ñu goyiy in botol do unji. Pa-ak, gem kaak bal gine riyo ho kaak aamin in ñaara, do bi ka imaanji-ata, Buñ talaag a ña goy in botol do unji.

⁶ Do bi ka gee kuuk bal gine riyo ho Buñ taliig a ñu goy in botol-ak, sultan Dawuud kaaw paa do bi ka barkin taat Buñ beriico aman :

⁷ « Galal do ñuur kuuk Buñ saamiycog zunuubinnico ho nigiñco sa, ña imilcog tak-tak !

⁸ Galal do gem kaak *Rabbin Buñ talaag zunuubinnay ar ñu ginno do kaay ka meenji gem-aka ! »†

⁹ Barkin-at, taar do *Yuudinnar di walla ? Ha'a, gee kuuk Yuudinnado oki yaa aaciye do barkin-ata. Uudin taat ni kaawtu dak ko awalle, do bi ka imaanji, Buñ taliig Ibraayim a ña goy in botol do unji.

¹⁰ Wiktin taat Buñ taliig a ña goy in botol-ak, ñu *dukumji ko selno walla ? Ha'a, do wiktin taar-at, ñu balji dukume misa !

¹¹ Ba aaro, Buñ kaawji a ñaa dukume selno. Ñaar-an maan kaak gaara kadar do bi ka imaanji, ña goy in botol do unji min ña bal dukume misa selno. Ampaa ko, Ibraayim kuuniytu tacco ka gee okiñco kuuk aamine bal dukume ka selnol. Gee-ak, do bi ka imaanco-at, ñuur oki, Buñ taliig a ñu goy in botol do unji.

* 4:3 Wer ka gase kaawor do Zeneez 15.6. † 4:8 Wer ka gase kaawor do Soom 32.1-2.

¹² Na tacco oki ka ɲuur kuuk, ya ɲu dukum selɲo oki, ɲu ic botol ta imaandi. Gee ɲuur-ak, goy in imaanco ar tatte Ibraayim min ɲa bal dukume selɲo.

Goye kaak in botol do unji ka Bunɗi

¹³ Bun kaawji do Ibraayim ho do koogin ku kooginay a ɲaaco berin duniin loco. Ya Bun kaawji ampa-ak, ɲa balji kaawe do bi ka karaaminey taat ɲa karmiya *gaanuun. Na kaawiji pa-ak, asaan do bi ka imaanji, ɲa taliig a ɲa goy in botol do unji.

¹⁴ Ya gee kuuk karmiyaag gaanuun keeco di yaa gasin taat Bun kaawtu-at, gee kuuk aamin do Bunɗi-ak, imaanco yaa gine maan ka maala ho maan kaak Bun kaawtu a ɲaaco bere-ak oki, ɲaar bal baay.

¹⁵ Ka seener, gaanuun-ak iya dapinɲo ta Bunɗi do geemir. Kar do wer kaak gaanuun ginno gay, ginno ɲepide ka gaanuundi oki.

¹⁶ Do bi ɲaar-ak ko, maan kaak Bun kaawtu a ɲaa bere-ak, ɲa kaawig do ɲuur kuuk aamin loci a ɲuu ibine do kayco kadar Bun beraag maanna-ak maala bal kapu-une do koogin ku Ibraayim okinɲo do saan ta imaanco. Na kaawaag maanna-ak do ɲuur kuuk aada gaanuun ho ɲa kaawaag oki do ɲuur kuuk aamina do Bunɗi ar Ibraayim, ɲaar tatte okinte.

¹⁷ Uudin taat Kitamne kaawtu aman : « Nu giniɲin tacco ka gee ku darrinay dakina. »‡ Na aamin in Bun ho diɲ ɲa goy ar tatte do unji. Bun-ak, ɲaar ko kaak nooyaag gee ho in kaawoy di, ɲa kilgiyiig gamin kuuk ginno awalle.

¹⁸ Ibraayim diy gelbiney in maan kaak Bun kaawtu ho ɲa aamin loci. Do wiktin taar-at, gee gay pakira a wal ɲa ginno botol taat ɲaa gasin maan kaak ɲa eriy min do Bunɗi. Do bi ka imaanji-at ko, ɲa gintu tacco ka tamba dakina uudin taat Bun kaawiji aman : « Kooginaɲ asa gine dakin aale. »§

¹⁹ Min Bun kaawiji pa-ak, Ibraayim iban kadar ɲa zaɓ ko ho daacyi Zaara oki mogina. Kar wiktin taat elginay gaay ko nece miya, ɲa ob di tirit do imaan.

²⁰ Do maan kaak Bun kaawiji a ɲaaji bere-ak, imaanji bal arme. Kar gay,

imaanji-at berji gudurre ho ɲa deltu barkin do Bunɗi.

²¹ Na iban do kaay kadar Bun gin gudurre taat ɲaa necin kaawoy.

²² Do bi ɲaar-ak ko, Bun talig Ibraayim a ɲa goy in botol do unji.

²³ Wiktin taat ɲu kaawtu do Kitamner aman : « Bun talig a ɲa goy in botol », ɲu bal kaawe do Ibraayim keeji di.

²⁴ Kar gay, ta lote oki. Asaan do bi ka imaante, Bun talaate a gi goy in botol do unji. Ka seener, gi diy gelbinte in ɲaar kaak nooyig Rabbinte Iisa min do muuti.

²⁵ Do bi ka zunuubinnite, Bun berig Iisa do pise ka geemir a ɲuu deenji ho ɲa nooyig min do muuti a Bun yaate gininte gii goye in botol do unji.

5

Jile kaak Iisa Masi jiliite

¹ Ansii ko, Bun gininte gi goyiy in botol do unji do bi ka imaante, ho do saan ta *Rabbinte Iisa Masi ko, diɲ gi goyiy do aapiyer in Bun.

² In Iisa ho do bi ka imaante, gi gin botol gii gase barkin min do Bunɗi, ho gi obtu tirit do barkin-ata. Ho maan kaak yaate ale gala-ak, ɲa diye kaak gi diytu gelbinte a gii gase hagin ta *darjin ta Bunɗi.

³ Min kaatiya, ya taaɓin gasinte oki, galte, asaan gi iban kadar taaɓin-at gaayaate gi iciy subirraw.

⁴ Ho ya gi ic subirraw, ta gaayaate gi goyiy bombo do gecindi. Kar ya gi goy bombo do gecindi-ak, ta gaayaate gi eriy in gelbin rakki taat Bun kaawtu.

⁵ Ho ere kaak gi eriy-ak kacaatenno, asaan in Ruwwiney taat ɲa beriite, Bun gaarte kadar ɲa elgiite dakina.

⁶ Ka seener, do wiktin taat gi gedarro imile kayte, Iisa Masi mat do bi ka gay zunuubinnar. Muutuy-at, taar do wiktin taat Bun diytu.

⁷ Do duniiner, gi iban kadar gee soof di yaa ooye muutu do gaay ta gem ka pey. Akuun yaa goyen di gee kuuk yaa ooye mate do gaay ta ɲaar kaak ɓaa in botol wala kaak sellen.

‡ 4:17 Wer ka gase kaawor do Zeneez 17.5. § 4:18 Wer ka gase kaawor do Zeneez 15.5.

⁸ Kar Buɗ gay gaarte maman ɗa elgiite : wiktin taat gi goy misa gay zunuubinnar, Iisa Masi astu mat do saan tante.

⁹ Inj muutuy taat ɗa mattu do saan tante, diɗ Buɗ ginaate a gi goy inj botol do unji. Ansi-ak, ibininte tak kadar Iisa Masi yaate jilinte min do dapiŋko ta Buɗdi.

¹⁰ Awalle, wiktin taat gi goy misa adin ku Buɗdi, Buɗ amrinte inj meenji inj botol ta muut ta Ronji Iisa Masi. Ka seener, ya ɗa amrinte inj muut ta Ronji-at, gi iban tak kadar ɗaate jilinte oki inj nooyinji.

¹¹ Min kaatiya, gi aaciyaw do unji ka Buɗdi do saan ta Rabbinte Iisa Masi kaak diɗ amrinte inj Buɗ.

Tatte Aadum inj Rabbinte Iisa Masi

¹² Inj botol ta gem rakki di, zunuubinna unjitu do duniiner. Zunuubinna unje inj gem kaak ɗu kolaag Aadum ho zunuubinna-ak iya muutu. Muut-at astu do gee okiŋco, asaan gee okiŋco gin zunuubinna.

¹³ Ka seener, min Buɗ bal berin misa *gaanuun do Muusa, zunuubinna goy ko do duniiner. Kar gay, uudin taat gaanuun-ak ginno misa, Buɗ talaag zunuubinna-ak ar ɗu ginno do kaay ka gemor.

¹⁴ Sando, min wiktin ta Aadum yoo ta Muusa, muut diyco pise do gee okiŋco. Aadum, ɗaar poc karmiyin taat Buɗ kaawiji. Kar muut gay, taar diyco pise yoo do ɗuur kuuk zunuubinnico sawado inj ku Aadum.

Aadam gaara ɗaar kaak as ba aaro, ɗaar ko Iisa Masi.

¹⁵ Kar gay, barkin taat Buɗ beriy bal kapuune, taar pakgig nige ka Aadum serek. Ka seener, do bi ka nige ka gem rakki di, gee dakina mattu. Kar gay, bere kaak Buɗ berite inj gem rakki di-ak, pakgig serek. Bere-ak, Buɗ berig inj Iisa Masi bal kapuune ho ta oyaw do gee dakina.

¹⁶ Talon kat maan kaak nige ka gem rakki iytu ho maan kaak barkin ta Buɗdi iytu ! Ka seener, seriin taat oba gee astu do duniiner inj nige ka gem rakki di ho ta obiig gee dakina. Kar barkin ta Buɗdi gay, inj nige kaak gee nigtu dakin-ak oki, ta iyaag gee dakina a ɗuu goye inj botol do unji ka Buɗdi.

¹⁷ Ka seener, ya inj gem rakki di ho inj niginji kaak rakki di, muut diytu pise do gee ku duniiner, ibininte oki tak do kayte kadar inj Iisa Masi kaak rakki di, gi gasiy bere ho inj barkine min do Buɗdi, taat pakgig gamin okiŋco. Bere-ak, ɗaar ko Buɗ giniite gi goyiy inj botol do unji. Paa ko, gii gase goye kaak taɓ ho gii hokumiye inj ɗaara.

¹⁸ Ansii ko, uudin taat nige ka gem rakki di iyaag gee okiŋco a seriin ta Buɗdi yaa obiŋco, ampaa di oki, inj riy taat inj botol ta gem rakki di gintu, gee okiŋco nec imile kayco min do seriiner ho ɗuu gase goye kaak taɓ.

¹⁹ Gem rakki di poc karmiyin taat Buɗ kaawiji ho gee dakina unjitu do zunuubinnar, ampaa di oki, gem rakki di ooy karmiyit taat Buɗ kaawiji ho gee dakina Buɗ giniig ɗu goyiy inj botol do unji.

²⁰ Min Buɗ berig gaanuun do Muusa, zunuubinna ku geemir gaaya gaayen di. Kar do wer kaak zunuubinna gaaya gaayen di gay, barkin ta Buɗdi oki goy dakin dakina pakgigu.

²¹ Awalle, zunuubinna gaara gudurrico inj muutu. Kar diɗ gay, inj *Rabbinte Iisa Masi, barkin ta Buɗdi gaara gudurriri inj gine kaak Buɗ giniite gi goyiy inj botol do unji ho inj ɗaar ko, gii gase goye ka gaasdo.

6

Barkin ta Buɗdi imilinte min do zunuubinnar

¹ ɗaar-ak, gii kaawen kat maa ? Gee daarin kaawa a guna ɗuu gine zunuubinna, paa kat, barkin ta Buɗdi yaa gine dakin gaay inj gaayo. Kaaw-at do botilti walla ?

² Ha'a, ta do botiltido ! Ya gi pakira do zunuubinnar, gi ar gee kuuk mate, ho paa kat, zunuubinna gediraado ɗuute diye pise. Inj taar-an gay, maman gii unje pey kayte do gine ka zunuubinnar ?

³ Ku ibanno kadar ginte okinte kuuk ɗu *batiziyinte, gi ɗum inj Iisa Masi ho ansi-ak, gi ɗum inj muutuy oki.

⁴ Inj batem-ak, ar gi mate ho ɗu tiisinte inj ɗaara. Paa kat, ar kaak Tatte Buɗ nooyig Iisa Masi inj gudurre ta *darjiney, ginte oki, gii goye goye kaak marbinto.

⁵ Ka seener, ya gi num in Iisa Masi in muut ar tanji, gii nume oki in njaara in nooye kaak ar kanji.

⁶ Ibininte tak kadar goyinte kaak awalle-ak, nu doodig ka etor in Iisa Masi. Paa kat, goye njaar-ak idtu jot ho gi giniydo pey berrin ku zunuubinnar.

⁷ Gi giniydo pey berrina-ak, asaan gem kaak mate, njaar imil ko kaay min do gudurre ta zunuubinnar.

⁸ Sando, ya gi mat in Iisa Masi, gi iban ko tak kadar gii goye oki in njaara.

⁹ Gi iban oki kadar Bun nooyig Iisa Masi min do muuti ho na mataado pey tak-tak. Muut bal gine pey gudurre loci.

¹⁰ Asaan muutuy-at, taar mena rakki di gaasiititi do bi ka zunuubinnar. Kar din gay, na goya, ho goyinja-ak, njaar do Bun di.

¹¹ Ampa-ak, kunjo oki, do unco ka zunuubinnar, talon zinjiko ar ku mate, ho do unji ka Bun di, talon zinjiko ar ku goy mento in nume kaak ku numtu in Iisa Masi.

¹² Njaar-ak, dakon raseno zunuubinna yaaco gedire do zinjiko kuuk goy ku muuti di. Dakon ooyenno nuuko naaminjo kuu aade galal ta zinjikon di.

¹³ Dakon berenno zinjiko do zunuubinnar a *Seetanne yaa gine in nuur gamin kuuk in botilcodo. Kun ar gee kuuk mate ho din goy mento. Ampa-ak, beron zinjiko do Bun di a Bun yaa gine in nuur ay maanna in botiliy.

¹⁴ Njaar-ak, zunuubinna gediraakonno pey, asaan *gaanuun goydo pey do kayko, kar gay, ku goy do barkin ta Bun di.

Gine ka riyor kaak in botiliy

¹⁵ In taar-an gay, gi kaawe pey maa ? Ya gaanuun goydo do kayte ho gi goy do barkin ta Bun di, njaar-an maan kaak beraate botol gii gine zunuubinna walla ? Ha'a, ginno !

¹⁶ Ku ibanno ga ? Ya ku ooy waan yaa goye kaako a kuu karmiyinji ar berrinay, kuu gine berrinay ku ta6 ku njaar kaak ku karmiyiyo. Ya ku karmiya zunuubinna kuuk iyaako do muuti, kuu gine berrinco, ho ya ku karmiya Bun kaak yaako gininjo kuu goye in botol do unji, kuu gine oki berrinay.

¹⁷ Njaar-ak, ozilinten Bun, asaan awalle kun berrina ku zunuubinnar ho din gay, ku obig bilde kaak nu bildinjo in gelbin rakki.

¹⁸ Din Bun imilinjo min do zunuubinnar ho ku gin ko berrin kunji a kuu gine riy taat in botilti.

¹⁹ Nu kaawaako in kaawin ku gamin kuuk kuuniya do duniiner di, asaan pikirriko, taar ta geemir di. Awalle, ku ber zinjiko okinco a kuu gine berrin ku gamin kuuk *cawarro ho kuuk in botilcodo. Gamin-ak imilig gee min botol ta ta6. Kar din gay, beron zinjiko okinco a kuu gine berrin ku Bun di. Paa kat, kuu gedire gine riy taat in botilti ho kuu gedire goye cawar do unji.

²⁰ Wiktin taat ku goyiy misa berrin ku zunuubinnar, isgikonno taat kuu gine riy taat in botilti.

²¹ Kar din gay, gamin ku soka kuuk ku gintu awalle-ak iyko maa biidira ? Gamin-an bal iye maanna, illa muutu.

²² Kar din gay, Bun imilinjo min do zunuubinnar, ku gin ko berrin kunji. Ansii ko, kuu goye *cawar do unji ka Bun di ho kuu gase goye ka gaasdo.

²³ Ka seener, gem kaak gina zunuubinna, maan kaak nuuji kappiye-ak, illa muutu. Kar bere kaak Bun beriite maalan gay, njaar goye ka gaasdo in nume kaak gi numtu in *Rabbinte Iisa Masi.

7

Taayiika do bi ka gaanuundi

¹ Gem kol sintay, ku ibingig ko maan kaak naako kaawe-anja, asaan ku ibingig *gaanuun ka Muusa. Gaanuun-ak goy do kaay ka gemor, illa ya gem-ak goy misa in odinay.

² Njaar-ak, ya daatik ob mitko, illa taa goye in mitti-aka nam menuwiy yaa gaase ar kaak gaanuun kaawtu. Kar ya mitti kat mat gay, ta imil kaati min do gaanuun kaak kaawa do bi ka obindi.

³ Yampa, ya mitti-ak goy misa in odinay ho ta ob mitik ka pey, do unji ka Bun di-ak, ar ta kokina miday kara. Kar ya mitti-ak mat gay, ta imil kaati min do gaanuundi. Ya ta raka obe ka pey oki, ta bal nige maanna.

⁴ Gem kol sijtay, tanjo oki pa. Inj muut taat ku mattu inj lisa Masi, kunjo oki, do unji ka gaanuun ar ku mate. Kar dij gay, ku kuuniy geenji ku gem ka pey, naar kaak Bunj nooyig min do muuti. Paa kat, gii gine gamin kuuk Bunj rakiyo.

⁵ Ka seener, awalle, do wiktin taat gi teet duniin ar kaak gi rakiy di-ak, na gaanuun ko gaartenj zunuubinna. Kar min galal ta zinjite talig zunuubinna-ak gay, ta naamaate a gi gininco ho zunuubinna-ak iyiite illa do muuti.

⁶ Kar dij gay, inj muut taat gi mattu inj lisa Masi, Bunj imilinte min do gaanuun kaak obinte ar gi gay danjaayner. Bunj imilinte-ak a gii gedire gine riy taat marbinto inj gudurre ta Ruwwiney. Yampa, riy-at, gi ginaatdo ar awalle inj karaamin ta gaanuun ka Muusa.

Gaanuun ho inj zunuubinna

⁷ Naar-ak, gii kaawe kat maa ? Gaanuun inj zunuubinna, nuur rakki walla ? Ha'a, nu rakkido ! Kar gay, inj botol ta gaanuun ko, nu ibiniig zunuubinna. Ka seener gay, ya gaanuun dakdu kaawdo aman : « Dak elenno maan ka gijinj »*, ta-anj, nu bal ibine baay ta nige ka ele naar-anja.

⁸ Kar gay, min gaanuun gaardu pa-ak, zunuubinna gastu botol taat nu unjiidu do gelbiner inj ay ele ka gamin ku geemir. Yampa, ya gaanuun ginno-ak, zunuu-binna, nuur ar maan kaak mate.

⁹ Awalle, min nu ibingigdo misa gaanuun-ak, nu goy mento. Kar min nu ibiniig gaanuun-ak gay, zunuubinna teestu gine riyco

¹⁰ ho nu rawtitu zir. Ansii ko, gaanuun kaak zer yaan iyiindu do goye ka gaasdo-ak, dij na iyin do muuti.

¹¹ Asaan min nu ibiniig gaanuun-ak ko, zunuubinna gastu botol taat nu caaciyintu ho nu iyin do muuti.

¹² Ansi-ak, gaanuun, naar ta6 ho kaaw taat amila minney oki, taar ta6, ta do botilti ho ta samaane.

¹³ Pa-ak, maan kaak samaane kat iyintu do muuti walla ? Ha'a, na naarro ! Maan kaak iyin do muut-ak, illa zunuu-binna. Kar gay, zunuubinna ic maan kaak

samaan-ak ko, nu iyiidu muutu. Ka seener, inj kaawin kuuk amila min do gaanuundi, gee ibiniy baaco ta zunuubinnar ho nu ibiniy oki waranj kadar zunuubinna, nuur samaanno tak-tak.

Zunuubinna kuuk goy do zi ka gemor

¹⁴ Ka seener, gi iban kadar *gaanuun, naar asa min Ruwwin ta Bunji. Kar nun gay, zir, naar ka gemor di ho na ginno gudurre. Zir-anj ar nu gidiyiig berre ka zunuubinnar.

¹⁵ Ka seener, nu ibanno baay ta maan kaak nu giniyo. Nu gingigdo maan kaak nu rakiy gine. Kar maan kaak nu yilaag gay, nu ginaaga.

¹⁶ Kar ya nun kat gina maan kaak nu rakaado a naa gininji gay, naar-ak, nu ooy inj taat gaanuun kaawiyo ho nu ibin kadar gaanuun, naar samaane.

¹⁷ Naar-ak, maan kaak samaanno-ak, na nununno kat ginaaga. Kar gay, nu zunuu-binna kuuk goy do zir.

¹⁸ Asaan nu iban kadar maan kaak samaane goydo inj nunu, na ginno do zir kaak ar ka geemir di. Ka seener, nu gin niyin taat naa gine taat samaane, kar gay, nu gedarro.

¹⁹ Nu gingigdo maan kaak samaan nu rakiy gine. Kar maan kaak samaanno nu rakaado gininji gay, nu ginaaga.

²⁰ Ya nun kat gina maan kaak nu rakaado-ak, na nununno kat ginaaga. Kar gay, nu zunuubinna kuuk goy do zir.

²¹ Do goyindu, nu tala maan asgiydu : do wiktin taat nu raka gine taat samaane, taat samaanno gay asgiydu melen.

²² Ka seener, do gelbiner, nu elgig gaanuun ka Bunji.

²³ Kar gay, nu tala kadar gaanuun ka pey goy do zir ho na taasiinaag naar kaak nu ibiniy do kaar kadar na samaane. Gaanuun kaak goy do zir-anj ginintu ar nu berre ka gaanuun ka zunuubinna kuuk goy do zir.

²⁴⁻²⁵ Talon nun kaak aminda-anja ! Do pikirrer, nu berre ka Bunji ho nu ooy naa aadin taat gaanuunji kaawtu. Kar zir gay naamiin a illa naa aade taat zunuubinna rakiy di. Waa kat yaan jilindu min do maan kaak iyaan do muut-anja ? Waan

* 7:7 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.17, Deteronoom 5.21.

kaak yaan jilindu-ak, illa Buṅ, inḡ botol ta *Rabbinte Iisa Masi. Ozilintenḡ sinji !

8

Goye kaak marbinto inḡ Ruwwin ta Buṅdi

¹ Ampaa ko, diṅ seriin ta Buṅdi obaagdo tak-tak ṅuur kuuk ṅum inḡ Iisa Masi.*

² Ka seener, *gaanuun ka Ruwwin ta Buṅdi, ṅaar beraate goye kaak taḡ inḡ ṅume kaak gi ṅumtu inḡ Iisa Masi ho ṅaa jiliite min gaanuun ka zunuubinnar ho min do muuti.

³ Maan kaak gaanuun ka Muusa bal gedire giniṅji, Buṅ gay ginga. Gaanuun bal gedire giniṅji asaan zinḡka ku geemir, gudurrice sooda. Kar Buṅ gay ṅaamig Ronji ka meenji. Na ṅaamig inḡ zi kaak ar zinḡka ku gee kuuk gina zunuubinna. Ampaa ko, ṅa idiit gudurre ta zunuubinnar taat gina riyti do zinḡka ku geemir.

⁴ Buṅ gintu pa-ak a maan kaak gaanuun kaawtu yaa ase tak do weriy. Maanna-ak yaa ase do weriy inḡ ginte kuuk jaawdo ar kaak gi rakiy di, kar gay, kuuk jaawa ar kaak Ruwwin ta Buṅdi rakiyo.

⁵ Ka seener, ṅuur kuuk gina taat zinḡkico rakiy di-ak, ṅuur diyaat pikirrico illa do galal ta zinḡkico. Kar ṅuur kuuk gina taat Ruwwin ta Buṅdi rakiy gay, ṅuur diyaat pikirrico do maan kaak kuuniya inḡ Ruwwin ta Buṅdi.

⁶ ṅuur kuuk diyaat pikirrico do galal ta zinḡkico-ak, ṅuur ku muuti. Kar ṅuur kuuk diyaat pikirrico do Ruwwin ta Buṅdi gay, Buṅ yaaco bere goye ho ṅaaco iye aapiye.

⁷ Ka seener, ṅuur kuuk diyaat pikirrico do taat zinḡkico rakiy-ak, ṅuur adin ku Buṅdi. Pikirre ta zinḡkar-at, taar iygigdo gee ṅuu karmiyinḡ gaanuun ka Buṅdi ho ta gedarro iyinḡo a ṅuu karmiyinḡji oki.

⁸ ṅuur kuuk aadaat pikirre ta zinḡka ku maaniico di-ak, ṅu gediraado yaaji bere galal do Buṅdi.

⁹ Kar kuṅ gay bal diyin pikirrico do galal ta zinḡka ku maaniico-ata, ku diyit inḡ taat Ruwwin ta Buṅdi rakiyo, asaan Ruwwin-at goy do gelbinko. Ka seener, gem kaak

ginno Ruwwin ta Iisa Masi do gelbiney-ak, ṅaar ka Iisa Masido.

¹⁰ Ya Iisa Masi goy do gelbinko oki, zinḡkico, ṅuur yaa mate do bi ka zunuubinnar. Kar gay, Ruwwin ta Buṅdi yaako bere goye asaan Buṅ talaako kadar ku goy inḡ botol do unji.

¹¹ Kar ya Ruwwin ta Buṅ kaak nooyig Iisa Masi min do muuti kat goy do gelbinko, ṅaar-ak, kuu ibine do kayko kadar kuṅko oki, ṅaako bere goye. Ka seener, do zinḡkico ku muut-aku, ku iban kadar ṅaar kaak nooyig Iisa Masi-ak yaaco bere goye inḡ gudurre ta Ruwwiney.

¹² Gem kol sinḡtay, ampa-ak ar gi gin daana. Kar daana-at gay, gii kappiyin do waa ? Gii kappiyin inḡ goye kaak gi goyiy do galal ta zinḡkite walla ? Ha'a.

¹³ Asaan ya ku goy do galal ta zinḡkicon di, ṅaar-ak, ku goy ku muuti. Kar gay, ya inḡ gudurre ta Ruwwin ta Buṅdi, ku rasig tak-tak gamin kuuk jookumo kuuk bera galal ta zinḡkico, kuu gase goye.

¹⁴ ṅuur kuuk ooy aada botol taat Ruwwin ta Buṅdi gaariico, ṅuur-ak koogin ku Buṅdi.

¹⁵ Ka seener, Ruwwin taat Buṅ beriiko-at, taar gingikonno berrina kuuk goy pey inḡ koluwco. Kar gay, Ruwwin-at ginaako koogin ku Buṅdi ho ampa-ak, gi nec kolinḡ Buṅ aman : « Baaba ! Tanni ! »

¹⁶ Ta meenti Ruwwin ta Buṅdi ko gaaraate kadar gi koogin ku Buṅdi. Ampaa ko, gi ibiniy do kayte kadar gi kooginay.

¹⁷ Ka seener, gi kooginay. Pa-ak, gii gasinḡ oki gamin kuuk Buṅ dummiytu a ṅaa deede do geenji. Gamin-ak, gii gasinḡ sawa inḡ Iisa Masi, asaan ya gi taabiya inḡ ṅaara, gii unje oki inḡ ṅaara do *darjiney.

Darjin taat yaa ase

¹⁸ Do tanto, taabin taat gi aawiy do menuwir-an, taar sood di ya gi tala *darjin taat Buṅ yaate bayne.

¹⁹ Gamin okinḡo kuuk Buṅ kilgiytu era inḡ niyin rakki yiriy taat Buṅ yaa gaarinḡ kooginay.

²⁰ Ka seener, gamin kuuk Buṅ kilgiytu-ak gal do pise ka maan kaak gin gudurre ho ṅa bal baay. ṅaar-ak, inḡ niyin ta maaniicodo,

* **8:1** Inḡ kaaw ta Grek, do makaatamna daarinḡ kuuk awalle, ṅu gaay aman : « Gee kuuk ṅum inḡ Iisa-ak, ṅuur aaddo galal ta zinḡkico, kar gay, ṅu aada taat Ruwwin ta Buṅdi kaawtu. »

ta niyin ta ɲaar kaak raka a taa kuuniye pa. Kar gay, gamin ku Bunɗi-ak gin pey maan kaak gi diytu gelbinte :

²¹ Yiriy rakki, Bunɗi asa imiliɲ gamin kuuk ɲa kilgiytu min ɗo gudurre ta idindi taat obig ɓerrina. Paa kat, ɲuu gase horrinaw in koogin ku Bunɗi ɗo yiriy taat ɲuu unje ɗo darjiney.

²² Gi iban kadar yoo diɲka, gamin okiɲco kuuk Bunɗi kilgiytu-aɲ neyaw ar daatik taat taabiyaaw ɗo wiktin ta weenti.

²³ Kar gay, ya gamin-ak neyaw, ginte kuuk gin Ruwwin ta Bunɗi ɗo gelbinte ar barkin taat awalle min ɗo barkin taat Bunɗi yaa bere ɗo kooginay, gi neyaw oki. Ka seener, neyinte amila min ɗo gelbinte in erinte kaak gi eriy a gii kuuniye kooginay ku Bunɗi tak-tak ɗo wiktin taat ɲaate imilinte min ɗo taabin-anta.

²⁴ Asaan Bunɗi jilinte, kar gay, gi talgigɗo misa maan kaak gi diytu gelbinte. Ka seener, ya gem talaag ko maan kaak ɲa diytu gelbiney, ɲaar-ak, ɲa maa diyinda ? Di pa-ak, waa yaa diye pey gelbiney ɗo maan kaak ɲa talaag ko in odinay ?

²⁵ Kar ya gi diyaag gelbinte ɗo maan kaak gi talgigɗo misa gay, illa gii erin in subirraw.

²⁶ Ampaa di oki, in gudurrite taat sood-ata, Ruwwin ta Bunɗi asgiy gaayinte. Ka seener, gi ibanno inde Bunɗi ar kaak ɲa rakiyo. Kar meenti Ruwwin ta Bunɗi gay indiite Bunɗi in neyinti kaak gem gedarro kaawe.

²⁷ Kar Bunɗi, ɲaar talaag gelbin ka geemir ho ɲa ibingit taat Ruwwin ta Bunɗi kaawiyo, asaan taat Ruwwin-at indiy ɗo saan ta gee ku Bunɗi-ak kuuniy in taat ɲa rakiyo.

²⁸ Gi iban kadar ɗo ay maanna, Bunɗi gina a gamin okiɲco yaa gine sellen ɗo gee kuuk elgiga ho kuuk ɲa koltu ar kaak ɲa rakiyo gine.

²⁹ Asaan ɲuur kuuk Bunɗi ɗoɓig min awalle-ak, ɲa ic ko niyine a ɲaa giniɲco ɲuu kuuniye ar Ronji. Paa kat, Ronji-ak yaa gine aawco ka siɲta dakina.

³⁰ ɲuur kuuk Bunɗi ɗoɓtu min awalle-ak, ɲa koltu oki. Ho ɲuur kuuk ɲa koltu-ak, ɲa ginig oki ɲu goyiy in botol ɗo unji. Ho ɲuur

kuuk goy in botol ɗo unji-ak, ɲa unji oki ɗo darjiney.

Ginno maan kaak pakgig ele ka Bunɗi

³¹ Do taar-an, gii kaawe pey maa ? Ya Bunɗi kat in ginte-ak, waa kat yaa gine adinte ?

³² Bunɗi bal gooyin Ronji ka meenji, kar gay, ɲa berig *satkine ɗo saan tante okinte. Ya Bunɗi gin pa-ak, maa di ɲa beriiteno ay maanna in ɲaara ? Ka seener, in barkiney, ɲaate berinji.

³³ Waa kat yaaco diye kaaw ɗo gee kuuk Bunɗi ɗoɓtu ? Ginno yoo gemo, asaan Bunɗi kat ginig ɲu goyiy in botol ɗo unji.

³⁴ Waa kat yaaco gine a seriin yaa obinco ? Ginno yoo gemo, asaan Iisa Masi, ɲaar mate ho min kaatiya, Bunɗi nooyig min ɗo muuti. Diɲ, ɲa goy ɗo meeday ta Bunɗi ho ɲa indaag ɗo saan tante.

³⁵ Maa kaak yaate eerinte min ele ka Iisa Masi ? Ginno yoo maanna, wala taabine, wala diigine, wala taabin ta imaan, wala meya, wala pokirraw, wala duniin taat yaa ase kaate, wala muutu.

³⁶ Ar kaak Kitamne kaawtu aman :
« Gem kol *Rabbiney,
gee joriyaanin muut doo asaan ni
geenjij.

ɲu talaani ar ni tamgi kuuk ɲu ɓaa dapsiyinco. »†

³⁷ Kar gay, ɗo gamin okiɲco kuuk asaate kaate-aɲ, nosirruwte paka in gudurre ta Iisa Masi kaak elgiite.

³⁸ Ka seener, nu iban tak kadar ginno maan kaak yaate eerinte min ele ka Bunɗi : wala muutu wal goye, wala *ɗubal ku Bunɗi wal aaridna ho ɲuur kuuk gin gudurre kuwa, wala gamin ku diɲka wal ɲuur kuuk yaa ase neginda,

³⁹ wala maan kaak goy kuwa wal kaak goy baata. Min gamin okiɲco kuuk Bunɗi kilgiytu, ginno tak-tak maan kaak yaate eerinte min ele kaak Bunɗi gaariite in ɲume kaak gi ɲumtu in Rabbinte Iisa Masi.

9

Bunɗi in gee ku Israyeel kuuk ɲa ɗoɓtu

¹ In ɲume kaak nu ɲumtu in Iisa Masi, kaaw taat naa kaawe-an, taar ka seener, ɲa

† 8:36 Wer ka gase kaawor ɗo Soom 44.23.

raadenno. Pikirrer ho in Ruwwin ta Bun̄di, nuur saadinnar kadar kaawor ka seener.

² Ka seener, adir nig ko nige ho gelbiner sa goy ko gel6inaan di.

³ Ya botol goya taat naa jilin̄ sintar kuuk tambaani rakki, naa ooye a Bun̄ yaan surpiyindu ho n̄aan eerin min dō lisa Masi.

⁴ Sintar-ak, nuur gee ku Israyeel. Bun̄ do6ig a nuu kuuniye kooginay. Na gaarcot *darjiney. Na ob jamaw dees dakina in nuura. Na berco *gaanuun. Na gaarco mamam nuu abdiyinj̄i. Na kaawco a n̄aaco bere gamna.

⁵ Aginiyco kuuk aginda, nuur min gee ku Israyeel, ho Masi oki, ween̄ji, na min gee-aku. Naar goy kaaco ka gamin okin̄co. Na Bun̄ kaak nuu ozilin̄ elgin in elgina ! *Aamin.

⁶ Naar-ak gaara kadar kaaw ta Bun̄di uc maala walla ? Ha'a, ta bal uce ! Kar gay, gee okin̄co kuuk min tatte Israyeel*, daarin̄, nuur gee ku Israyeeldō ku ta6 kuuk Bun̄ do6tu.

⁷ Kar gee okin̄co kuuk min tatte Ibraayim, daarin̄, nuur kooginaydō kuuk ta6. Ka seener, Bun̄ kaawji dō Ibraayim aman : « Koogin kuuk nu kaawtu a naan̄ bere-ak, nuur asa min Isaaka. »†

⁸ Ampaa ko, Bun̄ kaawtu kadar koogin ku adiy ka Ibraayim, okin̄co, nu koogin ku Bun̄did̄o, illa nuur kuuk Bun̄ kaawiji a n̄aaji bere-ak di. Nuur kuuk Bun̄ kaawtu a n̄aaji bere-ak, nuur koogin ku Bun̄di kuuk ta6.

⁹ An ko kaaw taat Bun̄ kaawiji dō Ibraayim. Na kaawji aman : « Weeno‡, dō wiktin-an di, naa yeepe ho naa gasin daacin̄ Zaara wee mico. »§

¹⁰ Ta taar-anno di ! Pakirinte oki dō Rebeka, daacyi ta Isaaka. Ta weeji muusan̄.

¹¹ Kar gay, min koogin-an, nu bal ween̄ misa ho min nu bal gine taat samaane wal taat samaanno di, Bun̄ do6tu rakki ar kaak na rakiyo a maan kaak na ictu niyine a n̄aa gine-ak, n̄aa giniinj̄i.

¹² Ka seener, Bun̄ do6iig gee ar taat na rakiy di, na tallo maan kaak nu giniyo. Paa

ko, min Rebeka bal wee misan di, Bun̄ kaawitit aman : « Aawke asa gine berre ka aaroy. »*

¹³ Kaaw taar-an as uudinti in taat dō Kitamner aman : « Nu do6ig Yakuub ho Ezaayu gay, nu poooga. »†

¹⁴ Naar-ak, gii kaawe pey maa ? Gii kaawe a Bun̄ gina taat in botiltidō walla ? Ha'a, na ginno !

¹⁵ Ka seener, Bun̄ kaawji dō Muusa aman : « Ya nu raka gine sellen̄ dō gemor, naaji gine, ho ya nu raka tale amindaw ta gemor oki, naaji tale. »‡

¹⁶ Ansi-ak, ya Bun̄ do6 gemo, na bal do6in̄ in niyin ta gem-aka, wala in riy taat na gintu, illa in sellin̄kaw ta meen̄ji Bun̄.

¹⁷ Dō Kitamner, Bun̄ kaawji dō sultan ka Meser aman : « Nu darjiyinj̄in̄ sultan a in kin̄ken di, naa gaarin gudurrer ho sin̄du yaa ale dō adiy ka kidar okinj̄i. »§

¹⁸ Ansi-ak, Bun̄ gaara sellin̄kuwiy dō naar kaak na rakiy di ho naar kaak na rakiy di, na ginaag kaay bombo.

Dobe ka geemir kaak in niyin ta meen̄ji Bun̄

¹⁹ Waan asaan di indindu a ya Bun̄ gaar sellin̄kuwiy dō naar kaak na rakiy di, maa di na leesiy pey dō geemir ? Ginno waan kaak yaa poochin̄ niyin ta Bun̄di wal mamam ?

²⁰ Kar kin̄ gem gay waa kina, kii meelin̄ Bun̄ ? Gem naar-ak, na ar parik kaak yaa indin̄ gem kaak pinga aman : « Maa di ki piniin̄ ansi ? »*

²¹ Ka seener, gay pinindi-ak gin botol n̄aa gine maan kaak na rakiy di in golnoy. Min golnoy kaak dō pisin̄ji-ak di, n̄aa gedire pine maan kaak nuu gine riy ta iidiner ho ka pey dō riy ta geero kun kawta.

²² Ya Bun̄ raka a gee yaa ibinin dapin̄koy ho na raka gaarin gudurrey, kuu kaawe maa ? Kar gay, ya na ic subirraw dakina ho na sosig nuur kuuk zer dapin̄koy yaa paaye kaaco ho kuuk nec ku idindi-ak, kuu kaawe pey maa ?

* 9:6 'Israyeel' : Nu sin̄ kuuk Bun̄ diyiji dō tatte Yakuub. † 9:7 Wer ka gase kaawor dō Zeneez 21.12. ‡ 9:9 'Weeno' : Werin daarin̄, nu kaawa a 'zootira'. § 9:9 Wer ka gase kaawor dō Zeneez 18.10. * 9:12 Wer ka gase kaawor dō Zeneez 25.23. † 9:13 Wer ka gase kaawor dō Malasi 1.2-3. ‡ 9:15 Wer ka gase kaawor dō Ekzood 33.19. § 9:17 Wer ka gase kaawor dō Ekzood 9.16. * 9:20 Wer ka gase kaawor dō Ezaayi 29.16 ho 45.9.

²³ Bunj gintu ansi-ak a n̄aa gaarin yaarkaw ta *darjiney. Darjiney-at, n̄a gaaraat d̄o n̄uur kuuk n̄a tala aminduwco ho n̄a siyig zin̄kico min awalle a n̄uu hadire d̄o darjiney-ata. N̄aar-ak, kuu kaawe pey maa ?

²⁴ N̄uur kuuk n̄a taliy aminduwco-ak, n̄a ginte kuuk n̄a koltu. N̄a balte kolinte min gee kuuk *Yuudinna keeco di, kar gay, min gee kuuk Yuudinnad̄o oki.

²⁵ Uudin taat d̄o Kitamner, n̄u kaawtu d̄o maktumne ta nabi Ooze aman :

« Gee kuuk awalle geendud̄o-ak, diñ naa kolin̄ a n̄u geendu.

Ho darrinay kuuk awalle nu elgigd̄o-ak, diñ naa kolin̄ a n̄u darrinay kuuk nu elgiy dakina. »†

²⁶ « Do wer kaak Bunj kaawiico d̄o geemir a “ kuñ geendud̄o ”, eden di, n̄uu kolin̄ a n̄u koogin ku Bunj kaak goy mento. »‡

²⁷ Do gee ku Israyeel, nabi Ezaayi kaaw ko bico aman : « Ya gee ku Israyeel kat gin dakina ar yir kaak d̄o bi ka barrer oki, minninc̄o, gee sood di kuuk Bunj yaa jilin̄co.

²⁸ Asaan kaaw taat Bunj kaawtu a n̄aa gine d̄o kidar-at, kodok di n̄aa necinti. »§

²⁹ Ho ar kaaw taat Ezaayi kaawtu min awalle aman :

« Ya *Rabbin Mee Gudurri balte rase koogina,

gii gine ar gee ku geeger ka Sodom ho gii kuuniye ar gee ku geeger ka Gomoor. »*

Goye kaak in̄ botiliy in̄ imaan

³⁰ N̄aar-ak, gii kaawe pey maa ? Gee kuuk Yuudinnad̄o, n̄uur bal bariye botol taat Bunj yaa giniñco n̄uu goye in̄ botol d̄o un̄ji. Kar in̄ taar-at oki, Bunj ginig a n̄uu goye in̄ botol d̄o un̄ji d̄o saan ta imaanco.

³¹ Kar *Yuudinna gay, in̄ *gaanuun, n̄u bariya goye kaak in̄ botiliy d̄o un̄ji ka Bun̄di, kar gay, n̄u bal gasin̄ji.

³² Maa di n̄u baltu gasinti ? N̄u baltu gasinti-ak, asaan n̄u bal bariye botol ta imaan taat iyaag gee n̄u goyiy in̄ botol d̄o

un̄ji ka Bun̄di. N̄u pakira a n̄uu gedire goye in̄ botol in̄ riy taat n̄u giniy di. Paa ko, n̄u batkitu in̄ n̄aar kaak ar dambi† kaak solla gee.

³³ Uudin taat n̄u siirtu d̄o Kitamner aman :

« Talon̄, nu diya dambi ka batkindi d̄o geeger ka Siyon.

Do bi ka dambi-ak, gee yaa solle.

Kar waan kaak aamin loci gay, sokañ diyaagd̄o tak-tak. »‡

10

¹ Gem kol sin̄tay, d̄o bi ka Yuudinnar, maan kaak gelbiner rakiyo ho kaak nu indiy Bun̄-ak, illa a n̄uu gase jile.

² Yuudinna zeeda gine riy ta Bun̄di, nun sa saadine. Kar riyco gay, n̄u gingitd̄o in̄ ibine kaak taḅ ka Bun̄di.

³ N̄u bal ibine baati taat maman Bunj giniñg gee n̄uu goye in̄ botol d̄o un̄ji ho n̄u bariyiy botol ta maaniico di. Ampaa ko, botol taat Bunj gintu-at, n̄u pociita.

⁴ Iisa Masi gintu a *gaanuun ka Muusa goyd̄o pey kaate. Paa kat, n̄uur kuuk aamin in̄ n̄aara, Bunj yaa giniñco n̄uu goye in̄ botol d̄o un̄ji.

Jile ka gee okin̄co kuuk aamin d̄o Iisa Masi

⁵ Do bi ka n̄uur kuuk bariya goye in̄ botol d̄o un̄ji ka Bun̄di in̄ *gaanuun, meen̄ji nabi Muusa siir d̄o Kitamner aman : « Gem kaak karmiyaag gaanuun okin̄ji-ak yaa goye in̄ n̄aar di. »*

⁶ Kar gay, an kaaw taat n̄u kaawtu d̄o bi ka *goye kaak in̄ botol kaak min d̄o imaan̄di. Kaaw-at a dak osenno d̄o adin̄ aman : « Waa yaa coone ka samaaner ? » Ya ampa-ak, ki pakira a Iisa Masi bal paaye misa walla ?

⁷ Dak kaawenno pey d̄o adin̄ aman : « Waa yaa paaye d̄o bee kaak sugul̄gul, wer kaak gee ku mate goyiyo ? » Ya pa-ak, ki pakira a Iisa Masi bal nooye min d̄o muuti walla ?

⁸ Kar gay, maan ka kaawindi-ak, n̄a maa ? Kii kaawe taat n̄u siirtu d̄o Kitamner

† 9:25 Wer ka gase kaawor d̄o Ooze 2.25. ‡ 9:26 Wer ka gase kaawor d̄o Ooze 2.1. § 9:28 Wer ka gase kaawor d̄o Ezaayi 10.22-23. * 9:29 Geegirnay n̄uur-an̄, Bunj idig jot (Ezaayi 1.9, Zeneez 19.23-28). † 9:32 'n̄aar kaak ar dambi' : Anne-an̄, n̄u kaawa d̄o bi ka Iisa Masi. ‡ 9:33 Wer ka gase kaawor d̄o Ezaayi 8.14-15, 28.16. * 10:5 Wer ka gase kaawor d̄o Lebitik 18.5. † 10:8 Wer ka gase kaawor d̄o Deteronoom 9.4, 30.12-14.

aman : « Kaaw ta Bun̄di, taar as ko moota, ta goy do biñ ho do gelbinen̄. »† Ta taar-an ko kaaw taat do bi ka imaandi taat gi gaariy do geemir.

9 Ya ki pil biñ do un̄co ka geemir a Iisa Masi, ñaar *Rabbine, ho ya ki aamin do gelbinen̄ kadar Bun̄ nooyig min do muuti, kii gase jile.

10 Asaan ñaar kaak aamin do gelbiney-ak, Bun̄ ginig a ña goy in̄ botol do un̄ji, ho ñaar kaak pil biy do un̄co ka geemir-ak, Bun̄ yaa jilin̄ji.

11 Ka seener, ñu siir do Kitamner aman : « Ay waan kaak aamin loci, sokañ diyaagdo tak-tak. »‡

12 Ansi-ak, gaara kadar *Yuudinna in̄ gee kuuk Yuudinnado, ñuur sawa di. Asaan okin̄co, *Rabbinc̄o rakki di. Ñaar ko kaak gina sellin̄kaw do ay gem kaak ala in̄ sin̄ kun̄ji.

13 Ka seener, ñu siir do Kitamner aman : « Ay gem kaak ala in̄ sin̄ ku Rabbiner yaa gase jile. »§

14 Ka seener gay, maman ñuu indin̄ji ya ñu bal aamine loci ? Maman ñuu aamine ya ñu bal dore ? Maman ñuu dore ya waan balco gaare kaawo ?

15 Ho maman ñuuco gaare kaawo ya waan balco ñaame gee ? Uudin taat ñu siirtu do Kitamner aman : « Gee kuuk iya kabarranna ku samaane, ñu miinaag adat ku geemir in̄ galal. »*

16 Kar gay, min gee okin̄co, daarin̄ di ooyit Kabarre ta Gala. Uudin taat nabi Ezaayi siirtu do Kitamner aman : « Gem kol Rabbiney, ni gaarcot kaawon̄, kar waa di icta ? »†

17 Ansi-ak, gee kuuk aamine, imaanco asa min do kaaw taat ñu dortu, ho kaaw taat ñu dortu-at asa min gaare ka kaawor do bi ka Iisa Masi.

18 Ñaar-ak, nu gin pey inde : Kabarre-at, ñu bal dorin̄ misa walla ? Ha'a, ka seener, ñu dorit ko. Uudin taat ñu siirtu do Kitamner aman :

« Do kid okin̄ji, ñu dorit gaay ta gay gaare kaawor,

ho kaawco-at, ñu gaarit do duniin okintiti. »‡

19 Ñaar-ak, naa inde pey : Kaaw-an, Yuudinna bal ibine baati walla ? An ko kaaw taat Bun̄ kaawtu min awalle in̄ biy ka nabi Muusa. Ña kaaw aman :

« Naako ginin̄ko hasuudinay do gee kuuk kuntofo,

ho naa gine kuu dapine in̄ darre taat geenti ibanno maanna. »§

20 Kar nabi Ezaayi zeedtu nam ña kaawtu bal kolaw kaaw taat asa min do Bun̄di aman :

« Ñuur kuuk bariyginno, gasintu, ho ñuur kuuk indiginno yoo maanna, nu bayinco. »

21 Kar gay, do bi ka gee ku Israyeel, Ezaayi gaaytu pey aman :

« Min kawtira yoo maako, nu jaalaaco pise do geemir a ñuudu ase, kar gay, ñu karmiygitdo kaawor ho ñu newsidu kopo. »*

11

Bun̄ bal pociñ gee ku Israyeel

1 Ansi-ak, nu gin pey inde : Bun̄ pociñ gee, gee ku Israyeel walla ? Ha'a, ña bal pociñco. Ka seener, nun meendu oki min gee ku Israyeel, min kooginay ku Ibraayim ho min caar ka Benjamin.

2 Bun̄ bal pociñ gee, gee ku ña doftu min awalle-aku. Ku rawtit kaaw taat ñu siirtu do Kitamner do bi ka nabi *Eli walla ? Do bi ka gee ku Israyeel, nabi Eli caactu* do Bun̄di aman

3 : « Gem kol *Rabbiney, gee-an̄ deeyig nabiinnan̄ ho ñu eezig *wernañ ku satkiner. Kar ñak ko nun keedu di kaak aadaaciñ ho ñu rakaan deendu oki. »

4 Kar Bun̄ gay telkiji maa ? Ña telkiji aman : « Ha'a, kin̄ bal ñake keejin̄. Nu ras miday alip peesira (7000) kuuk aadaanu ho bal derse do un̄ji ka maan bun̄ir kaak ñu koliy Baal. »†

‡ 10:11 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 28.16. § 10:13 Wer ka gase kaawor do Zowel 3.5. * 10:15 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 52.7. † 10:16 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.1. ‡ 10:18 Wer ka gase kaawor do Soom 19.5. § 10:19 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.21. * 10:21 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 65.1-2. * 11:2 'caactu' : Werin daarin̄, ñu kaawa a 'mintu'. † 11:4 Wer ka gase kaawor do 1 Ruwa 19.10, 18.

⁵ Ampaa ko, do wiktin ta diŋka-an oki, goy di gee job kuuk Buŋ dobtu in barkiney.

⁶ Gee-ak, Buŋ doḡig in barkiney, ŋa bal doḡin in riy taat ŋu giniyo. Yampa, ya ŋa doḡig in riyco, barkiney-at, siŋti barkinno.

⁷ Taar-an gay baati maa ? Taat gee ku Israyeel bariytu min do Buŋdi-at, ŋu bal gasinti. Gee kuuk gasta-ak, illa kuuk Buŋ dobtu-ak di. Kar gee ku pey gay, kayco gin bombo.

⁸ Uudin taat ŋu siirtu do Kitamner aman : « Buŋ dibirig kayco, odinco tala purus-purus ho deŋginco ooma. »

⁹ Sultan Dawuud oki kaaw do Buŋdi aman :

« Ginu a wer kaak ŋu teeyiy teŋco ka iidiner-ak
yaaco kuuniye ar rece.

Ginu a ŋaaco kuuniye maan kaak ŋuu batke ho maan kaak Buŋ yaa taabiŋco.

¹⁰ Ginu a odinco yaa kirkile‡ nam ŋu taliydo tak-tak.

Ginu a ŋuu koŋe korindon min oomiŋkaw ta taabiner. »§

¹¹ Naar-ak, naa inde pey : Ya *Yuudinna batke-ak, ŋu sollaw. Ka ya ŋu solle-ak, ŋu ucaw walla ? Hii, ŋu ucaw. Kar gay, do bi ka nige kaak ŋu nigtu-ak ko, botol ta jilindi piltu do gee kuuk Yuudinnado. Buŋ gintu ansi-ak, asaan ŋa raka a Yuudinna yaaco gine hasuudinaw do gee-aku.

¹² Kar sando, ya nige ka Yuudinnar pilit botol a gee ku duniiner yaa gase barkin min do Buŋdi ho ya Yuudinnado gas gamin dakina wiktin taat Yuudinna jagtu min botol taat samaan-at oki, ka seener, wiktin taat gee ku Israyeel yeep do botol-ata, ŋuu gase barkin dakin aale !

Olibiye ka jineendi in ka yeero

¹³ Din nu newsa loko, do kuŋ kuuk Yuudinnado. Ka seener, nun *paliine ka Buŋdi kaak ŋa ŋaamtu do gee kuuk Yuudinnado. Adir portiko in riy taat Buŋ beriidu-anta.

¹⁴ Nu giniy pa-ak a wal gee kuuk min tambaar-an yaa gine hasuudinaw ho daariŋco yaa gase jile.

¹⁵ Ka seener, Buŋ leeyig *Yuudinna serpiya. Ampaa ko, gee ku duniiner gastu

botol taat ŋuu amre in Buŋ. Ya ta ampa-ak, do yiriy taat Buŋ yaa obiŋ pey samaane in ŋaara, taa kuuniye maman ? Taa kuuniye ar gem kaak nooy min do muuti ho gas goye kaak taḡ.

¹⁶ Yampa, ya tee kaak nee awalle kat gi beraag do Buŋdi-ak, ka dak-ak sa, okiŋji do Buŋdi. Ho ya gi bera caar ku etor do Buŋdi-ak, leeginay sa, okiŋco loci.

¹⁷ Talon, gee ku Israyeel, ŋuur ar et kaak ŋu koliy olibiye kaak ŋu taattu do jineendi. Kar kuŋ kuuk Yuudinnado gay, ku ar olibiye ka yeero. Ar Buŋ dukumig leeginay daariŋ ku et kaak goy do jineendi, kar ŋa iytu ku olibiye ka yeero ho ŋa atiig do et ka jineendi-aka. Ansi-ak, kuŋ leegin kuuk ŋu attu ate-aku, ar ku siya amay kuuk samaane min do et kaak goy do jineendi kaak ŋu atiŋko-aka.

¹⁸ Ampa-ak, ku ginno botol taat kuu giniŋ bees leegin kuuk Buŋ dukumtu-aku. Kuu gediraado kuu dapile asaan ŋa kuŋkonno kuuk gakig caari, illa ŋu caar kat gakiŋko.

¹⁹ Kar waan minninko yaadu kaawe aman : « Ŋu dukumiig leegin min do et-an a nun kat ŋuun atin do werco. »

²⁰ Kaaw-an ka seener. Kar gay, dak rawtenno, Buŋ dukumiigu-ak asaan ŋu bal aamine loci ho ŋa atiŋciŋ ki goyiy do et-ak in imaan taat ki aaminiy loci. Naar-ak, dak dapilenno do bi kaak ki icig werco. Kar gay, goy godom.

²¹ Yuudinna, ŋuur ar leegin kuuk taḡ. Kar ya leegin kuuk taḡ din sa Buŋ bal rasiŋ do werco, kiŋ kaak ar leeg taat ŋu attu aten di-at, ŋaŋ rase walla ?

²² Talu maman Buŋ gaariit selliŋkuwiy ho tongukuwiy taat rada ! Ŋa gaaraat tongukuwiy-at do ŋuur kuuk jag min do botildi, ho ŋa gaaraat selliŋkuwiy lociŋ, ya ki goy bombo do selliŋkaw-ata. Kar ya ki goydo bombo gay, kiŋ oki, ŋaŋ dukume ar ŋa dukumiig leegin awalle.

²³ Kar ya gee ku Israyeel kat rasig kaa ka bombiŋkaw ho ŋu aamin do Buŋdi, ŋaa atiŋco do werco. Asaan Buŋ nec atiŋ pey.

²⁴ Ka seener, kiŋ ar leeg taat ŋu dukumtu min do olibiye ka yeero, wer kaak ki coku.

‡ 11:10 'kirkile' : Werin daariŋ, ŋu kaawa a 'korfile'. § 11:10 Wer ka gase kaawor do Soom 69.23-24.

Buñ dukumiñcin min do olibiye ka yeero ho ña atinñin do kaak goy do jineendi, wer kaak ki baltu coke. Buñ nec atin leegin ku olibiye ka yeero do et kaak ta6-aka. Njaar-ak, ya ña raka yeepin pey leegin ku et kaak ta6-ak do werco, yaaji gine melen di.

Jile ka gee ku Israyeel

²⁵ Gem kol sinñay, cokiyon naako kaawe maan rakki kaak cigile. Naako gaarinji-ak asaan ku gediraado dapile in ilimko. Maanna-ak a min gee ku Israyeel, daarin, kayco gin bombo ho ñuu goyen ko paa di nam wiktin taat gee kuuk Yuudinnado kuuk yaa aamine yaa necen ja uudin taat Buñ rakiyo.

²⁶ Ansii kat, Buñ yaa jilin darre ta Israyeel okintiti ar taat ñu siirtu do Kitamner aman :

« Gay jile geemir yaa ase min Siyon.

Kar nige kaak gee kuuk min tamba ta Yakuub nigtu,

ña imilin tak-tak.

²⁷ Taar-an ko jamuwir taat naa obe in ñuura do wiktin taat naa imilin zunuubinnico tak-tak. »*

²⁸ Gee ku Israyeel, do bi ka pooce kaak ñu poociit Kabarre ta Gala, ñu gin adin ku Buñdi. Ansi-ak, kuñ kuuk Yuudinnado gasiig maan kaak samaan-aka. Kar gay, do bi ka dobindi kaak Buñ do6tu awalle, gee ku Israyeel-ak, ñuur gee kuuk Buñ elgig do saan ta aginiyco.

²⁹ Asaan, ya Buñ ber maan do gemor, ña icgigdo pey, ho ya ña kol gemo, ña yeepdo pey aar tak-tak.

³⁰ Kuñ gee kuuk Yuudinnado, awalle ku poc karmiyin Buñ. Kar diñ gay, Buñ tala aminduwko do bi ka Yuudinna kuuk poc karmiyinji.

³¹ Ansii ko, gee ku Israyeel pooc tu karmiyin Buñ. Ampa-ak, ku gas botol a Buñ yaa tale aminduwko. Ho ñuur oki, Buñ yaa tale aminduwco in botol taar-at di.

³² Ka seener, do pooce kaak gee ku duniiner okinco poociit taat Buñ kaawtu, Buñ gintu a ñuu kuuniye ar gay dañaayner do pociñco-aka. Na gintu pa-ak a ñaa gedire gaare tale ka aminduwiy do gee okinco.

* **11:27** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 27.9 ho 59.20-21. Wer ka gase kaawor do Zoob 41.3.

Tatkaw ta Buñdi

³³ Talon sellinkaw ta Buñdi taat dakin aale-anta ! Talon ilim ho ibine ka Buñdi kaak ginno gaase tak-tak ! Ginno waan kaak yaa ibinin pikirrey ho ginno waan kaak yaa ibine baay ta maan kaak ña rakiy gine.

³⁴ Uudin taat ñu siirtu do Kitamner aman :

« Waa ibingit pikirre ta Buñdi ?

Ho waa kaak nec taayinji ? »†

³⁵ « Waa berji maan awalle ?

Ho waa kaak gin botol taat ña 6aayiy boode ? »‡

³⁶ Asaan gamin okinco asa min loci, ñu goy in gudurrey ho ñu goyiy sa do saan tanji di. Loci di *darjine, elgin in elgina ! *Aamin.

12

Goye kaak marbinto in Iisa Masi

¹ Gem kol sinñay, do bi ka sellinkaw ta Buñdi taat dakin-ata, nu taayaako a kuu bere zinñiko mento ar *satkin taat ta6 do unji ka Buñdi. Satkin-at aawaaji gala ho taar ko abaadin ta ta6 kuu abdiyin Buñ.

² Dakon icenno goye ka gee ku duniiner. Kar gay, rason Buñ yaa jiptin goyin ko ho ñaako makin pikirriko in taat marbinto. Ansi-ak, kuu ibine maan kaak ña rakiyo : maan kaak samaane, kaak aawaaji gala ho kaak nec tak ar kaak ña rakiyo.

³ Do bi ka barkin taat Buñ beriidu, nu kaawa do ay gemo minninko a ñaa jaalenno ziy. Naa talenno ziy pak taat Buñ diyiga. Kar gay, ay gem di yaa tale ziy ar kaak kuuniy in gudurre ta imaan taat Buñ beriiji.

⁴ Talon, zi ka gemor, ñaar rakki di, kar gamnay gay dakina ho ay maan di in riyoy.

⁵ Ansi-ak, ginte kuuk dakin-an oki, okinte, gi ñum do Iisa Masi ho gi kuuniy ar zi ka gem rakki di. Okinte, gi ñum benannite ar gamin kuuk do zi ka gemor.

⁶ Okinte, Buñ berte bere keeji keeji uudin ta barkin taat ña bertu do ay gemo. Ya minninte goy gem kaak Buñ berji bere a ñaa kaawe kaawin kuuk asa min do Buñdi, illa ñaa kaawinco uudin ta imaan taat Buñ beriiji.

† **11:34** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.13. ‡ **11:35**

⁷ Ya ka pey, Buñ berji bere a ñaa gine riy do geemir, illa ñaa ginguwinti. Waan kaak Buñ berji bere a ñaa bilde gee, illa ñaa ñildiguwĩnco.

⁸ Waan kaak Buñ berji bere a ñaa iske gee, illa ñaa iskiguwĩnco. Waan kaak Buñ berji bere a ñaa bere gamin do geemir, illa ñaa berguwĩnco in gelbin rakki. Waan kaak Buñ berji bere a ñaa tale kaaco ka geemir, illa ñaa zeede ñaa talguwe kaaco samaane. Waan kaak Buñ berji bere a ñaa gaaye gee kuuk aminda, illa ñaa gaayguwĩnco in galal.

⁹ Dakon elenno in binjikon di. Poocon nige tak-tak ho obon tirit do sellinkaw.

¹⁰ Elguwon benanniko in gelbin rakki ar sin̄ta kuuk tacco rakki ho zeedon kuu karmiye benanniko.

¹¹ Zeedon ho rason zegel. Ginonji riy do *Rabbiner in niyin rakki.

¹² Do bi ka maan kaak ku diytu gelbinko, aacyon. Icon subirraw do taabinko ho indiguwon Buñ bal 6are*.

¹³ Do gee ku Buñdi kuuk gamin arumco, gaayon̄gu, ho obon martiko samaane.

¹⁴ Indonco barkin ta Buñdi do ñuur kuuk taabiyaako. Indonco a ñaa barkiyinco, yampa, dakonco indenno a ñaa surpiyinco.

¹⁵ Aacyon in ñuur kuuk aacyaw ho alon in ñuur kuuk alaw.

¹⁶ Goyon gala benanniko. Dakon bariyenno a kuu gine riy taat gee yaako bere horoomin di, kar gay ooyon oki a kuu gine ay riyo, yoo taat gee talaat a ta bal baati.

¹⁷ Gem kaak nigaako, dakonji yeep-intido. Zeedon kuu gine gamin kuuk yaa ale gala do unco ka gee okinco.

¹⁸ Ya botol goya, zeedon kuu gine ay maan kaak kuu gedire gininji a kuu goye do aapiyer in gee okinco.

¹⁹ Gem kol royin kuuk nu elgiyo, ya gem ginaako taat samaanno, dakon kappiyenno. Kar gay, rason Buñ kat yaa ibine baay. Asaan Rabbin Buñ kaaw do Kitamner aman : « Ña nun meendu kat yaa kappiyin taat ñu nigiiidu. Ña nun meendu kat yaa yeepin taat ñu giniidu. »†

²⁰ Kar pey aman : « Ya adinen, mey diyaaga, beriy tee, ho ya ibin obga, beriy amay. Ya kin kat ginaaji pa-ak, sokañ yaa deenji ar ki liyaaji ubal do kaay. »‡

²¹ Dak rasenno taat samaanno yaan gedire. Kar gay, gedirti do taat samaanno-at in taat samaane.

13

Karaamin do agindaw ku darre

¹ Ay gemo yaa karmiyin agindaw ku darrer. Asaan ginno gem kaak yaa goye tatkaw ka darrer ya Buñ bal diyinji. Ansi-ak, ñuur kuuk agindaw ku darrer sa, ña Buñ kat diyaagu.

² Ampaa ko, ñaar kaak pooaat kaaw ta agindaw ku darrer, ña pooaag maan kaak Buñ diytu. Ansi-ak, ñuur kuuk pooaw, maaniico di iyaat seriin ta Buñdi do kayco.

³ Ka seener, gee kuuk gina samaane, ñuur ginno kolaw do gay dukume seriiner, illa ñuur kuuk gina taat samaanno. Ya ki raka goye bal kolaw do agindaw ku darrer, gin taat samaane ho ñuun ozile.

⁴ Asaan agindaw ku darrer-ak, ñuur gay riyor ku Buñdi a ñuuko gine sellen. Kar ya kun kat gina taat samaanno gay, gininco kolaw. Asaan izinne taat ñu gintu ta dukume seriiner-at, taar maalanno. Ñu gay riyor ku Buñdi a ñuu gaarin dapinkoy do ñuur kuuk gina gamin kuuk samaanno.

⁵ Do saan taar-an, samaane kuu karmiyin agindaw ku darrer. Ya ku karmiyaagu, ku karmiygigdo a paa dapinko-at yaako paaye do kaykon di, kar gay, ku karmiyaagu asaan ku iban do gelbinko kadar taar-at ko taat kuu gine.

⁶ Ampa-ak, illa kuu kappiye miiri. Asaan ñuur kuuk ica miiri-ak, ñuur gay riyor ku Buñdi kuuk gina riyco di.

⁷ Beron do ay gemo maan kaak waaliyga : kappiyon miiri wal patanti do ñuur kuuk icaw ho beron horoomine in karaamine do ñuur kuuk tur kuuco bere.

Ele ka gijin

⁸ Dakon rasenno daana yaa goye do kayko, illa daan taat kuu ele benanniko.

* **12:12** 'ñare' : Werin daarin, ñu kaawa a 'barniye'. † **12:19** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.35. ‡ **12:20** Wer ka gase kaawor do Proverb 25.21-22.

Gem kaak el giji-ak, naar karmiyig ko tak *gaanuun ka Bunđi okinji.

⁹ Ka seener, do Kitamner, nu siir gaanuun dakina : kun miday, dakon kokinenno daad kara ho kun daad oki, dakon kokinenno miday kara, okinjo, dakon deenno gee, dakon kokinenno gamna, dakon elenno gamin ku eenjo,* ho goy gaanuun ka pey oki. Kar gay, okinji, na num do gaanuun rakki di kaak kaawa aman : « Kii elin gijin ar zin ka meenjin. »†

¹⁰ Gem kaak elgig giji, naar niggijido. Ansi-ak, gem kaak el giji-ak karmiyaag gaanuun okinji.

Siye ka zinjar do yeepe ka Iisa Masi

¹¹ Zeedon kuu ginin gamin-an gaay in gaayo, asaan ku ibingit ko wiktin taat din gi goyiy-anta. Wiktin nece taat kuu niine. Ka seener, wiktin taat Bun yaate jilinte tak-tak as ko moota, pak wiktin taat gi aamintu.

¹² Wer gaay ko wale ho pat sa gaay ko coke. Naar-ak, rasinten gamin okinjo kuuk gi giniy do gondikor ho sokinte garti, ginte taasine do portikaw.

¹³ Goyinte goye kaak ta6 ar gee kuuk goy do portikaw. Dakinte hadirenno do iidin taat gee gina gamin ku ginindido ho dakinte sakriyenno. Dakinte baayenno munjam ho dakinte goyenno jookumo. Yaman, goyinte godom min giduwa ho min hasuudinaw.

¹⁴ Kar gay, ar kaak ku sokiy garti ku taasinjar, icon *Rabbinte Iisa Masi ar gartiko. Dakon rasenno galal ta zinjiko yaako iyinjo kuu gine jookumo.

14

Gee kuuk imaanco sooda in kuuk tanco dakina

¹ Obon samaane gem kaak imaanji sooda ho dakon meelinjido do bi ka maan kaak na pakiriyo.

² Ampaa ko, gee daarin pakiriy a nuu gedire tee gamin okinjo. Kar daarin kuuk imaanco sood gay pakira a illa nuu tee tapar di.

³ Gem kaak tiya gamin okinjo-ak, illa naa gininjido bees naar kaak taado gamin

daarin. Kar naar kaak taado kum oki, illa na dukumaajido seriin do naar kaak tiyaag gamin okinjo. Asaan naar oki, Bun ooyga.

⁴ Yampa, kin gay waa kaak ki taliy zin ar ki gay dukume seriiner do gay riyor kaak kanjinno ? Gay riyor-ak, ya na goy bombo do riyoy wala ya na gale oki, illa tatkuwiy kat gin botol taat naaji kaawe. Ka seener, naa goye bombo, asaan *Rabbin Bun gin gudurre taat naa gaayinji.

⁵ Gee daarin pakira a menaw daarin samaane pak eenjo do unji ka Bunđi. Kar daarin gay a menaw-ak, okinjo sawa di. Naar-ak, ay gem di yaa ibine baay samaane ta maan kaak na pakiriyo.

⁶ Gem kaak pakira a yiriy ta rakki pakgig menaw kuuk daarin-ak, na pakiriy pa-ak asaan na rakaaji bere horoomin do Rabbiner. Gem kaak tiya gamin okinjo-ak rakaaji bere oki horoomin do Rabbiner, asaan na ozila Bun do bi ka teenji. Ho gem kaak taado gamin daarin-ak sa rakaaji bere horoomin do Rabbiner, asaan naar oki ozila Bun do bi ka teenji.

⁷ Ka seener, minninte-an ginno gem kaak goy do bi ka meenji di, ho muut sa, ginno gem kaak mata do bi ka meenji di.

⁸ Asaan ya gi goy-ak, gi goy a gii gine riy do Rabbin Iisa Masi, ho ya gi mataw oki, gi mata do saan ta riyoy. Naar-ak, ya gi goya wal gi mataw oki, gi geenji ku Rabbin Iisa Masi.

⁹ Do bi naar-ak ko, Iisa Masi mattu ho na nooytu min do muuti. Paa ko, na kuuniyту Rabbin ka gee kuuk mate in kuuk goya oki.

¹⁰ Kar kin gay, maa di ki dukumiiji seriin do sinjin ? Maa di, ki giniig bees ? Okinte, gi baa do unji ka Bunđi a naate dukume seriine.

¹¹ Asaan, nu siir do Kitamner aman :

« Rabbin Bun kaaw aman :

“ Nu goy mento

ho nu kaawaako a gee okinjo yaa derse do unđu.

Okinjo, nuu ibine kadar nun Bun. ” »*

¹² Ansii ko, minninte-an, ay gem di, Bun asa indin do taat na gintu.

Gamin kuuk kuuniya in imaan

* **13:9** Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.13-17, Deteronoom 5.17-21. † **13:9** Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18.

* **14:11** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 45.23.

13 Naar-ak, rasinten tak-tak dukume ka seriiner benannite. Kar gay, zeedon ku giniydo maan kaak yaa iyin sintiko nuu jage min botol ho nuu gale do zunuubinnar.

14 Do tanto, in Rabbin Iisa Masi, nu iban tak do kaar kadar do unji ka Bunji, maan kaak sinji tee-ak ginno kaak *cawarro. Kar gay, ya waan pakira do gelbiney a tee daarin cawarro, ka seener, loci di, na cawarro.

15 Ya ki niga adiy ka sinjin in maan kaak ki tiy-ak, ki rasig ele kaak Bun rakiyo. Ka seener, Iisa Masi mat do bi ka sinjin-aka. Ampa-ak, dak naaminjido sinjin naa tare ziy do bi ka teendi di.

16 Dakon berenno botol gee yaako osinjo do bi ka maan kaak talaako samaane.

17 Asaan gamin kuuk kuuniy in *Meenaw ta Bunji gay, nuur *gaanuunno kaak kaawa do bi ka teendi in ka seendi. Kar gay, nu gamin kuuk Ruwwin ta Bunji beriite : *goye kaak in botol do unji ka Bunji, aapiye ho in galal.

18 Gem kaak gina riy do Iisa Masi ar ansi-ak, aawaaji gala do Bunji ho gee sa yaa karmiyinji.

19 Ansi-ak, zeedinte gii gine gamin kuuk yaate iye aapiy benannite ho kuuk yaate gaayinte gii sinje do imaante.

20 Do bi ka teendi-ak, dak nigintido riy ta Bunji. Ka seener, do unji ka Bunji, ginno tee kaak cawarro. Kar gay, ya do bi maan kaak ki tiy di, sinjin yaa jage min botol ta Bunji, naar-ak, tee-ak di aayay.

21 Maan kaak samaan-ak, illa kuu rasiin gamin okinco kuuk jagaag sintiko min botol ta samaane : tee ka kumar, see ka maamar ho in gamin ku pey oki.

22 Maan kaak ki pakiriy do gelbinen-ak, illa kii obin samaane do gelbinen do unji ka Bunji. Galal do gem kaak adiy osgijido kadar na nige do wiktin taat na ica niyine a naa gine maanna.

23 Kar gay, gem kaak adiy osaw do bi ka teendi ho na tiya paa di-ak, seriin ta Bunji obig ko. Asaan maan kaak na giniy-ak kuunaydo in imaan. Ka seener, gamin okinco kuuk kuunaydo in imaan-ak, nuur

zunuubinna.

15

Gine ka gamin kuuk aawa gala do geemir

1 Nin kuuk bombo do imaandi, nii gedire sosin nuur kuuk imaanco sooda. Ni gedi-raado nii gine taat aawaani gala lonin di.

2 Minninte-an, illa ay gem di yaa gine taat aawa gala do giji a naa gaayinji ho a naa denrin do imaandi.

3 Ka seener, Iisa Masi bal gine taat aawa gala do meenji di. Kar gay, uudin taat nu siirtu do Kitamner aman : « Bunju, wariy taat gee warincin asdu do kaar. »*

4 Kaawin okinco kuuk nu siirtu min awalle do Kitamner, nu siirig a nuute bildinte. Ampaa ko, in subirraw ho in iske kaak gi gastu min do kaaw ta Bunji, gi gin maan kaak gi eriy in imaante.

5 Nu inda Bun kaak bera subirraw ho kaak iska gee a naako gaayinjo a pikirriko ho kaawko yaa gine rakki. Talon goye ka Iisa Masi ho ginon pa.

6 Ampaa ko, kuu obe kuuri okinjo, kuu gedire ozile Bun, takan *Rabbinte Iisa Masi, in gelbin rakki.

Ase ka Iisa Masi, naar do gee okinco

7 Obon zinikiko samaane ar kaak Iisa Masi obinjo. Ansii kat, gee yaa ozilin Bun.

8 Ka seener nu kaawaako, Iisa Masi as ar gay riyor ka *Yuudinnar a naa necin kaawin kuuk Bun kaawiico do aginiyco. Naar-ak gaara kadar Bun necit taat na kaawtu.

9 Na as oki a gee kuuk Yuudinnado yaa ozilin Bun do sellin kuwiy uudin taat nu siirtu do Kitamner aman :

« Do saan taar-an ko, naan ozile do datik ta gee kuuk Yuudinnado,

ho naa riye a sinjin yaa jaale. »†

10 Nu siir pey do Kitamner aman :

« Kun gee kuuk Yuudinnado, aaciyon in nuur kuuk Rabbin doftu ! »‡

11 Nu siir pey aman :

« Kun okinjo kuuk Yuudinnado, ozilon Rabbin Bun.

* 15:3 Wer ka gase kaawor do Soom 69.10. † 15:9 Wer ka gase kaawor do 2 Samiyeel 22.50 ho Soom 18.50. ‡ 15:10 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.43. § 15:11 Wer ka gase kaawor do Soom 117.1.

Illa gee ku duniiner okiŋco yaa oziliŋ sinji
! »§

12 Nabi Ezaayi kaaw oki aman :

« Gem rakki min tamba ta Jeese* yaa ase.

Naa uce a naa tee meennaw

do darrinay ku gee kuuk Yuudinnado,
ho gee-ak gay yaa diye gelbinco loci. »†

13 Buŋ beraate maan kaak gi eriy in
imaante. Ampaa ko, nu indiig a naako bere
galal dakina ho naako iye aapiy do gelbinko,
asaan ku aamin loci. Ansii ko, in gudurre
ta Ruwwiney, kuu ibine gay in gaayo kadar
maan kaak ku eriy-ak yaa kuuniye.

Riy taat Buŋ beriji do Pool

14 Gem kol sinjay, nun meendu iban tak
kadar ku gin sellinkaw dakina ho ku iban
gamin okiŋco kuuk ku nec ibiniŋco. Ampa-
ak, kuu gedire taaye benanniko.

15 Kar sando, werin daarin do
maktumner-an, nu siirko bal kolaw a kuu
moyin kaawin kuuk ku bilditu min awalle.
Nu siirtu pa-ak, in barkin taat Buŋ beriidu

16 a naa gine gay riyor ka Iisa Masi do
nuur kuuk Yuudinnado. Ampaa ko, riy
taat nu giniy-at, nu ber zir okinji do gaare
ka Kabarre ta Gala ta Buŋdi do gee kuuk
Yuudinnado a nuu kuuniye ar *satkin taat
aawaaji gala do Buŋdi. Ampaa ko, gee kuuk
Yuudinnado yaa gine *cawar in gudurre ta
Ruwwin ta Buŋdi.

17 Do bi naar-ak ko, in nume kaak nu
numtu in Iisa Masi, adir gintu portiko do
riyor taat nu giniy do Buŋdi.

18 Kar ya nu kaawa bal kolaw, illa naa
kaawe do bi ka riy taat Iisa Masi gintu
in nunu. Riy-at, na iyig gee kuuk Yu-
udinnado a nuu karmiyin Buŋ. Na iyig a nuu
karmiyinji in kaawin kuuk nu kaawiyo, in
gamin kuuk nu giniyo,

19 ho in ay gamin kuuk gaara gudurrey
kuuk na gintu do datikco. Gamin kuuk
gaara gudurrey-ak, nuur gamin kuuk ajbay
kuuk na gintu in gudurre ta Ruwwin ta
Buŋdi. Ampaa ko, nu gaariit Kabarre ta
Gala ta Iisa Masi min geeger ka Zeruzaleem
yoo kid ka Iliiri.

* 15:12 'Jeese' : Na takan sultan Dawuud. Kaaw-an, taar a sultan ka tatko yaa ase min tamba ta Dawuud ho naar ko Iisa Masi, sultan ka tatko kaak Buŋ kaawtu a naa naame. † 15:12 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 11.10. ‡ 15:21 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 52.15.

20 Kar lotu-ak, nu raka a naa gaarin
Kabarre ta Gala do werin kuuk yiriy rakki
gee bal dore nu kaawa do bi ka Iisa Masi.
Nu gintu pa-ak, asaan nu bal rake gine riy
do wer kaak gem ka pey ginit ko.

21 Ta kuuniy in taat nu siirtu do Kitamner
aman :

« Gee kuuk nu balco kaawe biy yaa tale,
ho nuur kuuk bal dore nu kaawa biy yaa
ibine. »‡

Martaw taat Pool rakiy 6aa Room

22 Nu raka 6aa gaarin Kabarre ta Gala
do werin kuuk nu bal dorinti. Naar-an ko
maan kaak toddu dees dakina nu baltu 6aa
talinjo.

23 Gin elgin dakina, nu gin niyin taat
nu 6aayiko talinjo, kar nu bal gase kaar.
Kar din gay, nu gaasit kat riyor taat do
darrinay-anjo.

24 Nu raka a naako jage do wiktin taat
ya nu 6aa do kid ka Espaan. Ka seener, nu
gin niyin taat naako 6aawe ho naa gine dak
menaw in kunjo. Ansi-ak yaadu aawe gala
ho yiriy taat nu deetaw, kuun gaayindu naa
icin botilil.

25 Kar din gay, nu 6aa ja Zeruzaleem a
naa gaayin gee ku Buŋdi kuuk goy ede-aku.

26 Ka seener, sinja kuuk goy do kid ka
Maseduwaan in ka Akayi ic niyin a nuu
cape gurus nuu gaayin gee ku Buŋdi kuuk
tiya saaro kuuk goy do geeger ka Zeruzaleem.

27 Nuur maaniico di ic niyin a nuu
gaayinjo. Kar ka seener gay, ar nu tee
daanco ho nuuco yeepinti. Asaan nuur kuuk
Yuudinnado-ak gas barkin min do nuur
kuuk *Yuudinna. Ampa-ak, illa gaminco
oki, nuu deedin in gee-aku.

28 Wiktin taat nu bercog ko gurus kaak
nu captu ho nu gaasit riy-anta, naako jagen
ja, kar naa biren di Espaan.

29 Ampa-ak, nu iban kadar wiktin taat nu
ot do werko, naako ote in barkin dakina ta
Iisa Masi.

30 Gem kol sinjay, nu indaako in sin ku
*Rabbinte Iisa Masi ho in ele kaak Ruwwin
ta Buŋdi beriite a kuu indiguwe Buŋ do bi

kanto. In inde ka ku indiyo, numon in nunu a ginte taasine do salaaner.

³¹ Indiguwon Bun a naan gaayindu naa pake min do gee kuuk bal aamine kuuk goy do kid ka Zuude. Indiguwon oki a gee Bun di kuuk goy do geeger ka Zeruzaleem-ak yaa ooyin in gelbin rakki gaay taat nu iyiico-anta.

³² Ampaa ko, ya Bun ooye, naako baawe in galal dakina ho naa jammiyen dak sood in kunjo.

³³ Bun ka aapiyer yaa goye in kunjo okinjo ! *Aamin.

16

Ooya in taayik ta ba aaro

¹ Nu naamaakon boote Poobe taat gina riy do Bun di do *Egliz kaak goy do geeger ka Sanjerees.

² Ya ta baawko, obon samaane in sin ku *Rabbine ar kaak kuuniye do gee ku Bun di. Ya ta rak gaayko, gaayonta. Gaayonta, asaan taar oki ob wer do gee dakina ho ta gaayintu nun meendu oki.

³ Ooyonco do kun Priska* in mitti Aki-laas. Njur, ni gin riy sawa do Iisa Masi.

⁴ Nu leeyig baarco do bulel do bi kanto. Na nun keedudo di kaak yaa ozilinco. Kar gay, Eglizna okinco kuuk Yuudinnado oki yaa ozilinco.

⁵ Ooyonco oki do gee ku Eglizdi kuuk numa gerco. Ooyonji do Epayneet, royar ka bitu. Min gee kuuk goy do kid ka Aazi, naar di aamin awalle do Iisa Masi.

⁶ Ooyonti do Mariyam taat ginko riy dakina.

⁷ Ooyonco do kun Andronikuus in Juniyaas kuuk jaamar ho nu obinti danaayin sawa. Min paliinna okinco, jur di gee ibingigu ho nu karmiyaagu. Min nu bal aamine misa do Iisa Masi di, jur aamin ko.

⁸ Ooyonji do Ampliyatuus, royar ka bitu do numinni kaak ni numtu in Rabbine.

⁹ Ooyonji do Urbeen kaak ni giniy riy sawa do Iisa Masi ho do Stakiis kaak nu elgiyo.

¹⁰ Ooyonji do Apeles kaak gaar kadar na gin imaan ta ta do Iisa Masi. Ooyonco do gee kuuk goy do geriy ka Aristobuul.

¹¹ Ooyonji do Herodiyoon kaak jaamar ho do gee kuuk aamin do Rabbiner kuuk goy do geriy ka Narsiis.

¹² Ooyonco do kun Tripen in Tripoos kuuk gina riy do Rabbine ho ooyonti oki do baar Persiid taat nu elgiyo. Taar oki gin riy dakina do Rabbine.

¹³ Ooyonji do Rupuus kaak sinji ale do riy ta Rabbine ho do yaaco taat gaayintu ar nu roj ka adti.

¹⁴ Ooyonco do kun Asinkrit, Plegon, Hermees, Patrobaas, Hermaas ho do sinja kuuk numa in njura.

¹⁵ Ooyonco do kun Piloloog in Juliy, Neere in booy ho do Olimpaas in do gee ku Bun di okinco kuuk numa in njura.

¹⁶ Ooyon benanniko in gine ka cuud ar sinja kuuk tacco rakki. Eglizna ku Iisa Masi okinco ooyko dakina.

¹⁷ Gem kol sinjay, nu taayaako a kuu goye godom min gee kuuk poocaag bilde kaak ku gastu. Ka seener, in pociinco-ak, nu eeraag gee kuuk aamine ho nu jagaag min botol taat samaane. Gee jur-ak, cimon kayko minnino.

¹⁸ Gee ar jur-an, jur ginno riy do Rabbinte Iisa Masi. Nu as tee aditco di. In kaawinco kuuk gala ho pulus-pulus-ak, nu caaciyaag gee kuuk ibanno maanna.

¹⁹ Karaamin taat ku karmiyig Rabbinat, gee okinco ibingita. Ansii ko, adir gintu portiko do bi kanjo. Kar gay, nu raka kuu gine ilim taat kuu ibine taat samaane ho kuu etire serek min taat samaanno a kuu kuuniye *cawar.

²⁰ Dak ko sood di, Bun ka aapiyer yaa riginin *Seetanne ho kuuji jaawe kaaci.

Barkin ta Rabbinte Iisa Masi yaa goye in kunjo okinjo !

²¹ Timote kaak ni giniy riy sawa, ooyko. Lisiyuus, Jaason ho in Sosipateer kuuk jaamar oki ooyko.

²² Ho nun Tertiyuus, gay siirindi ka Pool do maktumne-anta, nu ooyko in sin ku Rabbinte.

²³ Gayuus kaak nu goyiy do geriy-an sa, ooyko. Do geriy ko, Egliz okinji numiyo. Erast kaak dummiyaag malle ka geeger ho in sinje Kartuus oki, ooyko dakina.

* **16:3** 'Priska': Nu kolaat oki Prisil (Akt 18.1-2). † **16:24** Kaaw taar-an ginno do makaatamna daarin ku Bun di kuuk nu siirtu min awalle in kaaw ta Grek.

²⁴ [Barkin ta Rabbinte Iisa Masi yaa goye in kun okin]ko ! *Aamin.]†

Oziliik ta ba aaro

²⁵ Ozilinten Buṅ ! Uudin ta Kabarre ta Gala taat nu gaariy-anta, ṅa gin gudurre taat nec yaako deṅriṅko ḍo imaanko. Kabarre-at, ta kaaw taat ḍo bi ka Iisa Masi ho ta baynaag maan kaak Buṅ rakiy gine, kaak cigil elgin in elgina.

²⁶ Kar diṅ gay, Buṅ baynig ko waraṅ in kaawin kuuk nabiinna siirtu a gee okinḍo yaa ibiniṅ ar Buṅ kaak goy doo rakiyo. Paa ko, ṅuur kuuk ibinga-ak gin botol taat ṅuu aamine ḍo Buṅdi ho ṅuu karmiyiṅji.

²⁷ *Darjin ḍo Buṅ kaak keeji di gin ilim ! Darjin loci in Iisa Masi, elgin in elgina ! *Aamin.

1 Korentiyeen

Maktumne ta awalle taat Pool siirtu do gee ku Korent Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna kuuk goy do geeger ka Korent. Do wiktin taar-at, geeger naar-ak, sinji ale ho geenji sa dakina. Na goy do biy ka barrer. Do wer-ak ko, nu iyiy gamin min aar barrer, nu taajiriyo. In tajirco-at ko, nu miintu in malle. Ay gem di iciy pikirre in abaadin taat na rakiy di ho dakina gina jookumo. Gee ku Eglizdi-ak eer benannico. Kar Pool gay leesaaco ho na raka numin werco rakki. Na rakaaco gaare maman nuu ice goye ka kretiyennar do datik ta gee kuuk ibanno Bun.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool kat siiraat maktumne-anta. In niyin ta meenji Bun, na kolintu a naa kuuniye *paliine ka Iisa Masi. In sinje Sosteen,

² ni ooyaako kun gee ku *Egliz ka Bun di ka Korent. Kun num in Iisa Masi ho do bi naar-ak ko, kuu kuuniye *cawar do unji. Na kolinko a kuu kuuniye geenji. Ampaa di oki, na koliig gee okinco kuuk ala in sin ku *Rabbinte Iisa Masi do ay wero. Naar ko Rabbin kanco ho kante oki.

³ Tatte Bun in Rabbin Iisa Masi yaako barkiyinko ho yaako iye aapiye.

Barkin taat Bun beriy do geenji

⁴ Nu ozilaag Bun doo do bi kanke do barkin taat na beriiko min ku numtu in Iisa Masi.

⁵ Do bi ka numinko-ak ko, Bun barkiyinko do ay maanna, na barkiyig kaawin okinco kuuk ku kaawiyo ho in ibininko oki.

⁶ Naar-ak gaara kadar wiktin taat nu kaawiiko do bi ka Iisa Masi, ku obit kaawat samaane do gelbinko.

⁷ Paa ko, min bere okinji kaak Bun beriy do geemir, yoo rakki sa armaakonno loko, kun kuuk yoka asinji ka Rabbinte Iisa Masi.

⁸ Naar ko yaako denrinko kuu goye bombo yoo do gaase ka duniiner. Paa kat, do yiriy taat Rabbin Iisa Masi yaa yeepe-ak, nu gasaakonno oorin tak-tak.

⁹ Bun kaak kolinko a kuu nune in ronji Rabbinte Iisa Masi, na necaat tak taat na kaawiyo.

Eere ka gee ku Egliz ka Korent

¹⁰ Gem kol sintay, nu kaawaako in sin ku Rabbinte Iisa Masi a kaawko yaa gine rakki di nam eere sa goyaado datikko. Nu raka a gelbinko ho pikirriko yaa kuuniye rakki.

¹¹ Ka seener, gem kol sintay, nu kaawiko ampa-ak asaan gee daarin min ger ka boote Kilowe kaawdu kadar kaawko bagdo.

¹² Nu kaawit kaaw-an, asaan minninko, gee daarin diya aman : « Nin-an gee ku Pool », daarin a « Nin-an gee ku Apoloos », daarin a « Nin-an gee ku Piyer » ho daarin a « Nin-an gee ku Iisa Masi ».

¹³ Iisa Masi, naar rakki di. Ku pakira a gii gedire eerin gee kuuk num in naara walla ? Na nun Pool kat kaak nu doodtu ka etor do bi kanke walla ? Nu *batiziyinko in sin ku meendu Pool walla ? Ha'a, paado !

¹⁴ Nu dela barkin do Bun di do bi kaak nu bal batiziyee yoo waan minninko, illa Krispuus in Gayuus di.

¹⁵ Naar-ak, waan gediraado kaawe a nu batiziyig in sin kunto.

¹⁶ Way, nu batiziyig oki Stepaan in geenji kuuk goy do geriy. Kar gay, nu haraydo kadar nu batiziy waan ka pey.

¹⁷ Asaan Iisa Masi balnu naamindu a naa batiziyee gee. Kar gay, na naamintu a naa gaarin Kabarre ta Gala do geemir. Ya nu gaara Kabarre ta Gala, nu kaawa in kaawin kuuk melen di, nu kaawdo in kaawin kuuk gee yaa kaawe a nun kat gin ilim. Yampa, muutuy ta Iisa Masi taat ka etor yaa gine ar maan ka maala.

Iisa Masi ko gudurre ho ilim ta Bun di

¹⁸ Do gee kuuk tara zin kico, kaaw taat do bi ka muutuy ta Iisa Masi ka etor, taar ginno baati. Kar do ginte kuuk Bun jilaate gay, kaaw-at, taar gudurre ta Bun di.

¹⁹ Asaan nu siir do Kitamner aman :

* 1:19 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 29.14.

« Nun, naa rawtin ilim ta gee kuuk iban kaawna ho naa pociñ ibine ka gee kuuk iban gamna. »*

²⁰ Ampa-ak, gee ku duniiner kuuk iban kaawin-ak, moo kat ñuura? Moo ñuur kuuk iban *gaanuun ka *Yuudinnar-aku? Moo kat gay meelol-aku? Buñ kat gaar kadar ilim ta duniiner-an, taar ar maan ka maala.

²¹ Ay maanna, Buñ ginaag inñ ilim ta meenji. Kar gee ku duniiner gay, inñ ilimco, ñu bal ibiniñ Buñ inñ ilimji. Do bi ñaar-ak ko, Buñ ictu niyine inñ ilim ta meenji a ñaa jiliñ gee kuuk aamin do kaaw taat gee ku duniiner talaat ar maan ka maala.

²² Yuudinna raka tale gamin kuuk ajbay ho Grekna gay bariya ilim ta duniiner.

²³ Kar nin gay, ni gaara kaawo taat a *Masi kaak Buñ dobtu, ñu doodig ka etor. Kaawan, Yuudinna a ñu dorintido ho Grekna gay talaat ar kaaw ta bal baati.

²⁴ Kar do ñuur kuuk Buñ dobtu a ñuu kuuniye geenji gay, ya ñu *Yuudinna wal Yuudinnado oki, Iisa Masi-ak ko gudurre ho ilim ta Buñdi.

²⁵ Asaan ya gee pakira a Buñ gin maan ka bal baay oki, maannay-ak pakgit ilim ta geemir serek. Ya gee tala kadar maan kaak Buñ giniy-ak ginno gudurre, inñ gudurrey taat ginno-at oki, ta pakgit ta geemir serek.

²⁶ Gem kol siñtay, kuñ kuuk Buñ kolinjo, pakiron. Dakin minninko gin ilim do unco ka geemir walla? Dakin minninko gin gudurre walla? Dakin minninko baaco tiya meennaw walla? Ha'a, ginno!

²⁷ Kar gay, Buñ dobig ñuur kuuk ginno ilim do unco ka geemir a paa kat, ñuur kuuk gin ilim-ak yaa gaage maala. Buñ dobig ñuur kuuk ginno gudurre do unco ka geemir a paa kat, ñuur kuuk gin gudurre-ak, sokañ yaa deenço.

²⁸ Buñ dobig ñuur kuuk gee talaag ar maan ka maala, ñuur kuuk gee yilaagu ho ñuur kuuk masaakanna a paa kat, ñaa cilliñ goye ka geemir kaak ñu talaag ar ña ta6.

²⁹ Buñ gintu pa-ak, asaan yoo waan sa gediraado dapile do unji.

³⁰ Kar Buñ gay numinte inñ Iisa Masi ho inñ ñaar di, Buñ gaariite ilimji. Inñ Iisa Masi

ko, Buñ gininte a gii kuuniye sellen do unji, gii kuuniye geenji kunji ho ña jilaate min do zunuubinnite.

³¹ Ar taat ñu siirtu do Kitamner aman : « Ñaar kaak dapilaw-ak, illa ñaa dapile inñ maan kaak Rabbin gintu. »†

2

Gaare ka kaawor inñ gudurre ta Ruwwin ta Buñdi

¹ Gem kol siñtay, wiktin taat nu asiiko a naako gaarin maan kaak cigile kaak Buñ bayniite-aka, nu bal gaarin inñ kaawin kuuk diya meya ho nu balko kaawe ar tatkaw kaak iban gamin dakina.

² Kar gay, wiktin taat nu goyiy inñ kuñko, illa nu ic niyine a naako kaawe do bi ka Iisa Masi di inñ muutuy taat ka etor.

³ Do wiktin taar-at, nu bal gine gudurre taat naa gine riy samaane ho kolaw unjidu nam nu aziraw.

⁴ Inñ kaaw taat nu kaawiiko, nu balko gaarin kaaw-at inñ kaawin ku ilimdi a taa obiñ kayko. Kar gay, ta Ruwwin ta Buñdi kat gaarko gudurriti.

⁵ Ansi-ak, ta ilim ta geemirro kat ñaaminjo ku aamintu do Iisa Masi. Kar gay, ku aamintu-ak, asaan ku talit gudurre ta Buñdi.

Ilim ta Buñdi

⁶ Kar gay, nin oki, ya ni bilda gee kuuk darse do imaan, ni bildaag do bi ka ilimdi. Kar ilim-at gay, taar ta duniinerro ho ta asdo min agindaw ku duniiner. Agindaw-ak, ñuur asa ide.

⁷ Kar gay, ilim ta Buñdi taat ni kaawiy-an, taar ilim taat cigil awalle ho gee bal ibininti. Min Buñ bal kilgiyin misa duniin di, ña siyit ko ilim-ata a ñaate unjinte do *darjiney.

⁸ Min agindaw ku duniiner-an yoo rakki oki bal ibinin ilim-ata. Yampa, ya ñu ibinta, *Rabbin gay darjiner, ñu doodaagdo ka etor.

⁹ Kar gay, ar taat ñu siirtu do Kitamner aman :

« Maan kaak yiriy rakki gem bal taliñ inñ odoy, ña bal doriñ inñ dengey

† 1:31 Wer ka gase kaawor do Zeremi 9.23. * 2:9 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 64.3.

ho ña bal pakiriñ ðo kaay,

Buñ siyig ðo ñuur kuuk elgiga. »*

¹⁰ Sando, maan kaak cigile-añ, Buñ baynintij in Ruwwiney. Asaan Ruwwin ta Buñdi, taar ibingig ay maanna, nam ka Buñdi kaak cigile oki.

¹¹ Ginno waan kaak ibingit pikirre ta gemor, illa ruwwin ta meenji. Ansi-ak, ginno waan kaak ibingit pikirre ta Buñdi, illa Ruwwin ta meenji Buñ.

¹² Gintey gay bal gase ruwwin taat asa min ðo duniiner-anta. Kar gay, gi gas Ruwwin taat asa min ðo Buñdi. Paa kat, gii ibiniñ maan kaak Buñ beriite in barkiney.

¹³ Gamin-añ, ni kaawgigðo ðo geemir in ðilde kaak asa min ilim ta geemir. Kar gay, ni kaawa in ðilde kaak asa min Ruwwin ta Buñdi. Ansii kat, ni gaariy baat ta seen ta Ruwwin ta Buñdi ðo gee kuuk gasit Ruwwin-ata.

¹⁴ Gem keeji di gediraado gasin seen taat asa min Ruwwin ta Buñdi. Loci-ak, ña talaat seen-at ar maan ka bal baay ho ña gediraado ibininti. Gem yaa ibininti-ak, illa in Ruwwin ta Buñdi ja.

¹⁵ Gem kaak gin Ruwwin ta Buñdi nec ibine baaco ta gamin kuuk samaane in kuuk samaanno. Kar gay, ginno gem kaak nec gaase baay tanji.

¹⁶ Ka seener gay, ñu siir ðo Kitamner aman :

« Waa ibingit pikirre ta Buñdi ?

Ho waa kaak nec taayinji ? »†

Kar ginte gay gin pikirre ta Iisa Masi.

3

Riy ta gay riyor ku Buñdi

¹ Gem kol sintay, wiktin taat nu ðaawiiko, nu bal gedire naako kaawe ar ku gee kuuk jaawa in Ruwwin ta Buñdi. Kar gay, nu kaawaako ar ku gee ku duniiner di. Do imaanko taat ðo Iisa Masi, ku ar koogin ku ñaada.

² Ansii ko, nu bildinjo in kaawin kuuk melen di ar see ka buwi. Nu balko bildinjo in kaawin kuuk rada ar tee ka ander, asaan ku gediraado ibiniñco. Yoo diñ oki ku gediraado misa,

³ asaan ku goy misa ar gee ku duniiner. Ka seener, ku hasuudinay ho ku kaasuma benanniko. Ampa-ak gaara kadar ku ar gee ku duniiner ho goyinjo sa ar ka geemir di wal maman ?

⁴ Ya gem rakki kaawa aman : « Nun gem ka Pool » ho ka pey aman : « Nun gem ka Apoloos », ñaar-ak gaarro kadar goyinjo ar ka geemir di walla ?

⁵ Ya ku bariya baaco, Apoloos kat waa, ho Pool gay waa ? Seertini, ni gay riyor ku Buñdi di. Buñ ñaaminti a kuu aamine ðo Iisa Masi. Ni gina riy taat Buñ berinti di.

⁶ Nun Pool, nu gaarkon kaaw ta Buñdi ar gem kaak taat eto. Apoloos gay, gaayaako in ðilde ar gem kaak leegi amay ðo et kaak nu taattu-aka. Kar ña Buñ kat maadga.

⁷ Ampa-ak, ñaar kaak taate ho ñaar kaak lee amay, seerco, ñuur geen di. Illa Buñ keeji di tatiko, asaan ñaar di maadig et-aka.

⁸ Ñaar kaak taate in ka lee amay, ñuur sawa di. Ay gem di, Buñ yaaji bere haginey uudin ta riyoy.

⁹ Asaan seertini, ni gay riyor ku Buñdi ho kun gay ar morgo kaak ña gawniyo.

Pey, ku ar ger kaak Buñ piniyo.

¹⁰ Nun gay ar gem kaak gin ilim ho kaak iban pine geray. In barkin taat Buñ beridu, nu teesiit baay ta gerdi ðo werko ho waan ka pey astu piniñ ger-aka. Kar gay, yaman ay gem di yaa pakire maman ñaa pine ðo baay ta ger-aka.

¹¹ Asaan baay ta gerdi, ñaar Iisa Masi ho waan gediraado diye ta pey.

¹² Ñuur kuuk pina ðo baa ta ger-aka, daarin yaa pine in daabne, wal in poddine, wal in dambay kuuk kaalne ho daarin gay yaa pine in atay, wal in balgiga, wal in idam.

¹³ Yiriy taat Buñ yaa dukume seriine, ay gemo, riyoy yaa bayne warañ. Yiriy taar-at yaa ase in ako ho ak-at yaa gaare riy ta ay gemo, ya ta samaane wal ta samaanno.

¹⁴ Ya waan pin ðo ger-aka ho wer kaak ña pintu-ak kat ak taggigðo, Buñ yaaji berin haginey.

¹⁵ Kar ya ak-at teeyig gay, riyoy-at uc maala. Gem-ak, Buñ yaa jilinji. Kar gay,

† 2:16 Wer ka gase kaawor ðo Ezaayi 40.13.

ɲaa gine ar gem kaak doob kiyiw min do aki in pisinji ku orok.

¹⁶ Ku iban tam kadar kuɲ ko *ger ka Bunɗi ho Ruwwin ta Bunɗi goy do gelbinko wal maman ?

¹⁷ Ya waan kaak nigaag ger ka Bunɗi, Buɲ yaa idinji oki. Asaan ger ka Bunɗi, ɲaar *cawar ho kuɲ ko ger ka Bunɗi-aka.

¹⁸ Dakoɲ caaciyenno zinjiko : minninko-an, ya waan kaak pakira kadar ɲa gin ilim do unco ka gee ku duniiner, illa ɲaa pociin ilim taar-ata. Paa kat, ɲaa gase ilim taat taɓ.

¹⁹ Asaan ilim ta gee ku duniiner, do unji ka Bunɗi, taar bal baati. Ka seener, Kitamne kaaw aman : « Gee kuuk gin ilim, in neendaw ta maaniico di, Buɲ yaa obin ar ɲu obiy kumin ku yeero in dada. »*

²⁰ Kitamne kaaw pey aman : « *Rabbin Buɲ ibingit pikirrico ta gee kuuk gin ilim ho ɲa iban kadar taar bal baati. »†

²¹ Ampa-ak, dakoɲ pisiriyenno in sin ku gemor, asaan okinco-an, ɲuur kuɲko :

²² nun Pool, Apoloos ho in Piyer, okintini, ni kuɲko. Duniine, goye, muutu, gamin kuuk goy dinka ho kuuk yaa ase neginda, okinco kuɲkon di.

²³ Kar kuɲ gay, kuɲ gee ku Iisa Masi ho Iisa Masi gay, ɲaar ka Bunɗi.

4

Taayik ta Pool do gee ku Korent

¹ Nu raka a kuuni tale, nun Pool in Apoloos, ar gay riyor ku Iisa Masi, ar ɲuur kuuk Buɲ berco riyo a ɲuu imilin maan kaak ɲa cigiltu awalle do geemir.

² Ya ɲu ber riy do gemor, illa ɲaa gaare kadar ɲa nec ɲu amniyinji.

³ Do tanto gay, ya kuɲ kat dukumaadu seriine wal gay dukume seriiner oki, taar-at ginaadudo maanna. Nun meendu oki dukumaado seriine do kaar,

⁴ asaan adir osgitdo maan kaak nu nigtu. Kar gay, in taar-an oki, gaarro kadar nu goy goye kaak in botiliy do unji ka Bunɗi. Ka dukumaadu seriin-ak, ɲaar *Rabbin Buɲ.

⁵ Do bi ɲaar-ak ko, ya Rabbin Iisa Masi bal yeepe misa, dakoɲ dukumenno seriine. Kar wiktin taat ɲa yeepe, gamin kuuk cigil do gondikor, ɲaa imilinco waraɲ, in pikirre

taat cigil do gelbin ka geemir oki. Ampaa ko, ay gem di yaa gase oziliikay min do Bunɗi.

⁶ Gem kol sinjay, do paydin ta maaniiko kat nu kaawtu do bi kanto in ka Apoloos a niiko gaare kuɲ oki yaa gine pa. Nu raka a kuu ibine baati ta maliy taat gee ibingit-anta. Maliy-at aman : « Waan yaa amilenno kara min botol taat Kitamne gaartu. » Nu kaawiy ampa-ak, asaan nu rakaado kuu pisiriye aman : « Nun aada gem kaak tatik aale, kin gay aada ka maala. »

⁷ Maa di ki pakiriy a ki pakgig eenjin ? Gamin okinco kuuk ki gintu-an, waa berjingu ? ɲa Buɲ doo di ? Di ya pa-ak, maa di ki pisiriyiy ar ɲu baljin berin bere ?

⁸ Talon kate ! Ku pakira a ku ginig ko gamin okinco. Do botol ta Bunɗi, ku pakira a ku deet ko gay gamnar. Ku pakira a ku teet ko meennaw. Hey kuɲko-anku ! Ya ka seener, ku teet meennaw, nin paliinna oki yaa teen in kuɲko.

⁹ Nu kaawiy ampa-ak, asaan nin kuuk paliinna-an, nu pakira a Buɲ leenti aar ta geemir tak-tak. Ni ar gee kuuk ɲu obig a ɲuu deenco do unco ka geemir. Ampa-ak, gee ku duniiner okinco yaa talin taaɓinni nam *ɗubal ku Bunɗi oki yaa tale.

¹⁰ Ni oliyay do saan ta Iisa Masi, kar kuɲ gay pakira a in Iisa Masi, ku gin ilim dakina ! Ni ginno gudurre, kar kuɲ gay pakira a ku gin gudurre dakina ! Gee dakina pooaani, kar kuɲ gay pakira a ɲu jaalaag sinke !

¹¹ Nin gay, yoo dinka mey diyaani, ibin sa obinti ho ni bal gine kesuune oki. Gee koocaani ho ɲu atkaani min ay wero.

¹² Ni gina riy in soriyni a nii gase tee ka binjini. Gee waraani ho nin gay barkiyaagu. ɲu taaɓiyaani ho nin gay subira di.

¹³ ɲu diyaani kaawin ooma ho nin gay telkaaco in taat ool di. Yoo dinka, gee yilaani pakgig gamin okinco kuuk Buɲ kilgiyту. ɲu talaani ar maan kaak ɲu orig ka suusi.

¹⁴ Nu balko siirin kaawin-an a sokaɲ yaako deenke. Kar gay, gem kol kooginay kuuk nu elgiyo, nu siirig a naako taayinke.

* 3:19 Wer ka gase kaawor do Zoob 5.13. † 3:20 Wer ka gase kaawor do Soom 94.11.

¹⁵ Asaan ya ku gin gee dakina kuuk bildaako do bi ka Iisa Masi oki, takko naar rakki di. Wiktin taat nu iyiiko Kabarre ta Gala, nu gintu takko do goyiŋko kaak do Iisa Masi.

¹⁶ Do bi naar-ak ko, nu taayaako a kuu ice botilil.

¹⁷ Paa ko, nu naamikon Timote. Naar ar rondu do imaan. Nu elgiga ho na gina riy ta Rabbine in botilti. Nu bildiig gee kuuk do *Egliznar okinco a maman nuu goye do botol ta Iisa Masi. Nu naamiig Timote a naako gaare pey maman nu garkiyig gee a nuu goye do botol-ata.

¹⁸ Gee daarin minninko pakira a nu asaakonno pey. Ampaa ko, nu dapiltu aale.

¹⁹ Kar gay, ya Bun kat pildu botol, kodok di naako baawe. Ya nu ot do werko, nu raka tale riy ta gee ku dapilaw-aku. Nu raka ibine ya ka seener, nu gin gudurre ta Bun di wala nu kaawa maalan di.

²⁰ Asaan do *Meennaw ta Bun di, kaawin kuuk maalan di-ak, nuur ginno werco, illa riy taat in gudurre ta Bun di.

²¹ Kar kun gay, ku raka maa ? Ku raka naako 6aa in ele ho in dalullaw, wal naako ice donkilo ?

5

Gee kuuk aamine in kuuk baaya munjam

¹ Ay wero, nu dora gee kaawa a ku gin maan kaak patiy kaa. Gem rakki minninko weya in daacy ta tacco. Way, maan naar-an, gee kuuk ibanno Bun din sa gingig do.

² In taar-an oki, ku dapiliy di-ak maman ? In maan kaak kuuniyaw-an, zer kuu gonde dakina ho kuu atkin gem-ak min do datikko.

³⁻⁴ Nun gay, ya nu serek minninko oki, ar nu goy do datikko ho kelmol sa in kunjon di. Naar-ak, nu dukumji ko seriin in sin ku *Rabbin Iisa Masi do gem kaak ginig maanna-an ka. Kunjo oki, do wiktin taat ku nume ho kelmol goy in kunjo, dukumonjit seriin-an in gudurre ta Rabbinte Iisa :

⁵ beron gem-ak do *Seetanner a ziy kaak goy kaak do zunuubinnar-ak yaa nige. Paa kat, do yiriy taat Rabbinte Iisa Masi yaa yeepe, naa gedire gase jile ka ruwwiney.

* **5:12-13** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 17.7.

⁶ Dapilinjo-ak, naar ginno baay tak-tak. Ku ibanno ga ? Ya waan gina mappa, na liya gel sood di, kar okinji, na uciy gusus.

⁷ Gel-at, taar ar zunuubinna kuuk goy do datikko. Naar-ak, rason zunuubinna-ak serek a kuu kuuniye pey *cawar do unji ka Bun di. Ka seener, ku kuuniyutu ko cawar-ak, asaan Iisa Masi mat do bi kante ar ron tamgi kaak nu bertu *satkin awalle do iidin ta *Paakdi.

⁸ Do bi naar-ak, goyinte ar gee kuuk awalle iidiyutu iidin ta Paak in gelbin ka cawar ho in seene. Yampa, dakinte goyenno ar nuur kuuk iidiyit iidin-at in zunuubinna ho in jookumuwo-ata.

⁹ Do maktunner taat nu siiriikon dak ko, nu taayinjo a kuu goye serek min gee kuuk goyiŋco jookumo.

¹⁰ Nu kaawiy ampa-ak, nu kaawdo do nuur kuuk jookumo ho bal aamine misa do Iisa Masi. Nu kaawdo a kuu goye serek tak-tak min gee-aku, nuur kuuk atka tamaanaw ta duniiner, kuuk kokinay, kuuk abdiya margina. Ya ampa-ak, illa kuu rasin duniine !

¹¹ Nu kaawa do bi ka nuur kuuk kaawa a nu sintiko do Iisa Masi, kar goyiŋco gay jookumo. Nu atka tamaanaw ta duniiner, nu abdiya bunay, nu wara gee, nu sakriyaw ho nu kokinay. Goyon serek min gee-aku ho dakon teenno bat in nuura.

¹²⁻¹³ Nuur kuuk bal aamine misa do Iisa Masi gay, na nunno kat yaaco dukume seriine, illa Bun meenji. Kar do nuur kuuk aamin ko do Iisa Masi gay, ku gin botol taat kuuco dukume seriine. Asaan nu siir do Kitamner aman : « Atkon gem kaak jookumo min do datikko. »*

6

Sinta sakkiyaado eenco do unco ka gee ku duniiner

¹ Kar ya minninko rakki gin kaaw in sinji, maa di na gediriy iyin do unco ka gee ku duniiner a nuuco talin kaawco ? Samaan-ak zer naa iyin do unco ka gee ku Bun di kat kuuk yaaco talinti.

² Ku ibanno kadar nu gee ku Bun di kat kuuk asaaco dukume seriin do gee kuuk do

duniiner okiŋco walla ? Kar zer ya kuŋ kat kuuk yaaco dukume seriin-ak, maa di ya ku gin kaaw kapak di, ku gedirgiydo talinti.

³ Ku ibanno ga ? Na ginte ko kuuk yaaco dukume seriin do *dubal ku Bun̄di. Kar zer ya ta ampa-ak, maa di gi gedirgiydo taliŋ kaawin kuuk do duniiner-anta ?

⁴ Kar gay, ya ku gin kaawin ar ŋuur-aŋku, maa di ku iyiig do ŋuur kuuk gee ku *Eglizdi talaagu ar maan ka maala ?

⁵ Sokaŋ daggikonno walla ? Minninko-aŋ kat ginno tak-tak gem kaak gin ilim ho nec taliŋ kaawin ku siŋta kuuk aamin do Iisa Masi walla ?

⁶ Kar kuŋko, minninko rakki iyiy giji do uŋco ka gay dukume seriiner kuuk ibanno Bun̄-ak gay maa ?

⁷ Ka seener, do datikko, ku gin ko gee kuuk sakkiya siŋtico. Naar-ak gaara ko kadar biŋkiko gallo do uŋji ka Bun̄di. Ya gem gingikonno gamin kuuk in botilco, kuu subire guna min kuu iyin do uŋco ka gay seriiner. Ya gem soka gaminko oki, kuu rasiŋ guna min ku sakkiyiŋji.

⁸ Kar sando, kuŋ maaniikon gay gina gamin kuuk in botilcodo. In raade, ku tiyaag siŋtiko kuuk aamin do Iisa Masi !

⁹ Ku ibanno ga ? Ŋuur kuuk gina gamin kuuk in botilcodo unjaado do *Meennaw ta Bun̄di. Dakoŋ caaciyenno zin̄kiko ! Ibinon tam kadar gee kuuk baaya munjam, kuuk abdiya margina, kuuk kokina miday wal daad kara, kuuk delesinay,

¹⁰ kuuk kokinay, kuuk atka tamaanaw ta duniiner, kuuk sakriyaw, kuuk wara gee, kuuk gaama gamin ku geemir, okiŋco-aŋ unjaado do Meennaw ta Bun̄di.

¹¹ Ampaa ko, awalle minninko daarin giŋgiyo. Kar diŋ gay, ku gin ko *cawar do uŋji ka Bun̄di, ku gin ko geenji ho ku goy ko goye kaak in botiliy in siŋ ku *Rabbinte Iisa Masi ho in gudurre ta Ruwwin ta Bun̄di.

Zin̄kite, ŋuur ku Bun̄di

¹² Gee daarin minninko kaawa aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu rakiyo. » Kaaw-an ka seener, kar gay min gamin okiŋco-aŋ, daarin gaayaakonno. Nun oki, naa gedire kaawe aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu

rakiyo. » Kar gay, nu rasaado zir gamin-aŋ yaadu gedire.

¹³ Ku kaawa pey aman : « Tee, naar ba adir ho ad sa, naar yoka teen di. » Kaaw-an ka seener, kar gay, tee in adi, Bun̄ yaa idin seerco. Kar gay, Bun̄ bal giniŋ zi ka gemor a naa baaye munjam. Zi ka gemor, naar do Rabbiner, ho Rabbini sa, naar do zi ka gemor-aka.

¹⁴ Ka seener, Bun̄ kaak nooyig Rabbini Iisa Masi min do muuti yaate nooyinte, ginte oki, in gudurrey ta meenji.

¹⁵ Ku ibanno ga ? Zin̄kiko, ŋuur num in zi ka Iisa Masi. Ampa-ak, ya waan wey in azbiŋca, ar na ic min zi ka Iisa Masi ho na numig in kanti. Taar-at kuunaydo kat bat !

¹⁶ Ku ibanno ga ? Gem kaak wey in azbiŋca-ak, seerco, nu num ar zi ka gem rakki. Ka seener, nu siir do Kitamner aman : « Seerco, nuu gine ar zi ka gem rakki. »*

¹⁷ Kar gay, gem kaak num in Rabbinte Iisa Masi, seerco, ruwwinco rakki.

¹⁸ Yaman, cimon kayko cat min baaye ka munjam-aka. Zunuubinna okiŋco ku pey, ŋuur kara min do zi ka gemor. Kar gay, gem kaak baaya munjam-ak, naar gina zunuubinna do ziy ka meenji.

¹⁹ Ku ibanno ga ? Zin̄kiko, ŋuur ger ka Ruwwin ta Bun̄di. Naar Bun̄ kat berkonta ho ta goy do zin̄kiko. Ampa-ak, zin̄kiko, ŋuur kuŋkonno, nu ku Bun̄di.

²⁰ Bun̄ kappiy dakina a ku kuuniye geenji. Naar-ak, in zin̄kiko-aŋ, zeedon kuu jaalin siŋ ku Bun̄di kuwa in ay maan kaak ku giniyo.

7

Taayiik ta Pool do bi ka obindi

¹ Diŋ naako yeepe kat do maan kaak ku siiriidu awalle aman : « Ya gem obaado daatik sa guna. »

² Kar gay, in goye ka duniiner kaak jookum-aŋ, guna, ay gemo yaa obe daatik ta meenji ho ay geema yaa obe mitik ka meenti.

³ Ya nu obe, mitko newsaado kop do daaciy ho daatik sa newsaado kop do mitti.

⁴ Daatik gediraado gine maan kaak ta rakiy di in zit ka meenti, asaan zit-ak, naar

* 6:16 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.24.

ka mitti oki. Ho mitik sa gediraado gine maan kaak na rakiy di in ziy ka meenji, asaan ziy-ak, naar ka daaciy oki.

⁵ Naar-ak, do danjilco, daatik pooaagdo mitti ho mitik sa pooaatdo daaciy. Kar gay, illa nuu deen ja kaawco a nuu deedin danjilco do wiktin sood di, nuu unje kayco do inde ka Bunji. Kar ya wiktin-at bire, nuu yeepe do danjilco. Yampa, nu gediraacodo do zinjico, paa *Seetanne yaa gase botol taat naa gecinco.

⁶⁻⁷ Do tanto gay, gee okinco yaa goye bal daadi ar nunu. Kar gay, nu kaawaakonno a kuu gine ampa. Kar ya ku raka gine pa, sokaŋ obaakonno. Ay gem di in bere kaak Bunj beriji : rakki, Bunj berji bere ka anka, ho ka rakki gay, na berji bere ka pey.

⁸ Do nuur kuuk bal obe misa ho do murgilgal, nu kaawaaco a samaane nuu goye bal obe ar nunu.

⁹ Kar ya ku gediraaconno do zinjico gay, naar-ak, oboŋ. Ya ku ob-ak, guna min baykon di yaako deenjo.

¹⁰ Din naaco kaawe do nuur kuuk ob ko. Maan kaak naa kaawe-an (na nununno di kaak kaawga, na *Rabbin meenji) daatik rasaagdo mitti.

¹¹ Kar ya daatik rasig mitti gay, illa taa goye maala wal taa amre in mitti, ho mitik sa, totiraatdo daaciy.

¹² Din naaco kaawe do nuur kuuk pey. Kaaw-an (na nunu kat kaawta, na Rabbinno) ya sin rakki daaciy bal aamine misa do Iisa Masi ho ta ooy a nuu saaye, naa totirintido.

¹³ Ampaa di oki, ya boo rakki mitti bal aamine misa ho na ooy a nuu saaye, taa rasiŋjido.

¹⁴ Ka seener, mitik kaak bal aamine gay, do bi ka daaciy taat aamine, Bunj talaag ar na mitti kaak ta6 do unji. Ampaa di oki, daatik taat bal aamine, do bi ka mitti kaak aamine, do unji ka Bunji, ta daaciy ta ta6. Pa-ak, kooginco oki, do unji ka Bunji, nu buuminno.

¹⁵ Kar gay, ya naar kaak bal aamine raka totiriika, naar-ak, nu totironj. Ampa-ak, nuur

kuuk aamine, nu imil kayco. Kar gay, Bunj kolinjo a kuu goye do aapiyer.

¹⁶ Ku ibanno maan kaak yaa kuuniye. Kan daatik taat aamin-anta, ka ibanno wal mitke yaa aamine ho naa gase jilen ga ? Kin mitik kaak aamin-anja, ki ibanno wal daacin yaa aamine ho taa gase jilen ga ?

Goye ka gemor do unji ka Bunji

¹⁷ Do wiktin taat Bunj kolinjo, kun goy goye kaak Rabbin Bunj weenjo. Ampa-ak, min kaaw taat nu kaawtu-anta, ay gemo yaa obin goyinji naar-aka. Naar-an ko taaye kaak nu taayiiig *Eglizna okinco.

¹⁸ Ya gem kaak nu *dukumji ko selno do wiktin taat Bunj koliiga, illa naa goye paa di.* Ya gem kaak nu balji dukume misa selno do wiktin taat Bunj koliiga, naa bariyenno botol bat ta nuuji dukume selno.

¹⁹ Ya nu dukumji selno wala nu balji dukume oki, ginaado maanna. Maan kaak samaan-ak, illa naa aade taat Bunj kaawtu do Kitamner.

²⁰ Illa ay gemo yaa obin goyinji kaak do wiktin taat Bunj koliiga.

²¹ Do wiktin taat Bunj kolinjin-ak, kin berre walla ? Dak moyenno do taar-ata. Kar ya nu beraajin botol taat kii imile kaan-ak, ob baati.

²² Ka seener, berre kaak Rabbin Bunj koltu-ak, do unji ka Bunji, na imil ko kaay min berrinjaw. Kar naar kaak berredo do wiktin taat Rabbin Bunj koliiga, na berre ka Iisa Masi.

²³ Bunj kappiy dakina a kuu kuuniye geenji. Naar-ak, dakon gineno berrin ku geemir.

²⁴ Ka seener, gem kol sinjay, illa ay gemo yaa goye do unji ka Bunji ar goyinji kaak min Bunj koliiga.

Taayika do nuur kuuk bal obe ho in murgilgal

²⁵ Do nuur kuuk bal obe misa, nu bal gine kaaw taat asa min do Rabbinte. Kar gay, in barkin taat Rabbin Bunj beriidu, naa taayinco in kaaw taat nec nuu obin bombo.

²⁶ Do bi ka taabin taat din goy kaate-anta, nu pakira a guna ay gemo yaa goye bal obe.

* **7:18** 'nuu goye paa di' : Yuudinna daarin, ya nu dukumco selno, nu bariyiy pey botol taat nu giniy zinjico a gee yaa talin ar nu bal dukume selno. Nu giniy ansi-ak a nuu pocin abaadinco ho nuu ice ta pey.

²⁷ Naar kaak gin ko daatko, n̄aa totir-intido. Naar kaak bal ginen̄ gay, n̄aa obenno.

²⁸ Kar ya ki ob gay, ki bal nige maanna do un̄ji ka Bun̄di. Kar ya gemso kat obe, taar oki bal nige maanna. Kar n̄uur kuuk ob gay, taaḅinco yaa gine dakina do duniin-anta ho nu rakaado kuu aawin taaḅin-anta.

²⁹ Gem kol sin̄tay, nu kaawiy ampa-ak, asaan wiktin taat Bun̄j beriite, taar sood di. Naar-ak min din̄ka, illa n̄uur kuuk gin daad-ak yaa gine riy do Bun̄di ar n̄u bal gine daadi.

³⁰ N̄uur kuuk ala din̄ka, n̄uu gine ar n̄u allo. N̄uur kuuk aaciyaw, n̄uu gine ar n̄u aacaydo. N̄uur kuuk gidiya gamna, n̄uu gine ar gamin-an̄ kun̄codo.

³¹ N̄uur kuuk atka tamaanaw ta duniiner, illa n̄uu atkenno tamaanaw-anta, asaan duniin taat din̄ ku taliy-an, taar yaa bire.

³² Nu rakaado kuu ice kellimko. Naar kaak bal obe misa, n̄aar ic kelmoy do gamin ku Rabbin Iisa ho n̄a bariya botol taat n̄aa gine maan kaak Rabbin rakiyo.

³³ Kar n̄aar kaak ob daatik gay, n̄aar ic kelmoy do gamin ku duniiner ho n̄a bariya botol taat n̄aa gine maan kaak daaciy rakiyo.

³⁴ Naar-ak ko, kelmoy deedu werin seera. Ampaa ko, daatik taat bal gine mitko wala gemso oki, n̄uur ic kellimco do gamin ku Rabbin Iisa, asaan n̄u bariya botol taat n̄uu kuuniye geen̄ji kun̄ji in̄ riyco ho in̄ pikir-rico. Kar daatik taat ob gay, taar ic kelimti do gamin ku duniiner ho ta bariya botol taat taa gine maan kaak mitti rakiyo.

³⁵ Nu kaawtu ampa-ak a naako gaayin̄ko, yampa, nu asiraakonno. Kar gay, nu raka a kuu gine maan kaak yaako kuuniyen di ho kaak yaako gaayin̄ko kuu aadin̄ *Rabbin Iisa Masi in̄ gelbin rakki.

³⁶ Ya waan minninko ogir gemso ho n̄a taaya do obinti, kar n̄a tala kadar ginit rada do gemso-ata wala n̄a raka obinti asaan niyiney dakina do daatkuwti, n̄aar-ak, illa n̄aa obinti. N̄a bal nige maanna do un̄ji ka Bun̄di.

³⁷ Kar gay, ya waan kaak ic niyin min do gelbiney a n̄a obaado ho n̄a wakaado

gemsoy, ya n̄u bal asirin̄ji ho n̄a tala kadar n̄aaji gedire do ziy, n̄aar-ak, n̄a gin maan kaak samaane.

³⁸ Ansi-ak, waan kaak obit gemsoy-ak, gin maan kaak samaane, ho waan kaak bal obin tan̄ji gay, gin maan kaak samaan paka.

³⁹ Daatik taat mitti goy in̄ odinay, taar ginno botol taat taa obe mitik ka pey. Kar gay, ya mitti mate, n̄aar-ak, ta gin botol taat taa obe mitik kaak ta rakiyo ya n̄a gem ka Iisa Masi.

⁴⁰ Kar gay, do tanto, ya ta goy bal mitko, galilti yaa gine dakin paka ho nu pakira kadar kaawor-an asa min Ruwwin ta Bun̄di.

8

Taayiika do bi ka kum ka satkiner

¹ Din̄ naako kaawe do bi ka kum kaak n̄u satgiytu do bun̄niydi. Ka seener, ginte okinte, gi gin ibine. Ibine-ak n̄aamaag gemo, n̄a dapiliyo. Kar elen̄ gay gaayaag gee, n̄u goyiy bombo do imaanco.

² Ya waan pakira a n̄a iban maanna, n̄aar-ak, n̄a ibanno misa baay ta maanna-aka.

³ Kar n̄aar kaak el Bun̄j gay, Bun̄j oki ibingig kadar n̄a kan̄ji.

⁴ Do bi n̄aar-an̄, kum kaak n̄u satgiytu do bun̄niydi-an̄, gi gin botol taat gii teen̄ji wala kawwi ? Gi iban kadar do duniiner-an, bun̄nay, n̄uur maan kaak maalan di, asaan Bun̄j, n̄aar rakki di ho ginno ka pey.

⁵ Ka seener, gee kaawa a bun̄nay goy kuwa ka samaaner ho keder. Do gelbinco, n̄u abdiya bun̄nay dakina ho in̄ rabbinnay oki.

⁶ Kar sando, loten̄ gay, Bun̄j n̄aar rakki di. Naar ko Tatte, n̄a kilgiyig gamin okin̄co, ho do saan tan̄ji ko, gi goyiyo. *Rabbinte oki, n̄aar rakki di. Naar ko Iisa Masi. In̄ n̄aar di, gamin okin̄co goyiyo, ho in̄ n̄aar di oki, gi siikimiyo.

⁷ Kar gay, do datikko, goy gee daarin̄ kuuk ibingitdo kaaw-anta. Yoo din̄ka, daarin̄, abdiye ka bun̄niydi-ak goy di do kayco. Ya n̄u tiya kum ka *satkiner, n̄u pakira kadar kum-ak, n̄u dapsiyig do bun̄nay kuuk ka seener. Ansii ko, n̄u aawiy

* 8:7 Gee n̄uur-ak, aditco osaw do maan kaak kuuniye do n̄uur kuuk aada botol ta Rabbin Iisa Masi.

ziŋkico kadar ŋu *cawarro, asaan pikirrico sooda.*

⁸ Gamin ku teendi, ŋuur gaaydo gemo do unji ka Buŋdi. Ya gi taado, ginno maan kaak yaate arme, ho ya gi tiyaw oki, ginno maan kaak yaate gaayinte.

⁹ Kuŋ gin botol taat kuu teen gamin okiŋco kuuk ku rakiyo. Kar gay, yaman goyon godom, yampa, ŋuur kuuk bal gine gudurre do imaan yaa jage do saan taŋko.

¹⁰ Ka seener, ku gin ibine ŋaar-aŋka. Kar ya gee kuuk pikirrico sooda talaako ku goy tee kum ka satkiner atta do ger ka marginar, ŋu pakiraado kadar ŋuur oki yaa tee walla ?

¹¹ Ampa-ak, in ibiniŋko-ak ko, ku jagiyo siŋtiko kuuk aditco seera, ŋu baay rawte. Kar gay, do saan taŋco ko, Rabbin Iisa Masi mattu.

¹² ŋaar-ak, ku gina maan kaak samaanno do siŋtiko-aku ho ku gurbiilit pikirrico taat sood-ata. Ansi-ak, ku gin zunuubinna do unji ka Iisa Masi.

¹³ Ampa-ak, ya tee kaak nu tiy di iyaag sindu ŋa jagiy min botol ta Buŋdi, ŋaar-ak, naa rasiŋ tee ka kumar tak-tak, asaan do saan tanto, nu rakaado sindu yaa jage min botol ta Buŋdi.

9

Hagin ta riy ta paliine

¹ Nun oki gin botol taat naa gine maan kaak nu rakiy di, wal maman ? Nun *paliine ka Iisa Masi wal kawwi ? Nu talig Rabbin Iisa Masi, wal nu bal taliŋji ? Ya ku aamin in siŋ ku *Rabbin Iisa Masi-aŋ wal in riy taat nu gintu do datikko doo di ?

² Ya gee daariŋ pooc ooye a nu paliine oki, lokoŋ gay, nu paliine, asaan ŋumiŋko kaak ku numtu in Iisa Masi-ak gaara kadar ka seener, nu paliine.

³ Naako kaawe maman nu imiliy kaar do unco ka ŋuur kuuk diyaadu kaawo :

⁴ ni bal gine botol taat nii gase tee ho see in riy taat ni giniyo walla ?

⁵ Ya waan minninko gin daatko ho ta aamine, ŋa gin botol taat ŋa jaawguwe riy

in taara walla ? ŋaar-aŋ ko maan kaak paliinna kuuk pey ho in siŋtay ku *Rabbinte Iisa gintu ho Piyeer oki.

⁶ Wal nunu in Barnabaas di kuuk yaa gase tee in soriyini walla ?

⁷ Maa askiriŋcir kaak meenji di kappiya koyey ? Maa gemir kaak taatgiy eto ho taado ronji ? Maa gemir kaak gooyaw ho saado buwa ?

⁸ Kaawor-an, taar pikirredo ta geemir di, *gaanuun ka Muusa oki kaaw pa.

⁹ Ka seener gay, do gaanuun ka Muusa ŋu siir aman : « Berki kaak gina riy do morgor, dakoŋ gootiŋjido biy a pa ŋaa tee ganduulinna. »* Do pikirriko, Buŋ kaawit kaaw-an do bi ka barkiydi walla ?

¹⁰ Ha'a, ya taŋ-ak, ŋa kaawa do bi kani. Ka seener, ŋaar kaak gawnaw ho ŋaar kaak sedaw, seerco, ŋu diy kayco do maan kaak ŋuu gase.

¹¹ Ar gay luwor luwiy busumji do morgoy, nin oki gaarit kaaw ta Buŋdi do datikko. ŋaar-ak, ya ni pakira a nii gase maan minninko, ku talaag ŋa dakin aale walla ?

¹² Ya gee ku pey gin botol do gaminko, ŋaar-ak, nin gay gin paka, wal maman ? Kar in taar-an oki, nin balko indiŋko a kuuni bere maanna. Kar gay, ni icit taabin okintiti a paa nii gine maan kaak yaa peyin Kabarre ta Gala ta Iisa Masi yaa siŋje in unti.

¹³ Ku iban tam kadar ŋuur kuuk gina riy do ger ka Buŋdi gasa teenco min do riyco-at di ho ŋuur kuuk dapsiyaag malle kaak gee bertu *satkine sa gasaat haginco min do gamin kuuk ŋu bertu-ak di.

¹⁴ Paa ko, Rabbinte Iisa kaawtu oki a ŋuur kuuk riyco ta gaare Kabarre ta Gala, ŋuu gase teenco min do riyco-at di.

¹⁵ Kar nun gay, nu bal gine pa. Nu si-irgitdo kaaw-an a kuudu ŋaame maanna. Yampa, ya nu mata sa guna min naa inde maanna ! Ginno waan kaak yaa imiliŋ maan kaak nu dapiliy-aŋka.

¹⁶ Nu dapilaado do bi kaak nu gaara Kabarre ta Gala. Asaan Buŋ berduut riy taat naa gaarin Kabarre-anta. Do gaayar ya nun kat gaargitdo Kabarre ta Gala-an do geemir.

* 9:9 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.4.

17 Ya meendu kat dobit riy-anta, nu gin botol taat naa gase maan do koyer. Kar gay, na meendudo kaak dofta. Na Bun kat berduut a naa gininti.

18 Naar-ak, maan kaak naa gase do koyer gay moo ? Maanna-ak, ta galal ta gaare Kabarre ta Gala maalan di. Ya nu gin botol taat naa gase maanna oki, nu boodaado do bi naar-anka.

19 Nu gin botol taat naa gine maan kaak nu rakiy di. Kar gay, nu meendu ic niyine naa gine berre ka gee okinco a naa iye gee dakin aale, nuu aamine do Rabbin Iisa Masi.

20 Ya nu goy in *Yuudinna, nu ica goyinc a naa iynco nuu aamine do Iisa Masi. Ya gaanuun baldi diye pise oki, wiktin taat nu goy datik ta gee kuuk gaanuun diyco pise, goyindu ar kanco a naa iynco nuur oki yaa aamine.

21 Ya nu goy in gee kuuk aadgigdo gaanuun-ak sa, nu goy ar nuura a naa iynco oki. Sando, ka seener gay, nu aadaag gaanuun ka Bundi, asaan nu karmiyaag gaanuun ka Iisa Masi.

22 Ya nu goy in gee kuuk bal gine gudurre do imaan sa, nu goy ar nuura a naa denrinco do imaanco. Ansii ko, nu goy in ay gemo ho nu giniy ay maanna a naa iyn daarin minninc a nuu gase jile.

23 Riy okintit-an, nu ginaat a Kabarre ta Gala yaa sinje in unti. Ansii kat, naa gasin hagineer taat ta kaawtu do unji ka Bundi.

24 Ku iban tam kadar do kaasumindi, gee okinco gadaw kar gem rakki di yaa icin maan kaak nu diyico. Kunko oki, gadon kuu icin maan kaak nu diyiko-aka.

25 Gee okinco kuuk raka paki eenco do gadir-ak, nuur taala zinico ho nu gedirco do zinico do gamin dakina. Nu giniy pa-ak a nuu icin maan kaak nu diyico. Sando, maanna-ak taayaado aale. Kar ginte gay, gi giniy pa-ak a gii icin maan kaak yaa goye doo.

26 Ansii ko, do botol ta Bundi, nu gaddo munjam. Nun ar gem kaak kaasuma in

kutpa ho menido badam.

27 Nu taabiyaag ko taabiye zir a naaji gedire. Yampa, nun meendu kaak gaarit kaaw ta Bundi do gee daarin-an oki, sindu amilaado.

10

Gamin kuuk gee ku Israyeel gaariite

1 Gem kol sintay, nu rakaado a ku ibinaado baay ta maan kaak kuuniy awalle do wiktin ta nabi Muusa. Do wiktin taarat, aginiyte okinco, Bun diyco uce a taaco gaare botol, ho okinco, nu aaltu barre ka dindiko.*

2 Okinco, nu gintu geenji ku nabi Muusa in *batiziye kaak nu batiziyig do ucer ho do barrer.

3 Nuur okinco tee tee kaak Bun paayiico min ka samaaner†,

4 ho okinco, nu see amay kuuk asa min do Bundi oki. Amay-ak amila min do dambi kaak Bun beriico. Dambi-ak jaawa in nuura ho naar ko Iisa Masi.‡

5 Kar anuwco gay, Bun dapi in nuura. Paa ko, nu mattu taruwsin do goosiner, do ay wer kaak nu baayiyo.§

6 Gamin kuuk asco do aginiyte-an yaate gaare botol taat samaane. Ampaa kat, gi diydo pey kayte do gamin kuuk samaanno ar aginiyte gingiyo.

7 Ampa-ak, dako abdiyeno margina ar gee daarin minninc gingiy awalle. Ansii ko, nu siirtu do Kitamner aman : « Gee goyiy keder a nuu tee ho nuu see, kar nu uciy waare in daadi. »*

8 Dakinte baayeno munjam ar daarin minninc gintu. Min nu gintu paa di, do yiry rakki di, gee orok seer in subba alip (23 000) mattu.†

9 Dakinte gecinjido *Rabbin Iisa Masi ar nuura. Gee daarin minninc gecga. Ek di aalin deeyigu dakap.‡

10 Dakinte gujumjumenno do Bundi ar gee daarin minninc. Gee nuur-ak, *dubil ka Bundi gay dee geemir asiigu da.§

* **10:1** Wer ka gase kaawor do Ekzood 13.21-22, 14.22-29. † **10:3** Wer ka gase kaawor do Ekzood 16.35. ‡ **10:4** Wer ka gase kaawor do Ekzood 16.4-35, Nombir 20.7-11. § **10:5** Wer ka gase kaawor do Nombir 14.16. * **10:7** Gee-ak margico, nu siy berki ka daabner ho nu guniiji. Kar nu tiyo, nu siyo ho ba aar, nu waariy do unji ka margico-aka (Ekzood 32.6). † **10:8** Wer ka gase kaawor do Nombir 25.1,9. ‡ **10:9** Wer ka gase kaawor do Nombir 21.5-6. § **10:10** Wer ka gase kaawor do Nombir 17.6-14.

11 Gamin okiŋco kuuk asco-aŋ yaate gaare botol taat samaane. Nu siirig do Kitamner a gii goye godom, asaan gi goy do wiktin taat ba aaro.

12 Ansii ko, gem kaak pakira a ŋa pey bombo, illa ŋaa goye godom pa ŋaa gale.

13 Gece okiŋji kaak ku aawtu-ak, gee okiŋco aawaaga. Buŋ, ŋaar kaawoy rakki di ho ŋa ooyaado *Seetanne yaako gecinjo in gamin kuuk pakgit gudurriko. Kar do wiktin taat Seetanne gecaakon gay, Buŋ yaako bere gudurre a kuu gedirin gece-aka ho ŋaako pile botol kuu imile kayko.

Peye min gamin ku marginar

14 Ŋaar-ak, nu kaawaako gem kol sinjay kuuk nu elgiyo, abdiye ka marginar-aŋ, rason serek.

15 Nu kaawaako ar nu kaawa do gee kuuk gin ilim. Kuŋ maaniiko pakiron do kaawor-anta.

16 Pakirinte do tee kaak gi tiyo ho do see kaak gi siyo do wiktin taat gi num do bi ka Rabbin Iisa Masi. Ya gi nume, gi dela barkin do Buŋdi do bi ka *kordin ta barkiner. Wiktin taat gi siya min do kordindi-ata, gi num in baar ku Iisa Masi ho wiktin taat gi deeda mappa gi tiyo oki, gi num in zi ka Iisa Masi.

17 Mappa, ŋaar rakki di, kar ginten gay dakina. Tee ka mappar-ak gaara kadar ginte okinte ar zi ka gem rakki di.

18 Pakirinte oki do abaadin ta gee ku Israyeel. Ka seener, ŋuur kuuk tiya kum ka *satkiner kaak ŋu dapsiytu do wer kaak ŋu pintu in sin ku Buŋdi, ŋu num in Buŋ meenji.

19 Ka seener, ya ŋu num in Buŋ, ŋaar-ak gaara kadar kum kaak ŋu bertu satkin do marginar wal margin maaniico, ŋuur oki gin paydine walla ? Ha'a, ginno !

20 Kar gay, nu kaawaako, maan kaak ŋu beriy satkin do marginar, ŋu beraag do aaridnar, yampa do Buŋdidu.* Nun gay rakaado tak-tak kuu nume in aaridna.

21 Ku gediraado see kordindi ta Rabbin Iisa ho kuu see pey ta aaridnar. Ku gedi-raado kuu tee tee ka Rabbin Iisa ho kuu tee pey ka aaridnar.

22 Gi raka nige adiy ka Rabbinte walla ? Gi gin gudurre pakgiga walla ? Ha'a, kawwi !

Gine gamin kuuk yaaji bere darjin do Buŋdi

23 Gee daarin kaawa aman : « Nu gin botol taat naa gine ay maan kaak nu rakiyo. » Kaaw-an ka seener. Kar gay, min gamin okiŋco-aŋ, daarin gaayaakonno. Gee-ak kaawa a nu ginit botol-ata, kar min gamin okiŋco-aŋ gay, daarin gaayaakonno kuu sinje do botol ta Buŋdi.

24 Dakon pakirenno do maan kaak yaako gaayinjo kuŋ maaniikon di. Kar gay, pakiron oki do maan kaak yaa gaayin eenjo.

25 Ku gin botol taat kuu tee kum okiŋji ka suuginer bal inde pa aditko yaa ose.

26 Ku gin botol, asaan ŋu siir do Kitamner aman : « Kida ho in gamin okiŋco kuuk goy do adiy, ŋuur ku Rabbin Buŋ. »†

27 Ya waan kaak bal aamine kolinjo a ku 6aa tee do geriy ho ku ooy kuu 6aawe, taan gamin okiŋco kuuk ŋa beriiko bal inde, pa aditko yaa ose.

28 Kar gay, ya gem rakki kaawko aman : « Kum kaak ku tiy-aŋ, ŋaar gay marginar. » Ŋaar-ak, dakon teenno pey do saan ta gem kaak kaawaako ho in adiy kaak osaw-aka.

29 Nu kaawtu pa-ak, asaan gem-ak adiy osaw, yampa nu kaawdo a aditko osa do bi ka kumar-aka.

Gee daarin yaa inde a ya ni gin botol taat nii tee tee kaak ni rakiy di-ak, maa di nii ice ta ŋaar kaak adiy osaw-aka ho nii rasin ta maaniini ?

30 Ya nu dela barkin do Buŋdi do tee kaak nu tiy-ak gay, maa di ŋuun osin pey do tee kaak nu dela ja barkine ?

31 Ampaa ko, ya ku tiyaw, wal ku siyaw, wal ku gina ay maanna oki, ginguwon a kuu bere *darjin do Buŋdi.

32 Dakon gineno tak-tak maan kaak yaa jage gee min botol ta Buŋdi, ya ŋu *Yu-udinna, wal ŋu Yuudinnado, wal gee ku *Egliz ka Buŋdi.

33 Goyon ar nunu. Nu zeedaw a naa gine ay maan kaak yaa ajbiye ay gemo. Nu baraydo maan kaak yaan gaayin nun

* 10:20 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.17. † 10:26 Wer ka gase kaawor do Soom 24.1.

meendu di. Kar gay, nu bariya maan kaak yaa gaaye gee dakin aale a njuu gase jile.

11

¹ Icon botol tanto ar nun oki ictu botol ta Iisa Masi.

Mitko in daatko do unji ka Bunji

² Nu ozilaako asaan ku pakira lotu do ay maanna ho ku karmiyaag taaye kaak nu taayinjo.

³ Kar gay, nu raka a kuu ibine maan rakki : Iisa Masi, naar goy kaay ka ay mitko. Mitko, naar goy kaati ka daatkor, ho Bunji gay, naar goy kaay ka Iisa Masi.

⁴ Do wiktin taat mitik inda Bunji wal na kaawa kaawin kuuk asa min do Bunji, ya na gootig kaay, na karmiyigido tatkuwiy Iisa Masi.

⁵ Kar gay, do wiktin taat daatik inda Bunji wal ta kaawa kaawin kuuk asa min do Bunji, ya ta bal gootin kaati, ta karmiyigido naar kaak goy kaati. Naar-ak, sokaŋ yaa deenti ar kaati oode.

⁶ Ya daatik kat gootigido kaati gay, maa di duruwti oki ta dukumgitdo ? Kar ya daatik taat oode wal dukumit duruwti kat talaati sokin da gay, illa ta gootguwin kaati.

⁷ Ya mitik raka inde Bunji, naa isenno maan do kaay, asaan Bunji kilgiyig ar naara ho na gaara *darjiney. Kar daatik gay, taar gaara darjin ta mitkor.

⁸ Ka seener, Bunji bal kilgiyin mitko min do daatkor, kar gay, ta daatik kat na kilgiyit min do mitkor.

⁹ Bunji bal kilgiyin mitko do bi ka daatkor, illa daatik kat na kilgiyit do bi ka mitkor.*

¹⁰ Ampaa ko, kaati ka daatkor-ak yaa goye goote. Ansi-ak gaara kadar ta karmiyaag kaak goy kaati ho *dubal ku Bunji oki yaa talinti.

¹¹ Taar-an ka seener. Kar gay, do goy-ante kaak in *Rabbin Iisa Masi, bal daatko, mitik goyaado, ho bal mitko, daatik sa goyaado.

¹² Asaan uudin taat Bunji kilgiyit daatik min do mitkor, mitik oki, daatik kat weega ho okinjo, nu asa min do Bunji.

¹³ Kun maaniiko pakiron ja. Do tanjo, ya daatik inda Bunji ho kaati bal goote-ak samaane walla ?

¹⁴ Ya ku talaat duniine, kuu ibine kadar mitik kaak rasiit durwey bolok-ak, sokaŋ sa diyaaga.

¹⁵ Kar gay, daatik taat duruwti bolok-at, samaane, asaan Bunji bertit durwe bolok a taa goote kaati.

¹⁶ Kar ya gem kaak meeliit kaaw-an gay, naa ibine kadar do aadinni, nini wala *Egliz ka Bunji, ni rasgido daadi yaa ab-diye bal goote ka kayco.

Tee ka Rabbiner (Matiye 26.26-29, Maark 14.22-25, Luk 22.15-20)

¹⁷ Kar din do maan kaak naako kaawe gay, nu gediraado naako ozilinjo, asaan numinjo kaak ku numiy-ak iyaako nige kat dakina min siye.

¹⁸ Maan kaak awalle, nu kaawiidu-ak a ya ku nume, ku eera benanniko. Nu pakira kadar kaaw-an, seen oki yaa goye.

¹⁹ Ka seener, illa kuu eere benanniko, asaan ya ku erro-ak, maman gee yaa ib-inin waran nuur kuuk goy goye kaak in botiliy do imaanco ?

²⁰ Ansi-ak, do wiktin taat ku nume, tee kaak ku tiy-ak, dakoŋ diyenno a na tee ka *Rabbin Iisa,

²¹ asaan do wiktin ta teendi-ak, ay gem di tiya maannay. Ansi-ak, gee daarin goyiy in meyco ho daarin gay sakriyaw.

²² Ku taado ho ku saado do geriyko walla ? Wal ku aanig *Egliz ka Bunji ? Ku raka sokaŋ yaa deenjo nuur kuuk bal gine maanna walla ? Di ku raka naako kaawe maa ? Naako ozilinjo walla ? Ha'a, do bi naar-an, nu ozilaakonno tuk.

²³ Ka seener, an kaaw taat nu gastu min do Rabbinte Iisa Masi ho taat nu gaariiko awalle : Rabbinte Iisa Masi, do aando taat nuu berin do pise ka midir, na ictu mappa,

²⁴ na deltu barkin do Bunji, na pirsiga ho na kaawtu aman : « Naar-an zir. Nu beraakon loko. Ginguwon paa kat kuu moyguwe bir. »

²⁵ Min nu teetu, na ictu *kordindi ho na kaawtu aman : « Kordindi-an gaara Jamaw

* 11:9 Wer ka gase kaawor do Zeneez 1.26-27, 2.18-23. 31.31-34.

† 11:25 Wer ka gase kaawor do Ekzood 24.6-8, Zeremi

ta marbinto taat Bun asiyo obe in gee in baar kunto. Ay wiktin taat ku siyaata, ginguwoŋ paa kat kuu moyguwe bir. »†

²⁶ Ka seener, ay wiktin taat ku tiya mappa-aka, ho ku siya kordindi-ata, ku gaaraat muutuy ta Rabbin Iisa Masi do geemir. Ginguwoŋ paa nam yiriy taat ŋaa yeepe.

²⁷ Ampaa ko, gem kaak tiyaag tee ka Rabbin Iisa, ho siyaat kordindiy ar ŋu gamin ku maala, ŋaar-ak parik yaa zuŋke do kaay, asaan ŋa aaniŋ zi ho in baar ku Rabbin Iisa Masi.

²⁸ Ansi-ak, ya gem raka tee mappa-aka ho ŋaa see kordindi-ata, illa ŋaa pakireŋ ja do goyiŋji.

²⁹ Asaan gem kaak pakarro do zi ka Iisa Masi wiktin taat ŋa tiyaw ho ŋa siyaw gay, ŋaar-ak, ŋa meenji di zuŋkig parik do kaay.

³⁰ Do saan taar-an ko, minninko goy gee dakina kuuk radaw ho kuuk ziŋkiko galcodo, ho daariŋ kuuk mate oki.

³¹ Ya ginte maaniite pakira do goyinte-ak, Bun dukumaatenno seriine.

³² Kar gay, ya Rabbin Bun dukumaate seriine oki, ŋa taayaate a ŋaate diyinte do botildi a paa kat seriin taat yaa obiŋ gee ku duniiner-at obiitenno.

³³ Ansi-ak, gem kol siŋtay, ya ku num do tee ka Iisa Masi-ak, yokon ziŋkiko.

³⁴ Ya gem kaak mey diyaaga gay, illa ŋaa teen ja do geriy. Paa kat, ya ku nune, parik zuŋkiydo do kayko. Kar kaawin kuuk daariŋ gay, wiktin taat ya Bun iyintu do werkon di, naako gaasiŋco.

12

Bere kaak Ruwwin ta Bun di beriy do geemir

¹ Gem kol siŋtay, nu raka naako kaawe do bi ka bere kaak Ruwwin ta Bun di beriy do geemir. Nu raka kuu ibinin seen taat do bi ka berindi-anja.

² Do wiktin taat ku bal aamine misa do Iisa Masi, ku iban maman ŋu daaniŋko nam ku abdiyту bunay kuuk kaawdo.

³ Do bi ŋaar-an, nu kaawaako waran : ya gem kaawa a Bun yaa surpiyiŋ Iisa Masi, ibinon tam kadar Ruwwin ta Bun di ŋaamaagdo ŋaa kaawe ampa. Kar gay, ya gem kaawa a Iisa Masi, ŋaar *Rabbine, illa

Ruwwin ta Bun di kat ŋaamaag ŋa kaawiy pa.

⁴ Bere ka Ruwwin ta Bun di, ŋaar biyuwji dakina. Kar Ruwwin ta Bun di gay, taar rakki di.

⁵ Riy taat gi giniy do Bun di, taar biyuwti dakina. Kar Rabbin Iisa Masi gay, ŋaar rakki di.

⁶ Goy oki botilay dakina kuuk gi giniig gamin-anju, kar Bun gay, ŋaar rakki di ho ŋaar bera gudurre do ay gemo a ŋaa gine ay maanna.

⁷ Bun beraag bere do ay gemo a ŋaa gaarin gudurre ta Ruwwin ta Bun di. ŋa giniy ampa-ak a bere ŋaar-an yaa gaayiŋ gee okiŋco.

⁸ Do gem rakki, Ruwwin ta Bun di berji bere a ŋaa kaawe in ilim, ho do ka pey gay, Ruwwin-at berji bere a ŋaa kaawe in ibine ka gamin ku Bun di. Kar Ruwwin ta Bun di gay, taar rakki di.

⁹ Do gem ka rakki, Ruwwin taar-at berji imaan taat bombo aale, ho do ka pey gay, Ruwwin taar-at di berji bere a ŋaa coole gee.

¹⁰ Do gem ka pey, Ruwwin-at berji bere a ŋaa gine gamin kuuk ajbay, ka pey gay gas bere a ŋaa kaawe kaawin kuuk asa min do Bun di, ka pey gay gas bere a ŋaa eerin ruwwin taat samaane in taat samaanno, ka pey gay gas bere a ŋaa kaawe kaawin kuuk gee ibingigdo ho ka pey gay gas bere a ŋaa gaariŋ kaawin-ak in kuuk gee ibingigu.

¹¹ Gamin okiŋco-an asa min do Ruwwin taat rakki-an di. Ta beraag gamin-an do ay gemo ar kaak ta rakiy di.

Egliz ka Bun di ar zi ka gemor

¹² Talon zi ka gemor. ŋaar rakki di, kar ŋa gin gamin dakina. Gamin kuuk dakin-ak kuuniy zi ka gem rakki di. Geenji ku Iisa Masi oki ar zi ka gemor-aka.

¹³ Asaan Bun *baptiziyinte okinte in Ruwwiney taat rakki di a gii kuuniye ar zi rakki, ŋa zi ka Iisa Masi. ŋa ginig maanna-ak lote okinte : kuuk *Yuudinna in kuuk Yuudinnado, kuuk berrina in kuuk berrinno. Gem kaak see amay, amay-ak goy do adiy. Ampaa ko, ginte okinte, Bun diyte Ruwwiney taat rakki-an di, ho taar di taat goy do gelbinte.

¹⁴ Zi ka gemor, ñaar gin gamin dakina. Ña da kuunaydo in maan rakki di.

¹⁵ Kar ya asen kat kaawa aman : « Nun pisenno, isginno in zinka. » In taar-ata oki, ña amilaado kara min do zinka-aku.

¹⁶ Kar ya denge kaawa aman : « Nun oddo, isginno in zinka. » In taar-at oki, ta amilaado kara min do zinka-aku.

¹⁷ Kar ya zi ka gemor okinji, ña od di ho denge ginno, maman gem-ak yaa cokiye ? Kar ya zi ka gemor okinji, ta denge di ho ete ginno, maman gem-ak yaa nibe ?

¹⁸ Kar gay, Buñ diyig ay maanna do zi ka gemor-ak ar kaak ña rakiyo.

¹⁹ Yampa, ya zi ka gemor kat kuuniy in maan rakki di, ñaar-ak wal ña zi ka gemor !

²⁰ Ka seener, zi ka gemor, ñaar rakki di, kar gamnay gay dakina.

²¹ Ñaar-ak, od sa gediraado kaawe do pise aman : « Nu rakaacinno. » Kaa sa gediraado kaawe do ase aman : « Nu rakaacinno. »

²² Kar gay, gamin ku zi ka gemor kuuk gee pakira a wal ñu bal napaanco oki, ya ñu ginno, gem gediraado goye.

²³ Gamin kuuk do zi ka gemor kuuk gi talaag ar maan kaak maalan di, gi beraaco horoomine. Kar ñuur ku sokañ gay, gi beraaco horoomin paka.

²⁴ Gamin ku zinkite kuuk gee talaagu-ak, ñuur turro giico bere horoomin dakina. Kar gay, gamin ku sokañ-ak, Buñ leeyig do zi ka gemor a ñuu gase horoomin paka.

²⁵ Ansi-ak, eere goyaado do zi ka gemor. Kar gay, do zi-ak, gamin okinco-an yaa gaaye benannico.

²⁶ Do zi ka gemor, ya maan rakki aawa rada, ñaar-ak, zi okinji oki aawaw ho ya ñu bera horoomine do maan rakki, zi okinji aacyaw in ñaara.

²⁷ Sando, kuñ zi ka Iisa Masi ho ay gem di gin weriy.

²⁸ Ansii ko, Buñ leetu gee kuuk yaa gine riy do *Eglizdi. Awalle, ña lee ja paliinna, ka seerinkar, nabiinna, ho ka subbin kar gay, ñuur kuuk bilda gee in kaaw ta Buñdi. Kar ba aaro, ña leetu ñuur kuuk gina gamin kuuk ajbay, ñuur kuuk coola gee, ñuur kuuk ña berco bere ka gaaye geemir, ñuur kuuk

tala kaay ka Eglizdi ho ñuur kuuk kaawa in kaawin kuuk gee ibingigdo.

²⁹ Okinco, ñu paliinna walla ? Okinco, ñu nabiinna walla ? Okinco, ñu bilda gee in kaaw ta Buñdi walla ? Okinco, ñu gina gamin kuuk ajbay walla ?

³⁰ Okinco, ñu berco bere ka coole geemir walla ? Okinco, ñu kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo wal ñu gaaraag kaawin kuuk gee ibingigdo-ak in kuuk gee ibingigu walla ? Ha'a, taar-an taarro.

³¹ Kar kuñ gay, bariyon bere kaak pakgig eenji.

Din gay, naako gaare botol taat samaan paka.

13

Ele ka geemir

¹ Ya nu kaawa in kaawin ku geemir wal in kaawin ku *dubal ku Buñdi, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, nu ar ale ka sindallel wal koril kuuk diya dengina.

² Ya nu nec kaawe ar nabiince, ho nu gin ibine okinji nam nu iban gamin okinco kuuk cigile, ya imaandu nec naa jan kin dambinay oki, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, nu ar maan ka maala.

³ Ya nu deedaag mallel okinji do pokirnar ho nu beraag zir a ñuu accinji do aki oki, kar nu ello geen gay, ñaar-ak, gamin okinco kuuk nu giniy-an yaa uce maalan di.

⁴ Gem kaak el geen gay, ñaar ic subirraw ho ña gin sellinkaw do geemir. Ñaar hasu-udincedo, ña pisiraydo ho ña dapallo oki.

⁵ Ña ginno gamin kuuk arro, ña baraydo do meenji di, ña dapan do kodoki ho ña obdo kaawin do adiy.

⁶ Ña aacydo do gamin kuuk in botilcedo, illa ña aaciya do ñuur kuuk ta6.

⁷ Do ay wiktine, ña saamiya do geemir, ña amniyaagu, ña diya kaay loco ho ña icaaco subirraw.

⁸ Ele, ñaar gaasdo tak-tak. Kar gay, yiriy rakki, kaawin ku nabiinnar yaa bire, ñuur kuuk kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo yaa bugume cit-cit, ho ñuur kuuk gin ibine oki, ibinico yaa rawte.

⁹ Asaan ibine ka maaniite, ñaar da necdo ho kaawin kuuk nabiinna kaawgite oki, ñuur da necdo.

¹⁰ Kar gay, yiriy taat maan kaak samaan aale-ak yaa ase, gamin kuuk da necdo-ak yaa bire tak-tak.

¹¹ Wiktin taat nu kapak, kaawor in pikir-rer ar ta micor. Kar wiktin taat nu gin ko tatik gay, nu rasit kooginaw.

¹² Din gi talaag gamin purus-purus ar gi tala do sawwapa taat soygume. Kar yiriy rakki gay, gi asiy talin unte waran. Din gay, ibinindu arumdu. Kar yiriy rakki gay, naa ibine tam ar Bun ibinginu.

¹³ Din gin gamin subba kuuk gaasdo tak-tak : nuur ko imaan, ere kaak gi eriyo ho in ele. Kar kaak pakgig okinco-an gay, naar ele.

14

Barkin taat Bun beriy do numindi

¹ Min gamin okinco-an, bariyon ja ele. Bariyon oki bere kaak Ruwwin ta Bun beriy do geemir. Min bere okinji-an, bariyon ja a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Bun.

² Gem kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo gay, na kaawdo do geemir, illa do Bun meenji. Ginno gem kaak ibingit kaawoy, asaan in gudurre ta Ruwwin ta Bun kat na kaawiy do bi ka gamin kuuk cigile.

³ Kar naar kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun gay, na kaawa do geemir a naa denrinco do imaanco, naa iskinco ho naa gaayinco nuu baa in unco.

⁴ Naar kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo, denra meenji di. Kar naar kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun gay, denraag gee ku *Eglizdi.

⁵ Kun okinjo, nu raka a kuu kaawe kaawin kuuk gee ibingigdo-anju. Kar maan kaak nu rakiy samaan paka gay, nu raka a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Bun. Ka seener, gem kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Bun-ak, pakgig naar kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo, illa ya waan goy ja kaak nec gaarin do geemir in kaawin kuuk gee ibingigu a nuu denrin gee ku Eglizdi.

⁶ Gem kol sintay, nu indaako, ya nu baawko ho nu kaawaako illa in kaawin kuuk gee ibingigdo-anju, paydinti gay maa

? Ha'a, ginno. Naar-ak, guna naako kaawe maan kaak Bun bayniidu, naako gaare ibine wal kaaw taat asa min do Bun ho naako bildinjo maan rakki.

⁷ Di pakiron do gamin ku palindinar, ar suraare wal gonjo. Ya alinco kat bagdo samaane, maman gii ibinin riyinco ?

⁸ Ya gee baa garta, kat punne allo samaane, maman gee yaa ibine nuu siye zin kico do gartar ?

⁹ Kunjo oki, ya ku kaawa in kaawin kuuk gee ibingigdo, maman nuu ibinin baat ta kaawko ? Naar-ak ar ku kaawa do us di.

¹⁰ Ka seener, do duniiner, gin biyaw dakina ta kaawnar ho ay geen di iban baat ta kaawco.

¹¹ Ya gem kaawaadu in kaawoy ho nu ibingitdo, naar-ak, na marte kaak asa min wer ka pey ho nun oki marte loci.

¹² Dakon ginenna ar gee kuuk kaawa in bin kico di anju. Kun kuuk bariya bere kaak Ruwwin ta Bun beriy do geemir, bariyon ja bere kaak gaaya gee ku *Eglizdi yaa baa in unco.

¹³ Ampa-ak, ay gem kaak kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo-aku, illa naa inde Bun a naaji bere pey bere kaak naa gaarin do geemir in kaawin kuuk gee ibingigu-aku.

¹⁴ Asaan ya nu inda Bun in kaawin kuuk gee ibingigdo-aku, ka seener, nu inda Bun do gelbiner, kar kaar gay icdo maanna.

¹⁵ Di ampa-an, naa gine maman ? Naa inde Bun in kaawin ku Ruwwin ta Bun kuuk gee ibingigdo-aku ho in nuur kuuk gee iban baaco oki. Naa riye in riyin kuuk asa min Ruwwin ta Bun ho in nuur kuuk gee iban baaco oki.

¹⁶ Yampa, ya ku gin do datikko gem kaak as cokiye di ho ki dela barkin do Bun in kaawin ku Ruwwin ta Bun-aku, gem-ak ibinaado yoo maanti. Kar ya na ibanno gay, maman naa ooye a « *Aamin » do kaawon-ata ?

¹⁷ Ya ki del barkin do Bun in kaawin kuuk gala oki, in taar-at sa, ki bal gaayin gem-aka.

¹⁸ Nu dela barkin do Bun asaan nu kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo pakgiko kun okinjo.

¹⁹ Kar gay, ya nu goy do Eglizdi, guna naa kaawe kaawin sood di kuuk gee iban baaco

a naa bilde gee, min naa kaawe kaawin dakin aale kuuk gee ibingigdo.

²⁰ Gem kol sijtay, dakoŋ talintido duniinan ar koogina. Do bi ka gaminti kuuk jookum gay, kuuniyoŋ ar koogina. Kar do bi ka pikirre ta maaniikoŋ gay, kuuniyoŋ ar gee ku aginda.

²¹ Do Kitamner, Buŋ kaaw aman :

« Naa kaawe do gee-aŋ in gee kuuk kaawco ŋu ibingitdo.

Naaco kaawe in kaaw ta gee kuuk as min wer ka pey.

In taar-an oki, ŋu cokiyaado kaawor. »*

²² Ansii ko, bere kaak Ruwwin ta Buŋdi beriy do gemor a ŋaa kaawe kaawin kuuk gee ibingigdo, ŋaar maan kaak gaara do ŋuur kuuk bal aamine misa. Yampa, ŋa gaarro maanna do ŋuur kuuk aamine. Kar bere ka Ruwwin ta Buŋdi beriy a gem yaa kaawe kaawin kuuk asa min do Buŋdi gay, ŋaar maan kaak gaara do ŋuur kuuk aamine. Yampa, ŋa gaarro maanna do ŋuur kuuk bal aamine.

²³ Di taloŋ, ya ku num do Eglizdi ho okiŋko ku kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo ho gee kuuk as cokiye wal gee kuuk bal aamine misa unjiko, ŋu talaako ar ku oliyay.

²⁴ Kar gay, ya okiŋko ku kaawa kaawin kuuk asa min do Buŋdi in kaawin kuuk gee ibingigu ho gee kuuk as cokiye wal gee kuuk bal aamine misa unjiko, ampa-ak, kaawko yaaco unje ho ŋuu ibiniŋ nigiŋco.

²⁵ Ŋuu taliŋ waraŋ nigiŋco kaak cigil do gelbinco. Do bi ŋaar-ak, kodok di, ŋuu derse nam ŋuu noodiŋ unŋinco keder ho ŋuu ab-diye Buŋ aman : « Ka seener, Buŋ goy in kuŋko ! »

Gee yaa goye in karaamine do Eglizdi

²⁶ Di gem kol sijtay, kuu gine maman ? Wiktin taat ku num do *Eglizdi, minninko, rakki yaako ice riye, rakki yaako bildiŋko, rakki yaako kaawe gamin kuuk Buŋ bayniiji, rakki yaako gaare kaawo in kaawin kuuk gee ibingigdo, ho rakki gay, yaako gaariŋco in kaawin kuuk gee ibingigu. Gamin-aŋ okiŋco, illa ŋuuko iskiŋko do imaanko.

²⁷ Wiktin taat ku nume, ya gee daarin raka kaawe in kaawin kuuk gee ibingigdo, illa yaa gine gee seer wal subba di. Ay gem di yaa kaawe yaa rase do giji. Ya ŋu gaase, gem rakki yaa gaariŋ kaawinco-ak in kuuk gee ibingigu.

²⁸ Kar ya ginno gem kaak yaa gaariŋ kaawinco-ak gay, ŋuur kuuk raka kaawe in kaawin kuuk gee ibingigdo-ak, ŋuu pilenno biŋkico do Eglizdi. Illa ŋu inde Buŋ do aditco di.

²⁹ Kar do nabiinna gay, seer wal subba yaa ice kaawo. Kar ŋuur kuuk pey gay, ŋuu cokiyoŋco ho ŋuu tale ya kaawco-at kat taŋ wala kawwi.

³⁰ Kar gay, ya wiktin taat gem-ak kaawa misa, ya Buŋ bayin maanna do gem ka pey, illa gem kaak kaawa-ak yaa bugume.

³¹ Ampa-ak, okiŋko, ku gin botol taat kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Buŋdi ho kuu rase do eenko. Ansii kat, ay gem di yaa gase bilde ho okiŋko, kuu iske ziŋkiko.

³² Gem kaak kaawa kaawin kuuk asa min do Buŋdi-ak, illa ŋa gin gudurre taat ŋaa subire do kaawoy.

³³ Asaan ka seener, Buŋ, ŋaar Buŋ ka barjaalinerro, ŋaar Buŋ ka aapiyer.

Ar kaak ŋu gingiy do Eglizna okiŋco ku gee ku Buŋdi,

³⁴ daad yaa pilguwenno biŋkico wiktin taat ku num sawa. Asaan do numiŋko, ŋuur ginno botol taat ŋuu kaawe. Illa ŋuu goye in karaamine ar kaak *gaanuun kaawtu.

³⁵ Ya ŋu raka inde maan kaak ŋu ibanno baay oki, illa ŋuu indiguwe midiyco geero. Yampa, daatik ginno botol taa ice kaawo do unco ka gee ku Eglizdi.

³⁶ Ku pakira a kaaw ta Buŋdi tees min loko walla ? Wal ku pakira a kuŋ keekon di gasta ?

³⁷ Ya gem kaak pakira a ŋa nabiince wal ŋa pakira a Ruwwin ta Buŋdi bayinji maanna, illa ŋaa ibine kadar kaaw taat nu siiriiko-an, ta kaaw ta *Rabbin Buŋ.

³⁸ Ya gem kaak cokiyoŋitdo kaaw-anta, Buŋ oki cokiyaagdo.

³⁹ Di ŋaar-ak, gem kol sijtay, bariyoŋ bere ka Ruwwin ta Buŋdi a kuu kaawe kaawin kuuk asa min do Buŋdi. Kar gay, dakoŋco

* 14:21 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 28.11-12.

tofenno do njuur kuuk kaawa kaawin kuuk gee ibingigdo-aku.

⁴⁰ Kar gay, zeedon ku giniñ gamin okiñco in botilco ho in karaamine.

15

Nooye ka Iisa Masi

¹ Gem kol sinjay, nu raka pey diñ kuu pakire do Kabarre ta Gala taat nu gaariiko awalle. Kabarre-at, ku ooyta ho ku obit samaane do gelbinko.

² In taar ko, Bun jiliiko ya ku obit kaawan bombo ar kaak nu gaariikonta. Yampa, imaanko uc maala.

³ Nu bildinjo min awalle maan kaak nu bildintu nun meendu. Maan kaak pakgig gamin okiñco, naar ko anka : Iisa Masi mat do bi ka zunuubinnite ar kaak nu siirtu do Kitamner,

⁴ nu unjig do maginer ho yiriy ta subbinjar gay, Bun nooyiig min do muuti ar taat Kitamne kaawtu.

⁵ Min na nooye, na bayniiji do Piyer ho na bayniico oki do paliinna daarin.*

⁶ Kar ba aaro, na bayniico do maajirna dakin pak miy beey num werco rakki. Min maajirna-ak, daarin mate, kar anuwco gay goya.

⁷ Min naar-ak, na bayniiji do Zaak, kar na bayniico do paliinna okiñco.

⁸ Kar min na bayinco ja do njuur okiñco, kar kat ba aar, na bayniidu lotu, nun kaak ar mic kaak nu weeyig koynay bal nece.

⁹ Asaan min paliinna okiñco-an, nun di sinjo allo tak-tak. Zer ya samaan-ak, nu bal nece nuun kolin a nu *paliine, asaan awalle, nu taa6iyig ko taa6iye gee ku *Egliz ka Bunji.

¹⁰ Kar in barkin ta Bunji gay, nu gintu ar kaak ku talin-anka. Barkin taat Bun beriidu-an bal uce maala. Ya ta6 gay, in taar ko, nu gintu riy dakin pak paliinna okiñco. Kar riy taat nu giniy-an, na nununno kat ginaata, ta barkin ta Bunji taat goy in nunu.

¹¹ Ansi-ak, ya na nun kat gaarkon Kabarre ta Gala wal ya nu paliinna kuuk

daarin sa, kaawni rakki di. An ko kaaw taat ni gaariyo ho taat ku aamintu.

Nooye ka gee ku mate

¹² Ya ni kaawaako a Bun nooyig Iisa Masi min do muuti, maa di minninko, daarin diyiy a gee ku mate, njuur nooydo ?

¹³ Ya gee ku mate nooydo, naar-ak, Iisa Masi sa bal nooye.

¹⁴ Ho ya na bal nooye, kaaw taat ni gaariy-an uc us maala, ho imaanko sa, bal baati.

¹⁵ Kar pey, ya ka seener gee kuuk mate njuur nooydo, ta-an Bun oki bal nooyin Iisa Masi min do muuti. Naar-ak, ni raada in maan kaak Bun gintu, asaan ni kaaw waran a na nooyga. Kar ya kaaw taat nu kaawiy-an ka seener, naar-ak, na bal nooyinji.

¹⁶ Asaan ya gee kuuk mate kat nooydo, naar-ak, Iisa Masi oki, Bun bal nooyinji.

¹⁷ Kar ya Bun bal nooyinji gay, imaanko taat ku aamintu loci-at sa, taar us maala ho ku goy misa do zunuubinniko.

¹⁸ Naar-ak, njuur kuuk aamin do Iisa Masi ho mate, njuur-ak rawte zinikico.

¹⁹ Ya gi diy gelbinte do Iisa Masi do goye ka diñ di, naar-ak, min gee okiñco, ginten di nuute talinte aminda paka.

²⁰ Kar ka seener gay, Bun nooyig Iisa Masi min do muuti. Na naar ko nooy awalle a naa gaare kadar botol pile a gee ku mate yaa nooye oki.

²¹ Ka seener, ar muut unjitu do duniiner in botol ta gem rakki di, ampaa ko, nooye oki astu in botol ta gem rakki di.

²² Gee okiñco mataw asaan nu koogin ku Aadum. Ansii ko, njuur kuuk num in Iisa Masi, okiñco yaa gase goye.

²³ Kar gay, ay gem di yaa yoke kamney : Iisa Masi, naar ogirco do gee okiñco do nooyindi, kar kat yaa ase geenji do wiktin taat naa yeepe.

²⁴ Kar ba aaro, duniin yaa gaasen kate. Do wiktin taar-at, Iisa Masi yaa idin ruwwinnay kuuk jookumo okiñco, in aginduwco okiñco ho in njuur okiñco kuuk gin gudurre do duniiner ho naaji berin Meennaw do Tatte Bun.

* **15:5** 'paliinna daarin' : Do Kitamner, ya nu kaawa a orok in seer-ak, nu kaawa do bi ka paliinnar ya odinco bal nece oki. † **15:25** Wer ka gase kaawor do Soom 110.1.

25 Asaan Iisa Masi yaa tee Meennuwiyy nam yiriy taat Buñ yaaco nosire do adiney okiñco, ñuu gine wer ka lee asiñji.†

26 Adin kaak Buñ asiy ide ba aar-ak, taar muutu.

27 Ka seener, ñu siir do Kitamner aman : « Buñ diyig Iisa Masi kaaco ka gamin okiñco. »‡ Kar min gamin-añ gay, Buñ meenji attanno, asaan ñaar di kaak berji gudurre do Iisa do gamin-añku.

28 Ka seener, wiktin taat Buñ yaa diyin Iisa Masi kaaco ka gamin okiñco, meenji Buñ di yaa goye kaaci. Hiyya, Buñ keeji di yaa goye tak-tak kaaco ka gamin okiñco.

29 Di talon, gee daarin kuuk gina batem do saan ta siñtico kuuk mat bal batiziye. § Ñu giniy pa-ak a ñuu gase maa ? Ya gee kuuk mat nooydo-ak, maa di pey gee-ak giniy batem do bi kañco ?

30 Kar nini gay, maa di ay wiktine, ni beriy zinjini do taabiner ?

31 Gem kol siñtay, kun kawta, nu goy ko do taabin ta muuti di. Nu kaawaako, ya ka seener adir portiko in kunjo, asaan ku aamin in siñ ku *Rabbinte Iisa Masi, kaaw taat nu kaawiy-an oki, taar ka seener.

32 Wiktin taat nu goyiy do geeger ka Epeez, ñu taabiyyin ko taabiye. Nu gintu ar nu taasina in kumin ku yeero. Ya nu taasina do bi ka gamin ku duniiner-añ, naa gase maa ? Kar pey ya gee kat nooydo min do muuti, ñaar-ak, gee kaawa seene wiktin taat ñu kaawiy in kaaw agunuwa aman : « Taante ho saante, asaan kawta muut yokaate. »*

33 Yaman, dakon caaciyenno zinjiko ! Goye kaak in gee kuuk jookum-ak, ñaar niga gemo.

34 Ñaar-ak, yeepon do pikirre taat samaane ho rason gine ka zunuubinnar tak-tak. Nu tala kadar minninko, gee daarin ibingigdo misa Buñ. Nu kaawtu pa-ak a sokañ yaako denko.

Zi ka gem kaak nooye

35 Kar gay, wal gem yaa inde aman : « Maman gem ka mate nooygiyo ? Kar ya gem-ak kat nooye, ñaa ice maa zirda ? »

36 Talon kat gem kaak kaay kanjido-añka ! Ya ki luwaw, busumji zooddo di ñu rocciyof walla ?

37 Ko taat ki luwiyy-at, ya ña juuju wal ta meriya oki, ki luwa busumco di. Yampa, ki luwdo aarco.

38 Kar busam kuuk ki luwiyy-ak gay, Buñ giniig ñu rocciyho ñu maadiyo. Ay busum di in aaroy ar kaak meenji Buñ rakiyo.

39 Gamin okiñco kuuk siikimaw, zinjiko sawado. Zinjka ku geemir, ku mallel, ku diidir ho in ku boosir sa, okiñco, ñu sawado.

40 Gamin kuuk ka samaaner in ku keder, ñuur sawado. Ñuur kuuk ka samaaner, samaanuwco keetiti min ku keder.

41 Pato ceera keetiti ho koye ceera keetiti. Kaalna sa, ceeriñco sawado, ay kaal di in ceeriñji.

42 Ansii di oki, do wiktin taat gee kuuk mate yaa nooye, taa kuuniye pa. Momte kaak ñu tiisig keder, ñaar ar busum kaak ñu luwga. Momte-ak yaa zoodo. Kar min ña nooye, ña zoodaado pey tak-tak.

43 Wiktin taat ñu tiisig momte-ak, ña ka talinno. Kar min ña nooye, gee rawdo taliñji. Wiktin taat ñu tiisiiga, ña ginno gudurre. Kar min ña nooye, ña gin gudurre dakina.

44 Wiktin taat ñu tiisiiga, ñaar zi ka gemor di. Kar min ña nooye, ña gin zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi. Ya ña gin zi ka gemor, ña gin oki zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi.

45 Ka seener, ñu siir do Kitamner aman : « Aadum, ñaar ko gem kaak awalle, Buñ berji siikime. »‡ Kar Iisa Masi, ñaar Aadum ka ba aaro. Ñaar ruwwine taat bera goye do geemir.

46 Ña zido kaak asa min Ruwwin ta Buñdi kat as awalle. Kar gay, ña zi ka gemor ja, kar kat astu zi kaak asa min Ruwwin ta Buñdi.

47 Aadum kaak awalle, ñaar Buñ kilgiyig in kida. § Kar Aadum ka seeriñkar gay, ñaar

‡ 15:27 Wer ka gase kaawor do Soom 8.7. § 15:29 'gee daarin kuuk gina batem do saan ka siñtico kuuk mat bal batiziye' : Pool kaawiy ansi-ak, ña kaawa do bi ka maan kaak gee daarin giniyo. Ampa-ak, ña rakaado kaawe a gee yaa gine pa. * 15:32 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 22.13. † 15:36 'rocciyho' : Werin daarin, ñu kaawa a 'piciyo'.

‡ 15:45 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.7. § 15:47 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.7.

as ase min kuwa.

⁴⁸ Gee kuuk goy do duniiner-an, njuur ar njaar kaak Bun kilgiytu in kida ho njuur kuuk goy ka samaaner gay, njuur ar njaar kaak as ase min kuwa.

⁴⁹ Uudin taat gi ariy gem kaak Bun kilgiytu in kida, yiriy rakki, gi asiy are oki gem kaak as ase min kuwa.

⁵⁰ Gem kol sintay, cokiyon kaawor-anta : zi ka gemor in kumay ho in baariy unjaado do *Meennaw ta Bun, ho gamin kuuk yaa zooden sa, njuur hadiraado in kuuk zoodaado tak-tak.

⁵¹ Cokiyon, naako kaawe maan rakki kaak cigile : gi mataado okinte. Kar gay, okinte, zinkite asa jipte

⁵² kodok di ar kooce ka columdi. Njuu jipte do wiktin taat perin ta ba aaro yaa aale. Ya ta aale, gee kuuk mate yaa nooye. Njuu nooye in zinka kuuk zoodaado tak-tak. Kar ginte okinte gay, zinkite yaa jipte.

⁵³ Ka seener, zi kaak yaa zoode, nja jipte in njaar kaak zoodaado tak-tak, ho zi kaak kawtan di yaa mate sa, nja jipte in njaar kaak mataado tak-tak.

⁵⁴ Wiktin taat zi kaak yaa zoode-ak yaa jipte in kaak zoodaado, ho kaak yaa mate-ak in kaak mataado, njaar-ak, kaawin kuuk nu siirtu do Kitamner yaa ase kat do werco aman :

« Bun nosirtit tak-tak do muuti, muut ginno pey bat. »*

⁵⁵ « Way kanke muutu, di moon kat ka nosire ?

Way muut-anta, moon kat gudurrike ? »†

⁵⁶ Muutu, taar gin gudurre taat ta diyiy gee-ak min zunuubinna kuuk gee giniyo. Kar zunuubinna gay, njuur gin gudurre taat nu sakkiyig gee min do *gaanuun ka imila baaco.

⁵⁷ Ozilinten Bun, njaar kaak beraate gudurre taat giiti nosire do muuti in gudurre ta Rabbinte Iisa Masi.

⁵⁸ Ansi-ak, gem kol sintay kuuk nu elgiyo, obon tirit do imaanko ho yoo maan sa eeraakonno. Zeeon kuu baa in unko do riy ta *Rabbin Bun, asaan ku iban tam katar taabin taat ku taabiyyi do ay maan kaak ku giniy in sin ku Rabbiner, taar ucaado maala kat bat.

16

Gaayo do Egliz ka Zeruzaleem

¹ Do bi ka gaay taat ku capiy do gee ku Bun, kuuk goy do geeger ka Zeruzaleem, ginon ar kaak nu kaawiico do *Eglizna kuuk goy do kid ka Galaasi.

² Dakon yokeno a naa baan ja kat kuu cape. Kar gay, min dinka, ay yiriy ta du-maasdi, ay gem di yaa diye maan do geriy min gurus kaak nja gasiyo.

³ Ya nu ot do werko, naa naamin gurus-ak do pise ka gee kuuk kuu dobe, njuu iyin Zeruzaleem. Ya nu baawaw, naaco bere makaatamna kuuk gaara katar goyino in botiliy do unji ka Bun.

⁴ Kar ya taa kuuniye a nun oki yaa baawe, njaar-ak, nii obe asinni.

Martaw taat Pool rakiy baawe Korent

⁵ Nu baako talinko, kar gay, naa aaden ja min kid ka Maseduwaan, asaan nu ic niyin min awalle a naa aaden ja min ede.

⁶ Ya nu otko, naa gine menaw minaw-minaw in kunjo wal naa gaasin siteen okinji sa, nu ibanno misa. Ampaa ko, wal kuun gaayindu di naa sinje in undu do martuwir do wer kaak nu baayiy di.

⁷ Asaan nu rakaado naako talinko kay asindu di. Ya Bun ooye-ak, nu raka gii taaye sawa do werko.

⁸ Kar din gay, naa goye anne do geeger ka Epeez nam iidin ta Pantekoot.

⁹ Nu raka goye anne, asaan Bun pildu botol a naa gine riy dakina do geeger-anja yoo adin goy dakina oki.

¹⁰ Ya Timote otko, obon samaane. Paa kat, nja gasiydo maan kaak yaaji unje kolaw, asaan njaar oki gina riy do *Rabbine ar nunu.

¹¹ Waan sa yaa aaninjido. Kar gay, gaayonga do martuwiy, nja icin botiliy in aapiye nam nja asiin gasindu, asaan nu yokaag anne in sinta.

¹² Do bi ka sinthe Apoloos, nu iskig dees dakina a njaako baawe in sinta kuuk pey. Kar gay, nja bal gine niyin tak-tak taat njaako baawe dinka. Ya Bun pilji botol di, njaako baawe-aka.

Taayiika in ooy ta ba aaro

* 15:54 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 25.8. † 15:55 Wer ka gase kaawor do Ooze 13.14.

¹³ Goyon mento ho oboŋ tirit do imaanko. Dakoŋ ginenna kolaw ho goyoŋ bombo.

¹⁴ Eloŋ benanniko do gamin okiŋco kuuk ku giniyo.

¹⁵ Gem kol siŋtay, ku ibingig kuŋ Estepanaas in gee kuuk goy do geriy. Ku iban kadar do kid ka Akayi, ŋuur di kuuk aamin awalle do Iisa Masi ho ŋu unje kayco a ŋuu gine riy do gee ku Buŋdi. Naar-ak, nu taayaako :

¹⁶ karmiyon gee kuuk ar ŋuur-aŋku ho karmiyon oki ŋuur okiŋco kuuk taabiya do riyor in ŋuura.

¹⁷ Adir portiko do asiŋco kaŋ Estepanaas, Portunatuus ho in Akaykuus. Kuŋ goy serek. Kar ya nu talaag siŋta-aŋ, ar nu taliŋko ko kuŋko oki.

¹⁸ Ŋu oolit gelbiner ar ŋu ooliig gelbinko. Naar-ak, diyon do kayko kadar gee ar ŋuur-aŋ icon kuwa.

¹⁹ Gee ku Eglizna kuuk goy do kid ka Aazi ooyko. Akilaas in Priska* ho in gee ku Egliz kuuk numa gerco ooyko dakina in siŋ ku Rabbin Iisa.

²⁰ Siŋta okiŋco ooyko dakina.

Ooyon oki benanniko in gine ka cuud ar siŋta kuuk tacco rakki.

²¹ Nun meendu Pool kat siiriig kaawin ku ba aar-aŋ in pise ka meendu.

²² Ya gem kaak elgigdo *Rabbin-ak, Buŋ, ŋa surpiyga.

Gem kol Rabbinni, asu !

²³ Rabbin Iisa yaako barkiyiŋko okiŋko.

²⁴ Okiŋko, nu elgiiko in siŋ ku Iisa Masi. Nu ooyko dakina.

* **16:19** 'Priska' : Ŋu kolaat oki Prisil (Akt 18.1-2).

2 Korentiyeen

Maktumne ta seerin^{kar} taat Pool siirtu do gee ku Korent Pile ka kaawor

Maktumne ta seerin^{kar}-an oki, na Pool kat siirta. Na siirit do kretiyeenna kuuk goy do geeger ka Korent, asaan nu goy di eera benannico. Na siiriita-ak asaan minninc, goy gee kuuk kaawa a na pali-inno ho daarin tirig denginco do bilde kaak samaane na bildiigu. Do saan taar-at ko, na imiliy kaay unco. Na gaariico maman na giniy riy ta paliinnar. Goyinji ho riyoy taat na giniyo, nuur ar kuuk Iisa rakiyo. Nu kuuniyutu pa-ak, do saan ta gudurre taat Iisa beriji.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Pool kaak kuuniy *paliine ka Iisa Masi in niyin ta Bun^{di} kat nu siiraakon maktumne-anta. In sin^{te} Timote, ni naamaat maktumne-an do *Egliz ka Bun^{di} kaak numa do geeger ka Korent ho do gee ku Bun^{di} okinco kuuk goy do kid ka Akayi okinji.

² Tatte Bun^{di} ho in *Rabbinte Iisa Masi yaako barkiyin^{ko} ho yaako iye aapiye.

Dele ka barkiner do Bun^{di}

³ Ozilinten^{di} Bun^{di}, naar ko Takan^{di} Rabbinte Iisa Masi. Naar Tati kaak tala amindaw ta geemir ho na salaagu.

⁴ Naar ko kaak salaate do ay wiktin taat kaawin patiy kayte a paa kat ginte oki, in sale kaak gi gastu min do Bun^{di}, gii gedire salinco nuur kuuk taabiya in ay kaawna.

⁵ Asaan in riy taat ni giniy do Iisa Masi do bi kaak ni num in naara, ni taabiya dakina ho in n^ume-ak oki, Bun^{di} salaani dakina.

⁶ Ya ni moya do bi ka taabiner-ak, ni moya a Bun^{di} yaako salin^{ko} ho naako jilin^{ko}. Ya Bun^{di} salinti-ak, na salinti a kun^{ko} oki yaa gase sale kaak nec kuu gedire icin in subirraw, taabin taat ar nini oki aawiy-anta.

⁷ Ni diy kayni loko a ku goy bombo ho ni iban tam kadar Bun^{di} salaako ar kaak na salini, asaan kun^{di} sa taabiya ar nin taabiyiyan^{ka}.

⁸ Gem kol sin^{ta}y, ni raka kuu ibine maman ni taabiyutu do kid ka Aazi. Taabin-at patiy kayni ho gudurrini gaas tak-tak, nam ni ibanno kadar nii goye pey do duniiner.

⁹ Do wiktin taar-at, ni iban tam kadar nii yoka ko menuwni di. Ta kuuniyutu pa-ak a ni diyaado kayni in ta maaniini di. Kar gay, illa nii diye kayni in Bun^{di} kaak nooyaag gee min do muuti.

¹⁰ Bun^{di} jilinti min do muut taat ar taar-anta ho naani jile pey. Ka seener, ni diy kayni loci a naani jilguwe pey.

¹¹ Kun^{di} oki gaayaani in inde ka Bun^{di}. In inde kaak gee dakina indiy-ak ko, ni gasiy barkin min do Bun^{di}. Ampaa ko, gee dakina yaa dele barkine do Bun^{di} do bi kani.

Pool dak min do martuwiy ta Korent

¹² Maan kaak galni ho ni ibiniy do kayni, naar ko an^{ka} : do goyinni kaak do duniiner ho in kun^{ko}, ni goy in gelbinni kaak *cawar ho in goye kaak ta⁶ kaak Bun^{di} rakiyo. Ni goy do in ilim ta maaniinin di, kar gay, ni goy in barkin ta Bun^{di}.

¹³⁻¹⁴ Ka seener, ni balko cigile yoo maanna. Gamin okinco kuuk ni siiriikoan, nuur kuuk kuu gedire garkiyinco ho kuu gedire ibine baaco. Nu raka a kuu ibine tam kadar yiriy taat *Rabbin Iisa yaa yeepe, nii gase horoomin do bi kan^{ko} uudin taat kun^{ko} oki yaa gase horoomin do bi kani. Yoo din^{ka}, ku bal ibine baat ta kaaw-anta. Kar din^{di} gay, nu raka a kuu ibinin tak-tak.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ibina do gelbiner kadar ku pakira ampa. Ansii ko, nu ictu niyine a naa baan ja do werko, kar kat naa bire do kid ka Maseduwaan. Do yeepindu oki, naa aade pey min do werko kar galilko yaa deele. Min pa-ak, kuun gaayindu naa baawe do kid ka Zuude.

¹⁷ Wiktin taat nu iciit niyin-an, nu bal pakire samaane walla? Wal nu gina ar gee ku duniiner kuuk ooya kaawo, kar ba ar nu nakiriyo walla? Ha'a, paado!

¹⁸ Kaaw taat ni kaawiiko-at, taar rakki di, wala aaro wala un^{da}. Bun^{di} meenji iban.

19 Kaaw taat do bi ka Iisa Masi, Ronj ka Bunji, ni gaarkonta, nunu, Silaas ho in Timote. Kaaw-at, taar seerro, taar ko taat rakki-an di.

20 Asaan in Iisa Masi kaak rakki-an di, kaawin okinco kuuk Bunj kaawtu yaa nece do werco. Ampaa ko, do bi ka Iisa Masi gi ooyiy « *Aamin » do Bunji a giiji bere *darjine.

21 Ka seener, na Bunj meenji ko kaak denraani do botol ta Iisa Masi in kunjko oki. Bunj meenji kat do binte do riyoy,

22 na diyte maan ar tompo kaak gaara kadar gi kuuniy geenji ho na berte Ruwwiney do gelbinte. Ruwwin-at, taar maan kaak as awalle kaak gaara gamin kuuk yaa ase neginda.

23 Bunj oki saadiner, ya nu raada sa, na daanu ! Nu bal baawe do werko Korent, asaan nu rakaado pey naako iye taabine.

24 Kunj ob ko tirit do imaandi. Naar-ak, ni rakaado niiko asirinjo do maan kaak kuu aamine. Kar gay, ni raka a gii gine riy sawa yaako aawe gala.

2

1 Ansii ko, nu ictu niyine a nu baado pey do werko pa aditko yaa nige pey ar kaak awalle nu nigtu.

2 Asaan ya nun kat nigig aditko-ak, waa kaak yaadu bere pey galal ? Waan kaak nu nigig adiy-ak, naa gedire naadu bere galal walla ? Ha'a, beraadudo !

3 Di talon, nu siiriiko awalle-ak asaan pa ya nu ot do werko, adir yaa nige in gee kuuk zer yaadu bere galal. Yampa, nu iban tam kadar wiktin taat adir aawiidu gala, kunjko oki yaako aawe gala.

4 Wiktin taat nu siiriikon maktumne-at, gindu rad aale ho nu pakira dakina nam zulindu sa mine. Asaan nu rakaado aditko yaa nige, kar gay, nu raka a kuu ibine maman nu elgiiko dakina.

Saamiye do gem kaak nige

5 Ya waan kaak niga adat ku geemir, na nigdo ad kanto di, kar gay, na nigaag aditko okinjo. Nu jagumaado, asaan minninko, daarin, na nigig aditko dakina ho daarin gay sood dak di.

6 Gem kaak niga adat ku geemir-ak, seriin taat gee kuuk dakina dukumiji-at necig ko.

7 Ansii ko, dinjka-an, kuuji saamiye ho kuu iskinji, yampa kaaw-at yaa patriye kaay nam naa tazziye* maala.

8 Naar-ak, nu raka kuuji gine gamin kuuk yaaji gaare kadar ku elgiga.

9 Talon, nu rakaako gecinjo ho naa tale ya ku karmiyaag taayindu wala kawwi. Ansii ko, nu naamiikon maktumne-ata.

10 Gem kaak ku saamiyji, nun oki saamiyji. Ya nun kat gin maan do adir kaak naaji saamiye, nu saamiyji a naako gaare kunjko oki yaa gine pa do unji ka Iisa Masi.

11 Gininte ampa, paa kat, *Seetanne gasiydo botol taat naate nosire, asaan ka seener, gi ibingit pikirrey tam.

Moye ka Pool do geeger ka Trowaas

12 Wiktin taat nu ottu do geeger ka Trowaas a naa gaarin Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka Iisa Masi, nu ibintu kadar Bunj pildu botol berel taat naa gine riy ede.

13 Kar gay, gelbiner bal weye weriy rakki, asaan nu bal gasin sinje Tiit. Paa ko, nu beriico ooyar ta ba aaro do gee ku Trowaas ho nu ictu botol taat deeta do kid ka Maseduwaan.

Nosirraw taat in Iisa Masi

14 Ozilinten Bunje, naar kaak beraate nosirraw doo in nume kaak gi numtu in Iisa Masi, naar ko kaak ogiraate do ay maanna. Na naamaate gi gaariy kabarrey do gee okinjo. Kabarre-at, taar ar dee kaak gala kaak icaag wer okinji.

15 Wiktin taat gi gaariita, gi ar itir kaak Iisa Masi bertu do Bunji a yaaji aawe gala. Itir-ak diya do gee okinjo : do nuur kuuk Bunj jilaagu ho do nuur kuuk tara zinjkico.

16 Do nuur kuuk tara zinjkico-ak, na dee ka muuti kaak iya gee do muuti ho do kuuk daarin gay, na dee ka goyindi kaak bera goye do geemir. Ansi-ak, waa nec ginin riy-anta ?

17 Ni arro gee dakina ku pey kuuk ber zinjkico do gaare ka kaaw ta Bunji a nuu jalle gurus. Kar gay, na Bunj kat naaminti. Ni kaawa in gelbin rakki do unji in nume kaak ni numtu in Iisa Masi.

* 2:7 'tazziye' : Werin daarin, nu kaawa a 'oole'.

3

Jamaw ta marbinto

¹ Maaniini di bariya pey botol taat nii gaare zinjini walla ? Niiko bere makaatamna kuuk gaara kadar goyinni in botiliy do unji ka Bunji ar kaak gee daarin gingiyo walla ? Niiko indinjo kuuni bere makaatamna-aku walla ?

² Na kuj maaniikon ko maktumnini taat Iisa Masi siirtu do gelbinni. Gee okinco yaa gedire ibininti ho nu garkiyinti.

³ Ka seener, ni iban tam kadar kuj ko ar maktumne taat Iisa Masi siirtu ho na nin kat kuuk iykonta. Na bal siirin in ankir,* kar gay, na siirit in Ruwwin ta Bunj kaak goy mento. Na bal siirin do tariñcilnal ar nu siiriig *gaanuun awalle, kar gay, na siirit do gelbin ka geemir.

⁴ Ni kaawtu pa-ak, asaan in Iisa Masi ho do unji ka Bunji, ni iban tak do kayni kadar kaaw-an ka seener.

⁵ Ni gediraado diye kayni do gudurre ta maaniinin di a nii gine riy ar taar-anta. Kar gay, ta gudurre taat asa min do Bunji kat gaayinti ni gediriy ginin riy-ata.

⁶ Bunj kat gaayaani ni kuuniyту gay riyor a nii gaarin do geemir *Jamuwiy ta marbinto. Jamaw ta marbinto-at, nu bal siirinti ar kaak nu siirig gaanuun awalle, kar gay, ta Ruwwin ta Bunji taat goy in ginte. *Gaanuun-ak, naar iyaag gee do muuti. Kar Ruwwin ta Bunji gay bera goye ka gaasdo.

⁷ Gaanuun kaak iya gee do muut-ak, nu siirig do tariñcilnal do wiktin ta nabi Muusa. Do wiktin taar-at ko, *darjin ta Bunji bayniji do Muusa. Wijeeney irna cuu nam gee ku Israyeel gedarro taaye talinti.† Sando, na irne kaak taaydo.

⁸ Ya gaanuun-ak bayin in darjine, riy ta Ruwwin ta Bunji yaa gine darjin jaarik paka.

⁹ Ka seener, ya gaanuun kaak iya seriin ta Bunji bayin in darjine, maan kaak ginaag gee a nuu kuuniye sellen do unji ka Bunji gay yaa gine darjin jaarik paka !

¹⁰ Ansii ko, maan kaak awalle gin darjine-ak, din ar na bal gine yoo darjin

rakki, asaan darjin taat marbinto bayne ho ta pakgit taat awalle serek.

¹¹ Ya maan kaak taayaado din sa gin darjine, naar-ak, darjin ta maan kaak goy doo yaa gine jaarik paka !

¹² Ansii ko, ni kaawiy waran do unco ka geemir asaan ni iban tam kadar gamin-an ka seener.

¹³ Ni ginno ar Muusa kaak awalle gootaat wijeeney in zimilla a gee ku Israyeel talaagdo irne ka darjin taat sawlaw-ata.‡

¹⁴ Kar gee-ak gay, kayco dibire, yoo dinka oki, nuur kuuk garkiyaag makaatamna ku Jamaw ta awalle-at, ar zimilla-ak goy di misa todaaco ibine. Nu goyiy di misa-ak, illa in nume kaak in Iisa Masi kat nuu sawle.

¹⁵ Ka seener, yoo dinka, ya gee ku Israyeel garkiyaag makaatamna ku Muusa, ar zimilla-ak todaaco ibine.

¹⁶ Kar gay, ar kaak nu siirtu do Kitamner aman : « Do wiktin taat gem yeep do *Rabbiner, zimilla-ak, Bunj imiliigu. »§

¹⁷ Sando, Rabbin-ak gay, naar ko Ruwwin ta Bunji. Do wer kaak Ruwwin ta Rabbin Bunj goyiy-ak, horrinaw sa goya.

¹⁸ Naar-ak, ginte okinte, wijeeente pile ho ya gee talaate ar nu tala darjin ta Rabbin Bunj. Bunj jiptaag goyinte a gii kuuniye ar naara. Gi bir min darjin taat kapak nam darjin taat jaarik paka. Taar-an riy ta Rabbin meenji giniyo, naar Ruwwin ta Bunji.

4

Kabarre ta Gala ar maan kaak gasdo badam

¹ Bunj, in sellinkuwi, na berintin riy-anta. Naar-ak, nin oki tazziyaado bat.

² Ni pocig gamin kuuk gee giniy in cigile ho kuuk iya sokañ. Ni taggigdo gee in neendaw ho ni welkigitdo kaaw ta Bunji. Kar gay, ni kaawaat seen waran a gee okinco yaa ibine tak do kayco kadar kaawni ka seener do unji ka Bunji.

³ Gee kuuk tara zinjico do unji ka Bunji gay ibingitdo baati ta Kabarre ta Gala taat ni gaariy-anta. Nu talaat ar maan kaak nu gootig in zimilla.

* **3:3** 'ankir' : Nu amay ku bikdi. † **3:7** Wer ka gase kaawor do Ekzood 34.29. ‡ **3:13** Wer ka gase kaawor do Ekzood 34.33. § **3:16** Wer ka gase kaawor do Ekzood 34.34.

4 Gee-ak amnaydo do kaaw-ata asaan *Seetanne dibirig kayco dec. Seetan-ak, naar bun ka duniin-anta* ho na todco do geemir, nu talgitdo portikaw ta Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka *darjin ta Iisa Masi. Nuur kuuk talaag Iisa Masi ar nu talaag meenji Bun.

5 In kaawni taat ni gaariyo, ni kaawdo do bi kani, kar gay, ni kaawa do bi ka Iisa Masi, naar *Rabbine. Kar nini gay, ni tala zinjini ar ni gay riyko do bi ka Iisa Masi.

6 Wiktin taat Bun kilgiyiit duniine, na kaawtu aman : « Do gondikaw-an, portikaw, ta caapu. »† Na meenji Bun di oki kaak caapit portikuwi do gelbinni a naani piliŋ kayni, nii ibinin darjiney taat irna do wijeeneey ta Iisa Masi.

7 Kar gay, nin kuuk icig maan kaak gasdo badam-ak, ni ar gamin kuuk nu pintu pinen di. Ansi-ak a gee yaa ibine waraŋ kadar gudurre taat ajbay-an asa min do Bun di yampa, ta min loninno.

8 Gee tiryinti ko tiryee ar miye ka saayar, kar nin gay bal deete burga. Ni ic kelimni, kar gay, ni bal tazziye.

9 Nu taabiyyinti ko taabiye, kar Bun gay rasgininno bat. Nu orinti keŋer, kar nin gay bal mate.

10 Ar nu deeyig Iisa Masi, nu bariya botol taat nuuni dee nini oki. Kun kawta, ni icit muutuy ta Iisa meeda nuŋila, a goyiŋji oki, gee yaa taliŋji waraŋ in goyinni.

11 Ya ni goy misa in odinni oki, gee bariya botol doo taat nuuni dee do bi ka Iisa Masi. Ampaa ko, in zinjini kuuk yiriy rakki asa mate oki, gee talaag waraŋ goyiŋji ka Iisa.

12 Kun kawta, ni ooyaat muutu a kuu gase goye kaak ta6.

13 Nu siir do Kitamner aman : « Nu aamin do kaaw ta Bun di, ampaa ko, nu kaawtu do biy. »‡ Imaanni taat do Bun di oki pa. Ni aamina do kaawoy, ampaa ko, ni kaawiy do biy.

14 Ka seener, ni iban kadar Bun kaak nooyig Rabbin Iisa Masi min do muut-ak yaani nooye oki in naara, ho in kunjo, Bun yaate iyinte okinte do unji.

* 4:4 'bun ka duniin-anta' : Do duniin-an, Seetanne hokumiyaw ho na gin gudurre dakina. Naar ko bunco ka gee kuuk ibingigdo Bun kaak ta6. † 4:6 Wer ka gase kaawor do Zenez 1.3. ‡ 4:13 Wer ka gase kaawor do Soom 116.10.

* 5:3 'tukinka' : Tukinkin taar-an arro taat gi ibingiy-anta, taar ta ruwwiner.

15 Taa6in okintit taat ni aawiy-an, ta do bi kanjo. Ampaa ko, barkin ta Bun di sinjiy nam nuur kuuk gasit kabarre-at wadiriy gaay in gaayo. Ansi-ak, gee kuuk ozila Bun sa, dakinuwco yaa gaaye oki. Gamin-an okiŋco bera darjin do Bun di.

Darjin taat eraate

16 Do bi naar-ak ko, gi tazziyaado bat. Ya do zinjite, gi aawa gudurrite arma sood-sood oki, do gelbinte, Bun gaayaate gudurre kun kawta.

17 Ka seener, *darjin taat eraate, taar yaarko ho ta goy doo. Ya gi pakira do darjine-at, ar taabinte taat diŋka-an, taar sood di ho taa biren di. Taa6in-at siyaaten zinjite do darjin taat yaarko-ata.

18 Gi bal diye odte do gamin kuuk gee talaagu, kar gay, do nuur kuuk gee talgigdo. Asaan gamin kuuk gee talaagu-ak, nuur taaydo, kar kuuk gee talgigdo gay, nuur goy doo.

5

1 Ka seener, zinjite kuuk gi goyiy do duniiner-an, nuur ar kuraarne taat yiriy rakki asa nige. Kar gay, gi iban kadar Bun siyte ko zinjka ku pey kuwa ka samaaner. Zinjka-ak, nuur ar ger kaak Bun pintu, kaak yaa goye doo. Ger-ak, nu geenno kat pinga.

2 Din gay, gi neya kat dis-dis, gi raka a illa Bun yaate ise pey zinjka kuuk marbinto-aku.

3 Ansii kat, ya na iste zinjka kuuk marbinto-ak, na gasaatenno pey tukinka*.

4 Wiktin taat gi goyiy in zinjite kuuk ar kuraarne do duniiner-ak, gi taabiyaw ar gi icil goro. Ka seener, gi rakaado rasiŋ zinjite, kar gay, gi raka a Bun yaate bere zinjka kuuk marbinto. Paa kat, zinjka kuuk marbinto-ak yaa makiŋco nuur kuuk yaa maten di-ak in kuuk mataado tak-tak.

5 Na Bun meenji kat gininte a gii gasiŋ zinjka kuuk marbinto-anju. Na berte Ruwwiney ar maan kaak as awalle kaak gaara gamin kuuk yaa ase neginda.

⁶ Do bi ñaar-ak ko, doo gi gingiydo kolaw tak-tak. Gi iban kadar ya gi goy in zinjite-anj di, ñaar-ak gi goy serek min wer kaak *Rabbin Iisa Masi goyiyo.

⁷ Ka seener, gi goydo in maan kaak gi taliig in odinte, kar gay, gi goy in imaan.

⁸ Gi ginno kolaw kat bat ho gi raka ko rasiñ zinjite-anjku a gii baawe goye do serpey ta Rabbine.

⁹ Ya gi goy do zinjite-anjku wala gi rasgu oki, gi raka gine maan kaak yaaji aawe gala. Maanna-ak, gi rakaag pak gamin okinco.

¹⁰ Asaan ginte okinte yaa baawe do unji ka Iisa Masi a ñaate dukume seriine ho ay gem di yaa gase haginey uudin ta riyoy taat do duniiner, ya ta samaane wal ta samaanno.

Buñ amrig gee okinco in botol ta Iisa Masi

¹¹ Karaamin ta Rabbiner, ni ibingit tak. Paa ko, ni bariyy botol taat a illa nii gaarin do geemir, ñuur oki yaa ooyinti. Buñ ibingini rakki rakki ho nu raka kadar kuñ maaniiko oki yaani ibine pa.

¹² Ni rakaado a maaniinin di yaa gaare pey zinjini loko. Kar gay, ni rakaako bere botol taat kuu dapile do bi kani. Paa kat, kuu ibine maman kuuco telke do ñuur kuuk dapilaw in gamin ku duniiner kuuk gee taliy-anj di ho isgigdo in kuuk atta do adir.

¹³ Ya ku talaani a ni oliyay ar kaak gee daarin kaawiy oki, oliykuwni-at asaan ni ber zinjini do riy ta Buñdi. Kar ya kayni kat do werco gay, ampa-ak asaan ni rakaako gaayinjo.

¹⁴ Ka seener, ele ka Iisa Masi kat goyinti len-len†, asaan ni iban tak kadar gem rakki mat do bi ka gee okinco. Ampaa ko, do unji ka Buñdi-ak, ar gee okinco-anj mat in ñaara.

¹⁵ Ñaar mat do bi ka gee okinco a ñuur kuuk goy misa do duniiner-anj goyaado goye ka maaniico di, illa ñuu goye do bi ka ñaar kaak mate ho nooye do bi kañco.

¹⁶ Ñaar-ak ko, min diñka, ni talaagdo pey gee ar ñu geen di. Zer awalle-ak, Iisa Masi sa, ni talaag ar ña gem di. Kar diñ gay, ni talgigdo pey pa.

¹⁷ Ya gem kaak num in Iisa Masi-ak, ñaar gem kaak marbinto. Goye kaak awalle-ak, baay bire. Diñka-anj, goye kaak marbinto ase.

¹⁸ Gamin okinco kuuk ni kaawiy bico-anj, ñuur asa min do Buñ kaak amrinte in ñaara in botol ta Iisa Masi ho diñ ña berte riyoy a giico gaarin kaaw ta amrikar-an do geemir.

¹⁹ Ka seener, in Iisa Masi, Buñ amrig gee okinco in ñaara ho ña bal asirinco ñuu kappiye do bi ka niginco. Ho diñ, ña leenti a ni baa gaarin kaaw taat do bi ka amrikar-an do geemir.

²⁰ Do bi ñaar-anj, ni gay tabiriikar ku Iisa Masi. Ka seener, in kaaw taat ni kaawiy-at, ar ña meenji Buñ kat kaawaako. Ni wakilaako aman : « In siñ ku Iisa Masi, ooyon a Buñ yaako amrinjo in ñaara.

²¹ Buñ gintu nam ñaar kaak bal gine zunuubinna tak-tak iciig zunuubinnite okinco do kaay. Ansii ko, in botol ta Iisa Masi-ak, gi giniy sellen do unji ka Buñdi. »

6

¹ Ampa-ak, uudin ni gina riy in Buñ, ni iskaako : dakoñ talintido barkin ta Buñdi taat ku gastu-an ar maan ka maala.

² Ka seener, Buñ kaaw aman : « Do wiktin taat nu diytu, nu cokiyig alinjo. Ho do yiriy ta jilindi, nu asinjo gaaya. »* Gem kol sintay, cokiyon, taar-an ko wiktin taat Buñ diytu a ñaa gine sellinjaw ho ñaa jile gee.

³ Ni rakaado tak-tak a nii gine gamin kuuk yaa tode botol ta Buñdi yoo do waan rakki oki, asaan ni rakaado gee yaani ose do riy taat ni giniyo.

⁴ Kar gay, do gamin okinco kuuk ni giniyo, ni gaara zinjini kadar ni gay riyor ku Buñdi kuuk ta6. Paa ko, ya ni taa6iyaw, wal ni gin kaawna, wal ni moya dakina oki, ni icaag gamin-anj do kayni in subirraw dakina.

⁵ Gee koocinti ho ñu unjinti danjaayne. Ñu isininti gee ho riy patiy kayni. Ni gasdo weyi ho ni gasdo tee.

⁶ Kar nin gay, ni gaara a ni gay riyor ku Buñdi in *cawirkuwni, in ibininni, in subirruwni, in sellinjuwni, in gudurre ta

† 5:14 'goyinti len-len' : Werin daarin, ñu kaawa a 'ñaamin ni-ñuuk'. * 6:2 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 49.8.

Ruwwin ta Buṇdi ho in ele kaak ni elgig gee in gelbinni okinji.

⁷ Ni goy in kaaw taat ka seener ho in gudurre ta Buṇdi. Goye kaak in botiliy do unji ka Buṇdi gay, ni iciig ar garta taat nii taasine gee wala nii gooye zinikini.

⁸ Gee daarin beraani horoomine ho daarin gay gininti bees. Daarin ozilaani ho daarin gay waraani. Nu talaani ar ni gee kuuk raada, sando nin gay kaawa seene.

⁹ Nu talaani ar ni awraatinna, sando nu ibingini tam. Nu talaani ar ni gee kuuk mataw, sando ni goy mento. Nu taaḅiyaani, kar gay, nu balni dee.

¹⁰ Nu ginaani ni taliy aminda, sando aditni gay doo portik di. Nu talaani a wal ni pokirna, sando in botol tani kat gee dakin giniy gay gamnar do unji ka Buṇdi. Nu pakira a ni bal gine yoo maanna, sando ka seener gay, ni gin gamin okinco do pisinni.

¹¹ Gem kol siṅtay ku Korent, ka seener, ni kaawko waran ho ni elinjo in gelbin rakki.

¹² Ka seener, ni elinjo, kar kun gay pood elinni ar kaak nin elgiiko.

¹³ Naar-ak, nu kaawaako ar nu kaawa do koogin ku meendu : gaaronniṅ elinjo ar kaak nin elgiiko. Kunjo oki, elonni in gelbin rakki !

Tene ka denger do bi ka jamaw

¹⁴ Dakon obenno jamaw in gee kuuk bal aamine. Ya ku obaw-ak, ku gina ar barkay kuuk nu diyco zuug. Yampa, maan kaak sellen in kaak jookumo, maa biidir kaak yaa numinco ? Portikaw in gondikaw oki, maa biidir kaak yaa numinco ?

¹⁵ Iisa Masi in *Seetanne, nuu gedire dee kaawco walla ? Gem kaak aamine in kaak bal aamine oki, maa biidir kaak yaa numinco ?

¹⁶ *Ger ka Buṇdi in bunay ku gee kuuk ibanno Buṇ, maa biidir kaak yaa numinco ? Ka seener, ginte gay, gi ger ka Buṇ kaak goy mento. Ar kaak Buṇ meenji kaawtu aman :

« Nun, naa goye ho naa jaawe in nuura, naa gine Buṅco ho nuu gine geendu. »†

¹⁷ Do bi naar-ak ko, *Rabbin Buṇ kaawiico do geenji aman :

« Gee kuuk jookum-ak, pikon botilco ho etiron minninc serek.

Dakon wakenno yoo maan kaak *cawarro ho nun gay yaako obinjo. »‡

¹⁸ Rabbin Buṇ, mee gudurri diytu pey aman :

« Nun, naa gine takko ho kun gay yaa gine kooginar. »§

7

¹ Gem kol royin ku bitu, Buṇ kaawte a naate berin gamin-an okinco. Naar-ak, acinte zinikite ho gelbinte min do gamin okinco kuuk cawarro. In karaaminte taat gi karmiyig Buṇ-ak, zeedinte gii goye cawar do unji.

Pool adiy portiko in gee ku Korent

² Gaaronni kadar ku elgiini do gelbinko ! Ni bal nige maan do gemor, ni bal jage yoo gemo min do imaanji ho ni bal tee yoo gemo in neendaw.

³ Dakon pakirenno do kaawor-an a naako diye kaawo. Kar gay, uudin taat nu kaawtu dak ko, ni elgiiko dakina. Ginno maan kaak yaate eerinte, wala do goyinte, wala do muutte.

⁴ Nu diy amaanner dakina loko ho ku berdu galal dakina. In taaḅin okintit taat ni taaḅiyiyo oki, nu bal tazziye tak-tak, galilil dakina.

⁵ Ka seener, wiktin taat ni ottu do kid ka Maseduwaan, ni bal gase kayni. Ay taaḅine, ni aawta. Gee poodinti seene in kaawna ho kolaw sa unjinti.

⁶ Kar Buṇ kaak iskaag gee kuuk tazziy-ak gay, iskinti in asinji ka Tiit.

⁷ Maan kaak iskinti-ak, na asinji ka Tiit do di, kar gay, ta kaawoy taat na kaawinti a maman ku giniji gamin kuuk iskig do gelbiney. Na kaawinti a ku gin niyin taat a illa kuun talin pey. Na kaawinti oki kadar aditko nige do maan kaak kuuniye ho maman ku zeediy a kuudu male. Ansii ko, galilil gintu pey dakin aale.

⁸ Do bi naar-an ko, ya maktumner taat awalle nu siiriiko nig aditko oki, nu kaawaado a ya nu bal siirinti oki guna. Ka seener, awalle, nu pakira a ya nu bal

† 6:16 Wer ka gase kaawor do Lebitik 26.12, Ezekiyeel 37.27. ‡ 6:17 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 52.11. § 6:18 Wer ka gase kaawor do 2 Samiyeel 7.14.

siirin maktumner-an sa guna, asaan nu tal mamanan ta nigig aditko.

⁹ Kar dij gay, adir portiko. Adir portik-ak asaan aditko nige walla ? Ha'a. Adir portiko asaan in nige kaak aditko nigtu-ak, ku ibiniig niginjo ho ku jiptiig goyiŋko. Nige ka aditko-ak, Buŋ kat rake. Ampa-ak, ni balko nige yoo maanna.

¹⁰ Asaan nige ka adir kaak Buŋ rakiy-ak, ŋaar iyaag gee a ŋuu jipte goyiŋco. Jipte ka goyiŋco-ak pila botol ta jile geemir. Ampa-ak, ya gee-ak aditko nige oki, samaan di. Kar nige ka adir kaak asa min pikirre ta duniiner gay iyaag gee do muuti.

¹¹ Talon ja, in nige ka adir kaak Buŋ rakiy-ak gay, kuu gasen kat maa ? Dij ku zeeda a kuu gine maan kaak kuuniye. Ku karkiya* a kuu imile kayko. In maan kaak do botiliido, ku dapinaw ho ku gina kolaw do Buŋdi. Ku raka a illa kuun talindu. Ku ber zinjkiko do riyor. Ya ku tala gem kaak nigaw, ku diyiig do botildi. Do taar-an, ku gaar zinjkiko kadar ku ginno oorin tak-tak do kaawin-anju.

¹² Ansi-ak, nu balko siire do saan ta ŋaar kaak nige wala do saan ta ŋaar kaak ŋu nigji. Kar gay, nu siiriiko-an, nu raka a kuŋ maaniiko yaa ibine do unji ka Buŋdi mamanan ku elgiini.

¹³ Do bi ŋaar-ak ko, min ni taliig maan kaak ku gintu-ak, kelimni weytu.

Ya kelimni weye oki, aditni gintu pey gal aale min ni taliit galal ta Tiit, asaan kuŋko okinjo ko berji galal nam kelmoy weytu.

¹⁴ Ka seener, do unji ka Tiit, nu dapiltu do bi kanjo. Ya nu dapilaw-ak, nu ginno sokaŋ. Kar gay, uudin taat ni kaawkon seen doo, dapile kaak ni dapiltu do unji ka Tiit-at oki gaar kadar ŋa do botiliy.

¹⁵ Ampaa ko, ya ŋa pakira do karaamin taat ku karmiyiiga ho mamanan ku ŋaamiig in horoomine ho in kolaw, ele kaak ŋa elgiiko-ak, ŋaar dakina aale.

¹⁶ Nu aacyaw asaan naa gedire diye kaar in kuŋko do ay maanna.

8

Gaayo do Egliz ka Zeruzaleem

* **7:11** 'karkiya' : Werin daarin, ŋu kaawa a 'yokaw'.
gase kaawor do Matiye 8.20.

¹ Gem kol sintay, ni raka a kuu ibine mamanan Buŋ gaarit barkiney do *Eglizna kuuk do kid ka Maseduwaan.

² Gee-ak taabiy ko taabiye. In taar-at oki ho in pokirruwco, galilco gaaya di nam ŋu beriig mallico oyaw do riy ta Buŋdi.

³ Nun sa saadine, gee-ak, in niyin ta maaniico, ay gemo bertu ta gudurrey, kar ŋu bertu dakina nam pak ta gudurrico.

⁴ Ŋu wakiltu ko wakile a niico bere botol taat ŋuur oki yaa ŋaame gaayco do gee ku Buŋdi kuuk do geeger ka Zeruzaleem.*

⁵ Maan kaak ŋu gintu-an pakgig kaak ni pakiriyo. Ŋu ber ja zinjkiko do Buŋdi, kar kat uudin taat Buŋ rakiyo, ŋu rastu zinjkiko loni.

⁶ Ampaa ko, ni kaawiji do Tiit a ŋaa gaasin riy ta capindi taat ŋa teestu do werko-ata.

⁷ Do botol ta Buŋdi, ku gay gamnar do ay maanna. Imaanko dakina, ku gin ibine ka kaawor ho ku iban gamna. Do ay maanna, ku zeeda do riyor in gelbin rakki. Ku elgiini dakina. Ampaa ko, do bi ka gaay-an, gaaron oki a ku gee kuuk gina oyaw.

⁸ Do bi ka gaay-an, nu asirgikonno. Kar gay, nu raka kuu ibinin maan kaak gee ku pey giniyo. Ampaa kat, kuu gedire gaare ka seener mamanan ku elgig eenjo.

⁹ Asaan ku iban mamanan *Rabbinte Iisa Masi gaariit barkiney : ŋaar kaak malle okinji do pisinji, ŋa gin ziy pokirinco do saan tanjo,† a paa kat in pokirruwi-at, do imaanko, kuu gine gay gamnar.

¹⁰ Ampa-ak, nu taayaakon di, kuŋ kuuk ic niyin awalle ta geemir min alginda a kuu cape do bi ka sintiko ho kuŋkon di oki kuuk tees awalle.

¹¹ Dij gaason riy-anta in ta gudurriko. Uudin taat ku ictu niyin ku teesiita, zeedon oki in niyin taat kuu gaasinti.

¹² Ka seener, ya gi bera maan do Buŋdi in gelbin rakki, Buŋ ooyaag bere-aka. Maan kaak gi beriy-ak, Buŋ tala min do malle kaak gi gintu. Ya gi bal gine oki, Buŋ meenji iban.

¹³ Nu rakaado naako giniŋko pokirna tak-tak a kuu gaaye gee ku pey. Kar gay, nu raka a okinjo kuu nece.

* **8:4** Wer ka gase kaawor do Roomen 15.26. † **8:9** Wer ka

14 Dinj kuñ goy do aayar ho kuu gedire gaayin̄ ŋuur kuuk tee arumco. Ansii kat, yiriy taat tee arumko, ŋuur kuuk goy do aayar-ak yaa gedire gaayin̄ko oki. Paa kat, okin̄ko, kuu nece.

15 Uudin taat ŋu siirtu do Kitamner aman :
« Naar kaak sok dakina, ginno dakin aale. Ho ŋaar kaak sok sood̄ gay, maan arumgiyjid̄o. »‡

Tiit in̄ eenji

16 Nu zeeda a naako gaayin̄ko. Ozilint̄en Buñ, asaan ŋa berji niyin ar taar-anta do Tiit oki.

17 Ni kaawji do Tiit a ŋaa baawe do werko ho ŋa ooye. Kar ka seener gay, ŋaar meen̄ji oki ic niyin min awalle a illa ŋaako baawe.

18 Ni ŋaamkon̄ Tiit ho in̄ siñ rakki ka pey. Siñ-ak, gee ku *Egliznar okin̄co ozilaaga do riy taat ŋa giniyo ta Kabarre ta Gala.

19 Ta taar-anno di. Siñ-ak, gee ku Egliznar kat doḡga a ŋaa baa marti in̄ nini, ŋaani gaaye do deede ka gamin ku gaayor. Riy taat sellen̄-an yaaji bere *darjin̄ do meen̄ji *Rabbine ho ta gaara oki kadar ni gin niyin taat nii gaaye gee.

20 Ka seener, gurus kaak dakina gee capiy-ak yaa goye do pisinni ho nin kat yaa tale kaaci. Ni zeedaw a ŋu osaaninno do bi ka gurus-aka.

21 Ni zeedaw a nii gine sellen̄ do un̄ji ka Rabbin Buñ ho do un̄co ka geemir oki.

22 Ni ŋaamko oki siñni rakki ka pey in̄ ŋuura. Siñ-ak, ni ibintu kadar ŋa ber ziy okin̄ji a ŋaa gine riy do Buñdi, asaan ŋa gaarintin̄ niyiney dees dakina. Kar din̄ gay, ŋa zeeda dakin dakina do riy-anta, asaan ŋa amniyin̄ko tak-tak.

23 Ampaa ko, do bi ka Tiit, ŋaar gina riy do Buñdi in̄ nunu a niiko gaayin̄ko. Kar do bi ka siñta kuuk gaayaaga-ak gay, ŋu Eglizna kat ŋaamgu. Riyco taat ŋu giniy-at beraaji darjin̄ do lisa Masi.

24 Naar-ak, ginon̄co gamin kuuk gaara kadar ka seener ku elgiigu. Ansii kat, gee ku Egliznar kuuk ŋaamgu-ak yaa dore ho

ŋuu ibine kadar kaawin kuuk ni kaawtu samaane do bi kan̄ko-an̄, ŋuur do botilco.

9

Buñ el gem kaak bera in̄ galal

1 Nu ginno pey kaaw taat naako siire do bi ka gaay taat do gee ku Buñdi kuuk goy do geeger ka Zeruzaleem,

2 asaan ni iban kadar ku gin niyin ta berindi. Do un̄co ka gee ku goy do kid ka Maseduwaan*, nu dapiltu do bi kan̄ko ho nu kaawco aman : « Siñta kuuk goy do kid ka Akayi siy ko zin̄kico min alginda do berindi. » Hiyya, min ŋu taliit niyinko, gee dakina minn̄inco un̄je pisin̄co.

3 Nu ŋaamaakon̄ siñta-an̄ a kaawin kuuk nu kaawtu do bi kan̄ko ucaado maala. Nu raka a kuu siye zin̄kico do gaay-ata ar kaak nu kaawtu ko.

4 Yampa, ya ni baawko sawa in̄ gee ku Maseduwaan ho ni gasin̄ko ku bal siye zin̄kico-ak, kayni yaa waase. Ŋuu waase-ak, asaan ni kaawco kadar ku siy ko zin̄kico. Kar kayko kun̄kon̄ gay yaa waase paka.

5 Ansii ko, nu pakirtu kadar samaane naaco kaawe do siñta-an̄ ŋuudu ogire do werko. Ŋuur ko yaako gaayin̄ko do cape ka gaay taat ku kaawtu a kuu bere. Paa kat ya nu ote, nii gasin̄ gaay-at ku capit ko. Ansi-ak, yaa gaare kadar ku berit in̄ oyaw ho in̄ gelbin rakki.

6 Ibinon̄ samaane kadar gem kaak luwa busam sood̄-ak, ŋaa sede oki sooda, kar gem kaak luwa busam dakin-ak gay, ŋaa sede oki dakina.†

7 Ampaa ko, ay gem di yaa bere maan kaak ŋa pakiriy do kaay, bal gujumjume ho bal asire. Asaan Buñ, ŋaar el gem kaak bera in̄ galal.

8 Buñ gin gudurre taat ŋaako bere gamin dakina yoo maan sa armaakonno. Ampaa ko, do ay wiktine ho in̄ ay maanna, kuu gine maan kaak necin̄ko, in̄ kaak paka oki a kuu gine ay riy taat samaane.

9 Ar kaak ŋu siirtu do Kitamner aman :
« Na gina oyaw dakina do pokirnar ho sellin̄kuwiy goy doo. »‡

‡ 8:15 Wer ka gase kaawor do Ekzood 16.18. * 9:2 'kid ka Maseduwaan' : Na kid kaak goy watiine min darre ta Grees. Egliz ka Pilip, ka Tesalonik in̄ ka Bere goy do kid-aka. † 9:6 Wer ka gase kaawor do Proberb 22.8. ‡ 9:9 Wer ka gase kaawor do Soom 112.9. § 9:10 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 55.10.

¹⁰ Buñ bera busam do gay luwor ho ña beraaco pey gamin ku teendi. § Loko oki, ñaako bere busam, ñaako wadiriñco ho ñaa maadiñco a paa kat, selliñkuwko yaa gine gaay in gaayo.

¹¹ Ampaa ko, do ay maanna, Buñ yaako bere dakina nam kuu gedire gine oyaw do ay wiktine. Ansi-ak, do bi ka gaayko taat niico iye-at ko, gee dakin yaa dele barkin do Buñdi.

¹² Asaan riy ta capindi-an gaayaag gee ku Buñdi ku Zeruzaleem ho ta iskaag pey gee dakina a ñuu dele barkin do Buñdi.

¹³ Ka seener, min ñu taliit riy taat ku gintu-an, gee dakina yaa oziliñ Buñ asaan ku gaarit imaanko do Kabarre ta Gala ta Iisa Masi in karaamin taat ku karmiyiiga. Ñuu dele barkin oki do Buñdi do bi ka oyuwko taat ku giniy loco ho do gee okiñco.

¹⁴ Do bi ka barkin taat dakin aale Buñ beriiko-at, ñuu inde Buñ dakina do bi kañko. Ansi-ak, ñuuko gaare kadar ñu elgi-iko dakina.

¹⁵ Barkin do Buñdi do bere kaak ña beriite kaak pakgig gamin okiñco.

10

Malo ta Pool do bi ka riyoy

¹ Ña nun meendu Pool, nun ko kaak gee kaawiy bir a ya nu goy do datikko, nu dalulle ho ya nu serek minninkon gay, nu tongo. Ku iban kadar Iisa Masi gay, ñaar sellen ho dalulle. In siñ kunji, nu taayaako.

² Nu kaawaako a wiktin taat naa baawe do werko-ak, dakonnu asirindudo naa gine tongo. Ka seener, naa kaawe bal kolaw do ñuur kuuk pakira a goyinni ar ka gee ku duniiner di.

³ Ka seener, ni gee ho goyinni oki ar ka geemir di. Kar gay, ni taasañdo ar gee ku duniiner taasiñyo.

⁴ Asaan garti kuuk ni taasiñiy-ak, ñuur min do duniinerro. Gudurrice asa min do Buñdi. Garti-ak gin gudurre taat ñuu ñimiñ werin kuuk bombo kuuk adin ku Buñdi goyiyo. Ka seener, in garti-ak, nii nigin pikirre ta jookumo taat gee diyiy kayco

⁵ ho niico nosire do ñuur kuuk jaala ziñkico ho in gaminco kuuk ñu todiy do geemir a pa ñuu ibiniñ Buñ. Kar gay, ni

gaayaag gee a pikirrico okintiti yaa ase in pikirre ta gee kuuk karmiyaag Iisa Masi.

⁶ Ho wiktin taat ku gaar ko kadar ku karmiyaw-ak, nin gay siy ko ziñkini a ni rasaagdo ñuur kuuk karmaydo.

⁷ Ibinon warañ seen ta gamnar ! Ya gem kaak pakira a ña gem ka Iisa Masi-ak, illa ñaa diye do kaay kadar nin sa geenji ku Iisa Masi ar ñaara.

⁸ *Rabbin baldu bere izinne taat naa nigin imaanko, kar gay, ña berdu izinne taat naako gaayiniko do imaandi. Ya nu ñapila aale in izinne taat Rabbin beriidu-anta, sokañ sa diyaanno.

⁹ In makaatamna kuuk nu siiriiko-an, nu rakaado kuu pakire kadar nu rakaako ise kolaw.

¹⁰ Asaan gee daariñ kaawa aman : « Do makaatamna kuuk Pool siirtu-an, ña zeedaw ho ña kaawa in mitkaw. Kar ya ña goy do datikten gay, ña oolo ho kaawnay sa ku kanjir. »

¹¹ Gem kaak kaawa pa-ak, illa ñaa diye do kaay kadar ya ni goy do datikko, goyinni yaa kuuniye tak-tak in maan kaak ni siirtu do wiktin taat ni goyiy serek minninko.

¹² Ka seener, gee daariñ, maaniico di gaara ziñkico. Wayya, nin-an sa geaado a nii nece in ñuura wala nii kaasume in ñuura. Gee-ak maaniico di tala ya ziñkico necgu ho ñuur maaniico di kaasuma ziñkico. Ñaar-an ko maan kaak gaara kadar kayco jage !

¹³ Nin-an gay gediraado jaale ziñkini aale kara min riy taat Buñ berinti. Ya ni jaala ziñkini, nii jaale illa in riy taat Buñ berinti ho kunjon sa atta do riy-anta.

¹⁴ Wiktin taat ni baawtu do werko, ni bal aalin riy taat Buñ berinti-anta. Nin di kuuk as awalle do werko ho iykon Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka Iisa Masi.

¹⁵ Ansi-ak, nii gediraado jaale ziñkini in riy taat gee ku pey gintu. Kar gay, ni raka a imaanko yaa baa in unti. Ampaa ko, nii gedire gine riy taat ta6 do werko, kar in taar-ata oki, ni patiyaatdo taat Buñ berinti.

¹⁶ Paa kat, nii gedire nii iyin Kabarre ta Gala nam nii aaliñ gunjirko, nii baa do kidin kuuk pey. Ampaa ko, ni baayido gine riy do wer kaak gee ku pey gintu ko ho nii ozile ziñkini in riyco-ata.

17 Kar gay, ɲu siir do Kitamner aman : « Naar kaak ɗapilaw-ak, illa ɲaa ɗapile in maan kaak *Rabbin gintu. »*

18 Ka seener gay, Buɲ ooygigdo ɲaar kaak ozila ziy, illa ɲaar kaak gasa oziliik min do Rabbiner.

11

Pool in paliinna kuuk ginno seene

1 Hadi, diɲ ya kuu gedire kuun subirindu-ak, nun naa ɗapile do kaawor ar oliyo. Ka seener, ku subirintu !

2 Nun hasuudiɲce do bi kaɲko ho hasuudinuwir-at, taar asa min do Buɲdi. Nu berinɲko do gem rakki di kaak yaa kuuniye mitikko, ɲaar ko Iisa Masi. Nu rakaako gaarinɲko do unji ka gem-ak ar gemso taat *cawar ho bal aawe mitik tak-tak.

3 Kar gay pakironɲ do yaate Hawwa. Ar aal caaciyit in neenduwi, nu gina kolaw a pa gee yaako unje pikirre taat jookumo ho ɲuuko jaginɲko kuu rasiɲ obinɲko kaak tirit ho cawar do Iisa Masi.

4 Ka seener, ya waan asko ho ɲa gaaraako kaaw taat kaawa do bi ka Iisa ka pey min kaak ni gaariiko, ku subiriig di. Ho ya waan gaaraako ruwwine wala kabarre ta gala taat pey min taat ku gastu min loni, ku subiriig di oki. Hey kuɲko-aɲku !

5 Kuɲ pakira a ɲuur kuuk gaaraat kaawan, ɲuur paliinna kuuk taɓ paka. Kar do tanto gay, ɲu pakginno in maanna.

6 Ya nu bal gine ibine ka kaawor ar ɲuur oki, nu ibingig tak maan kaak nu kaawiyo. Do ay maanna ho do ay wiktine, ni gaarko waraɲ kadar ni ibingig maan kaak ni kaawiyo.

7 Wiktin taat nu gaariikon Kabarre ta Gala ta Buɲdi, nu gaarkon maalan di. Ampaa ko, nu ontu zir a naako jaalinɲko kuwa. Ansi-ak, nu nig maanna walla ?

8 Wiktin taat nu giniy riy do datikko, ɲu *Eglizna daarinɲ kat gaayintu in maanna. Ansii ko, nu ictu gurus minninco a naako gaayinɲko.

9 Ampaa ko, wiktin taat nu goyiy do werko, nu bal oome yoo waanna do gamin kuuk arumdu, asaan sinɲta kuuk as min kid

ka Maseduwaan iydu gamin okinco kuuk nu rakiyo. Do wiktin taar-at, nu bal rake goye baako ho naa goyeɲ ko paa di doo.

10 In seen ta Iisa Masi taat goy in nunu, nu kaawaako : do kid ka Akayi okinji, ginno yoo waan kaak yaadu todiɲ maan kaak adir gintu portik-aɲka.

11 Maa di nu kaawiy ampa ? Ku pakira a nu kaawiy pa-ak asaan nu elgiikonno walla ? Ha'a, paado. Buɲ oki iban kadar nu elgiiko.

12 Nun naa wakile pey, naa icin goyindu ka diɲka-aɲ di. Paa kat, naa nigin pikirre ta ɲuur kuuk bariya botol taat ɲuu ɗapile a ɲuur oki gina riy ar nini.

13 Gee ɲuur-ak, ka seener ɲu paliinnado. Nu gina zinɲkico a ɲu paliinna ku Iisa Masi, kar ka seener gay, ɲu gay riyor kuuk caaciya gee.

14 Dakon ajbiyenno do bi ka kaawor-anta, asaan *Seetanne meenji oki gina ziy ar ɲa *ɗubil ka Buɲdi kaak irɲa wic-wic.

15 Naar-ak, ya ku talaag gay riyoy oki gina zinɲkico ar ɲu gin riy in botol, dakon ajbiyenno. Kar gay, ba aar, ɲuu gasin taɲco uudin ta riyco.

Taabin ta Pool

16 Nu deelaakon pey kaaw-anta : nu rakaado gem yaan talindu a nu oliyo. Kar gay, ya ku pakira kadar nu oliy-ak, rasonnu nun oki, naa ɗapilen ɗak sooda.

17 Kaaw taat naa kaawe-an taar arro taat *Rabbin rakiyo, kar gay, nu kaawa ar oliyo in ɗapilindu. Ka seener, nu gin botol taat naa ɗapile.

18 Gee dakina ɗapila in gamin ku duni-iner di. Naar-ak, nun oki, naa ɗapilen ɗako.

19 Talon ja ! Ku diya a ku gee kuuk gin ilim. Kar kodok di, ku maaniikon ooyig ɲuur kuuk oliyay.

20 Ya gee ginaako ar ɓerrina, ya ɲu teeko in neendaw, ya ɲu pokiriyaako, ya ɲu isaako binɲka ho ya ɲu basaako oki, ku subira di.

21 Ni baltu gine ar ɲuur-ak asaan ni bal gine gudurre walla ? Taar-an di yaadu unje sokaɲ walla ? Ha'a, unjaadudo.

Gee daarinɲ ɗapilaw, ɲaar-ak, ya nu kaawa ar oliyo sa, nun oki yaa ɗapile ar ɲuura.

* 10:17 Wer ka gase kaawor do Zeremi 9.23, 1 Korentiyeen 1.31.

22 Ya ɲu kaawa a ɲu *Hebru, nun oki Hebrunçe. Ya ɲu kaawa a ɲu gee ku Israyeel, nun oki Israyeelinçe. Ya ɲu kaawa a ɲu min tamba ta Ibraayim, nun oki min tambaay.

23 Ya ɲu kaawa a ɲu gay riyor ku Iisa Masi, ɲaar-ak (nun naa kaawe ar oliyo) nu gay riyor ka Iisa Masi pakgig serek. Taabin taat nu taabiytu do riyor-at, taar dakin pakgigu. ɲu obintu danjaayne dees dakina pakgigu. ɲu koocintu dees dakina pakgig serek. Ho nu gal do taabiner ar naa mate dees dakina pakgigu oki.

24 Dees beey, *Yuudinna koocin ko kooce, min kordin orok pood-ak illa rakki di kawwi.*

25 Dees subba, gee koocintu in donkilo ho yiriy rakki gay, ɲu dawintu in dambay a ɲuun deendu. Dees subba, do barrer, markab nooriygiy in nunu, ho yiriy rakki nu eeltu ho nu waltu do amiydi.

26 Dees dakina do martuwir, duniin gasintu : balal gaay teendu ho nu gal do pise ka gay dukume botilniidi. Nu gas taabin min do sinjar kuuk Yuudinna ho min do gee kuuk Yuudinnado oki. Nu gas taabin do geegirniidi, do kalaaner ho do barrer. Nu gas taabine in gee kuuk gina zinƙico a ɲu sinja.

27 Nu taabiy ko taabiye do riyor ho nu gasdo weyi. Mey deentu ho ibin obintu. Dees dakina, nu eela meya. Us deentu ho kesuun oki teedu saaro.

28 Nu osaakonno duniin taat gasintu okintiti. Kar gay, goy pey maan rakki : kelmol goy leŋ-leŋ do *Eglizna okinco ho kun kawta, nu moya loco kon di.

29 Ka seener, ya waan kaak ginno gudurre, ɲaar-ak ar nunu oki aawa pa, ho ya waan kaak jag min do imaanji gay, nun sa adir radaanu.

30 Wayya, ya nun kat dapilaw-ak, naa dapile in gudurrer taat sood-anta.

31 Bun, ɲaar Takan Rabbini Iisa Masi, ɲaar ko kaak gee oziliy doo, ɲa iban kadar nu raaddo.

32 Wiktin taat nu goyiy do geeger ka Damaas, guberneer kaak ginaaji riy do sultan† kaak ɲu koliy Aretaas leetu askirna do

botilay ku geegirdi a ɲuun obindu.

33 Kar gay, sinja kuuk goy ede-ak saalintu do barner, ɲu ɲolpin min do pineetir ka durdurrer ho ɲu paayin kara min do geeger-aka. Paa kat, nu paktu min do guberneer kaak rakaan obindu.‡

12

Gamin kuuk Bun bayniiji do Pool

1 Illa naa dapile dapilen di ya ɲaar kat ginno paydiney oki. Kar gay, naa kaawe do bi ka gamin kuuk *Rabbini bayniidu ho ɲa gaariidu.

2 Nu iban gem rakki kaak aamin do Iisa Masi.* Gin ko elgin orok in pood, Bun coonig gem-ak kuwa ka samaan ka baay ka subbinƙar. (Ya nu kaawa a Bun coonga, nu ibanno ya ɲa coonig in ziy wala ya ɲa coon ruwwiney di, illa Bun keeji di iban.)

3-4 Hii, nu iban kadar Bun iyig gem-ak do janni. (Nu ibanno maman ɲa iyiga, illa Bun keeji di iban.) Min Bun iyiga, ɲa dortu kaawin kuuk gem gedarro kaawinco. Kaawin-ak, yoo waanna bal gine botol taat ɲaa deelinco.

5 Naa dapile do bi ka gem-aka. Kar do tanto gay, naa dapile-ak illa in gudurrer taat sood-anta.

6 Ya nu raka dapile-ak, nu ginaado ka olay, asaan naa kaawe seen di. Kar gay, nu rakiydo dapile-ak, asaan nu rakaado gee yaa pakire kaawin kuuk pakgig gamin kuuk nu giniyo ho nu kaawiyo.

7 Ka seener, Rabbini gaardu gamin kuuk patiy kaa. Kar gay, ɲa rakaado a naa dapile in gamin-anƙu. Paa ko, ɲa diyidu taabin ooma ar *Seetanne kat ɲaamdu dubiley asiin koocindu a paa kat nu dapiliydo.

8 Dees subba, nu inditu Rabbine a ɲaa etirin taabin-an serek minniner.

9 Kar ɲaar gay telkiidu aman : « Barkinuwir necinco ko. Ki aawaat gudurrer okintiti, illa do wiktin taat gudurren gin ja sooda. » ɲaar-ak, naa dapile illa in gudurrer taat sood-ata a gudurre ta Iisa Masi yaan gooyindu.

10 Ampaa ko, nu aaciyiy in gudurrer taat sood-ata. Ya do bi ka Iisa Masi ko, ɲu

* **11:24** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.3. † **11:32** 'sultan' : Do darre ta Room, do wiktin taar-at, sultan, ɲaar pakgig guberneer. ‡ **11:33** Wer ka gase kaawor do Akt 9.23-25. * **12:2** 'gem rakki kaak aamin do Iisa Masi' : Anne-an, Pool kaawa do bi ka meenji di.

warintu, nu gastu kaawin ku duniiner, ɲu taabiyintu ho pikirrer patiytu kaar oki, nu aaciya di. Asaan wiktin taat gudurrer gin sood-ak kat, nu bombo.

Pool ic kelmoy do Egliz ka Korent

¹¹ Ya nu kaawa ka olay, ɲa kuɲ kat asirintu nu kaawiy pa. Zer ɲa kuɲ kat kuuk yaan gaarin do geemir. Ya nu ar maan kaak maala oki, paliinninko kuuk ta6 paka-ak pakginno in maanna.

¹² Ku talig in odinko gamin kuuk gaara kadar ka seener nu *paliine : do taabin okintiti, Buɲ berdu subirraw dakina, ho in nunu ko, Buɲ gintu gamin dakina kuuk ajbay in kuuk gaara gudurrey.

¹³ Kaawondu ja, maa maannir kaak nu ginig do *Eglizna daarin di ho lokoɲ gay, nu balko gininji ? Illa nu iban maan rakki di : nu bal goye baako. Ya ku talaat kaawor-an kat do botiltido, ɲaar-ak saamiyondou !

¹⁴ Talon, nu gaay ko 6aawe ka subinɲkar do werko ho nu goyaado baako. Nu rakaado gaminko, illa kuɲ maaniko. Asaan ka seener, aginay kat rabbay kooginco, yampa koogin rabbaydo aginiyco.

¹⁵ Do tanto gay, galdu naa oriɲ ka pisindu ho naa berin zir okinji do saan tanke. Ya nu elgiiko aal ansi-ak, kuun elindu sooda walla ?

¹⁶ Ku ooy kadar nu bal goye baako-aka. Kar daarin gay a nu neenduwo ho nu teenke in neendaw-ata.

¹⁷ Talon ɲuur okinco kuuk nu ɲaamiiko-aku. Ku pakira a nu teenke in gem rakki minninc walla ?

¹⁸ Nu kaawji do Tiit a ɲaa 6aawe do werko ho nu ɲaamko sin rakki ka pey kaak ku ibingiy in ɲaara. Tiit teenke in neendaw walla ? Tiit in nunu, kaawni ho botilni rakkido walla ?

¹⁹ Ya ni kaawa ampa-ak, min awalle, ku pakira a wal ni bariya botol taat nii imile kayni unkon di walla ? Ha'a, imilaado ! In nume kaak ni numtu in Iisa Masi, ni kaawa do unji ka Buɲdi. Gem kol royin ku bitu, gamin okinco-an, ni kaawaako a imaanko yaa 6aa in unji.

²⁰ Asaan ya nu 6aawko, nu gina kolaw a wal adir ginaado gala in kuɲko ya nu gasinco ku goy goye kaak arro ho kuɲko oki, aditko ginaado gala in nunu asaan naako leese. Nu gina kolaw a wal gidaw, wal hasuudinaw, wal dapiɲko, wal eere ka zinɲkar, wal dukume ka geemir, wal ose ka geemir, wal dapile, wal gine ka gamin kuuk munjam goy do datikko.

²¹ Nu gina kolaw a wal Buɲ yaa oniɲ kaar do bi kanke. Nu gina kolaw a wal zulinɲdu yaa mine do bi ka gee dakina minninko kuuk wakila di gine zunuubinna ar kaak awalle ho kuuk bal rasin gine ka gaminco kuuk *cawarro, in goyinco kaak jookumo in 6aayinco kaak munjam-aka.

13

Taayiika in ooy ta ba aaro

¹ Naar-an, nu siya zinɲkar a naa 6aawe pey ka subinɲkar do werko. Ya nu otko, ta kuuniye ar kaak ɲu siirtu do Kitamner aman : « Kaaw yaa mate in saadinna seer walla subba. »*

² Wiktin taat nu 6aawtu ka seerinɲkar do werko-ak, nu kaawit ko kaaw-anta ho yiriyta, ya nu ginno do werko oki, nu deelaakon pey. Nu kaawaat do ɲuur kuuk min awalle gin ko zunuubinna ho do ɲuur okinco ku pey : neginda, ya nu yeep pey do werko-ak, yoo waan sa nu rasaado.

³ Min ku raka tale maan kaak gaara kadar in nun ko, Iisa Masi kaawiy do geemir, ɲaar-ak, naako gaarinji. Iisa Masi, ɲaar oollo unke, kar gay, ɲa gaaraat gudurrey do datikko.

⁴ Ka seener, wiktin taat ɲu doodiig ka etor, ɲa bal gine gudurre do ziy. Kar din gay, ɲa goy in gudurre ta Buɲdi. Nin gay num in Iisa Masi. Kar in numinni-ak oki, ni ginno gudurre do zinɲkini. Kar gay, wiktin taat ya ni ot do werko, niiko gaare kadar ni goy in ɲaara in gudurre ta Buɲdi.

⁵ Pakiron ja do goyinco ka maaniiko, kuu tale ya ku goy do imaandi. Ya ku talaag goyinco gaara kadar ku goy do imaandi, kuu ibine tak kadar Iisa Masi goy do gelbinko. Kar ya goyinco gaarro imaankon

* 13:1 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19.15.

gay, ñaar-ak wal ku goy in ñuur kuuk ginno imaan.

⁶ Kar nin gay, ni pakira a ku iban tam kadar ni gin gamin kuuk gaara imaanni-ata.

⁷ Maan kaak ni indiy Buñ-ak a ku giniydo yoo maan kaak samaanno. Ni rakaakonno gaare kadar biñkini gala. Kar gay, ya gee daariñ pakira a biñkini gallo oki, ni raka kuu gine gamin kuuk samaan di.

⁸ Ka seener, ni gediraado nii gine gamin kuuk toda seen ta Buñdi, illa nii ginen ko riy tanti di.

⁹ Ya ni ginno gudurre, aditni portiko ya kuñ kat gin gudurre. Do bi ñaar-ak ko, ni indigiy Buñ a kuu yeepe do botol taat samaan tak-tak.

¹⁰ Ampaa ko, gamin okiñco-añ, nu siiraakonngu min nu goy misa serek. Nu siirig min diñka-añ, asaan ya nu ot do werko, nu rakaado naako leese in izinne taat *Rabbin beriidu. Izinne-at, ña berduut a naako denriñko, ña baldu berin a naako niginjo.

¹¹ Hiyya, gem kol siñtay, goyon kate ! Goyon do galal ho bariyon botol taat samaane taat yaako iyinjo kuu kuuniye gee kuuk ta6. Iskon zinjiko, ginon kaawko yaa ñume rakki ho goyon in aapiye. Ampaa ko, Buñ kaak el gee ho kaak iya aapiye yaa goye in kuñko.

¹² Oyon oki benanniko in gine ka cuud ar siñta kuuk tacco rakki.

Gee ku Buñdi okiñco ooyko dakina.

¹³ Barkin ta Rabbin Iisa Masi yaa goye in kuñko okinjo, in ele kaak asa min do Buñdi, ho in ñume kaak gi numtu rakki in Ruwwin ta Buñdi. Nu ooyko dakina.

Galaat Maktumne taat Pool siirtu do gee ku Galaasi Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do Kretiyenna kuuk do kid ka Galaasi. Gee-ak, nuur Yuudinnado. Kar gay, Yuudinna kuuk aamin do Iisa Masi barjilgu. Yuudinna raka a gee-ak yaa aade gaanuun ka Muusa nam nuu dukume selno oki. Naar-ak ko, Pool kaawaaco a paado. Nu gase jile-ak, illa in imaan taat do Iisa Masi.

Ooy ta awalle

¹⁻² Gem kol sinjay, nun Pool in sinja kuuk aamin okinco kuuk goy in nunu, ni siiriit maktumne-an do gee ku *Eglizna kuuk goy do kid ka Galaasi. Nun *paliine ka Iisa. Nun, nu geenno kat diyintu paliine. Gemno ja kat kaawe kar nu gintu paliine. Kar gay, na Iisa Masi in Tatte Bunj kaak nooyig min do muuti kat kaawe, kar nu gintu paliine.

³ Nu indaako Tatte Bunj in *Rabbinte Iisa Masi, nuuko barkiyinco ho nuuko iye aapiye.

⁴ Iisa Masi ber ziy do muuti, asaan Bunj yaate saamiyin zunuubinnite. Na beriig ziy pa-ak, asaan gamin kuuk samaanno kuuk do duniiner ginaatenno pey maanna. Na gintu pa-ak ar kaak Tatte Bunj rakiyo.

⁵ Ozilinten Bunje, dinka ho elgin in elgina. *Aamin.

Kabarre ta gala, taar rakki di

⁶ Goye kanke-an patiy kaar. Bunj kolinco in barkin ta Iisa Masi, kar kun gay, kodok di ku poociiga ho ku cokiya kabarre ta pey. Loko-ak a ta samaane.

⁷ Ka seener gay, ginno Kabarre ta Gala ta pey ar ta nu kaawiiko-anta. Nu kaawiiko pa-ak, asaan nu tala kadar goy gee daarin kuuk barjilaako. Nu raka makin Kabarre ta Gala taat kaawa do bi ka Iisa Masi.

⁸ Ya gem kaak iyko kabarre ta pey min tani-an, ya na nini wala ya na *dubil ka Bunj kaak asa min kuwa oki, do gaayay.

⁹ Ni kaawkonta ko, ho din nu deelaakon pey : ya gem iyko kabarre ta pey min taat ku dortu, do gaayay.

¹⁰ Ya loko-ak, nu siira asaan gee yaan ozilindu wala ? Ha'a ! Nu raka a Bunj kat yaan ozilindu. Ya loko-ak, ku pakira a nu gina gamin kuuk yaa aawe gala do geemir walla ? Ha'a ! Zer ya nu gina gamin kuuk yaa aawe gala do geemir-ak, nu gediraado naa gine gay riyor ka Iisa Masi.

Pool gaara maman na gintu paliine ka Iisa

¹¹ Gem kol sinjay, nu raka kuu ibine kadar Kabarre ta Gala taat nu gaariiko-an, gem bal imilin min do kaay.

¹² Nu bal dorin min do geemir ho gem baldu garkiyinti. Na Iisa Masi kat gaardu-uta.

¹³ Ku iban di, do goyindu ka awalle, wiktin taat nu aadiy aadanna ku *Yuudinnar, nu taabiyyig gee ku Bunj di dakina. Zer, nu rak totirinco.

¹⁴ Min geenni kuuk ni maadtu sawa ho kuuk aada aadanna ku Yuudinnar, nun di pakgigu. Nun berig zir okinji do aadanna ku aginiyni.

¹⁵ Kar Bunj gay, wiktin taat nu balnu weendu misan di, na do bintu ko. Na kolintu in barkiney, naaji gine riyoy.

¹⁶ Wiktinti astu, na gaariiduug Ronji, asaan naa gaarin Kabarre ta Gala do gee kuuk Yuudinnado. Do wiktin taar-at, nu bal 6aa inde taaye min do gemor.

¹⁷ Nu bal 6aa Zeruzaleem a naa talin paliinnay ku Iisa kuuk awalle. Kar gay, nu uctu kodok di, nu deettu do kid ka Arabi. Kar nu yeeptu Damaas.

¹⁸ Min naar-ak, gintu elgin subba, kar nu 6aawtu Zeruzaleem a nu 6aaiyy talin Piyer. Nu goytu in naar menaw orok in beey.

¹⁹ Nu bal tale *paliine ka pey ka Iisa. Illa nu tal Zaak di, sinji ka Rabbinte Iisa.

²⁰ In Bunj-anjka, taat nu kaawiy-an ka seener. Nu raaddo.

²¹ Min naar-ak, nu uctu min Zeruzaleem ho nu deettu jaawe do kid ka Siri in ka Silisi.

²² Gee kuuk aamin do Iisa Masi kuuk goy do kid ka Zuude balnu talindu misa in odinco.

²³ Illa nu dor gee kaawa bir di. Gee-ak diya aman : « Naar-an gem kaak taabiyy gee

awalle, diŋ ŋa newse nam ŋa kaawa do bi ka imaan taat do Iisa Masi taat awalle ŋa rak niginti. »

²⁴ Wiktin taat ŋu doriit kaawor-at, ŋu teestu oziliŋ Buŋ do bi kanto.

2

Pool num in eenji paliinna Zeruzaleem

¹ Goytu kee elgin orok in pood, nu yeeptu Zeruzaleem in Barnabaas. Tiit sa aadinti.

² Nu baawtu anner-ak, asaan Buŋ kat diydu aman : « Baa Zeruzaleem. » Min ni ottu, ni numtu in agindaw keetini. Nu gaariicot baat ta Kabarre ta Gala taat nu kaawtu do gee kuuk Yuudinnado. Asaan lotu, nu rakaado a riyor taat nu gintu ho nu giniy diŋka yaa uce maala.

³ Kar gidu Tiit gay, ŋaar Grekiŋce. Kar gay, ŋu balji diye a ŋuuji *dukume selno.

⁴ Gee daariŋ unje datikni, ŋu gina ziŋkico a ŋu siŋtini. Nu rakaaji dukume selno. Gee ŋuur-ak unje kokunuwda, ŋu raka tale baani a nin aaddo pey *gaanuun ka *Yuudinnar, asaan ni ic botol ta Iisa Masi. Nuur gay rakaani gine pey berrin ku gaanuun ka Yuudinnar.

⁵ Nin gay balco bere pijin tak-tak. Ni raka kadar Kabarre ta Gala yaa goye do werti, kuŋ sa yaa dorinti.

⁶ Gee talaagu daariŋ a ŋu aginda, kar nun gay isginno in aginduwco, asaan Buŋ, ŋaar do do do gee min do wijeenco. Min nu gaariicot Kabarre ta Gala do agindaw-ak, ŋu baltit gaaye maanna.

⁷ Kar gay, ŋu ibin kadar Buŋ kat berduut Kabarre ta Gala-at uudin taat ŋa berijit do Piyer. Lotu-ak, Buŋ diydu a naa gaarin do gee kuuk Yuudinnado. Do Piyer gay, ŋa diyi a ŋaa gaarin do Yuudinnar.

⁸ Asaan Buŋ ko darjiyig Piyer *paliine ho ŋa ŋaamiig do Yuudinnar. Nun sa, ŋa ŋaar di oki darjiyintu paliine. ŋa ŋaamintu do gee kuuk Yuudinnado.

⁹ Gin agindaw kuuk siŋco alaw : kuŋ Zaak, Piyer in Yaaya. Nu ibina kadar Buŋ kat berduut riyoy do pisindu. Hiyya, ŋu ooyinti in pise seertini in Barnabaas. Do wer-ak, ni deetu kaawni a nunu in Barnabaas yaa baawe gaare Kabarre ta Gala do

gee kuuk Yuudinnado. Nuur gay yaa baa do Yuudinnar.

¹⁰ Illa gay, ŋu kaawinti kaaw rakki, aman : « Pakiron do siŋtiko kuuk pokirna kuuk goy Zeruzaleem. » Nun sa obit kaaw-at bombo do adir.

Leese ka Pool do Piyer

¹¹ Min ŋaar-ak, Piyer baawtu do geeger ka Antiyoos. Wiktin taar-at, nu leesiji do unco ka geemir, asaan ŋa nige.

¹² Min awalle ŋa tiya sawa di in gee kuuk Yuudinnado. Kar Zaak ŋaamtu gee. Wiktin taat ŋu ottu, Piyer etirtu. ŋa bal tee pey in gee ku Yuudinnado. ŋa gina kolaw do geemir, nuur kuuk raka gee okiŋco yaa *dukume selno.

¹³ Siŋtay Yuudinna daariŋ sa poc tee ar Piyer. Barnabaas sa ictu baaco, ŋa aadiigu.

¹⁴ Wiktin taat nu taltu kadar ŋu bal jaawe samaane ar seene ta Kabarre ta Gala, nu diyiji do Piyer do unco ka geemir aman : « Kiŋ Yuudiŋce, kar goyiŋiŋ gay ar ka gee kuuk Yuudinnado. Ki bal aade gaanuun ka Yuudinnar. Di maman ki rakiy gee kuuk Yuudinnado yaa ice goye ka Yuudinnar ? »

Kabarre ta Gala taat Pool gaariyo

¹⁵ Nini, ŋu weenti *Yuudinna di. Nini attanno in gee kuuk ibanno Buŋ.

¹⁶ Kar gay, ni iban kadar Buŋ ke darjaydo gemo a ŋa goy in botol do bi kaak a ŋa aada *gaanuun ka Muusa. ŋa ibiniig a ŋa goy in botol-ak, illa ya ŋa ooyiit kaaw ta Iisa Masi. Nin Yuudinna sa aamin in Iisa, Buŋ yaani ibine a ni goy in botol, wal a ni aada gaanuun ? Ha'a, asaan ni aamin in Iisa Masi. Ka seener, gem ke goyaado in botol do unji ka Buŋdi, asaan ŋa aada gaanuun.

¹⁷ Ni raka goye in botol do unji ka Buŋdi, asaan ni diy gelbinni do Iisa Masi. Hadi, Yuudinna kaawa kadar ni gin zunuu-binna, asaan ni bal aadiŋ gaanuunco. Ya taar-an gay, ŋa Iisa kat iya gee do zunuu-binnar walla ? Ha'a, ta seenno kat bat.

¹⁸ Ya nu pociŋ gaanuun, kar ba aar, nu yeepiji, ŋaar-ak, nu nig kate.

¹⁹ Kar nun gay, do bi ka gaanuundi, nu goyaado pey ar ka gaanuundi. Ampaa ko, naa gedire goye tak do Buŋdi. Wiktin taat ŋu doodiŋ Iisa Masi ka etor, nu mat in ŋaar sawa.

²⁰ Goye kaak nu goyiy-an, nu meendudo kat goya, na Iisa Masi kat goy do gelbiner. Goyindu kaak nu goyiy do duniiner-an, nu berig gelbiner do Ronj ka Bunji kaak elintu ho nu deeyig do bi kanto.

²¹ Nu pooaatdo barkin ta Bunji. Ya gem gina ziy a na goy in botol do unji ka Bunji, asaan na karmiya gaanuun, naar-ak muutuy ta Iisa Masi, taar maan ka maala.

3

Maman Bunj jiliy gemo

¹ Gee ku Galaasi, kun kayko jage. Ka seener, gem goya kaak rakaako rawinjo. Kar ku tal di, nu gaarko maman Iisa Masi, nu doodiig ka etor.

² Naako indinjon ja kaaw rakki : ya loko-ak, Ruwwin taat Bunj beriiko-an, na berkon asaan ku karmiya *gaanuun ka Yuudinnar walla ? Ha'a ! Bunj berkon Ruwwiney asaan ku cokiyit Kabarre ta Gala ho ku aamin loci.

³ Kun ke, kayko gintu ampa-an kat maa ? Min awalle, ku diy gelbinko do Ruwwin ta Bunji, kar din gay, maa di ku diyiy gelbinko do gudurre ta maaniikon di ?

⁴ Bunj gaarko gamin dakina, kar ku taliig gamin-an yaa bire maalan di walla ? Ha'a ! Nu biraado maala.

⁵ Bunj berkon Ruwwiney ho na gaarko gamin dakina kuuk ajbay. Ya loko-ak, asaan ku karmiya gaanuun ka *Yuudinnar walla ? Ha'a ! Asaan ku obit Kabarre ta Gala do aditko.

⁶ Naako kaawe : Pakironj do bi ka Ibraayim. Nu siir do Kitamner aman : « Ibraayim, naar diy gelbiney in Bunj. Do bi ka imaanji-at ko, Bunj taliig a na goy in botol do unji. »*

⁷ In taar-at ko, ya gee diy gelbinco do Bunji, nuu gine koogin ku Ibraayim.

⁸ Min daayum, nu siir do Kitamner a gee kuuk Yuudinnado yaa aamine do Bunji ho Bunj yaa talin a nu goy in botol do unji. Do bi naar-ak ko, Ibraayim obiit kabarre ta gala bombo min awalle. Kabarre-at gay, Bunj

diyji aman : « Naa barkiyin tamba ta gee ku duniiner okinco do bi kanjin. »†

⁹ Hiyaa, ar kaak daayum Ibraayim aaminu do Bunji ho Bunj barkiyiiga, dinjka-an sa, Bunj barkiyaag gee ku aamina loci.

¹⁰ Gi iban di kadar gee kuuk gina zinjico sellen do unji ka Bunji do saan ta a nu karmiya gaanuun, gee nuur-ak, do gaayiyco. Asaan nu siir do Kitamner aman : « Gee ku karmaydo gaanuun okinji doo, seriin ta Bunji eraagu. »‡

¹¹ Gi iban di oki kadar gem ke goyaado in botol do unji ka Bunji do saan ta gaanuundi di. Asaan nu siir do Kitamner aman : « Gem kaak jaawa in botol yaa goye do saan ta imaanji. »§

¹² Kar gay, karmiye ka gaanuundi asdo min aamine kaak do Bunji. Ar taat nu siirtu do Kitamner aman : « Gem kaak karmiyaag gaanuun okinji, naar di yaa gase goye ka gaasdo. »*

¹³ Do taar-at ko, seriin ta Bunji obiite, asaan gi bal karmiyin gaanuun okinji. Kar din gay, Iisa Masi makinte. Seriin ta Bunji, na icit do kaay. Paa ko, na jiliite min do seriin ta gaanuundi. Ar taat nu siirtu do Kitamner aman : « Gem kaak nu zikidig ka etor, naar di, seriin ta Bunji obga. »†

¹⁴ Do bi ka maan kaak Iisa Masi gintu-ak ko, gee ku Yuudinnado yaa gase barkin taat Bunj kaawiji do Ibraayim. Do bi naar-ak di oki, in imaan, gii gase Ruwwin ta Bunji taat na kaawtu.

Maan kaak Bunj diyiji do Ibraayim a naaji bere

¹⁵ Gem kol sintay, naako ice kaaw rakki taat gi ginaat kun kawta. Ya gee seer kat deet kaawco ho nu ob jamaw, gem ginno kaak yaaco dukumin jamuwco. Waan ke gediraado yaati gaaye maan kaati.

¹⁶ Pakironj do maan kaak daayum Bunj diytu a naaji gine do Ibraayim ho do ronji. Do Kitamner, nu bal siire aman : « Maan kaak Bunj yaaji gine do Ibraayim in kooginay kuuk dakina », kar gay, nu siir aman :

* **3:6** Wer ka gase kaawor do Zeneez 15.6. † **3:8** Wer ka gase kaawor do Zeneez 12.3. ‡ **3:10** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 27.26. § **3:11** Wer ka gase kaawor do Habakuuk 2.4. * **3:12** Wer ka gase kaawor do Lebitik 18.5. † **3:13** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 21.32. ‡ **3:16** Wer ka gase kaawor do Zeneez 12.7.

« Do ronji rakki di. »‡ Ronji naar-ak, naar ko *Masi.

¹⁷ Cokiyon, an ko kaaw taat nu rakiiko kaawe : Bun, naar ob jamaw in Ibraayim. Kar gin elgin miy pood in orok subba, kar kat *gaanuun amiltu. Do taar-at ko, gaanuun gediraado dukumin jamaw taat Bun obtu in Ibraayim. Kaaw taat Bun kaawiiji do Ibraayim sa, gaanuun gediraado dukuminti.

¹⁸ Ya yiriy rakki, Bun yaa bere gamin do gee kuuk karmiya gaanuun di, naar-ak, na beraado maan kaak na kaawtu a naa gine. Ka seener gay, Bun barkiyig Ibraayim ar taat na diyiiji.

¹⁹ Kar di gaanuun gay gin pey maa ? Gaanuun gaara nige ka geemir, asaan gee yaa ibinin niginco. Gaanuun-ak goytu kee nam na ertu wiktin taat ronji ka Ibraayim-ak astu, loci ko Bun kaawtu do Ibraayim. Ya na as ko-ak, gaanuun bal gine pey gudurre. Wiktin taat Bun paayig gaanuun, na berig ja do dubilji. Dubal-ak gaariig ja gaanuun do Muusa ho nu goytu datikco, nu gaara gaanuun do geemir.

²⁰ Gem kaak jaawa datko, naar bal gine riyoy ya ta kaaw ta gem rakki di. Bun gay, naar rakki ho meenji di kaawji do Ibraayim.

Riy ta gaanuun

²¹ Kar di ansi-ak, *gaanuun kat dukumiit kaaw taat Bun kaawtu walla ? Ha'a, bal dukuminti. Bun bal paayin gaanuun a naa bere goye do geemir, asaan naar-ak, gee sa yaa goye in botol do unji ka Bundi in botol ta gaanuundi.

²² Do Kitamner gay, nu siir a gee okinco goy do zunuubinnar di. Paa ko, Bun yaa barkiyin gee okinco kuuk aamin do riy taat Iisa Masi gintu.

²³ Min awalle, gee bal gasin botol taat nuu aamine do Iisa. Wiktin taar-at, gaanuun, naar goy ar gem kaak gooya gee ku dajaayner. Gi karmiyig kee nam Bun gaariite botol taat gii aamine do Iisa Masi.

²⁴ Ansi-ak, gaanuun goyte ar gem kaak gooya koogina. Na gooyiite kee nam Iisa Masi astu. Do bi naar-ak ko, gi gintu gee kuuk goy in botol do unji ka Bundi, asaan gii aamin loci.

²⁵ Dinjka-an, gi gin ko botol ta gii aamine do Iisa. Gaanuun bal pey gine gudurre kaate.

²⁶ Do bi kaak ku aamin do Iisa Masi ko, ku gintu koogin ku Bundi.

²⁷ Kun kuuk nu *batiziyin, ku gin rakki in Iisa Masi. Dinjka-an, ku ic ko goyinji kanji ar gem kaak is batik ta marbinto.

²⁸ Ya gem kaak Yuudince wala Yuudince, nu sawa di. Ya gem kaak berre wala berredo, nu sawa di. Miday in daadi, nuur sawa di. Okin, ku sawa di, asaan in Iisa Masi, ku gin ko ar gem rakki di.

²⁹ Kar ya in Iisa Masi, ku gin ko gem rakki di, naar-ak, okin, ku koogin ku Ibraayim. Barkin taat Bun diytu a naaji bere do Ibraayim-at, kun sa yaa gasinti.

4

¹ Cokiyon, naako kaawe kaaw rakki. Pakiron do kaaw ta micor. Wiktin taat na kapaki, na cokiya kaaw ta tacco. Do kaay, na iban kadar gamin ku tacco yaaji dake loci, kar goyinji gay ar goye ka berrinar.

² Wiktin taat mic-ak goy misa kapak-ak, geen di tabiraaji ho nuur di gooyaag gamnay. Nu giniiji ansii di kee nam naa are uudin taat tacco rakiyo.

³ Kaaw taar-an kaawaate lote oki. Wiktin taat gi bal gasin misa botol taat samaane, gi berrin kuuk aada gamin ku duniiner.

⁴ Kar ba aaro, wiktin ta Bun diytu astu, na naamiiten Ronji kaak amil min do adti ka daatkor. Naar sa karmiyig *gaanuun ka *Yuudinnar.

⁵ Ansi-ak, naa imilin gee kuuk goy do serre ta gaanuundi ho naate pile botol gii ginen ko koogin ku Bundi.

⁶ Asaan ku koogin ku Bundi. Ansii ko, Bun naamiite Ruwwin ta Ronji goyiy do gelbinte ho taar ko koola aman : « Baaba ! Tanni ! »

⁷ Hiyya, ampa-ak, ku amil ko min do berrinaw ta gaanuundi. Ku gin ko koogin ku Bundi. Min ku gin ko kooginay-ak, naa gedire naako bere gamin okinco kuuk na kaawtu naa bere do kooginay.

Moye ka Pool do gee ku Galaasi

⁸ Awalle taat ku bal ibiniñ misa Buñ, ku goy berrin ku marginar. Margin-ak gay, do unji ka Buñdi, ñu maanno tak-tak.

⁹ Kar diñ gay, kuñ ibingig ko Buñ, taat nu rakiy kaawe-an gay Buñ ibingitko. Hadi maa di ku rakiy yeepe pey aaro ? Margina, ñuur tañco gaase, ñu ginno gudurre. Maa di pey ku rakiy yeepe berrinco ?

¹⁰ Ku diya gelbinko do menaw daariñ di, do koyin daariñ, do wiktin daariñ ho do elgin daariñ.

¹¹ Goye kañko-añ unjidu kolaw. Akuun riyor taat nu giniy-an yaa uce maala.

¹² Gem kol siñtay, do wiktin taat nu goyiy in kuñko, nu ic goyiñko. Diñ, nu raka kuñ sa yaa ice goyindu kaak nu poociig gaanuun ka Yuudinnar. Kuñ baldu nige maanna.

¹³ Ku iban kadar wiktin taat nu gaariikon Kabarre ta Gala awalle-ak, nu radaw.

¹⁴ Do wiktin taar-at, ku taañiy do bi ka raduwar. In taar-at din sa, ku balnu yilindu ho ku balnu ginindu maan ka maala. Kar gay, ku obintu ar *dubil ka Buñdi wala ar Iisa Masi meenji.

¹⁵ Wiktin taar-at, galko kon di. Kar diñ gay maa asko ? Nu iban tam kadar do wiktin taar-at, zer nec kuudu imile odinko, kuudu bere.

¹⁶ Diñ gay, ku icintu adin-añ asaan nu kaawaako seen-añka wal maman ?

¹⁷ Gee kuuk nu kaawiiko-ak, ñuur rakaako iyiñko moota, sando do aditco, ñu samaanno. Ñu raka a kuudu newse kopu, kar kuu deete in ñuur tak-tak.

¹⁸ Samaane kuu bere ziñkiko doo do maan kaak gala. Ya gi goy sawa, wal ya nu serek minninko oki, nu raka kuu icin paa di.

¹⁹ Gem kol kooginay, ziñkar oolintu ar daatik taat wiyaw. Ziñkar ooliin ampa-ak, nam gee yaa tale goyinte ar goye ka Iisa Masi.

²⁰ Do tanto-ak, nu raka gii numeñ ja kat naa ibine maman naako gaariñ gamin daariñ. Yampa, diñka-añ, ta patiy kaar.

Pool ic bico kañ Agaar in Zaara

²¹ Kaawondu ja ! Kuñ kuuk raka goye do serre ta gaanuundi, ku dorgitdo kaaw ta gaanuundi walla ?

²² Maan kaak ñu siirtu do Kitamner-ak a Ibraayim gin koogin seera. Ka rakki, berrey ko weejiiga, ho ka seeriñkar gay, ka daaciy taat berredo. Berrey, siñti Agaar. Daaciy ta geer gay, siñti Zaara.

²³ Berrey, taar weeyig ronñi ar ka eenti daadi. Kar Zaara gay, Buñ diñ ja min awalle a taa wee mico, kar kat ta weetu.

²⁴ In kaaw taat daad ku seer-añ, Buñ rakaate diye maa ? Ña rakaate diye a daad ku seera gaara jamaw taat seer taat ña obtu. Berre, taar gaara jamaw taat Buñ obtu in Muusa ka damba taat ñu koliy Sinayi. Kooginti ku Agaar, ñuur ta weeyig berrina.

²⁵ Ya geen kat kaawa do bi ka Agaar-ak, ñu kaawa do bi ka jamaw taat ña obtu ka damba ta Sinayi do kid ka Arabi. Agaar gaara pey geeger ka Zeruzaleem kaak diñka ho in geenji. Okinco, ñu berrin ku gaanuundi.

²⁶ Kar gay, daaciy ta geer gay, taar ko gaara geeger ka Zeruzaleem kaak goy kuwa ka samaaner. Taar ko yaate.

²⁷ Nu siir do Kitamner aman :

« Kanke daatik taat mogina, adke yaa gine portiko.

Kanke taat bal aawe taañin ta weendi, yillu kon di.

Asaan daatik ta mitti rasta,

taa wee koogin dakin pak daatik ta geero. »*

²⁸ Kuñ gay, gem kol siñtay, ku gin ko koogin ku Buñdi. Asaan ñaar kat diñ min awalle a kuu gine kooginay. Ar Isaaka, yaaco weeyiiga, asaan Buñ kat diñ a taa weenji.

²⁹ Do wiktin taar-at, mic kaak ñu weeyig ar ka eenji koogina, joriyaajit do ñaar kaak ñuu weeyig in gudurre ta Ruwwin ta Buñdi. Kar yoo yiriyta, ta deeta ansii di.

³⁰ Kar kuñ gay pakiron do kaaw taat ñu siirtu do Kitamner aman : « Atkit berre-an in ronñi min geero. Paa ger-añ yaaji ðake do ronñi ka berrer. Illa ñaaji ðake do ronñi ka daaciy ta geer di. »†

³¹ Kar gem kol siñtay, diñka-añ ginte koogin ku berredo. Taar daaciy ta geer kat weente.

* 4:27 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 54.1. † 4:30 Wer ka gase kaawor do Zeneez 21.10.

5

Dakon rawtinno horrinuwko

¹ Iisa Masi imilinte min do berrinaw, ansi-ak, gi goyaado berrin tak-tak. Ampa-ak, oboŋ zinjiko samaane ku yeepiydo pey berrina.

² Cokiyon samaane ! Nun Pool kat kaawaako. Ya ku raka a nuuko *dukume selno, naar-ak, maan kaak Iisa Masi gintu-an bir usu.

³ Nu diyaako pey a ya gem kaak nu dukumji selno-ak yaa karmiyin *gaanuun okinji.

⁴ Kar kuŋ kuuk raka goye in botol do unji ka Bunđi asaan ku karmiya gaanuun-ak, kuŋko-ak jag ko min botol ta Iisa Masi ho ku parse ko min do barkin ta Bunđi.

⁵ Nin gay, ni diy gelbinni do Bunđi. Pa-ak, ya ni aamin loci, nii goye in botol do unji. Ta taar-an ko, ni eriy in gudurre ta Ruwwin ta Bunđi.

⁶ Ya gem kat gin ko rakki in Iisa Masi-ak, ya na dukum selno wala na bal dukume oki, ginno kaawo. Maan kaak samaan-ak, illa gi aamin ko loci di. Aamine naar-ak akilaate gi elgiy zinjite.

⁷ Min awalle-ak, ku zeeda ko, kar dij gay, waa todko a kuu icenno seene ?

⁸ Kaawin kuuk nu kaawiiko-ak, nuur bal amile min Buŋ kaak kolinjo.

⁹ Dakon rawtinno kaaw agunuw taat kaawa aman : « Gel sood di gossaag kurgal dakina. »*

¹⁰ Asaan ginte okinte, gi gin ko rakki in *Rabbinte Iisa Masi. Nu iban tam kadar kuu ase in tanto di. Gem kaak barjilaako gay, ya naa gine waa oki, seriin ta Bunđi eraaga.

¹¹ Gem kol sintay, nu diya pey do geemir a nuu dukume selno walla ? Ha'a. Ya nu kaaw ampa-ak, maa di nu rakiin taabiyyindu ? Naar-ak, kaaw taat nu kaawiy do bi ka muutuy ta Iisa taat ka etor-at, radaagdo pey.

¹² Gee kuuk barjilaako-an, nuu ticiŋco†.

¹³ Gem kol sintay, kuŋ Buŋ kolinjo a kuu goye horrina. Ya ku horrina-ak, dakon diyenno a kuu gine maan kaak ku rakiy

di. Illa kuu ele zinjiko ho kuu ginguwe riy benanniko.

¹⁴ Gaanuun okinji, naar numa do kaaw taat aman : « Kii elin giŋin ar zin ka meenjin. »‡

¹⁵ Kar gay, ya ku goya ar gamin ku yeero kuuk uma zinjiko ho awra zinjiko, pakiron yampa, kuu kirbiye zinjiko.

Goye kaak in Ruwwin ta Bunđi

¹⁶ Cokiyon, naako kaawe a rason Ruwwin ta Bunđi yaako diyinjo do botildi ho dakon aadenno galal ta zinjikon di.

¹⁷ Gamin kuuk ziy ka gemor rakiyo, nuur bagdo sawa in gamin kuuk Ruwwin ta Bunđi rakiyo. Ho gamin kuuk Ruwwin ta Bunđi rakiy sa bagdo sawa in gamin kuuk ziy ka gemor rakiyo. Gamin kuuk seer-an, nuur eere. Naar-ak, ku gediraado kuu gine ta samaanno taat gelbinko rakiyo.

¹⁸ Ya Ruwwin ta Bunđi kat diyinjon ko do botildi, naar-ak gaanuun bal pey gine gudurre kaako.

¹⁹ Gi ibingig gamin okinjo kuuk amila min do gelbin ka gemor. Gamin-ak, nuur ko-anju : gine ka gamin kuuk arro, baaye ka munjam, nige,

²⁰ margina, melem, adinaw, hasuudinaw, dapiŋko, mackirraw, eere,

²¹ ele ka gamin ku geemir, see kaak aale, tee kaak aale, in gamin kuuk pey ar nuur-anju. Nu kaawkon ja ko min awalle ho dij nu deelaakon a gee kuuk ginaag gamin nuur-an unjaado do *Meennaw ta Bunđi.

²² Kar maan kaak Ruwwin ta Bunđi beriy gay, naar maa ? Taar bera ele, galal, aapiye, subirraw, barkine, sellinjaw ho amaanne.

²³ Ta bera dalullaw, ki gediriiji do zin. Kar gaanuun gay, naar bal todin gamin nuur-anju.

²⁴ Kar gee kuuk aadaag Iisa Masi, nuur rasig gamin kuuk samaanno kuuk goy do gelbinjo. Nu gingigdo pey.

²⁵ Taar Ruwwin ta Bunđi ko beraate goye. Ansii ko, ta jaawinte in gudurre ta Bunđi.

²⁶ Dakinte icenno zinjite, dakinte dapiŋenno do eente ho dakinte gineno hasuudinaw do zinjite.

* 5:9 In danja, gee kaawa a 'kan ka ak di nec erin damba okintiti'. † 5:12 'ticiŋco' : Werin daarin, nu kaawa a 'kircinjo'. ‡ 5:14 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18.

6

Gaaye ka zinjite

¹ Gem kol sijtay, ya ku gas gem kaak nigaw, kuj kuuk Ruwwin ta Bunđi gooyaako, diyonga do botol ta samaane. Kar gay, diyonga in dalullaw di. Nu diyaako okinjo, kuj sa pakiron, dakon nigenno do bi ka gem-anja.

² Gaayguwon zinjiko, kuu sosguwe gor ta benanniko. Ya ku gina ansi-ak, ku ginig ko maan kaak Iisa Masi rakiyo.

³ Ya gem kat gina ziy tatiko, kar ja tatikdo, jaar-ak, ja ajimiya ziy di.

⁴ Ay gem di yaa tale goyinj. Ya goyinj kat baa ko samaane, jaar-ak, riyoy taat ja gintu yaaji aawe gala. Ja tala do goye ta eenji.

⁵ Kar ay gem di yaa ginin riyoy taat Bun beriji.

⁶ Gem kaak ju gaaraaji kaawin ku Bunđi-ak yaa deedguwincō gamnay in gem kaak bildaaga.

⁷ Ibinon tam kadar gee kanjaado in sin ku Bunđi. Busam kuuk gem luwtu di, ja sede.*

⁸ Ya ki aada ta zin, saawin ta zin yaan ide. Kar gay, ya ki aada ta Ruwwin ta Bunđi, Ruwwin ta Bunđi yaan bere goye ka gaasdo.

⁹ Zeedinte gininte oyaw, asaan ya gi rawdo gine oyaw, gi asa gasin taat Bun yaate bere ya wiktinti nece.

¹⁰ Do bi jaar-ak ko, dinja, min gi gin di wiktin-an, gininte oyaw do gee okinjo, kar oyaw taat dakin gay gininten do sijtite kuuk aamin in Iisa Masi.

Leesiika in ooy ta ba aaro

¹¹ Talon maman din nu siiriiko. Nu siiri-iko aginda-aginda-an in pise ka meendu.

¹² Gee kuuk raka a kuuco *dukume selno-an, juur raka a gee yaa talinjo di. Ju rakiydo diye a muutuy ta Iisa Masi taat ka etor-at yaa jile gee, asaan ju gina kolaw pa gee yaa taabiynjo.

¹³ Gee okinjo kuuk ju dukumco selno-ak sa karmiygigdo *gaanuun okinji. Ju rakiy a kuu dukume selno-an, asaan juu dapile a ansi kat kuu ase in tanjo.

¹⁴ Nun gay dapallo. Ya nu dapilaw, nu dapilaw in et ka Iisa Masi kaak ja mattu. Do bi ka et-anja, nu mat min gamin ku duniiner. Do unjo, nu gin ko ar gem kaak mat di.

¹⁵ Ya gem kaak ju dukumji selno wala ju balji dukumen sa, ginno kaawo. Taat samaan-at, gii gine ar ju weente marbinto.

¹⁶ Gee okinjo kuuk ic botol ta marbinto-an, juur ko geenji ku Bunđi. Bun yaaco iye aapiye in barkine.

¹⁷ Neginda-ak, gem yaan barjilindodo pey, asaan delin kuuk goy do zinjar-an gaara a nu gemoy ka Iisa.

¹⁸ Gem kol sijtay, an di taat nu rakiiko siire. Barkin ta *Rabbinte Iisa Masi yaa goye do gelbinko. Nu ooyko dakina.

* 6:7 Wer ka gase kaawor do Zoob 4.8, Proverb 22.8, Ooze 8.7.

Epeziyen Maktumne taat Pool siirtu do gee ku Epeez Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna kuuk goy do geeger ka Epeez ho do kuuk do geegirnay kuuk moota. Na siirit do wiktin taat na goyiy danaayne a nuu moye bilde kaak na bildiigu. Bildinji-ak a Iisa nooy min do muuti. Do saan taar-an ko, nu ictu goye kaak marbinto ho Egliz okinji gintu ar gem rakki do unji ka Bunji.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool kaak Bun dobtu *paliine ka Iisa Masi kat siiraat maktumne-anta. Nu siiraakon do kun gee ku Bunji kuuk obit kaaw ta Iisa Masi bombo ho kuuk goy do geeger ka Epeez.

² Tatte Bun ho in *Rabbin Iisa Masi yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye.

Sellinkaw taat Bun giniite pakgig gamin okinco

³ Delinte barkin do Bun kaak weeyig Rab-binte Iisa Masi. Na berte barkine ho in gamin kuuk asa min ka samaaner kuuk gaayaate do botol ta Bunji. Na gintu pa-ak, asaan gi num in Iisa Masi.

⁴ Awalle, min Bun bal kilgiyin misa kida, na do binte asaan ginte num ko in naara. Ampaa ko, gi goyiy *cawar, bal zunuu-binna do unji. Do bi ka ele kaak na elgiite,

⁵ Na ictu niyin min awalle a naate gininte ar kooginay do bi ka maan kaak Iisa Masi gintu. An ko maan kaak na raktu in sel-linjuwiy.

⁶ Do bi naar-an, ozilinte Bun do barkin taat dakina na beriite in Ronji kaak na elgiy dakina.

⁷ Ka seener gay, in *satkin ta Iisa Masi, gi gastu jile ho zunubinnite sa, nu saamiyi-itenju. Ampaa ko, Bun gaariite barkin taat dakin-ata.

⁸ Ka seener, na berte barkin dakina. Ansi-ak, na gininte gee kuuk gin ibine in ilim dakina.

⁹ Na gaarten maan kaak cigil awalle na rakiy gine. Maan kaak cigile-ak, in sel-linjuwiy, na ictu niyine a naa gini in Iisa Masi.

¹⁰ Maanna-ak, naa gini in ya wiktiney nec ja. Do wiktin-at, naa numin gamin okinco kuuk ka samaaner in ku keder. Naaji berin do Iisa Masi, asaan naar ko yaa goye tatkuwco.

¹¹ Gamin okinco, Bun ginig in niyin taat na ictu min awalle. Na ginig gamin-ak ar taat na rakiy di. Ampaa ko, in nume kaak gi numtu in Iisa Masi, na do binte min awalle a gii kuuniye geenji.

¹² Na do binte a gii ozile tatkaw ta Bunji, ginte kuuk min awalle diy gelbinte do Iisa Masi.

¹³ Kar kunjo oki, ku cokiyit seen ta Bunji, taar ko Kabarre ta Gala taat iyaako jile, ho ku aamintu in Iisa Masi. Paa ko, ar kaak Bun kaawtu awalle, na beriiko Ruwwiney, ar dele* taat gaara kadar ku geenji.

¹⁴ Ka seener, Ruwwiney-at gaara kadar gii gasin pey haginte do wiktin taat Bun yaate jilinte tak-tak. Ozilinten tatkaw ta Bunji !

¹⁵ In taar-at ko, nu oziliig Bun do bi kanjo, asaan nu dor kadar ku aamin in Rabbin Iisa ho nu kaawdu pey maman ku elgig gee ku Bunji.

¹⁶ Min nu dortu pa-ak, nu oziliig Bun gaay in gaayo. Ya nu inda Bun, nu rawatdo biko.

¹⁷ Nu indaag naar kaak naamig Rab-binte Iisa Masi, naar ko Tatte Bun kaak gin *darjine a naako bere ilim in gudurre ta Ruwwiney, ho naako gaare botol taat kuu ibinin samaane.

¹⁸ Nu indaag pey a naako pili kayko kuu ibine waran maan kaak kuu ere in imaanko. Ka seener, Bun kolinjo a kuu gasin maan kaak ku eriy-aka. Nu indaag a naa pili kayko kuu ibinin haginko taat dakin paka taat naa bere do geenji ku meenji.

¹⁹ Nu indaag pey a kuu ibinin oki gudurrey taat dakina aale. Gudurrey-at ko gaayaate, ginte kuuk aamin in naara, ho taar di, Bun gaarit okintiti

* 1:13 'dele': Werin daarin, nu kaawa a 'dolo'.

²⁰ wiktin taat ɲa nooyiig Iisa Masi min do muuti ho ɲa diyiig do serpey ta meeda kuwa ka samaaner.

²¹ Do wer-ak, Iisa Masi goy kaaco ka gamin okiŋco : wala ɲuur kuuk gin izinne ka samaaner, wala ɲuur kuuk gin gudurre keder kuuk gee talgigdo, wala ɲuur kuuk goy diŋka, wala ɲuur kuuk yaa ase neginda.

²² Buɲ berjig gamin okiŋco do pisinji. ɲa diyiig tatkaw ka gamin okiŋco† ho tatkaw ka *Eglizdi oki.

²³ Egliz ka Buɲdi, ɲaar ko zi ka Iisa Masi. Iisa Masi goy do ay wero, kar gay, ɲa goy tak-tak in Egliz-aka.

2

Jile kaak gi gastu in barkin ta Buɲdi

¹ Awalle, do bi ka zunuubinniko ho gamin kuuk samaanno ku giniyo, ku goy ar gee kuuk mate do unji ka Buɲdi.

² Ku jaawiy ar gee ku duniiner di ho ku cokiyiy kaaw ta *Seetanner. Seetan-ak goy datik ta samaane in kida ho ɲa gina riy in ɲuur kuuk pociɲ Buɲ.

³ Awalle, ginte okinte sa ar ɲuur di. Do goyinte, gi gina gamin kuuk arro, kuuk ziŋkite rakiy di. Ampaa ko, do bi ka gelbinte kaak samaanno-ak, seriin ta Buɲdi eraate ar ɲuura.

⁴ Kar Buɲ gay tala aminduwte. Ho do saan ta ele kaak ɲa elgiite dakina,

⁵ wiktin taat gi goyiy misa ar gee kuuk mate do bi ka zunuubinnite, Buɲ berte goye kaak marbinto in Iisa Masi. Cokiyon, in barkin ta Buɲdi kat ku gastu jile.

⁶ In ɲume kaak gi numtu in Iisa Masi, Buɲ nooyinte min do muuti in ɲaara. Ampaa ko, gi gastu botol gii goye in ɲaara kuwa ka samaaner.

⁷ In sellinƙuwiɲ taat ɲa gaariite in Iisa Masi-ak, ɲa raka gaare elgin in elgina, kadar barkiney, taar dakin paka !

⁸ In barkin ta Buɲdi kat ku gastu jile, in botol ta imaandi. Jile-an, ɲaar asdo min loko, ɲa bere kaak Buɲ beriite.

⁹ ɲa asdo min do riy taat ku giniyo. Ansii ko, waan sa gediriydo ozile ziy ka meenji.

¹⁰ Ka seener, ɲa Buɲ kat ginit riy in ginte. In ɲume kaak gi numtu in Iisa Masi, ɲa kilgiyinte a gii gine riy taat samaane. Gamin kuuk samaane kuuk gi giniy-ak, Buɲ siyiig min awalle a gii ginguwiŋco.

Gee okiŋco num in Iisa ar zi ka gem rakki

¹¹ Kuɲ kuuk Yuudinnado, pakiron do goyiŋko kaak awalle ! *Yuudinna talaako a ku gee kuuk bal *ɗukume selno. ɲu gina ziŋkico a ɲu gee ku Buɲdi, asaan ɲu ɗukum selno.

¹² Awalle, ku goy serek min Iisa Masi. Do datik ta gee ku Buɲdi, ku ar marti. Buɲ ob jamaw dakina in gee ku Israyeel-aku ho ɲa gaarco maan kaak ɲa asiico gine. Kar kuɲ gay attanno. Do adiy ka kidar, ku bal gine maan kaak kuu gedire ere in imaanko ho ku ibingigdo Buɲ tak-tak.

¹³ Kar diŋ gay, in ɲume kaak ku numtu in Iisa Masi, kuɲ kuuk awalle goy serek min Buɲ, ku kuuniyƙu geenji do saan ta baar ku Iisa Masi.

¹⁴ ɲaar kaak iyaate aapiye, ɲaar ko meenji Iisa. Ka seener, Yuudinna in gee kuuk Yuudinnado, okiŋco, ɲa numig ar gee kuuk darrico rakki. Awalle, gin gunɲar datik ta Yuudinnar in gee kuuk Yuudinnado. Kar diŋ gay, min Iisa bertu ziy do muuti, ɲa tarwiliig gunɲar kuuk ginig gee awalle ɲu goyiy adine.

¹⁵ Ampaa ko, *gaanuun ka Yuudinnar kaak diya aman : « Ginoŋ anta-anta », ɲa deeyiiga. ɲa gintu ansi-ak a ɲaa numin Yuudinna in gee kuuk Yuudinnado. Gee okiŋco-an, ɲa numig in ɲaara, ampaa ko, ɲa iytu aapiye do datikco.

¹⁶ Wiktin taat ɲa mattu ka etor, ɲa numiig gee okiŋco werco rakki ho ɲa amriig in Buɲ. Ampaa ko, adinaw taat awalle goy datikco-at, ɲa imiliit tak-tak.

¹⁷ ɲa as do adiy ka kidar a ɲaa gaare Kabarre ta Gala taat iya aapiy do kuɲ kuuk goy serek ho ɲuur kuuk goy moota oki.

¹⁸ Do bi ka maan kaak ɲa gintu ho in gudurre ta Ruwwin ta Buɲdi taat rakki di, ginte okinte, gi gin botol taat gii unje do unji ka Tatte Buɲ.

¹⁹ In taar-at ko, diŋ kuɲ kuuk Yuudinnado, ku martido pey. Ku arro gee

† 1:22 Wer ka gase kaawor do Soom 8.7.

kuuk asa min mombina. Ku gin ko gee ku darrer. Ku atta in gee ku Bunji nam ku kuuniy gee kuuk adiy ka gerco rakki, naar ko, *ger ka Bunji.

²⁰ Kun ar dambay kuuk nu pintu gero. Kar baay ta ger-ak gay, nuur paliinna in nabiinna. Iisa Masi gay, naar oki ar dambi. Kar ka dambi-ak, dambay ku pey oskitu kuwa.

²¹ In naar ko, ger okinji peyiy bombo ho na cooniyo nam na neciy ger kaak *cawar ka *Rabbiner.

²² In nume kaak ku numtu in Iisa Masi, ku num in gee okinco kuuk aamin in naara. Ampaa ko, kuu gine ar wer kaak Bun goyiy in Ruwwiney.

3

Riy taat Pool giniy do gee kuuk Yuudinnado

¹ Nu goy danaayne do bi ka riy taat Iisa Masi beriidu. Riy-at a naa gaare Kabarre ta Gala do kun kuuk Yuudinnado. Ampaa ko, nu indiig Bun do bi kanjo.

² Ka seener, Bun in barkiney, na beriduut riy-anta a naako gaayinjo.

³ Bun gaarduug maan kaak cigil awalle. Do bi ka maan kaak cigile-ak, do maktumne-anta, nu siirkoj ja ko.

⁴ Ya ku garkiyaata, kuu ibine kadar ka seener, nu ibingig maan kaak cigil do bi ka Iisa Masi kaak Bun naamtu.

⁵ Wiktin ta bire, Bun bal gaarin maanna-ak do geemir. Kar din gay, in botol ta Ruwwiney, na gaarig do paliinnar ho do nabiinna kuuk na dobtu do riyoy.

⁶ Maan kaak naa kaawe-an ko kaak cigil awalle : Do saan ta Kabarre ta Gala ho in nume kaak nu numtu in Iisa Masi, gee kuuk *Yuudinna in kuuk Yuudinnado num ar zi ka gem rakki ho nuu deedin sawa maan kaak Bun kaawtu a naa bere do kooginay.

⁷ Bun berdu barkine. Na iyintu do riyor a naa gaarin Kabarre ta Gala do geemir. Na ginig maanna-an in gudurrey.

⁸ Min gee ku Bunji okinco, nun di sinju allo tak-tak. Kar in taar-an oki, Bun berdu riyor a naa iye kabarre do bi ka Iisa Masi do gee kuuk Yuudinnado. Ka seener, kabarre-at, taar gal aale nam gee gedarro ibine baati.

⁹ Kar na berdu pey riyor a naa gaare do gee okinco maman Bun yaa necin maan kaak na ictu niyin min awalle a naa gine. Maan kaak na rakiy ginen gay, na cigilig min odin ku geemir min kilgiye ka duniiner. Kar din gay, na imilig kara.

¹⁰ In gee ku *Eglizdi, na imilig a gamin kuuk hokumiya in kuuk gin gudurre kuwa ka samaaner yaa ibinin ilim ta Bunji in ay biyuwti.

¹¹ Min Bun bal kilgiyin misa duniine, na ictu niyine a naa giniin maanna-aka, kar na giniig in botol ta *Rabbinte Iisa Masi.

¹² In nume kaak gi numtu in Iisa Masi ho do bi ka imaante, gi gin botol taat gii unje bal kolaw do unji ka Bunji.

¹³ Ampaa ko, nu kaawiiko aman : « Zeedon a zinikiko yaako oolinjonno do bi ka taa bin taat nu taa biyiy do bi kanjo. Ya nu taa biya oki, taa bin-an yaako iye *darjin taat kuu ere in imaanko. »

Maman Iisa elgiite

¹⁴ Ya nu pakira do maan kaak Tatte Bun giniite, nu dursa do unji.

¹⁵ Naar ko, gee okinco kuuk goy ka samaaner wal do kidar koliig in sinji.

¹⁶ Nu indaag naar kaak gin *darjin yaarko a naako denrin gelbinko in gudurre ta Ruwwiney. Nu indaag a kuu gase gudurre taat kuu goye bombo do imaanko.

¹⁷ Nu raka a Iisa Masi yaa goye do gelbinko do bi ka imaanko. Ho in ele kaak kuu elin Bun ho kuu ele zinikiko sa, nu raka a kuu goye ar atay kuuk caarco paay baata, wala ar ger kaak nu ecirig dulaayinnay baata.

¹⁸ Ansii ko, in gee ku Bunji okinco, kuu gedire ibinin ele ka Iisa. Ka seener, na elgiite dakina. Ya ku coona kuwa, wal ku ona baata, wal ku baa momo sa, elinji, naar dakin paka.

¹⁹ Ka seener gay, gem gediraado ibinin ele ka Iisa Masi, asaan na pakgig gamin okinco kuuk gi ibingiyo. In taar-an oki, nu indaag Bun a naa miinin gelbinko in barkiney taat dakin aale.

²⁰ Gudurre ta Bunji nec gine gamin kuuk pak ay maan kaak gi indiyo ho gi pakiriy oki. Gudurre-at gina riy do datikte.

²¹ Gee ku *Eglizdi, beron darjin do Bunji. In sin ku Iisa Masi, ozilintey sinji ay wiktine, elgin in elgina. *Aamin !

4

Goyinte ar zi ka gem rakki

¹ Nun kaak goy do danaayner do bi ka riy taat *Rabbin beriidu, nu kaawaako a zeedon kuu goye goye kaak kuuniy in kole kaak Bunj kolinjo.

² Do ay maanna, kuuniyon dalullay, icon subirraw ho soson benanniko in ele.

³ Ruwwin ta Bunji gaayaate, gi goyiy ar zi ka gem rakki in botol ta aapiyer. Ampa-ak, zeedon kuu goye in aapiye ar gee kuuk zico rakki do unji ka Bunji.

⁴ Ka seener, zi ka Iisa Masi, naar rakki di, ho Ruwwin ta Bunji oki, taar rakki di. Maan kaak Bunj kolinte a gii ere in imaante oki, naar rakki di.

⁵ Rabbinte sa, naar rakki di. Imaante, taar rakki di. *Batemte, naar rakki di.

⁶ Bunj sa, naar rakki di. Na Tacco ka gamin okinco, na gina riy in gamin okinco ho na goy do datik ta gamin okinco.

⁷ Kar gay, ay gem di, Bunj berji bere kaak kuuniy in riy taat Iisa Masi beriiji.

⁸ Ampaa ko, nu siirtu do Kitamner aman :

« Wiktin taat na coontu kuwa, na begiriico do adiney,

ho na bertu bere do geemir. »*

⁹ Kaaw taat nu siirtu a « na coon kuwa-ak », baati maa ? Ta raka kaawe a na paay ja ko awalle baata min kida.

¹⁰ Gem kaak paay-ak, naar di kaak coon ka Bunji a naa miinin werin okinco.

¹¹ Naar di oki kaak deeda bere do geemir. Gee daarin, na berco bere ka paliinnar, daarin, na berco bere ka nabiinnar, daarin, na berco bere ka gaare ka Kabarre ta Gala, pey daarin, na berco bere ka agindaw ku *Eglizdi, ho daarin gay, na berco bere a nuu bilde gee in kaaw ta Bunji.

¹² Na gintu pa-ak a naa gaayin gee ku Bunji nuu gine riyoy. In taar-at kat, gee ku Bunji yaa gine dakina.

¹³ Ansii di, do bi ka imaante, ginte okinte yaa nume ar zi ka gem rakki di in ibine

kaak gi ibinin Ronj ka Bunji. Ya gi gina ampa-ak, gii darse nam gii nece tak in Iisa Masi ar taat Bunj rakiyo.

¹⁴ In taar-at kat, gi goyido pey ar koogina. Paa kat, gee kuuk bariya botol taat nuu jagin eenco in raadin-ak, nu gediriydo nuute rawtinte min botol ta tab. Kar do wiktin taar-at, gi kuuniyaado pey ar maan kaak us yangaag anne-anne do amiydi.

¹⁵ Kar gay, wiktin taat gi gaara seen ta Bunji in ele, gi maada in ay maanna do Iisa Masi, naar ko kaay ka Eglizdi.

¹⁶ In Iisa Masi di, zi okinji yaa gine rakki ho kaas okinco sa yaa nume ho nuu goye bombo. Kar wiktin taat ay maanna gin ko riy taat samaane, zi okinji yaa maade ho naa gase gudurre in ele ka zinjar.

Goye kaak awalle in kaak marbinto

¹⁷ Yaman cokiyon kaaw taat nu kaawiiko-anta ! In sin ku Bunji, nu taayaako aman : dakon goyenno pey ar gee kuuk ibanno Bunj. Gee-ak, nuur aadaat pikirrico taat ginno baati.

¹⁸ Nu poc ibine taat samaane. Goye kaak Bunj beriite-ak, nuur attanno, asaan nu ibanno bat botol ta seener ho kayco bombo.

¹⁹ In gamin kuuk *cawarro kuuk nu giniyo, sokañ sa daggigdo. Nu gina gamin kuuk jookumo, ho gamin-ak, nu ginaag kon di, nu rasgigdo.

²⁰ Kar kunj gay, nu balko bildinjo pa do bi ka Iisa Masi.

²¹ Nu iban kadar ku dor ko nu kaaw biy. Nu bildinjo, kunj gee ku Bunji, maman kuu jaawe in botol ta seen ta Iisa Masi.

²² Pa-ak gay, illa kuu rasiñ goyinjo kaak awalle. Gamin kuuk jookumo kuuk awalle ku gingiy-ak, nuur rawtaako. Gamin-ak caaciyaako nam ku idiy zinikiko.

²³ Dinj gay, illa kuu rasiñ Bunj kat yaa newsin gelbinko in pikirriko.

²⁴ Ho ar kaak gem isiy batik taat marbinto, kunjo oki, kuuniyon gee kuuk marbinto. Icon goye kaak marbinto kaak Bunj rakiy a kuu goye in botol ho *cawar do unji. Goye naar-ak ko iya seen ta Bunji.

* 4:8 Wer ka gase kaawor do Soom 68.19.

²⁵ Ampa-ak, rason raade. Ay gem di yaa kaawe seene do eenji, asaan ginte okinte num ar zi ka gem rakki.

²⁶ Ya kun kat dapine, dakon gineno zunuubinna. Dakon goyenno in dapinkiko nam pat yaa gale.

²⁷ Dakon raseno botol do *Seetanne nja goye kaako.

²⁸ Gem kaak kokan, illa nja rasin kok-inuwiy a nja gine riy in soriy ta meenji. Ampaa ko, nja gase maan ka teendi ho nja gine pey maan nja bere do gee kuuk bal gine.

²⁹ Dakon kaawenno kaawin kuuk yuutu. Kar gay, kaawon kaawin kuuk gala, kuuk gaaya gee ho kuuk yaa denrin do imaanco. Kaawin-ak yaa gine gala do nuur kuuk cokiyaagu.

³⁰ Dakon kaawenno kaawin kuuk samaanno, asaan kaawin-ak yaa dapinin Ruwwin ta Bunji. Ruwwin-at, taar maan kaak gaara katar ku gee ku Bunji nam yiriy taat Bun yaako jilinko tak-tak.

³¹ Rason ad ka yuutinkaw, dapinko, gidaw, in nige ka binjar. Motol-an, rason tak-tak.

³² Kar gay, kuuniyon sellen ho dalullay do eenko. Saamiyon benanniko ar kaak Bun saamiyiko in Iisa Masi.

5

Goye kaak do portikaw

¹ Kun koogin ku Bunji. Na elgiiko dakina. Ampa-ak, ginon ar taat takko Bun giniyo.*

² Do goyinko kun kawta, elguwon zinkiko. Pakiron maman Iisa Masi elinte ho ginon ar naara. Naar elinte nam na bertu ziy *satkine do Bunji do bi kante. Satkin-at aawaaji gala do Bunji.

³ Kun gee ku Bunji. Ampa-ak, dakon kaawguwenno bat do bi ka baayindi, do bi ka gamin kuuk *cawarro ho do bi ka hasuudinaw.

⁴ Dakon kaawguwenno kaawin munjam, kuuk ginno baaco ho kuuk arro. Kar gay, delguwon barkin do Bunji.

⁵ Ibinon samaane katar min gee kuuk baaya munjam, kuuk *cawarro ho kuuk gaama gamin ku geemir, ginno waan kaak yaa gase haginey do *Meennaw ta Bunji in

ta Iisa Masi. (Ka seener, gem kaak gaama gamin ku geemir-ak gay, naar ar gem kaak abdiya margina, asaan na elgig gamin ku duniiner pak Bun.)

⁶ Dakon raseno zinkiko a gee yaako ajiminko in kaawin kuuk maala. Asaan gamin kuuk jookum-an ko nigaag adiy ka Bunji. Ansii ko, Bun dapiniy in nuur kuuk karmiygitdo kaawoy.

⁷ Naar-ak, dakon gineno ar gee nuur-aku.

⁸ Asaan awalle, kun goy do gondikor, ho din gay, min ku numtu in *Rabbine, ku goy do portikaw ta Bunji. Ampa-ak, jaawguwon ar gee kuuk goy do portikaw-ata.

⁹ Gee kuuk jaawa do portikaw-at, nuu iye ay maan kaak sellen, kaak baa in botol ho kaak iya seene.

¹⁰ Zedon a kuu ibinin maan kaak aawaaji gala do Rabbinte.

¹¹ Dakon unjiguwenno kayko in gee kuuk gina gamin do gondikor. Kar gay, imilon kara gamin kuuk jookumo nu giniy-aku.

¹² Gamin kuuk nu giniy in cigile-ak, gee gina soka taat nuu kaawe bico oki.

¹³⁻¹⁴ Ya baaco amile, gee yaa ibinin gamin kuuk nu giniy-aku, asaan maan kaak goy do portikaw-ak, naar goy waran. Do bi naar-ak ko, nu diytu aman :

« Kin kaak weyaw-an, niin kate !

Niin min datik ta gee ku mat-an ku

a Iisa Masi yaa beenjin portikuwiy kaaci. »

¹⁵ Naar-ak, pakiron do goyinko. Dakon jaawguwenno ar gee kuuk oliyay, kar gay, jaawon ar gee kuuk gin ilim.

¹⁶ Do wiktin ta dinka-an, gee gina gamin dakina kuuk jookumo. Naar-ak, ginguwon riy taat samaane. Dakon peyenno.

¹⁷ Do bi naar-ak ko, dakon kuuniyenno ar gee kuuk oliyay. Kar gay, zedon kuu ibinin maan kaak Rabbinte eriy minninko.

¹⁸ Dakon sakriyenno, asaan see kaak aale-ak niga gemo. Kar gay, rason gelbinko yaa miine in Ruwwin ta Bunji.

¹⁹ Denron zinkiko in riyin ku Bunji, riyin kuuk ozila Bun in kuuk gaayaako do imaanko. Riyguwon riyin do Rabbinte ho ozilguwon sinji. Ginguwon in gelbinko okinji.

* 5:1 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.2.

²⁰ Do ay wiktine, ozilonj Tatte Bunj in sinj ku Rabbin Iisa Masi do gamin okinco.

Daadi in midiyco

²¹ Kunj kuuk karmiyaag Iisa Masi, karmiyguwonj benanniko oki.

²² Kunj daad, ay geem di yaa karmiyguwe mitti ar taat Rabbin Iisa Masi rakiyo.

²³ Asaan ay mitko, naar tatkaw ka daaciy, ar Iisa Masi tatkaw ka *Eglizdi. Ka seener, Iisa Masi, na Gay Jilindi ka gee ku Eglizdi kuuk ar ziy.

²⁴ Ampaa ko, ar gee ku Eglizdi karmiyiig Iisa Masi, daad oki yaa karmiye midiyco.

²⁵ Kunj miday oki, elguwonj daditko ar taat Iisa Masi elgig Eglizji. Na elig nam na bertu ziy bi kanji.

²⁶ Na bertu ziy do Eglizdi a Egliz-ak yaa kuuniye *cawar in amay ho in kaawoy. Na gintu pa-ak a Egliz-ak yaa necin tak maan kaak Bunj rakiyo.

²⁷ Na raka a Egliz yaa kuuniye do unji ar gemso taat siy ziti ya ta baa do wer ka dubilti. Na raka a taa ase in samaanuwti, cawirkuwti ho bal oorne. Taa ase pey ziti salan-salan, bal dele ho bal maan kaak samaanno ka pey.

²⁸ Naar-ak, miday oki, illa nu elguwin daditco ar kaak nu elgig zinikico ku maanico. Gem kaak el daaciy-ak ar na el ziy ka meenji.

²⁹ Ginno gem kaak ello ziy. Kar gay, na beraaji tee ho na tala kaaci, ar taat Iisa Masi giniy do Eglizji.

³⁰ Asaan Egliz-ak, naar ko zi ka Iisa ho ginte okinte min do zi-aka.

³¹ Ar taat nu siirtu do Kitamner aman : « Do bi naar-ak ko, gem yaa rasiñ ger ka tacco in yaaco, na baayiy goye in daaciy ho nuu gine ar zi ka gem rakki di. »†

³² Kaaw-an gin seen taat cigil atta. Din, nu kaawa do bi ka maan kaak awalle nu kaawiiko do bi ka Iisa Masi in Eglizji.

³³ Kaaw-an kaawa loko oki, illa ay mitko yaa ele daaciy ho ay daatko yaa karmiyin mitti.

6

Aginay in kooginco

¹ Do kunj koogina, karmiyonj aginiyko. *Rabbin raka a kuu gine pa, asaan taar-an do botilti.

²⁻³ Ku iban kadar *gaanuun ka Muusa kaawa aman : « Ber horoomin do takko in yaako. » Ho do naar kaak karmiyig gaanuun-ak, nu siir do Kitamner aman : « Kii gase goye ka gala ho menuwinj kuuk do duniiner sa yaa gine dakina. »*

⁴ Do kunj aginay, dakonj dapiñguwinco do kooginko maala. Kar gay, taayguwonj ho bildiguwonj do botol ta Rabbin Bunj.

Berrina in geenco

⁵ Do kunj berrina, karmiyonj geenko kuuk obinjo. Karmiyonj ho giniñco kolaw. Giniñco riy in gelbin rakki ar taat ku giniy do Iisa Masi.

⁶ Dakonj gineno riy samaane unco ar ku raka nuuko ozilinjon di. Kar gay, ar gay riyor ku Iisa Masi, ginguwonj riy taat Bunj rakiy in gelbin rakki.

⁷ Ginonj riy in gelbin ka portiko ar ku ginaat riy-at do Bunji, yampa do geemirro.

⁸ Ibinonj kadar riy taat samaane ku giniyat, ya ku berrina wala ku horrina oki, Bunj meenji yaako kappiye.

⁹ Do kunj geenco ku berrinar, ginonj paa do berrinko oki. Dakonj ginguwinco do rada. Ibinonj kadar in berrinko, ku gin tatkaw rakki kaak goy ka samaaner ho tatkaw-ak, naar eerro gee.†

Gamin ku taasinjar

¹⁰ Cokiyon gaasuw ta kaawor. Zeedonj a kuu gase gudurre in nune kaak ku numtu in Rabbine ho in gudurrey taat dakin-ata.

¹¹ Sokonj gamin ku taasinjar okinco kuuk Bunj beriy do geemir. Ampaa ko, kuu peye bombo ya *Seetanne as a naako gecinjo in neenduwi.

¹² Asaan taasinjite, taar in geenno. Kar gay, taar in gamin kuuk goy kuwa ka samaaner ho kuuk gin gudurre. Gii taasiñe in kuuk hokumiya kuwa, in kuuk gin gudurre do gondikor ho in agindaw kuuk goy kuwa ka samaaner-aku.

¹³ Do bi naar-an, sokonj gamin kuuk Bunj beriy ku taasinjar-aku. Paa ko, ya yiriy ta

† 5:31 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.24. Wer ka gase kaawor do Deteronoom 10.17.

* 6:2-3 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.12, Deteronoom 5.16. † 6:9

jookumo asaako oki, kuu peye bombo kuu taasine in adine.

¹⁴ Ansi-ak, siyon zinƙiko. Ar kaak gee duuniy karrabiƙe, duunguwon seen ta Buƙdi bombo do zinƙiko. Ho ar kaak gee isgiy saapine, isguwon seriin taat in botilti.

¹⁵ Ar kaak gee isgiy nƙgira, isguwon obe ka tirit do gaare ka Kabarre ta Gala ta aapiyer.

¹⁶ Ar kaak gee sokgiy dargingan, icguwon imaan do ay wiktine, asaan imaan-at nec yaako gooyinƙo min do garti ku adiner.

¹⁷ Ooyon pey jile ar kaak gee isgiy jakumne ta taasinƙar ho icon pey *seepin kaak Ruwwin ta Buƙdi beriiko. Seepin-ak, taar ko Kaaw ta Buƙdi.

¹⁸ Do ay maanna, indiguwon Buƙ. Indiguwon do ay wiktine ar taat Ruwwin ta Buƙdi gaariiko ho dakon peyenno. Goyon mento. Indiguwon Buƙ do bi ka geenji okinco.

¹⁹ Indiguwon oki do bi kanto a Buƙ yaadu bere kaawin kuuk in botilco ho naa gedire gaarin bal kolaw maan kaak cigile ka Kabarre ta Gala.

²⁰ Do saan ta Kabarre ta Gala-at ko, Buƙ tabirintu. Ka seener, nun gay tabiriikar ka Buƙdi kaak nu doodig in jinzirre. Ansi-ak, indiguwon Buƙ a naa gaarin Kabarre-at bal kolaw ar taat kuuniy naa kaawe.

Ooy ta ba aaro

²¹ Nu raka kuu ibine maman nu goyiyo ho riy taat nu giniyo. Ampaa ko, sinƙe Tisik kaak gi elgiyo ho gina riy in ginte do *Rabbin Iisa yaako iyin kabarrer okintiti.

²² Nu naamaaga a naako iyin kabarrini ho naako denrinƙo.

²³ Tatte Buƙ ho Rabbin Iisa Masi yaako iye aapiye ho yaako bere ele in imaan.

²⁴ Buƙ yaa barkiyin okinco kuuk elgig Rabbinte Iisa Masi in ele ka gaasdo tak-tak. Nu ooyko dakina.

Pilipiyeen

Maktumne taat Pool siirtu do gee ku Pilip

Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna kuuk goy do geeger ka Pilip. Na siirit do wiktin taat na goyiy danaayne. Na ozilaag do gaay taat na gastu minninc. Na taayaagu ho na denraag do imaanco. Ya taabin dakin ase oki, do ay wiktine, aditco yaa gine portiko asaan nu num in Iisa Masi.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool kat siiraakon maktumne-anta in gidu Timote. Nin kuuk gay riyor ku Iisa Masi, ni siiraat loko, kun gee ku Bunji kuuk goy do geeger ka Pilip do bi ka Iisa Masi. Nu siiraat ja do aginduwko in nuur kuuk gaayaagu, ho ba aar, loko okinjo.

² Tatte Bunj in *Rabbinte Iisa Masi yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye.

Inde ka Pool in oziliika

³ Kun kawta, ya nu pakira loko, nu ozilaag Bunj do bi kanjo,

⁴ ho ya nu inda Bunj do bi kanjo-ak, nu indaag in galal.

⁵ Nu indiy pa-ak, asaan ku gaayintu do totire ka Kabarre ta Gala min ku aamintu do Iisa Masi yoo dinja.

⁶ Nu iban tak kadar Bunj kaak tees gine riy do gelbinko yaa gaasinti oki. Riy-at yaa 6aa in unti di kee nam yiriy taat Iisa Masi yaa yeepe do duniiner.

⁷ Ya nu pakira loko ampa-ak, ta uudinti di, asaan kelmol goy in kun okinjo. Nu kaawiy pa-ak, asaan ya nu gaara Kabarre ta Gala, wal nu kaawaaco kadar taar di taat ka seener, wala dinja ya nu goy do danaayner sa, Bunj numinte sawa, kuun gaayindu do riy taat Bunj beriidu in barkiney.

⁸ Bunj iban kadar nu elgiiko okinjo in gelbin rakki ar kaak Iisa Masi elgiiko.

⁹ An ko maan kaak naa indiguwe Bunj do bi kanjo, nu indig a kuu elguwe zinjiko gaay in gaayo, paa kat, kuu ibinin pey Bunj

paka ho kuu gedire kuuco girse do gamin kuuk samaane in kuuk samaanno.

¹⁰ Paa kat, kuu ibine maan kaak samaane kuu gine, ho yiriy taat Iisa Masi yaa ase, gelbinko yaa gine portik kar, ho waan sa gediraado yaako karminjo.

¹¹ Nu inda pey Bunj a in barkin ta Iisa Masi, kuu gine riy dakina taat in botilti. Nu indig pa-ak, asaan ya goy gee ku talaat riyko, nuu jaalin sin ku Bunji kuwa ho nuu ozilinji.

Kabarre ta Gala sinja in unti

¹² Gem kol sinjay, nu raka kuu ibine kadar taabin taat nu gastu-an, ber botol ta sinje Kabarre ta Gala.

¹³ Ampaa kat, askirin okinjo ku sultan ho in gee okinjo kuuk goy ede-ak ibintu kadar nu goy danaayne do bi ka Iisa Masi.

¹⁴ Min sinja kuuk aamin in Iisa Masi talintu kadar nu goy do danaayner-ak, dakina, imaanco taat do Rabbinte Iisa yaa gaaye pak ta awalle. Ansii kat, nuu gaare Kabarre ta Gala bal kolaw.

¹⁵ Ka seener gay, min gee kuuk gaara kaaw ta Iisa Masi, daarin giniy hasuudinaw, nu bariya meel di. Kar daarin gay gaarig Iisa Masi in gelbin rakki. Do tanco-at, nu raka a kaaw ta Bunji yaa totire.

¹⁶ Gee nuur-ak gay gaara kaaw ta Bunji in ele, asaan nu iban kadar ya nu goy do danaayner sa, nu gaara do geemir a Kabarre ta Gala taar seene.

¹⁷ Kar nuur kuuk gelbinjo pondik-ak gay, nuur gaaraat Kabarre ta Gala ta Iisa Masi in hasuudinaw, asaan nu raka a nuun pakindu di. Ya do pikirrico-at, nu raka pey gaayin taabiner taat do danaayner-anta.

¹⁸ Kar gay, okintit-an ginaado maanna ! Ya nu gaara Kabarre ta Gala Iisa Masi in pikirrico taat samaane wal samaanno, Kabarre-at yaa totiren di ho adir yaa gine portiko. Adir yaa gine pey portik-ak,

¹⁹ asaan nu iban kadar ku inda Bunj do bi kanto ho Ruwwin ta Iisa Masi gaayinu. Ampaa kat, taabiner-an uciydo maala do unji ka Bunji ho njaan jilindu.

²⁰ Gin maan rakki kaak nu rakiyo ho nu yokiy in gelbin rakki. Maanna-ak a sokañ diyaanno tak-tak. Kar gay, min dinja 6aay in unti, kin asaadu muutu wala asaadudo,

nu raka a gelbiner yaa goye bombo. Paa kat, gee yaa oziliñ Iisa Masi do bi kanto.

²¹ Ka seener, ya lotu-ak, ya muut balin icindu sa, naa gine riy do Iisa Masi di. Kar ya nu mat oki, guna !

²² Kar gay, do goyindu, ya naa gedire gine riy taat samaane do Iisa Masi, nu ibanno maan kaak naa ice : kin muutu wala pakiya !

²³ Min gamin kuuk seer-an, doñiñco yaadu gine rada. Ya lotu-ak, nu raka muutu guna, nu baay gasiñ Iisa Masi kuwa ka samaaner, naa goye in njaara.

²⁴ Kar gay guna, naa goye anne in kuñko, naako gaayinjo.

²⁵ Asaan nu iban tak kadar taa kuuniye ansi, naa goye in kuñko, naako gaayinjo, kuu sinje in unjo, ho kuu gase galal ta pey do bi ka imaanko.

²⁶ Kar ya nu yeep ko in kuñkon gay, kuu oziliñ Iisa Masi dakina do bi kanto.

Taayik ta Pool

²⁷ Ya ar maa oki, goyguwon ar gee kuuk aamin in Kabarre ta Gala do bi ka Iisa Masi. Ya nu yeepe wal ya nu bal yeepe oki, goyguwon pa naa doren di gee yaa kaawe biko kadar ku goy bombo, ku erro zinjiko ho ku gina riy taat rada sawa in gelbin rakki. Paa kat, Kabarre-at yaa sinje in unti.

²⁸ Dakon gineno kolaw bat do gee kuuk taabiyaako. Kar ya ku gingicodo kolaw, naar-ak gaara kadar Bun yaako jilinjo, kuñko ho nuur gay, na asa idiñco. Okintitan asa min do Bundi.

²⁹ Nu kaawiy pa-ak, asaan Bun berko botol kuu aamine in Iisa Masi ho kuu taabiye oki do bi kanji.

³⁰ Din, ku gina kaawin in gee kuuk pocit Kabarre ta Gala sawa-sawa ar kaawin kuuk nu gintu wiktin taat nu goyiy in kuñko. Ho ar taat ku ibingiy-at, din oki, do danjaayner anne, kaawin nuur goy di.

2

Dalullaw in nume ka gee ku Bundi

¹ Ku num ko in Iisa Masi, ansi-ak, gelbinko yaa goye bombo. Ku iban kadar na elgiiko, ansi-ak, gelbinko yaa weye. Ku

num ko in Ruwwin ta Bundi, ku el zinjiko ho ku tala amindaw ta benanniko.

² Ampa-ak, adir yaa gine portik aale. Ya pikirriko kat gin rakki, kuu elguwe zinjiko ho ruwwinko in gelbinko yaa gine sawa.

³ Dakon gineno maanna do unjo ka eenjo a nuuko talinjo. Ho dakon talenno maan ka maaniikon di. Kar gay, kuu-niyon dalullay ho talon eenjo ar nu kaalne pakgiko.

⁴ Waan ke bariyeno paydin ta meenji di, kar gay, naa bariye oki paydin ta eenji.

⁵ Ginon samaane do eenjo ar gee kuuk num in Iisa Masi.

⁶ Ka seener, Iisa Masi nec in Bun.

In taar-an oki, na obgijido tirit,

⁷ kar gay, na ooy rasiñ gamin okiñco ku samaane

kuuk goy kuwa ka samaaner

ho na astu do duniiner.

Na gin ko ar gemo do datik ta geemir,

ho gee ibinig ar gemo.

Na gintu ziy ar gay riyor di.

⁸ Na goy dalulle.

Na karmiyig Bun do ay maanna.

Na rasig ziy nam na ooytu muutu,

muut ta eemner taat kuwa ka etor.

⁹ Do bi naar-ak ko, Bun nooyig min do muuti

ho na diyig gem tatik pakgig gee okiñco.

Na diyiji sin kuuk pakgig sin okiñco.

¹⁰ Bun gintu pa-ak, asaan na raka a gamin kuuk siikimaw

kuuk goy kuwa ka samaaner,

kuuk goy keder in kuuk goy baata,

okiñco yaa derse do unji ka Iisa.

¹¹ Nu oziliñ Tatte Bun ho nuu diye

do unjo ka geemir okiñco aman :

« Iisa Masi, naar *Rabbine ! »*

Riy ta kretiyennar

¹² Kar gem kol sijtay, kuñ sa ar taat ku karmiyig Bun min awalle, zeedon kuu gaare in goyinjo kadar Bun jilinjon ko. Gaaron in dalullaw ho in karaamin ta Bundi. Ginon do wiktin taat nu goyiy in kuñko ho ginon pak taar-anta ya nu kawwi oki.

¹³ Asaan na meenji Bun kat gina riy do gelbinko. Naako gaayinjo kuu ele maan

* **2:11** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 45.23.

kaak ɲa elgiyo, ho kuu gine maan kaak ɲa rakiyo.

¹⁴ Ay maan kaak ku giniyo, ginonj bal meelo ho bal gidaw.

¹⁵ Paa kat, kuu gine *cawar paka, waan ke diyaakonno kaawo, asaan ku koogin ku Bunji, ho ku ic goye kaak samaane, bal oorne do datik ta gee ku duniiner. Gee ku duniiner-ak gay, ɲuur gina gamin kuuk samaanno ho goyiŋco jookumo. Ya goyiŋko samaane, kuu gine ar akinay kuuk caapit duniine min do gondikor,

¹⁶ ho kuuco gaare Kabarre ta Gala taat bera goye ka gaasdo. Ya ku gina ampa-ak gay, naa jaale zir kuwa do unji ka Bunji wiktin taat Iisa Masi yaa yeepe, asaan naa ibine kadar riy taat rad nu giniy-an ucaado maala.

¹⁷ Imaanko, taar ar *satkine taat ku beriy do Bunji. Ho nun meendu gay, ya ɲu deentu sa, baarir yaa mine ɲuu gaaye do satkinko. Ya ta as ampa-ak, adir yaa gine portiko ho galilko yaa nece in tanto.

¹⁸ Aditko yaa gine portiko, ho okinte, galilte yaa gine sawa.

Naame kaŋ Timote in Eaproduit

¹⁹ Kar gay, nu raka naako ɲaaminj Timote kodok, ya Rabbinte Iisa pilji botol. Ansi-ak, ɲaa gedire ɲaadu iye kabarriko ho gelbiner yaa weye do bi kaŋko.

²⁰ Naar keeji di kaak pikirrey as ar tanto ho kaak pakira dakina loko.

²¹ Nu kaawiy pa-ak, asaan gee okiŋco ku pey tala ko riy ta maaniico di, ɲu tallo riy taat Iisa Masi rakiy a ɲuu gine.

²² Kar Timote gay, ku iban kadar ɲa gaar dees dakina a ɲa gem sellen. Na gin riy in nunu do totire ka Kabarre ta Gala. Na gaayintu ar kaak mic gaayiy tacco do riyor.

²³ Nu raka ja tale maan kaak yaadu ase anne, kar kat, naako ɲaaminji.

²⁴ Kar gay, Rabbin berdu imaan kadar nu meendu baayiyko taliŋko kodok.

²⁵ Kar do bi ka Eaproduit gay, ku tabir-duug ar manjikko ɲaadu iye gaayko ya nu rak maanna. Na ar sinju ka meendu kaak gin riy in nunu do gaare ka Kabarre ta Gala. Na ar askiriŋce kaak taasina ba serper in adine. Kar diŋ gay, nu pakirtu kadar naako ɲaaminji.

²⁶ Naako ɲaaminji-ak, asaan ɲa raka pey a illa ɲaako taliŋko okiŋko. Gelbiny weydo, asaan ɲa iban kadar ku dor raduway.

²⁷ Ka seener, ku dor raduw sikig rada nam ɲa gaay mate, kar Bunj tal aminduwir, ɲa cooliiga. Ho nun oki, Bunj tal aminduwir wiktin taat ɲa cooliiga, paa kat taabiner gaayiydo pey.

²⁸ Ampaa ko, nu uctu kodok a naako ɲaaminji. Ansii kat, ya ku talga, aditko yaa gine portiko, ho nun gay, gelbiner yaa weye do bi kaŋko.

²⁹ Pa-ak, ɲaamonj in galal dakina, asaan kuŋ sinja, ho Rabbinko rakki di. Karmiyonga in gee okiŋco kuuk ar ɲaara.

³⁰ Na ooyit muutu do riy ta Iisa Masi ho ɲa leeyig baariy do bulel wiktin taat ɲa iyiidu gaayo. Gaay-at, kuŋ maaniiko gediraado kuudu iyinti.

3

Diye ka amaanner do Iisa Masi

¹ Gem kol sintay, aditko yaa gine portiko do bi ka maan kaak *Rabbinte Iisa giniiko. Ginaadudo rada ya nu deelaat pey kaaw taat nu siiriiko min awalle, asaan nu iban kadar kaaw-at yaako gaayinjo.

² Goyonj godom min do gee kuuk ar kaŋ. Gee ɲuur-ak, aditko pondiko ho riyco sa samaanno. Nu min gee kuuk el *dukume selno kaak bal baay.

³ Nu kaawiy pa-ak, asaan ginte kat gee ku Bunji kuuk ta6. Ruwwin ta Bunji gaayaate, gi abdiyiy Bunj ka seener. Aditte portiko, asaan gi num ko in Iisa Masi. Gi diy gelbinte in ɲaar di ho gi attanno in gee kuuk ica zinjkico a ɲu dukum selno.

⁴ Kar gay, ya goy gee kuuk ica zinjkico asaan ɲu aada *gaanuun ka Yuudinnar, kanto gay pak kaŋco. Ya waan goy kaak pakira kadar ɲa gin seen dakina, nun gay pakgiga.

⁵ Min ɲu weentu, ɲu dukumiidu selno wiktin taat nu gintu mena porpod ar kaak Bunj diyiico do aginiyni. Nun min gee ku Is-rayeel, min tamba ta Benjamin. Aginiydu, ɲuur Yuudinna, nun oki Yuudiŋce. Awalle, nu atta in Pariziyenna ho nu aada gaanuun ka aginiydi ar ɲuura.

⁶ Gaanuun-ak, nu obiig bombo nam nu teesit taaḃiyiṅ gee ku *Eglizdi dakina. Kar nu karmiyiig gaanuun okiṅji nam waan gediraado gase maan minniner kaak njaan osindu.

⁷ Awalle, gamin-aṅ, nu talaag ar njuun gaayindu do botol ta Bunḃi. Kar diṅ gay, do bi ka Iisa Masi, nu tala kadar gamin-aṅ gaayaanno do botol ta seener, nju gamin kuuk maalan di.

⁸ Gamin-aṅ, nu pociig tak-tak, asaan diṅ, nu iban maan kaak samaan paka kadar Iisa Masi, njaar ko Rabbiner. Do bi njaar-ak ko, nu pociig gamin-aṅ okiṅco ho nu talaag gamin-aṅ ar gamin kuuk ka suusi, asaan nu raka gine gem ka Iisa Masi

⁹ ho nu raka nḃume tak iṅ njaara. Ya Bunḃ gina a gem yaa goye iṅ botol do unḃi, nja gingigdo do saan ta a gem-ak karmiyaag gaanuun okiṅji, kar gay, do saan ta a nja aamin do Iisa. Illa Bunḃ di ginaag gemo nja goyiy iṅ botol do unḃi, ho nja ginaag gem goyiy iṅ botol-ak, illa njaar kaak aamin iṅ Iisa Masi.

¹⁰ Maan kaak nu rakiy-ak, illa naa ibiniṅ Iisa Masi samaane ho naa aawin gudurre taat Bunḃ gaartu wiktin ta nja nooyiig Iisa min do muuti. Nu ooy taabine ar njaar oki taaḃiytu. Nu ooyit oki muutu ar njaar mattu.

¹¹ Ho nu diy kaar a Bunḃ yaan nooyindu min do muuti ar njaar nooytu.

¹² Nu rakaado diye kadar nu necit ko riyor, ho nu gediraado diye kadar nun ke bal gine oorin tak-tak. Kar gay, nu zeeda a naa obiṅ maan kaak Iisa Masi kaawtu a njaadu bere, asaan meenḃi kat doḃintu ho nja obintu wiktin taat nu goyiy misa do duniiner.

¹³ Gem kol siṅtay, nu iban kadar nu bal ote misa do wer kaak Bunḃ rakiyo. Kar gay, maan rakki goya : nun pakarro tak-tak do gamin kuuk nu gintu min awalle, illa gay, nu zeeda do maan kaak goy unḃtu.

¹⁴ Gay gadir, njaar aatila gadiy nam nja otiy wer kaak nja baay peye, kar kat, nju beriiḃit haginey. Ar taar-an di, naa siṅje nam naa ote gase haginer taat Bunḃ yaadu bere. Bunḃ kolaate a njaate bere haginte gi baay goye kuwa ka samaaner do bi ka maan kaak Iisa Masi giniite.

¹⁵ Ginte okinte kuuk gin ko aginda do

botol ta Bunḃi, pikirrite kuuniya ansii. Ho ya ku gin pikirre ta pey gay, Bunḃ yaako gaayinḃo kuu gase pikirre taat do werti.

¹⁶ Ya taḃ-ak, aadinten ko botol taat Bunḃ gaariite-an di.

¹⁷ Gem kol siṅtay, okiṅko iconḃ goyindu. Ku talig goyindu wiktin taat nu goyiy way gerko. Njaar-ak, aadonḃ gee ku iciig goye njaar-aka.

¹⁸ Nu kaawko min awalle, ho diṅ gay, nu deelaakonḃ pey iṅ alindu : goy gee dakina kuuk goyiṅco gaara kadar nju adiney ku Iisa Masi ho nju rakaado gee yaa dore kadar nja mat ka etor.

¹⁹ Gee njuur-ak, Bunḃ yaa idiṅco. Do goyiṅco, nju bera galal do ziṅkico di. Ya nju gina gamin ku sokaṅ oki, galco di. Illa nju pakira ko do gamin kuuk gee talaag kaalne do duniiner di.

²⁰ Kar gintenḃ gay, gi gee kuuk darrite duniinno. Darrite ta taḃ gay, taar kuwa ka samaaner, ho diṅ gay gi yokaag yeepinḃi ka Gay Jilinte, Rabbinte Iisa Masi.

²¹ Ya nja yeepe, njaate newsiṅ ziṅkite kuuk ginno gudurre iṅ ziṅka ku pey kuuk gin gudurre. Ziṅka njuur-ak yaa are ziṅka kuuk nja gastu wiktin taat Bunḃ nooyiig min do muuti. Nja gin gudurre taat nja goyiy kaaco do gamin okiṅco, ho iṅ gudurre-at ko, nja newsiṅ ziṅkite.

4

¹ Gem kol siṅtay, do bi ka maan kaak nu kaawiiko-ak, goyonḃ bombo do imaanko iṅ *Rabbinte Iisa Masi ho karmiyonḃa. Kunḃ siṅtar do imaandi ho nu elgiiko dakina. Nu rakaako taliṅko. Ya nu pakira loko, adir galdu, asaan nu iban kadar riyor bal uce maala. Kunḃ gaaraadu kadar nu nosir do riyor.

Bilde ka iye aapiyer

² Kanḃ Ebodi iṅ gaake Siṅtiis, baanonḃ, ya-man goyonḃ gala, asaan ku geenḃi ku Rabbint Iisa Masi.

³ Kar kinḃ roy ka bitu, gaayig daad kuuk seer-aṅ nju goye gala. Asaan nju goy ba serper, nju gaayintu do totire ka Kabarre ta Gala do bi ka Iisa Masi. Riy-an ginco rada. Daad-aṅ, ni gin riy sawa, iṅ Kilema ho iṅ eendu okiṅco kuuk gaayintu. Okiṅco, Bunḃ

siirig siŋco do Maktumne taat gin siŋ ku gee kuuk gas goye ka gaasdo.

⁴ Ay wiktine, aditko yaa gine portiko do bi ka Rabbinte Iisa Masi ! Nu deelaako pey, aditko yaa goye portiko !

⁵ Gaaron do unco ka geemir okiŋco kadar ku gee dalullay. Dakon rawtenno kadar Rabbinte Iisa Masi gaay ko yeepe.

⁶ Dakon moyenno tak-tak, kar gay, ya maan askon sa, indiguwon Bun do ay maan kaak ku rakiyo. Ho do wiktin taat ku inda Bun, ozilonga oki.

⁷ Bun yaako iye aapiye ho njaako gaayinjo. Ya taabin gasinjo, aapiy ta Bun di yaako imilin koluwo in moyinjo oki, asaan ku geenji ku Iisa Masi. Kar aapiy taat Bun beriy-at, taar pakgig gamin okiŋco kuuk gee gasiyo.

⁸ Hiyya, din gay, gem kol sintay, pakiron do gamin ku seener, do gamin ku karmiyindi, do gamin kuuk samaane, do gamin kuuk goy do werco, do gamin kuuk ginno oorne, do gamin ku elindi, ho do gamin kuuk siŋco alaw. Pakiron do gamin kuuk gee talaag samaane do odor nam gee din sa ozilaagu. Gamin ar nuur-an ko, nu rakiy kuu obe baaco rikimit.

⁹ Dakon rasiŋcodo gamin okiŋco kuuk ku bilditu min lotu ho ku ooytu. Ginon gamin okiŋco kuuk ku dortu nu kaawtu, ho ku taltu nu gintu. Ansii kat, Bun kaak iya aapiye yaa goye in kunjo.

Oziliig ta Pool do gee ku Pilip

¹⁰ Adir gintu portiko ho nu ozilaag Rabbinte Bun, asaan ku pakira pey kaatu. Nu iban kadar awalle oki, ku pakir kaatu. Kar gay, ku bal gase pisinjo kaak kuudu iye gaayko.

¹¹ Nu kaawiy pa-ak, nu ceerro a nu raka maanna. Ka seener gay, ya arumdu maa oki, nu tala maan ka meendu di.

¹² Nu iban goye ka pokirraw ho nu iban oki goye ka gay gamnar. Nun usin goye do galal ay wiktine, ya maan asaadu ta maa, ya adir aaye wal mey diyaanno, ya nu goy do aayar wal do armikar.

¹³ Nu gedirtu giniŋ gamin okiŋco-an, asaan Iisa Masi kat berdu gudurre.

¹⁴ Kar gay, kun gaar sellinjuwko, ku gaayintu wiktin taat nu goyiy do taabiner.

¹⁵ Kar gay, kun gee ku Pilip, ku iban kadar min gee ku Bun di okiŋco, kun keekon di kuuk gaayintu ho namdu gurus maala. Nun gaayinjo ho kun oki gaayintu. Ku gaayintu wiktin taat ku teestu dore Kabarre ta Gala ho wiktin taat nu gaaytu deete do kid ka Maseduwaan. Do wiktin taar-at, kun keekon di gaayintu.

¹⁶ Nu kaawiy pa-ak, asaan min wiktin taat nu goyiy misa do kid ka Maseduwaan, do geeger ka Tesalonik, ku iygiydu gaayko ya nu rak maanna.

¹⁷ Wala a gaayko taat ku namiidu-an kat nu rakiyo, kar gay, nu raka a Tatte Bun yaako barkiyinjo pey pak min taat ku gintu-anta.

¹⁸ Kar din gay, nu gasig kat gamin okiŋco kuuk nu rakiyo, nu dakin aale. Maan armaadudo pey min Epaprodiit iyduut gaayko. Maan kaak ku gintu-an ar ku ginji *satkin taat diya gala do Bun di ho Bun gay ooyta asaan satkin-an aawaaji gala.*

¹⁹ Ho do bi ka Iisa Masi, Bun du kaak gin gamin dakin kuuk ta6 yaako berin gamin okiŋco kuuk arumko.

²⁰ Ozilinten Tatte Bun in *darjiney elgin in elgina ! *Aamin.

Ooy taat ba aaro

²¹ Oyonco do gee ku Bun di kuuk goy in kunjo, in siŋ ku Iisa Masi. Sintite kuuk goy in nunu oki ooyko dakina.

²² Gee ku Bun di okiŋco kuuk goy do geeger-anja, in gee kuuk gina riy do Sultan ka Room oki ooyko dakina.

²³ Barkin ta Rabbinte Iisa Masi yaa goye do gelbinko. Nu ooyko dakina.

* 4:18 Wer ka gase kaawor do Ekzood 29.18.

Koloosiyen

Maktumne taat Pool siirtu do gee ku Koloos

Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna ku Koloos wiktin taat na goyiy danjaayne. Na siirco asaan goy gee daarin kuuk jagaag min do botol taat samaane. Gee nuur-ak raka a nuu aadin Iisa ho nuu aade pey aadanna ku aginiydi. Do bi naar-an ko, Pool kaawiico a : Iisa Masi, naar goy mento ho ginno waan kaak yaa pakinji. Naar di, izinne okintit do pisinji ho naar di goy kaaco ka gamin okinco kuuk gin gudurre kuwa ho keder. Naar di kaay ka Eglizdi ho kretiyenna gay yaa gine rakki ar ziy kanji.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool kaak Bun dobtu *paliine ka Iisa Masi kat siiraakon maktumne-anta. Sinje Timote kaak goy in nunu oki ooyko dakina.

² Nu siiraat do kun gee ku geeger ka Koloos kuuk Bun dobtu a kuu gine geenji ho kuuk obit kaaw ta Iisa Masi bombo. Tatte Bun yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye !

Pool ozilaag Bun do bi ka gee ku Koloos

³ Kun kawta, ni inda Bun ho ni ozilaaga do bi kanjo, naar kaak Takan *Rabbinte Iisa Masi.*

⁴ Ni ozilaaga asaan ni dor gee kaawa do bi ka imaanko taat do Iisa Masi ho in ele kaak ku elgig gee ku Bunjo okinco.

⁵ Imaanko goy bombo asaan wiktin taat Kabarre ta Gala taat gaara seen ta Bunjo astu awalle do werko, nu gaarkon maan kaak Bun dummiyiiko kuwa ka samaaner. Min naar-ak, kuu ere wiktin taat kuu gasinji.

⁶ Min yiriy taat ku doriit Kabarre ta Gala ho ku ooyit seen ta barkin ta Bunjo, Kabarre-at totirtu do werko. Ka seener, din Kabarre-at totir do adiy ka kidar okinji ar et kaak wiya ron dakina.

⁷ Gem kaak gaarkon kaaw-at, na Epa-praas kaak gina riy in nini ho ni elgiy dakina. Naar ko icit riyni do werko ar gay riyor kaak ta6 ka Iisa Masi.

⁸ Naar ko gaarkon ele kaak Ruwwin ta Bunjo beriiko.

⁹ Do bi naar-ak ko, min yiriy taat ni doriit kabarrikon di, nin oki rawatdo biko do salaanni. Ni indaag Bun a naako bere ibine in ilim taat asa min do Ruwwiney. Ni indaaga a naako bere ibine do ay maanna a kuu ibine karan maan kaak na rakiyo.

¹⁰ Paa kat, kuu ice goye kaak kuuniy in gee ku Bunjo ho kuu ginguwe taat na rakiyo. In riyko okintiti, kuu gine ar et kaak wiya ron dakina ho ibininjo do Bunjo sa yaa gaaye.

¹¹ Bun yaako gaayinjo in gudurrey taat asa min kuwa. Paa kat, kuu ice subirraw ho kuu pake min ay maan kaak yaako ase. In galal,

¹² delon barkin do Tatte Bun, naar kaak pilkon botol a kuu gase haginko in nuur kuuk Bun dobtu kuwa ka samaaner do wer kaak portikuwiye ceeriyo.

¹³ Na imiliite min do gudurre ta gondikor ho na iyiite do meennaw ta Ronji. Ronji-ak, na elgig dakina.

¹⁴ In sin kunji, gi gas saamiye ka zunuu-binnite ho Bun imiliite min goye kaak samaanno.

Riy ta Iisa Masi

¹⁵ Waan bal talin Bun yiriy rakki.

Kar Iisa kat ar naara ho na gaartenja.

Min gamin okinco kuuk Bun kilgiyту, naar di awalle ho na pakgigu.

¹⁶ In naar di, Bun kilgiyiig gamin okinco kuuk kuwa ka samaaner in kuuk keder,

nuur kuuk gee talaagu in kuuk gee talgigdo, nuur ruwwinnay kuuk gin gudurre ho kuuk gin hokumnaw do pisinco.

In naar di, Bun kilgiyiig gamin okinco a nuu kuuniye kunji.

¹⁷ Min gamin okinco kuuk nu kilgiyту, naar goy ko min awalle,

ho in naar di, gamin okinco-an goyiy do werco.

* **1:3** 'Takan Rabbinte Iisa Masi' : Iisa Masi, naar ar Aadum. Na bal gine gem kaak weega. Ampa-ak, na ginno tacco, illa Bun.

18 Naar di goy kaaco ka gee okiŋco kuuk aamin loci.

Inj naar di, goye ka marbinto teestu.

Na nooy awalle min gee kuuk nooy min do muuti.

Ampaa kat, na ogiriico do gamin okiŋco.

19 Iisa naar ampa, asaan Bunj kat ic niyine a gudurrey okintiti yaa goye inj naara.

20 Na gintu ampa-ak, asaan inj naar di, na rakiy amriŋ gamin okiŋco kuuk na kilgiyutu, keder ho kuwa.

Ampaa kat, inj baar kuuk Ronji mintu ka etor,

na iytu aapiy do gamin okiŋco.

21 Awalle, kuŋ serek min Bunj. Inj gamin kuuk samaanno ku pakiriyo ho ku giniyo, ku gintu adiney.

22 Kar diŋ gay, inj muut ta Ronji taat ka etor, Bunj amriŋko inj naara. Paa kat, kuu gedire goye *cawar do unji bal oorin tak-tak.

23 Kar gay, goyoŋ bombo ho obon imaanko samaane. Dakoŋ rasintido Kabarre ta Gala. Taar di taat ku dortu ho ku diyutu gelbinko. Gay riyor ku Bunji gaarit do adiy ka kidar okiŋji ho nun Pool oki inj nuura.

Taabin ta Pool do bi ka Eglizdi

24 Diŋ gay adir galdu do bi ka taabin taat nu taabiyyi do saan taŋko. Paa kat, inj zir ka meendu, nu awit taabin taat Iisa Masi taabiyyi do bi ka *Eglizdi, naar kaak ziy ka meenji.

25 Nu gintu gay riyor ka Eglizdi ar taat Bunj gaariidu a naa gine do saan taŋko. Na berdu riy taat naa gaare kaaw ta Bunji okintiti.

26 Kaawoy-at, na maan kaak Bunj cigiltu awalle do aginiyyi do diŋ gay, na baynig do geenji ku meenji.

27 Na rak a nuu ibine baat ta kaaw ta ta6 taat yaa iye barkin dakina do gee kuuk Yuudinnado. Taar ko anta : Iisa Masi, naar goy do gelbinko, paa ko, kuu ere yiriy taat kuu unje do *darjin ta Bunji.

28 Na Iisa Masi ko kaak ni kaawiy biy. Ni minaag gee okiŋco ho ni garkiyaagu inj ibine okiŋji kaak Bunj berinti. Paa kat, inj

numiŋco kaak nuu nume inj Iisa Masi, nuu darse do imaanco.

29 Do bi naar-ak ko, nu zeediy nu giniy riy samaane inj gudurre taat Iisa beriidu.

2

1 Nu raka kuu ibine maman nu oosiy kaar do riyor do bi kaŋko, do bi ka siŋta kuuk goy do geeger ka Lawodiise inj nuur ku pey kuuk balnu talin tak-tak inj odinco.

2 Nu inda Bunj asaan kuu zeede duune masisko, kuu ele ziŋkiko inj gelbin rakki ho kuu gase ibine kaak ta6 kaak asa min do Bunji. Paa kat, kuu ibiniŋ maan kaak Bunj cigiltu awalle, naar ko Iisa Masi.

3 Inj naar di, kuu gase ibine inj ilim kuuk gasdo badam.

4 Nu siiraako-anj asaan waan jagikonno inj kaawin ku raadiner.

5 Ka seener, ya nu kawwi datikko oki, gelbiner gay goy inj kuŋkon di. Adir galdu do goyiŋko kaak samaane ho do imaanko taat ku obtu bombo do Iisa Masi.

Goye ka geenji ku Iisa

6 Ansi-ak, ku ooy ko kadar Iisa Masi, naar Rabbinko. Ampa-ak, zeedoŋ kuu goye ar gee kuuk num inj naara.

7 Obon imaanko bombo taa paaye caari. Ginoŋ ar gem kaak pinig geriy bombo. Zeedoŋ imaanko yaa gaaye loci ar taat nu bildiiko. Ozilguwoŋ Bunj inj gelbin rakki.

8 Yaman, pakroŋco do gee kuuk yaako ase inj kaawin ku raadiner, paa nuuko jagiŋko. Gee nuur-ak, kaawinco asdo min do Iisa Masi. Nu asa min aadanna ku aginiyyo inj bilde ka kaawin ku duniiner di.

9 Dakoŋ icenno kaawinco asaan inj Iisa Masi di, Bunj ic zi ka gemor ho na goy tak-tak inj naar di.

10 Min ku num inj naara, barkin okintiti, naar kat berkonta. Na goyiy kaaco ka gamin kuuk gin gudurre kuwa ho keder.

11 Ku iban kadar *Yuudinna dukuma selno do kooginco. Pa-ak gaara kadar nu kuŋco. Kar *dukume ka selnoŋ kaŋkoŋ gay, arro ta gee-anju. Naar dukume ka selnoŋ kaak ta6 ka Iisa Masi, kaak gaara kadar Bunj imiliŋko min goyiŋko kaak samaanno ka awalle.

12 Paa ko, min nu *batiziyiŋko do amiydi, ar ku mate ho nu tiisiŋko inj Iisa. Kar inj naar

ko ku nooytu min do muuti oki asaan ku aamin in gudurre ta Bunji taat nooyiig min do muuti.

¹³ Awalle, ku goy ar gee ku mate do unji ka Bunji do saan ta zunuubinniko, ho do saan taat a ku goy in gee kuuk ibanno Bun, kuuk bal dukume selno. Kar din gay, okinte, Bun berte goye kaak marbinto in sin ku Iisa Masi. Naar ko saamiyten zunuubinnite okinco.

¹⁴ Saamiye ka zunuubinnite-ak, ar nu siirig zunuubinna-ak do maktumner, kar Bun gay sooyiig tak-tak. Paa ko, wiktin taat nu doodiig Iisa ka etor, gamin okinco kuuk nigaate do unji ka Bunji ar nu doodgu in naara.

¹⁵ Ampaa ko, na yiimiit garta ta agindaw kuuk gin gudurre kuwa ho keder. Na eebiyiigu do unco ka geemir ho na gaarco kadar Iisa begirco wiktin taat na mattu ka etor.

¹⁶ Ansi-ak, ya waan osaako do maan kaak ku tiyo wala ku siyo, do bi ka iidiner, do goye ka koyer, wala do yiriy ta sabitdi, dakon cokiyenno kaawoy.

¹⁷ Gamin okinco-an, nuur ar kelim ta maan kaak ta6 kaak yaa ase ba aaro. Kar maan kaak ta6-ak, na Iisa Masi meenji ho na as ko.

¹⁸ Goyon godom min gee kuuk gina ziniko dalullay, kuuk abdiya *dubal ku Bunji ho kuuk oba tirit do gamin kuuk nu sooniyo. Ya nu osaako, dakon cokiyenno kaawco. Gee nuur-ak, dapal asaan nu naal kayco in pikirrico

¹⁹ ho nu icdo botol ta Iisa kaak kaay ka *Eglizdi. Ka seener gay, Egliz naar zi ka Iisa, ho in naar ko, zi okinji goyiyo ho kaasi in caari numiyo. Kar in naar ko zi-ak maadiyo ar taat Bun rakiyo.

Muutuy ta Iisa in nooyinji

²⁰ Ku mat ko in Iisa Masi ho ku amil ko tak-tak min bilde ka kaawin ku duniiner. Kar maa di pey ku giniy ar duniin-an tanke ho ku rakiy aade bilde ka kaawin ku duniiner-aku?

²¹ Bilde naar-ak kaawa aman : « Dakon icenno maanna ! Dakon nelenna maanna ! Ho dakon wakenno tak-tak ! »

²² Gamin okinco kuuk nu bilditu-an, baaco yaa biren di. Gamin-ak, nuur ko

bilde in gaanuun kuuk geen di imilig min do kayco.

²³ Ka seener, do pikirre ta gemor, gamin-an, nuur gin ilim dakina : nu abdiya Bun keeco, nu gaariy ziniko ar nu dalullay ho nu taabiya ziniko. Kar sando, gamin-an bera galal ta ziniko di, yampa, nu gaay-gigdo do unji ka Bunji.

3

¹ Kun nooy ko in Iisa Masi. Pa-ak, zeedon kuu bariye gamin kuuk asa min kuwa do wer kaak Iisa goyiyo, do meeday ta Bunji.

² Pakronco do gamin-an-ku, dakon pakirenno do nuur kuuk goy keder.

³ Asaan do bi ka goye kaak do duniiner-an, ar ku mat in Iisa Masi, ho din gay, goyinke kaak marbinto-ak, gee talgigdo misa, naar cigil in Iisa do unji ka Bunji.

⁴ Na Iisa Masi ko berkon goye kaak marbinto-aka. Kar do wiktin taat naa asi bayne in *darjiney, kun oki yaa bayne in naara ho kuu aawin darjiney.

Goye ka awalle in ka dirka

⁵ Do saan taar-an, imilon min do gelbinko gamin kuuk samaanno ku duniiner. Gamin-ak, nuur ko anku : baaye ka munjam, gine ka gamin kuuk arro in kuuk *cawarro, pikirre taat samaanno ho tamaanaw. (Kar tamaanaw gay, taar gin ar margi).

⁶ Gamin nuur-an ko iya dapinke ta Bunji do nuur kuuk icdo kaawoy.

⁷ Awalle, kun oki ic goye kaak ar kanco.

⁸ Kar din gay rason gamin okinco kuuk samaanno. Nuur ko : dapinke, nige ka adir ho motol. Rason pey nige kaak ku nigiy binke in Bun ho leesko taat amila gallo.

⁹ Dakon raadenno benanniko asaan kun rasig ko goyinke ka awalle in aadannay kuuk jookum-an-ku

¹⁰ ho din ku ic goye ka marbinto ar gem kaak is kesuun taat marbinto. Kar Bun yaako gaayguwinke kuu are naara gaay in gaayo. Paa kat, kuu ibinin tak-tak Bun kaak kilgiyinte.

¹¹ In goye ka marbinto-ak, ginno pey *Yuudinna wala kuuk Yuudinnado, ginno gee kuuk *dukum selno wala kuuk bal dukume, ginno awraatina wala

masaakanna, ginno 6errina wala horrina. Naar kaak pakgig gee okiŋco-aŋ, ɲaar Iisa Masi, ho ɲa goy do gelbin ka gee okiŋco kuuk aamin in ɲaara.

¹² Buɲ elinƙo ho ɲa do6inƙo a kuu gine geenji. Do saan taar-an, ginguwoŋ gamin kuuk kuuniy do geenji. Gamin-aŋ a kuu gine sellen do geemir, kuu tale amin-duwco, kuu icenno zinƙiko, kuu ice subir-raw ho kuu kuuniye dalullay.

¹³ Soson zinƙiko. Ya rakki minninko kat gid in giji, saamiyoŋ benanniko ar kaak *Rabbin Buɲ saamiyiiko loko.

¹⁴ Do gamin okiŋco-aŋ, ele ka zinƙar di paka, asaan ele-aŋ ko yaako numinƙo tak-tak kuu gine ar zi ka gem rakki.

¹⁵ Aapiy taat Iisa Masi iyiiko yaa goye do gelbinko. Do aapiy taar-at ko, Buɲ kolinƙo, ku gintu ar zi rakki. Kar pey, ozilon Buɲ doo.

¹⁶ Kaaw taat Iisa Masi gaariiko yaako goye do gelbinko in barkinuwti okintiti. In ibine okinji kaak ku gastu min do kaawoy-ata, taayguwoŋ ho 6ildiguwoŋ benanniko. Riyon riyin ku oziliikar in gelbin rakki ho in riyin okiŋco kuuk asa min Ruwwin ta Buɲdi.

¹⁷ Ay maan kaak ku rakiy kaawe ho gine, ginon in sin ku Rabbin Iisa Masi, ho in sin kunji, delonji barkin do Tatte Buɲ.

Maman gee ku Buɲdi yaa obe zinƙiko

¹⁸ Do kun daadi, karmiyon midiyko ar ku karmiygiy Rabbin Buɲ.

¹⁹ Kun miday oki, elguwoŋ daditko ho dakoŋco imilenno odina.

²⁰ Do kun koogina, karmiyon aginiyko do ay maanna. Taar-at ko taat Buɲ rakiyo.

²¹ Do kun aginay, dakoŋ nigenno adat ku kooginko, pa gartico yaa yiime.

²²⁻²³ Do kun 6errina, karmiyon geenko do ay maanna. Dakon gineno riy do unco di a ɲuuko ozilinƙo. Kar gay, ginonco riy in gelbin rakki ar ku gina riy do Rabbin Buɲ meenji. Dakon gineno ar ku giniy do geemir di. Ampa-ak, ku gaara kadar ku karmiya Rabbin Buɲ.

²⁴ Dyon do kayko kadar Rabbin Buɲ asaako berin haginko taat ɲa dummiytu do

geenji. Tatkuwko kaak ta6 kaak ku giniiji riyo, ɲaar Iisa Masi.

²⁵ Kar gem kaak gina maan kaak samaanno gay, taaji peye do kaay asaan Buɲ eerro gee.*

4

¹ Kar do kun geenco ku 6errinar gay, obon 6errinko samaane ar taat Buɲ rakiyo. Dyon do kayko kadar kun oki gin Tatkuwko kaak goy kuwa ka samaaner.

Taayiik ta ba aaro

² Obon tirit do salaanko ho indiguwoŋ Buɲ in oziliika.

³ Wiktin taat ku inda Buɲ, dakonni rawtenno. Indon Buɲ a ɲaani pile botol taat nii gaarin kaawoy. Ampa-ak, nii gedire kaawe do bi ka maan kaak cigil awalle kaak Buɲ gintu in Iisa Masi. Do bi ka maan kaak cigile-ak ko, ɲu obintu danjaayin-aŋka.

⁴ Indondu Buɲ, naa gaarin kaaw-an waraŋ do geemir a ɲuu ibinin samaane, asaan Buɲ kat berduut riy-anta.

⁵ In gee kuuk ibanno Buɲ oki, goyon in ɲuura in ilim taat asa min do Buɲdi. Ay wiktin taat Buɲ beriikon di, kaawonco do bi ka Iisa Masi.

⁶ Buɲ yaako gaayinƙo kuu ibine telke do ay gemo ho kaawinko yaa gine gal ar yiime.

Ooy taat ba aaro

⁷ Sinƙe Tisik kaak ni jaawiy sawa yaako iyin kabarrer okintiti. Ni elgiga ho ɲa unje kaay in nini do riy ta *Rabbiner in gelbin rakki.

⁸ Nu ɲaamaakonga a kuu gase kabarrini ho gelbinko yaa weye.

⁹ Nu ɲaamaakon in sinƙe Onezim. Naar oki ginaat riy in gelbin rakki ho ni elgiga. Naar min kanƙon di. Ya ɲu otko, ɲuuko ose ay maan kaak kuuniy do werni.

¹⁰ Aristaark kaak goy do danjaayner in nunu ooyko dakina ho in Maark oki kaak ron ka meercu ka takan Barnabaas. Nu kaawkon ɗak ko do bi ka Maark-aka. Ya ɲa 6aawko, obon samaane.

¹¹ Iisa kaak ɲu koliy pey Zustuus ooyko oki dakina. Min gee kuuk gina riy in nunu

* 3:25 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 10.17.

do bi ka *Meennaw ta Buṅdi, ṅuur subba-
aṅ di min *Yuudinna kuuk aamine. Nu
iskintu dakina.

¹² Epapraas oki ooyko dakina. Naar oki
min kaṅkon di. Na gay riyor ka Iisa Masi
ho na peydo inde Buṅ do bi kaṅko in gelbin
rakki a kuu goye bombo, kuu maade do
imaanko ho kuu ibine tam maan kaak Buṅ
rakiyo.

¹³ Nu imilaakon ta adir kadar na taabiya
dakina do bi kaṅko ho do siṅta kuuk do
geeger ka Lawodiise in ka Hiyerapoliis.

¹⁴ Royte Luk kaak daptoor in Demaas oki
berko ooyco.

¹⁵ Ooyonco do siṅta ku Lawodiise, in
boote Nimpa ho do gee ku *Egliz kaak
ṅumgiy do gerti.

¹⁶ Ya ku garkiyiit maktumne-anta,
naamon do Egliz ka Lawodiise, ṅuur oki
yaa garkiyinti. Kar garkiyon oki taat ṅuuko
naame min Lawodiise.

¹⁷ Kar kaawonji do Arsip aman : « Pakar
do riy taat Rabbin beriijin, kii ginin in
botilti. »

¹⁸ Nun meendu Pool kat siirig kaawin
kuuk ba aar-aṅku : Dakon rawtenno
kadar nu goy do danayner. Buṅ yaako
barkiyiniko. Nu ooyko dakina.

1 Tesalonisiyen

Maktumne ta awalle taat

Pool siirtu do gee ku

Tesalonik

Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do kretiyenna kuuk goy do geeger ka Tesalonik. Geeger-ak do kid ka gee kuuk Yuudinnado. Menaw kuuk Pool gaarit Kabarre ta Gala do geeger-ak yaa nece ar suugin subba pa. Do menaw nuur-ak, Yuudinna kuuk goy do geeger-ak, daarin pocit kaawoy ho nu atkiga (Akt 17.1-10).

Kar ba aaro, Pool siircot maktumne-an asaan na raka pey gaaye do bildinji kaak na bildiigu do wiktin taat na goytu in nuura. Na aaciyaw asaan in taabin taat nu taabiyiigu do bi ka imaanco oki, gamin dakina 6aa samaane do werco. Na yeepaaco oki do kaawin kuuk nu inditu. Indinco-ak aman : daarin mataw ho Rabbin Iisa gay arig misa. Kar gee kuuk mata-an gay, maa yaaco ase? Kar ya Rabbin kat as kodok gay, nuu gine pey maa riyra?

Ooy ta awalle

¹ Na nun Pool, in Silben* ho in Timote kat siiraat maktumne-an do *Egliz kaak goy do geeger ka Tesalonik, do kun kuuk geenji ku Tatte Bun ho *Rabbinte Iisa Masi. Bun yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye.

Dele ka barkiner

² Do bi kanjo okinjo, ni ozilaag Bun doo ho ni rawitgikonno do salaaner.

³ Do unji ka Tatte Bun, ni pakirgiy doo do imaanco in elinjo kaak naamaako ku giniy riy dakina ho ere kaak ku eriy *Rabbin Iisa Masi in gelbin rakki.

⁴ Gem kol sintay, ni iban kadar Bun elgi-iko ho na dobinjo kuu gine geenji.

⁵ Ka seener, wiktin taat ni iyiikon Kabarre ta Gala-an, taar arro kaaw ta maalan di, asaan Ruwwin ta Bunji gaayini, ni ibintu tam kadar kaawni ka seener. Ampa-ak Kabarre-at asko in gudurre. Kun

maaniiko iban maman ni goyiy in kunjo ho ku talinti ni obiiko wero.

⁶ Kar kun gay iciig goyinni ho in ka Rabbin Iisa Masi, asaan in taabin taat gee taabiyiiko-an oki, ku obit samaane kaaw ta Bunji in galal. Galal-an taar asa min Ruwwin ta Bunji.

⁷ Paa kat, ku gaariy in goyinjo do gee ku Bunji okinjo kuuk do kid ka Maseduwaan in ka Akayi, maman nuur oki yaa goye.

⁸ Ampaa ko, do werko, kaaw ta Rabbin bal peye do kid ka Maseduwaan in ka Akayi di. Kar gay, gee kuuk goy do wer okinjo gas kabarre kadar ku aamin do Bunji. Ampa-ak, ya ni kaawaado pey biti sa ginaado maanna

⁹ asaan nuur maaniico osa maman ku obinti do werko, maman ku rasiig marginko ho ku newsitu abdiye Bun kaak goy mento ho ta6.

¹⁰ Ho nu osa pey maman kuu yoke Ronji Iisa. Bun nooyiig Iisa min do muuti, na cooniig kuwa ho naa yeepe naate jilinte min dapinjo ta Bunji taat yaa paaye do kaaco ka gee kuuk bal aamine loci.

2

Riy taat Pool gintu Tesalonik

¹ Gem kol sintay, kun maaniiko iban tam kadar asinni kaak ni astu do werko-an, naar maalanno.

² Ku iban kadar wiktin taat ni baayiy kat talin werko, ni uc min geeger ka Pilip ho min gee ku geeger-ak, daarin taabiyinti dakina ho nu warinti ko ware. In taabin taat ni gastu-at oki, min ni ottu do werko, Bun iskinti ni gaariikon Kabarrey ta Gala.

³ Ka seener gay, ya ni taaya gee a nuu aamine do Iisa, kaawni raadenno, gelbinni sa pondikdo ho ni ginno oki pikirre taat nii gale gemo.

⁴ Paado, Bun tal ja ta aditni, kar kat na do6inti a nii gaare Kabarre ta Gala. Ampa-ak, ni baraydo botol taat yaaco ale gala do geemir, illa do Bunji di. Naar kat ibingig gelbinni.

⁵ Ku iban tam kadar yiriy rakki ni bal kaawe kaawin ku pulus-pulus do geemir ho ni balko ase tak-tak in tamanaw ta gurusdi. Bun kat saadinni.

* 1:1 'Silben': Na naar ko nu koliy oki Silaas.

⁶ Ni bal rake waan yaani ozile, wala kunjo, wala gee ku pey.

⁷ Yampa, nin paliinna ku *Masi yelee, nec nii gine taat ni rakiy di. Kar gay, min ni astu do werko, ni gin zinjini dalullay ar daatik taat tala kaaco do kooginti.

⁸ Inj ele kaak ni elgiiko dakin-an, ni gaarkon Kabarre ta Gala taat asa min do Bunji. Inj ele naar-an, ni ic kelimni aale loko ya waan indiini a nii bere zinjini oki, do bi kanjo, ni poocaado.

⁹ Gem kol sijtay, pakironj ja do riy taat rada ni gintu do werko. Aando yiriyo, ni gina riy taat nii gase maan kaak nii okume. Paa kat, ni baltu goye ar gor taat ooma do rakki minninko do wiktin taat ni gaariiko Kabarre ta Gala taat asa min do Bunji.

¹⁰ Ni goy goye kaak *cawar ho inj botiliy inj kunj gee kuuk aamine, yoo oorin sa, ni bal gine. Do taar-an, kunj saadonna ho Bunji oki tale.

¹¹ Ku iban kadar ay waan minninko, ni taayig ar tati taayiy kooginay.

¹² Ni taayinjo, ni iskinjo ho ni wakilko kadar goyinjo yaa kuuniye ar kaak Bunji rakiyo. Naar ko kolinjo kuu unje do Meenuwiy ho do *darjiney.

¹³ Ni ozilaag Bunji doo asaan wiktin taat ni gaariiko kaawoy, ku cokiyta ho ku obta. Ku bal obinti ar kaaw ta gemor di, ku obit ar kaaw ta Bunji. Ka seener, taar kaaw ta Bunji ho do kunj kuuk aamine, ta gina riy do gelbinko.

¹⁴ Gem kol sijtay, gee ibiniiko kadar kaaw-at gina riy do gelbinko, asaan kunj maaniiko oki aad min botol ta *Eglizna ku Bunji kuuk goy do kid ka Zuude. Gee ku Eglizna-ak, nuur aamin do Iisa Masi ho *Yuudinna taabiyyig dakina. Kar kunj oki, gee ku maaniiko taabiyyinjo dakina.

¹⁵ Aginiyco ku Yuudinnar kuuk taabiyyig gee-ak deeyig nabiinna kuuk awalle. Goytu kee, pey daarin deeyig *Rabbin Iisa. Pey wiktin tante astu, daarin asinte taabay oki. Ansi-ak, nu nigaag adiy ka Bunji ho nu kuuniya adin ku gee okinjo,*

¹⁶ asaan nu todaani gaare kaaw ta Bunji do gee kuuk Yuudinnado a nuu gase jile.

Ansi-ak, zunubinnico gaaya gaayen di nam nu nectu do werco. Ampa-ak, dapinjo ta Bunji paayco ko kaaco.

Pool raka yeepe Tesalonik

¹⁷ Gem kol sijtay, min gi totirtu, ni deet serek, kar gay kelimni goy inj kunjon di. Ni gin niyin tak-tak taat ni baa pey talinjo. Naar-ak ko, ni zeediy a illa niiko baawe.

¹⁸ Ni raka yeepe nam nii ote do werko. Nun meendu Pool gec deele a naa baawe, kar *Seetanne gay todinti botol.

¹⁹ Ni rakiy pey baa talinjo-ak, asaan ni eriig Rabbinte Iisa inj galal do saan tanjo, ho wiktin taat naa yeepe, nii jaale kayni kuwa ho nii gase haginno do unji ar taat nu beriy do gee kuuk nosire.

²⁰ Ka seener, do saan tanjon ko, ni jaaliy kayni kuwa ho ni aaciyiy dakina.

3

¹ Do bi naar-ak ko, ni bal gedire pey nii goye bal kabarriko. Paa ko, ni ictu niyin taat ni daktu keetini do geeger ka Aten,

² ho sinje Timote gay, ni naamiikonjo. Naar gina riy do Bunji ta gaare Kabarre ta Gala ta Iisa Masi. Ni naamiikonjo-ak a naako denrinjo ho naako iskinjo do imaanko.

³ Paa kat, yoo waanna rasiitdo botiliy do taabin taat gasinjo-anta. Asaan kunj maaniiko oki iban kadar taabin ar taar-an yaate ase.

⁴ Wiktin taat ni goyiy inj kunjko, ni kaawkonj dak ko biti. Kunj maaniiko tal inj odinko kadar kaaw-an as do werti.

⁵ Do saan taar-at ko, min nu bal gedire pey yoke kabarriko, nu naamiig Timote a naa iye kabarre ta imaanko, asaan nu gin kolaw a wal *Seetanne gecinjo ho ku rasit imaan. Ya ku rasta-ak gay, riy taat ni gintu do werko-an uc usu.

⁶ Din di Timote yeepinti min do werko ho kabarre taat na iyinti-an gala. Na kaawinti do bi ka imaanko, do ele kaak ku elgiy zinjiko ho na kaawinti a ku pakira samaane loni ho ku raka pey naame inj nini ar taat nini oki rakiyo.

⁷ Ansii ko, gem kol sijtay, inj taabin taat ni aawiyo ho inj pooce kaak gee poociini oki,

* **2:15** 'nu kuuniyuta adin ku gee okinjo': Pool oki Yuudinjo. Na kaawdo do bi ka Yuudinnar okinjo. Na kaawa do nuur kuuk todaaco gaare kaaw ta Bunji do gee kuuk Yuudinnado.

kabarre taat a ku goy in imaanko berinti gudurre.

⁸ Din, goye ka duniiner gininti gala asaan ni dor kadar imaanko taat do *Rabbiner, ku obit bombo.

⁹ Ni ibanno maman nii gedire dele barkin do Bunji do bi kanjo ho galal okintiti taat ni aawiy do unji ka Bunji do bi kanjo.

¹⁰ Aando yiriyo, ni inda Bunji in gelbin rakki a naani pile botol gi baayiy dak naame ho niiko bildaŋko a imaanko yaa baa in unti.

¹¹ Ni inda Tatte Bunji in Rabbinte Iisa Masi yaani pile botol taat niiko baawe.

¹² Rabbin Iisa yaako gaayinjo a ele kaak kuu elgiy zinjiko ho ku eliy gee okinjo yaa baa in unji. Ni raka a kuu ele zinjiko ar kaak nin elgiiko.

¹³ Bunji yaako denrinjo do imaanko. Ampaa kat, do wiktin taat Rabbinte Iisa yaa yeepe in geenji okinjo*, kuu gine *cawar ho bal oorne do unji ka Tatte Bunji.

4

Goye kaak Bunji rakiyo

¹ Ba aaro, gem kol sintay, ni taayaako ho ni indaako in sinjo ku *Rabbinte Iisa Masi a kuu zeede kuu baa in unjo ar kaak ku bilditu baani awalle. Ku bilde maman kuu goye goye kaak Bunji rakiyo, ho din gay, ku icig ko goye naar-aka. Naar-ak, baa in unjo.

² Taayik taar-an asa min do Rabbinte Iisa Masi ho ku ibingit ko min awalle.

³ Taat Bunji rakiy-at, a kuu goye *cawar do unji ho kuu goye godom min baaye ka munjam.

⁴ Nu kaawaako okinjo, ay gem di yaa gedire do zinjay. Ampaa kat, kuu goye in horomine, cawar do unji ka Bunji.

⁵ Dakon gineno ar gee kuuk ibanno Bunji. Gee nuur-ak, galal ta zinjiko naamaag nu giniy gamin kuuk jookumo.

⁶ Ya gem kaak gina ampa-ak, na nigaag adiy ka sinji ho na taraaga. Naar-ak, dakon gineno pa. Ni kaawkon ko ho ni mininjo tak-tak do bi naar-anjo, asaan gee kuuk gina ansi-ak, dapinjo ta Bunji yaa paaye kaaco.

⁷ Ka seener gay, Bunji dakinte kollo do goye kaak cawarro. Na kolinte do goye kaak cawar do unji.

⁸ Naar-ak, gem kaak poocaa kaaw-anta, na poocaa kaaw ta gemor di, na poocaa kaaw ta meenji Bunji kaak beraako Ruwwiney.

⁹ Gem kol sintay, ni ginno pey kaaw taat niiko siire do bi ka ele ka zinjiko. Asaan kun maaniiko, Bunji meenji bildaŋko man kuu ele benanniko.

¹⁰ Ku elgig gee ku Bunji okinjo kuuk goy do kidin ku Maseduwaan. Gem kol sintay, ni taayaako, zeedon pey kuu ele zinjiko gaay in gaayo

¹¹ ho kuu goye do aapiyer bal kaawo. Talon riy ta maaniikon di ho ginon riy in tingiko ar kaak ni kaawiiko.

¹² Paa kat, ku ociydo do geemir ho goyinjo yaa gine samaane do unjo ka gee kuuk bal aamine misa in Iisa Masi.

Yeepe ka Rabbiner

¹³ Gem kol sintay, ni raka kuu ibinin maan kaak yaaco ase do gee kuuk aamine ho mate. Ansii kat, ku goyido aminda ar gee kuuk haraydo a nuu nooye min do muuti.

¹⁴ Gi aamin kadar Iisa mate ho Bunji nooyig min do muuti. Ampaa ko, nuur kuuk aamin in Iisa ho mate, gi aamin kadar Bunji yaa nooyinjo ho naa numinjo in naara.

¹⁵ Ka seener, ni kaawaako kaaw taat *Rabbin meenji kaawtu a : ginte kuuk goy mento do wiktin taat Rabbin Iisa yaa yeepe, gi ogiraacodo do nuur kuuk mat ko.

¹⁶ Gee yaa dore maan kaak gaara yeepe ka Iisa Masi, in gaay ta tatkaw ka *dubal ku Bunji ho in ale ka perner ta Bunji. Do wiktin taar-at, meenji Rabbin Iisa Masi yaa paaye min kuwa, ho nuur kuuk aamin do Iisa Masi ho mate-ak yaa nooye awalle.

¹⁷ Kar ba aaro, ginte kuuk goy misa mento gay, Bunji yaate cooninte sawa in nuura do ucar a gii naame in Rabbin Iisa kuwa ka samaaner. Ansii ko, gii goye doo in naara.

¹⁸ Naar-ak, iskiguwon zinjiko in kaawin-anjo.

* 3:13 'geenji okinjo' : Nuur dubal ku Bunji in nuur kuuk aamin in sinjo ku Iisa oki.

5

¹ Gem kol sijtay, do bi ka wiktiner in yiriy taat *Rabbin Iisa yaa yeepe, ni ginno pey kaaw taat niiko siire.

² Asaan kunj maaniiko iban tam kadar yiriy ta Rabbiner, taar yaa ase ar kokin ka aador.

³ Yiriy-at yaa ase do wiktin taat gee kaawa aman : « Hay, aapiy as kat do darrer ho barjaalin sa ginno pey ! » Kar do wiktin taar-at di, tala kar omaayin di galco do kayco ar daatik taat enaw do weenti ho wer kaak nuu imile kayco sa ginno.

⁴ Gem kol sijtay, gee kuuk goy do gondikor, yiriy ta Rabbiner yaaco soke yooma. Kar kunj gay arro gee nuur-aku.

⁵ Asaan, okinco, ku goy do portikaw ho ku gina gamin kuuk kuuniya yiriyo. Yampa, gi goydo do gondikor ho gi ginno gamin kuuk kuuniya aando di.

⁶ Do taar-at ko, dakinte weyenno ar nuura. Kar gay, goyinte mento ho gedirinte do zinkite.

⁷ Asaan gee kuuk weyaw, nuur weya in aando, ho gee kuuk sakriyaw sa, nuur sakriya in aando.

⁸ Kar ginte, gee ku portikaw gay, gii gedire do zinkite. Imaan in ele yaate gooyinte ar saapine do zinkite ho ere kaak gii ere jile yaate gooyinte ar jakumne ta taasinkar do kayte.*

⁹ Gii gine ampa-ak, asaan Bun balinte doointe a naate taaɓiyinte in dapiŋkoy. Kar gay, na doointe a gii gase jile in Rabbinte Iisa Masi.

¹⁰ Naar kat mat do bi kante. Paa ko, ya gi mate wala gi goy mento sa, yiriy taat naa yeepe-ak, gii goye sawa in naara.

¹¹ Naar-ak, iskiguwoŋ ho denjirguwoŋ zinkiko do imaanko ar kaak ku gingiyo.

Taayika in ooy ta ba aaro

¹² Gem kol sijtay, ni raka kuu karmiyin gay riyor ku Bundi kuuk gina riy in kunko. Asaan gee nuur-ak, Rabbin kat leeyig a nuu tale kaako ho nuuko taayinco.

¹³ Do bi ka riy taat nu giniyo, elguwoŋgu ho berguwoŋco horoomin dakina. Kar kunj gay, dakoŋ gidenna benanniko.

¹⁴ Gem kol sijtay, nu kaawaako : leesoŋco do gee kuuk zegilay, iskoŋ gee kuuk yiimit gartico, sosoŋ gee kuuk ginno gudurre† ho icon subirraw in gee okinco.

¹⁵ Yaman, goyoŋ godom, ya rakki minninko nigjin, dakiy yeeppenno. Kar gay, gin-guwoŋ sellen benanniko ho do gee okinco.

¹⁶ Goyoŋ doo in galal.

¹⁷ Indiguwoŋ Bun, dakoŋ peyenno.

¹⁸ Oziloŋ Bun do ay maanna. Nuur-aŋ ko gamin kuuk Bun rakiy kuu gine do goyinco kaak in Iisa Masi.

¹⁹ Ya Ruwwin ta Bundi gina riyti do gelbinko, dakonti todenno.

²⁰ Ya Bun kaawko in binka ku nabiinnar, dakoŋ pociŋcodó kaawinco.

²¹ Kar gay, ibinoŋ ja baaco ta gamin-aŋ okinco, kar kat, kuu obe nuur kuuk samaane.

²² Cimoŋ kayko min ay maan kaak samaanno.

²³ Meenji Bun ka aapiyer yaako giniŋco kuu kuuniye *cawar do goyinco okinji. Paa kat, ruwwinko, kelimko ho zinkiko yaa goyoŋ ko paa di okinco bal oorne nam yiriy ta yeepinji ka *Rabbinte Iisa Masi.

²⁴ Naar kaak kolinco-ak, kaawoy rakki di, ho ka seener, naa necin taat na kaawtu.

²⁵ Gem kol sijtay, indonni Bun oki.

²⁶ Ooyoŋco do sijta dakina in gine ka cuud ar sijta kuuk tacco rakki.

²⁷ In sij ku Rabbiner, nu kaawaako : garkiyon maktumne-an do unco ka sijta okinco.

²⁸ Bun yaako barkiyinco in barkin ta Rabbinte Iisa Masi ! Nu ooyko dakina.

* **5:8** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 59.17. † **5:14** 'gee kuuk ginno gudurre' : Anne-aŋ raka kaawe do bi ka gee kuuk gudurrico wala imaanco sooda.

2 Tesalonisiyen

Maktumne ta seerij^{kar} taat

Pool siirtu do gee ku

Tesalonik

Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne ta seerij^{kar}-an do kretiyenna ku Tesalonik. Pool deelaag kaawin daarin kuuk na siirtu do maktumne taat awalle. Na siiriico-ak, asaan nu barjile do bi ka yeepe ka Iisa. Daarin kaawa a na yeep ko, daarin gay a na gaay ko yeepe ho nu rasit riyco a nuu yokinji ja. Pool kaawaaco a nuu ice subirraw do gamin kuuk yaa ase neginda. Ya nu yokaag Iisa ho na yeepdo kodok oki, nuu rasaatdo riyco. Nu tale goyince kaak 6aa in unji.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Pool, in Silben* ho in Timote kat siiraat maktumne-an do *Egliz kaak goy do geeger ka Tesalonik, do kun kuuk geenji ku Tatte Bun ho ku *Rabbinte Iisa Masi.

² Tatte Bun ho Rabbin Iisa Masi yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye.

Pool iskaag kretiyenna ku Tesalonik

³ Gem kol sintay, illa ni ozila Bun doo do bi kanjo. Ozilinni-ak do botiliy di, asaan imaanko sinja in unti ho ele ka zinjiko sa gaaya gaayen di.

⁴ Do saan taar-an, galni ni kaawiy do bi kanjo do Eglizna ku Bun di. Asaan in taabin taat nu taabiyyiko ho in goyinjo kaak rad-ak oki, ku ic subirraw ho ku ob tirit do imaanko.

⁵ Taar-an gaara kadar Bun dukuma seriin in botilti. Asaan in taabin taat nu taabiyyiko do bi ka Meennuwiyy-at oki, Bun yaako gininjo sellen kuu ture unje do Meennuwiyy-ata.

⁶ Ka seener gay, Bun dukuma seriin in botilti : naaco peyin do kayco do nuur kuuk taabiyaako.

⁷ Kar kun kuuk taabiyaw-an gay, kuu jammiye in nini oki do wiktin taat Rabbin Iisa yaa yeepe min kuwa in dubilji. Dubilji-ak, nuur gin gudurre

⁸ ho nuu ase in naara do portikaw taat ar ak taat oba bilim-bilim. Na taabiyyinco nuur kuuk ibingigdo Bun ho kuuk karmiygitdo Kabarre ta Gala ta Rabbinte Iisa Masi.

⁹ Gee nuur-ak, haginco ta taabiner, taar gaasaado tak-tak. Nu goye serek min do Rabbinte ho min do gudurre taat gaara *darjiney.

¹⁰ Wiktin taat Rabbin Iisa yaa yeepe, yiriy taar-at, geenji yaa jaalin sinji kuwa ho gee okinco kuuk aamin in naara yaa ozilinji dakina. Kun sa yaa goye in gee nuur-aku, asaan ku aamin do kaaw taat ni gaariiko.

¹¹ Do saan taar-an ko, ni indiy Bun doo do bi kanjo. Ni indaaga a naako gaayinjo a ku tur goye kaak na kolinjo do unji-aka. Ni indaag pey Bun, in gudurrey, naako gaayinjo kuu gine gamin kuuk sellen kuuk ku rakiy gine, ho riy taat ku gingiy do bi ka imaanko oki yaa kuuniye samaan tak-tak.

¹² Ampaa kat, do bi kanjo, nuu jaalin sin ku Rabbinte Iisa kuwa, ho do bi kanji, nuu jaalin sin ku maaniiko oki. Okinco-an asa min barkin ta Bun te ho in ta Rabbinte Iisa Masi.

2

Gamin kuuk yaa ogire do yeepe ka Iisa

¹ Gem kol sintay, nu rakaako kaawe do bi ka yiriy taat Rabbinte Iisa Masi yaa yeepe ho maman Bun yaate numinte in naara.

² Ampaa ko, ya waan kaawaako a yiriy ta *Rabbiner taar as ko, dakon barjilenno kodok di. Ya waan kaawaako ar na gin kaaw taat asa min do Bun di wala min loni, wala na as in maktumne do pisinji ar na nin ko berjiita oki, dakon ginenna kolaw.

³ Dakon rasenna zinjiko nuuko jaginjo in ay maanna. Yiriy rakki yaa ase taat gee ku duniiner yaa pociin Bun tak-tak ho Gay nige duniiner yaa gaare ziy, naar kaak Bun dukumji ko seriine. Nu kaawaako, ya gamin-an bal ase, yiriy ta Rabbine asaado misa.

⁴ Gem naar-ak adine. Na jaale ziy a naar di tatik min gamin okinco kuuk gee ku duniiner koly Bun ho kuuk nu abdiyyo nam meenji oki 6aay unje do *ger ka Bun di ho naa kaawe a naar kat Bun.

* 1:1 Silben : Na naar ko nu koly oki Silaas.

⁵ Ku rawte ga ? Wiktin taat nu goyiy in kunjo-ak, nu kaawgiko do bi naar-anja.

⁶ Kar din gay, kun ibingig maan kaak todaaji bayne do Gay nige duniiner-aka. Na yoka wiktiney yaa ase.

⁷ Kar din gay, riyoy taat samaanno tees ko in cigile do duniiner. Kar na yoka wiktin taat naar kaak todaaji yaaji pile botol.

⁸ Do wiktin taar-at, Gay nige duniiner-ak yaa bayne waranj. Kar ya Rabbin Iisa yeepe, naa idinji in ceere ka *darjiney, ho naa aayin yarap in us kaak amila min do biy.

⁹ Min Gay nige duniiner-ak goy misa do duniiner, naa gine riy in gudurre ta *Seetanner. Naa gale gee in ay maan kaak ajbay ho kaak gaara gudurrey.

¹⁰ Naa jagin in ay maan kaak jookumo, nuur kuuk baa do rawtinco. Nu baay rawte-ak, asaan nu bal obin seen taat zer yaa jilinco ho nu bal elinti.

¹¹ Paa ko, Bun yaaco naame gudurre taat yaa newsin pikirrico a nuu obe tirit do raadindi.

¹² Ampa-ak, okinco, Bun yaaco dukume seriine, nuur kuuk bal aamine do seener ho do galilco, nu giniy gamin kuuk in botilcodo.

Pool kaawaaco a nuu goye bombo

¹³ Gem kol sintay, Bun elgiiko dakina. Illa nii ozile Bun doo do bi kanjo, asaan na dobinjo min do teesindi a kuu gase jile. Ku gasiig jile naar-ak, asaan Bun gininjo *cawar in Ruwwiney ho in imaanko taat ku aamintu do seeney.

¹⁴ Do jile naar-an ko, na kolinjo in Kabarre ta Gala taat ni gaariiko. Paa ko, kuu gasin haginko ta *darjin ta Rabbinte Iisa Masi.

¹⁵ Do saan taar-an, gem kol sintay, goyon bombo. Obon samaane bilde kaak ni bildinjo in binjini, wala in makaatamna kuuk ni naamiiko.

¹⁶ Tatte Bun elinte ho in barkin tanji, na berte maan kaak iskaate doo ho in ere kaak gi eriy in galal. Ni indaaga ho ni inda oki meenji Rabbinte Iisa Masi

¹⁷ yaako iskinjo ho yaako bere gudurre kuu gine sellinkaw in ay kaaw taat ku kaawiyo ho in ay riy taat ku giniyo.

3

Pool raka a nuuco inde Bun

¹ Ba aaro, gem kol sintay, nu raka a kuuni inde Bun. Indonga a kaaw ta *Rabbiner yaa totire kodok ho gee yaa karmiyinti ar kun karmiyiita.

² Indon oki Bun a naani imile min pise ka gee kuuk jookumo ho motilay. Asaan ka seener, min gee okinco kuuk cokiyit Kabarre ta Gala-an, sando goy di kuuk bal aamine.

³ Kar gay, Rabbin, naar kaawoy rakki di. Naako bere gudurre ho naako gooyinjo min do *Seetanner.

⁴ Rabbin diyit do gelbinni a niiko amniyinjo kadar ku icig taaye kaak ni taayiiko, ho neginda oki, kuu ginguwe ampa.

⁵ Ni inda Rabbin yaako gaare a Bun elgiiko dakina ho naako gaayinjo kuu ice subirraw ar meenji Iisa Masi ictu.

Pool leesaaco do zegiliydi

⁶ Gem kol sintay, ni kaawaako in sinjo ku Rabbin Iisa Masi, goyon serek min sinta okinco kuuk gina zegel ho aadgigdo bilde kaak ni bildinjo.

⁷ Kun maaniiko oki iban maman kuu gedire ice goyinni. Asaan do wiktin taat ni goyiy in kunjo-ak, nin zegilaydo

⁸ ho ni bal goye do baa ta waanna nii tee maalan di. Kar gay, ni taabiye aando yiriyo, ni gina riy in soriyni. Paa kat, ni baltu oome yoo waan minninko.

⁹ Ka seener, ni gin botol taat zer kuuni gaaye. Kar gay, ni gintu pa-ak, ni rakaako gaare maman kuu ice goyinni.

¹⁰ Asaan do wiktin taat ni goyiy in kunjo-ak, ni taayinjo aman : « Gem kaak pood gine riy-ak, illa naa pooce tee oki. »

¹¹ Sando, ni dor nu kaawa kadar minninko, gee daarinjo zegilay ho riyco a illa nuu saalenjo ko caram-caram do gamin ku geemir di.

¹² Do gee nuur-aku, ni kaawaaco ho ni taayaagu in sinjo ku Rabbin Iisa Masi a nuu gine riy bal kaawo, nuu tee tee ka soriy ta maaniico.

¹³ Kar kun sintay, ginonjo sellenjo ho dakinjo rawenno tak-tak.

¹⁴ Ya waan karmiyigido kaawni taat do maktumne-anta, gaaronjo do gee okinco

ho dakoŋ rakenno jamuwiy tak-tak. Paa kat, sokaŋ yaa deenji.

¹⁵ Kar gay, dakoŋ talinji do ar adine, leesonji ar siŋo.

Ooy ta ba aaro

¹⁶ Rabbin, ŋaa goye in kunko okin ko. Naar kaak iya aapiye do geemir, meenji yaako iyin loko oki do ay wiktine ho do ay riy taat ku giniyo.

¹⁷ Ooy-an, nun meendu Pool kat siirit in pisindu. Naar-an ko maan kaak gaara kadar maktumne-an asa min lotu. Ampaa ko, nu siirgiy do ay maktumner.

¹⁸ Barkin ta Rabbinte Iisa Masi yaa goye in kunko okin ko. Nu ooyko dakina.

1 Timote Maktumne ta awalle taat Pool siiriiji do Timote Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do Timote. Timote, naar yaaco Yuudinca ho ta aamin do Iisa Masi. Taar ko taayig do imaan. Kar tacco gay Grekince. Timote aamin do Iisa Masi ho do martuwiy ta Pool, werin daarin, Timote oki gaayaaga. Kar ba aar gay, na gaarji riy dakina. Riy-at ko taat kretiyenna leeyiy gamin ku Eglizdi in botilco. Kar daarin gay bera bilde kaak in botiliido. Do saan taar-an ko, Pool taayaagu a : illa nuu obe bombo do bilde kaak amila min do Kitamner, nuu peyenno min riy ta gaare Kabarre ta Gala, nuu indiguwe Bun sawa ho nuu dobe agindaw kuuk ta6.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Pool kat siiraat maktumne-anta. Nun *paliine ka Iisa Masi in izinne ta Bun kaak jilaate ho ta *Rabbinte Iisa Masi, naar ko gi eriy in amaanne.

² Nu siiraat locin do kin Timote. In imaanji taat do Iisa Masi, kin ar rondu kaak ta6. Tatte Bun ho in Rabbinte Iisa Masi, nuun barkiye, nuu tale aminduwin ho nuun iye aapiye.

Taayik ta Pool do bi ka gay raadindi

³ Do wiktin taat nu baay Masedowaan-ak, nu taayicin a kii goye do geeger ka Epeez di. Paa kat, kiico tode do gee daarin kuuk bilda gee in bilde kaak arro in imaan ta ta6.

⁴ Kiico kaawe a nuu rasin maliyin kuuk aginiyco imiliy min do kayco di ho in ose ka sin ku tambaaco taat lidiib-ata. Nuur-ak iya meelo. Nu numno in maan kaak Bun rakiy gine. Maanna-ak gem gasiiga-ak, illa ya na aamin do Iisa Masi.

⁵ Taaye kaak nu taayicin-an, nu raka a nuu ele zin kico in ele kaak asa min gelbin ka *cawar, min pikirre taat samaane ho min imaan taat ta6.

⁶ Gee-ak jag min botol taat samaan-anta ho in meel taat bal baati di, nu ictu botol ta pey.

⁷ Nu gina zin kico ar nu agindaw ku *gaanuun ka Bun di. Nu bilda gee ar nuur kat ibingig gaanuun, kar sando, nuur maaniico oki ibingitdo baat ta kaawco ho bilde kaak nu bildiy in niyinco.

⁸ Gi iban kadar gaanuun kaak Bun diytu, naar samaane ya gi aadaag in botiliy.

⁹ Illa kuu diye do kayko kadar Bun bal diyin gaanuun do gee kuuk sellen, na diyig do nuur kuuk pook kaaw ta Bun di, do kuuk adiney ku Bun di, do kuuk motilay ho do kuuk jookumo. Bun diyig gaanuun do nuur kuuk karmiyig do, do kuuk nigaag gamin ku Bun di, do kuuk diyaag aginiyco ho do kuuk diya gee.

¹⁰ Na diyig do nuur kuuk baaya munjam, do miday kuuk bariya zin kico ho daad oki kuuk gina pa, do gee kuuk taajira berrina, do gay raadindi, ho do nuur kuuk looga bal botol. Na diyig do nuur okinco kuuk gina gamin kuuk jookumo kuuk arro bilde kaak ta6.

¹¹ Bilde-an, gi gasig min do Kabarre ta Gala. Bun kaak goy in *darjiney kat berduut Kabarre taat Gal aale-anta.

Pool ozilaag Iisa Masi

¹² Nu ozilaag *Rabbinte Iisa Masi asaan na talintu ar gem kaak tur gine riyoy ho na berdu gudurre taat naaji gininti.

¹³ Zer awalle, nu nig bir in naara, nu taabiyyig geenji ho nu warga. Kar Bun gay tal aminduwir, asaan nu bal aamine misa do Iisa Masi ho nu ibanno maan kaak nu giniyo.

¹⁴ Rabbinte paayduut barkiney dakin aale in imaan taat na diyidu do gelbiner ho in ele kaak na beriidu. Nu gasiig gamin kuuk seer-an asaan nu num in Iisa Masi.

¹⁵ Ka seener, Iisa Masi as do duniiner a naa jilin gee kuuk jookumo. Kaaw-at nec gee okinco yaa obin bombo. Kar min gee kuuk jookum-ak, nun gay jookum pakgig serek.

¹⁶ Kar gay, Bun tal aminduwir. Na taltu pa-ak asaan na raka kadar in nunu kaak jookum pakgig gee okinco-an ko, Iisa Masi yaa gaare subirruwiyy okintiti do gee kuuk yaa aamine loci ho kuuk yaa gase goye ka gaasdo. In subirraw taat Bun ictu in nun kaak jookum pakgig gee okinco-an, nuu ibine kadar naaco saamiye loco oki.

17 Do Sultan kaak keeji di Bun, kaak ginno teesinji wala gaasinji, kaak matdo, kaak gee talgigdo, loci ko horoomine in *darjine elgin in elgina ! *Aamin.

18 Gem kol ronji Timote, bilde kaak nu bildiicin-an aada kaawin kuuk nabiinna kaawtu awalle do bi kanji. Kaawin-an yaan bere gudurre kii gine riy taat Bun beriji ar ki taasiina taasiinka taat tab.

19 Do taasiinkar, obit imaanjin bombo ho taasan in pikirre taat samaane Bun rakiyo. Gee daarin pook icin pikirre taar-ata, paa ko, nu nigiiit imaanco tak-tak.

20 Min do gee-ak, goy Himene* in Alekzandir†. Nu berig do pise ka Seetaner‡, paa kat, nuu diye do kayco kadar nu gediraado nige binjico in Bun.

2

Taayika do bi ka salaaner

1 Min gamin okinco, maan kaak awalle nu rakiy gee yaa gine-ak a nuu indiguwe Bun do gee okinco, nuuco salkiyguwe in loklikinco ho nuu ozilguwinji do bi kanco.

2 Salkiyguwon do sultinniidi ho do nuur okinco kuuk hokumiyaw. Paa kat, gii goye in aapiye, bal kaawo, ho do ay maanna, gii gaare in goyinte kadar gi karmiya Bun ho gii goye sellen do unco ka geemir oki.

3 Naar-an ko maan kaak sellen ho kaak samaane do unji ka Bun kaak jilaate.

4 Na raka a gee okinco yaa gase jile ho nuu ibinin seeney.

5 Ka seener, Bun, naar rakki di ho gem rakki di goy datik ta Bun in gee. Gem-ak, naar ko Iisa Masi.

6 Naar kaak ber ziy *satkine a naa jilin gee okinco. Naar-an ko maan kaak as do wiktiney kaak gaara kadar Bun raka jile gee.

7 Do bi naar-ak ko, Bun diyintu gay gaare kaawor ho *paliine. Nu raaddo, nu kaawa seene. Na diyintu a naa bildin gee kuuk Yuudinnado do bi ka imaan taat do Bun di ho do seeney.

* 1:20 Wer ka gase kaawor do 2 Timote 2.17. † 1:20 Wer ka gase kaawor do 2 Timote 4.14. ‡ 1:20 Wer ka gase kaawor do 1 Korentiyen 5.5. * 2:8 'jaalguwe pisinco' : Ya Yuudinna salkiyaw, nu jaala pisinco. † 2:8 Wer ka gase kaawor do Soom 134.2, Lamantasiyon 2.19.

Maman miday in daadi yaa goye do unji ka Bun di

8 Ampa-ak, do ay wero, nu raka miday yaa salkiyguwe, nuu jaalguwe pisinco* in gelbin kaak cawar†, wala dapinko wala meelo.

9 Nu raka oki a daadi yaa isguwe kesuun taat kuuniye do unji ka Bun di ho taat icaado odin ku midir. Nu siyaado zinjico in dee ka duruwco kaak arro. Nu isguwenno daabne do zinjico, wala duura, wala kesuun taat kaalin aale.

10 Kar gay, nuu gaarguwe samaanuwco in gamin kuuk samaane nu gingiyo kuuk tur do daad kuuk karmiya Bun.

11 Do wiktin ta bildindi, daad yaa goyguwe in bugumco di ho nuu cokiuguwe in karaamine.

12 Nu balco bere izinne do daatir taat nuu bilde miday wal nuu goye kaaco. Kar gay, illa nuu goye in bugumco di.

13 Nu kaawiy pa-ak asaan Bun kilgiyig ja Aadum, kar kat astu Hawwa.

14 Kar pey Aadum bal rase ziy *Seetanne yaaji unje berkile, kar daatik kat ras ziti, Seetanne unjiitit berkile ho ta nigtu do unji ka Bun di.

15 In taar-at ko, daatko-at yaa gase jile in weenti. Kar daad okinco gay yaa gase jile-ak ya nu ob tirit do imaanco, do elinco, ho do goyinco kaak *cawar ho kaak tur do unji ka Bun di.

3

Agindaw ku Eglizdi

1 Kaaw taat naako kaawe-an nec kuu obin bombo : Ya gem kaak raka goye tatkaw ka *Eglizdi, na doo riy taat samaane.

2 Tatkaw ka Eglizdi-ak yaa kuuniye gem kaak ginno maan kaak nuuji diye kaawo. Naa kuuniye gem kaak daaciy rakki ho na tala taar di. Naa kuuniye gem kaak gedirco do zinjay ho kaak pikirrey in goyinni kuu niye do unji ka Bun di. Naa kuuniye pey gem kaak oba marti ho kaak gedar bilde gee.

3 Na kuuniyaado gem kaak sakriyaw ho kaak adiy tongo. Kar gay, naa gine dalulle

ho oola. Na kuuniyaado gem kaak yaa talenno gurus.

⁴ Inj horoomin taat kuuniye do tatkaw-aka, na gedirji do geriy ho kooginay sa karmiyaaga.

⁵ Ya gem kaak balji gedire do geriy ka meenji-ak, maman naa tale do kaay ka Egliz ka Bunđi ?

⁶ Tatkaw ka Eglizdi-ak kuuniyaado gem kaak daabiney aamine, paa na jaale ziy ho seriin ta Bunđi yaa obinji ar ta obiig *Seetanne.

⁷ Naa kuuniye gem kaak gee kuuk bal aamine oki kaawa samaane do bi kanji. Paa kat, waan nigaado biy inj gem-aka ho na galaado do wiktin taat Seetanne gecaaga.

Pool kaawa do bi ka diyaakirnar

⁸ Gay riyor ku Bunđi kuuk nu kolij *diyaakirna oki yaa kuuniye gee kuuk gin horoomine ho kuuk kaawa seene. Nu kuuniyaado gee kuuk sakriyaw wala kuuk bariya gurus inj botol taat jookumo.

⁹ Inj gelbin ka *cawar, nuu obin bombo seen taat Bunđ bayintu do bi ka imaan.

¹⁰ Gee-ak, nuu tale ja baaco. Ya nu balco gase maan kaak nuuco diye kaawo, nuu gine kat riy do Bunđi ar diyaakirna.

¹¹ Daad sa yaa kuuniye kuuk gin horoomine. Nu osguwenno eenco. Nu gedirco do zinkico ho nec gee yaa amniyico do gamin okinco.

¹² Ay diyaakirinco yaa kuuniye gem kaak daacy rakki ho na tala taar di. Naaco gedire samaane do kooginay ho do geriy oki.

¹³ Diyaakirna kuuk ginaat riyco samaan-ak, gee okinco yaaco bere horoomine ho nuu obe tirit do imaanco taat do Iisa Masi bal kolaw.

Seen taat Bunđ bayintu

¹⁴ Nu pakira a naan 6aa kodok di. Kar gay, nu siiraajinj carka* maktumne-anta,

¹⁵ asaan ya nu gediraado 6aa kodok oki, kaawin kuuk nu siirtu-an yaako gaare man kuu goye inj gee ku Bunđi ar gee kuuk adiy ka gerco rakki. Gee ku geer-ak, nu gee ku Egliz ka Bunđi. Bunđ-ak, naar goy mento. Nu beraati gudurre do seen ta Bunđi ar dulaayne taat peyaag gero.

¹⁶ Nu kaawaako, seen ta imaante taat awalle cigile, taar dakina ! Din gay Bunđ bayinta :

Iisa Masi ic zi ka gemor ho na bayintu do duniiner.

Ruwwin ta Bunđi gaarig kadar na sellen do unji ka Bunđi.

Naar kaak *dubal ku Bunđi taltu.

Gee kaaw do bi kanji do gee ku duniiner okinco.

Do kid okinji, gee dakina aamintu loci ho kuwa ka samaaner, Bunđ cooniig do *darjiney.

4

Pool minaag Timote do bi ka gay raadindi

¹ Ruwwin ta Bunđi kaaw waran kadar do wiktin ta ba aaro, gee daarin yaa rasin imaanco a nuu aade ruwwinnay kuuk raada ho inj bilde kaak asa min do aaridnar.

² Gee-ak rasaag gay raadindi jagiig inj kaawinco. Gay raadindi-ak kaawa inj binjico di ho ta aditco gay keetiti. Nu ibanno dofe maan kaak samaane asaan pikirrico nig ar nu beesit inj hadinne kaak nee dindik bunđ do aki.

³ Gee-ak bera bilde kaak toda obe ka daatir ho kaak toda tee daarin. Kar gay, Bunđ kilgiyig gamin ku teendi-ak a gee kuuk aamine loci ho kuuk ibingit seeney yaa teenco inj dele ka barkiner do Bunđi.

⁴⁻⁵ Gamin okinco kuuk Bunđ kilgiytu-an, nuur samaane. Kaaw ta Bunđi kaawa a nu samaane ho inj dele ka barkiner kat gi ooyiig a nu samaane. Pa-ak, ginno yoo tee rakki kaak gee yaa pooce. Illa gee yaa delen ja barkin do Bunđi, kar kat, nuu tee.

Gay riyor kaak ta6 ka Iisa Masi

⁶ Gaarig gamin-an do sinjan. Paa kat, kii kuuniye gay riyor kaak ta6 ka Iisa Masi ho kii gaare kadar ki sinja inj unji do kaawin ku Bunđi kuuk ki aamintu ho inj bilde kaak sellen ki aadiy inj gelbin rakki.

⁷ Dak cokiyyenno maliyin kuuk gee imiliy min do kayco di ho kuuk arro inj imaante. Kar gay, zeedu kii goye sellen do unji ka Bunđi.

* **3:14** 'carka' : Werin daarin, nu kaawa a 'jawka'.

⁸ Ka seener, taale ka zinjkar, njaar samaane do gamin sood di. Kar waan kaak goyiñji gaara kadar na karmiya Bunj gay, in taarat ko, na ibiniy kadar na gas goye kaak ta6 diñka ho neginda oki.

⁹ Kaaw taat nec gee okiñco yaa obe bombo, taar ko anta :

¹⁰ ya gi oosa kayte do riyor ho gi sila do bi ka imaante, gi giniy ampa-ak asaan gi diy gelbinte in Bunj kaak goy mento. Na jilaag gee okiñco, kar gay, illa gee kuuk aamin ja kat yaa gasiñ jile njaar-aka.

¹¹ Taar-an kaaw taat kii taayguwe gee ho kii bildiguwiñco.

¹² Waan ke aanaacinno do saan taat a ki kapak. Kar gay, illa kii kuuniye gem kaak gee kuuk aamine yaa ice goyiñji, elinji, imaanji, *cawirkuwiñ ho njuu kaawe ar kinke.

¹³ Kadar ta naa 6aawe, ber ziñ do iskindi, do bildindi ho do garaan ta Kitamner do unco ka gee kuuk aamine.

¹⁴ Dak rawtinjido bere kaak Ruwwin ta Bunji beriiñ. Maanna-an, ki gasig do wiktin taat nabiinna kaawtu do bi kanji ho agindaw ku *Eglizdi leetu pisiñco do kaan.

¹⁵ Ginig gamin-an okiñco do botilco, ber ziñ okiñji do riy-anta. Ansi-ak, gee okiñco yaa tale kadar ki sinja in unji.

¹⁶ Ob ziñ ho pakar do bildinji. Dak rasiñcodo bat. Ansii kat, Bunj yaan jile kinke in kuuk cokiyaacin oki.

5

Maman Timote yaa taaye gee

¹ Taayig gem ka za6e ar na takko. Dakiy zeedenno. Taayig dubal ar nu sintan.

² Taayig ajusinna ar nu aginiyjin. Taayig oki gema ar nu sintan in gelbin kaak *cawar, bal rake ka daatkuwco.

Pool kaawa do bi ka murgilgildi

³ Do murgilgal kuuk ta6 ho ginno geenco, tal kaaco in horoomine.

⁴ Kar gay, ya murgil taat gin koogina wala koogin ku kooginti, illa njuu bilde maman njuu gaare ja imaanco min geero

ho njuu kappiyin oki taabin taat aginiyco taa6iyiico. Taar-an ko taat Bunj rakiyo.

⁵ Murgil taat ginno waanti tak-tak, taar diy kaati in Bunj. Aando yiriyo, ta goy inda Bunj ho ta loklikaaji a nnaa gaayinti.

⁶ Kar murgil taat bariya galal ta duniiner, ya ta jaawa kay asinti oki, ar ta mat di.

⁷ Taar-an ko kaaw taat kiico kaawe do murgilgal, njuu goye bal oorne.

⁸ Gem kaak tallo kaaco ka jaamay wala ka aginiyji ku meenji-ak, pocit imaanji. Gem njaar-ak, gem kaak bal aamine do lisa Masi oki guna minniny.

⁹ Ya nu siira sin ku murgilgildi, illa nu tala ya elginti nec ja orok bijigiy ho taa kuuniye daatik taat bal unje miday.

¹⁰ Daatko-at, njuu ibinin ja do gamin okiñco kuuk samaane ta gintu : ta taayig kooginti, ta obig marti samaane, ta acig asiñco* ku gee ku Bunji, ta gaayig gee kuuk aminda ho ta gin ay riy taat samaane.

¹¹ Do murgilgal kuuk elginco bal nece orok bijigiy gay, dak siirin do sinco. Asaan ya saawin ta zinjico kat jagaag min botol ta lisa Masi ho nu obiy pey miday,

¹² seriin ta Bunji yaa obinco asaan nu rasiñ niyincó taat awalle nu ictu do lisa Masi†.

¹³ Kar pey, uudin taat nu ginno riy taat njuu gine-ak, nu unjigiy gero in gero. Nu gina hawne, nu kaawa kaawin kuuk kuu-naydo ho nu unja binjico do kaawin kuuk isgigdo.

¹⁴ Do bi njaar-ak ko, nu rakiy a murgilgal nuur-ak yaa obe pey miday, njuu wee koogina ho njuu obe geriyco samaane. Ansi-ak, adinte gasiydo botol taat njuu nige binjico in ginte.

¹⁵ Asaan goy ko murgilgal daarin kuuk jag min botol taat dalan ho nu aadig *Seetanne.

¹⁶ Kar gay, ya geem taat aamine kat gin jaamti murgilgal, taa gaayinco. Ansii kat, *Egliz yaaji dake kaay ho nnaa gaayen ko murgilgal kuuk ta6 ho ginno geenco.

Agindaw ku Eglizdi

* **5:10** 'acig asiñco': Do darre ta Yuudinnar, ace ka asindi gaara obe ka martir kaak samaane (Yaaya 13.1-17). † **5:12** 'nu rasiñ niyincó taat awalle': Awalle, ya daatik raka a njuu siirin sinti in murgilgal-ak, taa ooye gine riy do lisa Masi ho taa pooce obe mitik ka pey.

¹⁷ Agindaw kuuk gooyaag Egliz samaane, nec njuuco bere horoomine in haginco. Njuur kuuk riyco ta gaare kaawor ho ta bilde geemir, taŋco yaa pake ta eeŋco.

¹⁸ Asaan Kitamne kaaw aman : « Berki kaak gina riy do morgor, dakonj gootinjidó biy pa ŋaa tee ganduulinna »‡ ho pey, « Gay riyor oki gin botol taat ŋaa gasin haginey. »§

¹⁹ Ya ŋu diyaaji kaaw do tatkaw ka *Eglizdi-ak, dak ooyenno, illa ya saadinna goy ja seer subba.*

²⁰ Ya waan dee jookumo, leesiy do unco ka geemir. Ansii kat, gee ku pey oki yaa gine kolaw.

²¹ Nu kaawaajin waran do unji ka Bunji, do unji ka Iisa Masi ho do unco ka *dubal ku Bunji kuuk ŋa dobtu : karmiyig kaawin-anj okinco bal dobe ka geemir ho dak gineno samaane do gee daarin di.

²² Ya ki raka lee pisinjin do kaay ka gemor a ŋaa gine riy ta Bunji, yoku ya wiktinti as ja. Ya gee ku pey gina gamin ku jookumo, dak unjenno kaan. Kar gay, goy goye kaak *cawar do unji ka Bunji.

²³ Do bi ka adin kaak tiyaacin kon di-ak, dak seenno amay keeco di, kar gay, saa oki maam soof ku *binji. Paa kat, ŋuun deen adin kaak tiyaacin-aka.

²⁴ Gee daarin zunuubinnico tala waran min ŋu balco misa dukume seriin di. Kar gee daarin gay gina zunuubinna in cigile, ho gee ibingigdo illa ya ŋu dukumco ja seriine.

²⁵ Gamin kuuk samaane oki pa. Daarin, gee talaag waran ho ŋuur kuuk tallo misa sa goyaado ko cigil di, ŋu asa bayne.

6

Karaamin ta berrinar do geenco

¹ Do bi ka berrin kuuk aamine, okinco, ŋuu karmiye geenco ho njuuco bere horoomin dakina. Paa kat, ŋu nigaado binjico in sin ku Bunji ho ŋu cillaagdo bildinji.

² Ya geenco kuuk ŋu ginaaco riyo kat aamine, illa ŋuu karmiyinco. Ya ŋu pooça karmiyinco do saan taat a ŋu sinja, pa-ak, ta bal ase. Njuuco ginguwe riy dakin paka

asaan gee kuuk gasa min do riyco-ak, ŋuur gee kuuk aamin do Iisa Masi ho ŋu sinja kuuk ŋu elgiyo.

Bilde ka jookumo in ele ka mallel

Naan gaare maan kaak kii bilde gee ho maman kii taayinco.

³ Ya gem bilda gee in bilde ka pey ho ya ŋa jaga min kaawin kuuk ka seener ku *Rabbinte Iisa Masi in bilde ka arro ka imaante-ak,

⁴ ŋa dapila maalan di. Na ibanno maanna. Na el bariye meelo ho ŋa el gidaw do baaco ta kaawinar. Naar-anj ko maan kaak iya hasuudinaw, meelo, nige ka binjar ho pikirre taat samaanno do gemor.

⁵ Ampa-ak, gee meela lagat-lagat in pikirrico taat ginno baati. ŋu ginno tak-tak seen ta Bunji. Do taŋco, ŋu pakira a wal imaan ta do Bunji-at, taar botol ta ŋuu gase malle.

⁶ Ka seener, gem kaak gin imaan do Bunji gin ko malle dakina, ya ŋa hamdiy in kaak Bunj beriji.

⁷ Asaan gi bal iye yoo maanna do duniiner ho gi gediraado oki ice yoo maanna minninti.

⁸ Naar-ak, ya gi tiyaw ho siyaw, ho gi isaw-ak di, necinten ko.

⁹ Kar ŋuur kuuk raka gine gay gamnar gay, niyinco taat kuunaydo in botol ta Bunji ŋaamiig ŋu galiy do pise ka *Seetan-ner. In ele ka gamin ku duniiner-ak, ŋu idiy zinjico ho ŋu rawtiig goyinco.

¹⁰ Ele ka mallel-anj, naar ko baaco ta gamin okinco kuuk jookumo. Gee daarin diya kayco do bariye ka malle, ansii ko ŋu jagtu serek min do imaan ho ŋu iytu taabin dakina do kayco.

Obe ka tirit do imaandi

¹¹ Kar gay, kin kat gem ka Bunji, goy serek min gamin-anjku. Baray maman kii gine ay maanna in botiliy, kii gaare in goyinji kadar ki karmiya Bunj, kii obin imaanjin bombo, kii ele gee, kii ice subirraw ho kii goye dalulle.

¹² Taasan taasinka taat ta6 do imaandi. Ob tirit do goye ka gaasdo. Goye naar-ak ko Bunj kolinjin do wiktin taat ki piltu bin do

‡ 5:18 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 25.4. § 5:18 Wer ka gase kaawor do Matiye 10.10, Luk 10.7. * 5:19 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 19:15.

unjo ka saadonna dakina a ki aamin do Iisa Masi.

¹³ In sin ku Bunj kaak bera siikime do ay maanna ho in sin ku Iisa Masi kaak gaar imaanji do unji ka gubeneer Pilaat*, nu kaawaajin aman :

¹⁴ gin ay maan kaak Bunj kaawiijin in gelbin kaak *cawar ho bal orne nam yiriy taat *Rabbinte Iisa Masi yaa bayne.

¹⁵ Bayninji-ak yaa kuuniye do wiktin taat meenji Bunj diytu.

Njaar keeji di Sultan kaak ta6,
Galal tanji gaasaado tak-tak,
Na Sultan ka sultinniidi
ho na Rabbin ka rabbinniidi.†

¹⁶ Njaar keeji di kaak matdo.

Na goy do portikaw taat waan sa baatido moota.

Ginno waan kaak talga

ho ginno waan kaak yaa gedire talinji.‡

Horoomine ho in gudurre loci doo !

*Aamin.

Taayik ta Pool do gay gamnar

¹⁷ Do nuur kuuk gay gamnar kuuk goy do adiy ka kidar-an, kaawco a nu jaalenno ziniko. Kaawco a nu diyenno kayco do malle kaak yaa uce us maala. Kar gay, nuu diye gelbinco in Bunj. Njaar kat beraate ay maanna, na beraate dakina, ampa kat gii aaciye.

¹⁸ Kaawco a nuu gine sellinkaw, nuu kuuniye gay gamnar do gamin kuuk samaane nu giniyo, nuu gine oyaw ho nuu deedguwe gaminco in gee ku pey.

¹⁹ Ya nu gina pa-ak, nuu nune malle kaak samaane do unji ka Bunji ho kaak neginda ucaado usu. Ansii kat, nuu gase goye kaak ta6.

Ooy ta ba aaro

²⁰ Gem kol ronji Timote, obig gamin kuuk Bunj beriijin-an samaane do adin. Gooy zin min meel taat bal baati ho taat arro in imaan. Gooy oki zin min meel taat gee talaat ar na ibine kaak ta6, kar sando ta raadine.

²¹ Gee daarin icig ibine njaar-aka. Ampaa ko, nu jagtu serek min imaan.

* **6:13** Wer ka gase kaawor do Yaaya 18.36-37, 19.11. † **6:15** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 10.17, Soom 136.3.

‡ **6:16** Wer ka gase kaawor do Soom 104.2, Ekzood 33.20, Yaaya 1.18.

Bunj yaako barkiyinjo okinjo. Nu ooyko dakina.

2 Timote

Maktumne ta seerin^{kar} taat Pool siiriiji do Timote Pile ka kaawor

Maktumne ta seerin^{kar}-an, na Pool di oki siirit do Timote. Na goy danjaayne ho na iban kadar menuwiy sa yaa gaasen di. Paa ko, na naamiiji do Timote. Maktumne-an kaawa do bi ka goyiñji ka Pool, bildiñji kaak na bildiy gee ho taabiney taat na taabiy do saan ta Kabarre ta Gala. Pool taayaag a na ginенno kolaw do taabin taat yaaji ase. Illa naa gaare kaaw ta Bunđi in botilti. Do bildiñji, na amilaado kara min bilde ka Pool in kaak paliinna bilditu. Illa nuu aade ta Kitamner, asaan ay maktumne ta Bunđi, taar kaaw ta meenji Bunđ. Taar ta bilde seen ta Bunđi, ta gaayaag gee yaa ibiniñ niginco, nuu yeepe do botol taat samaane ho nuu goye goye kaak Bunđ rakiyo.

Ooy ta Pool

¹ Na nun Pool kat siiraat maktumne-anta. Nun *paliine ka Iisa Masi in niyin ta Bunđi, naa gaare kaawoy taat na kaawtu a naa bere goye ka gaasdo. Goye-ak, gee gasaag in nune kaak in Iisa Masi.

² Nu siiraat lociñ do kin Timote. Kin nu elgiciñ ar roñ ka meendu. Tatte Bunđ ho in *Rabbinte Iisa Masi yaan barkiye, nuu tale aminduwiñ ho nuuñ iye aapiye.

Pool ozilaag Bunđ do bi ka Timote

³ Nu ozila Bunđ kaak nu abdiyy in gelbin kaak *cawar ar kaak aginiydu gintu awalle. Wiktin taat nu inda Bunđ, nu ozilgiyga do bi kanji ho aando yiriyo, nu rawatdo bin.

⁴ Nu moyig zuliñji kuuk wiktin taat gi totiriyo ho nu raka a illa gi naame kat adir yaa miine in galal.

⁵ Nun bal rawte maman ki aamintu do Iisa Masi in gelbin rakki. Imaanji-at ar ta yaako ta yaarko Loyiiz ho ta yaako Eenis gintu min awalle. Kar diñ oki nu iban tam kadar imaan taar-at di goy do gelbiniñ.

⁶ Do bi naar-ak ko, nu iskiicin a kii obin samaane bere ka Bunđi kaak na barkiyiñcin do wiktin taat nu leetu pisindu do kaan.

⁷ Asaan Bunđ balte bere ruwwin taat unja kolaw, kar gay taat bera gudurre, ele ho in gedire do zin^{kar}.

⁸ Pa-ak, dak ginенno sokañ ya ki kaawa do geemir do bi ka *Rabbinte. Nun nu obintu danjaayne do bi ka Kabarre ta Gala. Naar-ak, dakor ginенno oki sokañ tak-tak. Kar gay, ooyit taabine do bi ka Kabarre ta Gala in gudurre taat Bunđ beriijin ar nun oki ooyiita.

⁹ Naar Bunđ kat jilinte ho do binte a gii kuuniye geenji. Na balinte do be do saan ta riy taat samaane gi gintu, kar gay, na do binte in niyin ta meenji ho in barkin tanji. Na berten barkin-an in botol ta Iisa Masi min Bunđ bal kilgiyin misa duniine

¹⁰ ho na gaarten kat diñka in ase ka Iisa Masi, Gay Jilinte. Naar ko gedirtit do muuti, ho in gaare ka Kabarre ta Gala, na bayinteg warañ goye ka gaasdo.

¹¹ Bunđ do bintu *paliine, na berduut Kabarre ta Gala-at do pisindu a naa gaarinti ho naa bilde gee in taara.

¹² Do bi naar-ak ko, nu taabiyiy do danjaayner-an^{ka}. Kar gay, nu ginno sokañ, asaan nu ibingig waan kaak nu aamintu loci ho nu iban tam kadar na gin gudurre taat naa gooyiñ maan kaak na beriidu* nam yiriy taat na asiy dukume seriin do geemir.

¹³ Kaawin kuuk ta6 nu bildicin-ak, obig do adiñ ho gaarig do geemir. Goy bombo do imaan ho do ele kaak Bunđ beriy do nuur kuuk num in Iisa Masi.

¹⁴ Bunđ berji amaanne taat ta6. Dummiyit samaane in gudurre ta Ruwwin ta Bunđi taat goy in ginte.

Pool ozila Bunđ do bi ka Onesipoor

¹⁵ Ki iban kadar gee kuuk aamine kuuk goy do kid ka Aazi, okinco rasintu. Minninco-ak goy oki Pigeel ho in Hermozeen.

¹⁶ Kar Onesipoor gay, Rabbin yaa barkiyiñ in geenji, asaan naa iskintu dakina. Na baldu gine sokañ, nun kaak goy do danjaayner,

* **1:12** 'maan kaak na beriidu' : Maanna-ak, ta Kabarre ta Gala ta Iisa Masi.

¹⁷ kar gay, min ña ottu ðo geeger ka Room di, ña bariyin kee nam ña gasintu.

¹⁸ Nu inda Rabbin ñaa tale aminduwiy ðo yiriy taat ña asiy ðukume seriine. Ka seener, kinj oki ibingit tam riyoy taat ña gintu lotu ðo geeger ka Epeez.

2

Askirin kaak ta6 ka Iisa Masi

¹ Gem kol ronji, in barkin ta gi gastu min ðo Iisa Masi-an, zeedu kii goye bombo.

² Kaawin kuuk ki dortu amil min ðo bir ðo unco ka saadonna ku dakin-ak, gaarcog ðo gee kuuk ñu amniyaagu, kuuk nec bilde gee ku pey.

³ Icit taa6in in nunu ar ki askirin kaak ta6 ka Iisa Masi.

⁴ Ya askirin raka a tatkuwiy yaa ozilinji-ak, ñaa tale riyoy di ho isgigdo in riy ta gee kuuk askirna6o.

⁵ Kar ðo gee kuuk kaasuma in gadi, ñaar kaak pakig eenji gasaatdo haginey ya ña bal karmiyin *gaanuun ka gadi.

⁶ Gay gawnar kaak taa6iya jelket-jelket ðo morgoy, ya gamnay nee, illa meenji ja aawaag awalle.

⁷ Gem kol ronji, pakirit samaane kaaw taat nu kaawijin-anta ho *Rabbin yaan gaaye kii ibine baati okintiti.

⁸ Kii pakirguwe ðo Iisa Masi. Uudin ta Kabarre ta Gala kaawtu, ñaar min tamba ta sultan Dawuud ho Bunj nooyig min ðo muuti. Taar ko Kabarre taat nu gaariy-anta

⁹ ho ðo bi kanti ko, nu taa6iyiy nam ñu ðuuniig pisindu ar nu gem kaak jookumo. Kar kaaw ta Bunji gay, ñu gediraado ðuuninti.

¹⁰ Ansii ko, nu iciit taa6in-an okintit ðo kaar ðo bi ka ñuur kuuk Bunj do6tu. Paa kat, ñuur kuuk num in Iisa Masi, ñuu gase jile ho in *darjin taat gaasdo tak-tak.

¹¹ Kaawin kuuk diñ naan kaawe-an, ñuur nec gee okinco yaa obin bombo : « Ya gi mat in Iisa Masi, gii goye oki in ñaara.

¹² Ya gi ica subiraw ðo taa6iner, gii hokumiye in ñaara ðo meennuwiy.

Kar ya gi poocaag gay, ñaar oki yaate pocinte.

¹³ Ya gi gina maan kaak in botiliido, ñaar gay ginaag doo in botiliy.

Asaan ña tatarro ðo maan kaak meenji kaawtu. »

Gay riyor kaak Bunj oziltu

¹⁴ Kii moyguwin gamin-an ðo gee kuuk aamine ho kiico kaawe waran in sinj ku Bunji a ñuu gidenna ðo bi ka baaco ta kaaw-nar di. Gidaw, taar gaaydo gem in maanna, illa ta rawtaag ñuur kuuk cokiyaata.

¹⁵ Zeedu, kii peye ðo unji ka Bunji ar gem kaak tur Bunj yaa ozile ho ar gay riyor kaak ginno sokañ ðo riyoy ho kaak gaariit kaaw taat ka seener in botilti.

¹⁶ Dak unjenno kaan ðo kaawin kuuk bal baaco ho kuuk kuunaydo in imaan. Asaan gee kuuk gina ampa-ak, datikco yaa gine serek in Bunj gaay in gaayo.

¹⁷ Gee ñuur-ak, bildinco ar mut kaak gornaw. Min gee-ak goy oki Himene* ho in Pileet.

¹⁸ Ñuur rasit botol ta ta6. Ñu kaawa a Bunj nooyig ko gee min ðo muuti.† Ansii ko, ñu jagiig gee dakina min ðo imaanco.

¹⁹ Kar gay, gee kuuk aamin ðo Iisa Masi, ñuur goy ar dulaayinna ku gerdi. Dulaayinna-ak, Bunj kat pingu ho ñu goyiy bombo. Dulaayinna-ak, ñu siirco aman : « Rabbin Bunj ibingig geenji ku meenji. »‡ Ho pey aman : « Ñaar kaak kaawa a ña gem ka Bunji-ak, ñaa etire serek min ðo gamin kuuk in botilcodo. »

²⁰ Do ger ka gay gamnar, kii gase parkak dakina. Do yiriy ta iidiner, ñu imila parkak ku daabner in ku poddiner. Kar yiriy ta maalan gay, ñu imila parkak kuuk ñu waytu waye wala kuuk ñu pintu pine.

²¹ Ansi-ak, gem kaak cal ziy min gamin kuuk jookum-an, ñaar ar parkak ku iidiner-an ku. Ña gin ko *cawar ðo unji ka Bunji. Ña nec ko ginin riy ta tatkuwiy ðo botilti. Ho ña siy ko ziy ñaa gine ay riy taat samaane.

Gay riyor ku Bunji

* **2:17** 'Himene' : Ñaar ko kaak Pool kaawtu bi ðo maktumne ta Timote taat awalle (1 Timote 1.20). † **2:18** 'Ñu kaawa a Bunj nooyinte ko' : Gay raadiner ñuur-an kaawa a Bunj nooyaado zi ka gemor, illa ña nooya kelim ta gemor ðo wikin ta ña aamin ðo Iisa Masi ho ña gas goye kaak marbinto. ‡ **2:19** Wer ka gase kaawor ðo Nombir 16 : 5.

²² Gem kol ronji, dak unjenno ziñ do dubilaw. Kar gay, zeedu kii bariye botol ta sellinkaw, ta imaan, ta elindi ho ta aapiyer in gee kuuk inda Rabbin Bun in gelbin kaak *cawar.

²³ Rasit oki meel taat maala, bal baati. Kin iban tam kadar meel, taar iya giduwa.

²⁴ Kar gay riyor ku Rabbin Bun gay, nuur giddo in gee. Illa gay, nuu ginguwe sellinkaw do gee okinco, nuu ibine bilde gee ho wiktin taat gee osaagu, nuu ice subiraw.

²⁵ Do gee kuuk ooydo kaawo, nuuco gaarin seene in kaaw taat oola. Paa kat, wal Bun yaaco gaaren di botol taat nuu ibinin niginco, nuu jipte goyinco ho nuu ibinin seen ta Bun di.

²⁶ Paa kat, kayco yaa ase, nuu amile min do pise ka *Seetanner kaak obiig awalle nu giniy maan kaak na rakiyo.

3

Menaw ku ba aaro

¹ Gem kol ronji, iban tam kadar do menaw ku ba aaro, wer yaa ase rada.

² Do wiktin taar-at, gee yaa tale adat ku maaniico di ho nu talenno gurus. Nuu kaawe do unco ka geemir a nuur di gee, nuu jaale zin kico, nuu nige bin kico in Bun ho kaawco baado in aginiyco. Ya waan beraaco maan sa, nu ozilaagdo ho nu karmiyaagdo gamin ku Bun di.

³ Nu tallo amindaw ta geemir, nu saamaydo, nu os gee, nu gedarro do zin kico ho ya nu tala gee taabiyaw, nuur gay galco. Gelbinco rakaado tak-tak gamin ku samaane kuuk Bun rakiyo.

⁴ Nu isan do geemir, nu gina gamin bal kayco. Do goyinco a illa nuu jaalguwe zin kico kon di. Nu el galal ta duniiner pak Bun.

⁵ Nu gaar zin kico ar nu gin imaan, kar do kayco gay, nu pakira kadar ta ar maan ka maala kaak ginno gudurre. Gee nuur-an, pik botilco serek.

⁶ Min gee-an ku, daarinco unjiy ko do geray ku geemir, nuu caaciyaag daad kuuk imaanco bal paaye caari a nuu ooye kaawco. Daad-ak, zunubinnico dakina. Nu aada ay galal ta zin kico di.

⁷ Daad-ak el cokiye bilde ka marbinto, kar gay, nu gedarro ibinin seen ta Bun di.

⁸ Nuur kuuk caaciyaag daad-ak pocit seene uudin taat awalle Janees in Jambirees* pociig kaawin ku Muusa. Gee nuur-ak, pikirrico jookumo ho imaanco sa yaa uce us maalan di do unji ka Bun di.

⁹ Kar gee-ak gay, riyco baado in unti asaan gee okinco yaa ibinin kadar nu gee kuuk bal gine kay, ar awalle nu ibiniig raade kan Janees in Jambirees.

Obig bombo bilde kaak ki gastu

¹⁰ Kar kin gay, wiktin ta nu bildiy gee, ki cokiyintu. Ki tal maman nu goyiyo, gamin kuuk nu giniyo, imaandu, subiruwir, elindu, maman nu diyiy gelbiner do riyor,

¹¹ maman nu taabiyintu ho maman nu taabiyiyo. Ki ibingit taabin okintit taat asdu do geeger ka Antiyoos, ka Ikoniyoom in ka Listir. Maa taabinir taat nu bal aawinti! Kar *Rabbinte jilgiinu min ay taabine.

¹² Ka seener, nuur kuuk num in Iisa Masi ho raka goye sellen do unji ka Bun di, nuu taabiyinco okinco.

¹³ Kar gee kuuk jookumo ho caacay gee gay, jookumuwco-at yaa gaaye gaayen di. Nuur kuuk caaciya gee, goy oki kuuk yaa caaciynco.

¹⁴ Kar kin gay, ob tirit do bilde kaak ki gastu ho kaak ki ooytu in gelbin rakki. Ki ibingig nuur kuuk bildin in.

¹⁵ Min ki kapak di, ki ibingig ko makaatamna ku Bun di. Nuur kuuk beraaji ilim kii gase jile kaak asa min imaan taat do Iisa Masi.

¹⁶ Ay maktumne ta Bun di, taar kaaw ta meenji Bun. Kaaw-at, taar ta bilde seen ta Bun di, ta gaayaag gee yaa ibinin niginco, nuu yeepe do botol taat samaane ho nuu goye goye kaak Bun rakiyo.

¹⁷ Ampaa kat, gay riyor ka Bun di yaa kuuniye gem kaak siy ko zin kay tak a na nec gine ay riy taat samaane.

4

Taayik ta ba aaro

* 3:8 Wer ka gase kaawor do Ekzood 7.11-12.

¹ Do unji ka Bunji ho do unji ka Iisa Masi, naar ko yaa ase dukume seriin do gee kuuk goya in kuuk mate ho naa tee *Meennuwiy, cokay nu kaawaajin waran aman :

² Ya gee raka cokiye kaawnan wala ya nu rakaado oki, wakal gaarit kaaw ta Bunji. Bildig gee ho iskiig okinco. Do nuur kuuk jaawa badam, kii gaarin niginco ho kiico leese. Okintit-an, ginit in subirraw dakina.

³ Asaan wiktin yaa ase taat gee ooyaagdo tak-tak bilde kaak ta6-anka. Illa nuu ele galal ta zinikico ho nuu nune gay bildindi dakina kuuk yaaco kaawe kaawin kuuk dora gala do denjer di.

⁴ Do wer-ak, nuu tirin denjinco do seen ta Bunji a nuu cokiye maliyin kuuk gee imiliy min do kayco di.

⁵ Kar kin gay, gedar do zin do ay maanna, icit taa6in do kaan, ginit riy ta gaare Kabarre ta Gala, ho kuunay gay riyor ka Bunji kaak ginaat riyoy in botilti.

Pool, wiktiney nece

⁶ Kar nun gay, wiktin taat naa rasin duniine gaay ko. Nu ber ko zir ar *satkin do Bunji.

⁷ Nu taasin taasinka taat ta6,* nu gaasig ko wer ka gadir ho nu ob baati ta imaan.

⁸ Min yiriyta, hagin taat nuu bere do nuur kuuk nosire eraan kuwa ka samaaner. Hagin-at, na kadumuul kaak Bun beriy do nuur kuuk goy goye kaak in botiliy, asaan *Rabbin Iisa Masi, naar gay dukume seriiner in botilti. Naar kat yaadu berinti do yiriy taat naa dukume seriin do geemir. Na beraaduudo lotu di, kar gay, naa berin oki do nuur okinco kuuk era asinji in gelbin rakki.

Kabarre ta Pool

⁹ Zeeđu, kii ase kodok-kodok kiin gasindu.

¹⁰ Nu rakiy kii ase-ak, asaan sinje Demaas, naar el galal ta duniiner kat paka ho na rasintu, na deet do geeger ka Tesalonik. Kresans gay deet kar do kid ka Galaasi ho Tiit sa deet do kid ka Dalmasi.

¹¹ Anne-an dak ko Luk di in nunu. Ya ki asaw, iyig oki Maark, asaan na nec gaayindu dakina do riyor.

¹² Kar Tisik gay, nu naamig kar do geeger ka Epeez.

¹³ Ya ki asaw, iyorduut batkor ta usi taat nu rastu wer kan Karpuus do geeger ka Trowaas. Iyig oki makaatamna. Dak rawtinco do kuuk nu siytu in zamam-aku.†

¹⁴ Alekzandir kaak garpo nigdu dakin aale. Rabbin yaaji yeepin uudin taat na gintu.

¹⁵ Kinke oki goy godom min naara, asaan naar pocig tak-tak bildinte.

¹⁶ Do wiktin taat awalle nu iyintu do unco ka gay dukume seriiner nu osiy bir, ginno gem kaak gaayintu. Okinco, nu rasintu. Bun yaaco saamiye.

¹⁷ In taar-an oki, Rabbin goy in nunu. Na berdu gudurre nu gaariit Kabarre ta Gala do geemir nam okinco kuuk Yuudinnado sa cokiya. Nun ar gem kaak Rabbin jilig min do biy ka boorir.

¹⁸ Rabbin yaan jilindu min do ay maan kaak jookumo ho naan iyindu do Meennuwiy kuwa ka samaaner. Locin di *darjine elgin in elgina ! *Aamin.

Ooy ta ba aaro

¹⁹ Ooyco do kun Priska‡ in mitti Akilaas ho in geenji ku Onesipoor.

²⁰ Erast, naar dak do geeger ka Korent ho Tropim gay, nu rasig do geeger ka Mile asaan na radaw.

²¹ Zeeđu kii ase kodok-kodok min us daado misa-anka.

Kun Ebuluus, Pudans, Linuus, Kilodiya ho in sinja okinco kuuk aamine ooyji dakina.

²² Rabbin, naa goye in kinke. Naako barkiyinjo okinjo ! Nu ooyko dakina.

* 4:7 'taasinka taat ta6' : Taar-an kaawa do bi ka riy taat Pool gintu do Iisa Masi in gelbin rakki. † 4:13 Awalle, nu siya makaatamna in pardina wala in zamam, nu siiriico ho nu maliyiig maliye. Nuur kuuk nu siyiig in zamam-ak kaalne ho taayaw. ‡ 4:19 'Priska' : Nu kolaat oki Prisil (Akt 18.1-2).

Tiit Maktumne taat Pool siiriiji do Tiit Pile ka kaawor

Na Pool kat siirit maktumne-an do Tiit. Na siirit do wiktin taat na goyiy danjaayne. Min nu bal obin misa Pool danjaayne, Tiit gaayig in riy ta gaare Kabarre ta Gala. Kar ba aaro, Pool gaarji riy do kid ka Kreet. Kid naar-ak goy datik amiydi. Riy ta Tiit-at a naa gaayin kretiyenna nu leeyin gamin ku Eglizdi in botilco. Pool taayig Tiit a maman na dobe agindaw ku Eglizdi. Na diyiji oki a naa taaye gee maman nuu goye goye kaak Bun rakiyo, wala nuur kuuk za6e, wala dubal in gema, wala berrina.

Ooy ta awalle

¹ Nun Pool, berre ka Bundi kat siirit maktumne-anta. Nun *paliine ka Iisa Masi a naa iyin nuur kuuk Bun do6tu-ak a nuu obin imaanco bombo ho nuu ibinin samaane bilde kaak Iisa bildiigu.

² Hiyya, nuu diye do kayco kadar nu asa goye in naar tak-tak. Asaan awalle, min Bun kilgiyiit duniine, na kaawco ko do geenji a nu asa gase goye ka gaasdo. Hadi ginte iban kadar Bun, naar raaddo tak-tak.

³ Bun do6tu wiktine a naa gaarin kaawoy do geemir in riyor taat nu giniyo. Ta taaran ko riy ta jile geemir taat Bun kaawiidu a naa gine ho na beriiduut do pisindu.

⁴ Kin Tiit, nu icinjin ar ki rondu ka meendu, asaan seerte gi aamin do Iisa Masi. Nu indaajin Tatte Bun in Gay Jilinte Iisa Masi, nuun barkiye in nuun iye aapiye do gelbinen.

Dobe ka agindaw ku Eglizdi

⁵ Wiktin taat nu uctu min kid ka Kreet, nu indinjin a kii dake, kii gaasin riy taat dak annere. Riy taat nu rakiy ki gine gay, kii lee agindaw ku *Eglizdi do ay geeger ka Kreet. Wiktin taat nu goy in kinke nu taayinjin aman :

⁶ Tatkaw ka Eglizdi, naa goye godom. Naa obe daatik rakki di. Kooginay sa yaa aamine in Iisa Masi. Nuur sa yaa goye godom ho nuu karmiyin aginiyco.

⁷ Bun, naar berjit riyoy do tatkaw ka Eglizdi. Do taar-an ko, ay tatkaw ka Eglizdi yaa gine gem sellen. Naa gineno gem kaak a tanji di yaa tee ho naa dapinno munjam. Naa sakriyeno ho na koocono eenji. Na gineno gem kaak diya gelbiny do maan ka gemor.

⁸ Illa tatkaw-ak yaa gine gem kaak oba gee gerci ho naa gine gem kaak el gine riy taat sellen. Naa gineno gem ka hallel. Na eerro gee. Naa nigenno ho na gedirji do ziy.

⁹ Amaaney ta tab taat gee gaariiji yaa goye bombo. Ansi-ak, naa gedire gaaye eenji in bilde ka seene ho naaco gedire do gee kuuk meelaw.

¹⁰ Nu diyiji ansi-ak, asaan gee dakina goy ku poca ice kaaw ta agindaw ku Eglizdi. Ka seener gay, gee nuur-ak goy datik ta nuur kuuk diya aman : « Gee kuuk amine, okinco yaa dukumen ja selno. » Gee nuur-ak bilda enco in kaawin kuuk do botilcodo a nuu jagin min botol ta tab.

¹¹ Kar kin Tiit gay, todco nuu bildeno gee. Asaan ya nu bilda gee in kaawin kuuk do botilcodo-ak, nu niga geray ku geemir. Nu bildiy gee pa-ak, asaan nu rakiy gase minnino gurus.

¹² Taaye, gin nabiince rakki min gee ku Kreet kaak kaaw aman : « Gee ku Kreet, nuur el raade, nu ar kumin ku yeero kuuk motilay, nu zegilay ho teenco gay teenno. »

¹³ Kaaw ta nabiincer-an do botilti. Hadi ya kaawoy-at kat goy di do botilti gay, kin, zeedu, leesco dakina asaan nuu aamine do kaawte.

¹⁴ Pey nu cokiyeno kaawin ku *Yudinna imiltu min do kayco ho nu aadiydo pey aadanna ku gee kuuk pocit kaaw ta seener.

¹⁵ Do gee kuuk bal nige do unji ka Bundi, ginno maan kaak yaa niginco min kara. Kar do gee kuuk nigaw ho amnaydo do Iisa gay, min gamin kuuk nu giniyo, ginno maan kaak sellen. Kun kawta, nu pakira ko do gamin ku jookum di ho nu eergigdo gamin kuuk sellen in gamin kuuk jookumo.

¹⁶ Gee kuuk amil min do botildi-ak, nuur diya a nu ibingig Bun, kar goyico gay gaarro kadar nu ibingig Bun ka seener. Gee yilaagu, nu karmaydo Bun ho nu gedarro

gine maan rakki kaak sellen oki.

2

Bilde kaak ta6

¹ Kar kin Tiit gay, gaarco do geemir bilde kaak ta6.

² Kaawco do jaminnar a nuu gedire do zinƙico, nuu goye godom ho nuu goye goye kaak gee yaa karmiyinco. Nuu obin pey imaanco bombo, nuu elguwe zinƙico ho nuu icguwe subirraw.

³ In taar-an ko, kiico diye do ajusinna a nuu goye goye kaak Bun rakiyo do gamin okinco kuuk nu giniyo. Diyco a nuu osenno eenco ho nuu peye min see kaak aale. Diyco a nuu taaye eenco in taaye kaak samaane.

⁴ In taar-an kat, nuu gaare do eenco daad ku cewey maman nuu goye. Nuuco gaare maman nuu elin midiyco in kooginco,

⁵ maman nuu goye godom ho nuu talen ko midiyco di. Maman nuu obe geriyco, nuu gine *cawar ho nuu karmiye midiyco. Paa kat, waan nigiydo biy in kaaw ta Bun di.

⁶ Do dubal in gemsal oki, kondirco do leesindi a nuu goye goye kaak Bun rakiyo

⁷ do gamin okinco kuuk nu giniyo. Kin Tiit sa gin taat sellen asaan dubal in gemsal yaa ice botilin. Ya ki bilda gee sa, bildig in bilde kaak in botiliy, paa kat, nuu karmiye.

⁸ Illa kaawon yaa ase do werti di. Waan gediraado yaan meelee. Ansi-ak, sokaan yaa deen adinte nu gediriydo gase maan kaak jookumo min lote.

⁹ Do berrinar, diyco a nuu ginin riycu taat geenco diyico a nuu gine. Ansi-ak, yaaco aawe gala. Nuu meelinco do geenco.

¹⁰ Nuu kokininco do. Illa nuu gine taat geenco yaa ozilinco. Ampa-ak, in goyinco, gee yaa karmiyin kaaw ta Bun di, Gay Jilinte.

¹¹ Asaan Bun, naar gaarit barkiney taat naa jilin gee okinco.

¹² Taar ko gaaraate maman gii jipte goyinte, gii pociin gamin kuuk goy do duniiner. Ansii kat, gii ibine do goyinte ho gii goye goye kaak Bun rakiyo ho sellen do unji ka Bun di.

¹³ In taar-an ko, gii diye do gelbinte do yiriy ta ta6 taat gi eriyoy. Yiriy taar-at kat,

Iisa Masi kaak Bun te ho Gay Jilinte yaa yeepe in *darjiney.

¹⁴ Do bi kanten ko, Iisa Masi rastu ziy, nu deeyiiga asaan naate jilinte min do gamin kuuk samaanno ho naate acin zunuubinnite. Ansi-ak, gii gine geenji, gii zeede gine taat samaane.

¹⁵ An ko kaaw taat kiico kaawe in zeede. Kiico leese ho kii gaayinco. Dak rasenno gee yaan gine ar maan ka maala.

3

Goye ka gee ku Bun di

¹ Kin Tiit, deelcot kaaw do gee ku Bun di a nuu karmiyin agindaw ku darrer yoo *gaanuunco. Deelco a nuu gine taat sellen do eenco.

² Diyco a nuu diyenno kaaw do eenco, illa nuu gine sellen benannico. Nuu goye dalullay in gee okinco.

³ Asaan awalle ginte oki gee kuuk oliyay, gi newsiji kop do Bun di, gi jag min botol taat samaane. Gi gin berrin ku gamin okinco ar ele ka maanni ho gamin kuuk bera galal. Gi el nigen di. Gi hasuudinay. Gi gina taat gi rakiy di. Gi ello zinƙite.

⁴ Kar gay, Bun kaak jilinte gaarte selinƙuwiy in elinji lote okinte.

⁵ Na jilinte min do zunuubinnar asaan na tal aminduwte. Na balte jilinte asaan gi gin taat in botilti. Bun jilinte in Ruwwiney taat na beriite. Ta acten zunuubinnite. Gi gintu gee kuuk marbinto ho gi ictu goye kaak marbinto.

⁶ Bun miinten gelbinte in Ruwwin ta Iisa Masi kaak Gay Jilinte beriite.

⁷ Ansi-ak, Bun in elinji, na gininte gi goyiy in botol do unji asaan gii gine kooginay kuuk yaa gase goye ka gaasdo kaak gi eriyoy.

⁸ Ka seener, kaaw-an do botilti.

Ansii ko, nu rakiy a kiiti wakile do kaaw-anta. Asaan nuur kuuk aamin do Bun di yaa zeede gine sellen. Kaaw taar-an yaa gaayin gee okinco.

⁹ Kar gay, kaway min gamin ku tambaar, kaway min gee kuuk el giduwa ho kuuk el meelo do bi ka gaanuundi. Asaan gamin ar nuur-an bal gine paydinco. Nu gaaydo gee.

¹⁰ Ya goy gem kaak el eere gee, karumga, kar kiiji deele pey. Ya na icdo gay, kiiji newse kopo.

¹¹ Kiŋ iban kadar gem kaak gina ansi-ak, ŋaar jag min do botol taat samaane. Ya ŋa 6aa ansi di-ak, ŋa tara ziy ka meenji.

Ooy ta ba aaro

¹² Nu rakaan ŋaame gem rakki kaak 6aan make : Artemaas wala Tisik. Ya ŋa ote, uc parak ki asiin gasindu kodok do geeger ka Nikopoliis asaan nun ic niyine, nu raka gaasin ribba eŋe.

¹³ Baanu, gaayig Zenaas gay dukume seriiner, iŋ Apoloos. Obco wero do martuwco. Nu rakaado maan yaaco arme.

¹⁴ Do siŋtite sa, illa ŋuu ibine kadar ŋuu gaaye gee kuuk ya gamin armaaco. Ansii kat, goye ka gee ku Buŋdi uciydo maala.

¹⁵ Siŋta okiŋco kuuk goy anne iŋ nunu ooyjiŋ dakina. Kiŋ sa, ni diyaajiŋ : ooyco do siŋtite kuuk elgiite kuuk goy annere.

Okinjo, Buŋ yaako barkiyinjo. Nu ooyko dakina.

Pilemon Maktumne taat Pool siiriji do Pilemon Pile ka kaawor

Maktumne-an, ɲa Pool kat siirjit do Pilemon. ɲa siirit do wiktin taat ɲa goyiy daɲaayne. Pilemon, ɲaar aamin do Iisa Masi min awalle. Kar ɲa gin berre rakki, sinji Onezim. Onezim gay gadtu ho ɲa ɲaamtu in Pool. Wiktin taat Onezim goyiy in Pool, ɲaar oki aamintu do Iisa Masi. Kar ba aaro, Pool siirji do Pilemon a ɲaaji saamiye do Onezim ho ɲa ɲaamiiɲig in maktumne-anta. Pool indaag Pilemon a ɲa talaagdo pey Onezim ar berrey, kar gay, ɲaa obin ar sinjo.

Ooy ta awalle

¹ Maktumne-an, nun Pool in sinje Timote kat siirta. Nun, ɲu obintu daɲaayne asaan nu kaawa do bi ka Iisa Masi. Ni siirit loci, kin Pilemon. Ki roy ka bini ho ki gaayaani do riy ta Iisa Masi. Ni ooyjin dakina.

² Ooyti do boote Apiya. Ooyiy oki do sinje Arsip, ɲaar kaak zeeda in nini do totire ka Kabarre ta Gala. Do *Egliz kaak ɲuma do gerin oki, ooyco dakina.

³ Tatte Bun ho *Rabbinte Iisa Masi yaako barkiyinjo ho yaako iye aapiye.

Dele ka barkiner do Bunji do bi ka Pilemon

⁴ Kun kawta, ya nu inda Bun, nu rawatdo bin. Nu dela barkin do Bunji do bi kanjin,

⁵ asaan gee kaawa do bi ka imaan taat ki gintu do Rabbinte Iisa Masi ho do ele kaak ki elgig gee ku Bunji.

⁶ Nu inda Bun a imaan taat numinte yaa sinje in unti. Ansii kat, kii ibinin ay maan kaak gi gintu in goye kaak gi goyiy in Iisa Masi.

⁷ Gem kol sinji, in ele kaak ki elgiy gee, adir miin in galal ho ki denrin dakina. Ka seener, ki denrig gelbin ka gee ku Bunji.

Pool indaag Pilemon a ɲaa obin Onezim samaane

⁸⁻⁹ Ka seener, nu gin botol naan kaawe do maan kaak kii gine. Kar gay, nu rakaado gine pa. Ansi-ak, nu indaacin do saan ta

elindi di. Nun Pool, ki iban kadar nu za6 ko ho ɲu obintu daɲaayne do bi ka Iisa Masi.

¹⁰ Kar din gay, nu indaacin do bi ka Onezim kaak ar ron ka adir do daɲaayner-anja.

¹¹ Awalle, ɲa baljin gine riy samaane, kar din gay, ɲa obte wer seerte.

¹² ɲaar-ak, nu ɲaamaajinga, ɲaar kaak nu elgig min do adir.

¹³ Ka seener, nun goy do daɲaayner do bi ka Kabarre ta Gala. Nu raka ɲaa goye in nunu a ɲaan gaayindu do wiktin taat ki ginno.

¹⁴ Kar gay, nu gediraado gine maan bal kaawon, asaan nun asiraacinno, illa in niyin ta meenjin.

¹⁵ Tuuliy Bun imilig Onezim min do pisinjin do wiktin sood di, kar din gay, ɲaa yeepen ko, ɲaa goye tak-tak.

¹⁶ Dak talinjido pey ar berre. ɲaar pakgig ko berre serek, ɲaar sinjin do Iisa Masi. Nu elgig dakina, kar kin gay yaa elin pey paka. Kii elinji-ak asaan ɲa gem ar kinke ho asaan ɲa sinji oki do Iisa Masi.

¹⁷ Hadi, ya kin kat icintu ar royan, ya Onezim-ak ote, obig ar ɲa nun di.

¹⁸ Ya ɲa nigjin wala ya ki aadaag daana, diyduut do kaar.

¹⁹ Nun Pool ko siirjin kaawin-anju in pise ka meendu. Naan kappiye ay maan kaak ki giniji do kaay ka Onezim. Kar gay, kinke sa, ki iban kadar nu aadaacin daana. Nu gaayinjin ki aamintu do Iisa Masi, taar-at ko daanan.

²⁰ Gem kol sinji, in ele kaak ki elgig Rabbinte, nu raka ki ginin riy taat nu rakiy-anta. Ampa-ak, denrig gelbener in sin ku Iisa Masi.

²¹ In siire kaak nu siirijin-an, nu iban kadar kii gininti ho kii gine pak taar-anta oki.

²² Kar nu inda pey maan ka pey : ki-idu bariye zuga, asaan nu iban kadar Bun yaa cokiyin indinjo. ɲaan imilin min do daɲaayner ho naako baawe.

Ooy ta ba aaro

²³ Epapraas sa, ɲu obig daɲaayne anne in nunu, asaan ɲa gaara kaaw ta Iisa Masi. ɲa ooyjin dakina.

²⁴ Eendu kuuk ni giniy riy ta Buṅdi, kuṅ Maark, Aristaark, Demaas in Luk sa ooyjin dakina.

²⁵ Rabbinte Iisa Masi yaako barkiyin ko okin ko. Nu ooyko dakina.

Hebru Maktumne taat ɲu siirtu do gee ku Hebru Pile ka kaawor

Waan ibanno gem kaak siirit maktumne-anta. Kar gay, kaak siirta-an ibingig aadanna ku Greknar ho ɲa ibingig oki rakki rakki makaatamna ku Jamaw ta Awalle. Maktumne-an, ɲa siirit do Yuudinna kuuk aamin do Iisa Masi. Yuudinna-ak, ɲu kolaag oki a ɲu Hebru. Gee-ak oole nam daarin dakko ko sood di, ɲuu rasin imaanco asaan ɲu bal gase bilde kaak necgu. Ansii ko, ka siirit maktumne-an raka gaare bilde kaak ta6 ka Iisa Masi. Bildinji-ak a : Iisa, ɲaar keeji di mee satkiner do Jamaw ta Marbinto. ɲaar di kaak goy datik ta geemir in Bun ho ɲaa gedire ginin riy-anta asaan ɲaar di gemo ho Bun. Muutuy taat ka etor, taar satkin ta ta6 lote. Min taar-an, Bun rakaado pey satkine. Ansi-ak, ginte okinte kuuk num in Iisa, gii gedire sinje moota in Bun bal kolaw.

Bun kaaw in biy ka Ronji

¹ Awalle, in binka ku nabiinnar, Bun deesco kaawe do aginiyte in botilay dakina.

² Din gay, do wiktin ta ba aaro, ɲa kaawte lote in biy ka Ronji. In ɲaar ko, Bun kilgiyiit duniine in gamin okinco kuuk goy kuwa ho keder, ho ɲa rasii jig okinco-an do pisinji.

³ In Ron ɲaar-ak ko, gee taliy portikaw ta *darjin ta Bun di, ho in ɲaar ko, gee yaa ibinin Bun, ɲaar maman, asaan Ron-ak ara ko ɲaar di tak. Gamin okinco kuuk kuwa ho keder-ak goy in gudurre ta kaawoy. Min ɲa piltu botol a gee yaa gine *cawar do unji ka Bun di, ɲa daktu goy ka samaaner do meeday ta ɲaar kaak gin gudurre pakgig gamin okinco.

* 1:5 Wer ka gase kaawor do Soom 2.7. † 1:5 Wer ka gase kaawor do 2 Samiyeel 7.14. ‡ 1:6 'ɲaar di kaaco ka gamin okinco' : In kaaw ta Grek, ɲu kaawa a 'Ronji kaak ɲa weetu awalle'. Kar kaaw-an gay kaaw do kadar Bun gin koogin ku pey kuuk ɲa weeyig ba aaro. Ta kaawa a Iisa, ɲaar ar ron kaak ɲu weetu awalle, asaan ɲaar di kaaco ka gamin okinco.

§ 1:6 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.43. * 1:7 Wer ka gase kaawor do Soom 104.4. † 1:9 'sewe kaak ɲa etiliijn do kaan' : Do aadin ta Yuudinnar, ya ɲu etila sewe do kaa ka gemor-ak gaara kadar ɲu darjiyaag sultan.

‡ 1:9 Wer ka gase kaawor do Soom 45.7-8. § 1:12 Wer ka gase kaawor do Soom 102.26-28.

⁴ Ampaa ko, Bun gaartu kadar Ron-ak pakgig *dubal ku Bun di serek. Do bi ɲaar-ak ko, ɲa diyiji oki sin kuuk pakgig kunco.

Ron ka Bun di pakgig dubal ku Bun di

⁵ Ka seener, yiriy rakki, Bun bal kaawe do rakki min dubilji aman :

« Kinke-an ko Ron du,

min yiriyta-an, ɲuu ibine kadar nun ko takko. »*

Ho ɲa bal kaawe tak-tak do bi ka rakki minninc o aman :

« Nun, naa gine Tacco kanji

ho ɲaar gay yaa gine Ron du kanto. »†

⁶ Kar gay, Ron ka Bun di, ɲaar di kaaco ka gamin okinco.‡ Wiktin taat Bun rakiy ɲaamin Ronji do duniiner, ɲa kaawtu aman :

« Dubal ku Bun di okinco yaa abdiyiinji. »§

⁷ Do bi ka dubilji-ak, Bun kaawtu aman :

« Dubal kunto, ɲuur ar usu

ho gay riyor kunto, ɲuur ar lesas ku aki. »*

⁸ Kar do Ronji gay, ɲa kaawji aman :

« Kin kaak Bun, ki goy doo ka sees ka sultan.

Ki hokumiyaag gee in botol.

⁹ Ki el gamin kuuk in botilco

ho kuuk jookum gay, ki yilaagu.

Ampaa ko, kin kaak Bun,

Takko Bun do bincin a ki pakgig eenji

ho in sewe kaak ɲa etiliijn do kaan-ak,†

adin gintu portiko. »‡

¹⁰ Bun kaawtu pey aman :

« *Rabbine, do teesindi, ɲa kin ken di kilgiyig kida

ho samaan sa, ɲa kin ken di siyig in pisinjin.

¹¹ Gamin okinco kuuk ki kilgiytu-an yaa bire,

kar kin gay goy doo.

Gamin kuuk ki kilgiytu-ak yaa zoode ar kesuun zoodiyo.

¹² Ar batik taat ɲu maliyiita, kii maliyin gamin-aku.

ɲu asiy makinco ar kaak gee makiy kesu-une.

Kar kin gay makaado, ki goy uudinen di ho menuwin gaasaado tak-tak. »§

¹³ Yiriy rakki, Bun bal kaawe do rakki min dubilji aman :

« As goy do meedar nam wiktin taat naaco gedire do adinen, nuu gine wer ka lee asinjin. »*

¹⁴ Ka seener, *dubal ku Bun di okinco, nuur ruwwinnay kuuk gina riy do Bun di. Bun naamiig a nuu gaayin gee kuuk yaa gase jile.

2

Jile ka ta6 kaak Iisa iyiite

¹ Do bi naar-ak, zeedinte gii obe tirit do kaaw taat gi dortu a gi jagaado min botol taat samaane.

² Ka seener, kaaw taat *dubal ku Bun di iyiico do aginiyte, taar ic kat riyti. Naar kaak bal karmiyin kaaw-ata ho naaalta, na gasit tanji uudin ta niginji.

³ Ya nuur kuuk awalle bal karmiyin kaawo gasit tanco, maman gii imile kayte ya gi ginig bees jile kaak ta6-anka. Jile naar-ak, *Rabbin meenji ko gaarig awalle. Kar nuur kuuk cokiyig in denginco gay diyte kadar kaaw-at ka seener.

⁴ Bun meenji gaay pey do kaawco in gamin kuuk na gintu do datikte : ay gamin kuuk ajbay, kuuk gaara gudurrey ho in bere ka Ruwwiner kaak Bun deediico ar kaak na rakiyo.

Iisa gaar botol ta jilindi

⁵ Ka seener, do bi ka duniin taat yaa ase taat gi kaawiy biti-an, Bun balco berin do pise ka dubilji.

⁶ Kar gay, nu siir do Kitamner aman :
« Gem gay, naar waa kina, ki pakiriy kaaci ?

Ronj gemor gay, naar waa kina, ki taliy kaaci ?

⁷ Do wiktin sood, ki ginig kapak nam dubal ku Bun di din sa pakgiga.

Ki berji *darjine ho horoomin ar sultan

⁸ ho gamin okinco, ki berjig do pisinji. »*
Ya Bun berig gamin okinco do pisinji, naar-ak gaara kadar ginno yoo maanna kaak na

balji berin do pisinji. Kar din gay, gi tallo misa kadar gamin okinco-an goy do pisinji.

⁹ Kar gay, maan kaak gii gedire ibine-ak, naar ko anka : do wiktin sood, Iisa, Bun ginig kapak nam dubal ku Bun di din sa pakgiga. Kar din gay, nu berji darjine ho horoomin ar sultan, asaan na seet taa6in ta muuti. Ansi-ak, in barkin ta Bun di, na icit muut do kaay do saan ta gee okinco.

¹⁰ Bun kilgiyig gamin okinco ho in naar ko, nu goyiyo. Bun raka iye gee dakina do darjiney ar kooginay in botol ta Iisa Masi. Ampaa ko, Bun gintu a Iisa, naar kaak yaa pile botol ta jile geemir, naa biren ja min do taa6iner, kar kat, naa nece tak ar kaak Bun rakiyo.

¹¹ Iisa ko pil botol a gee yaa gine *cawar do unji ka Bun di. Ampa-ak, Iisa ho in nuur kuuk cawar-aku, okinco, nuu gine ar gee kuuk tacco rakki. Do bi naar-ak ko, na kolaagu a sintar ho soka daggigdo.

¹² Paa ko, na kaawtu do Bun di aman :

« Naa kaawe do sintar do bi kanjin.

Do wer kaak gee num dakina, naa ozilin sinjin. »†

¹³ Na kaawtu pey aman :

« Nun, naa diye amaanner okintiti do Bun di. »‡

Pey aman :

« Nun ko anka in gee kuuk Bun beriidu ar kooginar. »§

¹⁴ Uudin taat koogin-an okinco, baarco ho zin kico, nuur ku geemir di, Iisa oki ic zi ar kanco ho goy inji sa ar ka geemir. Awalle, naar kaak gin gudurre ta muuti, naar *Seetanne. Kar Iisa gay, in muutuy, na imiliit gudurre ta Seetanner tak-tak

¹⁵ ho nuur kuuk do goy inco okinji, nu ar berrina asaan nu gina kolaw do muut-at, na imiliit koluwco.

¹⁶ Asaan ka seener, asinji kaak do duniiner, na bal ase a naa gaaye dubal ku Bun di. Kar gay, na as gaaye tamba ta Ibraayim.

¹⁷ Do bi naar-ak ko, do ay maanna, illa naa are sintay. Ansii ko, naa kuuniye *mee satkiner ka tatko kaak tala amindaw ta geemir ho kaak gina riy ta Bun di in botilti.

* 1:13 Wer ka gase kaawor do Soom 110.1. * 2:8 Wer ka gase kaawor do Soom 8.5-7. † 2:12 Wer ka gase kaawor do Soom 22.23. ‡ 2:13 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 8.17. § 2:13 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 8.18.

Ansi-ak, ɲaa imilin zunuubinna ku geemir a ɲaa amrin in Bun.

¹⁸ Uudin taat Iisa meenji seet taabine ta gecindi, ɲa nec mogin* ɲuur kuuk goy do gecindi.

3

Iisa pakgig Muusa

¹ Gem kol sintay, do saan taar-an, diyon pikirriko do Iisa Masi. Ka seener, ku kuuniy gee ku Bunɗi ho ɲa kolinɲo a ku baayiy goye ka samaaner. Din gay, pakiron do Iisa Masi, ɲaar gay tabiriikar ka Bunɗi ho ɲaar ko *mee satkiner ka tatko do imaan taat gi gaariyo.

² Awalle, uudin taat Muusa ginit riy taat gaara kadar Bun nec amniyinji do geriy okinji,* Iisa oki gaar kadar Bun kaak diyig do riyor-ak nec amniyinji.

³ Ka seener, ar kaak ɲu jaaliig sin ku gem kaak pina gero pak ger meenji, Iisa oki, ɲuu jaalin sinji kuwa pak Muusa.

⁴ Geray okinco gin gay pininco. Kar ɲaar kaak pinig gamin okinco gay, ɲa meenji Bun.

⁵ Muusa gay, ka seener, ɲaar nec a Bun yaa amniyinji ar gay riyoy do *ger ka Bunɗi okinji. Riyoy-at ta gaare do geemir kaaw taat Bun asiya kaawe neginda.

⁶ Kar Iisa Masi gay, ɲaar nec a Bun yaa amniyinji ar Ron kaak goy do kaay ka ger ka Bunɗi. Kar geriy-ak gay, ɲaar ginte, ya gi zeeda obe tirit do imaante ho do maan kaak gi eriyo. Maan kaak gi eriy-ak denraate gi kaawiy bal kolaw do unco ka geemir.

Jamiyne taat Bun bertu do geenji

⁷ Do saan taar-an, uudin taat Ruwwin ta Bunɗi kaawiy aman :

« Yiriyta, ya ku cokiyaat gaay ta Bunɗi,

⁸ dakon tiriñcodó denginko ar kaak aginiyko gintu do wiktin taat ɲu pociiga ho ɲu gecii do goosiner.

⁹ Ka seener, Bun kaaw a do menaw-ak, aginiyko talig gamin okinco kuuk nu gintu do elgin kuuk orok pood.

* **2:18** 'mogin' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'sakuwin'. do bi ka gee ku Bunɗi okinco do wiktin ta nabi Muusa. ka gase kaawor do Soom 95.7-8.

Kar in taar-at oki, ɲu pociintu ho ɲu gecintu.

¹⁰ Ampaa ko, adir nigtu in gee-aku ho nu kaawtu aman :

« Gee-an, pikirrico jaga jagen di.

ɲu bal ibinin maan kaak nu eriy minnincó.

»

¹¹ Ansii ko, in adir ka nige-ak, nu togiltu aman :

« ɲu unjaado tak-tak do wer ka jamiyner kaak nu siyiico ! » †

¹² Gem kol sintay, goyon godom, paa waan minninko adiy yaa gine pondiko nam ɲa aaminiydo ho ɲaaji newse kop do Bun kaak goy mento.

¹³ Kar gay, kun kawta, iskiguwon zinɲiko. Ansii kat, yoo waan minninko, rasiydo zinɲay a zunuubinna yaa caaciyinji ho kaay yaa gine bombo. Ginguwon pa do wiktin taat kaaw taat a « Yiriyta » goy tiya misa.

¹⁴ Ka seener, ya gi oba tirit yoo gaasuwa do imaan taat gi gastu, ɲaar-ak, gi geenji ku Iisa Masi ko.

¹⁵ Ansii ko, ɲu siirtu do Kitamner aman : « Yiriyta, ya ku cokiyaat gaay ta Bunɗi, dakon tiriñcodó denginko ar kaak aginiyko pociu kaawoy. » ‡

¹⁶ ɲaar-ak, ɲuur kuuk cokiyaat gaay-ata ho pociu kaawoy, ɲu kun waa ? ɲu gee okinco kuuk Muusa imiltu min darre ta Meser.

¹⁷ Do elgin kuuk orok pood, Bun, adiy nigtu-ak in kun waa ? Adiy nig in ɲuur okinco kuuk gin zunuubinna ho mat do goosiner.

¹⁸ Do wiktin taat Bun togiltu aman : « ɲu unjaado tak-tak do wer ka jamiyner-ak », ɲa togil do kun waa ? ɲa togil do ɲuur okinco kuuk pociu kaawoy.

¹⁹ Ansii ko, gi ibintu kadar gee-ak bal unje do wer ka jamiyner-aka, asaan ɲu poci aamniye do Bunɗi.

4

¹ Bun kaaw a ɲaa pile botol do geemir ɲuu unje do jamiyner-ata. Ho kaawoy-at, taar tiya yoo yiriyta. Ampa-ak, zeedinte a minninko, yoo waanna goyaado kaak yaa pakire a ɲa as ba aaro ho ɲa gediraado unje do wer-aka.

* **3:2** 'Do geriy okinji' : Ger ka Bunɗi okinji, anne-an kaawa † **3:11** Wer ka gase kaawor do Soom 95.7-11. ‡ **3:15** Wer ka gase kaawor do Soom 95.7-8.

² Asaan gi dorit kabarre ta samaane taat kaawa do bi ka jamiyner-at ar kaak awalle nuur oki doriit do goosiner. Kar locon gay, kabarre-at uc usu asaan nu bal ooyin in imaan.

³ Kar ginte kuuk aamin gay, gii unje do jamiyner-ata. Do bi ka jamiyner-at, Bunj kaaw aman :

« Inj adir ka nige-ak, nu togiltu aman :

“ Nu unjaado tak-tak do wer ka jamiyner

kaak nu siyiico ! ”* »

Kar sando, min Bunj gaasiit riyoy ta kiliiginer, wer ka jamiyner-ak, naar goy ko.

⁴ Ka seener, do bi ka yiriy ta peesirinjar, wer rakki do Kitamner nu kaaw aman : « Bunj gaasit riyoy okintit in mena bijigiy. Do yiriy ta peesirinjar gay, na jammiytu. »†

⁵ Pey do wer kaak gi garkiyiy dinka-anja, Bunj kaaw aman : « Nu unjaado tak-tak do wer ka jamiyner kaak nu siyiico. »‡

⁶ Nuur kuuk awalle dorit kabarre taat samaan-at baltu unje do wer jamiyner-ak, asaan nu pook karmiyin Bunj. Kar gay, goy gee kuuk yaa gedire unje do wer-aka.

⁷ Ansii ko, Bunj diytu pey wiktin taat gee yaa unje do wer-aka ho nu koliit a « Yiriyta ». Do bi naar-ak ko, do Kitamner, Bunj kaawtu in biy ka Dawuud aman :

« Yiriyta, ya ku cokiyaat gaay ta Bunji,

dakonj tiriñcodo denjinko. »§

⁸ Zer, ya ka seener, Zoozuwe iyiig aginiyte bal kaawo do wer ka jamiyner-ak*, min taar-an, Bunj kaawaado pey do bi ka yiriy ta pey.

⁹ Ampaa ko, ar kaak Bunj jammiytu min do riyoy ta kiliiginer in yiriy ta peesirinjar, botol ta jamiyner ar taar-an goya do gee ku Bunji oki.

¹⁰ Ka seener, gem kaak unje do wer ka jamiyner kaak Bunj siytu-ak, naa jammiye min do riyoy ar Bunj jammiytu min tanji.

¹¹ Ansi-ak, zeedinte gii unje do wer ka jamiyner-aka. Gininte in ay botol pa waan minninte yaa aade ta aginiyte kuuk tar zinikico do wiktin taat nu pooctu karmiyin Bunj.

¹² Ka seener, kaaw ta Bunji, taar ar maan kaak goy mento ho ta gina riyti in gudurre. Ta ar *seepin kaak binjay paad pakgig paade ka ay seepine. Ta unja do gemor nam ta deediig gelbine in ruwwine ho ta kiliig naamiik ta kaasir in loolo.† Pikirre in kaawin kuuk goy do adiy ka gemor oki, ta bayniigu ya nu samaane wala nu samaanno.

¹³ Min gamin okinco kuuk Bunj kilgiytu, ginno kaak cigil do unji. Kar do unji ka Bunji, naar kaak gii ose binjiten gay, gamin okinco-an, na ibingig rakki rakki ho na ta-laagu waran.

Iisa mee satkiner ka tatko

¹⁴ Min gi gin ko *mee satkiner ka tatik pakgig gay satkiner okinco, naar-ak obinte bombo do imaante taat gi gaariyo. Mee satkiner-ak coon ka samaaner. Naar ko Iisa, Ronj ka Bunji.

¹⁵ Ka seener, gi gin mee satkiner ka tatko kaak nec adiy yaa radinji do wiktin taat gudurrite sooda. Asaan in gece kaak nu geciga, na aawit taabin okintit taat gi aawiyo, kar gay, na bal gine zunuubinna kat bat.

¹⁶ Naar-ak, sinjinte moota bal kolaw do wer kaak Bunj hokumiyiy in barkiney. Edenj ko, Bunj yaa tale aminduwte ho naate bere barkiney-ata. Ampaa kat, naate jorkinte do wiktin taat ya duniin gasinte.

5

¹ Ka seener, ay mee satkiner ka tatko, nu dobig min datik ta geemir a naa gine riy ta Bunji do bi kanco. Riy-at, naa iye gamin ku berindi do Bunji ho naaji gine satkine do bi ka zunuubinna ku geemir.

² Gay satkiner-ak nec tale amindaw ta nuur kuuk ibanno maanna ho jagaw, asaan naar meenji oki aawaat gudurrey sooda do gamin dakina.

³ Do saan ta gudurrey taat sood-ata, illa naa ginen ja *satkin do zunuubinna ku meenji, kar kat do ku geemir.

⁴ Waan gediraado darjiye ziy a na mee satkiner ka tatko. Illa Bunj kat kola gemo

* 4:3 Wer ka gase kaawor do Soom 95.11. † 4:4 Wer ka gase kaawor do Zeneez 2.2. ‡ 4:5 Wer ka gase kaawor do Soom 95.11. § 4:7 Wer ka gase kaawor do Soom 95.7-8. * 4:8 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 31.7 ho Zoozuwe 22.4. † 4:12 'lolo': Werin daarin, nu kaawa a 'lando'.

a ñaa gine riy-ata ar awalle, ña koliig *Haruun.

⁵ Iisa Masi oki, ña meenjido kat darjiy ziy a ña *mee satkiner ka tatko. Kar gay, ña Bun kat darjiyga, wiktin taat ña diyiji aman :

« Kinke-an ko Rondu, min yiriyta-an, ñuu ibine kadar nun ko takko. »*

⁶ Do wer ka pey, ñu siir do Kitamner aman :

« Kin gay satkiner kaak goy doo ar Melkisedek. »†

⁷ Wiktin taat Iisa goytu do duniiner, ña inditu Bun ho ña loklikiji in koriya ho in zulan oki. Ña indiig ñaar kaak nec jilin min do muuti ho do bi ka karaamin taat ña karmiyig Bun, Bun cokiyig alinji.

⁸ Ña Ron ka Bun di. Kar in taar-ata oki, ña bilde karaamin in botol ta taabiner.

⁹ In goynji, wiktin taat ña nectu ko tak ar kaak Bun rakiyo, ña piltu botol a gee okinco kuuk icit kaawoy yaa gase jile kaak goy doo.

¹⁰ Bun diyig mee satkiner ka tatko ar kaak ña diyig Melkisedek-aka.

Obe kaak bombo do imaandi

¹¹ Do bi ñaar-an, ni gin kaawin dakina kuuk niiko kaawe. Kar gay, gaarico yaa gine rada, asaan din, kayko icdo kodok.

¹² Wiktin-an nec ko zer kuu garkiye gee. Kar sando, illa ñuuko garkiyinco pey in gamin ku melen do bi ka kaaw ta Bun di. Kunke-an ar koogin kuuk siya misa buwa, yampa, ande, ku gediraado teenji.

¹³ Ñaar kaak siya buwa-ak, ñaar ar mic kaak ibanno misa maan kaak samaane in kaak samaanno.

¹⁴ Kar ande gay, ñaar do gee kuuk aginda kuuk usin ko eerin gamin kuuk samaane in kuuk samaanno, asaan taar ko taat ñu gingiy do goynco.

6

¹ Ñaar-ak, rasinten gamin kuuk melen do bi ka Iisa Masi ho newsinte do gamin kuuk kuuniy do gee kuuk aginda. Gi yeepaado pey do kuuk melen-aku. Gamin-ak, ñuur ko

anjku : ibine ho rase ka nigindi kaak iya gee do muuti, ice ka imaan taat do Bun di,

² bilde do bi ka batemdi*, in lee ka pisindi, nooye ka gee kuuk mate ho seriin taat Bun asiy dukume do geemir.

³ Sinjinte in unte ! Ñaar-an ko maan kaak gii gine ya Bun pilte botol.

⁴ Pakiron do ñuur kuuk yeep do goynco kaak awalle. Awalle, Bun pilig odinco in portikuwiy, ñu aawit sellinkaw taat asa min kuwa ho ñu gas Ruwwin ta Bun di.

⁵ Ñu elit kaaw ta Bun di in galilti ho ñu aawit gudurre ta goye ka marbinto kaak in imaan.

⁶ Kar in taar-an oki, ñu yeep do goynco kaak awalle. Gee-ak, gi gediraado pey iynco ka seerinkar a ñuu jipte goynco. Ya ampa-ak, ar ñuur maaniico doodaag pey Ron ka Bun di ka etor ho ñu iyaaji sokañ do unco ka geemir.

⁷ Ka seener, morig kaak aay amay ho niyaaco gamin samaane do ñuur kuuk gawnaaga-ak, Bun barkiyga.

⁸ Kar gay, morig kaak amil pompal kuuk gin jamay wala rapinga-ak, ña ginno paydiney. Dakji sood di, ñuu muwinji ho ñuuji diye ako a ñuu idin tak-tak.

⁹ Gem kol sintay, ya ni kaawa ampa oki, ni iban tak kadar botol taat ku ictu-an samaane. Taar ko taat iya gee do jilindi.

¹⁰ Ka seener, Bun, ñaar ginno gamin kuuk bal botol. Ña rawtaado riyko ho ele kaak ku gaartu in sinji ho ku gaariy yoo dinka do geenji.

¹¹ Kar maan kaak ni rakiy minninkon gay, illa kuu zeede kuu obin imaanko yoo do gaasuwar. Ampaa kat, maan kaak ku eriy in imaanko yaa ase tak do weriy.

¹² Yampa, dakon ginenna zegilay. Kar gay, icon botol ta ñuur kuuk aamine ho ica subirraw. Gee-ak gasaag maan kaak Bun kaawtu a ñaaco bere.

Maan kaak Bun kaawtu a ñaa bere do geenji

¹³ Ku iban kadar wiktin taat Bun kaawiji do Ibraayim a ñaaji bere maanna, ña togiltu

* 5:5 Wer ka gase kaawor do Soom 2.7. † 5:6 Wer ka gase kaawor do Soom 110.4. * 6:2 'bilde do bi ka batemdi' : Kaaw-an, in kaaw ta Grek, ta kaawa a 'bilde kaak do bi ay biyaw ta batemdi'. Wal ta raka kaawe do bi ka ay biyaw ka batem kaak kretienna giniyo, wal do bi ka ay ace ka abaadiner.

in sin ku meenji. Na togiltu in sinji-ak asaan ginno waan kaak tatik pakgiga.

¹⁴ Na togiltu aman : « Ka seener, naan barkiye dakina ho naa wadiriŋ kooginaŋ. »[†]

¹⁵ Min Buŋ togiltu pa-ak, Ibraayim subirtu kee nam na gasiig maan kaak Buŋ kaawiji.

¹⁶ Ka seener, ya gee togilaw-ak, nu togila in maan kaak tatik pakgigu. Ya nu togila ampa-ak, kaaw matiyo, ginno pey yeepe ka aaro.

¹⁷ Ampaa ko, wiktin taat Buŋ kaawtu do Ibraayim-ak, na raka gaare waraŋ do nuur kuuk yaa gasiŋ maan kaak na kaawtu kadar na welkaatdo kaawoy. Ansii ko, na gaayitit do kaawoy in togiliika.

¹⁸ Ka seener, maan kaak Buŋ kaawtu ho in togiliikay, seerco makaado tak-tak, asaan na gediraado raade. Ampa-ak, do ginte kuuk rasig gamin okiŋco a gii obe tirit do maan kaak Buŋ kaawtu ho gi eriyo, kaaw-an yaate iskinte dakina.

¹⁹ Do ginte gay, maan kaak gi eriy-ak gaayaate gi goyiy bombo ar dambi kaak awkido tak-tak. In maan kaak gi eriy-ak, gi nec aade min do maan kaak ar zimilla ho gii unje do wer kaak Buŋ goyiyo[‡], atta do wer kaak *cawar aale.

²⁰ Do wer kaak cawar aale-ak ko, Iisa ogiriite, na unjitu do bi kante. Ampaa ko, Iisa, Buŋ diyig *mee satkiner ka tatko kaak goy doo, ar kaak awalle, na diyig Melkisedek-aka.

7

Melkisedek sultan ho gay satkiner

¹ Awalle, Melkisedek-ak, naar sultan ka Saleem ho na gay satkiner ka Buŋ ka kuwa. Yiriy rakki, wiktin taat Ibraayim nosiriico do sultinnay daariŋ ho na yeepiy min do gartar, Melkisedek naamiiga ho na barkiyyiga.

² Do wer-ak, min gamin okiŋco kuuk Ibraayim gaamtu min do gartar-ak, na beriji zakaane do Melkisedek. Min gamin kuuk orok, na beriji rakki rakki. Melkisedek, naar sultan ka Saleem. Sin

kuuk Melkisedek-ak kaawa a « sultan kaak hokumiya in botol, » ho kuuk a sultan ka Saleem-ak gay kaawa a « sultan ka aapiyer ».

³ Melkisedek-ak, do Kitamner, nu bal kaawe a na gin tacco wal yaaco wal aginiyyi ku aginda. Nu bal kaawe do bi ka weenji wala do bi ka muutuy. Na ar Ron ka Buŋdi, na gay satkiner kaak goy doo.

⁴ Talon ja, tatkaw ta Melkisedek ! Na gem tatik nam tatte Ibraayim din sa berji zakaaney min gamnay kuuk na gaamtu min do gartar.

⁵ Ka seener, koogin ku Lebi, nuur kuuk gina riy ta gay satkiner, in *gaanuun ka Buŋdi, nu gin botol ta ice zakaaner min do siŋtico, gee ku Israyeel. Kar sando, nuur oki min tamba ta Ibraayim.

⁶ Melkisedek, naar min caar ka Lebido. Kar gay, in taar-at oki, Ibraayim berji zakaane. Kar pey min kaatiya, Melkisedek barkiyyig Ibraayim kaak Buŋ kaawtu a naaji bere maanna-aka.

⁷ Kar sando, gee iban tak kadar waan kaak barkiya gem-ak, naar pakgig kaak na barkiyyo.

⁸ Koogin ku *Lebi kuuk ica zakaane min do siŋtico-aku, nuur oki mata ar geen di. Kar Melkisedek kaak Ibraayim berji zakaaney-ak gay, naar goy in odinay ar kaak Kitamne kaawiyoy.

⁹ Kooginay ku Lebi kuuk ica zakaan-aku, wiktin taat Ibraayim beriit zakaaney do Melkisedek, ta ar tacco Lebi oki berit ko tanji in pise ka Ibraayim.

¹⁰ Ibraayim-ak, naar min aginiyyi ku aginda ku Lebi ho Lebi gay goy misa do maasoy wiktin taat Melkisedek naamiiga.

¹¹ Wiktin taat Buŋ beriico gaanuun do gee ku Israyeel, nu koogin ku Lebi kat asagine riy ta gay satkiner. Kar ya botol kat goya taat koogin ku Lebi-ak yaa necin tak riy taat Buŋ rakiyo, maa di Buŋ naamiy gay satkiner ka pey ? Gay satkiner ka pey-ak, naar aaddo botol ta *Haruun ar koogin ku Lebi, kar gay, na aada botol ta Melkisedek.

¹² Kar ya nu makaag gay satkiner in kaak aada botol ta pey-ak, gaanuun oki, illa nuu

[†] 6:14 Wer ka gase kaawor do Zenez 22.16-17. [‡] 6:19 'maan kaak ar zimilla do wer kaak Buŋ goyiyo' : Awalle, wiktin taat nu piniig ger ka Buŋdi, nu caaltu zimilla a nuu cigilin wer kaak cawar aale. Wiktin taat Iisa mattu ka etor, zimilla-ak eertu datko min kuwa yoo kedder (Matiye 27.51).

makinji.

¹³ Ya ni kaawa ampa-ak, ni kaawa do bi ka *Rabbinte. Kar naar gay min caar ka Lebido, na min caar ka pey. Caar naar-ak, yiriy rakki, waanco bal gine riy ta gay satkiner.

¹⁴ Gee okinco iban kadar Rabbinte, naar min caar ka Zuuda. Do bi ka caar naar-ak, yiriy rakki, Muusa bal kaawe a nu gina riy ta gay satkiner.

Gay satkiner kaak goy doo

¹⁵ Naar-an maan kaak gi talaag waran : gay satkiner kaak pey nu kaawiy-ak, naar ar Melkisedek.

¹⁶ Ya nu diyig gay satkiner, nu bal diyin do saan ta gaanuun kaak kaawa do bi ka tambaaco. Kar gay, nu diyig gay satkiner, illa in gudurre ta goye kaak idaad do tak-tak.

¹⁷ Ka seener, nu siir do Kitanner aman :
« Kin gay satkiner kaak goy doo ar Melkisedek. »*

¹⁸ Ampa-ak, gaanuun kaak awalle, nu deeyiiga asaan na ginno gudurre ho na bal necin riyoy.

¹⁹ Ka seener, gaanuun ka Muusa bal nece iye gee a nuu nece tak ar taat Bun rakiyo. Kar din gay, nu gaarte maan ka erindi kaak samaan pak ka awalle ho maanna-ak gaayaate gi sinjiy moota in Bun.

²⁰ Pakiron oki do togiliik ta Bun-di-ata. Gay satkiner ku awalle, nuur gin gay satkiner bal togiliik ar taar-anta.

²¹ Kar Iisa gay, nu diyig gay satkiner in togiliika wiktin taat Bun meenji togiliji aman :

« Nun *Rabbin kat togile ho nu yeepaado pey aaro :

kin gay satkiner kaak goy doo. »†

²² Paa ko, in Iisa, gi iban tak kadar jamaw taat samaan pak ta awalle yaa ase do werti.

²³ Min kaatiya, gin maan ka pey : do jamaw taat awalle-at, gee dakina gin riy ta gay satkiner ho ay gem di rasiy do giji, asaan muut rasgig do nuu ginin riyco doo.

²⁴ Kar Iisa gay, do bi ka goyinji ka gaasdo, naar gay satkiner kaak goy doo.

²⁵ Paa ko, nuur kuuk asa do Bun di in sin kunji, naa gedire jilin tak-tak. Ta kuuniyutu

ampa-ak, asaan doo, na goy mento a naa inde Bun do saan tanco.

²⁶ Iisa kon di *mee satkiner ka tatik kaak kuuniyte. Naar goy *cawar, bal oorne do unji ka Bun di. Na bal gine zunubinna. Na goy serek min gay zunubinnar ho Bun coonig kuwa ka samaaner do wer kaak na goyiyo.

²⁷ Iisa, naar arro agindaw ku gay satkiner ku pey. Agindaw ku gay satkiner nuur-ak, kun kawta, illa nu gina ja *satkinkan do zunubinna ku maaniico, kar kat, nu giniy do ku geemir. Kar Iisa gay, wiktin taat na bertu ziy satkine do bi kante, na ginit mena rakki di gaasiititi.

²⁸ Do gaanuun ka Muusa, nuur kuuk nu leeyig meennay ku satkiner ku aginda-ak, nuur gee kuuk ginno gudurre. Min gaanuun ka Muusa-ak, ta togiliik ta Bun di kat as ba aaro. In togiliik-at, naar kaak na diytu doo mee satkiner ka tatko-ak, naar Ronji. Bun ginig na necit tak riy taat Bun rakiyo. Na necit mena rakki di gaasiititi.

8

Iisa mee satkinte ka tatiko

¹ Cokiyon, an baat ta kaawor : gi gin *mee satkiner ka tatko ar kaak gi kaawtu dak ko biy. Na daktu goy ka samaaner do meeday ta naar kaak gin gudurre pakgig gamin okinco.

² Do wiktin ta Muusa, nu siy *kuraarin ta Bun di. Kar din gay, mee satkiner ka tatko-ak gina riyoy do kuraarin ta ta6. Kuraarin taar-at, *Rabbin meenji kat siyta, yampa, nu geenno.

³ Ay mee satkiner ka tatko, nu diyig a naa iye gamin ku berindi do Bun di ho naaji gine *satkine. Ampa-ak, kante oki, illa naa gine maan ka berindi.

⁴ Kar ya mee satkinte ka tatiko-ak kat goy do kidar, na ginaado tak-tak riy ta gay satkiner, asaan kuuk gina riy ta satkiner ar taat *gaanuun kaawtu-ak, nuur goy ko.

⁵ Ar gem taliy kelmoy do sawwapa, riy ta gay satkiner-ak sa, taar ar kelim ta riy ta ta6 nu giniy do wer kaak Bun goyiyo. Naar-an ar maan kaak kuuniyi do Muusa do wiktin taat na siyiy kuraarin do Bun di.

* 7:17 Wer ka gase kaawor do Soom 110.4. † 7:21 Wer ka gase kaawor do Soom 110.4. * 8:5 Wer ka gase kaawor do Ekzood 25.40.

Do wiktin taar-at, Buŋ kaawji aman : « Ya ki siya kuraarne, zeedu kii siyin ar taat nu bayniiji ka dambar-aka. »*

⁶ Diŋ gay, riy taat Buŋ gaariiji do lisa Masi-at, taar pakgit taat awalle serek. Kar jamaw taat nu diyig lisa Masi datik ta geemir in Buŋ gay, taar oki pakgit taat awalle serek. Asaan in jamaw-at, maan kaak Buŋ kaawtu a ŋaa gine pakgit ŋaar kaak ŋa kaawtu awalle do gaanuundi.

Jamaw ta awalle in ta marbinto

⁷ Ka seener, ya jamaw ta awalle-at kat necit ko riyti, maman Buŋ yaa obe jamaw ta pey ?

⁸ Kar sando, Buŋ leesco do geenji aman : « Nun *Rabbin kat kaawaw : do menaw kuuk yaa ase-aku, naa obe jamaw ta marbinto in gee ku Israyeel ho in ku Zuuda.

⁹ Jamaw taar-at arro taat nu obtu in aginiyco wiktin taat nu imiliig min darre ta Meser ho nu ogiriico.

Uudin taat nu bal karmiyin jamaw-ata, nun Rabbin kat kaawaw, nun oki newsico kopo.

¹⁰ Nu kaawa pey aman : do jamaw taat naa obe in gee ku Israyeel-an,

ya menaw ŋuur-ak bire, naa unjin gaanuundu do kayco ho naa diyin do gelbinco.

Naa gine Buŋco ho ŋuur gay yaa gine geendu.

¹¹ Yoo waan minnico ucaado inde giji wal sinji

a ŋaaji gaare botol taat ŋaan ibinindu. Asaan okinco, ŋuun ibinindu, min kuuk aginda yoo kuuk ŋaada.

¹² Naaco saamiyin niginco okinji ho zunuubinnico gay, nu icaado pey bico tak-tak. »†

¹³ Ya Buŋ kolaat jamaw-at a ta marbinto, ŋaar-ak, ar ŋa ginit taat awalle-at maan kaak taay ko. Kar sando, maan kaak taaye ho za6-ak, ŋaar baay gaay ko bire.

9

Abaadin ta awalle

¹ Do jamaw ta awalle-at, Buŋ ber *gaanuun kaak gaara maman gee yaa abdiyinji ho goy pey wer ka abaadiner kaak nu siytu.

²⁻³ Do wer ka abaadiner-ak, ta kuraarin taat dukum deelna seera in zimilla. Do deel taat bitta taat nu koly « *wer kaak cawar », nu diy maan ka hadinner binjay peesira kuuk gin gindiski ho oba ako. Ta gin oki taabul kaak nu liyiy mappa kaak nu beriy satkin do Buŋdi. Do deel ta atta taat nu koly « wer kaak cawar aale »,

⁴ ta gin taabul ka daabner kaak nu oniy *dokkanne. Ta gin oki *sandumne taat gaara jamaw taat Buŋ obtu in geenji. Sandumne-at, nu siyiit in atay ho aarti gay daabne. Do atti ka sandumne-at, nu diy parik ka daabner kaak gin tee kaak nu koly « maan* » ho in kungin ka *Haruun kaak imil booyaw. Nu lee pey tariŋcilna kuuk Buŋ siirtu gaanuunji ka jamaw ho ŋa beriiiji do Muusa.

⁵ Do kaati ka sandumner, gin gamin seer kuuk nu siytu in daabne. Gamin-ak, ar *dubal ku Buŋdi kuuk nu kolaag « seruubinna » ho nu gaara kadar Buŋ goy do wer-aka. Kelim ta gezgirco gootaag kaati ka sandumne-ata.* Kar diŋ gay, wiktin ginno taat naako osin kaawin-an rakki rakki.

⁶ Gamin okinco-an, nu leeyig in botilco do kuraarin taat nu siytu do Buŋdi ho kun kawta, gay satkiner unjigiy do wer ka bitta-aka a ŋuu gine riyco.†

⁷ Do deel ta atta gay, illa mee satkiner kaak tatik di unja keeji, mena rakki di do elgol. Wiktin taat ŋa unja do wer-ak, illa ŋa iya baar kuuk nu gintu *satkin do Buŋdi. Baar-ak, ŋa beriig do Buŋdi do nige ka meenji ho in nige ka geemir kaak bal niyinco.‡

⁸ In maanna-an, Ruwwin ta Buŋdi gaarite kadar wiktin taat kuraarin taat nu siytu awalle goy misa, waan ginno botol taat ŋaa

† 8:12 Wer ka gase kaawor do Zeremi 31.31-34. * 9:5 'kaati ka sandumner' : Do aadin ta Yuudinnar, ay elgo, mee satkiner ka tatko unjigiy do wer kaak cawar aale-aka ho ŋa ergigiy baar do kaati ka sandumner-ata. ŋaar-an maan kaak gaara kadar zunuubinna ku gee ku Israyeel, Buŋ saamiyocogu (Ekzood 25). † 9:6 Wer ka gase kaawor do Nombir 18.2-6. ‡ 9:7 Wer ka gase kaawor do Lebitik 16.2-34.

unje do wer kaak *cawar aale kuwa ka samaaner.

⁹ Gamin-an gaara maan kaak kuuniya dinka : gee kuuk abdiyaag Buñ, nuur bera bere ho gina satkinkan do Buñdi. Kar gaminco-ak necaado ginin pikirrico tak ar taat Buñ rakiyo.

¹⁰ Gamin-ak, nuur ko kaawin kuuk do bi ka teendi ho ka seendi, in ay ace kaak nu aciyo. Kaawin-an, nuur do bi ka gamin kuuk gee talaagu di. Aadanna-ak, nuu goye kee nam wiktin taat Buñ asiy makin in kuuk marbinto§.

Masi ber ziy satkine do saan tante

¹¹ Kar Iisa Masi gay bayin ar *mee satkiner ka tatko a naate bere gamin kuuk samaane kuuk goy ko. Na unje do kuraarin taat pakgit serek taar taat nu siytu keder ho taat nec tak ar taat Buñ rakiyo pakgita oki. Kuraarin taat na unjitu-at, nu geenno kat siyta ho min gamin kuuk Buñ kilgiytu do duniiner-an, taar ginno.

¹² Masi unje mena rakki di do *wer kaak cawar aale-aka. Do wer-ak, na bal iye baar ku awgir wala ku ajjalinnar a naa bere do Buñdi. Kar gay, na ber baar ku meenji kuuk min do saan tante. Taar-an nec ko yaate jilinte tak-tak.

¹³ Do aadin ta *Yuudinnar, nu erga baar ku awgir in ku barkiydi do geemir a zinikico yaa gine cawar. Ampaa di, berka oki, nu eriita ho butti gay, nu kokiriy do geemir. Ya gamin-an kat nec ginin zi ka gemor *cawar oki,

¹⁴ baar ku Iisa Masi gay pakgig serek ! Iisa Masi, in gudurre ta Ruwwin ta Buñdi taat goy doo, na bertu ziy do Buñdi ar satkin taat nec tak ar taat Buñ rakiyo. Ampaa ko, in baariy, pikirrite yaa gine cawar min gamin kuuk iya gee do muuti. Ansii kat, gii nece gine riy do Buñ kaak goy mento.

Jamaw taat Buñ duuntu in baar

¹⁵ Iisa Masi, do jamaw ta marbinto-at, naar ko goy datik ta geemir in Buñ. Na goy datikco a nuur kuuk Buñ koltu-ak yaa gase haginco min gamin kuuk Buñ kaawtu a naaco bere do geenji. Gamin-ak, nuur goy doo. Gee-ak gin botol taat nuu gasin

haginco-at do saan ta muut ta lisa. Asaan in muutuy-at ko, na jiliig gee min do niginco kaak nu nigtu do jamaw ta awalle.

¹⁶ Ya waan kat siirig malley okinji do katkitdi, wiktin taat nu raka deedin do kooginay-ak, illa nuu ibine ja kadar na mat ka seener.

¹⁷ Ka seener, maan kaak nu siirtu do katkitdi-ak, nu deedaagdo ya meenji goy misa in odinay, illa ya na mat ja.

¹⁸ Ansii ko, jamaw ta awalle ictu riyti-ak, illa in baar kuuk nu ergiy-aku.

¹⁹ Ka seener, wiktin taat awalle Muusa uctu do unco ka geemir, na garkiykog ja ay maan kaak Buñ rakiy nuu gine. Min na garkiycoga, na ictu baar ku ajjalinnar in ku awgir, amay, law ku dindiko ho leeg ta pompil kaak nu koliig Isoop. Kar na ergiico baar do gee okinco ho na ergiitit oki do maktumne taat na siirig gaanuun-aka.

²⁰ Wiktin taat na ergiico, na kaawiy aman : « Nuur-an baar kuuk gaara jamaw taat Buñ obtu in kunko a kuu karmiyinti. »*

²¹ Min Muusa ergitu baar do geemir ho do maktumner-at, na ergitu pey do kuraarin taat nu siytu do Buñdi ho do gamin ku abaadiner okinco.

²² Ka seener, gaanuun kaawa a anuwco ta gamnar ginny *cawar-ak, illa in baar ja. Ansi-ak, bal mine ka baarir, yoo waan gasaado saamiye ka zunuubinnay.

Satkin ta Iisa Masi sooya zunuubinna

²³ Gamin kuuk goy do kuraarin taat nu siytu do Buñdi kuuniytu *cawar-ak, illa in *satkine. Kar gay, ar taat gi kaawtu ko, gamin-ak, nuur ar kellam ku gamin kuuk goy kuwa-aku. Ya gamin kuuk keder kat kuuniy cawar-ak illa in satkin ja, maanico gamin kuuk kuwan gay yaa kuuniye cawar-ak, illa in satkin taat samaan pak satkinkan kuuk nu ginny keder-aku.

²⁴ Ka seener, *Masi bal unje do kuraarin taat geen di siytu, taat ar kelim ta wer kaak kuwa-aka. Kar gay, na unje do taar ta ta6 kuwa-ata ho din na goyiy do unji ka Buñdi do bi kante.

²⁵ Awalle, ay elgo, mee satkiner ka tatko unjigiy do wer kaak cawar aale in baar ku

§ 9:10 'kuuk marbinto' : Anne-an kaawa do bi ka Jamaw ta marbinto taat Buñ obtu in gee in botol ta Iisa Masi.

* 9:20 Wer ka gase kaawor do Ekzood 24.8.

mallel. Kar Masi gay, tanji paado. Na bal unje ka samaaner dees dakina a naa bere ziy satkine.

²⁶ Yampa, ta-an na taabiyy taaabin ta muuti dees dakina min kilgiye ka duniiner. Ya ta6 gay, do wiktin ta ba aaro, na bayin mena rakki di a naa sooyin zunuubinna ku geemir in satkiney.

²⁷ Buñ gintu a gee okinco yaa mate mena rakki di, kar kat, naaco dukume seriine.

²⁸ Ampaa ko, Iisa Masi oki bertu ziy satkine mena rakki di a naa sooyin zunuubinna ku gee dakina. Wiktin taat naa bayne ka seerin kar, na asaado pey sooyin zunuubinna ku geemir, naa ase a naa jilin nuur kuuk eraaga.

10

Satkin ta Iisa Masi taat mena rakki di

¹ Ka seener, *gaanuun ka Muusa, naar ar kelimco di ta gamin kuuk yaa ase neginda. Kar gay, na arro sawa-sawa in gamin okinco kuuk goy kuwa-aku. Ampa-ak, ya gee gina *satkinkan nuur-ak di elgin in elgina, nuur kuuk bariya botol a nuu sinje moota in Buñ-ak, gaanuun necaado tuk, naa gininco nuu nece tak ar taat Buñ rakiyo.

² Yampa, ya satkinkan-ak nec ko nuu kuuniye *cawar do unji ka Buñdi-ak, nuu ibinin cawirkuwco ho nuu rasiñ satkinkan-aku.

³ Ka seener gay, satkinkan-ak, illa nu iyaag gee ay elgo, nu moyig zunuubinnico.

⁴ Asaan baar ku awgir in ku barkiydi, nuur bal gine gudurre tak-tak taat nuu ace zunuubinna.

⁵ Do saan taar-an ko, wiktin taat Iisa Masi rakiy ase do duniiner, na kaawiji do Buñdi aman :

« Ki bal rake a nuun gine satkine wala nuun iye bere, kar gay, ki pinig zir.

⁶ Ki aacaydo in satkin ta mallel taat nu eriyin wala in satkinkan kuuk nu gintu do bi ka zunuubinnico.

⁷ Hiyya, nu kaawtu aman :

“ Buñdu ! Nun ko-an ka.

Nu as gine maan kaak ki rakiyo.

Hii, nu as ar kaak nu siirtu do bir do Kitamner. ” »*

⁸ Do wer-ak, na teestu ja kaawe aman : « Ki bal rake a nuun gine satkinkan, nuun iye bere, nuun ere malle, nuun bere satkine do bi ka zunuubinnar. Kin gay bal aaciye in gamin-an ku. » Kar sando, gaanuun ka Muusa kaaw a nuu ginin gamin-an okinco.

⁹ Kar ba aaro, *Masi kaawtu pey aman : « Buñdu ! Nun ko an ka. Nu as gine maan kaak ki rakiyo. » Wiktin taat na kaawtu paak, na as deen satkinkan kuuk awalle ho naa makin in tanji.

¹⁰ Ansii ko, in niyin taat Buñ ictu, Iisa Masi bertu ziy satkine mena rakki di gaasiititi a naa acin zunuubinnite, gii gine cawar do unji.

¹¹ Kun kawta, gay satkiner ku *Yuudinnar okinco gingiy riyco in ka peyinco. Nu gingiy satkinkan nuur-ak di doo. Kar satkinkan-ak gay gedarro tak-tak imilin zunuubinna ku geemir.

¹² Kar Iisa Masi gay, satkiney tanji, taar mena rakki di gaasiititi ho ta goy doo. Min na berig ziy satkin do zunuubinna ku geemir, na daktu diy baay ka samaaner do meeday ta Buñdi.

¹³ Din na yoka a Buñ yaaco nosire do adiney, nuu gine wer ka lee asiñji.†

¹⁴ Ampaa ko, in satkiney taat mena rakki di-at, na gintu a nuur kuuk na ginaag cawar-ak yaa nece tak do werco doo.

¹⁵ Taar-an ko taat Ruwwin ta Buñdi oki kaawiite. Ta teestu ja kaawe aman :

¹⁶ « *Rabbin Buñ kaaw aman : “ Ya menaw nuur-ak bire, naa obe jamaw in nuura.

Do jamaw-at, naa unjin gaanuundu do kayco

ho naa diyin do gelbinco. ”

¹⁷ Na gaaytu pey aman :

“ Naaco saamiyin niginco okinji ho zunuubinnico gay, nu icaado pey bico tak-tak. ”‡ »

¹⁸ Ka seener, ya zunuubinnico kat nu saamiycogu, satkinkan bal gine pey galilco.

Diye ka gelbiner in Buñ

* **10:7** Wer ka gase kaawor do Soom 40.7-9. † **10:13** Wer ka gase kaawor do Soom 110.1. ‡ **10:17** Wer ka gase kaawor do Jereemi 31.33-34.

19 Ampa-ak, gem kol sinjay, in baar ku Iisa kuuk na bertu satkin-ak, gi gin botol taat gii unje do wer kaak *cawar aale-aka.

20 In ziy ka meenji, na pilte botol taat gii aade min do maan kaak ar zimilla kuuk gootig wer kaak cawar aale-aka. Botol taat na piltu-at, taar marbinto ho ta bera goye kaak ta6.

21 Ansi-ak, gi gin *mee satkiner ka tatko kaak tala do kaay ka *ger ka Bunji kaak kuwa ka samaaner.

22 Ampa-ak, sinjinte moota do unji ka Bunji in gelbin rakki bal kolaw do saan ta imaante. Sinjinte in gelbin kaak ac min pikirre taat jookumo ho in zinika kuuk ac in amay kuuk cawar.

23 Obinte tirit do maan kaak gi eriy in imaante ho gi gaariy-aka, asaan Bun necaat tak taat na kaawtu.

24 Bariyinte botol taat gii iskiguwe zin kite a gii elguwe benannite ho gii ginguwe gamin kuuk samaane.

25 Numinte kaak gi numgiy-an, dakinte rasiinjido ar gee daarin rasiyo. Kar gay, iskinde zin kite do imaan ho gininte gaay in gaayo, asaan ku iban ko kadar yiriy ta *Rabbiner, taar gaay ko.

26 Ya waan ibingit seen ta Bunji kat na wakila gine zunuubinna in niyiney, ginno pey satkin ta saamiye zunuubinnar.

27 Waanna-ak, taat dakji-at, illa naa ere in kolaw yiriy taat Bun yaa dukume seriine. Yiriy taar-at, ak taat girzan-at yaa idin jot, nuur kuuk newsiji kop do Bunji.

28 Naar kaak nepidig *gaanuun kaak Muusa siirtu, nuu deenji bal kaawo ya saadonna seer wal subba goya. §

29 Kar do tanjon gay, naar kaak yilaag Ron ka Bunji, kaak talaag baar ku Iisa ar nu maan kaak maala ho kaak ginaat bees Ruwwin ta Bunji taat bera barkine, ku pakarro kadar tanji-at yaa gine rad paka wal maman? Baar ku Iisa, nu nuur doo di baar ku jamaw ta marbinto kuuk ginig gee cawar-aku?

30 Ka seener, gi ibingig naar kaak kaaw aman: « Na nun meendu kat yaa yee pin taat nu nigtu. Na nun meendu kat yaa

kappiyin kaaco do taat nu gintu. »* Kar na diytu pey aman: « *Rabbin Bun yaa dukume seriin do geenji. »†

31 Radji aale do naar kaak gal do pise ka Bun kaak goy mento!

32 Kar gay pakiron do goyin ko kaak awalle wiktin taat Bun piliig kayko. Do menaw nuur-ak, gee taabiyn ko dakina ho in taabin taat ginko dakin-at oki, kun gay subire.

33 Werin daarin, nu warin ko ho nu taabiyn ko do unco ka geemir. Kar werin daarin gay, ku galiy uciy in nuur kuuk nu taabiyaag pa.

34 Ka seener gay, taabin ta nuur kuuk nu taabiyaag do danaayner, ku aawaat do zin kiko ho wiktin taat nu sokiig gaminko, ku rascog in aditko kuuk portiko. Aditko portik-ak asaan ku ibin kadar ku gin gamin kuuk samaan paka ho kuuk yaa taaye doo.

35 Ampa-ak, maan kaak ku eriy in imaan-ak, dakon rasiinjido. Asaan in naar ko, kuu gasin haginko dakina.

36 Ya ku raka necin taat Bun rakiyo ho kuu gasin maan kaak na kaawtu a naako bere-ak, illa kuu ice subirraw ho kuu goye bombo.

37 Kitamne kaaw aman: « Pey dak mena sood di, sood tak-tak‡, ek di, naar kaak yaa ase-ak, yaa ase. Na taayaado.

38 Gem kaak jaawa untu in botol yaa goye do saan ta imaanji.

Kar naar kaak yeepa aar gay, adir ginaado gal in naara. »§

39 Do tanten gay, gi attanno in gee kuuk yeepa aaro ho baayiy tare zin kiko-aku. Kar gay, gi atta in nuur kuuk diya gelbinco in Bun a nuu gase jile.

11

Imaan ta gee ku awalle

1 In botol ta imaan, gi gin ko maan kaak gi eriyo ho gi ibinig ko tak maan kaak gee talgigdo.

2 Do bi ka imaanco ta gee ku awalle ko, Bun gaartu kadar adiy portik in nuura.

§ 10:28 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 17.6. * 10:30 Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.35. † 10:30

Wer ka gase kaawor do Deteronoom 32.36. ‡ 10:37 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 26.10. § 10:38 Wer ka gase kaawor do Habakuuk 2.3-4.

³ Inj imaan ko, gi ibintu waraŋ kadar Buŋ kilgiyig gamin okiŋco kuuk goy kuwa ho keder inj kaawoy. Ampaa ko, gi ibintu kadar gamin okiŋco kuuk gee talaagu asa min ŋuur kuuk gee talgigdo.

⁴ Inj imaan, Abeel bertu *satkin do Buŋdi taat pakgit ta Kayen. Do saan ta imaanji-at ko, Buŋ meenji ooyit satkiney ho ŋa taliig a ŋa goy inj botol do unji. Abeel, ŋaar mate. Kar do bi ka imaanji taat ŋa gintu-at, ŋa kaawaate yoo diŋka.

⁵ Inj imaan, wiktin taat Henok goyiy inj odinay, Buŋ cooniig kuwa inj ŋaara. Ampaa ko, ŋa pakiig min do muuti. Yoo waan sa bal gasiŋji, asaan ŋa diyiig do serpey. Ka seener, min Buŋ bal cooniŋ misa, Kitamne kaaw a Buŋ, adiy portik inj ŋaara.*

⁶ Yampa, Buŋ, adiy ginaado portik inj gem kaak ginno imaan. Ka seener gay, ŋaar kaak raka sinje moota inj Buŋ, illa ŋaa ooye kadar Buŋ goya ho kadar ŋaaco gaarin selliŋkuwiy do ŋuur kuuk bariyaaga.

⁷ Inj imaan, Nowe iciig taaye ka Buŋdi do maan kaak yaa ase neginda ho kaak gee talgigdo misa. Ampaa ko, ŋa siytu markab tatko a ŋaa jiliŋ geenji ku geriy. Inj maan kaak ŋa gintu, ŋa gaartu kadar gee ku duniiner, ŋuur jookumo. Ho inj botol ta imaanji, Buŋ taliig a ŋa gem kaak goy inj botol do unji.

⁸ Inj imaan, Ibraayim iciit kaaw ta Buŋdi wiktin taat ŋa koliiga. ŋa uctu min darrey ho ŋa deettu do darre taat Buŋ kaawtu a ŋaaji bere. Kar do deetiŋji, ŋa ibanno wer kaak ŋa baayiyo.

⁹ Inj imaan, Ibraayim daktu goy ar awraatiŋce do darre taat Buŋ kaawtu a ŋaaji bere. ŋa daktu goy do kuraarner. Isaaka inj Yakuub oki atta inj Ibraayim do maan kaak Buŋ kaawtu a ŋaaji bere-aka ho ŋuur sa goy inj kuraarnay di ar Ibraayim.

¹⁰ Kar Ibraayim gay era geeger kaak Buŋ meenji pakirtu do piniŋji ho ŋa meenji Buŋ kat kaak yaa piniŋji. Geeger-ak bombo ho eezaado tak-tak.

¹¹ Inj imaan, Zaara daaciy ta Ibraayim, ya ta mogina ho ta zaŋe oki, ta weetu ho ta gintu atan geemir. Ta weetu-ak, asaan ta

amniy tak-tak inj ŋaar kaak kaawit kaawata.

¹² Ansii ko, min gem rakki kaak zab ko tak-tak amiltu tamba dakina ar kaalna wal ar yir kaak do bi ka barrer ho gem gedarro osinji.

¹³ Gee-ak okiŋco obit imaan bombo yoo muutco. Kar gay, gamin kuuk Buŋ kaawiico-ak, ŋu bal taliŋ ŋu as do werco. Kar gay, ta ar ŋu talig ko gamin-ak min serek ho ginco gala. Paa ko, ŋu ibintu kadar ŋu goy ar awraatinna ho marti do duniiner.

¹⁴ Kar ya ŋu kaawa pa-ak gaara waraŋ kadar ŋu bariya darre ta maaniico.

¹⁵ Darre taat ŋu bariyiy-at, ta darre taat ŋu rastudo-ata. Yampa, ta-an ŋu yeepe.

¹⁶ Kar gay, darre taat ŋu bariyiy-at, ta darre ta taŋ taat goy ka samaaner. Do bi ŋaar-ak ko, Buŋ ginno sokaŋ taat ŋu koliŋ a ŋa « Buŋco ».

¹⁷ Inj imaan, Ibraayim berig ronji satkin do Buŋdi wiktin taat Buŋ rakiy tale baay. Inj maan kaak awalle Buŋ kaawiiji a ŋaaji gine oki, Ibraayim ooytu beriŋ ronji kaak daŋgiro†.

¹⁸ Ka seener gay, min awalle, Buŋ kaawji aman: « Inj ronji Isaaka kat, baan yaa miine inj koogina ar kaak nu kaawiiŋ. »‡

¹⁹ Kar Ibraayim gay pakirtu kadar Buŋ gin gudurre taat ŋaa nooye gem min do muuti. Do saan taar-an ko, Buŋ beriiŋgi ronji ar ŋa yeepjig min do muuti.

²⁰ Inj imaan, Isaaka barkiyiig Yakuub inj Ezaayu do bi ka maan kaak yaa ase neginda.

²¹ Inj imaan, Yakuub, do wiktin taat menuwiy gaay gaase, ŋa barkiyiig kooginay ku Yuusup rakki rakki. Min ŋa barkiygu, ŋa deŋirtu inj donkiloy ho ŋa ontu abdiye Buŋ.

²² Inj imaan, Yuusup, do wiktin ta ŋa rakiy mate, ŋa kaawtu a gee ku Israyeel asa amile min darre ta Meser. Kar ŋa bertu izinne do maan kaak ŋuu gine inj kaasiy.§

²³ Inj imaan, min Muusa ŋu weeyiiga, aginiyji cigiliig nam koyin subba. ŋu gintu pa-ak, asaan ŋu tal samaanuwiy ho ŋu bal gine kolaw do taat sultan kaawtu.

* 11:5 Wer ka gase kaawor do Zeneez 5.24. † 11:17 'daŋgiro': Werin daariŋ, ŋu kaawa a 'kida di' wal 'rakki di'.

‡ 11:18 Wer ka gase kaawor do Zeneez 21.12. § 11:22 Wer ka gase do Zeneez 50.24-25.

24 In imaan, min Muusa gin ko tatiko, ɲa rakaado a ɲuu kolin pey a ɲa ronɲi ka romoy ta Sultan ka Meser.

25 Na icit taabin in gee ku Bunɲi. Na tal kadar taabin-at guna min galal ta duniiner taat do menuwir di ho taat iyaag gee do zunuubinnar.

26 Kar do ta Muusa gay, ɲa icit taabine ar taat Iisa Masi asiy aawe ho ɲa talaat ar maan kaak pakgig malle ka Meser serek. Asaan ka seener, ɲa tala maan kaak Bun asiji bere neginda.

27 In imaan, Muusa amiltu min Meser ho ɲa baltu gine kolaw do dapiɲko ta sultan. Na peytu bombo ar gem kaak talaag Bun kaak gee talgigdo.

28 In imaanji, Muusa iidiytu iidin ta *Paakdi ho ɲa kaawiico do gee ku Israyeel a ɲuu ooye baar do botilay ku geriyco. Ampaa kat, *ɲubil ka Bunɲi gay dee geemir baltu deen awaw ku miday ku gee ku Israyeel.

29 In imaan, gee ku Israyeel aaliig barre ka Dindiko bal boose ka asiɲco. Kar min gee ku Meser raka aalen gay, amay teeyig okiɲco.

30 In imaan, durdurre ka geeger ka Zeriko eeztu. Gee ku Israyeel jarbig* geegerak mena bijigiy, kar yiriy ta peesirinɲar gay, wiktin taat ɲu jarbiy-ak, durdurre-ak eeztu dizic.

31 In imaan, azbiɲca rakki sinɲi Raab baltu mate in ɲuur kuuk newsiji kop do Bunɲi, asaan ta obig samaane ɲuur kuuk gee ku Israyeel ɲaamtu a ɲuu tale baat ta darrico.

32 Naa kaawe pey maa ? Wiktin ginno taat naako ose rakki rakki do bi ka Zedeyon, Baraak, Somsom, Zepte, Dawuud, Samiyeel ho nabiinna daarin oki.

33 Nuur oki, in imaan taat ɲu gintu, ɲu ictu darrinay, ɲu hokumiyiy in botol, ɲu gasit taat Bun kaawtu a ɲaaco bere ho ɲu sokumiig binɲiko ku boornar.

34 Nu deet ak ta oba bilim-bilim, ɲu waal min aside ka *seepiner, ya gudurrice arme oki, ɲu gas gudurre min do Bunɲi, ɲu gintu gee kuuk siɲco alaw do gartar nam ɲu atik askirna dakina ku darrinay ku pey.

* 11:30 'jarbe' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'kaare'. pugurumnyiɲi'.

35 In imaan, daad gasiig pey geenɲo kuuk mate do wiktin taat ɲu nooytu.

Kar daarin gay, ɲu gaarcot ko gaare nam ɲu mattu. Ya waan raka jilinco oki, ɲu pocaw, asaan ɲu raka gase maan kaak taɲ paka. Maanna-ak, ɲaar ko nooye kaak Bun asiy nooyinco.

36 Pey daarin, ɲu ajimiyig ko ajimiye ho ɲu koocig in kordinɲo, kar daarin, ɲu duunig in jinzirre ho ɲu unjiig danaaayne.

37 Pey daarin, ɲu zeerig in dambay nam ɲu deeyiigu, daarin, ɲu gerkidig gerkide nam ɲu dukumiig seera, ho daarin gay, ɲu deeyig in seepine. Pey daarin bal gine geray, ɲu jaawa anne anne, kesuun teeco saaro nam ɲu duuna zamam ku awgir di. Gee-ak pokirna tak-tak, ɲu taabiyaagu ho ɲu gaaraacot ko gaare.

38 Gee ɲuur-ak, sellinɲuwco dakina nam duniin sa bal nece ooyinco ! Nu jaawa anne-anne do kalaaner, ka dambiniidi, do girpiniydi† ho do biddindi.

39 Gee-ak, okiɲco, in imaanco taat ajbiyig Bun-ak oki, ɲu bal gasin maan kaak ɲa kaawtu a ɲaaco bere.

40 Ka seener, Bun siyaate maan kaak samaan aale pakgig gamin okiɲco. Na raka a gee-ak yaa nece tak ar kaak ɲa rakiyo. Kar gay, ɲu gediraado nece tak bal ginte.

12

Diye ka gelbiner in Iisa

1 Talon ja imaan ta gee kuuk gi kaawtu dak ko bico-anɲku ! Nuur ar saadonna kuuk leyinte datko. Saadinnuwco-at, ɲu gaaraat in goyiɲco kaak samaane do botol ta imaandi. Do saan taar-an gay, rason gamin okiɲco kuuk todaate sinje do goyinte kaak do botol ta Bunɲi. Rason oki zunuubinna kuuk daanaate melen paa di ho zeedinte do gad kuuk Bun kaawiite.

2 Pakirinte doo do Iisa, ɲaar kaak durcit baat ta barar ta imaante ho kaak yaa ginti taa nece do werti. Ka seener, galal taat ɲaa aawe do gaasindi-at, ɲa ibinit min awalle. Gee talaat muut ta ka etor ar maan ka sokaɲ. Kar Iisa gay isgigdo tuk. Ampaa ko, ɲa ooyiit muut-ata. Kar din gay, ɲa diy

† 11:38 'do girpiniydi' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'do

baay do meeday ta Bunđi, wer kaak Bun hokumiyo.

³ Talon ja maman Iisa ictu subirraw wiktin taat gay zunuubinnar taabiyaaga. Ampa-ak, zeedon ku rasiydo taabin yaa patiyē kayko nam imaanko yaa oole.

⁴ Asaan do taasiŋkiko taat ku taasiŋiy in zunuubinna, ku bal taasiŋe misa yoo do muuti.

⁵ Ku rawtig ko taaye kaak Bun taayinjo ar na taaya kooginay-aka walla ? Na taayinjo aman :

« Gem kol ronji, ya *Rabbin diyaacin do botildi,
dak talinjidō taayinji-ak ar maan ka maala.

Ya na leesaajin oki, zinkan yaa oolenno.

⁶ Asaan naar kaak Rabbin diyiy do botildi-ak,

naar ko kaak na elgiyo

ho naar kaak na taabiyyi-ak,

naar ko kaak na taliy ar ronji. »*

⁷ Icon subirraw do taabinko, asaan in taar ko, Bun diyiiiko do botildi ar kooginay. Yampa, na maa micir kaak tacco diyigido do botildi ?

⁸ Ya Bun diyigikonno do botildi ar kaak gee okinco gingiy do kooginco, naar-ak gaara kadar ku kooginaydo, ku buumina.

⁹ Okinte, gi gin aginiyte kuuk weente. Nu diyaate do botildi ho gi karmiyaagu. Ya nuur din sa gi karmiyaagu, Tatte Bun ka kuwan gay, illa gii karmiyinji pak nuura. Paa kat, gii gase goye kaak taḅ.

¹⁰ Aginiyte diyaate do botildi do menuwir di ar taat nu rakiyo. Kar Bun gay diyaate do botildi a naate gaayinte gii kuuniye *cawar ar naara.

¹¹ Ka seener, ya nu diyaate do botildi, do wiktin taar-at awgitenno gala, illa ta rada adi. Kar ba aar gay, nuur kuuk nu diyig do botildi-ak gasiig maan kaak aadaag diye kaak do botildi-aka. Maanna-ak, naar ko weye ka gelbiner do bi ka *goye kaak in botol do unji ka Bunđi.

Taayika in mino

* **12:6** Wer ka gase kaawor do Proberb 3.11-12. † **12:16** 'berjit aawnuwiy' : Do aadin ta Yuudinnar, aawo gasa barkin dakina min do tacco pakgig sintay. ‡ **12:20** Wer ka gase kaawor do Ekzood 19.12-13, Deteronoom 5.23-25.

§ **12:21** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 9.19.

¹² Do saan taar-an ko, gem kol sintay, paanon kocingilinjo kuuk oolaako ho denron gipiyko kuuk aziraw-aku.

¹³ Jaawon do botilay kuuk dalan a naar kaak oygaw, asinji bodinaydo, illa gay, naa gase aapiy ta ziy.

¹⁴ Zeedon kuu goye do aapiyer in gee okinco ho goyon goye kaak *cawar do unji ka Bunđi. Naar kaak goydo ampa-ak ta-laagdo Rabbin Bun tak-tak.

¹⁵ Yaman, ginon yoo waan minninko yaa newsenno kop do barkin ta Bunđi. Zeedon a maan yaa amilenno min do gelbinko ar et kaak caariy diya gee. Ya maan kaak samaano-an amil minninko, naa barjile gee nam anuwko, naako niginjo.

¹⁶ Ginon a waan minninko goyido kaak yaa baaye munjam ho kaak yaa kanje in gamin ku Bunđi. Dakon gineno ar Eza-ayu kaak berit aawnuwiy† do sinji do bi ka teendi di.

¹⁷ Ku iban kadar ba aaro, na bariytu botol taat tacco yaaji yeepin barkin taat nu beriy do aawo-ata, kar tacco gay pooce. In alinji, na loklikiiji do tacco a wal naaji gedire din ga, kar gay, na bal gedire newsin gelbin ka tacco.

¹⁸ Kar kun gay, wiktin taat ku sinjitu moota in Bun, ta arro wiktin taat gee ku Israyeel sinjitu do damba Sinayi taat nec nuu wakinti. Do wiktin taat ku sinjitu-ak, ginno ak taat oba jilik-jilik, ginno uc pondiko, ginno gondikaw taat dulum ho ginno kurumbiin gidi-gidi-gidi.

¹⁹ Ku bal dore ale ka perner wala gaay ta Bunđi. Kar gee ku Israyeel gay, min nu doriit gaayay, kolaw obiigu ho nu marmiltu a naaco kaawenno pey maan kaawra.

²⁰ Nu marmiltu ampa-ak, asaan kaaw taat nu dortu-at patiy kayco. Kaaw-at aman : « Ya waan kaak wakit damba-an, nuu zeerin in dambay, nuu deenji ya na malle oki. »‡

²¹ Gamin okinco kuuk Bun gaariico-ak isco kolaw aale nam meenji Muusa oki kaawtu aman : « Kolaw unjidu nam nu aziraw. »§

²² Kar kuŋ gay sinje moota in damba taat ŋu koliy *Siyon ho in geeger ka Buŋ kaak goy mento. Geeger-ak, ta Zeruzaleem taat goy kuwa ka samaaner do wer kaak *dubal ku Buŋdi num dil-dil in galal.

²³ Ku sinje moota do wer kaak gee dak-ina kuuk aamine numtu, ŋuur kuuk ŋu siirig ko sinco do maktumne taat goy kuwa. Gee kuuk aamin-ak, ay gem di ar aaw ka Buŋdi. Ku sinje moota in Buŋ, ŋaar kaak gay dukume seriiner do gee okinco, ho moota pey in gee kuuk goy goye kaak in botiliy ho mat taaye. Gee-ak, diŋ ŋu ginig nam ŋu neciit tak taat Buŋ rakiyo.

²⁴ Ku sinje moota in Iisa. Do jamaw ta marbinto, ŋaar ko goy datik ta geemir in Buŋ. Ku sinje moota in baariy kuuk miŋ ka etor. Baariy-ak pakgig ku Abeel serek.*

²⁵ Yaman, laaŋ denjinko samaane kuu cokiyaŋ ŋaar kaak kaawaako ! Ka seener, gee ku Israyeel poozig ŋaar kaak minaagu keder ho ŋu bal pake min do seriiner. Kar ginton gay, ya gi newsaaji kop do ŋaar kaak kaawaate min kuwa ka samaaner, tante-at yaa gine maman ?

²⁶ Ŋaar kaak gaayay azirig kid awalle-ak, diŋ gay, ŋa kaawaate pey aman : « Do menaw kuuk yaa ase, nu aziraagdo kid keeji di, kar gay, naa azirin pey kida in samaane oki. »†

²⁷ Kaaw taat a « naa azire pey-at » gay gaara waraŋ kadar gamin kuuk Buŋ kil-giytu ho kuuk yaa azire yaa sawle, illa ŋuur kuuk yaa dak-ak, kuuk azarro.

²⁸ *Meennaw taat Buŋ yaate bere-an, waan gediraado azirinti. Do saan taar-an ko, delinte barkin do Buŋdi ho abdiyintenga in kolaw ho in horoomine ar taat ŋa rakiyo.

²⁹ Yampa, ya gi ginno ampa-ak, Buŋte, ŋaar nec yaate idinte ar ak taat tiyaw.

13

Goye kaak Buŋ rakiyo

¹ Elguwoŋ ziŋkiko ar sinŋa kuuk tacco rakki.

² Dakoŋ rawtenno obe ka martir. Ka seener, in obe ka martir-ak, gee daarin ob *dubal ku Buŋdi ho ŋu ibingigdo.

³ Pakiron do gee kuuk ŋu obtu danjaayne ho ginon ar kuŋko oki, ŋu obinŋo in ŋuura. Pakiron do gee kuuk ŋu taabiyaagu, ho kuŋ oki, ginon ar ŋu taabiyaako.

⁴ Gee okinco, illa ŋuu bere horoomin do obindi. Do ŋuur kuuk ob gay, nu kaawaaco, illa ŋuu karmiyin obinco, ŋuu kokinenno kara. Yampa, Buŋ asaaco dukume seriin do gee okinco kuuk baaya munjam ho do ŋuur kuuk kokina daadi wal miday kara.

⁵ Do goyinŋo, dakoŋ elenno gurus aale. Hamdiyon in maan kaak ku gintu di. Asaan Buŋ meenji kaaw aman : « Nu rasaacinno keejin ho nu newsaajinno kop tak-tak. »*

⁶ Do saan taar-an ko, nii kaawe bal kolaw aman :

« *Rabbin Buŋ ko kaak gaayaanu.

Nu ginaado kolaw tak-tak.

Gem in odinay seer ar kunto di,

ŋaan ginin maman ? »†

⁷ Pakronco do aginduwko kuuk gaarkon kaaw ta Buŋdi. Talon ja maman ŋu goytu nam ŋu mattu ho icon imaan tanco.

⁸ Iisa Masi makaado tak-tak, wala diŋka, wala wiktin taat bire, wala taat yaa ase neginda.

⁹ Yaman, dakoŋ rasenno ziŋkiko ŋuuko jaginŋo in ay bilde kaak arro in imaanko. Ka seener gay, maan kaak samaan-ak, illa gelbinte yaa denre in barkin ta Buŋdi. Yampa, ŋu denraado in *gaanuun kaak kaawa do bi ka teendi. Gaanuun ar ŋaar-aŋ bal gaayinco in maanna ŋuur kuuk aadaaga.

¹⁰ Ka seener, gi gin wer ka satkiner. Kar gay, maan kaak ŋu bertu *satkin do wer-ak, gay satkiner ku *Yuudinnar ginno botol taat ŋuu teenji.

¹¹ Ya ta6 gay, baar ku mallel kuuk ŋu bertu satkin do bi ka zunuubinnico-ak, mee satkiner kaak tatik iyig do *wer kaak

* **12:24** 'Baariy-ak pakgig ku Abeel serek' : Baar ku Abeel, ŋuur ku kayar, asaan wiktin taat Kayen deeyiiga, Buŋ kaaw a baariy koola min keder a ŋu asa kappiyin kayay (Zeneez 4.10). Kar baar ku Iisa gay, ŋuur ku jilindi, asaan in muutuy taat ka etor, ya gem kaak aamin loci yaa gase jile. † **12:26** Wer ka gase kaawor do Aaze 2.6. * **13:5** Wer ka gase kaawor do Deteronoom 31.6,8, Zoozuwe 1.5. † **13:6** Wer ka gase kaawor do Soom 118.6.

cawar. Kar kumco gay, ɲu eriig kara do kalaaner.

¹² Ampaa ko, Iisa oki mattu kara min geeger ka Zeruzaleem a gee yaa kuuniye *cawar in baar ku meenji.

¹³ Ansi-ak, ginte oki amilinte kara do wer kaak ɲa goyiyo ho ooyinten yile kaak gee yaate yilinte ar ɲaara.

¹⁴ Asaan diɲ gi ginno wer ka goyindi kaak yaa taaye doo. Kar gay, gi bariya ka neginda.

¹⁵ In Iisa Masi ko, gi abdiyiy Buɲ ho gi oziliy sinji. Ampa-ak, gi bera doo satkin ta oziliikar do Buɲdi.

¹⁶ Dakoɲ rawtenno gine ka sellinƙaw ho in gaay ta zinƙiko. Asaan satkinkan ɲuur-aɲ kat aawaaji gala do Buɲdi.

¹⁷ Karmiyon aginduwko ho onon unco. Ka seener, ɲuur di tala kaako doo ho neginda Buɲ asa indiɲco. Ginoɲ a ɲuu gaasin riyco in galal bal niize. Yampa, ya ɲu niizaw-ak, kuu uce maala.

Inde ka Buɲdi

¹⁸ Gem kol sinƙay, indiguwonni Buɲ. Ni iban do kayni kadar gelbinni *cawar, asaan do goyinni, ni ic niyin taat nii gin-guwe taat samaane ay wiktine.

¹⁹ Maan kaak paka nu rakiy minninko-ak, illa kuudu inde Buɲ a ɲaadu pile botol naako yeepe kodok.

²⁰ Buɲ kaak iya aapiye nooyig *Rabbinte Iisa min do muuti ho ɲa gintu gay gooyindi kaak tatiko. In baariy kuuk miɲe, ɲa duuniit jamaw taat Buɲ obtu in gee ho ta dukumaado tak-tak.

²¹ Buɲ yaako bere gudurre kuu gine ay riy taat kuuniy in niyiney. In botol ta Iisa Masi, ɲaate gaayinte gii necin ay maan kaak ɲa rakiyo. Locin di *darjine elgin in elgina ! *Aamin.

Ooy ta ba aaro

²² Gem kol sinƙay, kaawin kuuk nu ɲaamiiko a naako iskiɲko-aɲ, oboɲ samaane do aditko in subirraw. Asaan maktumner-an, taar kaawinti sood di.

²³ Nu minaako kadar sinƙe Timote, ɲu imilig min danjaayne. Ya ɲa as kodok-ak, niiko baawe seertini.

²⁴ Ooyonco dakina do aginduwko okinco ho do gee ku Buɲdi okinco. ɲuur kuuk goy Itali oki ooyko dakina.

²⁵ Barkin ta Buɲdi yaa goye in kuɲko okinco ! Nu ooyko dakina.

Zaak Maktumne taat Zaak siirtu Pile ka kaawor

Maktumne-an, na Zaak kat siirit do kretiyenna kuuk goy do ay wero, ya nu Yuudinna wal Yuudinnado. Na taayaag maajirnay ku Iisa okinco do goyinco kaak nuu goyguwe kun kawta. Taayinji daarin, na diy odoy do gay gamnar. Na kaawa a gem kaak gin imaan ka seener, nu ibiniig min do riy ta samaane taat na giniyo. Kar ya riyoy samaanno gay, imaanji turro imaan ta ta6.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Zaak, gay riyor ka Bunji ho ka *Rabbin Iisa Masi kat siiraat maktumne-anta. Nu ooyaako dakina, kunj gee ku Bunji kuuk totir do adiy ka kidar okinji*.

Ibine kaak Bunj beriyo

² Gem kol sintay, do ay taabine, aaciyon dakina.

³ Asaan ku iban kadar ya ku kondira in imaan do ay taabiner, kuu kuuniye gee kuuk gin subirraw.

⁴ Kar zeedon kuu ice subirraw gaay in gaayo nam kuu nece tak ar taat Bunj rakiyo, bal oorne, do unji ka Bunji ho imaanko sa, maan armaatido pey.

Inde ka ilimdi min do Bunji

⁵ Ya minninko, gin gem kaak ilimji arme, illa naa inde Bunj ho Bunj yaaji berinti. Asaan in sellinkuwiy, Bunj gina oyaw do gee okinco bal kaawo.

⁶ Kar gay, illa gem-ak yaa inde in imaan, bal ose ka adir. Asaan gem kaak adiy osaw-ak, naar ar amay ku barrer kuuk us yangaag meeda nugila.

⁷ Gem ta naar-ak, na diyenno kaay a Rabbin Bunj yaaji bere maanna.

⁸ Asaan adiy seer ho do ay maan kaak na rakiy gine, na obgjidido tirit.

Pokirinçe in gay gamnar

* **1:1** 'gee ku Bunji kuuk totir do adiy ka kidar okinji': Do Kitamne taat in kaaw ta Grek, nu kaawa a 'tamba ta Israyeel taat orok in seera'. Nuur ko gee ku Bunji. Kar gay, anne-an, tamba ta Israyeel taat orok in seer-at gaara gee okinco kuuk aamin do Iisa Masi do wiktin ta Zaak.

⁹ Sinj kaak pokirinçe, illa naa aaciye asaan Bunj jaalig sinji kuwa

¹⁰ ho naar kaak gay gamnar oki, illa naa aaciye asaan Bunj cillig sinji. Ar booyaw kuuk solla do kalaaner, gay gamnar sa taayaado.

¹¹ Tapar kuuk booye-ak, ya pat coke, ta giniy tongo ho tapar-ak aayiyo. Ya nu aaye, booyaw-ak solliyo ho samaanuwco rawtiyo. Paa ko, gay gamnar-ak asiy mate wiktin taat na gina riyoy di.

Taabine in gece ka gemor

¹² Galal do naar kaak obit imaanji bombo do taabiner. Asaan wiktin taat taabin-at gaase, naa gase hagin taat nuu bere do nuur kuuk nosire. Hagin-at, taar goye ka gaasdo kaak Bunj kaawtu a naaco bere do nuur kuuk elgiga.

¹³ Ya gelbin ka gemor naamaag do zunubinnar, na diyenno aman : « Bunj kat naamintu do zunubinnar. » Asaan Bunj gediraado naame gemo naa gine maan kaak samaanno ho naar meenji sa, waan gediraado naaminji.

¹⁴ Kar gem kaak raka gine zunubinna gay, taar niyin ta meenji di naamig na giniy taat samaanno ho na galiy do zunubinnar.

¹⁵ Niyin taat samaanno taat goy do gelbiner, taar ar daatik taat iciy adi ho ta wiyo. Ampaa di oki, niyin-at wiyiy zunubinna. Kar wiktin taat zunubinna-ak nec do werco, nu iy muutu.

¹⁶ Gem kol sintay, dakon rasenna zinkiko nuuko caaciyinjo.

¹⁷ Ay bere kaak samaane ho ay maan kaak nec tak ar kaak Bunj rakiyo, Bunj kat beraatenju. Gamin-an asa min Bunj kaak kilgiyig pato, koye in kaalna. Yiriyo maka in aando, kar Bunj gay makdo ho na rasitenno do gondikor ar kaak pat gingiyo.

¹⁸ In niyin ta meenji ho in kaawoy taat ka seener, Bunj beriite goye ka marbinto, paa kat, gii gine awallico min gamin okinco kuuk na kilgiytu.

Cokiye in karmiye ka kaaw ta Bunji

19 Gem kol sinṭay, moyoṅ do kaaw taat naako kaawe-anta : ya waan kaawaako, laaṅ denḡinko samaane kuu cokiye kaa-woy, ho ya ku raka kaawe, pakironḡ ja kayco ho dakonḡ dapiṅguwenno kodok.

20 Asaan gem kaak dapine, ṅaar ginno maan kaak inḡ botiliy do unḡi ka Buṅdi.

21 Do bi ṅaar-aṅ, rasonḡ gamin okiṅco kuuk jookumo ho inḡ kuuk nigaako do unḡi ka Buṅdi. Kar inḡ dalullaw, obon kaaw taat Buṅ diytu do gelbinko, asaan ta nec yaako jiliṅko.

22 Ya ku cokiya kaaw ta Buṅdi, dakonḡ cokiyenno maalan di, kar gay ginonḡ ar taat ta kaawtu. Yampa, ku tara ziṅkiko ku maaniikon di.

23 Asaan ṅaar kaak cokiyaat kaaw ta Buṅdi ho ginno ar kaak ta kaawtu-ak, ṅaar ar gem kaak tala wijeeneḡ ta meenḡi do sawwapa.

24 Min ṅa talta, ṅa deetiyo ho kodok di ṅa rawtiita.

25 Kar gay, gem kaak bariya baay ta *gaanuun ka Buṅdi kaak imilaag zunuu-binnite kuuk ginaate ḡerrina, ṅa rasaagdo tak-tak. ṅa rawtaagdo kodok maan kaak ṅa cokiytu ho ṅa gina ar taat gaanuun-ak kaawtu. Gem ṅaar-ak, Buṅ yaa barkiyinḡi do ay maan maan kaak giniyo.

26 Ya waan pakira a ṅa gay abaadiner, ho biy gay, ṅa gedirgijido, ṅa tara ziy ka meenḡi ho abaadineḡ sa uc usu.

27 Abaadin taat taḡ ho taat bal oorin do unḡi ka Tatte Buṅ, taar ko tale do kaaco ka gollina inḡ murgilgal kuuk goy do taabiner†, ho taar ko ta gooye ziṅkar min gamin okiṅco kuuk nigaate do duniiner-anta.

2

Eere ka geemir ṅaar samaanno

1 Gem kol sinṭay, dakonḡ eerguwiṅcodo gee, asaan ta bal kuuniye inḡ imaanko taat inḡ *Rabbinte Iisa Masi, ṅaar gay *darjiner.

2 Cokiyonḡ, gin kaaw rakki taat diya a ku ṅum do wer rakki ho gee seer kat as do wer-aka. Ka rakki gay gamnar kaak is kesuune taat samaane, ho do kormoy oki,

ṅa is korkid* ka daabner. Kar ka rakki gay, pokiriṅce kaak is kesuun taat tiziw-tiziw.

3 Wiktin taat gay gamnar-ak unḡe, ku uciy ku ooyiiji, kar ku kaawiiiji aman : « Gem kol sinṭe, as goy anne, wer-aṅ kat kanḡinḡ. » Kar gay, wiktin taat pokiriṅce-ak unḡe, ku talaag paa di ho ku kaawiiiji aman : « Kiṅke-aṅ pey inḡ ka asinḡi di wal ḡaa goy keder anner di ! »

4 Ya ku gina ansi-ak, ku eera ziṅkiko ho ku tala gee ar gay dukume seriiner kuuk aditco pondiko.

5 Gem kol sinṭay, cokiyonḡ samaane ! ṅuur kuuk gee talaag ar ṅu pokirna, Buṅ gay doḡig a ṅuu gine imaan dakina. Ampa-ak, ṅuu goye ar gay gamnar do unḡi ho ṅaaco berin haginco taat ṅa kaawtu a ṅaa bere do ṅuur kuuk elgiga. Hagin-ak, ṅaa unḡe kaak do *Meennuwiḡ.

6 Kar kuṅ gay, ku talaag pokirna-aṅ ar maan kaak maala ! Yaman pakironḡ, ṅuur kuuk taabiyaako ho kuuk sakkiyaako, ṅuur-ak kuṅ waa ? ṅuur gay gamnar-ak doo ko, wal maman ?

7 ṅu ṅuur di pey kuuk waraag sinḡ ku taḡ kuuk Buṅ diyiiiko.

8 Ka seener gay, ya ku aada *gaanuun ka Meennaw ta Buṅdi ar kaak Kitamne kaawiy aman : « Kii elinḡ giji ar ziṅ ka meenḡinḡ »,† ṅaar-ak, ku gina samaane.

9 Kar gay, ya ku eera gee, ku gina zunuu-binna ho gaanuun-aṅ yaako gagire asaan ku ṅepidga.

10 Ka seener, gem kaak karmiyaag gaanuun okiṅji, kar ka rakki di, ṅa ṅepidga, ar ṅa ṅepidig ko okiṅji.

11 Do gaanuun-ak, Buṅ kaaw aman : « Kuṅ miday, dakonḡ kokinenno daad kara, ho kuṅ daad oki, dakonḡ kokinenno miday kara »‡, ho ṅa kaaw pey aman : « Dakonḡ deenno gee. »§ Ansi-ak, ya waan gooya ziy min do bariye ka daatir wala ka midir, kar ṅa dee gemo, ṅaar-ak, ṅa bal karmiyinḡ gaanuun.

12 Ampa-ak, do ay kaaw taat ku kaawiyo ho ay maan kaak ku giniyo, ginonḡ ar gee kuuk iban kadar Buṅ yaaco dukume

† 1:27 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 1.17. * 2:2 'korkid' : Werin daarinḡ, ṅu kaawa a 'garaariṅce'. † 2:8 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.18. ‡ 2:11 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.14, Deteronoom 5.18. § 2:11 Wer ka gase kaawor do Ekzood 20.13, Deteronoom 5.17.

seriine in gaanuun kaak imilaate min do zunuubinna kuuk ginaate berrina.

¹³ Ka seener, gem kaak tallo amindaw ta eenji, Bun talaajido amindaw ya na dukumaaji seriine. Kar naar kaak tala amindaw ta eenji gay, naa nosire wiktin ta seriiner.

Imaan in riyti

¹⁴ Gem kol sinjay, ya waan kaawa a na gin imaan, kar na gaarro imaanji in riyti gay, galilti maa? Imaan taar-an yaa jilinji walla? Ha'a, taa uce maalan di.

¹⁵ Cokiyon, gin kaaw rakki taat diya a kuu gin sinja kuuk arumco tee in ise.

¹⁶ Ya nu baawko oce ho ku naamiigu aman: « Baan kate, Bun yaako bere maan kaak ku rakiyo. » Ya ku balco bere maanna, ansi-ak, galilti maa?

¹⁷ Ampaa ko, in imaan oki. Ya ta keetit di ho bal riyti, taar us maalan di.

¹⁸ Gem rakki yaa kaawe aman: « Daarin gin imaan, kar daarin gay gin riy taat samaane. » Kar nun gay yaaji telke aman: « Gaarduut imaanji taat goy bal riyti tare! Kar nun gay, naan gaare tanto in riyti taat samaane. »

¹⁹ Ki aamin kadar Bun naar rakki di. Naar-ak samaane! Aaridna oki aamina pa, nam kelimco amila min kolaw.

²⁰ Kin kaak kaan bombo-anja! Ki raka tale maan kaak gaara a imaan taat bal riyti uca maala-anta walla?

²¹ Kaawor ja, maman Bun taliig tatte Ibraayim a na goy in botol do unji? Na taliig a na goy in botol do unji-ak wiktin taat Ibraayim ooytu berin ronji Isaaka satkine.

²² Tal kate, imaanji 6aa sawa in riy taat samaane na giniyo. In riy taat na giniy-at ko, imaanji nectu tak in taat Bun rakiyo.

²³ Maanna-ak astu do botiliy ar taat Kitamne kaawtu aman: « Ibraayim, naar diy gelbiney in Bun. Do bi ka imaanji-at ko, Bun taliig a na goy in botol do unji. »* Paa ko, Bun koliig a na royay.†

²⁴ Ku iban kadar Bun talgigdo gemo a na goy in botol do unji in imaan keetit di, kar gay, na talaat oki riyoy taat gaara imaanji.

²⁵ Pakirinte oki do geem rakki sinji Raab. Taar gay azbinca min awalle. Kar gay, do bi ka riy taat samaane ta gintu, Bun talit a ta goy in botol do unji. Riyti-ak, ta obiig samaane nuur kuuk gee ku Israyeel tabirtu‡, ho do deetinco, ta nolpiig in botol ta pey.

²⁶ Ka seener gay, gem kaak siikamno, naar mate. Ho imaan taat bal riyti, taar oki mate.

3

Gedire do leeser

¹ Gem kol sinjay, riy ta bilde geemir-an, gee dakina yaa bariyintido. Asaan ku iban kadar nin kuuk bilda gee-an, seriin tani yaani gine rad paka.

² Kar gay, okinte, gi niga di do gamin dakina. Ya gem kaak gedirji do biy, naar-ak nec tak ar kaak Bun rakiyo ho na gedirji do ziy okinji.

³ Ya gi isaaco layumnay do pisiydi, gi gediriy joominco ho aaniyinco in botol taat gi rakiyo.

⁴ Pakiron pey do markab kaak tatiko. Nu duunaaji zimilla kuwa ho us tongo kat akilaaga. Kar gay, naar kaak suugiyaaga-ak aaniyig wer kaak na rakiyo in et kapak di ar denko. Markab-ak tatko ho et gay kapak di.

⁵ Lees ta gemor oki pa. Min do zi ka gemor, taar kapak, kar ya ta osa gay, taa gedire gine gamin kuuk gidim.

Pakiron do kan ka aki kaak nec erin et okinji kaak do kalaaner.

⁶ Leese, taar ar ako ho min loti ko amiliy kaawin dakina kuuk jookumo. Taar min gamin kuuk Bun leetu do zi ka gemor ho ta nigaag zi okinji. Leese, taar ar ak taat amila min ba oole ho taat eraag goyinte tak-tak.

⁷ Ku iban kadar gee nec iye kayco ku ay biyaw ta kumnar: ku yeero, kuuk zewaw, kuuk poypiyaw ho kuuk goy do amiydi. Ka seener, okinco, nu iy kayco.

⁸ Kar lees ta gemor gay, ginno waan kaak yaati gedire. Taar gallo ho ta goydo werti rakki. Taar gin kop taat diya gee.

* 2:23 Wer ka gase kaawor do Zeneez 15.6. † 2:23 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 41.8, 2 Kronik 20.7. ‡ 2:25 'nuur kuuk gee ku Israyeel tabirtu': Nu 6aaw tale baat ta darrico ho nu asiy taasiinco (Zoozuwe 2).

⁹ In lees-at ko, gi oziliy Tatte Rabbin Bun, ho in taar di oki, gi surpiyyi gee kuuk Bun kilgiytu ar n̄aara.

¹⁰ Min do bin̄kite n̄uur-ak di, amila oziliika ho suruupine. Gem kol sin̄tay, ampa-ak ta bal ase.

¹¹ Min od ta amiydi rakki di bokgiy amay kuuk gala in kuuk yuutu walla ?

¹² Gem kol sin̄tay, yiriy rakki ku tal buguwa weetu coone walla ? Wala bayur weetu gapra ? Od ta amiydi oki pa, taat boka amay ku yuutu, bokdo pey kuuk gala !

Ilim taat Bun beriyo

¹³ Minninko gin gem kaak gin ilim ho kaay icaw walla ? Ya goya, illa n̄aa gaarguwe in goyinj̄i kaak samaane ho in riyoy taat n̄a giniy in dalulluwiy ho in ilimji.

¹⁴ Kar gay, dakon̄ dapilenno ya gelbinko miin in hasuudinaw ho in kaasume ka een̄ko. Asaan ya ku dapilaw-ak, ku nigiti seen ta Bun̄di.

¹⁵ Ilim taar-an asdo min do Bun̄di. Taar ta duniiner, geen di imilit min do kayco ho ta asa min do aariddi.

¹⁶ Asaan wer kaak hasuudinaw in kaasume goy-ak, barjile oki goya in ay maan kaak jookumo.

¹⁷ Kar ilim taat asa min do Bun̄di gay, taar *cawar ja, kar ta iya aapiye, ta dalulle, ta amra gee, ta tala amindaw ta geemir ho ta gina riy taat samaane. Ta eerro gee ho ta kaawdo in bit di ho ta adti keetiti.

¹⁸ N̄uur kuuk iya aapiy do een̄co, n̄uur ar gay gawnar. Busum kaak n̄u luwiy-ak, taar aapiye. Ho gamin kuuk n̄uu gaase gay, n̄aar goye kaak in botiliy do un̄ji ka Bun̄di.

4

Ele ka duniiner

¹ Yampa, giduwa ho taasiṅka kuuk benanniko, n̄uur asa min momo ? N̄uur asa min pikirre taat samaanno taat taasiṅa do aditko.

² Do gelbinko, ku raka maanna, kar ku gasgigdo. Ampaa ko, ku diyiy gee, aditko miin in hasuudinaw, ku saariy motol, ku taasiṅiyo, kar ku gediraado gasiṅ maan

kaak ku rakiyo. Ku gasgigdo-ak, asaan ku indigigdo Bun̄.

³ Zer ya ku indaw oki, ku gasaagdo, asaan ku inda in pikirre taat samaanno. Maan kaak ku inditu-ak, ku rakiy kanje in n̄aar maalan di.

⁴ Talon̄ ja gee kuuk aadgigdo Bun̄ ar taat n̄a rakiy-anta ! Kun̄ ibanno kadar waan kaak el duniine, n̄aar adin in Bun̄ walla ? Ka seener, n̄aar kaak diy kaay in duniine, n̄aar-ak adin ka Bun̄di.

⁵ Kitamne kaaw aman : « Ruwwin taat Bun̄ diytu do gelbinte, n̄a ooygitido. » Kaaw-an, dakon̄ talintido ar maan kaak maala.

⁶ Kar barkin taat Bun̄ beriite-at, taar dakin paka. Asaan Kitamne kaaw pey aman : « N̄uur kuuk jaala kayco, Bun̄ yaa pociṅco. Kar n̄uur kuuk ona kayco gay, n̄aa barkiyiṅco. »*

⁷ Ampa-ak, karmiyon̄ Bun̄, goyon̄ bombo min *Seetanne ho n̄aa gade serek minninko.

⁸ Sin̄jon̄ moota in Bun̄ ho n̄aar oki yaako sin̄je.† Kun̄ gay zunuubinnar, acon̄ pisiṅko min do zunuubinniko ! Kun̄ kuuk aditko seera, ginon̄ a gelbinko oki yaa kuuniye *cawar.

⁹ Ibinon̄ a ku aminda do bi kaak ku goy do zunuubinnar, alon̄ ho goyon̄ ar gee kuuk muut deegu. Sitiṅko yaa raḅile ale ho galilkon̄ gay yaa raḅile morke.

¹⁰ Onon̄ kayko do un̄ji ka *Rabbin Bun̄ ho n̄aako jaaliṅko kuwa.

Ose ka geemir samaanno

¹¹ Gem kol sin̄tay, dakon̄ osenno ziṅkiko. Ya ku osaagu wala ku tala ziṅkiko ar ku gay dukume seriinco, ku niga bin̄kiko in *gaanuun ka Bun̄di ho kun̄ maaniiko dukumaaji seriin do gaanuun-aka. Ya ku dukumaaji seriine, n̄aar-ak gaara kadar ku karmiygigdo.

¹² Illa gay, n̄a Bun̄ kat berig gaanuun do geemir. N̄aar keeji di ka dukuma seriiner. N̄aar di nec jile gee ho nec idiṅco. Kar kun̄kon̄ gay, ku pakira a ku kun̄ waa, ku giniy ziṅkiko ar gay dukume seriiner do een̄ko-aku ?

Jaale ka ziṅkar samaanno

* 4:6 Wer ka gase kaawor do Proberb 3.34. † 4:8 Wer ka gase kaawor do Zakariya 1.3, Malasi 3.7.

¹³ Cokiyonnu ! Gee kuuk diya a yiriyta wal kawta, ɲu ɓaa ɗo geeger rakki, ɲuu gine elgo, ɲuu taajire ede wal ɲuu gasen di gurus dakina.

¹⁴ Gee ɲuur-ak, taat yaa ase kawta, ɲu ibingita walla ? Ha'a, ɲu ibingitɗo. Goye, ɲaar ar mooy kuuk onnaw ho diɲ di us totiriigu.

¹⁵ Zer kuɲ yaa kaawe aman : « Ya Buɲ rakaw, gii goye ho gii gine maan ta anka wal anka. »

¹⁶ Ka seener gay, ku jaala zinjiko ho ku pisiriya maalan di. Gamin ɲuur-an samaanno.

¹⁷ Yampa, ɲaar kaak iban di gine maan kaak sellen ho gingigɗo, ɲaar-ak unje ziy ɗo zunuubinnar.

5

Taabine ɗo gay gamnar

¹ Yaman, kuɲko gay gamnar, cokiyon taat naako kaawe-anta ! Alon ho marmilon ɗo taabin taat asaako !

² Gaminko yaa zoode ho kesuunko sa, gujin yaa cokinti.

³ Daabniko ho poddinko, nadaane yaa obinco. Taar nadaan-at ko yaa imile baako* ɗo yiriy ta dukume seriiner. Ta teen zinjiko ar ako. Kuɲ bariya malle di, ku ɓaayiy in unko. Kar sando, duniin taar gaay gaase.

⁴ ɲuur kuuk gin riy ta sedindi ɗo morginko, ku todcog maan kaak waaliyaagu. Ansii ko, ɲu booda sa ar ɲu boodɗo nam boodinco-ak coon kuwa ka Buɲdi, ɲaar Mee Gudurri.

⁵ Do goyiɲko, ku teet duniine. Ku gina gamin kuuk ku rakiy di. Ku tiyaw ho ku siyaw nam ku neer ɓirgin-ɓirgin ar barkay kuuk jazaarinna dapsiyiyo.

⁶ Gee kuuk ginno oorne oki, ku diyco kaawo ho ku deeyiig maalan di. ɲuur gay balko pile binjiko.

Subirraw in inde ka Buɲdi

⁷ Gem kol sijtay, di pa-ak, icon subirraw nam yiriy taat *Rabbin Iisa yaa yeepe. Talon gay gawnar. ɲu ic subirraw kee nam amay ku kabun paayiyo ho ku ribbar

peyiyo. Kar gaminco niyiyo ho ɲu aaciyiy dakina in gamin kuuk ɲu jallitu.

⁸ Kuɲko oki, icon subirraw pa ho duunon masisko, asaan yiriy taat Rabbin Iisa Masi yaa yeepe, taar gaay ko.

⁹ Gem kol sijtay, dakon gujumjumenno benanniko, yampa, Buɲ yaako dukume seriine. Talon, gay dukume seriiner goy ɗo botol ta geero.

¹⁰ Gem kol sijtay, pakiron ɗo nabiinna kuuk awalle. ɲu kaaw in sin ku Buɲdi, kar in taabin taat gasgu-at oki, ɲu ic subirraw. Kuɲko oki, goyon pa.

¹¹ Ka seener, gi ozilaag nabiinna-ak asaan ɲu goy bombo, ɲu bal rasin botilco. Ku ibingit kaaw rakki taat kaawa ɗo bi ka Zoob. Do taabiner, gem-ak ic subirraw kee, kar ba aaro, Rabbin Buɲ barkiyiig dakina. Ka seener gay, Rabbin Buɲ, sellin kuwiy dakina ho tale ka aminduwiy oki pa.

¹² Gem kol sijtay, naako kaawe maan rakki kaak kuu obe ɗo kayko : dakon togilenno tak-tak, wala in Buɲ, wala in kida, wala in maan ka pey. Ya ku ooy sa ooyon ho ya ku pook sa poocon. Paa kat, seriin ta Buɲdi obiikonno.

¹³ Ya goy minninko waan kaak aawa taabine, illa ɲaa indiguwe Buɲ. Ya goy minninko waan kaak adiy portik sa, illa ɲaa riyguwe riyin ku oziliikar.

¹⁴ Ya waan kaak radaw, illa ɲaa kolguwe agindaw ku *Eglizdi. ɲuuji inde Buɲ ho ɲuuji etile sewe ɗo kaay in sin ku Rabbin Iisa.

¹⁵ Inde ka Buɲdi kaak in imaan-ak yaa jilinji. Rabbin Buɲ yaa copilinji ho ya gem-ak gin zunuubinna oki, ɲaaji saamiyinco.

¹⁶ Do saan taar-an ko, kuu gaarguwin zunuubinniko benanniko ho ku indiguwe Buɲ ɗo eenko. Paa kat, kuu coole. Ya gem kaak goyiɲji in botiliy kat inda Buɲ, indinji-ak gin gudurre dakina.

¹⁷ Ku ibingit kaaw rakki taat kaawa ɗo bi ka *Eli. ɲaar gem ar ginten di. Kar yiriy rakki, ɲa indiig Buɲ in gelbin rakki a amay ɲokaado. Ek di amay peytu. Do kid-ak, ɲu baltu ɲoke nam elgin subba in koyin bijigiy.

* 5:3 'taar nadaan-at ko yaa imile baako' : Kaaw-an kaawa a gee kuuk dummiyaag mallico nam ɲa nigiy maala ho bergigɗo ɗo gee kuuk gamin arumco-ak, ɲu gina maan kaak samaanno ɗo unji ka Buɲdi.

¹⁸Min pa-ak, ɲa indiig pey Bun, kar amay paaytu ho gamin amiltu, ɲu neetu.†

¹⁹Gem kol siɲtay, ya goy minninko waan kaak rasit botol ta seener ho waan ka pey yeepig do botol-ata,

²⁰ibinoɲ tak kadar ɲa jilig gem kaak rawte-ak min do muuti. ɲa yeepig gay zunuubinnar-ak min do botol taat samaanno ho Bun yaaji saamiyiɲ zunuubinnay kuuk dakin-aku.

† **5:18** Wer ka gase kaawor 1 Ruwa 17.1, 18.1, 18.42-45.

1 Piyer

Maktumne ta awalle taat Piyer siirtu

Pile ka kaawor

Maktumne-an, na Piyer kat siirta. Naar min paliinna kuuk orok in seera. Na siirco do kretiyenna kuuk nu taabiyaagu do saan ta imaanco. Na siirco a naa denrin do imaanco ho nuu diye gelbinco do maan kaak nu eriyo. Na iskaag a nuu goye goye kaak Bun rakiyo, asaan Bun kat doogu. Na siirco kadar ya nu goydo ampa-ak, gee kuuk bal aamine yaaco diye kaawin maala.

Ooy ta awalle

¹ Na nun Piyer, *paliine ka Iisa Masi kat siiraakon maktumne-anta. Nu siiraat loko, kun gee kuuk Bun dootu kuuk totir ar awraatinna do kid ka Pont, ka Galaasi, ka Kapadoos, ka Aazi, in ka Bitini.

² In niyin taat Tatte Bun gintu min awalle, na dobinjo. In Ruwwiney, ku gintu geenji. Paa kat, kuu karmiyin Iisa Masi ho naako acinjo in baariy a kuu kuuniye *cawar do unji ka Bunji. Bun yaako barkiyinjo ho naako iye aapiye gaay in gaayo.

Ere ka ta6

³ Ozilinten Bun, naar Takan Rabbinte Iisa Masi ! Do bi ka aminduwiy taat dakin-at, na weente pey wee kaak marbinto in nooye kaak na nooyiig Iisa Masi min do muuti. Ansi-ak, gi gin ere ka ta6

⁴ kadar Bun ginaate gamin kuwa. Gamin nuur-ak, wala nu rawtaw, wala nu nigaw, ho samaanuwco sa rawtaado tak-tak. Na dummiyaakon gamin-an kuwa ka samaaner

⁵ ho kun ko na gooyiy in gudurrey in botol ta imaanko a kuu gase jile kaak gaay ko nuu gaarinji do wiktin taat duniin gaay gaase.

⁶ Do bi naar-an, ku gin botol taat kuu aaciye, ya din do wiktin sood ku taabiya in ay taabine oki. Ya ta6-ak, kuu taabiyeen ja ampa.

⁷ Taa6in taat asko-an, taar ta tale baako ya ku gin imaan ta ta6 wala kawwi. Ku iban kadar daabne, naar asa rawte. Imaanko gay, taar pakgig daabne serek. Talon ja, daabne kaak asa rawte din sa, nu leeyiig do aki a nuu tale ya na ta6 wala kawwi. Naarak, imaanko oki, nuu talinti pa. Kar ya ta ta6 gay, do yeepinji ka Iisa Masi, kuu gase ozile, *darjine ho horoomine do unji ka Bunji.

⁸ Iisa kaak ku bal talin yiriy rakki sa, ku elgiga ho ya ku talgigdo oki, ku aamin in sinji. Paa ko, galilko gintu dakina nam ta kaaworro.

⁹ Galilko gintu dakina asaan ku gasaag maan kaak ku eriy in imaanko : naar ko jile.

¹⁰ Jile naar-an, min awalle, nabiinna bariy baay kuwa keder ho do bi ka bere kaak Bun yaako bere-aka, nu kaawig min awalle.

¹¹ Ruwwin ta Iisa Masi goy in nabiinna-anjo ho ta gaarco taabin taat na asiy taabiye ho in darjin taat naa gase oki. Nabiinna-ak bariya botol taat nuu ibine wiktin taat gamin-an yaa ase ho maman nuu kuuniye.

¹² Bun bayincot do nabiinna-ak kadar kaaw taat nu gastu-an, nu nuurro kat yaa talin a ta as do werti, kar gay, na kunjo. Taar ko Kabarre ta Gala taat nu gaariiko dinjo in gudurre ta Ruwwin ta Bunji taat na naamtu min kuwa. Maaniico *dubal ku Bunji sa raka ibinin maan naar-anjo.

Goye kaak sellen do unji ka Bunji

¹³ Do bi naar-an, siyon zinjo ho ged-ironco, diyon gelbinko in maan kaak Bun yaako bere wiktin taat Iisa Masi yaa yeepe.

¹⁴ Ar koogin kuuk karmiya tacco, dakon yeepenno pey do galal ta zinjo taat awalle, do wiktin taat odinko bal pile misa do seen ta Kabarre ta Gala.

¹⁵ Bun kaak kolinjo, naar *cawar. Ampaa ko, kunjo oki, illa goyinjo yaa kuuniye cawar ar naara.

¹⁶ Ka seener gay, do Kitamner, Bun kaaw aman : « Goyon cawar asaan nun cawar. »*

¹⁷ Ya ku inda Bun, ku kolaag a na Takko. Kar naar gay, dukuma seriin do ay gemo in riy taat na giniyo ho na erro gee. Ampaa

* 1:16 Wer ka gase kaawor do Lebitik 19.2.

ko, min ku siikima misa-an gay, illa goyin ko yaa gaare kadar ku karmiya Bunj.

¹⁸ Awalle, ku ic goye ka aginiyko kaak bal paydiney-aka. Kar Bunj gay jilin ko min goye naar-aka in maan kaak kaalin aale. Na balko jilin ko in maan kaak yaa rawte, ar daabne wala poddine.

¹⁹ Kar gay, na jilin ko in baar ku Iisa Masi kuuk kaalin aale-aku. Iisa Masi, naar ber ziy *satkine ar ron tamgi kaak bal gine oorin tak-tak.

²⁰ Min Bunj bal kilgiyin misa duniine, na do6ig do saan taar-ata, ho do menaw-an, do wiktin taat duniin gaay gaase, na gaarig do saan tanjo.

²¹ In botol ta Iisa Masi, ku aamintu do Bunji. Na nooyig Iisa Masi min datik ta gee kuuk mate ho na darjiyga. Ansii ko, ku diyit imaanko do Bunji ho ku diyig gelbinko oki loci.

²² Wiktin taat ku ooyit seen ta Bunji, ku gintu cawar do unji a kuu ele sintiko in gelbin rakki. Ampa-ak, elguwon zin kiko in gelbinko okinji.

²³ Asaan ya nu weenjo wee kaak marbinto-ak, nu weenjo in kaaw ta Bunji. Nu balko weenjo in maan kaak yaa rawte. Kar gay, kaaw ta Bunji-at, taar ar maan kaak goy mento ho ta goy doo.

²⁴ Ka seener, Kitamne kaaw aman :
« Gee okinjo, nuur ar gaŋo
ho maan kaak jaalaag sinjo gay, naar ar booyaw.

Gaŋo, naar aayaw, ho booyaw, nuur sollaw.

²⁵ Kar Kaaw ta Rabbin Bunj gay, taar goy doo. »†

Kaaw-at, taar ko Kabarre ta Gala taat nu gaariiko-ata.

2

¹ Naar-ak, gamin okinjo kuuk naako kaawe-an, rasonjo : motol, raade, kaaw taat in binja di, hasuudinaw ho ose ka geemir.

² Kar gay, ar koogin kuuk daabinco wee ho nu raka a illa nu see buw ku aginiyco, kunjo oki, bariyon Kaaw ta Bunji. Kaaw-at, taar ar buw kuuk cawar kuuk gaayaako

kuu maade do imaanko, paa kat, kuu gase jile.

³ Ka seener, Kitamne kaaw aman : « Ku aawit ko sellinkaw ta *Rabbin Bunj. »*

Gee ku Bunji ar dambay ku gerdi

⁴ Sinjon moota do Rabbin Iisa. Rabbin Iisa-ak, naar ar dambi kaak samaane ka pinindi, kar gay, na goy mento. Awalle, gee pocig ar dambi kaak maala. Kar Bunj gay do6ga ho na kaalin aale do unji.

⁵ Kunjo oki ar dambay kuuk goy mento. Naar-ak, ginon a kuu kuuniye ar dambay kuuk nu soktu ho nu piniig ger ka Ruwwin ta Bunji. Ampaa ko, kuu gine ar gay satkiner do unji ka Bunji, kuu ginin riyoy, ho do saan ta Iisa Masi, Bunj yaa ooyin riy-ata.

⁶ Asaan Bunj kaaw do Kitamner aman :
« Talon, anjo ko dambi kaak nu do6tu.
Nu diyaag do geeger ka Siyon.
Do dambi-anjo ko, dambay ku pey yaa oske kuwa.

Waan kaak aamin loci, sokaŋ diyaagdo tak-tak. »†

⁷ Do kunjo kuuk aamine, dambi naar-anjo ar maan kaak kaalin aale. Kar do nuur kuuk bal aaminejo gay,

« Dambi-ak, gay pinindi acciga.

Kar gay, naar ko gin dambi ka pinindi kaak pakgig eenji serek. »‡

⁸ Kitamne kaaw pey aman :

« Na dambi ka batkindi.

Naar di oki kaak solla gee. »§

Gee kuuk bal aamine-ak batkiyo, asaan nu poc karmiyin kaaw ta Bunji. Taar-anjo ko taat eraagu.

⁹ Kar kunjo gay, kunjo tamba taat Bunj do6tu, kunjo gay satkiner ku sultan, kunjo darre taat geenti *cawar ho kunjo ko gee ku Bunji. Na imilinjo min do gondikor ho na iyinjo do portikaw a kuu gaare gamin okinjo kuuk ajbay na gintu.

¹⁰ Awalle, ku gee ku Bunjidoo. Kar dinjo gay, ku gin geenji. Awalle, Bunj bal tale aminduwko. Kar dinjo gay, na tala aminduwko.

Goye ka gay riyor ku Bunji

† 1:25 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 40.6-8. * 2:3 Wer ka gase kaawor do Soom 34.9. † 2:6 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 28.16. ‡ 2:7 Wer ka gase kaawor do Soom 118.22. § 2:8 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 8.14.

¹¹ Gem kol roynay ku bitu, kuñ kuuk ar awraatinna ho marti do kidar, nu kaawaako : goyon godom min galal ta zinjiko taat nigaako do unji ka Bunji.

¹² Goyon goye kaak samaane do datikco ta gee kuuk ibanno Bun. Ampaa ko, ya nu osaako ho nu talaako ar gee kuuk jookum sa, ya nu talaat riy taat samaane ku giniyat, nuu ibinin riy-ata ho nuu ozile Bun do yiriy taat naa ase.

¹³ Do saan ta ele ka Rabbiner, karmiyon gee okinco kuuk hokumiyaako. Sultan ka tatiko, karmiyonga asaan na pakgig kuuk hokumiya okinco.

¹⁴ Guberneerna, karmiyongu asaan na naamgu a nuuco dukume seriin do nuur kuuk gina taat samaanno ho nuu ozilin kuuk gina taat samaane.

¹⁵ Asaan ka seener, maan kaak Bun rakiy-ak, illa kuu ginguwe sellen a paa kat kuu sokumin binjiko ku gee kuuk oliyay ho kuuk ibanno maanna-anju.

¹⁶ Dakon goyenno ar berrin ku zunubinnar. Goyon ar gee kuuk gas ko kayco. Kar gay, dakon talinjido gase ka kayko-ak ar maan kaak kuu cigilin oorinko. Illa gay, kuu gine ar gay riyor ku Bunji.

¹⁷ Ampa-ak, beron horoomin do gee okinco, elguwon sintiko, ginon kolaw do Bunji ho karmiyon sultan ka tatiko.

Botol taat Iisa Masi gaariite

¹⁸ Kuñ kuuk gay riyor, karmiyon geenko in gelbin rakki. Dakon karmiyenno nuur kuuk ginaako samaane ho elgiikon di. Karmiyon oki nuur kuuk ginaako rada.

¹⁹ Ka seener gay, do bi ka karaamin ta Bunji, ya gem ic subirraw wiktin taat nu taabiyaag bal botol, na gin maan kaak samaane.

²⁰ Ya nu taabiyaako asaan ku nig maanna-ak, waa yaako ozilinjo? Kar gay, ya ku bal nige maanna ho nu taabiyaako, ya ku subir do wiktin-anta, taar-at ko samaane do unji ka Bunji.

²¹ Do taar-an ko, Bun kolinjo. Asaan meenji Iisa Masi taabiy do saan tanjo. Ansiak, na gaarko botol a kuu aadinji.

²² Na bal gine zunubinna ho yiriy rakki, raadin bal amile min do biy.*

²³ Nu warga, kar gay, na bal telke in wariya. Nu taabiyaaga, kar gay, na balco kaawe a nuur oki asa aawe taabine.

Illan na rasig in Bun kaak dukuma seriin in botilti.

²⁴ Kuwa ka et kaak nu doodiiga, na icig zunubinnite do kaay.

Na gintu ampa-ak a zunubinna diyaatenno pey pise.

Ho gii goye goye kaak in botiliy do unji ka Bunji.

Ka seener, in mutiyji-ak ko, ku gastu aapiy tak-tak.

²⁵ Awalle, ku goy ar tamgi kuuk rawte. Kar din gay, ku gin ko gay gooyindi kaak tala kaako.

3

Daadi in midiyco

¹ Kuñ daad oki, karmiyon midiyko. Paa kat, ya midiyko daarin bal aamine misa do kaaw ta Bunji oki, in goyinjo kaak samaan-ak, nuu aamine. Ya ku balco kaawe yoo maanna oki,

² min nu talig goyinjo kaak *cawar ho in karaaminko, wal nuu aamine din ga?

³ Dakon diyenno kayko do samaanaw taat kara : ar dee ka kayko kaak arro, ise ka gamin ku daabner ho kesuun taat kaalin aale.

⁴ Kar gay, bariyon samaanaw taat cigil atta do gelbinko taat goy doo. Samaanaw-at, nuu talin in dalulluwko ho in oolinjuwko. Nuur-an ko gamin kuuk kaalin paka do unji ka Bunji.

⁵ Taaye, gin elgina, daad kuuk karmiyaag Bun ho kuuk diyaag gelbinco in naara gingiy ampa. Daad-ak karmiyiig midiyco.

⁶ Ya ku talig goye ka Zaara, daaciy ta Ibraayim, ku tal maman ta karmiyiig mitti nam ta kolaag a « rabbiner* ». Ya ku gina sellinkaw ho ku rasdo yoo maanna yaako unje kolaw taat yaako barjilinjo, kuu gine ar kooginti ku Zaara.

⁷ Kuñ miday oki, ay gem di yaa goye gala in daaciy. Ibinon kadar gudurre tanjo in tanjo, taar sawado. Beronco horoomine, asaan nuur oki yaa gase haginco, taar ko

* 2:22 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 53.9.

* 3:6 Wer ka gase kaawor do Zeneez 18.12.

goye kaak Buŋ beriite in barkiney. Ginguwoŋ ampa, paa kat, maan todiitido do salaanko.

Gine ka sellinƙaw

⁸ Ba aar gay, ginguwoŋ a pikirriko ho kaawko yaa gine rakki di. Eloŋ benanniko ar sinƙa, ginguwoŋ sellen ho goyoŋ dalulay.

⁹ Ya waan ginko maan kaak samaanno, dakoŋji yeepinƙido. Ya waan waraako, dakoŋji yeepintido in wariya, kar gay, barkiyonƙa. Asaan do taar-an ko, Buŋ kolinƙo, ho ampaa ko, kuŋko oki yaa gase barkin min do Buŋdi.

¹⁰ Ka seener, Kitamne kaaw aman :

« Gem kaak raka goye gala
ho raka tale mena ku galal sa,
illa naa raadenno ho naa warenno gemo.

¹¹ Gem-ak, illa naaco newse kop do gamin kuuk jookumo

ho naa gine taat samaane.

Illa naa bariye botol ta aapiyer ho naa aadinti.

¹² Asaan *Rabbin Buŋ diy odoy do nuur kuuk jaawa in botol

ho na diyii dengey do salaanco.

Kar nuur kuuk gina taat samaanno gay, na newsaaco kopo. »†

¹³ Waa yaako gine maan kaak samaanno, ya ku zeeda gine taat samaane ?

¹⁴ Ya ku gina maan kaak in botiliy ho nu taabiyaako do biy oki, aditko, nu ginon portiko. Dakoŋ ginenna kolaw do waanna ho dakoŋ barjilenno.

¹⁵ Kar gay, ibinon do gelbinko kadar Iisa Masi kaak Buŋ dobtu-ak, naar keeji di *cawar, ho naar ko *Rabbinko. Ay wiktine, siyon zinƙiko kuu gedire telke ya nu indaako do bi ka maan kaak ku eriy in imaan.

¹⁶ Kar gay, kaawonco in dalullaw ho in taat ool di. Zeeƙon a pikirriko yaa gine samaane. Ampaa kat, nuur kuuk osaako do bi ka goyinƙo kaak in Iisa Masi-ak, sokaŋ yaa deenƙo.

¹⁷ Ya ku taabiya do bi ka maan kaak samaane asaan Buŋ kat rake, naar-ak, guna min kuu taabiye do bi ka maan kaak samaanno.

¹⁸ Ka seener gay, Iisa Masi meenji taabiya taabin ta muuti mena rakki di gaasiititi do bi ka zunubinna ku gee okinco. Naar kaak bal gine oolin tak-tak, na mattu do bi ka kuŋ kuuk gin orne a naako iyinƙo do unji ka Buŋdi. Nu deeg ziy, kar gay, Buŋ nooyig min do muuti in gudurre ta Ruwwin ta Buŋdi.

¹⁹ In gudurruti-at ko, na baawtu gaare Kabarre ta Gala do nuur kuuk ba oole.

²⁰ Nuur kuuk ba ool-ak, nuur ko kuuk awalle pook kaaw ta Buŋdi do wiktin ta Nowe. Do wiktin taar-at, nabi Nowe siya markab ka tatko ho Buŋ gay ic subirraw a gee-ak yaa ice kaawoy. Kar gay, gee sood di unjitu do markabar a nuu jile zinƙiko min do amiydi. Nuur kuuk unje-ak, nuur gee porpod di.

²¹ Amay kuuk do wiktin ta Nowe-ak, nuur gaara amay ku *batemdi kuuk jilaako din di. Batem kaak taƙ gay, naar ace ka tinƙorro. Illa gay, naa ice ka niyiner do aade ka Buŋdi in pikirre taat cawar. Gamin okinco-an yaa ase do werco in nooye ka Iisa Masi.

²² Min na nooye, na coontu ka samaaner ho na goytu do meeday ta Buŋdi. Do wer-ak, na hokumiyaag *ɗubal ku Buŋdi. Na hokumiyaag oki gamin kuuk gin izinne ho in kuuk gin gudurre kuwa ho gee talgigdo.

4

Goye kaak marbinto

¹ Iisa Masi seet taabin do ziy. Paa ko, kuŋko oki, siyon zinƙiko kadar taabin ar taar-an, kuu seenti oki. Ka seener, naar kaak seet taabin do ziy-ak rasig ko zunubinna.

² Min dinƙa, menaw kuuk ɗak kuu goye do duniiner-an, illa kuu rasin galal ta zinƙar ho kuu goye goye kaak Buŋ rakiyo.

³ Ka seener gay, awalle, ku tanƙil zinƙiko aale in gamin kuuk gee kuuk ibanno Buŋ giniyo : in baaye kaak munjam, in ele ka gamin ku eenƙo, in tee ho see kaak aale, in gine ka marginar ho in gamin ku pey ku sokaŋ.

⁴ Din gay, gee kuuk ibanno Buŋ-ak ajbiye asaan ku rasig gamin ku sokaŋ-aku. Paa ko, nu wariiko.

† 3:12 Wer ka gase kaawor do Soom 34.13-17.

⁵ Kar gay, yiriy rakki, Buñ asa di indinco, ñaar kaak yaaco ñukume seriine ño gee kuuk goya in kuuk mate oki.

⁶ Do saan taar-an ko, Iisa gaariicot Kabarre ta Gala ño gee kuuk ba ool-aku. Gee okinco, ñuuco ñukume seriine ño goyinco kaak ñu goyiy ño duniiner. Kar gay, gee ñuur-ak, Iisa gaarcot Kabarre-at a ya ñu ñukumco seriin ño goyinco kaak ñu goytu oki, ñin gay, in gudurre ta Ruwwin ta Buñdi, ñu pilco botol taat ñuu gase goye kaak ta ño unji ka Buñdi.

Goye ka gee kuuk aamine

⁷ Duniin-an, taar gaay ko gaase. Ñaar-ak, goyon goye ka ilimdi ho gediron ño zinikiko, paa kat, kuu gedire salkiye.

⁸ Maan kaak pak gamin okinco-an, illa kuu elguwe zinikiko in gelbin rakki. Asaan in ele ka zinakar-ak, goy gamin dakina kuuk niga adat ku geemir, kar kodok di, gee rasiigu.

⁹ Obguwon martiko samaane benaniko, bal gujumjume.

¹⁰ Minninko, ay gem di gin bere kaak Buñ beriji a ñaa gaayguwe eenji. Ya ku gina ampa-ak, kuu kuuniye ar gay riyor kuuk obig samaane ay bere kaak Buñ beriico.

¹¹ Ñaar kaak gas bere ka gaare kaawor, illa ñaa gaarguwe kaawin kuuk asa min ño Buñdi. Ñaar kaak gas bere kaak gine ka riy ño geemir, illa ñaa ginguwin riyoy in gudurre taat Buñ beriji. Do gamin okinco-an, illa gee yaa bere *darjin ño Buñdi in sin ku Iisa Masi. Locin di, darjine in gudurre, elgin in elgina ! *Aamin.

Taañin ta gee kuuk aamine

¹² Gem kol sinay, dakon ajbiyenno ya taañin ginko dakina. Dakon pakirenno kadar ña maan kaak kuunay ño ño gee ku Buñdi. Taañin-at yaa gaare ya ku aamin ka seener wala kawwi.

¹³ Kar gay, in taañin-at, aaciyon, asaan ku gas botol ku hadirtu ño taañin ta Iisa Masi. Ampaa ko, wiktin taat ñaa ase in *darjiney, aditko yaa miine in galal.

¹⁴ Ya ñu waraako asaan ku aamin ño Iisa Masi, aditko yaa gine portiko, asaan

Ruwwin ta Buñdi, taar gudurriti dakina ho ta goy in kunjo !

¹⁵ Ya waan minninko seet taañine, ña seentido ño saan taat a ña dee gemo, wal ña kokine, wal ña gin maan kaak jookumo, wal ña unje kaay ño kaawin ku geemir. Gamin ñuur-an samaanno.

¹⁶ Kar gay, ya ña seet taañine ño saan taat ña kretiyençe, ñaa ginenna sokañ. Illa gem-ak yaa dele barkin ño Buñdi asaan ña nec icin sin-aku.

¹⁷ Ka seener, wiktin ase ta ñukume seriiner. Seriin-at yaa teesen ja min geenji ku Buñdi. Kar ya ta as ampa-ak, ñuur kuuk pook aamine ño Kabarre ta Gala ta Buñdi gay, tañco yaa gine maman ?

¹⁸ Ar taat Kitamne kaawtu aman :
« Ya gem kaak ñaa in botol gas jile in rafa, ñaar kaak karmay ño Buñ
ho kaak goy in zunuubinnay gay,
tañji yaa gine maman ? »*

¹⁹ Ansii ko, ñuur kuuk ñu taañiyiyo asaan ñu gina maan kaak Buñ rakiyo, illa ñuu diye gelbinco ño ñaar kaak kilgiygu ho ñuu ginguwe sellinkaw. Ñaar kaak kilgiygu-ak, ñaar pikgit ño kaawoy.

5

Tale ka kaar ño gee ku Buñdi

¹ Nu gin oki taaye ño agindaw ku *Eglizdi kuuk goy ñatikko. Nun sa tatkaw ar ñuura. Nu talit taañin ta Iisa Masi in odinar ho naa gase oki hagner ta *darjiney taat yaa bayne. Taaye kaak naa kaawe-an ko kaak nu taayig agindaw-aku.

² Ar gay gooyin kuuk samaane, gooyon gee kuuk Buñ amniyiiko. Dakon ginenna ar ñu asiraako asire, kar gay, gooyon in niyinko ar kaak Buñ rakiyo. Dakon ginenna a kuu gase malle, illa gay, gooyon in gelbin rakki.

³ Do gee kuuk Buñ amniyiiko-aku, dakon ginenna a tañkon di yaa tee. Illa gay, goyon goye kaak samaane nam ñuu ice goyinjo.

⁴ Paa kat, wiktin taat tatkaw ka gay gooyindi bayne, kuu gase kadumuul kaak gaara kadar ku nosire. Kadumuul-ak yaa goye doo.

* 4:18 Wer ka gase kaawor ño Proverb 11.31.

⁵ Kar kuñ dubal oki, karmiyon agin-duwko. Kuñko okiñko, do goyiñko kaak benanniko, onon ziñkiko. Asaan Kitamne kaaw aman : « Buñ newsiico kop do kuuk jaala ziñkico, kar gay, ña barkiyaag ñuur kuuk ona ziñkico. »*

⁶ Ampa-ak, onon ziñkiko do unji ka Buñdi, ñaar kaak gin gudurre. Paa kat, ñaako jaaliñko ya wiktinti nece.

⁷ Rason pikirriko okintit taat barjilaako loci, asaan ñaar ko tala kaako.

⁸ Gediron do ziñkiko ho goyon mento, asaan adinko *Seetanne jarba aarko ar boori kaak neyaw ho bariya waan kaak ñaa tee.

⁹ Kuñ gay, obon imaanko bombo ho duunon masisko. Ibinon kadar siñtiko kuuk do adiy ka kidar okiñji taañiya ar kuñko.

¹⁰ Barkin okintit asa min do Buñdi ho ña kolinjo a kuu unje do *darjiney taat goy doo in ñume kaak ku ñumtu in Iisa Masi. Ampaa ko, min kuu taañiye pey do wiktin sood-ak, ñaako yeepiñko do werko, ñaako bere gudurre, ñaako denriñko ho ñaako gaayiñko kuu goye bombo.

¹¹ Locin di gudurre, elgin in elgina ! *Aamin.

Ooy ta ba aaro

¹² Ña siñte Silaas kaak tur ñu amniyiñji kat gaayintu, nu siiriikon maktumne ta kapak-anta. Nu siiriikonta-añ a naako iskiñko. Nu raka a kuu ibine tak kadar barkin ta Buñdi taat ku gastu-at, taar tañ.

¹³ Ñuur kuuk Buñ doftu do geeger ka Babiloon ooyko dakina, in rondu Maark oki.

¹⁴ Ooyon benanniko in gine ka cuud ar siñta kuuk tacco rakki.

Kuñ okiñko kuuk ñum in Iisa Masi, Buñ yaako iye aapiye. Nu ooyko dakina !

* 5:5 Wer ka gase kaawor do Proverb 3.34.

2 Piyer

Maktumne ta seerij^{kar} taat Piyer siirtu Pile ka kaawor

Do maktumner-an, ɲu kaaw kadar ɲa Piyer kat siirta. ɲa min paliinna kuuk orok in seera. ɲa siircot do kretiyenna okiɲco, asaan goy gee kuuk raka jagiɲco min Kabarre ta Gala. Gee-ak eeraag kretiyenna ho ɲu iyaag ɲuu gine gamin kuuk jookumo ar ɲuura. ɲa taayaagu a ɲuu goye goye kaak Buɲ rakiyo, asaan Buɲ kat doɓgu. ɲuu icenno kaaw ta gay raadindi, kar gay, ɲuu obe bombo do bilde kaak amila min do Kitamner. Ka seener, Rabbin Iisa Masi yaa yeepe. Illa ɲuu yokiɲji in aapiye ho in galal. ɲuu goye goye kaak Buɲ rakiyo.

Ooy ta Piyer

¹ Nun Simon Piyer, gay riyor ka Iisa Masi ho *paliiney. ɲa nun ko siirit maktumne-anta. Nu siirkon loko, kuɲ gee kuuk aamin do Iisa ar kaak nin aamintu. Imaante taat sellen-an, gi gasit min do Iisa Masi, ɲaar ko Buɲte ho Gay Jilinte. ɲaar ko gin ay maanna in botiliy.

² Buɲ yaako barkiyiɲko ho ɲaako iye aapiye gaay in gaayo in ibine kaak taɓ ka Buɲdi ho ka *Rabbinte Iisa Masi.

Botol ta gee ku Buɲdi

³ ɲa Iisa Masi ko gaarten Buɲ kaak kolinte ho gi ibiniiga a gii unje do *darjiney ho gii ice goyiɲji kaak samaan paka. Ansi-ak, in gudurrey, ɲa berte gamin okiɲco. Paa kat, gii ice botiliy ho gii goye goye kaak Buɲ rakiyo.

⁴ In botol taar-at ko, ɲa beriite gamin kuuk aginda ho taɓ kuuk awalle ɲa diytu a ɲaate bere. Kar ya ku gasgu-ak, kuu pake min gamin ku jookum kuuk gee ku duniiner elgiyo ho kuu gine sellen ar Buɲ.

⁵ Do saan taar-an ko, kuɲ kuuk diy gelbinko do Iisa Masi, zeedon a kuu jaawe do botol taat samaane. Ya ku jaawa do botol taat samaan-at, ibinon maan kaak Buɲ rakiyo.

⁶ Ya ku ibinig maan kaak Buɲ rakiy-ak, gedironco do zinjiko. Ya ku gedirco do zinjiko-ak, icon subirraw. Ya ku ic subirraw-ak, karmiyon Buɲ.

⁷ Ya ku karmiyig Buɲ-ak, karmiyon zinjiko ar sinja. Ya ku karmiyig zinjiko-ak, elguwon oki gee okiɲco.

⁸ Ya ku ginig ko gamin-an ku ho ku giniig gaay in gaayo, kuu ibiniɲ pey *Rabbinte Iisa Masi pak ka awalle. Goyiɲko yaa sinje in unji ho riyko sa, kuu necinti.

⁹ Kar ya gem kaak gingig do gamin-an gay, ɲaar ar noolo ho ɲa tallo samaane. ɲa rawte kadar Buɲ saamiyig zunuubinnay kuuk awalle ɲa gintu.

¹⁰ Gem kol sinjay, uudin taat Buɲ kolinjo ho ɲa doɓiɲko, zeedon pey a kuu necin gamin okiɲco. Ya ku gina pa-ak, ku rawtaat do botol ta Buɲdi.

¹¹ In taar-an ko, Buɲ yaako pile botol kuu unje do Meennaw ta Rabbinte Iisa Masi Gay Jilinte. Do wer-ak, gii goyen ko tak-tak.

¹² Do bi ɲaar-ak ko, nu moyaakon pey gamin-an ku, kar gay, ku ibinig ko ho ku goy ko bombo do seen taat ɲu gaariiko.

¹³⁻¹⁴ Rabbinte Iisa Masi, ɲaar minintu a naa mateɲ ko moota. Paa ko, ya lotu-ak, ta samaane nu moyiikon gamin-an diɲka, min nu bal mate misa-anja.

¹⁵ Nu zeediy pa-ak, asaan ku moyin gamin-an in menaw, ya nu mate.

Darjin ta Iisa Masi

¹⁶ Awalle, ni kaawko maman Rabbinte Iisa Masi astu in *darjiney. Do wiktin taar-at, ni osko kaawin kuuk maalan di kuuk geen di imiltu min do kayco walla ? Ha'a, nin talit darjiney-at in odinni.

¹⁷ ɲa gasit darjiney-at min do Tacco Buɲ. Ni goya wiktin taat ɲa gaariita. Maanna-an kuuniy do wiktin taat ni doriig Buɲ kaak tatik paka kaawtu min kuwa. ɲa diytu aman : « ɲaar-an Rondu, nu elgig dakina ho adir miin in galal do bi kanji. »

¹⁸ Ni goy kuwa ka damba ta Buɲdi wiktin taat ɲa kaawit kaaw-anta. Do wiktin taar-at, ni dorig in denjinni.

¹⁹ Ansii ko, ni aaminiy dakin paka do kaaw taat nabiinna kaawtu-anta. Kuu diye denjinko samaane do kaawco, asaan taar

* **1:19** 'beenja' : Werin daariɲ ɲu kaaw a 'beenja'.

ar lampa taat beena* do gondikor. Laan dengekinko samaane nam pat yaa coke ho kaal ka Belbel sa yaa amile. Yiriy taar-at di, ku asiy tale wer waraṅ.

²⁰ Kar gay, ibinon kaaw-an samaane : kaawin kuuk awalle nabiinna kaawtu ho ṅu siirtu do Kitamner, gem keeji gediraado gase baaco.

²¹ Kaawin ku nabiinnar, gem bal imilin min do kaay ka meenji. Ta Ruwwin ta Bunḍi kat beraaco botol, ṅu kaawit kaaw taat ṅu dortu min do Bunḍi.

2

Kaawo do bi ka gay raadindi

¹ Min awalle, nabiinna kuuk raada goy sawa in gee ku Bunḍi. Din sa, gee ku bilda gee in raadine goy do datikko. ṅu asiy bilde gee in raadinco. Raade ṅaar-ak yaa idin gee nam ṅu asiiji newse kop do *Rabbinte Iisa Masi kaak jiliig min do zunuubinnico. Do taar-an, dak ko sood di, Bunḍi yaa taabiyoṅco dakina.

² Gee dakina asa ice botol taat jookumo. Do bi kaṅco ko, gee asiy nige binḱico in botol ta seener.

³ Gee kuuk bilda in raadin-ak diy kaaco do gamin ku duniiner. ṅu asiiko raade ṅuuko jaginḱo min do botildi. Gee ṅuur-ak, seriin ta Bunḍi eraagu. Dak ko sood di, ṅu asa idinḱo tak-tak.

⁴ Yoo *ḁubal ku Bunḍi kuuk nig awalle sa, Bunḍi balco saamiye. ṅa sokiigu ho ṅa oriig ba oole. ṅuu goye in jinzirriṅco do wer kaak gondiko nam yiriy taat Bunḍi asiy dukume seriine.

⁵ Yoo aginay kuuk awalle nige oki, Bunḍi balco saamiye. ṅa paayiico amay kuuk teeyiig gee okinḱo kuuk icdo kaawoy. Illa ṅa jil Nowe di in eenji peesira ku pey, asaan ṅa taaya gee in botol.

⁶ Bunḍi dapintu oki do geeger ka Sodom ho in ka Gomoor. ṅa idiig ram in ako, illa dak but di. *Ansi-ak, ṅaa gaartu maman ṅaa idin gee kuuk karmiygido.

⁷ Do wiktin taar-at, ṅa jiliig Loot di, asaan ṅa goy in botol do unji ka Bunḍi ho ṅa taabiyoṅco dakina do nige kaak gee nigiji do Bunḍi.†

⁸ ṅa goy sawa in gee kuuk gina jookum-aku. ṅa talig gaminco kuuk ṅu giniyo. Kun kawta, ṅa talaagu, ṅa doraagu, ho maanna-an radaag adiy asaan ṅa gem kaak goy in botol do unji ka Bunḍi.

⁹ Maanna-an gaara maman Bunḍi yaa jilin gee kuuk ica kaawoy min do taabiner ho maman ṅaa gooyin gee kuuk goydo in botol nam yiriy ta seriiner.

¹⁰ ṅaa paaye taabin dakin paka do ṅuur kuuk aada galal ta zinḱico ho kuuk pooaat izinne ta Bunḍi. Gee kuuk bilda gee in raadin-ak, ṅuur ica zinḱico, ṅu ginno kolaw kat bat, ṅu karmiygido ṅuur kuuk gin *darjin kuwa ka samaaner ho ṅu waraagu oki.

¹¹ Yoo ḁubal ku Bunḍi kuuk bombo aale sa nigdo binḱico in gee ṅuur-aku do unji ka Bunḍi.

¹² Kar gee kuuk bilda gee in raadin-ak gay gina ta kayco di. ṅu ar kumin ku yeero kuuk gee atikgiyo. ṅu waraag gamin kuuk ṅu ibanno baaco. ṅuu deenḱo ar kaak gee diyiy kumin ku yeero.

¹³ Bunḍi asa taabiyoṅco ar kaak ṅuur taabiyoṅco eenḱo. In yiriyo oki, ṅu el teen duniine. Ya ku goy sawa, ku tiyaw, goyḱo rada, ho sokaṅ oki yaako deenḱo. Ya ṅu raadaako oki, galco di.

¹⁴ Odinco berel, ṅu rawdo gine zunuubinna. Ya gee kuuk imaanco sood-ak, ṅu jagiigu, ṅu unjiig do zunuubinnar. ṅu diyiy kaaco do gamin ku duniiner. Gee ṅuur-ak, seriin ta Bunḍi obig ko.

¹⁵ Gee-ak rasit botol ta Bunḍi, ṅu aada botol ta maaniico. ṅu ic botiliy ta Balaam, ronji ka Bosor. Gem-ak el ice gurus ho ṅa giniy jookum do geemir.

¹⁶ Yiriy rakki, Bunḍi leesji asaan ṅa bal ice kaawoy. Yiriy taar-at, ḁurkul kaak kaawdo din sa nam pil biy ho ṅa kaawiji ar ka geemir. ṅa todiji botol do nabiinḱo-ak, pa ṅa giniṅ gamnay kuuk arro-aku.‡

¹⁷ Gee kuuk bilda gee in raadin-ak ar beenay kuuk amiyo ice. ṅu ar uc kuuk us jaawaagu anne-anne. Gee ṅuur-ak, Bunḍi siyo ko wer kaak gondiko.

* **2:6** Wer ka gase kaawor do Zeneez 19.24. † **2:7** Wer ka gase kaawor do Zeneez 19.1-16. ‡ **2:16** Wer ka gase kaawor do Nombir 22.4-35.

18 Nju el kaawe dakina in gamin ku dapilindi kuuk bal baaco. Ansii ko, nu jagiig gee kuuk daaɓinco ic botol ta Bunɗi. Nju raka a nuu yeepinco do goye kaak nu goyiy awalle in nuura, nuu gine gamin ku sokaŋ kuuk maaniico rakiyo.

19 Nju raadaaco do geemir a nuuco bere horrinaw, kar sando maaniico gay berrin ku zunuubinnar. Ka seener, gem goyiy berre do ay maan kaak begirji.

20 Ya goy gee kuuk aamin in *Rabbinte ho Gay Jilinte Iisa Masi ho nu amil ko min gamin kuuk *cawarro kuuk niga gee, kar pey, nu yeepiy nu ginaag gamin-aku nam gamin-ak gediriico, gee nuur-ak niginco yaa pake pey ka awalle.

21 Ansi-ak, ya nu bal ibinin botol ta seener sa guna min nu ibiniita ho nu rasiita, kar nu cokaydo pey kaaw ta Bunɗi taat nu ɓildiigu.

22 Giniŋco-aŋ ar dele ka danjal taat diya aman : « Kaŋ jube, kar meenji yeepiy pey teen gamnay kuuk na jubtu-aku. » § Giniŋco-ak pey ar dele ka danjal taat diya aman : « Ya kinziir nu acga, jammiy sood di, na yeepiy pey tunjile do golŋi. »

3

Gaase ka duniiner

1 Gem kol sinɗay, an maktumne taat seerinɗar taat nu siiriiko. Do taat awalle in taat diŋka, nu moyaakon gamin-aŋku, asaan kuu gase pikirre taat taɓ.

2 Nu raka kuuco pakire do kaawin kuuk nabiinna kuuk Bunɗ doɓtu kaawtu min awalle ho in kaaw taat *Rabbinte ho Gay Jilinte Iisa Masi kaawtu ho taat paliinna kuuk asko loko min do Bunɗi gaariikonta.

3 Nu raka kuu ibine kadar awalle min duniine yaa gaase, gee asa amile nuu gine taat nu rakiy di, nu asiiko yilinɗo

4 nam nu asiy diye aman : « Iisa Masi diy a naa yeepe, kar diŋ gay na moo ? Aginduwte mate ho maan bal make, gee goy ar ka awalle-ak di uudin taat min Bunɗ kilgiyinte. »

5 Gee nuur-ak pocc icin kaaw taat Bunɗ kaawtu awalle min do kilgiye ka duniiner.

Na kilgiyig samaane in kida. Na deediig kida in amay.

6 In amay-ak di pey, Bunɗ idiig gee kuuk awalle. Na idiig gee kuuk do adiy ka kidar okinco, wiktin taat na paayiico amay do wiktin ta Nowe.

7 Bunɗ diy pey a samaane in kida kuuk gi taliy-aŋ, Bunɗ asa rasiŋ ansii di kee nam yiriy ta seriin ta ba aaro, kar na asiy erinco radinɗaŋ. Gee kuuk bal ice kaawoy, naa idin jot.

8 Kar gay, gem kol sinɗay, gin kaaw rakki, dakon rawtintido. Do Bunɗi-ak, yiriy ta rakki in elgin kuuk alip, nuur nec di.

9 Goy gee kuuk pakira a Rabbinte, naar ooma, na taaya aale. Sando, tanji gay ampaado. Na subiriy-ak do bi kaŋko, na raka kadar ay gemo yaa jipte goyinji ho naa gase jile, na rawtaado.

10 Rabbinte Iisa Masi, naar yaa yeepen di taɓ. Yiriy taat naa yeepe, gem ibinaatdo ar ase ka kokinor. Yiriy taar-at, gee asa dore hawin dakin pak awne ka bunɗi ho samaan asa sawle. Gamin okinco kuuk gi taliy kuwa ka samaaner, nu asa erinco tak-tak. Kida in gamin okinco kuuk do adiy asa ide jot.

11 Hadi, ya gamin-aŋ kat asa ide ansi-ak, kuŋ gay pakiron do goyinɗo. Goyon sellen do unji ka Bunɗi ho ginon uudin taat Bunɗ rakiyo.

12 Kuŋ yoka yiriy taat Rabbinte Iisa Masi yaa yeepe. Hadi, zeedon kuu gine ar taat ni kaawiiko, asaan naar yaa yeepe kodok di. Yiriy taar-at, samaane, nu asa erinji tak-tak, ho gamin kuuk kuwa ka samaaner sa asa relle okinco.

13 Bunɗ gay diyte a na asa siye samaane in kida kuuk marbinto. Do wer-ak, gamin okinco yaa goye do botilco do unji ka Bunɗi. Aŋ ko maan kaak gi diyte kayte.

14 Gem kol sinɗay, do bi naar-aŋ, nu diyaako a zeedon kuu jaawe do botol taat samaane, asaan kuŋ yoka yeepe ka *Rabbinte. Ansi-ak, ya na yeepe, naako gasinɗo sellen, bal oorne ho kuu goye in aapiye do unji.

15 Ibinon kadar maan kaak peyiig Rabbinte Iisa Masi min do yeepinji-ak, na raka

gii gase jile. Sin̄te Pool, ɲaar kaak gi elgiyo, ɲaar sa siirko dɔ bi ɲaar-aɲka. ɲaar Bun̄ ko berji ibine, ɲa siirtu.

¹⁶ Do makaatamnay okiɲco, ya ɲa kaawaako dɔ bi ɲaar-ak, ɲaar sa kaawa ko ar tanto-an di. Ka seener gay, goy kaawnay kuuk rada. Gee kuuk ibanno maanna ho obdɔ bombo makiig kaawnay ku Pool uudin taat ɲu makiig kaawin daariɲ ku Kitamner. Ansi-ak, ɲu rawtiy ziɲkico.

¹⁷ Gem kol siɲtay, kuɲ gay, nun miniɲkoɲ ko. Pakiron̄ dɔ goyiɲko, asaan gee kuuk niga siɲ ku Bun̄di jagikonno min dɔ botilko. Ansii ko, ku rawtiitdɔ botilko taat ku obtu bombo min awalle.

¹⁸ Zeedon̄ a kuu aadɛ Rabbinte Iisa Masi Gay Jilinte. Ek di ɲaako barkiyiɲko gaay iɲ gaayo ho kuɲ sa yaa ibiniɲ pey pak ka awalle. Delinten̄ji barkin min diɲka ho elgin iɲ elgina ! *Aamin.

1 Yaaya

Maktumne ta awalle taat Yaaya siirtu

Pile ka kaawor

Gee kuuk min awalle kat kaawe a ɗa Yaaya kat siirit maktumne-anta. Naar di oki siirit Kabarre ta Gala ho ɗa min pali-inna ku Iisa Masi. Na siirit do kretiyenna kuuk goy do kid ka Aazi. Eglizna daarin barjile, asaan ɗu gas bilde kaak arro. Paa ko, Yaaya kaawiico karan a : Iisa, naar di Masi kaak Bunj dobtu ho naar di Ronj ka Bunji. Naar di oki ele ho portikaw. Gi ibinaag gamin-an in botol ta Iisa. Na saamiyog zunuubinnico in baariy a ɗuu gine cawar do unji ka Bunji. Gi ibinaag oki do bi ka Ruwwin ta Bunji taat gaarcoga. Kretiyenna kuuk ta6 gay obit imaanco bombo ar taat ɗu gaariico min do teesindi. Bunj gay elgig dakina, paa ko, ɗa naamiig Iisa mattu do saan tanco. Ya ɗuur kat elgiga, naar-ak, ɗuu bere oki zinjico do eenco.

Iisa, naar Kaaw taat bera goye

¹ Ni kaawaako do bi ka naar kaak ɗu koly Kaawo kaak goy min do teesindi ho kaak bera goye do geemir. Gem-ak, ni dorig in denginni, ni talig in odinni, ni pandiyga ho ni wakig in pisinni.

² Gem kaak bera goye-ak gaar ziy ho ni talga. Nin gay saadinnay. Do bi naar-an ko, ni gaariiko goye ka gaasdo. Goye naar-ak, ɗa goye kaak do serpey ta Tatte Bunj, ho goye-ak bayinte waran.

³ Maan kaak ni taltu ho ni dortu-ak, ni gaaraakon loko oki. Ampaa ko, kuu nune in nini in nune kaak ni numtu in Tatte Bunj ho in Ronji Iisa Masi.

⁴ Ni siirkon gamin-an a aditte yaa gine portiko.

Jiwi kuuk do portikaw

⁵ Bunj naar portikaw, ginno gondikaw do weriy tak-tak. An ko kaaw taat ni dortu min do biy ka Iisa Masi ho ni gaaraakonta.

⁶ Ya gi kaawa a gi num in Bunj, kar gi goy do gondikor gay, gi raada ho gi ginno seene.

⁷ Kar gay, ya gi jaawa do portikaw uudin taat Bunj goyiy do portikaw-at, gi num ko benannite ho baar ku Ronji Iisa Masi actengu ko zunuubinnite okinco, gi goyiy *cawar.

⁸ Ya gi kaawa a gi ginno zunuubinna, naar-ak, gi tara zinjite ku maaniite ho gi ginno seene.

⁹ Kar gay, ya gi gaara zunuubinnite waran, naar-ak, Bunj kaak nec gi amniyinji ho kaak gina ay maan in botiliy, naate saamiyinco a gii goye cawar, bal oorne do unji.

¹⁰ Ya gi kaawa a gi ginno zunuubinna-ak, naar-ak, gi diyaaaji raadin do Bunji ho kaawoy sa ginno do gelbinte.

2

¹ Gem kol kooginay, nu siiraakon gamin-an a kuu unjennno do zunuubinnar. Kar gay, ya waan gin zunuubinna, gi gin gem kaak yaate male do unji ka Tatte Bunj. Naar ko Iisa Masi kaak gina ay maan in botiliy.

² Naar ber ziy satkine a Bunj yaate saamiyin zunuubinnite. Bunj gay, naar saamiyaatenno zunuubinnite kunden di, kar gay, ɗaa saamiye oki ku gee ku duniiner okinco.

Gem kaak ibingig Bunj, naar cokiya kaawoy

³ Ya gi karmiyaat kaaw ta Bunji, ansi-ak gaara kadar ka seener gi ibingig Bunj.

⁴ Ya gem diya a ɗa ibingig Bunj ho ɗa karmiygitdo kaawoy, naar-ak, ɗa raada ho ɗa ginno seene.

⁵ Kar gem kaak karmiyaat kaaw ta Bunji gay, naar elgig Bunj min do gelbiney. Pa-ak, gi iban tak kadar ginte in Bunj, gi num rakki.

⁶ Ya gem kat diya a ɗa num in Bunj, ɗaa goye ar kaak Iisa goytu.

⁷ Gem kol roynay, kaaw taat nu kaawiiko-an, taar kaawdo taat marbinto, kar gay, ta taar ko taat min awalle ɗu kaawiiko-at di. Kaaw-at, taar sawa di in taat ku dortu-ata.

⁸ Kar gay, kaaw taat nu siiriiko-an, taar marbinto. Goyinji ka Iisa, naar gaara kadar kaaw-an taar seene ho goyinjo kanjo sa

* 2:8 'beenja' : Werin daarin, ɗu kaawa a 'beenja'.

gaaraw. Asaan gondikaw sa sawlaw, ho portikaw ta seener sa beena* ko.

⁹ Gem kaak diya a na goy do portikaw, kar na ello eenji, naar-ak goy misa do gondikor.

¹⁰ Kar gay, ya gem kaak elgig sinji, naar goy do portikaw ho maan ginno do gelbiney kaak yaa naamin do nigindi.

¹¹ Kar gem kaak yila sinji gay, naar goy misa do gondikor. Na jaawa do gondikoraata ho na ibanno wer ka na baayiyo, asaan in gondikaw-at, na ar noolo.

Diye ka kaar do gamin ku duniiner

¹² Gem kol kooginay, nu siiraakon gamin-an, asaan Bun saamiykon ko zunuubinniko in sin ku Iisa Masi.

¹³ Kun aginiydu, nu siiraakon gamin-an, asaan ku ibingig naar kaak min do teese ka duniiner di, naar goy ko. Kun dubal in gema oki, nu siiraako, asaan ku begirji do *Seetanner.

¹⁴ Gem kol kooginay, nu siirko pey, asaan ku ibingig Tatte Bun. Kun aginiydu, nu siirko, asaan ku ibingig gem kaak min do teese ka duniiner di, naar goy ko. Kun dubal in gema, nu siirko, asaan ku goy bombo, ku icit kaaw ta Bun di do gelbinko ho ku begirji do Seetanner.

¹⁵ Dakon diyenno kayko do gamin ku duniiner ho dakon elguwincodo. Ya gem kaak el gamin ku duniiner, ibinon kadar na elgido Tatte Bun.

¹⁶ Gamin ku duniiner gay, nuur ko : ele ka gamnar, diye ka kaar do gamin kuuk gee taliyo, ho ice ka zinakar do gamin kuuk gee giniyo. Gamin nuur-an, okinco, nuur ku duniiner di, nuur asdo min do Tatte Bun.

¹⁷ Ibinon kadar duniin-an, taar gaasa ko ho gamin okinco kuuk gee elgiy sa rawta ko. Kar ya gem gina taat Bun rakiy gay, naa gase goye ka gaasdo.

Adiney ka Iisa

¹⁸ Gem kol kooginay, dak sood di, duniin yaa gaase. Ku dor kadar adiney ka Iisa yaa ase. Ka seener gay, adiney dakin as ko. Asinco-an gaara kadar duniin gaasa ko.

¹⁹ Adiney-an, min awalle nu goy in ginte, kar gay, gi sawado, ho paa ko, nu amiltu minninte. Zer, ya gi sawa, nec nuu goye in

ginte. Maanna-an gaara kadar ka seener, nu in gintenno.

²⁰ Kun gay, Iisa Masi berko Ruwwiney. Ansii ko, okinco, ku ibiniit seene.

²¹ Nu balko siire a ku ibingitdo misa seene. Kar gay, ku ibingit ko ho ku iban kadar min seen ta Bun di, ginno maan ka raadiner atta.

²² Ansi-ak, waa kaak raadaw ? Illa na gem kaak diya a Iisa, naar Masido kaak Bun naamtu. Gem naar-ak di raadaw. Gem kaak pocig Tatte Bun ho in Ronji, naar-ak ko adiney ka Iisa Masi.

²³ Ya gem kaak pocig Ronji ka Bun di, na pocig Tacco Bun oki. Kar gay, ya gem kaak ooyig Ronji, na ibingig Tacco Bun oki.

²⁴ Kun gay zeedon a kaawin kuuk ku dortu min awalle yaa goye do gelbinko. Ya gamin-an goy ko pa-ak, kun ko oki, gelbinko yaa gine rakki in Tacco Bun ho in Ronji.

²⁵ Iisa Masi, naar diya a naate bere goye ka gaasdo.

²⁶ Nu siirkon gamin-an do bi ka gee kuuk asaako gecinco kuu rawte.

²⁷ Kun gay, Ruwwin taat Iisa Masi beriko, taar goy in kun ko. Do saan taar-an, ku yokaado pey gem ka pey kat asaako bildinco, asaan Ruwwin taar gaaraakon ko gamin okinco. Gamin kuuk ta gaariiko-an gay, nuur ka seener di. Raadin rakki sa, nu bal gine. Do bi naar-ak, icon kaaw taat Iisa Masi gaariiko ho goyon in gelbin rakki in naara.

²⁸ Gem kol kooginay, din gay, goyon in gelbin rakki in Iisa Masi a yiriy taat naa yeepe, gi goye bombo ho sokaan rakki sa diyaatenno do unji.

²⁹ Ku iban kadar Iisa Masi gin ay maan in botiliy. Paa ko, kuu ibine oki kadar gem kaak gina maan kaak in botiliy, naar oki ron ka Bun di.

3

Koogin ku Bun di

¹ Talon maman Tatte Bun elinte ! Na elinte nam na koliite a gi kooginay. Ka seener gay, ginte kooginay ! Paa ko, gee ku duniiner ibingitenno a gi koogin ku Bun di, asaan nu bal ibinin Tatte Bun.

² Gem kol roynay, diŋka-aŋ, ginte koogin ku Buŋdi ko. Taat gi asiy gine neginda gay, gi ibingitdo misa. Kar gay, gi iban kadar ya Iisa Masi yeepe, gi asa are ar ŋaara, asaan gi asa taliŋji uudiney.

³ Gem kaak diy gelbiney do kaaw taar-an yaa gine *cawar ar kaak Iisa Masi gintu.

⁴ Gem kaak gina zunuubinnar-ak, ŋaar poo karmiyiŋ *gaanuun ka Buŋdi. Asaan gine ka zunuubinnar, ŋaar ko pooce ka gaanuun ka Buŋdi.

⁵ Kar gay, ku iban di kadar Iisa Masi, ŋaar as do duniiner, ŋaa ace zunuubinna ku geemir ho ŋaar gay bal gine zunuubinna tak-tak.

⁶ In taar-an, ya gem goy in Iisa Masi in gelbin rakki, ŋa ginno zunuubinna. Ya gem kaak gina zunuubinna-ak, ŋaar bal taliŋ Iisa Masi ho ŋa ibingigdo.

⁷ Gem kol kooginay, gooyon zinŋkiko min gale ka geemir. Gem kaak gina maan kaak in botiliy, ŋaar meenji goy in botol do unji ka Buŋdi, uudin taat Iisa Masi goytu in botol.

⁸ Gem kaak gina zunuubinna gay, ŋaar asa min do *Seetanner, asaan Seetanne, ŋaar gina zunuubinna min do teese ka duniiner di. Maan kaak iyiiŋ Ronj ka Buŋdi do duniiner gay a ŋaa peyin riy taat Seetanne giniyo.

⁹ Gem kaak Buŋ weetu gay, ŋaar ginno zunuubinna, asaan maan kaak Buŋ beriji goy in ŋaara. Ya Buŋ kon di Tacco-ak, ŋaar ginno zunuubinna.

¹⁰ Kar di, in maman gi asiy ibine a ŋuur-aŋ koogin ku Buŋdi, ho ŋuur-aŋ ku Seetanner ? Ya gem kaak ginno gamin kuuk in botilco ho ŋa ello sinji-ak, ŋaar-ak gem ka Buŋdido.

Ele ka zinŋkar

¹¹ Kaaw taat ku dortu dak ko min awalle, taar kaawa a gii elguwe zinŋkite.

¹² Ginte nigaado ar Kayen, asaan ŋa amil min do Seetanner, ŋa deeyiiŋ sinji ka meenji. Maa di ŋa deeyiiŋ sinji Abeel ? ŋa deeyiiŋga-ak, asaan riy taat Kayen gintu-an samaanno. Kar riy ta sinji Abeel gay, taar in botilti.

¹³ Gem kol sinŋtay, dakonj ajbiyenno ya gee ku duniiner yilaako.

¹⁴ Ginte iban kadar diŋka, gi pak min do muuti ho gi gas ko goye kaak taŋ, asaan gi el sinŋtite. Gem kaak ello sinŋtay-ak, ŋaar goy misa do muuti.

¹⁵ Gem kaak yila sinji-ak, ŋaar ar gem kaak diya gee. Ku iban di kadar gem kaak diya gee-ak, ŋaar gasaado goye ka gaasdo.

¹⁶ Ansii ko, gii ibine maman gii elguwiŋ gee : Iisa Masi, ŋaar ber ziy do bi kante. Ginte oki, gii bere zinŋkite do bi ka sinŋtite.

¹⁷ Ya gem kaak gin gamna, kar ŋa talaag sinji kaak bal gine maanna ho ŋa bal tale aminduwi, maman ŋaa diye a ŋa elgig Buŋ ?

¹⁸ Gem kol kooginay, ta botiltido ya gii elguwiŋ sinŋtite in binŋkiten di. Kar gay, gii elguwiŋco ka seener ho giico berguwe pisinte.

¹⁹ Ya gi el zinŋkite-ak, gi ibina kadar ginte goy in seen ta Buŋdi. Ansi-ak, gelbinte portiko do unji.

²⁰ Ka seener, ya do gelbinte, gi pakira a gi nig sa, aditte portiko, asaan Buŋ iban gamin pak taat gelbinte ibiniyo. ŋa iban ay maanna.

²¹ Gem kol roynay, ya ka seener, gi haraydo do gelbinte, ansi-ak, gii gine bombo ya gi inda Buŋ.

²² ŋaar beraate gamin okiŋco kuuk gi indiiga, asaan gi karmiya kaawoy ho gi gina taat awaaji gala.

²³ Kaaw taat ŋa kaawiite-an gay a gii aamine in sin ku Ronji Iisa Masi ho gii elguwe zinŋkite ar taat ŋa kaawtu.

²⁴ Gee kuuk karmiyaat kaaw ta Buŋdi, ŋuur in Buŋ, gelbiŋco rakki, ho Buŋ oki goy in ŋuura. Gi iban kadar Buŋ goy in ginte, asaan Ruwwiney taat ŋa beriite gaaraatenŋa.

4

Ibine ka Ruwwin ta Buŋdi

¹ Gem kol roynay, gee dakina kuuk goy do adiy ka kidar, maaniico di diya a ŋu nabinna. Do bi ŋaar-aŋ, dakonj amniyiŋcodo okiŋco, gee kuuk diya a ŋu gin Ruwwin ta Buŋdi. Kar gay, ibinon ja baaco, ya ruwwinco-at asa min do Buŋdi wal kawwi.

² Talonj maman kuu ibine kadar gem-aŋ gin Ruwwin ta Buŋdi. Ku ibiniŋji ya ŋa

kaawa bal cigile a Iisa Masi, njaar wee ar ka geemir.

³ Kar gay, ya gem kaak bal ooye a Iisa Masi wee ar kaak geemir-ak, njaar-ak bal gine Ruwwin ta Bun̄di. Gem njaar-ak asa min Adin ka Iisa. Ku iban di kadar Adin ka Iisa asaw. Hadi, diŋka, njaar as ko dō duniiner.

⁴ Gem kol kooginay, kuŋ gay koogin ku Bun̄di, ku gedirco dō nabiinna njuur-aku, asaan Ruwwin taat goy in̄ kuŋko, taar pakgit ruwwin taat goy in̄ gee kuuk goy dō duniiner.

⁵ Nabiinna njuur-ak kaawa dō bi ka gamin kuuk goy dō duniiner di, asaan nju asa min dō duniiner. Ampa-ak, gee ku duniiner cokiya kaawco.

⁶ Ginten̄ gay gee ku Bun̄di. Gem kaak ibingig Bun̄, ŋa cokiya kaawte. Gem ka ibingig dō Bun̄ gay cokay dō kaawte. Ampaa kat, gii ibinin Ruwwin ta seener ho ruwwin ta raadiner.

Ele kaak asa min dō Bun̄di

⁷ Gem kol roynay, elguwinte ziŋkite, asaan ele asa min dō Bun̄di. Ya gem kaak el eenji, njaar ko ron̄ ka Bun̄di ho ŋa ibingig Bun̄.

⁸ Kar ya gem kaak ello eenji gay, njaar-ak ko kaak ibingig dō Bun̄, asaan Bun̄ njaar ele.

⁹ Ampaa ko, Bun̄ gaartu kadar ŋa elgiite : ŋa ŋaamiig Ron̄ji ka dan̄giro* dō duniiner a ŋaate bere goye ka taḅ.

¹⁰ Talon̄, ampaa ko ele : Bun̄, njaar elinte awalle. ŋa ŋaamiiten̄ Ron̄ji. ŋa bertu ziy *satkine, asaan Bun̄ yaate saamiy in̄ zunuubinnite. Ansi-ak, ŋa gintenno kat elig Bun̄ awalle.

¹¹ Gem kol roynay, ya Bun̄ elinten̄ ko dakin ansi-ak, ginte oki, gii elguwe ziŋkite.

¹² Ginno gem kaak talig Bun̄. In̄ taar-an oki, ya gi el ziŋkite, Bun̄ goy in̄ ginte, ho ele kaak ŋa elinte-ak ot ko dō weriy.

¹³ Ansi-ak, gi iban ko kadar Bun̄ goy in̄ ginte ho gi num ko in̄ njaara : gi ibintu-ak asaan Bun̄ beriite Ruwwiney.

¹⁴ Tatte Bun̄ ŋaamiig Ron̄ji a ŋaa jile gee. Nin gay taliig maanna-an̄ka ho ni kaawa biy dō geemir.

¹⁵ Ya gem kaawa bal cigile a Iisa, njaar Ron̄ ka Bun̄di, Bun̄ goy in̄ njaara, ho njaar sa goy in̄ Bun̄.

¹⁶ Ni iban kadar Bun̄ elgiite ho ni amniy in̄ kaaw taar-anta. Ele, njaar asa min dō Bun̄di. Gem kaak gin ele, njaar goy in̄ Bun̄ ho Bun̄ sa goy in̄ njaara.

¹⁷ Maan kaak gaara kadar ele ot dō weriy-ak, gii talin̄ dō yiriy taat Bun̄ yaa dukume seriin dō geemir. Ginte ginaado kolaw, asaan goyinte kaak dō duniiner, njaar ar goy in̄ji ka Iisa.

¹⁸ Ya gem kaak el eenji, njaar ginaado kolaw, asaan ele kaak taḅ-ak, njaar atkaat kolaw. Ka seener gay, gem giniy kolaw-ak ya ŋa iban kadar seriin yaa pociŋji. Dō taar-an ko, gem kaak gina kolaw-ak, elin̄ji bal ote misa dō weriy.

¹⁹ Gi eliy ziŋkite-ak, asaan Bun̄ kat elinte awalle.

²⁰ Ya gem diya a ŋa elgig Bun̄, kar sinji gay, ŋa elgig dō, njaar-ak raada. Ka seener gay, gem kaak ello sinji kaak ŋa talaaga, gediraado elin̄ Bun̄ kaak ŋa talgig dō.

²¹ An ko kaaw taat Iisa Masi kaawiite : ya gem kaak elgig Bun̄, ŋaa elguwiŋ sinji oki.

5

Gedire dō gamin ku jookumo

¹ Ya gem kaak aamin a Iisa, njaar Masi kaak Bun̄ ŋaamtu, gem njaar-ak ron̄ ka Bun̄di. Gem kaak elgig Tacco Bun̄, njaar-ak elgig kooginay oki.

² Ya gi elgig Bun̄ ho gi karmiyaat kaawoy, njaar-ak, gi iban kadar gi elgig koogin ku Bun̄di oki.

³ Ya ka seener, gi elgig Bun̄, njaar-ak nec gi ginin taat ŋa rakiyo. Maan kaak Bun̄ rakiy gii gine-ak, njaar oomno dō kayte.

⁴ Asaan koogin ku Bun̄di okin̄co, njuur pakgig gamin ku duniiner kuuk jookumo. Kar maman gi pakgig gamin-an̄ku ? Gi pakgig in̄ imaante taat dō Iisa.

⁵ Ginno waan kaak gedirco dō gamin-an̄ku, illa njaar kaak aamin kadar Iisa, njaar Ron̄ ka Bun̄di.

Gamin kuuk gaara kadar Iisa, njaar Ron̄ ka Bun̄di

* 4:9 'dan̄giro' : Werin daarin̄, nju kaawa a 'kida di' wal 'rakki di'.

⁶ Iisa Masi aste do duniiner. Na as aawin amay kuuk nu *batiziyiiga ho na as mine baariy ku meenji do wiktin ta muutuy. Na bal ase in amay di, kar gay, na as in baariy oki. Ruwwin ta Bunji kat diyaate kadar gamin-an, nuur ka seener, ho Ruwwin ta Bunji, taar seene.

⁷ Ka seener gay, gin gamin subba kuuk kaawaate seene a Iisa, naar Ronj ka Bunji.

⁸ Gamin-an gay, nuur Ruwwin ta Bunji, in amay kuuk nu batiziyiiga ho in baariy kuuk mine. Gamin-an, okinco, kaawco rakki di.

⁹ Ya gee kaawa bico ka gamin kuuk nu taltu, gi ica kaawco. Kar kaaw ta Bunji gay, taar pak taŋco. Ho meenji Bunj kaawko do bi ka Ronji.

¹⁰ Gem kaak aamin do Ronj ka Bunji, na iban do gelbiney kadar gamin-an, nuur ka seener. Gem kaak bal aamine do Bunji gay, naar-ak diyaaji raadin do Bunji, asaan na bal ooyin kaaw taat Bunj kaawtu do bi ka Ronji.

¹¹ Kaaw taat Bunj kaawiiten gay, taar a na berte goye ka gaasdo, ho goye-ak asa min do Ronji.

¹² Ya gem kaak gelbiney rakki in Ronj ka Bunji, gem naar-ak gasiig goye naar-aka. Kar gem kaak gelbiney seer in Ronj ka Bunji gay gasaagdo goye-aka.

Gaasuw ta maktumner

¹³ Nu siirkon maktumne-an loko, kun kuuk aamin in Ronj ka Bunji, kuuk diya do kayko kadar ku gasig ko goye ka gaasdo.

¹⁴ Gi iban tak kadar ya gi inda maan min do Bunji, naate berinji ya na num in maan kaak na rakiyo.

¹⁵ Hadi, ya gi iban kadar na cokiyaag indinte, ansi-ak, gi iban kadar maanna-an, na bertenga ko.

¹⁶ Ya gem tala sinji gina zunuubinna kuuk iyaagdo do muuti, gem-ak yaaji inde Bunj do bi ka sinji-aka, ho Bunj yaaji bere goye. Taar-an do nuur kuuk gina zunuubinna kuuk iyigigdo do muuti. Kar gay, goy zunuubinna kuuk iya gee do muuti. Do zunuubinna nuur-ak, nu bal kaawe a kuu indiguwe Bunj do geemir.

¹⁷ Nige okinji, nuur zunuubinna do unji ka Bunji, kar gay, goy zunuubinna daarin kuuk iydo gee do muuti.

¹⁸ Gi iban di kadar koogin ku Bunji, nuur ginno zunuubinna in menaw, asaan Ronj ka Bunji gooyaagu, ho *Seetanne sa bal gine gudurre kaaco.

¹⁹ Gi iban kadar ginte gee ku Bunji. Kar gee ku duniiner gay, nuur ku *Seetanner.

²⁰ Gi iban kadar Ronj ka Bunji, naar as do duniiner a naate gaarin gamin-an ku. Ampaa ko, din, gi ibingig Bunj ka seener. Gi num ko in Bunj, asaan in Ronji Iisa Masi sa, gi nume. Naar Bunj ka seener ho na beraate goye ka gaasdo.

²¹ Gem kol kooginay, goyon godom min margina.

2 Yaaya

Maktumne ta seerij^{kar} taat Yaaya siirtu Pile ka kaawor

Gee kuuk awalle kat kaawe a ɗa Yaaya kat siirit maktumne-an ɗo Egliz rakki. Na kaawaaco maman ɗuu ele zinjico. Ele-ak gaara kadar ɗu karmiyaat taat Buɗ kaawtu. Na kaawaaco oki a Iisa, ɗaar gemo ho ɗa Roɗ ka Buɗdi. Ya gem asco ho ɗa beraaco bilde kaak arro ar ɗaar-aɗka, ɗuu icenno kaawoy.

Ooy ta awalle

¹ Nun tatkaw ka Eglizdi kat siirke loke, kaɗ taat Buɗ doɗtu in kooginke kuuk nu elgiy min ɗo gelbiner. Kar gay, ɗa nunno di kaak elgiiko, gee okinco kuuk ibingit seen sa elgiiko.

² Ni elgiiko asaan okinte, gi gin seene, ho seen-at goy in ginte elgin in elgina.

³ Tatte Buɗ in Roɗji Iisa Masi yaate barkiyinte. Nuur seerco yaate saamiye ho ɗuute oolin aditte. Ampaa ko, ginte kuuk aada seene, gii elguwe zinjite.

Ele ka zinjkar

⁴ Wer galdu dakina, asaan nu dor kadar kooginke daarin aada botol ta seener uudin taat Tatte Buɗ kaawiite.

⁵ Din gay, gem kol yaaco, ɗu diyaake aman : « Gii elguwe zinjite. » Kaaw taaran, taar marbintodo, ta taar di taat gi dortu dak ko min ɗo teesindi.

⁶ Ya gi el zinjite, gii gine maan kaak Buɗ kaawtu. Kaaw taar-at ko taat ku dortu min ɗo teesindi.

Botol ta seener

⁷ Nu kaawiiko ansi-aɗ, asaan gay raadiner dakina totir ɗo adiy ka kidar. Nu ooydo kadar Iisa Masi, ɗu weeyig ar ka geemir ho ɗa as ɗo duniiner. Ya gem kaak kaawa ansi-ak, ɗaar adiney ka Iisa Masi ho ɗa jaga gee.

⁸ Do taar-an, goyon mento, paa kat riy taat ku gintu-an ucaado maala, ho ku asiy gase maan kaak Buɗ diytu a ɗaako bere.

⁹ Ibinon kadar ya gem ic kaaw ta Iisa Masi, ho ba aar, ɗa jag min ɗo kaaw-anta ho ɗa jaguma kaawin ku pey, gem-ak kaawco numaaɗo in Buɗ. Kar gay, ya gem kaak icaag kaawin kuuk Iisa bilditu gee ho ɗa jagdo, ɗaar-ak ɗa num in Tatte Buɗ ho in Roɗji oki, kaawco rakki.

¹⁰ In taar-an ko, ya gem ɗaa ɗo werko, kar ɗa bilda gee in kaawin kuuk arro ku Iisa Masi, gem ɗaar-ak, dakon obinjido geero ho ooy sa, dakonji ooyenno.

¹¹ Ya gem kaak ooyji-ak unje ko ziy ɗo gamin kuuk samaanno kuuk gem-ak giniyo.

Ooy ta ba aaro

¹² Goy gamin dakin kuuk nu rakiiko siire, kar gay, nu rakaado siirin ɗo maktumne-anta. Nu raka ɗaa talinco, ansi-ak, gi ɗaayiy kaawe bi in bi. Paa kat, aditte yaa gine portiko.

¹³ Gem kol booy taat Buɗ doɗtu, koogin ku booke ooyke. Nu ooyko dakina.

3 Yaaya

Maktumne ta subbin^{kar} taat Yaaya siirtu

Pile ka kaawor

Gee kuuk awalle kat kaawe a maktumne-an, ɗa Yaaya kat siirta. Na siirit do gem rakki ɗu kolaag Gayuus. Naar min agindaw ku Eglizdi. Na ozilaag do bere kaak ɗa beriy do kretiyenna kuuk ɓaaw do werco. Do Egliz ɗaar-ak, gin gem rakki oki ɗu kolaag Diyotreep. Naar gay obdo sinɗa kuuk kretiyenna. Do saan taar-at ko, Yaaya leesiji.

Ooy ta awalle

¹ Nun tatkaw ka *Eglizdi ko siirjin maktumne-anta. Nu siirit locin, kin royar Gayuus kaak nu elgiy do gelbiner.

² Gem kol royay, nu raka kii goye cewey ay wero. Nu iban kadar goyinjin kaak do unji ka Bunɗi, ɗaar do botiliy. Nu raka aapiy ta zin oki.

³ Adir portiko, asaan goy sinɗa kuuk as min do werko ho ɗu kaawa kadar ki gin seene ho ki aada botol ta seener.

⁴ Maan kaak berdu galal dakin-ak, nu dor kadar kooginar aada seen ta Bunɗi.

Gayuus gina taat Bun rakiyo

⁵ Gem kol royay, kin gem sellen do riyon. Ki obaag sinɗan samaane yoo marti oki.

⁶ Sinɗan kuuk ki obtu-an asinti kaaw do Eglizni a ki elgig dakina. Gee ɗuur-an, ya ɗu otji, nu raka ki gaayinco ar kaak Bun rakiyo.

⁷ Martuwco-an, taar do bi ka Iisa Masi. Nuur icdo maan min do gee kuuk bal aamine do Iisa Masi.

⁸ Do taar-an ko, gii gaayguwin gee ar ɗuur-an ku, asaan ginte oki unje pisinte do riy taat ɗu giniy do bi ka seener.

Diyotreep in Demetriyuus

⁹ Zer, nu siir maktumne do *Eglizko, kar Diyotreep gay bal icin kaawor, asaan ɗa el gine ziy tatik do unco ka geemir.

¹⁰ Neginda, ya nu ɓaawe, nu ɓaako gaarin gamin kuuk jookum kuuk ɗa gintu

uudin taat ɗa nigig sinɗe. Pey min ɗuur-an, ɗa gina gamin kuuk samaanno paka. Na obdo sinɗa kuuk aamin do Iisa Masi do geriy ho ya gee kuuk obaag sinɗa-ak sa, ɗa todaaco ho ɗa atkaagu min do Eglizdi.

¹¹ Gem kol royay, dak icenno botol ta gee kuuk jookum-an ku, kar gay, ic botol ta gee kuuk sellen. Ya gem kaak gina gamin kuuk sellen, ɗaar gem ka Bunɗi. Kar gem kaak gina gamin kuuk jookum gay, ɗaar bal ibinin Bunɗi misa.

¹² Demetriyuus gay, gee okinco ozilaaga. Goyinji sa gaara kadar ɗa gina gamin kuuk in botilco. Nin oki kaawa biy kadar ɗa mitko. Ho kin Gayuus oki iban kadar ni kaawa seene.

Ooy ta ba aaro

¹³ Goy gamin dakina kuuk nu rakiin siire, kar gay, nu rakaado siirin do maktumne-anta.

¹⁴ Nu raka gii nume moota, gii kaawe bi in bi neginda ya nu ɓaawjin ooye.

¹⁵ Bun yaan iye aapiy do gelbinen. Royinte okinco kuuk goy anne ooyjin. Kin sa ooyco do royinte okinco kuuk goy annere rakki rakki. Nu ooyko dakina.

Zuud Maktumne taat Zuud siirtu Pile ka kaawor

Gee kuuk awalle kat kaawe a maktumne-an, ɲa Zuud kat siirta. ɲa siirit do kretiyenna, asaan do datikco, goy gee daariɲ kuuk bera bilde kaak arro : ɲu iyaag do goye kaak jookumo, ɲu eraag gee ku Eglizdi, ɲu waraag dubal ku Bunɲi ho ɲu pooçaag Iisa. Kar gay, Zuud kaawa a Iisa keeji di Tatkuwte ho Rabbinte. Do saan taar-an ko, do maktumne-an, Zuud taayaag kretiyenna do maan kaak yaaco ase neginda do gee kuuk jookum-aɲku. ɲa deɲraag gee ku Eglizdi a ɲuu obe tirit do imaanco, asaan Bunɲ nec gooyiɲco, ɲu galiydo do zunuubinnar.

Ooy ta Zuud

¹ ɲa nun gay riyor ka Iisa Masi kaak ɲu koliy Zuud, sinji ka Zaak, kat siiraat maktumne-anta.

Nu siiraacot do ɲuur kuuk Tatte Bunɲ koltu, ɲa elgiyo ho ɲa leeyiy keeco do Iisa Masi.

² Nu inda Bunɲ a ɲaa tale aminduwko. Nu indaag a kuu goye do aapiyer ho elinji sa yaa goye in kunjo gaay in gaayo.

Kaaw do bi ka gay raadiner

³ Gem kol roynay kuuk nu elgiy dakina, nun diy kaar tak a naako siire do bi ka jile kaak Bunɲ yaate jilinte okinte. Kar diɲ gay, nu tala kadar illa naako iskiɲko kuu obe tirit do imaanko. Imaan-at, taar Bunɲ berit tak-tak do geenji ku meenji.

⁴ Nu iskiiko-ak asaan nu iban kadar gee kuuk jookumo unje kokunuwda do datikko. Gee-ak, in goyiɲco kaak jookum-ak, ɲu nigiiit barkin ta Bunɲte. In barkin-at, ɲu pakira a ɲuu gedire gine gamin kuuk jookumo kuuk gelbinco rakiyo, asaan Bunɲ yaaco saamiyen di. Ansii ko, ɲu pociig Iisa Masi, ɲaar keeji di Tatkuwte ho *Rabbinte.

Do bi ka gee-ak, Kitamne kaaw ko min awalle kadar seriin yokaagu.

⁵ Nu iban kadar kun ibingig samaane kaawin okiɲco kuuk naako kaawe. Kar gay, nu raka kuu pakire maman Rabbin Bunɲ jiliig geenji ku Israyeel min darre ta Meser, kar ba aar gay, ɲa deeyiig ɲuur kuuk bal icin kaawoy.*

⁶ Pakironɲ pey do *dubal ku Bunɲdi daariɲ kuuk pociig goyiɲco kaak Bunɲ beriico ho ɲu rasig wer kaak ɲa leeyiigu. Bunɲ obiigu, ɲa duuniig in jinzirrina ɲu goyiy do wer kaak gondiko nam yiriy ta yaarko taat Bunɲ asiya dukume seriin do gee okiɲco.

⁷ Pakironɲ oki do geeger ka Sodom in ka Gomoor† ho in kuuk moota. Gee ku geegirnay-ak unje kayco do gamin kuuk jookumo ku ginindido‡ ar kaak dubal ku Bunɲdi-ak gintu awalle. Diɲ gee-ak gasit kat taɲco do ak taat matdo tak-tak. ɲuur-aɲ gaara gamin kuuk yaaco ase do gee kuuk gina ar gee ɲuur-aku.

⁸ Kar in taar-an oki, gee kuuk cigil datikko-ak gina di gamin ar ɲuur-aku. ɲu soona sooniik taat iyaag ɲu nigiy ziɲkico in gamin ku ginindido-aku. ɲu aaniit tatkaw ta Bunɲdi ho ɲu wariig ɲuur kuuk goy ka samaaner in *darjinco.

⁹ Kar talon tatkaw ka dubal ku Bunɲdi kaak ɲu koliy Miseel. Wiktin taat ɲa meeliy in *Seetanne do bi ka zi ka Muusa din sa, ɲa bal warinji. Illa ɲa kaaw kaawen di aman : « Seriin ta Bunɲdi yaaɲ obe ! »

¹⁰ Kar gee-ak gay wara maan kaak ɲu ibingigdo ho maan kaak ɲu ibingiga-ak oki, ɲu ibiniig ar malle kaak pakarro. In ibiniɲco-ak ko, pilaaco botol taat ɲu baayiy ide tak-tak.

¹¹ Do gaayiyco ! ɲuur kuuk ic botol ta Kayen.§ ɲu bariya gurus in gamin kuuk jookumo ar Balaam gintu.* Ho ɲu idiig ziɲkico do barjiliɲco taat ɲu pociig Bunɲ ar Koore gintu.†

¹² Ka seener, ya ku ɲume ho ku tiya sawa in sinɲa, ɲuur gay nigaag goyiɲko. ɲu tiyaw ho ɲu siya dakin dakina, ɲu ginno sokaɲ.

* **1:5** Wer ka gase kaawor do Ekzood 12.51, Nombir 14.29-30. † **1:7** 'geeger ka Sodom in ka Gomoor' : Gee ku geegirnay-ak goy do wiktin ta Ibraayim. Bunɲ idiig geegirniico asaan goyiɲco jookum aale (Zeneez 19.24-28). ‡ **1:7** 'gamin kuuk jookumo ku ginindido' : Miday kuuk baaya ziɲkico ho in gamin kuuk pey. § **1:11** Wer ka gase kaawor do Zeneez 4. * **1:11** Wer ka gase kaawor do Nombir 22 yoo 24. † **1:11** Wer ka gase kaawor do Nombir 16.

Nu pakira do adat ku maaniico di. Nuur ar uc kuuk aada wer kaak us baay di ho paaydo amay. Ho nuur ar pey atay kuuk waado in ribbi. Atay-ak yaa aaye tak-tak ar atay kuuk nu rotgu.

¹³ Gamin kuuk jookumo kuuk nu giniy-ak, nuur ar amay ku barrer kuuk aasa kurbulbul-kurbulbul ho paka toppiyo. Nuur ar pey kaalin kuuk gada tuuy-tuuy ho ibanno wer ka nu baayiyo. Kar Bun gay siyco wer kaak nuu goye doo do gondikaw taat dulum.

¹⁴ Do bi ka gee nuur-ak ko, gem kaak nu koliy Enok kaawtu min awalle. Enok gay min tamba ta Aadum taat baay ka peesirin kar. Na kaawtu ar nabiiñce aman : « Talon, Rabbin[‡] asa in dubal ku Bun di kuuk *cawar ho gee gedarro osinco.

¹⁵ Na asa dukume seriin do gee okinco kuuk do duniiner. Naaco peyin do kayco do gamin okinco kuuk jookumo nu gintu asaan nu pocig maan kaak Bun rakiy a nuu gine. Ho naa taabiyo do bin kico kuuk amil gallo do saan tanji. »§

¹⁶ Nuur gee kuuk goy gujumjumaw di ho aditco portik do tak-tak. Nuur aada ko galal ta zin kico di. Nu jaala zin kico ho nu kaawa kaawin ku gala a nuu gase maanna min do gemor.

Taayiika do gee kuuk aamin do Iisa

¹⁷ Gem kol roynay kuuk nu elgiy dakina, pakiron do kaawin kuuk *paliinna ku *Rabbinte Iisa Masi kaawtu min awalle do bi ka maan kaak yaa ase neginda.

¹⁸ Nu kaaw aman : « Do wiktin taat duniin gaay gaase, yaa amile gee kuuk samaatinay. Gee-ak yaa aade galal ta zin kico taat jookum-at di. »

¹⁹ Gee nuur-ak, riyco a illa nuu eere geen di. Pikirrico, taar ta geemir di, nu ginno Ruwwin ta Bun di do gelbinco.

²⁰ Kar kun kuuk nu elgiy-an gay, zeedon imaanko taat Bun beriiko yaa baa in unti. Salkiyguwon in gudurre ta Ruwwin ta Bun di.

²¹ Goyon in ele ka Bun di. Diyon amaan niko do Rabbinte Iisa Masi. In sellin kuwiy, naako bere goye ka gaasdo.

²² Talon amindaw ta gee kuuk aditco osaw.

²³ Ya kuu gedire jilin min do aki, naar-ak jilongu. Do gee daarin gay, talon amin duwco, kar goyon godom min gee-aku. Yilon zunuubinnico ar gee yiliy kesuun taat gin tingo zirid-zirid-ata.

Oziliik ta ba aaro

²⁴⁻²⁵ Ozilinte *darjin ta Bun kaak rakki di.

Naar ko jilaate in botol ta Rabbinte Iisa Masi.

Naar nec naako gooyin ko,
pa kuu gale do zunuubinnar.

Na nec naako unjin ko do darjiney,
bal orne ho in galal dakina.

Locin di darjine, tatkaw, gudurre ho in izinne

min awalle, din ka ho elgin in elgina !

*Aamin.

‡ 1:14 'Rabbin' : Nu kaawa bi ka Rabbin Iisa Masi. § 1:15 Wer ka gase kaawor do Zeneez 3.18, 21-24.

Apokalips Gamin kuuk Bun bayniiji do Yaaya Pile ka kaawor

Maktumne-an, na Yaaya kat siirta. Naar di oki siirit Kabarre ta Gala ho in makaatamna subba ku pey. Naar min paliinna ku Iisa Masi. Min Iisa Masi nu weeyiiga, gin ja elgin dakina kat Yaaya siiriit maktumne-anta. Do wiktin taarat, kretiyenna daarin taabiya do bi ka imaanco, daarin gay, gartico yiime, asaan Iisa asdo kodok. Paa ko, Yaaya iskiig gee kuuk aamine a nuu peye bombo, nuu yoke nosirraw taat Bun yaaco bere.

Do maktumne ta Apokalips, Yaaya siir makaatamna peesira. Na siirig do Eglizna kuuk peesira kuuk do kidka Aazi (Turkiya). Kar ka seener gay, na raka kaawe do kretiyenna okinco kuuk do adiy ka kidar. Na gaara pey kadar Kabarre ta Gala ta Iisa Masi, taar do gee okinco.

Do maktumne-an, gin kaawin kuuk jarba jarbe ho in gamin kuuk gee talaagu tale : ar ose kaak peesira kaak gaara gamin kuuk nec sawa-sawa ho ose kaak bijigiy gay kaak gaara gamin kuuk bal nece misa. Maan kaak portiko gaara nosirraw, ka dindiko gaara motol. Barre, naar wer kaak aaridna okinco goyiyo. Maan kaak ar jona gaara aaridna okinco ho maan biida gay ginaaji riyo.

Kitamne kaawa in geeger ka Babiloon. Geeger naar-ak, meennuwiyy jookumo. Ron tamgi kaak koollo gaara Iisa. Naar di kaak ber ziy do muuti. In muutuy-at ko, na nosirtu. Ba aaro, Bun yaa kilgiye geeger ka Zeruzaleem kaak marbinto kaak naa paaye min kuwa ar bere ka Bun di.

Teese ka kaawor

¹ An ko gamin kuuk Iisa Masi baynico do geenji do taat yaa ase. Gamin-an, Bun berjig do Iisa Masi a naaco gaarin do gay riyoy okinco, kar naar gay naamiig

*dubiley do gay riyoy Yaaya a naaji gaarin loci. Gamin-ak taayaado di nuu ase.

² Meenji Yaaya kat kaawe kadar gamin kuuk na taltu-an, nuur kaawin kuuk asa min do Bun di ho ka seener, na Iisa Masi kat gaarjiigu.

³ Galal do naar kaak garkiyaat maktumne-anta. Galal oki do nuur kuuk cokiyaat kaaw ta nabiincer-ata. Galal pey do nuur kuuk obit bombo kaaw taat nu siirtu-anta, asaan wiktin, taar as ko moota.

Ooya do Eglizna kuuk peesira

⁴ Gem kol sintay, maktumne-an, na nun Yaaya kat siirkon loko, kun *Eglizna kuuk peesira kuuk goy do kidka Aazi. Bun yaako barkiyin ko ho naako iye aapiye. Nu barkiyaako in sin ku Bun kaak goy min awalle, kaak goy din ka, ho kaak yaa ase. Nu barkiyaako pey in sin ku ruwinnay kuuk peesira kuuk goy do unji ka Bun di do wer kaak na hokumiyo.

⁵ Ho nu barkiyaako oki pey in sin ku Iisa Masi kaak meenji saadin kaak ta6, kaak nooy awalle min do gee kuuk mate, ho kaak goy kaaco ka sultinnay ku duniiner.

Do naar kaak elgiite ho jilinte min do zunuubinnite in *satkin ta baariy,

⁶ ho do naar kaak gininte ar gay satkiner kuuk sultinco rakki do unji ka tacco Bun, loci di *darjine ho gudurre elgin in elgina ! *Aamin.

⁷ Kocilon, na asa min ka samaaner in uca* ! Gee okinco yaa tali in odinco, nam gee kuuk waacig in waayine oki. Ho adiy ka kidar okinji yaa morke do saan tanji. Ka seener, maanna-an yaa ase uudiney ampa ! Aamin.

⁸ *Rabbin Bun kaak gudurre okintit do pisinji diy aman : « Nun ko Alpa ho Omega†, nun kaak goy min awalle, kaak goy din ka ho kaak yaa ase. »

Iisa Masi bayinji do Yaaya

⁹ Naar nun sin ko Yaaya. Gi rakki di in Iisa Masi : okinte gi unje do *Meennaw ta Bun di, taabinte sa sawa, ho in taabin-at oki, gi subira di. Nu obintu danaayne do kidkaak nu kolii Patmoos datik barrer. Nu obintu

* **1:7** 'uca' : Werin daarin, nu kolaag a 'goci'. † **1:8** 'Alpa ho Omega' : In kaaw ta Grek, nu garti kuuk nu siiriyo (maan kaak nu kolii 'alphabet'). 'Alpa' ta garta taat awalle ar 'A' in nassarinca ho 'omega' gay taat gaasuwa ar 'Z'.

do saan ta nu gaara kaaw ta Bunđi ho nu kaawa seen ta lisa Masi.

¹⁰ Yiriy rakki ta dumaasdi, Ruwwin ta Bunđi asintu miin tak ho nu dora maan aaror ar gaay ta gemor. Ta dora rada ar perne‡

¹¹ aman : « Maan kaak ki taliy-an, ic maktumne ho siirig atta. Kar naamit maktumne-at do Eglizna kuuk peesira : Egliz ka Epeez, ka Ismiirn, ka Pergam, ka Tiyaatiir, ka Sardees, ka Piladelpi, ho in ka Lawodiise. »

¹² Min nu doriit kaaw-at, nu newsitu naa talin gaay taat kaawaadu-ata. Do wer-ak, nu taltu lampin peesira ku daabner.

¹³ Kar datik lampinar-ak gay, gin waan ar gemo. Na is batko ho do gonjgumoy gay, na duun karrab ka daabner.

¹⁴ Kaay gay sopir portik kar ar nirne ho odinay sa gizig ar ubal.

¹⁵ Asinji gay, ar hadinne kaak mirgiti ho gaayay oki ar baal kaak asa gidi-gidi-gidi.

¹⁶ Gem-ak ob kaalin peesira do pisinji kaak meeda. *Seepiney binjay seer paad nata-ta-ta amila min do biy. Kar wijeeneey gay, irna wic-wic ar pato.

¹⁷ Wiktin taat nu taliiga, nu galto do unji ar gem kaak mate. Kar naar gay diyiduug pisinji ka meeda do kaar, kar na kaawiidu aman : « Dak gineno kolaw. Na nun kaak awalle ho kaak ba aaro.

¹⁸ Nun kaak goy mento. Nu mattu kar dij gay nu goy mento elgin in elgina. Nu gedirtit do muuti ho ba ool sa, nun di kaati.

¹⁹ Dij di siirig okinco, gamin kuuk ki taltu, nuur kuuk goy dinja in kuuk yaa ase neginda.

²⁰ Naan gaare kat baaco ta kaalin ku peesir kuuk ki taltu do meedar ho in lampin ku peesir ku daabner. Kaalin kuuk peesir-ak, nuur dubal ku Bunđi ku Eglizna kuuk peesira. Lampin kuuk peesir-ak gay, nuur Eglizna kuuk peesira. »

2

Maktumne do Egliz ka Epeez

¹ « Siir maktumne do *dubil ka Bunđi ka *Egliz ka Epeez aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak obig kaalin kuuk peesira do meedar ho

kaak jaawa datik lampin kuuk peesira ku daabner.

² Nu ibingit riy taat ku giniyo, in zeede kaak ku zeediyo, in subirraw taat ku subiriyo. Ku gedarro sosin gee kuuk jookumo. Ku gecig gee kuuk gina zin kico paliinna kar sando, nu paliinnado. Ku maaniikon di imil bayco.

³ Ku gin subirraw. Taa binko gintu dakina do bi kanto ho ku balnu rasindu bat.

⁴ Kar gay, nu gidaako asaan ku rasig elin ko kaak awalle.

⁵ Pakiron min momo ku sollitu ! Jip-ton goyin ko ho ginon riyo ar taat ku gintu awalle. Yampa, ya ku da jiptido goyin ko, naako baawe ho naa icin lampiko min do werti.

⁶ Kar gay, ku gin maan rakki kaak ajbiyintu : ku pociit riy ta gee kuuk nu kolij Nikolayiit ar nun pociita.

⁷ « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, naaco bere botol taat nuu okide ho nuu tee min ron ku et kaak bera goye ka gaasdo kaak goy do janni. »

Maktumne do Egliz ka Ismiirn

⁸ « Siir maktumne do *dubil ka Bunđi ka Egliz ka Ismiirn aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak awalle ho kaak ba aaro. Nun ko kaak mate ho kaak nooye.

⁹ Nu ibingit taabinko ho pokirruwko. Kar do unji ka Bunđi gay, ku gay gamnar. Nu dorig ise ka binjar ka gee kuuk gina zin kico a nu *Yuudinna, sando nu Yuudinnado, nuur gee kuuk num in sin ku *Seetanner di.

¹⁰ Dakon moyenno do taabin taat unko. Seetanne yaako gecin ko, naa unje gee dakin minninko do danaayner. Gece naar-ak yaa taaye ar mena orok pa. Ampa-ak, obon imaanko bombo yoo muutko. Do nuur kuuk nosire, naaco bere kadumuulco ka goye ka gaasdo.

¹¹ « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, nuu aawaatdo muut ta seerin kar. »

‡ 1:10 'perne' : Werin daarin, nu kolaat a 'parna'.

Maktumne do Egliz ka Pergam

12 « Siir maktumne do *dubil ka Bunđi ka Egliz ka Pergam aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak ob *seepine kaak binđay seer paad n̄ata-ta-aka.

13 Nu iban kadar ku goy do wer kaak Seetanne hokumiyo. Do wer-ak ko, nu deeyig Antipaas, saadiner kaak taḅ. In taar-anta oki, ku aadiin nun di. Ku bal rasin imaanko.

14 Kar gay, nu gidaako do bi kaak ku gin gee minninko kuuk ica kaaw ta Balaam. Awalle gem-ak isinig Balaak, n̄aaco ise guḅa do gee ku Israyeel. N̄a raka a n̄uu tee kum ka marginar ho n̄uu ḅaaye munjam.*

15 Goy pey gee datikko kuuk ica kaawin ku Nikolayiit.

16 Jipton̄ goyiṅko, yampa naako ḅaa kodok di, naa taasiṅin̄ gee-ak in̄ seepin kaak amila min do bir.

17 « Ya ku gin dengina, laaṅ denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar.

« Do kuuk nosire, naaco bere tee kaak cigile kaak nu koliy " maan "†. Ho naaco bere pey dambi portiko. Dambi-ak, nu siirji siṅ marbinto kuuk waan sa ibanno baaco, illa n̄aar kaak gasig dambi-ak di iban. »

Maktumne do Egliz ka Tiyaatiir

18 « Siir maktumne do *dubil ka Bunđi ka Egliz ka Tiyaatiir aman :

« Nun meendu Roṅ ka Bunđi kat kaawaako. Nun ko kaak odinar gizig ar ako ho asindu ir̄naw ar hadinne kaak nu sokiyya.

19 Nu ibingig gamin okiṅco kuuk ku giniyo : eliṅko, imaanko, riyko ho in̄ subir-ruwko. Ho nu iban pey kadar gamin kuuk ku giniy ba aar-aṅ pakgig kuuk awalle.

20 Kar gay, nu gidaako do bi kaak ku balti tode do geem taat nu koliy Zezabeel‡ taat diya a ta nabiin̄ca. Geem-at jagiig gay riyor. Ta kaawiico a n̄uu ḅaaye munjam ho n̄uu tee kum ka marginar.

* **2:14** Wer ka gase kaawor do Nombir 25.1-2, 31.16. † **2:17** 'maan' : N̄a tee kaak Bun̄ beriico do gee ku Israyeel wiktin taat nu amiltu min darre Meser ho nu goyiy do goosiner (Ekzood 16.13-16). 'maan kaak cigile' : N̄aar ko tee kaak marbinto kaak Bun̄ beriite in̄ Iisa Masi (Yaaya 6.48-51). ‡ **2:20** 'Zezabeel' : Ta geem taat abdiya margina (1 Ruwa 16.31, 19.1-2, 2 Ruwa 9.22-30). § **2:23** Wer ka gase kaawor do Soom 7.10, Zeremi 17.10, Soom 62.13. * **2:26-28** 'parkak' : Werin daarin̄, nu kolaag a 'parki'.

21 Do geem-at, nu rastit wiktin taat taa jipte goyinti, kar taar gay pood rase azbin-nuwti.

22 Talon̄, naa accinti, taara in̄ geenti kuuk ic botilti do daṅal ku diiginer, nam n̄uu rasin riy taat ta bildiigu.

23 Naa deen̄ maajirinti okiṅco kuuk aadaata. Paa ko, Eglizna okiṅco yaa ibine kadar n̄a nun ko kaak ibingit pikirrico ho in̄ taat gelbinco rakiyo. Kar naaji kappiye do ay gemo do riyoy taat n̄a gintu. §

24 « Kar kuṅ gee ku Tiyaatiir, nu kaawaako do kuṅ kuuk poodig bilde-aṅka ho kuuk pood ibiniṅ gamin kuuk cigile ku Seetanner-aṅku. Nu diyaakonno pey maan oom kaako,

25 illa kuu obiṅ bombo maan kaak ku gastu-aṅ nam naa yeepe.

26-28 « Do kuuk nosire ho kuuk gina riyor nam do gaasinti, naaco bere hokumnaw do piṅco ar nun gasit min do Tanni. N̄uu tooriṅco gee ku duniiner in̄ kuṅin̄ ka hadinner. N̄uu diṁiṅco ar kaak ku diṁiy parkak* ku golji. Kar naaco bere oki Bel-bel, kaal ka datik kawtira.

29 « Ya ku gin dengina, laaṅ denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

3*Maktumne do Egliz ka Sardees*

1 « Siir maktumne do *dubil ka Bunđi ka *Egliz ka Sardees aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak gin ruwwinnay ku Bunđi kuuk peesira in̄ kaalin kuuk peesira. Nu ibingit riyko taat ku gintu. Nu iban kadar gee taliiko a ku goy mento, sando gelbinko mate do un̄ji ka Bunđi.

2 Niinon̄ ho zeedon̄ do imaanko, pa kuu mate tak-tak. Riy taat ku giniy-an̄ ajbiy-gigdo Bun̄.

3 Moyon̄ ja do kaaw taat ku gastu awalle. Pakiron̄ maman ku doriita. Obon kaawan bombo ho jipton̄ goyiṅko. Ya ku bal

niine, naako ase ar kokino in wiktin taat ku ibingitdo.

⁴ Yampa, minninko do geeger ka Sardees goy kuuk bal okiyin kesuunco. Njuu ise kesuun portiko ho njuu jaawe in nunu, ginno pey maan kaak yaaco tode.

⁵ « Ampaa ko, njuur kuuk nosire yaa ise kesuun portiko. Do maktumne taat nu siirtu sinj ku gee kuuk gas goye ka gaasdo, nu sooyaagdo sinjco tak-tak. Ho naa diye do unji ka Tanni ho do unjco ka dubilji a njuur-anj gee kunto.

⁶ « Ya ku gin dengina, laanj denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

Maktumne do Egliz ka Piladelpi

⁷ « Siir maktumne do *dubil ka Bunji ka Egliz ka Piladelpi aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak Sellen ho kaak Ta6. Nun kaak obig kerle ka sultan Dawuud. Ya nun kat pilit botol, waan gediraado dibirinti ho ya nun kat dibirta oki, waan gediraado pilinti.

⁸ Nu ibingit riyko taat ku gintu. Nu iban kadar ya gudurriko sood oki, ku obit kaawor bombo ho ku balnu pocindu. Paa ko, nu piliiko botol taat waan gediraado dibirinti.

⁹ Talonj gee ku *Seetanner kuuk gina zinjico a nju *Yuudinna, kar sando nju Yuudinnado. Gee njuur-ak, nju raada maalan di. Naa asirinjo njuu derse do unjco, nju asiy ibine kadar nu elgiiko.

¹⁰ Ar kaak kunj obit kaawor bombo, nun oki naako gooyinjo min do taa6in taat asa do duniin okintiti a taa gece gee ku adiy ka kidar.

¹¹ Nun gaay ko yeepe. Obon bombo kaaw taat ku gastu. Paa kat, waan gediraado njaako nosire njaaa icinj kadumuulko.

¹² « Kuuk nosire, njuu goye ar dulaayne do *ger ka Bunji kar njuu paaye caari. Naa siire sinj subba do unjinco : sinj ku tanni Bunj, sinjdu kuuk marbinto, in sinj ku hellin ta Bunjdu taat nja paaytu min kuwa ho taat nju kolij Zeruzaleem taat marbinto.*

¹³ « Ya ku gin dengina, laanj denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

Maktumne do Egliz ka Lawodiise

¹⁴ « Siir maktumne do *dubil ka Bunji ka Egliz ka Lawodiise aman :

« Nun meendu kat kaawaako. Nun kaak nju kolij *Aamin. Nun ko saadin kaak ta6 kaak kaawa seene. In nun ko, Bunj kilgiyig gamin okinjo.

¹⁵⁻¹⁶ Nu ibingit riy taat ku gintu. Riyko-an gaara kadar ku tongodo ho ku oollo oki. Wala ku tongo wala ku oola ! Nu rakaado kuu goye zoom ampa. Ya ku goy ampa-ak, naako picinjo kara !

¹⁷ Ku diya aman : " Ni denir ko, ni deet ko gay gamnar, ni rakaado pey maanna. " Kar ka seener gay, ku aminda ho taa6in sa rasgikonno. Ku ar noolna, pokirna ho tukinkin di.

¹⁸ Njaar-ak asonj, naako taayinjo kuu gidiye min lotu daabne kaak nee do aki. Paa kat, kuu gine gay gamnar kuuk ta6. Kuu gidiye pey kesuun portiko kuu ise. Paa kat, waan talaatdo sokinjo. Kar kuu gidiye oki dawne kuu etile do odinko. Paa kat, kuu tale karanj.

¹⁹ Gee okinjo kuuk nu elgiyo, nu leesaaco ho nu taayaagu.† Njaar-ak gay, zeedonj pey ho jiptonj goyinjo.

²⁰ Talonnu ! Nu peya wer geero ho nu ooyaako. Ya ku dorig gaayar ho ku pilit botilko, naa unje gerko, gii tee sawa.

²¹ « Do kaak nosire, naaji bere botol njaaa asiy goye in nunu do wer kaak nu hokumiyo. Ar nun oki, min nu nosirtu, nu daktu goy in Tanni do wer kaak nja hokumiyo.

²² « Ya ku gin dengina, laanj denginko samaane, kuu cokiye kaaw taat Ruwwin kaawiico do Egliznar. »

4

Nu ozilaag Bunj do wer kaak nja hokumiyo

¹ Min njaar-ak, nu tala pey botol pil waakilak ka samaaner. Nu dortu pey gaay tongo ar perne taat kaawdu awalle. Ta kolintu aman : « As cok anne, naanj gaarinj maan kaak yaa ase neginda. »

² Kodok di, Ruwwin ta Bunji miinintu. Ek di nu taltu pey ka samaaner-aka, do wer-ak gin sees ka sultan. Sees-ak gay waan goyji kuwa.

* 3:12 Wer ka gase kaawor do Ezaayi 62.2. † 3:19 Wer ka gase kaawor do Proverb 3.12.

³ Waanna-ak irña cuu* ar dambay kuuk gasdo badam. Ho do wer ka seesdi-ak, *darjin ta Bunđi irña cuu balan† ar dambay kuuk samaan-aku.

⁴ Nu taltu pey seesin ku sultan orok seer in pood leeyiig sees kaak waan goyji-aka. Seesin-ak gay, aginay orok seer in pood goyco kuwa. Aginay-ak is kesuun portiko ho in kadumuulna ku daabner.

⁵ Min do sees-ak, irne cippit-cippit, awne dindirim-dindirim ho hawin cayyi oki. Do unji ka sees kaak datko, gin akinay peesira. Akinay-ak gay, nuur ko ruwwinnay ku Bunđi kuuk peesira.

⁶ Ho do unji ka sees-ak gay goy pey wer ar barre kaak yaraan ar gazzaza.

Gin pey gamin kuuk siikimaw pood leeyiig sees kaak waan goyji-aka. Unđa aaro, zinƙico okinco gin odina.

⁷ Min gamin kuuk pood siikimaw-ak : ka awalle ar boori, ka seerinkar ar ijilince, ka subbinƙar wijeeneƙar ar ta gemor, ho ka poodinƙar gay ar sersir‡ kaak zewaw.

⁸ Gamin kuuk pood-ak, okinco gin gezgir bijigiy bijigiy. Gezgirco-ak anuwco odin di, min kara yoo atta oki. Aando, yiriyo, nu riya di. Riyinco gay aman :

« Sellen, sellen, sellen,

Kin *Rabbin Bun kaak gudurre okintiti do pisinji.

Ki goy min awalle, ki goy dinƙa ho ki asa goye. »

⁹ Gamin kuuk pood siikimaw-ak, nu riyiyo ho nu oziliy Bun kaak goy ka seesji elgin in elgina. Nu karmiyaaga ho nu deliiji barkine. Ho ay wiktin taat nu tees riye-aka,

¹⁰ aginay kuuk orok seer in pood-ak gay, dersiy do unji ka waan kaak goy ka seesji. Nu abdiyaag naar kaak goy elgin in elgina. Kar nu ceepiig kadumuulinco ho nu leeyig do unji ho nu diy aman :

¹¹ « Rabbinni ho Bunni,

locin di *darjine, oziliika, in gudurre.

Kinƙen di kilgiyig gamin okinco.

Kin kat kilgiyig in saawin ta meenjin. »

* 4:3 'irña cuu ar dambay kuuk gasdo badam' : In kaaw ta Grek, na irne ka dambay kuuk nu koliy 'jaspe' ho 'sarduwaan'. † 4:3 'irña cuu balan ar dambay kuuk samaan-aku' : In kaaw ta Grek, na irne ka dambay kuuk nu koliy 'emerood'. ‡ 4:7 'sersiro' : Werin daarin, nu kolaag a 'sarsiro'. * 5:5 'boori' : Werin daarin, nu kolaag a 'buuri'.

5

Ron Tamgi nec pilin maktumne

¹ Kar waan kaak goy do sees ka sultan-ak, nu taliig na gin maktumne maliye do pisinji kaak meeda. Ta siir do atti ho do aarti. Maktumne-at, nu naarit werin peesira.

² Kar nu taltu pey *dubil ka Bunđi kaak gin gudurre. Na indigiy in gaay tongo aman : « Waa nec pirgin maktumne-anta ho naa pilinti ? »

³ Kar gay, ginno bat waan kaak yaa gedire pilinti ho naa talin atti : wala kaak asa min kuwa, wala kaak min keder, wala kaak min ba oole.

⁴ Do wer-ak, zulinđu mintu dakina asaan ginno waan kaak nec yaa pirgin maktumne-anta ho naa talin atti.

⁵ Hiyya, min aginay kuuk goy do wer-ak, rakki kaawiidu aman : « Bugam laa zin, dak alenno. Talig naar-an ko kaak begire. Na boori* kaak asa min caar kan Zuuda ho min caar kan Dawuud. Maktumne taat naar werin peesir-at, naa gedire pirginco ho naa pilinti. »

⁶ Kar nu taltu pey waan pey datko do wer kaak Sultan goyiyo. Aginay in gamin kuuk siikimaw leyig datko. Naar gay, *Ron Tamgi. Ziy tala ar nu deega. Kaay amil geepay peesira ho odinay sa peesira. Odinay-ak, nuur ruwwinnay ku Bunđi kuuk na naamiy ay wero do adiy ka kidar.

⁷ Hiyya, Ron Tamgi-ak sinjitu do wer kaak Sultan goyiy-aka a naa icin maktumne-at min do pisinji ka meeda.

⁸ Min na iciita, aginay in gamin kuuk siikimaw-ak dersitu do unji. Nu gin maan ar kungine do pisinco in bajangina ku daabner. Bajangina-ak, aditco miin in *dokkanne. Dee naar-ak, ta salaan taat gee ku Bunđi giniyo.

⁹ Do wer-ak, nu riytu riy taat marbinto aman :

« Kin nec kii icin maktumne-anta, ki pirgin werin kuuk naare.

Asaan nu deenjin ho in *satkin tanjin kat ki iyig gee do Bunđi,

min ay tamba, min ay caaro,
min ay kaawo, ho min ay darre.

10 Ki gingu ar gay satkiner kuuk sultinco
rakki
a ŋuu gine riy ta Bunje.

Ŋuu hokumiye do duniin okintiti. »

11 Kar nu taltu pey ho nu dortu *ɗubal ku
Bunji dakina nam gem gedarro osinco. Ŋu
leyig sees ka sultan, aginay in gamin kuuk
siikimaw-ak datko.

12 Ŋu riya rada aman :

« Roŋ Tamgi kaak ŋu deetu,
ŋa nec gase gudurre, ibine, in izinne,
oziliika, *darjine, in karaamine. »

13 Kar nu dortu pey gamin okinco kuuk
Bun kilgiytu kuuk goy ka samaaner, kuuk
goy do adiy ka kidar, kuuk goy ba oole, ho
kuuk goy do amiydi. Okinco, ŋu riy aman :
« Ozilinten ŋaar kaak goy ka sees ka sultan
in ŋaar Roŋ Tamgi.

Oziliika, karaamine, darjine, gudurre
okinco loci, elgin in elgina. »

14 Hiyya, gamin kuuk siikimaw-ak diytu
aman : « *Aamin ! » Kar aginay-ak gay
ontu do ŋaar kaak goy ka sees ka sultan ho
ŋu abdiyyiga.

6

Roŋ Tamgi pirgit maktumne

1 Min ŋaar-ak, nu taltu *Roŋ Tamgi pirgiig
wer rakki ka maktumne kaak ŋu ŋaartu
min kuuk peesir-aku. Min ŋa pirgiiga-ak,
nu dortu rakki min gamin kuuk siikimaw-
ak kooltu in gaay taat ar bun kaak awŋaw
aman : « Asu ! »

2 Wiktin taat nu elliyyo, nu taltu pis
portiko. Dalŋiy kaak nepga gin dempo*
ho ŋu berji pey kadumuul. Ŋa deettu in
nosirraw ho ŋa birtu pey nosire unja.

3 Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka
seerinŋar kaak ŋu ŋaartu. Min ŋa pirgiiga,
nu dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak,
ka seerinŋar kooltu aman : « Asu ! »

4 Min pa-ak, nu taltu pis ka pey astu
amal. Pis-ak gay dindiko. Kar dalŋiy kaak
nepig gay, ŋu berji *seepin tatko. Pey,
ŋu berji izinne a ŋaa atkin aapiy min do
duniiner, ŋaa gunin gee ŋuu taasine ho ŋuu
dee zinŋiko.

5 Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka sub-
binŋar kaak ŋu ŋaartu. Min ŋa pirgiiga, nu
dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak, ka
subbinŋar kooltu aman : « Asu ! » Min pa-
ak, nu taltu pis pondiko. Kar dalŋiy kaak
nepig gay gin kilo ka geemindi do pisinji.

6 Min do gamin kuuk siikimaw-ak, nu
dor gaay ar ta gemor amila minninc. Ta
kaawtu aman : « Gurus kaak ku gasiy do
eel ta riyor, nec ko gidiye *kordin ta juujur.
Kar ta meriyar gay, kordini ar subba.
Sewe in maam ku *binji gay, tamannico
yaa goye do werti. »

7 Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka
poodinŋar kaak ŋu ŋaartu. Min ŋa pirgiiga,
nu dortu min do gamin kuuk siikimaw-ak,
ka poodinŋar kooltu aman : « Asu ! »

8 Min pa-ak, nu taltu pis biidi. Kar
dalŋiyiy gay, sinji Muutu ho ba oole gay
aadaaga. Ŋu deedig kid werin poodi ho
ŋu berco izinne taat ŋu dee gee do wer
ka rakki. Daarin, ŋu deenco in seepine,
daarin in meya, daarin in raduwnay, ho
daarin gay, kumin ku yeer kat asa deenco.†

9 Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka
beeyinŋar kaak ŋu ŋaartu. Min ŋa pirgiiga,
do baay ta wer kaak ŋu giniy *satkin do
Bunji, nu taltu kellam ku gee kuuk ŋu
deetu asaan ŋu ooyiit kaawoy ho ŋu gaariit
bal kolaw do geemir.

10 Do wer-ak, kellam-ak kooltu rada
aman : « *Rabbine, kinke kaak Sellen ho
kaak Ta6, kimin kiico dukume seriin do
ŋuur kuuk ic kayni do duniiner ? Kimin
kiico peyin kaaco ? »

11 Do wer-ak, ŋu isiico kesuun portik kar
ho ŋu kaawiico a ŋuu ice subiraw sood
asaan wiktinti bal ase misa. Ŋuu ere nam
ŋuur kuuk ŋuu dee yaa nece karaat.

12 Kar Roŋ Tamgi-ak pirgiig wer ka bi-
jigiyinŋar kaak ŋu ŋaartu. Min ŋa pirgiiga,
kid azirtu linic ho pat sa mattu pondiko ar
batik ta morkindi. Kar koy gay newsitu
dindik bun ar baar.

13 Kar kaalin sa sollitu min kuwa ar roŋ
ku etor kuuk bal nee misa solliyo ya us
abira rada.

14 Samaan sa, maliy dal-dal-dal ar maliye
ka argar. Dambinay okinco deet min do

* 6:2 'tempo' : Werin daarin, ŋu kolaat a 'deepo'. † 6:8 Wer ka gase kaawor do Ezekiyeel 14.21.

werinco in kid kaak datik amiydi oki.

¹⁵ Kar gee okinco kuuk goy do adiy ka kidar cigil do biddindi ho ka dambiniidi. Sultinnay, agindaw ku darrer, agindaw ku askirnar, gay gamnar, gee kuuk bombo, gee kuuk maala in berrina, okinco gad cigile.

¹⁶ Do werco-ak, nu kolaag kat dambinay ho in kotat aman : « Sollonni do kayni ho gootonni. Paa kat, Sultan kaak goy ka sees-an talaaninno ho *Ron tamgi-ak sa dukumaaninno seriin in dapiñkoy.‡

¹⁷ Asaan wiktin nec ko taat naa dukume seriin do geemir ho yiriy taar-at, waa yaa gedire imile kaay ? » §

7

Dubil ka Bunđi diyaaco tompo do gee ku Bunđi

¹ Min naar-ak, nu taltu *dubal ku Bunđi pood. Nu pey do werin pood, do ay wer kaak us asiyo. Nu peyiig usu, a paa kat, na abiriydo tak-tak, wala do kidar, wala do barrer, wala do atiydi.

² Kar nu taltu pey dubil ka Bunđi kaak pey asa min coke ka pati. Do pisinji, na ob tompo ka Bunđi kaak goy mento. Na koliig rada dubal ku Bunđi kuuk pood-aku. Dubal-ak, Bunđi berco botol taat nu nigin kida ho in barre.

³ Na diyiiico aman : « Yaman, dakon nigenno maanna wala do kidar, wala do barrer, wala do atiydi, illa ya ni diyco ja tompo ka Bunđi do unñinco ku gee kuuk gina riy do Bunđe. »*

⁴ Waan waawduug gee kuuk nu diyco ko tompo-aka. Nuur gay, nec miya in orok pood in pood alip gemo (144 000). Tambaaco gay asa min caar okinji ka Israyeel.

⁵ Min caar ka Zuuda, orok in seer alip.

Min caar ka Ruben, orok in seer alip.

Min caar ka Gaad, orok in seer alip.

⁶ Min caar ka Azeer, orok in seer alip.

Min caar ka Neptali, orok in seer alip.

Min caar ka Manaase, orok in seer alip.

⁷ Min caar ka Simeyon, orok in seer alip.

Min caar ka Lebi, orok in seer alip.

Min caar ka Isakaar, orok in seer alip.

⁸ Min caar ka Zabiloon, orok in seer alip.

Min caar ka Yuusup, orok in seer alip.

Kar min caar ka Benjamin, orok in seer alip.

Gee dakina asa min ay wero

⁹ Min naar-ak, nu taltu pey gee dakin aale, nam waan gedarro osinco. Gee-ak gay, asa min ay darre, ay caaro, ay tamba, ho ay kaawo. Okinco, nu is kesuun portik kar ho nu ob cargo† do pisinco. Nu pey do unji ka sees ka Sultan ho do unji ka *Ron Tamgi.

¹⁰ Nu kaawiy rada aman : « Jile asa min do Bunđe kaak goy ka sees ka Sultan ho in *Ron Tamgi ! »

¹¹ Do wer kaak Sultan, aginay, in gamin kuuk siikimaw goyiy-ak, *dubal ku Bunđi okinco leyig datko. Nu dersitu do unji ka Sultan nam nu noodig unñinco kefer, kar nu abdiyig aman :

¹² « Ka seener, taa kuuniye ansi.

Berontenji do Bunđe oziliika,

darjine in ibine,

barkine in karaamine,

gudurre in bombinjaw,

elgin in elgina. *Aamin. »

¹³ Min naar-ak, rakki min aginay-ak, indintu aman : « Gee kuuk kesuunco portik kar-an, ki ibingig nuur kuñ waa ? Kar nu asa min momo ? »

¹⁴ Nun gay telkiiji aman : « Gem kol tacco, kin kat iban. » Kar na telkiidu aman : « Nuur-an gee kuuk aawit diigin taat yaarko ho nu obit botol ta Bunđi bombo. Kesuunco, nu coopiit do baar ku Ron Tamgi, kat ki taliy nu newsitu portik kar-anju.

¹⁵ Do bi naar-ak ko, nu peygiy do unji ka Bunđi kaak goy kuwa ka seesji. Yiriyo aando, nu abdiya naar di do geriy. Kar naar kaak goy do seesji-ak gay yaa tale kaaco.

¹⁶ Mey sa diyaagdo ho ibin sa diyaagdo. Pato in cirti sa, yaaco gine ool di ho tongaw sa eraagdo tak-tak.

¹⁷ Asaan Ron Tamgi kaak goy moota in sees ka Sultan-ak, yaaco rabile gay goyinco. Na iyinco do wer kaak gin odin ku amiydi kuuk bera goye ho Bunđi gay yaaco sudin zulinco. »

‡ 6:16 Wer ka gase kaawor do Ooze 10.8. § 6:17 Wer ka gase kaawor do Zowel 2.11. * 7:3 Wer ka gase kaawor do Ezekiyeeel 9.4-6. † 7:9 'nu ob cargo do pisinco' : Gee nuur-ak, ya aditco portiko, nu soka cargo ho nu caktiyiyo.

8

Ronj Tamgi pirgit maktumne ta ba aaro

¹ Kar *Ronj Tamgi-ak pirgiig wer ka peesirinjar ka maktumner. Min na pirgiiga, wer astu bugam dil ka samaaner nam serip ta pati*.

² Do wer-ak, nu taltu *dubal ku Bunji peesira pey do unji. Nu berco perinna oki peesira.

³ Kar gin dubil ka Bunji kaak pey astu ho na peytu moota do wer kaak nu giniy *satkin do Bunji. *Wer ka satkiner-ak, nu siyiig in daabne. Do pisinji, dubil-ak ob bajaran ka daabner. Nu berji *dokkanne dakina a naa onne. Paa kat, mooyiy ho in salaan ta gee ku Bunji yaaji coone min wer ka satkiner kaak goy do unji ka Bunj kaak goy kuwa ka seesji.

⁴ Paa kat, mooy ku dokkanner in salaane ta geenji okinco yaaji coone min do pise ka dubil-aka.

⁵ Min pa-ak, dubil-ak iciig bajaran-aka, kar na leeyiiji ubal min wer ka satkiner ho na dawiiig keder. Min na dawiiig di, bunj irintu cippit ho na awintu dindirim. Nu dortu hawin cayyi ho kid sa azirtu linjic.

Paane ka perinnar kuuk bijigiy

⁶ Kar dubal ku Bunji ku peesira kuuk gin perinna do pisinco-ak siy zinjico a nuu paane.

⁷ Dubil kaak awalle paantu. Min na paantu di, kirdo ho ako amse in baar noktu. Ek di ak teestu ere gamin dakina. Kida, wernay subba, weriy ka rakki ere. Atay, werinco subba, werco ka rakki oki ere. Ho gamin ku balan okinco er tak-tak.

⁸ *Dubil ka Bunji ka seerinjar paantu. Min na paantu, nu ictu maan tatik ar damba taat ob ako ho nu acciig do barrer. Ek di barre, wernay subba, weriy ka rakki rabiltu baar.

⁹ Ho min gamin okinco kuuk goy do barrer-ak, werinco subba, werco ka rakki gamnay mattu. Ho min markabna okinco, werinco subba, werco ka rakki oki nigtu.

¹⁰ Dubil ka Bunji ka subbinjar paantu. Min na paantu, kaal tatko ob ako galtu min kuwa ka samaaner. Min balal okinco

in odin ku amiydi okinco, werinco subba, werco ka rakki, kaal-ak galco.

¹¹ (Kaal kaak gal min kuwa-ak, nu kolaag Abisint, pa-ak a « yuutu ».) Amay deedu werin subba, werco ka rakki newsitu yuutu nam gee dakina kuuk see amay-ak mattu.

¹² Dubil ka Bunji ka poodinjar paantu. Min na paantu, pato, werinti subba, werti ka rakki gintu gondiko. Ho koye in kaalin sa, werinco subba, werco ka rakki gintu gondiko. Min naar-ak, nu irando ko samaane. Yiriyo ho aando, werinco subba, werco ka rakki goy gondik di.

¹³ Min naar-ak, nu taltu pey sersir kaak zewaw kuwa. Nu dortu na kooliy rada aman : « Taabine, taabine ! Taa bin do gee ku duniiner. Dak dubal ku Bunji subba, ya nu paan ja, kar kat taa bin yaa asen kate ! »

9

¹ Dubil ka Bunji ka beeyinjar paantu. Min na paantu, nu taltu kaal kaak gal min kuwa ka samaaner. Nu berji kerle kaak naa piliin bee kaak sugulgu, wer kaak seetinnay goyiyo.

² Kaal-ak piliig bee-aka. Min na piliiga, mooy astu amal min atta ar mooy ku baalel. Mooy-ak nam gootit pato. Ek di wer astu gondik dulum.

³ Min do mooy-ak astu amal bagi. Bag-ak terintu do adiy ka kidar okinji. Nu berco gudurre ar ta erindilel.

⁴ Nu kaawco a nu teenno maan kaak balan, wala gaño, wala atay, illa nu atke gee kuuk Bunj balco diye tompo do unjinco di.

⁵ Kar gay, nu todco a nuu deenno gemo, illa nu kaawco a nuu taabiyn gee nam koyin beey. Taa binco-at gay, ar rade ka erindilel.

⁶ Do wiktin taar-at, gee aliit muut sa, nu gasgitdo. Nu rakaat muutu ho taar gay gada serek minninc.

⁷ Bagi-ak ar pisay kuuk 6aa garta. Do kayco nu gin gamin ar kadumuulna ku daabner ho wijeenco gay ar ta geemir.

⁸ Duruwco bolok ar ta daatir ho saanco gay ar ku boorir.

⁹ Kar do gonjuminco, nu is saapinna ku hadinner. Kar gezgirco gay, ala ridi-di-di

* 8:1 'nam serip ta pati' : Inj nassarinca, nu kaawa a 'demi-heure' wala a '30 minutes'.

ar pisay kuuk daana puusna ho nu rees baa garta.

¹⁰ Bagi-ak aaiyco gin kope ar ta erindilel. In aaiyco-ak gay, nuu taabiyn gee koyin beey.

¹¹ Meeŋco gay, dubil rakki kaak goy tatkaw ka nuur kuuk goy do bee kaak sugulgul-aka. Dubil-ak, nu kolaag « Abadoon » in kaaw ta *Yuudinnar, ho in kaaw ta Grek gay « Apoliyoon ». Sin-ak diya aman : « Ka nige wernar. »

¹² Taabin taat awalle bire. Min taar-an diigin seer asa pey aarti.

¹³ Min naar-ak, dubil ka Bunđi ka bijigiynkar paantu. Min na paantu, nu dortu gaay amila min do geepay kuuk pood kuuk goy *wer ka satkiner do unji ka Bunđi.

¹⁴ Gaay-at kaawtu do dubil ka Bunđi ka bijigiynkar aman : « Pikgu dubal ku Bunđi kuuk pood kuuk nu duuntu do barre kaak nu koliy Epraat. »

¹⁵ Hiyya, nu pikiigu. Dubal kuuk pood-ak, min daayum nu era ya elgo-at, koy-at, yiriy-at ho pat-at yaa ase. Nu era a nu baa dee gee ku duniiner : gee-ak werinco subba, nu gas izinne a nuu deen wer ka rakki.

¹⁶ Kar nu taltu dalhay askirna astu. Nu kaawiidu a nu miy seer maliyuun (200 000 000).

¹⁷ Dalhay-ak, nu tal nu is saapinnay ku gartar. Saapinnay-ak dindik ar ako, balañ cidit ar samaane ho mirgiti. Kar kay ku pisiyco gay ar ku boornar ho min do binjico amila ako in mooy in maan ar ak ta baruukiner.

¹⁸ Gamin kuuk amila min do binjico-ak dee gee dakina : gee okinco werinco subba, wer ka rakki nu deeyigu.

¹⁹ Pisay-ak, gudurrico amila min do binjico ho min do aaiyco oki. Aaiyco gay ar ku aalnal. Nu gin kay ho nu umiy gee.

²⁰ In taabin taat asco-at oki, gee daarin goy di kuuk bal mate. In taar-an oki, nu bal jipte goyico kaak samaanno. Nu bal pikin botol ta aariddi. Nu abdiya misa margin kuuk maaniico di siytu in daabne, poddine, hadinne kaak mirgiti, dambay, wal in atay. Margin-ak tallo, dorro ho jaawdo. Kar gay, nu bal rase botilco.

²¹ Gee-ak rasdo goyico : dee ka geemir, olguwco, baayico kaak munjam, wala kokunuwco.

10

Dubil ka Bunđi in maktumne ta kapaki

¹ Min naar-ak, nu taltu *dubil ka Bunđi kaak pey paaya min ka samaaner. Na gin gudurre ho na goy do datik ucer. Kar arumban* gay leyig kaay. Wijeeney irna wic-wic ar pato ho asinji gay ar lesas ku aki.

² Na ob maktumne kapak taat nu pilit ko do pisinji. Asinji ka meeda, na diyig do barrer ho kaak nugila gay kara.

³ Kar na astu kool rada ar boori. Min na kooltu pa-ak, nu dortu awne ka bunđi dindirim-dindirim dees peesira.

⁴ Min nu doriig bun awintu-ak, zer nu baa siirin maan kaak nu kaawtu. Min pa-ak, nu dortu gaay ta pey min ka samaaner. Gaay-at kaawiidu aman : « Dak siirinjido maan kaak awne ka bunđi kaawtu ho dak imilinjido kara oki. »

⁵ Min naar-ak dubil ka Bunđi kaak nu taltu paayig asinji do barrer ho kara-ak jaaliig pisinji kaak meeda kuwa.

⁶ Do wer-ak, na togiltu in sin ku Bunđi kaak goy elgin in elgina, naar kaak kilgiyig samaane, in kida, amay, ho in gamin okinco kuuk goya. Na astu togal aman : « Maanna-an yaa kuuniye din di. »

⁷ Kar na kaawtu pey aman : « Min awalle, Bunđi kaawco do nabiinnay kuuk ginaaji riyo a na gin maan kaak cigile na asiy gine. Wiktin taat ya dubil ka Bunđi ka peesirin kar paan ja kat maanna-ak yaa kuuniye. »

⁸ Gaay taat nu dortu min kuwa-at kaawdu pey aman : « Baa icit maktumne taat nu pilit ko min do pisinji ka dubil ka Bunđi kaak asinji do barrer ho kara-aka. »

⁹ Min nu baawtu, nu kaawiji do dubile-ak aman : « Berorduut maktumne ta kapak-anta. » Kar naar gay telkiidu aman : « Icta kar eeymta. Taañ aawe ar yiime do bin. Kar ya ki sidit gay, taan radin adin. »

¹⁰ Hiyya, dubil-ak beriiduut maktumne-ata, nu eeymiita. Do bir, nu aawiit ta ar yiime. Kar min nu sidit gay, ta radaag adir.

* **10:1** 'arumban' : Werin daarin, nu kolaag a 'sadiik kaalo'.

11 Kar ɲu kaawiidu pey aman : « Ki ɓaa pey gaariɲ maan kaak Buɲ kaawtu a ɲaa gine ɗo gee dakina min ay tamba, ay darre, ay kaawo ho ay sultan. »

11

Saadinna kuuk seera

1 Do wer-ak, ɲu beriidu et ka geemindi ho ɲu kaawiidu aman : « Uc ɓaa geemig *ger ka Buɲdi ho in *wer ka satkiner. Kar osig gee kuuk salkiya atta-aku.

2 Kar hoosin* ta ger ka Buɲdi gay, dak geemintido. Rasig wer-ak paa di, asaan Buɲ berig ɗo ɲuur kuuk abdiyigido. Gee ɲuur-ak yaa jaawe ɗo geeger ka Buɲdi koyin orok poof in seera.

3 Nu ɲaamiig saadinnar kuuk seera. ɲu is kesuun ta morkindi kar ɲuu gaarin kaawor ɗo geemir mena alip in miy seer in orok bijigiy (1260). »

4 Saadinna kuuk seer-ak, ɲuur atay seer kuuk ɲu koliy olikiye in lampin seer kuuk goy ɗo unji ka *Rabbin Buɲ kaak goy ɗo kaay ka kidar.

5 Ya waan kat rakaaco nige-ak, ak kon di amila min ɗo biɲkico ho diyig adinco. Ka seener, ya gem kat rakaaco nige-ak di, ɲa matiyo.

6 Wiktin taat ɲu teesit riyco yoo ɗo gasinti, ɲu gin gudurre taat ɲuu peyiɲ amay kuuk ɲokaw. ɲu gin pey gudurre taat ɲuu newsiɲ amay baar, ho ɲuu taaɓiyiɲ gee ku duniiner in ay taaɓine ay wiktin taat ɲu rakiy di.

7 Kar gay, min ɲu gaastu gaare kaaw ɗo bi ka Buɲdi, kum ka yeer rakki yaa amile min ɗo bee kaak sugulgul-aka a ɲaa taasiɲiɲco. ɲaaco begire ho ɲaa deɲco.

8 Kar momtincó gay, ɲu rasiig ɗo geeger ka tatik ɗo wer kaak gee ɲumgiyo. Geeger-ak, ɲu diyiji siɲ a Sodom wala Meser ho ɗo geeger-ak di oki, ɲu ɗoodig Rabbinco kuwa ka etor.

9 Gee dakina astu taliɲ momtin-aku nam mena subba in serpe ho ɲu toɗco a ɲuu tiisiɲcodo. Gee ɲuur-ak asa min ay tamba, ay caaro, ay kaawo, ho ay darre.

10 Gee ku adiy ka kidar alco gala asaan ɲu deeyig gee kuuk seer-aku. Nabiinna kuuk

seer-aɲ taaɓiyig gee ku duniiner dakina. Do wer-ak, ɲu iidiytu ho ɲu deedtu gamin benannico.

11 Min mena kuuk subba in serpe-ak birtu, Buɲ biyiriico us ɗo etiniyco, ek di ɲu nooytu ho ɲu uctu kay asiɲco. Min ɲu taliig gee-ak kolaw obiigu tak-tak.

12 Saadinna-ak dortu gaay rada min kuwa ka samaaner kaawaaco aman : « Coonoɲ kuwa anne ! » Ek di min ɗo unco ka adinco, ɲu coontu ka samaaner ɗatik ucar.

13 Wiktin taar-at di, kid astu azar liɲic. Geeger-ak, wernay orok, wer ka rakki eez dizic ho gee alip peesira mattu. Kar kuuk pak gay, kolaw obiigu ho ɲu diytu aman : « Kiɲ ko Buɲ kaak goy kuwa ka samaaner, ki gaarit gudurreɲ ! »

14 Taaɓin ta seeriɲkar taar bir ko ho ta subbiɲkar gay asaako-ata.

Paane ka dubil ka Buɲdi ka peesiriɲkar

15 Min ɲaar-ak, *dubil ka Buɲdi ka peesiriɲkar paantu perney. Min ɲa paantu, nu dortu gaayay kaawa rada min ka samaaner aman :

« Diɲ duniin okintit goy ɗo pisiɲji ka Rabbin Buɲte
in *Masi kaak ɲa doɓtu.

Naar kaak hokumiya elgin in elgina. »

16 Min ɲu gaasit kaawco, aginay kuuk orok seer in poof kuuk leyig sees ka Sultan-ak ontu ɗo unji ka Buɲdi nam ɲu noodiig unɲinco keder, kar ɲu abdiyyiga.

17 Nu kaawtu aman :

« *Rabbin Buɲ, kiɲ kaak gudurre okintiti ɗo pisiɲji.

Kiɲ Buɲ kaak goye ho diɲ sa ki goya.

Ni delaajiɲ barkine

asaan in gudurre tanjin kat,
ki teet *Meennuwiɲ.

18 Gee kuuk kuɲjido dapiɲ ɗak ko in kiɲke, kar diɲ gay, kiɲ yaa dapiɲen kat loco.

Wiktinti as kate

taat kii ɗukume seriin ɗo gee ku mate,

kii ooliɲ aditco ku nabiinna kuuk gay riyon,

kii oole oki aditco ku geenjin okiɲco

ho kuuk karmiyaaciɲ,

kuuk aginda wala kuuk ɲaada.

Kii idiɲ kat gee kuuk niga kida ! »

* 11:2 'hoosine' : Werin daariɲ, ɲu kolaat a 'boor tanɲkiyar'.

¹⁹ Min ɲa gaasiit kaawoy-ak di, *ger ka Bunɲi kaak kuwa ka samaaner astu pila. *Sandumne taat gaara jamaw taat Bunɲ duuntu in geenji bayintu waraŋ atta do ger-aka. Do wiktin taar-at, bunɲ irintu cippit ho ɲa awintu dindirim. Nju dortu hawin cayyi ho kid sa azirtu linɲic, ho kirido oki sollitu dakina.

12

Daatko in maan ar joŋa

¹ Min ɲaar-ak, nu taltu maan kaak patiy kaa bayintu ka samaaner. Taar geema. Pat gay leyit ar kesuunti ho koy goy ba asinti. Kaalin orok in seer gay goy do keskees kaak ta istu do kaati.

² Daatko-at gin adi. Ta raka wee, kar atti taabiyaata nam ta koolaw.

³ Pey, maan kaak ajbay bayintu pey ka samaaner. Nu taltu maan ar joŋa* kaak tatik aale. Na gizig ar ako. Kayiy peesira, kadumuulinnay ar ku sultinniidi oki peesira, kar geepiyji gay orok.

⁴ Na daaniig kaalin in aayey ho ɲa oriig keder : werinco subba, ɲa oriig wer ka rakki. Kar joŋ-ak pey do unti ka daatik ta wiyaw-ata. Na yoka ya ta wee di, kar ɲa teen ronɲi.

⁵ Daatko-at weetu mitko. Naa hokumiye darrinay okinco kuuk do duniiner, ɲaa taabiyaŋco in kuŋginey ka hadinner. Min ta weeyig mic-ak di, ɲu iciiga, kar ɲu iyiiig do unji ka Bunɲi do wer kaak ɲa goyiyo.

⁶ Min ɲaar-ak, daatko-at gadtu do goosiner do wer kaak Bunɲ siyiitit loti a taa goye ho ɲaa tale kaati. Taa goye ede menaw alip in miy seer in orok bijigiy (1260).

⁷ Kar ka samaaner astu bayan garta. *Dubil ka Bunɲi kaak ɲu koliy Miseel gay taasiŋaw in joŋa kaak gizig ar ak-aka. Ay waan di gin dubilji do aaroy.

⁸ Kar Miseel in geenji gay begirco do kuŋ joŋa. Werco kaak ɲu goyiy kuwa ka samaaner sa, ɲu todcoga.

⁹ Nju atkiig joŋ-ak keder in dubilji okinco. Naar di aal kaak min awalle galiig gee ku duniiner okinco, ɲaar ko ɲu koliy « *Seetanne », wal « Diyaabul ».

¹⁰ Kar nu astu dor gaay tongo min ka samaaner. Ta diytu aman : « Hiyya, wiktin taat Bunɲ yaa jilin gee as kate. Na gaarit gudurrey in Meennuwi. Din izinne goy do pise ka *Masi kaak ɲa dobtu. Waan kaak sakkiyiig siŋtite-aŋ, ɲu atkiig min kuwa. Awalle, yiriyo aando, ɲa sakkiyaag geente do unji ka Bunɲe.

¹¹ Kar siŋtite gedirji in baar ku *Ronɲ Tamgi ho in kaaw ta Bunɲi taat ɲu gaartu do geemir. Nju bal ele zinɲico nam ɲu ooyit muutu oki.

¹² Joŋ-ak, ɲu atkiig keder. Do bi ɲaar-ak ko, kuŋ kuuk goy kuwa ka samaaner-ak, aaciyon†. Kar kuŋ kuuk goy keder in barre gay, talon taaŋin-anta ! Seetanne goy-ak do datikko. Na dapin aale ho ɲa iban wiktiney dak ko sood di. »

¹³ Wiktin taat joŋ-ak taltu ɲu atkiga ho ɲa goyiy ko keder-ak, ɲa teestu atkin daatik ta wee-ata.

¹⁴ Kar daatko-at gay, ɲu beriitit gezgir ar ku sersiri ho taa deete do goosiner do werti kaak Bunɲ yaa tale kaati. Do wer ɲaar-ak, ta goytu serek min do joŋi elgin subba in koyin bijigiy.

¹⁵ Min ɲaar-ak, joŋ-ak astu pic amay dakina ar baala a paa kat, amay yaa ɲaalinti.

¹⁶ Kar kid gay, jorkiit daatko-ata. Na astu doos cankuur ho amay kuuk amila min do biy ka joŋ-ak coltu atta.

¹⁷ Min joŋ-ak taliig maanna-ak, ɲa dapintu. In dapinkoy taat in daatko-at, ɲa yeptu taasiŋe in koogin ku kooginti. Koogin-ak gay, ɲuur kuuk karmiyaag *gaanuun ka Bunɲi ho kuuk ooyit seen taat Iisa Masi gaariico.

¹⁸ Hiyya, joŋ-ak daktu pey do bi ka bar-rer.

13

Gamin seer kuuk badam

¹ Min ɲaar-ak, nu taltu maan biida* amila min do amiydi. Maanna-ak kayiy peesira ho geepiyji gay orok. Ay geep di gin kadumuul ka sultan ho do kay kuuk peesir-ak gay, ɲu siirco kaawin ku ware Bunɲi.

* **12:3** 'joŋa' : Werin daarin, ɲu kolaag a 'maara'. † **12:12** 'aaciyon' : Werin daarin, ɲu kaawa a 'dagino'. * **13:1** 'maan biida' : Werin daarin, ɲu kolaag a 'maan biidira'.

² Maan biida-ak ar kerdew. Kar biy in asinji gay ar ku boorir. Jon-ak berjit gudurrey, seesji, in izinne dakina.

³ Min kay ku peesir-ak, rakki awirtu. Mut-ak ar yaa deenji deenji, kar na astu coola. Min gee taliig na coole, okinco, nu ajbiyту ho nu teestu aadin maan biida-aka.

⁴ Do wer-ak, gee okinco teestu abdiyиn jon-aka asaan na berji gudurrey do maan biida-aka. Ho nu abdiya pey maan biida-ak aman : « Waa ar maan biida-anjka ? Waa yaa taasininji ? »

⁵ Do wer-ak, nu beriji botol taat naa pisiriye ho naa nige biy in Bun. Na gastu gudurre taat naa gine paa di nam koyin orok pood in seer.

⁶ Ek di na teestu nige biy in Bun ho na warig sinji. Na warig pey wer kaak Bun goyiyo, in nuur kuuk goy kuwa ka samaaner.

⁷ Nu berji izinne taat na taasine in gee ku Bun di nam naaco nosire. Paa kat, naa goye kaaco ka gee okinco : gee kuuk min ay caaro, ay tamba, ay kaawo ho ay darre.

⁸ Gee kuuk goy do adiy ka kidar okinco yaa abdiyиnji. Nuur okinco kuuk sinco ginno do maktumne ta gee kuuk yaa gase goye ka gaasdo. Min kilgiye ka duniiner, nu bal siirin sinco do maktumne ta *Ron Tamgi kaak nu deetu.

⁹ « Ya ku gin dengina, laan denginko samaane !

¹⁰ Ya Bun kat kaawe kadar nuu obe gem danaayne, ka seener nuu obinji. Kar ya Bun kaaw kadar nuu dee gem in *seepine, ka seener nuu deen in seepine. Do bi naar-ak ko, gee ku Bun di yaa gaare subirruwco in imaanco. »

¹¹ Min naar-ak, nu taltu pey maan biida ka pey amila min keder. Maanna-ak gin geepay seer ar ku Ron Tamgi. Kar na kaawa ar maan kaak ar jon-aka.

¹² Na gin gudurre ar ta maan biida kaak amil awalle min do amiydi-aka ho na goyiy do unji. Na kaawiico do gee ku duniiner aman : « Illa kuu abdiye maan biida ka awalle kaak mutuy ar yaa deenji deenji ho cool-aka. »

¹³ Maan biida ka seerin kar gin gamin kuuk ajbay aale, nam na paay ak min ka samaaner do unco ka geemir.

¹⁴ In gamin kuuk ajbay kuuk na gintu do unji ka maan biida-aka, na galiig gee ku duniiner. Na kaawiico a nuu waye maan ar maan biida kaak awalle, naar kaak nu asidtu in seepine kar natke-aka.

¹⁵ Nu berji gudurre do maan biida ka seerin kar a maan kaak nu waytu-ak yaa teese siikime. Hiyya, na teestu kaawe ho naa dee ay gem kaak pood abdiyиnji.

¹⁶ Kar maan biida ka seerin kar-ak kaawiico do gee okinco a nuu diye tompo do pisinco ku meeda ho do un ningo, wala gee ku aginda wala ku naada, wala gay gamnar wala pokirna, wala berrina wala horrina.

¹⁷ Nuur kuuk bal gine tompo-ak, ginno botol taat nuu gidiye maanna ho ya nu imil gamin ku gidiyir oki, ginno waan kaak yaaco gidiyinco. Tompo naar-ak, na gin sin ku maan biida kaak awalle, sin-ak, ose kaak kuuniy in sinji.

¹⁸ Goyon neenduway. Ya goy gem kaak neenduwo, naa ibine baaco ta sin ku maan biida-aka. Ose kaak nu osgiy-ak gaara pey sin ku gemor. Ose naar-ak ko miy bijigiy in orok bijigiy in bijigiy (666).

14

Gee ku Bun di riya riyin ku marbinto

¹ Min nu jaaliig pey kaar, nu tala *Ron Tamgi kuwa ka damba taat nu koliy *Siyon. Nuur kuuk goy in naar gay, gee miya in orok pood in pood alip (144.000). Okinco, nu diyco tompo do un ningo kaak gin sinji in sin ku Tacco.

² Kar nu dortu pey gaay min kuwa ka samaaner. Gaay-at tongo ar amay kuuk asa gidi-gidi-gidi ho ar bun kaak awnaw. Ta dora gala ar ale ka gonki.

³ Kar gee kuuk nu diyco tompo ka Ron Tamgi do un ningo-ak, okinco, nu riya riy ta marbinto do unji ka sees ka sultan, do aginiydi, ho do gamin kuuk pood siikimaw-aku. Riy taat nu riy-at, waan gedarro riyinti, illa gee kuuk gin tompo ka Ron Tamgi-ak di gedar riyinti, nuur kuuk Bun jilig min do duniiner.

⁴ Gee nuur-ak, zin kico *cawar. Yiriy rakki, nu bal kanje in daadi. Nu aadig Ron Tamgi do ay wer kaak na baayiyo. Gee nuur-ak, Ron Tamgi in tacco Bun jilig awalle min do adiy ka kidar a nuu goye kunjin.

⁵ Nju kaawdo raadine ho kaaw sa nju diy-gicodo.

Dubal ku Bunđi subba

⁶ Min njaar-ak, nu taltu pey *dubil ka Bunđi kaak zewa kuwa. Na gin Kabarre ta Gala taat yaa goye tak-tak. Taar-at, nja gaarin do werin okinco, do ay darre, ay caaro, ay kaawo ho ay tamba.

⁷ Dubil ka Bunđi-ak kaawtu rada aman : « Karmiyon Bunđ ho beronji darjine. Kar wiktin taar nece taat nja dukume seriin do geemir. Abdiyon njaar kaak kilgiyig samaane in kida, barre in odin ku amiydi ! »

⁸ Kar nu taltu pey dubil ka Bunđi ka seerinakar. Na diytu aman : « Nju idta, nju idta. Babiloon, hellin taat yaarko-an, nju idta. Gee kuuk min darrinay okinco see aaye in baaye kaak munjam-anka. »*

⁹ Kar nu taltu pey dubil ka Bunđi ka subbinakar. Na diytu aman : « Talon ja ay gem kaak abdiya maan biida-aka in maan kaak nju waytu ar njaar-aka ! Talon ay gem kaak gas tompoy ka maan biida do unji wal do pisinji.

¹⁰ Gem njaar-ak yaa seen taabin taat asa min do Bunđi. Taabin taar-at ar dapinko ta Bunđi taat na leeyit bal amse do *kordindir. Kar gem-ak, nju accin do aki. Nja taabiye do wer ka aki in mooy ku baruukiner do unco ka *dubal ku Bunđi kuuk *cawar ho do unji ka *Ron Tamgi.

¹¹ Mooy ku taabinco-ak goy coona di elgin in elgina. Njuur kuuk abdiy maan biida in maan kaak nju waytu, ho in njuur kuuk gas tompo oki, nju gasaado pey kayco taat nju jammiye. Yiriyo aando, nju taabiya kon di. »

¹² Do bi njaar-an ko, gee ku Bunđi kuuk karmiya kaawoy ho kuuk goy bombo do botol ta Iisa Masi yaa gaare subirruwco.

¹³ Do wer-ak, nu dortu pey gaay min ka samaaner. Ta kaawiidu aman : « Siir aman : " Galal min dinka do njuur kuuk mat do bi ka riy ta Bunđi ! " Kar Ruwwin ta Bunđi gay gaay aman : " Hii, ka seener, galal loco.

* **14:8** Wer ka gase kaawor do Ezaayi 21.9. † **14:15** Wer ka gase kaawor do Zowel 4.13. ‡ **14:20** 'miy subba kilomeetir' : Awalla, nju geema in maan kaak nju koliig 'estaad'. Estaad alip in miy bijigiy yaa nece ar kilomeetir miy subba.

Rasongu, nju jammiye. Do jammiyinco-an, riyco taat samaan nju gintu-an ucaado maala. " »

Wiktin ta sedindi

¹⁴ Kar nu taltu maan ka pey. Maanna-ak gay, ta uce portiko taat gin waan ar ron gemor kuwa. Waanna-ak maliy kadumuul ka daabner ka sultan, kar do pisinji, na ob gool paad nata-ta-ta.

¹⁵ *Dubil ka Bunđi ka pey amiltu min do *ger ka Bunđi, kar na kaawiji rada do njaar kaak goy kuwa ka ucer-at aman : « Icit goolan, baa sedu. Wiktin ta sedindi nec ko ho gamin kuuk keder oki nee ko. »†

¹⁶ Hiyya, waan kaak goy kuwa ka ucer-at iciit gool-ata, na dukumiig gamin kuuk keder nam na gaasig kid okinji in sede.

¹⁷ Kar nu taltu pey dubil ka Bunđi ka pey. Njaar oki amil min do ger ka Bunđi ho na gin gool do pisinji kaak paad nata-ta-ta.

¹⁸ Kar dubil ka Bunđi ka pey kaak gin izinne do aki amil min do wer ka nju giniy *satkin do Bunđi. Wer-ak, na koliig giji kaak ob gool do pisinji-aka ho na diyiji aman : « Obit goolan-anta ho baa sedu maan ar ron ku karunder-aku. Njuur nee ko. »

¹⁹ Hiyya, dubil ka Bunđi-ak iciit goolay, kar na birtu sede. Min na gaas in sede, na baawtu do wer kaak nju miyiigu ka dukitkar. Dukitka-at gaara dapinko ta Bunđi.

²⁰ Wer kaak nju miyiy ron-ak kara min do helliner. Wiktin taat nju miyiigu-ak, baar kon di amilaw ho nju naaliy ar amay ku baali. Baal-ak, bolikuwiy yaa nece miy subba kilomeetir‡ ho ya pis aala baal ka baarir-ak, baar-ak nam isaaji layumne.

15

Dubal ku Bunđi iyit taabin ta ba aaro

¹ Min njaar-ak, nu taltu pey maan tatko ho kaak ajbay ka samaaner. *Dubal ku Bunđi peesira iyaat taabin taat peesira taat asa ba aaro. Ya ta as ja kat Bunđ adiy yaa oole.

² Kar nu taltu pey maan ar barre kaak irna barlin ho min do barre-ak amila ako. Do wer-ak, nu taltu oki gee kuuk nosirco

do maan biida-ak in maan kaak nu waytu-aka, ho kuuk pook a nuuco diye tompo kaak gaara sinji. Nuur gay pey do bi ka barrer. Kar do pisinco gay, Buñ berco maan ar gonko.

³ Nu riyiy riy ta Muusa, gay riyor ka Buñdi, in ta *Ron Tamgi aman :

« *Rabbin Buñ gudurre okintiti do pisinji. Riy taat ki giniy-an taar dakina ho ta ajbay. Kinke ko Sultan ka darriniydi,

gamin kuuk ki giniy-an okinco nuur do botilco ho nuur ka seener.

⁴ Maa gemir kaak gingijido kolaw loci ?

Maa gemir kaak pooaajin bere darjine ?

Kin keejin di sellen.

Gee okinco ku darriniydi asa derse do unjin.

Nuu tale waran riy taat ki giniy-an taar do botilti. »

⁵ Min naar-ak, ger ka Buñ ka kuwa astu pil pey, in *kuraarin ta Buñdi taat nu koliy « tabernaakile ».

⁶ Kar nu taltu pey dubal ku Buñdi kuuk peesira kuuk iyit taañin taat peesir-ata. Nu amiltu min do *Ger ka Buñdi. Nu is kesuun samaane portik kar ho do gonquminco gay, nu duun karrab ka daabner.

⁷ Min gamin kuuk pood siikimaw-ak, rakki ber *kordindi ta daabner do ay dubil ka Buñdi. Kordindi-at miin in dapinco ta Buñdi, naar kaak goy elgin in elgina.

⁸ Do wer-ak, mooy miiniig ger ka Buñdi. Mooy-ak gaara darjine in gudurre ta Buñdi. Waan unjaado do ger naar-aka, illa taañin taat peesira taat dubal ku Buñdi iytu-an yaa gaasen ja.

16

Kordindin ku peesira

¹ Min naar-ak, nu dortu gaay tongo amila min do *ger ka Buñdi. Gaay-at kaawiico do *dubal ku Buñdi kuuk peesir-ak aman : « Baan, weeron keder *kordindin kuuk miin in dapinco ta Buñdi-ata. »

² Do wer-ak, dubil ka Buñdi ka awalle weeriit tanji keder. Ek di mutay guñiran ho rada amiltu min do zinco ku gee kuuk gin tompo ka maan biida-aka ho ku abdiya maan kaak nu waytu-aka.

³ Kar dubil ka Buñdi ka seerinkar weeriit tanji do barrer. Ek di amay-ak rabiltu ar baar ku gem kaak mate. Hiyya, gamin okinco kuuk goy do amiydi-ak sa mattu.

⁴ Kar naar ka subbinckar weeriit tanji do baalildi ho do odin ku amiydi. Ek di amay-ak rabiltu oki baar.

⁵ Min naar-ak, nu dortu dubil ka Buñdi kaak gin izinne do amiydi kaawtu aman : « Kin di Buñ ka sellen, kin kaak goy min awalle ho kaak goy dinca, kin kaak dukumit seriin in botilti.

⁶ Do gee kuuk min baar ku geenji ho ku nabiinnar-ak, pey ki berco baar nu seetu-anku. Hadi din nu gasit kat tanco ! »

⁷ Kar nu dortu pey gaay taat kaawa min wer kaak nu giniy *satkin-ak aman : « Ka seener, gem kol *Rabbin Buñ, kin kaak gudurre okintiti do pisinji. Kin kaak dukuma seriin in botilti ho in seene. »

⁸ Kar dubil ka Buñdi ka poodinckar pakiit tanji do pati. Ampaa ko, pat tonguwti gaaytu nam ta eriig gee ar ako.

⁹ Tongaw-at nodkiig gee nadak-nadak ho nu teestu nige bincko in Buñ kaak icyot taañin-anta. In taar-at sa, nu pooji bere darjine ho nu pook jipte goyinco oki.

¹⁰ Kar ka beeyinckar pakiit kordindiy do wer kaak maan biida-ak goyiy ka seesji. Ek di wer ka meennuwiy* gintu gondiko. Hiyya, gee kuuk ede-ak teestu umin bincko asaan taañinco gin dakina.

¹¹ Min taañinco ginco dakina ho mutiyco oki radaagu, pey nu niga bincko in Buñ ka kuwa. In taar-at di oki, nu jiptigido goyinco.

¹² Kar ka bijigiyinckar weeriit kordindiy do barre kaak tatko nu koliy Epraat. Ek di barre-ak amiyji ictu. Paa kat, sultinnay kuuk asa min coke ka pati asiy bire melen ya nu baa garta.

¹³ Min naar-ak, nu taltu pey seetinnay subba. Nuur gay, ar kaltam. Rakki amiltu min do biy ka maan kaak ar jon-aka. Ka rakki amiltu min do biy ka maan biida-aka. Kar ka pey gay amiltu min do biy ka nabiincker kaak raada-aka.

¹⁴ Nuur ruwwinnay ku aaridnar kuuk gingiy gamin kuuk ajbay. Nu baawiico

* 16:10 'meennuwiy' : Werin daarin, nu kaawa a 'minay'.

do sultinnay ku duniiner okinco a nju numinco nu baa garta. Garta taar-at yaa kuuniye yiriy taat yaarko. Yiriy taar-at ta meenji Buñ kaak gudurre okintiti do pisinji.

15 Kar *Rabbin Iisa gay diytu aman : « Yaman, nun naa ase ar kokino ! Galal do ñaar kaak goy mento ho do ñaar kaak sorro kesuuney. Paa kat, wiktin taat naa ase, nu gasaagdo tukinka ho sokañ sa diyaagdo. »

16 *Seetinnay-ak ñumiig sultinnay okinco do wer kaak ñu koliy « Harmagedon » in kaaw ta *Yuudinnar.

17 Do wer-ak, dubil ka Buñdi ka peesirinjar pakiit kordindiy kuwa. Min ña pakiit di, nu dortu gaay tonjo amila min do sees ka sultan kaak goy do ger ka Buñdi aman : « Hiyya, diñ ta nec kate ! »

18 Min ñaar-ak buñ irintu cippit ho ña astu awañ dindirim. Nu dortu hawin cayyi ho kid sa azirtu linic. Min Buñ kilgiyig gee yoo diñka, yiriy rakki, ña bal azire ampa.

19 Min ñaar-ak, kid cirtu cankuur. Hellin taat yaarko deedu werin subba ho hellinnan kuuk do darrinay okinco ñim kamac-kamac. Buñ bal rawtin hellin taat ñu koliy Babiloon taat yaarko-ata. Ña bertit see min kordindiy taat miin in dapinkoy ho ña diytit aman : « Illa ka seenti. »

20 Kid okinji kaak goy ñatik amiydi sawiltu baata ho dambinay sa sawiltu kiliw.

21 Kirdo aginda sollitu do kayco ku geemir. Rakki, oominikuwiti yaa nece ar serip ta suwaal ta koor. Gee-ak niga pey binjico in Buñ do bi ka taabin taat rad aale-ata.

17

Azbiñca ta yaarko

1 Min ñaar-ak, rakki min *dubal ku Buñdi kuuk peesir-ak, astu kaaw aman : « As naan gaare maman Buñ yaa taabiyin azbiñca taat yaarko-anta, taar taat goy do wer kaak amiyji dakina.

2 Sultinnay kuuk do duniiner weytu in taara ho gee ku duniiner aay baayinti ar ñu see aaye. »*

3 Min ñaar-ak, Ruwwin ta Buñdi miinintu ho dubil-ak iyiin do goosiner. Do goosiner-ak, nu tal daatik rakki taat ñep maan biida. Maan biida-ak dindik buñ. Kayiy peesira ho geepiyji orok. Do ziy okinji, ñu siir siñ ku ware Buñdi.

4 Daatko-at gay is gamin kuuk kaalin aale. Ta is kesuune dindik buñ, gamin dakina ku daabner, duurti in kaato. Do pisinji, ta ob *kordindi ta daabner. Kordindi-at miin in gamin kuuk samaanno kuuk ta ginii in azbinuwiti.

5 Kar siñti gay, ñu siirig do unti aman : « Babiloon taat yaarko, yaaco ta azbinnar ho in gamin kuuk jookumo ku duniiner. » Siñ-ak gay gee ibanno baaco.

6 Daatko-at, nu taltu kadar ta see aaye in baar ku gee ku Buñdi. Ta see baar ku gee kuuk ñu deeyig asaan ñu kaaw bal kolaw do bi ka Iisa Masi.

Min nu taliit pa-ak, nu ajbiyту.

7 Kar *dubil ka Buñdi-ak indintu aman : « Maa ginaacin ki ajbiyiy ampa-anka ? Cokay, naan imile baat ta daatko-anta ho in maan biida kaak ta ñeptu. Maan biida-ak kayiy peesira ho geepiyji orok.

8 Maan biida kaak ki taltu-an, awalle ña goy in odinay, kar diñ gay ña mate. Yiriy rakki ña asa di amile min bee kaak sugulgul-aka ho gee kuuk siñco ginno do maktumne taat bera goye ka gaasdo asiy ajbiye. Kar ya ña amile oki, ñaa baayiy di mate. Do maktumne-at, Buñ siir min kilgiye ka duniiner siñ ku gee kuuk gas goye ka gaasdo. »

9 Kar ña diytu pey aman : « Rason gee in ibininco ñuu ibinin gamin-anku. Maan biida-ak gin kay peesira. Kay ku peesir-ak, ñu dambinay kuuk peesira in sultinnay kuuk peesira. Dambinay kuuk peesir-ak, daatko-at goyco kuwa.

10 Kar min sultinnay kuuk peesir-ak gay, beey paay ko, rakki tiya meennuwiy diñka, ho ka rakki gay yaa ase misa. Kar ya kaak ba aar as coka oki, ñaa taayaado.

11 Kar maan biida kaak goy awalle ho diñ mat-ak, ña min sultinnay ku peesira ho ñaar di sultan ka porpodinjar. Gaasuway, illa iden di.

* 17:2 Wer ka gase kaawor do Zeremi 51.7.

12 « Kar geepay ku maan biida-ak, nu sultinnay kuuk orok kuuk bal coke misa. Nuu teen meennuwco sawa in maan biida-aka, kar nu taayaado.

13 Sultinnay kuuk orok, okinco, kaawco rakki di. In gudurrico ho in izinnico, nuu gaayin maan biida-ak do ay maan kaak na rakiy gine.

14 Sultinnay-ak yaa taasinin *Ron Tamgi, kar naar gay yaaco nosire, asaan naar di *Rabbin ka rabbinniidi ho Sultan ka sultinniidi. Naaco nosire in nuur kuuk na koltu ho na dobtu ho bal rase botiliy. »

15 Min naar-ak, dubil ka Bunji-ak kaawidu pey aman : « Amay kuuk ki taltu-an, wer-ak ko azbinca-at goytu do bico, nu gee kuuk min ay tamba, ay darre, ay kaawo ho ay wer kaak gee numiy dakina.

16 Kar geepay kuuk orok-aku in maan biida-ak gay, ba aaro, nuu yilin azbinca-ata. Nuu sokin gaminti okinco nam taa dake tukinka. Kar nuu obin nuu teenti. Kar gamin kuuk dak gay, nuuco naame ako.

17 Bunj kat diyit do gelbinco a nuu ginin maanna-an ar kaak na rakiyo. Paa kat, sultinnay-ak deet kaawco a nuu gaayin maan biida-ak do ay maanna nam gamin okinco kuuk Bunj kaawtu yaa kuuniye.

18 « Ya do daatik taat ki taltu, taar ko hellin taat yaarko taat goy do kaaco ka sultinnay ku duniiner okinco. »

18

Bunj idit hellin ta Babiloon

1 Min naar-ak, nu taltu pey *dubil ka Bunji ka pey asa min ka samaaner. Gudurrey dakina ho darjiney gay ceeriig kid okinji cuu.

2 Na kooltu rada aman : « Nu idta, nu idta. Babiloon hellin ta yaarko-an, nu idta. Din gay, ta gin ger ka aaridnar. Aaridna kuuk gallo okinco goy ede. Diid kuuk gee taggido in kumin kuuk gee yilaagu sa, okinco goy eden di.

3 Do adiy ka kidar, gee okinco see min baayinti ho sultinnay sa baayit ko baaye. Kar taajirna ku duniiner sa gin gay gamnar in gaminti kuuk samaan paka. »

4 Min naar-ak, nu dortu gaay ta pey min ka samaaner aman : « Kunj geendu-anju,

amilonj kara min do hellin-anta, yampa, kunj sa yaa gine ar kaak nu giniy-anja. Taabin taat asa gale kaaco-an, yaako gale loko oki.

5 Amilonj asaan zunuubinnico nuur gaaye nam nu ot ka samaaner ho Bunj rawtaagdo gamin kuuk nu giniy in botilcodon-anju.

6 Taabin taat ta taabiyyig gee, yaati yeepe do kaati. Gaare kaak ta gaariit do geemir-ak, loti gay nuuti gaarin paka. See kaak yuutu ta bertu do geemir-ak, loti gay beronti see kaak yuut paka. Ya ta ber rakki, kunj gay deelonti seer.

7 Awalle, ta gas gamin dakina kuuk samaan paka, ho din gay taabin kat yaa gasinti. Awalle, sinti ale, ho din gay sinti yaa cille maala. Ta kaawiy do atti aman : " Nun gay ar sultanca. Nun murgillo ho morkej sa, nu aawaagdo tak-tak. "

8 Do bi naar-ak ko, in yiriy rakki di, taabin okintit yaati ase do kaati. Taabin-at ta raduw taat diya gee, morke, meya ho ak kat yaa idinti. *Rabbin Bunj kaak yaati dukume seriin-at, naar gin gudurre ! »

9 Do adiy ka kidar, sultinnay okinco kuuk baay munjam in taara ho kuuk aawiig gaminti kuuk samaan paka-ak yaa tale mooy ku helliner taat eraw. Do bi kanti ko, zulinco yaa mine ho nuu morke.

10 Sultinnay-ak, min nu tal taabin taat ta taabiyyo, kolaw yaaco unje ho nuu peye serek minninti. Do wer-ak, nuu koole aman : « Way duniine, way duniin-anta ! Talonj kat hellin ta Babiloon taat sinti alaw ho gin gudurre-an kobir ako. In pat rakki di, Bunj dukumiitit seriine ! »

11 Taajirna kuuk do duniiner okinco yaa mine zulinco ho nuu morke do bi kanti, asaan waan sa ginno pey tak-tak kaak yaa gidiiyin gaminco :

12 daabniico, poddinco, kaatinco, in duurco. Waan gidaydo pey toobinco kuuk waskinco nelel-nelel, toobinco kuuk dindik muzgiram wala dindik bunj, ho toobinco kuuk gin lawa nomook. Ho nu gidaydo pey atiyco kuuk gasdo badam ho kuuk kaalne, gaminco kuuk nu siytu in saanj ku garyir, nu garpitu in hadinne ka mirgiti, wal nuur kuuk nu siytu in atay wala in dambay.

¹³ Waan gidaydo pey gaminco ar itirna, tapar kuuk diya gala, maam ku *bindi, sewe, koo, kurgal, barkay, tamgi, pisay, wal puus ka pisiydi. Njuur kuuk gidiy berrina wala gee kuuk nu obtu maala gasaado pey waan ka gidiyco.

¹⁴ Hiyya, taajirna-ak kaawiitit aman : « Gaminke okinco kuuk samaan paka-aku, nu eriig do aki. Mallike okinji kaak ka gintu-ak baay bire ho ka gasaagdo pey tak-tak. »

¹⁵ Do wer-ak, min taajirna kuuk gas malle in suuginco min ede-ak talit taabin taat ta taabiyyo, kolaw yaaco unje ho nuu peye serek minninti. Do wer-ak, nuu miñe zulinco ho nuu morke.

¹⁶ Njuu koole aman : « Way duniine, way duniin anta ! Talon hellin taat yaarko-an id dakumac. Ta duun zimilla waskinco nelelelelel, in toobin muzgiram wal dindik buñ ho pey ta is daabne, kaato in duura.

¹⁷ In pat rakki di, gaminti okinco idtu ! »

Gee okinco kuuk gina riy do amiydi oki yaa peye serek minninti, yoo nuur kuuk gina riy in markabin kuuk aginda in agin-duwco in gee kuuk 6aa marti in nuura oki.

¹⁸ Gee nuur-ak, min nu taliit hellin-at er gaase, nu kooltu aman : « Wayyayo, min do duniiner pey ginno hellin yaarik ar taar-anta. »

¹⁹ Kar nu altu ko ale ho nu morkitu nam nu lee kid do kayco. Do alinco nu diya aman : « Way duniine, way duniin-anta. Talon kat hellin taat yaarko-an ide. Njuur okinco kuuk gina riy in markabna gasiig mallico minninti di ho din sa ta ide in pat rakki di. »

²⁰ Kun kuuk goy ka samaaner, aaciyon !

Kun gee ku Bunji, aaciyon !

Kun *paliinna in nabiinna, aaciyon !

Bun dukumtit seriin do gamin kuuk samaanno ta giniiko.

²¹ Min naar-ak, dubil ka Bunji rakki kaak gin gudurre daktu ic dambi oom pakgig dukitka. Min na iciiga, na acciig durum do barrer, kar na diytu aman : « Nu accin oki hellin taat yaarko ta Babiloon durum ampa. Hiyya, nu talaado pey tak-tak.

²² Yaman, Babiloon, min loke, waan doraado pey tak-tak palindina, gonjinay,

suraarnay, wala perinna, ho hawin ta ey-gir oki, waan doraado. Waan talaado pey gay panor,

²³ ho portikaw ta lampinar oki, waan talaado. Koriya wala yillika ta obindi oki waan doraado. Taa gine pa, asaan min do duniiner okintiti, taajirinke sinco ale min nuur okinco ho ka tarig gee okinco ku darriniydi in olguwke. »

²⁴ Do hellin ta Babiloon-at ko, baar ku nabiinnar in ku gee ku Bunji naaltu, nuur ko baar ku gee okinco kuuk nu deetu do adiy ka kidar.

19

Riy ta nosiraw ka samaaner

¹ Min naar-ak, nu dortu hawin cayyi min ka samaaner ar ta gee dakina, ta kaawa aman : « *Alleluuya ! Ozilinten Bunte ! Naar kaak gin jile, darjine, in gudurre do pisinji.

² Seriinay kunjin, nuur ka seener ho do botilco. Bun dukumtit seriin do azbinca taat yaarko taat nigig kida in azbinnuwti. Ho naati peyin do kaati do dee kaak ta deeyig gay riyor ku Bunji. »

³ Kar hawin-at kaawa pey aman : « Alleluuya ! Ozilinten Bunte ! Mooy ku hellin taat yaarko-an coona di elgin in elgina. »

⁴ Kar aginay kuuk orok seer in pood-aku, in gamin kuuk pood siikimaw-ak dersitu do unji ka Bunji kaak goy ka seesji ho nu diyiji aman : « *Aamin. Alleluuya ! Ozilinten Bunte ! »

Tee ka iidin ta obe ka Ronj Tamgi

⁵ Nu dortu pey gaay amila min do sees ka Sultan aman : « Ozilinten Bunte, kun okinco gay riyor ku Bunji kuuk karmiyaaga, kun gee kuuk aginda in kuuk naada. »

⁶ Nu dortu pey hawin cayyi ar ta gee dakina, ta gidi-gidi-gidi ar balal kuuk miine ho ta dindirim-dindirim ar awne ka bunji. Ta diya aman : « *Alleluuya ! Ozilinten Bunte ! Ozilinten *Rabbinte kaak gudurre okintiti do pisinji. Naar kaak icit Meennuwiyy do pisinji.

⁷ Aaciyinte ho goyinte do galal. Berintenji *darjine. Yiriy ta obe ka *Ronj Tamgi as ko ho gemsoy sa siy ko ziti.

⁸ Nju istit kesuun taat giteenti irɲaw, samaane, ho *cawar. » (Giteen-ak gaara gamin kuuk samaane gee ku Bunɲi giniyo.)

⁹ Kar *ɖubil ka Bunɲi-ak kaawiidu aman : « Siir aman : " Galal ɖo ɲuur kuuk ɲu koltu ɖo iidin ta obe ka Ronɲ Tamgi. " » Kar ɲa kaawtu pey aman : « ɲuur-aɲ kaawin kuuk taɖ ku meenji Bunɲ. »

¹⁰ Min ɲaar-ak, nu dersitu ɖo unji a naa abdiyɲji. Kar ɲaar gay kaawiidu aman : « Kaway, dak gineno pa. Nun oki gay riyor ar kinke inɲ sinɲa kuuk obit bombo seen taat Iisa Masi gaartu. Illa Bunɲ keeji di kii abdiye ! »

Kaaw taat Iisa Masi gaartu-an, taar ko baat ta kaaw taat nabiinna kaawtu.

Dalɲiy kaak pisoy portiko

¹¹ Min ɲaar-ak, nu taltu samaane pile ho pis portiko bayintu. Dalɲiyey gay sinji Sellen ho Taɖ. ɲa ɖukuma seriin inɲ botilti ho ɲa taasiɲa oki pa.

¹² Oɲinay gizig ar ako ho ɲa maliy kadumuulna dakina ku sultinniidi. Nju siirji sinɲ ɖo ziy kuuk meenji di iban baaco.

¹³ Batkoy okiy inɲ baar. ɲaar ko kaak ɲu koliy « Kaaw ta Bunɲi ».

¹⁴ Askirna kuuk ka samaaner aadaaga inɲ pisay portikinay. Okinco, ɲu is kesuun taat giteenti samaane, portiko ho *cawar.

¹⁵ Min ɖo biy amila *seepin kaak paad ɲata-ta-ta. Inɲ seepin-ak, ɲaa deen gee ku darriniydi. ɲaa tooriɲco inɲ konɲin ka hadinner. Ar ɲu miyiy karumde ka dukitkar, ɲaa oryɲin gee inɲ dapɲko ta Bunɲi, ɲaar kaak gudurre okintiti ɖo pisinji.

¹⁶ Nju siirig sinji ku pey ɖo batkoy ho ɖo tumkey aman : « Sultan ka sultinniidi ho Rabbin ka rabbinniidi. »

¹⁷ Kar nu taltu pey *ɖubil ka Bunɲi pey ɖatik pati. ɲa koliig rada okinco ɖiid kuuk zewaw kuwa, ɲa ɖiytu aman : « Ason kuu tee tee kaak asa min ɖo Bunɲi.

¹⁸ Taan kum ka sultinniidi, ka agindaw ku askirnar inɲ ka askirinco, ka pisiydi inɲ ka dalɲiyco. Taan kum ka gee okinco : kuuk ɖerrina inɲ kuuk horrina, kuuk aginda inɲ kuuk ɲaada. »

¹⁹ Kar nu taliig maan biida-ak numtu inɲ sultinnay ku duniiner inɲ askirinco. Nju

ɖaay taasiɲin dalɲiy kaak gin askirin ɖo aaroy.

²⁰ Dalɲiy-ak inɲ askirnay obiig maan biida inɲ nabiinco kaak raada-aka. Nabiinco-ak, ɲa ɲaar ko kaak gin gamin kuuk ajbay ɖo unji ka maan biida-aka. Paa kat, ɲa jagiig gee kuuk ɲu diyco tompo ka maan biida-aka ho kuuk abdiyiy maan kaak ɲu waytu-aka. Min ɲu obiig seerco, ɲu oriig mento di ɖo ak ta baruukiner.

²¹ Dalɲiy-ak inɲ seepin kaak amila min ɖo biy, ɲa deeyig okinco askirnay ku maan biida-aka. Hiyya, ɖiid okinco paaytu, ɲu teetu ko tee kumco nam ɲu jubaw.

20

Elgin alip ku meennaw

¹ Min ɲaar-ak, nu taltu *ɖubil ka Bunɲi rakki paaya min ka samaaner. Do pisinji, ɲa ob kerle kaak ɲuu piliɲ bee kaak sugulgul inɲ jinzirrina kukumac-kukumac.

² ɲa obig maan kaak ar jon-ak bombo. ɲaar ko aal ka daayum kaak ɲu koliy « *Seetanne », wal « Diyaabul ». Min ɲa obga, ɲa ɖuuniig inɲ jinzirre a ɲaa goye elgin alip.

³ Hiyya, ɲa acciig ɖo bee-aka ho ɲa ɖibiriig dec inɲ kerle ho ɲa ɲaariig min kuwa. Paa kat, ɖo elgin kuuk alip-ak, ɲa gediriyɖo pey ɲaa jagin gee ku duniiner. Kar gay, ya elgin-ak bir di, ɲu pikiɲ ɲaa jaawe ɖak sooda.

⁴ Ba aaro, nu taltu seesin ku sultan. Gee kuuk goyaaco gay, Bunɲ berco izinne taat ɲuu ɖukume seriine. Kar nu taltu pey kellam ku gee kuuk ɲu deetu, asaan ɲu obit bombo kaaw ta Bunɲi inɲ seen taat Iisa Masi gaariico. Nju bal abdiye maan biida-ak inɲ maan kaak ɲu waytu ar ɲaara ho ɲu bal ooye a ɲuuco diye tompo ka maan biida, wala ɖo unɲinco, wala ɖo pisinco. Gee ɲuur-ak yaa nooye ho ɲuu teen meennaw inɲ Iisa Masi nam elgin alip.

⁵ Nooye ɲaar-ak ko, nooye ka awalle. Gee kuuk bal nooye-ak, ɲuur yaa yoke ya elgin kuuk alip-ak bir ja.

⁶ Galal ɖo kuuk hadir ɖo nooye kaak awalle-aka ! ɲuur geenji ku Bunɲi ko ho muut ta seerɲkar ginno pey gudurre kaaco. Nju gine gay *satkiner ku Bunɲi inɲ ku Iisa Masi, ho ɲuu teen meennaw sawa inɲ Iisa Masi ɖo elgin alip.

Buñ nosirji do Seetanner

⁷ Ya elgin kuuk alip-ak bir di, ñuu imilin Seetanne min do danjaayner

⁸ ho ña 6aay galiñ pey gee min darrinay kuuk do adiy ka kidar okinji, ñuur kuuk ñu kolyi Goog ho Magoog. Naa ñuminco a ñuu taasine. Dakinuwco yaa nece ar yir ka do baali.

⁹ Min ñu ñumtu, ñu terintu pey do adiy ka kidar okinji. Ñu 6aayiy leyin wer kaak gee ku Buñdi goyiyo, taar-at ko hellin taat Buñ elgiyo. Ya ñu leyig di, ak yaa paaye min kuwa, taa idin okinco.

¹⁰ Ñaar Seetanne kaak jagiig gee-ak, ñuu accin do ak ta baruukiner. Do wer ñaar-ak ko, ñu oriig maan biida in nabiinco kaak raada-aka. Do wer-ak, ñuu taabiye yiriyo aando, elgin in elgina.

Seriin ta ba aaro

¹¹ Kar nu taltu sees tatik ka sultan. Sees-ak portiko ho waan goyji kuwa. Kida in samaane sawil kiliw min do unji ho waan sa talgigdo pey tak-tak.

¹² Kar nu taltu pey gee kuuk mate, ku aginda in ku ñaada, okinco, ñu pey do unji ka sees ka sultan. Do wer-ak, ñu piliig makaatamna. Kar ñu pil maktumne ta pey, taar ko maktumne taat ñu siirtu sin ku gee kuuk gas goye ka gaasdo. Buñ dukumco seriin do gee kuuk mate do ay maan kaak ñu gintu ho kaak ñu siirtu do maktumner.

¹³ Gee kuuk amay teeyig sa, amay pakgu kara. Muut sa rasiig geenti ho ba ool sa imiliig kunti kara. Buñ dukumco seriin do ay maan kaak ñu gintu.

¹⁴ Muutu in ba oole gay, ñu oriig do koriy taat berel ta aki. Taar-an ko muut ta seerin kar.

¹⁵ Ya gem kaak ñu bal siirin sinji do maktumne ta goye ka gaasdo, ñuu accin do koriy-ata.

21

Samaane in kida ku marbinto

¹ Kar nu taltu samaane in kida kuuk marbinto. Samaane in kida kuuk awalle-ak, ñuur sawle, yoo barre oki.

² Kar nu taltu hellin ta Buñdi, taar-at ko Zeruzaleem ta marbinto taat Buñ paaytu

min kuwa. Ta ar gemso taat siy ziti ya ta 6aa ñaame in dubilti.

³ Nu dortu gaay rada taat asa min sees ka Sultan aman : « Din ka-an, Buñ siy ko weriy datik geemir ho ñaa goye in ñuura. Ñuu gine gee ku meenji ho Buñ meenji sa, yaa goye in ñuura.

⁴ Naa suudin zulinco okinco. Muut sa goyaado pey, wala ale, wala morke, wala taa6ine, asaan duniin taat awalle, taar bir ko. »

⁵ Hiyya, ñaar kaak goy ka seesji-ak ictu kaawo aman : « Cokiyon, din gamin okinco nu ginaag marbinto. » Kar ña diytu pey aman : « Siirig kaawnar-an ku, ñuur ka seener ho ginno raadin atta. »

⁶ Kar ña diytu pey aman : « Din ka-an ta nece, nun ko Alpa ho Omega, ka teesindi ho ka gaasuwa. Ya kaak ibin diyaaga, naaji bere amay maalan di kuuk bera goye ka gaasdo.

⁷ Do gem kaak nosire, naaji bere haginey, naa gine Buñji ho ñaar gay yaa gine rondu.

⁸ Kar gay, do ñuur kuuk bal nosire, ñuu oriinco do koriy ta ak ta baruukiner. Gee ñuur-ak ko kuuk rasit imaanco, kuuk jookumo, kuuk imaanco oole, kuuk dee gee, kuuk 6aay munjam, gay olgil, gay marginar ho gay raadindi. Taar-at ko muut ta seerin kar. »

Zeruzaleem ta marbinto

⁹ Min *dubal ku Buñdi kuuk peesira kuuk obiig *kordindin kuuk peesira kuuk miin in taa6in ta Buñdi-ak, rakki asiidu kaaw aman : « As ki talin daacyi ta *Ron Tamgi taat daa6inti obe. »

¹⁰ Ruwwin ta Buñdi miinintu, ho dubil ka Buñdi-ak iyintu ka damba taat yaarko ho bolok. Kar ña gaariiduut hellin taat *cawar, taar Zeruzaleem taat Buñ paaytu min kuwa.

¹¹ Darjin ta Buñdi caapaata yoo hellin okintiti irna cuu nam diya odina ar dambi kaak kaalne ñu kolyi « jaspe ».

¹² Hellin taar-at, ñu pinig durdurriti bolok ho 6igira*. Botiliyti orok in seera ho dubal ku Buñdi orok in seera sa pey do

* 21:12 'igira' : Werin daarin, ñu kaawa a 'bakar'.

botilay-aku. Do ay botol, nu siir sin ku caar ka gee ku Israyeel kuuk orok in seera.

¹³ Do coke ka pati gin botilay subba. In gale ka pati gin botilay subba. Munsakne gin botilay subba ho watiine oki gin botilay subba.

¹⁴ Durdurre ka hellin taar-at gin dulaayinna orok in seer. Do dulaayinna-ak, nu siir sin ku paliinnay ku Ron Tamgi kuuk orok in seer-aku.

¹⁵ Dubil ka Bunji kaak kaawdu-ak gin maan ka geemindi ka daabner do pisinji. Na geemiit hellin-ata in botiliiti ho in durdurriti.

¹⁶ Hellin-at, unti, aarti, meeda in nugila okinco sawa-sawa, ho bolukuwti, daatkuwti in tulliti oki sawa-sawa di. Dubil ka Bunji-ak geemiig werin okinco ho ay wer, na geem orok in seer alip (12000) estaad†.

¹⁷ Dubil ka Bunji-ak geemiig durdurre-aka. Durdurre-ak nec kocingil miya in orok poof in poof (144).

¹⁸ Nu pinig in dambay kuuk kaalne nu koliy « jasje ». Ho hellin-at, nu pinit in daabne kaak horre kaak irna cuu ar sawwapa.

¹⁹ Dulaayinna ku durdurre ka hellin-at, nu siirig in ay biyaw ta dambay kuuk kaalne. Dulaayin taat awalle, nu siirit in dambay kuuk nu koliy « jasje », ta seerinkar in « sapiir », ta subbinkar in « kalseduwaan », ta poofinkar in « emerood »,

²⁰ ta beeyinkar in « sardoniks », ta bi-jigiyingkar in « sarduwaan », ta peesirinkar in « krizoliit », ta porpoofinkar in « beril », ta parrinkar in « topaaz », ta orokinkar in « krizopraaz », ta orok in rakki in « hiyaasent », ho ta orok in seerinkar gay in « ametist ».

²¹ Botilay kuuk orok in seer-ak, nuur duur kuuk orok in seera. Ay botol di gin duure duure. Botol taat berel ta datik helliner, taar in daabne kaak horre kaak irna cuu ar sawwapa.

²² Do hellin-at, nu bal tale *ger ka Bunji asaan meenji Bunji kaak gudurre okintiti do pisinji goy do wer-aka in *Ron Tamgi.

²³ Hellin-at wala raka caape ka pati wala ka koyer, asaan darjin ta Bunji caapaat ko.

Kar gay, Ron Tamgi-ak ko ar lampiti.

²⁴ Gee ku darrinay okinco yaa jaawe do portikuwiy ho sultinnay kuuk do adiy ka kidar yaa iyiin mallico do hellin-ata.

²⁵ Botilay ku hellin-at dibiraado in yiriyo. Ho min aando ginno-ak gay, nu dibiraagdo tak-tak.

²⁶ Nuuti iyin mallico in gamin okinco kuuk nu gintu do duniiner.

²⁷ Maan kaak gallo unjaado tak-tak do hellin-ata, wala gem kaak gina gamin kuuk jookumo, wala gay raadindi. Illa nuur kuuk sinco siir do maktumne ta goye ka gaasdo. Taar ko ta Ron Tamgi.

22

¹ Hiyya, *dubil ka Bunji-ak gaariiduug barre kaak naala min do baay ta sees ka Bunji in ka Ron Tamgi. Barre-ak, amiyji irnaw barlin ho bera goye ka gaasdo.

² Nu aadiy min botol taat berel taat datik helliner, kar barre-ak deed werin seera. Et kaak bera goye ka gaasdo goy datikco. Et-ak do elgol, na wiya dees orok in seera. Ay koy di, na wiyo. Kar tapirji gay coola gee ku darriniydi.

³ Suruupin sa goyaado pey tak-tak.

Sees ka Bunji in Ron Tamgi di yaa goye do hellin-ata ho gay riyor ku Bunji gay yaa abdiyinjji.

⁴ Nu talin kat wijeeney ho nuu siirin sin ku Bunji do unjinco.

⁵ Do wer-ak, aando sa goyaado ho waan sa rakaado pey portikaw ta lampinar wala ta pati, asaan *Rabbin Bunji yaa caapin portikuwiy loco. Hiyya, nuu teen meennaw elgin in elgina.

Iisa gaay ko yeepe

⁶ Kar *dubil ka Bunji-ak kaawiidu aman : « Kaawin-an, nuur ka seener, ginno raadine. *Rabbin Bunji, naar ko berco Ruwwin do nabiinna, na naamiig dubiley a naaco gaarin do gay riyor maan kaak yaa ase neginda. »

⁷ Iisa Masi diya aman : « Cokiyon ! Nu gaay ko yeepe. Galal do kuuk obig bombo do aditco kaawin kuuk asa min do Bunji kuuk siir do maktumne-anta. »

† 21:16 'orok in seer alip estaad (12000)' : Ya nece ar alip seer in miy poof (2400) kilomeetir.

⁸ Nun Yaaya ko talig gamin-anj in odinar ho nu dorig in denjinar. Min nu doriigu ho nu taliigu, nu dersitu do unji ka dubil ka Bunđi-ak a naa abdiyinj.

⁹ Kar naar gay kaawiidu aman : « Kaway, dak gineno pa. Nun sa gay riyor ar kinke in sinjan kuuk nabiinna ho kuuk obig bombo kaawin kuuk do maktumne-anta. Illa Bunj keeji di, kii abdiye ! »

¹⁰ Kar na diyu pey aman : « Imilig kara kaawin kuuk asa min do Bunđi kuuk siir do maktumne-anta. Dak cigilincodo, asaan wiktin taar gaay ko nece.

¹¹ Ya gem gina gamin kuuk in botilcodo, rasig naa gine in unji. Ya gem gina gamin kuuk cawarro, rasig naa ginen di. Ya gem gina sellen, rasig naa gine do sellinkuwiy. Ho ya gem goy *cawar do unji ka Bunđi, rasig naa ba in taar-at di. »

¹² Iisa diyu pey aman : « Cokiyon ! Nu gaay ko yeepe. Naa kappiye do ay gemo do riyoy taat na gintu.

¹³ Nun Alpa ho Omega, kaak awalle ho kaak ba aaro, ka teesindi ho ka gaasuwa. »

¹⁴ Galal do gee kuuk acit kesuunco. Nuuco bere botol nu baay tee ronj ku et kaak bera goye ka gaasdo ho nuuco rase pey botol nu baay unje do helliner.

¹⁵ Kar nuur kan kuuk maala, in gay olgil, gee kuuk jookumo, gay dee geemir,

gay marginar, gee kuuk el raade ho gay raadiner, okinco, nu unjaado tak-tak !

¹⁶ « Naar nun Iisa Masi kat naamig dubilel a naako gaarin gamin-anj do kunj kuuk goy do *Egliznar. Nun ko caar kaak amila min Dawuud. Na nun ko Belbel ka datik kawtira. »

¹⁷ Ruwwin ta Bunđi in daacyi ta *Ronj Tamgi kolaag aman : « Asu ! » Naar kaak dorig kaawin-anj oki kolaag aman : « Asu ! »

Naar kaak ibin diyaag sa, naa ase. Naar kaak raka see amay kuuk bera goye ka gaasdo sa, naa ase naa see maalan di.

Gaasuw ta kaawor

¹⁸ Nun Yaaya ko kaawaako do kunj okinco kuuk dorig kaawin kuuk asa min do Bunđi kuuk siir do maktumne-anta. Ya waan kaak gaayaati do kaaw-anta, Bunj yaaji gaayin taabin taat nu siirtu do maktumner.

¹⁹ Ya gem kat imil maan min do kaaw-anta, Bunj yaa imilin haginey min do et kaak bera goye ka gaasdo ho na unjaado do hellin ta Bunđi ar taat nu siirtu do maktumner.

²⁰ Iisa Masi kaak gaarit seen-an diya aman : « Ka seener, nu gaay yeepe. »

Nun Yaaya gay ooy aman : « *Aamin, *Rabbin Iisa asu. »

²¹ Rabbin Iisa yaako barkiyinjo okinjo.